Biblioteca Municipală
SZEKELYUDVARHELY

ANUL LXXXI
Nr. 27
3 iulie — 9 iulie
BUCUREŞTI

Flacăra

SĂPTĂMÎNAL DE OPINIE, POLITIC, SOCIAL ŞI CULTURAL • ÎNFIINŢAT ÎN 1911

Tratamentul COJOCARU ÎMPOTRIVA CATARACTEI

Sub genericul „Sănătatea vine din Cosmos", am informat pe cititorii noştri în cîteva numere din „Flacăra" despre energobioterapia aplicată de inginerul Constatin Cojocaru şi despre experimentul efectuat la redacţia noastră pe un număr de bolnavi de sinuzită şi de ulcer. În curînd (data exactă o vom comunica la timp), inginerul Cojocaru va realiza o demonstraţie aplicînd tratamentul său asupra unui lot de bolnavi de cataractă. Cei ce doresc să se supună tratamentului se pot adresa redacţiei „Flacăra" în scris sau telefonic.

pag. 15

AMINTIRI DESPRE MAREŞALUL ANTONESCU

pag. 3

Doina Cornea: SECURITATEA A PUS MÎNA PE PUTERE

În sediul ARLUS, CASA BASARABIEI

Vineri, 28 iunie 1991, în Piaţa Revoluţiei din Bucureşti a avut loc unul dintre mitingurile închinate Basarabiei, nordului Bucovinei şi Herţei, ţinuturi româneşti aflate sub stăpînire străină. Cu această ocazie a fost dată publicităţii o scrisoare semnată de Societatea culturală Bucureşti-Chişinău, Societatea Pro-Basarabia şi Bucovina, Forumul Democrat Antitotalitar şi Uniunea Naţională pentru Victoria Revoluţiei. Adresată preşedintelui României, primului ministru, primarului Capitalei, scrisoarea solicită transformarea fostului sediu ARLUS (Asociaţia pentru stringerea legăturilor cu Uniunea Sovietică) într-o instituţie care să se cheme „CASA BASARABIEI". „Nu cerem acest sediu pentru totdeauna, se spune în scrisoare, şi vom fi fericiţi să-l transformăm într-o casă de cultură şi prietenie cu Uniunea Sovietică atunci cînd Basarabia şi Bucovina nu vor mai avea nevoie de o astfel de casă, ele însele fiind la ele acasă".

pagina 14

PARLAMENTUL ŞI TRATATELE ANTIROMÂNEŞTI

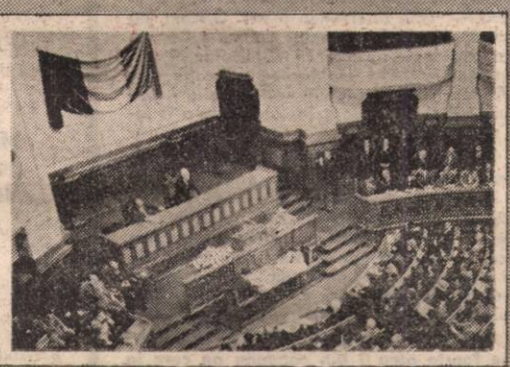

pagina 8

Viaţa după gratii

pagina 11

Cine are monopolul antenelor parabolice?

POLIŢIA POLITICA în instanţă

pagina 9

Nimeni nu e bun!

„Ce, ar fi fost mai bine dacă erau Raţiu sau Câmpeanu la putere?" – se întreabă şi e ajutat să gîndească aşa fesenistul nostru cel de toate zilele. „Alianţa Civică" e un moft. Cei de la „România liberă" se ţin numai de afaceri. Partidele istorice sînt bune numai pentru muzeu. Plus că, aproape toţi cei din opoziţie vor să vadă ţara. Sînt plătiţi cu dolari grei. Sînt ori evrei, ori spioni. E drept, nici puterea nu stă mai bine. Iliescu este dacă nu spion sovietic, oricum cineva de-al ruşilor. Petre Roman s-a îmbogăţit cumpărînd avioane, are, prin soţie şi alte rude, tot felul de proprietăţi : o vilă şi o maşină la New York, reţeaua de magazine „Trident", un bar lîngă Sala Palatului, e amestecat în afaceri cu Ţiriac etc. etc. Cam toţi miniştrii se ţin de afaceri, liderii politici ai F.S.N. fac trafic de influenţă, prefecţii şi primarii fură de sting. Despre Rege ce să mai vorbim ? E peltic, are cinci fete setoase să se mărite pe baza zestrei din averea României, i-a împuşcat pe ţărani la 1907, pe muncitori în 1933, pe Antonescu în 1946 şi, dacă nu fugea ca un laş, îl împuşca şi pe Ceauşescu în 1989.

Atunci, cine e, totuşi, bun pentru conducerea ţării ? Păi, în primul rînd, toţi morţii de la Decebal la Ştefan Cel Mare, de la Mircea cel Bătrîn la Alexandru Ioan Cuza – demni reprezentanţi ai tradiţiei republicane româneşti. Buni şi patrioţi sînt, la nevoie, şi Groza, Dej sau – de ce nu ? – Nicolae Ceauşescu. Ei sînt buni, în primul rînd, pentru că nu mai au nici o şansă să candideze la eventualele alegeri care or să aibă loc un pic mai încolo. Apoi, sînt buni pentru că, deşi au suferit de morbul protocronismului, n-au apucat să critice stările de lucruri de azi şi nici pe cei ce sînt acum la putere. Adică nu destabilizează.

Realitatea noastră politică, destul de pipernicită în fond, ne îngăduie să gîndim, totuşi, cu calm asupra unui fapt evident : nimeni nu e perfect (Doamne fereşte, l-am avut pe „genialul" !), dar mulţi dintre oamenii noştri politici sînt apţi să facă politică. Sigur, dl. Raţiu nu este chiar cel mai apropiat cunoscător al realităţilor româneşti actuale, dar are o experienţă şi orice s-ar spune, ştie să facă afaceri, să cîştige bani, chestie care ne cam lipseşte acum. Dl. Câmpeanu a făcut destule gafe, dar rămîne un om politic credibil, de marcă am spune (amintiţi-vă liniştea care se crea chiar şi în „circul C.P.U.N." cînd intervenea d-lui). Oricum, nu şi-a mîncat copiii şi nici amantul doamnei Cornea sau cumnat cu Regele nu este. D-nii Nicolae Manolescu, Ioan Mănucu, Marian Munteanu şi alţii, afirmaţi la „Alianţa Civică" nu sînt nici oligofreni, nici duşmani ai ţării şi – în afara păcatului de-a fi intelectuali, mai au şi calităţi.

Nici dl. Iliescu, de numele căruia s-au legat atîtea speranţe vreme de peste un deceniu, nu este paraşutat de K.G.B. în politica românească, n-a venit pe 22 cu pijamaua în servietă de la Ambasada Sovietică. Nici dl. Roman, un politician extrem de abil, cu mare influenţă în Vest (nu la fel de abilitat în chestiuni economice) nu este un borfaş incompetent. D-sa rămîne un om politic important şi în cazul cînd nu va mai fi (poate doar pentru o vreme) prim-ministru. Dacă va ieşi inteligent (ceea ce e foarte greu !) din capcana pe care în bună măsură singur şi-a creat-o, s-ar putea să devină o serioasă candidatură la funcţia de preşedinte.

Nici Mihai I nu este un mecanic oligofren, un sărăntoc care aşteaptă să sugă sîngele ţării. Meritele sale istorice sînt incontestabile. Intenţiile sale politice sînt absolut apreciabile.

Desigur, toate aceste personalităţi – şi multe altele – sînt discutabile şi discutate. Politica asta şi înseamnă : o viaţă publică a protagoniştilor, o licitaţie a valorilor şi a ideilor. Ca să alegem mai bine, trebuie să cunoaştem mai bine. Considerîndu-i pe aproape toţi oamenii noştri politici nişte infractori, nerecunoscînd nimănui dreptul de a face politică, încurajăm fie haosul, fie dictatura. Sigur, actuala situaţie serveşte Puterii : dacă nimeni nu e bun, atunci de ce să-i mai schimbăm pe cei care conduc ? Dar, cu vremea, acest tip de judecată deteriorează nu doar imaginea Puterii actuale, ci însăşi ideea de Putere politică.

E cineva care ţine strîns la piept un carnet mic şi roşu şi aşteaptă ca această criză profundă să răsucească istoria ?

CONSTANTIN DUMITRU

Conferinţa filialei Bucureşti a Alianţei Civice

Duminică, 30 iunie a.c., s-au desfăşurat, la sala Polivalentă din Capitală, lucrările conferinţei filialei Bucureşti a Alianţei Civice. Această întrunire, asemenea celor din judeţe desfăşurate zilele trecute, are o importanţă decisivă pentru viitorul binecunoscutei organizaţii înfiinţate în toamna anului 1990.

În urma sondajului făcut în timpul conferinţei a fost evidentă opţiunea participanţilor pentru formarea unui organism politic al Alianţei Civice. Procentul celor care au fost „pentru" s-a ridicat la 85 la sută. „Dar decizia finală o va lua congresul Alianţei Civice", a declarat dl. Iulian Cornăţeanu, unul dintre liderii Alinţei.

Pentru conducerea filialei bucureştene au fost alese 27 de persoane. Au fost stabiliţi, totodată, 57 de delegaţi pentru congresul Alianţei Civice ale cărui lucrări vor avea loc la Opera Română în zilele de 5, 6 şi 7 iulie 1991.

PLURALISMUL ÎMPOTRIVA EXTREMISMULUI. Sîmbătă, 29 iunie 1991, la sediul din Bucureşti al Uniunii Scriitorilor (Casa Vernescu) s-a desfăşurat, în organizarea PNŢ-CD şi MER, masa rotundă „Pericolul extremismului în România". Au participat lideri ai unor partide politice (PNŢ-C.D., MER, PDAR, PNL, UCD etc), personalităţi ale vieţii culturale naţionale, reprezentanţi ai Forumului Antitotalitar Român. Deşi au fost invitaţi, nu au participat reprezentanţii guvernului şi ai partidului FSN.

În fotografie, trei dintre participanţi : domnii Corneliu Coposu, Toma George Maiorescu şi Dolfi Drimer. (E.M.).

Chimica şi petrochimica

Dacă te-ai lua după tonul conferinţei de presă de vineri, 28 iunie 1991, desfăşurate la Ministerul Industriilor în custodia Departamentului Chimiei, ai putea crede cu toată seninătatea că raiul însuşi s-a pogorît peste „biata noastră ţărişoară" şi noi n-am observat încă. Un rai. cu amoniac, negru de fum, fabrici de anvelope, uzine de fire şi fibre sintetice, instalaţii de cracare şi alte asemenea mari capacităţi de producţie ce-au delectat şi vor delecta viaţa românului cu tot felul de otrăvuri. Am mai aflat, printre altele, că rafinăriile şi petrochimia, care ne cocoşează de cît petrol trebuie să importăm ca să le dăm de lucru (peste 30 milioane tone!), „au fost gîndite într-un ansamblu bine închegat". Şi noi care credeam cu totul altceva... (EM.).

Ministru român pentru teritoriile de peste Prut

Se pare că Declaraţia Parlamentului României privind pactul Ribbentrop-Molotov şi consecinţele acestuia pentru ţara noastră a dat un plus de curaj şi guvernului, foarte precaut în chestiuni privind Basarabia, Bucovina de Nord şi Herţa, teritorii aflate sub dominaţie străină. Potrivit declaraţiei domnului Mihnea Constantinescu, urmaşul domnului Bogdan Baltazar la cuvîntul guvernului, în cadrul Ministerului Afacerilor Externe al României va fi creat Subsecretariatul de Stat pentru Republica Moldova. E şi acesta un pas. Mic, dar e. (E. MIHAESCU).

Sindicatele propun locuri de muncă pentru tineri

Uniunea Confederativă Naţională a adresat preşedintelui Ion Iliescu, precum şi preşedinţilor celor două camere ale Parlamentului, o scrisoare deschisă prin care solicită adoptarea — printr-o procedură de urgenţă — a unei legi care să cuprindă obligativitatea pensionării femeilor după 25 de ani de muncă şi a bărbaţilor după 30 de ani de muncă, indiferent de vîrstă. Valabilitatea legii ar urma să fie de cel puţin 1 an, fără a depăşi 2 ani. Scopul promulgării unei asemenea legi ar consta în disponibilizarea unui număr cît mai mare de locuri de muncă, pentru a diminua presiunea somajului în rîndul tinerilor.

LA ÎNCHIDEREA EDIŢIEI

Partidul Liber Democrat oferă o alternativă

Răspunzînd unei întrebări referitoare la poziţia Partidului Liber Democrat faţă de actuala situaţie economică a ţării, dl. Nica Leon, preşedintele acestui partid, a făcut următoarele precizări : „Situaţia economică este foarte gravă, nefiind un secret pentru nimeni cine a produs acest dezastru. Noi, oricînd, avem pregătită o alternativă, atît economică, dar şi politică. Dacă este nevoie, şi mîine pot convoca şedinţă de guvern. Am guvernul gata format. Conducerea ţării trebuie lăsată pe mîna tinerilor care au făcut revoluţia. S-au băgat tot felul de politicieni să ne înveţe. Dacă nu mureau tinerii, în revoluţie, partidele istorice putrezeau neştiute. Avem nevoie de un partid al tinerilor, care să pună ţara asta pe picioare !".

Boris Elţin la Bucureşti

Surse ale Ministerului Afacerilor Externe au informat în legătură cu intensificarea programului vizitelor oficiale în şi dinspre România. Astfel, pînă în septembrie, vor sosi în România : secretarul general al NATO, preşedintele Turciei, primul ministru al Greciei, preşedintele Federaţiei Ruse, ministrul de externe al Italiei, ministrul de externe al Federaţiei Ruse. Preşedintele Ion Iliescu va efectua vizite de prietenie în Maroc, Venezuela, Costa Rica şi Israel.

Un nou cotidian !

În aceste zile a ieşit de sub tipar un nou ziar. Este vorba de cotidianul „Alianţa Civică", editat de organizaţia cu acelaşi nume. Redactat de un colectiv de ziarişti profesionişti, ziarul „Alianţa Civică" are ambiţia de a fi scris de cititori. Citeva date „tehnice" : „Alianţa Civică" apare în 4 pagini, format mare, şi costă 4 lei. Succes !

O nouă iobăgie

În ceea ce priveşte vînzarea bunurilor naţionale, guvernul format de partidul Frontul Salvării Naţionale foloseşte verificata şi relativ sigura metodă a „paşilor mărunţi". Prea a combătut F.S.N.-ul chestiunea vînzărilor (de ţară) în campania electorală din primăvara anului 1990, pentru a mai avea, acum, în 1991, curajul unei tăieri de nod gordian. Refuzînd să împroprietărească populaţia conform „variantei Cojocaru", prin procedura titularilor de proprietate (T.D.P.), guvernul F.S.N. alege calea vînzării directe, sperînd ca din aceste vînzări făcute mai pe nimic să scoată oarece bani pentru viitoarea campanie electorală. Un calcul extrem de defavorabil nouă şi guvernului totodată care nu are curajul unei împroprietăriri generale.

Altfel spus, guvernul Roman nu doreşte să fim o ţară de proprietari, ci o ţară de sclavi. Afirmaţia nu e nicidecum „tare". Iată şi argumentele : În ziua de 16 iunie 1991, dl. prim-ministru Petre Roman a semnat Hotărîrea nr. 419 care prevede vînzarea unor subunităţi ale regiilor autonome, vînzare făcută, spune hotărîrea guvernamentală, în scop de „reabilitare".

Este o probă de cinism, ingenios pusă la cale : golirea regiilor autonome de dreptul de proprietate prin vînzarea treptată a subunităţilor lor. Este vorba de compartimente a căror valoare depăşeşte 10 milioane lei şi care n-au putut fi vîndute la licitaţie. În aceste condiţii o comisie face o analiză valorică a bunurilor şi declară o nouă valoare, fireşte mult diminuată. Şi din nou sînt invitaţi cumpărătorii — adică tot cei care în anii regimurilor Ceauşescu şi Iliescu, puternici ai zilei fiind, securişti şi nomenclaturişti fiind, s-au îmbogăţit. Ei în primul rînd, dar şi alţii asemenea lor din afară veniţi, adesea cu atît de puţini bani încît încap într-un simplu portofel. În condiţiile în care nici de data asta nu se găsesc amatori de chilipir, ministerul de resort „va aproba, spune Hotărîrea Guvernului, casarea, dezmembrarea şi înstrăinarea prin vînzare a bunurilor subunităţii respective".

Dar oamenii, oamenii care au lucrat şi lucrează în acea subunitate ce vor face în hăţişul acestor proceduri medievale ? Vor rămîne pe drumuri sau, în cel mai bun caz, vor lucra la stăpîn.

EUGEN MIHAESCU

Doina Cornea:

Securitatea a pus mîna pe putere

Reporter : Cum vă explicați lezorganizarea și slăbiciunea inițiativă a opoziției clujene, a sindicatelor muncitorești și studențești ?

Doina Cornea : O societate se încheagă în jurul unei încrederi comune, în jurul unui adevăr acceptat de toți. Acest adevăr — rezistența la sistemul comunist — a fost atacat de către Securitate mai mult la Cluj decît în alte părți. Cum rezistența la comunism se lega, într-un fel, și cu lupta mea împotriva regimului, Universitatea clujeană — din care am fost exclusă, pe vremea lui Ceaușescu —, cu puține excepții, mi-a fost potrivnică și nu m-a acceptat nici după Revoluție. Să fie oare din cauza unei vinovății neexprimate, sau din cauza unei demnități frustrate ? Cert este că această instituție s-a aliniat, aproape în totalitate, Puterii și „Vetrei Românești". În timpul grevei studențești din decembrie 1990, a fost singura universitate din țară care și-a condamnat studenții și nu s-a afiliat „Solidarității universitare". Nu credeți că aceste fapte au contribuit la demoralizarea studențimii ? În celelalte centre universitare, profesorii și-au sprijinit studenții.

Încă din ianuarie 1990, în Cluj, campania de calomnii împotriva opoziției a fost mai puternică decît în alte zone. În întreprinderi, s-au organizat consilii F.S.N. după modelul fostelor organizații de bază, cu aceiași oameni, care duceau o campanie de dezinformare printre muncitori, împotriva opoziției și mai ales împotriva mea, fiind locuitoare a Clujului. Aici, în propriul meu oraș, sînt cea mai detestată. Mai ales în timpul campaniei electorale, eram înjurată și hulită pe stradă și asta, la numai o lună după Revoluție, cînd fusesem aclamată. Tocmai această fărîmițare a conștiințelor și abaterea de la adevăr, printr-o mincinoasă propagandă politică îi face pe clujeni ca nici acum să nu poată fi solidari.

Reporter : Ce părere aveți despre conducerea administrativă locală ?

Doina Cornea : Gunoiul crește pe străzile Clujului, gropile se înmulțesc, adeseori sînt asaltată de oameni necăjiți, există copii bolnavi care nu primesc mijloace financiare pentru a se putea trata într-un spital occidental (singurul loc unde ar mai putea încerca să fie salvați), vin și îmi cer sprijinul muncitori șomeri, etc. Mă întreb și eu cu ce se ocupă această Primărie și această Prefectură. Dl. Zanc, prefectul, a fost numit de Petre Roman. Mii de cetățeni au cerut guvernului demiterea prefectului, dar el a rămas mai departe, numind, la rîndul său, primarul municipiului și primarii celorlalte localități din județ, majoritatea recrutați din fosta nomenclatură comunală și orășenească. La Cluj a fost numit primar dl. Tălpeanu — fostul director al C.U.G. — care, nu numai că i-a împiedicat pe muncitori să iasă în stradă, în ziua de 21 decembrie 1989, dar a și alertat Securitatea cînd aceștia, terminîndu-și tura, s-au încolonat și au pornit spre centru, unde au fost întîmpinați de gloanțele unităților de represiune.

Reporter : D-nă Cornea, cu ce fel de probleme vă confruntați în ultima vreme ?

Doina Cornea : Din punct de vedere politic, sînt în continuare calomniată de presa fesenistă. Ultima calomnie se bazează pe faptul că nu au venit nu-știu-ce aparate medicale din Suedia. Or, peste tot unde am fost invitată, chiar și la Consiliul European, am solicitat ajutor umanitar pentru țara noastră. În cuvîntarea pe care am susținut-o cu acel prilej am spus : **«În numele democratizării țării, rog Occidentul să ajute școli, universități, sindicate, spitale, creșe, cămine, biblioteci, dar nu ajutați — împotriva democratizării țării —, o putere cu tendințe totalitare cripto-comuniste, pentru că acest ajutor se va întoarce împotriva aspirațiilor de libertate, demnitate și prosperitate ale poporului român.»** Chiar și astfel de ajutoare — am susținut — să fie acordate, însă, condiționat.

Reporter : Ce impresie v-a făcut recenta descoperire a arhivelor Securității de la Berevoiești ?

Doina Cornea : Impresia mea, tot mai conturată, este că, de la început, Securitatea este cea care a pus mîna pe putere dar, neputînd apare în față, i-a propulsat pe actualii reprezentanți ai Puterii. De fapt, sînt foarte legați între ei și au interese comune. Securitatea are dosarele tuturor foștilor activiști (și le păstrează ca pe niște obiecte de șantaj), iar aceștia aveau de la bun început nevoie, pentru a se instala la putere, de forță armată. De pildă, ce au fost acei „teroriști", datorită cărora — este părerea mea — au ajuns la putere ? Acum, au nevoie, din ce în ce mai mult, de o forță represivă. Am observat cum, după fiecare eveniment de încordare petrecut în țară, apăreau noi unități represive speciale formate — bine-nțeles —, din foștii securiști.

Documentele descoperite la Berevoiești confirmă deci filiația dintre vechea și noua Securitate (S.R.I.) Pînă cînd Ministerul de Interne nu va fi condus de un ministru neutru din punct de vedere politic și fără nici o tangență cu fosta Securitate, nu cred că va fi liniște în țară. Prin aceasta, vreau să spun că atîta vreme cît vinovații nu vor fi cunoscuți — așa cum s-a procedat în toate țările civilizate care au trecut prin răsturnări asemănătoare —, nu se va putea ajunge la pacea, iertarea și limpezirea conștiințelor.

PAUL VINICIUS ■

ABUZAȚI, TOVARĂȘI, ABUZAȚI!

Hotărîrea nr. 1041/1990 a Guvernului României prevede împărțirea nominalizată, pe societăți comerciale, a patrimoniului turistic. Conform acestela, a fost înființată Societatea Comercială de Turism „CONTINENTAL" S.A. București, care cuprinde întregul lanț al hotelurilor „Continental" din țară, plus Hotelul „Siesta" din Cluj. Organizarea complexului hotel-restaurant din Cluj-Napoca sub formă de sucursală a SCT „CONTINENTAL" S.A. București s-a făcut prin Decizia nr. 1 din data de 1 decembrie 1990. În urma Hotărîrii 1041, Ministerul Comerțului și Turismului, prin Departamentul Turismului, emite Ordinul nr. 154 din 26 aprilie 1991, prin care prevede sediile, componența, capitalul social și obiectivele activității societății ce urmează a fi constituite. Conform acestui ordin, hotelul și restaurantul CONTINENTAL din Cluj aparțin SCT CONTINENTAL S.A. București.

Iată însă că pe 29 martie a.c. — paralel și în contradictoriu cu hotărîrea guvernamentală —, Prefectura județului Cluj emite Decizia nr. 93 de [illegible]tare a Societății Comerciale de Turism „CONTINENTAL" S.A. Cluj-Napoca.

Avînd în vedere situația neclară apărută ca urmare a deciziei Prefecturii care nu ține seama de hotărîrea guvernamentală, salariații complexului CONTINENTAL Cluj, organizați într-un nucleu sindical aparținînd sindicatului „Demnitatea" al lucrătorilor din turism jud. Cluj, solicită lămuriri asupra statutului real al complexului, Societății CONTINENTAL București. Răspunsul — sosit prin telexul nr. 1375/29.05.1991 — reafirmă apartenența complexului, ca sucursală a SCT CONTINENTAL S.A. București, adăugînd : „Orice altă interpretare a Hotărîrii nr. 1041 a Guvernului României fiind nelegală". Toate aceste date au fost cerute de la București întrucît administrația SCT CONTINENTAL S.A. Cluj a refuzat, în mai multe rînduri, să prezinte salariaților situația reală a complexului.

Datorită stressului, abuzurilor, dezinformării și obstrucționării fățișe și vehemente a activității economice a complexului, cît și a refuzului de a lua în considerare nucleul sindical, salariații au întocmit un material care ulterior a devenit petiție, prin care cereau înlăturarea directorului **Lucreția Mihu.** Acest material a fost prezentat adunării generale a salariaților convocată de către sindicat în data de 21 aprilie a.c., fiind aprobat prin semnătură de 98 din cei aproximativ 120 de salariați. De remarcat că la această ședință a fost invitată să participe și L.M. care însă a refuzat să ia cunoștință de nemulțumirile salariaților din subordinea sa, părăsind sala. Cîte un exemplar al petiției a fost remis SCT CONTINENTAL S.A. București, Prefecturii jud. Cluj și, pe 28 aprilie, Inspectoratului general pe probleme de turism al jud. Cluj, cu rugămintea de a soluționa cît mai urgent conflictul grav de muncă, cu mențiunea că, în caz contrar, sindicatul va declara grevă de avertisment. Cum nu s-a primit nici un răspuns de la autoritățile locale, pe 30 mai a fost declarată grevă de tip japonez. Analizînd situația semnalată, SCT CONTINENTAL S.A. București, prin Decizia nr. 36/29.05. o destituie disciplinar pe Lucreția Mihu. În ziua de 31 mai petiția a fost înregistrată la administrația complexului și a fost înmînată Consiliului Împuterniciților Statului (C.I.S.) al SCT Cluj. Conflictul de muncă nefiind soluționat nici de aceștia, salariații au declarat grevă în perioada 3—6 iunie a.c., cu mențiunea că nu au evacuat hotelul și au servit grupul de turiști străini comandat anterior, tocmai pentru a nu împieta prea mult realizările.

Pe 6 iunie, C.I.S. Cluj a decis suspendarea din funcție a directorului L.M. și suspendarea deciziilor luate de aceasta privind desfacerea contractelor de muncă pentru agentul turistic **Marinella Oancea** (liderul nucleului sindical), pe motiv de reducere de personal și a celor doi șefi de unitate alimentație publică, **Petru Chicinaș** și **Grigore Casian,** pe motiv că nu s-au înscris și prezentat la concursul organizat — abuziv și ilegal — de către L.M., fără a fi fost înștiințați în scris de un asemenea concurs. Mai mult, L.M. a intentat proces liderului sindical pentru declanșare de grevă nelegală. Relativ la acest aspect trebuie spus că toate demersurile salariaților au fost făcute în acord cu liderul sindicatului „Demnitatea", dl. **Florin Ile** și, de asemenea, s-a cerut poziția Federației Sindicatelor Libere din Turism, care a avizat soluționarea conflictului de muncă pe linie sindicală.

Între timp însă, simțindu-și amenințat scaunul, deși declarată în concediu de boală, L.M. s-a pus să umble pe la diferite persoane sus-puse, pentru a-și recăpăta funcția din care putea „tăia și spînzura" fără nici o jenă. Și, se pare, că nu fără rezultate. Fiindcă, ultimele informații indică faptul că CIS al SCT Cluj s-a răzgîndit, luînd hotărîrea de repunere în funcție a fostului director și revenirea asupra preavizelor de desfacere a contractelor de muncă a celor trei salariați. Și asta, împotriva adresei nr. 12/I/2 262/7.06.1991 emisă de Guvernul României prin cabinetul ministrului de stat, în care se specifică : „Prefectura jud. Cluj nu are competența legală în divizarea societății comerciale pe acțiuni „CONTINENTAL", creată prin H.G. 1 041, divizarea putîndu-se face numai prin hotărîrea CIS de la această societate". De altfel, la audiența din data de 5 iunie, prefectul **Grigore Zanc** a tratat problema cu o nepăsare suspectă, spunînd că este de competența CIS-ului local soluționarea conflictului de muncă (!), și asta, după ce a încurcat lucrurile cu acea decizie 93, care încălca o hotărîre guvernamentală !

În toată această poveste, pe lîngă încălcările flagrante ale legislației în vigoare, se întrevăd eforturile cumulate ale unor indivizi cu mentalități comuniste, care trag sforile în folosul lor propriu. Pînă cînd, tovarăși ? ! **(P. V.).**

NU VREAU SĂ FIU PREFECT

— Domnule Straja, sînteți un om imprevizibil ?

— În general, nu. Deciziile pe care le iau sînt — sau așa sper, cel puțin — temeinic motivate.

— Am început interviul cu o octavă mai sus pentru că ultima dv. decizie — aceea de a refuza funcția de prefect — a provocat confuzie, atît la Timișoara cît și la București. În plus, ea este exact opusă precedentei dv. decizii, de a accepta postul. După alegerea dv. de către formațiunile politice și civice ale Timișului, ați făcut un drum în capitală, ați fost confirmat de președintele Ion Iliescu și de șeful guvernului și ați acordat un interviu presei locale, afirmînd că nu veți accepta nici un amestec „străin" în treburile județului. Apoi v-ați întors la Lugoj, în acest frumos birou de primar, de unde ați anunțat că refuzați funcția de prefect. Concis și tranșant. Nu vi se pare bizar ?

— Vă înțeleg perfect nedumerirea. Iată ce s-a întîmplat. La întîlnirea formațiunilor politice și civice, organizațiilor sindicale, prefecturii etc. pentru propunerea unui nou prefect, am acceptat **în ultimă instanță**, la insistențele d-lui Florentin Cîrpanu și ale majorității participanților. Din cei 11 candidați la această funcție, cinci — dacă nu mă înșel — au renunțat de la început în favoarea mea. Ceilalți pe parcurs. Venisem și eu cu gîndul de a-mi retrage candidatura, dar „valul" pornise deja în direcție opusă. Nu mai puteam da înapoi. În primul rînd pentru a nu prelungi „vidul" administrației județene într-o situație și așa extrem de tensionată. După cum știți, tot atunci s-a stabilit ca la viitoarele alegeri locale, subprefecții, secretarul Prefecturii și întreaga echipă a Primăriei municipiului Timișoara să fie numiți pe criterii politice.

— Da, F.S.N.-ul va numi doi oameni la Prefectură și alți doi în Primărie. Restul (unu plus unu) — opoziția. Democratic, care va să zică (democrație de tip nou, evident).

— Eu nu fac politică. Eu fac administrație, adică ceva mult mai greu. Mai concret.

— Dar s-a cam terminat cu administrația „pur și simplu".

Interviu cu dl. SORIN STRAJA, primarul municipiului Lugoj

Acum trecem la administrația de partid.

— Într-adevăr, asta e o mare problemă. Vedeți dv. între acceptarea și refuzarea postului de prefect, s-a mai petrecut un eveniment, pe care l-ați omis. S-au „aprobat" alegerile locale anticipate. În ce mă privea mai aveam „mînă liberă" vreo două-trei luni, și alea de „campanie electorală". După care mi se impuneau alți oameni în conducere sau eram înlocuit din funcție. Oricum, aș fi lucrat sub presiune și — în scurt timp — aș fi ajuns în situația de a demisiona. Cît despre domnul Ion Iliescu, pot spune că m-a primit foarte amabil. Am încercat să-i explic — însă, fără succes — că nu țin să ajung în această funcție și că Timișul e, la ora actuală, un butoi cu pulbere, că dificultățile politice și sociale vor genera, în continuare, un climat de instabilitate. E posibil ca iminenta campanie electorală să provoace aici noi surprize. Dl. Iliescu a acceptat ca eu să fiu numit în funcție, dar, concret, n-am primit încă numirea. Iată de ce am anunțat retragerea mea încă din primul moment în care mi-am dat seama că în acest context politic n-am nici o șansă.

— Asta îmi reactualizează „cazul Cîrpanu" — al prefectului care a încercat să reziste — prin administrație eficientă și gîndire economică — într-o lume a patimilor politice. Ca și dv. a avut luciditatea de a renunța la timp. Ce vă doriți acum ?

— Să rămîn primar la Lugoj și să fac treabă bună aici.

— Succes.

RADU CIOBOTEA

P. S. Pînă în momentul de față, nici unul dintre cei doi candidați (al FSN și al „independenților") rămași pe listă în urma unor aprige dezbateri n-a fost aprobat de Cotroceni. La Timișoara, vidul administrativ continuă, lucru care — paradoxal — nu creează probleme. E o perfectă dovadă că, în sistemul actual, totul poate funcționa fără prefect. Centralismul a devenit, în sfîrșit, democratic.

Din folclorul lunii iunie 1991

„Azi săracu Feseneu A făcut suta-un leu!"

Consternarea, preschimbată repede în furie și contestare, a cuprins din nou pe o mare parte a salariaților de la Întreprinderea „Înfrățirea" Oradea. Motivul : deși după marșul și mitingul din ziua de marți, 28 mai a.c. o delegație a fost primită la București și s-a obținut prin hotărîrea ministerială a construcțiilor de mașini demiterea directorului general ing. Rusu Codrat, totuși, consiliul împuterniciților statului (CIS), chiar dacă are în componența sa un reprezentant al ministerului, a decis cu totul altfel : demiterea directorului nou, dl. Mihail Schițcu și „reungerea" ca șef al fostului director contestat de manifestanți : dl. Rusu Codrat.

Într-un marș pe străzile Oradei, salariații nemulțumiți de întorsătura lucrurilor au protestat împotriva acestei măsuri scandînd lozinci precum : **„Vrem salarii, nu minciuni !", „Jos cu vînătorul !"** (aluzie, se pare, la o partidă de vînătoare efectuată de directorul general Rusu Codrat, soldată cu evenimente grave), **„Jos nomenclatura !", „Ce cerem noi, e și pentru voi !", „Grevă generală", „Azi, săracul feseneu / A făcut suta un leu !", „Nu vă fie frică / Iliescu pică !", „Noi cei oropsiți / Vrem să fim auziți !"** etc.

Ajunși în fața Prefecturii județene, coloana de manifestanți a scandat **„Jos comunismul !"** Marșul a continuat spre Gara centrală, apoi salariații s-au întors la întreprindere. Atmosfera este încărcată, confuzia născută de faptul că cele două decizii contrarii se bat cap în cap este mare, producția bate pasul pe loc. Oare este cineva interesat să scadă cît mai mult acțiunile „Înfrățirii" pentru ca să le poată cumpăra cît mai ieftin ?

PAȘCU BALACI

Tot d-ale consensului — **Fotografie de SILVIU STAN**

Bun și el, un consens mai mititel

Mai întîi au încercat partidele grupate în Convenția pentru instaurarea democrației, care au cerut guvern de uniune națională.

Apoi, sindicatele reunite în Uniunea Confederativă, despre care se spune că ar reprezenta vreo 3 milioane de salariați.

Nici una dintre aceste încercări n-a avut succes. Guvernul Roman nici nu și-a dat demisia și nici n-a fost demis.

Insuccesul partidelor avusese drept urmare concentrarea atenției asupra sindicatelor, în credința că ele vor avea mai mulți sorți de izbîndă. La rîndul lui, insuccesul sindicatelor a determinat, s-ar zice, o redescoperire a partidelor și convingerea că unitatea opoziției devine absolut necesară pentru realizarea unei schimbări politice majore.

De pe pozițiile scepticismului care, alături, de oină, pare a deveni un fel de sport național, s-ar spune că ne aflăm într-un cerc vicios și continuăm să ne tot învîrtim în el. Și adevărul chiar acesta ar fi, dacă între timp n-ar fi apărut elemente care să ne facă să credem că eșecul sindicatelor a determinat luarea unor hotărîri, din partea lor, prin care se poate întrevedea tocmai ieșirea din acel cerc vicios.

Bunăoară, este posibil ca întîlnirea dintre conducerile celor cinci partide din Convenția pentru instaurarea democrației cu liderii Uniunii Confederative Naționale să aibă consecințe dintre cele mai importante și, desigur, pozitive, întrucît respectiva întîlnire a pus în evidență „necesitatea elaborării unui program economic de alternativă, care să fie acceptat de sindicate în calitate de consultant".

Pe parcursul unui răstimp cam prea lung s-a susținut în diverse moduri și pe tonuri mai mult sau mai puțin muzicale că nu există, de fapt, alternativă la proiectul de reformă al guvernului Roman. Ceea ce e un neadevăr, se înțelege. Între partide, ca să ne oprim la un exemplu, P.N.T., dispune, fără îndoială, de o asemenea soluție alternativă, iar dintre sindicate Cartelul Alfa a susținut cunoscuta variantă Cojocaru. Dar ce observăm acum ?

Acum se observă faptul remarcabil al încercării sindicatelor de punere sub presiune a partidelor cu scopul ca ele să ajungă la o unitate de vederi, pe de o parte, iar pe de altă parte ca soluția la care s-ar ajunge pentru scoaterea țării din situația dramatică în care se află să fie admisibilă și de către sindicate.

Altfel zis, dacă n-am ajuns să ne temem că unele cuvinte ar fi blestemate, se încearcă găsirea unui „consens". Dacă nu un consens absolut, dacă nu un consens mare, cum visa dl. Iliescu, atunci unul mai mic, dar care se poate dovedi și el bun la ceva.

În orice caz, prin această cerere a lor, sindicatele oferă partidelor cel mai bun prilej de înfăptuire, în sfîrșit, a multrîvnitei unități a opoziției. Oferă chiar mai mult : șansa ca o astfel de unitate să nu rămînă doar floare la ureche sau plan pe hîrtie, ci să producă schimbări reale și de esență pe scena politică.

Rămîne de văzut. Eșecurile de pînă acum, înregistrate pe cont propriu cînd de partide, cînd de sindicate, vor fi avut — să sperăm — însemnătatea unei experiențe pe durata căreia încet, dar sigur, românul ajunge și la ceea ce-i place să numească mintea românului cea de pe urmă.

DUMITRU CONSTANTINESCU

REALITATEA IMEDIATĂ

Petrică și lupul

Înainte, românul spunea bancuri. Și, uite așa, durerea, foamea, umilința „răsuflau" și sacul nu dădea niciodată pe dinafară.

O, cît de mîndri am fost atunci de noi înșine și cum ne-am mai numărat morții, spre desfiderea tuturor celor ce își permiseseră să spună, referindu-se la noi, că mămăliga nu explodează !

De la revoluție n-am mai auzit nici un banc nou. Au apărut, însă, 1 500 de ziare, așa că, flămînd, privind cu jind vitrinele în care Europa și-a vărsat toate soldurile la prețuri ce îți dau dureri de cap, românul își cumpără unu, două ziare și adoarme mulțumit. Ce, puțin lucru e să înjuri guvernul și pe privatizați ?

Ultima jucărie care ne e permisă sînt mitingurile, marșurile și amenințările cu greva. Chiar generală. Noroc cu puterea noastră, înțelegătoare ca o mamă iubitoare.

Cred că e cazul să ne întrebăm și să ne răspundem clar: Sînt negocierile cu actualul guvern o șansă adevărată ? Dacă da, atunci să așteptăm rezultatul. Dacă nu, atunci ori să acționăm, ori să ne acceptăm pierirea.

Oare nu sînt suficiente eforturile puterii — și rezultatele lor — de a ne învrăjbi, de a transforma în incoerență și ridicol orice acțiune, ce i-ar putea amenința real poziția ? E firesc să continuăm să o ajutăm noi înșine, jucîndu-ne cu vorbe și amenințări de speriat copiii ?

Ceferiștii și șoferii au înfricoșat o țară întreagă, susținută în spaima și revolta sa legitimă de brava noastră televiziune, pentru ca totul să se fisilie în lamentabile comunicate.

Medicii care luptă acum pentru ca noi să nu mai murim ca viermii în spitale infecte, în care, curînd, nu ne vom mai putea permite nici măcar să ne plătim patul, încă jilav de căldura celui ce abia l-a părăsit, medicii aceștia au ascultat stupefiați comunicatul „Sanitas"-ului dat în colaborare cu Ministerul Sănătății.

Alături de ei, profesorii au aflat, tot de la televizor, că au niște lefuri mirobolante, pentru care tot românul îi poate invidia — și o și face —, iar directorii de școli, și ei profesori, și-au permis să-i trateze pe greviști ca pe borfași.

Că lucrurile pot sta și mai rău, e martor „Prodin"-ul, spre exemplu, ai căror muncitori, aflați în grevă, aproape o lună, n-au fost luați în seamă de nimeni.

Nu credeți că e timpul să încetăm jocul de-a Petrică și lupul ? Altfel, o să ajungem să nu mai credem nici măcar noi.

ROXANA MANOLESCU

REZISTĂM presiunilor guvernului

DAN PASCARIU, președintele Băncii Române de Comerț Exterior

— Are dificultăți Banca Română de Comerț Exterior ?

— Răspunsul meu nu poate fi da sau nu. Trebuie nuanțat. Sigur are dificultăți, dar nu de natură financiară ci de natură logistică și de imagine. Dificultățile noastre provin din statutul pe care l-am avut pînă acum. Eram : banca centrală pentru operații de valută, bancă comercială și bancă de export-import. Mai mult, în vechiul regim sistemul bancar era o placă turnantă distorsionantă a fondurilor economice. Bancherul român era un birocrat care trebuia să distribuie fondurile puse la dispoziție de stat. În această reformă a sistemului bancar reforma legislativă și cea instituțională sînt cele mai simple. Reforma comportamentală este de fapt cea care va duce la adevărata schimbare : transformarea acestui bancher român dintr-un birocrat în om de afaceri. Un om care să fie orientat către profit, dar pentru asta trebuie să gîndească cu totul altfel modul de a distribui banii, criteriile de acordare a împrumuturilor.

Schimbarea de statut a dus și la apariția unor dificultăți. În primul rînd s-a multiplicat numărul clienților. Aveam înainte în jur de 60 de clienți, adică întreprinderi de comerț exterior și alte cîteva instituții de stat. Au apărut peste noapte mii de întreprinderi comerciale. Prin descentralizare și prin spargerea monopolului, lucru pe care noi l-am dorit, întreprinderile producătoare au posibilitatea să facă operații de comerț exterior și unele dintre acestea sînt clienții noștri. Prin liberalizarea operațiunilor valutare mulți cetățeni români au devenit clienții noștri. Practic, de la aproximativ 20 000 de conturi pe care le-am avut la 1 ianuarie 1990, în momentul de față avem aproape 40 000. Deși prin descentralizare o parte din clienții noștri au plecat, și e normal să fie așa, numărul total al clienților a crescut.

Ca președinte de bancă sînt într-o situație paradoxală. Președintele unei bănci, într-un sistem normal, are ca obiectiv să acopere un segment de piață cît mai mare. Obiectivul meu, pentru această etapă, e să reduc din segmentul de piață pe care îl am. E bine ca fiecare bancă să-și atragă o parte din clientelă. Dincolo de concurență, celelalte bănci din România sînt și puncte de sprijin. Nici o bancă nu poate să preia toate riscurile. Regulile prudenței impun o difuzare a riscurilor astfel încît să fie mai mulți participanți la asumarea unui risc. La împrumuturile de anvergură nu participă o singură bancă, ci mai multe. Cînd se dă o garanție mare se creează un consorțiu de garanți. Iar pentru asta noi avem nevoie să cooperăm, să existe un permanent flux de informații. Băncile trebuie să se protejeze între ele. Un prim pas în această cooperare este constituirea Asociației Băncilor din România.

Clienții au alternativă

— Cum se prezintă relația băncii de comerț exterior cu clientela ? !

— Crescînd numărul de conturi, ne confruntăm cu dificultăți logistice. Spațiul nu ajunge. Dacă veniți în fața băncii la primele ore ale dimineții o să vedeți două cozi imense la cele două ghișee principale. Să nu credeți că sîntem încîntați de acest lucru. Am rugat de nu știu cîte ori primăria să ne ajute, am solicitat sprijin autorităților. Dorim chiar și avem posibilitatea financiară să cumpărăm un imobil pentru a ne extinde, dar pînă în prezent a fost imposibil.

În plus nu avem încă suficient de clară concepția noastră despre clientelă. Nu avem dezvoltată această mentalitate. După atîția ani de monopol, clientul devenise o victimă. Ca să treacă de la statutul de victimă la cel de stăpîn e nevoie de o reformă comportamentală. Deși banca noastră s-a transformat în societate pe acțiuni, deși există un plan de privatizare, încă nu s-a ajuns la această idee a necesității unor servicii de calitate pentru clientelă. Aceasta este situația în întreaga noastră societate, **românul nu e obișnuit cu ideea de pluralism nici economic, nici politic. El e obișnuit cu monopolul.** Lucrătorii acestei bănci s-au crezut buricul sistemului bancar românesc în operații de valută, iar acum lucrurile s-au schimbat, clientul are alternative. Obiectivul meu principal e să transformăm factorul uman. Oamenii care sînt înăuntru deosebesc o bancă bună de una rea.

Aici, zvonurile sînt periculoase

— Zvonurile care au început să circule au provocat reacții la clientela dumneavoastră ?

— În nici un caz. Banca e mult prea solidă. Nu sînt astfel de pericole pentru că sistemul bancar românesc nu are încă dezvoltarea și sofisticarea necesară pentru a se lipsi de BRCE. Zvonurile în lumea bancară sînt extrem de periculoase .De aceea m-am supărat cînd în unele ziare au apărut zvonuri că BRCE e în prefaliment. E un zvon care poate să ducă la ceea ce englezii numesc **run on a bank**, respectiv toată lumea vine să-și retragă depozitele.

Noi sîntem totuși principala bancă comercială cunoscută în străinătate, pentru că sistemul bancar este extrem de conservator. Atît timp cît Banca Română de Comerț Exterior a fost principalul braț al sistemului bancar românesc în străinătate, cu greu îi va putea lua locul altcineva. Pentru că nu numele contează, nu capitalul, nu clădirea, ci ceea ce reprezintă această instituție, cine o conduce, cine sînt cei care fac operațiile, experiența individuală și colectivă a oamenilor care o compun. E o lume ciudată, se bazează mai mult pe încrederea personală. În lumea bancară dacă ai cîștigat odată încrederea, trebuie să o menții. Dacă ai pierdut-o, foarte greu o dobîndești la loc. Noi am trăit această situație la nivelul instituțional în '81—'82 cînd banca noastră, datorită conjuncturii care exista atunci în România, a intrat în reeșalonarea datoriei externe. Nu a mai putut să onoreze la scadență obligațiile de plăți. A fost obligată să se declare nu falită, nu insolvabilă ci ilichidă Aceasta a antrenat o serie de atitudini din partea lumii bancare. Aproape toate băncile și-au retras depozitele și liniile de credit. Or, pînă cînd am reușit noi să recîștigăm încrederea pe piața bancară, au trecut cîțiva ani și niciodată nu am revenit total la nivelul dinainte.

Dacă vrem să construim capitalismul . . .

— Care sînt relațiile între bancherii români și reforma economică ?

— În diverse împrejurări am folosit un citat din Lenin : „Dacă vrem să distrugem capitalismul, trebuie să începem cu sistemul bancar". Așa este. Dar și reciproca e valabilă. Dacă vrem să construim capitalismul trebuie să începem cu sistemul bancar. Părerea mea este că noi vrem să construim capitalismul în această țară, deci nu putem pune problema să nu începem cu sistemul bancar. Este sistemul prin care curge sîngele în organism. Fluxurile financiare reprezintă sîngele din organism. Dacă el nu funcționează corespunzător, toate celelalte fluxuri economice sînt stopate.

Un sistem bancar și o economie primitive

— Semnalele care ajung la noi arată că nu funcționează cum trebuie.

— Da, pentru că acest organism nu este încă pus la punct. Înainte noi eram o bancă centrală pe relații valutare, în timp ce Banca Națională era numai pentru lei. Din septembrie anul trecut avem o singură bancă centrală. Banca Națională este și ea la început de drum în exercitarea funcțiilor sale de bancă centrală, iar perioada aceasta de tranziție către economia de piață presupune creerea unui întreg mecanism care nu poate funcționa perfect de la început. Noi de la 1 ianuarie sîntem bancă comercială pe acțiuni. Obiectivul nostru trebuie să fie realizarea unui profit cît mai mare cu cheltuieli cît mai mici. Banca Națională ne impune o serie de restricții specifice unei bănci comerciale într-o economie de piață. Dar noi avem unele tare din trecut : împrumuturi neperformante cum ar fi către „Oltcit" care nu mai plătește dobînzile de nu știu cînd. Pe de altă parte, pentru sumele pe care Banca Națională ni le dă pentru refinanțare se percep dobînzi de 15 la sută. Deci noi pornim din start cu o pierdere de 15 la sută și atunci trebuie să facem tot efortul să ne acoperim pierderile din alte venituri. Nu se pune problema că nu am avea venituri. BRCE a înregistrat în exercițiul financiar pe anul 1990 un profit de peste 4 miliarde lei care a fost utilizat în marea majoritate pentru creșterea capitalului, pentru a ne consolida. Dar profitul putea fi mult mai mare dacă nu aveam aceste probleme.

Sistemul nostru bancar este încă în faza de copilărie. S-au stabilit multe reguli care apoi s-au dovedit contraproductive. De exemplu s-au limitat plățile în numerar pe care banca le poate da unui client la 20 milioane lei. În aceste condiții o serie de agenți economici nu mai depun banii la bancă pentru a nu avea dificultăți cînd au nevoie de bani. Banca Națională și-a dat seama de acest lucru și va reveni, dar asta a dus la perturbații. Noi încă avem un sistem bancar primitiv și o economie primitivă. Nu se lucrează suficient cu viramente, cecuri, cu transferuri de conturi. La noi se lucrează foarte mult cu numerar.

Alteori regulile de prudență impuse de noi sau de Banca Națională corespund unei economii de piață, dar sînt prost înțelese de clienți. Întreprinderile erau obișnuite să vină la bancă și aceasta să dea bani sau credite oarecum automat, pentru importuri de pildă, indiferent dacă acestea aveau sau nu o fundamentare economică. Ei știau că banca trebuia să le dea bani și procedura era mai mult birocratică, iar criteriul era administrativ nu economic. Întreprinderile vin și acum și ne cer bani pentru importuri, iar pe de altă parte vin să ia credite. Dar banii nu sînt ai noștri. Noi sîntem responsabili de modul în care se plasează acești bani. Cînd îi împrumutăm trebuie să avem certitudinea că se întorc la scadență. Regulile de prudență ne obligă să avem o altă atitudine. Noi administrăm niște bani care s-au depus în conturi. Clienții noștri sînt firme particulare, persoane particulare sau întreprinderi de stat. Pentru mine toți sînt clienți, iar eu trebuie să le administrez banii cu prudență și inteligență. Această intransigență a noastră față de presiunile care se manifestă din partea ministerelor, din partea întreprinderilor și chiar din partea opiniei publice, această intransigență a fost interpretată drept o stare de dificultăți financiare. Banca nu dă pentru că nu are bani, ea nu dă pentru că dorește să impună criterii clare de acordare a creditelor.

— Care este acum relația BRCE cu guvernul ? Înainte, cei care conduceau banca erau simpli executanți ai indicațiilor puterii.

— Numirile în conducerea băncii nu mai sînt politice, ci profesionale. A doua schimbare e posibilitatea conducerii executive a băncii de a lua decizii independente, în conformitate cu regulile de prudență ale profesiei noastre, dar și ținînd cont de regulile impuse de Banca Națională, în calitate de bancă centrală care duce o anume politică monetară.

Sigur, presiuni se fac în continuare. Poate și zvonurile cu privire la dificultățile băncii noastre se datoresc tocmai intransigenței la aceste presiuni care vin din partea guvernului, din partea autorităților. Schimbarea de atitudine nu putea să rămînă, nesancționată. Dar nu s-au transformat în nimic altceva. Guvernul are nevoie de bănci solide care să-și exercite funcția, nu de niște marionete.

Ion Rațiu în Consiliul de administrație

— În consiliul de administrație sînt trei persoane din guvern (Eugen Dijmărescu, Adrian Severin, Florian Bercea) și cinci independenți (Gheorghe Carabașan, Vladimir Soare, Ion Rațiu, Constanța Teculescu și Emil Bolduș). Pare o proporție favorabilă unei politici independente.

— Persoanele au fost alese pe criterii profesionale, nu ca persoane publice. Domnul Dijmărescu este un macro-economist, domnul Severin e jurist cu experiență internațională, domnul Bercea e profesor de finanțe, domnul Bolduș are cunoștințe importante în domeniul asigurărilor, domnul Rațiu este om de afaceri care vine cu experiența celui care cunoaște bine sistemul economiei de piață. Așa trebuie interpretată alegerea acestor oameni în consiliul de administrație. După anunțarea componenței consiliului am constatat o reacție extrem de pozitivă din partea comunității internaționale.

Devenim mai credibili

— Prudența bancherilor români nu blochează unele inițiative ale acelor care încearcă să-și pornească afaceri ?

— Românul e și întreprinzător și imaginativ. Dar această creativitate trebuie dublată de seriozitate, de muncă și etică profesională. E foarte posibil ca vreunul din întreprinzătorii care au venit să ceară un împrumut, iar noi nu i l-am acordat din lipsă de date și din prea mare prudență să devină un Rockefeller. Face parte din eșecurile asumate ale profesiei noastre. Dar există o statistică în lumea occidentală care arată că majoritatea întreprinderilor noi apar nu cu împrumuturi de bancă, ci cu ceea ce se numește **capital de risc** : bani de la persoane particulare care fac investiții în operațiuni riscante, dar care pot aduce profituri mari. Băncile sînt mult mai prudente.

Și la noi întreprinzătorii au început să se îmbogățească, dar încă nu au această mentalitate de a reinvesti banii în alte operațiuni. Sînt convins că și pentru noi viitorul depinde de modul în care această clasă de noi îmbogățiți va ști să investească banii.

Acești bani vor crea noi locuri de muncă, vor aduce profituri.

Noile locuri de muncă nu vor fi create în nici un caz de stat, ei va contribui la reducerea lor. Sectorul particular e noul furnizor. Dar pentru aceasta banii trebuiesc reinvestiți nu în speculații, ci în afaceri de producție.

BRCE va avea o sucursală la New York

— Care este strategia gîndită pentru Banca Română de Comerț Exterior ?

— În primul rînd am angajat o firmă de experți financiari Coopers & Lybrand. Este o firmă internațională de origine britanică. Are reprezentanțe în peste 100 de țări. De noi se ocupă sediul din Franța. Această firmă va face în primul rînd o expertizare a bilanțului nostru, aceasta fiind o premisă a recunoașterii depline în străinătate. E un lucru obligatoriu pentru toate băncile românești și sper ca și celelalte să ne urmeze. În al doilea rînd, am solicitat acestei firme să facă un diagnostic operațional, o radiografie a ceea ce sîntem în momentul de față cu părțile bune și rele. În al treilea rînd acești experți ne vor asista la întocmirea unui plan strategic care va fi o consecință a acestui diagnostic. Într-o fază ultimă această firmă va face o evaluare patrimonială, care nu înseamnă doar cît valoram noi din punct de vedere al clădirii, ci o evaluare a întregului patrimoniu cu active și pasive, în vederea privatizării.

Unul din handicapurile băncii noastre, pe care vrem să îl remediem, a fost că am avut un singur sediu. Am deschis de curînd trei filiale, la Constanța, Timișoara, Cluj, și vom continua să deschidem și în alte orașe unde se justifică.

Avem cinci bănci mixte în străinătate la care am participat cu capital, pe care le considerăm parte din grupul băncii noastre de comerț exterior. Ele și-au creat deja un nume pe piețele bancare.

Avem în plan să deschidem o sucursală la New York. Ar fi prima sucursală a unui stat est-european acolo. E o piață extrem de dificilă, extrem de competitivă. În decursul lunii aprilie am avut o discuție la departamentul bancar al statului New York cînd am solicitat acordarea autorizației și sîntem în momentul de față în plin proces de întocmire a formalităților, în vederea deschiderii sucursalei.

Formațiunile bancare din străinătate contribuie la formarea de cadre. Am trimis funcționari în aceste bănci și vom trimite în continuare, dar nu atît pentru specializare, pentru că din punct de vedere tehnic sînt buni. E vorba să dobîndească standard, să vadă mediul în care se lucrează acolo, sistemul bancar, sistemul economic, relațiile cu clientela, atmosfera.

AURELIA BORIGA
Fotografie de ELENA GHERA

PUCIOASA

Citeva ceasuri de cunoaștere și recunoaștere a orășelului subcarpatic Pucioasa. Citeva crîmpeie desprinse din marginea vizibilă a existenței oamenilor de-aici, într-o zi dogoritoare de iunie. Mîini făcute streașină. Priviri risipite în zare. Gînduri, idei, zbucium. Nimic senzațional. Ori poate dimpotrivă — un soi inefabil de senzațional, insinuat pe tăcute în cotidianul răvășit de incertitudini al localității de pe malul Ialomiței.

Ceva se schimbă și-aici. Cite ceva — deocamdată nu prea mult ! — vine să compromită inerția. Lucrurile se pun pe picioare greu, la fel cum economia și țara însăși își revin anevoie la normalitate. Oamenii, desprinși din debusolădă, par hotăriți să-și suflece mînecile. Pucioasa — orașul-stațiune — își prospectează febril posibilitățile. Șanse, după cum am văzut, există.

Pucioasa — fostul complex balneoclimateric U.N.C.A.P.

LA SOLSTIȚIUL DE VARĂ

Mendeleev, botezătorul

— D-le Mircea Simion, sînteți primarul de astăzi al orașului Pucioasa. Discuția noastră ar trebui să debuteze simplu : de unde provine această denumire a localității ?

— Numele de Pucioasa provine, după cum era lesne de imaginat, de la sulful conținut de apele minerale ale izvoarelor din zonă. Sîntem singura localitate din țară care are tangență cu... tabloul elementelor chimice ! Localitatea a fost atestată la 1 octombrie 1759 (de fapt, e mult mai veche). Certificatul de „naștere" al stațiunii propriu-zise datează din 1828, iar statutul de oraș îl avem din 1930. Pucioasa a reușit în timp să devină cunoscută și remarcată printre stațiunile de prestigiu din țară. O dezvoltare însemnată a orașului s-a putut semnala în perioada interbelică. Ce-a urmat sub comuniști, e ușor de bănuit.

— Orașul pare, a avea o întindere apreciabilă. Care e dinamica populației în prezent ?

— Există la ora actuală circa 17 000 de locuitori care populează orașul propriu-zis și comunele suburbane. Dacă adăugăm și cei 4 000 de navetiști prezenți în punctele economice cheie ale orașului și încă 1 500—2 000 de beneficiari ai sejururilor de tratament, realizați că tindem spre cifra de 25 000 de suflete. Despre dinamica actuală a populației, n-aș putea să vă dau amănunte. Cert e că natalitatea a scăzut.

În ultimii 50 de ani nu s-a făcut mai nimic

— Dacă ar fi — așa cum se spune — să stăm strîmb și să judecăm drept, cum credeți că vor reuși cei suferinzi veniți la Pucioasa să se bucure de condiții de cazare și tratament cu adevărat civilizate ?

— N-aș vrea să pun problema „moștenirii grele" etc., etc. Realitatea e că Pucioasa e departe, fantastic de departe, de ceea ce ar fi putut fi și de ceea ce ar putea fi cu adevărat. Spun acestea referindu-mă la Pucioasa ca la un rarissim izvor de sănătate. S-a demonstrat că prin efectul tămăduitor al apelor de aici, Pucioasa este unică în Europa de Est. Izvoare similare mai există doar într-o localitate din Italia. Ca atare, se primesc mereu cereri numeroase din partea multor cetățeni străini din Germania, Israel, Franța, de a fi găzduiți și tratați aici. Cită vreme însă condițiile de care aminteați sînt mai puțin decît modeste chiar și pentru cetățenii români afectați de diverse boli, nu văd cum s-ar pune problema de a ne descurca cu străinii... Vedeți, în aproape 50 de ani nu s-a făcut mai nimic. S-au naționalizat vilele, au fost preluate de turismul de stat și totul a mers într-o inerție soră cu inconștiența și cu moartea. Între timp, spațiile de cazare s-au degradat mult, uzura s-a accentuat, gradul de confort a scăzut îngrijorător. Unde să mai adaug faptul că după ședințele de tratament, pacienții trebuie să parcurgă distanțele masă-vilă-tratament în aer liber ! Singurul lucru notabil creat în trecutul apropiat a fost complexul sanatorial al U.N.C.A.P., care corespunde întrucîtva rigorilor și exigențelor actuale.

Dl. Mircea Simion, primar al orașului Pucioasa

— Sînt șanse ca actualele și viitoarele societăți de turism să pună pe picioare în adevăratul sens al cuvîntului stațiunea ?

— Șanse sînt, de ce nu ? ! Problema e că — așa cum e mai peste tot — simptomul sărăciei nu ocolește pe nimeni. Pînă nu se va ieși din nebuloasa noilor forme de organizare și pînă nu se va proba eficiența lor, „zvicnirea" atît de necesară orașului și stațiunii se va lăsa așteptată.

— În comparație cu posibilitățile de moment de a găzdui pacienți sosiți la tratament, care credeți că ar fi cererea medie de locuri pe sejur ?

— Actualmente, societățile de turism pot asigura în vile cazarea a 520 de persoane. Complexul balnear de care poseam anterior, mai are spații pentru încă alte 220 de persoane. Față de cererile din perioadele de vîrf, în jurul cifrei de 2 500 de solicitări, mi se pare, fără îndoială, mult prea puțin...

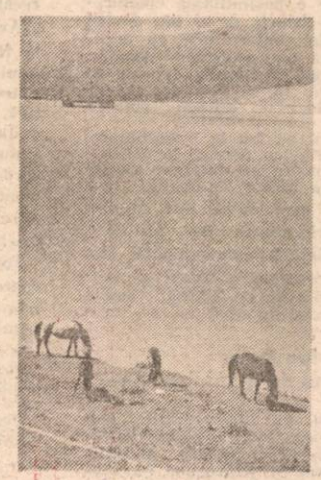

Pucioasa — lacul de acumulare

Apă, slavă Domnului, destulă, dar cu program !

— E limpede că stațiunea, strict ca stațiune în sine, suferă. Se poate spune și despre oraș același lucru ?

— Din păcate, da. Suferințele sînt cronice, însă cu toate astea, veți constata semne de îndreptare. Cea mai spinoasă problemă a Pucioasei a fost și este (subl. n.) problema apei. Sînt mari dificultăți legate de această problemă, de asigurarea apei curente potabile și chiar industriale. S-au construit mii de locuințe, însă n-a fost dezvoltată corespunzător și rețeaua de apă. Practic, nici dimensionarea conductei de aducțiune din Bucegi nu mai este pe măsura necesităților. În 1976 s-a mai pus la punct exploatarea unei noi surse de apă din terasa Ficni, care s-a dovedit a nu fi în măsură să suplinească întregul debit cerut. După Revoluție, am trecut cu hotărîre la soluționarea acestui neajuns, și am aprobat construirea unei noi uzine de apă, cu un debit de 125 l/sec., uzină care după calculele noastre ar satisface nevoile orașului pe o perioadă de minimum 20 de ani de-aici înainte. Sperăm ca la finele acestui an să se încheie construcția începută în 1990. Apă, slavă Domnului, avem destulă. Numai lacul de acumulare din marginea orașului are cîteva milioane de metri cubi !

— Ce alte „sechele" mai îngreuiază aici, la Pucioasa, viața omului de rînd ?

— Am avut mari greutăți și cu locuințele noi, neracordate încă la conductele de gaze naturale. Practic, așa se realizează și încălzirea centrală. Din acest punct de vedere, aș zice eu că stăm bine. Am reușit să racordăm pînă în prezent aproape 400 asemenea locuințe, ceea ce nu e puțin ! Mai sînt probleme cu sistemul de canalizare, cu modernizarea străzilor, a trotuarelor, a căilor de rulare... Avem promisiuni și vizavi de suplimentarea de numere (posturi) telefonice, asta începînd cu anul următor. Concret, sperăm ca noua centrală să poată asigura cca. 1 000 de noi posturi, reclamate de cetățeni la această oră. Preconizăm construirea unei noi școli, a unui nou teatru de vară, ba chiar poate a unei noi case de cultură. Idei și putere de muncă există. Cu banii însă, e jale !

Satul Malurile a fost ocolit pînă și de socialism !

— Spuneți-mi, de cînd sînteți primar al Pucioasei, ați avut vreo satisfacție deosebită ?

— Da. Cred că pot să fac referire la una din realizările Primăriei. Este vorba de **electrificarea satului Maluri** (subl. n.), ce aparține de Pucioasa. Este — sau mai bine zis era — un sat uitat de lume, care ar fi urmat să intre în „programul de sistematizare a teritoriului" și să fie ras de pe fața pămîntului. În momentul de față, acolo mai locuiesc aproximativ 300 de oameni, ceilalți fiind „repartizați armonios în țară" prin grija partidului. În cea mai mare parte, ei sînt crescători de animale. Am reușit prin diverse memorii și insistențe să primim acceptul Ministerului Energiei și să-i racordăm la rețeaua de electricitate. Nu exista școală în sat, copiii erau nevoiți să facă naveta de 4 km zilnic pe costișă, deci 8 km în total, fie vară, fie iarnă, pînă în Glodeni Vale.

— Să înțeleg că s-a construit și o școală ?

— Da. Am reușit să construim o școală cu 4 clase, din lemn, deci o construcție ușoară, care să permită elevilor de acolo să învețe în sat. Acum, că le arde și lumina în case, e altceva...

— Lenin spunea : „Socialism = puterea sovietelor + electrificare". Să nu fi știut Ceaușescu celebra definiție ?

— Că a știut-o ori nu, nu are importanță. Faptele contează. În fond, dacă stau să mă gîndesc, credeți că e singurul sat din județul Dîmbovița care n-a fost electrificat ?

Fair-play, nimic mai mult

— D-le primar, o întrebare de final, care vă încearcă fair-play-ul : „ce a fost, a fost / ce va fi, va fi" — cum zice cîntecul. Credeți că vechea dvs. funcție din cadrul fostului Consiliu Popular și aderiunea exprimată față de F.S.N. pot constitui impedimente reale în calea exercitării în bune condițiuni a atribuțiunilor dvs. actuale ?

— Vă întrebați, probabil, dacă nu există voci care să mă conteste. Din cîte cunosc eu, nu. Ori chiar dacă există, sînt gata să ascult orice argumentație sănătoasă, logică, coerentă. Nu mi-e rușine de nimic din ceea ce am întreprins nici înainte, nici după Decembrie '89. Sînt tehnician, am fost director al I.P.L., am o fire întreprinzătoare și, mai presus de toate nu sînt robul funcției. Dacă pot face ceva cu adevărat pentru Pucioasa, cu atît mai bine. Vor urma alegerile locale și atunci se va vedea în ce măsură am reușit să pun și eu umărul pentru obș... Vă închipuiți că nu e floare la ureche. Cu orice preț însă, Pucioasa va trebui să renască !

Pucioasa — policlinica balneară

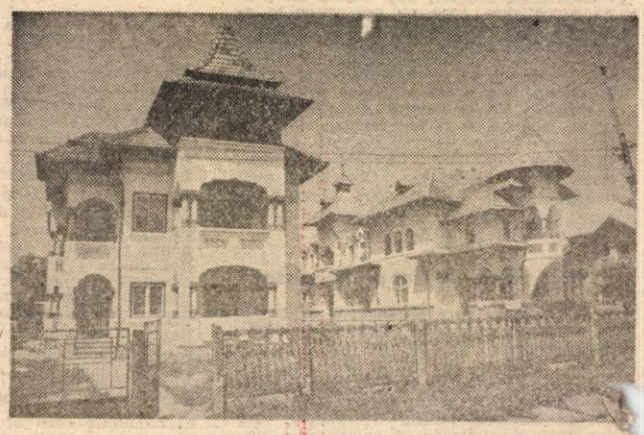

Pucioasa — vile de cazare

CRISTIAN PAVEL

Fotografii de GIG MOTOIANU

De la coadă adunate

Aşa unanimitate, mai rar!

— Nu mai scăpăm, dom'le, de cozile astea!

— Da' cine te pune să vii la aprozar? Du-te la ţărani!

— Dumneata crezi că eu am leafă de parlamentar?

— Dacă n-ai, taci din gură şi nu mai bombăni, că tot una e!

— Asta, cam aşa-i... Poţi să spui, poţi să urli, poţi să faci grevă, degeaba! Domnu' Roman n-are 200—300 amărîte pentru muncitori, da' 20—30 000 pentru parlamentari, are.

— Da' ce crezi dumneata, că i-au cerut lui domnu' Roman, ori au întrebat pe cineva? Nu, dom'ne! Şi-au votat singuri, cît au avut nevoie. Mă mir că n-au pus mai mult!

— Păi, de indemnizaţie ai uitat? Că aia face, numai ea, cît leafa dumitale! Şi cînd te gîndeşti ce „muncesc" pentru banii ăştia şi numeri cîte zile vin...

— De ce să le număr zilele? N-ai auzit că şi dacă vin şi dacă nu vin, tot un drac e?

— Da, dom'ne! Asta-i culmea! Unde s-a mai pomenit să nu vii la slujbă şi să nu-ţi taie ziua?

— Ba, să te arăţi şi ofuscat dacă e unu' mai de bun simţ şi zice că nu se cuvine să iei bani cînd nici n-ai dat p'acolo. Mare nesimţire, dom'ne!

— Simţire, nesimţire, de data asta a fost unire. N-ai văzut cum au sărit toţi, ca unu' să voteze contra?

— Dacă se ştiu chiulangii, cum era să voteze să le taie din leafă! Sigur c-a fost unanimitate!

— Şi ce unanimitate! Mai rar!

— Ei, de-acuma, dacă treaba asta aşa de importantă cu leafa au aranjat-o pot să se scuipe iarăşi, liniştiţi.

— Şi pot să şi chiulească cît le-o pofti inima!

— Asta, se-nţelege! Iar dumneata, stai frumuşel la coadă, şi nu mai bombăni, că tot nu te ascultă nimeni.

LIANA TATOS

Am trăit s-o aud şi pe asta!

— Du-te, copchile, şi te joacă la uşa lu' tac'tu, nu veni să-mi baţi mie mingea sub geam!

— Tanti, tatăl lui a murit la Revoluţie...

— Şi ce dac-a murit la Revoluţie? Ce, l-am trimis eu? Dacă era întreg la minte, stătea acasă, nu umbla de nebun pe străzi. Erou, vezi, Doamne. Numai nişte oameni proşti s-au dus acolo, ca să moară ca prostul.

Băiatul, de felul lui înfigăreţ, se uită aproape jenat la cei care au ascultat tirada bătrînei. Oameni buni, acestui puşti de 13 ani i s-a făcut atunci ruşine că tatăl lui a murit în Revoluţie. Cînd a plecat, a tras un picior în gărduleţul din faţa blocului, la montarea căruia tatăl lui muncise mai mult decît toţi locatarii. (Valeria Dorneanu).

Spre Europa, în marşarier!

Cenzurarea corespondenţei şi ascultarea convorbirilor telefonice nu mai există. De cîte ori am auzit, oare, această afirmaţie, rostită autoritar, ca nu cumva, doamne fereşte, să îndrăznească cineva să mai aibă îndoieli. Cu asta, puterea ne-a spus clar — nu e cazul să mai discutăm o problemă care... nu există.

Sosită în aceste zile la redacţie, „Scrisoarea deschisă către toţi prietenii noştri din ţară şi Europa" a Asociaţiei de prietenie „Topleţ-Europa", scrisoare intitulată „S.O.S. Drepturile omului", readuce în atenţia opiniei publice problema care nu există.

„De la începutul activităţii am avut greutăţi în expedierea şi primirea scrisorilor. Se cunoaşte că pe timpul fostei dictaturi, la Oficiul PTT Tranzit Gara Băile Herculane era un zid al Cenzurii, dar s-a crezut că odată cu intrarea României în Europa, acesta s-a desfiinţat. Iluzii deşarte, acest zid s-a întărit şi mai mult şi este păzit cu şi mai multă vigilenţă, ca nimeni din zona noastră să nu poată stabili relaţii de prietenie cu europenii. Dacă s-ar înscrie în cartea recorduri-lor şi cel mai puternic zid al cenzurii, Zidul Durei Cenzuri de la Băile Herculane ar trebui să primească cel mai mare premiu. Această performanţă a dus Asociaţia noastră în pragul desfiinţării".

Urmează un apel către preşedintele ţării, primul ministru, Parlament, toate formaţiunile politice şi apolitice de a interveni pentru încetarea cenzurii de către Rom-Post-Telecom.

În finalul scrisorii semnate de către preşedintele asociaţiei, domnul Marin Mihalache, citim: „Avem toată încrederea că în ţară şi în Europa vor fi prieteni care se vor alătura prezentului protest, ca împreună să demolăm zidul dur al cenzurii. Aşteptăm scrisorile dv. de asociere la protestul nostru, la adresa: Asociaţia de prietenie „Topleţ-Europa", Str. Mică, nr. 32, 1611 Topleţ, Caraş-Severin.

CURIER JURIDIC

ION DUMITRIU, Bucureşti: După cum ne-aţi solicitat, am analizat situaţia dv. şi ne-am adresat întreprinderii de specialitate. După răspunsul acesteia, vom reveni cu precizări.

CONSTANTIN MOISA, Roman: Într-adevăr, art. 3, alin. 2 al Legii nr. 2/1991 vă interzice cumulul de funcţii, fiindcă v-aţi pensionat în temeiul Decretului-lege nr. 60/1990. Soluţii: împlinirea vîrstei de 60 de ani sau, poate, abrogarea prevederii legale care vă defavorizează. Pentru adoptarea celei de-a doua soluţii nu e suficientă publicarea scrisorii dv. în revista noastră.

NECULAI MARINESCU, Dorohoi:
a) Nu puteţi solicita o despăgubire sau o casă (în locul celei expropriate) în baza unui proiect de lege. Dreptul la o astfel de acţiune se naşte odată cu stabilirea sa printr-o lege adoptată de Parlament.
b) Pentru relaţii privind Liga expropriaţilor, adresaţi-vă numai acesteia.

MARIAN GANEA, Constanţa: Şantierul Naval Constanţa nu vă putea face o asemenea încadrare, decît în baza unui act care să confirme calificarea dv. în meseria de electrician. La fel trebuiau să procedeze şi celelalte unităţi la care v-aţi transferat. Pentru obţinerea acestui act, adresaţi-vă, în primul rînd, Şantierului Naval Constanţa, care v-a atribuit, iniţial, această calificare, schimbîndu-vă încadrarea avută.

MARIN PREDESCU, Buzău: Potrivit art. 42 al Legii nr. 18/1991 privind fondul funciar, foştii cetăţeni români, care redobîndesc cetăţenia română, pot beneficia de dispoziţiile acestei legi, dacă îşi stabilesc domiciliul în ţară. Cererea dv. de împroprietărire vine cu mult peste expirarea termenului legal. Vă sfătuim să vă adresaţi, totuşi, Agenţiei pentru Dezvoltare şi Amenajare Rurală.

CORNELIU OLTEANU

Fotografie de CRISTIAN CĂLUGĂRU

Efectul de ecou

POŞTA REDACŢIEI

Floarea Olaru — localitatea Topleţ, bloc 503, apt. 7, jud. Caraş-Severin, **Mihai Rogoz** — Medgidia, str. Podgoriilor nr. 12, bloc VS 7, apt. 10, sc. A, jud. Constanţa, **Constantin Condur** — comuna Pîncreşti, jud. Bacău: Domnul inginer Constantin Cojocaru îşi va deschide cabinet de tratament bioenergoterapeutic în comuna Tarcău, jud. Neamţ, la o dată pe care o vom comunica în paginile revistei noastre.

Alexandru Negulescu — Buzău, str. Sculpturii nr. 12: Avînd în vedere că domnul Stelian Neagoe este colaboratorul nostru, puteţi să-i scrieţi pe adresa redacţiei.

Gheorghe Popescu — Bucureşti, str. Compozitorilor nr. 41, bloc C 12, sc. A, apt. 38, sector 6: Ne face plăcere să fim purtătorii unor veşti bune. Vă comunicăm răspunsul primit din partea Ministerului Transporturilor, Direcţia comercială: „1. În proiectul Statutului personalului SNCFR a fost introdusă şi prevederea referitoare la călătoria pensionarilor cu 75 la sută reducere pe C.F.R. 2. Urmare convenţiilor încheiate cu administraţiile de căi ferate europene s-au obţinut pentru pensionari următoarele facilităţi: — Bulgaria, Cehoslovacia, Germania (fostă R.D.G.), Belgia şi Olanda — gratuit, — Ungaria şi Polonia — 50 la sută reducere. Celelalte administraţii de căi ferate au refuzat acordarea de gratuităţi la pensionari, motivînd că ei nu acordă astfel de facilităţi nici propriilor lor pensionari".

ELENA GRECESCU

Noutăţi la TV

Drag ne este — unei anumite părţi a presei — domnul Neculai Constantin Munteanu! Fie doar şi pentru cîte aflam noi de la domnia sa, atunci cînd nimeni nu ne spunea nimic. În sfîrşit, iată că putem să-l informăm şi noi o dată, cînd, din pricina distanţei, se înţelege, a rămas în urmă cu evenimentele. Stînd la taclale cu George Stanca despre „Actualităţile" Televiziunii, vorbeşte şi despre necesitatea instalării unui aparat simplu, care să permită proiectarea textului chiar pe obiectivul camerei de luat vederi. Domnul N. C. Munteanu n-a aflat că acest simplu aparat a fost instalat de cîteva zile la T.V. Nu ştim, însă, cum se face, dar crainicii noştri tot nu ne privesc în ochi, aşa cum prevedea colegul de la „Europa Liberă". Se uită, ba mai sus, ba mai jos şi se holbează, de te apucă frica. O fi chestie de antrenament! Iarăşi nu ştim de ce aparatul cu pricina este folosit doar pentru ştiri externe. Cînd vine vorba de preşedinte, premier, guvern, parlament şi alte astfel de fesenităţi, redactorii noştri stau tot cu nasul în hîrtie. Să-i fi prevenit domnul Paul Şoloc de păţania dumnealui, cînd era să fie dat afară de la TV pentru că a zis, fără să se uite pe hîrtie, un citat de Ceauşescu şi s-a supărat „tovarăşa" că face pe deşteptul? Dacă auzim ceva, vă ţinem la curent. Noi mai sperăm să auzim de bine!

Tren de plăcere?

Sîntem în plin sezon estival, vremea concediilor. Cînd urci în vagon, mai dai şi peste astfel de „confort". Ce-ar zice Caragiale?
Fotografie de GIG. MOTOIANU

Atenţiune, Gastronomicus!

Am fost, în urmă cu vreo trei săptămîni, la „Capşa". Desigur, cu amintirea vechiului renume. Dezamăgirea a fost mare, dar cum avem şi altele, mai grozave, am dat-o repede uitării. Citesc, însă, cu mirare, în ultimul număr al „Express-Magazin"-ului, entuziastul îndemn al lui Gastronomicus, de a ne duce să mîncăm la „Capşa". N-are rost să reiau povestea delicatesurilor savurate de dumnealui şi nici ce am comandat, dar n-am consumat, eu. Asupra preţului — cel puţin dublu faţă de cel indicat de Gastronomicus — iarăşi nu insist. Am să vă relatez doar un schimb de replici cu chelnerul. Eu: „Se poate, domnule, ca un restaurant de tradiţia „Capşei" să ajungă în halul ăsta?" El: „Ce să facem, doamnă, aşteptăm şi noi să vină un patron, să pună lucrurile la punct". Aşadar, nici un protest. Dar, nici vreo scuză, cumva. N-am discutat, e drept, cu şefi de sală, ori bucătari şi nici n-am spus care mi-e meseria. M-am comportat, vorbă „cadîsului", ca „simplu cetăţean". N-ar strica să încerce şi Gastronomicus. Iar dacă dă, cumva, pe la „Parcul Trandafirilor", să fie foarte atent. Săptămîna trecută aveau un „Cordon bleu" de-a dreptul imputit. Pentru „simpli cetăţeni, se înţelege! (Liana Tatos).

Stimate Domnule Director,

Nota intitulată „Rîsul rîsului e plîns", apărută în nr. 20 al revistei „Flacăra", reprezintă o serie de neadevăruri şi insinuări denigratoare, de natură a aduce o gravă ofensă atît activităţii, cît şi personalului Grădinii Zoologice Bucureşti. Este un fapt notoriu că mamiferele şi păsările năpîrlesc la sfîrşitul primăverii şi începutul verii. Ne întrebăm cui folosesc asemenea note ce sacrifică adevărul în favoarea senzaţionalului. Putem spune însă cu certitudine cui NU folosesc: ideii nobile a libertăţii presei, la care subscriem, dar care nu trebuie folosită pentru a dezinforma şi denigra. Era, credem, mult mai util ca dl. Cr. Pavel să se fi documentat cît de cît şi să fi prezentat obiectiv problemele reale cu care a fost şi este confruntată Grădina Zoologică Bucureşti — şi ele nu sînt nici puţine, nici minore — decît să umbrească activitatea celor ce trudesc aici de zeci de ani pentru a întreţine în condiţii satisfăcătoare fondul viu din colecţii, luptînd cu greutăţi pe care publicul (încă) nu le cunoaşte şi nu le bănuieşte.

Dr. MIHAI COCIU
Directorul Grădinii Zoologice Bucureşti

Viața după gratii

La pușcărie, ca la pușcărie : chipuri încruntate, priviri stinse, munca, vorbitorul, pachetul de acasă, prieteniile, gelozille, încăierările — într-un cuvînt, elementele care compun o altă viață, în care adevărurile sînt rostite cu gura închisă în spatele zidurilor înalte și mute.

Penitenciarul din Iași este unul din cele mai moderne din țară, îmi spune dl. comandant, colonelul Gheorghe Irinciuc, asigurîndu-mă că deținuții locuiesc în camere aerisite, în condiții de igienă, fiind abonați la publicațiile preferate, vizionînd (cei merituoși) emisiunile T.V. și beneficiind de asistență medicală.

Din cînd în cînd, un preot oficiază slujbe la sărbătorile mai importante, căci și Dumnezeu dorește îndreptarea păcătosului și nu pieirea lui.

Se practică și învoirile acasă : cei mai disciplinați dintre pușcăriași se reîntorc, două, trei zile în familii, la evenimente mai deosebite.

Apoi munca la I.A.S.-urile Miroslava și Popricani, unde își pot reduce durata detenției cu 7—8 zile în fiecare lună. Și cu asta, gata : în cîteva cuvinte, cam aici se oprește descrierea chipului „curat" al pușcăriei.

În rest...

Barbutul și bulanul

La Iași, din cei peste 1 000 de pușcăriași, 60 la sută sînt țigani executînd pedepse de pînă la 10 ani privare de libertate. Legea nescrisă a pușcăriei îți cere să deprinzi la iuțeală, printre altele, talent la barbut și disponibilitate la bulan. Zarurile sînt meșteșugite din pîine, poliester și din tot ce poate căpăta forma dorită. Se joacă în draci pe țigări (valuta forte), săpun și haine. Cei care se

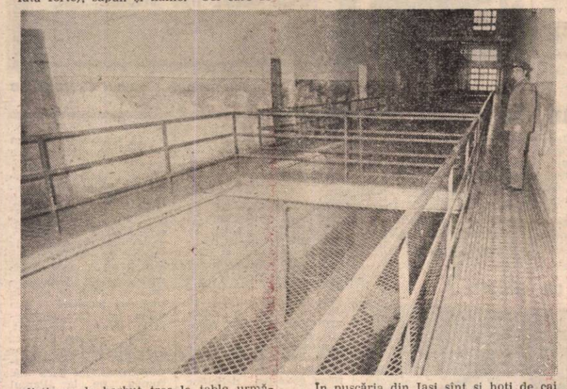

plictisesc de barbut trec la table urmărind rostogolirea zarurilor pe dedesele de pe prosoape și cămăși. Cu bulanul e mai complicat ; în vorbirea argotică, asta înseamnă, pe scurt și simplu, homosexualitatea. Noii veniți sînt triați cu grijă, apoi incep intimidările ; uneori o palmă, un pumn, un ghiont rezolvă direct problema, căci „fetițele" sînt năzuroase nevoie mare și pînă să se dea scîlfositele la brazdă oricît metodă e bună.

În acest fel, la ieșirea din pușcărie, mulți vor spori detașamentele pederaștilor din România.

Remușcarea nu poartă căciuliță

Gh. F. din județul Iași a răpit-o într-o zi de februarie (1990) pe fetița de 8 ani a unui amic și a ademenit-o la o plimbare în pădurea Galata. Aici a obligat-o la un raport sexual pervers, sufocînd-o în timpul actului. Pe 2 martie 1911 a intrat în pușcărie ; stătea și se gîndea, fiind absent la tot ce era în jur. Cînd a terminat cu gîndițul, și-a luat încet ceardașul de pe pat, l-a răsucit bine, apoi, după ce l-a legat de-o teavă de căldură din W.C., s-a spînzurat. Stătuse doar trei săptămîni în pușcărie. Gh. S. de 19 ani, și-a făcut rost de-o lamă și-a încercat să-și taie venele de la mîini. Comandantul i-a chemat părinții, l-a pus să-i sărute mîna mamei și l-a întrebat dacă, la cîte necazuri i-a făcut mai vrea să-i adauge unul. Plîngea bătrîna de 66 de ani, plîngea și feciorul. Cum se vede, uneori, tribunalul propriei conștiințe este mai dur decît orice instanță judecătorească.

„Pentru-o zi de libertate / Aș da averile toate"

Dumitru P. a fost condamnat pentru omor : „Am fost c-un vecin și-am băut un pahar de vin. Ne-am certat, **victima** m-a lovit cu capul, eu am ripostat cu mîinile și picioarele. Era 17 februarie 1987, l-am lăsat în zăpadă și am plecat. A murit a doua zi, iar eu am primit 16 ani și jumătate. Între timp, mi s-a redus pedeapsa, așa că am de executat 8 ani.

Despre viața din pușcărie ce să vă spun ? E la fel ca înainte : mîncarea-i ca vai de capul ei — cartofi deshidratați — în camere ne sufocăm pentru că nu există aerisire. Aș mai spune, dar dumneavoastră plecați și eu rămîn". Dumitru P. are 40 de ani și este divorțat. Singura lui dorință este ca, din cînd în cînd, să vină la vorbitor Emanoil Stoica, verișorul lui cu care s-a avut bine și care l-a ajutat definitiv. În rest, ce să-și dorească...

Vasile D. din județul Iași este minor. La cei 17 ani ai săi, după un joc de fotbal a acostat în apropierea satului G. din județul Iași patru minore între 7 și 10 ani și, prin violență, a întreținut relații de perversiune sexuală cu ele. Pentru el pedeapsa va fi de cîțiva ani, pentru victime — toată viața.

Ion P., zis Ică Țiganul din apropierea Călărașului, dădea cu cuțitul. Îi ascuțea frumos și seara îl punea sub pernă. Într-o zi l-a înfipt în Traian și Sofica Bogdan. A luat apoi un vas cu motorină, a stropit bine și, după ce-a dat foc, și-a pierdut urma. A fost prins și condamnat la moarte. Apoi pedeapsa i-a fost comutată mereu pînă ce-a ajuns să execute doar 10 ani.

În pușcăria din Iași sînt și hoți de cai din Brăila, Botoșani și Iași. „Ies eu cu vacile la păscut și mă întîlnesc cu Cozmanciuc ; s-a dat pămînt, zic, mi-ar trebui și mie un cal cît de mic, că am cinci copchii, vai de capul meu". „Băi Trucă, dacă ai bani mergi cu mine și-ți aleg un cal din iarmaroc ca de 10 000 de lei, să ai cu ce să-ți tîrîi necazurile". Da' pe urmă se întoarce și zice : „Te fac eu cu cal fără nici un ban". „Ghiță, zic, eu așa ceva n-am făcut niciodată". „Ești prost, bă, de aia nu meriți să ai". „Iaca așa m-o atras la nenorocirea asta". Dumitru G. din județul Botoșani lăcrimează des și declară : „o să-mi pară rău cîte zile oi avea". Cu toate acestea, cu puțin timp în urmă a reușit să evadeze ; fiind supraveghetor la muncă, într-o zi cînd plugurile erau pe dealuri și totul inverzise în jur „mi-a venit așa un dor și-o jale și mi-am zis : ia să mă duc eu acasă la copchii mei și la femeia mea". Acum, la cei doi ani și jumătate, așteaptă să mai primească cel puțin unul.

Ion D. a mai fost prin pușcării, de unde și vocabularul adecvat ; la început, a „sustras" strujeni de la C.A.P., apoi a „sustras" mai multe iepe. El „regretă" „faptele comise" pentru care „suferă" și familia. De amintit, prea puțin își amintește ; „parcă eu mai știu ; eram beat". Are o privire lunecoasă și se ferește cu dibăcie de a face mărturisiri. A încasat 4 ani și asta pentru că a dat peste el „ceasul cel rău".

Pe masa comandantului se află la loc de cinste Biblia ; serie acolo într-un loc că nici un păcat nu-i prea mare dacă omul își întoarce sufletul către iubire, credință și adevăr.

AL .MIHĂILĂ ■

Echipa de chirurgi a guvernului ucide fără anestezie

Moartea pe adresa dumneavoastră

Brăila. În spitalul de urgență, prețul unui pat a sărit din țîțîni : 770 lei. Ceea ce nu împiedică bolnavii să flămînzească, nici personalul medical să spele frumușel sticle și să le vîndă pentru a cumpăra barem pîine și lapte. Dator cu 3 milioane la Oficiul farmaceutic, spitalul **nu mai primește nici un fel de medicamente.** Iar oasele rupte se tencuiesc încă de acum șase luni cu gips de construcție. Cerșit din șantiere.

Tulcea. Hărțuite de apă, așezările Deltei sînt grabnic părăsite de medicii plătiți mizerabil : 16 circumscripții au rămas descoperite. Au erupt **primele cazuri de holeră**, internaților nu li se poate asigura decît spanac. Nici măcar în reședința de județ nu există soluții perfuzabile, nu există tetraciclină. La Jurilovca — epicentrul sinuciderii din România — o pastilă antidepresivă apare la fel de rar ca o eclipsă de lună.

Dolj. Fiecare al cincilea copil va muri hăcuit de SIDA. Din fericire însă asemenea vești sînt irepetabile deoarece în spitalul doctean s-au epuizat reactivii necesari testului. În plus, nici singele donatorilor nu poate fi luat la bani mărunți tot datorită lipsei unor substanțe ; pacienții au astfel șansa ca vindecați de o suferință să părăsească spitalul purtînd în vene muguri de hepatită... leucemie... SIDA.

București. Spitalul pentru copii **Budimex este așezat de gîndacl.** Negri, umflați, roșii, vioi, obraznici. Cotrobăie frigiderele, defilează în plutoane bezmetice deasupra pungilor cu mîncare. Deși noaptea lumina rămîne aprinsă în saloane, escaladează neînfricați paturile, minuțele, fețele micilor bolnavi.

Galați. Spitalul de psihiatrie din Vîrlezi nu are medicamente pentru o săptămînă. Mîncarea se ieftinește din bucătăriile ruinei ; haine, lenjerie mai jalnic decît cîrpele de șters praful ale unei de prim-ministru. Cei internați s mlaștina bolii fără medic — nu mai tă —, **supravegheați doar de o asi și 10 infirmieri.** Instalațiile sanitare fecte, doldora de buburoare, desăv apocalipsa.

Pe cine împușcăm pentru genocid ?

În România sînt spitale unde nu apa, plouă prin tavan, mișună șobolanii, lipsesc pînă și vata, tifonul, fesele tul. În fiecare an mor mii de oameni nu-și mai apucă rîndul la dializă — în străinătate aceasta e la fel de demînă ca extragerea unei măsele. Creș te frenetic numărul cazurilor de tuberculoză, se moare (încă !) de tuberculoză. Bolnavii de cancer se mistuie fără morfină — insuficientă în secțiile de oncologie — sau cumpără Fortral „la negru" cu 1 000 lei fiola.

În capitala României se află un spital („Municipalul" !) cu 1 600 de paturi și **un singur** aparat de respirație artificială. Dacă primul-ministru n-ar fi sănătos și n-ar fi prim-ministru și ar ajunge cu hemoragie digestivă la o cameră d gardă unde se află o altă hemoragie digestivă și **o singură** sondă, ar avea lie pleciunea să moară fericit ? Ar rămîne nedumerit și patriotica idee că sănătatea oricît tam-tam ar face medicii, nu i se poate aloca mai mult de la buget ? A fi la fel de convins că mai presus de existența biologică, decît normalitatea biologică se situează SRI-ul, poliția, armata ?

Albania are trista faimă de cea mai săracă a Europei, dar pentru sănătate a rezervat 3 la sută din bugetul național, în timp ce, la propunerea chibzuită a guvernului român, Parlamentul nostru a votat numai 1,6 la sută din buget ! Survolînd însă cele mai negre presimțiri, s-a dovedit că **cele 36 de miliarde lei primite de Ministerul Sănătății constituie de trei ori mai puțin decît strictul necesar supraviețuirii rețelei sanitare,** căci despre modernizarea acesteia nici nu poate fi vorba.

În generozitatea-i fără margini, același guvern admite **o creștere cu 60 la sută a salariilor personalului medical,** deși a fost odată ca niciodată, că de n-ar fi nu s-ar povesti, un protocol semnat între Ministerul Sănătății, Ministerul Muncii, Ministerul de Finanțe, președintele Comisiei de Muncă și Sănătate a Camerei Deputaților și FEDERAȚIA SINDICATELOR INDEPENDENTE ALE MEDICILOR DIN ROMÂNIA, **protocol care stabilea mărirea salariilor în proporție de 100 la sută.** Aceasta în 11 decembrie '90, cînd în dimineața zilei tocmai izbucnise o grevă de toată frumusețea ; și cînd nu se bănuia încă ce proporții grandioase va lua liberalizarea. Ca și cum n-ar fi fost de ajuns că promisiunea cu pricina s-a pierdut în negura uitării, medicii s-au pomenit că potrivit Hotărîrii Guvernului nr. 307, din 25 apr. '91, **meschina creștere se va înfăptui : 35 la sută de la buget, adică 13 miliarde, iar restul de 25 la sută din „venituri proprii".** Jucînd leapșa cu pe la noi, **Ministerul Finanțelor anunță însă că din 35 la sută — 13 miliarde — repartizați pe hîrtie, nu-i stă în puteri să aloce decît 9 miliarde lei (circa 28 la sută).** Și uite-așa se ajunge în năstrușnica situație ca doctorii să se „autofinanțeze" în proporție nu de 25 la sută, ci de 32 la sută !

Comandanții Salvării Naționale ordonă : foc !

Ajuns la ananghie băneacă, Ministerul Sănătății transmite pe 30 mai a.c. un telex de pomină tuturor Direcțiilor Sanitare. Pe care le sfătuiește călduros să reducă „din unitățile și secțiile **ineficiente**" (sic !), să reducă, deci, și din personalul sanitar și, în general, unitățile să se încadreze „în capacitățile prevăzute". Poate domnul ministru Bogdan Marinescu n-a auzit că în România există un deficit de 30 000 cadre medii, iar la 10 000 de locuitori nu sînt decît 20,8 medici, comparativ cu Germania, unde la 10 000 locuitori sînt 32 medici. N-o fi auzit nici de lipsa de instrumentar medical și de medicamente, sărăcie care atinge cote fabuloase mai ales în mediul rural (și care constituie adevăratul motiv de migrație a bolnavilor către orașele mari), căci după o logică zbanghie, domnia-sa găsește mai umană soluția execuției decît aceea a tratării infirmităților rețelei sanitare.

Același năvalnic entuziasm îl face probabil pe ministrul sănătății să preconizeze plata de către populație a prestațiilor medicale. Logic : dacă guvernul a oferit cifre de păpădie, iar Finanțele s-au eschivat cu vreo cîteva miliarde, cine altcineva decît bolnavii trebuie să le suporte ? **Astfel o fișă de angajare s-ar ridica la 1 000 lei, un certificat de sănătate la 1 500 lei, o injecție ar fi între 30 și 75 lei, un examen de coprocultură 400 lei...** Avantajele sînt incontestabile : medicii nu mai au cum să reproșeze guvernului că nu a dispus mărirea salariilor, în timp ce populația va tuna și fulgera exasperată, împotriva doctorilor, țapi ispășitori pentru viclenia luminaților.

Săpunul și funia le aduc tot cetățenii ?

Social-democrații cu pricina se lau în sabie de cîte ori se ivește ocazia cu sălbăticia programelor eeconomice de

dreapta, dar n-ar strica să mai arunce o privire în ograda germană reunită. Aici funcționează ca uns **un sistem de asigurări sociale demn de invidiat :** chiar dacă sus-numita societate e cam de multișor capitalistă, **pe lîngă 17,35 la sută reținut exploatatului salariat neamț, contribuie și patronatul, tot cu 17,35 la sută,** indiferent că este vorba despre întreprindere particulară sau de stat ; astfel, oropsitul angajat nu trebuie să-și facă emoții în ceea ce privește pensia, boala, șomajul, accidentul de muncă.

Prin părțile noastre se pare, însă, că social-democrația își sună zurgălăii de preferință în campania electorală ; apoi... fiecare pentru sine și guvernul împotriva tuturor. Căci trimbițatele măsuri de protecție socială au avut mai degrabă efectul unei loviturî de măciucă, iar în domeniul asistenței medicale dezastrul este astăzi deplin :

- Au crescut indicii de mortalitate infantilă ;
- A scăzut numărul paturilor în spitale, sanatorii TBC, staționare, revenind 9,3 la mia de locuitori.
- S-a mărit alocația zilnică de hrană a bolnavilor, extrem de timid pentru cetățenii români — la 68 lei —, dar mai cu inimă pentru cei străini — 228 lei !
- S-au scumpit amețitor tocmai medicamentele foarte folosite : vată — de la 16 la 67,50 lei ; Paracetamol — de la 7 la 22 lei ; Algocalmin — de la 9 la 16 lei ; Calciu efervescent — de la 20 la 60 lei ; sute și sute altele. Ce-i drept, s-au ieftinit — cu cîțiva lei paralei — cîteva medicamente necesare în boli cu arie redusă.

Ceea ce simplul cetățean nu știe — sau nu înțelege pe deplin — este că ani întregi i s-au reținut din fondul de salarii 18 la sută pentru așa-numitul CAS (contul de asigurări sociale), plus 3 la sută — pensia suplimentară. Deci în total 21 la sută. De anul acesta, reținerile discrete — care nu apar pe statul de plată — au crescut la 22 la sută, bașca 4 la sută șomajul ; la care se adaugă ceea ce se vede pe statul de plată : 3 la sută pensie suplimentară și 1 la sută șomaj. Una peste alta se ajunge la 30 la sută, pe care îl suportă singur-singurel. Și cu toate acestea salariatul continuă să-și cumpere medicamentele — care ar trebui acoperite din CAS —, i se promite că-și va plăti asistența sanitară (niciodată gratuită, inclusă în procentele CAS-ului), este rugat să înțeleagă dificultățile și să primească niteluș mai tîrziu pensia, iar ajutorul de somaj i se asigură, cînd are noroc, doar 6 luni — în Germania se acordă pe termen nelimitat.

Așadar, sistemul de asigurări sociale funcționează perfect și în România, dar numai în ceea ce privește obligația cetățenilor de a ceda lunar statului sume asupra cărora se cam păstrează secretul. Cît despre dreptul ca banii să se întoarcă sub formă de prestații atunci cînd are nevoie de acestea, să facă bine stimabilul plătitor să-și pună pofta-n cui ! Căci în nemaipomenita harabaură a bugetului s-au rătăcit și procentele, și destinațiile lor. Este oare guvernul dispus să dea socoteală ce s-a făcut cu întregul fond reprezentat de cei 21 la sută în 1990 ? Se vor îndura cîrmuitorii să ne lumineze și pe netrebnicii de noi ce se întîmplă cu cei 30 la sută în prezent ?

Pinocchio și frații săi

Cu sfîntă mînie parlamentară s-au ridicat — în plină emisiune TV, ca să afle poporul — glasuri care au inclus breasla medicilor printre cele mai lacome de bucăți. Condamnînd-o fără crusme și fără nuanțe. Dar n-ar fi rău de știut — dacă poporul mai este pe rețete — că un doctor stagiar pornește cu un salariu de 2 800 lei. Care nu-i sînt suficienți nici pentru cafeaua, revistele și tratatele de specialitate absolut necesare.

Mai diplomați, reprezentanții guvernului n-au zis nu la tratativele cu Federația Sindicatelor Independente ale Medicilor. De-a lungul timpului chiar au semnat două protocoale în care acceptau creșterea substanțială a salariilor acestora și făceau o serie de promisiuni fierbinți. Numai că nu le-au respectat.

A urmat senzațională inițiativă a ministrului sănătății de a rentabiliza unitățile sanitare, avertismentul FSIM-ului, mitinguri de protest începînd cu iunie a.c., solidarizarea — aparentă — a SANITAS-ului și greva generală. Declanșată pe 17 iunie a.c. Revendicările depășeau „interesele meschine, de grup" :

- anularea Hotărîrii 307/'91, care prevede impunerea de taxe populației pentru consultații, investigații, spitalizare ● urgentarea elaborării legii sanitare și a celei privind asigurările de sănătate ● o salarizare corespunzătoare ● prezentarea unei situații clare a bugetului, cît și a modului cum a fost repartizat diferitelor ministere bugetare.

Rezistînd la farmecul amăgitor al primului-ministru — întîlnit în 12 iunie — FSIM-ul nu a cedat nici Ministerului Sănătății și greva continuă neabătut, deși guvernanții țar au făcut jurăminte solemne, iar au cerut puținică răbdare. Între timp, oamenii se îmbolnăvesc, mor...

OLTEA MUTULESCU ■

Procesul celor 24

POLIȚIA POLITICĂ ÎN INSTANȚĂ

Intrebări cu ieșire la mare

De curînd, Timișoara a redevenit un uriaș amfiteatru. În locuințe, pe străzi, în frizerii, în magazine, în birouri, la bordul mașinilor și oriunde mai poate fi amplasat un minuscul aparat de radio se recepteazâ transmisiunea în direct a procesului recent transferat la București. A singurului mare proces care continuă după ce toate celelalte tentative de proces au eșuat cu tenacitate, conform legilor în vigoare. Căci, fără doar și poate, „procesul de la Timișoara" devine spectaculos. Prima noutate o constituie chemarea Securității în instanță (propunere făcută acum un an de inculpați, dar respinsă la vremea respectivă). De precizat că, de la „revoluție" încoace, nici un ofițer de securitate n-a fost pus în situația de a da declarații despre ce s-a întîmplat ATUNCI. Oamenii albaștri au sărit etapele, intrînd direct în sala procesului, grăbiți să nu piardă avionul de întoarcere, neliniștiți că se atentează la secretele muncii lor, irlați de prezența microfoanelor care transmit, fără oprire, date, nume, situații, nedumeriri și — mai ales — întrebări. Aseneni riurilor care scapă, brusc, geografiei noastre interioare, întrebările aluvionare depuse în adîncurile acestui proces își găsesc o ciudată cale de ieșire, o dată cu intervenția Securității. Prin misterioase pînze freatice, ele comunică cu exteriorul. Se pare că întrebările noastre au — subteran — ieșire la mare.

„Tovarăși, sintem atacați din Est și Vest"

Mărturia depusă de dl. Romul Dragoman, fost șef al serviciului contraspionaj al Securității județului Timiș (actual șef al serviciului contraspionaj al SRI Timiș) este, într-un fel, istorică. O primă mărturie a unui ofițer activ de contraspionaj din România postbelică. Ce spune ea, după șase ore de dialog cu instanța ? Iată, pe scurt.

La începutul săptămînii care avea să se termine cu 17 decembrie „serviciul 3" ia notă de un fenomen fără precedent : prin punctele de frontieră din vestul țării intră, zilnic, grupuri formate din zeci de autoturisme maghiare și sovietice, în care se află numai bărbați aflați (numai) între 30 și 40 de ani. Sursele de informare nu reușesc să afle decît că ei „tranzitează" România. Securitatea observă că nu „tranzitează", ci rămîn în Timișoara și în zonele apropiate, că nu apelează la serviciile hoteliere românești, că se „dispersează" în teritoriu și stau în mașini. Concomitent, sosesc vesti germanii plecați din România, care trăiau la hoteluri sau la rude. Se apropie sărbătorile de iarnă. Occidentalii vă su supraveghierea serviciului 3. ceilalți de socialiști, se ocupă serviciul 10. Major torul nu lucrează la serviciul 110 — de aventura se termină, deocamdată, alt Domnia sa lucrează la serviciul 3, ce ce nu prea schimbă lucrurile, deoarece aventura se termină tot aici. Occidentalii n-au „acționat", n-au „avut legături dimpotrivă, surprinși de izbucnirea d 16 și-au precipitat plecarea. (În 18 d cembrie mai erau trei străini la hotel „Continental" și unul la „Timișoara" În 16 decembrie, o sută de cadre ale I spectoratului M.I. Timiș asistă la spectacolul Laszlo Tokes, **fără a intervei** Cînd încep ciocnirile dintre scutieri mulțime, ofițerii de securitate se înto la sediu. Bineînțeles, martorul nu știe n mic despre „cazul Tokes", cînca ce au împiedică să observe lucruri interesan (pe care le vom relata mai tîrziu). În d mineața de 17 sosesc șefii din DSS. C lonelul Teodorescu precizează într-o s dință fulger, că există „o stare de peric din exterior, cu implicarea unor elemente străine". În ziua respectivă „nu s-a realizat întîlniri cu sursele de informare". În 18 „întîlnirile" au confirmat date le deja existente. În 19 — serviciul 3 pr mește ordin să nu mai iasă pe tere N-au fost obținute alte informații, r s-au întocmit rapoarte pentru eșalon superior. În 22 a venit armata. Happy end.

Se schimbă regula jocului

Aici mărturia trebuia să se sfîrșească. Perfect opacă și se inscrie în regula jocului. Dar iată că instanța schimbă placul și începe să joace — în sfîrșit — cu dreptul. Președintele completului de judecată are în mînă o agendă. Agenda aparține martorului. Iată cam ce notă acesta la ședința operativă din 17 decembrie. **„Stăpînirea străzii. Forțe care să investigheze orașul. Dispozitive informative. Ofițerii — în obiective. Loc de comunicare — statul major. Prezența în col. Cetății. Prezența cu informații și în stradă. Dispersarea. Anchetă serioasă. Ofițerii să lucreze în două schimburi. Sursele de naționalitate maghiară. Ce zic enoriașii unguri. Informații de la studenții străini".** În prima variantă, în 17 nu s-a putut face nimic. Totuși, la ora 7,30 acestea erau ordinele. Completate, în 18, cu următoarele : **„Ofițerii — după informații. Să identifice noi persoane din rîndul demonstranților. Căminele de nefamiliști. Răniții prin cămine. 206 răniți. La obiective se verifică ce elemente nu s-au prezentat la serviciu. Ce studenți au lipsit. Evidență cu toate persoanele predate de autoritățile străine. Acțiunile stradale".** Interesant. Dar nu e cazul să facem pe deșteptii. Nu prea am aflat mare lucru. Mai precis n-am aflat nimic. Dar să continuăm. Vom afla, totuși, ceva.

Generalul Emil Macri nu mai ie printre inculpați. Oare ce secrete a dus cu el acolo de mormînt ?

„19 decembrie. Macri, Teodorescu. Să obțînem informații. Tov. general Vlad nemulțumit. Nu s-au obținut informații de interes. Informațiile să fie raportate operativ cu informatori, conducători, instigatori. Folosirea rețelei informative și a celorlalte mijloace. Fiecare ofițer să se intîlnească cu cel puțin 10 surse. Cercetare penală slabă. Gen. Macri. Lucrurile merg foarte prost. Nu susținem cu date acțiunile întreprinse. Să lucrăm străinii. Să nu raportăm direct la București". Beșteleală curată. Criză de informații. Nu există date care să susțină acțiunile întreprinse ! În Timișoara se trage în draci, dar nu există date care să susțină „acțiunile". Cineva ordonase „acțiunile" și altcineva nu le mai susținea. Altcineva-ul ăsta nu mai folosea „rețeaua informativă". Făcea „cercetare penală slabă". Nu storcea străinii, ca pe lămîi, pentru obținerea unui suc de spionaj cu amestec Est-Vest. La București nu lese panta. Și apoi, ordinul năucitor : nu se mai raportează **nimic,** direct la București. Se ia foc firul cu Capitala. **„29 decembrie. Mai bună organizare. Nu știm nimic despre cei arestați. Nu știm nimic despre oameni. Verificări la obiective economice. Să ne implantăm cu mijloace tehnice la elmentele de virf. Telexul să fie supravegheat".** Brusc, nu se mai știe nimic. Nu se mai fac — căci altfel n-ar fi ordonate acum — verificări în obiective economice. Nu se mai implementează mijloace tehnice. Nu se... ce să mai vorbim, de la București se ordonă activități elementare, care la Timișoara sînt notele conștincios și aplicate invers. Arestații sînt eliberați. Ofițerii din obiective (din cîte rezultă din datele procesului) sînt retrași. Noul „guvern" de la Timișoara este lăsat să-și conceapă programul. Securitatea s-a retras ? Să revedem agenda. **„18 decembrie. 41 de întîlniri. 56 de materiale".** Să revedem ordinele date. Ordinul colonelului Teodorescu : **„Să intensificăm activitatea informativă".** Ordinul generalului Macri : **„Să nu se raporteze direct la București".** Realitatea devine năucitoare. Și mai e ceva. O sesizare „de sus", comunicată în ședința din 20 : **„Agentura s-a coalizat cu contrarevoluția. Ingrijorătoare poziția agenturii".** Ce este „agentura" ? **„Agentura era — în acest caz — rețeaua noastră de informații"** — declară martorul. Care era contrarevoluția ? După opinia noastră, la ora aceea contrarevoluție nu se putea numi decît izbucnirea Timișoarei împotriva „dictaturii comunisto-revoluționare". Cuvîntul „revoluție" avea să fie rostit abia în 22 decembrie, după fuga lui Ceaușescu. Absolut nimeni nu putea pronunța, în 19 și 20 decembrie, sintagma „revoluția de la Timișoara". Deci : cine cu cine se coalizase ?

Se apropie sfîrșitul amneziei ?

Demnă de interes devine și reacția inculpaților. Radu Bălan „își amintește" că în 18 decembrie, la ora 24.00, se îndrepta spre IAEM și depășea un grup de zece mașini sovietice oprite la 100 de metri de Spitalul județean. (Rezultă că în noaptea aceea, **sub privirile sovieticilor,** au fost încărcate cadavrele ?). Traian Simu (fostul șef al Securității județene) își mărturisește bucuria că, în sfîrșit, Securitatea e acceptată în proces, după ce prezența ei fusese respinsă de justiție. Filip Teodorescu rostește cuvîntul magic „diplomați" și, subit, martorul găsește cheița de la sertărașul cu surprize și declară, după cinci ore de amnezie, că în Timișoara au apărut, în zilele în discuție, agenți de spionaj străini sub acoperirea de ziariști sau diplomați, că o convorbire în care se spunea că Tokes e „bine" a fost interceptată de o stație mobilă a Securității, că toate acestea (și alte) acțiuni de contraspionaj care nu pot fi declarate mass-mediei pot fi dovedite, cu ușile închise, instanței.

Fără îndoială, cu procesul acesta se întîmplă ceva. Securitatea nu spune, dar sugerează. „Lasă să-i scape" mici detalii. Că prezența instituției — ca martor — fusese cerută, dar respinsă de autoritățile militare. Că, la Timișoara, ofițerii de securitate au fost arestați **de armata care trăsese, pînă atunci, în stradă,** eliberați în 26, trimiș pe 27 să găsească teroriști, retrași în sediu — cu interdicția de a ieși „în teren" — pe 28 și 29, trimiși iar după teroriști în 30 decembrie. Că situația era perfect stăpînită „informativ", dar nu și comunicată la București. O dată cu chemarea ofițerilor poliției secrete — și, paralel, a „generalilor" bravei noastre armii, în frunte cu Victor A. Stănculescu și M. Chițac „procesul de la Timișoara" are șanse să se transforme în altceva decît ce fusese pînă acum. Se vor alia oare din nou — sub imperativul salvării naționale — internele și armata ? Vor divorța, sub presiunea adevărurilor din decembrie ? Va fi „avansat" prea imprudentul președinte al completului de judecată ? Iată marile întrebări de azi. Sub ele, cu putină atenție, am putea auzi susurul inectișor al unei — încă nevăzute — ieșiri spre mare. Sau tăcerea absolută dictată de legile altui joc, mult mai profund. Ale jocului secund.

RADU CIOBOTEA ■

CINE COMPROMITE MITINGURILE?

Mare lucru și democrația asta : poți face grevă, miting și nu-ți face nimeni nimic. E drept că nici nu rezolvi nimic. Vorba unui participant de la mitingul din 18 iunie : „Vă spun eu, vă obosiți degeaba. Îndreptați megafoanele către ei (către cei din clădirea guvernului — s.n.), ce facem, vorbim între noi ?"

A fost un miting civilizat. Ei, și ? Oricum ar decurge un miting la noi, puterea tot în picioare cade : dacă-i violent, cu atît mai bine pentru guvernanți, pun frumușel eticheta de „mișcare legionară" și tele-țara e cu ei ; dacă-i pașnic, iarăși bine, căci, neexistînd pericolul demolării veșnic tinerei și fragedei noastre democrații, poate trece chiar nebăgat în seamă. Marți, un lider de sindicat și-a început discursul astfel : „Este foarte cald, de aceea o să ne străduim să terminăm repede mitingul nostru, ca să nu ne insolăm. Facem un apel la dumneavoastră să dați dovadă de calm și rațiune"... Atît i-a trebuit : voci din mulțime, alergice la sintagma „calm și rațiune", au replicat : „Nu la calm și rațiune am venit noi, ci la demisie". În paralel cu luările de cuvînt de la tribună, printre participanți se cristalizau cugetări ad-hoc : „Dacă pică Petre, se duce și ăla cu gura de 7 centimetri" ; „N-are, domnule, nici o vină Iliescu, Roman e tartorul" ; „Du-te, domnule, cu Iliescu al dumitale, că și de Ceaușescu am zis la fel, că n-o știi, săracul, decît ce-i spun trepădușii lui !"

S-au strigat, cum ar spune redactorii de la „Actualități", lozinci antiguvernamentale și antiprezidențiale. La un moment dat, un bătrîn răgușit, exasperat de liniștea imperturbabilă ce emana dinspre ferestrele clădirii guvernamentale, a trecut prin cordonul de polițiști (toți cu un aer neutru, apolitic, chiar amabil), s-a prostăpit pe trotuar și i-a adresat un mesaj personal primului-ministru „Fire-ai al dracului, Petre, vorbești 7 limbi, dar pe limba ta nu te pricepe nimeni !" Undeva, în spatele camionului presei, dar în „primele rînduri", individi ciudați, din speța celor care făceau deliciul prim-planurilor în reportajele televiziunii despre Piața Universității : murdari, negri (din naștere), cu fețe ponosite de handicapați psihic. Am zăbovit printre ei și i-am surprins organizîndu-se în vederea atacării minerilor. I-am recunoscut, cu această ocazie, pe trei dintre agresorii clădirii guvernului și a televiziunii. Am făcut lucrul acesta cunoscut unui polițist care mi-a spus zîmbind : „Știm că s-a pregătit o altercație cu minerii. Sîntem pregătiți". M-am reîntors în grupul diversioniștilor, dar plecaseră deja să aducă „oamenii". Un bărbat mărunt, roșcat, cu un copil de mînă, se stropșea la unul pe care-l bănuia a fi miner : „Huo, minerilor, anul trecut ați venit și ați omorît lumea și acuma vreți democrație! La plug cu voi, pîndarilor !"

Mitingul s-a terminat mai repede decît s-au așteptat chiar polițiștii. Participanții s-au îndreptat pașnic spre Universitate, unii chiar antrenîndu-i în discuții pe polițiștii care însoțeau coloana. Dinspre piață le-a ieșit înainte o altă coloană în fruntea căreia mărșăluiau cîțiva dintre dubioșii din Piața Victoriei. Culmea : pe singura pancardă a lor scria „Mass Media" ! Polițiștii au încercat să le taie calea, spre a-i împiedica să blocheze circulația, dar n-au reușit, căci au fost efectiv prinși la mijloc și împinși pînă la Ciclop. Deși înjurați, îmbrînciți, huiduiți, totuși n-au schițat nici un gest de ripostă. „Sînt blînzi acuma, dar să-i vezi cum devin lei la lăsarea întunericului", spunea un privitor.

Eu cred însă că de altceva era vorba, despre „un număr" care se joacă la toate mitingurile, avînd sarcina (oare de la cine ?) de a discredita organizatorii mitingurilor în fața telespectatorilor. Și tele-țara ce făcea ? Mi se indigna și lehamitea.

VALERIA DORNEANU

Domnule Director,

Urmare apariției în „Flacăra" din 8—14 mai 1991 a articolului „La Birlad rețeaua relațiilor rezistă", considerente de ordin etic mă fac să vă solicit să publicați răspunsul de mai jos, care privește atît conținutul scrisorii adresate dvs. de Hanganu Adriana, cît și interpretările redactorului notei.

Dosarul privindu-l pe Cucoș Ionel a fost înregistrat la Poliția municipiului Birlad sub nr. 94 314 din 15.X.1990.

La datele de 17.IV.1991 și 18.IV.1991 au fost trimise la organele de poliție constatarea medico-legală de autopsie privindu-l pe Cucoș Ionel și răspunsul Laboratorului exterior de medicină legală din Iași, referitor la relațiile solicitate din ordinul procurorului pe marginea unei pretinse alcoolemii ce ar fi prezentat-o Hanganu Ion, acestea fiind strict necesare soluționării cauzei.

Prin referatul din 24 aprilie 1991, sub nr. 85 104, organele de poliție au propus a nu se începe urmărirea penală, deoarece Cucoș Ionel, care se făcea vinovat de producerea accidentului, a decedat la 6 octombrie 1990.

Dosarul a fost înregistrat la Procuratura locală Birlad sub nr. 314/P la data de 6 mai 1991.

La data de 7 mai 1991, prin rezoluție, procurorul a confirmat propunerea de a nu se începe urmărirea penală datorită decesului făptuitorului.

Dacă Hanganu Adriana era onestă, nu ar fi omis cîteva precizări :

— faptul că fratele autorului, fără a avea o altă obligație decît de natură morală, i-a remis 8 000 lei cu titlu de ajutor de înmormîntare ;

— faptul că a solicitat procurorului șef să intervină la Service pentru repararea cu prioritate a mașinii și că cererea i-a fost satisfăcută în considerarea dramei familiale prin care trecea ;

— faptul că filiala „Dacia" Birlad i-a reparat mașina ce a fost ridicată de proprietară la data de 2.IV.1991 cu aproximativ o lună înainte de a se adresa redacției.

În ceea ce privește „hățișul monstruos al pilelor care-i favorizează pe cei aleși", vă las pe dumneavoastră să faceți comentariile ce veți crede de cuviință, dar nu mă pot abține să vă reamintesc faptul că un vechi adagiu latin, recomandă celor ce sînt puși să dea un verdict, să audieze și cealaltă parte înainte de a se pronunța.

Profit de ocazie pentru a vă asigura de înalta mea considerație.

GHEORGHIȚĂ CORNELIU-MARIAN
Procuror-șef la Procuratura locală

Despre televiziune numai de bine!

Ce altceva ai putea spune ? Cît de răuvoitor trebuie să fii ca să nu trăiești o emoție înălțătoare în fața spiritului românesc în acțiune, seară de seară, la „Actualități", cînd între un miting, la care au participat, acolo, cîteva mii de destabilizatori, și o negociere între sindicate și guvern, un țigan de bine omoară un amărît pe care l-a jefuit de cîteva sute de lei ?

Cum să rămîi nepăsător duminica dimineața, cînd vezi copiii țării proaspăt eliberați din starea de șoim, unduindu-se liberi și fericiți în ritmurile lascive ale unei melodii turcești, în aplauzele entuziaste ale tinerei asistențe, care astfel nu va intra în viața matură nepregătită, precum unii dintre noi care preferă să rămînă nemîncați, numai să nu înghită odată cu friptura și repertoriul orchestrei restaurantului, ce cîntă și „Ionel, Ionelule" tot în ritmuri orientale ?

Dar duminica la prînz, atunci cînd „Magazinul duminical", „emisiune bine gîndită, aduce toate cele necesare minții și sufletului unui om între odihnă și muncă" ? Cine te crezi tu, cel ce hulești fără rușine, ca să-ți permiți să contrazici un istoric de artă, care, el însuși, duminica, la ora 17,30, se află nu, nu acasă, ci în televiziune, la etajul XI, unde stă în fotoliul („acela", care în cadru nu s-a văzut, că au arătat numai biroul) și privește „Magazinul duminical", nu ca președinte, ci ca simplu telespectator ?

Cum îndrăznești să susții că Doru Dumitrescu e lipsit de har, cînd istoricul de artă declară că privește cu o anumită invidie și se gîndește ce-ar face el în locul lui Doru Dumitrescu, ce ar alege el ? Și, ca totul să fie clar, adaugă : „Cînd îți pui o asemenea întrebare, înseamnă că emisiunea e bună", specificînd că asta o spune „celor care o critică", nu „oamenilor de gust, care...".

Și eu, care mă amăgeam cu ideea că sînt un om de gust ! Se pare, însă, că nu sînt decît un biet filolog, căruia nu-i veți permite, nu-i așa, să contrazică o personalitate în domeniul istoriei artei, chiar dacă vremea în care îl fascina prin finețea judecății estetice a trecut demult.

Deci, despre televiziune, numai de bine.

ROXANA PAICU

Studioul TV Oradea — în dificultate!

Factura închide gura?

Un studio teritorial TV al țării — cel de la Oradea — este la un pas de întrerupere a emisiunilor sale.

Motivul : neplata unei facturi de 202 000 lei reprezentînd contravaloarea orelor de emisie pe luna mai-iunie și pe care studioul TV Oradea trebuie să o achite la D.R.Tv. Cluj.

Oare factura închide gura ? Asta ar fi un prilej de mare bucurie pentru cei care prin presiuni, intimidare ori amenințări au încercat să curme viața tînărului studio născut după Revoluție. Mulți bihoreni așteptau să dispară de pe micul ecran Gabriela Neagu și să apară figura uscățivă a lui Nicolae Moranciu. Acum o factură neachitată riscă să acopere micul ecran al spovedaniei politico-sociale de la miezul nopților de marți, joi și vineri ieșită din gura păcătoșilor care adevăr grăiesc.

Jenați, urmărim cum studioul trebuie să se descurce cum poate : adevărate cutii ale milei puse la vedere în localuri ale unor patroni, lucru care poate umili mîndria unei prese, cutii cu sigla TVO instalate în taximetre, tombole etc.

Am ajuns oare să cerșim pentru a putea spune lucrurilor pe nume ? O nenorocită de factură se străduiește să astupe cu bolovanul creanței neachitate gura televiziunii locale din Oradea ? !

Nefiind permis din partea autorităților un sistem de abonament pentru TV Oradea, studioul local de televiziune din orașul de pe malul Crișului Repede lansează un apel pentru ajutorarea sa prin vărsarea unor sume de bani (mai mari de 500 lei), în contul TV Oradea la B.C. 30 37 80 2 01, prin liste de donații colective întocmite la locurile de muncă, prin mandat poștal, folosind contul B.C. indicat mai sus.

De asemenea, studioul lansează un apel la conducerile întreprinderilor de stat ori private din țară să folosească cu încredere serviciul de reclame al TV Oradea.

Să sperăm că redacțiile unor puternice publicații bucureștene independente nu vor rămîne indiferente la acest apel.

PAȘCU BALACI

UN OF CÎT BUCUREȘTIUL DE MARE

De la o vreme, mai ales după ploile abundente, o bună parte din străzile și bulevardele Capitalei au devenit foarte greu practicabile. Din cauza gropilor și altor denivelări ivite în carosabil, pe anumite porțiuni ale căilor de acces pur și simplu nici nu se mai poate circula. Nici cu autoturismul și nici mergînd pe propriile picioare.

Iată, spre exemplificare, strada Mihai Eminescu. Pe segmentul cuprins între Calea Moșilor și pînă la intersecția cu Calea Dorobanților, densitatea gropilor ivite pe kilometrul de asfalt bate recordul. Conducătorul auto, profesionist sau amator, trebuie să fie un adevărat maestru al volanului; să slalomeze în așa fel încît să evite orice accident, să nu distrugă pivoții, telescoapele și întreaga suspensie a mașinii. Pentru că astfel de pericole îl pasc la tot pasul și numai dacă dovedește calități de adevărat cascador poate trece cu autovehiculul nevătămat. Situația este identică, sau aproape identică, cu cea existentă pe bulevardele Ștefan cel Mare, Nicolae Titulescu, Armata Poporului, Republicii, chiar și pe Șoseaua Kiseleff sau bulevardul Mihai Bravu.

Și pe bulevardul Dacia, cîndva una dintre cele mai bine întreținute artere de circulație din întreaga Capitală, trebuie să circuli cu foarte multă precauție. Asta nu atît din cauza blestematelor de gropi (destul de multe și ele !), cît mai ales datorită proastei amplasări a unor guri de canal care, fie că depășesc, fie că sînt dispuse sub aliniamentul carosabilului.

Să nu mai vorbim apoi de Calea Dorobanților ! Cu deosebire pe ambele tronsoane ce trec prin fața Televiziunii, pînă-n Piața Aviatorilor, parcă ar fi răvășită de bombe sau de proiectile. Pavajul de pe Aleea Trandafirilor e presărat din loc în loc, pînă la Arcul de Triumf,

cu un fel de... gurguie peste care cu greu se încumetă cineva să treacă avînd la bordul mașinii chiar și 20 de kilometri pe oră... Reparație s-a făcut, pare-mi-se, prin martie trecut, dar s-a făcut de mîntuială. Pavatorii au tras de treaba asta mai bine de o lună și, probabil din ambiție, n-au apelat la compresor.

Ehei, dar cîte străzi și bulevarde bucureștene zac de ani și ani nereparate ? ! Dacă ar fi să întocmim o situație comparativă asupra stării de funcționabilitate a căilor de acces din municipiile țării, Bucureștiul, Capitala noastră, ar ocupa în această privință unul din ultimele locuri. „Care să fie cauza cauzelor ?" l-am întrebat pe unul din edilii marelui oraș, un personaj cu muncă de răspundere la DDP. Iată ce a răspuns : „Ea rezidă, dragă domnule, în primul rînd în insuficiența fondurilor bănești cordate acestui domeniu, în insuficiența materialelor și a utilajelor, și abia în ultimă instanță în nelijența și superficialitatea edililor și gospodarilor !" ...

Cînd se poate oare lichida asemenea nepermisă stare de lucruri ? Ce are de spus măria Capitalei ?

MIHAI STĂNESCU

Flacăra

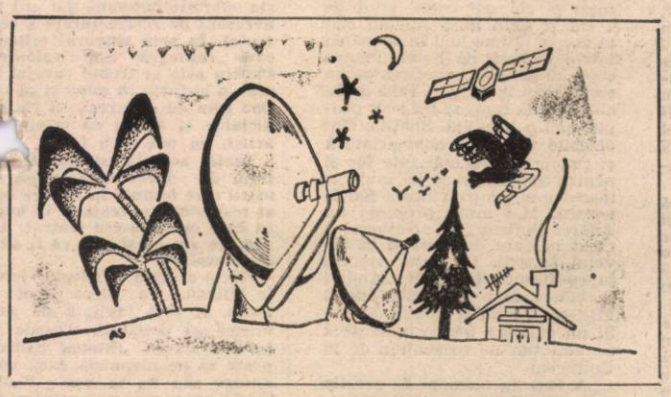

Cum ne intră satelitul în casă

● la „negru", de trei ori prețul oficial ● un tip de antenă pentru „interior", altul pe piața externă ● antene românești pentru Europa de Vest ● un LNB de import costă 30–40 000 de lei ! ● un minut de reclamă pe satelit : pînă la 5–6 000 de dolari ●

Pentru majoritatea oamenilor de rînd, atît înainte cît și după revoluție, afacerea antenelor parabolice în România era aproape cu desăvîrșire necunoscută. Accesul la informațiile și programele distractive transmise prin satelit — un act de civilizație necesar — era apanajul celor puțini și puternici, înfipți solid în structurile comuniste. De uzina de avioane de la Brașov — Ghimbav se știau, acum doi-trei ani, mai multe lucruri, dar nu și faptul că aici se fabrică antenele cu pălării ca bureții de pădure. Șoferul (salariat al unei întreprinderi din Ghimbav) care s-a îndurat, pentru „un pol", să mă *culeagă* din praful drumului național și să mă conducă la I.C.A., mi-a șoptit că zilnic vin aici mulți oameni, în special din Transilvania, care sînt amatori să cumpere antene parabolice — și cărora li se oferă așa ceva la „tariful" obișnuit, echivalînd cu de trei ori prețul oficial. „Și dumneavoastră cumpărați o antenă ?" — m-a întrebat el. „Nu, nu, i-am răspuns, eu nu".

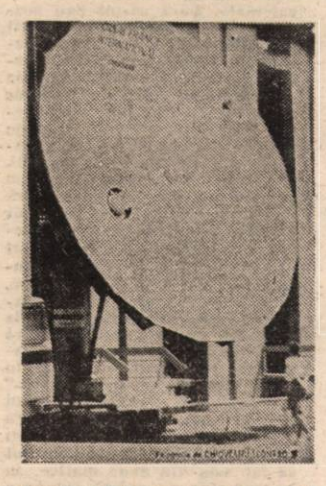

Satelitul ? Sintem pe recepție !

500 de antene pe lună

La I.C.A. Ghimbav, am stat de vorbă cu mai multe persoane, printre care directorul comercial, d-nul Tănase și contabilul-șef, d-nul Dumitrescu. Fabrica produce două tipuri de antene parabolice : de tip offset cu diametrul 1,2 (diametrul echivalent) și de tip offset cu diametrul echivalent de 0,6. Din prima categorie se fabrică, într-o lună, cam 500 de antene, deci, în total, cam 6 000 pe an. Această categorie, cea cu diametrul echivalent de 1,2, este vandabilă în țară. Al doilea tip de antenă (diametrul = 0,6) este proiectată numai pentru zonele în care semnalul este foarte puternic (foarte puțin, în partea apuseană a țării noastre). Antenele de la Ghimbav nu se vînd cu **receiver** și cu LNB (sau LNC). LNB-ul reprezintă un aparat care captează unda și o reflectă „în oglindă". De el depinde, în mare măsură, calitatea, claritatea imaginii percepute. Reducerea gabaritului antenei depinde, deasemeni, de așa-numitul receiver. Un **receiver**, corespunzător face ca partea parabolică să fie de proporții mai reduse și antena devine cu atît mai elegantă, mai operativă, putînd fi montată într-un spațiu mai mic. La Ghimbav se fabrică numai așazisul reflector, feedhorn-ul (ghidul pentru undă), montura publică și suportul antenei. Acesta din urmă poate avea mai multe forme și poate fi fixat pe jos, pe suprafețe plane sau pe pereți. Reperul „antenă parabolică" a intrat deja, de mai mult timp, în producție de serie.

Prețul : 210 dolari !

Vînzarea antenelor de la I.C.A. Brașov se face și „pe bucată". Cu tot cu suport, o antenă din primul tip (offset cu diametrul 1,2) costă 17.000 de lei, preț oficial. Cele de offset cu diametrul 0,6 nu sînt viabile în țară și se vînd numai pe valută. Cu ele se pot „prinde" programele TU 5 și SUPERCHANEL. Prețul informativ al acestora se ridică la 210 dolari. Cererile sînt destul de mari și vin din Germania, Anglia și chiar Egipt (din ultimele două țări încă nu s-au concretizat clar). În general, piața de vînzare pentru acest tip de antenă este Europa de Vest. „Noi asigurăm desfacerea, și putem chiar să lucrăm și prin Întreprinderea de Comerț Exterior, sau altele care sînt interesate și vin cu clienți serioși" — a declarat unul din șefii firmei de la Ghimbav. „În principiu, și chiar conform statutului, noi sîntem și fabricanți și comercializanți. Astfel încît putem vinde — o și facem — direct de la poarta întreprinderii" — a continuat declarația. „Nu am prea făcut marketing special pentru antene, deoarece avem produsele noastre de bază pe care le fabricăm și pentru care testăm piața, dar am contactat niște societăți-mixte care ne-au furnizat informații în această privință. Nu am executat un marketing „ca la carte"». De fapt, antenele fac parte din al doilea profil de fabricație al întreprinderii. Fluxul tehnologic al antenelor parabolice afectează cam 5—6 la sută din întreg personalul uzinei. Pentru elaborarea antenelor, uzina dispune de utilaje speciale. Deasemeni, există utilaje adecvate pentru fabricarea receptorilor, a reflectorului. În plus, sînt și unele prese speciale care au, de fapt, statut de utilaje destinate fabricației pieselor componente ale avioanelor.

Pînă unde-și întinde „antenele" Puterea...

24 de canale prin satelit

Documentația specială pentru elaborarea „antenelor parabolice" a fost prelucrată de corpul tehnic din uzină. Au fost studiate și destule modele străine, ca un preludiu la această documentație. În domeniu, există o serioasă concurență, pe care o fac și mai acerbă firme ungurești, nemțești, din Canada, Franța și Anglia. În funcție și de **receiver**, performanțele antenelor de la Ghimbav pot fi remarcabile : pînă la 24 de canale recepționate cu un bun **receiver**. Mai puțin bună este calitatea recepției în zonele de depresiune muntoasă cum sînt Făgărașul, Brașovul, unde unda nu ajunge ca în zonele cu un nivel al solului mai ridicat. Un LNB sau LNC de 1,3 decibeli costa, cel puțin înainte de scumpire, cam 25.000 de lei. Un altul de 0,7 decibeli, este mai costisitor : în jur de 30.000 — 40.000 de lei. Nemții care vin în Transilvania ca turiști, aduc adeseori astfel de aparate de 0,6—0,7 decibeli, produse de o firmă americană, care costă 1.200 de mărci vest-germane. Performanțele antenei depind în mod hotărîtor de fidelitatea LNC-ului folosit. Cu cît este mai fidel, cu atît emisiunile vizionate sînt mai clare.

C.N.N. cu antene românești

Unul dintre specialiștii în construcția antenelor ne-a prezentat în detaliu din aceste performanțe : pe satelitul de 19 grade se pot recepționa 4 programe nemțești : RTL, PRO 7,3 SAT și SAT. 1. Tot pe polaritatea „vertical" — se mai recepționează, slab însă, emisiunile programelor SKY 1, SKY NEWS și EUROSPORT. (Emitorii englezi au program non-stop). Pe cealaltă polaritate, mai sînt capabile de a fi recepționate încă 7 programe dintre care merită amintite : TELE 5, TELE CLUB, 3 ITALIA, un post din Israel, altul turcesc. În total, 16 emisiuni pe o polaritate, printre care și programele celebrului post CNN. Programele se schimbă, însă, din timp în timp, de pe un satelit pe altul. Numai un singur minut de reclamă pe satelit costă în jur de 5 000-6 000 de dolari. Aceasta este, de altfel, și una din principalele surse de venit. S-ar putea spune că satelitul trăiește, în primul rînd, prin volumul remarcabil de reclame pe care le programează. Avînd în vedere ritmul de schimbare a programelor de pe un satelit pe altul, trebuie ca proiectanții-constructori de antene din Ghimbav să cunoască toate noutățile în privința acestor lucruri, ceea ce reclamă o nu tocmai ușoară branșare la informațiile de ultimă oră.

Antena vă aparține . . . însă peste cîțiva ani !

Frecvența de recepție a celor două antene este apropiată : între 10,95 și 11,7 gigahertzi și frecvența opțională de 11,7 — 12,75 gigahertzi. Atît RPO—060RA, cît și celălalt tip RPO—012RA cu dublă polarizare : verticală și orizontală. Însă, în cazul uzinei din Ghimbav, profilul de bază al întreprinderii nu sînt antenele parabolice ; I.C.A. este singurul fabricant de elicoptere din țară, cele două tipuri de elicoptere construite aici sînt K126 (în colaborare cu sovieticii) și PUMA (după licență franceză). I.C.A. fabrică și piese de schimb pentru elicoptere. De asemenea ea, mai are în algoritmul de lucru echipament și mobilier pentru centralele nucleare, precum și alte produse de profil secundar: construcții metalice, mobilier pentru industrie. Însă antenele parabolice au început să capete, în fabricație, o anvergură neobișnuită, din cauza cererii foarte mari. Ritmul cererii sufocă de departe ritmul ofertei deoarece, să recunoaștem 500 de antene pe lună la cîteva zeci ? sute de mii ? de doritori (și posesori de televizoare cu sau fără adaptor) sînt numai ca o picătură într-un deșert. Asta dacă ne gîndim și la foamea de informație care a cuprins România după decembrie 1989.

Antenele parabolice — monopol al securității

Un timp îndelungat, înainte de decembrie '89, antenele parabolice erau un monopol al acestei mafii omniprezente care era Securitatea și al cărei nume se rostea pretutindeni în șoaptă, ca un cifru al groazei. Toți posesorii de astfel de antene, construite cu **multă discreție** (ca să folosim un eufemism pentru **opacitatea** sistemului) în țară, erau verificați, filtrați și aprobați de rețeaua cu ochiuri fine a Securității. Acum, antenele parabolice au devenit, cu adevărat, **o afacere**. Fabricația în serie a antenelor parabolice destinate recepționării programelor transmise prin satelit a început, cel puțin la Întreprinderea de Construcții Aeronautice Brașov — plasată, de fapt, în Ghimbav, o comună din apropierea urbei de la poalele Timpei, încă din anul 1988. (De curînd, am aflat că antene de acest soi s-ar mai fabrica și în Turnu Măgurele — și nu numai acolo). O parte din antenele construite înainte de Revoluție au luat drumul (fără pulbere) al Europei de Vest, unde erau destul de solicitate, bucurîndu-se, pe piața europeană, de un culoar favorabil. Restul „pălăriilor" parabolice ajungeau pe casele securiștilor, ale comuniștilor de încredere și ale complicilor acestora. Potrivit informațiilor unor încadrați (de atunci și de acum) ai întreprinderii de avioane din Ghimbav, răspunzători de „traficul" acestor posibilități „oculte" de branșare informațională la Europa (ceea ce nu era privilegiul oricărui muritor) erau întreprinderea I.C.S.I.T.E. și, pentru desfacerea „afară", Întreprinderea de Comerț Exterior. Tot acest comerț — cel puțin pe piața europeană — aducea destui bistari, în special valută. Mai-marii securității nici măcar nu trebuiau să bage mîna prea adînc în buzunar, pentru a-și cumpăra „dreptul la satelit" : o antenă parabolică, în vremurile nostalgice ale comunismului, costa în jur de 3 000—4 000 de lei. Nici mai mult, nici mai puțin decît un salariu de inginer sau de muncitor cu înaltă calificare, deși nici unul dintre aceștia nu „pupa" o asemenea periculoasă sursă de informare. De atunci, din '89, manopera „parabolicelor" s-a scumpit de 3 ori, materialele și ele, proporțional cu ritmul galopant al balcanicei noastre inflații. Pînă cînd vor fi accesibile și celor cu punga mai strîmtorată, va mai curge, totuși, ceva apă pe Dunăre.

Pagină realizată de
MIHAIL GĂLĂȚANU
Fotografii de
GIG MOȚOIANU

FLACĂRA
PENTRU MINTE, INIMA ȘI LITERATURA

Corespondență literară

Stela Hea : Am ajuns, în sfîrșit, și la paginile smulse din jurnalul dvs. Am selectat cîte ceva și de pe aici. Am senzația, însă, că toate acestea sînt doar exerciții de încălzire pentru ceva ce abia urmează, pregătirea uneltelor, menținerea formei. Aștept cu o răbdare și încredere pe măsura a ceea ce ați putea face. Stabiliți-vă un program constant de muncă, proiecte mari, lecturi de cursă lungă.

Ana Bledea : Atîtea pagini (poezie și proză) se trimit doar unei edituri. Revista noastră nu publică proză, iar poezie — doar pe spații discrete, după cum ați observat. Avînd manuscrise atît de multe, trebuie să vă adresați fie revistelor literare, fie direct unei edituri. Sfaturi despre proză nu pot să vă dau fiindcă, în acest caz, va conta doar părerea editorului.

Alexandru Trifu : La anii pe care-i aveți și doar cu poemul lui Blaga în preajmă, e bine ceea ce scrieți. Trebuie, însă, neapărat să descoperiți și poezia care s-a scris la noi în ultimii zece ani. La Alba Iulia trăiește poetul Aurel Pantea care publică în ultimul număr din **Apostrof** o pagină tulburătoare de poeme. I-ați citit cărțile ? L-ați căutat ?

Dora Constantinescu : Plecînd la colocviul internațional de la Chișinău, prilejuit de anacronicul pact Ribbentrop-Molotov, voi duce în Basarabia și o parte din sufletul pus în scrisorile pe care ni le-ați trimis. Și astfel, Basarabia va fi, poate, mai înaltă în momentul acesta istoric în care are atîta nevoie de curaj și de spirit.

Iulian Nuță : Micile dvs. poeme sînt reflexe de lectură care nu au un timbru distinct, original. Dar în această rubrică încercăm să căutăm tocmai acel sunet proaspăt care să ateste existența unui autentic fior liric. Textele trimise sînt ca femeile trecute : frumoase dar fără putere de seducție. În poezie, ca în dragoste : farmecul e totul !

Mihai Pădureanu : „Piersici coapte" poate fi un reușit text de cîntec (cu excepția unor rime facile). Celelalte poeme par simple vocalize.

Victor Bratu : Textele dvs., extrem de ciudate, sînt foarte bine reprezentate de acest vers : „să trec dincolo, în care dincolo oare mai sînt ? strig uuaaa și văd o lume nouă". Senzația mea e că ați reușit să treceți dincolo doar pe jumătate. Lumea nouă întrezărită trebuie, totuși, exprimată într-un text care să convingă că iraționalul sau curajul nebunesc și-au găsit o sintaxă valorificabilă estetic (ca în cazul poeziei lui Iaru, de care vă apropiați). Cred că deocamdată textul vă scapă de sub control dacă nu cumva scapă poeziei înseși din cauza unei culturi insuficiente. Mai trimiteți. Urmează să mă lămuresc pe parcurs.

Emil Blaj : Foarte mare diferență între cele trei texte trimise — semn că nu v-ați găsit încă un tip de discurs propriu. Dar filonul liric există.

Cristina Musteață : Poeme frumoase, majoritatea. Păcat că scrieți atît de puțin, la răbufnirile rare ale instinctului și nu la exploziile firești și programabile ale acumulărilor dense de material de viață și de lectură.

ION ZUBAȘCU ■

Răbufniri teroriste

Împușcat de lună cu fluturi,
tras în piept de un fum,
mîngîiat de virgine sărutări,
călare pe un înger nebun,
fac politică.

mă manifest anarhic,
împart manifeste
în colțul străzii plouat,
să scap de teama
de a fi răstignit... pe cuvînt.

EMILIAN BLAJ

SEMNAL

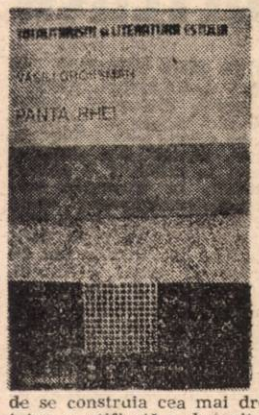

Vasili Grossman — **Panta Rhei.** În românește de Janina Ianoși. Prezentare și note de Ion Ianoși. Colecția „Totalitarism și literatura Estului" Editura Humanitas, 1990, 184 pagini, 65 lei.

Povestirea **Panta Rhei** a fost publicată abia în 1989, adică după douăzeci și cinci de ani de la moartea autorului. Revista moscovită care a cutezat s-o tipărească a avut de suportat represaliile la izbucnirea (previzibilă) a scandalului, un scandal de proporții din care a avut de cîștigat doar faima lui Grossman. Ceea ce a stîrnit indignarea sînt necruțătoarele analize ale esenței sistemului comunist și, mai ales, considerațiile deloc măgulitoare la adresa idolilor comunismului sovietic — Lenin și Stalin. Iată cum gîndește personajul principal al cărții, victimă a persecuțiilor, beneficiar al lagărelor de exterminare din țara unde se construia cea mai dreaptă și mai umană orînduire : „Libertatea mortificată a devenit o podoabă a statului, dar nu una nefolositoare. Libertatea moartă a devenit actorul principal într-o înscenare gigantică, într-o reprezentație teatrală de dimensiuni necunoscute. Statul fără libertate a fabricat machete de parlament, de alegeri, de organizații profesionale, de societate și de viață socială".

DOMNIȚA ȘTEFĂNESCU ■

Cine se teme de Andrei Șerban?

L-am întîlnit pe Andrei Șerban cu o zi înainte de a pleca din București. Va rămîne sau nu directorul Teatrului Național ? ! **„Voi păstra legătura, voi vedea ce se va întîmpla în țară în timpul verii, ce se va întîmpla în politică și decizia mea va fi luată în mod natural într-un fel sau altul văzînd dacă mai există speranță pentru teatrul românesc.**

Cuvîntul demisie, care implică hotărîrea de a rupe cu Teatrul Național și cu teatrul românesc e un lucru radical și necesită o analiză foarte exactă. Trebuie să ajung în afară să iau un duș rece pentru că aici totul se întîmplă la mare intensitate și la mare căldură emotivă. Cînd am venit să lucrez aici simțeam că am avantajul celui care vine de la distanță, eram implicat și în același timp puteam să observ ce se întîmplă și astfel să ajut ca lucrurile să se îndrepte. Am stat aici șapte luni în total și simt că pierd această rigoare de a privi cu acuitate. Mă identific atît de tare cu greutățile, cu problemele, cu suferințele extraordinare ale tuturor din jur, încît parcă nu mai văd nimic.

Aș vrea să ajut teatrul românesc dar nu se poate face nimic într-o situație financiară atît de penibilă. Astăzi nu este sigur că oamenii vor primi salariile. Săptămîna aceasta se intră în concediu, dar nu sînt bani de concediu. Și cu toate acestea după ce mulți au muncit un an de zile în condiții extraordinare, după ce s-au făcut 12 premiere. Teatrul Național nu a mai avut atîtea premiere din perioada interbelică și în loc să-i răsplătim pe actori cît și pe cei din ateliere, ne vedem în situația de a nu le da banii de vacanță. Este un argument suficient pentru a renunța."

Andrei Șerban împreună cu soția și cei doi copii, unul de 4 ani și altul de 5 ani, au stat în aceste ultime luni în România într-o cameră de hotel. Pentru copii au pregătit mîncarea pe un reșou electric în baie. Pînă acum autoritățile române nu i-au propus nici o locuință. Spațiile sînt ocupate de noua nomenclatură și rudele ei. Nu mai este loc și pentru artiști, oricît de mult ar însemna ei pentru cultura românească. Mai mult, prezența lui Andrei Șerban la Național a creat o stare de agitație la nivelul Puterii. Un actor spunea la conferința UNITER „Andrei Șerban e mai puternic decît FSN-ul. De aceea se tem de el". Și nu exagera foarte mult dacă ne amintim de secvențele de la Cotroceni.

„A fost un moment de prostie calculată. Fără să-mi dau seama, am ieșit mult mai bine decît mă așteptam. A fost foarte puternică reacția oamenilor împotriva calomniilor spuse în fața președintelui Iliescu. S-a spus că „Trilogia" a costat tot bugetul teatrului pe un an cînd de fapt a fost cel mai ieftin spectacol din istoria Naționalului. S-a spus minciuna că nu am vrut să lucrez cu anumiți actori, dar de la început cînd am venit am dat posibilitatea fiecărui actor sau actrițe de a veni în acest birou pentru a le propune, indiferent de vîrstă sau valoare, să lucreze într-unul din spectacolele mele. Adevărul a ieșit la suprafață și toată opinia publică a răspuns atît de pozitiv în favoarea mea încît s-a creat în jurul meu un val de simpatie."

Mulți am sperat ca Andrei Șerban să schimbe structura acestui teatru. Lucrul acesta nu s-a putut petrece însă. **„Nu pot să fac asta din două motive. În primul rînd nu există o lege a teatrelor. Iar personal nu vreau să fiu chirurgul care face această operație inumană dar atît de necesară de restructurare a teatrului. În artă singurul criteriu care contează este valoarea. Pentru asta ar trebui curajul să iau un bisturiu în mînă și să tai. Dar cum eu nu vreau să fiu un dictator ci vreau să rămîn artist, nu pot să o fac.**

Toată această structură extrem de birocratică, plină de mafii care bîntuie în fiecare colț al teatrului, va reapare în clipa în care eu părăsesc teatrul. Tot ceea ce am creat aici va fi adus în cenușă."

Zilele acestea „Trilogia" joacă la Milano. Va pleca apoi la Paris. A fost invitată de asemenea să deschidă Bienala de la Sao Paolo. **„Numai Sfinxul poate să ne răspundă dacă vom ajunge sau nu la Sao Paolo. Cînd l-am vizitat pe președintele Iliescu mi-a promis că-mi va da avionul prezidențial. Cînd am fost la prim-ministrul Roman mi-a spus : „Da, dar domnul Iliescu a uitat că avionul nu merge fără benzină. Benzina costă peste 100.000 dolari și unde să găsim această sumă." Le-am spus că riscăm să nu ajungem la cea mai importantă manifestație teatrală a acestui an, le-am spus că sîntem deja trecuți pe toate programele și afișele care au fost deja tipărite. Decorurile pe care le avem nu vor trebui transportate pentru că ele au fost deja construite acolo într-un spațiu pe care l-am găsit după ce am vizitat 50 de teatre din Sao Paolo. Nici astăzi nu știm dacă vom pleca sau nu ceea ce este o aberație rușinoasă."**

Andrei Șerban va merge acum în Franța unde își va petrece vacanța. Dacă Naționalul va ajunge în turneele programate se va duce să vadă spațiile unde trebuie re-creat spectacolul. Apoi în toamnă va monta o operă la Paris și alta la San Francisco. În iarnă va fi la Londra unde va reface „Turandot" de la Covent Garden pe un stadion de 35 000 de locuri. E cotat cel mai popular spectacol al anului și se va juca de Crăciun.

Cînd am plecat de la Național pe holuri erau grupuri de actori sosiți să-și ia salariile. Veniseră degeaba. Vocile agitate confirmau parcă ultimele vorbe ale lui Andrei Șerban: **„Nu am făcut un repertoriu pentru stagiunea următoare pentru că nu știm dacă vom rezista."**

AURELIA BORIGA ■

Peter Brook

Teatrul are nevoie de un șoc

Cu ani în urmă Peter Brook a scris un articol care a provocat stupoare : „Trebuie ca sălile de teatru să rămînă goale". Felul în care el motivează acest paradox conține o provocare de mare actualitate pentru teatrul românesc. De aceea din tot ce a însemnat întîlnirea noastră cu Peter Brook (vizionarea filmului după „Mahabharata" ; „Woza Albert" spectacolul jucat trei seri la rînd pe scena Teatrului Bulandra, o creație aspră, puternică și perfect construită ; exercițiile de pe scena Teatrului Național la care au participat cîteva sute de persoane, Peter Brook la 65 de ani părînd cel mai tînăr și mai vital dintre toți cei prezenți ; conferința de la Institutul francez) am păstrat tocmai acest semnal.

„Cînd am scris articolul, teatrul la Londra mergea foarte bine. Sălile erau întotdeauna pline, oamenii îi admirau pe actori. Dar era un teatru convențional. Mi se părea că teatrul avea nevoie de un șoc, de ceva foarte tare ca să poată demola și să repună în discuție toate valorile lui. Pentru asta era clar că teatrul trebuia să parcurgă o perioadă radicală, de experimentare. Este motivul pentru care în 1970 am creat la Paris un lucru care nu era nici un teatru, nici o instituție, ceva fără formă și fără loc, care se numea : Centrul internațional de cercetări teatrale.

Am reunit un grup de oameni care normal nu ar fi lucrat niciodată împreună, actori din Japonia, Africa, Europa. Timp de 3 ani am făcut cercetări. Asta nu însemna a ne așeza și a discuta. Cercetarea teatrală însemna a juca în alte condiții decît cele obișnuite. Timp de 3 ani nu am pus piciorul în nici o sală de teatru. Am jucat tot timpul, enorm. Pregăteam exerciții care să meargă oriunde, într-o cafenea, într-un sat din Africa, în deșert, în spitale, în azile psihiatrice, în școli, în fața oamenilor săraci din periferii sau în fața celor bogați. Fără snobism și fără preferințe. Ei nu știau ce pot aștepta de la noi, iar noi nu știam ce doresc ei de la noi. Obligația era să convingem prin mijloacele teatrului, prin tot ceea ce aparține corpului, mișcării, privirii, cuvîntului sau sunetului pentru a ajunge la o comunicare vie cu oamenii care erau acolo.

A experimenta înseamnă însă a-ți asuma riscuri enorme, pentru că există posibilitatea de a te înșela. Îți asumi riscul de a fi înaintea epocii tale și de a avea în sală locuri goale. Îți asumi riscul de a nu fi acceptat nici de profesioniști (actori sau regizori) nici de spectatori. Întreg mediul poate fi șocat de ceea ce vine prea devreme, așa cum a fost cubismul în pictură. În această situație trebuie acceptat că pentru o perioadă de tranziție locurile vor fi goale. Doar în felul acesta se poate trece de la un teatru convențional, adormit undeva în trecut, la un teatru viu.

Trebuie cercetat știind și că îți vei pune mereu întrebarea : de ce nu vine lumea la spectacolele mele, care nu e din vina mea ?

De fapt cînd spun cuvîntul teatru nu am nici cea mai mică idee despre ce vorbesc. Pentru că nu văd pe ce bază să discutăm despre teatru. Teatrul **nu e capodoperă. Teatrul nu e** literatură. Teatrul nu e un regizor care își prezintă concepțiile. Nu e o lectură nouă a unei piese clasice. Toate acestea au importanța lor dar nu ele sînt teatrul. Mergem la teatru pentru o formă de experiență indispensabilă și interioară pe care nu o găsim în viață. Dacă am găsi această experiență în alt loc atunci de ce am mai merge la teatru ?!

Grupul cu care am început să lucrez în 1970 avea un singur lucru în comun : [illegible] admitea că deși este profesionist în ceva care se numește teatru, nu știa ce este teatru. Japonezul de exemplu, a făcut studiile în teatrul Nô, apoi în teatrul modern și a spus la un moment dat : trebuie să [illegible] din Japonia, să merg în [illegible] parte pentru că nu am aflat ce este teatrul."

AURELIA BORIGA

Cum am devenit eminescian

...Mai deunăzi, un redactor al televiziunii, adresîndu-se națiunii prin intermediul micului ecran, își punea, cu durere, următoarea întrebare, pe care o citez din memorie, cu aproximație: „Oare ce-ar spune sărmanul nostru Eminescu, dacă ar renaște și ar vedea cum românii, **în loc să muncească**, se țin numai de greve și manifestații stradale ? !".

Răspunsul, presupus firește de domnia-sa, nu poate fi decît acela că marele poet ar fi profund tulburat și nu ne-ar mai recunoaște... ! Că ar fi, deci, mult mai recomandabil, ca românii să-și vadă de treabă, să fie liniște și consens mai ales, pentru că, iată, trăim astăzi destul de bine și de starea noastră de fapt au grijă cei de la putere — de ce ne mai batem noi capul cu fleacuri ?! **La muncă deci !** Corect ?

Prin urmare, cei care tac și înghit, sînt urmașii demni ai lui Eminescu — restul, „o anumită parte a populației române", nu merită un astfel de calificativ. Bizară logică, și mai ales bizară manieră de a stabili cine sînt „eminescienii" acestui popor, și cine nu. Conform celor de mai sus, toți cei care nu primesc salariul, sau îl primesc înjumătățit ; toți cei ce nu cîntă așa cum dorește unicul dirijor, care sînt frustrați de drepturi elementare și „latră la lună" întrucît justiția se dovedește în multe cazuri incapabilă sau manipulată pur și simplu ; toți cei care — dornici să pătrundă într-o Europă aflată din ce în ce mai departe — se mulțumesc să se holbeze la bunătățile din vitrine puse în vînzare la prețuri astronomice ; acel copil care (caz preluat tot de pe micul ecran) este obligat să parcurgă **pe jos** 14 km pînă la și de la școală, și care „vrea să plece în străinătate pentru că acolo sînt bomboane !", etc. — toți aceștia sînt niște condamnabili „antieminescieni" !

Păi, cine sînt atunci, oameni buni, „eminescienii" ? ! Cei **autentici** ? Procedînd prin eliminare, aproape că ajung la concluzia că ei sînt, în majoritate, foștii nomenclaturiști (și actualii milionari mai mult sau mai puțin privatizați).

Opresc televizorul, mă duc în bucătărie, mă aplec pe geam către curtea interioară a blocurilor (stau la etajul 9), și mă liniștesc și eu : jos, un grup de țînci și-au așezat grămadă hainele și ghiozdanele și au încins un meci de fotbal pînă la începerea orelor de curs. Sînt asudați, colorați și frumoși, joacă cu pasiune, se îndeamnă prin țipete ascuțite... Mă liniștesc de-a binelea privindu-i, dar nu pentru mult timp : un pensionar elegant și vizibil bine întreținut din punct de vedere alimentar, care robotește ceva la motorul autoturismului de culoare bej (tipul mi-e vecin, mă va recunoaște cu siguranță în urma apariției acestui material, nu știu dacă îmi va fi prea bine, e un om cu relații), se zborsește dintr-o dată la ceata de prichindei, poruncindu-le „să dispară imediat de acolo" (deși elevii se află pe un teren de joacă al blocurilor, comun, și mai ales nu l-au deranjat cu nimic pe om, poate numai prin țipete — dar cîți de la etajele inferioare nu sînt deranjați de țipetele astea și nu spun totuși nimic ? !)... Amărîți și tăcuți dintr-o dată, copiii își string lucrurile și mîngea, se îndepărtează, iar mie îmi vine să-i arunc cu ceva în cap individului. Dar, iată, se petrece MIRACOLUL :

...Opriți la o distanță suficientă spre a nu mai putea fi ajunși de prea-înfatuatul matur, copiii izbucnesc — ca la o comandă — într-un cor ce zguduie geamurile :

„Comunistule... HUUUOOOO-Comunistule !"

...Și se năpustesc, rîzînd, către școală.

Iar eu simt cum am devenit — pe loc și plenar — eminescian, de-a dreptul.

HORIA PĂTRAȘCU

Domnul Valeriu Cristea dă „sfoară în țară"

Departe de mine gîndul de-a mă amesteca în polemica dintre criticii literari Valeriu Cristea și Monica Lovinescu ; este, se-nțelege, o afacere care-i privește pe Domniile lor. Mi-aș permite însă cîteva observații pe marginea articolului „Cui i-e frică de Monica Lovinescu ?", publicat de domnul Valeriu Cristea în „Adevărul" nr. 422.

Autorul arată că deviza sa, extrasă dintr-un interviu al lui Pablo Casals, a fost „Mie să nu-mi dicteze nimeni". După care criticul declară triumfător: „Și cred că pot să afirm că mie nu mi-a dictat nimeni". Mă întreb : nu-i prea pretențios spus? Ce avem de-a face cumva cu o foarte clară lipsă de modestie? Da, e adevărat, orice muritor poate să-și aleagă deviza arătată, dar cu condiția să n-o clameze, ci doar s-o pună în lucrare. Spunerea ei în gura mare se poate justifica numai în cazul cînd avem de-a face cu personalități covîrșitoare, cu iscuri, cu monumente. La noi, după război, în spațiul literaturii s-au aflat în această situație doar vreo zece nume, printre care Blaga, Barbu (Ion). Voiculescu, Preda, care n-au acceptat să li se dicteze, și Sadoveanu, Arghezi, Călinescu, Stancu, care au acceptat. În rest, vor fi fost cazuri și așa, și așa, dar fără relevanță deosebită și mai ales fără importanță aparte pe plan național. Activitatea de critic a domnului Valeriu Cristea este valoroasă, demnă de toată stima, dar e departe de a-l plasa printre cei care pot să strige : mie nu mi-a dictat nimeni ! Fie și pentru a evita o replică tare neplăcută : ei, și ?

Mai scrie domnul Valeriu Cristea : „Sînt mulțumit, ba chiar mîndru, că nu i-am plăcut nici d-nei Monica Lovinescu, nici lui Gogu Rădulescu. Nici comunistului, nici anticomunistei". Faptul de-a nu plăcea nu este, Doamne păzește, o vină a celui în cauză, deoarece ține de „naturelul" omului, dar tot atît de adevărat este că acest fapt nu poate fi nici motiv de laudă, de mîndrie. Să te lauzi că nu placi nimănui ? În ce constă meritul ? Nici măcar Giorge Pascu nu proceda așa.

La un moment dat, autorul articolului din „Adevărul" spune : „Fostul meu coleg de la «România literară», d-l Mircea Iorgulescu, a dat **sfoară** (s.n.) în țară că pe data cutare se va difuza o emisiune în care «va curge sînge»". Acuza este precis neîntemeiată, fiindcă domnul Iorgulescu n-ar fi putut în nici un caz să dea „sfoară în țară". Domnia sa ar fi reușit cel mult să dea „sfară (sfară) în țară". **Sfară** (pronunțat și sfară) înseamnă fum gros, înecăcios ; pe vremuri, se aprindeau pe dealuri focuri în care se aruncau paie ori frunze umede, ca să scoată „sfară", și astfel să se comunice, din deal în deal și din sat în sat, apropierea unei primejdii (năvălirea tătarilor, turcilor) sau alte informații. Expresia a devenit echivalentă cu „a da de veste". Nici o legătură cu **sfoara**. Scriind „**sfoară în țară**", domnul Valeriu Cristea realizează o „etimologie populară", semn de cultură puțină.

În sfîrșit, mai precizez că se scrie corect Domnia sa și nu domnia sa, cum apare în articolul menționat), dl (și nu d-l), dna (și nu d-na), dlui (și nu d-lui), dnei (și nu d-nei), Domniei sale (și nu domniei sale) etc. Aș observa că „Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române", care reglementează ortografia actuală, a apărut de aproape un deceniu. Și e de mirare că dl Valeriu Cristea, căruia „nu i-a dictat nimeni", n-a avut încă răgazul ori curiozitatea să deschidă acest dicționar.

ION D. GOIA

Cursa cu obstacole

Și la Budapesta există omletă

Hotărît lucru : deși nu sînt regalist, trebuie să-mi fac rost de o Coroană Sacră. Nu podoaba vestită a monarhilor o am în vedere, ci faimoasa publicație extremistă cu același nume ce se tipărește la Budapesta. Publicația zgomotoasă „Szent Korona", judecînd după ecourile din presa română, ne-a adus multe neplăceri și daune. Afirmațiile aberante, nostalgiile și pretențiile anacronice ale scribilor săi țanțoși înlesnesc atacurile și calomniile din presa extremistă română împotriva liderilor U.D.M.R.-ului, și nu numai, afirmînd deseori că minoritatea maghiară din România se identifică cu țelurile extremiștilor de peste hotare. Este clar că trebuie să-mi procur această publicație, să văd cine sînt autorii de acolo, să am o părere documentată asupra ei.

Aflîndu-mă recent în capitala Ungariei, am făcut cîteva tentative în acest scop, dar toate s-au soldat cu eșecuri. Vînzătorii de la chioșcuri îmi retezau laconic curiozitatea — bănuită regalistă — „Nu este"... „Nu țin așa ceva"... „Nu știu cînd apare"... De obicei tresăream cînd auzeau titlul publicației solicitate de mine, îmi aruncau cîte o privire nedumerită sau chiar mustrătoare și răspundeau sec, fără comentarii : „Nu este".

La standul din fața Gării de Sud (Déli pályaudvar), vînzătorul, după o privire nedeghizat dojenitoare, m-a întrebat :

—Ce v-a apucat ? După înfățișare sînteți intelectual... Cum de citiți nebunia asta ?

Am înghițit în sec și în cîteva fraze i-am explicat motivul curiozității mele, adăugind : zilele trecute, un coleg român a scris o notă caustică și în final a pus semn de egalitate între titlurile a două publicații : **„România Mare" = „Szent Korona"**... De fapt, redactorul șef al „României Mari" a fost dat în judecată de persoanele calomniate... Are toate șansele să fie condamnat. Din tot ce scrie și publică emană o demență bine conturată...

— Și bosul de la „Szent Korona" este adus în fața tribunalului... din oficiu, pentru instigare și naționalism...

— Al nostru a cerut ca procesul său să nu fie judecat la București, motivînd că judecătorii din capitală sînt corupți...

— Frumos. Știți ce-a făcut apărătorul inculpatului de la „Szent Korona" ? Vă spun eu. La prima înfățișare a cerut cu vehemență, provocînd o enormă indignare, ca judecătorii **evrei și români** să fie eliminați din complet... Așa că semnul de egalitate despre care ați amintit este binevenit nu numai între aceste publicații ci și între cei doi redactori șefi... Stimate domn, sîntem convinși că țipul de la „Szent Korona" e descreierat... Bostanul lui e ticsit cu omletă făcută din ouă clocite... Asta e.

M-am întors acasă fără „Coroana Sacră". Dar cu o informație politico-culinară : și la Budapesta există omletă ce turtește fesul.

BALOGH JÓZSEF

Cioran

Silogismele amărăciunii

Fiecare occidental chinuit te face să te gîndești la un erou dostoievskian care ar avea un cont în bancă.

Un bun dramaturg trebuie să posede sentimentul asasinatului; de cînd cu elisabetanii, cine mai știe să-și omoare personajele ?

A despuia literatura de fardul său, a-i vedea adevăratul chip, este la fel de periculos ca deposedarea filozofiei de limbajul său abracadabrant. Creațiile spiritului nu s-ar reduce la o transfigurare de bagatele? Și n-ar conta mai mult decît oricare substanță a limbajului articulat, rictusul sau moartea aparentă ?

Celula nervoasă s-a obișnuit atît de bine cu totul, încît numai în pragul disperării am putea concepe vreodată o nebunie care îmbolnăvindu-ne creierul, l-ar face să explodeze.

În românește de EUGENIA VĂSILE

Una din ale noastre

REBUS

Cea mai populară revistă de divertisment, cea mai populară revistă ca preț

Întotdeauna redacția noastră s-a străduit și se străduiește în continuare să realizeze o publicație cu un conținut de înalt nivel în materie de divertisment, cu materiale cît mai variate, pentru a fi pe gustul tuturor categoriilor de cititori. Pe lîngă aceasta s-a avut în vedere ca să fim cea mai populară revistă din punct de vedere al prețului de vînzare, lucru pe care l-am și reușit.

Creșterile însemnate ale tarifelor la hîrtie, tipar, difuzare, chirie și alte servicii, ne obligă dragi cititori, pentru a mai exista în folosul dumneavoastră, să majorăm prețul de vînzare al revistei, începînd cu cea care va avea înscris ca dată de apariție luna iulie 1991, de la 10 lei la 15 lei pentru un număr normal de 32 pagini cu policromie (4 culori) și respectiv de la 30 lei la 30 lei pentru un număr dublu (64 pagini).

Ne pare rău că sîntem nevoiți să operăm această scumpire tocmai acum cînd s-au împlinit 60 de ani de la apariția revistei „Rebus", dar vă asigurăm că și așa rămînem în continuare cea mai populară publicație ca preț în comparație cu altele care apar în 16 pagini alb-negru la 20 lei sau în 24 pagini alb-negru la 25 lei.

Precizăm că pentru abonamentele contractate pînă la data de 1 iulie 1991 nu pretindem diferențe. Rugăm toate oficiile poștale din țară, și pe această cale, să nu facă greutăți abonaților, încasînd aceste diferențe de preț.

IMPORTANT
pentru cititorii revistei „Rebus"

Campionatul național de compunere

S-a încheiat Campionatul național de compunere, ediția 1991, organizat de revista REBUS. În urma verificării lucrărilor de concurs, a fost stabilit clasamentul final, acordîndu-se premii în bani următorilor participanți, ocupanți ai primelor 12 locuri :

Premiul I (10 000 lei) — ȘTEFAN GROSSU, Brașov — 199 p.
Premiul II (6 000 lei) — Costică Dumitriu, Brașov — 199 p.
Premiul III (4 000 lei) — Vasile Potolincă, Fălticeni — 197 p.
Premiul IV (3 000 lei) — Gheorghe Țîrdea, București — 196 p.
Premiul V (2 000 lei) — Virgil Agheorghiesei, Huși — 196 p.
Mențiuni (cîte 1 000 lei)
— Mircea Guja, București — 196 p.
— Ion Murgoci, Buzău — 194 p.
— Florin Coravu, Tr. Severin — 194 p.
— Ion Cristea, Brăila — 194 p.
— Constantin Pascu, Galați — 194 p.
— Marin Hâș, Cîmpulung — 193 p.
— Dan Ismailescu, Galați — 192 p.

La punctaj egal, departajarea s-a făcut conform criteriilor stabilite de regulamentul concursului, publicat în revista REBUS nr. 807—808 din luna februarie a.c.

Premiile cîștigătorilor vor fi expediate prin mandat poștal.

SEMNAL

Petre Anghel — **Oaspeții bătrînului Catul.** Roman. Postfață de Andreea Vlădescu. Editura Omega, 1990, 278 pagini, 50 lei.

A doua ediție a romanului **Oaspeții bătrînului Catul** poate fi considerată un pariu cîștigat al autorului. Cartea se citește cu același interes de altădată datorită stilului firesc, invenției epice, intuiției psihologice, construcției bine stăpînite. În plus, cititorul are satisfacția de a remarca deplina actualitate a unei cărți apărute cu ani în urmă, al cărei autor și-a asumat răspunderea de a descrie fără rețineri șirul probelor de crîncenă suferință rezervate intelectualului român de către regimul comunist, interesat nu de reconcilierea națională, ci de exterminarea unor categorii sociale cu o identitate și demnitate bine definite. **(D.Șt.)**

Parlamentul și tratatele antiromânești

După ce în aprilie a fost semnat la Moscova așa-numitul tratat de amiciție dintre România și U.R.S.S., pe străzile Chișinăului au ieșit zeci de mii de români, oprimați de soartă, de Dumnezeu și de mai-marii zilei de ieri și de azi, purtînd pancarte pe care era scris : „Ribbentrop–Molotov, Iliescu–Gorbaciov !". Basarabenii au pus astfel semn de egalitate între cele două pacte, pe care le consideră la fel de antiromânești.

Față de primul din aceste tratate Parlamentul României și-a definit recent poziția. La un an și jumătate după ce pactul Ribbentrop–Molotov fusese dezavuat de Congresul Deputaților Poporului de la Moscova, iată că forumul legislativ suprem al României declară același pact „ab initio nul și neavenit".

Evident, acum, că avem Declarația respectivă a Parlamentului României, se pune problema ce urmează să facem U.R.S.S. a înțeles că prin Hotărîrea de la 22 decembrie 1989 și-a achitat toate obligațiile — cu vorbe. Adică, jos pactul Ribbentrop–Molotov I, cu condiția ca U.R.S.S. să rămînă cu tot ce-a cotropit ca urmare a acestui pact. Aceeași comédie ca și cu Stalin : huo Stalin !, dar absolut nimic din ce-a tîlhărit el și-a adus la U.R.S.S. n-a fost restituit păgubașului. În același stil vrea să procedeze și președintele și guvernul român ? Adică, avem o hîrtie, o putem vîntura în cele patru zări, dar de făcut să nu facem nimic ?

Pun această întrebare deoarece din alocuțiunea dlui Adrian Năstase se desprind următoarele : 1. Că trebuie să acceptăm existența a două state române „fiecare evoluînd pe propria sa traiectorie ; 2. Că nădejdea pentru ca teritoriile românești răpite de U.R.S.S. în 1940 să nu se mai simtă înstrăinate constă în „spiritualizarea frontierelor" ; 3. Că tratatul de amiciție româno-sovietic semnat în aprilie este bun ; 4. Că politica „pașilor mici" este preferabilă „unei acțiuni brutale și lipsite de perspectivă". Toate acestea echivalează cu un îndemn de-a sta liniștiți în banca noastră. La zisele domnului ministru de externe, aș vrea să fac unele îndreptări.

Cele două state românești există deja. Chestiunea de căpetenie a fost, este și va rămîne aceeași ca în problema germană : reunirea celor două state românești, adică reunificarea României, în hotarele ei firești, cele care au existat între cele două războaie mondiale. Statele românești de acum, România și Republica Moldova, au, fiecare, propria sa traiectorie. Chestiunea este să se ajungă la o traiectorie comună. Frații basarabeni au făcut mult în această direcție ; noi ce-am făcut ? Să ne punem nădejdea în „spiritualizarea frontierelor" ? Nu. Să se repare de-adevăratelea nedreptățile făcute României, să se înlăture de-adevăratelea consecințele pactului Ribbentrop–Molotov, prin revenirea normală la patria-mamă a teritoriilor românești răpite, și pe urmă frontierele se pot spiritualiza oricît. Să le fie de bine.

Domnul Năstase combate ideea unei „acțiuni brutale și lipsite de perspectivă". Dar cine a vorbit de o atare „acțiune brutală" ? Dacă decodăm eufemismul dlui ministru, se cheamă că D-sa polemizează cu cei ce ar dori pornirea unui război împotriva U.R.S.S. pentru eliberarea teritoriilor românești anexate de Moscova în 1940 ca urmare a faimosului tratat. O mai falsă problemă și o mai inutilă polemică nici că se putea. În loc să se ia de piept cu problemele adevărate, dl Năstase inventează una și se bate cu aceea. Unii mai duri ar pronunța cuvîntul diversiune. Fiindcă, cine s-a gîndit la război, cine a cerut războiul, cine a propus războiul ? Nimeni. Însă între război („acțiune brutală", ca să folosim terminologia dlui Năstase) și așteptarea zilei ferice cînd se vor „spiritualiza frontierele", se încap o mulțime de acțiuni, inițiative și demersuri ferme și energice, în deplin „consens" cu Helsinki 75 și cu Paris 90, și românii pe acelea le au în vedere. Prin urmare, dacă ministrul nostru de externe avea ceva de obiectat, la astfel de demersuri și acțiuni ar fi trebuit să se refere, și nu la inexistenta și de nimeni propusa „acțiune brutală".

Despre cel de-al doilea pact antiromânesc, tratatul Iliescu–Gorbaciov, într-un articol viitor.

ION D. GOIA

S-A ÎNTORS MAȘINA LUMII

„Borba" și „revanșismul românesc"

Pe corespondentul la București al ziarului iugoslav „Borba" îl deranjează foarte mult felul în care s-a marcat în România împlinirea a 50 de ani de la trecerea Prutului pentru eliberarea Basarabiei și a Bucovinei de Nord, îl deranjează reabilitarea Mareșalului Ion Antonescu, atitudinea Parlamentului român în această privință ; în același timp, corespondentul iugoslav îl aplaudă pe președintele Iliescu și se situează foarte clar pe poziții kremliniste. Treaba lui. Decît numai că simpatiile și antipatiile pe care le are nu-l scutesc de posedarea unor noțiuni de semantică, adică de cunoașterea sensurilor cuvintelor. Referindu-se la Basarabia, corespondentul zice : „În ultimul timp (în România n.n.), forțele de orientare de dreapta și ziarele lor nu-și precupețesc eforturile de a provoca românilor sentimentul revanșismului". Revanșism din partea românilor ? Să fim serioși ! Revanșism înseamnă pornirea unora care, după ce au deținut ilegal și împotriva firii ceva și s-a făcut în cele din urmă dreptate, vor să reintre în posesia a ceea ce au pierdut numai pe motiv că le-a aparținut o vreme. Cu alte cuvinte, pretenții nejustificate, nefondate. Astfel, revanșism a fost politica lui Stalin și a lui Horthy față de România între cele două războaie mondiale. Cînd însă cel nedreptățit, căruia i s-a luat ceva cu forța, năzuiește să redobîndească ce i s-a răpit, cu alte cuvinte cînd e vorba de aspirații cu totul justificate, întemeiate, cum e cazul României față de teritoriile ce i-au fost răpite ca urmare a Tratatului Ribbentrop — Molotov, aceasta nu mai e revanșism, ci sfîntă datorie. Elementar, dragă Watson ! Cît privește constatarea aceluiași ziarist că „pentru cei avizați reabilitarea Mareșalului Antonescu este un fapt împlinit", ei bine, da, așa este, și n-ar fi rău dacă harnicul corespondent al „Borbei" l-ar face și pe președintele român Ion Iliescu să afle și să înțeleagă acest lucru.

Kremlinul se face că plouă

Ungariei, Cehoslovaciei, Poloniei, României și Bulgariei, adică celor cinci state europene foste membre ale C.A.E.R., sistemul comunist falimentar U.R.S.S. li l-a dat cu tancurile, și tot cu tancurile marea patrie a lui Lenin a vegheat la sfînta păzire în aceste țări a sistemului, vreme de aproape o jumătate de veac ; prin urmare, dificultățile mari, în primul rînd economice, prin care statele menționate trec acum de la U.R.S.S. li se trag. U.R.S.S. însă nu se dezminte nici de astă dată, ea se comportă așa, niznai, ca și cînd nici usturoi n-a mîncat, nici... Și mai mult decît atîta, Kremlinul vrea să fenteze aceste țări din nou. Cum ? Tratînd cu Occidentul pentru obținerea de masive ajutoare și investiții în economia sovietică (s-a avansat cifra de 100 de miliarde de dolari), astfel încît U.R.S.S. să poată reduce schimburile cu foștii parteneri din C.A.E.R. și mai tare (în prezent aceste schimburi au scăzut la 50 la sută față de cît erau în 1989). Prin aceasta, cele cinci țări sînt puse în fața dilemei : ori să semneze cu U.R.S.S. tratate care le dezavantajează, care le vasalizează, care le leagă de mîini și de picioare — România a și scălit deja un astfel de tratat —, și atunci vor putea avea schimburi economice cu Moscova, ori să nu semneze, și atunci să suporte embargoul economic al Moscovei. Pentru a transa afacerea cu Apusul, Mihail Gorbaciov s-a invitat cu insistență la reuniunea de la jumătatea lui iulie a grupului celor 7, precum și la B.E.R.D., și se pare că va fi prezent acolo. Iată de ce demnitarii din fostele țări socialiste europene (însă nu și din România) au făcut demersuri pe lîngă occidentali pentru ca aceștia să redefinească termenii ajutorului pe care îl acordă ori pe care îl vor acorda Uniunii Sovietice, astfel încît acesta să nu slăbească și mai mult relațiile comerciale ale foștilor membri ai C.A.E.R. cu Moscova. Pe bună dreptate, ministrul maghiar pentru relațiile economice internaționale, Bela Kadar, a propus un „plan integrat triunghiular", care să condiționeze asistența financiară acordată Moscovei de O.E.C.D. de cumpărarea de produse agricole și bunuri de consum provenind de la foștii parteneri din C.A.E.R. ai U.R.S.S. La fel s-a pronunțat și vice-ministrul polonez al finanțelor, Janusz Sawicki, referindu-se la BERD: „Sarcina prioritară a Băncii ar trebui să fie stabilirea unui sistem de garanții în stare să mențină un curent de schimburi între U.R.S.S. și foștii săi parteneri din C.A.E.R.". În felul acesta, U.R.S.S. ar fi pusă în imposibilitatea ca, după ce a adus țările respective la sapă de lemn, să se spele pe mîini, să dea dosului, s-o întindă englezește sau, folosind o expresie de dată mai recentă, să se facă — deși pe cer nu e nici un nor — că plouă.

România în rolul Ciutei

Un foarte bun și vechi cunoscător al fenomenului românesc, ziaristul Viktor Meier, scria recent în „Frankfurter Allgemeine Zeitung" : **„România, vitregită de Occident, a** produs senzație deoarece și-a asigurat securitatea semnînd un nou acord bilateral cu U.R.S.S. **O altă ofertă din Occident nu s-a făcut auzită, iar alianța celor trei — Ungaria, Cehoslovacia și Polonia — a respins dorințele Bucureștiului (s.n.)".** Din acest scurt, dar dens text, se desprind cel puțin patru idei: 1. Că Occidentul n-a făcut României nici o ofertă care să constituie o alternativă la menținerea României în orbita U.R.S.S. ; 2. Că „cele trei țări" foste socialiste care sînt considerate puse bine pe orbita Occidentului și „acceptate" de acesta n-au vrut să primească și România printre ele ; 3. Că România este vitregită de Occident (în cuprinsul aceluiași articol Viktor Meier spunea că „României Occidentul i-a impus condiții deosebit de dure"). 4. Că România a încheiat noul tratat cu U.R.S.S. ca urmare a acestor respingeri. Urmează acum să aflăm de unde vin respingerile despre care am vorbit, de ce nici Occidentul, nici foștii noștri colegi de lagăr nu ne cheamă (ori, mai bine zis, nu ne lasă) să venim alături de ei.

În cunoscuta piesă a lui Victor Ion Popa „Ciuta", eroina principală întreabă la un moment dat pe fosta ei tutoare, înglodată în datorii : „Și vrei să plătești cu mine ?". Românii cunosc bine sistemul de a se plăti cu ei, cu pămîntul și cu sufletele lor. În 1812, turcii au plătit cu Basarabia, care nu era a lor, înfrîngerea în război. Rusia știa că Basarabia nu-i a turcilor, dar s-au prefăcut că habar n-au, fiindcă miza era un teritoriu întins și mănos (s-au făcut războaie pentru teritorii cu mult mai mici și sterpe). În 1940, țările occidentale care trebuiau să ne apere și-au plătit liniștea lor sacrificînd România. În 1944, Churchill și alții și-au plătit cîștigurile lor cu mai multe țări, dar în primul rînd cu România. Iar acum, cînd țara noastră pare a fi abandonată de Occident și împinsă prin aceasta în brațele și în gușa U.R.S.S., ne punem în mod firesc întrebarea : Să fie oare acest lucru efectul unor înțelegeri de taină între Apus și Moscova ? Să fie România prețul plătit Uniunii Sovietice de americani și de prietenii lor europeni pentru „deschiderile" gorbacioviste de orice fel, atît de aplaudate de Occident ? Cu alte cuvinte, să fie silită România să joace din nou rolul Ciutei ? (I.D.G.).

ROMA, INIMA IMPERIULUI

În aeroportul din Roma. Oraș în oraș. În sfîrșit, ne întoarcem acasă, cu retina obosită de atîtea frumusețe și prețuri vechi și noi, cu bateriile sufletului încărcate pentru un cincinal. Simt o atmosferă apăsătoare și grea. Tălpile îmi ard de atîta umblet pe jos. Simt și umbra grea, apăsătoare a Imperiului, care mi-a toropit spatele în mersul aplecat. Simt umbra mare a Imperiului roman mai peste tot. Strivitoare și grea. Am simțit-o încă de la Columna lui Traian. Această splendidă operă de artă înaltă cît Turnul Eiffel nu este în totul în favoarea dacilor. În multe din scenele sculptate în marmură dacii apar hăituiți, desculți și umiliți. Iar soldații, mercenarii romani, apar tot timpul în zale și platoșe, cu sabia înainte, ca niște zei pămînteni. Daci, în lanțuri, în drum spre Roma. Daci în scene absolut patriarhale : cu oaia, vițelul, purcelul, cățelul etc. Daci cu bărbi mărunte și cu picioarele desculțe și cu figurile speriate. Triumfătorul legionar roman apare tot timpul ca un zeu temerar. Mă rog, chipul obîdduitor al lui Traian tronează în voie peste acest **Forum Traianum** de prea mult timp în renovare.

Avionul TAROM de Roma—București nu pleca. Au trecut cinci-șapte ore. Se spune c-ar fi grevă pe Otopeni ! În sfîrșit, decolăm și, la nici trei ore de zbor vom fi din nou acasă. Acasă la noi. Nicăierea nu-i ca acasă. Dar parcă nici la italienii ăia, zis și frații noștri siamezi, nu-i rău. Un ziarist cîștigă într-o lună, în Italia, cît noi într-un an. Mersi. Sînt bani adunați încă din Dacia Traiană și din colonii, vor spune binevoitorii. Domnilor, au viața socială și economia organizate în așa măsură, încît totul pare că merge pe șine, ca pe bandă. În 15 zile am văzut, pe înserat, un singur om clătinîndu-se, nu știu dacă de oboseală sau căldură. Unde e imaginea aia trunchiată cu mafioți, drogați și alți proxeneți capitaliști ? Pe dracu ! Am fost mințiți atît de sistematic, încît mi-e și rușine de capacitatea noastră de a îngurgita minciuni cu dezinvoltură.

Dar, mă rog, ne întoarcem acasă. Ce e nevoie de atîtea biserici ? Ce e nevoie de Michelangelo ? Noi ne mulțumim și cu TIB-ul și cu Piața Obor. Pînă la urmă e bun și Lipscaniul. Că-i de-al nostru. Țigănie, țigănie, dă **e de-ai noștri !** Tot făceam la calcule și mă gîndeam cîte sute de ani ne trebuie să-i ajungem. Asta este un vis de aur al comunismului, să-i ajungă pe ăilalți din urmă. Vis a rămas. În 1885 de ani de la ultimul război daco-roman, am progresat mai mult pe lîngă casa noastră. În orice caz, n-am depășit barierele grădinii noastre. Și, Doamne, s-a oprit trenul atît de des în grădina noastră, iar noi i-am dat liberă trecere. Mereu și mereu spre steaua de la răsărit, steaua care nici din greșeală nu ne-a fost călăuzitoare.

Ei, lasă fiule, de ce e nevoie de atîtea biserici ? Păi, și americanii sînt un popor religios, dar cînd e vorba de muncă, e în linia întîi munca iar nu politichia. Așa i-am găsit și pe frații italieni. Harnici și civilizați. Buni gospodari și buni familiști. Gălăgia aia din filmele de duzină specifice „sudului" sînt de comerț ieftin și pentru un dolar găurit (îl țineți sigur minte pe Giulliano Gemma). Făcea furori, dom'ne și vorbea o engleză prin gura altuia. Dar se purta engleza. Acum nu se poartă nici dolarul. Italienii țin al dracu' la moneda lor națională. E orgoliul lor și bine fac. Mă șterg la ochi retina e înnebunită din nou. Ve-

rona, Isola Rizza, Opeano, Mantova, Cereea, Nogara, Florența, Legneago, Vicenza, Bologna, Fiesole, în sfîrșit, Cetatea eternă, Roma.

Ne despărțim pentru moment de Roma, pe calea aerului, cu regret, dar și cu mulțumire : Am sentimentul foarte straniu că mă aflu în postura lui Badea Cîrțan. Am pus mîna pe columnă și am spus că sîntem cu ea și fără ea. Sîntem cu noi înșine. Am geamantanul plin de cărți și dicționare în limba italiană. Profesorii, ziariștii și preoții m-au ajutat mult. Cîțiva prieteni ai mei, de asemenea. Voi reveni negreșit cu amănunte. Nordul Italiei se asemuie în multe privințe cu Transilvania noastră. Chiar și oamenii au trăsături și aptitudini asemuitoare.

Nu e nici un secret să vă spun că emanciparea națiunii române a început cu Școala ardeleană și că, în genere, nu ne-a mers rău în istorie cîtă vreme ne-a ținut de latinitate și de Roma. Deci, toate drumurile (sau aproape toate) trebuie să ducă (și) la Roma. Perioada interbelică ne stă mărturie și chezășie. Nu trebuie decît să regăsim drumul adevărat către sorginte noastră națională, spre noi înșine.

DORIN SĂLĂJAN

Fotografie de IONEL PUICĂ

Mareşalul Antonescu în conştiinţa celor care l-au cunoscut

● Convorbire cu dl. cpt. (r) MARIUS I. V. TOMAIDE, veteran de război, nepot al mareşalului Antonescu ●

„Ce-i cu tine? Eşti consemnat?..."

— Ce întîlniri aţi avut cu mareşalul Antonescu ?

— Să vă spun un lucru. În timpul războiului era destul de greu să ne întîlnim. Nu atît pentru faptul că nu era, pe timpul celor patru ani cît a fost conducătorul statului, inaccesibil, cît pentru că, şi eu, dar şi el, în această perioadă am fost pe front. Iar pe front era foarte greu să ne întîlnim. Nici nu aveam cum. Cele mai multe întîlniri le-am avut, desigur, pînă la război. În timpul războiului, doar după 6 septembrie 1941, ne-am întîlnit, o dată, cînd a venit în inspecţie, inopinată, la Şcoala de ofiţeri de cavalerie din Tîrgovişte, unde eu eram elev. A venit într-o simbătă, pe la orele 14,30, cam aşa. Era zi de învoire, dar eu nu plecasem încă din şcoală. Majoritatea colegilor mei plecaseră în oraş sau spre Bucureşti. Eu rămăsesem pentru că voiam să fac, cuiva, o vizită la Tîrgovişte, iar la Bucureşti urma să plec cu un tren de seară, ori a doua zi. Pur şi simplu, m-am trezit faţă-n faţă cu mareşalul şi cu şeful şcolii. Eu eram în spălător. Şcoala era chiar în cazarma unde a fost judecat şi împuşcat Ceauşescu. Jos, unde a fost procesul, noi aveam sălile de pregătire. Spălătorul de care vă vorbesc era la etaj. Cum vă spun, m-am trezit cu mareşalul în spălător. A intrat mareşalul cu şeful şcolii. Bineînţeles, am luat poziţia de „drepţi". M-a întrebat, pînă a nu apuca eu să mă prezint, regulamentar : „Ce-i cu tine aici ? Eşti consemnat ?" I-am raportat : „Nu !" „Păi, de ce n-ai plecat în învoire ?" „Am de făcut o vizită în oraş. Mă voi duce după aceasta, ori mîine !" „Şi unde te duci la Bucureşti ?" M-a întrebat asta, ştiind bine că tatăl meu se afla pe front, în perioada respectivă, iar mama era la ţară. Practic, la Bucureşti, nu aveam la cine să mă duc decît la mătuşă-mea, adică la mama mareşalului. De altfel, părinţii mei nici nu se mutaseră încă de la Sibiu la Bucureşti. I-am răspuns că mă duc la mătuşă-mea. „Da ? — Bine". Apoi, zîmbind, către comandantul şcolii, care era fratele generalului de astăzi, colonelul Vladimir Constantinescu : „Credeam că e consemnat ! Voiam să ştiu de ce, ca să-i mai dau şi eu, cîteva zile de arest !" Şi pe urmă a plecat, rizînd...

„Războiul ne-a ţinut tot mai departe, pe unul de celălalt..."

Nu aveam să mă mai întîlnesc cu el decît după ce am devenit ofiţer. Războiul ne-a ţinut tot mai departe, pe unul de celălalt... Aveam să-l mai văd şi să stau de vorbă cu dînsul, tot aşa, invitat să luăm masa împreună. Dintre care, o dată la Predeal. Dar, în orice caz, vara, aproape în fiecare simbătă, plecam cu fostul său aghiotant, Elefterescu, la mama lui. Ea locuia într-o vilişoară a unei bepoate, lîngă Piteşti, la Florica — unde erau şi Brătienii. Tot acolo aveam şi noi — adică mama — via. Străbunicul, tatăl bunicii mele şi al mamei mareşalului Antonescu, a avut casa acolo, în comuna Ştefăneşti. A avut o vie. Şi o casă mare. A avut cinci fete. Mama mareşalului Antonescu a fost cea mai mare. Bunica mea era a doua fiică. Şi, deci, soră cu mama mareşalului Antonescu. Mama mareşalului s-a măritat la Piteşti. Şi după ce s-a născut el, tatăl său a murit. Avea un an cînd a murit taică-său. Şi atunci, pînă a se duce la şcoală, l-a crescut străbunicul meu. Mama lui a plecat cu noul bărbat, după ce s-a măritat. Cu un colonel Baranga. Era însă major cînd s-a măritat cu el. Şi tot de cavalerie. Şi Ion Antonescu a rămas la străbunicii mei care l-au crescut, pînă la 7 ani, cînd a venit la Bucureşti, la şcoala primară, pe care a făcut-o la „Delea Nouă", unde era fratele lui taică-său. Care era tot ofiţer. La vremea aceea, era aghiotantul viitoarei regine Maria. Şi de ce a fost ales el aghiotant ? Pentru că era singurul ofiţer din armata română care, la ora aceea, vorbea limba engleză. Viitoarea regină Maria încă nu ştia românește. Şi i s-a dat ca aghiotant acest ofiţer, maiorul Ion Antonescu, fratele tatălui viitorului mareşal Ion Antonescu. Acesta l-a ţinut la el pînă a terminat şcoala primară, după care l-a trimis la Craiova, la şcoala fiilor militari — aşa se numea atunci Liceul militar din Craiova care avea numai gimnaziu. Iar liceul l-a făcut, mai tîrziu, la Iaşi. A urmat, apoi, şcoala de ţară. Şi strălucita sa carieră pe care o ştim cu toţii şi nu este, cred, cazul să o mai prezint aici, fiindcă vă este, fără îndoială, prea bine cunoscută... În orice caz, fiindcă tot îmi amintesc de întrebarea pe care mi-aţi pus-o, era un om foarte principial...

— Poate ar fi bine să veniţi chiar cu un exemplu concret în acest sens...

— Chiar la asta mă gîndeam. În anul 1922, taică-meu a fost mutat la Sibiu. Şi mareşalul la fel. Desigur, nu era încă mareşal. Stăteam împreună. El fusese numit, atunci comandantul Şcolii Speciale de Cavalerie. Şcoala se aflase, iniţial, la Oradea. Dar el ceruse ca şcoala să fie mutată la Sibiu, unde era şi centrul de instrucţie al cavaleriei. Taică-meu plecase la Şcoala Superioară de Război, iar Antonescu în Anglia. Asta era prin 1925—1926. Toată gospodăria lui a rămas în grija noastră. Şi purtam o corespondenţă frecventă. Regulată. Ne scria de la Londra, de la Paris. De unde era el. Păstrez şi acum cîteva dintre scrisorile sale.

„Vom plăti foarte scump această politică..."

Ceea ce mi-a rămas pregnant în minte, din extrem de multele sale consideraţii şi analize de ordin politic, este una de care mi-am adus deunăzi aminte şi care mi se pare a fi, şi acum, de mare actualitate. Se referă, în mod expres, la politica guvernanţilor din acea vreme faţă de minorităţile naţionale. Politică ce le crea minorităţilor o situaţie privilegiată în comparaţie cu românii. Îi scria tatălui meu că este o slăbiciune pe care o vom plăti foarte scump. Textual, spunea : „Ai noştri se poartă «cu mănuşi» cu minorităţile". După asta, zicea că „vom plăti foarte scump această politică". „Nu sînt — susţinea el — partizanul bruscării minoritarilor, însă sînt partizanul aplicării legii, aşa cum este ea, pentru toată lumisie. Dar eu am stat şi m-am gîndit : dacă eşti incapabil, n-o să treci ! Iar mea, fără nici o discriminare de ordin naţional." Pentru că, vreau să spun, şi atunci, unii făceau pe nebunii. Nişte extremişti cum sînt şi cei de azi. Şi, bineînţeles, susţinut tot de nişte cercuri iredentiste, din afară.

Scrisoarea de recomandare

Să revin însă la întîmplarea respecticeva. Înainte, la Şcoala Superioară de Război, erau două categorii de ofiţeri care o absolveau : absolvenţi şi brevetaţi de stat major. Se subînţelege că brevetaţi de stat major deveneau doar cei mai buni dintre absolvenţi, în urma unor examene, în plus, foarte severe, pe care nu le putea trece oricine, decît cei cu o pregătire desăvîrşită şi cu calităţi deosebite pentru a îndeplini, în comandamente şi în unităţi, funcţiile de comandanţi şi de ofiţeri în statele majore. În perioada despre care vă relatez, se punea, deci, şi pentru tatăl meu problema susţinerii acestor examene deosebit de grele şi de pretenţioase. În fine, taică-meu a plecat să dea aceste examene. Iar examenele se dădeau, atunci, tot acolo, la Sibiu, unde abia fusese mutat Antonescu. Şi mătuşămea — mama lui Antonescu —, care era un fel de „decan" al familiei noastre — îi spune ginerelui ei (fiindcă mareşalul a avut şi o soră care a fost măritată cu un ofiţer, viitorul general Panaitescu, devenit, mai tîrziu, subşef al Marelui Stat Major) : „Du,te rog, o scrisoare de recomandare preşedintelui comisiei, să aibă grijă şi nu cumva să-l respingă...". Să nu-l respingă, adică, pe taică-meu. Şi acela i-a zis : „Sigur că da. Mai ales că nu-i vorba de nici o ilegalitate, deoarece ştiu cîţi bani face şi că merită să ia examenele astea". A luat scrisoarea de recomandare, dar nu a dus-o el, ci l-a dat-o lui Antonescu, care tocmai venise pînă la Bucureşti şi urma să se întoarcă, a doua zi, la Sibiu. Antonescu a luat-o, însă n-a dat-o preşedintelui comisiei. După ce a terminat taică-meu examenele şi a primit brevetul de ofiţer de stat major, Antonescu i-a zis : „Te felicit şi vreau să-ţi mai dau o «piesă» la brevetul acesta, pe care, te rog să o păstrezi, împreună cu el ; pentru că-i mai preţicasă ca brevetul. Uite, asta-i scrisoarea de recomandare ca să te treacă cei din comisie, dacă dau scrisoarea şi treci, fiind incapabil, mai împlineşti numărul celor săraci cu duhul pe care deja îi avem în statul major, ajunşi pe criterii de favoritisme ! De aceea, te-am lăsat să ai, totuşi, mîndria că ţi-ai luat examenele prin forţe proprii".

„Neamul românesc trebuie să se întoarcă la izvoarele lui eroice. Fapta lui trebuie să oglindească toate virtuţile strămoşeşti. Fiindcă aceste virtuţi există, aceste virtuţi sunt nepieritoare... Ele nu sunt numai gloria morţilor noştri, dar şi legămîntul celor vii..."

Mareşal ION ANTONESCU

Pînă în cea din urmă clipă a vieţii

Acesta era omul despre care m-ati întrebat. Şi aşa a fost, întotdeauna, toată viaţa lui. Un om integru, cinstit cu sine şi cu cei din jur, cu armata şi cu ţara. O mare conştiinţă. Să-mi fie iertat că mă exprim cu un cuvînt, aparent, depreciat, de-o vreme încoace. Dar, vedeţi, nu cuvintele sînt vinovate. Da, acesta-i adevărul. Pe măsură ce-l veţi cunoaşte şi înţelege mai bine pe mareşalul Antonescu, vă veţi da seama că a fost un mare suflet de român.

Să vă mai relatez încă un episod, oarecum de aceeaşi natură. Un episod de care eu am aflat, mult mai tîrziu decît momentul în care s-a petrecut. Soţia mareşalului avea un nepot, care era maior. Şi ofiţerul respectiv era pe front. Iar soţia mareşalului nu a îndrăznit să-l roage să-l scoată de pe front. S-a adresat colonelului Davidescu, care era şeful cabinetului militar, rugîndu-l pe acesta să intervină pentru a-l aduce pe nepotu-său de pe front. Davidescu n-a îndrăznit nici el să rezolve de unul singur. A făcut o notă, scrisă, către mareşal ; să aibă o aprobare legală. I-a dus-o, împreună cu alte acte, la semnat. Ce rezoluţie a pus

mareşalul Antonescu ? : „Cunosc ofiţerul. Este o lichea. Să rămînă acolo unde este". Mareşalul era inflexibil, nu admitea nici un compromis, cînd era vorba de principii. Aşa a fost mereu. Şi a rămas. Pînă în cea din urmă clipă a vieţii sale.

Nu vă mai spun, venind vorba de principialitatea mareşalului, despre acele scrisori ale sale adresate lui Maniu şi lui Brătianu, în timpul războiului. Ele sînt un adevărat rechizitoriu al întregii perioade dintre cele două războaie mondiale, cu toate fraudele şi compromisurile care au erodat societatea civilă românească. Îi întreba : „Veniţi acum să-mi cereţi mie socoteală de ce fac cutare şi cutare ?... Şi cînd v-am rugat să preluaţi conducerea politică, fiindcă eu nu sînt un om politic, ci sînt doar un soldat care îşi iubeşte ţara, v-aţi dat la o parte !... Dumneavoastră sînteţi obişnuiţi să luaţi puterea numai cînd puteţi să exploataţi ceva. Dar cînd este vorba să faceţi ceva pentru ţară nu vă băgaţi..." Formidabil rechizitoriu !

„Spuneţi generaţiilor viitoare..."

Părerea mea este că dacă s-ar găsi cineva să adune într-o carte, toate aceste luări de poziţie ale sale faţă de momentele extrem de grele prin care a trecut ţara în acea perioadă, rezoluţiile celor patru ani de guvernare cît el s-a aflat la conducerea statului român, în afară de cele dinainte, cred că ar fi cel mai folositor îndreptar pentru generaţiile de azi şi de mîine în a găsi soluţii, a preveni şi a evita primejdiile care ne ameninţă ţara, un îndreptar pentru a învăţa din toate cîte ni s-au întîmplat şi a face tot ce putem pentru ca tragediile ce s-au abătut asupra poporului român să nu se mai repete.

A consemnat
ALEXANDRU BODEA

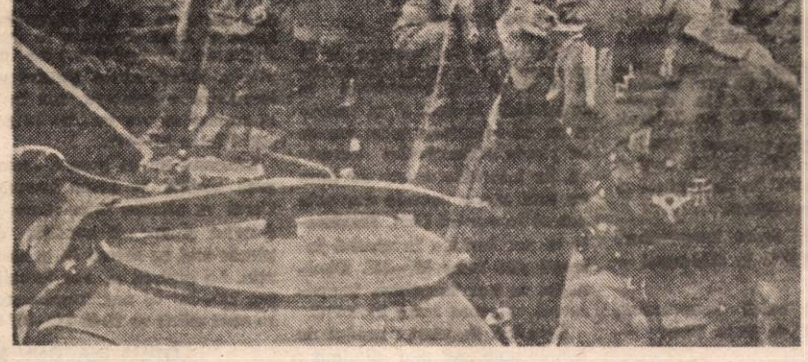

FOTBAL

„Campioana unei mari iubiri"?

Nu am vrea în nici un caz să fim bănuiți că revista noastră dorește cu orice preț să facă notă distonantă în peisajul cronicii sportive, mai ales cînd destule publicații și-au exprimat un entuziasm mai mult sau mai puțin de circumstanță. Se știe că în timpuri nu prea îndepărtate, în paginile „Flăcării" s-a militat chiar serios pentru Universitatea Craiova și Rapid București, cele mai populare echipe în rîndurile microbiștilor. Da, dar nicj să nu trecem dintr-o extremă într-alta, să acuzăm pe nedrept sau să minimalizăm rezultatele unor cluburi ca Steaua și Dinamo, pe motiv că „acum s-a dus vremea lor". Într-adevăr, pe platurile oltenești s-a muncit, în domeniul fotbalului mai ales (și la alte discipline : handbal, volei, atletism etc.). Deci, dînd Cezarului ce i se cuvine, să nu uităm că trebuie totuși păstrat un echilibru în efuziunile de moment. Nu numai rezultatele sînt cele care trebuie să convingă și mai ales trebuie evitat să nu apară că o reușită datorită conjuncturii (descompletarea loturilor echipelor de fotbal Steaua și Dinamo ; bineînțeles că pentru aceasta nu este răspunzătoare U. Craiova !). Marea performanță presupune însă o revizuire a atitudinii la toate nivelele factorilor implicați : de la ținuta conducătorilor de cluburi în planul raporturilor sportive, comportamentul antrenorilor pe durata meciurilor (cît de frecvente au fost situațiile de proteste la deciziile arbitrilor, intrările în spațiul de joc, incitarea spectatorilor, amenințări cu părăsirea terenului!) și pînă la maniera de tratare a adversarilor în confruntarea directă.

Așa cum se știe, finala Cupei României a opus proaspetei campioane o echipă ce abia la capătul ultimelor 90 de minute ale campionatului a răsuflat ușurată de emoțiile retrogradării. Miza partidei consta în dorința craiovenilor de a obține eventul sau în cea a băcăuanilor de a participa la ediția Cupei Cupelor în postura nu doar de finaliști. Deși televizată în direct, întîlnirea a atras la nocturna Stadionului Național peste 20 000 de împătimiți ai fotbalului. Ei doreau în primul rînd să asiste la un spectacol menit să încununeze un an competițional care de fapt nu le-a adus prea multe bucurii (vezi „toamna europeană" a echipelor de club sau eșecul naționalei în fața Bulgariei). De asemenea, pretențiile lor față de cele două combatante erau diferite, bineînțeles mult sporite față de lidera fotbalului nostru. Nu știm ce mare nenorocire s-ar fi întîmplat dacă Universitatea nu și-ar fi adjudecat Cupa României, dar credem că maniera de joc (la intimidarea adversarului) nu le-a sporit prea mult craiovenilor numărul de simpatizanți în rîndul bucureștenilor și al telespectatorilor din întreaga țară. De asemenea, nici numărul mare de faulturi (35 !), repartizate aproape egal pe fiecare echipă, nu a avut darul de a contribui la creșterea atractivității partidei. Prin întreaga sa comportare din acest meci de final al sezonului fotbalistic intern, laureata campionatului nu a făcut decît să ne producă o firească îngrijorare față de cît de lung va fi parcursul ei în viitoarea ediție a C.C.E. în condițiile exigenței unui arbitraj de talie internațională. În același timp, deciziile arbitrului de centru Ion Crăciunescu (bizar mod de desemnare a brigăzii de cavaleri ai fluierului ; dacă ar fi ieșit pe primul loc craioveanul Ion Velea ?) au creat un dubiu asupra justeței victoriei (de ce oare nu a luat în considerație semnalizarea tușierului Mircea Salomir ?). Mai mult, băcăuanii — lăsați și în zece oameni, prin eliminarea portarului Alexa — nu au fost astfel decît „victimizați" (mai ales că ei au dat o curajoasă replică), iar deserviciul făcut craiovenilor prin validarea celui de-al doilea gol al acestora (gest pentru care ei nu au nici o vină) nu este chiar unul oarecare.

După aceeași performanță (a eventului) din 1980/1981, U. Craiova parcă nu a mai avut răbdare, dorința ei — într-un fel de înțeles — a fost probabil prea mare pentru a izbîndi, deși unele suspiciuni au plutit și în jurul unor meciuri ale sale. Ar fi păcat ca o „campioană a marii iubiri" să nu rămînă și să nu redevină ceea ce așteptăm cu toții : o ambasadoare merituoasă a fotbalului nostru pe plan european, infirmînd astfel apostrofările unor spectatori mai mucaliți, și anume de „campioana unei mari hoții".

Mai cu balonul, mai cu arbitrul, Cupa 1991 a ajuns tot la echipa craioveană Și se bucură băieții !

P.S. : F.R.F. a decis : Ion Crăciunescu — 6 etape de suspendare.

NOUA STRUCTURĂ A CAMPIONATELOR DIVIZIONARE. Recent, în cadrul Consiliului F.R.F. s-a stabilit ca, începînd cu anul competițional 1992/93, activitatea fotbalistică să cuprindă următoarele eșaloane : divizia națională (18 echipe), divizia A (două serii de cîte 18 echipe), divizia B (patru serii de cîte 20 de echipe) și divizia C (la nivel județean).

„CUPA INTERNAȚIONALĂ — INTERTOTO". În „Giulești", după evoluția celebrilor baschetbaliști de la „Harlem Globettroters", a apărut un nou joc : fotbal-polo. Așa s-ar fi putut numi partida susținută de Rapid la debutul său în ediția 1991 a Cupei Intertoto în compania echipei bulgare Botev (fostă Trakia) Plovdiv pe un teren inundat de o adevărată ruperе de nori. Stoicii spectatori au avut însă nu numai satisfacția victoriei (2—1 — Drăgan și Constantinovici, respectiv Kostadinov), ci au văzut în premieră și cîteva din achizițiile albvișiniilor : sătmărenii Oros și S. Pop și băimăreanul Buia.

MUZICĂ, UMOR ȘI FOTBAL. În organizarea Asociației cultural-sportive „Concordia română", pe Stadionul Național s-a desfășurat partida ROMÂNIA '70 — ROMÂNIA '90, prilej de reîntîlnire cu foste glorii și actuale vedete ale fotbalului nostru : de la Balaci, Dumitrache, Sătmăreanu, Boc, Domide, Dembrovschi, Tătaru II, Beldeanu, Ștefănescu, Mocanu, Grozea, Donose, Pescaru, Ivăncescu și pînă la Hagi, Lăcătuș, Rednic, Andone, portarii Duckadam, Lung, Haidu, Stelea și „eroul" meciului Rică Răducanu : un hat-trick și un... autogol ! Antrenor și selecționer unic al celor două „reprezentative" : prof. Angelo Niculescu. „Deschiderea" a fost asigurată de cunoscuți artiști ca : Stela Popescu, Alexandru Arșinel, Alexandru Lulescu, Eugen Cristian Motriuc, Sobi Cseh, Puiu Călinescu, Marina Scupra, Marina Florea, Viorela Filip, Ducu Bertzi și Gheorghe Bucovină.

LA „CUPA GALERIILOR" AU LIPSIT... GALERIILE ! O lăudabilă inițiativă a clubului Dinamo : organizarea unei întreceri fotbalistice pentru susținătorii celor patru formații bucureștene de primă divizie, competiție dotată cu „Trofeul Fair-play". Disputată după sistemul fiecare cu fiecare, în prima zi au avut loc meciurile : Rapid — Sportul Studențesc 7—1 (3—1) și Dinamo — Steaua 6—0 (4—0). Etalînd pe gazon frumoase cunoștințe tehnico-tactice, combatanții au fost lipsiți însă tocmai de suportul... galeriilor : asistența nu a depășit 150 de spectatori. !

POMPILIU L. DUMITRESCU ■

BREVIAR

BADMINTON. „Am fost plăcut surprins de nivelul tehnic al jucătorilor din România", a declarat dl. Kassabian, delegatul Uniunii Europene de Badminton la întrecerile celei de-a doua ediții a campionatelor internaționale de badminton ale României, care au constituit și un turneu de calificare pentru J.O. de la Barcelona. Sportivii români au cucerit 5 locuri I.

FOTBAL. La C.M. de juniori, disputat în Portugalia, U.R.S.S. a cucerit medalia de bronz, întrecînd cu 5—4, după executarea loviturilor de la 11 m, echipa Australiei. Cîndva, în Australia, eram și noi pe o poziție asemănătoare.

Pentru prima oară în România, pe 28 august, echipa națională a S.U.A., într-un meci în compania naționalei noastre. Rămas fără contract după expirarea celui cu Espanol Barcelona binecunoscutul portar camerunez N'kono, a semnat un angajament cu echipa din divizia secundă, Sabadell Catalonia. Cu cîteva săptămîni în urmă, el consumase cafea otrăvită, dar a scăpat teafăr apelînd la tratamentul vracilor.

În clasamentul cupelor europene la fotbal, ediția 1990—1991 : România ocupă locul 15 cu 3 puncte. Pe primele locuri se află Anglia, cu 12,5 puncte, urmată de Italia cu 12,125 și Franța cu 9,75.

La Neapole a avut loc prima audiere în procesul lui Maradona, implicat într-o afacere de trafic de droguri și dopaj. Maradona nu s-a prezentat la proces, judecătorului arătîndu-i-se un certificat medical care „atestă imposibilitatea lui Maradona de a face deplasarea în peninsulă pînă în octombrie".

Atletism

Sîntem a 4-a forță în Europa

Sîmbătă și duminică, la Frankfurt, fetele noastre au obținut o frumoasă performanță, în finala Cupei Europei : locul 4, cu 70 de puncte, după U.R.S.S., 113 puncte, Germania, 109 puncte și Anglia, cu 81 de puncte. Față de ultima ediție, disputată acum doi ani, am urcat un loc, dar este bine să nu uităm că, atunci, Germania a participat cu două echipe, ambele clasate înaintea noastră.

Felicitări, în special, semifondistelor, care au cîștigat trei probe, într-o concurență acerbă. Ella Kovacs, Margareta Keszeg și Doina Melinte au adus în total 24 de puncte, în finalele de 800 m, 1 500 m și 3 000 m. Reținem rezultatul de 4 :00,83, cea mai bună performanță mondială, cu care Doina Melinte a învins la 1 500 m. Iulia Negură a reușit un loc trei la 10 000 m. Surprize plăcute au fost și ștafetele de 4X400 m și 4X100 m, clasate pe locurile 4, respectiv, 5. Dorința doamnei Iolanda Balaș de a ieși pe locul 4 s-a împlinit.

Mulțumită filmărilor deosebite, realizate de televiziunea germană, am putut fi martori la eforturile extraordinare necesare pentru a cîștiga o probă la atletism.

MIHAI SĂNDOIU ■

Vremurile sînt cum sînt

DAR VREMEA?

Încă un week-end cu ploaie ! Și ce mai ploaie ! A turnat cu găleata în unele zone. În altele a plouat mocănește ore în șir. A fost frig, temperaturile la amiază ajungînd mult sub mediile multianuale. Doar Dobrogea și Litoralul au „scăpat" deocamdată de valul de ploi. Am intrat deci... „cu barca" în luna lui cuptor.

Cîteva caracteristici climatologice ale săptămînii 3—8 iulie :

- temperaturi maxime 25°—30° C la cîmpie, 22—27° la deal și podiș, 22°—23° C în depresiuni și 25°—26° C pe Litoral.
- temperaturi minime : 13°—17° C la cîmpie, 11°—14° C la deal și podiș, 9°—11° C în depresiuni și 16°—17° C pe litoral.
- Cea mai mare temperatură maximă 42,2° C la Ghimpați — 1916.
- Cea mai mică temperatură minimă 5,4° la Satu Mare — 1952.

Cum va fi vremea ?

Miercuri și Joi, vremea va fi răcoroasă și instabilă. Instabilitatea va fi mai accentuată în sudul țării la deal și la munte și se va manifesta prin averse de ploaie și descărcări electrice. În intervale scurte de timp va mai apare soarele dar asta numai în nordul țării. Maximele se vor încadra la nivelul întregii țări între 15°—25°. Dimineața se vor înregistra temperaturi cuprinse între 8°—16° C.

Începînd de vineri gradul de instabilitate va mai diminua ; deci cerul va fi doar temporar noros și după-amiezele la deal și munte vor cădea averse de ploaie. Temperatura aerului va înregistra o creștere, așa încît la amiază se vor încadra în general între 22°—30°.

Litoralul nu va avea o vreme prea stabilă în acest interval. Cerul va alterna între noros și degajat și vor fi condiții de ploaie mai cu seamă în primele zile. La amiază se vor înregistra 22°—24° în aer. Temperatura apei mării va fi de 21°—22° C.

OTILIA DIACONU ■

DIRECTOR
George Arion

Flacăra

Redactori șefi :
Constantin Dumitru
Ion D. Goia
Secretar general de redacție :
Eugen Mihăescu
■ PUBLICIȘTI COMENTATORI (1700) : Dumitru Constantinescu, Horia Pătrașcu
■ EVENIMENT (2542) : Mihail Gălățanu, Petre Barbu, Pașcu Balaci, Radu Ciobotea, Alexandru Mihăilă.
■ DREPTURILE OMULUI (2600) : Roxana Paicu-Manolescu, Valeria Dorneanu, Elena Grecescu, Oltea Mutulescu, Corneliu Olteanu, Cristian Pavel, Mihai Stănescu
■ CULTURĂ – ÎNVĂȚĂMÎNT (2559) : Mihai Săndoiu, Paul Vinicius

■ FLACĂRA BIS
Redactor șef :
Dorin Gherghinescu
Secretar general de redacție :
Liana Tatos
Liviu Timbus, Aurelia Boriga (17 16 39)

■ REBUS
Redactor șef :
Tudor Octavian (1457)
Secretar general de redacție :
Alexandru Păsărin (2036)
Adrian Mitu, Bogdan Vlad (1457), Aurel Ștefan Alexandrescu, Mihai Zgubea, Simona Simzianu (2036)

■ FLACĂRA - BASARABIEI
Redactor șef :
Ion Zubașcu
Secretar general de redacție :
Dorin Sălăjan
Mihai Potîrniche (corespondent special din Basarabia) (2559)

■ EDITURA FLACĂRA
Domnița Ștefănescu (2559),

■ FOTOREPORTAJ (2528) : Elena Ghera, Gig Motoianu, Silviu Stan
■ SECRETARIAT TEHNIC DE REDACȚIE (2123, 1453, 2072) : Mircea Popp, Maria Bărbulescu, Alexandru Benga, Pompiliu Dumitrescu, Anton Ene-Filip, Gabriela Nicolescu, Sevghin Omer, Smaranda Petrea, Cornel Speriatu, Angela Ștefănescu, arh. Adrian Petrescu.
■ SECRETARIAT – ADMINISTRAȚIE (2002, 2558) : Dan Mircea Popa, Liliana Crețu, Mihaela Moroșanu, Eugenia Vasile.
■ PUBLIC RELATIONS (2634) : Ruxandra Onofrei

■ Adresa redacției și administrației : București, Piața Presei Libere nr. 1 cod 71311. Telefoane : 17 60 10, 17 60 20 (cu interioarele trecute în parantezele de mai sus) ; secretariat director : 2002 ; redactori șefi : 2143 (C. Dumitru), 2124 (I. D. Goia), secretar general de redacție : 17.16.39.
Cititorii din străinătate se pot abona prin ROMPRESFILATELIA, Sectorul export-import presă P.O. Box, 12–201, telex 10876, prsfir București, Calea Griviței nr. 64–66.
■ Administrația : EDITURA „PRESA LIBERĂ" (ec. Ioan Ciucescu, ing. Stan Pelteacu).
■ Tiparul : Imprimeria CORESI București.

16 pagini — 10 lei

Ljubljana și Sarajevo, orașe înfrățite?

ANUL LXXXI
Nr. 28
10 iulie — 16 iulie
BUCUREȘTI

Flacăra

SĂPTĂMÎNAL DE OPINIE, POLITIC, SOCIAL ȘI CULTURAL • ÎNFIINȚAT ÎN 1911

Tratamentul cancerului

SOLUȚIA DOAMNEI VIRGINIA FAUR

Domnul Constantin Cojocaru APLICĂ CU CONCURSUL PUBLICAȚIILOR Flacăra TRATAMENTUL ÎMPOTRIVA CATARACTEI

Așa cum am anunțat, dl. Constantin Cojocaru va aplica tratamentul său împotriva cataractei. In dorința de a demonstra virtuțile experimentului Cojocaru, revista „Flacăra" a organizat o primă demonstrație la sediul redacției, în zilele de 12 și 13 iunie, pacienții fiind suferinzi de sinuzită și ulcer. Declarațiile celor supuși tratamentului au fost încurajatoare. Urmare a acestui fapt, dl. Constantin Cojocaru propune aplicarea experimentului său și bolnavilor de cataractă.

Cei care doresc să se supună acestui tratament bazat pe bioenergie se pot adresa redacției revistei „Flacăra" în scris (comunicîndu-și numărul de telefon).

MINISTRUL DE INTERNE NU ARE COȘMARURI?

pag 8–9

EUROPA DE EST ȘI POLITICA POLIȚIILOR SECRETE

pag 15

Fotografie de EMANUEL TÂNJALĂ

Alternativa la Putere: Congresul Alianței Civice

pag 3

Extremismul după colț

În timpul din urmă tema extremismului a avut la noi mare trecere. După cum se știe, recent a fost organizat, de către Partidul Național Țărănesc Creștin și Democrat și Mișcarea Ecologistă din România, colocviul „Pericolul extremist în România". Dăm în continuare cîteva extrase din declarația adoptată la colocviu. „În România crește, într-un ritm și o proporție îngrijorătoare, pericolul reprezentat de extremismul de stînga și de dreapta. Discriminările create prin tolerarea și încurajarea xenofobiei, șovinismului, antisemitismului și întreținerea aranjată a urii, prin falsificarea în continuare a istoriei țării noastre, prin proporțiile atinse de dezinformarea și manipularea opiniei publice, accentuează tensiunile sociale, civile și politice interne, într-o perioadă de profundă criză economică și morală. Considerăm că extremismul de stînga și de dreapta reprezintă o diversiune deosebit de primejdioasă pentru pacea socială și pentru efortul de instaurare a unei adevărate democrații în Europa. Pe plan extern, recrudescența (în România n.n.) a extremismului de stînga și de dreapta are drept consecință discreditarea și de aici marginalizarea și izolarea României în Europa și în lume". Nu e greu de dedus că prin extremism autorii declarației înțeleg extremismul emanînd de la cetățenii români de origine etnică română. Exact în același înțeles a fost utilizat termenul și în contextul comemorării, la București și la Iași, a acțiunilor antievreiești din 1941. Și așa este folosit și peste hotare, ori de cîte ori vine vorba de România. Legat de toate acestea – și fără să aduc textului de mai sus obiecțiile la care el se pretează –, aș vrea să fac unele observații.

Mai întîi, că pericolul extremismului a fost semnalat, de mai multe ori și de mai multă vreme, de revista noastră. Astfel, în interviul acordat Flăcării și publicat în nr. 18 a.c., domnul senator Ionel Săndulescu, referindu-se la forțe care „nici nu bănuim cît de puternice și de periculoase pot deveni la un moment dat prin primirea în rîndurile lor a maselor de nemulțumiți care cresc pe zi ce trece", preciza : „Mă gîndesc la două extreme : stînga, reprezentată printr-un partid comunist care organizează în subteran un front necunoscut nouă și pun la punct celulele și rețelele, cum au mai făcut și altă dată, și, pe de altă parte, extrema dreaptă, care, profitînd de nemulțumirile existente, devine din ce în ce mai puternică. Și-n nopțile mele de nesomn stau și mă întreb : oare nu cumva actualul guvern, care nu vrea să renunțe la putere, și actuala opoziție, care nu vrea să înțeleagă că numai unită poate cuceri puterea, vor fi prinse la mijloc între aceste două valuri și sfărîmate, aruncate în afara jocului politic ?". Și tot atunci reproduceam un comentariu extern în care se spunea, printre altele : „Dacă popularitatea guvernului este în scădere, iar cea a opoziției nu crește, există un serios pericol ca masele să se lase amăgite de demagogia populistă a unor formațiuni politice extremiste, ce se situează în afara spectrului democratic". Deci, căile pe care au mers în cursul săptămînii trecute cei ce au combătut extremismul sînt căi bătătorite.

Însă despre ceea ce nu s-a prea vorbit pînă acum este extremismul neromânesc și antiromânesc din țara noastră și de peste hotare. În primul rînd, cel unguresc. Sînt persoane, din cadrul U.D.M.R. și din afara lui, din România și din afara ei, care acționează cu tenacitate pentru marginalizarea României și a românilor și pentru izolarea lor în lume. Am mai arătat și cu alt prilej că ei fac rău deopotrivă și românilor, și ungurilor din România, în imensa lor majoritate oameni de treabă, harnici și cinstiți, dar care – ca și mulți alții, de oriunde, indiferent de naționalitate –, nu sînt invulnerabili la demagogie și asmuțiri. Cele întîmplate săptămîna trecută la unele școli din Cluj, cu manifestările segregaționiste antiromânești, o dovedesc din plin. În al doilea rînd, extremismul evreiesc, al cărui promotor este rabinul-șef al cultului mozaic din România, Rosen Moses. Agitînd puternic sperietoarea antisemitismului în România – lucru vădit și cu prilejul comemorării tragicelor evenimente de acum 50 de ani –, pe baza cîtorva articole care nu înseamnă nimic în presa română și la care toți cei ce le-au citit au privit cu dispreț, rabinul-șef și grupul său, plus unii oameni de peste hotare care nu cunosc deloc situația de la noi și iau de bune cele zise de domnul Rosen Moses, se implică total în procesul de culpabilizare a României, de punere a ei la colț. Rabinul-șef Rosen Moses, unul din marii lăudători ai lui Ceaușescu și ai regimului său, în timpul căruia țara noastră s-a golit de evrei, se comportă ca și cum n-ar fi un om al cetății numită România, ci un procuror căzut după revoluție cu hîrzobul din cer, un fel de cenzor veșnic nemulțumit, plantat în această funcție de el însuși, a cărei menire este să facă României cît mai mult rău. Și aceasta în numele a 16 000–17 000 de oameni, împotriva a peste 20 de milioane de etnici români și a peste 23 de milioane de cetățeni români.

Despre asta am să mai scriu. Acum, închei arătînd că extremismul de sorginte românească n-ar rezista dacă n-ar fi celălalt. Apă la rădăcina unei buruieni rele. Fără această apă, scaieți, ciulini și măsălărită s-ar usca și ar pieri.

ION D. GOIA

Și americanii fac șușanele!

Simt nevoia să scriu – fie și în întîrziere – despre reprezentația oferită de Harlem Globetrotters, pe stadionul Giulești din trei motive :

În primul rînd fiindcă presa – culmea, chiar și cea de specialitate ! – a elogiat fără măsură o echipă cu destule virtuți, e-adevărat, dar care cel puțin în fața spectatorilor bucureșteni, s-a arătat mai puțin preocupată de baschet și a manifestat mai mult interes pentru „circării", pentru glume de prost gust, dacă nu cumva chiar vulgare, de parcă s-ar fi aflat în prezența unor reduși mintali sau reduși culturali pe care îi poți, eventual, entuziasma, dacă bîigui sau te strîmbi la ei.

În al doilea rînd, pentru că am asistat la primul turneu în România al acestei faimoase echipe în urmă cu mai bine de un sfert de veac și demonstrația de virtuozitate, seriozitate, a componenților ei de atunci nu mi se va șterge niciodată din memorie. Atunci am spus : da, baschetul poate deveni o artă.

În al treilea rînd, din întîmplare m-am întors din S.U.A unde am văzut, la televizor, pe așii baschetului mondial aflați la Bulls din Chicago și Lakers din Los Angeles, magnifica lor dispută din finala campionatului american. Unul dintre aceștia, vestitul Jordan, supărat în urma unei dispute cu arbitrul, s-a dus la mijlocul terenului și de acolo, spre stupefacția tuturor, fără să se întoarcă, a trimis mingea exact în coșul din spatele său.

O să vă întrebați : bun, dar ce legătură poate să aibă o șușanea sportivă, fie ea și străină, cu pagina care găzduiește „zona de tandrețe" ?

Ei bine, are o legătură : fiindcă din neștiința noastră de a ne face cunoscuți cu adevărat cine sîntem, din vina altora care nu vor să ne cunoască mai bine sau se mulțumesc cu ce spun răuvoitorii despre noi, ajungem să fim socotiți un popor lipsit de educație și cultură, răsărit din nu știu ce văgăună, pe care îl poți duce de nas cum poftești.

GEORGE ARION

zona de tandrețe

Guvernul continuă cosmeticizarea crizei economice

În dimineața zilei de 4 iulie a.c., parlamentarii români, reuniți în ședința comună a celor două Camere, au audiat, timp de o oră și jumătate, rapoartele domnilor Eugen Dijmărescu și Mugur Isărescu, cu privire la starea actuală a economiei naționale și pachetul de măsuri pe care guvernul intenționează să-l aplice în următorul semestru. Expunerea dlui. Dijmărescu a fost susținută de numeroase statistici și cifre : produsul intern brut pe 1990 a fost cu 7,8 la sută mai scăzut decît în 1989, producția industrială pe luna mai a.c. este cu 30 la sută mai mică decît cea din anul 1989, balanța comercială pe primele cinci luni ale acestui an înregistrează un deficit de 1 miliard de dolari, productivitatea muncii a scăzut cu 21 la sută. Dl. ministru a insistat pe dezechilibrul muncă-salarii (ignorînd prețurile), amintindu-ne că săptămîna de lucru în România este cea mai scăzută din Europa, 37,6 ore, din care se muncesc cu adevărat 32,7 ore. Domnia-sa a criticat proasta gestiune ce se înregistrează la nivel microeconomic : „Prin amploarea solicitărilor de subvenționare a salariilor se anulează întreg beneficiul realizat în economie în anul 1990, fapt ce ne retrimite la situația din noiembrie '90". „Prețurile — a mai spus domnia-sa — nu pot fi susținute decît de piață, de consumator". Este clară intenția guvernului! În acest sens, s-a propus un pachet de măsuri, dintre care, șase ni s-au părut cele mai îngrijorătoare : 1) Deblocarea generală a plăților între întreprinderi și între acestea și stat. 2) Asanarea pierderilor din 1989 și 1990 prin preluarea lor pe datorie publică asumată de buget. În acest sens, statul va prelua 90 la sută din pierderi, iar băncile 10 la sută din pierderile neacoperite, dar în limita a 148,4 miliarde lei. (Cu alte cuvinte, ștergerea datoriilor ca pe vremea lui Ceaușescu). 3) Abrogarea, la 1 iulie 1991, a plafoanelor indicative ale prețurilor. 4) Privatizarea. 5) Introducerea falimentului. 6) Introducerea unui regim unic al devizelor sub control.

Dobînzile neîncasate pentru creditele bancare aferente se anulează. La materiile prime de bază, energie electrică, combustibili lichizi și tarifele pe cale ferată, prețurile se vor stabili prin negocieri de agenții economici care-și... asumă toată răspunderea. Nu se vor acorda subvenții de la buget pentru export. Prețurile la produsele agricole vor fi negociate de Ministerul Agriculturii. Perioada de negociere va dura pînă la 30 septembrie a.c. Pe înțelesul românilor: ne așteaptă o nouă etapă de scumpire.

După cele două expuneri, au luat cuvîntul 14 parlamentari. Dl. deputat Ion Diaconescu (P.N.Ț.-c.d.) a spus, printre altele, că actuala criză economică se poate rezolva numai printr-o schimbare de guvern. Domnia-sa a considerat soluțiile propuse de guvern contradictorii. Dl. deputat Ion Bogdan (F.S.N. Sibiu) a cerut parlamentarilor să fie alături de Guvern, de Banca Națională, „să le acordăm întreaga noastră atenție și sprijin". (Au urmat aplauze furtunoase).

Majoritatea vorbitorilor și-a demonstrat încă o dată amatorismul în domeniul economico-financiar, chiar prin interpelările adresate celor doi reprezentanți ai guvernului. Spre deosebire de cel al parlamentarilor, amatorismul guvernului e girat de tehnocrați.

PETRE BARBU

România pe lista de așteptare

Recunosc, sînt unul dintre dezamăgiți. Așteptasem o sărbătoare care n-a venit. Nu încă.

Sperăsem că sosirea în țară a celor doi reprezentanți ai lui Amnesty International ,domnii Tony Klugh, din Departamentul Dezvoltare al Biroului internațional de la Londra și René Cambier, din secțiunea belgiană, să marcheze recunoașterea oficială de către secretariatul de la Londra a unui grup național român Amnesty, România devenind, astfel, prima țară din fostul lagăr intrată oficial în Amnesty.

Dacă imediat după revoluție, nume ca Doina Cornea, Gabriel Andreescu, Radu Filipescu, aflate în atenția presei, au făcut să se vorbească și despre Amnesty International, odată scăzut interesul pentru dezidența din timpul dictaturii, în jurul organizației s-a lăsat tăcerea. Asta, chiar în condițiile în care ceea ce îngrijorează Amnesty International acum sînt realități ce continuă să intereseze nu numai presa, ci și pe noi, pe toți.

Apreciind că după căderea lui Ceaușescu multe s-au schimbat în România, domnul Tony Klugh arăta că nu puține probleme continuă să existe, subliniind că la ora actuală, în atenția lui Amnesty International se află, în mod special, tratamentul deținuților din închisori și felul în care sînt investigate evenimentele din 13–15 iunie sau cele din martie de la Tîrgu Mureș.

Grupul național de care vorbeam, însă, înseamnă cu totul altceva. Conform principiului organizației, un asemenea grup poate lua atitudine numai în sprijinul unor prizonieri de conștiință ori deținuți ce suferă un rău tratament, din alte țări; aceasta, pentru a se asigura obiectivitatea atît de necesară, fapt asupra căruia, de altfel, reprezentantul Londrei a insistat în mod deosebit.

Deși aparent fără nici o legătură cu situația internă, existența unui grup național puternic, recunoscut ca atare și cunoscut în țară, poate constitui un factor important de descurajare a atitudinii puterii față de nerespectarea drepturilor omului.

Ce a adus, însă, venirea în România a celor doi reprezentanți ai lui Amnesty International ? Multe și importante clarificări. Am aflat, deci, că în România sînt constituite, la ora actuală, unele din ele aflate chiar la începutul drumului, nouă grupuri — la București, Constanța, Gura Humorului, Timișoara, Cluj, Satu Mare, Drobeta Turnu Severin, Bacău. Admirînd efortul și entuziasmul acestora, reprezentanții Londrei au ținut să puncteze condițiile de recunoaștere. Criteriile sînt clare și ferme. Vi le vom prezenta în unul din numerele viitoare, dînd, atunci, și toate informațiile necesare celor ce doresc să devină membri ai unuia din grupuri sau membri individuali ai A.I.

Adunînd și trăgînd linie, rezultă că nici în Amnesty International nu se intră numai cu entuziasm și bune intenții, chiar cînd ele sînt susținute de o activitate intensă, ca în cazul unora dintre grupuri. Sînt necesare, și obligatorii ,organizarea perfectă și cooperarea tuturor grupurilor, pentru realizarea unei autorități naționale care se poate transforma într-o secțiune națională Amnesty International, cu drepturi depline de a reprezenta țara în organizație și de a participa inclusiv la stabilirea liniei politice a acesteia.

Pînă la realizarea acestor deziderate, însă, România, de astă dată alături de fostele surori din est, rămîne pe lista de așteptare.

ROXANA PAICU MANOLESCU

Alianța Civică a intrat pe scena politică

În zilele de 5—7 iulie a.c., la Opera Română din București, s-au desfășurat lucrările primului Congres al Alianței Civice. Acțiunea pregătită cu minuție și inteligență a debutat cu o oră înaintea deschiderii oficiale chiar pe treptele și în holul instituției care o găzduia : dialoguri fugare, prezentări și regăsiri, participanții din provincie puțin obosiți și nedumeriți, multe priviri ce îi căutau pe Ana Blandiana, Nicolae Manolescu, Octavian Paler... Era clar că cele trei zile trebuiau să răspundă la o singură întrebare : Se va transforma Alianța Civică în partid ? Apariția ziarului „Alianța Civică" și interviurile din presă (numeroase pentru o perioadă de timp așa de scurtă) ale dlui N. Manolescu prevesteau parcă ceva. În după-amiaza aceleași zile, dl. Alexandru Paleologu a spus printre altele : „S-ar putea să fie un eveniment crucial, dar depinde numai de noi..." Mulți participanți au fost marcați de această mizâ.

Partidul Alianța Civică— un copil al Alianței Civice

În sală au luat loc numeroase personalități ale vieții noastre cultural-științifice și politice. La o lojă, câteva minute, a ținut să fie prezent dl. deputat Ion Rațiu. Și ziariștii s-au simțit onorați de prezența la „masa presei" a două vedete : Ion Cristoiu și Mihai Cârciog (un coleg a glumit văzîndu-l pe președintele „Expresului" : „A venit să vadă dacă merită să-l finanțeze !"). Mesajele de salut prezentate din partea unor formațiuni politice au semănat foarte mult în esență, doar cu o excepție : mesajul citit de vicepreședintele F.S.N.-ului, dl. Ion Țurcanu. Discursul domniei sale a semănat cu intervențiile obișnuite ale majoritarilor din Parlament : „...dorim o luptă în care mijloacele trebuie să fie cinstite" sau „F.S.N. rămîne deschis dialogului". Au fost aplauze cu zîmbete pe buze.

Raportul prezentat de dl. Mihai Șora a fost, în fapt, o scurtă istorie a Alianței Civice („o istorie privată și intimă" — cum avea s-o numească mai tîrziu dl. Alexandru Paleologu). Raportul a înregistrat reușitele și eșecurile de pînă acum ale Alianței Civice. Există în țară 40 filiale județene A.C. și 150 filiale locale. A.C. a avut (și are) suport și scop societatea civilă, ea intenționează formarea „unui partid suplu și modern" — a subliniat dl. Mihai Șora.

S-a supus la vot, apoi, ideea formării partidului Alianței Civice, înregistrîndu-se 490 de voturi pentru, 2 abțineri și 10 voturi împotrivă. Printre acestea s-au numărat și voturile lui Marian Munteanu (care și-a dat demisia din A.C.) și Dumitru Iuga (domnia sa motivîndu-și votul împotrivă, admirabil, a doua zi). Capul de afiș al primei zile a fost în fond discursul dlui Alexandru Paleologu, întrerupt de numeroase aplauze. „Noi cei din est — a insistat dl. Paleologu — nu mai vrem să auzim de socialism !"

O după-amiază de simbătă mai plictisitoare decît „Dallas"-ul.

A doua zi, s-a putut remarca diferența dintre cei ce ocupau primele trei rînduri din sală și „restul de votanți. Dimineața au vorbit Octavian Paler, Doina Cornea, Ștefan Augustin Doinaș, Ana Blandiana, Dumitru Iuga. După pauza de prînz au vorbit de la tribună 29 de persoane, majoritatea din provincie. Gh. Apostol (Tulcea, de profesie șofer) a ținut să precizeze că se simte puțin ridicol : „Oare ce aș putea să mai spun după ce au vorbit atîtea personalități ?" Aproape cu disperare, Gh. Apostol s-a adresat celor din primele trei rînduri : „Să aveți răbdare cu noi, să coborîți la nivelul nostru !" sau „Vă rugăm să rămîneți cu noi, în rîndurile din față !" Va fi Alianța Civică un partid al intelectualilor, al elitiștilor ? Greu de răspuns, chiar și pentru liderii Alianței. Simbătă, după-amiază, s-a aplaudat foarte mult, uneori incurajîndu-se fraze demagogice : „Am salutat prin fiecare fibră nașterea A.C." sau „Sistemul trebuie lovit de la bază !" S-au spus aceleași lucruri despre Putere, despre dezastrul economic, despre nomenclatură, dar cu alte cuvinte. N-am putut remarca o idee deosebită, pînă și propunerile venite de la delegați pentru documentele A.C. ni s-au părut fabricate cu orice preț, forțate. Exemplu : clarificarea simbolurilor mișcării A.C. față de simbolurile partidului A.C. Din fericire, majoritatea unor astfel de propuneri n-au rezistat. Oricum, cei 29 de vorbitori i-au produs destule dureri de cap d-lui Ion Mănucu, cel ce prezida lucrările Congresului. În această zi, au fost votate documentele A.C. : Carta A.C., Carta Drepturilor și Libertăților Fundamentale, Programul economic, Declarația pentru reconciliere națională, Declarația cu privire la minorități. A fost ales Comitetul de coordonare al mișcării apolitice Alianța Civică : președinte Ana Blandiana, vicepreședinte cu probleme externe — Emil Constantinescu, vicep. cu probleme de Presă — Petre Mihai Băcanu, Mircea Diaconu — vicep. cu problema țărănească, Valerian Stan — secretar.

Duminică, a fost ales comitetul de coordonare al partidului Alianței Civice, avîndu-l ca președinte pe Nicolae Manolescu și vicepreședinți pe Ioan Păun Otiman, Stelian Tănase, Alexandru Popovici (purtătorul de cuvînt al partidului). Din prezentarea liniilor directoare ale partidului Alianței Civice am reținut : partidul A.C. încearcă să aducă un suflu nou luptei pentru democratizarea țării, va depune eforturi susținute pentru lichidarea instituțiilor bolșevice din țară, nu va fi un partid socialist în nici un chip, va lupta pentru înlăturarea cu mijloace exclusiv democratice a actualei echipe din fruntea țării (echipă care-și face planuri de guvernare pînă în 1994, vezi măsurile de remontare ale economiei propuse de E. Dijmărescu în Parlament). Nu am înțeles, însă, modul cum se vor face primirile în partid (printr-o recomandare din partea unui prieten, membru al partidului) și nici care vor fi principiile ce vor sta la baza activității comisiei de etică (cea care — cum a spus dl. Manolescu — va verifica atentă caracterele membrilor partidului).

La conferința de presă din finalul Congresului, întrebat ce poziție va ocupa partidul A.C. pe eșichierul politic actual, dl. Nicolae Manolescu a spus că actuala scală politică din țară nu se poate compara cu cea din țările democratice din cauza diferențelor dintre sisteme, deci noțiunile de partid de stînga, de dreapta sau de centru ne sînt improprii, nouă românilor.

În România — o idee unanim acceptată de participanții la Congresul A.C. — sînt două partide : comuniștii și anticomuniștii.

PETRE BARBU

Kodak VA OFERA

• FILME COLOR • ECHIPAMENTE FOTO
• APARATE DE FOTOGRAFIAT • BATERII
• PROCESARI RAPIDE DE FILME SI FOTOGRAFII COLOR PE HIRTIE KODAK
• CONSULTING SI INDICATII DE SPECIALITATE

CONCURS * CONCURS * CONCURS

PENTRU CEL MAI SCURT SI SUGESTIV SLOGAN PUBLICITAR KODAK

1 premiu I - excursie de 3 zile la Budapesta (1 persoana)
1 premiu II - week-end pentru 2 persoane la Poiana Brasov
4 premii III - aparat de fotografiat cu film color KODAK

Numai cu intreaga dvs. fantezie si o carte postala trimisa pina la 31 august 1991 pe adresa:

CONCURS "SLOGAN KODAK"
Bucuresti, str. Luterana 2-4,
sc. D2, et. 7, ap. 21, sector 1
firma KODAK

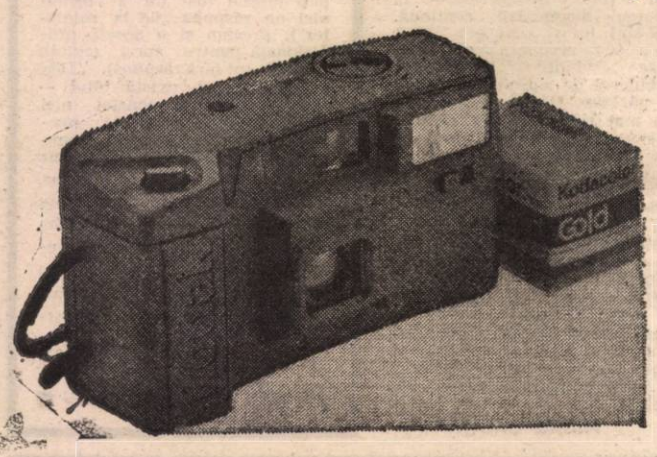

PUTETI CISTIGA UN PREMIU DE NEUITATI
REZULTATUL CONCURSULUI VA FI PUBLICAT IN PRIMUL NUMAR DIN LUNA OCTOMBRIE AL ACESTEI PUBLICATII

REPREZENTATA IN EXCLUSIVITATE DE:

M.T.L. ROM SRL

Tel: 14.68.13 sau 14.72.27; FAX: 14.61.04
Bucuresti, str. Luterana 2-4, sc. D2,
Et. 7, Ap 21. - Sector 1

Nu ne vindem țara!

Cu toate că, pe vremea odioasei, securiștii îi urmăreau de zor iar noi n-aveam dreptul (în varianta că am fi cunoscut vreo limbă străină) nici să le răspundem la întrebări de genul : „Unde e strada cutare ?" dacă nu obținem acordul prealabil al secretarului de partid, cu toate că, și după revoluție, au fost primiți și priviți cu neîncredere sau au fost martorii unor scene de cosmar prilejuite de „împărțirea" ajutoarelor, străinii vin în România și încearcă, atît cît sînt lăsați, să ne ajute. Sigur că nu toți străinii. Unii au venit pentru afaceri și e normal ca ei să încerce să cîștige cît mai mult. Alții au venit de-a dreptul să „rupă" cît mai repede și cu orice preț cîștiguri grase. Unii poartă droguri sau pistoale, alții cumpără pe mai nimic — și de fraieri, dar, mai ales de la hoți — lucruri de valoare. Ce-am putea conchide ? Și străinii sînt ca și românii. De aceea, se potrivește un proverb românesc : spune-mi cu cine te-nsoțești, ca să-ți spun cine ești !

Vă oferim, în această pagină, două exemple : cum au venit niște străini ca să aibă grijă de copiii noștri suferinzi și cum au venit alți străini ca să cumpere pe nimica toată ceasuri vechi de aur, furate de un criminal de la Muzeul Ceasului din Ploiești.

Ce mai fac străinii în România

Un viking în ape tulburi

Cînd arde cămașa pe el, cu greu i s-ar mai putea cere românului să se poarte ca un englez. Fără a-și lăsa indignarea deoparte ci dimpotrivă, folosindu-se de ea pentru a face să-i scapere cuvintele, o doamnă al cărei copil e înscris la o școală specială ne povestea mai zilele trecute cum un norvegian care se oferise să ajute școala respectivă fusese poftit, mai mult sau mai puțin politicos, să închidă ușa pe dinafară. Numai că norvegianul, fire mai greu de impresionat, nu se grăbise să dea bir cu fugiții către fiorduri reci și mări de smarald. Aceeași doamnă, aflată în cîmpul tensionat al unei sfinte mînii și-al unei dureroase neputințe, ne spunea cum norvegianul nostru fusese primit cu brațele deschise de către alții și, slavă Domnului, totul s-a dovedit a fi spre binele unor copii necăjiți. Bunăoară, la Grădinița de copii hipoacuzici de pe strada Mihai Eminescu, nr. 27.

Se află, la această adresă, o casă boierească, aparținînd familiei de cărturari și patrioți a Goleștilor. Bineînțeles că, după ce-a naționalizat-o, statului i s-a părut o afacere prea complicată ca să-și bată capul cu întreținerea ei. Aflată aici, ca directoare, de pe la mijlocul anilor '70, doamna Aurora Toea, absolventă a Facultății de psihologie, ne descrie sentimentul apăsător al degradării, al decăderii, al declasării ce puneau stăpînire treptat asupra locului, pînă nu cu mult timp în urmă, cînd s-ar putea zice că deasupra acestei case a răsărit iarăși soarele. Anul trecut au început să apară străinii.

Cele mai strînse relații s-au stabilit cu francezii, englezii și norvegienii. Francezii, latini fiind, au dat un caracter mai puțin sistematic ajutorului lor, oferind fiecare ce-a crezut de cuviință. Englezii, la fel de darnici, dar mai selectivi, adică ținînd să dea un caracter mai aplicat ajutorului lor, s-au rezumat la un singur capitol, aparatură și informație, dar odată intrat pe mîna lor capitolul respectiv nu va mai avea nevoie de adăugiri din partea nimănui. În toamna acestui an, în septembrie, se va deschide aici o „stație-pilot a Crucii roșii engleze", cu aparatură pentru tratarea auzului și, bineînțeles, înzestrată cu protezele auditive de care au nevoie copiii. La rîndul lor, norvegienii au îmbrățișat această grădiniță cu o dorință de-a ajuta care te determină să descoperi — ca pe-o surpriză, pentru mulți dintre noi — că există pe lumea asta oameni pentru care dorința de-a face bine altor oameni aproape că nu are margini. Despre norvegieni ni se spune că au vrut să ajute „așa cum face mama zestre fetei", cu o grijă mergînd, pe puncte și subpuncte, pînă la detaliu. Ei chiar așa au procedat, mai întîi au făcut un inventar. Și nu s-au oprit la ciocolată sau jucării, ci au împins cheltuiala mai departe, găsind că e nevoie de mobilier nou, de lavoare și oglinzi noi, sau că trebuie rașchetate și lustruite parchetele, astfel încît în cele din urmă chiar a părut adevărat că pe ferestrele casei intră, dintr-odată, mai multă lumină. Administratoarea grădiniței, Aurelia Trifan, ne povestește că norvegienii, cu aceeași blîndețe a lor nelipsită de fermitate atunci cînd e cazul, și-au impus punctul de vedere că e bine să existe o chiuvetă pentru spălat carne, alta pentru spălat zarzavaturi și încă una unde bucătăresele să se spele mai întîi pe mîini, tot așa cum constructorii angajați n-au avut succes cu faianța urîtă pe care o aduseseră, motivînd că n-au alta, ci au fost obligați să se dea peste cap și să facă rost de faianță pe gustul norvegienilor care or fi ei darnici, dar nu atît încît să-și arunce banii pe ce nu le place. Și bineînțeles că pe pardoseala de marmură a bucătăriei și-au făcut apariția congelatoare și frigidere noi, „de la Martinsen".

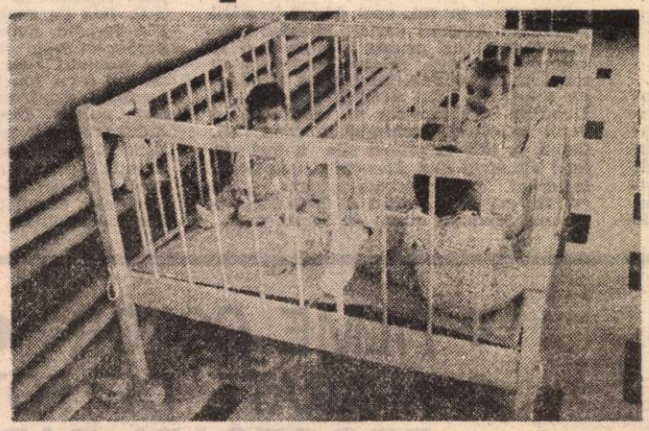

Kjell Martinsen reprezintă fundația de ajutor umanitar Nortsk Nodhjelp cu sediul în orașul Sarpsborg, aflat la 80 de kilometri de Oslo (să nu uit : el *ne roagă* să transcriem cuvîntul „Nodhjelp" cu o bară peste litera o). Are 46 de ani și în tinerețe a fost marinar. Atunci a văzut pentru prima oară România, la Constanța, în 1963. Apoi a fost constructor (de aceea constructorilor noștri nu prea le merge să spună că „merge și așa"). De mai mulți ani, lucrînd pentru fundația din Sarpsborg, știa că țările din est sînt un fel de închisori, iar după 1989, cînd zidurile închisorilor s-au prăbușit, prima țară în care a venit să vadă dacă poate ajuta cu ceva a fost România. Și a ajutat, cu ce-a putut, o mulțime de leagăne, cămine și spitale (Grădinița pentru copii hipoacuzici de pe strada Mihai Eminescu, Casa de copii orfani nr. 4, Grădinița specială nr. 1, Spitalul de ortopedie Foișor). După februarie '90 a devenit un fel de navetist România—Norvegia. Iubește această țară frumoasă, unde cît de curînd vrea să-și aducă și familia în vacanță, la Constanța și Brașov. Dintr-un sentiment profund creștinesc de a face mai mult decît să-și exprime compasiunea pentru necazurile atîtor români, Martinsen ne spune că fundația pe care o reprezintă ar vrea să construiască aici o școală pentru copii handicapați mintal (dar nu a primit nici un răspuns „de la minister"), precum și o școală profesională pentru surzi (cerere rămasă tot fără răspuns). „Deși există planuri, există totul — zice el — nu constat nici un interes". Or fi ei, norvegienii, niște oameni cumsecade, dar binele cu forța nu ni-l pot face ! În orice caz, realitatea că deocamdată nu știm nici măcar să ne lăsăm ajutați, nu pare a fi un argument că într-o bună zi noi o să fim aceia care o să-i ajute pe alții. Se-aude ? Ori am surzit cu toții, inclusiv pe-acolo, „la minister" ?

DUMITRU CONSTANTINESCU ■

Cum a fost prădat Muzeul Ceasului

Acum un an și mai bine, Ploieștiul a fost scurtcircuitat de o știre care făcuse senzație: fusese „spart" celebrul Muzeu al Ceasului și dinăuntru fuseseră sustrase numeroase piese de mare valoare.

PE FĂPTAȘ ÎL CHEAMĂ ROCCO

Autorul „hold-up-ului" de la Muzeul Ceasului se numea Radu Alexandru. Avea cam la 39—40 de ani și era cunoscut ca un breaz sub porecla de „Rocco". Un tip foarte ciudat — așa îl califică d-nul căpitan Constantin Eugen, care a participat la elucidarea cazului. Mai avea antecedente penale și de fiecare dată „lucra" singur. În rest, părea liniștit și neagresiv, volubil, „de-ai fi putut să mergi cu el fără căluțe la mîini prin centrul Bucureștiului" (după aceeași declarație a căpitanului Constantin). Prima identificare a fost „criminalistică", după cele cîteva amprente pe care hoțul le lăsase în timp ce comisese furtul. După spargeri, Radu Alexandru, ploieștean get-beget, obișnuia să se ducă în București unde avea o concubină care locuia pe lîngă Piața Obor. În total, Rocco furase de la Muzeul Ceasului 43 de piese de colecție, dintre care 35 numai ceasuri — de felurite soiuri, umbrele, o statuetă care se afla în biroul muzeografului, niște lănțișoare. Printre ceasurile care lipseau din muzeu erau unele de buzunar, altele ceasuri — medalion, tabachere cu ceas, ceasuri de mînă și de masă din aur, sidef, porțelan, baga și portmonee cu ceas. Valoarea totală, estimată, probabil, la prețurile de achiziție inițiale (care vor fi fost mult, mult mai scăzute), ajungea la 146.000 de lei. La „bursa neagră", o singură piesă ar fi putut valora, acum, cel puțin o sută de mii de lei. Cum de a știut Rocco de valoarea lor ? Simplu : fusese ucenicul unui profesor care era restaurator de piese de ceasornicărie și restaurase destul de multe piese și de la muzeu. Rocco s-a dus aproape cu ochii închiși la exponatele cele mai de preț ; atît de bine cunoștea muzeul.

UN „SPECIALIST ÎN MUZEE ȘI ANTICHITĂȚI"

Rocco s-a dus la fratele său care locuia tot în Ploiești și i-a mărturisit totul, arătîndu-i ceasurile. După ce s-au despărțit, rămăsese stabilit să se întîlnească peste o zi sau două. Dar Rocco n-a mai așteptat : a plecat în București, unde a umblat vreo două zile căutînd ceasornicari dispuși să cumpere. A găsit chiar pe cineva în Gara de Nord, la un atelier de reparat ceasuri, amator să se

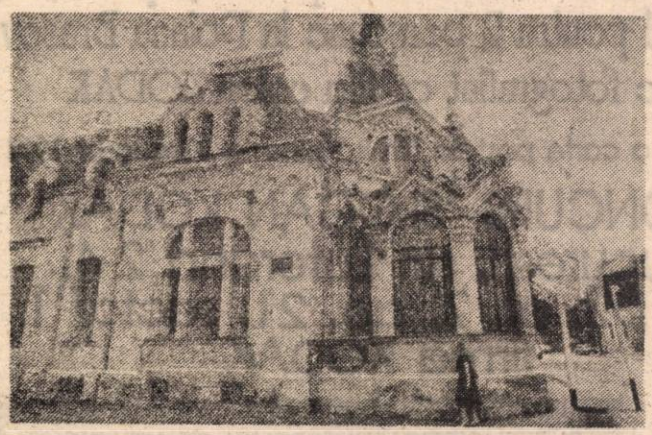

intereseze de „colecție". Lîngă magazinul SORA e un ceasornicar particular. Acestuia, Rocco i-a vîndut un platou și o statuetă. Cu restul de ceasuri a fost prins de doi lucrători de la Poliția T.F. Metrou. El a motivat că are acte pe ele, reușind să-i convingă pe cei doi să-l lase liber ca să le aducă actele doveditoare. Pe la cesornicăriile la care umblase, pretextase că este colecționar, că piesele fac parte din „colecție" și este silit de niște probleme familiale (părinții bolnavi) să le vîndă. Cu banii strînși pe ceasurile care a putut să le vîndă, s-a instalat la INTERCONTINENTAL. Pe urmă, simțindu-se urmărit, a plecat la Brașov. În gară la Brașov a întîlnit un homosexual care s-a oferit să-l cazeze acasă, contra unei sume de 200 de lei pe noapte. Neînțelegîndu-se de la preț, s-au luat la bătaie în locuința homosexualului. Rocco l-a strîns de gît și, după ce l-a omorît, a luat ceva de prin casă — ce i-a căzut la îndemînă — și a plecat. A mai „spart" un muzeu din Brașov (cel din Scheii Brașovului) și a dat exponatele furate unuia care trebuia să le ducă în Ungaria. Persoana în cauză le-a abandonat, presat de controale, în tren, la granița cu Ungaria. La „colecția" sa, Rocco a mai adăugat, apoi, și spargerea unui magazin de modă și a unei biserici.

CEASURILE AU STAT ÎNTR-UN VECEU

În chestiunea pieselor furate din Ploiești, l-am interpelat și pe d-nul Nedelcu, muzeograf la Muzeul Ceasului. Iată informațiile pe care ni le-a furnizat dînsul : „Ceasurile au stat mult timp într-un veceu și acolo s-au deteriorat. Din obiectele furate s-au recuperat doar 65 la sută. Restul de aproape o treime nu a fost regăsit. Cele pe care le-am primit înapoi sînt, acum, la restaurat, demontate, curățite și unse. Restaurarea lor va mai dura cel puțin o lună".

SE RECUPEREAZĂ PIESELE PIERDUTE ?

Furtul s-a comis în martie. Pînă la prinderea infractorului au trecut, însă, patru-cinci luni. Recuperarea obiectelor înstrăinate a început de-abia în august și, la început, a mers foarte bine, cel puțin pînă la un punct. Tot d-nul căpitan Constantin Eugen, care s-a ocupat — și se mai ocupă încă — de recuperare, declară că Radu Alexandru a fost de acord imediat să colaboreze cu Poliția. Din tot ce s-a furat, nu s-au putut recupera 5 bucăți. Dintre acestea, două au fost vîndute de Rocco vînzătorilor ambulanți de ziare de la Piața Obor. Alte două piese — ceasuri din aur, vechi — au fost vîndute, pe valută, la doi străini, care se aflau, probabil, în tranzit și care nu prea „o rupeau pe românește". Cu valuta pe care a obținut-o astfel, s-a cazat Rocco la Intercontinental. Ce șanse mai sînt să se recupereze aceste piese pierdute la care se mai adaugă și cîteva „mărunțișuri" : lănțuguri, etc. ? Foarte puține, deși acțiunea de cercetare în vederea recuperării continuă. Mai sînt, totuși, oarecare șanse de a se recupera cele două piese vîndute vînzătorilor ambulanți de ziare, care, dacă nu părăsesc țara, mai devreme sau mai tîrziu trebuie să iasă la suprafață. Celelalte două pe care Rocco le-a vîndut străinilor cu 100 și respectiv 150 de dolari sînt, probabil, pentru totdeauna, pierdute, 250 dolari este, oricum, o sumă mărunță pentru două piese vechi, din aur, și cu o importantă valoare de muzeu. Din toată această afacere, cel mai păgubit iese Muzeul Ceasului a cărui colecție se vede imputinată și deteriorată — și abia mai apoi Rocco, a cărui „carieră" în domeniu pare definitiv încheiată.

MIHAIL GĂLĂȚANU

A DOUA CĂLĂTORIE ÎN S.U.A. ŞI CANADA

„În afacerile bune cîştigă toată lumea. Chiar şi ziaristul care scrie despre ele"

Documentarea pentru acest reportaj am făcut-o în New Jersey, **la** AIRTECH Inc., **o companie industrială americană specializată în „compressors-vacuum pumps-blowers", la** New York, **într-un restaurant grecesc din** Queens **specializat în chebab, souvlaki şi ardei umpluţi şi la** Bucureşti, **în „Zăpada Mieilor Street 16—13", la** METAV S.A., **o întreprindere metalurgică specializată a industriei aviatice, oferta acesteia constînd din piese turnate sau forjate de precizie, piese turnate din aliaje de Al. şi Mg., roţi şi sisteme de frînare pentru toate categoriile de elicoptere şi avioane, precum şi — mai nou — din orice altceva care pretinde o inginerie de cea mai înaltă calitate.**

METAV S. A. **e fosta** I.M.R.A.. AIRMET **e o societate mixtă româno-americană înfiinţată ca urmare a faptului că** I.M.R.A. **a putut să devină, într-o legislaţie nouă,** METAV S.A., **eu, autorul reportajului, sînt membru al consiliului de administraţie la** FLACĂRA S. A., **fostă revista** FLACĂRA **pur şi simplu, iar restaurantul grecesc „Panorama" e deschis de curînd în localul unui alt restaurant care tocmai a dat faliment.**

Pe domnul Florin Marinescu l-am cunoscut într-o simbătă seara, la o petrecere — sau, dacă preferaţi, un party — oferită de pictorul Gil Nicolescu în casa din New Rochelle, o mică localitate pendinte de New York, una din acele fermecătoare aşezări suburbane, atît de specifice Statelor Unite şi Canadei avînd toate datele unui cartier de vile şi nici unul din inconvenientele traiului agitat şi atîtător de metropolă. La Gil, la aniversarea soţiei sale Monica, veniseră să petreacă distins, cu îndestulare şi parcă pe scenariul unui film despre o lume din altă lume, cu domni în costume albe de flanel şi doamne mirosind delicios a parfumuri de 150 $ flaconul, numai persoane cu un venit suficient de mare pentru ca problema veniturilor să nu

TRAIAN BORCEA : „Concurenţa elimină inerţia"

se pună. Sau, mai bine-zis, să se pună în cu totul alţi termeni decît la aniversările din familiile cheltuind sub 24 000$ anual. Aş vrea să fiu înţeles cum trebuie : dolarul e unitatea de măsură pentru tot ce comportă o evaluare, iar calitatea unor întîlniri cu prietenii nu poate fi comentată fără referire la banii investiţi în ele. Investiţia, şi cînd e sufletească, tot investiţie rămîne. Şi sărăcia cea mai cruntă tot în dolari se măsoară. Am convenit cu Florin Marinescu să-i fac o vizită „la office" pentru un interviu în chestiunea afacerilor abia începute cu cîteva firme din România. Subiectul îl preocupa, mă interesa şi pe mine, aşa că ne-am revăzut la **150 South van Brunt St., Englewood, N. J. 07631**, în biroul directorului tehnic de la **AIRTECH Inc.** Istoria prezenţei pe pămîntul american a lui Florin Marinescu seamănă cu a celor mai mulţi dintre exilaţii ultimelor decenii. A absolvit Institutul de petrol, gaze şi geologie în 1966. Pînă în 1977 a lucrat la I.S.P.H. Motivul care l-a scos din matcă pe acest om echilibrat, profund cinstit, afabil, cu o adevărată religie a relaţiilor interumane civilizate e unul subtil, deşi la prima vedere pare economic şi sub incidenţa politicului : ajunsese într-un punct unde profesional nu mai putea progresa. În interviurile pe care le-am înregistrat, pe parcursul a aproape două luni de gazetărie densă şi bogată în învăţătură, cu români din exilul american şi canadian, a revenit adesea în conversaţie cauza reală a „fugii din ţară" : lipsa de perspective în plan profesional. Că lucrurile au stat chiar aşa o dovedeşte şi faptul că oamenii cu care am stat de vorbă sînt bine împliniţi în profesie, iar foarte mulţi din ei şi-au creat aici profesia potrivită firii şi înte-

FLORIN MARINESCU şi GABRIEL PANAIT : „Trebuie să fii eficient şi în prietenie"

ligenţei lor. Cel care-şi pune problema realizării, ajunge la un moment de criză. „Am plecat din ţară în 1977 prin Iugoslavia şi Austria, unde am stat un timp în lagăr — povesteşte Florin Marinescu. Am muncit ca şofer de taxi, ca mecanic de întreţinere într-un bloc, am trimis oferte după oferte la o mulţime de companii din New Jersey, unde m-am stabilit în final. Ca să-mi aduc soţia şi copilul, am făcut greva foamei, am solicitat sprijinul unor organizaţii care apără drepturile omului, am trăit toate sentimentele pe care le consumă un dezrădăcinat. Ştiam puţină engleză. Ce e important, eram convins că altă cale n-am. În fine, am fost angajat ca inginer, după care am găsit un post la o companie mai mare, cu o cifră de afaceri de 400 mil. $ anual. În şase luni am devenit inginer şef, ca urmare a faptului că am creat nişte dispozitive automate de asamblare. Lucram în proiectare şi, pentru că aveam ceva de spus în domeniu, am conceput aceste dispozitive care au fost imediat puse în fabricaţie. Fireşte că trebuie să fi fost la mijloc şi nitel noroc. Dar unde a apărut norocul şi în ce chip, n-aş şti să spun. Pot însă să povestesc cum am muncit. Am muncit tot timpul. Cu sens, cu foame de muncă, din plăcere. Munca trebuie să fie plăcere, altfel schimbi, încerci altceva. N-are rost să trăieşti chinuindu-te cu o activitate care nu te satisface. Asta e extraordinar în America : schimbarea, mobilitatea. Eu am schimbat într-un moment în care, după numai trei ani, devenisem director tehnic. M-am asociat cu Thomas Laisos ; el e preşedintele companiei iar eu director of engineering ; eu sînt Florin, el e Tom. Asta ca să nu pierdem prea mult timp cu protocolul adresării. Trebuie să fii eficient şi în prietenie, nu numai în ce produci".

Industria care nu seamănă a industrie

E neîndoielnic că am văzut sute de întreprinderi industriale, pînă a pricepe că acele clădiri mai degrabă mici, desenate dintr-o linie, cuburi şi paralelipipede strălucind voios şi curat în spaţii cu gazonul tăiat proaspăt erau fabrici. Fabricile de peste Ocean n-au ferestre, nu scot fum, nu arată deloc forfota festiv-sindicalistă a atîtor uzine de-ale noastre, unde, din cauza numărului mare de muncitori, un număr şi mai mare de organizatori nu reuşesc să-i dea muncii şi un Dumnezeu. În fabricile americane vezi foarte puţini angajaţi, din care cauză o companie de mărime medie — cu o sută, două de muncitori — poate să aibă cifre de afaceri cu mult mai mari decît cele mai mari uzine româneşti. Se lucrează curat, cu aer condiţionat, sub imperiul electricităţii, al logicii şi al eficienţei. E pur şi simplu altceva decît ce cunoşti. E atît de altceva, încît poţi fi sigur că tot ce cunoşti n-are cum să fie şi tot ce-i mai bun. Problema însă nu e cum să faci din coloşii româneşti nişte companii mici de tip american, ci cum să-i pui în situaţia de a funcţiona. METAV S.A. e o întreprindere metalurgică de mărime medie — cu cîteva mii de angajaţi, adică. În S.U.A. ar trece drept super-uzină. Chiar şi din punct de vedere al dotării. Fiindcă metalurgia pentru aeronautică are un potenţial tehnic excepţional. Dovadă că o foarte eficientă companie americană propune realizarea unei societăţi mixte. Ne văităm prea mult. Ar fi vremea să ne privim prin ochii altora ca să ştim cum stăm. Nu stăm tocmai rău. Rău e că nu utilizăm bine ceea ce avem.

„Avem mai multe filiale în S.U.A. — mă informează Tom şi Florin — care produc instalaţii industriale cu vacuum şi sifilante de aer. S-a pus problema să le realizăm şi în alte ţări, la un preţ de cost mai ieftin. Unde ? În Taiwan ? În Hong Kong ? În Coreea de Sud ?"

„I-a propus lui Tom (spune Florin) să încercăm cu România, iar Tom a fost de acord. În mîna lui de grec bate cu simpatie pentru Balcani. E o arie cu un potenţial fantastic. Cine intră primul aici e favorizat. Personal, am vrut „să aduc şi cu un aport", cum ni se zicea la şedinţă. Sînt cetăţean american, dar dacă am posibilitatea să închei o afacere, din care să cîştige şi celălalt, atunci aleg România".

Vin, în sfîrşit, americanii !

Florin Marinescu s-a întors în ţară în septembrie 1990 pentru că legislaţia privitoare la societăţile mixte i s-a părut foarte bună. A vizitat mai multe întreprinderi. Unele au declinat oferta găsind-o prea complexă, alţii din apatie. „La METAV S.A., spune Florin Marinescu, am aflat oameni dornici de a face. Asta e toată chestiunea : în America, oamenii dornici de a face nu stau laolaltă cu apaticii. După METAV S.A. am contactat compania „HESPER" (fostă „Steaua Roşie"), unde am avut o primire de business excelentă din partea domnilor **Gheorghe Tarţa, Popescu Bug, Marius Dragomir, Constantin Rotaru** şi **Silvia Măinescu**, precum şi o companie de motoare electrice din Sfîntu Gheorghe. Îmi e plăcut să vorbesc despre ciţiva ingineri foarte inimoşi, cu simţul realităţii : directorul de producţie **Kiss Laurenţiu** director tehnic **Sandor Kilyaa**, directorul comercial **Dan Hariton.** Îmi pare rău că am întîlnit şi persoane care, ca să fim politicoşi, le numim doar nereceptive. Au cerut nişte preţuri absolut exagerate. Nimeni nu vine în România ca să dea faliment. Afacerile bune sînt cele în care partenerii rămîn în relaţii stimulatoare şi după ce termină o treabă. Iată ce-ţi propun eu : mă întorc în ţară după 10 iunie. Să ne întîlnim la METAV S.A. şi să scrii a doua jumătate a reportajului în Bucureşti".

Ceea ce firesc am şi făcut. Întîmplarea a fost ca revederea să se petreacă a doua zi după ce societatea mixtă AIRMET S.R.L. tocmai primise ultima semnătură — din mult prea lungul, totuşi, lanţ de semnături — care-i vesteau naşterea. Paradoxal, afacerea a mers şi pînă a ieşi această ultimă hîrtie. Şi a mers pentru că directorii de la METAV S.A. au vrut s-o pornească. Trebuie să recunoaştem că e cazul extrem de rar cînd se urneşte (la noi) un produs „pe încredere". În S.U.A. hîrtiile vin de regulă pe parcurs. Încrederea e motorul oricărei întovărăşiri pornite cu cărţile pe faţă. I-am cunoscut, deci, pe directorul general **Traian Borcea**, director general la METAV S. A. şi preşedinte al companiei româno-americane AIRMET, pe vicepreşedintele

ION PATRAULEA : „Vin în sfîrşit americanii !"

Gabriel Panait, pe directorul economic **Ion Patraulea** şi pe directorul operativ **Ioan Andronache.** e

„Fără colaborarea cu Vestul — spune Traian Borcea — e greu să închidem cercul. În situaţia noastră sînt multe uzine bine dotate. I.M.G.B. spre exemplu. Europa are nevoie de asemenea capacităţi. Şi S.U.A. Şi toate ţările unde nu există forţă de muncă pentru sectoarele calde. Am fost operativi. Iată, aveţi în faţă prototipul unei pompe. Ceva destul de complicat din punct de vedere tehnic. Să spunem complexitate medie, dar cu caracteristici tehnice excelente. E în curs de asamblare un alt component al centralei termice de mare randament. În 1992 sperăm să producem întreaga centrală termică".

Florin Marinescu intervine cu precizarea că produsul e, într-adevăr, de complexitate tehnică medie. Centrala termică în întregime însă e un lucru absolut extraordinar. Pentru România, un produs ce poate revoluţiona sistemul de încălzire în blocurile cu un număr mic de apartamente. Dacă, adesea, randamentul centralelor cu gaze e, la noi, de 15—20 la sută, ei bine, randamentul centralei prevăzute a se produce la AIRMET merge pînă la 94—95 la sută.

Îmi exprim nedumerirea : învăţasem parcă la liceu că un randament termic apropiat de 100 la sută e o utopie. Aduce a perpetuum mobile. „Centralele termice cu gaze utilizate în S.U.A., Canada şi în alte ţări au dimensiuni mici şi un randament trecînd de 90 la sută. În licee se învaţă multe prostii. Urmare e că în România consumul de gaze în centralele termice e uriaş. E o crimă ce se petrece. Căldura nu foloseşte apartamentelor, ci merge aproape toată afară. Eu şi Tom vrem să implementăm — uite că am învăţat şi cuvîntul acesta ! — centrala termică în uz la noi, în America, la mine, în România".

Fiind foarte uimit, întreb dacă nici un inginer român n-are cunoştinţă de existenţa acestui tip de centrală. Mă lămureşte Traian Borcea : „Dragă, dacă proiectezi un monstru, în economia planificată trebuie să-l şi produci. Dacă e concurenţă, nu mai produci monştri, fiindcă nu ţi-i cumpără nimeni. Concurenţa elimină inerţia. Ciclul de fabricaţie, inclusiv conceptia, e scurt, din ce în ce mai scurt. Iar cumpărătorul nu mai e planificat să-l accepte. Ia şi el ce-i mai bun. Şansa României e tot industria, dar una deschisă. Noi asta am făcut, am deschis întreprinderea".

Gabriel Panait observă că, deşi mulţi se plîng, în sensul că nu s-a schimbat nimic, cei care-şi propun să facă şi fac trăiesc intens schimbarea : „multe schiţe le primim pe fax, vorbim la telefon cu Florin şi Tom ceasuri întregi, de cîteva ori pe săptămînă ; relaţia e directă, nu prin centrală sau minister. Aceste discuţii amicale, cinstite, cu definirea corectă a datelor problemei sînt un fapt nou pentru noi, extrem de angajant".

Florin Marinescu, deşi e rezervat, ca american, cu criticile la adresa treburilor din România, nu poate să nu bage de seamă, ca român ce este, că ar trebui constituit un departament care să se ocupe numai de înfiinţarea şi funcţionarea societăţilor mixte. „Nu e normal ca să fac trei-patru drumuri peste Ocean, pînă ce se decide un funcţionar să elibereze o hîrtie. Eu am răbdare, deoarece am motive sufleteşte să duc lucrurile pînă la capăt, dar vă spun fără menajamente că alţii renunţă. Afacerile azi se încheie rapid. Avizele pe care specialiştii le dau pentru înfiinţarea companiilor mixte ar trebui să fie mai operative, pe un circuit care să evite pierderea timpului. Nu e vorba atît de banii pentru avion, cît de timpul pierdut. În S.U.A. timpul înseamnă efectiv bani. Aici se pierde enorm timpul. E de neînţeles pentru mine cum acceptaţi să se piardă atîta timp cu operaţiunile bancare.

TUDOR OCTAVIAN : „Ziarist la FLACĂRA S.A. fostă „Flacăra" pur şi simplu"

De aici trebuie început, de la mărunţişul banilor. Aşa ceva nu e admisibil, ca o casieriţă să-şi numere mii şi mii de sute, iar tu să te uiţi la ea cum se chinuie, copleşită de volumul de muncă. În astfel de condiţii americanii nu numai că nu vin să facă afaceri, dar nici măcar nu se gîndesc să le începă".

TUDOR OCTAVIAN

New Jersey City-New York — Bucureşti (mai-iunie 1991)

Fotografii de Elena GHERA

Pariul cu litoralul

Agitație mare ! Anunțuri, reclame, reprezentanți ai Ministerului Turismului parlamentind cu redactorii „Actualităților" — TV, conferințe de presă. De ce este gol litoralul românesc ? Un răspuns cunoscut de toată lumea. Subiectul, la ordinea zilei în întreaga țară, e aproape unic pe litoral : prețurile. N-ai nevoie să pui nici o singură întrebare, oamenii vorbesc de la sine.

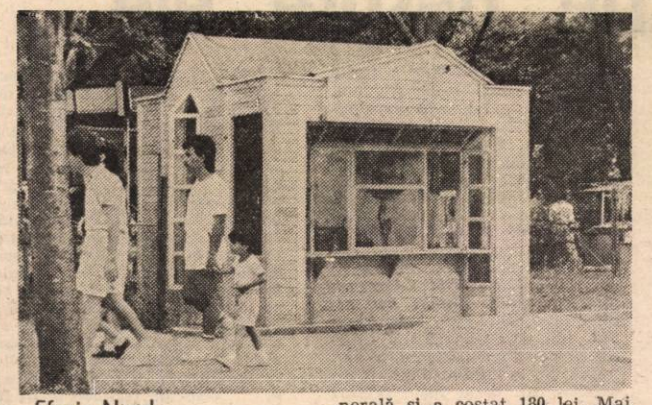

Eforie Nord

ĂȘTIA NE CRED MILIARDARI !

O doamnă corpolentă : Pe 12 iunie, era 110 lei un pat pe zi. În 15, l-au majorat la 180 lei. Deci, aproape 400 de lei pe zi camera. Eu stau la hotel „Bega" și am plătit la sosire. Am aflat de la cameriste că acum, la plecare, vor să ne pună să plătim retroactiv. Păi, așa ne-a fost vorba ? Nu respectă nici un contract, nici un angajament, nimic ? Ne-au momit cu un preț și, pe care ne-a prins, ne jupoaie. Ne cred miliardari ? Eu, una, n-am de gînd să mai plătesc nici 5 bani. Dar alții sînt mai slabi de înger, și-or să scoată banii. Dacă îi au...

Mangalia

CUM SĂ TE DESCURCI CU 200 DE LEI ?

O bunică: Diseară o să mîncăm ce mai avem de acasă : roșii, brînză, salam. Ce să faci cu bonul lor? Mai zicea un deștept la televizor că bonurile valorice sînt suficiente. Să mănînce el, la mare, o zi întreagă, cu 200 de lei. Am luat la prînz o mămăligă cu brînză și o friptură, am băut apă minerală și a costat 180 lei. Mai e bacșișul, că altfel nici nu se uită la tine și, gata cu bonul! Cum să te descurci? Eu ca eu, să zici că mă mai păcălesc cu una, cu alta. Dar cu copilul ăsta ce fac? Îl țin nemîncat ? Mă omoară maică-sa!

Mamaia

C'EST PIRE !

O franțuzoaică: Sînt dezolată! Am mai fost în România. Aici am găsit întotdeauna caviar. Eu ador caviarul! Veneau pescari din Delta Dunării și vindeau cu borcanele. Acum s-a scumpit îngrozitor! Nu mai poți cumpăra. Nu înțeleg nimic. Serviciile sînt mult mai proaste și e, așa, un fel de nepăsare. Categoric, e mai rău ca înainte. Oui, c'est pire !

Costinești

NOI STĂM BINE !

Un farmacist: De 14 ani de cînd sînt detașat aici, la punctul farmaceutic, n-am văzut așa lume puțină. Parcă ar fi sfîrșit de sptembrie, nu început de iulie. Noi avem, totuși, acoperită jumătate din capacitate și am auzit că, pe lîngă celelalte stațiuni, stăm bine!

Eforie Sud

AȘA SÎNT VREMURILE !

Șeful videodiscotecii „Cazino" : Este cel mai plin local de pe litoral. Am păstrat prețul de 15 lei la intrare. Știu că nu se prea consumă, vin numai să danseze. Prețurile sînt peste tot foarte mari, tineretul n-are bani. Ce să fac? Să-i gonesc? Așa sînt vremurile!

Mai e și chestie de psihologie. Dacă măresc prețul la 50 de lei, cei mai mulți nu-l pot plăti și nu mai vin. Dacă omul vede că înăuntru nu-s decît două persoane, nu intră. Așa, oricum, cîștig mai mult.

LIANA TATOS

DORIȚI SĂ INVESTIȚI ÎN PRESĂ ?

Dacă da, atunci citiți cu atenție următorul text :

Asociația Ziariștilor Români înființează Societatea Comercială „Z".

Societatea va pune în valoare prin activități specifice presei scrise și audio-vizuale, comerțului, turismului intern și internațional, publicații și prestărilor de servicii, banii, imaginația și relațiile personale ale acționarilor.

Prima adunare generală a acționarilor va avea loc în a doua jumătate a lunii iulie. Pot participa toți cei care pînă la data de 10 iulie 1991 își exprimă opțiunea în scris pentru un număr de acțiuni și depune în contul AZR nr. 46 20 69 60 60 253 BRD SMB SA valoarea a cel puțin a unei acțiuni (10 000 lei).

Opțiunile însoțite de copiile chitanțelor de depunere se trimit recomandat pînă la data de 10 iulie (data poștei) pe adresa : ASOCIAȚIA ZIARIȘTILOR ROMÂNI, București, sector 1, Calea Victoriei nr. 133—135, căsuța poștală 22—217.

Asalt la Prefectură ?

Luni, 24 iunie a.c., orele 10, în fața Prefecturii județului Maramureș s-au adunat vreo 80 de țărani, reprezentanți ai locuitorilor așezării Oncești de pe valea Izei. Vociferează, se agită, vor să intre, însă... Două cordoane de polițiști cu bastoane, postați pe scări, se-mpotrivesc. Nu-i lasă. Ei apără strașnic intrarea în Prefectură... Cu ce prilej la Baia Mare ? M-apropii de un grup format din Godja Vasile, Iura Ioan, Rednic Vasile și Godja Ion. Și iată ce s-au grăbit, toți deodată, să-mi declare :

„Necazul nostru-i că cei din Repedea, ucrainenii de-acolo, nu ne lasă cu animalele pe munte. Încă de anul trecut ne-au alungat de pe el. Și-i muntele nostru din moși-strămoși. **Dancu** îi zice. Și avem acte la mînă pentru el. Iar ei n-au nici o hîrtie". O delegație formată din 7 persoane este admisă în clădire pentru a purta discuții cu dl. prefect Gheorghe Popa. Oamenii par să răsufle ușurați. Reia, mai calm, Godja Vasile : „Iar acum două săptămîni — văzînd noi că după mai bine de un an de zile, aici, pe plan județean nu ni se face dreptate — am fost la București, la Guvern. Am fost, cum zic, și nu doar doi-trei oameni. 70 de inși am fost. Un consilier al d-lui Iliescu ne-a îndrumat la Ministerul de Justiție. Așa că am primit și de-acolo împuternicire să urcăm pe munte. De fapt, de toate avem cinci sentințe prin care se arată că **Dancu**-i al nostru. Dar cei din Repedea tot nu pricep și nu ne lasă..." „De-acolo, din București, continuă Godja Ion — gazdă de stînă — ne-au asigurat că astăzi va ieși o comisie la fața locului. Să ne redea muntele. Simbătă însă ne-au anunțat pe telefon că nu pot veni. Să mai așteptăm cîteva zile. Dar noi nu mai putem aștepta deloc. Și de-aceea am venit azi aici. Să iasă domnu' prefect. C-avem pe puțin 2500 oi și 600 boi în sat. Și-i greu, tare greu, fără pășune".

Cîțiva țărani încearcă să intre și ei. Dacă nu vor fi fiind îndeajuns de convingători cei care se găsesc deja în cabinetul prefectului ? Sînt opriți însă de polițiști. „Vedeți ! strigă cineva din mulțime. Noi n-am venit aici să devastăm sediul Prefecturii. Și nu sîntem nici beți și nici nebuni. Iar ei nu ne îngăduie să intrăm... Noi am venit cu un necaz. Că de n-am avea dreptate am sta acasă la fin. Că-i 800 de lei ziua de coasă !"

„Anul trecut ne-au batjocorit rău de tot — ține să precizeze gazda de stînă, Godja Ion. A doua zi după ce-am ajuns cu oile în hotarul Repedei, au venit vreo 100 de ucraineni și pe doi dintre ciobanii mei i-au legat cu mîinile la spate, apoi ne-au spart troacele și ne-au oprit să pășunăm pe Dancu. N-am avut de ales. Am făcut calea-ntoarsă. Vreo 140 km în total". „Și rid bine de noi, completează Iura Ioan. Că iau alte animale, din alte sate și le pășunează acolo. Pe bani buni. Cîte 2500 de-o pereche de boi".

Așteptarea e lungă. Obositoare... În jurul orei 16 căldura toropitoare își spune cuvîntul. Parte dintre țărani se întind la umbra copacilor din parculețul dinaintea Prefecturii. Firesc, cum s-ar întinde pe pajiștea de pe Dancu. Și cu toate gîndurile acolo... „Dacă nu ni se rezolvă azi și aici plîngerea și vom fi mințiți din nou, zice hotărît Rednic Vasile, mergem încă o dată la București. Și nu atîția, ci cîteva sute. Că marhăle-s viața noastră".

Tăcere și... polițiștii la locurile lor.

VALERIU SABĂU

Monumentul eroilor din Decembrie profanat la Ploiești

Călătorind cu trenul spre Ploiești, am rememorat tot drumul clipele extrem de tensionate ale sfîrșitului de decembrie consumat acum aproape doi ani. Nici o singură clipă măcar n-am bănuit că tocmai vizavi de acest lucru voi avea, în orașul de pe Prahova, o uluitoare revelație. Într-una din piețele centrale ale acestui oraș se află, la capătul unui parc, un monument ridicat în cinstea eroilor pe care Revoluția din decembrie 1989 i-a mistuit în sine. Monumentul, din marmură albă, la înălțimea unui stat de om, este alcătuit din îmbinarea simplă a cîtorva elemente de riguroasă geometrie. El are, ca o medalie, față și revers. Pe față este încrustată o cruce și o inscripție, iar în finalul acesteia se află dăltuită în piatră o torță veșnic-arzîndă, simbolizînd aspirațiile și idealurile „decembriștilor". Iată, reprodus întocmai, conținutul inscripției de pe fața monumentului : „ÎN ACEASTĂ PIAȚĂ, ÎN SFÎNTA ZI DE 22 DECEMBRIE 1989, MASE LARGI DE LOCUITORI AI PRAHOVEI, ÎNTR-UN GLAS CU ȚARA, AU MANIFESTAT SPONTAN ȘI PAȘNIC PENTRU ÎNLĂTURAREA DICTATURII COMUNISTE ȘI PENTRU O ROMÂNIE LIBERĂ ȘI DEMOCRATĂ". Pe reversul monumentului sînt trecute, în ordine, numele celor care s-au jertfit pentru „candida vilvoare" a iernii de mai an. Iată inscripția de pe revers : „GLORIE ETERNĂ EROILOR PRAHOVENI CĂZUȚI ÎN REVOLUȚIA DIN DECEMBRIE 1989 : MOLDOVEANU MARIN, CĂLIN CĂTĂLIN CONSTANTIN, CONSTANTINOIU VASILE, PETRE EUGEN, CEAUȘ CONSTANTIN, CHIFOR IOAN, NEAGU SEBASTIAN CĂTĂLIN, CEAPA

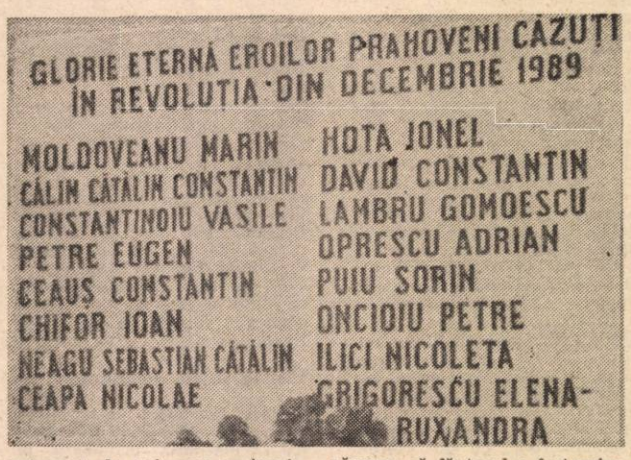

NICOLAE, HOȚA IONEL, DAVID CONSTANTIN, LAMBRU GOMOESCU, OPRESCU ADRIAN, PUIU SORIN, ONCIOIU PETRE, ILICI NICOLETA, GRIGORESCU ELENA-RUXANDRA". În total, 16 nume pentru o eternitate a neamului românesc.

E GREU TITLUL DE EROU...

La o privire atentă, se poate desluși limpede că inscripția de pe fața monumentului este scrijelită și întrucîtva ștearsă, cel puțin în dreptul cîtorva cuvinte. Preferința celui care a operat aceste „șluțiri" s-a îndreptat vădit spre anumite cuvinte ca „SPONTAN" și „ÎNLĂTURAREA DICTATURII". Dar iată ce declară una din mamele eroilor împușcați în decembrie, o femeie la vreo patruzeci de ani care se îngrijește de monument — și care plînge adesea, rezemată de marmură : „Astă-iarnă, abia cum se desprimăvărase, numai ce făcusem parastasul de un an cînd am venit într-o zi, am găsit monumentul așa scrijelit. Am fost la Poliția Municipiului și am întrebat cum de a fost posibil ca tocmai aici, în centru, nu departe de Poliție, să se întîmple așa ceva. Mi-au răspuns că făptașul a fost prins și, de fapt, o femeie făcuse asta, una care nu e tocmai întreagă la minte".

Am fost, mai departe, la Poliția Județeană Prahova. De la d-nul Răduță am aflat că persoana în cauză, vinovată de profanarea monumentului, se numește Enache Viorica. A fost chemată în instanță prin dosarul nr. 37001/1991. Dosarul este încă pe rol ,trimis de Procuratură cu adresa din 13 februarie. Cazul ei deci, încă, se judecă. Învinuirea care i se aduce numitei Enache Viorica este aceea de „deteriorare a plăcii muzeale din centrul orașului". Dacă Enache Viorica este aptă mintal (sînt serioase dubii în această privință) să răspundă în fața justiției, asta o va hotărî o comisie medico-legală. Rămîne însă un puternic semn de întrebare asupra cazului : chiar și o femeie neîntreagă la minte, care se apucă să scrijelească plăcile muzeale din centrul orașului, cum de nimerește tocmai monumentul eroilor căzuți în decembrie, pentru înlăturarea dictaturii comuniste ? Pînă cînd justiția va hotărî asupra cazului Enache Viorica (aflată, după cîte am înțeles, în libertate), monumentul din centrul Ploieștiului se umple, aproape în fiecare zi, cu garoafe roșii la bază. Marmura, totuși, apasă cu putere, ca un jug al neființei, peste oasele tinere care-i stau drept fundație. Vorba cîntecului : „E greu titlul de erou..."

MIHAIL GĂLĂȚANU

Fotografii de **GIG MOTOIANU**

„Prin credință în Dumnezeu, omul biruie fiara"

Interviu cu domnul NISTOR BĂDICEANU, președintele filialei Bihor a P.N.Ț.-c.d.

— Domnule Nistor Bădiceanu, cum de ați reușit să obțineți pentru filiala Bihor a P.N.Ț.-c.d. acest frumos sediu de pe o stradă centrală a Oradei, tocmai în casa avocatului Aurel Lazăr unde în octombrie 1918 a fost redactată „Declarația de independență" a românilor din Crișana, Banat, Transilvania și Maramureș ?

— În primul rînd pot să spun că ne-am întors intrucitva acasă pentru că mulți dintre cei care au redactat „Declarația de independență" a poporului român din monarhia austro-ungară au fost și membri ai Partidului Național Român din Transilvania. În al doilea rînd P.N.Ț.-c.d. a fost primul partid politic constituit după 22 Decembrie 1989.

— Făceți parte din cei 251 de membri fondatori ?

— Da.

— De cînd sînteți membru al P.N.Ț. ?

— Din anul 1946.

— De ce v-ați înscris tocmai în acest partid ? Din oportunism ? Erați sigur în mod absolut că o să cîștige alegerile ?

— Toată lumea era convinsă de acest lucru, politica lui Iuliu Maniu de respingere ab initio a nemților, care îngăduiseră răpirea Ardealului de Nord, și de apropiere de aliații noștri tradiționali ai Antantei triumfase, războiul era cîștigat, Ardealul urmînd să revină României. Dar nu pentru a face neapărat carieră politică m-am înscris în acest mare partid al românilor ardeleni, ci pentru a lupta cu toată înverșunarea de tînăr împotriva comuniștilor care începuseră să-și arate colții ascuțiți la Moscova. La țară, comuniștii erau însă tot atît de rari ca o girafă la Polul Nord. Bihorul și Oradea trăiseră pentru o foarte scurtă vreme experimentul comunist al lui Bela Kun, dar lumea se săturase atît de mult de ei încît înșiși ungurii, la intrarea trupelor române în Oradea, au răsuflat ușurați că au scăpat de beleaua cu steaua roșie în frunte. Iată, însă, că rușii încearcă să ni-i aducă cu sila pe comuniști la conducere. Tot poporul s-a unit în jurul lui Maniu pentru a lupta împotriva acestei primejdii. Românii i-au învins pe nemți, mai trebuia să-i alunge pe sovietici din țară. Nu au putut, am fost trădați de Churchill care ne-a dat pe mîna rușilor. Americanii — așteptați de o întreagă generație — nu au mai venit și atunci ciuma roșie s-a revărsat nestingherită în țara românească.

— Cum au reacționat oamenii ?

— Cei mai mulți, după firea rea a românului, s-au resemnat, se spunea că rănile războiului trebuiau vindecate, dar în locul lor, dacă am cedat, au apărut altele noi — ale represiunii și terorii comuniste. De aceea, nici acum nu trebuie să cedăm ! Ni se reproșează uneori nouă, penetiștilor, că sîntem prea intransigenți cu puterea neocomunistă, dar noi sîntem Stan Pățitul ! Ne-am fript o dată cu borș rusesc, acum suflăm și în iaurt fesenist ! De aceea ziarul nostru „Dreptatea" s-a declarat deschis „tribună de luptă împotriva comunismului", teoria de import care a distrus această minunată țară.

După război, foarte mulți români au luat calea codrului, ca haiducii din vechime, să lupte contra rușilor care, prin ofițeri N.K.V.D., instruiau deja trupele de securitate. La noi comunismul s-a instalat cu sila și ceea ce se instalează cu sila nu se retrage cu temenele și scuzele de rigoare ca în democrațiile occidentale. Ceaușescu n-a cedat decît alungat cu forța, urmașii lui, se pare, i-au luat exemplul. Historia magistra vitae est, domnule reporter !

— Ce virstă aveați în acel fatidic an 1946 ?

— Doar 18 ani și eram pregătit să mă iau la trîntă cu Goliathul comunismului și să-l răpun. Visuri de fiu de țăran împătimit de lectura cărților în satul natal Chiraleu, comuna Chișlaz, județul Bihor. Acolo m-am născut în 19 martie 1928, la 10 ani de la Marea Unire. Cînd peste noi a căzut trăsnetul Diktatului de la Viena ne-am refugiat la Lipova. Bunicul meu era originar din satul Cerișa, de lîngă Bădăcin, județul Sălaj.

— Cînd și în ce împrejurări ați fost arestat ?

— Ce poate simți un tînăr cînd patru handralăi de agenți se reped asupra lui, îl prind în mijlocul lor și îi cîntă, în bătaie de joc, „Sfîntă tinerețe legionară" ? Pe str. Seleușului, în ziua aceea de 31 mai 1948 viața mea a fost ruptă în două. Nu eram, bineînțeles, legionar, dar ei așa m-au considerat. Atunci au fost arestați 27 de elevi de la liceele Emanuil Gojdu, Alexandru Roman, unde eram și eu, și de la liceul comercial. Comuniștii nu-i iertau nici pe tineri, nu le acordau circumstanțe atenuante, erau necruțători cu toți adversarii lor politici. Democrația pe care o promiseseră, libertatea cuvîntului și a presei s-au dovedit minciuni cu care să prostească poporul. S-au făcut arestări masive și la liceul „Samuil Vulcan" din Beiuș, unde comuniștii erau la fel de îndrăgiți ca sarea-n ochi.

— Cine au fost candidații P.N.Ț.-ului în anul 1946 în Bihor ?

— Au fost mai mulți. Însă cei mai importanți și cunoscuți erau domnii Constantin Anastasiu și Gabriel Țepelea. Oare și-a mai imaginat vreodată domnul Gabriel Țepelea că o să mai apuce zilele cînd o să-și depună candidatura pe lista aceluiași partid ca și acum aproape 45 de ani ? Iată că Dumnezeu a făcut și minunea asta ! Și credința a ținut neclintit pe pămîntul lui acest popor care nu și-a meritat soarta hărăzită în 1946 de comuniștii de import.

— Cum au fost alegerile din anul 1946 ?

— 80 la sută au votat pentru Partidul Național Țărănesc. Voturile au fost transferate de comuniști la Blocul Partidelor Democratice (P.C.R., Frontul Plugarilor, P.N.Ț. — ramura Anton Alecsandrescu, colaborationist cu puterea, și MADOSZ). Cum însă România era în zona de influență sovietică, au ieșit învingători comuniștii. După ce și-au aranjat alegerile, impostorii s-au răfuit cu adevăratii cîștigători, dezlănțuind o prigoană sălbatică. În timpul comunismului, biografiile conducătorilor Gh. Gh.-Dej și Ceaușescu menționau cu un fel de mîndrie perioada de detenție în închisorile regimului burghezo-moșieresc. Adevărul este că marionetele moscovite au făcut puțină și ușoară pușcărie. Pur și simplu, o gamelă de apă față de un ocean de lacrimi, cît au îndurat membrii partidului nostru. Mii de ani de închisoare, dacă ai avea răbdarea să aduni condamnările foștilor deținuți politici. Și în condiții de exterminare fizică și cumplită degradare morală ! Cine să fi știut că vine de la Răsărit un atît de cumplit crai cu stea în cinci colțuri în frunte ? La noi în sat apelativul de „bolșevic" era considerat, fără drept de apel, o insultă deosebit de gravă. De pildă, tatăl meu l-a dat în judecată pe un vecin care, înfuriindu-se rău într-o zi, l-a făcut „bolșevic". Cu toate acestea, în 1946, din păcate, unii colegi de-ai mei au cochetat cu puterea, s-au realizat din punct de vedere material și social, partidul avea nevoie de cadre care să-l legitimeze cumva. Un coleg, Sava Miron, a intrat în diplomație, fiind numit imediat consul la Ankara, un altul, Silviu Podină, a devenit corespondentul ziarului „Scînteia" la Moscova etc.

— Și cu dv. ce s-a întîmplat ?

— Eu m-am îndreptat în partea cealaltă, a suferinței, tăcerii și așteptării că toate acestea vor sfîrși oarecum într-o bună zi. Am fost anchetat 100 de zile încheiate. Din cauza regimului dur din penitenciar, cu o strachină amărîtă de zeamă de varză, cu un dărab de turtoi de porumb, plus bătaia de aproape fiecare zi am ajuns la numai 40 de kg. Nici profesorul Mărușcă pe care îl vizitasem înainte de arestare dea ca să-mi împrumute cărți nu m-a recunoscut. Ancheta era efectuată de niște zbiri : Ghețze, Stern și Retezaru (nume amestecat și în masacrul a patru țărani români din Ucuriș, împușcați pentru că s-au răsculat împotriva măsurii cotelor abuzive pe grîne impuse de regim).

Majoritatea anchetatorilor erau evrei și unguri și anchetații erau, de regulă, români. În 1949, Siguranța română s-a militarizat și specializat, devenind Securitatea de mai tîrziu.

— Unde s-a pronunțat sentința de condamnare ?

— La Tribunalul Militar din Cluj. Am fost judecat și condamnat în baza art. 209 cod penal pentru „uneltire împotriva ordinii sociale". Pedeapsa : 5 ani de închisoare. Asta s-a petrecut în luna martie 1949. Am executat pedeapsa la închisorile din Tîrgușor de lîngă Ploiești, Cluj, Pitești, Văcărești și apoi la Canal în cadrul coloniei Peninsula. Ce-am suferit în pușcărie, inutil să mai amintesc, au apărut cărți care descriu în amănunțime infernul de acolo. Am fost eliberat în luna septembrie 1953.

— Păstrați vreo amintire mai deosebită din această detenție ?

— Printre multe altele, amintesc una legată chiar de familia mea. La Canal am aflat că unchiul meu după mamă își ispășea și el o pedeapsă grea. Deși m-am întîlnit cu el, spre surprinderea mea, nu a îndrăznit să scoată nici un cuvînt. Mai tîrziu mi-a explicat prudența sa. Fiind eu pe atunci tînăr, el crezuse că sînt integrat în vestitele brigăzi de detenție 13 și 14 de la Pitești. Se auzea că acolo mulți deținuți tineri cedaseră șantajelor ori avantajelor promise de securitate în schimbul unor informații despre alți deținuți din alte brigăzi. Dumnezeu să mă ferească să-i judec acum pe cei care au clacat și au fost siliți să facă compromisuri cu gardienii ori securitatea : compromisul însemna, pur și simplu, supraviețuirea, înțoarcerea la familie, la ai tăi. La Gherla și Pitești deținuții erau siliți să mănînce rahat, să bea urină ori să lingă veceul cu limba. Brigăzile 13 și 14 aveau o repetiție rea : băteau pe alți deținuți, erau supranumite „N.K.V.D.-ul colonici".

— Ce ați făcut după eliberarea din penitenciar ?

— Timp de 6 luni am avut domiciliu obligatoriu în satul natal Chiraleu. Săptămînal aveam obligația să mă prezint la postul de miliție de la Chișlaz să-i conving pe tovarășii milițieni că nu am fugit la Paris unde să primesc dolari de la imperialiști. Mi-am terminat liceul la Oradea, am dat examenul de bacalaureat și mi-am înaintat dosarul la facultatea de filologie, secția franceză-engleză din Cluj. Deși am reușit la examenul de admitere, am fost exmatriculat după cîteva săptămîni de studențe întrucît biroul personal al facultății a aflat prin antenele lui că am fost închis. Ușa de la facultate mi-a fost trîntită în nas.

— Nu v-ați găsit nicăieri un loc de muncă ?

— N-am mai apucat să muncesc pentru că în 1958 am fost din nou arestat.

— Care a fost motivul invocat de autoritățile comuniste ?

— În anul 1956, guvernul comunist de la București a trecut printr-o groaznică sperietură pricinuită de izbucnirea revoluției anticomuniste din Ungaria. La sfîrșitul lui octombrie — începutul lui noiembrie 1956 era ca la revoluția din 22 Decembrie 1989 din România. Lumea se săturase deja de comunismul de import, studenții s-au ridicat la luptă, la radio Budapesta auzeai pe Imre Nagy vorbind în numele celor revoltați. Atunci, în acele luni ne-am strîns mai mulți să discutăm despre aceste evenimente și unul, Mitra Iuliu, avînd în vedere că în pușcărie mă bucuram de respect pentru că într-o zi i-am aruncat strachina în cap unui gardian, mi-a spus: „Tu ai putea fi capul revoluției de la Oradea". Mitra Iuliu era de fel din Alparea, a fost condamnat la moarte de către regimul comunist. În anul 1956, s-ar fi putut răsturna guvernul comunist din România. Bineînțeles că pentru o scurtă vreme ; rușii ar fi intervenit masiv și necruțător. „Fă rost de arme", i-am zis lui Mitra Iuliu. „Nu pot, a răspuns el, dar vă dau bani !".

După ce le-a trecut sperietura, comuniștii au început să ne vîneze și să ne lovească iar.

— La cît ați fost condamnat de data aceasta ?

— La 25 de ani de muncă silnică de către Tribunalul militar Timișoara pentru „uneltire împotriva ordinii sociale", am fost acuzat că am făcut parte dintr-o organizație contrarevoluționară care urmărește prin violență răsturnarea regimului de democrație populară (halal democrație !), mi s-au adus acuze că am participat la ședințe unde am propus arestarea guvernului comunist etc. Adevărul este că, Oradea fiind oraș de frontieră, revoluția anticomunistă din Ungaria ne-a înfierbîntat mai mult decît, de pildă, pe cei din Iași ori Galați. Am făcut pușcărie din aprilie 1958 și pînă în luna iulie 1964, cînd s-a acordat amnistie generală pentru deținuții politici în urma răcelii relațiilor cu sovieticii, după respingerea de către români a îmbecilului plan Valev. De data aceasta am executat pedeapsa la Oradea, Jilava, Galați și Botoșani. Aici, la Botoșani, am avut norocul să-l cunosc pe domnul Dan Lăzărescu. Au trecut atîția ani de atunci, dar și acum țin minte minunatul rondel al ortacului meu de suferință și detenție, Dan Lăzărescu. Poate că el ne-a ajutat să ne ținem în viață !

— L-ați putea spune și cititorilor noștri ?

— Cum să nu, domnule, doar îl știu ca pe „Tatăl nostru" !

„Am avut prilejul, suferind din greu,
Sub domnia urii, jertfă și ocară,
Să măsor cît este de la om la zeu,
Să măsor cît este de la om la fiară.
Am putut cu-atîția fulgi din neamul meu,
Vînturați prin temniți în întreaga țară,
Să măsor cît este de la om la fiară,
Să măsor cît este de la om la zeu.
Suflete ca roua nopților de vară,
Lacrimă curată, fraged curcubeu,
Urcînd către stele de la om la zeu,
Și dihănii multe, care storc mereu,
Ca pe-o cîrpă udă inima murdară,
Coborînd prin beznă de la om la fiară!"

Anii aceia ne-au făcut să cunoaștem fiara din om, dar și cum omul prin suferință, credință în Dumnezeu și răbdare, biruie fiara !

— Ce ați făcut după amnistia din 1964?

— M-am angajat mercolog la Baza nr. 4 de pe str. Clujului din Oradea. Eram în permanență veghеat de securitate. În Bază am descoperit doi turnători. În anul 1965 am dat examen la Facultatea de drept din Cluj pe care am absolvit-o în anul 1970.

— Cum vă explicați că P.N.Ț.-c.d. a rămas cel mai unitar partid din opoziție ?

— P.N.Ț.-c.d. este într-o mare parte urmașul acelui Partid Național Român din Transilvania care numai unit și disciplinat, serios și intransigent, a realizat Unirea cea Mare. Pe de altă parte, suferința îndurată în închisoarile comuniste ne-a strîns și mai tare rîndurile.

— Și, totuși, cum vă explicați insuccesul P.N.Ț.-c.d. (la fel cu alte partide din opoziție) la alegerile din 20 mai 1990 ?

— Prin apariția pe postul de televiziune a domnilor Iliescu și Roman s-a creat într-o secundă un imens capital politic. Cine nu i-a iubit, la început, pe guvernanții noștri ? Chiar dacă erau comuniști. Ei s-au grăbit să stabilească repede data alegerilor pentru a beneficia din plin de această imagine. Ceea ce au și reușit. Generațiile tinere nu au știut ce înseamnă pentru istoria acestui popor Partidul Național Țărănesc, comuniștii au ascuns cu strășnicie meritele acestui partid. Pe domnul Corneliu Coposu, fost secretar al lui Iuliu Maniu, lumea nu l-a văzut și nu l-a cunoscut multă vreme. De ce ? Au avut grijă comuniștii să nu mai vadă lumina soarelui timp de 17 ani. Apoi au mințit că a fost la Paris unde s-a distrat pe banii imperialiștilor, deci nu a mîncat salam cu soia ca să fie în rînd cu noi. De aceea nu e bun, să vină altul care a mîncat salam cu soia, chit că nomenclatura a mîncat doar salam de Sibiu. Alegătorii au fost victimele dezinformării nerușinate practicate de Televiziunea română în întregime aservită puterii. Presa de opoziție nu pătrunde la țară așa cum pătrunde televizorul. Sub diverse motive, țăranilor și multor altor categorii de oameni li se interzic abonamentele la ziarul nostru „Dreptatea". Dar chiar și fără ziare, lumea a început să se dezmeticească încetul cu încetul.

— Ce șanse acordați partidului dv. la viitoarele alegeri ?

— Foarte mari. Și este cu totul firesc acest lucru pentru că partidul nostru este cel mai intransigent cu actuala putere politică care a tîrît țara pe marginea prăpastiei, i se întăresc rîndurile cu oameni tineri și valoroși, ne bucurăm de credit moral în străinătate și oferim un program viabil pentru guvernare.

PAȘCU BALACI

Ministrul de interne nu are coşmaruri!

Se dedică domnului DORU VIOREL URSU

■ Năclăit de sînge din cap pînă-n picioare l-au scos din birou ca să nu pătezе covorul ofiţerului. ■ Mulţi au făcut pe ei din cauza bătăilor. ■ MILIŢIENII îşi suflecaseră mînecile şi le izbeau capetele de zid pînă se înroşea tencuiala ■ În stînga : un băiat cu ochiul transformat într-o masă însîngerată, la dreapta un tînăr căruia nu i se mai cunoştea faţa ■ Alunecai pe trotuarul ud de sînge ■ Pereţii coridorului din MILITIA CAPITALEI erau împroşcaţi cu sînge ■ Şi podeaua dubei în care i-au înghesuit se noroise cu sînge ■ Credeţi că exagerez, domnule dragă ? ■

Nimic nu este mai murdar decît sîngele

Cînd au trecut TAB-urile peste oameni, Virgil Stoenescu a rupt-o la fugă împreună cu alţi manifestanţi îngroziţi. În vîrstă de 50 de ani, imediat la sfîrşitul lui '89 avea să încropească o cruce chinuită pentru sufletele copiilor striviţi pe asfalt, avea să o pună în faţa sălii Dalles şi să agaţe în stinghiile ei două sepcuţe de şcolar.

Grupul este oprit de scutieri pe strada 13 Decembrie. Stau la cîţiva metri, se privesc, se strigă FĂRĂ VIOLENŢĂ ! Virgil Stoenescu este izbit cu tărie în creştetul capului şi odată prăbuşit îl iau în bocanci **elevii de Miliţie** ; nu mai poate să se ridice din lovituri, teasta spartă îl buimăceşte. **Cordoanele de miliţieni** cît pe-aci să-l strivească, noroc de **un sergent-major** care îl trăieşte de păr pînă la hotel Union, îl trînteşte pe burtă cu mîinile la ceafă şi îl omoară cu bătaia. Trotuarul este învălmăşit de trupuri aliniate cu faţa în jos ; lîngă el plesnesc o bătrînă cu bastoanele, o fi lesinat femeia, nici nu mai tresare, ca nişte cîini o lovesc, sar cu picioarele.

La **Miliţia Capitalei** ajung cu dubele, intră în garaj, sînt urcaţi la etajul întîi : pe holul plin de oameni alte **cordoane de miliţieni**, iar bătaie, ei sînt împinşi într-un birou. Lui Virgil Stoenescu îi curge întruna sînge. Din cap şi din gura ruptă : cînd observă, **ofiţerul** se răsteşte fioros la un **plutonier** : „Du-l, bă, de-aici ! Nu vezi că-mi strică mocheta ?". Pe coridor l-au pisat os cu os, au lucrat la el pînă n-a mai mişcat. Nu ştie cît timp a trecut, îi pun cătuşele, îl leagă împreună cu o fată, sînt strigaţi după un tabel şi aruncaţi claie peste grămadă în maşina care îi transportă la Jilava. Nu se mai poate ţine pe picioare, fata încearcă să-l susţină cînd coboară în curtea închisorii, dar nici nu apucă să facă primii paşi că unul dintre **însoţitorii de la Miliţia Capitalei** îl loveşte năprasnic cu patul armei. În ochi. Abia a doua zi se dezmeticeşte din lesin, cînd ochiul, amestecat deja cu sîngele care îi închega faţa, era pierdut pentru totdeauna. Putin mai tîrziu, tot în Decembrie, băiatul său de 17 ani avea să fie împuşcat în sediul CC-ului.

Virgil Stoenescu l-a revăzut la televizor, ca martor în procesul Bobu-Mănescu-Dincă-Postelnicu, pe **unul dintre miliţienii** care loveau în nestire manifestanţii prăbuşiţi pe caldarîmul de la Union. Se numeşte MARES. Era maior în momentul apariţiei în instanţă, astăzi, cine poate şti ? Procuratura Militară susţine că nu-i mai dă de urmă.

Măcelăria stă deschisă toată noaptea

Îl înhaţă cîţiva **miliţieni**, tîrîndu-l pe strada 13 Decembrie printr-un tunel de lovituri la capătul căruia se trezeşte cu mîinile răsucite la spate pentru ca uniformele albastre să-i repează mai lesne pumni la ficat şi să-l trintească de caldarîm cu obrazul, în faţa hotelului Union. Nimerit între un cordon absolut nemişcat şi altul gemînd în inconştienţă, Dorin Eugen Tucă e tăvălit sălbatic pe asfaltul ud de sînge.

Într-un tîrziu îl depozitează la **Miliţia Capitalei**, undeva într-o cameră la etaj, cu femei, copii, bătrîni, de-a valma, toată lumea cu faţa la perete, cu picioarele depărtate şi mîinile ridicate pe zid. În poziţia asta înnebunitoare stau cîteva ore supravegheaţi de **miliţieni** care lovesc cîineşte dacă îndrăzneşti să nu mai rezişti. Unui bătrîn cu o rană oribilă în fruntea găurită de Dumnezeu ştie ce izbitură, **un ofiţer de miliţie** (venit în inspecţie şi travestit neglijent cu un halat alb) îi spune fără menajamente că oricum n-o să le mai trebuiască nici un fel de îngrijire unde vor ajunge ei, aşa că mai bine îşi ţine gura. Nu ai voie să te întorci cu faţa, nu ai dreptul să vorbeşti, mulţi au făcut pe ei din cauza bătăilor şi degeaba încearcă să-şi înduplece paznicii, se aleg doar cu înjurături şi cu bastoane.

Pe la miezul nopţii sînt coboriţi în coridorul de la parter unde **grupuri de miliţieni** foarte bine organizaţi leagă fiecăruia mîinile la spate, împing pe fiecare cu faţa la zid şi lovesc pînă ţîşneşte sîngele. Şi lovesc şi după ce ţîşneşte sîngele. La început unii urlă de durere, însă nu pentru mult timp căci, dacă se încăpăţînează să nu înceteze, năvălesc **cîte 4—5 miliţieni** care bat pînă nu se mai aude un scîncet. Lîngă Dorin Eugen Tucă două adolescente sînt pur şi simplu călcate în picioare, chiar după ce au căzut la podea, după ce n-au mai scos un cuvîntel, după ce şi-au pierdut cunoştinţa. Cam aşa ajunseseră şi alţii să nu mai miste. **Miliţienii**, cu mînecile suflecate, sînt puşi pe treabă, bastoanele izbesc trupurile făcînd un zgomot groaznic, pe care nu-l poţi asemăna cu nimic.

Bătaia durează cam o oră, apoi fiecare este împins spre capătul coridorului în timp ce de pe margini se năpustesc alte lovituri. Pînă să ajungă la dubă, Dorin Eugen Tucă este trecut o dată şi încă o dată prin maşina de tocat : în sfîrşit înăuntru are la dreapta un băiat cu ochiul de carne vie, însîngerată, **şi în stînga** un tînăr căruia nu i se mai deosebeşte faţa.

DORU VIOREL URSU

Fie vorba între noi, domnule Doru Viorel Ursu

aveţi cumva habar cu ce se ocupă AZI **miliţienii** care pe Ligia Ciupitu, cel mai tînăr membru al organizaţiei Jilava 21—22 Decembrie, au bătut-o înainte de a se naşte, deşi tăticul îi implora să-l lovească doar pe el, să cruţe pîntecele mămichii ?

poate v-aţi interesat în schimb unde sînt AZI **miliţienii** care l-au adus pe Silviu Stan la Capitală şi l-au rupt în bătaie cu toate că era deja împuşcat în abdomen ? (aflaţi despre tînăr că a murit totuşi în februarie 1990).

dar despre **miliţienii** care au zdrobit-o cu bastoanele pe Sanda Zamfir, 13 ani, împuşcată în ambii sîni. AZI bolnavă psihic, sînteţi în măsură să daţi relaţii ?

dacă acestia v-au rămas necunoscuţi, poate răspundeţi totuşi cu ce se îndeletnicesc AZI **miliţienii** recunoscuţi de membrii organizaţiei „Jilava 21—22 Decembrie" : ■ plt. ONU PETRICĂ — Circa 13 ■ cpt. MĂGERUŞAN LIVIU ■ cpt. CAZACIOC — Circa 14 ■ MOISE — Miliţia Capitalei ■ DUMITRAŞCU — Circa 17 ■ mr. MARES ■ cpt. BANU — Secţia Cercetări Penale Miliţia Capitalei ■ lt.-major BURCIU LIVIU — Miliţia Capitalei ■ ION GRIGORAŞ ■ cpt. ROŞU — Circa 1 ■ cpt. CREŢU — Miliţia Capitalei ■

Cărţile pe faţă, domnule Doru Viorel Ursu — domnule colonel Mugurel Florescu

Printre primele legi semnate în ianuarie 1990, provizoriul Ion Iliescu a avut grijă să se numere **două decrete care amnistiau infracţiunile pasibile de pedepse pînă la 3 ani.** Numai întîmplarea face ca **şi vătămarea corporală, şi purtarea abuzivă** — sancţionate conform articolelor 181 şi 250 Cod Penal cu închisoare de la 6 luni la 3 ani, respectiv de la 3 luni la 2 ani — să se fi bucurat de aceste amnistii. De asemenea, doar întîmplarea face că — din punct de vedere juridic — **tocmai la aceste articole de lege ar fi fost posibilă încadrarea faptelor inumane la care s-a pretat „o anumită parte" a Miliţiei române în noaptea de 21—22 Decembrie.** Tot jocul nebun al hazardului face ca — imediat ce a şters cu buretele iertăciunii cruzimile din noaptea roşie — acelaşi provizoriu să semneze, în 26 ianuarie 1990, **Decretul-Lege nr. 41.** Care, neabrogat pînă în prezent, **prevede nici mai mult, nici mai puţin decît o înăsprire a pedepselor pentru infracţiunea de ultraj :** art. 1 — „insulta, calomnia ori ameninţarea" contra „persoanelor desemnate să asigure ordinea şi liniştea publică" — de la 1 la ... (în Codul Penal se acordau maximum... ani) : art. 2 — „lovirea sau orice acte de violenţă, precum şi vătămarea corporală" împotriva acelorasi — de la 2 la 7 ani (în Codul Penal se prevedeau maximum 5 ani).

Domnule ministru, n-aveţi impresia că sînt fapte care exced amnistia ? Chiar dormiţi liniştit cînd ştiţi că în subordinea dumneavoastră se află oameni care au fost capabili de maltratarea a sute de tineri, femei, copii, bătrîni, înghesuiţi cu feţele în zid, legaţi de mîini, fără apărare, sute de oameni care ieşiseră în stradă nu ca să fure, nu ca să ucidă, ci pentru a spăla rusinea, umilinţa pe care le îndurasem cu toţii ?

Domnule ministru, nu-i cunoaşteţi pe cei vinovaţi de bestialităţi ? Dar, domnule ministru, aţi întreprins vreo anchetă pentru a-i identifica, aţi făcut cercetări ? Ştiţi cumva dacă la masacrul din Miliţia Capitalei au participat şi lucrătorii UM 0510 Bucureşti, comandată de lt.-col. BOTUFEI, unitate subordonată operativ Direcţiei a V-a, aceeaşi care, în mod obişnuit, asigura traseul lui Nicolae Ceauşescu ? Revoluţionarii n-au fost oare duşi la Jilava de către ofiţerii de cercetare penală, aceiaşi care, în mod obişnuit, organizau transportul reţinuţilor ?

Şi dacă ministrul de interne doarme şi nimic nu-i tulbură dulcile vise, potrivit „Legii 60/1968 de organizare şi funcţionare a Procuraturii României" era obligatoriu ca organele Procuraturii Militare să-l fi zgîltîit în scris pe domnul Doru... Viorel... Ursu cu privire la săvîrşirea acestor fapte. Pentru ca, **(urmare a acestei sesizări, pe baza actelor administrate în procesul Jilava, precum şi pe baza unor verificări absolut necesare efectuate de ministrul de interne) să se fi stabilit cadrele lipsite de onoare şi omenie şi să fi fost luate măsuri de trecere imediată în rezervă.**

De ce, domnule colonel Mugurel Florescu, de ce, ca şef al Direcţiei ... raturilor Militare, nu aţi solicitat ... tocmirea unei asemenea sesizări ... tre ofiţerii instrumentatori ai cauze penale privind lipsirea de libertate în mod ilegal a peste 1 000 de persoane în 21—22 Decembrie) ? Aveţi impresia că onoarea pierdută a Miliţiei române ... refăcut ? Au credeţi că acţi... poliţienească se bucură de respe... încrederea cetăţenilor ?

OLTEA MUTULESC...
Fotografii de GIG MOTOIANU ...

Ziua cea mai neagră

S-a împlinit un an de la desființarea **Comitetului de Acțiune pentru Democratizarea Armatei (CADA)**, organism care nu se înființase la ordinul nimănui, dar fusese acceptat de către ministrul **Stănculescu** încă din februarie 1990. Hotărîrea Consiliului Militar Superior al Armatei, abuzivă și lipsită de temei, trecea în „ilegalitate" ceea ce fusese speranța întregii armate, și nu numai a armatei, de recăpătare a respectului cuvenit, a demnității și onoarei instituției care, pînă în decembrie 1989, fusese poate cea mai îndoctrinată dintre toate, alături de nomenclatură. „fabrica" de nomenclaturiști „Ștefan Gheorghiu" și Securitate.

14 iunie 1990, zi neagră în istoria noastră, a fost marcată nu numai de brutalitatea intervenției minero-securiste în București, ci și de afirmațiile nefondate ale președintelui neinvestit încă de un parlament în majoritate obedient liderului fesenist și nevalidat de o Curte Supremă de Justiție, numită de același președinte neîndreptățit să o facă, afirmații între care, cea referitoare la CADA, avea să însemne sfîrșitul legal al acestuia. Recunoscut oficial și de către liderul C.P.U.N. și candidat la președinție, d-l **Iliescu** — în 13 mai, cu prilejul întîlnirii cu CADA, în clădirea din Dealul Mitropoliei —, comitetul avea să-i mai dea dureri de cap acestuia doar o lună, atît cît îi era necesar domniei sale să simtă pămîntul tare sub picioare. Uitînd cele promise la acea întîlnire privind starea armatei, epurarea ei de cei ce se făcuseră vinovați de unele crime din decembrie 1989 și celelalte puncte ale apelului CADA din 12.02.1990, președintelui în devenire îi rămăseseră în minte doar afirmațiile ofițerilor prezenți, afirmații care l-au făcut să amuțească și să caute să plece cît mai repede, urmînd să găsească un prilej favorabil pentru a scăpa de cei care îl incomodau atît de mult.

Mai întîi a cerut trecerea în rezervă a ofițerilor din cadrul Consiliului Militar Superior, afirmînd că aceștia nu făceau onoare armatei. Adevărul este că nici nu ar fi putut găsi mai buni susținători decît în acest consiliu, cu două excepții, care au și căzut în disgrație după aceea. Apoi a venit ziua de 13 iunie, oferindu-i prilejul de a-i declara pe ofițerii din CADA destabilizatori și vinovați de neintervenția la timp a armatei împotriva manifestanților — afirmație gratuită, contestată de însuși comandantul armatei, generalul **Polivanov**, care a susținut, de față cu martori, că a actionat exact atunci cînd a fost solicitat, la ordinul g-ralului col. **Vasile Ionel**, ministrul **Stănculescu** lipsind din țară.

Acesta a fost momentul în care toți cei care erau împotriva CADA și-au manifestat pe față aversiunea și au făcut toate demersurile pentru a-l anihila, mergînd pînă la trecerea membrilor săi în rezervă.

CRIMINALI, POLITRUCI, PENSIONARI

Cine erau acestia ? Erau fostii comandanți de armate, care acționaseră împotriva demonstranților din decembrie 1989 ; erau cei cu funcții înalte în Marele Stat Major care, în Revoluție, au abandonat conducerea armatei, după ce coordonaseră reprimarea manifestațiilor : erau fostii politruci din armată, care își vedeau periclitată poziția, redată prin înființarea Direcției de Educație Patriotică : erau toți cei care trebuiau să se afle de mult timp la pensie, unii dintre ei reactivați în decembrie 1989 : erau cadre cu funcții de conducere grav compromise în epoca anterioară : și mai erau cei care nu înțelegeau mersul istoriei, ori aveau obligații față de cei care le oferiseră grade și funcții.

Ei toți au adus învinuiri și afronturi comitetului. Datorită lor, armata era într-adevăr destabilizată. Plecarea lor ar fi însemnat coeziunea armatei, intrarea pe un drum nou, marcat de anumite caracteristici democratice. Cu multă abilitate și dispunînd de mijloacele necesare, au reușit să propage ideea că o eventuală plecare a lor ar destabiliza armata. Cînd au intuit pericolul pe care îl reprezenta pentru ei CADA, au infiltrat în comitet cîțiva ofițeri care au avut rolul de a deturna acțiunile acestuia. În [illegible], ei au fost cei care au făcut propunerea ministrului **Stănculescu** de a numi pe anumite funcții importante ofițeri obedienți conducerii armatei și Puterii, sau de a-i menține pe alții pe funcții. Unul dintre acestia a fost **lt. col. Mircea Chelaru**, căruia îi „datorează" poziția actuală generalii : **Voi[illegible]** — fostul comandant al armatei din [illegible]ești —, **Cioflină** — fost locotenent-colonel în decembrie 1989 și șeful secției „[illegible]erații" a armatei care a participat la reprimarea timișorenilor, actualmente șef al Marelui Stat Major — **Polivanov** — comandant al armatei din București —, **Dumitrescu** — șeful Direcției Cadre —, generalul **Anghel** și alții. Ulterior, lt. col. **Chelaru** a fost numit șef de direcție la SRI, și avansat colonel (o fi vreo legătură între SRI și armată ? !), după care a revenit în Ministerul Apărării Naționale, fiind răsplătit cu o funcție de atașat militar. Alt ofițer care a influențat negativ activitatea CADA a fost mr. **Enache** din Marele Stat Major, care a propus și susținut menținerea pe funcție a g-ralului col. **Vasile Ionel**, cel care s-a străduit atît de mult să desființeze comitetul. Au mai fost unii care au încercat să orienteze CADA în sensul susținerii ministrului **Stănculescu**. Ei au greșit prin aceea că au restrîns, în bună măsură, activitatea comitetului la o acțiune menită să-i confere d-lui **Stănculescu** aura de om de neînlocuit și bine intenționat. Ar fi fost credibil acest lucru, dacă d-l **Stănculescu** ar fi demonstrat mai multă fermitate, inclusiv opunîndu-se cererii guvernului de a trece în rezervă o parte din membrii CADA. Cei care s-au ocupat cu susținerea d-lui Stănculescu nu pot fi acuzați de faptul că și-au dorit să rămînă ofițeri activi, este un lucru de înțeles și chiar pozitiv. Dar au greșit în ultima parte a anului trecut, acționînd exagerat de mult în folosul ministrului **Stănculescu**. Și-ar fi putut menține și în alt mod pozițiile, abandonînd treptat și discret activitatea în CADA. Printre ei sînt oameni foarte valoroși, despre care actualul ministru al apărării afirmă că i-au fost buni colaboratori, cînd CADA exista legal și făcuseră parte împreună din acele comisii constituite la cererea comitetului, pentru aplicarea ordinului circular nr. 1, referitor la stabilirea implicării armatei în Revoluție. Tot actualul ministru este cel

care a afirmat marele adevăr conform căruia, la fel cu CADA, a gîndit întreaga armată.

CÎND TE TRIMITE SUPERIORUL LA CLUJ, TU SĂ NU-NȚELEGI ELVEȚIA !

Pentru anihilarea unor membri mai „agresivi" și mai neînduplecați din CADA, s-au făcut și alte demersuri, care demonstrează atît abilitatea, cît și lipsa de scrupule ale unor cadre militare cu funcții înalte. Astfel, au existat membri CADA care au fost numiți pe funcții în Marele Stat Major, lăsîndu-se impresia că se dă curs cererii comitetului de a se crea în apropierea ministerului un grup permanent, pentru a asigura o operativitate crescută în relațiile cu membrii CADA de pe teritoriu, pînă la instituirea, în toate unitățile, a unor organisme democratice (inclusiv în minister), cluburi sau asociații profesionale, pentru care comitetul întocmise chiar și un statut, mult modificat ulterior de „oamenii de bine" din Marele Stat Major. Ulterior, sub diferite pretexte, acești ofițeri au fost eliberați din funcții și mutați în alte unități.

Un caz tipic este cel al **lt. col. Petru Lițiu**, pilot, căruia i s-a propus de către **g-ral lt. Horia Opruță**, comandantul aviației militare — general reactivat în decembrie '89 —, funcția de comandant de divizie, în Transilvania. Această funcție putea să însemne și o răsplată, pentru faptul că respectivul ofițer îi luase apărarea generalului în fața CADA, atunci cînd aviatorii din comitet, exprimînd voința unităților pe care le reprezentau, i-au cerut acestuia să abandoneze funcția de comandant în cel mult două luni de la numire. D-l general a promis, dar de cuvînt nu s-a ținut. După prezentarea lt. col. **Lițiu** ca viitor comandant de divizie la Cluj, acordîndu-i-se și anumite prerogative în acest sens, la puțin timp, a ieșit la iveală adevărul. Faptul s-a produs într-o împrejurare care le-a oferit prilejul atît g-ralului lt. **Opruță**, cît și g-ralului **Drăghiu** — fostul șef al lt. col. **Lițiu** — să-și dea arama pe față. Ofițerul fusese numit de către ministrul **Stănculescu** să facă parte dintr-o delegație ce urma să viziteze Elveția. Această veste le-a produs celor doi generali un șoc electric care i-a aruncat direct în mașinile de serviciu, nemaioprindu-se decît la ușa ministrului. Ca să întrebe cum și de ce. „Cum ? Pentru că l-am numit eu" — a venit răspunsul. „De ce ?". „Pentru că vreau să meargă și doi membri CADA" (Al doilea era lt. col **Octavian Chiriac**, de la Timișoara). Această situație l-a făcut pe „d-l" g-ral **Opruță** să afirme că „a fost lucrat pe la spate". Să facă oare parte și această atitudine din cadrul onoarei militare ?!

SĂRMAN GENERAL, CU 80% DIN SUBORDONAȚI, CEIȘTI !

Pînă la întoarcerea lt. col. **Lițiu** din Elveția, generalii au cîștigat bătălia. Argumentele prezentate ministrului ? Mai întîi, au încercat clasica formulă de constrîngere : „Ori noi, ori el !" Al doilea argument folosit a fost acuzația că ofițerul a colaborat cu Serviciul de Contra-Informații (C.I.) — argument cu greutate, dacă ar fi avut și un suport real. Într-un anume fel, are. Ofițerului — fost comandant de regiment — i s-au cerut relații despre anumiți subordonați sau colegi, în vederea numirii lor pe funcții de conducere.

Facem aici o paranteză. În regimul de tristă amintire, orice numire pe o funcție, de la un anumit nivel în sus, trebuia să aibă avizul organului de contrainformații, aviz contrasemnat de organul de partid, singurul care controla activitatea C.I.-ului. Această procedură, asemănătoare cercetărilor de cadre și notărilor de serviciu, se referea numai la capacitatea de conducere a ofițerilor vizați și la profesionalismul lor, fiind vorba de piloți. Nu conțineau nici un cuvînt despre convingerile lor politice, despre atașamentul față de regimul comunist, sau față de comandantul „suprem".

Deci, acestea erau „relațiile" la care s-au referit cei doi generali. În fapt, nici o delațiune, ci numai referințe date cu cea mai bună credință și intenție. Despre acestea, lt. col. **Lițiu** l-a informat, la vremea respectivă, pe comandantul de atunci al aviației militare, iar colegii nu i-au făcut nici cel mai mic repros, apreciind corect situația. Mai revoltător este însă faptul că tov. g-ral **Drăghiu** a afirmat, la un moment dat, că 80 la sută din subordonații săi au fost informatori ai C.I.-ului ! Îi propunem să ne ofere lista lor și, spre comparație, notele de relații.

La această mistificare, cei doi au mai adăugat un argument : atitudinea „individualistă", constînd din punctele de vedere proprii ale lt. col. **Lițiu** referitoare la catastrofe și alte evenimente de zbor, la anchetarea cărora a participat, prezentînd opinii bazate pe experiența proprie, de multe ori în contradicție cu părerile C.I.-știlor participanți la anchete și, de cele mai multe ori, favorabile piloților care, adeseori, erau învinuiți pe nedrept.

Toate acestea au fost transformate în argumente forte, după un procedeu murdar, menit să discrediteze un ofițer devenit foarte incomod datorită atît activității sale în CADA, cît și calității sale de martor direct și deci, stînjenitor, al evenimentelor din decembrie 1989 de la Aeroportul Otopeni cînd, în urma unor aberante manevre tactice, militarii au ajuns să tragă unii în alții.

PRETEXTE DE TRECERE PE LINIE MOARTĂ

După 14 iunie 1990, presiunile asupra membrilor CADA, deci și asupra lt. col. **Lițiu**, s-au înmulțit, făcîndu-se diverse încercări pentru a-l determina să renunțe la activitatea în comitet. El a continuat însă să ia poziție față de nerespectarea promisiunilor de a se da curs apelului CADA din 12.02.1990 și, mai mult decît atît, a publicat în presă diverse articole referitoare la evenimentele din decembrie 1989.

În luna octombrie 1990, împreună cu locotenent-colonelii **Cornel Surcu** și **Octavian Chiriac**, este chemat în fața Consiliului Militar Superior al Armatei, pentru a da seamă față de activitatea desfășurată după 14 iunie și pentru a renunța (declarație în scris ! — unde am mai auzit oare de asemenea metode ?!) — la această formă de luptă. Ofițerul refuză, ba, mai mult, afirmă că, pentru o adevărată stabilitate în rîndurile armatei, este absolut necesară epurarea acesteia, mai ales de cei care se fac vinovați de moartea a sute de demonstranți în timpul Revoluției, menționîndu-l în acest context și pe g-ralul **Drăghiu**, ca responsabil al tragediei de la Aeroportul Otopeni, din ziua de 23.12.1989. Aceasta a fost, de fapt, condamnarea sa la trecerea în rezervă. Se aștepta doar un pretext. Și acesta a venit.

În data de 11.11.1990, CADA, cu sprijinul Grupului pentru Dialog Social, organizează la sediul acestuia o conferință de presă, pentru a-i informa pe cei interesați, despre rolul și activitatea comitetului. Ofițerul este avertizat să nu participe fiindcă, în caz contrar, va fi trecut în rezervă. Invocînd dreptul său legitim de a proceda cum îi dictează conștiința, i se interzice părăsirea garnizoanei, mai ales că „aceasta ar fi și dorința d-lui ministru Stănculescu". Susceptibil asupra unei asemenea dorințe ministeriale, lt. col. **Lițiu** telefonează la cabinetul ministrului, unde îi răspunde unul dintre membrii CADA, care îi spune că ministrul nu le-a interzis participarea la conferința de presă. Era pentru a doua oară cînd se încerca o „manevră". Prima dată se încercase cu ocazia întîlnirii cu candidatul **Ion Iliescu** dar ca și de această dată, s-a dus. Mai ales, pentru că ministrul îl convocase la dînsul pentru data de 12.11.1990, fapt pe care ofițerul l-a interpretat ca pe o facilitare și o consimțire indirectă a participării la conferință, din partea ministrului.

A doua zi, mai mulți membri CADA s-au prezentat la ministrul **Stănculescu** și i-au raportat cum a decurs conferința de presă. Ministrul i-a asigurat, așa cum o făcuse de mai multe ori după 14 iunie, că nu li se va întîmpla nimic. I-a confirmat însă locotenent-colonelului **Lițiu** faptul că îi transmisese, într-adevăr, să nu ia parte la conferință. „Nu am vrut să te bag în apa aceea" — s-a exprimat domnia sa. După cinci zile, însă, semnează ordinul de trecere în rezervă a patru ofițeri, membri CADA, printre care și lt. col. **Lițiu**, folosind ca pretext participarea la acea conferință de presă și desfășurarea ei. Cu toate acestea, caseta video imprimată cu acel prilej la sediul G.D.S. există și demonstrează limpede lipsa oricărui argument în virtutea căruia s-ar fi putut proceda la trecerea în rezervă a celor patru, în special a lt. col. **Lițiu**. Fiind clar că nu se aștepta decît un pretext, adevăratele argumente trebuie căutate în altă parte și la niveluri cu mult mai înalte. Fiindcă, cum altfel ar putea fi interpretată afirmația din publicația franceză „LIBERATION" a d-lui **Stănculescu**, potrivit căreia, guvernul i-a cerut să treacă ofițerii din CADA în rezervă și că unii comandanți de arme au făcut chiar propuneri în acest sens ?

Astfel a fost redusă, **dacă nu curmată cu totul**, activitatea comitetului tinerilor ofițeri, negîndu-se însăși ideea de democratizare a vieții militare de către unii șefi militari care o confundă cu indisciplina. Iată de ce situația din armată a cunoscut puține schimbări în acest sens, unele pur formale, altele, neavînd suportul material necesar, rămînînd la stadiul de dorințe. În schimb, nemulțumirile sînt mari, ceea ce îi determină pe mulți să afirme că existența CADA a fost benefică, dincolo de toate greșelile inerente. Ceea ce ar trebui să pună pe gînduri conducerea militară a țării, și nu numai pe ea.

PAUL VINICIUS
Fotografie de CRISTIAN CĂLUGĂRU

Pînă la economia de piață, economie de oxigen...

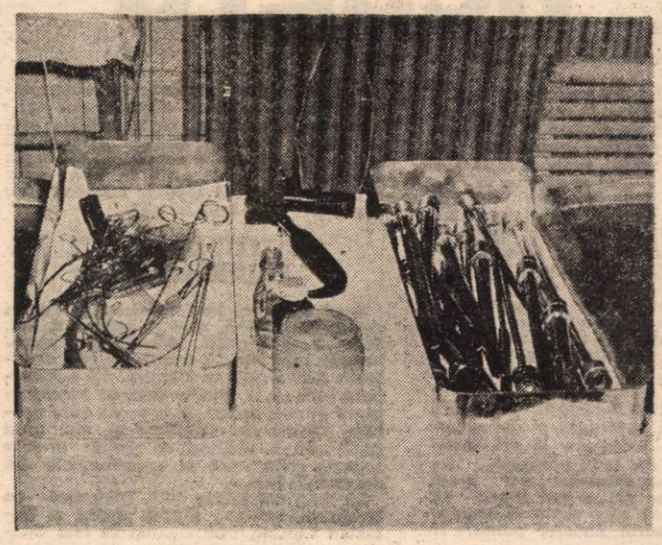

Greva medicilor a pus problema dotării precare cu medicamente și aparatură. Lipsurile sînt de domeniul incredibilului.

„N-avem cu ce lucra", ne spune domnul doctor ortoped Cristian Popescu — șef de sală de operații, secția ortopedie la Spitalul de Urgență București. „Au fost perioade în care n-am avut calmante obișnuite (algocalmine, antinevralgice), perioade în care n-au existat **vată,** iese, alcool sanitar. Antibiotice cînd avem, cînd n-avem. Combinăm medicamentele după ce are farmacia. Au lipsit și anestezicele. Au fost perioade în care am aminat bolnavii de la operație din lipsă de sînge și oxigen. Singele îl donează rudele și colegii de serviciu, apoi îl schimbăm la Centrul de Hematologie (grupa necesară).

Stăm foarte slab cu trusele de urgență, descompletate și deteriorate (sînt folosite de 10—15 ani, deși doi ani ar fi durata limită de folosință). Lipsesc cimpuri moi, halate, mănuși de ață. Lucrăm uneori cu comprese puse pe mîini. Masa de operație este veche, abia se ține, are o mare valoare sentimentală, o adevărată piesă de muzeu. Motoarele Kirschener cu care tragem broșele se mai găsesc în Italia (de pildă) doar în muzeu. Ele sînt terminate, nu mai au turația necesară pentru străpunsul osului.

Lucrăm cu șurubelnițe din comerț (în străinătate se folosesc pistoale cu două viteze — dus-întors — care implantează șurubul în os). Dacă s-ar rupe șurubul, fie ar rămîne în os, fie s-ar sparge osul, noroc că se întîmplă foarte rar. În aceste condiții devenim „mîini îndeminatice", căpătăm o dexteritate invidiată de oricine. Dimineața nu te gîndești cum operezi, ci cu ce operezi. Facem muncă de artizan și la propriu și la figurat. Ne-am obișnuit cu situația.

Nici numărul de paturi nu **este satisfăcător. De pildă, azi** am intrat în gardă cu trei paturi libere. Cronici nu mai internăm din lipsă de paturi, materiale, medicamente și hrană".

„Ajutoare n-ați primit ?"

„Dacă n-aveam ajutoare, de un an de zile n-aveam cu ce lucra. În ultima vreme n-am mai primit".

În rest, țipete, urlete, injurături, beții, bătăi. „Ne-am bătut de multe ori cu țiganii. Operăm tot, fără posibilitatea de a refuza".

„Ce sperați să se rezolve prin greva medicilor ?"

„Nu sper nimic. Ducem o luptă cu morile de vînt. Spunem că n-avem sînge și oxigen, ni se răspunde : «Închideți gurile de oxigen. Faceți economie»".

TIBERIU PAPAHAGI

S. O. S. — Medicii!

In anii '30, in România, o grevă a medicilor a durat 7 minute și a determinat demisii guvernamentale in lanț

M-aș bucura dacă acest articol ar ajunge la rotativă prea tîrziu. Dacă uriașa grevă medicală — fără precedent în România și, poate, în lume — ar înceta în unicul mod în care e firesc să înceteze : prin intrarea într-o altă stare (materială, financiară, morală) a medicinei noastre. Prin acceptarea unor adevăruri elementare : că avem nebănuit de mulți bolnavi — milioane de bolnavi — că, pentru ca ei să trăiască (aproape) normal e nevoie de medicamente, vitamine, aparate, mîncare, sînge, instalații, medici, asistente, infirmiere — și că tot universul acesta care ne apără — cît poate — de alunecarea din noi înșine înseamnă bani. Politică economică. Nu gratuități ineficiente, nu propagandă populistă (oho, cîte „paturi" avem !), ci realism. Criza lumii medicale este — cred — ultima posibilă convulsie a unei societăți pentru care „salvarea" a rămas o iluzie. Ce alteeva mai poate urma ? Iată că de la Timișoara vine un răspuns buimăcitor de firesc : nu poate urma alteeva decît **urgența. Starea de urgență.** Ceea ce înseamnă mai multe lucruri care coexistă aproape paradoxal.

— Imediat după decembrie **'89** părea posibil pînă și visul de a practica medicina în condiții normale. Puțini știu că Timișoara nu are un spital municipal și că instituția care poartă acest nume e risipită în nouă secții și două policlinici din oraș. **Era** absolut necesar să luptăm pentru obținerea unui spital adevărat, ieșind din clădirile vechi, mici și nesănătoase a căror reparație ar costa zeci de milioane și n-ar folosi la nimic. Timișoara trăia — și trăiește — o stare de urgență întîi din punct de vedere strict medical. Mijloacele de a trata **urgențele sînt extrem de reduse. Deci, am început cu asta. În condițiile în care criza rețelei sanitare a devenit tot mai profundă iar investițiile în acest domeniu au fost „tăiate", am reușit să construim și să dotăm — numai cu bani din fondul de reparații — o secție de urgență la una din clinicile Spitalului Municipal (o veche clădire numită „clinicile noi" — n.a.). Am păstrat tot ce se putea din donațiile străine, am format echipe capabile să preia secția, am utilat-o cu tot ce se putea fără a primi un leu din partea guvernului.** Ei bine, în plină grevă sanitară, secția noastră de urgență (prima secție a spitalului pe care îl visăm de generații la Timișoara) a fost adusă la linia de start. Sînt gata de intrare în funcțiune trei linii de gardă (laborator clinic, radiologie și anestezie-terapie intensivă), iar chirurgia abdominală a început deja să lucreze, urmînd să se extindă. Direcția sanitară ne-a donat trei ambulanțe. Într-un fel, de aici începe victoria. **(dr. Marioara Sarău, director adjunct al Spitalului Municipal Timișoara).**

O victorie în plină înfrîngere, odată ce a construi un spital a ajuns o activitate clandestină. Un gest paradoxal, dacă n-am ști că paradoxul e cotidian, că **greva medicilor blochează Puterea, nu pacienții grav suferinzi,** că **a salva vieți — zilnic — a devenit tot o activitate clandestină,** că **singurii care caută o ieșire din criză sînt tot ei, oamenii în halate albe. Secția de urgență construită la Timișoara în contracurent față de politica guvernului în domeniul medical e mult mai semnificativă decît pare.**

— Știți, poate, că **înainte de război a avut loc în România o grevă a medicilor** (tatăl meu era medic) **care a durat șapte minute și a provocat demisii guvernamentale în lanț.** Ce vreau să spun cu asta ? Că o asemenea mișcare — care durează deja de două săptămîni și cuprinde 25 000 de medici — are dimensiuni extraordinare și că, dacă sîntem încă solidari, înseamnă că altă soluție nu mai este. În ce mă privește, nu doresc decît să reînnodăm tradiția școlii timișorene de chirurgie. Chiar în clinica asta se făceau, în anii '80, unele din cele mai grele operații : transplant hepatic și chirurgie hepatică (la vremea respectivă chiar „Flacăra" a scris despre succesele noastre). Aveam prioritate europeană. Acum n-avem nici bani pentru mîncarea bolnavilor. N-avem nimic. Pur și simplu se atentează la demnitatea meseriei noastre. Cel care te forțează să operezi fără instrumente bune, fără anestezice de calitate și alte dotări elementare, fie zi, fie noapte — totul pentru 3 000—4 000 de lei pe lună — vrea să te discrediteze. Te obligă să „primești". Ca să te întrebe după aceea : „Tot dumneata vrei drepturi, doctore ?" E sinistru ceea ce se întîmplă. Avem o singură bucurie : secția noastră de urgență. În care vom munci 24 de ore din 24 și vom salva cine știe cîte mii de vieți. Secția pe care am construit-o acum, cînd medicina românească e în pragul prăbușirii. **(conf. dr. Vladimir Fluture, medic chirurg, șef clinică).**

Un S.O.S., o încăpățînare, un simbol. O certitudine a stării de urgență în care ne aflăm.

RADU CIOBOTEA

PARIUL CU CANCERUL

— Doamnă Virginia Faur, s-ar părea că certitudinile pe care le oferiți unor oameni fără nici o șansă frizează miracolul...

— Nu e nici un miracol. Dimpotrivă. În ce mă privește, e vorba de 12 ani de cercetări, care m-au adus — cum spuneți dv. — la certitudinile de astăzi...

— ...recunoscute prin 42 de brevete de invenție și — cîte ? 26 ? — 26 de invitații în marea lume medicală, la New York, Washington, Paris, Londra, Madrid, Toronto, Bruxelles, Hamburg și alte puncte de sprijin ale planetei.

— Trebuie să vă spun, cu regret, că n-am văzut — cu vreo două excepții — nici una din marile metropole în care am fost invitată și unde am publicat lucrări. Pînă în '89 n-am avut voie, acum n-am bani. Dar asta nu contează atît de mult.

— Ce contează extrem de mult ? Cel mai mult ?

— Salvarea unor vieți, vindecarea unor boli grave. Marele meu pariu este lupta cu cancerul.

— Să începem cu începutul.

— Am absolvit Facultatea de Chimie din Timișoara, secția chimia vieții. Macromolecule. Apoi am lucrat — pînă în februarie '91 — la Întreprinderea Textilă Lugoj. Paralel, am cercetat și am experimentat nutriția, acțiunea enzimelor asupra organismului, metodele de blocare și eliminare a tumorilor canceroase. Am colaborat cu medici buni, deschiși metodelor naturiste de tratare, cum e doctorul Dobra — acum plecat în străinătate —, cum e doctorul Valeriu Popa, care aplică, de asemenea, principiile energeticii în vindecarea bolnavilor. În cazul tumorilor, am descoperit că ele pot fi contracarate energetic prin enzime vii și produse antagonice. Spre deosebire de medicamente — pe care le consider contraindicate în cancer, ca și în alte boli, mai puțin grave — enzimele vii dizolvă în mod organic tumora și o elimină. Medicamentele, spuneam, provoacă dezechilibre în sistemul energetic uman. Iradierile, de asemenea. Tratamentele prin iradiere (cobaltoterapia, de exemplu), duc la formarea multor radicali liberi care — fapt profund dăunător — rămîn în organism. Produsul inventat de mine, și folosit în tratarea cancerului este **apa antagonică cu enzime.** De cîțiva ani acest tratament dă rezultate foarte bune. **Am avut numeroși pacienți „fără șansă"**, oameni trimiși acasă de la spital ca să-și pregătească propria înmormîntare — și care acum trăiesc, perfect sănătoși. Am preparat substanțele vii necesare pentru bolnavi deja operați sau tratați — fără succes — prin iradiere. E adevărat, însă, că la cei operați vindecarea e mai grea, fiindcă deja s-a intervenit în echilibrul organismului. Cel mai greu se poate acționa în cazul pacienților iradiați.

— Care e poziția medicilor față de persoana și metodele dv. ? Le considerați — cum se întîmplă adesea — „ne-ortodoxe" ?

— Nu. Unii medici — mai ales din Reșița și Timișoara — chiar le recomandă pacienților să vină la mine. În general, am impresia că medicina românească nu e deloc dogmatică sau superficială, că acceptă și naturismul, și bioenergia, și alte metode „ne-simptomatice", în unicul scop al vindecării oamenilor. Pot să vă spun că am și pacienți-medici. Deloc puțini.

— La intrarea în apartamentul dv. am văzut numeroși pacienți așteptînd pe scări...

— În curînd vom primi un spațiu mai potrivit, aici, în Lugoj. O zi pe săptămînă tratez

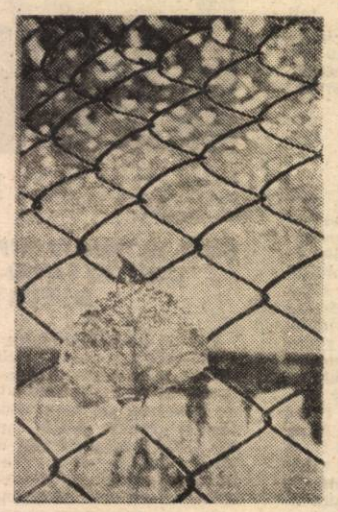

și la Timișoara, pe strada Boemia nr. 15, în locuința unui fost pacient. Dar am și bolnavi din străinătate, din Germania, din S.U.A. De la Los Angeles vine frecvent un pacient „fără șansă" în spitalele americane, care a apelat la mine datorită unor lucrări publicate acolo. Omul era pregătit să moară, nici nu mai putea vorbi. Încercase o groază de medicamente, și acolo — să știți — medicamentele sînt o mare problemă. Nu fiindcă nu s-ar găsi, ci din cauza concurenței între firme, a publicității care derutează total și impune pe piață, de multe ori, medicamente de slabă calitate sau cu serioase efecte secundare. În sfîrșit, cert este că în multe clinici din Occident se recomandă tratamentul românesc cu apă antagonică cu enzime.

— În țară, însă, lucrurile nu stau chiar așa.

— Da, în țară, preparatele noastre naturale nu sînt încă decît foarte puțin cunoscute. Cu toate acestea, am cîte 800 de pacienți pe lună. Mulți din zonele mai „cancerigene" ale țării. Drobeta-Turnu Severin, Pitești, Oradea. Nu îmi dau seama încă de ce există astfel de zone. Ceva, din punct de vedere chimic și nutrițional, influențează organismul. E o problemă care trebuie studiată. Să nu se înțeleagă, însă, că toți pacienții au cancer. Pe baza diagnosticului medical, pot prepara în laborator — pe aceleași principii energetice — substanțe care vindecă numeroase alte boli, de la ulcer la osteoporoză sau — să zicem — varice.

— Cadrul în care lucrați — lăsînd la o parte aglomerația din apartamentul dv. — nu este deloc o improvizație. Profunzimea științifică îmi pare a fi dublată de anvergură socială... Ce înseamnă „Eco-hortimex" ?

— E numele societății comerciale pe care am fondat-o în primăvara acestui an, împreună cu alți patru colegi. Din proiectele noastre, pînă acum au prins ființă laboratorul de studii, cercetări și microproducție de medicamente FAVISAN (pe care îl conduc), activitatea de transport și desfacere a legumelor și fructelor, editarea revistei „Doctorul-Natură".

— O răsfoiesc chiar acum. Extrem de practică.

— Asta ne-am și dorit. Medicină, legumicultură, agricultură biologică, grădinărit, viticultură, arhitectură peisageră, creșterea animalelor și, nu în ultimul rînd, pilule desenate de Ștefan Popa. În plus, tipărim prospecte cu recomandări terapeutice în cazul multor boli. Unul din obiectivele noastre „cu bătaie lungă" este realizarea unei clinici naturiste cu asistență de specialitate și tratament specific, într-o zonă cît mai „curată" a Timișului. Pentru asta, mai avem, însă, foarte mult de lucru.

— De fapt, chiar acum, cînd discutăm, aveți foarte mult de lucru — zeci de oameni stau la ușă așteptînd sfîrșitul interviului — așa că, cerîndu-vă scuze pentru timpul risipit, vă propun o încheiere provizorie. Aș vrea să păstrați, însă, un „fir direct" cu revista „Flacăra". Mă gîndesc la eventualitatea unor intervenții publicistice de specialitate semnate chiar de dv.

— De acord. Ah, iertați-mă. Nu v-am servit nici cu o cafea.

— Oricum beau prea multă Cîte două la un articol.

— Încercați fără zahăr sau cu o linguriță de miere. Veți reuși să vă prelungiți viața cu cîteva sute de articole. Merită.

Interviu realizat de
RADU CIOBOTEA

De la coadă adunate

Lac să fie...

— Ce mai faci dom'ne ?
— Eh, ce mă mai întrebi ? Vorba aia : Nu-i e bine vacii noastre, vine tata cu pielea ei pe băț !
— Zău, dom'ne ? Da' ce-ai ? N-oi fi bolnav ?
— Ba, cam așa ceva.
— Păi du-te dom'ne la doctor, nu sta așa !
— Unde să mă duc ? Că nici nu mai știi și cu ăștia, ori consultă, ori fac grevă.
— Și n-au dreptate dom'ne ? La cîtă carte învață, să le dai leafa aia de mizerie ?
— Ei, da' sarsanalele ?
— Acuma, crezi că dacă ar avea ei bani cît le trebuie, ar mai aștepta găina de la dumneata ? Ce, e vreun doctor în străinătate la care să te duci cu KENT-ul ? Ăia au salariu ca lumea, au cabinet...
— Ei, ce să mai vorbim, acolo au și medicamente. Da-i scump !
— Scump, dar face ! Că dacă dai ortu' popii... Ar trebui să le dea și la ai noștri !
— Păi, acu' cică o să le dea. Nu zicea unu' la TV că or să aibă leafă ca senatorii, ca să nu mai fie nemulțumiți ?
— A zis așa ceva ? Ce nerușinare !
— De ce dom'ne ?
— Păi se compară un senator cu un doctor dom'ne ? Ce face unu' și ce face altu' ?
— Nu-nțeleg.
— Ce nu-nțelegi, că e limpede : unu' te scoate din necaz și altu' te bagă în necaz. Că, dacă te duci la doctor, cu ce are, cu ce n-are, te face sănătos. Da' de la parlamentarii ăștia ce folos ai ? Ori că votează niște legi care nu te interesează pe tine, ci pe ei, ori că fac altele de te string cu ușa, ori că le lasă pe alea de care e nevoie la Sfîntu Așteaptă...
— Așa e !
— Și atunci, spune-mi și mie de ce să n-aibă doctorii leafă mai mare ca senatorii ?
— Știu eu ? S-or fi gîndit în Senat că, punînd mînă de la mînă cu Guvernu', i-au ajutat destul pe doctori.
— Cum i-au ajutat dom'ne ?
— Păi dacă au dus țara de rîpă mai rău decît era, și oamenii o duc tot mai greu, nu te îmbolnăvești ?
— Ba bine că nu !
— Ei, vezi ? Asta nu înseamnă că le trimit pacienți ?
— Aha ! De-aia nu le dau leafă mai mare ?!
— Normal. Gîndesc că, dacă au de lucru, se descurcă. Lac să fie, că broaște se găsesc...

LIANA TATOS

Apel către credincioși

Rolul pozitiv al bisericii la menținerea unității naționale, contribuția ei la propășirea binelui, adevărului, iată cîteva argumente, domnule **Ioan Tamaș**, care pledează în favoarea publicării apelului dv. :

„Noi, credincioșii Parohiei ortodoxe române misionare din Aita Medie, județul Covasna, împreună cu preotul nostru, Ioan Tamaș, facem un călduros apel la parohie și la oameni pentru a ne ajuta, după posibilități, să ne reparăm capitalul modesta noastră biserică și să ridicăm un monument închinat eroilor, căzuți pentru reîntregirea patriei noastre, România.

Menționăm că noi sîntem un număr de 59 de credincioși și, singuri, nu putem face față acestor cheltuieli.

Sumele pot fi trimise pe adresa : Cooperativa de credit Baraolt, cont nr. 312—08—30, Parohia Aita Medie, județul Covasna, cod. 4 023, sau preot Ioan Tamaș, localitatea Aita Medie nr. 360, județul Covasna, cod 4 010, iar noi vom elibera chitanțele cuvenite".

Vă mulțumim anticipat, rugînd pe bunul Dumnezeu să vă ajute. **(Elena Grecescu).**

Aruncați oglinda! Aveți televizorul.

Toată lumea e de acord, fără excepție, că românii au copii frumoși. Cum or fi reușind ei să se transforme în paparude de pe micul ecran, zău că nu știu.

E întristător să vezi studioul transformat într-un fel de local de mahala, cu mici precupețe în devenire, gătite de duminică în rochii scumpe de Consignația, pe care cele cu părinți mai înstăriți le schimbă în timpul emisiunii, rujate, vopsite la ochi cu „sclipici" și pe unghii cu sidef (neapărat, roșu), copii ridicole în miniatură ale mamelor fericite de succesul personal, cel puțin tot atît cît de cel al odraslelor împopoțonate cu atîta dragoste și cheltuială.

Îmbătate de aplauze, năuce sub reflectoare, suflete inocente de romînce — secondate cu brio de bravi soți români — ametesc de încintare sub torentele de complimente șfichiuitoare ale simpaticului domn Mihale, despre care nici măcar noi nu putem spune cu siguranță dacă se distrează numai, ori chiar încearcă, disperat, să descurajeze invazia vulgarității într-o lume care ar trebui să rămînă a frumuseții și bucuriei pure.

Dacă această a doua variantă exprimă intenția sa, atunci trebuie să-i comunicăm cu părere de rău că pentru cei în cauză — ca și pentru mulți alții asemenea — strălucitul „Ridendo castigat mores" n-are nici un sens, pentru simplul motiv că ei rîd de încintare numai în fața oglinzii. Pardon, a televizorului ! **(Roxana Paicu).**

„Du-mă acasă, măi Andy!"

La Oradea, cunoscutul șlagăr „Du-mă-acasă, măi, tramvai !" sună în felul următor : **„Du-mă acasă, măi, Andy !"** pentru cel puțin trei motive.

Primul ar fi acela că numărul de telefon al acestei societăți de taximetriști este foarte ușor de ținut munte : 3 33 33.

Al doilea, că această firmă a obținut dreptul de liberă trecere spre frontiera de pe Calea Borșului spre Ungaria și clienții care iau aceste taxiuri pot să ajungă în țara vecină fără a mai sta la coada de autoturisme. Fapt pentru care președintele firmei „World Wide", dl. **Richard R. Devis** din Texas, aflat în călătorie de afaceri la Oradea, a folosit numai serviciile acestor taximetriști, deveniți subiect de șlagăr local.

Al treilea, că la orice oră din zi și din noapte, la un simplu apel telefonic, mașina răsare ca din pămînt. Și un alt motiv. **last but not least** este acela că numele de Andy vine chiar (după exemplul Mercedes) de la... Andreea, fata patronului firmei.

Unii circotași susțineau că în societatea Andy taxi ar fi angajați numai unguri din Oradea. Președintele firmei a dezmințit acest zvon, spunîndu-mi că sînt și taximetriști români ca, de pildă, domnii Pop Petru, Tata Mircea, Rață Iosif, Brădeanu Alexandru, Dăscălescu Florian și alții. **(Pascu Balaci).**

Se naște un muzeu

Domnul **Petru Susan** din satul Coteșți, comuna Tîrgu Frumos, jud. Iași, dorește să deschidă acasă un muzeu și. în acest sens, ne solicită sprijinul. Primul exponat ar fi electropompa achiziționată de la **Cooperativa Electrometal Oradea**, Calea Cluiului, nr. 207/B și trimisă aceleiași unități pentru reparații, la data de 22.03.1991.

Avînd mare nevoie de această pompă, domnul Petru Susan, prin intermediul nostru, adresează sus-numitei cooperative următoarea întrebare : Întrebați-i, vă rog frumos, dumneavoastră, ce au de gînd — o mai repară ? dacă nu se pricep, să mi-o trimită așa cum e ca să o am cel puțin la muzeu". **(Elena Grecescu).**

Precizare

Precizăm — cu referire la reportajul **„Pucioasa la solstițiul de vară"**, apărut în numărul trecut al revistei noastre — că în satul Maluri atît construcția școlii, cît și racordarea la rețeaua de electricitate se află în curs de realizare și vor fi gata nu peste mult timp. În ceea ce privește alimentarea cu gaze, bătălia a fost și este pentru cerințe particulare ; cu blocurile de locuințe n-au fost probleme, ele au putut fi cuplate la conducta de gaze, imediat ce-au fost construite.

Aveți dreptul! Aveți dreptate?

POȘTA REDACȚIEI

CONSTANTIN N. DUMITRU — sat Plesa, com. Beresti, jud. Galati : Pînă în prezent n-a apărut legea care reglementează situația proprietăților naționalizate. Dacă în privința prăvăliei mai puteți nădăjdui ceva prin aparitia unei hotărîri care să repare cît de cît nedreptățile făcute, milioanele pe care le-ați avut în bancă s-au dus, din păcate, pentru totdeauna. Dumneavoastră cereți să vi se „restituie banii din fondurile PCR". Solicitarea are un inconvenient. Nu știm nici noi cine deține acum acești bani, dar sîntem convinși că posesorii n-ar renunța prea ușor la ei.

EMILIA DUMITRU — sat Oreavu, com. Valea Rîmnicului, jud. Buzău : Pentru a veni în sprijinul dvs. am expediat scrisoarea pe care ne-ați trimis-o Ministerului Muncii și Protecției Sociale care ne-a sprijinit deseori. Sperăm că și de astă dată. Deci, pe curînd !

VIRGINIA RĂDULESCU — București, str. Saradei, nr. 53—61, bl. A 9, sc. A, ap. 1, sector 1 : Saradele par a fi greu de dezlegat de către funcționarii Oficiului de pensii al Sectorului 1. Vom încerca să-i ajutăm, sperînd astfel într-o rezolvare a problemei pe care ne-ați relatat-o.

ELENA GRECESCU

Au venit, au aruncat și-au plecat!

Cine ? Americanii, se-nțelege. Pentru un moment, am avut Harlem la București. Și cu ce ne-am ales ? (Fotografie de Leonard Chioveanu).

La gunoiul vesel

Nu știu dacă nu cumva o asemenea asociație s-a și înființat, date fiind condițiile excepționale create cu generozitate în întreg Bucureștiul. Care e starea gunoiului în capitală ?

Nu vă alarmați. E staționară. Adică, stă pe loc. Gunoiul. Duhoarea, nu. Duhoarea ne înconjoară, ne asediază, ne chinuie zilele și nopțile, ne isterizează. Izolăm ușa de la intrare să oprim duhoarea de la ghena aflată în mijlocul holului fără aerisire și deschidem fereastra să inhalăm fericiți pe cea a muntelui de gunoi din fața intrării în bloc.

În vremea asta, gunoieri zoioși, trăznind a băutură, trudesc din greu umblînd din ușă în ușă după „ceva pentru băieții cu gunoiul". Cum sînt tot timpul nemulțumiți de sumele modeste oferite de locatarii nerecunoscători, le propun cu toată seriozitatea și simțul de răspundere de care mă simt în stare să-și înscrie la notariat asociația cu scop lucrativ „La gunoiul vesel", după care pot anunța în presă și la televiziune numărul de cont în care putem depune bani întru susținerea lor. **(Roxana Manolescu).**

A-nceput concurența!

Piața liberă și cerșetoriei își spune cuvîntul. Cine cerșește mai bine, mai repede și mai ieftin, cîștigă ! Să fie aceasta o meserie a viitorului ? (fotografie de Ionel Puică)

Primim

Primim de la Biroul de presă al Ministerului de Interne, sub semnătura dlui. maior Nicolae Bucur, o scrisoare care [illegible] de două ori mai [illegible] decît articolul, publicat de noi, pe care îl contestă. Așa că sîntem siliți să redăm sintetic reproșurile dsale: «Flacăra», „în numărul său din 22—28 mai 1991 a publicat, sub semnătura domnei Elena Grecescu, articolul intitulat «Varniștii hoțomani» care prezintă situația în care s-au aflat Ionel Mocanu și consăteanul său Milica Vasile. Aceștia au fost depistați într-un tren de persoane avînd asupra lor cherestea, ce le-a fost confiscată de către organele de poliție. În urma cercetărilor efectuate cu privire la cele semnalate, vă facem cunoscut că aspectele relatate sînt doar parțial reale". Pentru partea „nereală" (care ar consta în faptul că deși oamenii au cumpărat legal cheresteaua — „organele silvice au întocmit absolut legal actele de vînzare-cumpărare" — „considerăm că este incorect ca lucrătorii de poliție, pentru că au aplicat strict prevederile legii în materie de apărarea fondului silvic, să fie etichetați" etc., etc.) e acuzată d-na Elena Grecescu. Nereală (adică nerealistă) e perspectiva M.I. Căci se plînge dl. Ionel Mocanu (avem scrisoarea sa) și „Flacăra" îi susține cauza (cum adică să ți se confiște cheresteaua pe care ai plătit-o ?). Că polițiștii aveau numai intenții bune și erau numai cu gîndul la bunul public — nu avem nici o îndoială. Cum sîntem, de asemenea, încredințați că, în multe cazuri, au prins hoți adevărați și că, în foarte multe, n-au apucat să-i prindă. În general, toți vrem să fie prinși hoții **adevărați.** Problema e însă alta — nimeni nu trebuie să fie tratat ca un hoț pînă nu sînt probe. Iar oamenii îi vor privi pe polițiști fără ostilitate (așa cum e normal) exact atunci cînd va fi clar că polițiștii sînt duri (dar în spiritul legii) cu infractorii și politicoși, exacți cu noi ceilalți.

Este ceea ce își dorește și dl. maior Bucur, nu ne îndoim. Desigur, dacă redactorul nostru nu semna materialul alcătuit, totuși, din citatele unei scrisori disperate, era clar că o imagine neplăcută despre poliție o are un om destul de bine motivat în acest sens. Ne pare rău !

FLACĂRA
PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

Corespondență literară

Ema Vinski : Aștept demult de la dvs. o adresă (pentru dezlegările ce vi se cuvin), în ceea ce privește restul scrisorii, cred că sînt printre puținii care i-am oferit poetului de care vo bîți solidaritatea mea imediată și practică. Pur și simplu, mi-a refuzat-o. Ce să mai fi făcut ?

Coconu Olimpia : Suferința proprie n-are nici o valoare în poezie decît dacă naște o nouă expresivitate în limbă. Strigătul de moarte al unui poet adevărat trebuie să fie absolut original ca să rămînă în istorie. Suferința textelor dvs. este (încă) una comună.

Dora Constantinescu : Am primit și scrisoarea dvs. din 20 iunie. Aceeași impresie vie că din aceste pagini va ieși ceva. La timpul potrivit, sper să se ivească și ideea optimă a finalizării lor. Oricum, cred că vă simțiți mai bogată cu aceste texte (pe care le păstrez) și nici decum mai săracă. Ultima pagină a scrisorii (mai ales) e frumoasă și mă bucur ca și cum aș fi scris-o cu sufletul meu de duminică.

Olah Ionel : „Eu scriu mai departe **poezile** mele / Chiar dacă nu vă interesează / Dar pe mine mă distrează". Aceste rînduri spun totul despre dvs. Poezia, însă, — domnule Ionel — nu mai e demult o distracție !

Arlette Pescăruș : „Ceț mai trist e faptul că" faceți prea multe greșeli de ortografie ca să mai poată avea cineva mînima încredere în evoluția dvs. poetică. Nu e decît să fii bolnav de omenie" cînd scrii versuri, ci trebuie să mai și știi să pui doi i acolo unde trebuie. În plus, adăugați : „vă rog să-mi iertați scrisul mizerabil. Mă și mir sincer vorbind cum de mă descifrați". Foarte greu, evident. În rest, nu vă alungă nimeni, de n'căieri. Putem dialoga la nesfîrșit, dacă nu aveți alte pretenții decît să vă citesc. Dacă vreți să si publicați, trebuie să aveți competența necesară în ceea ce privește mînuirea corectă și **originală** a limbii române.

E. Chelaru : Sînt de apreciat aceste două versuri : „De cînd mușneagul vîn de Murfatlar / Nu-mi vine să-și dea duhul, în pahar", dar nu și versificările greoaie și inadmisibile de tipul : „Și-mi zic mereu : de cînd tu să nu-ți faci / Decît cu vorbe ne-mpletind girbaci". Cum adică, să nu-ți faci de cînd ?

Stela Ilea : Pagini de mare valoare. Trimiteți-mi și alte fragmente pe aceeași temă. Ar fi grozav dacă ați putea scrie o carte de 80—100 de pagini despre același subiect, cu același titlu. Aș vrea să vă pot provoca la lucru consecvent. Considerați-mă cititorul dvs. ideal și așterneți-vă pe treabă. Nu e de glumit cu „fărîma de dumnezeire ce ți-a fost dată" !

Dan T. Gârtesch : „Afirmații regretabile" e un mic eseu pe care-l puteți publica într-un ziar județean, întrucît Bucureștiul își are eseiștii săi. Din nord e nevoie de texte conținînd fapte specifice locului și informații exacte. Evident, pe răspunderea semnăturii ! Ce'ălalt text e scris grecu. În ce privește propunerea, nu e nevoie de nici un contract. Trimiteți texte interesante și dacă apar, înseamnă că am avut nevoie de ele. Dacă nu, nu. Poemele sînt frumoase. Lucrați, însă, mai mult la climatul lor de originalitate.

Adrian Dumitrescu : Vă propun să amînăm întîlnirea pînă la începutul lui septembrie.

ION ZUBAȘCU

S. A.

Pămîntul, acest bazar uriaș
În care fiecare oferă ce poate.
Noi ne vindem sărăcia la licitație
Și numai pe valută forte.
Cine că mai puțin. Însă nimeni
Nu se grăbește să cumpere.
Probabil nu e încă destul de ieftin.
Nu-i nimic ! „Din pămînt ne-am născut
Pămînt sîntem". Așa că ne vom socoti
Trupurile în hectare și
Vom forma o societate mixtă și pe acțiuni
Destabilizatoare, cu cincizeci la sută
Capital dumnezeiesc, adică cu totul
Și cu totul străin de
Sufletele noastre bolnave.

DAN T. GÎRTESCH

SEMNAL

N. S. Stănescu — **Economia românească de la ficțiune la realitate,** Editura Humanitas, 1991, 132 pagini, 39 lei.

În sfîrșit cititorul interesat de starea actuală a economiei românești ca și de șansele ei în viitor are la îndemînă o analiză lucidă, reflectînd corect realitatea. Eseul lui N.S. Stănescu este un exercițiu de gîndire liberă care dobîndește, fără să-și fi propus, și calitatea de replică polemică la defunctele documente de partid, șablonarde și mincinoase, ridicate la rangul de texte sacre și învățate pe de rost de toți oamenii activi care aveau obligația patriotică" de a se lăsa convinși că economia românească nu era în plin faliment ci în plin miracol economic. Eseul descrie circumstanțele acestui faliment, dar mai ales premisele redresării, pentru care se propun mai multe variante. Autorul consideră că în același timp cu trecerea unui nou cadru al acțiunii economice trebuie reeducată gîndirea economică, trebuie să fie repuse în drepturile firești noțiuni fundamentale ca : interesul personal concurența și piața, somaiul etc.

lă".

DOMNIȚA ȘTEFĂNESCU

De ce a plecat Caragiale din țară?

DE CE a plecat Caragiale din țară ?", aruncă Laurian Oniga o întrebare în pauza ultimei repetiții la „O noapte furtunoasă". Nimeni nu-i răspunde.

Și societatea românească înoată în continuare în spațiul lui Caragiale. Pentru cîteva momente, atunci în decembrie '89, am crezut că ne-am vindecat. A fost o părere. Sîntem poate iremediabil condamnați la derizoriu, demagogie, ridicol. E gîndul de la care pornește propunerea regizorală : **o mîntuire ratată.**

Hotărît lucru, un regizor tînăr care vrea să monteze Caragiale în aceste luni nu poate face un spectacol neutru. Iar dacă vor fi ici, colo, voci care să spună „fără politică, domnilor artiști" le vom trimite la bibliografia de rigoare pentru a-și aminti că și acum 100 de ani cînd au fost scrise, replicile lui Caragiale erau îmbibate de politic.

REGIZORUL SPECULEAZĂ cîteva date pentru a construi propria demonstrație. În 18 ianuarie 1879, la premiera absolută, piesa mai avea un act care începea cu arderea chiștigerici lui Jupîn Dumitrache. Asta explică și furia lui împotriva lui Spiridon care fumează și care poate fi un posibil vinovat. Apoi dramaturgul a renunțat la acest început și a păstrat doar ultimele două acte. Spectacolul lui Laurian Oniga va începe cu momentul incendiului. Decorul (admirabil realizat de scenograful Virgil Mîloia) este o structură de lemn care dă un contur casei supraetajate a lui Jupîn Dumitrache. În prima scenă el este învăluit în fum și o lumină roșie incendiară. Regizorul reia ideea inițială a autorului, pentru a imprima o anume stare personajelor : frica de incendiu. Și treptat, într-o subterană a semnificațiilor, se construiește un spectacol care cuprinde date ale experiențelor noastre recente. Simplificînd foarte mult lucrurile, raporturile devin următoarele : incendiul din prolog este echivalentul evenimentelor din acel decembrie misterios. Spiridon aduce imaginea tinerilor care au fost răniți, care își duc din cînd în cînd mîna la rana ce nu a încetat să doară, care încă sînt loviți și injurați. Nu este nimic ostentativ în propunerea regizorală. Cel care a plătit biletul pentru a sta în fotoliu să rîdă, stă și rîde. Va începe să fie nedumerit la primul monolog al lui Spiridon și poate, se va întreba : ce este cu acel tînăr îmbrăcat în haine prea lungi, care ține în mînă o pasăre și poartă cu el atît de multă tristețe. Parcă nu ar veni din lumea lui Caragiale, ci din societatea noastră, traumatizată.

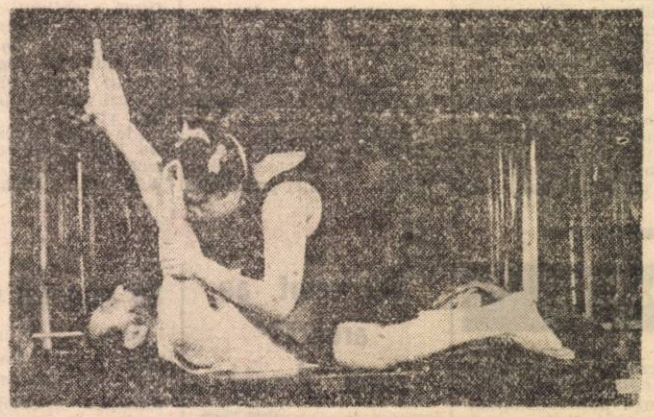

Celelalte personaje își păstrează caracteristicile, dar într-o notă acută. E bine știut că după un cataclism toate simțurile, viciile, reacțiile sînt exacerbate. Astfel, Veta și Zița, care aproape tot timpul joacă în desuuri cu volănașe, au comportamentul unor prostituate. Ipingescu, Chirinc, Jupîn Dumitrache sînt grosolani și au o plăcere a violenței. Scenele se consumă la limita de sus a agresivității și în ciuda numeroaselor gag-uri, pare o comedie în pragul nevrozei.

TRUPA DE ACTORI lasă de dorit. Cînd i-am văzut la premiera de la Teatrul Național din Timișoara interpretau cu precizie rolurile. Nu aveau însă acea stare care să dea forță creației. Rămîne remarcabilă interpretarea Mălinei Petre care juca în travesti rolul lui Spiridon cu o inteligență și sensibilitate specială. În anumite momente era bună și Luminița Stoianovici, în rolul Vetei.

Și uite așa, intrăm într-o altă zonă de tensiune a fenomenului teatral actual. Această stagiune a dat posibilitate multor actori foarte talentați să intre în teatrele bucureștene în urma concursurilor conduse de Andrei Șerban și Liviu Ciulei. Sînt însă ținuți departe de Cetate mulți regizori tineri. Cum ne putem gîndi la teatrul care se va juca peste 5 sau 10 ani fără a-i lua, în primul rînd, pe ei în calcul. Un motiv în plus, pentru care sper să revină Andrei Șerban în țară stagiunea viitoare, este acela că a promis deschiderea porților Teatrului Național regiei tinere.

AURELIA BORIGA

Lanterna magică

O ecranizare și nu numai...!

Este evident pentru oricine care vede filmul **„UNDEVA ÎN EST"** (realizat de Nicolae Mărgineanu, după un scenariu scris împreună cu Augustin Buzura și inspirat din romanul „Fețele tăcerii", al celui din urmă), că avem de-a face cu un început de drum, cu un fel de „operă prima" în ceea ce privește **abordarea** trecutului nu prea îndepărtat al României, dintr-un unghi de vedere într-adevăr NOU, caracteristic deschiderii ideatice care a urmat, în mod firesc, Revoluției din decembrie.

Să fim bine înțeleși : **nu este** acel FILM DE ACTUALITATE pe care îl așteptăm, încă, toți ; **este** însă, în mod categoric, prima încercare autentică de abordare a unei realități cumplite (procesul de „colectivizare" al țărănimii române, al cărui dramatism s-a manifestat mai ales în anii '950) — dintr-un unghi inedit. Cel al condamnării CRIMEI în masă ce s-a aplicat — atunci — asupra poporului român. După cîteva producții anoste, preluate „din mers" din portofoliu existent încă sub Dulea ; după cîteva comedioare muzicale penibile, cu pretenții de filme „contemporane", dar eșalînd o totală lipsă de har — dacă nu chiar de bun simț, la adresa celor care au dus la scăparea de sub jugul ceaușist — iată cum, prin filmul lui Mărgineanu, putem afirma că, în sfîrșit, cinematografiei române, începe să-i vină mintea la cap... ! (Mă refer la filmul de ficțiune ; cel de documentar, îi datorăm de la cîteva reușite, din mai sus menționatul punct de vedere).

Este benefic faptul că un regizor cu profesionalismul lui Nicolae Mărgineanu s-a hotărît să atace direct, un subiect „fierbinte" — iar reacția publicului la filmul său o dovedește cu prisosință ; este benefic, mai ales, că ne-am trezit dintr-un somn nepermis de lung că pe marile noastre ecrane — prin **„UNDEVA ÎN EST"** — putem vedea o față a unei realități trecute așa cum nu am putut-o vedea pînă acum.

Colectivizarea agriculturii a reprezentat o veritabilă tragedie social-morală a poporului nostru : prin tragism, ea atinge balada. Mărgineanu (repet : primul care s-a încumetat să se ocupe de acest subiect, pînă nu de mult TABU !), a ales, din acest tragism, partea **violentă**, mergînd din capul locului pe **acțiune** — și mai puțin pe **analiză.**

Imagistic vorbind, **„UNDEVA ÎN EST"** este un film dur (chiar mult prea dur în anumite momente, aceste momente devenind astfel incredibile și scăzînd intrucîtva tensiunea emoțională a acțiunii, în favoarea spectaculosului gratuit), cu personaje ce se pot împărți în **buni** și **răi,** fără nuanțe intermediare. Bunii, sînt țăranii năpăstuiți — răii, comuniștii, securiștii și delatorii. În mod paradoxal, se repetă acum un fapt, o caracteristică dacă vreți, a fostei literaturi „realist socialiste" : acolo, răii erau chiaburii și „partizanii din munți" (mai întotdeauna interpretați **admirabil !**), iar comuniștii, „eroi pozitivi", din punct de vedere interpretativ scriitiau din toate încheieturile... În filmul de față, invers : comuniștii, devenind „eroi negativi", suferă de **aceleași schematism** al interpretării (excepție : admirabilul Dorel Vișan !), încît te întrebi pe bună dreptate : între ALB și NEGRU, numai primul există cu adevărat ?! Sau magistrala interpretare a unor mari actori, precum Ion Fiscuteanu sau Remus Mărginean (ambii în tabăra „albilor"), sfărîmă echilibrul dintre, hai să le zicem, cele două „partide" aflate față în față ?!

Dar astea sînt simple speculații (cum tot o speculație ar fi și asocierea universului filmic — din punct de vedere al opoziției celor două tabere — cu „Donul liniștit" al lui Solohov, mai mult decît cu realitatea post-belică a României !)... Esențialul e acela că **„UNDEVA ÎN EST"** acuză pătrunzător — chiar dacă uneori suficient de clar — **erorile** aplicată României prin „colectivizarea" de tip stalinist, episod sumbru în istoria națiunii și ale cărei urmări dezastruoase pentru schilodirea sufletelor și economiei țării nu se vor limpezi, iată, complet, nici în zilele noastre...

Să salutăm, așadar, filmul lui Mărgineanu ca pe o izbîndă.

HORIA PĂTRAȘCU

Vissi d'arte

Mult, foarte mult a dat de gîndit prezența Marianei Nicolesco în concertele sale bucureștene de săptămîna trecută. Mai întîi pentru că ne întîlnearn cu o celebritate a teatrului liric, purtînd un nume românesc și având la începuturile carierei [illegible] studii în România. Apoi, pentru că încă nu ne-am obișnuit cu star-sistemul și o asemenea apariție tinde să fie preluată în bloc, numai cu aplauze, considerînd că orice rezervă este de domeniul imposibilului. De asemenea, pentru că am înțeles, încă o dată și mult mai bine, că intrarea în circuitul vieții artistice internaționale este o fază obligatorie în pregătirea unui muzician, ferindu-l astfel nu numai de pericolul provincialismului și al informării fragmentare dar și oferindu-i totodată modelele formative necesare — estetic și social. În fine, apropiindu-ne de subiectul acestor opinii, am avut mult de reflectat asupra modului în care se construiește un recital de anvergură, înțelegînd că niciodată un interpret nu este infailibil, chiar dacă eventualele erori sînt estompate de aplauze.

Mariana Nicolesco, așa cum am aflat din cuvintele extrem de elogioase care au abundat în ultima săptămînă în mass media românească are din plin cu ce să alcătuiască un portret de Divă în lumea operei. Personalitatea sa, prezența scenică, cunoașterea problematicii de abordare repertorială, pe de o parte, performanțele ce i-au adus celebritatea, pe de altă parte, sînt argumentele de prim ordin. Nu am avut ocazia să-i urmărim evoluția, nu am plecat de la o imagine preexistentă — cum a fost cazul cu o Cotrubaș sau Krilovici. Mariana Nicolesco ne apare ca o creație scenică ajunsă la apogeu și publicul nostru a recepționat-o astfel. S-a vorbit foarte mult de calitatea de excepție a glasului ei de soprană, care acoperă un teritoriu repertorial extrem de cuprinzător, mai ales de natură italiană. Cred că, la Mariana Nicolesco impresionează însă mai mult decît vocea în sine — cu o valoare timbrală valabilă dar nu unică — modul în care este minuită în scopul de a obține efectul expresiv și muzical scontat. Iată de ce trebuie cred urmărită manifestarea sa în utilizarea registrației — manifestare ce se justifică în primul rînd ca expresie scenică și apoi ca stil. O insistență asupra efectului echilibrează încheieri prea brutale de frază, respirații și schimbări de culoare cu care nu sîntem întotdeauna obișnuiți. De altfel, în concertul susținut la București, interpreta a fost ghidată de dorința unei demonstrații complete și edificatoare. Am rămas impresionați de fiecare incursiune în oerimetrul care îi convine cel mai bine — cel al sopranei lirice cu unele accente spinto — așa cum s-a întîmplat cu fragmentele din **Ana Bolena** de Donizetti, **Otello** de Verdi, **Mefistofele** de Boito sau **La Wally** de Catalani. Pentru Mozart există o certă abordare profesională, dar apăsarea spre dramatic nu îi convine în măsură să-i permită păstrate pe un cadraj stilistic impecabil. Dacă Norma de Bellini va fi întotdeauna un subiect de dispută — și este și aici cazul — dacă Aida de Verdi sau partiturile pucciniene ies din zona cea mai luminoasă a radiației sale artistice, din diferite cauze profesionale și temperamentale, totuși orice pagină solistică spre care privește nu te poate lăsa indiferent. În principiu datorită participării, implicării neconditionate a interpretei, regulă de aur a carierei oricărui mare cîntăreț. Nu am notat aceste gînduri pentru a pune vreo umbră asupra concertelor bucureștene ale Marianei Nicolesco. Nici nu am putea, nici nu ar fi cazul. Dar ce bucurie să se poată discuta despre un nume mare, pe care să nu îl cunoști doar din faimă !

Satisfacția celor care au colaborat cu Mariana Nicolesco nu a fost mică. Atît Cristian Mandeal cît și Filarmonica dirijată de el s-au bucurat, mai mult decît publicul, de o asemenea întîlnire ce le-a propus să-și iasă din obiceiurile simfonice și să intre, pentru cîteva momente, în miracolul operei. I-am simțit cuceriți și dornici să se apropie de ceea ce ar face o orchestră de operă, atunci cînd pe podium se află o vedetă care adună, într-o imaginară trenă speranțe și iluzii, muncă și sacrificii, într-un cuvînt, o mare și convingătoare iubire pentru ceea ce Puccini a numit, prin Floria Tosca, „Vissi d'arte".

GRIGORE CONSTANTINESCU

Cursa cu obstacole

De la mama citire...

Numele moșierului îmi scapă. Dar episodul descris mai jos a avut loc în preajma primului război mondial [illegible] Tg. Mureș. O ceată de femei, virstnice și tinere, [illegible] un lan întins de porumb. Vechiul care le supraveghea venea zilnic, dar nu se apropia prea mult, văzînd că toate sînt ocupate și muncesc cu sîrg. Pleca liniștit. Vechilul era însă păcălit. Femeile într-adevăr munceau, dar nu toate. Una dintre ele chiulea, spre satisfacția și bucuria cocchipierelor. Și acest chiul era obositor, dar celelalte o îndemnau cu nerăbdare să și-l continue. Cea mai tînără dintre ele, o fetișcană cam de 12 ani, era în rînd cu ele, aplecată, stînd pe vine sau înaintînd încet în ritmul în care ele curățau cultura de buruieni. Nu lucra însă. **Citea.** Basme populare în care binele învinge răul sau romane în fascicole despre haiduci neînfrînți care jefuiau grofii și îi ajutau pe sărmani. Avea doar două clase și era firavă, dar devenise membră indispensabilă a cetei care, însetată de frumos, de povestiri „adevărate", lucra și pentru ea, cerîndu-i, în schimb un singur lucru : să citească. Nu e greu de dedus cît de mare era setea de cuvîntul scris a acestor femei analfabete sau semianalfabete, care, din diferite motive nu aveau acces la el.

Fetișcana era mama mea și mi-a povestit acest episod cu mulți ani în urmă, cu ocazia apariției unui roman de aventuri scris de mine. Era deja în virstă, dar după ce făcea cumpărăturile, îmi gătea și încerca (luptă zadarnică) să facă oarecare ordine printre mormanele de cărți, reviste și ziare ce populau camera mea, se așeza în fotoliu și citea. Descori o găseam atipită, cu cartea în poală. Se întîmpla să tresară auzind că intru în cameră. Închidea repede cartea și se rușina de parcă era surprinsă făcînd un lucru nepermis. Fata [illegible] care o avea cuibărită în suflet de la virsta de 12 ani citea ascunzîndu-se de ochii iscoditori ai vechilului ? Vechilul care s-a cuibărit în conștiința multor oameni simpli, netrivit căruia cititul este o zăbavă dăunătoare, irosire de timp util ?

Cercetătorii în domeniul sociologiei lecturii au [illegible] ultimele decenii deprinderile de lectură, motivațiile, condițiile sociale care înlesnesc și fac posibil accesul la carte. Mama a plecat demult. În ultima ei noapte a avut pe noptieră nitroglicerină și o carte. Debandada în camera mea a devenit de-a dreptul insuportabilă. S-au înmulțit ziarele, revistele în care notez articolele ce dezbat criza acută de cărți, starea alarmantă a bibliotecilor, prețurile exorbitante ale operelor publicate, eseurile în care se trag semnale de alarmă și se cer măsuri eficace pentru protejarea culturii scrise, se caută soluții pentru ieșirea din criza politică și morală în care se află țara.

Desigur, setea de frumos, de adevăr este potolită pentru foarte mulți de emisiunile televiziunii, de programele radioului. Cartea va rămîne însă **izvorul de neînlocuit** al cunoștințelor, al instruirii, al potolirii setei de frumos. Dar acest miracol numit carte se îndepărtează pe zi ce trece tocmai de aceia care ar avea cea mai mare nevoie de ea. Galaxia Gutenberg este într-devăr în criză. Și este o slabă consolare faptul că în țările învecinate avem de-a face cu același fenomen.

BALOGH JOZSEF

„Nu-ți mai bate gura : a sosit cenzura!"

...Reproduc, textual, finalul unui act semnat de **Colectivul directorial** al **Studioului de creație „STAR — FILM 22"** (prin persoanele a doi cunoscuți regizori de film : **Iulian Mihu** și **Șerban Marinescu**) :

„...Deoarece în mare parte filmul nu se mai poate îmbunătăți, el fiind într-un stadiu foarte avansat, Studioul nostru de Creație se vede nevoit să-l accepte, dar NUMAI cu condiția ca autorul să elimine în intervalul următoarele trei secvențe :

a). — Ședința din biroul directorului fabricii.

b). — Autobuzul și scenele exterioare aferente (malul mării).

c). — Atelierul de sculptură din final și scena adiacentă din fabrică — de pe video.

Subliniem încă o dată că respectarea acestor observații este obligatorie, altfel Studioul nostru de Creație nu va recepționa filmul.

În cazul unor nemulțumiri ale autorului, acesta se poate adresa presei sau oricărei instanțe dorește".

(urmează cele două semnături).

Bănuiți, poate, că este vorba de un act inițiat de fostul C.C.E.S. ?!

Nu, iubiți și stimați „preni" : este vorba de o adresă elaborată în chiar zilele noastre cele mai recente, și face referire la **„INNEBUNESC DACĂ-MI PARE RĂU"**, debut în lungmetrajul artistic al regizorului **ION COSTIN** (un nume pe care vă îndemn să-l rețineți ! — n.a.), un film de o actualitate copleșitoare, referindu-se strict la **zilele noastre** ; un film pe care mărindu-l, într-o viziune numită-zisă „de lucru", am avut revelația de a constata că **iată, dom'le : ESTE !"...** adică se că este, într-adevăr, acel film pe care îl așteptam de atîta vreme și care se ocupă, în sfîrșit, **de noi și de zilele noastre**, atît de contradictorii și de dificile.

Nu intenționez să fac cronica acestui film — premiera sa, după cum am aflat, va avea loc la Costinești — fiindcă de ultimul paragraf al textului reprodus mai sus, cred că mai afirma nu numai o profundă nedumerire asupra filmului în sine (citește, chiar scrisă : **O NOUĂ CENZURĂ**), ci și spaima pe care mi-o naște întrebarea : **o luăm, oare, de la capăt cu oameni buni ?!**

Ca om, ca un autor profund marcat de efectele cenzurii ceaușiste, nu pot să nu mă întreb : ce se va alege din cinematografia noastră națională dacă pînă și unul debutant, evident plin de talent și curajos pînă la a face gafe (pe care și le recunoaște de altfel — vezi cele două interviuri publicate în „România Liberă" și „Cotidianul"), se încearcă a i se da la cap ?!

Cum adică, un film susținut cu căldură pînă la finalizarea sa de către senatorul **Sergiu Nicolaescu** (directorul Studioului **„STAR — FILM 22"**, interesînd de asemenea în cea mai mare măsură DRCDF-ul, prin persoana d-lui **Dumitru Fernoagă** ; un film **programat pentru premieră**, să fie cenzurat, tăiat pur și simplu, „mătrășit" fără pic de jenă, din motive „post-producție" ?! **A ce seamănă** această acțiune subterană ?!... Cum pornește în viață (încă) tînărul regizor Ion Gostin, după o astfel de experiență ?! Cum m-aș simți eu, unul, dacă în urma tipăririi unei cărți — **astăzi !** — mi se spune că va intra cartea în librării **numai după ce scot** cîteva capitole din ea ?!

Cum rămîne „tovnilor" cu libertatea de opinii, cu libertatea de creație atît de multtrîmbițată în ultima vreme ?! Mărturisesc că sînt un bun și cinstit prieten al lui Mihu, cît și al pînă nu demult, „debutant și talentat la rîndul său" regizor Șerban Marinescu : mai frăților, bănuiesc că nu mai sînteți niște sărmani fricoși — cum să-mi explic, atunci, gestul vostru ?! Nu cumva ca o ascunsă... invidie, față de un om pe cale de a se afirma, cît mai deplin ?!

...Sper din suflet că înalta conștiință civică a d-lui Sergiu Nicolaescu — precum și întreaga sa responsabilitate profesională — să facă din acest, să-i zicem, regretabil „accident" — o amintire.

Și mai sper, din suflet, să scriu — la vremea respectivă — cronica ce se va cuveni unui film integru, aflat pe marile ecrane, și nu una la același film tras însă, clandestin, pe sistem video... !

Drept pentru care, mulțumesc tuturor celor de mai sus, cu (încă) simpatie și anticipație.

HORIA PĂTRAȘCU

Teatrul iese în stradă!

Spectacol insolit la Timișoara, în seara de vineri 28 iunie. Titlu : „OMAGIU PARTIDULUI IUBIT". Teatrul Național a ieșit în stradă, prezentînd unei mulțimi stupefiate, texte patriotice, omagiale, rostite disciplinat și impecabil de profesioniștii (uitați ai) scenei. Între sobrietatea spectacolului și sinceritatea lozinci or („Multe mulțumiri tovului Iliescu pentru că face TOTUL", „F.S.N.-ul e un astru ce ne-împinge la dezastru", „Autofinanțare-Autodesființare" etc.) nu a existat nici o fisură : manifestarea și-a menținut tonusul uniform, vibrant, de un absurd perfect, cuprinzînd spectatorii din Piața Operei — în ciuda ploii care nu a contenit, nu contenește și nu va conteni. Actorii nu și-au jucat disparate, regia nu a montat aplauze, producătorii nu au „aranjat" beneficiul — dar, în spiritul momentului, timișorenii au înțeles că trebuie să reacționez (nu prin lozinci, nu prin discursuri, nu prin efemere și inerte revoltă), propunînd formarea unui buget al spectacolului. Au fost adunați, în scurt timp, 3 000 de lei, din care — în ropotele de aplauze ale pieței — un procent de 0,3 la sută a fost virat (cu acte în regulă) în contul guvernului. Procentul (pre)destinat culturii în administrația Roman.

RADU CIOBOTEA

SEMNAL

Nathalie Coste-Cerdan, Alain Le Diberder — Televiziunea. Traducere din limba franceză : Ileana Busuioc. Colecția Repere. Sociologie. Editura Humanitas, 1991, 168 de pagini, 39 lei.

O carte despre televiziune, accesibilă tuturor fidelilor ei, al căror număr impresionant au transformat-o într-o superputere în cadrul mijloacelor de comunicare în masă. Aflăm din acest studiu cît de mult diferă între ele televiziunile lumii, prin reglementări care le patronează funcționarea, prin natura programelor sau funcția socială îndeplinită de ele. Autorii reduc această diversitate la trei modele, televiziunile din estul Europei fiind incluse în categoria numită „televiziuni ale sărăciei". Descriind modele existente azi pe glob, autorii apreciază că în viitor se va impune modelul american și că televiziunea va cîștiga teren și în lumea a treia.

DOMNIȚA ȘTEFĂNESCU

Încă un român membru al PEN—CLUB

De curînd eseistul și criticul literar Radu Enescu, fost redactor șef al revistei „Familia" din Oradea a fost primit în PEN-CLUB, organizație mondială a scriitorilor cu sediul la Paris. Dintre scriitorii români mai au onoarea de a face parte din această organizație Eugen Ionescu, Ana Blandiana, originară tot din Oradea, Ștefan Augustin Doinaș, Mircea Dinescu, Marin Sorescu ș.a. **(Pașcu Balaci).**

Parlamentul şi tratatele antiromâneşti (II)

Este adevărat, Declaraţia Parlamentului României privind pactul Ribbentrop – Molotov a fost adoptată în mare grabă, fiindcă la Chişinău se deschidea Conferinţa internaţională „Pactul Ribbentrop – Molotov şi consecinţele lui pentru Basarabia" şi ar fi fost caraghios ca tocmai „partea vătămată", România, să nu participe la conferinţă ori să participe „cu mîna goală", adică fără un document oficial, de referinţă, care să expună poziţia ţării noastre faţă de problema ce urma să fie dezbătută (Moldova şi U.R.S.S. aveau asemenea documente). Este adevărat că Declaraţia românească, destul de cuminte, fără dinamită în ea, n-a rupt la Chişinău inima tîrgului, nu i-a făcut pe cei de acolo să rămînă cu gura căscată, reacţia fiind mai degrabă aceea că, în sfîrşit, au făcut şi românii ceea ce lumea aştepta de mult să facă. Dar, cu toate acestea, noi trebuie să apreciem foarte mult fapta Parlamentului nostru de a fi dat această Declaraţie. Avem acum un document de mare importanţă la care putem face apel cînd e vorba de teritoriile răpite de U.R.S.S. României în 1940, această rană sîngerîndă a poporului român, care nu se poate vindeca decît după scoaterea cuţitului din ea – hotarul nedrept de acum.

Nu ştiu cum au decurs „ostilităţile", nu cunosc culisele adoptării de către Parlament a Declaraţiei respective : cine a luat iniţiativa, cine a propus, cine a fost motorul întregii acţiuni (domnul Birlădeanu ? cineva din guvern ?). Un lucru mi se pare în afara oricărei discuţii : că iniţiativa n-a pornit de la domnul Ion Iliescu. Fiindcă la ultima sa conferinţă de presă, cînd a fost întrebat de ce noi nu facem nimic împotriva pactului Ribbentrop – Molotov, care fusese dezavuat pînă şi de Kremlin, preşedintele nostru a spus clar şi neted că românii n-au treabă cu pactul respectiv, că denunţarea pactului este o afacere doar a celor care l-au încheiat, adică a U.R.S.S. şi a Germaniei. Iată că n-a fost deloc aşa, realitatea a dezmînţit din nou (a cîta oară ?) spusele domnului Ion Iliescu.

Dar nu acest lucru – că n-a fost aşa cum a spus preşedintele – contează acum cel mai tare, ci faptul că Parlamentul a cutezat să se opună domnului Iliescu. Putem deci zice şi noi aşa cum aveau obiceiul să spună destul de des colegii de la „Adevărul" – pe vremea cînd ziarul se chema altfel – : deci, se poate ! Cu alte cuvinte, Parlamentul României a dovedit că este în măsură să se ţină pe propriile lui picioare, să nu mai primească preţioase indicaţii, să acţioneze cu demnitate şi curaj. Dar asta nu înseamnă altceva decît că începem să avem un parlament adevărat, în ciuda multor cusururi care (încă) i se pot reproşa. Firește, sînt necesare întru aceasta convingătoare confirmări de acum înainte. De pildă, în ceea ce priveşte Constituţia – înlăturarea tuturor anomaliilor din „teze", în frunte cu aceea, colosală, care se referă la forma de guvernămînt, formă ce nu poate fi hotărîtă decît de întregul norod, prin referendum ; în ceea ce priveşte privatizarea, în ceeea ce priveşte învăţămîntul, sănătatea şi multe altele. Printre aceste confirmări, examene pe care se cere să le dea Parlamentul în faţa naţiunii, se află şi respingerea, în vederea renegocierii lui, a tratatului „de amiciţie" Iliescu – Gorbaciov.

De ce tratatul acesta – încheiat pe furiş, românii fiind puşi, ca în vremurile de tristă memorie ale celui mai iubit fiu în faţa faptului împlinit – este antiromânesc am arătat altădată. El introduce cenzura Kremlinului asupra relaţiilor externe ale României, ne indică cum să folosim noi propriul nostru teritoriu, face ca economia românească să fie dependentă de cea sovietică – şi, vai !, cît de bine cunoaştem noi şantajul practicat de Moscova prin mijloace economice : îţi vînd sau îţi cumpăr cutare lucru, dar să mă urmezi politiceşte –, consfinţeşte ocupaţia sovietică asupra Basarabiei, Bucovinei de nord, ţinutului Herţei şi Insulei Şerpilor şi nu suflă un cuvînt despre tezaurele româneşti deţinute de ruşi. Un tratat înrobitor şi umilitor. Din toate aceste motive – precum şi din altele, pe care nu le-am mai consemnat aici –, tratatul Iliescu – Gorbaciov trebuie respins de cel mai reprezentativ forum al ţării. Nu mă îndoiesc că toţi parlamentarii, indiferent din ce partid fac parte, iubesc România şi nu vor lăsa ca ea să fie maltratată prin acest tratat. Neratificînd tratatul „de amiciţie" româno-sovietic, Parlamentul nostru de acum are şansele de a intra în inimile oamenilor şi în istorie.

ION D. GOIA ■

S-a întors maşina lumii

„Plan Marshal" numai în domeniul cultural?

Recent, preşedintele Radioteleviziunii italiene (RAI), Enrico Manca, a propus un „plan Marshal" pentru mass-media şi industria culturală din Europa răsăriteană şi U.R.S.S. Planul porneşte de la premisa că industria mijloacelor de informare în masă din Occident trebuie să se angajeze spre U.R.S.S. şi spre Est nu sub aspectul cuceririi unei pieţe, ci sub aspectul unei colaborări, care să permită ţărilor respective din Est să nu fie condamnate la tăcere în Europa comunicaţiilor. Intenţia aceasta este demnă de toată lauda, şi ar fi bine să se realizeze cît mai curînd. Însă, pe de altă parte, ne întrebăm : de ce „plan Marshal" numai pe tărîm cultural? De ce nu şi în economie ?

În momentul de faţă, cînd s-ar fi impus ca o axiomă un nou „plan Marshal", pentru ţările foste socialiste, aflate într-o situaţie economică deosebit de grea datorită regimului marxist, şi unchiul, şi protejaţii lui europeni, ajunşi şi ei la prosperitate, ezită. De ce ? Cred că-l vorba de o eroare de calcul. Occidentalii, americani şi europeni, consideră ţările Europei răsăritene (ori cel puţin pe cîteva dintre ele), ca pe un teritoriu deja cucerit, deja al lor spunîndu-şi : de ce să mai dăm bani cînd aceste ţări oricum s-au lepădat de comunism şi oricum tot spre noi vin ? Să se descurce singuri, noi ne alegem şi cu ei şi rămînem şi cu banii în pungă. Mă tem că acest calcul, în mod cert greşit — ştiut fiind că nimic nu se creează din nimic şi că, prin urmare, dacă nu investeşti, nici cîştigi nu ai —, ar putea să se lase cu multe neplăceri şi cu multe pagube pentru Occident, şi pe cei bogaţi îi va costa mai tîrziu mult mai mult ca să repare, decît i-ar costa acum ca să construiască. Dă-le, Doamne, mintea românului cea de pe urmă !

NU tratatului Iliescu — Gorbaciov!

Cel de-al XIV-lea Congres al Liberalilor, Democraţilor şi Reformatorilor Europei (ELDR), care s-a ţinut în iunie la Poitiers (Franţa), a adoptat în unanimitate o rezoluţie de urgenţă, care a fost trimisă Parlamentului European, precum şi guvernelor României, Uniunii Sovietice şi Moldovei. Publicăm în continuare un fragment din Rezoluţie.

«Congresul ELDR, grav preocupat de termenii Tratatului semnat în aprilie 1991 de conducerile română şi sovietică; atrăgînd atenţia asupra clauzelor din Tratat, prin care părţile semnatare îşi promit un ajutor reciproc dacă „ordinea socială este ameninţată în vreunul dintre state" ; atrăgînd atenţia asupra clauzelor care leagă în continuare economia românească de cea sovietică ; atrăgînd atenţia asupra absenţei din textul Tratatului a oricăror referiri la statutul şi problemele specifice ale populaţiei din Republica Moldova (fapt ce echivalează cu recunoaşterea implicită a perpetuării consecinţelor Pactului Ribbentrop-Molotov — n.n.) ; **INVITĂ Parlamentul României să refuze ratificarea Tratatului, cîtă vreme nu sînt analizate implicaţiile ce contravin suveranităţii României, precum şi cele care implică menţinerea dominaţiei comuniste, situaţie în care Tratatul trebuie renegociat.** Nu mă îndoiesc că Parlamentul României va lua în considerare, atunci cînd va fi să se pronunţe asupra Tratatului respectiv, şi acest semnal».

Are dreptate Gyula Horn

Constatarea oficială a decesului C.A.E.R.-ului şi Tratatului de la Varşovia s-a făcut săptămîna trecută. Acum, că alianţa militară a ţărilor centro-est-europene, foste socialiste, nu mai există, se pune problema modului în care va fi asigurată securitatea acestor ţări. Eu am arătat mai demult că nu se cade ca N.A.T.O. să lase fostele componente ale lagărului de izbeliste şi că Pactul Nord-Atlantic trebuie să garanteze, într-un fel sau altul, siguranţa foştilor parteneri ai U.R.S.S. din Tratatul de la Varşovia. Redăm mai jos, în relatarea Agenţiei M.T.I., opinia în această problemă a unui demnitar maghiar. «Preşedintele Comisiei parlamentare ungare pentru afaceri externe, Gyula Horn, insistă — într-un articol publicat în ziarul berlinez „Tagespiel" — asupra acordării cît mai grabnice de către N.A.T.O. a unor garanţii de securitate ţărilor din Europa centrală şi răsăriteană. În opinia fostului ministru de externe ungar, aceste garanţii de securitate nu trebuie legate neapărat de calitatea de membru al N.A.T.O. a statelor respective. Ţările din această regiune ar putea semna tratate cu Alianţa Atlanticului de Nord sau cu unii membri ai săi care şi-ar asuma răspunderea pentru securitatea în Europa centrală şi răsăriteană. Garanţiile acordate prin N.A.T.O. Ungariei şi vecinilor săi pot fi, în plan regional, integrate procesului Helsinki. Autorul apreciază că, după dizolvarea Tratatului de la Varşovia, în Europa centrală şi răsăriteană se formează un vacuum în ceea ce priveşte politica de securitate. Statele regiunii nu sînt neutre şi nu aparţin mişcării de nealiniere. Avînd în vedere această situaţie, este necesară „o nouă gîndire atît în Est, cît şi în Vest" — subliniază G. Horn. Totodată, el sugerează că pentru Ungaria ar fi inacceptabilă crearea unei „alianţe centro-est-europene", întrucît aşa ceva ar duce la o nouă izolare şi delimitare de aliaţii integrării occidentale». Aşa este, Gyula Horn are întru totul dreptate.

Fără „escu" stimate Vasil Gancev!

Un bulgar stabilit în Canada, Vasil Gancev, publică în cotidianul sofiot „Duma" o scrisoare deschisă cuprinzînd numeroase observaţii de bun simţ, scrisoare din care redăm mai jos un fragment : «Bulgariei i se reproşează că nu are învăţămînt în limba turcă. Eu consider că fiecare ţară îşi are rînduiala ei şi are dreptul să ţină la cultura şi la tradiţiile proprii. Dacă mica Bulgarie nu va ţine seama de toate acestea, va ajunge să fie în curînd un stat multinaţional, aşa cum este, de exemplu, S.U.A., cu deosebire că America dă lecţii privind drepturile omului, însă altora. În S.U.A. limba oficială este numai engleza, chiar dacă în statele din sud jumătate din populaţie vorbeşte spaniola. În şcoală se învaţă numai în limba engleză. În Canada, fiecare comunitate îşi poate învăţa copiii în limba maternă, dar numai în particular. Şi iată cum se face că prima generaţie s-ar putea să mai ştie limba părinţilor, dar ea are deja sentimentul că este canadiană. Dacă astăzi în Bulgaria se aprobă învăţămîntul în limba turcă, mîine pretenţiile vor creşte şi, într-o zi, cine ştie, s-ar putea să ajungem în situaţia din Insula Cipru».

În aceeaşi scrisoare, însă, autorul afirmă că „în România şi Dobrogea de nord toate numele bulgăreşti au fost «româniza-te», punîndu-li-se terminaţia «escu»". Eroare totală (...răm, de informaţie). În R...nia n-a fost „românizat" ...odată absolut nici un nume ca armare a vreunei acţiuni (text de lege, presiuni, ameninţări, promisiuni, sfaturi, persuasiuni etc.) din partea stăpînirii. În privinţa numelui (şi nu numai, dar acum pe acesta îl avem în vedere), slobozenia a fost totală, România fiind singura ţ... din Balcani şi răsăritul Eu...pei (inclusiv Ungaria şi U.R.S.S. unde numele de persoane (antroponimele) au fost mereu ş... în toate cazurile exact acele... pe care le-au dorit purtătorii lor, unde nu s-au exercitat nici un fel de presiuni în vederea modificării numelor. Dacă totuşi au fost schimbări de nume (în sensul „românizării", cu „escu" sau altfel), acestea s-au făcut exclusiv la cererea purtătorilor, cînd au considerat ei că operaţiunea le este favorabilă (**I. D. G.**).

Cum a fost semnat armistiţiul cu U.R.S.S. (II)

În seara zilei de 10 septembrie, în jurul orei 21 (servisem cina mai devreme ca de obicei), delegaţia română formată din cei nouă a plecat, în trei autoturisme, spre localul unde urma să se desfăşoare convorbirile şi să se semneze Convenţia de armistiţiu. Afară de mine, care purtam uniformă (locotenent-colonel de geniu cu eghileţii de stat major şi insigna Şcolii Superioare de Război din Paris, dar fără decoraţii), toţi ceilalţi, inclusiv generalul Dămăceanu, erau civili. Unii purtau sub braţ serviete cu materiale pe care sperau să le folosească acolo. În servieta mea se găseau cele zece documente şi hărţi, pregătite conform ordinului Marelui Stat Major nr. 1400 şi dispoziţiunilor, inspirate de Iuliu Maniu, ce primisem în subsolul Băncii Naţionale, în seara de 28 august.

Nu ni s-a spus unde vor avea loc convorbirile. De aceea, cînd am coborît în faţa unei clădiri, cu un vag aspect monumental, nu ştiam dacă aceasta face parte din complexul Comisariatului Afacerilor Externe al U.R.S.S. sau fusese anexată acestuia ad-hoc. Atît faţada cît şi interiorul imobilului, a cărui scară am urcat-o, lăsau impresia unei construcţii de pe la sfîrşitul sec. XIX cu numeroase elemente decorative de baroc care poate să fi aparţinut, cu trei decenii în urmă, unui membru al nobilimii sau al marii burghezii ruse. Plafoane decorate, pereţi cu semicoloane şi lambriuri, mobilier greu, candelabre şi draperii, picturi şi portelanuri, toate confirmînd opulenţa de odinioară a casei.

Din vestibul, am fost introduşi într-un salon anticameră unde ne-am aliniat într-o ordine prestabilită. Primul din dreapta era Lucreţiu Pătrăşcanu ; ultimul din stînga eram eu, singura uniformă.

Delegaţia Naţiunilor Unite a intrat printr-o uşă laterală, într-un grup compus din vreo douăsprezece persoane. Am recunoscut pe V. M. Molotov, Comisarul pentru Afacerile Externe al U.R.S.S., şi am numărat două uniforme sovietice, una fiind de marinar. Molotov s-a desprins de grupul rămas în partea salonului opusă nouă şi a înaintat să strîngă mîna delegaţilor români, începînd cu Pătrăşcanu fiecare îşi spunea numele şi calitatea. Cînd a ajuns în faţa mea, m-a privit peste ochelari, mi-a întors spatele şi s-a îndreptat spre grupul de care se desprinsese.

După consumarea fazei, ambele delegaţii au intrat în sala conferinţei, în mijlocul căreia se găsea o masă lungă cu capetele, după cum îmi amintesc, ovale şi scaune cu spătare înalte, tapisate.

La una din extremităţi a luat loc delegaţia sovietică în frunte cu **V. M. Molotov**, care prezida şi conferinţa. Acesta avea la dreapta sa în ordine pe : **Andrei I. Vişinski**, primul său adjunct şi răspunzător pentru probleme politice ; **Nicolai V. Novikov** (cel care tratase la Cairo cu cei doi emisari români) ; contraamiralul **V. L. Bogdenko**. La stînga sa, preşedintele avea pe : **Ivan M. Maiski** (fost ambasador la Londra pînă în toamna anului 1943), adjunct al lui Molotov pentru problema reparaţiilor ; **Dimitri Z. Manuilsky**, fost în Prezidiul Comitetului Executiv al Internaţionalei Comuniste pînă la 15 mai 1943, cînd aceas... a fost dizolvată, iar acum Com...sar pentru Afacerile Externe ... Republicii Socialiste Sovieti... Ucrainene ; generalul **V. P. V...nogradov**. În spatele delegaţi... sovietice, doi translatori. Not... că Maiski şi Manuilsky vorbe... curent engleza, respectiv fra... ceza şi că pe cei doi militari... voi reîntîlni în Comisia Alia... de Control la Bucureşti.

La celălalt capăt al mes... destinat delegaţiei române, s-... aşezat pe un prim rînd de sc... une „seniorii" în ordinea : P... trăşcanu, Dămăceanu, Stib... Pop, Vişoianu, iar pe un a... lea rînd de scaune, ... primului, ceilalţi patr...

Pe laturile lungi ale me... luaseră loc : în dreapta, cum p... veam dinspre delegaţia româ... spre cea sovietică, ambasado... Marii Britanii la Mosc... Archibald Clark Ke... stînga, Averrel Harrins... basadorul Statelor U... Moscova ; ocupau singuri, ... şi însinguraţi, cele două lu... laturi ale mesei, avînd fiec... în spate cîte un translator.

Col. ION FOCŞENEANU

EUROPA DE EST ȘI POLITICA POLIȚIILOR SECRETE

Interviu cu d-na IRENE LASOTA, președinte al Institutului pentru Democrație, în Europa de Est (New York)

— Stimată doamnă Lasota, vă aflați — din câte mărturisiți în deschiderea Seminarului internațional de presă de la Timișoara — pentru a cincea oară în România, după decembrie 1989. Lucru care mă face să cred că v-ați implicat serios în studiul evoluției societății românești.

— Mi-ați sugerat două întrebări, cu aerul că nu mi-ați pus nici una. Lăsînd chestiunea organizării acestui seminar de presă pentru mai tîrziu am să răspund direct la o doua problemă. Implicarea mea — și a institutului pe care îl conduc — în democratizarea societății românești datează de mai multă vreme și se integrează în contextul preocupărilor noastre pentru Europa de Est. De altfel, editam și o revistă — **„Uncaptive Minds"** care studiază probleme acute ale țărilor din Est, inclusiv ale statelor componente ale imperiului sovietic. Revista — tipărită la New-York, e distribuită gratuit în Polonia (și de aici în alte state ale Europei Centrale) și în Lituania (cu răspîndire în U.R.S.S.). Tema abordată în ultimul număr tratează avatarurile poliției secrete din fostele țări comuniste.

— Asta înseamnă o vastă muncă de informare. Destul de... imposibilă în unele state.

— Vă referiți la România desigur. Dar România e un caz special, în care răsturnările politice nu s-au făcut la vîrf, ci la nivel mediu și, eventual, local. În Ceho-Slovacia, spre exemplu, lucrurile stau cu totul altfel. Acolo Parlamentul a avut curajul de a cerceta dosarele St. B.-ului. Președintele Václav Havel — cu care am discutat de cîteva ori — a început prin a distruge „Securitatea" (St. B.) cehoslovacă. Avînd de partea lui un ministru (Jan Langos) și doi deputați (Jan Rund și Petruška Švštrova) a format o comisie parlamentară care a efectuat verificările, curățind conducerea țării. Acțiunea s-a desfășurat înaintea alegerilor din 1990 și a avut certe rezultate. Șeful opoziției a fost descoperit ca fost colaborator al St. B. cu două zile înaintea scrutinului și s-a retras din cursă (deși „gradul" de colaborator este unul mărunt : cei mai periculoși sînt ofițerii și agenții infiltrați, cu misiunea „de a face politică"). La nivelul Parlamentului au fost descoperiți 16 agenți secreți. Au fost chemați, cu discreție, în cadrul comisiei și li s-a dat un termen de două săptămîni pentru a demisiona. Șase din ei au demisionat. Zece au jucat ultima carte, dar au fost desconspirați în fața Parlamentului la termenul fixat, ceea ce, bineînțeles, a dus la retragerea lor forțată. Au fost descoperiți agenți St. B. și în guvern și în anturajul președintelui.

— Poate în scopul protecției...

— Nicidecum. Lucrurile sînt mai complicate decît s-ar crede. Vedeți dv. St. B-ul (ca și Securitatea) a fost desființat. Dar o parte din fostii săi ofițeri, agenți, colaboratori, informatori etc. n-au fost identificați. Este și foarte greu. În general numele celor „mari" nu apar niciodată. Apărea numele lui Paceda în registrele Securității ? Din cîte știu eu, nu. El era „șeful". Avea un indicativ, — nu un nume. Astfel de cazuri sînt numeroase. Cei de sus și cei de jos nu prea au „identitate". Pot fi găsiți doar cei „mijlocii" : ofițerii angajați cu acte în regulă. Este extrem de important să ai un Parlament curat. Din păcate, însă, Istoria nu s-a sfîrșit.

— Nici imperiul nu s-a sfîrșit, indiferent de pronosticurile și speranțele noastre. Se pare că, în continuare țările Estului sînt străbătute de rețelele KGB-ului.

— Fără îndoială. Durează ani întregi pînă implantezi un agent la nivel înalt. El nu mai poate fi „dezafectat" cu una, cu două. Chiar dacă pentru o perioadă nu acționează, el există. E acolo. Poate oricînd îndeplini o misiune. Vă vorbeam mai devreme de Ceho-Slovacia. Ei bine, deși au fost scotocite toate dosarele cu toate informările și conexiunile posibile imaginați-vă că nu a fost descoperit nici măcar un singur agent KGB !

— Tema pe care o discutăm este de mare actualitate și în România. Nu de mult, un deputat de Timiș — Claudiu Iordache — a formulat o moțiune în care cerea verificarea parlamentarilor din perspectiva colaborării cu serviciile secrete.

— Și s-a votat ?

— Ei, se mai votează, mai trenează, chestiunea e delicată...

— Să nu credeți că, odată votată, problema are și sanse reale de rezolvare. În Bulgaria, în mai '91 s-a întîmplat ceva asemănător. S-au cerut verificări. Și s-au făcut „verificări". Adică au fost scoase din arhive exact actele care — aparent — incriminau opoziția. Bătrîni de 60—70 de ani care au înfruntat regimul comunist, au făcut ani grei de pușcărie și au fost eliberați cu semnătura — consacrată — pusă pe angajamentul de a „colabora cu" — au fost „demascați" ca agenți. În fața acestei situații neprevăzute. Parlamentul bulgar a hotărît să renunțe la cercetarea dosarelor. Confuzia opiniei publice, însă, era creată. Și mai e ceva. Verificările astea trebuie făcute clar, temeinic. Simpla prezență a unui nume într-un registru nu e, încă, o dovadă. Cunosc multe cazuri în care oamenii respectivi, fie că erau — sau nu erau — șantajați, nu furnizau informații. Trebuie cercetat cine — ce informații a transmis, ce importanță și ce efecte au avut acele informații. E ușor să acuzi un om. Dar e foarte greu să demonstrezi că ai motive s-o faci.

— Problema foștilor agenți rămași fără contact cu rețeaua e, cu adevărat, interesantă. Nu mă îndoiesc că e o realitate în toate țările Europei de Est.

— Dar la rîndul ei, prezintă „efecte secundare". Oamenii „dezafectați" ai fostelor polații secrete nu au rămas chiar singuri. În general, au avut grijă să intre în posesia unor documente compromițătoare pentru puternicii zilei. Mesajul e clar : dacă mă demași, te demasc. Cădem împreună. Or, după ce ajungi (uneori prin mijloace obscure) la putere, devine ilogic să renunți. Iar politica se transformă într-o artă a compromisurilor. La ora actuală o bună parte din politica Estului e manevrată prin șantaj.

— Cum apreciați, în contextul relațiilor foștelor țări comuniste raporturile Ungariei cu România ?

— Acum o săptămînă am făcut o vizită în Ungaria, unde am discutat cu președintele, cu primul ministru și cu alți oameni politici. După opinia mea, cel mai important lucru pentru Ungaria este, acum, intrarea în Europa. Or, în Europa anului 1991 nu se intră prin revendicări teritoriale ci dimpotrivă, printr-o politică de democratizare, relansare și cooperare internațională. Prin deschideri multiple nu printr-un război balcanic. Desigur, am auzit și eu acele voci care au nostalgia Transilvaniei ungare. Dar, repet, o asemenea direcție în politica maghiară nu se întrevede. Guvernul ungar va continua să pună, însă, o altă problemă : drepturile și nivelul de viață ale minorității maghiare din România. Cel mai înțelept lucru este, însă, ca însuși guvernul român să rezolve această problemă care are o puternică motivație economică. Problema Transilvaniei nu este, credeți-mă, atît de gravă ca aceea a Alsaciei și Lorenei. Cu toate acestea, acolo nu mai există demult tensiuni etnice, datorită condițiilor (sociale, politice, culturale, dar în primul rînd economice) create.

— Revenind la activitatea Institutului pentru Democrație în Europa de Est, vreau să vă întreb dacă ea s-a concretizat în România înainte de decembrie '89.

— În România am încercat cîteva contacte — cu Andrei Plesu, Doina Cornea, Radu Filipescu — soldate, de obicei, cu expulzarea trimișilor noștri prin intermediul Securității. Pe scurt, activitatea noastră a început în 1981 cu scopul de a ajuta „Solidaritatea" poloneză. Eu părăsisem Polonia în '68, după cîteva luni de pușcărie datorate activității clandestine din studenție și participării la mitingul din mai al acelui an. Am organizat o rețea de tipărire și difuzare a presei „underground", cu informații din Polonia, apoi am extins activitatea sprijinind Samizdatul ceho-slovac și mișcarea democratică din Ungaria. Am trimis în aceste țări, fonduri, dotări tehnice, mijloace de realizare a unor publicații anticomuniste. Însă în România — cum spuneam — organizarea unei asemenea activități subterane nu a fost posibilă.

— Cum ați receptat în acest caz revolta din decembrie ?

— Cu vreo două luni înainte, conaționalul dv. dl. Vladimir Tismăneanu, tinuse o conferință la Washington, spunînd că nu e exclusă o revoltă și chiar un război civil în România. La ora aceea era greu de crezut. Și totuși s-a întîmplat. Au fost lucruri care m-au surprins : amploarea, curajul revoltei, forța represiunii. Au fost și lucruri care, date fiind, experiența trăită și specialitatea mea (politologie-comunism internațional) nu m-au surprins. Mă refer la apariția instantanee a unei echipe comuniste gata să preia puterea. Imaginea grupului Iliescu-Militaru etc. mi s-a părut de la început suspectă.

— În orice caz, alegerile din mai au confirmat „echipa". Iar acum — știți probabil — ne pregătim de alegeri anticipate la nivel local...

— Cred că trebuie acordată o mare importanță acestor alegeri. Opoziția a greșit timp de 18 luni, prin aceea că nu a acționat concret, la nivel local, pentru remedierea unor deficiențe administrative. Nu să strigi „Jos F.S.N." e important acum, ci să demonstrezi că ai posibilitatea de a ridica nivelul vieții oamenilor la modul concret. Construind, reparînd, înființînd instituții necesare etc. Nu cred, deci, că opoziția română e pregătită pentru aceste alegeri și se pare că nici nu acordă prea mare atenție factorului local care va fi determinant mai tîrziu, la alegerile generale.

— Ce impresie vă face presa română ?

— Excepțională. Mă entuziasmează. Am prieteni care îmi traduc articole din diverse publicații. Apreciez varietatea subiectelor, a abordărilor jurnalistice, umorul, energia. Cred că e presa cea mai independentă din tot ce există în fostele țări comuniste, dar că, în același timp, se luptă cu mari obstacole economice. Sistemul de privatizare al tipografiilor și fabricilor de hîrtie (sau dependența unora din acestea față de guverh), problemele insurmontabile ale distribuției generînd să paralizeze în curînd, presa românească. Nu văd altă soluție decît accelerarea ziariștilor ca acționari la întreprinderile de care depind. Altfel, prin sugrumarea presei România iar pierde enorm din forța și șansa luptei pentru democrație.

A consemnat
RADU CIOBOTEA

EMERICH DEMBROVSCHI :

„STATUIA A RĂMAS O LEGENDĂ !"

— Stimate domnule Emerich Dembrovschi, ne aflăm în vestiarele Stadionului Național, în așteptarea desfășurării partidei România '70 — România '90. La încheia inițiată în rîndul gazetarilor sportivi de către organizatoarea acestei acțiuni, Asociația cultural-sportivă independentă „Concordia română", privind cei mai buni fotbaliști români din ultimii 25 de ani, ați clasat între primii 20. Pentru această, din partea publicației „Flacăra" veți primi un premiu constînd într-un carnet de valoare de 10 000 lei. Vă felicităm și vă rugăm să ne răspundeți la cîteva întrebări. Deci, de activați acum ?

— La C.F.R. Timișoara, pe care am preluat-o ca antrenor cu doi ani. În primul an am terminat pe locul 5 și anul acesta locul 2, deci am fost revelația campionatului în seria a II-a diviziei B și cu putință și a diviziei A, cu mai multă atenție la echipa chiar să promovăm în prima divizie.

— Cum ar arăta un bilanț al activității dv. ?

— Am susținut 386 meciuri în divizia A, marcînd 108 goluri și am fost selecționat de 30 ori în prima reprezentativă. Am jucat cîte 7 ani la Bacău și la Timișoara, marcînd 51 de goluri pentru fiecare.

— Care este cea mai frumoasă amintire pe care o păstrați ?

— Bineînțeles, participarea la Campionatul Mondial din 1970, ediția mexicană, cînd am fost desemnat și cel mai bun jucător român. De altfel, fotbalul mi-a lăsat multe amintiri frumoase.

— Cunoașteți adevărul în legătură cu statuia ?

— A rămas o legendă. Aș vrea să aflu și eu. Unii spun că s-a făcut și au chiar o miniatură, alții că nu știu...

— Aveți un meci memorabil ?

— Tot la C.M. din Mexic, partida cu Cehoslovacia. Și în preliminariile acelui C.M. am jucat toate meciurile, prezențele mele în echipa națională constituind amintiri de neuitat.

— Și cu echipele de club ?

— Cu Bacăul am ajuns în „Cupa orașelor tîrguri" pînă în turul IV, cea mai bună performanță românească la ora aceea, iar în Cupa Cupelor, cu Timișoara, am fost eliminați în turul II de Celtic Glasgow.

— Credeți că aveți de regretat vreo neîmplinire ?

— Mi-a ieșit totul, sînt total mulțumit. Și pe plan familial, am un băiat foarte reușit, se pregătește pentru facultate.

— Nu v-a urmat în carieră ?

— Nu face sport.

— Ce ne puteți spune despre campionatul recent încheiat ?

— Universitatea Craiova a meritat să cîștige din toate punctele de vedere.

— Dar despre echipa națională în preliminariile C.E. ?

— Cred că are șanse minime de calificare, mai mult teoretice. Consider că este o generație bună, care în viitorul apropiat ar putea face din nou o figură frumoasă.

— Cum vedeți viitorul fotbalului nostru ?

— Mă bucur pentru profesionismul care se va introduce în fotbalul românesc, ca să putem ieși și noi în lume.

— Vă mulțumim pentru răspunsuri.

— Și eu sînt mulțumit că am fost ales între primii 20.

POMPILIU L. DUMITRESCU

P.S. În meciul ce a urmat, Dembrovschi a mai înscris un gol, din pasa lui Rică Răducanu, cu capul !

BREVIAR

CUPA INTERTOTO

La ediția din vara acestui an a Cupei internaționale INTERTOTO, cele 40 de echipe participante (din 12 țări) au fost repartizate în grupe de cîte 4, jucîndu-se fiecare cu fiecare, tur și retur, primele două clasate în seriile respective fiind premiate. Țara noastră este reprezentată de formațiile bucureștene Rapid (grupa a 8-a) și Sportul Studențesc (grupa a 9-a). Ambele grupe au fost descompletate însă, prin retragerea din competiție a formațiilor Rot Weiss Essen și respectiv Buducnost Titograd, ca de altfel și grupa a 6-a (absentează Olimpija Ljubljana).

În timp ce Rapid a susținut ambele partide pe propriul teren, în fața unor adversare clasate în campionatele țărilor respective pe locul 4, obținînd victorii (2—1 cu Botev Plovdiv și 1—0 cu Dunajska Streda), Sportul Studențesc a evoluat în deplasare pierzînd cu 6—0 în fața lui F.C. Swarovski Tirol Innsbruck (locul 2 în campionatul Austriei) și cu 4—1 la F.C. Lugano. Menționăm totuși că echipa studențească a fost lipsită de aportul antrenorului R. Chihaia și al unor titulari, angrenați în pregătirile pentru Jocurile mondiale universitare de vară de la Sheffield.

MISS ROMÂNIA SPORT

Agenția internațională COMAREX, cu sediul în București, împreună cu Ministerul Tineretului și Sportului din România și sub egida Agenției MISS ROMÂNIA, organizează începînd cu acest an MISS ROMÂNIA SPORT, care are drept scop cocarcea unor fonduri pentru susținerea sportivilor în vederea pregătirii și participării la Jocurile Olimpice, precum și stimularea producătorilor de materiale și echipament sportiv din țară.

Condiții de participare: vîrsta de 18 ani împliniți în anul 1991 (născute în 1973), înălțimea minimă de 170 cm, cetățenia română, cunoașterea a cel puțin unei limbi străine de circulație internațională. Concursul comportă două faze: etapa județeană (organizată în perioada 1—24 august 1991), pentru care se fac înscrieri la sediul O.J.S. pînă la data de 1 august și etapa națională.

COMAREX și sponsorul oficial acordă titlul și eșarfa „MISS ROMÂNIA SPORT '91" și un premiu în valoare de 100 000 lei.

ÎN CĂUTAREA SEMNULUI EXCELENȚEI

ABTECH SRL

GARANTAT:

LUAȚI DECIZIA POTRIVITĂ... ALEGEȚI SISTEMUL ABTECH

PREȚ – PERFORMANȚE ȘI UN SERVICIU DE EXCEPȚIE

ABTECH 486-33 W/64K SYSTEM
4 MB RAM EXP. TO 16 MB
1.2 MB & 1.44 MB TEAC
200 MB IDE HD
1:1 AT HD/FD CONTROLLER
101 KEY K/B
TOWER CASE W/DIGITAL DISPLAY
250 WATT POWER SUPPLY
AT I/O 2S, 1P, 1G
1024 X 768 W/512K VGA CARD
1024 X 768 SUPER VGA. 28 MONITOR
COMPLETE SYSTEM

ABTECH 386-33 W/64K
4 MB RAM EXP TO 8 MB
1.2 MB & 1.44 MB TEAC
120 MB IDE HD
1:1 AT HD/FD CONTROLLER
101 KEY K/B
FULL-TOWER W/DIGITAL DISPLAY
230 WATTS POWER SUPPLY
AT I/O, 2S, , 1P, 1G
1024 X 768 W/512K VGA CARD
1024 X 768 SUPER VGA. 28 MONITOR
COMPLETE SYSTEM

ABTECH 386SX-16 MHZ SYSTEM
1 MB RAM EXP. TO 8 MB
80 MB HD
1.2 MB & 1.44 TEAC
1:1 AT HD/FD CONTROLLER
101 KEY K/B
AT CASE W/230 WATT P/S
AT I/O 2S, 1P, 1G
1024 X 768 512K VGA CARD
1024 X 768 SUPER VGA. 28 MONITOR
COMPLETE SYSTEM

ABTECH 486-25 W/128K SYSTEM
4MB RAM EXP. 16 MB
1.2 MB & 1.44 MB TEAC
200 MB IDE HD
1:1 AT HD/FD CONTROLLER
101 KEY K/B
TOWER CASE W/DIGITAL DISPLAY
250 WATT POWER SUPPLY
AT I/O 2S, 1P, 1G
1024 X 768 W/512K VGA CARD
1024 X 768 SUPER VGA. 28 MONITOR
COMPLETE SYSTEM

ABTECH 386-25 W/0 CACHE
1 MB RAM EXP. 8 Mb
1.2 MB & 1.44 MB TEAC
80 MB IDE HD
1:1 AT HD/FD CONTROLLER
101 KEY K/B
MID-TOWER W/DIGITAL DISPLAY
230 WATTS POWER SUPPLY
AT I/O 2S, 1P, 1G
1024 X 768 512K VGA CARD
1024 X 768 SUPER VGA. 28 MONITOR
COMPLETE SYSTEM

ABTECH 286-16 MHZ SYSTEMS
1 MB RAM EXP. TO 8 MB
40 MB HD
1.2 MB & 1.44 MB TEAC
1:1 AT HD/FD CONTROLLER
101 KEY K/B
AT CASE W/230W P/S
AT I/O 2S, 1P, 1G
800 X 600 W256K VGA CARD
640 X 480 COLOR 14" MONITOR
COMPLETE SYSTEM

ABTECH 286-16 LAPTOP
1 MB RAM EXP. TO 4 MB
40 MB HD CONNER
1.44 MB TEAC
2 SERIAL, 1 PARRALLEL PORT
86 KEY KEYBOARD
VGA. LCD 32 GRAYSCALES
EXTERNAL MONITOR CONNECTOR
CAR POWER ADAPTOR
VGA 640 X 480
ONE 16-BIT EXP. SLOT AVAILABLE
WEIGHT 11.91 LBS
COMPLETE SYSTEM

ABTECH 386SX-20 MHZ SYSTEM
1 MB RAM EXP. TO 8 MB
1.2 MB & 1.44 MB TEAC
80 MB IDE HD
1:1 AT HD/FD CONTROLLER
101 KEY K/B
AT CASE 230 WATT P/S
AT I/O, 2S, 1P, 1G
1024 X 768 512K VGA CARD
1024 X 768 SUPER VGA. 28 MONITOR
COMPLETE SYSTEM

ABTECH 286-12 MHZ SYSTEMS
1 MB RAM EXP. TO 4 MB
40 MB HD
1.2 MB & 1.44 MB TEAC
1:1 AT HD/FD CONTROLLER
101 KEY K/B
AT CASE W/230W P/S
AT I/O 2S, 1P, 1G
800 X 600 256K VGA CARD
640 X 480 COLOR 14" MONITOR
COMPLETE SYSTEM

POSIBILITĂȚILE NOASTRE DE ÎNCHIRIERE VĂ STAU LA DISPOZIȚIE

CLIENȚI EXCLUSIVI AI ABTECH:

BIROUL EXECUTIV AL PREȘEDINTELUI S.U.A.
SECURITY PACIFIC BANK (S.U.A.)
ADMINISTRAȚIA VETERANILOR (S.U.A.)
NAȚIUNILE UNITE
N.A.S.A.
GENERAL TELEPHONE (S.U.A.)
UNIVERSITĂȚI / SOCIETĂȚI / SPECIALIȘTI... ETC.
CLIENȚI DIN EUROPA ȘI DIN AMERICA DE SUD
PLEASE CALL FOR PORTABLES, MACINTOSH, LAPTOPS, COMPAQ AND MORE HARD DRIVE, VGA CARDS & MONITORS OPTIONS.

Asigurăm transportul în întreaga lume!!!

1 an garanție pentru piese și funcționare !
30 de zile garanție cu rambursarea banilor !
Prețurile sînt supuse modificărilor, fără obligația noastră de a anunța în prealabil !

ABTECH SRL

2303 Silverbank Pl
Rowland Hts., CA 91748
Tel. : (818) 965-7516
Fax : (818) 912-8918

Calea Moșilor nr. 201
Bloc 9, et. 7, ap. 53
București, România
Tel. : 16 41 73
Fax : 16 09 65

Vremurile sînt cum sînt
DAR VREMEA?

(prognoza vremii pentru 10—16 VII 1991)

Luna lui Cuptor și-a derulat prima decadă, dar nu prea am simțit-o cum s-ar cuveni de caldă, decît în ultimele 2, 3 zile. Ploi, inundații, recorduri termice de frig (pentru această perioadă), local vijelii, aceasta este ceea ce ne-a oferit la începutul săptămînii trecute, pentru concediile noastre, mult așteptatul Cuptor. Doar de sîmbătă încoace instabilitatea termodinamică a atmosferei diminuînd continuu a condus treptat la destrămarea norilor, la rărirea ploilor și diminuarea intensității vîntului. Dacă ploaia și vîntul au stat, iar norii au lăsat locul Soarelui temperaturile diurne au crescut ușor de la o zi la alta. Astfel, dacă la începutul săptămînii trecute ele se situau cam între 18° și 26°C (rar și timid cîte o valoare de 28°, 29°C), în ultimele zile au avut valori de 26°—32°C, izolat în sud și sud-vest chiar mai ridicate.

În continuare nu ne așteptăm la modificări esențiale în evoluția vremii: miercuri, joi și vineri vor fi zile calde și însorite. Nori pe cer vor fi puțini, și vor fi mai cu seamă în zonele deluroase și de munte, precum și în nord-vestul țării, unde este posibil să plouă puțin și slab. Dimineața se vor înregistra valori minime de temperatură cuprinse între 13° și 17° în Maramureș, Transilvania și nordul Moldovei, între 16° și 20°C în Crișana, sudul Moldovei, Dobrogea și Muntenia și între 18° și 22°C în rest. Pe litoral: 20°—22°C. La prînz se vor atinge și depăși frecvent 30°C în jumătatea de sud-vest (este posibil să se înregistreze, izolat, chiar și 35°, 36°C). În rest temperaturile maxime se vor încadra în general între 27° și 30°C.

Sfîrșitul de săptămînă va aduce unele modificări doar în nordul și nord-vestul țării, unde trecător nebulozitatea se va accentua iar posibilitățile de ploaie cresc.

Pe litoral va fi frumos și cald, iar temperatura mării în creștere ușoară. La munte vremea va fi excelentă pentru drumeții: cald și însorit.

Meteorolog
IOANA MAȘEK

DIRECTOR
George Arion

Flacăra

Redactori șefi :
Constantin Dumitru
Ion D. Goia
Secretar general de redacție :
Eugen Mihăescu
■ PUBLICIȘTI COMENTATORI (1700) : Dumitru Constantinescu, Horia Pătrașcu
■ EVENIMENT (2542) : Mihail Gălățanu, Petre Barbu, Pașcu Balaci, Radu Ciobotea, Alexandru Mihăilă.
■ DREPTURILE OMULUI (2600) : Roxana Paicu-Manolescu, Valeria Dorneanu, Elena Grecescu, Oltea Mutulescu, Corneliu Olteanu, Cristian Pavel, Mihai Stănescu
■ CULTURĂ – ÎNVĂȚĂMÎNT (2559) : Mihai Săndoiu, Paul Vinicius

■ FLACĂRA BIS
Redactor șef :
Dorin Gherghinescu
Secretar general de redacție :
Liana Tatos
Liviu Timbus, Aurelia Boriga (17 16 39)

■ REBUS
Redactor șef :
Tudor Octavian (1457)
Secretar general de redacție :
Alexandru Păsărin (2036)
Adrian Mitu, Bogdan Vlad (1457), Aurel Ștefan Alexandrescu, Mihai Zgubea, Simona Simzianu (2036)

■ FLACĂRA BASARABIEI
Redactor șef :
Ion Zubașcu
Secretar general de redacție :
Dorin Sălăjan
Mihai Potîrniche (corespondent special din Basarabia) (2559)

■ EDITURA FLACĂRA
Domnița Ștefănescu (2559).

■ FOTOREPORTAJ (2528) : Elena Ghera, Gig Motoianu, Silviu Stan
■ SECRETARIAT TEHNIC DE REDACȚIE (2123, 1453, 2072) : Mircea Popp, Maria Bărbulescu, Alexandru Benga, Pompiliu Dumitrescu, Anton Ene-Filip, Gabriela Nicolescu, Sevghin Omer, Smaranda Petrea, Cornel Speriatu, Angela Ștefănescu, arh. Adrian Petrescu.
■ SECRETARIAT – ADMINISTRAȚIE (2002, 2558) : Dan Mircea Popa, Liliana Crețu, Mihaela Moroșanu, Eugenia Vasile.
■ PUBLIC RELATIONS (2634) : Ruxandra Onofrei

■ Adresa redacției și administrației : București, Piața Presei Libere nr. 1 cod 71311. Telefoane : 17 60 10. 17 60 20 (cu interioarele trecute în paranteze de mai sus) ; secretariat director : 2002 ; redactori șefi : 2143 (C. Dumitru), 2124 (I. D. Goia), secretar general de redacție : 17.16.39.
Cititorii din străinătate se pot abona prin ROMPRESFILATELIA, Sectorul export-import presă P.O. Box. 12–201, telex 10876, prsfir București, Calea Griviței nr. 64–66.
■ Administrația : EDITURA „PRESA LIBERĂ" (ec. Ioan Ciucescu, ing. Stan Pelteacu).
■ Tiparul : Imprimeria CORESI București.

16 pagini — 10

Tranziția spre monarhie originală: avem două Regine

ANUL LXXXI
Nr. 29
17 iulie — 23 iulie
BUCUREȘTI

Biblioteca Municipală
CEORHEIU SECUIESC
Municipiumi Könyvtár
SZÉKELYUDVARHELY

Flacăra

SĂPTĂMÎNAL DE OPINIE, POLITIC, SOCIAL ȘI CULTURAL • ÎNFIINȚAT ÎN 1911

Nadia Comăneci se confesează „Flacărei"

pag.15

Cît costă un copil de român și unul de țigan?

pag.8

VADIM ÎN BOXA

pag.3

Spre reabilitarea lui Horthy?

pag.5

TRATAMENTUL COJOCARU:

în redacția „Flacărei", la începutul lui august

Tratamentul cataractei prin metoda de bioenergoterapie practicată de inginerul Constantin Cojocaru va avea loc la începutul **lunii august,** la o dată pe care o vom anunța din vreme în corpul revistei noastre. Reamintim cititorilor noștri că este vorba de o demonstrație ce se va desfășura sub supraveghere medicală. Rugăm pe cei ce doresc să se supună acestui experiment, să ni se adreseze în scris, indicînd adresa, numărul de telefon și menționînd pe plic „Pentru experimentul Cojocaru". Persoanele programate vor fi înștiințate în ce zi și la ce oră să se prezinte la sediul redacției noastre „Flacăra".

Scrisoare deschisă domnului Ellie Wiesel

pag.13

VREAU ÎN EUROPA!

Fotografie de SILVIU STAN

Constituția de partid și de stat

Publicarea proiectului Constituției postdecembriste stîrnește, așa cum e firesc, comentarii și — spre disperarea puterii emanate, bănuim — împotriviri. De la bun început, trebuie să apreciem că sînt multe lucruri bune în acest proiect, că, orice s-ar zice, e o diferență față de Constituțiile comuniste, totalitare pe care poporul le-a perceput cu foarte mare exactitate în expresii de genul : „dacă nu te potolești, ți-aplic constituția !"

Încă de la elaborarea Tezelor, din perioada dezbaterii, în ambele camere, a fiecărui articol, au fost formulate rezerve, s-au propus (mai rar — impus) amendamente. Nici un text (fie el și cel al unei Constituții) nu este perfect. Chiar constituțiile apreciate drept întruchipări ale perfecțiunii au mai suferit, în ani, amendamente. De aceea, nu se poate cere Constituției României să iasă precum Minerva din capul lui Jupiter. E probabil că, în timp, micile imperfecțiuni vor fi eliminate, poate chiar dezbaterea proiectului va influența puterea legislativă în sensul schimbării sau perfecționării formulării vreunui articol. Nu se pune, acum, chestiunea acestor mici imperfecțiuni, oarecum inevitabile, ci aceea a orientării generale pe care o va impune noua Constituție dezvoltării societății românești.

O primă observație ține de **caracterul statului** în viziunea noii Constituții. Oricît de hibridă ar fi ea (în sensul compilării unor prevederi din mai multe constituții democratice europene), anumite expresii, ce pot apărea ambigue, anumite formulări ce par a fi menite eternității pun firești semne de întrebare. În cel de-al doilea paragraf al articolului 1 se precizează că „forma de guvernămînt a statului român este republica". Desigur, în măsura în care aceasta este voința națională, constituția trebuie să se conformeze. Dar cum s-a exprimat această voință ? Prin alegerea unuia dintre trei candidați în funcția de președinte ? Această alegere n-a pus alternativa republică — monarhie, de pildă. Deputații și senatorii nu pot exprima, prin doar votul lor, opțiunea întregului popor. Numai un referendum este în măsură să consacre această opțiune. Cu atît mai mult cu cît, pînă la intervenția sovietică militară, care a instaurat comunismul în România, țara noastră n-a cunoscut regimul republican. În alineatul următor, ne e dat să citim o formulare care poate ascunde o tendință de monopolitism politic : „Statul român este un stat de drept, social și democratic..." etc. Nimeni nu contestă valorile social-democrației, dar România ar putea să fie dominată politic de creștini-democrați, de socialiști, de liberali sau ecologiști și atunci ar urma că statul român este un stat de drept creștin și democratic etc. În constituția care ardea pe străzi în 22 decembrie era prevăzut expres că „PCR este forța politică conducătoare în stat". Nu era suficientă precizarea că România este un stat de drept, democratic, în care sînt respectate drepturile omului etc. ? O anumită „amprentă" a formațiunii politice la putere nu era neapărat necesară pentru a mai constata o dată cine „e jupînul". Mai selectăm un singur exemplu din articolul 30 (Libertatea de exprimare) : „Sînt interzise de lege defăimarea țării și a națiunii... manifestările obscene, contrare bunelor moravuri". Cine stabilește care moravuri sînt bune ? Ce înseamnă defăimarea națiunii ? „O, țară tristă, plină de humor !" e defăimare a țării ? Caragiale va mai fi permis ? Nu se creează astfel posibilitatea ca opoziția (politică sau în presă) față de guvernanți să fie confundată cu defăimarea țării (că doar sîntem obișnuiți cu „traduceri" de genul PCR = Partidul — Ceaușescu — România) ?

Desigur, aceste întrebări nu sînt disperate. O anumită amprentă ideologică asupra constituției trebuie remarcată și atît. La urma urmei, contează cine și cum „aplică" constituția. Și în constituția lui Ceaușescu erau consacrate niște drepturi formale. Periculoasă este doar convingerea că această Constituție e perfectă, e corectă, e absolut democratică. Chiar din textul ei emană un soi de suficiență.

Cu un parlament echilibrat politic, probabil că arăta altfel această primă constituție postdecembristă. Spunem „primă" întrucît ea nu poate rămîne așa. Chiar dacă va fi adoptată. Înțelepciunea Constituantei noastre se va măsura exact în volumul și sensul schimbărilor ce mai sînt de făcut.

CONSTANTIN DUMITRU

Domnul Sergiu Celac și viitorul luminos al țării

zona de tandrețe

Ultima întrebare care i s-a pus domnului Sergiu Celac în interviul pe care l-a acordat televiziunii române a avut darul să ne mute brusc într-o ambianță polară.

Întrebarea cu pricina sună cam așa : „Domnule ambasador, nu vi se pare că noi, românii ne gîndim prea mult la ziua de azi, la ce mîncăm, la ce îmbrăcăm și uităm să mai privim și în viitor, nu ne pasă de ce se întîmplă în perspectivă, nu vrem să știm cum vom evolua în continuare, nu ne gîndim la generațiile care ne vor urma ?".

Spre liniștirea noastră reporterul cu „limbă de lemn" a fost pus imediat la punct, ferm și cu finețe.

„— Nu v-ați săturat să tot vorbim de viitorul luminos al țării ? De perspectivele minunate care ni se deschid în față și pentru care e destul ca generația noastră să se sacrifice și totul se va împlini ca un vis frumos ? De ce trebuie mereu să existe astfel de generații care să nu se bucure de nimic, care să se jertfească sperînd ca totuși copiii lor să cunoască un trai mai îmbelșugat ? De ce ar fi păcat dacă azi am căuta să trăim noi un pic mai bine, dacă am avea dorința ca mîine să fie și mai bine pentru noi, aceștia de acum ?".

Domnule ambasador, nu v-am reprodus exact cuvintele. Scuzele de rigoare. Dar mi se pare minunat ca printre atîția panglicari și sforari existenți printre politicienii noștri care ne promit o nouă epocă de aur dacă avem „puțintică răbdare", să fie și un diplomat dornic să-și vadă semenii **de azi** mulțumiți, deoarece avem o singură viață și fiecare are dreptul lui la fericire.

George Arion

Tentația social-democrației

Butoiul cu miere al social-democrației îl are în preajmă, mai nou, pe numitul Marius Cârciumaru, ajuns, după ce a stat pitit vreun an de zile, lider în Uniunea Social-Democrată Muncitorească. E rîndul lui acum, după ce Partidul Social-Democrat Român a fost tinta F.S.N.-ului. Să fie Marius Cârciumaru un alt cal troian ? Întrebarea pare foarte mare pentru un asemenea om politic ca și inexistent, dar meritã pusă deoarece numitul nu numai că e șef de uniune dar mai și poartă tratative pentru o aliantă social-democrată. Iată o idee generoasă pentru intrarea F.S.N. în social-democrație, cu Marius Cârciumaru lider național ! **(E. M.)**

F.D.A.R. se va reorganiza

Înființat la Cluj în luna august 1990, pe fondul tensionat creat de mineriadă, Forumul Democratic Antitotalitar se află la ora de față într-un impas „psihologic". Format din partidele din Convenția Națională pentru Instaurarea Democrației, din două partide aflate în opoziția extraparlamentară (Uniunea Democrat Creștină și Partidul Unității Democratice) și din două organizații cu caracter nepolitic (Alianța Civică și Asociația Fostilor Deținuți Politici, F.D.A.R., a rămas, în ciuda unor eforturi organizatorice, o alcătuire hibridă, puțin operantă în peisajul politic românesc. Fiecare dintre organizațiile care-l compun s-a dovedit, în stil propriu, cu mijloace proprii, mult mai activă în plan antitotalitar decît Forumul însuși. De ce ? Desigur pentru faptul că Forumul nu a reușit că coordoneze, sau mai exact spus organizațiile care-l alcătuiesc nu au reușit, din diferite motive, să actioneze în comun. Acest lucru nu înseamnă renuntarea la luptă comună antitotalitară și de aceea săptămîna viitoare, într-o întrunire pe plan național, întrunire care se va desfășura la sediul Partidului Social-Democrat Român, vor fi luate în discuție chestiuni importante, printre care și statutul și chiar denumirea Forumului.
(E. M.)

Domnul Verdeț a comandat un milion de carnete

Un proaspăt membru al Partidului Socialist al Muncii din București a declarat că Ilie Verdeț, președintele P.S.M., sfătuiește pe noii aderenți să-și păstreze vechile carnete de membru de partid fiindcă „în curînd" cotizațiile plătite la P.C.R. le vor fi restituite. În același context, fostul prim ministru al lui Ceaușescu, își face un titlu de mîndrie din faptul că a comandat nu mai puțin de 1 000 000 de carnete de membru al P.S.M., carnete ce vor fi înmînate în viitorul apropiat, conform spuselor sale. Din aceeași sursă aflăm că organizațiile cele mai puternice ale P.S.M. se află în Valea Jiului, Teleorman și Vîlcea.

La închiderea ediției

P.N.Ț.-c.d. își amintește de tineri

Cunoscut ca un partid „bătrîn", P.N.Ț.-C.D. încearcă, prin conferințele sale județene, o întinerire în teritoriu. Mai greu de urnit lucrurile este însă la nivel central unde acest partid cîștigă doar prin doi dintre liderii săi — domnii Corneliu Coposu și Ion Rațiu și pierde masiv prin ceilalți, mai ales prin parlamentari a căror prezență în parlament este din ce în ce mai criticată. Semnificativ e faptul că într-o conferință națională desfășurată la începutul lunii iulie, Asociația Foștilor Deținuți Politici acuza categoric pe cei care rămîn pe mai departe în parlament, calificîndu-i drept „profitori" ce vor fi „condamnați de istorie" .

DI. Petre Roman ambasador la O.N.U.

Surse bine informate din cercurile apropiate instituției prezidențiale relatează despre o posibilă numire a domnului Petre Roman ca ambasador la O.N.U. în caz de demisie sau demitere a acestuia. Conform acelorași surse, președinția ia în calcul și eventualitatea căderii guvernului în totalitate, pe fondul adîncirii crizei financiare și mai ales de autoritate a primului ministru și a guvernului său. Tocmai de aceea, cu ocazia ultimei călătorii în țară a domnului Aurel Dragoș Munteanu, fost director (contestat) al Televiziunii Române imediat după decembrie 1989, actualmente ambasador al României la O.N.U., în cadrul convorbirilor avute la Cotroceni ar fi fost testată și această posibilitate. Deci nu este vorba de un posibil post de funcționar la Consiliul Europei, ci de cel mai înalt post diplomatic, aflat departe de presa din țară și, susțin unii observatori, și de posibile intervenții ale justiției. Faptul că dl. Roman este liderul național al F.S.N. nu intră în discuție, după cum nu intră în discuție nici faptul că la București va fi un alt prim-ministru și un alt guvern. Se contează pe faptul că lucrurile vor fi aranjate dinainte în așa fel încît să nu se producă nici o defecțiune. **(E. Mihăescu).**

ÎN PIAȚA UNIVERSITĂȚII E LINIȘTE!

Oamenii de bine pot dormi liniștiți. „Golanii" au plecat demult din piață. Circulația se desfășoară fără nici o întrerupere, organele de ordine și-au lăsat scuturile și căștile de protecție la magazie, „Actualitățile" riscă să piardă nota atît de particulară a declarațiilor patetice din orele de maximă audiență cînd, gîtuită de emoție, crainica ne lămurea că indivizii ce se perindau pe micul ecran erau, de fapt, un grup de manifestanți care la ora X au ocupat carosabilul, pentru ca în ediția de noapte, dacă nu cumva chiar în finalul aceleiași ediții de seară să ne ofere binefăcătorul rudotel al știrii că bravii noștri polițiști au degajat carosabilul. Și, uite așa, o nouă încercare de destabilizare a fost contracarată. Deci, puteți dormi în pace !

În Piața Universității e liniște ! Cu toate astea, cunosc automobiliști care în ultima vreme preferă o rută ocolitoare. De ce ? Odată restabilită fluența circulației, hoarde de copii murdari și zdrențăroși au create toate condițiile pentru a lucra cu maximum de productivitate. Unde ? În sensul giratoriu de la Universitate. Cum ? Dacă prind un „roșu", îți plesnesc pe parbriz o cîrpă zoioasă și, sub pretextul „curățirii" geamului, îți pretind cîțiva lei. Cînd timpul nu le permite manevra acoperitoare, îți cer de-a dreptul, pe un ton ce combină milogeala cu insolența ordinului căruia te somează să i te supui, „dă-mi, nene, un leu, că sînt de la cămin".

Vai de cel care comite nesocotința de a încerca să-i ignore ! Dacă are geamul închis și, deci, norocul de a scăpa nescuipat, atunci va accelera disperat sub potopul înjurăturilor, și bușiturilor violente în capotă sau parbriz.

Încă doi, trei ani, și bravii noștri ștergători de parbrize ajunși la o vîrstă „mai împlinită" și beneficiind de toate facilitățile economiei de piață nu vor mai fi nevoiți să care după ei cîrpe sau bite cu care să-ți izbească mașina, nici să-și zdrelească, doamne ferește, piciorul la vreo lovitură mai zdravănă. Ne vor arăta numai, pistolul, iar noi, în liniște, vom întinde banii. Dar, să nu anticipăm. Deocamdată sînt numai niște mici derbedei murdari și violenți ce își desfășoară nestingheriți „modesta" afacere sub privirile îngăduitoare ale celor ce au dovedit o exemplară vigilență în apărarea de golani a inimii capitalei noastre obsedate de intrarea în Europa.

În rest, fiți fără grijă, în Piața Universității e liniște !

ROXANA PAICU

Centura neagră la karate

Vadim, între gorile și polițai

Corneliu Vadim Tudor n-a prea fost luat în serios de cititorii „României Mari". El a scris negru pe alb, pe înțelesul tuturor că la procesul de la Ploiești din 10 iulie să vină lume, multă lume. Lucrurile nu s-au petrecut chiar așa. Au venit foarte puțini, dar scandalagii și fanatici. Am făcut un calcul rapid : în sala completului de judecată 4, unde s-a ținut ședința, erau 60 de locuri și vreo 200 de persoane agitate. Pe holuri mai erau vreo 300 și o lozincă. Nu a fost frumos, iubiți cititori ai „României Mari", să-l lăsați pe dragul vostru Vadim Tudor neapărat de plăminii voștri cînd îl paște pușcăria. Credeam că veți fi cită frunză și iarbă. La mitingul de acum un an pentru eliberarea lui Marian Munteanu au fost vreo 200 000. Iar voi ați ajuns atîția câți văd eu simbăta la parterul blocului meu la coada de la pîine. Dacă o să se supere pe voi și nu o să vă mai dea rubrica mondenă compilată și adăugită din dosarele securității ? !

Show-ul a început în jurul orei 12 cînd sala a fost evacuată pentru a fi ventilată și măturată. Ceva curent am simțit eu dar măturică pe acolo nu am văzut. Cîte unul se mai furișa înăuntru pentru a-și reține locul. Lăsa pe banca ochită o revistă „România Mare". Astfel nu m-am mirat că, la ora 1, cînd s-a intrat buluc în sală, simpatizanții au început să se încaiere între ei spunînd că revistele de pe primele rînduri erau ale lor. Cea mai vehementă era o junâ, nevastă de ofițer de securitate cum s-a recomandat ea mai tîrziu, care venise cu un maldăr de garoafe galbene și dorea să stea moț în primul rînd. Invidia creștea. „Schimbați sala", strigau cei care stăteau în picioare ultindu-se chioriș la cei de pe scaune. Mai trec cîteva minute și se așterne consensul : unii vor sta în picioare pe dușumea, alții în picioare pe bănci și cîțiva pe pervaz. Se aud primele replici : „Vadim, te iubim" și altele. Puțin înainte de ora două apare idolul. Ridică mîna dreaptă și o flutură prin fața ochilor să vadă dacă e treaz sau visează, pentru că nu-i venea să creadă că în loc de 100 000 veniseră doar 300.

Și începe. „Aș dori să păstrați liniștea ca să înceapă această mascaradă de proces. Acest proces a căpătat o turnură politică pentru că Gheorghe Robu este membru marcant al Partidului Alianța Civică". Vechiul obicei al lui Vadim de-și minți admiratorii. Am verificat : Gheorghe Robu nu este în Partidul Alianța Civică.

Continuă. „Sînt trimis în instanță ca un tîlhar de rînd (sic !). Și în acest timp adevărații patrioți înfundă pușcăriile !" Să vă mai traduc ? Adică ăia patrioții sînt cei din ex-Cepex. Cei din sală urlă : „Jos cu Robu". O bilă neagră pentru cititorii „României Mari". Oare ei nu au aflat, măcar din paginile revistei lor îndrăgite, că Gheorghe Robu a demisionat demult ? !

Vadim zice mai departe. „Vă rog să păstrați liniștea pentru că nu am **nimic mai** sfînt...". Tipetele sînt infernale și uite așa pierd poate unica ocazie să aflu ce are sfînt Vadim Tudor. Vorbește și Mirescu. „În momentul în care intră instanța în sală nimeni să nu mai scoată un cuvînt". Aș, ți-ai găsit. Cine-l ia în seamă! „Asta e" spune Vadim trecînd de la stînga la dreapta. Și mai zice : „Vreau să mă înțelegeți că așa cum este instrumentat procesul de către presa reacționară românească și de către Alianța Civică...". Atît le-a trebuit celor din sală. Urlă. „Să iasă ziariștii, să rămînem numai noi, românii adevărați !" Cîțiva se reped la grupul de ziariști dar sînt opriți prompt de polițiști. Un tip fără dinți din spatele meu se năpustește la mine. „Tu de ce nu strigi Vadim ?" Și-mi trage o injurătură.

Dar Vadim nu se lasă : „Procurorul a fost schimbat peste noapte. A venit o doamnă care îmi este profund ostilă și care împiedică restituirea cauzei la Procuratură". Mai e cazul să precizez că inculpatul mințea din nou ? Am fost la Procuratură și am aflat că doar completul de judecători nu se schimbă (decît în cazuri de forță majoră), pentru că ei dau soluția finală. În ceea ce-i privește însă pe procurori, principiul continuității nu se aplică. Ei pot fi schimbați de la o ședință la alta, nu e în asta nimic nelegal și neinstrucțional.

Dar să revenim la cazanul sub presiune din sala de judecată, cu oameni isterici, aduși în stare de potențiali criminali. Vadim continuă să-i provoace. „Procuroarea a spus că ăsta este un tribunal revoluționar. Adică opinia publică din România nu contează ? !" Și din cele 200 de guri pleacă aceleași vorbe : „Noi sîntem poporul !" Fără comentarii".

„Liniște, măi fraților", mai face o tentativă avocatul Mirescu. El spune, el aude. Vadim trage aer în piept, o bătistă pe față și se lansează într-o nouă tiradă. „Omul care a arestat guvernul României, omul care a băgat 100 de generali în pușcărie, are curajul să mă trimită pe mine în judecată ! ?" Un personaj isterizat din stînga mea strigă acoperind celelalte voci : „I-a arestat pe ăia buni ca să vină ăștia răi la putere !" Deci Partidul România Mare contra F.S.N. Și eu care credeam că vor face coaliție !

Avocatul Mirescu face concesii. „Să păstrați măcar două minute liniște cînd intră completul de judecată". Le cere prea mult ! Au intrat ei judecătorii dar liniște nu a fost. Din fericire, reportofonul meu este japonez și a prins cîte ceva. Inculpatul Corneliu Vadim Tudor a făcut cerere de restituire a cauzei la Procuratură pentru completarea urmăririi penale. Cererea a fost respinsă. Pronunțarea va fi în 17 iulie în aceeași sală.

Soții Robu nu au intrat în sală. Ar fi fost linșați. Ei, jurații, procuroarea, grefiera au stat înghesuiți într-o cămăruță alăturată, fiindcă poliția nu a reușit să le ofere securitate pentru o corectă desfășurare a procesului. Pe Corneliu Vadim Tudor nimeni nu a avut curajul să-l ducă în boxă. Nici poliția, nici jurații. S-a învîrtit pe lîngă masa jurașilor în calitate de agitator și de conducător ad-hoc al ședinței. Maldărul de garoafe galbene nu a ajuns la el iar posesoarea lor se uita dezolată și nu știa unde să le plaseze.

Vadim începe ultimul monolog. „Personal eu mă simt trădat de justiția românească". Nu C.V. Tudor a fost trădat. Întîmplarea de la Tribunalul din Ploiești a demonstrat că în fața demenței și isteriei s-a cedat. Și nu erau decît vreo 500. Dar și Hitler a pornit de la o berărie

Pe cei doi judecători îi găsesc fumînd, cu gulerele descheiate și cravata desfăcută. Îi întreb : V-ați temut de presiunea din sală ? Îmi răspunde judecătorul Niță Valentin : „Nu, am centura neagră la karate".

AURELIA BORIGA

VADIM ÎN BOXĂ

Fiecare erou are închinătorii pe care-i merită

Fiziologia șarlatanului

„Alarma de gradul zero" apărută pe prima pagină a revistei „România Mare" (nr. 57) constituie, din punct de vedere juridic, o instigare publică. Din păcate, biata noastră justiție nu a reacționat. „Chemarea la luptă" adresată „românilor nevinduți" de către C.V. Tudor a supus clădirea Tribunalului din Ploiești la un asediu timp de patru ore.

Miercuri, ora 12, căldură mare în sala pașilor pierduți din tribunalul ploieștean. Pe holuri, pe scări, în fața clădirii, C.V. Tudor este așteptat de aproape 500 de fanatici, provocatori, babe atinse de scleroză, analfabeți violenți în limbaj, grosolani, ticăloși mișunînd la umbra aberațiilor, numai oameni nu se pot numi. Se urlă „România Mare", se scandează delirant „Vadim". Pe treptele tribunalului are loc o altercație verbală între doi bărbați și un grup de simpatizanți. Cei doi sînt făcuți evrei, trădători, albia de porci din paginile „României Mari" a coborît în stradă. Porcii grohăie, se agită, idolul încă nu apare. Niciodată n-am văzut o asemenea dezlănțuire a urii, a intoleranței, a dobitoceniei ridicate la rang de politică. C.V. Tudor a cîștigat.

La ora 13,50 apare C.V. Tudor în costum alb, însoțit de doi haidamaci. Pe scările tribunalului este asaltat de gugumani, sărutat, pupat, înghesuit, strîns, aplaudat, bibilit ; poetul capacelor de bere recepteză timp valul de admirație și dragoste idioată. Este emoționat, copleșit, cucerit... Un grup mic de „dizidenți" îl fluieră, dar hărmălaia pro Vadim îl face inexistent.

În sala pașilor pierduți, preotul Ionescu Gheorghe de la parohia Sf. Dumitru din Ploiești „îi înmînează" o scrisoare. Probabil C.V. Tudor o va publica în paginile revistei alături de atîtea scrisori inventate. Cu mare greutate ajunge în sală, gorilele și-au făcut datoria.

Timp de două ore cît a durat ședința completului de judecată, pe holurile și în fața tribunalului a continuat cel mai degradant spectacol pe care îl pot oferi românii. Fețe transpirate, disperate, apăsate de ură cereau „capul lui Robu". Două pancarte uriașe „Vadim românii nevinduți sînt cu tine" (fără virgula necesară), „Dreptate pentru Vadim" ținute de maimuțe care urlau, dominau sala pașilor pierduți.

Poliția și-a făcut datoria, mereu pe fază în locurile în care se profilau scîntei. După înfățișare, C.V.T. a părăsit clădirea prin ușa din dos, însoțit de gorile și de un grup de polițiști. A înconjurat clădirea și circul s-a repetat, dar de data asta huiduielile și injuriturile au egalat aplauzele și ovațiile. Circulația a fost blocată de un pluton de jandarmi. „Dacia" (03146-B-2 în rodaj ?) a demarat și din urmă un papuaș a strigat pe românește „Să aveți grijă de noi !".

Ogarul familiei Ceaușescu și-a făcut datoria. Nu ne mai recunoaștem român cu român. L-am văzut pe C.V.T. desfigurat de frică spunîndu-i unui polițist : „Stai în spatele meu". Ogarul a moștenit frica stăpînilor.

PETRE BARBU

Fotografii de SILVIU STAN

Cei şapte împotriva plebei

Cînd clujenii vor uita ziua de 21 decembrie, ei vor înceta de a mai fi oameni. Tineri cu piepturile goale, gloanţe, moarte...

Într-o foarte academică sală de curs de la Universitate, s-a petrecut, începînd cu ora 12 din zi, faimoasa ŞEDINŢĂ. Istoricii şi filosofii Ardealului înfierau plebea răzvrătită de la Timişoara. Cuvinte grele, mai grele decît ale „tovarăşului" cu o seară înainte. Exces de zel: „bandiţi", „huligani", „trădători de patrie", „să fim strînşi uniţi în jurul l...", „ar trebui împuşcaţi". Da, s-a spus şi asta ! Şi li s-a făcut pe voie.

Au fost multe şedinţe la Cluj şi, totuşi, aceasta a impresionat cel mai adînc. De ce ? Fiindcă aceşti oameni, prin poziţia lor, semnificau esenţa a ceea ce era viaţa spirituală a marelui oraş de dincolo de Carpaţi. Mulţi, mai ales tineri, îşi puseseră nădejdi în ei. Trădarea lor a fost oribilă prin caracterul activ, volitiv, subliniat conştient, al ataşamentului faţă de Ceauşescu. Cei şapte „eroi" care au vorbit, împuşcau în suflete cu glonţul cuvîntului. Au tras. În primă instanţă în sufletele colegilor din sală, galbeni de teroare, căci se vedeau priviţi cu ură, ca unii care acuş-acuş au de gînd să pactizeze cu „duşmanii neamului". Şapte împotriva Plebei. A celei din Timişoara, a celei adunate în Piaţa Libertăţii din Cluj şi a celei masate, ca o turmă neputincioasă, în sala 10 a Universităţii.

Dar, oare, mi-am zis într-o noapte de insomnie, ce mai fac cei şapte acum, cînd speră că uitarea s-a lăsat, balsam, peste oribila lor dezumanizare ? Oare ei n-au insomnii ?

M-am interesat. Mai bine n-aş fi făcut-o, ca să nu-mi amărăsc şi mai rău sufletul. Căci iată-i, în ordinea luării de cuvînt :

I. GRIGORE DRONDOE, profesor, secretarul de partid pe Universitate, cu studii în U.R.S.S. Filosof (! !). Tunet şi pucioasă ! El a împroşcat primul, marcînd drumul. Ce face acum ? L-au contestat studenţii şi a trebuit „pensionat". Pensie de profesor universitar. Fără să aibă nici vîrsta, nici vechimea. Cu atît mai puţin **calitatea**, fiind doar activist de partid, fără un rînd scris. Victimă, sărmanul !

II. NICOLAE EDROIU, conferenţiar, prorector, activist de partid din primul an de facultate. Istoric. Sigur pe sine. „Ar trebui împuşcaţi !" Da, aşa a spus. Acum ? A fost avansat profesor universitar. O vreme nu i s-a auzit vocea insolentă, de ofiţer politic, pe coridoare, iar pe stradă se prelingea pe lîngă ziduri. Acum, vocea e prezentă din nou, fără nici un tremur de vină. În fond, a jucat scenariul corect, nu ? A tras, a fost avansat. Asemeni căpitanului **Carp Dande**, care

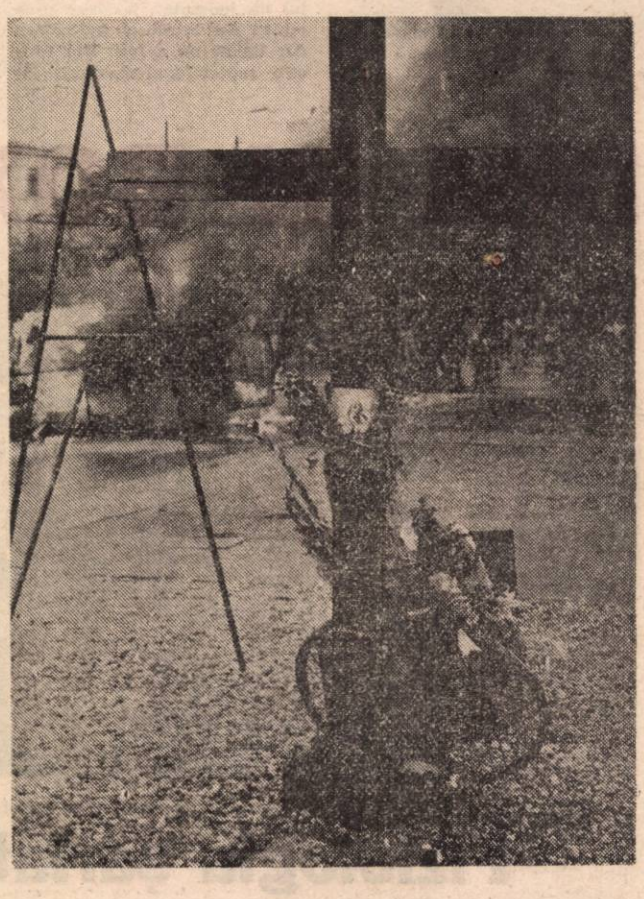

l-a împuşcat pe Călin Nemeş. Numai că, în dosul avansării lui Edroiu, se află cel mai „subţire" bolşevic clujean.

III. VASILE VESA, conferenţiar, secretar de partid pe centrul universitar, pui al partidului, la fel ca şi Edroiu. Istoric al epocii „contemporane", cuvintele lui aveau „greutate": „Imperativul păstrării valorilor epocii Ceauşescu ne obligă să-i zdrobim pe aceşti ticăloşi". Adică plebea din stradă. Acum? A fost avansat, e profesor universitar plin şi... NU SE CONSIDERĂ VINOVAT CU NIMIC ! A tras, a fost avansat. Aşa merg lucrurile.

IV. VOICU LĂSCUŞ, conferenţiar, preşedinte de sindicat pe Universitate. Unicul care şi-a ieşit din pepeni, în pofida renumelui de om calm pe care şi-l cîştigase. Indignarea partinică şi ura l-au dus la pragul isteriei. A reuşit să fie cel mai vehement. Acum ? Pedagogul cu o carte inspirată din Makarenko a fost şi el avansat profesor plin, căci a tras, şi a tras din plin. Eccola !

V. TEODOR LUPŞE, profesor cu studii în U.R.S.S., şeful catedrei de filosofie, bolşevic cinic, omul care se mîndrea că nu are nici măcar un articol scris. „Eu trebuie să veghez politica partidului, nu am timp de fleacuri !" Cuvîntarea lui Lupşe a înghe̦ţat inimile prin cinismul ei lugubru. Acum ? Contestat de studenţi, e şi el pensionar cu tain de profesor universitar, la 50 de ani şi fără vechimea necesară. Mari sînt minunile consensului, Doamne ! Fire activă însă, el este liderul local al partidului lui Verdeţ.

VI. ŞTEFAN PASCU, academician, istoric, mînjit cu ceauşism pînă în vîrful unghiilor. A vorbit mult, după obicei, incoerent, cu doza de scleroză implicită, dînd dovadă clară că e singurul din sală care nu înţelege o iotă din ceea ce se întîmplă cu poporul român. Acum ? E preşedintele Filialei Cluj a Academiei Române şi profesor consultant la Universitate. Şi iată cum tov. Acad. Prof. Dr. Doc. Ştefan Pascu reprezintă cu onor istoriografia românească în Italia, tocmai în acest moment.

VII. MIRON IONESCU, conferenţiar, doctrinar marxist de mîna a doua. Tip „simpatic". A avut „umor" pînă şi în acele clipe. Ce sigur era că totul se va termina „cu bine" şi că va fi iar ca înainte ! Nu s-a terminat cu bine, dar e ca înainte, ba chiar şi mai şi. Căci domnia sa a fost de asemenea avansat profesor plin şi predă cursuri de democraţie. Gloanţele cu floricele i-au încununat cariera. Şi iată cum merg lucrurile.

Şapte împotriva plebei. O mascaradă care a învăluit cu negura angoasei vechiul oraş cărturăresc de pe Someş. Angoasa persistă. Doi, doar au fost amendaţi, studenţii rezistînd la toate presiunile de a-i accepta. Căci la Cluj s-a comis o crimă mai mare decît cea din Piaţă : după revoluţie, la Universitate, studenţii dezorientaţi, copii încă în faţa marii fracturi istorice produse, au fost manevraţi printr-o abilă şi dură acţiune a securiştilor din ALMA MATER, încît i-au „ales" în frunte tot pe AI NOŞTRI, eşalonul secund, ezoteric şi „subţire". Aceştia i-au vîndut pe studenţi la prima grevă. Lucrurile sînt cunoscute. Au fost sacrificaţi 3—4 inşi deosebit de detestaţi, din cauza murdăriei ieşite din comun, şi asta, doar la iniţiativa şi insistenţa îndreptăţită a studenţilor. Ei suferă acum teribil, pe pensioare de profesori universitari (cam trei salarii de muncitori tineri). Au fost însă răzbunaţi recent, cînd cu „negocierea salariilor", care a urmărit curăţirea Universităţii şi Academiei din Cluj de indezirabili şi oportunişti, prin înlăturare şi marginalizare. Pînă cînd vor fi numai de AI NOŞTRI şi cînd, desigur, cei doi vor fi readuşi, pe o portiţă din spate, din nou, în ALMA MATER NAPOCENSIS. Iar falanga celor şapte care au împuşcat în sufletul plebei va fi iarăşi întreagă, pentru liniştea noastră.

...Cînd s-a ieşit din acea şedinţă, plebea era gata să înfrunte gloanţele securiştilor, aflaţi peste tot. Piaţa Libertăţii, ora 15.45 : pe caldarîm au înflorit jerbe de sînge. Pe caldarîm au rămas două creiere omeneşti, uimitor de întregi, expulzate ca din praştie de lichidul encefalic brusc depresurizat. Ciudat : soldaţii erau în faţă, dar neurochirurgul Dr. Gheorghe Mureşan a primit la clinică numai „pacienţi" împuşcaţi în ceafă.

Aşa a fost şi astfel arată democraţia noastră originală. Te simţi îndreptăţit deci să afirmi: „Clujul de astăzi este o imensă feudă neocomunistă".

Scrisoare deschisă D-lui Petre Roman

D-le prim-ministru,

V-am rămîne deosebit de îndatoraţi dacă, în afara zîmbetului fermecător pe care-l afişaţi cu ocazia vizitelor şi întîlnirilor de lucru, sau a interviurilor şi conferinţelor de presă programate de TVR, aţi avea bunăvoinţa de a lua în considerare semnalările apărute în presă, articole care pun în lumină abuzuri şi ilegalităţi grave comise de persoane pe care dv. le-aţi girat. N-ar fi neapărat un semn de bunăvoinţă acesta, cît un comportament firesc şi o dovadă a simţului de dreptate şi bună intenţie, care ar trebui să caracterizeze o persoană cu prerogativele funcţiei pe care o deţineţi.

Fotografie de SILVIU STAN

În numerele 26 şi 27 ale publicaţiei noastre am relatat două asemenea cazuri de abuz grosolan, abuzuri comise de prefectul şi primarul de Cluj, indivizi care au încălcat cu nonşalanţă legea, gîndindu-se la propriile interese şi profituri. Am cerut atunci cu insistenţă anchetarea acelor cazuri şi luarea măsurilor corespunzătoare, dar fără nici un rezultat. Mai mult decît atît, sîntem informaţi că abuzurile continuă, acei funcţionari corupţi dînd dovadă de lipsa oricărui scrupul.

În dorinţa de a vă aduce mai aproape amănuntele acestor afaceri murdare, am luat legătura cu colegii noştri de la Televiziune, rugîndu-i pe ei să preia anchetele respective. Răspunsul — descurajator — a fost că, pînă în septembrie, nici nu poate fi vorba de realizarea unor asemenea anchete, întrucît onor conducerea RTV, invocînd „perioada estivală", a restrîns pînă la inexistenţă spaţiul acordat unor asemenea emisiuni, preferîndu-le pe cele de divertisment... Să fie aceasta o măsură pentru liniştea noastră ? Dar pentru cei furaţi şi nedreptăţiţi ?

Dincolo de interesele mărunte de partid, chiar credeţi că procedaţi corect şi diplomatic, lăsînd pradă unor oameni corupţi un întreg judeţ şi un municipiu, prin nepăsarea pe care o adoptaţi ?

Noi facem cuvenita revenire, în speranţa că o să auzim de bine. În rest, numai viitorul...

Grupaj realizat de **PAUL VINICIUS**

Medicii — ca şi golanii

La începutul lui iulie un pacient s-a prezentat la o cunoştinţă de-a lui, un medic de la Spitalul judeţean Oradea, pentru a-i opera un chist de grăsime. Este refuzat politicos, în ciuda faptului că se cunoşteau. „Nu vreau să se spună despre mine că sînt un spărgător de grevă", i-a spus medicul. „Aşteaptă şi tu rezultatul negocierilor în legătură cu greva noastră". Medicii, ca şi golanii din Piaţa Universităţii, au fost lăsaţi să fiarbă în suc propriu. Prin comunicate televizate mai mai că nu s-au asmuţit pacienţii împotriva medicilor. Un doctor din Oradea mi-a mărturisit că de la Direcţia Sanitară Bihor s-a cerut un fel de listă cu medicii mai „revoluţionari", ca pe vremea Ceauşescului. Pentru intimidare sau pentru ca cineva să se poată răfui mai tîrziu cu ei.

În trei judeţe : Harghita, Covasna şi Tulcea doctorii exasperaţi şi-au depus demisia. Ce făceam dacă îşi depuneau demisia toţi medicii din ţară ? Asistam oare pentru prima dată în istorie la un marş al bolnavilor împotriva Guvernului României ?

PAŞCU BALACI

Un om luptă eroic pentru eliberarea unor părți din țara sa cotropite, se împotrivește genocidului hitlerist, salvează de la moarte sute de mii de oameni și plătește pentru toate acestea cu viața. Mareșalul Antonescu. Un altul intră în cîrdășie cu Hitler, participă la război fără să aibă vreun teritoriu de eliberat și trimite la moarte în lagărele fascite sute de mii de oameni. Nu i se întîmplă nimic și moare de moarte bună. Miklos Horthy. Și totuși presa din Ungaria îl numește pe cel dintîi „fascist notoriu" (vezi textul din chenar) și îl reabilitează pe celălalt. Adică această presă procedează de parcă ar vrea să se încadreze perfect profilului paginii de față. Dar procedeul nu poate păcăli decît pe naivi.

UNGARIA: Va redeveni HORTHY MIKLÓS erou național?

Figură sinistră a perioadei interbelice, revanșard și dușman declarat al României, Cehoslovaciei și Iugoslaviei, exregentul Horthy Miklós (1868—1957) are toate șansele de a fi instalat în panteonul eroilor națiunii maghiare. Informațiile ne sînt furnizate chiar de către o gazetă din Szolnok în care citim negru pe alb: „Istoria i-a destinat localității Kenderes o soartă aleasă. Prin faptul că localitatea a fost locul natal al regentului Horthy, asupra comunei au strălucit cînd razele soarelui, cînd anii întunecați". Și citeva rînduri mai departe: „Evident, Horthy nu a fost dictator fascist, cum s-a dorit înainte să fie considerat. Guvernarea sa a avut aspecte pozitive și negative. Guvernarea horthystă n-a fost neapărat cea mai întunecată perioadă a istoriei" („Néplap" din 29 iunie, pag. 7).

E adevărat ,autorul articolului reproduce și părerile celor ce se opun aducerii rămășițelor pămîntești ale defunctului de la Lisabona la Kenderes, ca și pe cele ce recomandă prudență și moderație în poziția oficială a guvernului. Aflăm totuși că sondajele de opinie la nivel parlamentar și în rîndul cetățenilor din Kenderes converg spre concluzii favorabile măsurilor de reabilitare a fostului dictator.

Este locul să amintim cititorilor noștri că amiralul Horthy nu și-a sfîrșit zilele în vreo închisoare comunistă și nici în fața plutonului de execuție. Beneficiind de un concurs fericit de împrejurări și, desigur, și de mult noroc, amiralul fără mare a izbutit la sfîrșitul războiului să o șteargă din Germania și să-și afle azil sigur în Portugalia. Acolo mai trăiește pînă azi nevasta lui Horthy Istvan, Ilona Bowden (recăsătorită și purtînd numele noului ei soț), care a început deja tratativele cu primăria din Kenderes. Or este bine știut că pentru fărădelegile sale, Horthy Miklós ar fi trebuit să fie judecat alături de ceilalți criminali de război. El a pus în Ungaria bazele unei dictaturi de tip fascist și a fost printre primii aliați și colaboratori devotați ai Führerului. L-a însoțit pe acesta în expedițiile militare desfășurate în Cehoslovacia și Iugoslavia, a angrenat Ungaria în războiul contra U.R.S.S. în condițiile în care nu avea de eliberat teritorii unguresti răpite de sovietici. Trufașul amiral se mai face vinovat pentru crime împotriva umanității, el a organizat cu sînge rece deportarea evreilor din Transilvania și Ungaria și a tutelat cu cinism asasinarea în masă a românilor ardeleni. Cu toate acestea, acest călău în uniformă de amiral a murit ca orice om cinstit în patul lui, într-o vilă din Lisabona.

Sub ocupația comunistă, numele lui Horthy a fost blamat, iar locuitorii comunei natale supravegheați de agenții poliției secrete, mai notează autorul relatării din „Neplap". Dar, spune tot el, odată cu libertatea, sătenii au început să-și amintească plini de recunoștință de fostul lor stăpîn, în care azi recunosc un om popular, de omenie și mai ales pe cel care le-a făcut în comună poștă, școli, stație de cale ferată, drum pietruit, canalizare. De altfel, la Kenderes, a început o acțiune pentru strîngere de semnături, imensa majoritate exprimîndu-și acordul pentru aducerea defunctului în cripta familială. Pe adresa primăriei au sosit și numeroase scrisori din diaspora maghiară, mulți unguri stabiliți în străinătate dorind să-și procure din vreme bilete de avion pentru a participa la funeraliile lui „vitéz Horthy Miklós de Baia Mare".

Iată și părerile unor parlamentari, reproduse și ele tot din cuprinsul articolului menționat. Körösi Imre, deputat MDF, socotește normal ca Horthy să fie reînhumat acolo unde „cu bune și rele", a făcut politică. „Dar nu trebuie să facem din el erou, căci mult mai mulți au făcut bine acestei țări". Vitányi Iván, deputat socialist, arată că partidul său nu are obiecții în legătură cu aducerea în țară a rămășițelor pămîntești. Partidul ar protesta numai dacă „Horthy ar fi dat ca exemplu istoric". Pető Iván, șeful fracțiunii SZDSZ, nu vede un pericol intern din faptul că Horthy va fi adus la locul de veci în comuna sa natală. Îl îngrijorează mai mult reacția externă. Reabilitarea lui Horthy, observă parlamentarul, ar putea simboliza, în țările învecinate, renașterea mai vechilor pretenții teritoriale ale Ungariei.

Sînt exprimate și puncte de vedere cu privire la modul în care va avea loc ceremonia de reînhumare. Unii propun ca statul să nu aibă nici un fel de amestec, iar toate obligațiile să revină în exclusivitate familiei răposatului. Alții, dimpotrivă, sînt îngrijorați că evenimentul va avea loc în secret și nu va prilejui o largă și înălțătoare adunare comemorativă.

Care va fi reacția românilor? E de presupus că mulți își vor manifesta indignarea, iar alții se vor mărgini să adopte o atitudine de superioară indiferență. În ceea ce mă privește, îmi îngădui să apreciez că aducerea unui sac cu oase moarte la Kenderes nu va avea nici darul de a înrăutăți relațiile româno-maghiare, nici de a potența atitudinea cercurilor revanșarde. La ei acasă, fiecare popor își revizuiește istoria cum crede de cuviință. Altele îmi sînt întrebările și nedumeririle. Întîmplarea face ca pregătirile pentru funeraliile amiralului fascist să aibă loc la o oră cînd, în România sînt exprimate deschis, prin evaluări lucide și nepărtinitoare, păreri în legătură cu meritele și scăderile mareșalului Ion Antonescu. Or, între Horthy și Antonescu, deosebirile privind conduita politică, civică și morală sînt enorme. În primul caz avem de-aface cu un dictator agresor, hrănit cu ideile intoleranței și disprețului față de ființa și crezul altor popoare. În vreme ce conducătorul român — în pofida acuzațiilor ce i se pot aduce — a purtat bătălii doar pentru recucerirea teritoriilor cotropite

Cripta familială unde urmează să-i fie aduse rămășițele pămîntești.

și a încheiat alianțe nedorite numai din motive conjuncturale și de strategie. El a fost, de altfel, singurul care s-a opus dictatelor segregaționiste ale Reichului nazist, salvînd de la moarte sute de mii de cetățeni aparținînd populațiilor conlocuitoare. Cu toate acestea, iată, cei ce se grăbesc să ne cenzureze istoria văd în dreapta și imparțiala reconsiderare a mareșalului Antonescu un afront adus victimelor terorii hitleriste. În mod ciudat, observațiile insidioase, sosite din străinătate, cad numai în ograda românească și nu în cea a vecinilor noștri. Și atunci ne întrebăm iarăși: De ce, Doamne, se aruncă mereu cu pietre în trecutul nostru național, de ce atîtea acuzații nefondate peste sufletul unui popor blînd, milostiv și îngăduitor cu semenii de alte graiuri și a cărui istorie s-a țesut de veacuri numai din sentimente pacifiste și nicicînd din lăcomie și rapt în detrimentul altor națiuni?

LIVIU TIMBUȘ

Din comandant nazist — erou național. Bucureștiul a reconsiderat rolul lui Antonescu

(Corespondență din București publicată în cotidianul ungar „Magyar Hirlap" din 24 iunie 1991)

Mareșalul Antonescu, comandant român, fascist notoriu, a fost obiectul unei campanii de preamărire în România cu prilejul aniversării a 50 de ani de cînd, din ordinul său, la 22 iunie 1941, trupele române au trecut Prutul, spre Uniunea Sovietică.

Potrivit celei mai noi concepții istorice românești, acțiunea a servit interesele poporului și singurul său scop a fost realipirea „teritoriilor românești străbune" — Bucovina și Basarabia.

În condițiile reînvierii aproape fără precedent a naționalismului român, nu a fost o surpriză faptul că atît puterea cît și opoziția au fost pe deplin de acord cu această reconsiderare. Numai cele două grupuri etnice care au suferit cel mai mult sub fascism, comunitatea maghiară și cea evreiască, s-au ținut departe de sărbătoarea generală. Deputații U.D.M.R., de exemplu, nu s-au ridicat de pe locurile lor cînd la ședința Parlamentului român s-a păstrat un minut de tăcere în amintirea dictatorului fascist, devenit erou al națiunii române.

Publicațiile românești, televiziunea și radioul îl elogiază pe Antonescu, intrarea în războiul antisovietic în urmă cu o jumătate de secol prin grupaje ample de materiale și articole de mare extindere.

Țanțos și victorios, pe vremea cînd se înfrupta din bucatele căzute de pe masa lui Hitler.

Conacul din Kenderes, transformat în școală în vremea dictaturii comuniste.

LA MĂNĂSTIREA SUCEVIŢA

Maica Nimfodora demolează bustul lui Eminescu!

Pare cu totul straniu şi de neconceput, în acest sfîrşit de veac şi de mileniu, comportamentul unor semeni de-ai noştri, care frizează prostia agresivă. Tare mă tem că maica Nimfodora Utale, de la mănăstirea Sucevița, pare a fi un atare specimen care îngroaşă vădit stratul social nămolos ieşit la iveală după Revoluţia din Decembrie '89, ca marile ape, care scot din adîncuri te miri ce în revărsările lor de primăvară. Altfel nu ne închipuim că maica Nimfodora avea ce avea cu Eminescu, încă din faşă, dacă nu cumva agresivitatea sa culturnică (este iconomă, deci administratoare la mănăstire) se datorează nu unei educaţii stradale, ci unei slabe creşteri de-acasă, căci Eminescu este primit ca un sfînt în fiecare casă de bun român, în Moldova ca şi în Transilvania, în Muntenia ca şi în Moldova, în Basarabia şi Bucovina.

Ajutată, probabil, de cîţiva ciobani destoinici, de un văcar şi un porcar, aceştia din urmă smulg din temelii şi demolează statuia marelui nostru poet, care fusese amplasată chiar pe drumul care duce spre mănăstirea Sucevița. Inconştienţă ? Duioasă atitudine infantilă ? Necoacere mintală ? Pe ultimii metri cultivaţi cu pătrunjel postrevoluţionar, găseşti şi astfel de „ecumeni" cu judecată strîmbă : adică, dacă voi, la Bucureşti, l-aţi dărîmat pe Lenin, noi de ce nu l-am putea dărîma pe Eminescu ? Pe Iancu ? Pe Bălcescu ? Cine judecă astfel, judecă împotriva poporului român şi, din nefericire, nu sînt puţini la număr aceştia din urmă. Din consemnările probe ale d-lui Dumitru Brădăţan reiese cît se poate de limpede că statuia lui Eminescu a fost terfelită şi batjocorită de mîini dirijate de creiere oligofrene.

Bustul lui Eminescu a fost comandat pentru India, dar printr-un fericit concurs de împrejurări statuia a rămas în ţară, datorită unui preot de ispravă. Bustul mai marelui nostru **preste** limbă şi grai, aparţine tînărului şi talentatului sculptor bucureştean Ion Mîndrescu. La 6 august 1990 au participat la sfinţirea şi binecuvîntarea lui sătenii, un sobor de preoţi, IPS Daniel, mitropolitul Moldovei şi al Bucovinei, scriitori, ziarişti, oameni de cultură şi artă, mireni.

Numai că maica Nimfodora, cu nume subversiv de Brigitte Bardot, se explicitează în mod inadmisibil, primitiv : „Ăsta-i un idol care tulbură maicile şi nu-şi găseşte nici un fel de vecinătate cu biserica". Doamne, cîtă inconştienţă zace în scăfîrlia acestei iconome. Eminescu şi Avram Iancu, sfinţi blajini şi suferinzi ai neamului românesc, ar trebui, cipă de cipă, să sălăşluiască în fiecare casă de bun român, necum în locurile de priveghere şi popas. Avram Iancu şi Mihai Eminescu au înnebunit de durerile şi necazurile acestui popor. Ei sînt sfinţii neamului nostru. Maica Nimfodora are ce are cu sfîntul neamului nostru ! Tulbură, chipurile, maicile, spiritul lor în derivă ! O atare mentalitate nu se poate cuibări decît în capul unei ciobăniţe cu două clase mai mult ca trenul, oprit într-un vîrf de deal să-şi tragă suflarea...

Se vede, ca de la o poştă, că maica Nimfodora se pricepe mai mult la mulsul oilor şi la făcutul „căşuţului" decît la spiritualitatea românească şi la reprezentanţii ei de marcă. Cele 40 de măicuţe de la Sucevița, nu sînt de acord cu părerile deplasate ale administratoarei lor. Cum să te tulbure chipul unui înger ? Cum să te tulbure, cu prezenţa înmărmurită, un sfînt suferind pentru poporul tău ? Ce spune însă plut. maj. D. Simion ? El spune : „Cei care au deteriorat-o (statuia — n.n.) vor fi obligaţi să o pună la loc. Eu mă angajez să aflu cine l-a dat jos". Frumos angajament, n-am ce zice. Numai că bustul marelui nostru poet zace aruncat în şura fierarului-satului, printre poloave, unelte agricole, paie, strujeni şi fîn.

Ce spune IPS Pimen, de la arhiepiscopie ? Dar secretarul Hriş ? Că, probabil, n-a fost ales bine locul plasării bustului marelui nostru poet. Că le tulbură meditaţia. Mă mir că nu le tulbură preoţii şi ciobanii trupul, iar nu o marmură rece — cugetul ! Ce spune numitul Pimen : „Nu putem să ne opunem suvoiului. Este o atitudine extremistă şi dintr-o parte şi din alta. Ce, Eminescu e o cîrpă ? Să găsim un loc potrivit". Iată, deci, că iconoma iconoclastă nimfomană Nimfodora are un reazim şi un căpătîi. Ar chiar sprijin în atitudinile sale vandaliste în autorităţile locale. Trist şi dureros exemplu.

Compatriotul nostru, Dumitru Brădăţanu, explică detaliat, cu multă amărăciune în suflet, că maica Nimfodora se ocupă mai departe de oi şi de caşul de la gura lui papă-lapte. Numai niste neisprăviţi puteau să-i dea tacita încuviinţare într-o astfel de întreprindere mizeră. Mai are tupeu această femeie de la oi să se şi laude prin sat : „Ce-au adus pe dracu' ăsta aici ? Într-o noapte îi dau muchie şi-l dau jos. Trebuia să-l pună în ogradă la dînsul". Dante este peste tot în Italia. De la Verona la Florenţa şi Ravena, şi de aici la Roma. Chipul lui Napoleon figurează mai peste tot în Franţa, chiar şi pe drumuri obscure de ţară, rememorînd drumul la vreo curtezană. Preotul şi poetul cărturar, Constantin Hrehor, s-a gîndit ce s-a gîndit şi s-a gîndit bine : de ce să plece statuia poetului în drum spre India, unde era comandată contra frumuşelei sume de 200 000 lei ? Eminescu trebuie să rămînă în cuget şi-n simţiri, dar şi încrustat în marmură vie, în spaţiul moldav, bucovinean şi românesc, aşadar.

Iartă-ne, coane Mihai.

Te vom pune la loc. Pe soclul şi în firida sufletului nostru. Tu să-i aperi şi să-i ocroteşti pe români. Nu sînt ei chiar ultimii oameni pe rotogolul acesta de pulbere. Au trecut, însă, prin experienţe atît de dramatice încît au uitat de neam, de sfinţii neamului, au uitat cel mai adesea de ei înşişi. Roagă-te pentru noi. Luceafăr al mărilor şi al zărilor. Şi ocroteşte-ne PRE noi. Amin.

DORIN SĂLĂJAN

Kodak

VA OFERA

• FILME COLOR • ECHIPAMENTE FOTO
• APARATE DE FOTOGRAFIAT • BATERII
• PROCESARI RAPIDE DE FILME SI FOTOGRAFII COLOR PE HIRTIE KODAK
• CONSULTING SI INDICATII DE SPECIALITATE

CONCURS * CONCURS * CONCURS

PENTRU CEL MAI SCURT SI SUGESTIV SLOGAN PUBLICITAR KODAK

1 premiu I - excursie de 3 zile la Budapesta (1 persoana)
1 premiu II - week-end pentru 2 persoane la Poiana Brasov
4 premii III - aparat de fotografiat cu film color KODAK

Numai cu intreaga dvs. fantezie si o carte postala trimisa pina la 31 august 1991 pe adresa:

CONCURS "SLOGAN KODAK"
Bucuresti, str. Luterana 2-4,
sc. D2, et. 7, ap. 21, sector 1
firma KODAK

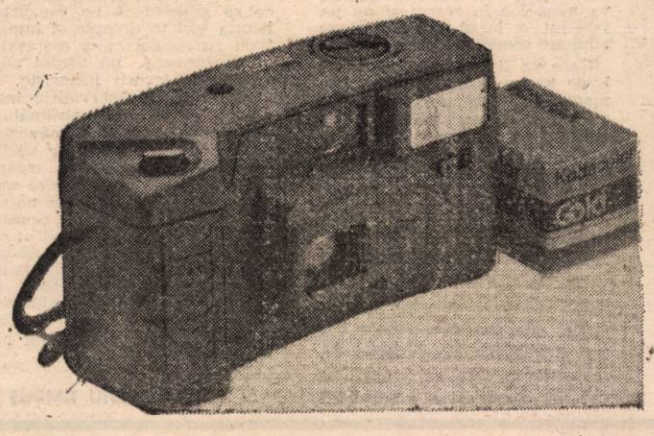

PUTETI CISTIGA UN PREMIU DE NEUITATI
REZULTATUL CONCURSULUI VA FI PUBLICAT IN PRIMUL NUMAR DIN LUNA OCTOMBRIE AL ACESTEI PUBLICATII

REPREZENTATA IN EXCLUSIVITATE DE:

M.T.L. ROM SRL

Tel: 14.68.13 sau 14.72.27; FAX: 14.61.04
Bucuresti, str. Luterana 2-4, sc. D2,
Et. 7, Ap 21 - Sector 1

Greu la deal cu patronii mici

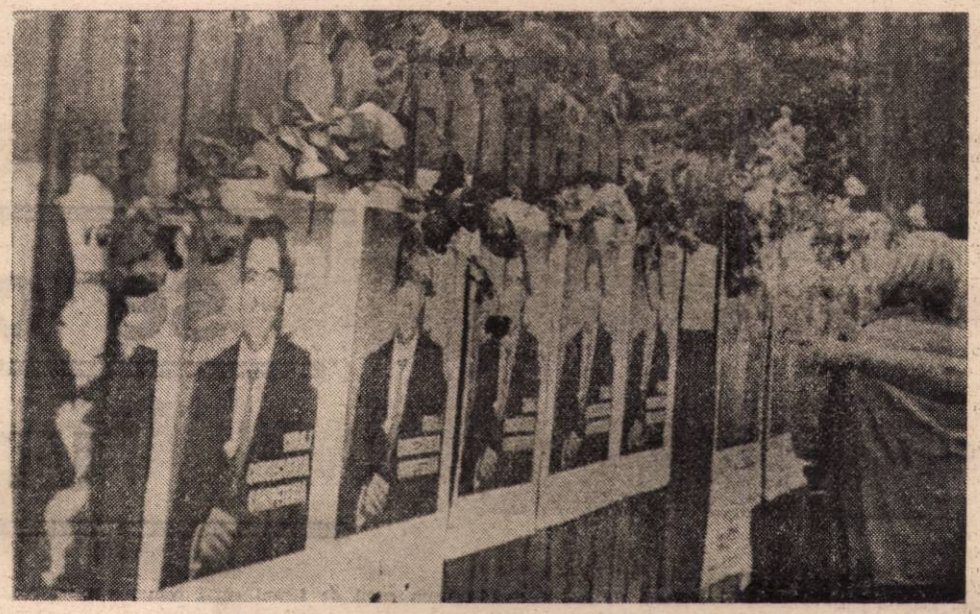

Patronul român se naşte greu. In urmă cu mai bine de-un an, el era socotit nu doar o fiinţă parşivă, ci şi intrucitva idioată. Clamînd „Nu vrem patroni", mulţimea isterică zicea că se apără de iminenta primejdie că „vin patronii şi ne închid fabricile", dar ce patron ar fi interesat să cumpere o fabrică numai ca să-i închidă porţile rămîne un mister de explorat pe linia de frontieră dintre istorie şi ramurile medicinei ce se ocupă de dereglările mintale.

Fusese ucisă, prin urmare, însăşi ideea de patron. E adevărat că, între timp, această idee a fost niţel reabilitată, dar nu trebuie să ne mirăm că pînă astăzi tot cu atîta ne-am ales, mai mult cu o idee decît cu patroni în carne şi oase. În ciuda faptului că, dacă nu poate să fie patron, de la o vreme încoace se observă că aproape tot cetăţeanul vrea să fie şi el măcar patronaş, patronel, patronuţ. Oricum, numai derivat de patron să se cheme. De unde se vede că ne aflăm încă în situaţia de-a avea o percepţie mai degrabă literară, ca să zicem aşa, a respectivului personaj. În timp ce este evident că economia naţională arată ca o Vale a Plîngerii pe-a cărei iarbă şi prin a cărei lumină e greu de crezut că are să treacă cineva fluierînd cu nepăsarea în faţa vieţii pe care ţi-o dau succesul garantat şi buzunarele pline de banii curgînd mereu dintr-un profit sigur şi substanţial. Iar pînă la vacanţele petrecute la Nisa mai trebuie să treacă măcar vreun cincinal, nu-i aşa ? Totuşi, aproape de un an există la noi ceva care se numeşte Patronatul Naţional Român. Un fel de sindicat care apără interesele întreprinzătorilor particulari şi „facilitează legătura cu patronatele naţionale din foarte multe ţări". Ales cu cîteva zile în urmă ca director, cunoscutul artist Mihai Ciucă, om care în ultimii 20 de ani a colindat lumea şi s-a dovedit a avea într-adevăr o stea norocoasă, ne spune cu volubilitatea-i caracteristică în care se citeşte înclinaţia de-a socoti viaţa ca pe-o scenă mai mare : „Chiar acum m-am întors de la guvern. Am primit un material în legătură cu o comisie mixtă guvern-patronat. O comisie din care vor face parte reprezentantul guvernului, dl. Adrian Severin, şi 4 reprezentanţi ai patronatului din ţară. Noi ar urma să fim purtătorii de cuvînt ai patronatului privat din România". Între altele, această comisie s-ar putea dovedi utilă, crede dl. Mihai Ciucă, întrucît „există multe bănci străine care vor să ne ajute, dar ţin neapărat ca la discuţiile despre investiţii să participe şi reprezentanţii patronatului român". În al doilea rînd, mai zice artistul nostru referindu-se de data aceasta în special la băncile româneşti, se pune problema garanţiilor pe care le poate oferi întreprinzătorul român : „Mai presus de orice, el nu poate prezenta garanţii. El are o casă sau o maşină, dacă le are. Deci trebuie să ne străduim prin această comisie ca întreprinzătorilor să li se dea credite cu garanţii minime, că altfel nu se poate produce dezgheţul şi nu ne putem urni din loc".

Patronatul Naţional Român sună încurajator, solid, şi nu s-ar zice că importanţa acestei instituţii nu impune o anume solemnitate a rostirii numelui ei. Numai că solemnitatea respectivă se risipeşte într-o oarecare măsură auzind poveşti adevărate care au tras pe terenul derizoriului renumele abia în curs de a se forma al acestei instituţii de care se leagă, în mod cert, destule speranţe. Bunăoară, poveşti despre trimiterea în străinătate a unor lăutari drept constructori. Din păcate, acelaşi efect al derizoriului, ca să nu spunem altfel, îl provoacă la P.N.R. şi o oarecare inaptitudine, destul de lesne observabilă, de a nu se răspunde clar la întrebări clare. Nu sîntem dintre cei care să nu ne sesizăm cînd la întrebări directe primim răspunsuri ocolite. Şi înţelegem că dl. Mihai Ciucă e nou în funcţie, dar alţi vreo cîţiva interlocutori, fiind mai vechi pe statele de plată, ni s-a părut cam curios că ne obligau să purtăm astfel de dialoguri : „Cîte firme ziceţi că aţi contactat ? Şi cam de prin cîte ţări? Cu aproximaţie...". „La ora actuală, s-a înfiinţat o reprezentanţă...". „Domnul meu: spuneţi-mi două cifre, asta v-am întrebat. Dacă le ştiţi. Dacă nu, nu". Şi nu a fost ! Sau iată ce a urmat după întrebarea simplă cam cîţi sînt „producători" dintre cei înscrişi în patronat: „Acoperim o gamă mare de activităţi, plecînd de la darace de lînă, întreprinderi mici de reparaţii material de uz casnic, fabrici de bere...". „Avem şi fabrici de bere ?". „Avem oameni care vor să facă aşa ceva şi cer sprijin". „E vreuna care a început să producă ?". „Mi se pare că este una, o să vă spun imediat, să întreb pe cineva care ştie mai bine". Şi tot aşa : ezitări, amînări, strecurări pe după colţ. Un mod obositor de a discuta. Încît şi dl. Mihai Ciucă, exasperat de această diplomaţie patronală, a izbucnit la un moment dat, atunci cînd adusesem în discuţie o categorie mai specială de întreprinzători, cei care au ca punct de pornire — de exemplu — o invenţie brevetată. Mulţi dintre ei au nevoie de un studiu tehnico-economic fără de care ar fi greu să se lanseze în activitatea productivă şi comercială. Or, la spusele unuia dintre interlocutori, cum că „încercăm să-i ajutăm", dl. Ciucă a sărit de pe scaun şi-a avut următoarea replică :„Nu încercăm ! Nu încercăm ! Noi ştim ce vrem ! Nu încercăm ! Îi ajutăm !". Să dea Dumnezeu să fie aşa. Dar ca să nu fie altfel, m-am gîndit că văd cam ce cred că au de învăţat patronii noştri în devenire nu numai de la occidentali, ci şi de la patronatele altor ţări foste comuniste. De la unguri, bunăoară, sau de la polonezi. Dar m-am lămurit repede că nu făcusem decît să ofer un subiect de viitoare meditaţie. Păi da !

Facem aceste observaţii fără a uita că majoritatea întreprinzătorilor particulari nu s-au înscris încă în Patronatul Naţional Român şi, mai ales, că tocmai aceia cu bani mai mulţi, foşti sau actuali nomenclaturişti, se ţin departe şi lucrează pe cont propriu. Pesemne că ştiu ei ce ştiu. Aşteaptă să se împlinească mai repede, probabil, ceea ce lumea a şi început să considere a fi o anume ieftinire a capitalului naţional, în aşa fel încît o parte însemnată a economiei româneşti să poată trece în stăpînirea lor, la un preţ cît mai mic. Din acest punct de vedere, Patronatul Naţional Român are o foarte serioasă concurenţă. Dar să ne încăpăţînăm să credem pînă la sfîrşit că el nu va ajunge să reprezinte o vorbă goală sau, în orice caz, una cu prea puţin miez.

DUMITRU CONSTANTINESCU

Cu şi fără CO_2

Intîi şi intîi, să vedem cum stau lucrurile cu capsulele pentru autosifon. Utile şi mult căutate îndeosebi în sezonul călduros, pe lîngă faptul că nu rareori lipsesc din sifonării şi din alte unităţi de desfacere aparţinătoare întreprinderii de sucuri şi răcoritoare Bucureşti, atunci cînd, totuşi, de bine de rău, se mai găsesc, multe din capsulele sigilate, oferite spre schimb, n-au nici un pic de CO_2 (se citeşte ce-o-doi, nu codoi). Aşa, de pildă, se întîmplă frecvent cazul la Sifonăria nr. 31 din Calea Moşilor — Bucureşti şi la alte sifonării din zona aflată doar la doi paşi de Bucur-Obor, unde se găseşte şi sediul sus-menţionatei unităţi. Deunăzi, gestionareivînzătoare Luiza Cristea de la 31 i-au fost aduse circa 300 de cutii (3000 capsule în total), mult prea puţine faţă de cerere, dar şi din acestea, spre neplăcuta surpriză a clienţilor, circa 10 la sută erau goale-goluţe. Oamenii desigilau cutiile de plastic, le controlau şi e drept că, după ce consemnau meticulos într-un registru numele propriu şi numărul capsulelor găsite goale, gestionara, nu tocmai bucuroasă, le schimba cu altele pline. Firește, aici vînzătoarea-gestionară n-are nici o vină. Datorită neglijenţei furnizorilor şi neîncărcării la presiunea indicată în normativ, multe capsule se autodescarcă înainte de a ajunge la centrul de desfacere... Fabrica lucrează prost, în dorul lelii.

Altfel stau treburile cu încărcatul sifoanelor. Ce se întîmplă aici ? Dintr-un singur tub de CO_2, dumneaei, vînzătoarea-gestionară, vrea să umple cît mai multe sifoane, cu mult peste normativul indicat. Şi atunci, rezultatul este clar : în loc de sifon adevărat, care să şi înţepe puţin la limbă, obţii un fel de apă... chioară, numai bună de aruncat. Asta, în timp ce un sifon de un litru nu mai costă 0,75 lei, ci 4 lei !

MIHAI STĂNESCU

Întoarcerea la arme

Românul se înarmează. Cu discreţie, cu ingeniozitate, cu ambiţie, cu nostalgie, cu bîzdîc. Visînd la un „Colt" de precizie, la un „Miami" micuţ şi nervos, la un „Magnum" detunător, visîndu-se Gene Hackman, Clint Eastwood sau Alain Delon, românul „fentează" legea (dar ce lege nu poate fi driblată pe extremă, dacă vrei şi poţi) şi îşi inventează arme. Într-un fel, reinventează istoria. Armele confiscate numai în judeţul Arad pot figura într-o panoplie-muzeu şi, poate, ideea nici n-ar fi prea deplasată socotind că fiecare din „exponate" îşi are povestea lui neştiută, îşi conţine gîndul obscur de legitimă sau ilegitimă apărare.

17 arme cu gaze (adaptabile la cartuşe). Carabină de 7,92, din timpul războiului. Pistol de foc, marca „Wash", calibru 6,35. Trei arme artizanale, calibru 12, confecţionate la filiala din Lipova a Întreprinderii „Strungul" Arad, (gen tîlină — epoca Tudor Vladimirescu). Trei pistolete minuscule (5—8 cm lungime) de mic calibru. Cartuşe cu gaze şi fără. Exploziv sustras de la mina Minova. Două arbalete cu rază de ucidere 300—500 metri făurite artizanal (asemănătoare celor din epoca Vlad Ţepeş). Un arc — perioada Robin Hood. Două lănci (care ne trimit la începuturile omenirii). O ţeapă.

Arme descoperite în numai patru luni ale acestui an şi prezentate, în „premieră pe ţară", revistei noastre de dl. maior Gheorghe Noghiu, şeful serviciului arme, explozibili, stupefiante al Poliţiei judeţene Arad. Toate acestea (şi multe altele, confiscate mai devreme) n-au apucat să fie folosite — iar amănuntul parcă spune ceva. Se conturează, aici, o istorie a fricii. **O stare** a fricii. O retragere tăcută şi asudată în spatele propriilor ziduri, care, oricînd pot fi atacate de nu se ştie cine, de fantomele fostei poliţii secrete, de mineri, de studenţi, de ziarişti, de intelectuali, de FSN, de ţărănişti, de fascişti (dar unde ni sînt fascişti atît de invocaţi de Cotroceniul anului '90?), de ticăloşi, de vînduţi, de spioni, de vecini. În mod ciudat — şi, poate, stupid — abia acum începe să ne fie frică. Abia acum renunţăm la bancuri politice şi ne construim arbalete. Abia acum dezgropăm carabina îngropată în vreme de război. Nu cu gînd rău, Numa' aşa. Ca să fie. Ca să fim. Ca să ne imaginăm, o clipă, că am scăpat de stafia prezentului sărac, abstract, violent şi incert, de vîslitul într-un „azi" care nu se mai transformă odată în „mîine", ci într-un disperat, perpetuu **ieri**.

RADU CIOBOTEA

Şcolarizarea elevilor din Basarabia

— Către liceele, grădiniţele şi şcolile generale din România —

Ni s-a comunicat din partea Ministerului Ştiinţei şi Învăţămîntului din Chişinău, prin inspectoarea Emilia Cardaniuc, că Ministerul Învăţămîntului din Bucureşti a acordat o mie de burse pentru elevii din Republica Moldova, pentru anul şcolar 1991—1992. Liceele din ţară, care doresc să primească elevi din Basarabia, sînt rugate să telefoneze de urgenţă la Chişinău, la minister, d-nei Emilia Cardaniuc, la tel. 22 80 36 (serviciu), 52 35 77 (acasă), precizînd numărul de elevi pe care îi vor şcolariza. Comanda telefonică se face prin interurban — 091. Ofertele vor fi trimise în scris — semnătura directorului, ştampila —, pe următoarea adresă : Ministerul Ştiinţei şi Învăţămîntului (pentru Emilia Cardaniuc) — 27005 Chişinău, str. Bănulescu Bodoni nr. 61, et. II, cam. 205 — REPUBLICA MOLDOVA. Chişinăul ar dori să trimită elevi în ţară, după cum urmează : 200 preşcolari, 200 pentru clasele primare, iar la licee (începînd cu clasa a IX-a) — la sanitar 120, economic 100, prelucrarea lemnului 50, teoretic (limba română şi o limbă străină) 200, matematică-informatică 100, prelucrarea tutunului 30, prelucrarea celulozei 20. Se are în vedere venirea în ţară şi a unor absolvenţi ai clasei a X-a. Sînt solicitate să răspundă acestei chemări şi liceele cu alt profil decît cele precizate mai înainte, ultima decizie a factorilor de conducere de la Chişinău luîndu-se în funcţie de ofertele din ţară. România s-a luminat prin prezenţa, de un an de zile, în mijlocul nostru, a fiilor fraţilor de peste Prut. Şi anul şcolar ce vine va trebui să-i avem în grijă şi lîngă inimile noastre.

GHEORGHE GAVRILĂ COPIL
preşedintele Societăţii Culturale Pro Basarabia şi Bucovina

În cît timp se cheltuiește un copil?

Șase agenți federali americani de la serviciul de imigrări se află în România pentru a cerceta traficul de copii spre Statele Unite. De fapt, pe ei îi interesează ca cetățenii americani care vin aici să respecte legea : ei pot înfia copii din orice colț al lumii cu condiția ca aceștia să fie orfani, cu tată necunoscut sau abandonați de familie. Au început să cerceteze cazurile de adopție și au găsit adrese fictive, hotărîri judecătorești nesemnate sau altele pe care erau, pur și simplu, mîzgălite niște ș-uri. Încercînd să pătrundă în această filieră de trafic de copii, unuia dintre agenți i s-au oferit în primele 24 de ore patru copii găzduiți la Hotel Lebăda, patru copii la Călărași, iar directorul unui spital i-a propus contra unui comision de 2000 dolari un copil „la comandă". Una din persoanele care mediază astfel de înfieri este doamna Mary Anne Boon care are o agenție de înfieri în Statele Unite. Are și cazier. Dar acesta nu este un lucru care să ne impresioneze pe noi care avem și parlamentari cu cazier. Doamna Mary Anne Bonn nu este în culpă față de statul român, se pare că va avea probleme doar cu autoritățile americane pe motive de evaziune fiscală. Pentru alte motive am adus în discuție numele acestei persoane. Ea a editat niște dosare publicitare în care sînt cuprinse datele ce trebuie cunoscute de cineva care vine să înfieze copii în România : date generale despre țară, locuri unde este bine să se cazeze, legislația în vigoare dar și niște liste în care sînt notate cadourile care trebuiesc aduse pentru funcționarii români care eliberează actele. Mărunțișuri: spray-uri, casete video și audio, șaluri etc. Mă gîndesc cu multă mîndrie la bunul renume al funcționarilor noștri. Concluziile celui care a editat aceste pliante arată că un copil de țigani costă cam 5000 dolari, iar unul blond cu ochi albaștri cam 7000.

Verificînd fiecare loc de unde s-au făcut înfieri pentru America, agenții federali au ajuns și în țigănia din strada Plopilor, Blaj. Au descoperit o istorie ciudată care însă ieșea din sfera lor de interes pentru că privea situația unor români. Au sesizat cazul autorităților române. Este vorba de înfierea a doi copii. Sau pentru a fi mai aproape de adevăr, de vînzarea a doi copii. Diferența față de celelalte zeci de cazuri despre care am auzit este aceea că cele două ex-mame vor copiii înapoi. De ce ?

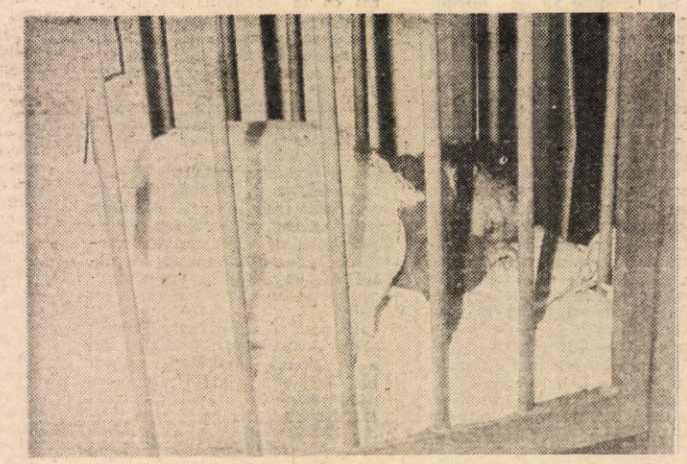

Copiii din imagine sînt cei pe care i-am găsit într-o seară în strada Brîncuței la două familii aparent onorabile. Micuții erau în drum de la părinții lor naturali spre cei adoptivi. Am încercat să aflăm de la proprietarii apartamentelor numele celor mici și ale părinților. Eram priviți cu iritare și perplexitate. Bineînțeles nu știau nimic. Aproape că se mirau de tupeul bebelușilor care au năvălit, pe neobservate, în apartamentele elegante.

A lor este împărăția cețurilor

Orbii nu sînt încarcerați în noaptea profundă pe care și-o imaginează atît de stîngaci și patetic marea majoritate a lumii văzătoare. Mai chinuitor poate decît întunericul, ochii celor care și-au pierdut vederea sînt văluți cu o pîclă prin care nu se mai pot zări nici contururile, nici culorile ; un bandaj de ceață fără fisuri dizolvă orice imagine.

Mila expeditivă încercată în fața nevăzătorilor e o formă de comoditate. De fapt, în România universul orbirii a rămas secret, societatea nu cunoaște nimic din geometria acestuia și este deci nepricepută. Dacă nu indiferentă. Dar guvernul zilelor noastre nici n-a înțeles prea bine ce atenție le datorează.

Cu bastonul prin Europa

■ Într-o seamă de muzee ale Franței sînt secții speciale în care lipsește severul avertisment „Nu atingeți exponatele". Deoarece nevăzătorii pot să vadă cu mîinile, li se acordă dreptul să cunoască pe cale tactilă operele de artă.

■ Încă din anii '80 Germania pregătește deficienții de vedere în informatică, electronică, industrie. Astăzi nu mai miră pe nimeni claviatura adaptată în scriere Braille a calculatoarelor și computerelor. Nimănui nu i se pare a opta minune a lumii un termometru, un ceas deșteptător realizate special pentru nevăzători, un semafor care semnalizează sonor schimbarea culorilor.

■ Deficienții vizuali se informează fără eforturi deosebite. În Suedia. Noaptea se transmit prin radio texte apărute în diverse ziare și reviste ; dimineața sînt decodate datorită unui ordinator care transcrie textele în Braille.

■ Chiar și un orășel provincial din Elveția asigură în cadrul unui complex științifico-industrial o sală exclusiv pentru nevăzători. Aceștia — grație unui sistem bazat pe informatică —, pot alege, citi și asculta oricare dintre cărțile sau publicațiile existente în bibliotecă, fie transcrise pe loc în Braille, fie prin intermediul unei voci sintetice.

■ Chiar în plin socialism biruitor, Ungaria își proteja handicapații văzului oferindu-le prioritate absolută pentru angajarea ca telefoniști, reducînd programul de lucru la 6 ore, desfășurînd o campanie de informare și sensibilizare a opiniei publice, asigurîndu-le, pe lîngă retribuție, o pensie socială echivalentă cu un salariu mediu.

■ Pînă și sovietica Uniune renunță de ani de zile la beneficiul muncii orbilor cărora li se pun la dispoziție locuințe, studio de înregistrare unde orice carte poate fi imprimată pe casetă în cîteva zile.

■ Tot prin părțile civilizate ale lumii s-a pirguit ideea că persoanelor handicapate trebuie să li se creeze sentimentul normalității, dar aceasta este cu putință numai integrîndu-le printre preafericiții văzători.

Noi și-ai noștri

Tocmai cînd în lume prindea aripi curentul educațional de integrare, Românii — de tristă amintire — a cîrmit-o voinicește într-un sens cu totul și cu totul invers. De unde pînă la începutul anilor '60 un copil nevăzător urma cursurile teoretice la un liceu obișnuit, au apărut școli speciale, desființîndu-se însă tocmai clasele de telecomunicații, s-au ivit cooperativele, blocurile de nevăzători, cartierul bucureștean Vatra Luminoasă devenind pe neștiute un ghetou. Bine pus la punct, sistemul de segregare refuza profesorilor nevăzători repartiția în învățămîntul normal și transforma în eveniment posibilitatea ca un handicapat vizual să practice o meserie intelectuală. Astfel, din intenția presupusă de ocrotire s-a ajuns în fapt la restigmatizarea unor oameni și la șubrezirea

Păcăleala guvernului se vede și cu lumina sti

pensii sociale, case de odihnă, locuri de muncă în industria rachetelor cosmice.

■ Așadar. În țările occidentale cecitatea nu mai încătușează nici măcar foamea de lectură ; aparate (care adaptate computerelor) fie copiază textele obișnuite în scrierea Braille, fie — prin sintetizator — le convertesc în vorbire ; dispozitive care transformă imaginile sau literele tipărite în imagini și litere în relief sînt într-adevăr la îndemînă (în Franța, o asemenea mașinărie costă în jur de 25 000 de franci, iar un handicapat vizual poate primi pe lună în jur de 15 000). Dacă nu are totuși răbdare să treacă trei-patru luni, pînă economisește suma necesară, nevăzătorul nu are decît să formeze numărul de telefon al unui studio de înregistrare unde orice carte poate fi imprimată pe casetă în cîteva zile.

■ Tot prin părțile civilizate ale lumii s-a pirguit ideea că persoanelor handicapate trebuie să li se creeze sentimentul normalității, dar aceasta este cu putință numai integrîndu-le printre preafericiții văzători.

Noi și-ai noștri

Tocmai cînd în lume prindea aripi curentul educațional de integrare, Românii — de tristă amintire — a cîrmit-o voinicește într-un sens cu totul și cu totul invers. De unde pînă la începutul anilor '60 un copil nevăzător urma cursurile teoretice la un liceu obișnuit, au apărut școli speciale, desființîndu-se însă tocmai clasele de telecomunicații, s-au ivit cooperativele, blocurile de nevăzători, cartierul bucureștean Vatra Luminoasă devenind pe neștiute un ghetou. Bine pus la punct, sistemul de segregare refuza profesorilor nevăzători repartiția în învățămîntul normal și transforma în eveniment posibilitatea ca un handicapat vizual să practice o meserie intelectuală. Astfel, din intenția presupusă de ocrotire s-a ajuns în fapt la restigmatizarea unor oameni și la șubrezirea punților dintre ei și societate. Duloasa cloșcă a socialismului i-a făcut mănunchi pe nevăzători și i-a blocat în țarcul strîmt al unor meserii strict manuale, demult abandonate prin Occident (confecționer de perii, de mături, tapițer, saltelar, confecționer ambalaje din carton). Încadrați la UCECOM, în condițiile unei manopere plătită meschin, orbii au lucrat și cîte 12 ore, fără avantaje speciale, fără înlesniri.

Astăzi situația este nespus de schimbată. Handicapații văzului continuă să muncească în covîrșitoarea lor majoritate în aceleași ateliere, cu aceleași mașini uzate, numai 8 ore pe zi. Sau la perii — unde reușesc să-și piardă tocmai sensibilitatea degetelor cititoare, sau la cartonaj — unde zgomotul utilajelor este teribil, sau ca maseuri — meserie prin care au intrat deja în conflict cu elevii valizi din școlile post-liceale sanitare. Manopera e mai bine plătită, desigur, doar că nu mai există materie primă la UCECOM, deci mîine-poimîine nu vor avea ce să lucreze, iar prețul obiectelor produse de nevăzători (mărit tocmai pentru a acoperi manopera) depărtează cumpărătorii.

Cercul vicios nu-i încinge decît pe nevăzători. Care în probabilitatea privatizării firești a acestor unități cooperatiste

Un copil cheltuit în două săptămîni

Bîrciu Lăcrămioara are 19 ani și doi copii din flori. Pe Maria Gabriela, de un an și două luni, a hotărît să o vîndă. Pe 9 mai se ivește ocazia. Pe strada lor oprește o mașină în care se afla un american care vrea să înfieze un copil fără tată. Mama este scoasă la iveală, fetița era frumușică și se face tîrgul. Merge la Alba și semnează actele prin care își dă acordul pentru înfiere. Urmează procedeul la care nu participă, lucru împotriva legii. Semnează niște hîrtii dar habar nu are ce scrie acolo pentru că Lăcrămioara nu știe să citească. Pe 3 iunie se face trocul, ea dă fetița și primește 100 000 lei și 250 dolari. Nu numără banii pentru că nu știe nici să socotească. O întreb dacă a aflat ce profesie și ce vîrstă are cel care a înfiat copilul. Mă privește mirată. Cîteva zile după aceea își cumpără casă nouă mobilă. Cît de repede se cheltuiește un copil. Apoi într-o bună zi hotărăște să-și ceară copilul înapoi. Încerc să aflu de ce. „Nu vreau să mi-o omoare. S-a vorbit și la televiziune că sînt folosiți pentru transplanturi. S-a auzit că li s-au trimis părinților înapoi în pachet brațele, sau capul copilului". Nu pot să o contrazic pentru că nu prea mă uit la televizor. Dar pare un zvon mult prea grotesc chiar și pentru televiziunea noastră. Încerc să aflu cum va proceda dacă își primi copilul înapoi, de unde va rechema banii. Ridică din umeri cu o seninătate imbecilă.

Falsul lucrător de la ambasadă

Mai dramatică pare povestea Anei Gabor. Este căsătorită, are patru copii dar ultimul nu a mai fost recunoscut de soț. Pe 18 mai oferă fetița de un an și două luni, Teodora Alina, unei cetățene americane. Îi arată certificatul de naștere pentru a confirma că nu are tată și merg apoi la spital pentru analize. După aceea depune declarația de înfiere. „M-am gîndit că nu o să mai aibă o viață nenorocită ca a mea". În 3 iunie cînd urma să fie procesul de înfiere, Ana, în urma zvonurilor cu copiii dispăruți, nu mai vrea să dea copilul. Intervine însă translatorul. Cătălin P. este mecanic, dar de dragul iubitei sale și pentru că știa engleză intră în această combinație cu înfieri. El îi sugerează că s-ar putea să aibă necazuri dacă nu dă copilul. „Cătălin mi-a spus că dacă nu dau copilul, merge la ambasadă, cheamă poliția, îmi ia fetița cu forța și mai trebuie să plătesc avionul străinei și cît a stat în țară". Tînărul translator își amintește lucrurile puțin diferit. „M-am gîndit că dacă lucrurile au ajuns acolo e bine să mergem mai departe. Eu i-am spus punctul meu de vedere că dacă va renunța, s-ar putea ca străinii să-i deschidă proces și astfel [illegible] și copilul, și banii, și va și tribunalul". Dar tot acest exces de zel al traducătorului era total dezinteresat. Pentru drumurile făcute, pentru cele două zile pierdute și pentru translație el a primit un tricou și un spray. Asta spune el fără noi îl credem, parol !

Dar de fapt procesul pentru înfiere nu avusese încă loc și ar mai fi fost posibilitatea recursului. Dar Ana nu prea știa legile și intimidată de vorbele lui Cătălin, pe care îl credea „lucrător la ambasadă", și nicidecum un simplu mecanic, dă copilul. Nu va fi prezentă la proces. I se vor aduce niște hîrtii pe care le semnează în stradă. După-amiaza duce copilul în parcul din fața cinematografului din Blaj, face cîteva fotografii cu el, primește 100 000 lei, 250 dolari și o pungă cu haine. După trei zile se adresează ambasadei americane. Este sfătuită să facă recurs la tribunalul unde a înfiat copilul, dar pînă la rejudecarea procesului, copilul nu va primi viză de plecare. Se întoarce la Alba și află că printre hîrtiile semnate era și una prin care renunța la recurs. Între timp cheltuiește 20 000 lei din prețul copilului. Pare însă hotărîtă să facă recurs extraordinar. Din dragoste, sau pentru a-l vinde altcuiva pe mai mulți bani ? E o întrebare la care nu aș risca să răspund.

Și în tot acest timp, în legea pentru înfieri scrie că acestea trebuiesc făcute numai în interesul copilului. La noi cîștigă și avocatul și intermediarii și părinții care își vînd copiii. Dar nimeni nu este pedepsit pentru că traficul se petrece cu abilitate și fără urme. Nu este asta oare o lege imorală ?!

AURELIA BORIGA

Fotografii de SILVIU STAN

Ana Gabor cu fetița, Teodora Alina, cîteva minute înainte de a o schimba pentru 100 000 lei și 250 dolari.

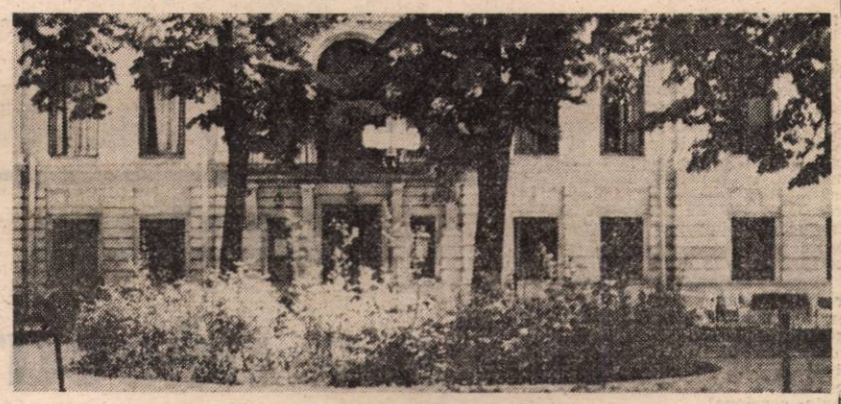

UNDE-ȘI PUNE SEMNĂTURA PRIMUL-MINISTRU ?

Cînd mărul discordiei e un palat

Palatul Ghica Tei, fostă reședință domnească de vară, este așezat pe terasa retrasă a lacului Plumbuita, în cartierul Colentina. Ridicat încă din anul 1822 de domnitorul Țării Românești, Grigore Ghica al IV-lea, peste fundațiile caselor vechi, alături de el sînt amplasate numeroase și costisitoare acareturi. Monument arhitectonic remarcabil, aparține stilului neoclasic-renascentist, cu frescе murale de răsunet, realizate de cunoscutul pictor al timpului, Giacometti. Clădirea înaltă, impozantă, văruită în alb (prin tradiție), are la etaj sala cea mare a Divanului boieresc, iar alături de ea, salonul de vînătoare și fostele apartamente domnești.

Din palat, circiumă. Și invers ?

În aripa de la sud s-a amenajat un muzeu unde sînt conservate ziduri ale vechilor case aparținînd de cultura Tei (cultură datînd din epoca bronzului), obiecte arheologice, steaguri, stampile, mobilier și obiecte de podoabă vechi de cîteva secole. În plus, cești-relievă, vase geto-dace, statuete romane din bronz. În jurul palatului sînt organizate mormintele ilustrei familii Ghica. Una din clădiri a fost construită mai tîrziu, în 1833. În apropiere se află și turnul clopotniță. Vreme de cîțiva ani, acum două decenii, palatul a fost restaurat (după ce s-au făcut în zonă cercetări arheologice) de către Primăria și edilii Capitalei, în colaborare cu specialiști de la Muzeul de istorie. Litigiul a început cu mult mai tîrziu, după Revoluție, în zilele noastre : Asociația oamenilor de știință, artă și cultură ATHENAEUM a început să revendice luarea în posesie a acestui palat. Dar, de aproape zece ani, cea care îl are în folosință este fosta întreprindere publică de comerț (din sectorul 2), care acum se numește DIHAM și este organizată ca societate pe acțiuni.

Asociația ATHENAEUM a primit, cu cîteva luni în urmă, o repartiție pentru acest spațiu. DIHAM însă nu a acceptat cu resemnare situația. Litigiul a ajuns în instanță, la judecătoria sectorului 3.

Petre Roman, cu autograf

Am descins la palat fără ca să încerc să mă implic în chestiunea litigioasă, cu scopul de a afla care este starea de fapt la momentul actual. Una din ultimele înfățișări în instanță a avut loc la 13 mai a.c. Aflu la fosta reședință Ghica, de pe malul lacului, că societatea ATHENAEUM ar fi avut în intenție să facă aici un fel de club exclusivist, cu intrare „selectă" și audiție restrînsă. Cînd am intrat într-unul din birourile întreprinderii comerciale DIHAM, unul din funcționari număra fișicurile de bani (patinate de atîta lustru al mîinilor) și se pregătea să le depună în casa de bani. În lipsa șefului de complex (d-nul Laurențiu), l-am abordat pe șeful de sală, d-nul Valentin Diplă. De la dînsul am aflat că țiganii din zonă sînt „în alarmă" ; dacă intrarea va fi limitată pentru „tuciurii" și muritori de rînd, ei și-au pus în gînd „să facă devastare de cîteva ori", pînă s-ar renunța la interdicția de a intra oricine în palat. Într-un fel, deci, și țiganii își revendică dreptul de a sta și a bea în palat. Amenințările lor nu sînt chiar de ignorat dacă ținem seama că zona este împînzită de țigani, care sînt printre consumatorii cei mai obișnuiți și mai numeroși ai localului. Din aceeași sursă ni s-a spus că membrii asociației ATHENAEUM „au fonduri multe din străinătate, astfel încît, pe lîngă ce e acum aici, ar putea să mai construiască un complex lărgit dar păstrînd în întregime aceeași exclusivitate asupra lui". Palatul este redeschis de 13 ani. În el am aflat că vin adesea străini, din personalul ambasadelor, printre obișnuiții casei fiind francezi, elvețieni, englezi. În una din serile trecute, își dăduseră întîlnire aici cîteva personalități de la ambasada poloneză și fuseseră serviți „la nivel înalt", de însuși șeful - complexului în persoană, d-nul Laurențiu. Cei din conducerea asociației ATHENAEUM au „fluturat" o repartiție pe care scria „se trece în administrația ATHENAEUM" și, mai jos, se vedea ștampila primului-ministru și „semnătura aia, cu P. Roman, cu n-ul lungit, o știți, nu ?" — îmi spune d-nul Diplă.

Cui aparține, de fapt, palatul Ghica-Tei ?

D-nul Laurențiu, șeful de complex, s-a consultat cu avocatul angajat de firma DIHAM. Avocatul a cerut în instanță o hotărîre guvernamentală pentru a preda administrația palatului. Acum și societatea DIHAM își revendică investițiile (destul de numeroase, probabil), făcute timp de 13 ani, de la lucrurile mari, pînă la montarea unor noi geamuri, uși, ferestre, frigidere. Societatea ATHENAEUM ar fi afirmat — după cîte am înțeles — că șansele sînt de partea ei. Se mai așteaptă un termen de recurs. Ion Ciofran, unul din liderii asociației, ar fi venit să-i spună — cu aroganță, după părerea d-nului Diplă — „Sînteți ai mei !" Lucru de care cei de la DIHAM nu par a fi prea convinși. Ei au făcut renovări și anul acesta, au rașchetat parchetul, au lăcuit lambriuri, au vopsit calorifere. Cheltuieli care, după estimarea dumnealor, s-ar ridica la cifra de aproximativ un milion. Un francez, patronul unui cazinou din Franța, amator de a deveni proprietar în România, a vizitat Palatul Ghica-Tei. Gazdele (de la DIHAM) i-au arătat etajul superior și vinoteca ; asta n-a făcut decît să-l impresioneze, bineînțeles, plăcut.

Un castel numai pentru nomenclatură

Din 1979, castelul Ghica a fost reintegrat circuitului turistic internațional, însă „cu discreție". Adică pentru nomenclatură și alte fețe subțiri. Vreme de 7—8 ani de zile a funcționat doar pentru turiștii spilcuiți cu îndeajuns de multă valută-vest. În tot acest timp, figura ca monument istoric. Restaurarea a costat foarte piperat punga municipalității bucureștene — acum un deceniu — încît a fost nevoită să-l facă, în parte, circiumă de lux, pentru a-și putea recupera, cît de cît, cheltuielile enorme cu restaurarea. De-a lungul ultimului deceniu, nomenclatura comunistă a organizat aici tot felul de mese simandicoase, mergînd pînă la recepții guvernamentale. Suprafața ocupată de palat este foarte mare, adecvată mai ales pentru sezonul de vară, cu terasă deschisă.

Chiria și impozitul pe o asemenea „posesiune" sînt, desigur, foarte mari. Trebuie, pentru amortizarea cheltuielilor, ca palatul „să producă", în fiecare an, cam 2—2,5 milioane de lei. Societatea ATHENAEUM a declarat că are planuri mari : la etajul superior visează să facă sală de conferințe, bibliotecă, și alte amenajări. Cui va aparține pînă la urmă, palatul Ghica ? „Meciul" încă se joacă. În ce ne privește, înclinăm spre o soluție de compromis, presupunînd conservarea valorii muzeistice, dar și accesibilitatea publicului la această operă de artă, ceea ce n-ar exclude și posibilitatea unui divertisment civilizat. O soluție care nu ni se pare atît de imposibilă.

MIHAIL GĂLĂȚANU

Fotografie de IONEL PUICĂ

vor [illegible] șomeri, mai ales că randamentul lor este mai mic decît al celor valizi. Soluții ar fi, dar, cum pe aceste meleaguri latine totul se grăbește încet, nu se poate ști cam peste cîte decenii se vor îndura zeii să devină realitate : unitățile deficienților vizuali trebuie protejate de stat, oricum trebuie desprinse din sînul UCECOM-ului și fie să formeze o uniune a lor, fie să treacă în cadrul Asociației Nevăzătorilor din România.

E limpede însă că acestea sînt rezolvări care cîrpesc, nu restructurează, iar la ora actuală se face simțită nevoia unui

abia pînă la 525 lei după fatalul 1 aprilie, de ce nu este identică, indiferent de cauza orbirii, cu aceea de 1 500 lei prevăzută în legea tîrzie a răniților Revoluției. Uimitor și faptul că administratorilor bunăstării naționale le-a secat inspirația cînd ar fi trebuit ca **nevăzătorii să fie scutiți de toate impozitele, să li se ofere reduceri substanțiale la achitarea nu a abonamentului telefonic ci a impulsurilor, avînd în vedere că telefonul le este indispensabil, să le fie asigurat cu prioritate necesarul de locuințe, să li se acorde din partea statului o pensie socială egală cu un salariu minim pe economie și nu în ultimul rînd, să se renunțe la dubla subordonare a școlilor pentru nevăzători, instituții care ar trebui să aparțină doar de Ministerul Învățămîntului.**

Un hocus-pocus, tradițional de acum, a venit însă să atenueze speranțele celor lipsiți de vedere : deși Legea nr. 14, votată în februarie a.c., păstra neatins articolul 197 al Legii 57/1974, n-a trecut mult și primul-ministru s-a răzgîndit puțin. Adică la început se promitea că „retribuția tarifară a nevăzătorilor este mai mare decît a văzătorilor de la locurile de muncă respective cu **35 la sută pentru cei încadrați în grupa I de invaliditate și cu 15 la sută pentru cei cu gradul II de invaliditate**", mai tîrziu, cu ocazia celebrei Hotăriri 307/1991 se dezmințea : „pentru activitatea desfășurată de nevăzători **se aplică un spor de 15 la sută din salariul de bază** brut pentru cei încadrați în gradul I de invaliditate".

Guvernul și-a calculat generozitatea în așa fel încît să la cu stînga ceea ce a oferit cu dreapta și nu întîmplător s-a hotărît să acorde spor în loc de pensie socială ; deoarece, așa cum sporul s-a împuținat de la o lege la alta, n-ar fi de mirare să fie retras cu desăvîrșire la prima strîmtoare bugetară. Și la urma urmei, nevăzătorii sînt învățați cu puțin. Nu-i așa ?

OLTEA MUTULESCU

[illegible]nsă

program de acțiune în favoarea deficienților de vedere, un proiect care să orienteze educația și școlarizarea acestora spre electronică, informatică, telecomunicații, care să încerce să schimbe relația nevăzătorului cu lumea și atitudinea lumii față de [illegible]ător.

Doar de ochii soacrei, domnule prim-ministru ?

Prin Hotărîrea 610/29 mai 1990 guvernul a [illegible]mțit să acorde nevăzătorilor unele [illegible]uri. Greu de înțeles totuși de ce [illegible]demnizația pentru însoțitorul celui cu invaliditate de gradul I a fost drămuită la 300 lei, crescînd discret

Bachus s-a născut în Basarabia?

Fotografie de MIHAI POTÂRNICHE

Cricova, miracolul subpământean

Amiaza pare să-și fi ostoit o idee dogoarea necruțătoare. Olecuță, cum obișnuiesc să spună românii noștri basarabeni. Tras la umbra unui arțar răsărit voinicește în poartă, dl. conf. dr. Gheorghe Căldare din Chișinău, își privește mașinal ceasul. Aici, la Cricova, în cadrul Asociației de producere a strugurilor, vinurilor șampanizate și a vinurilor de marcă, se lucrează pînă la ora 17.00. Va fi timp, înțeleg, să văd cu proprii ochi minunea adîncurilor deasupra cărora stăm, așteptînd aprobările de rigoare. Au mai trecut ziariști români pe-aici ? Nu-și aduce aminte nimeni cu exactitate ; poate, ocazional...

În sfîrșit, primim „verde". Taloanele de coborîre sînt deja parafate, semnate și ștampilate. Cîteva minute bune coborîm tăcuți cu ascensorul cei 40 de metri către inima întregii asociații, dispecerul central. Jos e răcoare și nările scot pînze subțiri de abur. Coridorul e luminat de neoane și-n aer plutește izul înnebunitor al vinului adevărat. De parcă cineva, alături, tocmai ar fi dat cep pe neștiute butoaielor din legendele Olimpului.

16 ani în beci, de bună voie

Șefa secției „șampanie", Liuba Istrateva, pare o femeie dîrză, care la cei aproximativ 40 de ani slujește plină de zel lui Bachus, cel atît de darnic cu tinuturile de la răsărit de Prut. Aici, „în beci", cum spune domnia sa, e de 16 ani. Își iubește meseria și se luptă zilnic să fie bine. Adică așa încît milioanele de sticle pîntecoase să poată pleca ritmic, în bună regulă, însoțind cu pocnetul lor sărbătoresc bucuriile altor milioane de oameni.

Jur-împrejur, imaginile se succed cu repeziciune. Senzaționalul la el acasă, observat în trecere. Amănuntele înșiruite sînt binevenite : „Ce vedeți aici are importanță strategică pentru Moldova. Peste 50 la sută din venitul național e asigurat de industria de vinificație. Asociația noastră are două secții mari : cea a vinurilor de marcă și „zavodul", adică fabrica de șampanie. În plus, deținem și colecția republicană, trei fabrici de prelucrare a strugurilor și încă vreo 9—10 gospodării colhoznice intrate în asociație. Numai aici, în secție, ce vedeți dvs. sînt vreo 15 km. de galerii. Pesemne că *laolaltă există peste 50 de kilometri!*". Adevărat. Kilometri de culoare amenajate, pavate, luminate, prin care se circulă cu camionul. Rastele nenumărate, care asigură sticlelor pozițiile tehnologice. Tăblițe cu marcaje: luna, anul, sortul...

Se spune că prin 1953, pe vremea cînd pe-aici se tăia piatră de construcție, un om strălucerat de inspirație — Leonid Galikovski — a avut ideea de a testa comportarea vinurilor în condițiile oferite de aceste galerii. Temperatura constantă, tirajul de aer (care nu mai trebuie condiționat) au făcut ca vinurile să se poată maturiza și păstra aici de minune. „Beciul" s-a născut dintr-o încercare. Ceea ce a devenit azi, stîrnește uimire.

Export cu ochii închiși ?

Productivitatea de la Cricova spune, de fapt, totul. Secția vinurilor de marcă produce anual 20 de milioane de litri. La „șampanie", se păstrează în permanență 13 milioane de sticle, livrîndu-se pe an circa 4 milioane. „E o producție mică (! — n.n.) — adaugă răspicat gazda — fiindcă folosim metoda champagnoise, cea clasică. Dacă am lucra cu metoda continuă, am avea producții mai mari !"

Pășim printre munții de „fiole" uitate parcă, năpădite de praf. „Statul cîștigă extraordinar prin monopolul pe care îl deține asupra industriei de vinificație. Prețurile actuale sînt amețitoare : o sticlă de șampanie, de pildă, are un cost cu ridicata de 2,50 ruble și ea se vinde consumatorilor cu 20—25 de ruble !" Discuția se apropie de puncte sensibile. Intrăm în sectorul de îmbuteliere. Femeile, încălțate cu cizme înalte din cauciuc și înfofolite în pufoaice, ne privesc temătoare. Liuba Istrateva îmi ascultă întrebarea și-și întîrzie răspunsul, aruncîndu-mi o privire adumbrită : „Cu exportul e poveste cu cîntec. În această problemă, Moscova a avut totdeauna puteri depline. Pînă acum doi ani n-am știut nimic : nici cum se vinde, nici cui, nici cît și nici la ce preț. Venea hîrtia cu ordin că trebuie trimis colo atît, dincolo atît, termenul de livrare și... gata. Credeți că a văzut Moldova valută ? Abia acum, cînd s-au mai liniștit lucrurile, începe oleacă de dreptate. Conform noului decret, 40 la sută din încasările valutare merg la Uniune și 60 la sută la Guvernul Moldovei. Noi, asociația, vedem din fiecare dolar abia 16 cenți ! Noi făceam mai mult export cu firma SIMEX din R.F.G., care colabora cu SOIUZPRODOIMPORT. Cum am încercat să stabilim și alte contracte, directe, reprezentantul SIMEX s-a arătat nemulțumit, amenințîndu-ne cu scăderea cererii și prețului oferit. De altfel, Moscova ne-a făcut și un alt imens deserviciu : pe noi, ca firmă, ca asociație denumită „Cricova" nu ne cunoaște nimeni în lume. Occidentul a băut mereu șampanie moldovenească sub denumirea de „sovetskae sampanskae" și acum se uită strîmb dacă nu regăsește aceeași etichetă. Cine să ne dea nouă bani de reclame ? !..."

Ajunși lîngă linie, femeia care lucrează oprește o secundă lucrul, clătește cu șampanie un borcan, îl umple și-mi întinde cu sfială să gust. Licoarea spumos-înțepătoare mă încălzește pe nesimțite.

„Omul nou", omniprezentul...

Femeile scapă cu greu de stinghereală. Vorba li-i scurtă, ochii încercănați și abia cuvintele românești par să le capteze atenția. „Pi noi să ni iertați cum vorbim. Vra să zici, noi, cu păsărească noastră, vorbim mai greu. Mai lesne ni-i pi rusășți, c-așa am deprins di nevoie !" Și totuși, discutăm. Un dram de tristețe răzbate în spatele dialogurilor. Sînt femei necăjite. Muncesc mult și cîștigă prost. Abia acum li s-a mai mărit salariul. Cîștigul minim e de 350 de ruble și e al naibii de greu să te descurci. Șefa de secție are 460 de ruble și se străduiește să fie econoamă.

Dureros e însă să realizezi că cei 70 de ani de comunism au reușit, iată, să modeleze „omul nou". În jurul meu, chipuri în parte, resemnate, depășite de evenimente, înțepenite în subteranele dogmelor ale căror victime au căzut. Liuba Istrateva își spune pasul cu o seninătate înspăimîntătoare : „Înainte eram asociație agroindustrială. Ei bine, de îndată ce a apărut *politica asta năucitoare*, s-a găsit de cuviință că nu mai e convenabilă forma de organizare, că-i tare mare gospodăria și-i greu de dirijat și s-a hotărît să se desființeze, dîndu-se însemnate terenuri viticole oamenilor. Desigur că asta *a fost o prostie foarte mare*. Înainte trăiam bine. *Tot răul a venit de la ideile astea de preschimbare, de economie de piață*. De bine, de rău, pe vremuri, oamenii se descurcau cumva, cît vreme acu', să-i vedeți cum se chinuie !".

Femeile aprobă, clătinînd hotărît din cap și completînd în rusește spusele șefei de secție. Rămîn cu privirile pironite în gol. Un soi de acreală îmi străpezește dinții. Puternici mai sînt agrarienii !

Rușii, ca la mam'-acasă

Dl. conf. dr. Căldare strînge mîinile în jur în semn de mulțumire. Îi repet și eu gesturile, pășind spre lift cu pași legănați. În jurul meu, 45 de milioane de litri de bogăție lichidă așteaptă zăgăzuite în budane și sticle. Un fluviu zeiesc, oprit să se dezlănțuie.

La vremea redeșteptării moldovenilor, Uniunea își mușcă mîinile cu îngrijorare, privind panicată spre cupele goale. Acum cîteva luni — îmi povestește însoțitorul — a sosit o delegație sovietică de la Centru. După ce și-au rezolvat problemele și au vizitat combinatul, la un pahar „de protocol", unul din delegații ruși a ținut neapărat să ia în răspăr ideile legate de suveranitate și independență : „Ce credeți ? O să renunțăm noi la tot ce-i aici ? Niciodată ! Ele sînt ale noastre și gata !"

Tăcem amîndoi. Rănile Basarabiei sîngerează încă. Cu dreptatea și istoria adevărată ne-am lămurit. Poate acum, poate de aici înainte, Dumnezeu va ști cui să-și arate chipul: celui ce aduce cu sine pocnetul de armă, ori celui ce aduce pocnetul de șampanii.

CRISTIAN PAVEL

Verona și Giulietta

Orice s-ar spune, orice s-ar crede, numele Veronei a fost legat definitiv și indestructibil de acela al Giuliettei, trecut în nemurire de marele Will. Casa Giuliettei (Capuletti) și-a cîștigat de bună seamă un nume și un renume. *Via Amanti* și *vicolo Amanti* și-au căpătat deja semnificații toponimice. Tineri din mai toate colțurile lumii recită arhicunoscutele replici shakespeariene, crezînd că astfel vor intra direct în nemurire împreună cu cei doi nefericiți amanți. Se fotografiază cu mîna pe sînul din bronz al Giuliettei, bănuind că astfel vor avea mai mult noroc în iubit. Multe se plasează sub semnul norocului binefăcător.

Sîntem în *Piața Bra*. Iată și celebrele, trainicele și nepieritoarele porți ale orașului : *PORTA BORSARI* și *PORTA LEONI*. Datează cam din primii zeci de ani după Christos. Cam de-atunci datează și celebrele *ARENE* romane, cu o capacitate de 20.000—30.000 de locuri pentru spectatori. Umbra timpului s-a revărsat peste ziduri. În interior, însă, condițiile de spectacol sînt excelente. Acustica e totală. În perioada 3 iulie — 1 septembrie 1991, la anticele arene veroneze va avea loc un festival internațional de operă, balet și concerte corale. Din programul încărcat vom spicui : „Rigoletto" și „Nabucco" de Giuseppe Verdi, „Turandot" de Giacomo Puccini, „Romeo și Giulietta", balet de Serghei Prokofiev, precum și alte cîteva notabile concerte simfonice și corale.

Rîul Adige șerpuiește leneș prin oraș și în preajma lui. Multe dintre istoricele castele își așază rădăcina direct pe malul său. Profesorii *Nella* și *Giovanni Modena din Opeano* își găsesc răgazul unei zile bune de lucru să-mi explice totul, cu lux de amănunte. Marmura roșie de S. Ambrozio și marmura albă de Carrara contrastează plăcut în această salbă de castele vechi și foarte vechi și valoroase, istoricește vorbind. *Piața Senniorilor* este una dintre cele mai frapante prin vechimea și păstrarea acestei vechimi. În *Piața Erbe*, antică și monumentală și aceasta, întinsă pe vreo 440 000 m.p., tronează bustul în bronz al *Madonei Verona*. Îmi pare cu regret că trebuie să spun, atît statuia Giuliettei, cît și a Veronei, au puțin iz comercial. De altfel, chiar în *Piața Dante*, l-am regăsit pe marele poet încrustat într-o marmură convențională. Vreau să spun că edilii orașului au fost cu un ochi bun trimis în istoricul vechimii locului, cu altul la puzderia de turiști care au invadat Verona. Nici nu mai știi dacă să lauzi sau să acuzi graba lor în a planta statui convenționale pe gustul vorace al negustorilor de nou.

Dar nu e bine să vorbesc cu păcat. *Biserica San ZENO, basilica paliocristiana, Santa Maria Antica, biserica Sf. Fermo*, îți taie realmente respirația. În forumul veronez întîmpină timpurile *biserica Sf. Ioan*. Probabil că ar trebui pusă puțină ordine în aceste grandioase monumente istorice și de artă, de cult și civilizație. O bună parte din ele sînt încă de pe vremea împăratului Iulius Cezar. Altele sînt din perioada medievală și mai aproape de contemporaneitatea noastră frămîntată. *Domul* (construit cam la 1120—1187), biserica *Sf. Lorenzo, biserica Sf. Fermo* sînt printre cele mai căutate de vilegiaturiști, dar și de localnici. *CASTEL VECCHIO* este, de asemenea, un ansamblu de clădiri și turnuri și creneluri. Ca *Arcul Scaligeri*, ca *Porta Leoni*, ca rîul Adige, toate la un loc veghează liniștea patriarhală a orașului, iar în timpul vacanțelor , estivale cum este și asta pe care o invocăm, este atîta forfotă de om în jur, încît toată vechimea burgului roman pare pregătită ca de nuntă.

Cer prietenilor și însoțitorilor mei, profesorii Modena, să vizităm un hotel și un local modest. Hotelul se cheamă sofisticat DUE TORRI HOTEL BAGLIONI, iar mai citadin *L'Espresso*. Castelul a aparținut unei familii nobile din Verona, Scaligeri. Gazdele știu să-și facă reclamă. Vedem un scurt filmuleț despre istoricul clădirii (sec. XII e.n.). De asemenea, găsim urme grăitoare ale găzduirii unor nume ilustre în trainicul edificiu. E vorba de Mozart, Goethe, Heine, Maria Tereza de Austria, Alexandru al Rusiei, Victor Emanuel II, Garibaldi etc. Fascinantă este amintirea pașilor lor, dar și mai fascinant este mobilierul din acest hotel de lux. Veronezii sînt cunoscuți în genere ca buni artizani și meșteri fauri ai mobilei stil. Ce am văzut însă aici depășește orice imaginație. Nu mă întrebați cît este costul unei nopți de cazare aici, că n-am să vă spun, dintr-un soi de pudibondie națională...

După atîta eleganță și lux, am solicitat un local modest. Mi s-a împlinit pasul. Punga mea era subțire de tot. Știu bine că urmează popularele *spaghetti*. Unul din cele vreo 156 de sorturi. Urmează și un vin alb ușor, spriț subțire de vară, pînă-n seară. În lista de meniuri figurează și cîteva feluri de mîncare, cu carne de cal. Nici din greșeală nu mă ating de ea. În fața ochilor mei trece calul copilăriei mele, [illegible] rotat, ucis în timpul colectivizării, cu un glonte în cap. Știu, italienilor le place carnea de cal și basta.

DORIN SĂLĂJAN

Flacăra întreabă pentru dumneavoastră

Scrisorile dumneavoastră sînt tot mai triste și, nu de puține ori, tot mai disperate.

Paginile ajunse la noi sînt, adesea, expresia unei debusolări dătătoare de spaimă. Problemele, în fiecare zi mai multe, în fiecare zi mai grele, șomaj, inflație, lipsa unei locuințe decente, boală, nu lasă să se întrezărească nici o soluție întru rezolvarea lor, pentru simplul, absurdul motiv, că dumneavoastră, cei care ne scrieți, plutiți într-o mare de necunoscute.

„Nu știu încotro s-o apuc. Numai dumneavoastră mă puteți ajuta" — cuvinte regăsite în numeroase scrisori și apeluri telefonice, ne îndurerează. Numărul celor pe care putem să-i ajutăm concret, în rezolvarea cazului particular este, totuși, atît de mic!

Ne stă însă în putere să vă dirijăm în hățișul atît de complicat al birocrației ministeriale și guvernamentale, să vă informăm asupra modificărilor de structură sau de legislație în domenii vitale ale vieții sociale, să întrebăm, în numele dumneavoastră, factorii de răspundere și să obținem răspunsuri și căi de rezolvare la marile probleme cu care vă confruntați.

Ne vom adresa, așadar, în fiecare săptămînă, unui conducător de departament sau minister, care, prin intermediul nostru, va răspunde întrebărilor dumneavoastră. Așadar,

ÎN FIECARE NUMĂR, NOUA NOASTRĂ RUBRICA „O ÎNTREBARE PE ADRESA MINISTERULUI..." PENTRU ÎNCEPUT — MINISTERUL MUNCII ȘI PROTECȚIEI SOCIALE.
AȘTEPTĂM ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ!

Trăiesc din mila oamenilor

Din comuna Solești, județul Vaslui, ne scrie Ion Ungureanu, pentru a ne cere ajutorul nu pentru sine, ci pentru o consăteancă disperată, care nici nu știe cui, nici nu mai are putere să se adreseze cuiva.

„În satul Solești, județul Vaslui, trăiește o familie mai puțin obișnuită, compusă dintr-o femeie, Aprodu Natalia, 58 de ani, și fiul fostului ei soț, Mereuță Ion, de 34 de ani, orb, surdo-mut, infirm. Rămasă fără soț cînd copilul avea vîrsta de un an, Natalia nu poate munci permanent nicăieri, trăind din produsele din grădina proprie și din mila sătenilor. Nu are nici un fel de rude care ar putea-o ajuta. Condițiile în care trăiesc cei doi sînt foarte, foarte grele. Dacă în trecut se mai găsea înțelegere la DPMOAS Vaslui, cu acea infimă sumă de 400 lei la trei luni, astăzi nici măcar nu te ascultă, poftindu-te afară".

În final, Ion Ungureanu ne trasmite rugămintea femeii de a fi ajutată, căci „un ajutor, cît de mic ar fi, contează enorm".

Mai e cazul de prioritate?
Fotografii de GIG MOTOIANU

Există șomaj

Ieri, încă, ne mai amăgeam cu gîndul că șomajul e o realitate suficient de îndepărtată pentru a nu ne atinge. Azi, numărul șomerilor în căutare de lucru crește galopant. Revista noastră nu vă poate oferi locuri de muncă, nici soluții miraculoase. Dar nu putem rămîne nepăsători. Nu vă putem părăsi.

Vom pune, deci, la dispoziția dumneavoastră, informații privind nevoia de forță de muncă într-un domeniu sau altul al economiei și condițiile de muncă și retribuire ce vi se pot oferi.

În același timp, încercăm să creăm, pentru dumneavoastră, o bursă de locuri de muncă, pe care le vom publica fără a percepe nici o taxă ofertanților.

ÎNCEPÎND DIN NUMĂRUL VIITOR, „FLACĂRA" PUNE LA DISPOZIȚIA SOCIETĂȚILOR COMERCIALE SPAȚIU PUBLICITAR GRATUIT PENTRU OFERTE DE MUNCĂ!

Pe cînd protecția socială diferențiată?

Ca și în alte cazuri, sîntem siguri că cititorii noștri nu vor rămîne surzi la cuvintele acestui om de suflet și o vor ajuta pe Aprodu Natalia, după puteri.

Nimeni, însă, nu trebuie să trăiască din mila publică, atîta vreme cît țara în care trăim se declară democratică, atîta vreme cît noi toți, cei care muncim, plătim impozite statului, atîta vreme cît există un Ministerul muncii și protecției sociale.

Iată de ce problemele ridicate de scrisorile reproduse în această pagină vor fi primele întrebări pe care le vom adresa ministerului!

Doamna Dana Petrache, bunică cu trei nepoți, ne-a telefonat la redacție dacă știm ce se poate cumpăra în ziua de azi, din piață, cu 100 de lei. Neașteptînd răspunsul, a continuat: 3,5 kg din cele mai modeste roșii, (dacă mai adăugați cinci lei), sau 1 kg de cireșe, 3 ardei grași, o legătură de ceapă, două de verdeață și 1 kg de cartofi. Desigur, sortimentele pot varia. Cantitățile, rămîn, însă, oricum o întorci, minusculele pentru o familie cu trei copii.

Pensionată de boală, cu 1200 lei pe lună, fiica doamnei (care crește singură cei 3 copii, avînd drept unic sprijin material o pensie alimentară la fel de „substanțială") primește aceeași compensație ca orice alt pensionar.

„Cît trebuie să mai așteptăm, se întreabă doamna Petrache, pentru ca promisiunile primului ministru privind compensația diferențiată, în funcție de gravitatea situației sociale, să se transforme în realitate?"

Nu de alta, dar cititoarea noastră se teme că dacă mai durează mult, cei ce eventual vor veni să investigheze situația, nu vor mai găsi niște „cazuri", ci niște ruine sociale.

ROXANA PAICU

Mic breviar de adrese utile

În numeroase scrisori sosite la redacție ni se solicită adresele unor instituții sau asociații. Avînd în vedere o bună tradiție a revistei noastre care și-a făcut un punct de onoare din a veni în sprijinul oamenilor, sub diverse forme, inaugurăm pentru dumneavoastră în cadrul acestei rubrici un „MIC BREVIAR DE ADRESE UTILE".

- MINISTERUL MUNCII ȘI PROTECȚIEI SOCIALE — str. Dem. Dobrescu nr. 2 (fostă Onești)
- ASOCIAȚIA RĂNIȚILOR ÎN REVOLUȚIE — str. Anghel Saligny, nr. 6—8
- ASOCIAȚIA HANDICAPAȚILOR NEUROMOTORI — str. Avrig, nr. 72
- ASOCIAȚIA 21—22 — JILAVA, str. Gutemberg, nr. 1
- MINISTERUL JUSTIȚIEI — B-dul M. Kogălniceanu, nr. 33
- MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI ȘTIINȚEI — str. General Berheloi, nr. 30
- MINISTERUL SĂNĂTĂȚII — str. Ministerului, nr. 2

ELENA GRECESCU

Efectul de ecou

De la coadă adunate!!!

Mai bine să crăpăm!?

— Cine-o fi zis, dom'ne, vorba asta, că dacă n-ai bătrîni, să ți-i cumperi?

— Habar n-am, da' de un lucru sînt sigur: n-a plecat din Parlamentul nostru, că ăia de acolo se gîndesc la exterminare.

— Deh! Dacă sîntem prea mulți! Parcă așa au zis deputații care au vorbit despre pensii.

— Da! Și mai și trăim mult, iar de muncit, muncim prea puțin, nu ca ăia din Europa, cum zise Țepeș ăla...

— Țepeluș.

— Mă rog, tot un Dracula e, dacă se apucă să-ți numere zilele pe care le mai ai de trăit. Că zise dumnealui să mă uit eu la Europa, că acolo muncesc oamenii cîțiva ani în plus. Da' de ce nu se uită el la Europa, să vadă ce fac bătrînii de acolo, după ce ies la pensie. Te pomenești că stau la coadă de noaptea pînă dimineața, ori se apucă și ei să cerșească, după ce au făcut ceva la viața lor?! Cum de n-au, Doamne, nici pic de rușine?

— Eh, parcă acum ai aflat că n-au rușine, ori frică...

— Frică? De cine să aibă frică? De mine, de dumneata, de noi, ăștia bătrîni, care murim cu zile? Păi, ce-o să facem? Demonstrații? Mitinguri? Greve?

— Greva foamei! Pe asta o faci și dacă vrei și dacă nu vrei, că să ridice prețurile au avut vreme, da' pentru noi nu-i timp. Cine să se gîndească?

— Tînărul nostru pensionar, domnul Bîrlădeanu.

— Ei, cîte a avut pe capu' lui... Să voteze salariul președintelui, ale miniștrilor...

— Pe ai lor... Că s-au țigănit, ca la ușa cortului. Noi, să mai așteptăm, poate, cine știe, prin octombrie ne-o veni rîndul.

— După cum merg lucrurile cu votatul legilor, eu zic să mai pui ceva timp.

— Dacă nu pun eu, pun ei... Că dacă trag de timp, ies în cîștig. Mai crapă unii dintre noi, dau mai puține pensii...

— Oricum, ne-au dat ceva speranțe — au grijă de cei care au lucrat în străinătate...

— Da! Că mă și temeam eu, cum s-or fi descurcat, săracii, ăia de-au fost pe la ambasade.

— Și le mărește pensia și ălora care au 17 lei.

— Tocmai bine! Cu 400 cumperi mîine, poimîine ce cumpărai ieri cu 17 lei.

— Dacă mai apuci ziua aia!

LIANA TATOS

Fotosurpriză

Explicația în numărul următor al revistei

Șobolan Palace

Ce plăcut este în grădina restaurantului „Athénée Palace"! Chelneri atenți și grijulii, meniuri bogate, bere rece (și tot pe dolari!), muzică discretă.

Cu devărat demne de semnalat sînt, însă, momentele cînd își fac apariția șobolanii (mai spre înserat, se înțelege). Grăsulii și lenți în mișcări, circulă cu nonșalanță printre mese, își intersectează drumurile cu cele ale ospătarilor, sperie cîte o doamnă mai slabă de înger. Ca să fim drepți, nu prea ai de ce te teme. Sînt niște animale cu totul speciale — de tip Palace — atît de bine hrănite și ocrotite, încît par a fi devenit un fel de prieteni ai omului.

Dialog pe glasul roților de tren

— Ce se întîmplă dacă eu m-am urcat în tren și nu am bilet? Sînt în culpă față de C.F.R.?

— Da. Primiți o amendă.

— Dar dacă mi s-a eliberat un bilet al cărui loc a mai fost dat unui pasager? Este C.F.R.-ul în culpă față de mine?

— Lucruri de astea se întîmplă în fiecare zi. Și dacă anunțăm, tot ăia e. Noi avem probleme mai mari. Cu lumina, cu căldura...

Controlorului Cîmpeanu Florică (cod 105133) nici nu pare a-i trece prin minte că problemele luminii, ale căldurii din trenuri, ca și eliberarea cu nerușinare a biletelor duble, sînt, toate, ale călătorilor, afectați de indolența și incompetența personalului, plătite, pe deasupra, și la niște prețuri strigătoare la cer.

Liana TATOS

FSN provizoriu?

La Timișoara competiția pentru Prefectură s-a încheiat. Ultima rundă a fost cîștigată de arbitru, așa încît partidul de guvernămînt a reușit să numească, în sfîrșit, un prefect de Timiș. E vorba de dl. Dorel Borza, (inginer mecanic), deputat F.S.N., fost secretar al C.P.U.N. Timiș, fost șef al secției sculărie a U.M.T. Domnia sa deține un mandat provizoriu pe șase luni și este secondat de subprefecții Heinrich Drobny (F.D.A.T.) și Viorel Coifan (P.N.L.). Principalul punct de reper al activității noului prefect il constituie — conform primelor sale declarații — organizarea apropiatelor alegeri locale, „act politic în care Prefectura se va implica, inevitabil". Inevitabil. **(Radu Ciobotea).**

Grevă la tribunal

Recent, justiția românească s-a confruntat cu un fapt absolut inedit. Pentru prima dată în ultimii 50 de ani a avut loc un act de protest al magistraților. Astfel, în cadrul unei instanțe din București, completul de judecată a suspendat ședința, afirmînd că nu va fi reluată pînă cînd parlamentul nu va pune în discuție și soluționa problema salarizării judecătorilor. La cîteva zile, dactilografele de la judecătorii au întrerupt lucrul în semn de protest față de salariile mici pe care le primesc. Reacționînd prompt, Ministerul Justiției, prin domnul Babiuc, a reușit să aplaneze conflictul, promițînd urgentarea procesului de majorare a salariilor și amintind judecătorilor că legea interzice greva în domeniul justiției. Cu toate acestea, nici pînă în prezent parlamentul nu a adoptat legea privind salarizarea magistraților. Așa cum afirma un judecător din București, salariile mici favorizează corupția și determină exodul în masă al procurorilor și judecătorilor spre alte domenii de activitate. Cel mai semnificativ caz este cel al domnului Ionel Mocanu, fost procuror șef al Procuraturii sectorului 3 București care, la cererea și insistențele sale, a fost trecut în avocatură. (A. M. PRESS).

FLACĂRA
PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

Corespondență literară

Motto:

„Orice om este o bucurie și un dar al soției! Mă mir și mă încintă fiecare om pe care îl văd, caut să-i aflu secretul vieții după cum se mișcă și vorbește și pe orice om îl iubesc, doar astfel îl pot cunoaște". — Panait Istrati.

Roxana Ologeanu : Deși spuneți că întîmplarea a avut loc în județul Argeș (tot ce se poate !), aceasta e o „poantă" care circula și în copilăria mea. Subiectul n-are, însă, în cazul dv. prea mare importanță. Deși conduceți bine firul epic, cu notații gradate, uneori surprinzătoare („îl dureau umerii de atita noapte"), povestirii îi lipsește ceva care să ne facă să simțim că între un text de Slavici și unul care se scrie acum a trecut, totuși, un veac de căutare a originalității stilistice. Cred că e absolută nevoie să descoperiți urgent proza care se scrie la noi acum. Andru, Crăciun, Groșan, Nedelciu, Horasangian, Cușnarencu, Vlad, Vighi și toți ceilalți, pînă la recentul volum de proză al lui Ilea. Nu vi s-ar părea firesc să vă săpați fîntîna începînd de la suprafață spre izvor ?

Ștefana Diaconescu : „În umbra unei stele căzătoare / Inima a găsit dragostea" — iată două versuri de la care cei 14 ani ai dvs. pot începe cursa pentru poezia mileniului III.

Dora Constantinescu : Aveți o ironie zdrobitoare în prima pagină a scrisorii din 2 iulie. Mulțumesc pentru citatul din Istrati (este exact miza acestei rubrici !), pentru poemul Nichita (...pentru „dezlegare". Aș vrea să fie, vorba lui Noica, închiderea care se deschide. Evident, într-o paradigmă mai înaltă.

ION ZUBAȘCU

Debut „Flacăra"

Fragment de femeie

Umb'u violentă, abținîndu-mă, și orice aluzie că sînt mai întîi femeie, înainte de a fi om, ori din ce direcție ar veni, mă înfurie și aș căra la palme. Dar mă abțin, j'ai dit. Aș vrea să fiu o sfîntă și să nu știe nimeni, dar uite că nu sînt nici măcar o capră albă. Tant pis ! Nici măcar o broască testoasă.

Am trei margarete și cinci căpșuni lîr pentru tine, acum, un zîmbet. Ce mai am ? Patruzeci de ani, vara asta, și pentru tot ce înșir dincolo de vîrsta pe care ar trebui s-o simt, îmi cer iertare.

Ah, je t'ai dit, nu brațul unui bărbat mai repede, ci viața unor prieteni, pe care să-i simt adevărați, — de m-ar înconjura ! Mi-era atît de scîrbă de mulțime încît, cînd se stingea lumina brusc, la teatru, și eu eram între ei toți, mă cuprindea o spaimă atît de mare în acel negru întuneric total încît sîngele ca o moarte-mi zvicnea violent în corp și simțeam nevoia să mă arunc în gol, de la balcon. E mizerabil ce-ți spun, știu, dar n-am făcut-o — iată — niciodată, deși credeam că voi muri pe loc (de acea spaimă) (spaima vine cînd te simți singur rău, eu cu ei toți așa mă simțeam) — ei aplaudau orice și pe oricine, chiar și la teatru. Ei nici nu erau, doar făceau umbre înspăimîntătoare.

Viața unor prieteni discreți și mulți de m-ar înconjura ! Să vrem pînă la contopire același lucru ! Și fără să ne-o spunem prea des ! Ei ! ?

Să slăbesc mult, de luptă și dragoste, să-mbrac într-o seară o rochie neagră simplă, frumoasă, cu o broșă mică de argint vechi lîngă claviculă, ori o montură cu o singură perlă și să cînt un cîntec vechi ca argintul din broșă, pentru prietenii mei, de ziua regelui ! Iată! I never sang for my friends, I never sang for my Lord.

N-am cîntat niciodată pentru prietenii mei. Fie deci, acest vis viitor acum, lîngă domnia Ta, să se adevărească printr-o femeie ce se va naște din femeile neamului meu !

Scrisoarea aceasta e doar o irremediabilă criză sufletească. Și ca să nu mai fiu rece ca o înghețată și vînătă și să-mi clănțăne dinții, mă gîndesc că voi revedea mîine **Silvya** de Kalman și curînd îmi vei vorbi. Ah, ce-mi vei mai spune ? M-ai învățat să contez atît de mult pe Tine ! E O.K. Și să nu te mai sperii, băiețel ! Noapte bună, Look, I kiss you !

P.S. Știi ce cred : mai important decît să scrii literatură, oricît de bună, e să trăiești din plin, pur și simplu.

DORA CONSTANTINESCU

SEMNAL

Mario Vargas Llosa — Elogiu mamei vitrege. Traducere : Alma Maria Moldovan. Seria Eros, Editura Sfinx — V.R. 1991, 92 pagini, 77 lei.

O surpriză plăcută din partea celebrului scriitor peruan Mario Vargas Llosa. Un roman mic, de nici o sută de pagini, o bijuterie în care fabulosul lui talent se supune la o probă dificilă și, oricum, inedită pentru cititorii noștri. Un roman inspirat și dominat de erotism, o fericită excepție a genului din care lipsește cu desăvîrșire orice urmă de banalitate sau de vulgaritate. Viața unui cuplu, în care cei doi se unesc la vîrsta deplinei maturități, ca și relația ambiguă care se stabilește între soție și fiul ei vitreg, aproape un copil, oferă romancierului prilejul de a scrie, cu un rafinament greu de egalat, un adevărat poem despre senzualitate ca formă inocentă de manifestare a vitalității.

Bucuria întîlnirii cu un asemenea text este ușor umbrită de condițiile concrete ale apariției lui, pentru prima oară, în România. Editorul s-a grăbit, din motive lesne de înțeles, să publice romanul în **Seria Eros**, să imprime pe copertă, cît mai șocant, o formulă publicitară stridentă, chiar dacă exprimă un adevăr incontestabil : „o carte genială a unui scriitor de geniu". Pagina care ține loc de prefață este și ea de o desăvîrșită inadecvare la obiect, atît prin tonul cît și prin substanța argumentelor.

DOMNIȚA ȘTEFANESCU

LEOPOLDINA BĂLĂNUȚĂ:

„Cum să le îngădui nebunilor să decidă?"

Final de stagiune. Teatrul Mic anunță, pe ultima sută de metri o nouă premieră: „Elisabeta, din întîmplare o femeie". Merită să devii actriță chiar și numai pentru ocazia de a te întîlni cu acest personaj. Dario Fo a scris acest rol pentru soția sa. Cu siguranță că autorul își consideră soția o mare actriță pentru că rolul este infernal de dificil. La noi piesa este lansată de Leopoldina Bălănuță.

O spărtură în zid și ne trezim în budoarul reginei Angliei. Un spațiu în care vibrează talentul de a exista, care pare mai degrabă un cîmp de bătălie. Ce face Elisabeta între cei patru pereți ? Dezamorsează intrigile politice. Se răfuiește cu piesele lui Shakespeare simțind că este o țintă permanentă a autorului care are la picioare întreaga Londră. Luptă pentru subjugarea lui Essex de care este mult prea îndrăgostită și suportă strîngînd din dinți un tratament-tortură de întinerire. Se răfuiește cu fantome ale trecutului care nu-i dau pace dar și cu prostia miniștrilor săi. Se răfuiește și cu poporul său pe care îl judecă cu severitate dar și cu iubire și mereu de pe picior de egalitate.

Construcția acestui personaj este o cursă de obstacole. Elisabeta e inteligentă, încăpățînată, vicleană, rea de gură, invidioasă, imposibilă și fermecătoare. Regizorul Mihai Lungeanu lucrează cu Leopoldina Bălănuță fiecare replică a acestui personaj atît de înșelător. Dar aproape uită de ceilalți actori din spectacol. În anumite momente se mai vede comicul păstos al Mamonei, alchimistă a tinereții, interpretată în travesti de Eugen Cristian Motriuc. Ieși din sală cu impresia că ai văzut un extraordinar recital actoricesc. Dar în distribuție erau vreo șapte actori.

După premieră am stat de vorbă cu Leopoldina Bălănuță în apartamentul ei răcoros dintr-unul din cartierele elegante ale Bucureștiului. Pe covor erau risipite vreo zece vaze cu flori. Sus pe bibliotecă stăteau rezemate cîteva fotografii mari din „Doi pe un balansoar".

„Am un soi de adorație pentru acest personaj. Fie și numai pentru faptul că din istoria teatrului cea mai importantă perioadă a fost cea elisabetană. Truda mea de a transforma în imagine scenică un gînd despre Elisabeta a fost pioasă, lucidă încercare de a găsi în propunerea autorului ce anume a făcut ca această femeie să fie unică în istorie, și să denumească epoca în care a trăit. Totul s-a întîmplat într-o lume bîntuită de cruzimi, într-un timp ieșit din țîțîni, cum spunea contemporanul ei Shakespeare. Ce a adus ea la acest edificiu al umanității, ce a sacrificat, ce a gîndit, ce a simțit. Am citit mult în aceste luni despre perioada elisabetană, am încercat să o cunosc în profunzime.

Știți de ce am respectat-o eu pe această femeie ? Pentru că ea a prețuit enorm cuvîntul. A prețuit cuvîntul scris de Shakespeare, de Marlowe, de Ben Johnson. Chiar dacă s-a temut de el, asta nu a făcut-o să nu-l adore. Istoria spune că englezii se duceau mai puțin la biserică dar mergeau la teatru. Iar ea dîndu-și seama de forța extraordinară a acestei arte a cuvîntului a conștientizat că acest lucru e util poporului ei. Am iubit-o pentru lumina care a lăsat-o în urma ei. Sînt oameni care lasă întuneric și alții care lasă lumină.

Cînd a venit generația mea a găsit o lume demențială, jalnică. O lume bîntuită de nebuni care s-au substituit lui Dumnezeu și care au transformat omenirea într-o vulgară tarabă. Am vîrsta acestui cataclism comunist. Eu cred în Dumnezeu, cred în semnele pe care le-a lăsat pe pămînt : în Bach, Eminescu, Shakespeare. Înțelegeți ? ! Dar eu trebuie să fiu recunoscătoare acestor semne care mi-au alcătuit ființa. Dar o gașcă de nebuni au bîntuit acest secol și au lăsat urmele astea pe care nu știu cînd le vom mai putea șterge. Nebunii aceștia au forța virusului. Molipsesc în masă. Au forța fantastică de a învrăjbi. Molipsesc lumea de toate întunecimile lor".

Pe stradă, în culise, Leopoldina este o apariție gravă, îmbrăcată moreu în negru. Pare o tragediană chiar dincolo de scenă. **„Probabil că m-a însemnat lumea în care am trăit. Nu puteau să nu rămînă amprente. Nu am avut o viață ușoară dar a fost o viață teribil de intensă, de interesantă. Am putut cunoaște toate meandrele sufletului omenesc. Sper atît de mult într-o logodnă fericită între noi cei traumatizați de această experiență a comunismului și lumea liberă. Cred că se va petrece un lucru extraordinar, cred că va apare un alt fel de artă, de teatru, de dans, de pictură.**

Cînd eram mici jucam „stop". Acum aș vrea o clipă de „stop" în care oamenii să se gîndească la un singur lucru, la vindecarea planetei acesteia. S-ar degaja o forță fantastică din acest gînd comun. Ar face cu neputință multe lucruri care se întîmplă acum. Sînt nebuni pe lume dar ei nu trebuie să decidă. Cum să le îngădui nebunilor să decidă ? Nebunilor și nerușinaților. Primul păcat al timpului meu este nerușinarea. Iar noi o îngăduim fie prin tăcere, fie prin însingurare".

Leopoldina nu are copii. **„Este una din infirmitățile vieții mele. O simt așa ca o boală cronică".** Dar îmi spune ea zîmbind, îl are pe Mitică. Doi oameni aparent diferiți, ea o tragică, el actor de comedie, bonom și cu replică tăioasă. Leopoldina Bălănuță și Mitică Popescu, contrastele se atrag. Să fie asta oare numai o părere de spectator ?

„Și eu am simțul umorului. Cît mi-a fost dat am știut să mă bucur de viață. Sînt un om sociabil, rîd cu poftă, joc cu voluptate comedie. Iar Mitică este o rară sensibilitate și are vocație a prietenului. E un om cu care îți face plăcere să pleci la drum lung. Citeodată el poate fi mai vulnerabil decît mine. El a trăit experiențe cumplite. A fost închis. Nu i-am cerut niciodată să-mi vorbească despre asta. După cum nici tatălui meu nu i-am cerut acest lucru. Ei au fost închiși în același timp, au stat în același loc. Pe vremea aceea eu și Mitică nu eram împreună. Așa din cînd în cînd îmi mai spune cîte ceva. Nu-și face din suferință un capital".

AURELIA BORIGA
Fotografie de
GIG MOTOIANU

LA BUCUREȘTI

Donella del Monaco

— Cînd ați descoperit pentru prima dată România, doamnă Donella del Monaco ?

— S-a întîmplat acum zece ani cînd am făcut, împreună cu soțul meu, o călătorie turistică în România. Atunci am avut prilejul să văd Timișoara, Clujul, Bistrița, bucurîndu-ne de ospitalitatea oamenilor și de lucrurile cu adevărat frumoase pe care le-am întîlnit. Pot să mai adaug că m-au impresionat condițiile de viață ale oamenilor și prezența masivă a miliției într-o împrejurare pe care nu pot s-o uit.

— În răstimpul celor zece ani care au trecut ați mai avut tangență cu realitățile românești ?

— N-am uitat nici o clipă România, dar de această dată revin într-un alt context. Prezența mea aici se datorează participării la **Festivalul internațional de muzică ușoară.** Aici mi s-a cerut să cînt o piesă a compozitorului Gabriel Basarabescu. Am acceptat pentru că mi-a plăcut. E un cîntec bun, aproape o melodie clasică, lirică și corespunde formației mele. Eu sînt de fapt cîntăreață de operă dar îmi place să abordez și muzica ușoară.

— La ce festivaluri internaționale ați mai participat, aveți discuri ?

— Da, am mai multe discuri. Opt, de fapt. Cînd mă întorc în Italia mai înregistrez alte două. Cum am mai spus, eu nu sînt ceea ce se numește o cîntăreață de muzică ușoară. Formația mea este clasică dar mă tentează muzica de avangardă, experimentele, așa că în momentul de față abordez muzica pop sau cea progresivă, care este cu totul altceva decît muzica pentru discoteci.

— Care este părerea dvs. despre Festivalul de la București, în ansamblu ?

— Impresia generală este de profesionalism. Organizarea, de asemenea, a fost remarcabilă.

— Cum vi se par cîntăreții români, sînt competitivi pe plan internațional ?

— I-am ascultat cu atenție pe cei care au cîntat. Au voci frumoase, în special femeile, stilul lor de a cînta este însă învechit. Ar trebui să-și aducă stilul la zi, să și-l reînnoiască ! La fel, repertoriul.

— Intenționați să reveniți în România ?

— De ce nu ? A fost o experiență mai mult decît plăcută.

— Vă urez succes în toate veți întreprinde în continuare.

ELENA GRECESCU
Fotografie de
SILVIU STAN

Scrisoare deschisă domnului Ellie Wiesel

Cînd ați primit Premiul Nobel pentru Pace am exultat. Ca orice maramureșean care a realizat pentru prima dată „minunea de a fi" în Maramureș, ca și domnia ta. Iată, îmi spuneam: Acest biet colț de lume, întemeietor de Țară, care a dat lumii Primele texte scrise în limba română, a dat și-un Premiu Nobel. Nu mă interesa apartenența etnică a dumneavoastră. Știți destul de bine că maramureșenii sînt oameni, pe cît de aspri și mîndri, pe atît de toleranți. Iertare! Nu, nu știți! Altfel nu ați face afirmații penibile la o televiziune așișderea de felul „dacă un evreu zice că în România există antisemitism, înseamnă că există". Deci, dacă un ipochimen oarecare, dar cu tichie, pupînd „piața dependenții", inclusiv miinile Ceaușeștilor, vă informează că așa este, înseamnă că așa este?!. Pe domnul Moses Rosen îl iert. Are dreptul chiar și la amnezie, inclusiv la cea care confundă libertatea cu licența ei. Dar dumneavoastră? Afirmația domniei tale mi se pare a fi cu adevărat jignitoare la adresa românilor. Paradoxal, neamul cel mai tolerant, poate, din Europa, este acuzat azi, cu surle și trîmbițe, de a fi antisemit. Eh, ce să-i faci! Așa-i cînd dai nasul la tot felul de Ivani, plini de calități, mai puțin cea a recunoștinței. Dar cum recunoștința își are rădăcina în memorie... și cum memoria..., altfel, domnule Ellie Wiesel, ați fi trecut și pe la Sighet unde ați învățat pentru prima dată Tablele Legii bunului simț. Maramureșenii v-ar fi așteptat cu pîine și cu sare. Cum își primesc prietenii veniți din Israel, în vizită. Numai că aceia știu să vorbească în limbajul internațional al omeniei. Chiar dacă sînt evrei, s-au născut aici, deci sînt maramureșeni. Nu suferă de avitaminoză carteziană, indiferent că se cheamă Landesman, Gaschler ori Schneider. Păcat, domnule Ellie Wiesel! Sînt scriitor ca și domnia ta. Însă, decît fosgăiala vremelnică și dubioasă a dolarilor „pacifici", prefer amărăciunea eternă a verbului iubirii de moșie. De aceea azi nu vă stimez, domnule Ellie Wiesel. Poate mîine! Cu condiția să vă tăiați degetul arătător. S-a-uzim numai de bine!

ION BURNAR

Lanterna magică

Un eveniment cinematografic

...La cinematografele „Luceafărul" și „Patria" din Capitală, cite un streif, așezat în vitrinele de reclamă, incită: Film interzis persoane'or sub 16 ani... !" (la primul rulează filmul francez sexy, devenit de a. cum celebru, **„EMANUELLE"** — la cel de-al doilea, **„SUFLET SĂLBATIC"**, producție americană).

Primul șochează mai ales prin citeva date: frumusețea desăvîrșită și mai ales nudă a eroinei interpretate de Sylvia Kristel, plastica vizuală a peisajului thailandez, lecția totală de amor profan pe care o oferă și, nu în ultimă instanță, prețul biletului de intrare ce abia în ultima săptămînă a „scăzut" de la 50 lei la... 35 lei de persoană (?!). La cel de-al doilea, odată depășit șocul cumpărării de la bufetul din hol a unei pungi cu **cinci** saleuri de mărimea unei verighete ceva mai mari — cost: 15 lei (trei ardei grași în piața Obor!) — și urmărind **SUFLET SĂLBATIC** (Marele Premiu — Cannes 1990), satisfacția este deplină: este vorba de un veritabil EVENIMENT CINEMATOGRAFIC!... De ce oare ȘI acest film este „interzis persoanelor sub" rămîne, însă, un mister.

Realizat după un roman de Barry Gilford de către regizorul **DAVID LYNCH** (cunoscut la noi, mai ales spectatorilor cinematecii, prin **„Elephant Man"**), filmul este o poveste de dragoste modernă, tip baladă, care aduce pe alocuri cu celebrul **„Bonnie și Clyde"** (peregrinările cuplului într-un automobil), mult mai violent însă decît primul — dacă se poate imagina așa ceva?! — dar cu un final mai deschis, mai dătător de speranță: **mai moral**; asta, pe cît de „moral" poate fi socotit actul ieșirii dintr-un coșmar, coșmarul fiind însăși viața cea de toate zilele... din care nu poți ieși **decît prin iubire.**

Soluție creștină?! Poate... și ce dacă: importantă este speranța, important este să-ți depășești condiția de animal hăituit, disperat, să-ți redescoperi propria-ți responsabilitate.

Filmul este construit pe multiple planuri, stările eroilor (interpreți: **Nicolas Cage, Laura Dem** — în rolurile Sailor și, respectiv, Lula) sînt de cele mai multe ori paroxistice, oscilînd între blestem și virtute; de aici violența, aș zice „cruzimea" unor scene: trebuie să recunoaștem că nu este chiar atît de simplu să realizezi — fără a deveni grotesc, sau penibil! — momente precum cel al polițistului cu brațul retezat de împușcături, care își caută disperat „mîna" sperînd în utilitatea unei imediate operații chirurgicale — „mînă" pe care o zărim între fălcile unui cîine ce se îndepărtează hoțește... sau „explozia" capului unui răufăcător, urmată imediat de bucata de țeastă însîngerată, cu creierii șcurgînd, izbind asfaltul... dar **NU ASTA este problema!**

Pentru că TRĂIM într-o lume violentă — din păcate, ne este un dat acesta! — iar Sailor și Lula nu fac excepție, sînt dintre cei care o compun fiind totodată nevoiți să o suporte, să-i suporte consecințele. „Basmul" lor face parte din cotidian, iar „vrăjitorii" care le impun basmul ăsta sînt, poate, la fel de vulnerabili... Trimiterile la marea literatură și cinematografie americane sînt evidente și este suficient să menționăm în acest sens „haina din piele de șarpe" pe care o poartă eroul, sau finalul filmului, realizat în cheia acelui mit modern numit Elvis Presley. Dacă filmul lui Lynch pedalează **tocmai** pe astfel de date, o face exact în sensul de a atrage spectatorul pe drumuri cît de cît cunoscute, manevrîndu-l astfel mai ușor, ajutîndu-l astfel să parcurgă un univers strict contemporan, dar izbitor de asemănător celor din „Vrăjitorul din Oz" sau „Alice în țara minunilor"... Iar dacă, în film, **focul** (veritabil laitmotiv) are sens de factor purificator — **singele** reprezintă capcana. Este un ultim avertisment!

HORIA PATRAȘCU

Cursa cu obstacole

Să ne ucidem morții

Recunosc că această frază izbitoare și devenită celebră nu-mi aparține. Țin însă la ea, așa cum țin la valorile spirituale maghiare și române, ca și la acelea născute pe alte meleaguri și, în mod deosebit, la tezaurul comun făurit prin eforturile / sacrificiile sublime ale românilor și maghiarilor, vizînd convietuirea pașnică, colaborarea fructuoasă bazate pe stimă și înțelegerea reciprocă.

Prietenii literaturii de avangardă cunosc desigur vestitul **Manifest activist către tinerime** publicat în „Contimporanul" (nr. 46, mai 1924) care începe cu sloganul șocant menit să învolburheze apele stătute acoperite cu blîndă, să epateze spiritele estetizante ale saloanelor rafinate:

„Jos Arta
căci s-a prostituat!"

Avangarda era necruțătoare cu conceptele învechite, eticheta nemilos dar cu multă fantezie artele oficiale, academice **(„Literatura, un clistir răsuflat")**, definițiile date de ea păstrîndu-și și azi prospețimea și actualitatea **(„Arhiectura, o antrepriză de mausoleuri înzorzonate")**, stigmatizînd, în același timp, caustic unele fenomene sociale **(„Politica, îndeletnicirea cioclilor și a samsarilor")**...

Parcurgînd amintirile literare ale poetului ungur Tamás Aladár, am dat de un pasaj ce m-a surprins plăcut. Autorul povestește cu multă căldură cum, în anul 1924, sosind din Italia (unde trăia în exil) la București, ca reprezentant al unei firme italiene, a intrat în contact cu avangarda literară română. În toiul discuțiilor aprinse și cutezătoare despre starea lucrurilor în domeniul artelor și al vieții sociale, a inițiat un manifest. Confrații de breaslă bucureșteni au fost de acord și, cu participarea lui Ion Vinea și Scarlat Callimachi, a fost formulat și apoi publicat vehementul **Manifest activist către tinerime**, în mod vădit înrudit spiritual cu celelalte asemănătoare de la Paris, Praga, Berlin și București.

Mînat de curiozitate m-am adresat poetului și publicistului pensionar Scarlat Callimachi, pe care îl cunoscusem mai demult, cu ocazia apariției volumului lui de publicistică intitulat „Căderea Babilonului". Mi-a dat întîlnire la „Nestor" și, în timpul convorbirii, a confirmat cele evocate de Tamás Aladár, exprimîndu-și bucuria și satisfacția că tînărul avangardist ungur n-a uitat acele săptămîni dinamice și dense petrecute împreună în capitala României (Sejurul confratelui ungur are și o confirmare lirică: în semn de prețuire, Ion Vinea i-a dedicat o poezie intitulată „Game", cunoscută în două variante, pe care le-am tradus și în limba maghiară).

Recitind acest document literar-artistic (și nu numai) lansat cu 67 de ani în urmă, afli cu surprindere că unele deziderate, formulate și răspîndite de autori, își redobîndesc acum, cu adevărat, dimensiunile reale și perspectivele vizate / revendicate de tinerii vizionari **(„Vrem artele plastice libere de sentimentalism, de literatură și anecdotă, expresie a formelor și a culorilor pure în raport cu ele însele")**.

Dar nu numai ideile artistico-literare sînt demne de remarcat. Găsim și teze social-politice formulate poetic, lansate spre societate, a căror reverberație este amplificată de certitudinile, imperativele și contradicțiile prezentului:

„România se construiește azi.
În ciuda partidelor buimăcite, pătrundem în marea fază
activistă industrială.
Orașele noastre, drumurile, podurile, uzinele ce se vor face, spiritul, ritmul și stilul ce vor decurge nu pot fi falsificate de bizantinism, ludovicism, copleșite de anacronisme".

Uluitor consens cu opoziția constructivă actuală care nu se lasă copleșită de forțele guvernante încorsetate de o corupție totalitară (neobizantină).

Istoria noastră postbelică a fost dominată și subîmpărțită de o dictatură totalitară, de un anacronism multilateral dezvoltat, de o estetică montată pe șenilele „tancurilor de luptă".

Manifestul chema:

„Să stîrpim prin forța dezgustului propagat stafiile care tremură de lumină".

Iată o teză demnă de atenție, căci încă n-am scăpat de stafii, disnunem de o garnitură bogată, nomenclatura sadicele devenite cadavre vii mișună peste tot, în labirinturile structurilor verticale și orizontale deopotrivă. Nu vom fi liberi [illegible] decît dacă nu ne descotorosim de ele, desigur fără violență, prin reconciliere națională și renaștere morală, prin forța dezgustului propagat.

„Să ne ucidem morții!"

Manifestul lansat de „Contimporanul" ne [illegible] aplicarea, împotriva teroriștilor deghizați, rinocerilor [illegible] tari, neocomuniștilor corupți, extremiștilor patriotarzi, împotriva tuturor forțelor malefice ce ne subminează podurile și drumurile spre noi ființe (deci spre Europa), a unei alternative democratice și pașnice: să instaurăm „teroarea bunului simț".

Unica teroare compatibilă cu făurirea societății civile.

ROMÂNIA SE CONSTRUIEȘTE AZI.

10 iulie 1991

BALOGH JOZSEF

Biblioteca de os

După „exercițiile de zbor" din **Scrisori din muzeul pendulelor** (1982), poetul Viorel Mureșan se află, acum, la cea de-a doua carte de versuri **(Biblioteca de os — 1991)** ce pare a definitiva autoportretul său liric.

Încă din primul ciclu **(Opt voci după contemplarea unui tablou)** se simte prezența lui Monsieur Teste și se proclamă, totodată, „întoarcerea autorului"... la masa de scris. De altfel, **cerneala** și/sau **hîrtia** sînt două constante „oglinzi ale textului", prefigurînd aceeași obsesie a unei **ars scribendi. Cimitirul de cuvinte** amintește de „cimitirul literaturii române" [illegible] care se refereau, cu ironie, [illegible] avangardiștii. Cîteva versuri din acest poem trimit chiar la prima mișcare de avangardă (dadaismul): „și un cal / da, da / peste șaua lui..." Nemulțumirea autorului provine din conștiin[illegible] învechirii formulelor poetice, [illegible] convingerea că totul a mai fost spus. Post-modernismul e convențional, artificial, iar poezia ultimelor trei decenii (cu puține excepții) n-a adus nimic nou. Este, probabil, motivul întoarcerii lui Viorel Mureșan la suprarealism. Tehnica e aceea a dicteului: „...un bătrîn / se ascute pe fereastra vagonului / copilul își topește statuia transparentă în cana cu ceai" **(Biblioteca de os).** Dintre suprarealiști, poetul e mai apropiat de Ilarie Voronca printr-o aglomerare de superbe imagini ce evoluează, adesea, în direcții imprevizibile. Uneori, el se lansează în realizarea cîtorva definiții lirice: („gropile / pălării / puse invers / iluziilor" — **Duminică)** sau veritabile **parabole civile** („marii vinovați se spală pe mîini / norii se lungesc cu puterea unui copil / spuneți că numai forma mea de aer a trecut printre stîlpi în cădere" — **Numai forma de aer).**

Ceea ce îl particularizează pe Viorel Mureșan în contextul absorbant al poeziei noastre contemporane e intelectualizarea emoției, rafinarea limbajului sau, alteori, tendința de încifrare. Chiar dacă nota predominantă rămîne suprarealismul, în spatele poemelor se face simțită prezența marilor poeți, din literatura universală: R.M. Rilke, Georg Trakl, Ezra Pound, T.S. Eliot ș.a. Spre deosebire de sentimentalul și retoricul Adrian Păunescu, poezia lui se adresează unui cerc restrîns de cititori avizați și este, poate de aceea, prea puțin cunoscută. Problema e, desigur, una ce ține de teoria receptării ori, dacă vreți, de orizontul de așteptare al lectorului. Tocmai o astfel de situație va fi sugerată în **Poetul:** „între gîndul meu și cuvînt / un / orb / cu / dicționarul / în mîini". Acest „orb" vizează incapacitatea cititorului de a vedea cu ochii minții ceea ce se întîmplă, în fapt, înlăuntrul poemului...

Motivul privirii e prezent și în al doilea ciclu **(Doamna de ceară)** unde se fac auzite ecourile stănesciene: „vine o / pată de singe și luminează / gara / pleacă o pată de singe / cu perdelele trase" — **Mersul trenurilor.** Să ne amintim de „Autoportretul" lui Nichita Stănescu: „eu nu sînt altceva / decît o pată de singe / care vorbește". Dintr-o nevoie a concentrării discursului liric sînt preferate haiku-urile, rare dar splendide iluminări în peisajul înnebunitor care e... cotidianul. **Scrisoarea netrimisă către domnul Urmuz** îl situează pe Viorel Mureșan acolo unde — credem — îi este locul: printre avangardiștii moderați, „discreți", așa cum a fost, spre exemplu, Ion Vinea.

Creațiile ultimului ciclu **(Cutia poștală)** se înscriu în sfera poeziei intimiste. Le salvează însă elocvența, ținuta intelectualistă și o benefică rarefiere a lirismului.

Dificultatea încadrării lui Viorel Mureșan într-o așa-zisă generație literară constă în faptul că avem de-a face cu o **individualitate** despre care se poate spune că a cîștigat, de la primul volum, nu atît în **stil,** cît în **substanță.** Este timpul ca Domnia-Sa, critica literară, să ia în sfîrșit o atitudine față de acest poet care a trecut și trece, iată, aproape neobservat.

MARCEL LUCACIU

SEMNAL

Anton Dumitriu — **Retrospective.** Eseuri. Ediție îngrijită și cuvînt înainte de Gabriel Gheorghe. Editura Tehnică, 1991, 248 pagini, 56 lei.

Volumul intitulat **Retrospective** cuprinde cincisprezece eseuri literar-filosofice, selectate din șase lucrări ale cunoscutului filosof român. După cum declară îngrijitorul ediției, criteriul selecției a fost cel al accesibilității eseurilor, cartea fiind astfel concepută încît să-l facă înțeles și cunoscut pe autor în rîndurile celor mai diverse categorii de cititori. În același scop au fost incluse în volum o prezentare a vieții și a operei lui Anton Dumitriu și o bibliografie.

DOMNIȚA ȘTEFĂNESCU

Înșelăciune și batjocură

Am arătat în mai multe articole, inclusiv în comentariul de săptămîna trecută, de ce tratatul Iliescu – Gorbaciov este antiromânesc și de ce, prin urmare, trebuie respins de parlamentul nostru și trimis spre renegociere. Dar nici mass-media sovietică nu s-a lăsat mai prejos și în tot acest timp a susținut fără contenire că tratatul este bun și că el trebuie cît mai repede ratificat. Iată, de pildă, ce scria recent „Komsomolskaia Pravda" : „Tratatul (încheiat de România – n.n.) cu U.R.S.S. este un document excepțional de pozitiv, care corespunde normelor dreptului internațional". Iar corespondentul la București al aceluiași ziar îi făcea pe președintele asociației „Pro-Basarabia și Bucovina", George Muntean, să declare (oare aceste zise reprezintă punctul de vedere al asociației, ori părerea strict personală a domnului Muntean ?) următoarele : „Nu consider că actualul tratat este ideal, dar cred că, în etapa actuală, corespunde intereselor celor două țări... În privința articolului despre alianțe ? Eu nu cred că nouă ne-ar conveni dacă U.R.S.S. ar încheia o alianță cu un adversar al nostru. Acest articol trebuie privit din punctul de vedere al intereselor reciproce". (În afară de U.R.S.S., România se mai învecinează cu bulgarii, iugoslavii și ungurii ; pe ei să-i aibă în vedere aluzia fină „un adversar al nostru", ori ne paște pericolul englez, francez, chinez și japonez ? Sau poate se pregătesc să năvălească în România boșimanii și hotentoții și noi vrem să prevenim pericolul ca U.R.S.S. să se alieze cu ei ? Ar fi foarte interesant și util s-o știm).

Între timp însă, s-a întîmplat ceva care exclude cu desăvîrșire ideea ratificării de către Parlamentul român a pactului Iliescu – Gorbaciov. Se știe că celelalte țări foste socialiste, inclusiv Bulgaria și Albania, au ridiculizat Tratatul „de amiciție" româno-sovietic declarînd că ele nu vor încheia niciodată cu U.R.S.S. alianțe în acești termeni. Și, iată, ceea ce era de așteptat s-a întîmplat : U.R.S.S a renunțat, pentru încheierea de tratate cu fostele componente ale lagărului, la clauzele care știrbeau suveranitatea partenerului. Într-o corespondență intitulată „Moscova acordă o libertate de acțiune totală țărilor est-europene", agenția France Presse scrie, printre altele : «Moscova nu va mai cere fostelor țări comuniste din Europa de est să includă în orice tratat sau alianță încheiate cu o altă țară o clauză restrictivă care prevede că aceste acorduri nu vor putea fi îndreptate împotriva securității Uniunii Sovietice. La o conferință de presă, desfășurată la Varșovia, ministrul de stat polonez, Janusz Ziolkowski, a relevat că președintele Mihail Gorbaciov a adresat un mesaj în acest sens semnatarilor actului de dizolvare a Tratatului de la Varșovia, care s-a reunit la începutul lunii iulie la Praga. Potrivit declarațiilor lui Ziolkowski, Gorbaciov „asigură" fostele țări membre ale alianței militare est-europene că Uniunea Sovietică „va încheia cu ele tratate bazîndu-se pe principiile enunțate de O.N.U. și C.S.C.E. și expuse în cadrul conferinței N.A.T.O. de la Copenhaga.

Aferim ! Prin urmare, celelalte țări centro-est-europene, foste partenere de lagăr ale U.R.S.S., vor încheia cu Kremlinul tratate pe baza principiilor moderne, occidentale, democratice, numai România s-a procopsit cu un tratat primitiv, înrobitor, impus de cel mai puternic, croit pe vechile tipare imperialisto-bolșevice. Că Gorbaciov a procedat cu domnul Iliescu și cu România ca un geambaș, care profită de nepriceperea și de gogomănia vînzătorului și-i ia calul pe nimic este limpede. Dar oare domnul Iliescu se va simți la larg lui în rolul păcălitului, în rolul celui tras pe sfoară ? Probabil că Domnia-sa va face, în ceea ce privește vestea că ceilalți frați foști socialiști vor semna cu U.R.S.S. altfel de tratate, urechea toacă, nu știe, n-a văzut, n-a auzit. Dar Parlamentul se va împăca el cu batjocorirea și înșelarea României ? Va accepta Parlamentul situația umilitoare, de cenușăreasă, în care tratatul Iliescu – Gorbaciov plasează țara noastră ? Cum adică, românii să nu poată încheia alianțe care nu convin U.R.S.S., dar celelalte țări foste socialiste – da ? Există țări de categoria I și țări de categoria a II-a, țări deștepte și țări fraiere, țări-vulturi și țări-guguștiuci, țări cu stăpîn și țări ale nimănui ? Sînt convins că nici Gheorghiu-Dej, nici Ceaușescu nu s-ar fi compromis în așa hal. De această umilință fără pereche, de-a fi în rolul slugii, de-a fi tratați ca rasă inferioară, Parlamentul României are datoria patriotică de a ne izbăvi, respingînd tratatul Iliescu – Gorbaciov

ION D. GOIA

S-a întors mașina lumii

Criza iugoslavă și principiul națiunilor

Fără nici cea mai mică îndoială, din punct de vedere strict politic, menținerea în viață a federației iugoslave așa cum a fost ea pînă acum ar fi avantajat pe toată lumea — și pe iugoslavi, și Occidentul, și pe U.R.S.S., și pe vecinii Iugoslaviei : nu s-ar fi creat noi tensiuni și focare de încordare, echilibrul în zonă s-ar fi menținut. Însă acum trăim o perioadă de recompuneri și reașezări. În ce sens tind să se producă acestea ? În sensul Versailles-ului, sau în contra lui ? O examinare atentă a ceea ce se produce în prezent în Europa, inclusiv în U.R.S.S., duce indubitabil la concluzia : principiul națiunilor a fost, este și va fi în continuare cheia de boltă în stabilirea configurației statelor. Versailles-ul a consacrat principiul și a făcut foarte mult pentru transpunerea lui în practică, fiindcă acesta era mersul istoriei. Au rămas însă multe neîmpliniri, în primul rînd U.R.S.S.-ul, un conglomerat de națiuni ținute laolaltă cu forța, conglomerat sporit și mai tare prin teritoriile cotropite de Moscova ca urmare a adițiunilor secrete la pactul Ribbentrop-Molotov. Au fost apoi state multinaționale, alcătuite din două națiuni (Cehoslovacia) sau mai multe (Iugoslavia). Așa cum s-a constituit după primul război mondial, Iugoslavia a avut un rol pozitiv în Balcani și în Europa, a putut fi o țară cu o anume pondere pe plan internațional. Însă principiul națiunilor : „o națiune — o țară" (în care, desigur, pot exista minorități naționale) nu triumfa aici, de unde o mulțime de dificultăți. Acum, alături de puternica mișcare a națiunilor din U.R.S.S. (care corespund în linii mari cu republicile unionale) pentru obținerea independenței, s-a declanșat și în Iugoslavia aceeași luptă. Occidentul, și în primul rînd Statele Unite, au fost la început reticente față de acțiunile vizînd ieșirea din federația iugoslavă a Sloveniei și Croației, dar ulterior și-au schimbat atitudinea. Oricum, și cele ce se petrec în U.R.S.S., și cazul Sloveniei și Croației, sînt expresii ale faptului că principiul națiunilor își taie în continuare făgaș, tinzînd a recupera acolo unde el a rămas în urmă.

Cancelarul Kohl joacă hora

Cancelarul german Helmut Kohl este un parolist și el vrea să plătească cinstit Kremlinului prețul pentru faptul că U.R.S.S. a consimțit la reunificarea Germaniei. El a hotărît să pună la dispoziția Moscovei mai multe miliarde de mărci și l-a susținut consecvent pe actualul lider sovietic, arătînd că rămînerea lui Gorbaciov în fruntea U.R.S.S. este necesară pentru menținerea echilibrului în Europa și în lume. Iată mai jos un fragment dintr-o corespondență AFP : «Menționînd că a cerut lui Mihail Gorbaciov să renunțe la folosirea forței împotriva țărilor baltice și să le dea, dimpotrivă, dreptul la autodeterminare, Kohl își afirmă convingerea profundă că conducerea sovietică „va sfîrși, așa cum a promis, prin a recunoaște popoarelor U.R.S.S. dreptul de a-și hotărî propriul destin". El a adăugat totuși că „scopul politicii noastre nu este de a provoca o dezmembrare a Uniunii Sovietice", fapt care ar fi o „prostie" în măsura în care aceasta „ar avea drept consecință distrugerea șanselor unei adevărate dezarmări și ale unei păci durabile"». Este clar că domnul Kohl joacă hora, făcînd pașii potrivit versurilor „Zdrînga, zdrînga, zdrînga, / Doi la dreapta, doi la stînga". Fiindcă actualul cancelar german, ori este pentru dreptul la autodeterminare a popoarelor U.R.S.S., și atunci n-are cum să nu accepte dezmembrarea U.R.S.S., ori el nu vrea „să provoace o dezmembrare a Uniunii Sovietice", și atunci n-are cum să fie pentru autodeterminarea popoarelor din U.R.S.S. Dilema e dilemă și ea trebuie acceptată ca atare, știind de la Farfuridi că din ea nu se poate ieși.

Din nou despre egoismul Occidentului

Am scris de mai multe ori despre egoismul Occidentului, care, pentru ca lui să-i fie bine, a sacrificat țări și popoare, România aflîndu-se printre victimele cele mai năpăstuite. Iată că acum același lucru îl spune și ziarul austriac „Kurier". «Lucrările de debarasare a Europei de ruinele istoriei — scrie ziarul amintit — întîmpină unele obstacole. Exemplul Iugoslaviei demonstrează cît de greu îi este Occidentului să încheie socotelile cu trecutul. Războaiele și catastrofele au lăsat în urma lor un continent ciudat : de o parte — libertatea, iar de cealaltă — popoare oprimate. Occidentul nu a atacat niciodată în mod serios această stare de lucruri. Teama de amenințarea comunistă a anulat solidaritatea cu cei care aveau de suferit de pe urma sa. Stabilitatea avea prioritate. De dragul propriei securități, Occidentul a acceptat ideea suferinței celorlalți drept soartă a lor. În loc să se pronunțe pentru libertate, Occidentul a întins covoare roșii la picioarele asupritorilor popoarelor oprimate, evitîndu-i pe cei care se opuneau acestor asupritori, asumîndu-și prin aceasta riscuri mari. Diplomații și oamenii de stat negau propriul sistem de valori și făceau adînci plecăciuni în fața valorilor false. Willy Brandt a refuzat să se întîlnească în Polonia cu Lech Walesa, conducătorul de atunci al muncitorilor. Rudolf Kirchschläger a refuzat să se oprească în fața monumentului rușinii — Zidul de la Berlin, Franz Vranitzky a evitat să se întîlnească cu dizidentul Vaclav Havel. Oamenii din răsărit și-au cîștigat libertatea fără ajutor, aplauzele au sosit după ce totul s-a terminat. Acum ei au șansa unui nou început. Occidentul recade însă în vechile greșeli, cu aceleași motive, dînd prioritate intereselor proprii. Statele occidentale sînt de acord cu autodeterminarea, dar nu sînt de acord cu cei care vor să facă uz de ea». Ce-ar mai fi de spus ? Că Occidentul, dîndu-și — în sfîrșit — el însuși seama de egoismul său, să caute a se debarasa cît mai repede de această meteahnă. *(I.D.G.)*

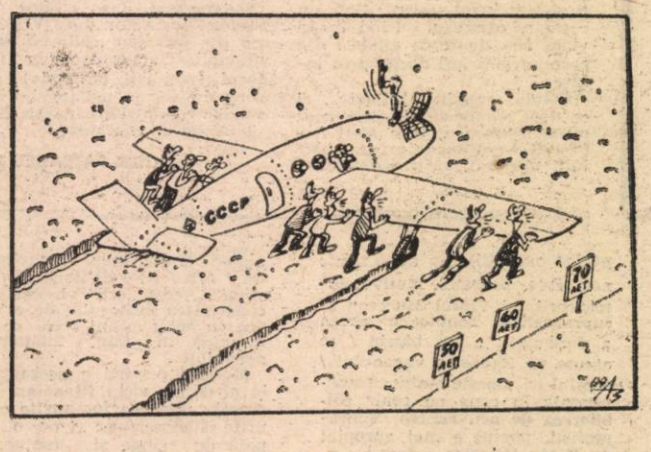

Desenul de mai sus a apărut în săptămînalul sovietic „Argumenti i fakti". Pe avion scrie „U.R.S.S.", iar pe tăblițele indicatoare — „50 de ani", „60 de ani", „70 de ani".

Cum a fost semnat armistițiul cu U.R.S.S. (III)

De la început, țin să subliniez faptul care cred că n-a surprins pe nimeni dintre noi, românii, că deși în jurul mesei se aflau patru delegații, convorbirile au fost exclusiv bilaterale, între U.R.S.S. și România. Știam că armistițiul cu Italia, din septembrie 1943, fusese dictat trimișilor generalului Badoglio în Sicilia numai de anglo-americani, cu toate că Armata 8 italiană luptase direct împotriva rușilor pe frontul Donului ; fusese deci o treabă anglo-americană. Și mai știam din numeroasele informații ale celor doi veniți de la Cairo că încheierea actualei Convenții de armistițiu, pentru „discutarea" căreia ne găseam aici, va fi pur și simplu **o treabă exclusiv sovietică** ; realitate pe care majoritatea oamenilor politici și generali români au înțeles-o foarte greu și foarte tîrziu. Că acesta era adevărul și că prezența celor doi ambasadori era pur formală, rezultă clar din următorul text al preambulului Convenției de armistițiu.

„Guvernul și Înaltul Comandament al României, recunoscînd faptul înfrîngerii României, în războiul împotriva Uniunii Republicilor Socialiste Sovietice, Regatului Unit și Statelor Unite ale Americii și celorlalte Națiuni Unite, acceptă condițiunile armistițiului prezentate de către guvernele sus-menționatelor trei Puteri Aliate, acționînd în interesul tuturor Națiunilor Unite.

Pe baza celor de mai sus, reprezentanții guvernului și Înaltului Comandament Român, Ministru de Stat și Ministru de Justiție L. Pătrășcanu, Ministru Subsecretar de Stat al Afacerilor Interne, Adjutant al Majestății Sale Regelui României, General D. Dămăceanu ; Principele B. Stirbey și D-l G. Pop, avînd depline puteri, pe de o parte, și reprezentantul Înaltului Comandament Aliat **(sovietic** — s.n.), Mareșal al Uniunii Sovietice R. Ya. Malinovski, autorizat pentru aceasta de către Guvernele Uniunii Sovietice, Regatului Unit și Statelor Unite ale Americii, acționînd în interesul tuturor Națiunilor Unite, pe de altă parte, au semnat următoarele condițiuni".

Se găsise deci o formulă sofisticată care să camufleze, destul de străveziu, realitatea convorbirilor bilaterale. Inegalitatea reprezentării factorilor responsabili ai celor două părți rezultate din faptul că, pe cînd din partea noastră erau împuterniciți reprezentanți ai guvernului, partidelor politice, armatei și regelui (prin generalul D. Dămăceanu, adjutant al M.S. Regelui), partea cealaltă era reprezentată numai de Mareșalul Malinovski, „autorizat" de cei trei Mari Aliați (citește U.R.S.S.), și acționînd în numele celorlalte Națiuni Unite, din care unele nici nu știau că în noaptea aceea de septembrie se discuta la Moscova un armistițiu cu România.

Convorbirile au început prin citirea proiectului de Convenție, trecîndu-se apoi la discutarea acelor articole (1, 2, 3, 10, 11 și 19) care conțineau condițiuni pentru îmbunătățirea cărora delegația română primise instrucțiuni categorice și sugestii, îndeosebi de la Iuliu Maniu. Așa cum mi-a rezultat mie din desfășurarea convorbirilor la care am asistat în permanență, ca și din instrucțiunile primite la București, delegația română a urmărit să obțină următoarele îmbunătățiri **esențiale** ale condițiilor conținute în proiectul de Convenție :

1. Recunoașterea expresă a României ca putere aliată sau cel puțin cobeligerantă.

2. Limitarea în timp și spațiu a **ocupației militare** sovietice cu toate grelele și gravele obligații ce decurgeau din această situație.

3. Păstrarea în mîinile guvernului român a unor atribuții cît mai largi în ceea ce privea ordinea internă și administrarea țării.

4. Revizuirea clauzei referitoare la Transilvania în sensul micșorării sumei ce ni se pretindea și a redactării ei în mod mai flexibil, astfel ca România să nu fie pusă la un moment dat în situația de a nu putea face față obligațiilor asumate.

5. Luarea de către Aliați a unui angajament ferm care să recunoască și să susțină drepturile inalienabile ale României asupra întregii Transilvanii de Nord.

Col. ION FOCȘENEANU

EXCLUSIV

Nadia Comăneci

— Nadia, ce mai faci? Iartă-mă că-ți vorbesc atît de direct. Am învățat aici să nu pierd timpul cu introducerile ceremonioase.

— Foarte bine. **Foarte bine** înseamnă că, în sfîrșit, am ajuns la ceva dorit, la lucrul acela la care m-am gîndit adeseori : Ce voi face după ce nu voi mai concura ? Acum fac ce vreau cu viața mea și știu ce vreau.

— Iartă-mi întrebarea, dar cred că trebuie pusă: cîți ani ai? Te întreb fiindcă eu, ca mamă, de altfel, continui să am imaginea ta copil.

— Nu pot să ascund cîți ani am. Toată lumea știe că în 1976 aveam 14 ani. Mai adun 16. Voi împlini 30. Nu simt că am 30. Încep să trăiesc viața pe care ar fi trebuit s-o trăiesc la 20. Am prieteni care mă ajută, mă învață. Sînt persoane care-mi vor binele. Nu oameni care profită de pe urma mea. Sînt oameni pentru care eu contez ca om.

— Cum te simți la Montreal ? Ai nostalgii ?

— Mă simt și aici ca acasă. Montreal-ul e un oraș european. Aici am cîștigat cele mai importante medalii ale carierei.

De fapt, mă simt ca în a doua casă. Sînt româncă. Tot timpul rămîn româncă. Fiecare însă trebuie să locuiască unde vrea. Să plece unde vrea, să aibă unde să revină. Am simțit lipsa familiei, acum au venit, ne-am văzut și totul a devenit normal. Am călătorit mult, de cînd eram copil. Călătoria e a doua natură a mea. Asta fac acum : călătoresc, fac bine oamenilor, cu ceea ce sînt, cu ce cred ei despre mine. E important să fii cum cred oamenii că ești. Cum vor ei să fii. nu i-au dat nimic. Cred că nici nu aveau ce să-i dea. Profitorii sînt în general niște ființe mărginite. Nadia a fost nefericită, uneori fără s-o știe.

— Am schimbt cu Nadia cîteva fraze. Mi-a spus un lucru deosebit : că are 30 de ani, dar că trăiește acum anul 20 al vieții ei.

— Am discutat mult cu Nadia. Despre tot. Am vrut ca înțelegerea noastră să fie completă, fără echivocuri. Repet, e într-un fel, fiica noastră. Nadia e un sportiv. Trebuie să înțelegeți psihologia unui sportiv. Unii spun că e mai simplă. Aș spune că e o psihologie mai clar orientată. Un sportiv are valori de viață sigure. Prietenia, de exemplu. Singura dificultate cu Nadia a fost să-i cîștigăm, eu și soția mea ,încrederea. Să nu se teamă de noi. Să nu se mai teamă de nimeni. Nu am nici o inițiativă înainte de a o analiza cu Nadia. Eu am sfătuit-o să înființeze compania, să aibă controlul direct al acțiunilor, să se implice, să fie ea însăși. Veniturile să intre la companie, să fie contabilizate, urmărite. Ea e liberă să facă absolut ce vrea cu banii ei, dar nu înainte de a se consulta cu avocați, cu investitori pricepuți. Eu sînt, într-adevăr, manager, dar unul de un tip aparte : sînt atent ca nimeni să nu profite de pe urma existenței Nadiei, a celebrității ei. Sînt cel care o apără. Accentul l-am pus pe ținuta ei : să se odihnească bine, să mănînce sănătos, să se preocupe de viața ei interioară, să aibă greutatea ideală, să se îmbrace astfel încît să fie clar cine este, ce reprezintă ca pentru societate. A făcut vizite medicale tot timpul, ca să depășească șocul prin care a trecut. Se antrenează zilnic, are spațiu de antrenament acasă, se antrenează și la stadion. Nadia și-a dat seama că există și un alt tip de relație umană decît cele pe care le-a cunoscut ea. Nu am cuvinte ca să-i condamn pe cei care au încercat să-i mănînce numele. Știți eu sînt extrem de emoționat cînd citesc un rînd frumos despre România. Nu trebuie să uităm că pentru americani Nadia înseamnă România. E a arătat cum e națiunea română, de ce performanțe e capabilă. Cel care a furat-o pe Nadia din țară nu a realizat nici o clipă cine e această fată și ce poate încă fi în conștiința lumii. Nadia nu e o valoare locală. E o legendă. Legendele trebuie apărate, ferite de toate mizeriile noastre sufletești. Legendelor nu trebuie să li se ceară decît ce pot ele fi efectiv. Preocupările Nadiei sînt cele specifice lumii sportului. Ea e foarte deșteaptă în **această lume. Am toate superlativele pentru inteligența ei.** America respectă specializarea. Inteligența Nadiei e puternică și stimulatoare pentru cei din jur. Cînd a vizitat de curînd Spania i-a uimit, la un banchet, unde s-a discutat la un moment dat despre Prado, pe toți cu niște observații judicioase despre artă. Asta pentru că avusese, în sfîrșit, posibilitatea să întîrzie în muzeu, nu să treacă doar, ca aproape toți sportivii, pe lîngă muzeu, în drum spre sala de concurs.

— Văd în casa dumneavoastră un perete întreg de fotografii mari în care Nadia, deși e înconjurată de personalități, strălucește.

— Da, Julio Iglesias, ministrul sporturilor din Grecia, Papa. Cele mai noi sînt fotografiile din Grecia. Aici, Nadia a urcat pe Olimp și a jurat, în numele tuturor sportivilor, pentru fair play, pentru nevoia de olimpism. Ziarele au dat totul pe prima pagină. E o acțiune pe măsura ei. Cred că astfel de idei trebuie să patroneze Nadia. Timp de 6 ani de acum înainte Nadia trebuie să devină portparolul olimpismului mondial, Avem în vedere acțiuni concrete care, sînt sigur, vor fi de mare răsunet. Vrem, ca Nadia să fie numărul 1 din nou : prin activitățile împotriva drogurilor, prin banii pe care-i stringe în favoarea copiilor handicapați, prin lupta contra falselor performanțe în sport. Sînt mîndru că se vorbește despre România, atunci cînd ii e citat numele. Românii au fost mereu în elita mondială la marile acțiuni spirituale. Printre cei care i-au recomandat lui Pierre de Coubertin reluarea jocurilor olimpice a fost și un român. Acesta trebuie să fie rolul Nadiei, de promotor de elită. Vrem să constituim un panteon al marilor campioni. Pentru asta era necesar să pornim campania de la sursă, din Grecia. Cu acest prilej a organizat două conferințe de presă, unde a fost aclamată.

— Acum, care e programul Companiei Nadia Comăneci Inc ?

— Avem multe cereri ca să ne reîntoarcem în S.U.A. Aici show-business-ul e foarte puternic. Nadia e un show-business, unde trupul omenesc apare în splendoare. Ca, spre exemplu, la concursul pentru Miss Univers. A fost persoana cea mai importantă în juriu. Am fost bucuroși că în finală a ajuns și o româncă. Nadia a fost extraordinar de elegantă și de frumoasă. Am avut o groază de telefoane pentru interviuri, filme de televiziune. S-a vorbit de România. Asta e important.

— Munca în cadrul Companiei îi ia Nadiei tot timpul ?

— Nadia lucrează acum și la un film, la povestea vieții ei. E făcut de compania Walt Disney și va avea o distribuție mondială. Interesant e că filmul va povesti despre influența pe care performanța unică a Nadiei — aceea de a restructura criteriile unui sport prin presiunea unei reușite de excepție — a avut-o asupra gimnasticii mondiale. Va arăta lucruri pe care nici românii nu le cunosc. Apoi, se scrie cartea vieții ei. Autorul a devenit foarte popular prin „reconstituirile" lui. A scris, spre exemplu, o viață a lui Cristophor Columb. Nadia e solicitată frecvent să facă publicitate unor produse. A acelor produse unde imaginea ei trebuie să rămînă superbă. E președinta de onoare a unor asociații de binefacere : pentru ajutorarea copiilor, a orbilor. Participă și în S.U.A. la acțiuni asemănătoare.

TUDOR OCTAVIAN
Montreal,
10 iunie 1991

Alexandru Ștefu, managerul Nadiei Comăneci

„Nu trebuie să uităm că pentru americani Nadia înseamnă România"

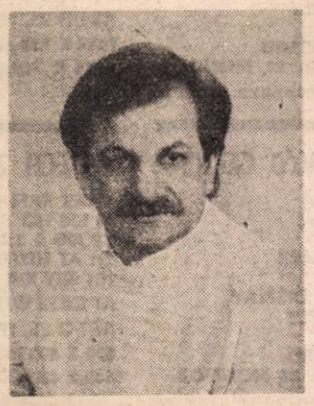

— Domnule Alexandru Ștefu, sînteți managerul Nadiei Comăneci. De fapt, al companiei „Nadia Comăneci Inc." din Montreal. În țară nu se mai știe nimic despre Nadia. Nici măcar că a făcut parte din juriul pentru decernarea titlului „Miss World 1991". Întîmplarea a fost foarte comentată în Canada și S.U.A., în presa mondială, la posturile de televiziune care au transmis concursul. Am vrea să aflăm cîteva lucruri despre dumneavoastră, despre activitatea unui manager.

— Țin enorm la România. Țin la România cu fapta, nu cu vorba. Am ajutat mulți români să se integreze, să-și definească statutul social. M-au căutat la stadion sau acasă, și înainte de revoluție și în ultimul timp. Nici mie nu mi-a fost indiferent destinul Nadiei. Deși nu o cunoșteam îndeaproape, nefericirea ei mă îndurera. Nadia e una din cele mai sublime legende ale olimpiadelor moderne și nimănui n-ar trebui să-i fie indiferentă starea acestor oameni-legendă.

— Cu ce vă ocupați la Stadionul Olimpic ? Știu că ați fost rugbist și profesor de educație fizică.

— Sînt șeful programelor de dezvoltare. Stadionul e foarte mare și eu elaborez programa astfel ca să fie acoperite, în mod complex, toate funcțiile sale. Programe pentru sportul de performanță, dar și pentru populație. Le încerc și angajez oameni să le aplice. Mă bazez pe cunoștințele acumulate în facultate, la Cluj și la I.E.F.S. Școala românească e foarte puternică. Totul e să ai abilitatea să pui în practică ce ai învățat. Să dorești să produci ceva. Problema unui emigrant, problema de conștiință, e una singură : cum să valorifice un fond de cunoștințe devenit, în multe cazuri, personalitate. Bani poți să scoți imediat, dar nu neapărat, cu profesia ta. Și atunci, ce faci ? Crezi în ceea ce ești, în ceea ce ai crezut și înainte sau renunți la tot și fabrici bani ? Cei care m-au căutat, aveau nevoie disperată de bani. Rolul meu a fost acela de a-i ajuta să nu se depărteze prea mult de profesia lor. Eu a trebuit **să-mi** cîștig locul de muncă. Românii învață repede asta, că un loc de muncă nu ți se dă, pur și simplu, că se cîștigă într-o veritabilă întrecere. Cred că România se va reface repede, dacă oamenii nu vor fi chinuiți profesional. Iată pe ce se bazează optimismul meu : cetățeni care nu aveau loc în țară, care păreau inadaptabili, au devenit în Canada persoane foarte stimate, profesioniști excepționali. Nu omul e de vină, ci sistemul. Omului trebuie să i se dea ocazia să se definească. Dar să se definească aducînd un profit.

— E curios că discut cu un sportiv despre profit, despre afaceri.

— Dumneavoastră ați amintit de „Compania Nadia Comăneci". Vedeți, eu și soția mea am primit-o pe Nadia în casă ca pe o fiică. Relația de bază pe care o avem cu Nadia e una de familie. Ciudat e că soția mea seamănă atît de bine cu Nadia încît de multe ori sînt confundate. Am auzit, ca atîția alții, fel de fel de lucruri despre Nadia. Acum o cunosc bine. Am o consideație extraordinară pentru ea. Este o fată cu o judecată matură și foarte deșteaptă. Nadia însă a devenit celebră cînd era foarte, foarte tînără. Un copil. I se cerea să se poarte și să vorbească, să aibă opinii ca unui matur. În loc să fie pregătită pentru viață, să fie învățată, s-a profitat de celebritatea ei. Tot timpul a fost înconjurată de vîrstnici, care au profitat de faima ei, dar

otbal

Cupa Intertoto: Una caldă, una rece

Evoluînd pe propriul teren, ortul Studențesc și-a încheiat zența în actuala ediție a Cu internaționale — INTERTO- printr-o victorie de palma- (2—0, D. Dumitrescu și Șu- în fața echipei FC Lu- locul 5 în campionatul el-), după ce mai suferise un (1—2) în întîlnirea cu FCS l (probabil cîștigătoarea gru- pei, mai ales după 2—1 cu FC Lugano).

În schimb, Rapid București (cu încă o noutate în lot, ex-dinamovistul Cezar Zamfir) a pierdut categoric (0—3) în derbyul susținut în deplasare cu Dunajska Streda (învingătoare în ambele partide susținute cu Botev Plovdiv — 3—1 și 4—1), virtuală cîștigătoare a grupei.

Cupele europene

ptămîna trecută sorții au pentru reprezentantele tre următoarele adversare : 1 — **Universitatea Craiova** — **Apollon Limassol** (la primul titlu de campioană, obținut cu o singură înfrîngere și golaverajul de 60 : 20 ; are în componență 6 jucători din lotul național, precum și pe polonezul Ptak și iugoslavul Besirevici) ; în C 2 — **F. C. Bacău — SV Werder Bremen** (locul 3 în Bundesliga, cu antrenorul Otto Rehhagel la cîrma echipei din 1981 ; dintre internaționalii săi se remarcă Allofs și Neubarth, ca și norvegianul Bratseh și neo-zeelandezul Rufer) ; în C 3 — **Steaua — Anorthosis Famagusta** (locul 2 în campionatul cipriot, sub conducerea antrenorului Anghel Iordănescu) și **Sporting Lisabona — Dinamo** (locul 3 în campionat, un adevărat conglomerat de internaționali ca Leal, Cadete și Venancio sau de jucători străini — 5 brazilieni, portarul iugoslav Ivkovici, bulgarul Balakov, un mozambican, un angolez și un australian ; din sezonul viitor Oceano și Carlos Xavier vor activa la Real Sociedad ; o posibilă revanșă pentru acel 7—0 administrat Politehnicii Timișoara). Meciurile din primul tur vor avea loc la 18 septembrie și 2 octombrie.

POMPILIU L. DUMITRESCU

Cu Astafei, Ilcu, Ghican și Oanță puteam obține locul trei!

Imediat după întoarcerea de la Frankfurt am stat de vorbă cu doamna Iolanda Balaș, în legătură cu finala Cupei Europei la atletism.

— Cum a fost la Frankfurt ?

— A fost un concurs bun pentru noi. Putea fi și mai bun, dacă nu am fi avut unele absențe notabile în echipa noastră. Cu Astafei, Ilcu, Ghican și Oanță ieșeam pe locul trei, pentru că, ele ne-ar mai fi adus, cred eu, încă 20 de puncte. În general, fetele și-au făcut datoria, deși nu prea au fost motivate material și acest lucru m-a bucurat mult ca și cîștigarea a trei probe, cele de semifond. Doina Melinte a fost o surpriză plăcută, mai ales că ea a avut primul concurs în 1991, pe 26 iunie, în Olanda, unde a cîștigat proba de 800 m cu o performanță excepțională. La Frankfurt ea a dat dovadă de o voință fantastică. A fost o repetiție a atletismului european pentru C.M. din august, de la Tokyo. Rezultatele obținute la Cupa Europei ne dau curaj și speranțe pentru întrecerea din Japonia.

— Ce alte noutăți mai aveți pentru iubitorii atletismului ?

— Dincolo de organizarea nemțească a Cupei Europei, am remarcat un curent împotriva atletelor din fosta R.D.G., datorat unor cazuri de dopaj de pe vremea cînd erau două Germanii. De altfel, la Frankfurt au fost controale antidoping foarte severe, probele luate fiind trimise la Londra, iar rezultatele încă nu s-au primit. La campionatele naționale ce vor avea loc în ultima decadă a lunii iulie, vom face și noi controale, prin sondaj, la circa 10 probe, urmînd ca analizele să fie făcute la Köln.

MIHAI SANDOIU

ÎN CĂUTAREA SEMNULUI EXCELENȚEI

ABTECH SRL

GARANTAT:

PREȚ – PERFORMANȚE
ȘI UN SERVICIU DE EXCEPȚIE

LUAȚI DECIZIA POTRIVITĂ... ALEGEȚI SISTEMUL ABTECH

ABTECH 486-33 W/64K SYSTEM
4 MB RAM EXP. TO 16 MB
1.2 MB & 1.44 MB TEAC
200 MB IDE HD
1:1 AT HD/FD CONTROLLER
101 KEY k/B
TOWER CASE W/DIGITAL DISPLAY
250 WATT POWER SUPPLY
AT I/O 2S, 1P, 1G
1024 X 768 W/512K VGA CARD
1024 X 768 SUPER VGA. 28 MONITOR
COMPLETE SYSTEM

ABTECH 386-33 W/64K
4 MB RAM EXP TO 8 MB
1.2 MB & 1.44 MB TEAC
120 MB IDE HD
1:1 AT HD/FD CONTROLLER
101 KEY K/B
FULL-TOWER W/DIGITAL DISPLAY
230 WATTS POWER SUPPLY
AT I/O, 2S, . 1P, 1G
1024 X 768 W/512K VGA CARD
1024 X 768 SUPER VGA. 28 MONITOR
COMPLETE SYSTEM

ABTECH 386SX-16 MHZ SYSTEM
1 MB RAM EXP. TO 8 MB
80 MB HD
1.2 MB & 1.44 TEAC
1:1 AT HD/FD CONTROLLER
101 KEY K/B
AT CASE W/230 WATT P/S
AT I/O 2S, 1P, 1G
1024 X 768 512K VGA CARD
1024 X 768 SUPER VGA. 28 MONITOR
COMPLETE SYSTEM

ABTECH 486-25 W/128K SYSTEM
4MB RAM EXP. 16 MB
1.2 MB & 1.44 MB TEAC
200 MB IDE HD
1:1 AT HD/FD CONTROLLER
101 KEY K/B
TOWER CASE W/DIGITAL DISPLAY
250 WATT POWER SUPPLY
AT I/O 2S, 1P, 1G
1024 X 768 W/512K VGA CARD
1024 X 768 SUPER VGA. 28 MONITOR
COMPLETE SYSTEM

ABTECH 386-25 W/0 CACHE
1 MB RAM EXP. 8 Mb
1.2 MB & 1.44 MB TEAC
80 MB IDE HD
1:1 AT HD/FD CONTROLLER
101 KEY K/B
MID-TOWER W/DIGITAL DISPLAY
230 WATTS POWER SUPPLY
AT I/O 2S, 1P, 1G
1024 X 768 512K VGA CARD
1024 X 768 SUPER VGA. 28 MONITOR
COMPLETE SYSTEM

ABTECH 286-16 MHZ SYSTEMS
1 MB RAM EXP. TO 8 MB
40 MB HD
1.2 MB & 1.44 MB TEAC
1:1 AT HD/FD CONTROLLER
101 KEY K/B
AT CASE W/230W P/S
AT I/O 2S, 1P, 1G
800 X 600 W256K VGA CARD
640 X 480 COLOR 14" MONITOR
COMPLETE SYSTEM

ABTECH 286-16 LAPTOP
1 MB RAM EXP. TO 4 MB
40 MB HD CONNER
1.44 MB TEAC
2 SERIAL, 1 PARRALLEL PORT
86 KEY KEYBOARD
VGA, LCD 32 GRAYSCALES
EXTERNAL MONITOR CONNECTOR
CAR POWER ADAPTOR
VGA 640 X 480
ONE 16-BIT EXP. SLOT AVAILABLE
WEIGHT 11.91 LBS
COMPLETE SYSTEM

ABTECH 386SX-20 MHZ SYSTEM
1 MB RAM EXP. TO 8 MB
1.2 MB & 1.44 MB TEAC
80 MB IDE HD
1:1 AT HD/FD CONTROLLER
101 KEY K/B
AT CASE 230 WATT P/S
AT I/O, 2S, 1P, 1G
1024 X 768 512K VGA CARD
1024 X 768 SUPER VGA. 28 MONITOR
COMPLETE SYSTEM

ABTECH 286-12 MHZ SYSTEMS
1 MB RAM EXP. TO 4 MB
40 MB HD
1.2 MB & 1.44 MB TEAC
1:1 AT HD/FD CONTROLLER
101 KEY K/B
AT CASE W/230W P/S
AT I/O 2S, 1P, 1G
800 X 600 256K VGA CARD
640 X 480 COLOR 14" MONITOR
COMPLETE SYSTEM

POSIBILITĂȚILE NOASTRE DE ÎNCHIRIERE VĂ STAU LA DISPOZIȚIE

CLIENȚI EXCLUSIVI AI ABTECH:

BIROUL EXECUTIV AL PREȘEDINTELUI S.U.A.
SECURITY PACIFIC BANK (S.U.A.)
ADMINISTRAȚIA VETERANILOR (S.U.A.)
NAȚIUNILE UNITE
N.A.S.A.
GENERAL TELEPHONE (S.U.A.)
UNIVERSITĂȚI / SOCIETĂȚI / SPECIALIȘTI... ETC.
CLIENȚI DIN EUROPA ȘI DIN AMERICA DE SUD
PLEASE CALL FOR PORTABLES, MACINTOSH, LAPTOPS, COMPAQ AND MORE HARD DRIVE, VGA CARDS & MONITORS OPTIONS.

Asigurăm transportul în întreaga lume!!!

1 an garanție pentru piese și funcționare !
30 de zile garanție cu rambursarea banilor !
Prețurile sînt supuse modificărilor, fără obligația noastră de a anunța în prealabil !

ABTECH SRL

Rowland Hts., CA 91748
Tel. : (818) 965-7516
Fax : (818) 913-8913

Calea Moșilor nr. 201
Bloc 9, et. 7, ap. 53
București, România
Tel. : 16 41 73
Fax : 16 09 65

Vremurile sînt cum sînt
DAR VREMEA?

Vremea în intervalul 17—23 iulie

Canicula mare în ultimele zile, dragi cititori. Cuptorul ne-a dăruit zile cu mult Soare... bune pentru concedii la munte sau la mare, la strînsul recoltelor... La amiază temperaturile au depășit în multe zone 30°C. Încă de duminică un sistem noros destul de consistent a influențat cu ploi averse și descărcări electrice regiunile din vestul țării. În aceste zone temperatura aerului a înregistrat o scădere.

Treptat, nebulozitatea a afectat și celelalte zone dar influența sa a fost mai redusă. Dar cum va fi în săptămîna următoare ?

Miercuri în regiunile din nordul, centrul și nord-estul țării, cerul va fi variabil și temporar vor cădea ploi ce vor avea și caracter de aversă însoțite de descărcări electrice. După-amiaza aceste fenomene vor fi posibile și în zonele de deal și de munte.

JOI, va fi o vreme predominant frumoasă. În nord-vest, în cursul zilei va pătrunde un sistem noros ceva mai compact ce va determina ploi, averse de ploaie și descărcări electrice. În toată țara va fi puțin mai cald decît în ziua precedentă.

VINERI. Cerul va fi destul de degajat. În nordul țării la deal și la munte rămîn condiții de averse de ploaie după-amiaza.

SÎMBĂTĂ și DUMINICĂ se anunță o vreme destul de frumoasă și călduroasă în regiunile din jumătatea de sud a țării. În rest vor fi posibile înnorări temporare și averse de ploaie. Temperaturile maxime vor fi cuprinse între 25—34°C în general iar cele minime se vor încadra între 14—22°C.

PE LITORAL va fi o vreme caldă și destul de frumoasă...

Deci nu va fi un cer senin toată săptămîna ; vor fi perioade cu cer mai noros favorabil averselor de ploaie. În aer la amiază vor fi 26—29°C iar în apă 25—27°C.

OTILIA DIACONU

DIRECTOR
George Arion

Flacăra

Redactori șefi :
Constantin Dumitru
Ion D. Goia
Secretar general de redacție :
Eugen Mihăescu
■ PUBLICIȘTI COMENTATORI (1700) : Dumitru Constantinescu, Horia Pătrașcu
■ EVENIMENT (2542) : **Mihail Gălățanu,** Petre Barbu, Pașcu Balaci, Radu Ciobotea, Alexandru Mihăilă.
■ DREPTURILE OMULUI (2600) : **Roxana Paicu-Manolescu,** Valeria Dorneanu, Elena Grecescu, Oltea Mutulescu, Corneliu Olteanu, Cristian Pavel, Mihai Stănescu
■ CULTURĂ – ÎNVĂȚĂMÎNT (2559) : Mihai Săndoiu, Paul Vinicius

■ FLACĂRA BIS
Redactor șef :
Dorin Gherghinescu
Secretar general de redacție :
Liana Tatos
Liviu Timbus, Aurelia Boriga (17 16 39)

■ REBUS
Redactor șef :
Tudor Octavian (1457)
Secretar general de redacție :
Alexandru Păsărin (2036)
Adrian Mitu, Bogdan Vlad (1457), Aurel Ștefan Alexandrescu, Mihai Zgubea, Simona Simzianu (2036)

■ FLACĂRA BASARABIEI
Redactor șef :
Ion Zubascu
Secretar general de redacție :
Dorin Sălăjan
Mihai Potîrniche (corespondent special din Basarabia) (2559)

■ EDITURA FLACĂRA
Domnița Ștefănescu (2559).

■ FOTOREPORTAJ (2528) : Elena Ghera, Gig Motoianu, Silviu Stan
■ SECRETARIAT TEHNIC DE REDACȚIE (2123, 1453, 2072) : **Mircea Popp,** Maria Bărbulescu, Alexandru Benga, Pompiliu Dumitrescu, Anton Ene-Filip, Gabriela Nicolescu, Sevghin Omer, Smaranda Petrea, Cornel Speriatu, Angela Ștefănescu, arh. Adrian Petrescu.
■ SECRETARIAT – ADMINISTRAȚIE (2002, 2558) : Dan Mircea Popa, Liliana Cretu, Mihaela Moroșanu, Eugenia Vasile.
■ PUBLIC RELATIONS (2634) : Ruxandra Onofrei

■ **Adresa redacției și administrației :** București, Piața Presei Libere nr. 1 cod 71311. **Telefoane : 17 60 10, 17 60 20** (cu interioarele trecute în parantezele de mai sus) ; secretariat director : **2002** ; redactori șefi : 2143 (C. Dumitru), 2124 (I. D. Goia), secretar general de redacție : 17.16.39.
Cititorii din străinătate se pot abona prin ROMPRESFILATELIA. Sectorul export-import presă P.O. Box, 12–201, telex 10876, prsfir București, Calea Griviței nr. 64–66.
■ **Administrația :** EDITURA „PRESA LIBERĂ" (ec. Ioan Ciucescu, ing. Stan Pelteacu).
■ **Tiparul : Imprimeria CORESI București.**

16 pagini — 10 lei

E binișor spre penibil!

Biblioteca Municipală
ODORHEIU SECUIESC
Municipiului Könyvtár
SZEKELYUDVARHELY

ANUL LXXXI
Nr. 30
24—30 iulie 1991
BUCUREȘTI

Flacăra

SĂPTĂMÎNAL DE OPINIE, POLITIC, SOCIAL ȘI CULTURAL • ÎNFIINȚAT ÎN 1911

Doris din Florida la telefon:

„CUTREMUR în România!“

„...cu cît ne apropiem de sfîrșitul anului 1991, cu atît evenimentele se vor precipita, ducînd la schimbări majore în nivelele superioare ale puterii actuale. Vor fi scene violente, dar nu ca în decembrie 1989“.

DOCTORUL Constantin Gh. Băcanu PROPUNE

pag. 6

Spre un capitalism cu fața umană!

OAMENI DE PESTE OCEAN

Taximetrist în Manhattan

pag. 8-9

Reporter de război ÎN IUGOSLAVIA

Cu glonțele pe țeavă

TOTUL Flacăra

acordă gratuit spațiu publicitar societăților comerciale pentru oferte de locuri de muncă.
Azi, județele:
ARGEȘ, HUNEDOARA, SĂLAJ!

Biserica prăbușită, clopotarul teafăr

pag. 7

Șobolanii atacă, nuntașii ajung la șpital

pag. 6

Am văzut cu ochii mei:

Cum se muta vechea nomenclatură

pag. 12

Mezatul chilipirgiilor

Făcînd, pentru uzul demonstrației, abstracție de cît de întemeiată este faimoasa teorie a celor cinci orînduiri sociale, precum și de limba de lemn în care teoria a fost exprimată și impusă ca un precept biblic, voi arăta că pînă în prezent s-a știut cum s-au alcătuit și menținut imperiile și proprietățile sclavagiste (prin jaf și crimă), cum s-a ajuns la marile latifundii și proprietăți feudale (prin jaf și crimă), cum s-au acumulat capitalurile și s-a trecut de la feudalism la capitalism (prin jaf și crimă) și cum s-a trecut de la capitalism — în care se găseau proprietăți particulare mari, mijlocii și mici — la comunism (prin jaf și crimă). Ceea ce nu s-a știut și nu se știe încă este cum să treci de la socialism la capitalism (în termenii de acum, „la economia de piață"). Tot prin jaf și crimă ? Dintre elementele trecerii acesteia din urmă, în România la ordinea zilei este acum privatizarea.

Ce s-a petrecut de curînd în Parlament se știe. Guvernul a mimat o incomensurabilă mirare. Cum adică, a zis el, tocmai cei ce-au reproșat F.S.N.-ului că în trecerea la economia de piață a pus căruța înaintea cailor, „liberalizînd" prețurile înainte de privatizare, să nu mai vrea acum să se facă privatizarea ? Răspunsul a fost însă cît se poate de clar : da, e necesară privatizarea, însă nu oricum. Un text la care se pot prezenta în comisii 160 de amendamente nu mai poate fi considerat proiect de lege, ci o simplă ciornă. Pertinente critici a adus proiectului de lege fesenist venerabilul președinte al Senatului. Sînt întru totul de acord cu cele spuse de domnul Alexandru Bârlădeanu. Dar dacă Domnia-sa și-a axat expunerea pe ideea „unde se vor duce banii obținuți din vînzarea proprietăților de stat ?", eu voi avea în vedere alt aspect : de unde vor veni banii cu care se va cumpăra averea de acum a statului, cu alte cuvinte, care indivizi vor fi proprietarii proprietăților de stat din România.

Așadar, cine va avea sutele ori miile de miliarde necesare pentru a achiziționa 70 la sută din ce are statul român în prezent ? De la noi din țară aceștia vor fi : cei deja privatizați acum, marea lor majoritate deținînd buticuri unde se vînd la prețuri astronomice mărfuri de import ; foști și actuali șefi de unități, gestionari, magazioneri etc., care au umplut saltele de bani și așteaptă să-i investească în cel mai avantajos chip ; bișnițari de toată mîna ; indivizi din lumea interlopă, care își vor „spăla" banii cumpărînd acțiuni sau proprietăți întregi ; vechi nomenklaturiști care au acumulat averi și, mai ales, actualii nomenclaturiști (la anumite niveluri ei sînt tot cei dinainte), care, folosind poziția politică și administrativă pe care o au, relații de tot felul în dulcele stil balcano-bizantin, se vor organiza să-și însușească pe nimic averi mari, începînd cu vilele în care s-au mutat ori se mută acum (legat de aceasta, consider că este imperios necesar să se pună cît mai curînd posibil în practică propunerea domnului Alexandru Bârlădeanu ca demnitarii să fie obligați să-și declare, la preluarea funcției, averea). De peste hotare, se vor prezenta să cumpere proprietățile statului român (prin unele părți, mai ales pe la țară, acțiunea deja a început) înși cu putere financiară de mîna a șaptesprezecea, arabi, israeliți, turci (și alții), care, posedînd un pumn de dolari, cu care acasă la ei nu înseamnă mai nimic, vin la noi și cumpără pe acest pumn de dolari bunuri de mare valoare, spoliind pe români (îmi aduc aminte cum bandele de ciomăgași toc-miți de boșii F.S.N. din București țipau animalic, la 28 ianuarie 1990 și în alte dăți, „Nu ne vindem țara !"). Cei care nu vor avea acces la proprietățile de stat puse în vînzare vor fi exact cei care le-au produs prin munca de-o viață — milioanele de români al căror cîștig abia de le ajunge să supraviețuiască. Din toate aceste motive, privatizarea în termenii legii propuse de guvern s-ar transforma într-un mezat al chilipirgiilor și învîrtiților, din România și de peste granițe. Eternul păgubit — omul de jos și poporul român în întregul său.

Evident, proiectul legii privatizării trebuie trimis înapoi în comisii. Avem nevoie de un proiect bun, singurul care poate fi bază a unei legi bune. Esența lui — să beneficieze cît mai mult de noua așezare omul de rînd, pentru că, nu-i așa ?, proprietatea de stat s-a constituit ca proprietate „a întregului popor". Dacă nu se va proceda astfel, iar guvernul se va încăpățîna să treacă la dezbateri mizînd pe mașina lui de vot din parlament, dacă, pornind de aici, legea se va adopta ca urmare a unei antante fesenisto-udemeriste, consecințele ar putea fi deosebit de grave. Să nu ne iluzionăm că jocurile pot fi făcute o dată pentru totdeauna. Tot ce-i împotriva firii în cele din urmă se răzbună, tragerea la răspundere poate să vină oricînd. Cu cît mai avan în această perioadă instabilă nomenclaturiștii și alții cu bani și relații și tupeu și lipsă de scrupule își vor însuși averi pe nimic, cu atît mai tare cei de jos, eternii nedreptățiți, vor cere, cînd va veni vremea, să se facă dreptate și vor dori un justițiar. Un Antonescu, de pildă.

ION D. GOIA

PARADOX

Cu cît mai multe partide, cu atît mai puțin pluralism!

Ecuația unui partid puternic e simplă : el trebuie să fie nu o confrerie, nu o mafie, nu o gașcă, ci o forță socială. Dacă acest lucru nu se întîmplă, și în România nu se întîmplă, întreg așa-numitul spectru politic nu e decît un simplu joc.

Rînd pe rînd, principalele partide au fost golite de virtuți sociale. Începutul l-au făcut partidele istorice care în numai două luni de la înființare numărau sute de mii de membri și mult mai mulți simpatizanți. Pe bună dreptate, dl. Corneliu Coposu, președintele P.N.Ț.-c.d., afirma că partidul său „va cîștiga alegerile". A urmat iluzia liberală și ea repede stinsă, dar cu o trenă mult mai consistentă, totuși, fapt ce a putut fi constatat și în alegeri cînd P.N.L. a obținut un procentaj de trei ori mai bun decît P.N.Ț.-c.d.

Frenezia generată de Frontul Salvării Naționale, începînd din 28—29 ianuarie 1990, s-a stins și ea după invazia minerilor în București. Asemenea P.N.Ț.-c.d., P.N.L., ca să nu mai vorbim de P.S.D.R., Frontul Salvării Naționale nu mai este astăzi o organizație care să însemne un partid mare, fundamentat doctrinar, deci cu oameni care ideologic să vorbească „aceeași limbă". Comunitatea de interese personale nu ajunge. De fapt de la asemenea interese s-a început constituirea pluralismului românesc, exemplul relevant fiind cel al F.S.N.-ului, inițial un organism cetățenesc ad-hoc, menit a gestiona țara pînă la alegeri, dar care, în urma intereselor de putere ale unui grup, s-a transformat în partid.

Exact din momentul transformării F.S.N. în partid, tot mai mulți au priceput grabnic faptul că politica poate fi o afacere și, în consecință, au trecut la întemeierea de partide. Fără a se centra pe opinii, pe așteptări ale electoratului, pe tendințe și orientări.

Există în România de azi o doctrină liberală, care să aibă exponenți și audiență? Nu ! Lămuritoare în acest sens sînt comportamentele la vîrf ale principalelor grupări care se declară liberale : P.N.L. și P.L.-A.T. Dar ce poate însemna, azi, doctrina național-țărănistă ? Mai este valabil ceva din precarul corpus doctrinar național-țărănist din perioada interbelică ? Categoric, nu, dacă ne gîndim că atunci național-țărăniștii se revendicau prin doctrină la stînga centrului, fiind numiți și... socialiști. Acum P.N.Ț.-c.d. și-a apropiat creștin-democrația, ideologie excelentă pentru popoarele catolice, favorabilă și românilor, ținînd seama de fundamentele moralei creștine comune. Din cîte știm, actuala echipă de la P.N.Ț.-c.d. n-a avut timp sau n-a putut să-și asume reforma doctrinară. Aici există, totuși, o șansă...

Despre celelalte partide nu e absolut nimic de spus. Ele nu există din punct de vedere ideologic, deci sînt moarte ca partide. Asemenea insuficiență ideologică sau ideologie perimată, fără penetrație socială a făcut, de pildă, ca imediat după primul război mondial, Partidul Conservator să se desființeze.

Chiar și Partidul Socialist al Muncii — care are un plus de experiență doctrinară și oameni care pot pune în mișcare un eșafodaj teoretic — nu are decît șansa politică de conjunctură sau deloc. Utopia s-a consumat și n-au mai rămas din ea decît interesele, mai mult sau mai puțin cotidiene ale unui grup de indivizi.

Întrebarea e : Cît va reuși Partidul Alianței Civice ?

EUGEN MIHAESCU

Simbătă, 20 iulie 1991, a avut loc, la Palatul Elisabeta din Capitală, semnarea Protocolului privind colaborarea între Ministerul Culturii din România și Ministerul Culturii și Cultelor din Republica Moldova pe perioada 1991—1993. În numărul viitor al revistei vom reveni cu amănunte.

Fotografie de IONEL PUICĂ

„De bine," de la Glina S.A.

Noile prețuri

Pastramă de porc : 330 de lei ; **costiță** : 47 de lei ; **piept ardelenesc** : 70,50 de lei ; **oase coastă I afumate** : 42,30 de lei ; **slănină afumată** : 50 de lei ; **ciolan cu picior** : 61 de lei ; **ciolane afumate** : 70,50 de lei ; **salam de vară** : 240 de lei ; **salam italian** : 195 de lei ; **salam București** : 195 de lei ; **salam Victoria** : 220 de lei ; **parizer** : 170 de lei ; **cîrnați trandafir** : 200 de lei ; **cîrnați Bicaz** : 144 de lei ; **mușchi țigănesc** : 350 de lei ; **semiconservă pulpă** : 350 de lei ; **pastă de mici** : 140 de lei.

Și-și scot pălăriile, salutîndu-se ceremonios

Frenezia naționalistă este urmașă necontestată a comunismului. De la Nagarno-Karabah începînd și terminînd cu aproape războiul civil din Iugoslavia, naționalismul are aceeași rețetă. Intoleranță, sînge, rasism, separatism — toate în vremea cînd lumea pare a-și găsi un destin comun sub zodia abundenței materiale.

O caricatură publicată zilele trecute de presa cotidiană din țara noastră, reluată după o publicație străină, este extrem de sugestivă : pe niște trepte se întîlnesc două personaje, unul e Comunismul, celălalt Naționalismul. Comunismul coboară, iese din scenă, în timp ce Naționalismul urcă în primplan. Cei doi își scot pălăriile, salutîndu-se cu toată deferența.

Faptul este argumentat și de evoluțiile politice și sociale din România de după decembrie 1989. Ba chiar cu nuanțe, de la „Vatra Românească" și Partidul pentru Unitatea Națională a Românilor, la „România Mare" și Partidul „România Mare". Alcătuiri de care fuge pînă și F.S.N.-ul... (E. M.).

Cui i-e frică de Radio Timișoara?

Printr-o notă telefonică transformată în telex, președintele Radioteleviziunii, dl. Răzvan Teodorescu, înștiințează Studioul de Radio Timișoara că începînd cu data de 29 iulie a.c. acesta va reintra în modul de funcționare practicat pînă la data desființării lui, în 1985. Atunci, decretul de desființare era semnat de Nicolae Ceaușescu. Acum, decizia de „revenire" este semnată de d-nii Eugen Preda (director general al Radiodifuziunii) și Ion Ghițulescu (director de program). Concret, această decizie cere retragerea emisiei de pe frecvența de 630/630 Khz și intrarea ei pe lungimea de undă medie, cu frecvența de 909 Khz. Asta înseamnă o reducere de opt ori a puterii de emisie a studioului, ale cărui emisiuni în limba română, maghiară, germană, sîrbo-croată, slovacă și bulgară sînt ascultate deopotrivă în sud-vestul țării ca și în Regiunea Autonomă Vojvodina (locuită de români), în Ungaria (zona Szeged, locuită de români), la Chișinău, Viena, Frankfurt. Studioul Radio Timișoara — reintrat în funcțiune în 22 decembrie 1989 — după cinci ani de tăcere — a realizat pînă acum numeroase premiere radiofonice, stabilind transmisiuni directe din studiourile de radio „Europa Liberă", „Vocea Germaniei", „Vocea Americii", B.B.C., Radio Beograd, Radio Zagreb, Radio Novi Sad, Radio Chișinău — intervievînd numeroși oameni politici din Europa și reprezentanți ai tuturor partidelor politice din România. Este singurul mijloc mass-media care transmite în direct din sala Curții Supreme de Justiție procesul celor 24 de la Timișoara. Întîmplător, în 29 iulie emisia va fi sugrumată, rămînînd la cîțiva kilometri în jurul Timișoarei, în 30 iulie în fața instanței vor compărea d-nii generali Ștefan Gușe și V.A. Stănculescu, iar în 6 august faimosul proces va intra în dezbaterea de fond, adică în faza finală. Limitîndu-ne la aceste date strict obiective, considerăm că decizia Rdiodifuziunii de a scoate din competiție Studioul de Radio Timișoara este abuzivă și se integrează în strategia eliminării presei democrate de pe teritoriul țării. De asemenea, se atentează la drepturile firești ale minorităților naționale din România și ale celor românești din țările vecine.

RADU CIOBOTEA

Societatea comercială „Publicațiile Flacăra" S.A. anunță agențiile particulare de difuzare a presei interesate în distribuirea publicațiilor **„Flacăra"**, **„Flacăra Rebus"**, **„Flacăra Bis"**, **„Flacăra Basarabiei"**, **„Almanahul Flacăra"** că se pot adresa la telefoanele 17.48.91, 17.59.69 sau personal la sediul redacției, Piața Presei Libere nr. 1, sector 1, București.

REPORTER DE RĂZBOI

ÎN IUGOSLAVIA

Cu glontele pe țeavă

Informațiile folosite de reporterul nostru în cuprinsul acestui documentar provin în exclusivitate din sursă sîrbă.

Opriți în intersecția Europa !

Există, undeva în Belgrad, o intersecție ciudată. Străzile sînt perfect perpendiculare, scurt-circuitate non-stop de traficul milioanelor de autoturisme care nu au nimic în comun decît străfulgerarea unei încrucișări. Clădirile, însă, se ridică într-o arhitectură zdrențuită vast și cu migală, în așa fel încît dacă o forță uriașă le-ar uni, colțurile lor s-ar încastra perfect unul în altul, alcătuind un singur edificiu, imens, strivitor și banal. Asta nu se poate întîmpla, însă, decît în imaginație, cum tot în imaginație se pot simți, o clipă, efortul, sălbăticia, durerea, scrîșnetul și rezistența la rupere a acelei lente inevitabile despărțiri. Îmi arunc de ea brusc și parcă cară nici o legătură cu goana aceasta epuizantă spre un autobuz numit Croația, care aleargă și el, sub aceeași canicule, nu se știe cît de departe în fața noastră. Am parcurs deja patru sute de kilometri de Iugoslavie udă și obosită, iar întîlnirea ziariștilor de la Pancevo („Libertatea") a rămas singura escală. De acolo au intrat în funcțiune telefoanele. Un grup de ziariști din S.U.A., Japonia, Germania, Austria, Franța, Elveția, Irlanda, Grecia și U.R.S.S. atașați de presă și reprezentanți ai marilor agenții de informații, se îndreaptă dinspre Belgrad către Novi Sad, Kula, Sombor, Vaijska și apoi — peste Dunăre — spre Borovo Selo. Satul din Croația unde s-au dat noua bătălii și a fost ratat un masacru. Telefonic, se transmisese la Novi Sad: „Grupul va fi ajuns din urmă de doi ziariști români reprezentînd „Nașa Zeci" și „Flacăra". Text incomplet. Din el lipsea o Dacie veche de 20 de ani, benzina românească și un șofer (Gheorghe Mermoze) care ar merita să facă turul lumii într-un Opel Kadett cu telefon muzical și aer condiționat. Belgrad-plecare ratată. Novi Sad — punct de întîlnire ratat. Kula — punct de întîlnire ratat. Sombor — un autocar supersonic și alte opt mașini zburătoare cu inscripția „Press". O salată exotică de ziariști împovărați cu camere video, aparate foto cu telescop și declanșator-mitralieră, magnetofoane, reportofoane, reflectoare. Parcăm bătrîna Dacie undeva și intrăm în horă, cu Vidul și pixul în mînă. Cineva anunță sec : au venit românii. String mîna cîtorva diatici care par cuprinși de o fericire irremediabilă, le zîmbesc și eu, întrebîndu-i ce au văzut în Vukovar și gîndindu-mă că, în fond, toți sîntem băieți buni, cu excepția că noi n-avem nici un chef să știm unde vom dormi de gratis, cît vom mînca din sacoșul și roșiile de-acasă, nu prea stăm bine cu benzina și în orice caz — nu mai avem de unde să plătim intrările pe autostradă. Trecem în autocarul răcoros cu televizor color, stewardesă și sucuri tropicale. Pe marginea șoselei, tanchiști blînzi ne privesc apatic. În sens invers, are loc exodul sîrbilor care fug din Croația. Peste zece mii pînă acum, înregistrați la Crucea Roșie. Alte (cîte ?) mii neînregistrați. La Kula — 158 de refugiați. 101 copii. Restul femei. La Sombor — 574. Copii și femei. 39 de copii sub doi ani. 14 născuți în timpul exodului. Vajska — școala transformată în centru de primire. O bătrînă cu copii (de doi, patru și cinci ani) în fața unui sandviș. A venit din satul Tenja. Ieri, acolo au fost împușcați trei sîrbi. Se trage în fiecare noapte. Sînt atacate casele sîrbilor. Fiul ei a rămas acolo, în garda sătească. Toți bărbații sîrbi au rămas în gărzile sătești. Dacă se pleca, ar scăpa toți. Dar nu pleacă. Sînt acolo de 700 de ani. Unde să plece ? De ce să plece? Cum o cheamă — întreb. Nu răspunde. Dacă se află numele ei, la întoarcere va fi împușcată. Ea are copiii ăștia de crescut aici, în refugiu. E îmbrăcată în doliu și vorbește ca și cum ar ști că tatăl copiilor nu va mai veni niciodată. Lîngă mine, înregistrează convorbirea o ziaristă de la United Press International. Îmi șoptește confidențial : „Acum trei ore satele Tenja și Bjelobrdo au fost încercuite de poliția croată. Se dau lupte."

Mă întorc și ascult explicațiile unui oficial sîrb. În Croația — spune — e o enclavă de 56 de sate sîrbești. Președintele Franjo Tudjman și Partidul Democrat Croat vor o Croație de rasă pură. În acest scop partidul croat de guvernămînt și-a creat o armată proprie și un nou Minister de Interne (M.U.P.), a „epurat" toți foștii polițiști sîrbi sau le-a cerut să semneze angajamentul de loialitate nu față de Iugoslavia, nu față de Croația, ci față de **partid**. Limba sîrbă — scrisă cu caractere chirilice — a fost interzisă. Presa, radioul și televiziunea sîrbă au fost și ele interzise. Peste 60 de case și 40 de magazine și restaurante sîrbești au fost dinamitate. Toți sîrbii din conducerile întreprinderilor, din armată, poliție, servicille secrete, presă — concediați. Luptele cele mai grele s-au dat la Borovo Selo. În ce mă privește, am senzația că alunec din realitate, fiindcă dacă datele și informațiile de pînă acum sînt corecte, ele nu concordă cu comunicatele din presa română și, unele, sînt absolut necunoscute. Notez : „Neapărat interviu cu ministrul informațiilor, Beograd". Deocamdată, spre Borovo Selo.

Un western fără happy-end

Pe malul Dunării, cel puțin două sute de mașini, păzite de cîțiva oameni în pantaloni scurți și tricouri, cu pistoale la șold. Sînt mașinile aduse „dincoace" de sîrbi, înainte de începerea asediului. Acolo, oricum, **au** le vor mai trebui. Ceva nu e în regulă, ne întoarcem, autocarul se oprește undeva în cîmp, o luăm pe jos — pe alt drum — spre Dunăre, pe malul celălalt se aud din ce în ce mai clar rafalele de armă automată. Urcăm pe bac, cineva vorbește la o stație portativă, altcineva aduce în cabina căpitanului un pistol mitralieră. Minutele trec greu. Brusc, pe deasupra noastră țîșnește un avion de vînătoare, coboară în picaj peste Dunăre (ne aplecăm instinctiv capetele) și survolează zona din care se trage. Prin stație se transmite permisiunea de a ieși pe fluviu. Se declanșează aparatele foto. Un reporter al agenției Taniug își povestește ultima fotografie : o bătrînă la masă, cu pîinea în față și pistolul mitralieră alături. Textul... nu înțeleg care e textul, eu i-aș fi zis probabil „Terorist sîrb pregătindu-și atacul asupra blindatelor croate". Compatriotul meu Dragomir Mirianici din Timișoara se apropie și îmi spune încet :

— Am o veste proastă.

— După ce am rămas fără bani, fără cazare, și fără mașină — ce naiba se mai putea întîmpla?

— Tocmai asta e, în mașină a rămas și aparatul de fotografiat....

Totul e să respir regulat și să număr pînă la zece. Între noi și aparatul ăla blestemat sînt două sute de kilometri. Un fleac. Ne apropiem de malul celălalt. Sîntem așteptați de cîțiva săteni. Intrăm într-un tragic western în care nu mai sînt femei, copii, muzică, viață, ci numai pistolari. Trecem pe lîngă două autobuze ciuruite în care veniseră „mupovci"-polițiști croați. A fost prima mare bătălie pentru Borovo Selo. N-au apucat să coboare, au fost prinși într-o ambuscadă și somați să plece sau să se predea. Au deschis focul din autobuze. În cele din urmă 30 s-au predat. 40 fuseseră deja împușcați. Satul e pustiu. Ferestre muribunde, cu obloanele trase. Magazinele închise. Liniște. Nici un om pe străzi. Nici un scîncet de copil. Nici o mînge. Nici o mașină. Un colț — un TAB al armatei. Alt colț — alt TAB. Intrăm în sala de sport a școlii și ne așezăm, epuizați, în tribune. Meciul va începe curînd.

Există mercenari români

Vorbește Vitomir Devetak, comandantul satului și șeful filialei locale a Partidului Democrat Sîrb. Spune că evenimentele de acum reactualizează anii 1941—1945, cînd Croația independentă a luptat de partea Germaniei. Acum formațiunea para-militară a ustașilor a fost reînființată. În anii aceia, ustașii au ucis peste 700 000 de sîrbi în numele purității rasei croate și au desfășurat un vast genocid spiritual, pentru asimilarea totală a sîrbilor rămași în viață. Acum, soluția Partidului Democrat Croat condus de Franjo Tudjman este simplă : o treime din sîrbi vor trece la catolicism, o treime vor fi evacuați, o treime vor fi împușcați. Sîrbii sînt o piedică în calea dezvoltării unei Croații libere și independente, prietenă a Austriei, Germaniei și Ungariei. A fost suspendată Constituția federală și instituită cea croată, a fost repus în drepturi drapelul ustașilor. Tensiunile au început în august 1990, cînd H.D.Z. (Partidul Democrat Croat) a cîștigat alegerile, a desființat opoziția și a instituit partidul unic de guvernămînt, cu poliție și armată proprii. Singurul partid înarmat din Europa de după al doilea război mondial. În martie '91, după concedieri, amenințări, și bătăi, M.U.P. a trecut la ofensiva armată pentru alungarea sîrbilor din enclava celor 56 de sate croate. Femeile și copiii au fost trimiși în Serbia, bărbații — ca acum cinci decenii — au rămas să-și apere casele și tradiția celor 700 de ani. Întrebări ?

Agenția Reuter : Cît mai puteți rezista după două luni de izolare ? De unde hrană, arme, muniții ? Răspuns : Avem mîncare pentru un an de zile. Arme există de mulți ani în întreaga Iugoslavie. Fiecare și-a cumpărat din Occident. Dar asta nu înseamnă că stăm bine. Croații ne sînt mult superiori tehnic, au arme importate din Ungaria și Germania de Est. **Atașatul de presă al Japoniei : Cine sînt teroriștii sîrbi din comunicatele internaționale ? Răspuns :** Noi și ceilalți apărători ai satelor sîrbești. Sîntem numiți „teroriști", „țigani", „bandiți" fiindcă nu ne părăsim casele. **U.P.I.: Apărați casele sau statul federal iugoslav ? Răspuns :** Statul federal e apărat de armata federală. Noi nu credem că Iugoslavia mai poate exista în condițiile actuale. Sîntem de acord cu independența Croației și Sloveniei, dar nu în condițiile purității etnice croate. Dacă putem avea drepturi egale cu croații, vom rămîne — chiar în cazul secesiunii — în Croația. Dacă nu, sîntem de partea Serbiei. **TASS : E posibil un război civil în Iugoslavia ? Răspuns : Da. „Flacăra" : Ziare sîrbești ca „Politika" și „Borba" au informat asupra primirii de arme românești pentru croați, la Vukovar. Răspuns :** Vukovarul e aproape și am fi aflat. Armele croaților sînt germane și unguresti. **„Flacăra" : Ce știți despre prezența unor mercenari români în formațiunile paramilitare croate ? Răspuns :** Da, există mercenari români, albanezi, germani, kurzi. Am prins și noi cîțiva. Sînt slabi luptători. Nu aveau acte de identitate, ci doar un număr înscris pe mînă. Știau numai limba română. I-am întrebat de ce trag în noi. Au zis că pentru asta primesc 2 000 de mărci pe lună. Le-am dat drumul. 2000 de mărci e un preț cam mic pentru o moarte. **International News : Dacă nu vedeți nici o șansă de reconciliere, de ce luptați ? Care e poziția armatei iugoslave ? Răspuns :** Sîntem fii ai partizanilor care au rezistat împotriva ustașilor croați și naziștilor germani. Sîntem la noi acasă și vrem să trăim liber, alături de croați, fie că țara noastră se numește Serbia, Iugoslavia sau Croația. Dacă acesta e un act de terorism, așa cum dumneavoastră, ziariștii, susțineți în presa internațională, atunci sîntem teroriști. Armata iugoslavă e neutră. Trage și împotriva noastră și împotriva lor, pentru restabilirea liniștii. Și să vă mai fac o mărturisire : croații credeau că veți sosi la Borovo — nu la Borovo Selo. Au curățat orașul, au adus 10 000 de gardiști pentru „ordine" și au dat jos inscripțiile „Intrarea cîinilor și a sîrbilor interzisă". Și acum, v-aș sfătui să vă grăbiți. Se înserează și e posibil să fim atacați. Vă asigurăm protecția pînă la Dunăre.

Pe stradă trece un bărbat cu doi copii de mînă. Poate singurii copii din Borovo Selo. Mergem pe trotuar, iar pe șosea înaintează, paralel cu noi, o mașină din care se văd țeșind țevile armelor. Mașina de protecție. Printre noi se află pistolarii sîrbi, care ne arată mașina „mupovcilor" sosiți la negocieri în sat. Au coborît și au tras ca nebunii în clădirea primăriei, unde credeau că e comandamentul sîrb. Au împușcat doar un tînăr care, întîmplător, citea ziarul în apropiere. Masacrul a fost ratat. Au sărit în mașină ca să iasă din sat. Astea fuseseră, deci, „negocierile". Pe drum au fost prinși într-un foc încrucișat al sîrbilor. Aici se termină scurta poveste a „Land-Rover"-ului ciuruit. Coborîm apoi Dunăre. Bacul ne așteaptă. Nu schimbăm adrese. Nu primim cărți de vizită. Nu ni se spune să mai venim odată, într-un week-end. Ne despărțim ușor de malul unde rămîn, nemișcați, însoțitorii noștri sîrbi. Unul dintre ei nu rezistă acestei plecări, ridică mîinile și strigă : „Živeli ! Prijateli" ! (Să trăim, să trăiți prieteni!"). Facem semne din răsputeri, strigăm în toate limbile : „Să fie pace ! Mir! Peace ! Pe mal, partizanii par impresionați. Fluturâ, toți, mîinile. Fluviul ne îndepărtează tot mai mult. Prietenia s-a declanșat cu o secundă prea tîrziu. Peste Dunăre coboară un apus de soare singeriu și simt, brusc, ca în ciudata intersecție belgrădeană, efortul, sălbăticia, durerea, scrîșnetul și rezistența la rupere a acelei lente, inevitabile despărțiri. Trecem spre Serbia marilor convulsii, aflată, și ea la un alt prag al istoriei : despărțirea de Croația.

RADU CIOBOTEA

P.S. : A doua zi, la Belgrad, aveam să aflu că după plecarea noastră M.U.P. deschisese focul asupra satului. Armata n-a intervenit. Pistolarii s-au mobilizat în trei minute și au respins atacul. Doi dintre ei au fost uciși.

Clădirea primăriei văzută prin parbrizul ciuruit al Land-Rover-ului poliției croate. Întîmplător, figuri ale ziariștilor prezenți la conferința de presă.

Ochean întors

DE SORGINTE COMUNISTĂ

Textul de mai sus — adică „titlul" rîndurilor ce urmează — a fost **exclus** din „LEGEA PRIVIND SIGURANȚA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI" (Art. 3 — litera „h"). În care, taman, era vorba de scoaterea „în afara legii" a acțiunilor, organizărilor, inițierii, săvîrșirii sau sprijinirii oricăror astfel de acțiuni; dl. **Dan Marțian**, inițiatorul excluderii — cel care, spre a se justifică, a aruncat în lada de gunoi a istoriei pînă și formula „...de sorginte fascistă !" — poate jubila. Adică, dacă tot **am dat fascismul** la o parte — de ce să mai pomenim **de comunism**, stimați domni, doamne și domnișoare ?!

Ce ne rămîne, așadar ?! Am scos în fara legii „acțiunile, organizarea, inițierea, săvîrșirea sau sprijinirea unor... **extremiști** ! Cine sînt ăștia ! Greu, foarte greu de spus, dacă nu **imposibil** !

...Caut, în dicționar, cuvîntul „porc" : om nerușinat, grosolan, scîrbos, obraznic, josnic, ticălos; imediat mai jos, cuvîntul „porcărie" : mizerie, dezordine, murdărie, grosolănie, nerușinare, indecență, ticăloșie, etc. Mai aflu — cu stupoare — că la Timișoara au avut loc ieșite cutremure (**„Tip Banat... !"** — afirmă presa). De unde, oameni buni, **tipul ăsta ?! Tipul Vrancea** este mai acătării... ?! Ne paște cu mai multă blindețe — sau cum ?! Fir-ați ai draculul de extremiști... !

În Japonia, profesorul Hitoshi Igarasahi din Tokio, 44 ani, este injunghiat ca o vită în plin campus universitar; tradusese cartea **„VERSETELE SATANICE"** de Salman Rushdie — ultimul fiind cel pe al cărui cap fundamentaliștii islamici puseseră un premiu în valoare de două milioane dolari, **să cadă capulăluia !** (n-a căzut, pînă una-alta, autorul !, a căzut capul traducătorului cărții — ceea ce mi se pare cumplit !)... Ce legătură are asta cu regimul totalitar ?!

...În România, televiziunea noastră neutru-statală și mai ales fesenist-autoritară, încearcă prin cîteva emisiuni (blegi pînă la disperare !), să ne facă pe toți — dar **absolut pe toți** ! — vinovați de cele întîmplate în decembrie și imediat după; nici un cuvînt **asupra faptului** că din niște milioane de purtători ai carnetului roșu de partid — sau, albastru, cocoțat pe umeri — niciunul, **nimeni** ! (sau, foarte puțini dintre aceștia), nu și l-au aruncat pe foc, **sau** l-au rupt în mod public — așa cum ar fi fost cazul în orice țară cît de cît normală !... Înțelegeți de ce caut eu, acum, în dicționar, cuvîntul „porc" ?!

CACIALMAUA împărțirii vinei asupra tuturor — precum și „bășcălia" pe care mulți trecători stradali o fac asupra eroilor revoluției — sînt semne grave, ele demonstrează că „starea de sorginte comunistă" nu a dispărut încă (și se bazează, în continuare, pe prostie și violență — două date ce duc, categoric, la fastori și caraliști de tip mafiot — demonstrează bine acest lucru.

De ce „fel de sorginte" sînt toate cele de mai sus ?! S-a lovit, cumva, recenta grevă a medicilor, de vreun nou... Hitler ?! Cei cîțiva zeci de oameni, făcînd greva foamei în Piața Universității, au [illegible] inițiat **sutele de scutieri** [illegible] intempestiv **spre a le** [illegible] capetele ?! Mai există cineva, în țara asta, care să creadă că „mineriada" a fost o acțiune îndreptată „împotriva pericolului fascist de peste hotare" ?!...

Sau — dacă, da ! — **pentru ce**, domnule Marțian, țineți să excludeți, din Legea AIA (art. 3, lit. „h") — termenul de **comunism** ?!

...În lumea actuală, în care deocamdată șeful statului nostru afirmă sus și tare, și mai ales pe unde poate, că România **A ALES** calea democrației — cum rămîne cu acest oribil cuvînt : COMUNISMUL ?! Împotriva căruia — acuzîndu-l, cu propriul lor sînge — și-au dat viața sute și sute de tineri ?!

Nu cumva... **sugeți** din el ?! Să fie o... **„sorginte de țîță ?!"**

...Aud, în ultima clipă, că un hilar nemernic din Constanța, beneficiind de o înaltă funcție dată de către stat, și-a promovat odrasla într-o școală, schimbînd notele inițiale, cu care biata creatură căzuse cu brio... ! Vor urma cutremure **„tip Dobrogea... ?!"**. Le veți adulmeca — și acestora — „sorgintea" ?!

Caut iarăși, în dicționar, cuvîntul „lichea" : secătură, om de nimic, netrebnic, mizerabil... ! Ei bine, caut apoi cuvîntul „comunist".

Nu merge... ! Se pare că nu înseamnă absolut nimic.

Încerc la... **sorginte**.

HORIA PĂTRAȘCU

Trebuie să ne privatizăm degrabă. Altfel, vorba d-lui Silviu Brucan, culeasă probabil pe vremea exilului său printre geții din Dămăroaia, „nu mai ține". Dar vom reuși s-o facem în așa fel încît să nu ne doară capul mai tîrziu ? Greu de spus, din moment ce nici chiar premiile Nobel n-au ajutat pe deținătorii lor să ofere o soluție despre care să zicem : iată calea !

Între economiștii independenți, dr. Constantin Cojocaru este cel care s-a străduit poate cel mai mult să structureze o alternativă la proiectul de reformă Roman. Despre această variantă, „Flacăra" și-a făcut datoria de a-și informa cititorii și este chiar opinia d-lui Cojocaru că am făcut-o cu promptitudine, detaliat și în mod onest. Dar este adevărat și că n-am făcut o „campanie de presă" în susținerea, cu tot dinadinsul, a acestei alternative.

Spre deosebire de varianta Cojocaru, a „privatizării prin improprietărire", guvernul susține o variantă mixtă, preponderent a „privatizării prin vînzare". Proiectul guvernului se află acum în dezbaterea Parlamentului și ceea ce observăm este că discuțiile în jurul lui se opresc mai ales asupra celor 30 de procente din capitalul societăților comerciale ce vor reveni gratuit populației. Despre celelalte 70 de procente ce urmează a fi vîndute se păstrează o tăcere care nu știm cît de multe poate spune. Poate multe, poate nimic.

O recentă discuție cu dl. Constantin Cojocaru s-a oprit mai cu seamă asupra acestui capitol.

Prin jaf, către prosperitate

— Prin urmare, d-le Cojocaru, tot la „privatizare prin vînzare" am ajuns.

— Eu cred că vă înșelați. Acceptați principiile că vînzarea este un schimb echivalent de **valori** iar capitalul este ceva perpetuu, care se regenerează și aduce un profit? Să zicem că vor fi respectate aceste principii. Ce constatăm? Că statul, care este acum proprietarul unui bun, să zicem al unui strung cu o valoare de 100 000, prin vînzare el îl dă particularului contra acelei sute de mii. Dar ce face statul mai departe ? El trebuie să mențină acea sută de mii în stare de capital.

— Adică să reinvestească acea sută de mii.

— Cumpără un strung nou, bunăoară. Deci statul va rămîne proprietarul unei averi aproximativ egală cu aceea care există acum.

— Dar, în sine, nu e nimic rău în faptul că el o să aibă un capital pe care o să-l mărească reinvestindu-l.

— Nu e rău, dar el continuă să rămînă proprietar ! Despre asta e vorba ! Iar o lungă experiență dureroasă a făcut ca lumea să constate că numai economia de piață bazată pe proprietatea particulară asupra capitalului generează niște mecanisme ca acest capital să fie utilizat eficient, adică să producă mai multe bunuri și servicii. Vrem noi să ajungem cît mai repede la economia de piață ? Am înțeles că vrem. Dar nu există economie de piață decît dacă sectorul particular devine predominant. De asta spun eu că trebuie găsită o modalitate prin care sectorul de stat să fie micșorat iar cel particular să crească. Prin vînzare, vedem bine că sectorul de stat nu se diminuează.

— Asta sună a variantă comunisto-socialistă modernizată : lîngă sectorul de stat e tolerat să se dezvolte, paralel, și unul particular.

— În plus, capitalul reprezentat de strungul pe care l-am luat ca exemplu și pe care-l cumpără cineva nu are cum să fie „privatizat". Formarea acelui capital a avut loc înainte de vînzare. Cineva a făcut economii și a strîns bani ca să cumpere strungul acela. Deci respectivul capital există înainte de a se face privatizarea. Altfel zis : ceea ce urmează nu este privatizarea capitalului reprezentat de strungul cu pricina, ci o simplă tranzacție de capital între doi proprietari diferiți.

— Vă înțeleg : în acest caz, tot ce s-ar reuși ar fi privatizarea unui capital care oricum este capital privat. Strașnică afacere !

— Să nu uităm însă că sectorul particular apare și se dezvoltă numai prin acumulări dinăuntru iar capacitățile lui de acumulare sînt limitate. Deci, dacă las să se dezvolte sectorul particular numai prin forțe proprii, fără să transfer nimic sau transferînd prea puțin din sectorul de stat — căci prin vînzare nu transfer, ci schimb numai o formă a capitalului cu alta — se pune întrebarea în cîte zeci de ani vom reuși privatizarea ? Un răspuns ar fi că ne va ajuta capitalul străin. De acord, dar eu aș adăuga că și băștinașii, unii dintre ei, vor putea să cumpere o parte destul de însemnată și încă destul de repede.

— Vă referiți cumva la politica de „ieftinire" a capitalului care urmează să fie vîndut ?

— Exact. Pentru că, țineți cont, tot ce am vorbit pînă acum pleacă de la premisa respectării acelui principiu că vînzarea este un schimb echivalent. Dar există și posibilitatea ca vînzarea să se facă de ochii lumii, adică să nu exprime un schimb echivalent. Ceea ce s-a întîmplat și se întîmplă azi în economia românească : deteriorarea capitalului statului și posibilitatea ca valoarea lui să fie scăzută în mod real de zeci de ori. Întreprinderea care stă închisă și a valorat, adică ar fi putut să producă bunuri și servicii care să-i facă o valoare de 2 miliarde, va fi adusă, să zicem, la 20 de milioane și o să fie licitație o întreagă mascaradă dintr-asta foarte democratică, iar licitația va începe la 20 și întreprinderea va fi cumpărată cu 30 sau cu 50 de milioane. Apoi i se vor face ceva îmbunătățiri și va fi adusă din nou la valoarea de 2 miliarde. Operațiunea aceasta se va chema că este vînzare dar ea, de fapt, tot împroprietărire va fi, împroprietărirea însemnînd ce ? A intra în proprietate fără să dai un echivalent valoric !

— Ne întoarcem la teoria dumneavoastră, a împroprietăririi, numai că de data asta în folosul unui grup restrîns.

— Da. Și mai există un sistem prin care se poate accelera trecerea capitalului din proprietatea statului în proprietate particulară prin așa-zisa vînzare. E vorba de sistemul prețurilor și al salariilor, prin intermediul căruia se acumulează rapid capital bănesc sub formă de profit — nejustificat însă — în mîinile celor care dispun la început de ceva parale. Statul vinde sectorului particular marfă la valoarea ei, să zicem, de 100 000 și dă populației salarii de 200 000. Iar marfa respectivă, sectorul particular o vinde populației cu 200 000, rămînîndu-i cîștig net 100 000. Apoi operația se repetă. Asta e o pîrghie formidabilă prin intermediul căreia se poate ca într-un timp relativ scurt sectorul particular să aibă cu ce să cumpere o foarte mare parte din capitalul pe care statul își propune să-l vîndă. E vorba de un profit exagerat, rezultat din menținerea unei stări de penurie și speculă, ca și prin aruncarea de bani la populație, bani care nu au acoperire în marfă. Această sută de mii e utilizată ca un vehicul prin intermediul căruia se cumpără din proprietatea care acum e la stat.

— S-ar zice că ea tot taie mereu, felie după felie, din tort.

— Pare a fi o colaborare între stat și cei care au avut ceva capital la momentul zero. Tot ce se întîmplă astăzi în România are un scop : acaparearea capitalului acumulat pînă la 22 decembrie 1989. Introducînd acest fals, această asa-zisă vînzare, nu facem însă, într-adevăr, decît să împroprietărim un grup. Nu spun că sistemul acesta nu duce la economie de piață, dar credința mea este că adoptarea proiectului de lege propus de guvern va avea consecințe catastrofale și de durată. Fiindcă nu este vorba aici numai de aspectul etic, că mi se pare mie ori altcuiva că nu e drept să se îmbogățească cutare. E vorba de niște consecințe pe termen lung. Legea asta va structura societatea românească de mîine. Vom avea o societate de tip oligarhic și părerea mea rămîne că acela care sînt acum în situația de a deveni proprietari de imense averi nu sînt cei mai buni dintre noi, nu sînt capitaliștii ăia care s-au zbătut care nu dorm noaptea, care s-chinuie, nu sînt ăia ! Ei apar ca tot ce e mai murdar în societatea noastră. Vor avea o burghezie urîtă, murdară.

— Un deputat fesenist pretindea că proiectul propus de guvern e singurul proiect de privatizare înaintat Parlamentului.

— Acel deputat mințea, bineînțeles. Încă din decembrie '90 am depus [illegible] astfel de proiect, susținut de [illegible] „Alfa" și introdus ca inițiativă legislativă chiar de un grup de senatori F.S.N. Alternativa pe care o propun este de a avea o clasă medie puternică, prin împroprietărirea tuturor celor care au contribuit la formarea capitalului [illegible]

— Prin urmare, ce se poate [illegible] acum despre proiectul dv. ?

— Mă rog, probabil ei consideră [illegible] l-au terminat, l-au decapitat. Eu [illegible] că rămîne totuși de văzut.

DUMITRU CONSTANTINESCU

PRESEAZĂ PRESA!

Procesul Gh. Robu – C. V. Tudor este pe rol. Alte şi alte procese de calomnie prin presă se află în pregătire, gata să intre în scenă. În contextul liberalizării vieţii socio-politice din ţară, libertatea presei joacă un rol foarte important, de cele mai multe ori pozitiv, asigurînd democratizarea. Depinde de ziarist sau de redacţia la care lucrează, modul în care se exersează această libertate.

P. V.

„ROMÂNIA MARE" – CUIBUŞOR DE NEBUNII

Nu mai este de mult o noutate faptul că subtitlul publicaţiei ce pricina ar trebui citit : **săptămînal absolut naţionalist şi dezmăţ calomniant.** Nici că simpatizanţii şi cititorii săi cu ale căror epistole nu se sfieşte să se fălească respectiva redacţie, prezintă aceleaşi carenţe de cultură şi lipsă de bun simţ. Îngrijorătoare a devenit însă amploarea atacurilor împotriva diverselor personalităţi publice, cît şi „mobilizările de trupe" pe care aceşti „artişti" ai maidanului şi le permit. Recentul episod desfăşurat la Ploieşti, într-o sală de tribunal, la procesul Robu-Vadim, nu reprezintă decît un prim semnal de alarmă care ar trebui să trezească opinia publică şi forurile competente şi să impună luarea unor măsuri adecvate.

Un caz ilustrativ este cel al revistei şi publicistei **Elena Ştefoi.** La începutul lunii aprilie, i.c., respectiva publicaţie afirma, în articolul „Portret de poetă malformată, cu motan viguros", apărut în săptămînalul **ROMÂNIA MARE din 14 iunie 1991, vă comunicăm că organele poliţiei şi Procuraturii locale sector III au desfăşurat cercetări în dosarul nr. 1985/P/1990, împotriva învinuitei Ştefănescu Elena — fiica lui Gheorghe şi Alexandrina, născută la 10.04.1948 în Zimnicea judeţul Teleorman, domiciliată în Bucureşti, str. Dristor nr. 4, bl. B 13, sc. 2, ap. 29, sector III — redactor principal la „Gazeta Cooperaţiei".**

Din verificarea dosarului rezultă că învinuita Ştefănescu Elena a sustras, la 22.XI.1990, o jachetă din lînă, în valoare de 1 322 lei, dintr-un magazin de confecţii, fapta sa fiind prevăzută de dispoziţiile art. 208—209 lit. c, rap. la art. 224, alin. 1 Cod penal.

Învinuita a fost reţinută şi apoi arestată preventiv, pe termen de 5 zile, iar pentru că expertiza medico-legală psihiatrică efectuată a concluzionat că aceasta a acţionat fără discernămînt, prin ordonanţa din 7 martie 1991 s-a dispus scoaterea sa de sub urmărire penală, în baza art. 10, lit. d — 11, pct. 1, lit. b, Cod procedură penală.

Împrejurarea că în articolul incriminat de dv. autorul face referire la „ELENA ŞTEFOI, angajata revistei CONTRAPUNCT", nu se datorează organelor Procuraturii, aceasta purtînd răspunderea celor publicate. În consecinţă, aveţi posibilitatea să depuneţi plîngere pentru infracţiunea de calomnie prin presă, împotriva autorului articolului".

Deci, lucrurile sînt cît se poate de clare ! Încălcînd deontologia profesională, pe baza unor aparente „potriveli", membri ai redacţiei ROMÂNIA MARE improaşcă pe oricine şi oricum, oferind titluri de scandal, numai ca să îşi vîndă revista. Dar de unde-or fi avut totuşi, dosarul ?

PAUL VINICIUS

VADIM CA LA TEATRU:

„Arestaţi-mă!"

Cererea de restituire a cauzei la procuratură, formulată de inculpatul Corneliu Vadim Tudor, **a fost respinsă.** La şedinţa de pronunţare nu au fost prezenţi nici soţii Robu, nici C.V. Tudor, nici avocaţii lor. Au lipsit şi grupurile de şoc ale „Românici Mari". Se strînseseră vreo 20 de bătrîni pro-Vadim, care îşi făceau vînt cu „România Mare" şi scrutau coridoarele. E clar, prima investiţie a Partidului România Mare trebuie să fie un institut de geriatrie.

Pe holurile tribunalului, din jumătate în jumătate de metru, erau înşiruiţi poliţişti. L-am zărit printre ei şi pe comandantul adjunct, Ion Serghie.

— De ce la şedinţa trecută forţele de ordine nu au putut ţine în frîu sala ?

I. S. — Nu ştiu, am fost în concediu.

— Nu aţi aflat totuşi motivele ?

— Eu ştiu că a fost ordine. Doamna preşedintă a tribunalului nu s-a plîns. Nu este vina noastră, a fost o sală neîncăpătoare iar curioşi sînt mulţi.

— Credeţi că există o legătură între ineficienţa poliţiei şi premiul pe care revista „România Mare" l-a primit de la domnul ministru Viorel Ursu ?

— Nu vă pot spune. Avem reprezentantul pentru presă, luaţi informaţii de la el.

Nu am mai ajuns la purtătorul de cuvînt pentru că a început şedinţa. Următoarea rundă a procesului Robu-Vadim va fi în 18 septembrie, cînd se vor audia martorii.

La ieşirea din sala de tribunal am intilnit-o pe procuroarea Daniela Caraman.

— Vadim a făcut afirmaţia că îi sînteţi ostilă. Vă cunoaşteţi de mult ?

D.C. — Nu am nimic personal cu dînsul. Nu îl cunosc. Dar se pare că el are ceva cu mine, de vreme ce s-a manifestat în acest mod.

Nu a fost vorba de înlocuirea procurorului peste noapte. Eu am fost şi la primul termen. Nici atunci nu ar fi trebuit să intru. Trebuia să fie colegul meu Dană Vasile care a fost însă transferat la procuratura militară. Ulterior s-a stabilit o anumită ordine în care să intrăm în şedinţă. Era rîndul colegului meu Florin Gulian care lunca trecută a avut un accident. Are amîndouă picioarele în ghips cu fractură de calcaneu. Soluţia a fost intrarea unui alt procuror în şedinţă. Nimic ciudat.

— Cum vă explicaţi agresivitatea lui C.V. Tudor ?

— L-a deranjat faptul că m-am opus cererii apărării lui. M-am opus pentru că motivele invocate de el nu aveau un temei legal. Singura soluţie legală era cea a respingerii cererii.

— Cum aţi reacţionat la jignirile lui C.V. Tudor ?

— Nu mi s-a adresat personal că aş fi „de la coada vacii". Oricum el va trebui să se hotărască dacă sînt „de la coada vacii" sau sînt „nomenolaturistă".

De fapt a fost şocat cînd a văzut că mă opun cererii sale. El credea că totul va merge şnur. Atunci a spus : Această procuroare îmi este ostilă ! La un moment dat a ridicat tonul ca să-l audă şi cei din sală şi striga : Arestaţi-mă ! Omoriţi-mă !

AURELIA BORIGA

CE REÎNVIE LA „PHOENIX" ORADEA?

În săptămînalul „Phoenix" nr. 23 (65) din Oradea, a apărut sub titlul „Vom putea afla adevărul", un articol în care, atacîndu-l cu vehemenţă pe Tőkes László, mai jos iscălitul Paul Vasilescu, acordă cu largheţe jicnitor iredentiste familiei Pap Alexandru („Era foarte bun prieten cu Papp, cojocarul din Dej, care după executarea unei condamnări pentru că a delapidat cîteva sute de mii de lei, a plecat în secuime. După revoluţia din decembrie, Papp s-a întors din nou în Dej, unde, cu sprijinul U.D.M.R.-ului a dschis restaurantul «Carmen Sylva» (denumirea spune multe) în care au acces numai ungurii. Tot U.D.M.R.-ul a cumpărat o casă în faţa unităţii militare din Dej (oare de ce) şi a dat-o unei asociaţii care se ocupă cu vînzarea, dar mai ales cumpărarea unor terenuri de către unguri. Oare noi, românii, sîntem chiar atît de naivi?").

În virtutea dreptului la replică, s-ar fi cuvenit să adresez aceste rînduri publicaţiei în cauză. N-o fac din două motive : fituica respectivă se difuzează, dar nu se vinde în Dej, iar, pe de altă parte, maniera tendenţios-belicoasă în care autorul formulează date exacte cu privire la unele persoane irresponsabile trebuie demascată pentru toţi oamenii cinstiţi prin intermediul unei publicaţii de largă audienţă. Acesta e motivul pentru care m-am adresat revistei „FLACĂRA". Dar iată faptele :

Tovarăşe P.V., Pap cel ostracizat este soţul meu, Pap Alexandru, condamnat la şase luni închisoare de către Judecătoria din Dej pentru infracţiunea de delapidare în dauna avutului obştesc, prejudiciul fiind în valoare totală de 5 000 — **cinci mii** — lei. Sperînd că n-aţi lipsit şi de la orele de aritmetică, încercaţi să înţelegeţi că diferenţa pînă la cele „cîteva sute de mii de lei" e la fel de consistentă ca şi cea dintre autocenzura definitorie oricărui gazetar onest şi naţionalismul paranoic al unui iscălitor de scandal din vocaţie sau din obligaţii de serviciu... Sînt convinsă că nu cunoaşteţi faptul că toţi cojocarii din zonă (inclusiv soţul meu), au fost ţinte a numeroase şi repetate înscenări horthysto-iredentistă prin afirmaţia falsă că în localul nostru n-ar avea acces decît ungurii. Trecînd peste inepţia „sprijinului U.D.M.R.", vă reţin atenţia că fapta ce ne-o puneţi în circă nu mai este tolerată nici în Africa de Sud, necum de Codul Penal român, care la art. 166 o incriminează ca propagandă cu caracter fascist, după cum la fel de ne-echivoc este catalogată drept calomnie stupefianta dv. „vorbire", susţinută de o ură oarbă. Soţul meu, sau tentative menite să permită jecmănirea lor de bunurile cîştigate prin muncă. În rest, tăcere! N-o să dau numele celui care, deşi beneficiar, l-a vîndut; el e de notorietate în Dej, şi s-ar putea să mai întîlniţi cunoştinţe comune... Mai grav e însă faptul că, în continuare, deraiaţi de-a binelea, înrolîndu-ne cu arcanul în garnitura cunoscînd proverbul românesc „nu strica orzul pe gişte", n-o să vă dea probabil în judecată, sau, de o va face, e dreptul lui. Eu zic să coborîm de la „penal", în domeniul bunului simţ elementar. Dacă aţi citit cît de cît datele furnizate de statistica internă la care, desigur, aţi avut acces de-a lungul anilor de serviciu, v-aţi dat seama că, în timp, în Transilvania s-au întemeiat foarte multe familii mixte. E şi cazul familiei mele, al cărui nume l-aţi îmbăloşat. Ca fată m-am numit Lantoş, iar acum mă numesc Pap. Şi, în afară de hărnicia „criminală" cu care am iobăgit de dimineaţa pînă noapta spre a aduce în casă cîteva bucăţi pe masă, altceva n-am avut de reproşat acestui nume. Noroc cu dv., că mi-aţi deschis ochii, aşa că m-am hotărît să-l lichidez înecîndu-l în veninul care vă curge din pix. Cu soţul meu termin repede, dar ce fac cu copiii, tov. „escule"? Ca să le purific minţile şi sufletele va trebui să apelez la un specialist în transplanturi de organe de origine etnică pură... Nu mă îndoiesc că aveţi şi din aceştia în subordine, pardon, în redacţie. Ca să fiţi pe deplin satisfăcut, vă raportez că aseară le-am strîns cu uşa pe maică-mea şi pe bunică-mea ca să-mi prezinte arborele genealogic şi lista cu rudele stabilite în străinătate în anii 1100 şi 1991 ! Ştiu că mă puteţi ajuta şi alci... Promit să nu rămîn datoare, ba, mai mult : vă invit în mod public la „Carmen Sylva", spre a vă trata cu tot ce avem mai bun, şi pe gratis!

Nu pot încheia fără să vă informez că în jurul unităţii militare, în afara localului proprietate a cumnatului meu (şi el cojocar), există o sumedenie de case şi o salbă de localuri cu vedere permanentă spre cazarmă, clădiri în care vieţuiesc, „nepermis", de-a valma, români şi maghiari, fără să fi ştiut pînă acum că trebuie să introducă între ei sîrma ghimpată ! Ce ne sfătuiţi să utilizăm, dinamita, sau... atomica? Şi, pentru că nu sînt naivă, fiţi amabil, tov. Vasilescu, lămuriţi cititorii : a cui renaştere o simbolizează „phoenixul"? Mii de mulţumiri pentru reclama făcută !

CARMEN PAP

DE LA PURCEI LA OAMENI

Doctorul Constantin Gh. Băcanu:

CUM A DECEDAT COMUNISMUL!

„Înainte de primul război mondial, în România, persoanele cu psihopatii deţineau un procent de 0,5 la sută ; în perioada interbelică procentul a crescut la 5 la sută, iar în prezent cifra se apropie de 35 la sută".

„Nu există clase, ci categorii medico-sociale. Necunoaşterea acestei situaţii explică şi falimentul socialismului."

Medicul Constantin Gh. Băcanu este autorul unei originale metode de tratament ce i-a adus, în cursul anilor, recunoştinţa multor sute de bolnavi şi stima unor reprezentanţi de frunte ai şcolii naţionale de medicină. Colaboratorul nostru a lucrat vreme de 30 ani la Institutul de seruri şi vaccinuri „I. Cantacuzino", unde s-a distins prin cercetări şi realizări de referinţă. Acolo s-a născut şi ideea obţinerii unui poliautovaccin total celulo-microbian. Noutatea o constituie faptul că fiecare doză de vaccin se prepară pentru un anume pacient, folosindu-se în acest scop produsele biologice (sînge, urină, salivă etc.) colectate de la persoana în cauză. Pe această cale, a apreciat inventatorul, sistemul imunitar al organismului îşi recunoaşte agresorii proprii, luptînd mai eficient pentru combaterea lor. Doctorul Băcanu a izbutit prin această metodă să amelioreze maladii severe (boli de piele, afecţiuni intestinale, infecţii urinare, alergii, infecţii respiratorii, boli parazitare, cancer).

În 1975, Întreprinderea de stat pentru creşterea şi îngrăşarea porcinelor l-a invitat să extindă metoda şi asupra suinelor. Imunizarea prin administrare de autovaccin a dus la rezultate neaşteptate. Succesele dobîndite în medicina umană şi veterinară l-au îndemnat pe domnul Constantin Băcanu să propună extrapolarea experimentului la întreaga societate. Comunicarea a provocat o adevărată furtună în capetele cenzorilor marxişti. Autorul a fost acuzat că promovează concepţii reacţionare, explicînd şi motivînd împărţirea societăţii în clase sociale prin factori de determinism biologic.

Lucrarea a fost totuşi publicată în „Viaţa Medicală" nr. 9 din 1981, dar numai după intervenţii barbare şi politizări penibile. În rîndurile care urmează, încredinţăm tiparului cea mai mare parte a originalului.

Prin autovaccin, românii ar deveni mai sănătoşi, mai buni şi mai harnici

„Experimentul — notează doctorul Constantin Băcanu — a constat în imunizarea cu poliautovaccin total celulomicrobian a suinelor în gestaţie precum şi a purceilor nou născuţi. La aceştia din urmă s-a observat, după 110 zile, o dezvoltare aproape uniformă, lungimea, lăţimea şi înălţimea fiind la toate exemplarele extrem de asemănătoare. Purceii vaccinaţi s-au dovedit de asemenea vioi, jucăuşi şi deosebit de blînzi, spre deosebire de suinele nevaccinate din lotul martor, unde s-a constatat agresivitate (demenţa porcină s-a manifestat în proporţie de 30 la sută). Lotul nevaccinat s-a caracterizat de asemenea prin neuniformitate somatică, prin purcei mici, mari, slabi sau cu malformaţii.

Cercetările ştiinţifice au arătat, iar experimentul de la Peris a demonstrat, că deficitul imunitar poate juca, în anumite perioade de creştere, un rol hotărîtor în dezvoltarea fiinţelor, permiţînd unor germeni mai puţin agresivi, ce nu pun viaţa în pericol, să încetinească sau să stopeze dezvoltarea şi, în final, să ducă la inegalitate biologică. Înlăturarea deficitului imunitar prin autovaccinare preventivă şi curativă înlătură agresiunea microbiană. Astfel, din 300 purcei martori, nevaccinaţi, 194 au trecut din maternitate în creşă, deci 65 la sută au îndeplinit norma de creştere, iar din 300 purcei vaccinaţi, 245 au trecut din maternitate în creşă, deci 82 la sută, aceştia prezentînd şi o creştere în greutate de 1 kilogram pe individ. În final, după 110 zile, din cei 300 purcei nevaccinaţi, ce alcătuiau lotul martor, au rămas în viaţă 174 (adică 58 la sută), iar din cei 300 purcei vaccinaţi, au rămas 243, adică 81 la sută, aceştia prezentînd şi o diferenţă ponderală de 4,5 kg pe individ. Purceii dezvoltaţi optim la lotul martor nevaccinat au fost în număr de 45, ceea ce reprezintă 15 la sută, iar la lotul imunizat, exemplarele bine dezvoltate au fost în număr de 243 deci 81 la sută.

La specia umană, inegalitatea biologică este şi ea influenţată de factori diverşi : bagaj genetic, alimentaţie, condiţii de viaţă, mediu înconjurător, factori de stress. Încercări sporadice de autovaccinare la femei gravide şi copii întîrziaţi (prin infecţii repetate) au determinat obţinerea unui grad de sănătate şi stadiu biologic peste media obişnuită, ceea ce sugerează extrapolarea experimentului de la Periş şi la specia umană. Datorită perfecţionării tehnicilor de lucru ale civilizaţiei moderne, lumea ar ajunge la egalitate biologică, dacă nu totală, căci asa ceva nu se poate, atunci cel puţin la un procent atît de important, încît taraţii să reprezinte un procent neglijabil şi să nu pună probleme societăţii. Amintesc aici că **înainte de primul război mondial, în România, persoanele cu psihopatii deţineau un procent de 0,5 la sută, în perioada interbelică procentul a crescut la 5 la sută, iar în prezent cifra se apropie de 35 la sută.**

În societatea inegalităţii biologice, categoriile medico-sociale sînt generatoare de clase social-economice, căci individul bine dezvoltat la trup şi la minte produce mult şi de bună calitate, cîştigă bine, în consecinţă este cumulativ. Iar dacă această sănătate se menţine la cîteva generaţii de descendenţi, familia devine posesoare de capital cu toate consecinţele care decurg din aceasta pentru societate. Bolnavii taraţi vor cîştiga puţin, vor produce puţin şi vor rămîne o povară pentru societate.

Caricoturâ de MARIAN AVRAMESCU ■

Este de notat că egalitatea biologică nu trebuie confundată cu identitatea biologică. Astfel, în societatea egalităţii biologice înclinaţiile, talentele, pasiunile, spiritul novator şi personalitatea nu numai că nu se şterg, ci vor căpăta o intensitate pregnantă, caracteristică unei societăţi echilibrate, blînde, în care indivizii mai puţin dotaţi, dar normali somatic şi mintal, vor accepta situaţia de fapt, deoarece invidia, ura şi agresiunea vor fi mult atenuate.

Societatea socialistă a încercat ştergerea deosebirilor dintre clasele sociale. Dar, cu adevărat, acest deziderat poate fi obţinut numai prin metode medicale, deci prin administrarea întregii populaţii de autovaccin celulo-microbian. În felul acesta venitul social va creşte nesperat de mult, iar cheltuielile medicale (cele mai ridicate cheltuieli neproductive după cele militare) vor dispare în mare măsură. Pentru obţinerea imunităţii optime prin metoda amintită, investiţiile sînt extrem de reduse, căci materia primă este reprezentată de apa distilată, fiole de sticlă şi muncă (produsul patologic necesar preparării autovaccinului nu costă nimic), astfel încît se poate obţine pentru fiecare persoană o imunitate durabilă, preventivă, cu numai 12 lei).

Cade în sarcina lumii medicale să contribuie la făurirea unei asemenea societăţi civilizate, îndestulate şi sănătoase".

Lăsăm fără comentarii disertaţia doctorului Constantin Băcanu. Propunem însă repetarea experimentului pe animale. Dacă autovaccinarea speciei umane reprezintă un demers dificil, atunci cel puţin să extindem metoda asupra bunilor noştri prieteni pe care îi mîncăm.

LIVIU TIMBUS ■

ŞOBOLANII atacă, NUNTAŞII ajung la spital!

Dansul Salmonellei

29—30 iunie a.c. Mare nuntă, mare, cu aproape 450 de invitaţi, aproape toţi din satul Forău, comuna Uileacu de Beiuş. Mirii au fost din acelaşi sat şi nunta s-a ţinut la gospodăria socrilor mari. Deşi pe socrul mare îl cheamă Avram, se va dovedi, în cele ce urmează că nuntaşii nu s-au simţit ca în sînul lui Avram. Nefericite vremuri mai pot trăi oamenii, dacă nici la o nuntă nu se pot simţi bine ! Nimeni nu ar fi putut să bănuiască ce îi va paşte pe veselii nuntaşi înveseliţi de băutură şi mîncare ! Precauţiile în legătură cu pregătirea mîncării la sute de oameni în dricul verii au fost lăsate la o parte, multe feluri de mîncare, gustări, ciorbe şi sarmale, fiind adăpostite într-o cămară, unde au năvălit şobolanii, ospătîndu-se înaintea nuntaşilor. S-au descoperit unele alimente prezentînd urme de roaderi din partea musafirilor nepoftiţi care cît pe-aici erau să preschimbe nunta într-un masacru. Dr. Victor Bădoiu mi-a mai relatat un caz de ospăţ colectiv la o înmormîntare cînd fasolea nu a fost bine fiartă şi o gîscă care tocmai clocea s-a ospătat din fasole, scăpînd înăuntrul oalei şi laba piciorului, infecţie cu bacteriile patogene Salmonella, făcîndu-i pe unii din îndoliaţi aproape să calce pe urmele răposatului ! Cazul s-a petrecut în apropiere de comuna Holod.

Acum Salmonella a jucat dansul miresei în burţile tuturor nuntaşilor, mai tare ori mai cătinel, după cît a consumat fiecare, aşa că zicala că e bine să te scoli de la masă singur şi nu să te scoale alţii este binevenită şi asta mai ales la o nuntă ţărănească unde sînt mîncăruri din belşug.

Salmonella şi-a început atacul încă de la gustările cu caltaboşi, apoi a început să bombardeze cu ghiulelele infestate ale bucăţilor de carne fiartă şi sarmalelor. Victoria deplină şi-a sărbătorit-o cu prăjiturile şi torturile în care dansau mai îndrăcit decît nuntaşii în învîrtita din Bihor cumplitele bacterii care provoacă febra tifoidă ori infecţiile alimentare.

Peste 200 de bolnavi şi 2 morţi !

De la o vreme încoace nuntaşii s-au uitat unii la alţii şi nu le venea să creadă : în loc să devină îmbujoraţi la obraji, deveneau din ce în ce mai galbeni. Unii, fără să le pese prea mult, se repezeau în locuri mai dosnice, alungaţi de teribila pîntecăraie. Părinţii mirilor au fost printre primii care s-au simţit rău de tot. La fel şi mirii. Nuntaşii se prindeau cu mîinile de burtă căinîndu-se, nimeni nu mai ştia ce să creadă. Nici nu s-a isprăvit bine nunta, era abia duminica dimineaţa, cînd nuntaşii s-au repezit la spitalul din Beiuş care a ajuns, în curînd, ca o cetate, asediată de nişte oameni ciudaţi care, în loc să stea în picioare, se ghemuiau pe jos de durere. Mulţi şi-au prăpădit hainele lor cele mai bune, coridoarele spitalului erau pline de vărsături, doctorii erau înnebuniţi, era grevă, dar invazia de bolnavi era mai mult decît o urgenţă : era un dezastru.

Aici, la spitalul din Beiuş li s-au acordat primele ajutoare celor peste 180 care au fost internaţi. Spectacolul era sfîşietor: bărbaţi, femei (unele gravide) cu copii, toţi frînţi de o durere care căzuse peste ei cu puterea unui trăsnet. Cu toate că doctorii din Beiuş au intervenit prompt, primarul comunei de care aparţine satul Forău mi-a relatat că oamenii au fost externaţi prea repede şi că în staţia de autobuz de lîngă judecătoria din Beiuş se clătinau şi abia se mai puteau ţine pe picioare, prezentînd aceleaşi feţe cadaverice peste care fluturase înspăimîntătoare aripa morţii.

Primul care s-a prăpădit dintre bolnavi a fost tînărul de numai 23 de ani, Ştefan Avram (o fi fost rudă cu gazda ? !). Asupra morţii lui se vîntură mai multe ipoteze.

Suferind de o puternică infecţie alimentară cu bacterii Salmonella, unii susţin că tînărul a avut tulburări de echilibru, s-a prăbuşit ca un buştean şi în 2 iulie a.c., a fost dus imediat la Oradea cu diagnosticul de traumatism craniocerebral, nemaiputînd fi salvat. La autopsie se constată encefalită infecţioasă. Se mai susţine însă că Salmonella nu poate produce encefalită infecţioasă.

Cert este însă un lucru, indiferent de speculaţiile care se pot face în legătură cu moartea acestui tînăr care lasă o femeie gata să nască un copil rămas fără tată : după nunta fatală, un om tînăr şi sănătos a murit în urma acestui traumatism cranio-cerebral. Ce l-a putut provoca, dacă nu această tulburare de echilibru provocată de puternica infecţie cu Salmonella ? ! Sau ambele i-au cauzat moartea ?

A doua victimă a Salmonellei a fost Ioan Bota (poreclit Nioca), în vîrstă de 48 de ani din acelaşi sat Forău, care a murit în 5 iulie.

Iată că după o nuntă care promitea numai veselie, cîntece de petrecere şi jocuri, se înregistrează 230 de cazuri de infecţii alimentare pricinuite de bacteria patogenă Salmonella şi doi nuntaşi mor la [illegible] scurt timp ! O tragedie [illegible] rămîne peste multă vreme [illegible] părită în memoria locului.

PASCU BALACI ■

Doris din Florida, la telefon:

„Cutremur în România!"

În toamna anului 1989 am dat din întîmplare peste revista „Universul", care apărea în USA. Nu atît disputele „istorice" între „Săptămîna" lui Barbu și „Universul" lui Buhoiu mă interesau în mod deosebit, ci, realmente, nevoia acută de a afla vești noi despre scriitorii, ziariștii și artiștii străini, despre fenomenul cultural-artistic românesc și internațional oglindit în paginile unei reviste cu o circulație cît de cît apreciabilă, despre soarta românilor de pretutindeni, artiști și neartiști, dar pămînteni de-ai noștri, mă interesa în mod expres.

Printre multe alte informații de ultimă și penultimă oră, senzaționale, mi s-au părut la acea oră precizările faste și nefaste ale lui Doris din Florida. Ce aveam să aflăm cu anticipație despre soarta României în următoarele luni ale anului 1989 ? ! Prezicătoarea Doris anticipa un mic și neînsemnat cutremur de pămînt ; care a și avut loc, altminteri, cu urmări și consecințe mai puțin nefaste ca altele. Cu trei-patru luni înainte de evenimentele care au înseninat și îndoliat țara în egală măsură, prezicătoarea Doris anunța „manifestări de stradă, cu vărsări de sînge". Interesant, nu ?

Nu sînt un necredincios prin structură și educație, dar eu cred în Muntele Parnas, în zeul Apollo și în prezicerile preotesei Pytia perialla, exact cît cred în sceptrul juvenil și totuși înălțător al legendei ; vreau să spun că în aceeași măsură cred și în destinul pus sub semnul legendar. Nimic nu e întîmplător în viață, în lume, în univers. Sau dacă e să pui ceva sub semnul întîmplării de factură marxist-leninistă, ar trebui pusă sub acest paranoic semn însăși întîmplarea. Dumnezeu te ajută, dacă-l ajuți și tu pe El, spune românul hîtru, pus uneori pe glume șoade. Dumnezeu te ajută, dar nu-ți bagă-n traistă, spune acest Ioan Gură de Aur al zicerilor, precizerilor și postulatelor noastre de sorginte populară. Nu populistă, ați băgat bine de seamă. Sub acest însemn al ironicului acru, acidulat, am plasat la momentul respectiv și prezicerile numitei Doris din Florida. Atîta doar că nu era Dora din Clinceni sau Tășnad, ci era Doris din Florida. Made în USA. Aștia au gura mereu și mereu aurită. Consorțiul de bănci se învîrte printre cele 24 de măsele altoite, ca în Oltenia.

Iată, însă, că în aceeași revistă, care apare la Hollywood (în. nr. 147/iunie 1991), reapar, paradoxal, din nou prezideri faste și nefaste ale cetățenei Doris din Florida. Să-i dăm nițică ascultare și să nu plasăm deocamdată nimic sub spectrul unui posibil scenariu, prestabilit, de oameni bine informați: *„...în intervalul august — octombrie* (anul 1991 — n.n.) *România ar putea fi lovită de un puternic cutremur de pămînt, care va aduce o scurtă pace socială ; cu cît ne apropiem de sfîrșitul anului 1991, cu atît evenimentele se vor precipita, ducînd la schimbări majore în nivelele superioare ale puterii actuale. Vor fi scene violente, dar nu ca în decembrie 1989. Cînd forțele răului vor părea din nou stăpîne pe situație, un bărbat demn și cumpătat, aflat acum în străinătate, va reveni în țară".*

Paradoxal, ni se dă și telefonul numitei Doris din Florida (813/841 — 0750). Firește, numai cine știe engleza la perfecție sau are un translator dibaci prin preajmă, o poate contacta. Firește, toate aceste servicii sînt contra cost. Cît contra și cît cost, nu ni se spune. Să fim puțin sobri și regali (n-am spus regaliști, vedeți, chiar dacă-i vorba de acel „bărbat demn și cumpătat", care se află acum în străinătate, știm noi unde bate iapa să priceapă șaua !), dar adevărul gol-goluț este că ploile „artificiale" se pot provoca, grindina se poate provoca, de asemenea. Știm acum prin ce mijloace se poate provoca și un cutremur. Chiar dacă va duce el pe moment la o „scurtă pace socială", la necazurile sociale și economice incomensurabile cu care se confruntă România și poporul român, exact un cutremur ne mai lipsește, să pună capac la putina nevoilor de tot felul.

Că și un nou „cutremur social" ne așteaptă, asta este deja la mintea cocoșului. Sindicatele sînt cele mai îndreptățite să fie nemulțumite pentru această împletică reformă economică, kăi gorbacioviene. Mult zgomot pentru nimic. În economie plutește un previzibil dezastru național. În agricultură, așa-zisa lege funciară se tot moșește pînă va trece anul agricol și copilul va rămîne nebotezat, iar statul își încasează, iar și iar, frumoasele danii rurale, căci agricultura este oricînd o văcuță bună de muls, chiar dacă se citește limba slavă printre coastele ei. Sînteți mințiți în continuare de abilii noștri guvernanți, de parlamentari, de președintele ales într-o zdrobitoare majoritate aranjată, cu o seninătate demnă de o cauză mai bună. Zîmbetul lor contrariant, nu mai încălzește pe nimeni. Ne-au băgat într-o înfundătură, din care nu știm cum vom ieși. Lipsa de credibilitate în fața poporului de aici derivă : din toate evenimente dramatice de după 22 decembrie 1989. Să mai amintim ianuarie '90 ? Să mai amintim Tg. Mureș și Piața Universității ? Domniile lor se fac desigur că plouă, pînă la o proximă oră a socotelilor.

Așadar, nu găsim audiență în Japonia, S.U.A., Canada și-n Occident, pentru că ei nu sînt atît de fraieri pe cît ne închipuim. Nu au nevoie de prezicătoare să ne citească în palmă viitorul imediat, pus din nou din păcate, sub semnul stelei de la răsărit. Ei știu că toți sau aproape toți sînt foști comuniști și fii de comuniști înrăiți, îndoctrinați. Că în bună parte au studii leniniste, dar și consecventa orientare spre Moscova. Cine să aibă încredere într-o astfel de conducere criptocomunistă ? Pînă și Albania ne-a luat-o înainte pe ultimii zeci de metri. Prin urmare, este previzibil un cutremur social în România ? Este previzibil. Neopoliticienii noștri au dărîmat soclul minciunii, dar au rămas cu minciuna în brațe. Din păcate, mulți dintre ei se fac vinovați de crimă, de genocid, de instigare la violență și omor. Mîinile și conștiințele le sînt pătate de sîngele copiilor noștri, al prietenilor și fraților noștri de suferință. Cîtă vreme acești guvernanți și parlamentari vor fosgăi printre noi cu aerul de securiști deprinși cu artele marțiale, poporul nu-i va urma. Și nu e nevoie ca draga de ea Doris să ni le spună toate astea. La o adică, poate să vină și regele în țară, asta nu mai contează. Privilegiile unui rege sînt oricum mai restrînse decît ale unui președinte de factură socialistă. Și-apoi, poate că am scăpa ceva mai repede de comuniștii spoliați cu scara și cu geamantanul. Trebuie, însă, să scăpăm rapid și de structurile socialiste și comuniste, anchilozate, depeizate, de la mai toate nivelele. Și nu în ultimul rînd, desigur, trebuie să scăpăm de o anume mentalitate și chiar, de structurile ferfenițite din noi înșine.

Oamenii simpli, ei înșiși au observat că totul a fost o tragere pe sfoară. S-a schimbat ministrul, dar restul au rămas. Au fost mutați inspectorii și securiștii, dintr-un județ în altul ; au revenit nestînjeniți la locurile lor. De parcă nimic nu s-ar fi întîmplat. Oameni care „coabitaseră" cu vechiul regim, îi vezi acum la mesele oficiale, cu zîmbetul cabalin abia schițat în colțurile gurii. Aștia nu s-au dezmeticit încă și par a dansa kazaciocul în același ritm, dacă nu sub lampa lui Ilici, atunci sub lămpașele altor mitici. Deci, e previzibil un cutremur social? Este mai mult decît previzibil. Nemulțumirile curg lanț. Minciuna, corupția, delațiunea, dezinformarea, injustiția, lichelismul sînt acum mai în floare ca în 20 mai, la mai toate nivelele. Pînă și oamenii de pseudo-bunăcredință, s-au convins că în fond și, la urma urmei, au de-a face cu niște complotiști, cu niște trepădușI, care au vrut cu orice preț puterea și-acum se țin de osul puterii ca puricii pe cîine. După cum bine vedeți, cu guvernanții în frunte, ei nu sînt dispuși să renunțe cu una, cu două la vechile și noile privilegii.

Așadar, a pune degetul pe rană încă nu înseamnă a stîrni nemulțumirile care și așa există cu ghiotură. Prin urmare, nu e nevoie să o somăm la un telefon pe Doris din Florida pentru a afla dacă este vorba de un cutremur de pămînt sau numai de unul social ? Prezicerile sale par însă a fi bine documentate. E bine informată femeia, de parcă ar lucra la S.R.I., filiera K.G.B.

DORIN SĂLĂJAN

Biserica prăbușită, clopotarul teafăr!

În data de 3 iulie a.c., între orele 16—17,30, pe raza satelor Corbești și Girișu de Cris din Bihor s-a abătut cea mai năprasnică furtună din istoria acestor ținuturi. Credința populară leagă întotdeauna producerea unor ninsori, furtuni ori alte fenomene meteorologice de existența unor înmormîntări. Se spune că atunci cînd se înregistrează astfel de furtuni răposatului îi pare rău după viața pe care a părăsit-o prea repede sau într-un mod neașteptat.

Clopotarul Ilie Botiu se afla în turla bisericii și, potrivit obiceiului înmormîntării, trăgea clopotele rar și prelung a moarte. Pe ferestruica bisericii de lemn a văzut cum se apropie cea mai amenințătoare negură, tîrîndu-și laturile sorburilor.

Carul cu boi se apropia cu sicriul de biserică. Preotul trimite clopotarului un băiețel pentru a-i spune să schimbe de îndată bătaia clopotului. Să tragă clopotul de vreme rea și primejdie. Morții cu morții, vii cu vii. Ca și cum s-ar fi înfuriat pe clopotul sfidător, amplitia tornadă s-a năpustit asupra satului. Clopotarul abia a mai avut vreme să-i spună băiețelului să se ascundă într-un colț al bisericii. Apoi, a simțit cum se prăbușește turla cu el, dar l-a lăsat Dumnezeu cu zile, ca și pe băiețel.

Dacă nu ar fi stat un sătean, Florian Țigan, lîngă boii care se speriaseră, acestia ar fi prăvălit carul cu sicriu cu tot.

Satul Corbești se află ca în fundul unei căldări uriașe unde nu prea pătrund vînturile. Vara, se înregistrează o cumplită zăpușeală.

Această formă de relief i-a venit tornadei precum o mănușă. Vîrtejul de aer, rotindu-se într-o ascensiune înfiorătoare a smuls țiglele de pe acoperișuri, lemnele și tinul se înălțau spre cer ca și cum ar fi sunte de o uriașă gură nevăzută, dacă un om ar fi nimerit în mijlocul tornadei s-ar fi înălțat spre ceruri ca un prisnel. Cincisprezece case au fost distruse, alte o sută au fost serios afectate și culturile de porumb, grîu, secară, ovăz etc., de pe 1 000 ha au fost făcute una cu pămîntul.

Dacă la Corbești s-a învălătucit tornada, la Girișu de Cris a bătut grindina mai rău decît o katiușa rusească. Țăranii și-au amestecat lacrimile cu apa de ploaie scursă din stratul de gheață căzut năpristan.

După ce a distrus centrul satului, vîrtejul înnegurat s-a abătut cu furie peste cătunele de pe Valea Herpei și Valea Neagră, provocînd mari distrugeri.

Și în tot acest potop, bătrîne evlavioase căutau boabe de grindină pe care și le vîrau la sîn să îmblînzească cea mai îngrozitoare furtună ce le-a fost dat s-o vadă.

Iar din semințele aruncate de furtună, cu furie pe pămîntul celor două sate răsar tulpinile urîte ale foamei.

PAȘCU BALACI

VRAJA MĂRII... LIBERALIZATĂ!

Românul nostru, săracul, văzînd că anul acesta e loc și pentru el în hotelurile de pe litoral, și-a luat bucuros un bilet categoria I. Cum e modest din fire, nu s-a aruncat mai sus de categoria I B, adică s-a mulțumit cu o cameră la parter. E drept că nu s-a așteptat să nu aibă în cameră măcar un aparat de radio, ca să nu mai vorbim de televizor. Nu s-a ofticat cine știe ce, și-așa avea de gînd s-o rupă cu politica în perioada concediului. Odată intrat în cameră (el, care și-a făcut toate concediile cu țigaia și țucalul în fața cortului), n-a știut cum să fugă mai repede, căci toate, draperia, lenjeria, mocheta erau ude și miroseau a mucegai.

A deschis geamurile și-a început să despacheteze, dar au năvălit țînțarii. S-a uitat la copilul adormit sub pătura grea (de umezeală) : i se umezise părul și avea o paloare suspectă. Mai mult de o oră n-a putut rezista. S-a dus din nou la duduia de la recepție, care i-a dat imediat o cameră la etajul al doilea, pentru o diferență de 800 de lei. Și-a luat catrafusele și s-a mutat. Și acolo mirosea puternic a mucegai, dar nu era umezeală.

VALERIA DORNEANU

Taximetrist de Manhattan

I

O meserie sută la sută americană

Nu există american care să nu te avertizeze că New York-ul nu e America. New Yorkezii, la rîndul lor, îți atrag atenția că Manhattan-ul nu e New York-ul. America însă e de neconceput fără New York, iar New York-ul fără Manhattan nu are nici un înțeles. Metropola e construită toată între ape. E străbătută de rîuri largi, care se cheamă rîuri doar fiindcă pămîntul aflat între ape trebuie să poarte un nume : insulă, peninsulă, arhipelag ș.a.m.d. Manhattan-ul e o insulă. Privit de sus, seamănă cu o insulă. Privit dinăuntru, mai ales după ce începi să-l cunoști, nu seamănă cu nimic. E o planetă ținită și fascinantă, o lume excentrică, o lume dintr-o altă lume sărită de pe orbită : S.U.A. La orice oră din zi și din noapte insula duduie, îi auzi respirația, e vie. Totul e redefinit în Manhattan astfel că și Central Park e tot o mașinărie, tot o chestiune de tehnică și eficiență. Dacă înălțimea zgîrie-norilor dă seamă de ingeniozitatea constructorilor, trebuie să se știe că subsolul e tot atît de construit, că aceste blocuri sînt înfipte în stîncă întocmai unor dălți. Din adînc și pînă în vîrf, blocul e tot o mașină. Cu pămîntul scos pentru fundarea celor doi giganți din World Trade Center s-a umplut o parte din Hudson. Pe terenul astfel creat, s-au ridicat complexe de alți giganți. Dumnezeu nu-și recunoaște insula. Nu-i ce i-a dat el omului.

Manhattan-ul e centrul mondial al finanțelor dar și așezarea cu cel mai mare număr de taxiuri la kilometru pătrat. Am stat de vorbă cu mai mulți taximetriști de origine română și toți s-au referit, cu un soi de excitare tulbure la munca lor, ca atunci cînd nu știi dacă ce ți se întîmplă nu e chiar lucrul destinului. Cu mîndrie — care e un sentiment născînd din dragoste — dar și cu ciudă, cu disperare, cu panică și resemnare.

Provincialii, cînd fac excursii la New York, caută ocazia să urce într-un taxi galben (yellow cab). E o specialitate a locului care trebuie gustată. Provincialii speră să li se întîmple ceva, astfel ca să aibă ce povesti acasă. Dar știți, așa, o aventură rezonabilă. De cîțiva dolari spaimă, un ocol — dar nu prea adînc — prin Harlem ori măcar o istorioară a șoferului : cum i-a pus un client pistolul sub bărbie sau cum bătea el străzile pe la miezul nopții și cînd cine crezi că-i face semn să oprească : Marlyn Monroe! Ori Statuia Libertății. Ori, și mai bine, Joe Fazzini, tipul care a mîncat douăsute de ouă la micul dejun !

Aleargă în New York cam 20 000 de taxiuri galbene. Dacă în Manhattan ele umblă, în orele aglomerate, îndeosebi, în front compact sau în coloană, rar vezi vreunul în Queens ori Brooklyn. Din cei 20 000 de taximetriști, 1 000 sînt români : medici, ziariști, ingineri, profesori... Cazul în care românul a fost taximetrist și în țară e atît de rar încît nu interesează. E profesia în care poți intra aproape imediat ce capeți drept de muncă și cam singura care, în foarte scurt timp, îți aduce 100 dolari zilnic. E o ispită dulce, deși curînd îți devine clar că trebuie să alegi : ori pe taxi, ori te apuci de învățat, cu toate privațiunile luptei pentru împlinire profesională. Goana după cei 100 dolari zilnic transformă omul, îi schimbă firea, îl face să viseze și să ignore realitatea. Oamenii cel mai sigur înfipți în real din New York, taximetriștii, sînt și cei mai mari visători. Visul devine în cîțiva ani viciu. Fiindcă cei 100 dolari nu sînt decît rareori o sută în cap, tot timpul se ivește o cheltuială neprevăzută, iar ziua în care ai destui bani să te retragi și să te pregătești pentru licența în medicină, arhitectură sau drept e din ce în ce mai departe. Existența taximetristului e un cerc vicios. Puțini ies din el. Au ieșit, în orice caz, cei care au „medalioanele", adică dreptul de a avea în circulație taxiuri galbene. Cei care au medalioanele sînt, de regulă, și proprietarii mașinilor. Medalionul costa cîndva 50 000 dolari. Acum se vinde cu 150 000. Numărul de medalioane rămîne hotărît pentru 20 000. Munca e stresantă. În 10—15 ani un taximetrist e terminat. Plus că își dă seama repede că nu se îmbogățește. Cei care fac avere din afacerile cu taxiuri sînt întotdeauna alții. Asta te macină și-ți dă o stare veșnică cu ura. Urăști și nu știi nici ce, nici pe cine. Te urăști cu timpul pe tine. Dar nu-ți vine să renunți. Nu poți să uiți sezoanele cînd scoteai și 150 dolari pe schimb. Uiți doar anii în care n-ai trecut de media disperării : 50—60.

Proprietarii angajează șoferii rapid și tot atît de rapid se desfac înțelegerile. Șoferul îi dă patronului, la încheierea cursei sau cînd vine să ia mașina pentru cursa următoare, cota de 80 dolari. Anul trecut cota era 75. Recesiunea i-a adus patronului cheltuieli suplimentare care trebuie acoperite. Dacă vii din cartiere, trecerea prin tunel sau peste pod costă 4 dolari. Benzina pentru o zi — jumătate de rezervor — îți ia 15 dolari. Poliția e foarte activă și amenzile dure : cea mai mică: 65 dolari, cea mai mare: 265 dolari. Pentru același gen de forțări care în București costă 200—300 lei.

Povestea unei zile nebune. Zilele sînt toate nebune

Înainte de a istorisi ziua de muncă a unui taxi galben, să vorbim nițel despre aceea a unui taxi violet, a limuzinei (gipsy cab). Cine are medalion pentru limuzină e, în lumea taximetriștilor, un avut. Șoferul de limuzină, care-i adesori și proprietarul ei, primește comenzile prin telefon, la volan, și transportă afaceriști pe orice fel de distanțe. Șoferul de limuzină e, în multe cazuri, licențiat în inginerie, absolvent de Universitate, în orice caz un om care are „conversație", un tip stilat, care știe să poarte convingător cravata și-i deschide financiarului portiera astfel ca acesta, odată intrat în mașină, să se știe în siguranță. Șoferul de limuzină e plătit nu numai ca să transporte „persoane foarte importante" dar și să le aștepte. Și așteptatul trebuie să aibă stil.

„Nu vă luați după ce zic cei din cartiere — mă sfătuiește un taximetrist de „yellow cab" — New Yorkul e Manhattan-ul. Totul se întîmplă prin referire la Manhattan. Aici sînt banii. Aici se fac marile afaceri. Bani cu lopata. Numai că lopata o mînuie alții. În ce privește taximetrele, nimeni nu e, în fapt, pe cont propriu. Mașinile aparțin unei companii, și limuzinele sînt ale unei companii. Sistemul e creat nu atît ca să te poată controla, cît să se poată apăra el, să nu crească aberant numărul de „yellow cabs". Afacerea s-ar prăbuși rapid".

Am fost găzduit, timp de cîteva zile, în apartamentul din New Jersey City închiriat de trei amici — un economist, un fizician specialist în optică și un inginer constructor — toți trei taximetriști sau, mai corect spus, și taximetriști, cînd treburile cu ingineria merg prost. Iar acum, fiindcă, e recesiune, merg prost de tot. Magazinele gem de mărfuri — criza e, firește, una de supraproducție ! — pentru că s-a muncit prea mult, fabricile concediază muncitorii, dar muncitorii cumpără tot mai cumpătat și cercul nu reușește să se închidă. Din doi oameni, care anul trecut luau taxiul, ca să cîștige timp, unul ia azi metroul. Mărfurile au prețuri din ce în ce mai mici, însă numărul celor dispuși să cheltuiască e și el din ce în ce mai mic. Un fel de pîndă.

Apartamentul, situat într-o zonă unde se construiește, totuși, în ciuda recesiunii e luat cu chirie : aproape o mie de dolari lunar pentru un salon și două dormitoare. De la etajul al 16-lea, unde era situat, se vedea în splendoare, Manhattan-ul. Ziua, într-un soare alb ca aluminiul, noaptea îmbăiat în lumina electrică. Spectacolul e năucitor. E film, nu realitate. Amicii închiriaseră apartamentul ca să-i coste mai puțin casa; cheltuielile se împărțeau la trei. Garajul însă îl plătea fiecare : 120 dolari lunar. Nu e mult, nimic nu costă prea mult, atîta doar că și cea mai măruntă cheltuială tot se adună cu altele și se face mare. Cei trei, oameni de treabă, prietenoși dar discreți, în ciuda faptului că împărțeau același spațiu — mai bine-zis aceeași mochetă, întrucît paturi încă nu apucaseră să-și cumpere — „făceau bani". E o distracție tipic americană : să faci, nu să cheltuiești bani. Noi, românii, credem că americanii se joacă cu banii. N-am cunoscut o singură persoană care să arate indiferență la dolar. N-am spus la suta de dolari, ci la dolar! Cursa cu taxiul înseamnă 4—5, rareori 10 dolari. Bacșișul e pînă în 50 de cenți, rareori 1 dolar. Ieșirea în Manhattan, prin tunelul de sub Hudson sau pe poduri costă 4 dolari. Ziua de muncă începe cu o investiție : bani în benzină, bani pentru pod sau tunel, bani pentru un sandviș. Nici un taximetrist nu-și poate permite să parcheze, ca să ia masa. Unul din motive e că nici nu ai unde să parchezi. Dacă ar exista locuri de parcat, oamenii ar veni la slujbă cu mașina proprie. Locul zilnic într-un parcaj din Manhattan merge de la ieftin (5 dolari ora) la foarte ieftin (20 dolari — 24 ore).

TUDOR OCTAVIAN ■

Oame
de pe
ocea

În viziunea lui EMANUEL TÂNJALĂ

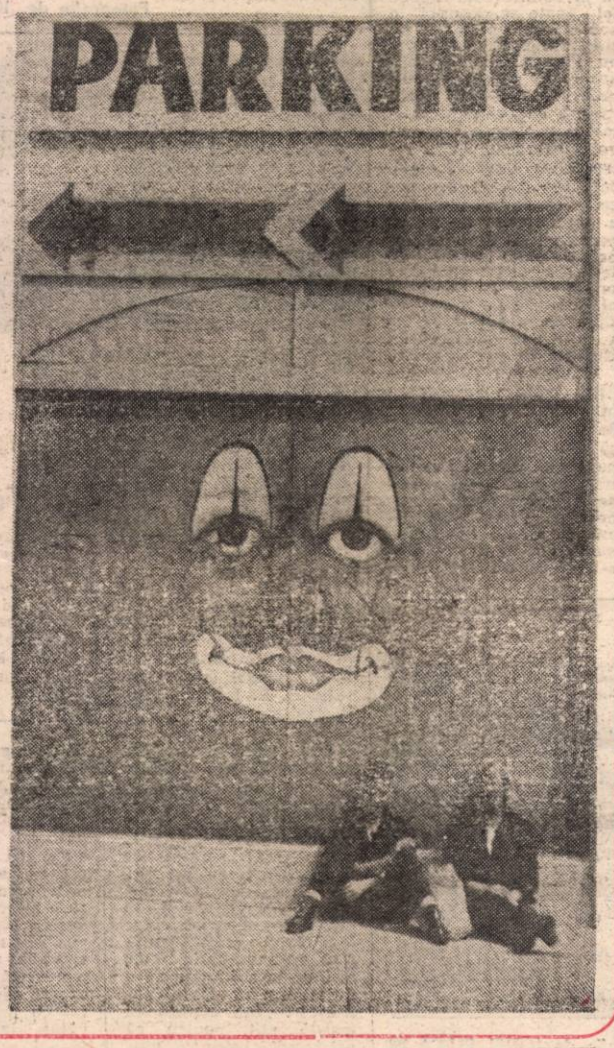

Se-ntorc nemţii?

– interviu cu domnul prof. univ. dr. KARL SINGER, preşedinte al Forumului Democrat al Germanilor din Banat –

— Domnule Singer, problema cetăţenilor români de naţionalitate germană s-a pus, la modul acut, în vara anului 1990. Plecarea definitivă în Germania atinsese, atunci, cote incredibile. În Transilvania (mai puţin în Banat) sate întregi au rămas pustii. Se crease impresia că o întreagă civilizaţie, germanică va dispărea din existenţa României postrevoluţionare. O dimensiune esenţială a politicii germane după unificare a devenit oprirea emigrării, concomitent cu crearea de condiţii propice întoarcerii unei părţi — cel puţin — a etnicilor germani plecaţi din România. Ceea ce nu e deloc simplu. Fiindcă asta înseamnă condiţii economice, infrastructură urbană şi rurală, investiţii, drepturi politice şi cetăţeneşti, cultură. Între realitatea românească şi şansa unei reîntoarceri se află, în acest moment, un singur sistem concret de conexiuni : Forumul.

— Da, iată un mod sintetic de a vedea lucrurile. Trebuie să vă spun, de la început, că Forumul funcţionează nu numai în Banat, ci şi în Ardeal, Maramureş (zona Satu-Mare), Bucureşti, Constanţa, Moldova şi că numărul membrilor înscrişi este de 25 000. Consiliul Director (al cărui membru sînt) are sediul la Sibiu. În Banat, după estimările Episcopiei Catolice, se mai află 55 000 — 60 000 de etnici germani, din care 16 000 sînt, efectiv, membri ai organizaţiei noastre.

— Politice ?

— Da. E o organizaţie politică, situată la echidistanţă de toate celelalte partide politice, dar deschisă dialogului şi colaborării cu acestea. După cum aţi sesizat, rolul nostru de „inter-conexiune" este foarte pregnant. Trebuie să convingem Occidentul că aici sînt şanse reale de afirmare şi, în acelaşi timp, trebuie să contribuim la crearea condiţiilor necesare. Dacă e adevărat că emigrarea în masă a saşilor din Transilvania a creat imaginea unui exod, tot atît de adevărat este că un puternic nucleu (format mai ales din şvabi) a rămas, considerînd că în România se va putea construi, în timp, o reală civilizaţie de tip occidental. Pot să vă spun, la capitolul „emigrare", că în Banat a existat un singur caz de plecare „radicală" a etnicilor germani, satul Brebu Nou din Caraş-Severin. Au rămas casele, a rămas căminul cultural cu uşile deschise şi cu 60 de scaune, din care nici unul n-a dispărut. Nici hoţi nu mai sînt !

— În mod ciudat, însă, satul Gărâna, apropiat de Brebu Nou, n-a înregistrat un astfel de exod.

— Acolo se întîmplă altceva. E zonă turistică. O parte din germani a plecat, o parte a rămas, iar casele celor plecaţi au fost cumpărate de elita financiară şi intelectuală a Reşiţei şi Timişoarei. A merge la Gărâna devine un lux. Pe de altă parte, şvabii de acolo (aşi căror strămoşi au fost aduşi de Maria Tereza din Stiria şi Boemia, ca să lucreze în păduri şi în mine) îşi păstrează neabătut tradiţiile, portul, modul de existenţă.

— De fapt, noi discutăm în esenţă despre păstrarea spiritualităţii şi civilizaţiei germane în Banat — cu toate componentele acestora. Să recunoaştem că una din cele mai importante este cea economică.

— Şi cea mai dificilă. Economia românească se află într-o tranziţie grea şi lentă. Nu sîntem spectatori ai fenomenului, ci ajutăm cît ne stă în putinţă. Iarna şi primăvara lui 1991 au concretizat o serie de contacte economice (prin intermediul nostru) cu Germania. Am pregătit şi am participat la vizita fostului prefect Florentin Cârpanu în landurile Nord-Rhein-Westfalia şi Baden-Würtemberg, am facilitat vizita fostului vicenprefect Mateescu în Bavaria. Relaţiile noastre cu Germania au ieşit din etapa „ajutoarelor" şi „cadourilor", intrînd în cea a investiţiilor, a relaţiilor financiar-bancare şi economice. Se mizează pe cîteva domenii-cheie. Întîi, micile întreprinderi. Meseriaşilor germani de aici li se acordă, prin Fundaţia de cooperare internaţională (organism de gestiune financiară al Forumului) — credite rambursabile pe termen lung, convertite la valoarea oficială fără dobîndă. Sase brutării construite cu asemenea credite vor funcţiona deja în luna septembrie. Ceea ce nu e puţin. O brutărie costă 90 000 de mărci.

— Dacă înţeleg bine, e un adevărat circuit financiar între Germania şi Forum.

— Exact. Numai circuitul financiar credit-rambursare (-profit) pune în mişcare iniţiativa particulară. „Cadourile" nu stimulează. În ce priveşte mica producţie, se profilează o întreagă reţea (de la întreprinderi care prelucrează esenţe de plante medicinale pînă la reparaţii de aparate electronice sau laboratoare de cofetărie) în numeroase comune bănăţene. Dar fiindcă marea parte a etnicilor germani trăieşte la sat, esenţială e problema agriculturii. Avem o Lege funciară, dar n-avem încă pămînt şi, mai ales, cu ce să-l lucrăm. În plus, populaţia e îmbătrînită.

— Soluţia ?

— Există variante de soluţii. Una : întemeierea unor asociaţii agricole conduse de un consiliu de 5—6 specialişti, dotate cu utilajele necesare; profitul împărţit în funcţie de suprafaţa lucrată. Deci, un fel de module. Fondurile pentru utilaje le putem obţine cu ajutorul guvernului landului Nord-Rhein-Westfalia. Ne propunem să facem achiziţiile din ţară. E mai simplu să cumperi un tractor de la Braşov decît din Germania. O altă variantă : arendarea pămîntului prin relaţii contractuale. Cu asigurarea, condiţiilor tehnice. Cum vă spuneam, posibilităţi există. Dar aplicarea legii merge cam încet...

— Ce se va întîmpla cu germanii plecaţi din ţară care ar dori să-şi reia pămîntul ?

— Bună întrebare. Şi-a pus-o şi dl. Cârpanu, iar soluţia găsită a fost concesionarea pămîntului pentru 20 de ani celor care, întorşi din Germania, ar vrea să-l lucreze. Această propunere (anunţată şi în presa germană) face acum parte din Legea concesiunilor privind societăţile lucrative.

— Vă confruntaţi, în acelaşi timp, şi cu criza marii industrii...

— E adevărat. Eforturile noastre, şi ale Prefecturii Timiş, s-au îndreptat încă de anul trecut, şi în această direcţie. De la vizite şi contacte protocolare s-a trecut la relaţii directe între întreprinderi. Se discută în prezent condiţiile înfiinţării la Timişoara a fabricilor de drojdie, de **hîrtie pe bază de paie**, de tractoare, de Coca-Cola, precum şi despre concesionarea activităţii de salubrizare unei firme specializate în acest domeniu. Există, însă, două mari probleme : banii şi drumurile.

— Cu ce plătim ?

— Aşa e. Pentru un circuit economic normal ne trebuie 3 500 km de drumuri numai în Banat, iar kilometrul de drum asfaltat costă 1,5 milioane de mărci. În Timiş nu există bani, dar există „Comtim"-ul. E un punct de pornire, dar nu şi de sosire. Piaţa germană nu mai are nevoie de carne. Deci, căutăm terţe piete, ca să închidem circuitul spre valută. Deocamdată, cu posibilităţile noastre, facem lucrări de canalizare la Biled, Tomnatic şi Bacova (problemă de care se ocupă inginerul constructor Alexandru Roman), construim sase case de bătrîni, o casă de cultură de mari dimensiuni în Timişoara şi multe altele. De construcţii se ocupă antreprenorul nostru general, dl. Paul Iosif.

— A construi, atît de repede şi de eficient, a devenit, la noi, un paradox. Construiţi, însă, şi altfel. Mai profund. În spirit.

— Consolidăm. Spiritualitatea germană — de care vorbeaţi mai devreme — înseamnă şi o cultură puternică, tradiţională, înseamnă şi o deschidere spre valorile spiritualităţii române în septembrie va avea loc Simpozionul internaţional Nikolaus Lenau. În iulie-august vor face un turneu în Germania cei 70 de copii care formează orchestra Liceului de muzică din Timişoara (majoritatea români) precum şi 10 elevi (sase români, patru germani) care participă la o expoziţie de artă plastică la Bonn. A luat fiinţă şi orchestra de muzică tradiţională germană condusă de marele dirijor Peter Oshanitzky — şi ar fi de amintit multe altele. Revin, însă, la ideea deschiderii spre spiritualitatea română. Cei care — prin publicaţii obscure — încearcă să provoace tensiuni naţionaliste, nu au nici o şansă în privinţa convieţuirii româno-germane. Să nu uităm că, în 1918, etnicii germani au ales Unirea. În ce mă priveşte, nu pot uita recenta întîmplare de la Buziaş, unde, după sfinţirea bisericii catolice, am fost invitaţi la biserica ortodoxă română, unde am fost întîmpinaţi cu un minunat cor şi cu o slujbă religioasă. În jurul meu, mulţi — şvabi sau români — plîngeau. Cred că asta spune mult.

— Ce credeţi, domnule Karl Singer? Se vor întoarce ?

— În primul rînd, cei rămaşi nu vor mai pleca. „Exodul" german, fără îndoială, s-a sfîrşit. Dacă democraţia va deveni o realitate şi noile structuri economice vor intra în funcţiune, România va deveni o mare şansă. O mare posibilitate de a investi.

RADU CIOBOTEA

Basarabia — consacrare internațională!

Nr. 3—7 din revista „FLACĂRA BASARABIEI", cu un documentat și incitant conținut de 12 pagini cuprinde textul integral al **Declarației de la Chișinău** a Conferinței internaționale „Pactul Ribbentrop-Molotov și consecințele sale pentru Basarabia", un interviu incomod luat de Ion D. Goia lui Eduard Kondratov, corespondentul „IZVESTIEI" la Chișinău, o anchetă internațională cu privire la soarta Basarabiei, la care au răspuns și un număr de profesori și specialiști americani.

Lupta pentru păstrarea

limbii și culturii strămoșești dusă de românii din regiunea Cernăuți face obiectul interviului luat d-nei prof. docent la catedra de limba română și filologie clasică a Universității din Cernăuți, Alexandrina Cernov.

Ion Zubașcu semnează un articol emoționant despre „Maramureșul de peste Tisa" și semnează, de asemenea, o scrisoare deschisă Parlamentelor României și Republicii Moldova, să nu se uite niciodată această înstrăinată parte a pământului românesc.

Dorin Sălăjan semnează un interviu luat domnului Eduard Virapian, prozator și regizor armean aflat în „exil" la Chișinău și răspunde scrisorilor cititorilor la noua rubrică: „Flacăra Basarabiei la dispoziția Dumneavoastră". Un scenariu uluitor privind adevărul despre evenimentele din Decembrie 1989 este semnat de dl. Mircea Ticleanu.

Așadar, un sumar dens, profund, serios, lămuritor în privința soartei românilor de peste Prut.

PAȘCU BALACI ■

Ghici cînd vine poliția?

Gheorghe Sandu din București, strada Drumul Sării, nr. 10, sector 6, a asistat într-o noapte de la sfîrșitul lui iunie la un spectacol de stradă înfricoșător: cinci indivizi beți, postați în mijlocul străzii, la intersecția cu strada Năbucului, atacau cu bolovani și bîte taxiurile particulare, agresînd șoferii și distrugînd tot ce era casabil la autoturisme. Timp de aproape o oră au căzut victime atacului huliganic cinci mașini. De la balcoanele blocurilor, deși era trecut de miezul nopții, mai mulți locatari priveau îngroziți scena. Revoltat, domnul Sandu a sunat la poliție, dar n-a răspuns nimeni. A încercat la secțiile de poliție 21, 22, 5, dar telefonul suna în gol.

După aproape două ore i-a răspuns secția 22 care a promis că trimite un echipaj la fața locului. Pînă la 4 dimineața a stat în balcon, dar n-a văzut nici măcar un polițist. Între timp, agresorii s-au topit și liniștea străzii n-a mai fost tulburată decît de scrîșnetul roților pe asfaltul acoperit de cioburi.

„Cum să nu-ți pierzi încrederea în poliție?" — se întreabă pe bună dreptate cititorul nostru. O altă întîmplare, de dată asta petrecută în Constanța, mi-a întărit convingerea că poliția noastră e tot cum zicea Chițac, timorată. În ziua de 11 iulie, pe la ora 17, într-o piață mizeră și obscură (dacă avea șase tarabe), din zona blocurilor turn de pe bulevardul Aurel Vlaicu, oprește o dubă urmată de trei mașini ARO ale poliției; din ele coboară cel puțin 15 polițiști, toți niște zdrahoni, se năpustesc spre tarabe, de unde înșfacă vreo 8 persoane, dintre care 4 bărbați, trei femei și un copil. Cei 8 infractori fuseseră prinși

în flagrant; vindeau semințe, gumă de mestecat, acadele. Păreau docili, chiar smeriți. Polițiștii-aprigi, plini de importanță, încadrau de-a dreapta și de-a stînga pe fiecare păcătos, de ziceai că au prins pe capii Mafiei, nu pe niște găinari prăpădiți. Eu nu zic că asemenea indivizi nu trebuie înlăturați, dar nici să cădem în ridicolul dictonului: „Se screm munții, se naște un ridicol șoricel".

Barbar cînta orchestra-'ceea!

Cîțiva locuitori din mult invidiatul centru al Capitalei ne scriu cu năduf despre riscul de a domicilia în strada Franklin și ne avertizează mai în glumă, mai în serios că îi paște balamucul. Aflați în nobila vecinătate a restaurantelor Lido, Cina și a Grădinii de spectacole Boema, oamenii cu pricina au îndurat veri de-a rîndul încrucișări teribile de orchestre, care își altoiau în așa fel producțiile, încît le puneau nervii la grea încercare: vrînd-nevrînd auzeau trei cîntecele și trei voci de aur în același timp. Grădina Boema se dărîmă — ori se renovează, cam greu de știut — restaurantul Cina este și el pe cale de dispariție, dar se pare că Terasa Lido, laolaltă cu onor formația de muzică ușoară, are ambiția de a umple golul lăsat de celelalte două. Căci, relatează grupul de locatari exasperați **„nu numai că și interpreții și boxele cîntă din rărunchi, nu numai că programul zilnic este de la 19 la 23, nu numai că muzica este cu zvircoliri din burice arab, turcese, și de alte orientalități, dar am avut plăcuta surpriză ca în noaptea de 11—12 iulie să nu dăm geană pe geană.**

Nu înțelegem cum a fost posibil ca șeful de restaurant să închirieze petrecăreților, pe lîngă Terasa Lido, și strada pe care locuim, și somnul nostru? Imaginați-vă că s-a făcut ora 23, 24, 1, 2... 6 (!) dimineața și noi așteptam cu nervii prăștie să înceteze bătăile nebunești ale tobei, văicăreala lăcrămoasă a turcofonilor, strigăturile nesărate ale starostelui de masă care ne informa cu cîte mii «au ieșit pe interval» romii invitați la botez."

Să vă răspundem că era firesc, ba chiar obligatoriu pentru domnul șef de restaurant să oprească muzica la ora obișnuită de încheiere a programului sau măcar să dea sonorul mai încet? Ce rost are să vă necăjim? Iar dacă v-am aduce la cunoștință că în Germania cei care locuiesc în apropierea aeroportului sînt scutiți de un procent însemnat din prețul chiriei — dat fiind că zgomotul le poluează fonic existența — s-ar chema că vă incităm. Așa că mai bine ne abținem de la comentarii, nu însă și de la expedierea scrisorii către secția de poliție a sectorului I, de la care așteptăm urgent răspuns.

De la coadă adunate

Eclipsa veșnică

— Greu mai e, dom'ne, cu căldurile astea!

— Mie-mi spui? Îmi fierb creierii-n cap și pînă 'om ajunge în față, mai e...

— De ce n-or aranja și ei locurile astea de stat la coadă, nu-nțeleg!

— Cum să le aranjeze?

— Să pună niște umbrelute, ceva...

— Ie-te ce-i lipsește chelului: tichie. Altfel ar sta omu' la coadă, dacă ar avea confort.

Te crezi în America Centrală?

— Da' cum e acolo?

— Ehe! Ala se ocupă de ce face soarele și profită.

— Cum adică?

— ... a fost o eclipsă de soare acu' cîteva zile pe la ei. Nu știai? Nebunie, nu alta! Au făcut tam-tam, să vină străinii, privatizații lor au vîndut maieuri, ochelari, lentile, toate prostiile...

— Scump, nu?

— Mai întrebi? Au crescut prețurile, e patru-cinci ori. Asa, deodată... De, au profitat!

— Parcă era și domnu' Iliescu prin zonă, nu?

— Era.

— I-or fi dat și lui o lentilă?

— Cum să-i dea o lentilă, dom'ne? Ce, e ca toată lumea! I-au dat un ditamai ecran.

— Ai dreptate. Tot uit că nu-i ca noi... Ca să vezi! Și, chiar așa au crescut prețurile?

— Da', dom'ne! De patru ori de cinci ori.

— Da cît a durat toată aiureala?

— A, eclipsa a fost de cîteva minute. Dar a fost totală!

— Aha!... Auzi, dacă stau eu bine și mă gîndesc, asta trebuie să fie și la noi, dom'ne: eclipsă.

— Ce eclipsă, dom'ne? Ai înnebunit? Nu ziseși adineauri că nu mai poți de cît te bate soarele?

—Ei, la noi e altfel de eclipsă. Nu știi cum se zice? „Originală".

Nu-i totală, da' e veșnică. Cred că ar putea să explice cu ea aiureala și prețurile.

— Nu ține, dom'ne! Ce, ai uitat? „Iliescu cînd apare, soarele răsare!"

— Fugi de-aici, că asta a fost anu' trecut, înainte de alegeri.

Acuma, toată lumea gîndește pe dos.

LIANA TATOS ■

Cum se smulge o declarație

Un accident trist a făcut-o pe Dana Vasilescu să-și amintească cam în ce fel poate să decurgă o anchetă cînd polițistul nu știe multe. Sau știe, dar nu se-mpiedică de amănunte. În noaptea de 5—6 iulie, aflîndu-se la o petrecere cu prietenii, cititoarea noastră a fost nevoită să răspundă la întrebările unui lt.-maj. care n-a considerat necesar să se prezinte, dar a ținut morțiș să-i suspecteze pînă spre dimineață pe cei interogați în legătură cu ghionionul prietenului lor care a alunecat de pe terasa aflată pe la etajul IV și a ajuns la Spitalul de Urgență în stare gravă.

Neînfricatul domn polițist, după toate probabilitățile lucrător la Secția 5, dorea fierbinte să afle cine l-a împins pe accidentat și înregistra plin de neîncredere declarațiile care susțineau în consens nu numai că nu l-a împins nimeni, dar și că nimeni n-a surprins momentul căderii. După două ore de istovitoare întrebări în căminul studențesc, locotenentul-major, al cărui nume ne scapă, a continuat investigațiile la secție. Unde, simțindu-se probabil pe teren propriu, nu s-a învrednicit nici măcar să vorbească la plural tinerilor, ba chiar le-a făcut o morală strașnică, nedîndu-se în lături nici de la a încerca să o intimideze pe Dana Vasilescu: „Îmi spunea că insistă atît pentru că prietenul nostru a murit; eu am început să plîng și nu mai eram în stare să scriu nimic, mă vedea că îmi tremură mîinile și că sînt într-un hal fără de hal, dar insista să scriu sperînd poate că sub impresia oribilă pe care mi-o făcuse minciuna lui o să declar cine știe ce!" E posibil să jonglezi cu emoțiile unui om doar pentru că trebuie să descoperi adevărul? Polițistul cu pricina așa a învățat la școală? Că scopul scuză mijloacele?

O ilustrată pe adresa comunei Bolintin

Fotografie de IONEL PUICĂ ■

Fotosurpriză

Fotosurpriza din numărul trecut (pag. 11) reprodusă și astăzi, îl avea drept principal personaj, pe... Boris Becker! Pentru a nu fi recunoscut de fanii lui și pentru a putea consuma liniștit, la o masă, o băutură, probabil răcoritoare, el purta perucă și ochelari negri! Revista americană Tennis a desemnat-o drept fotografia anului, în 1990. Cealaltă fotografie a fost făcută în timpul Internaționalelor Australiei, turneu de Grand Slam, cîștigat de Becker și îl reprezintă pe ...adevăratul B. B. Imaginea nu este totul!

Și femeile se demontează, nu-i așa?

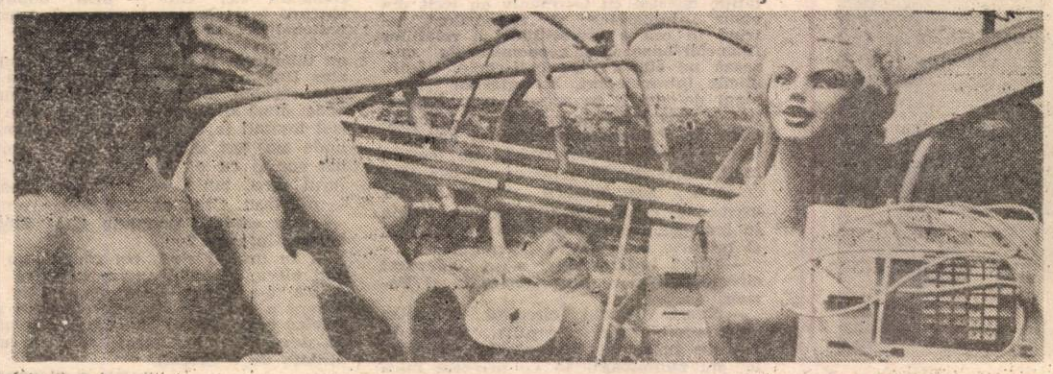

Fotografie de IONEL PUICĂ ■

ÎN ATENŢIA ŞOMERILOR!

Aşa cum v-am promis, am „atacat", în numele dumneavoastră, Ministerul Muncii şi Protecţiei Sociale.

Dat fiind interesul prezent în numeroase scrisori pentru problemele ridicate de perspectiva şomajului, „tot mai sumbră şi tot mai apropiată pentru un număr, şi el în continuă creştere, de salariaţi" — am citat din scrisoarea domnului Vasile Andreescu, din Bucureşti — ne-am oprit la **Departamentul forţă de muncă şi salarizare**, unde l-am avut drept interlocutor pe domnul **Octavian Partenie, secretar de stat, şeful departamentului.** Am aflat, aşadar, că în rezolvarea problemelor ridicate de şomaj, departamentul acţionează pe mai multe nivele.

Dispecerizarea ofertei de locuri de muncă existente în toată ţara. Pentru informarea celor interesaţi, aceste oferte sînt publicate în săptăminalul cu acelaşi nume — „Oferta".

Alături de ofertele societăţilor ce se vor adresa direct redacţiei vom publica în fiecare pagină „Aveţi dreptul ! Aveţi dreptate ?" şi oferte puse la dispoziţia noastră de către Ministerul muncii, care prin persoana domnului Octavian Partenie, a acceptat cu mult interes şi amabilitate propunerea de colaborare a revistei „Flacăra".

În acelaşi timp, departamentul va comunica — şi noi vom prelua imediat informaţiile pentru dumneavoastră — **proiectele economice la nivel guvernamental pentru anumite zone din ţară, proiecte a căror realizare va însemna şi crearea de noi locuri de muncă.** În cazul în care acestea vă vor interesa, veţi avea la dispoziţie adresa şi telefonul la care vă puteţi adresa pentru relaţii suplimentare şi pentru a vă comunica opţiunile.

Calificarea şi recalificarea forţei de muncă

La cererea beneficiarilor — societăţile comerciale — departamentul organizează cursuri de calificare şi recalificare pentru personalul unităţilor respective. Cheltuielile vor fi suportate de către Ministerul Muncii şi Protecţiei Sociale, care alocă acestei activităţi 20% din fondul de şomaj.

Noua orientare în stilul de muncă al ministerului o constituie **politica activă în domeniul forţei de muncă.**

Este vorba despre **calificarea în meserii previzibil necesare :** Adevărat, o asemenea calificare nu asigură, automat, şi un loc de muncă, dar oferă o şansă în plus în găsirea lui. Vă putem deja anunţa că sînt în desfăşurare asemenea cursuri la Constanţa, Tîrgovişte, Cluj, şi că în luna august se va organiza o nouă serie — gratuit pentru şomeri, contra plată, pentru angajaţi — despre care vă vom informa în detaliu. Deocamdată, vă putem anunţa că se au în vedere în special **meserii de birou, management de nivel mediu şi întreprinzători particulari.**

ATENŢIE ! TINERI ABSOLVENŢI DE LICEU, REŢINEŢI ! VĂ PUTEŢI ÎNSCRIE IMEDIAT LA ACESTE CURSURI !

La acest ultim capitol merită să ne oprim puţin. Domnul secretar de stat Partenie a ţinut să sublinieze în mod deosebit importanţa acordată viitorilor întreprizători particulari, care, în cadrul acestor cursuri vor căpăta cunoştinţele generale indispensabile în domeniul juridic, economic, gestiune, contabilitate.

Ceea ce ni s-a părut deosebit de interesant este **intenţia ministerului de ajuta, prin intermediul băncilor, pe cei ce doresc să devină întreprinzători, cu credite care, prin asocierea a 5—10 persoane aflate în stare de şomaj să poată constitui un capital suficient pentru demararea unei activităţi private,** pentru care ministrul va acorda chiar şi asistenţă, în aşa fel încît să fie asigurate toate premisele reuşitei.

Cu promisiunea că vom reveni într-un număr viitor cu amănunte, ne oprim aici. Nu înainte, însă, de a vă comunica, din partea ministerului, că oficiile forţei de muncă din întreaga ţară vă pun la dispoziţie toate datele necesare informării dumneavoastră.

ROXANA PAICU MANOLESCU

Parlamentul stă tot cu gunoiul în prag?

Se întreabă asociaţia locatarilor din strada Enăchiţă Văcărescu nr. 22, Bucureşti care s-a văzut pusă într-o situaţie de tot ciudată. După revoluţie, lucrătorii de la Salubritate veneau din ce în ce mai rar, iar din ianuarie a.c. n-au mai binevoit să ridice gunoiul decît la o lună, o lună jumătate, de fiecare dată pretinzînd pentru această favoare 300 de lei.

Locatarii au răsuflat uşuraţi în iunie a.c. cînd, primind o chitanţă de la proaspăt cosmetizata Regie Autonomă de Salubritate Urbană Bucureşti, şi-au imaginat că ce scrie aia e şi au achitat 483 lei pentru lunile ianuarie — martie. Nu mică le-a fost însă mirarea cînd „la începutul lunii iulie lucrătorii de la Regia autonomă au pretins suma de 400 lei lunar, dacă vrem să aibă grijă de gunoi. Şi pentru că nu s-a dat această sumă, au lăsat gunoiul neridicat din luna mai şi au plecat. Ţinînd cont că sîntem o asociaţie formată din 14 familii, dintre care două dintr-o singură persoană, patru din două persoane, iar celelalte din trei, suma lunară ni se pare imensă pentru a scăpa de gunoiul care emană mirosuri oribile, imposibil de suportat, bîntuit de muşte, din cauza căruia nu mai putem să aerisim apartamentele pe căldurile acestea."

OLTEA MUTULESCU

Protecţia socială ?!

Cu ce se mănîncă, maică ?

Fotografie de IONEL PUICĂ

Spre Europa, drum blocat

Cine crede că avem toate căile spre Europa deschise, se înşală. Spre a verifica afirmaţia mea nu aveţi decît să încercaţi următoarea tentativă. Mergeţi la Poştă şi solicitaţi să vă expedieze o telegramă în străinătate. O să vi să pară suspectă amabilitatea funcţionarei, cu care nu sînteţi obişnuiţi, dar, vă veţi spune că, în sfîrşit, se mişcă ceva cu economia asta de piaţă. După ce vă ia cîteva sute de lei pentru două rînduri, funcţionara vă oferă, zîmbind, recipisa. Atunci, puneţi întrebarea fatidică : „Ajunge pînă mîine ?" şi veţi constata cum, brusc, atitudinea duduii revine la ce cunoşteaţi. Acră şi, dintr-o dată, preocupată de altceva va mormăi că nu, în nici un caz, poate peste cîteva zile, că e stricat telegraful. Vă veţi revolta şi o veţi întreba de ce nu v-a spus de la început, ca să mergeţi la alt oficiu. Persoana va deveni ironică. N-aveţi unde merge, situaţia este aceeaşi peste tot, e stricat de mai multe zile telegraful central. Habar n-are cînd se va reglementa, ea banii nu vi-dă înapoi, pentru că a tăiat chitanţă. N-ai decît să suspini resemnat şi să constaţi că drumurile spre Europa se blochează, unul după altul.

Dialog în preajma trandafirului

Ce s-a mai supărat săptămîna trecută florăreasa mea ! Nu pentru că nu i-aş fi luat trandafirii. Ştie ea ce miresme prefer. Aitul a fost necazul: „Haoleo, minca-te-aş ! Nu-mi da bani din ăştia, dă zece lei, că-i încurc cu hăia dă un leu, că dau la rest şi mă păcălesc". N-ai decît să te uiţi bine cînd îi dai, am ripostat. „Io să mă uit ? Să se uite hăia, de făcură zece lei că-i acu' mai mic ca leu'!"

Ce-o fi vrut să spună florăreasa mea ?

Amintire din timpul campaniei electorale

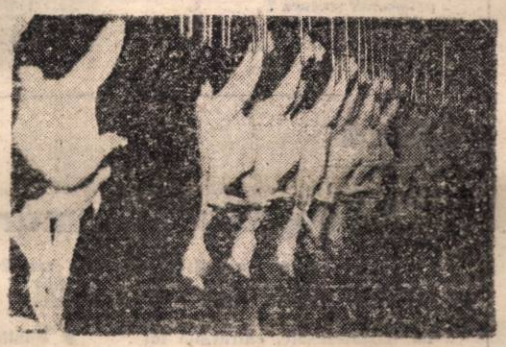

Mic breviar de adrese utile

- MINISTERUL COMERŢULUI ŞI TURISMULUI — str. Apolodor nr. 1—7.
- DIRECŢIA GENERALĂ A PAŞAPOARTELOR ŞI CONTROLUL TRECERII FRONTIEREI — str. N. Iorga nr. 29.
- DIRECŢIA GENERALĂ A VĂMILOR — str. N. Iorga, nr. 19.
- PARLAMENTUL ROMÂNIEI — Aleea Mitropoliei
- MINISTERUL LUCRĂRILOR PUBLICE TRANSPORTULUI ŞI AMENAJĂRII TERITORIULUI — Bdul. Dinicu Golescu, nr. 38.
- ASOCIAŢIA PENTRU PROTECŢIA CUMPĂRĂTORILOR DE AUTOTURISME — Bdul. Banu Manta, nr. 1.

ELENA GRECESCU

POŞTA REDACŢIEI

GHEORGHE TOMOIAGĂ — localitatea Moisei, str. Morii, nr. 995, jud. Maramureş : Înclinăm să-i dăm dreptate domnului Nicolae Bucur, şeful Biroului de presă al Ministerului de Interne. Drept care, voi cita din răspunsul primit la redacţie din partea acestei instituţii ca urmare a solicitării noastre de-a „se face lumină" în cazul dv. : „Menţionăm că starea conflictuală între cele două familii persistă, acestea reclamîndu-se reciproc la diferite organe de stat, invocînd uneori motive neconforme cu realitatea".

ION MARIN — Bîrlad, str. Karl Marx, nr. 29, bloc 9, sc. B, ap. 23: Ne înclinăm în faţa dv., şi-a tuturor dascălilor care de-a lungul întregii lor activităţi au ştiut să le vorbească copiilor despre istoria adevărată a ţării, insuflîndu-le sentimente pentru noţiuni care n-au dreptul să se demonetizeze: patrie, neam, unitate naţională. Aşteptăm vremea cînd vom fi mulţi cei care vom lupta pentru ca graniţa să nu ne mai treacă peste genunchi. Domnule învăţător, sînteţi bine documentat, dar materialul este prea lung pentru a putea fi publicat.

GRIGORE ŢOPAN — Braşov, str. Ion Huniade, nr. 21 : Faptele despre care ne scrieţi sînt într-adevăr cutremurătoare. Vă rugăm să ne trimiteţi o altă scrisoare, încercînd să le comprimaţi într-o filă şi jumătate, altminteri nu le vom putea face cunoscute.

ELENA GRECESCU

Locuri de muncă

JUDEŢUL SĂLAJ

Societatea comercială TILCOTUB Zalău
— 4 economisti comert exterior
— 2 economisti finante-contabilitate
— 2 programatori
— 1 translator — lb. franceză, engleză, germană
— 1 impiegat miscare
— 1 psiholog

Directia judeteană de statistică
— 1 analist programator
— 1 inspector principal studii superioare economice

Întreprinderea anvelope Zalău
— 1 translator germană-franceză
— 3 electricieni autorizati de 6 Kw
— 3 electronisti AMC

JUDEŢUL HUNEDOARA

Coratrans S.A. Deva
— 1 vopsitor auto

Societatea comercială Condor S.A. Deva
— 1 conducător auto
— 1 macaragiu

Exploatarea minieră Vetel — Deva
— 1 inginer electromecanic

IZOPA — Deva
— 10 tinichigii
— 10 izolatori termici
— 10 izolatori hidrofugi

SIDERMET Călan
— 1 jurisconsult
— 2 economisti
— 1 sef serviciu desfacere

Întreprinderea minieră Hunedoara
— 1 tîmplar
— 17 mineri subteran

„ELIS" Hunedoara
— 4 zidari
— 1 zugrav-vopsitor
— 1 mecanic utilaje

U.M.R. Brad
— 3 mecanici locomotivă

Societatea comercială General Trans
— 3 mecanici auto

Clubul sportiv Petrosani
— 2 muncitori necalificati

Sectia drumuri si noduri
— 5 asfaltatori

Compet S.A. Petrosani
— 50 zidari

Romsilva — Deva
— 9 pădurari

R.A. Activitatea — Orăstie
— 3 zidari
— 3 fochisti

JUDEŢUL ARGEŞ

Sancon S.A. Pitesti
— 1 electrician auto

PECO S.A. Pitesti
— 5 vînzători
— 4 primitori produse fluide

Societatea comercială TAVIRA S.R.L.
— 10 lăcătusi confectii metalice

Societatea comercială Trans Service
— 2 tinichigii auto
— 2 vopsitori auto

Divertex — Pitesti
— 10 tesători
— 3 bobinatori fire
— 1 încărcător

Întreprinderea motoare electrice
— 4 paznici

REGOCOM
— 29 izolatori hidro

SOCOMAR S.A.
— 5 zidari
— 3 dulgheri
— 5 mozaicari
— 5 maistri constructii

Coop. MARCO
— 5 muncitori necalificati pentru

ISPTA Costesti
— 4 prelucrători aşchiere categ. 3—6
— 2 lăcătusi mecanici masini unelte
— 5 electr. categ. 3—6

SIMARC S.A. Pitesti
— 2 instalatori 10 ani vechime
— 4 sudori electrici autogeni
— 1 constructor structuri
— 1 dulgher

UFET Voinesti
— 30 muncitori necalificati exploatare forestieră

BAMOF Curtea de Arges
— 4 economisti finante-contabilitate sau 4 contabili cu 8 ani vechime

S. Coop. Unirea Mestesugărească
— 20 brodeze cu munca la domiciliu

Băiculesti S.A.
— 90 muncitori necalificati sezonieri (1 august — 1 decembrie)

FLACĂRA
PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

SEMNAL

Mariana Negruș — **Finanțarea schimburilor internaționale. Politici. Tehnici.** Editura Humanitas. Colecția „Biblioteca economistului". 283 pagini. 105 lei.

Riguros și larg accesibil totodată, volumul se adresează specialiștilor în economie, studenților și celor implicați în activitatea firmelor de import-export sau turism internațional. Plecînd de la premisa că participanții la schimburile economice internaționale ajung tot mai des în fața unor situații complexe, greu de depășit, autoarea și-a propus să realizeze un instrumentar de referință în domeniul finanțării schimburilor internaționale, să clarifice și să ordoneze politicile și tehnicile de finanțare și conceptele utilizate în practica internațională. Pentru ca lucrarea să fie cît mai utilă s-a evitat teoretizarea excesivă, fiind preferate aspectele practice, implicațiile concrete ale fenomenelor analizate. În același scop a fost inclus în finalul cărții un corp de legi — Decret-lege privind unele măsuri pentru atragerea investiției de capital străin în România, Legea numărul 15, privind reorganizarea unităților economice de stat ca regii autonome și societăți comerciale, Decret-lege privind camerele de comerț și industrie din România, Norme privind condițiile în care pot fi desfășurate servicii de comerț exterior pe baza liberei inițiative etc. — de o importanță majoră pentru întreprinzătorii din acest domeniu.

DOMNIȚA ȘTEFĂNESCU

Scrisoare deschisă

**DOMNULUI PETRE ROMAN,
PRIM-MINISTRU AL GUVERNULUI ROMÂNIEI**

**DOMNULUI ALEXANDRU BÎRLĂDEANU,
PREȘEDINTELE SENATULUI**

Stimate domnule prim-ministru,
Stimate domnule președinte,

Referitor la recent încheiatul Festival internațional de muzică ușoară „București '91", vă aduc la cunoștință că am fost ținta unui furt fără precedent în istoria competițiilor de acest gen organizate în țara noastră înainte și după Revoluția din decembrie '89, răpindu-mi-se în mod samavolnic dreptul de a fi prezent în finala secțiunii de creație, în calitate de autor al versurilor scrise pentru piesa „Numai tu", care avea să obțină finalmente primul loc — drept recunoscut oficial de juriul fazei de preselecție. În pofida tuturor demersurilor ce le-am întreprins, factorii de decizie au acceptat substituirea versurilor mele cu un text scris de domnul Dan V. Dumitriu, piesa apărînd în finală sub titlul „Dacă pleci". Principalii vinovați de această inadmisibilă încălcare a celor mai elementare prevederi regulamentare sînt domnii **Titus Munteanu**, directorul artistic al Festivalului, și **Horia Moculescu**, președintele juriului secțiunii de creație în faza finală din 3—7 iulie a.c.

Vă rog respectuos să binevoiți a dispune, în acest sens, efectuarea unei anchete care să constate cauzele acestui **caz tipic de fals și uz de fals.**

Cît privește celelalte două imense, grosolane abdicări de la normele eticii profesionale — frustrarea compozitorului Marian Nistor, în văzul lumii, în faza „5 din 12" și introducerea frauduloasă în finală a unei piese („Poate mîine", de Ion Cristinoiu) care fusese respinsă la preselecție, și „împingerea" sa pînă pe poziția a treia a clasamentului final — consider că intervenții în această direcție cad în sarcina compozitorilor care se simt lezați — și numai dacă vreunul din aceștia are curajul s-o facă...

Cu mulțumiri,
SANDU ȘTEFĂNESCU

București, 17 iulie 1991

Institut teologic, nu fabrică de popi

Pentru mulți dintre noi, Institutul teologic a fost ani de-a rîndul un loc izolat, ferecat, tabu. În afara obligațiilor, statutul studenților teologi nu mai avea nimic comun cu statutul studenților de la facultățile laice ; pînă și accesul în policlinicile și spitalele studențești le era interzis. De teama contaminării, politica ruperii lor de lume (care avea binecuvîntarea Departamentului Cultelor) le-a transformat studența într-o lungă perioadă de carantină. Mulți dintre ei, cînd ajungeau preoți, ne întreceau în cele lumești sau se mulțumeau cu platitudinea unui ritual care începea, invariabil, cu acel „Încă ne rugăm pentru sănătatea președintelui R.S.R."... Ce s-a schimbat (dacă s-a schimbat) aici, unde pînă mai ieri s-a făcut educație religioasă laolaltă cu învățămînt politico-ideologic. Iată obiectul discuției cu secretarul institutului, părintele Virgil Ionescu, și cu liderii organizației studențești „ASTOR" (afiliată la Liga Studenților), studenții Radu Creangă și Tudorel Puia. Vă prezentăm, în rezumat, principalele probleme abordate.

— Care este rolul bisericii ortodoxe, în societatea noastră „bolnavă" ?

V.I. : Pînă acum, biserica a fost obligată să se mărginească la activitatea liturgică, și aceea ciuntită. Astăzi, biserica trebuie să se implice în viața socială și să ducă și activități de catehizare.

R.C. : Biserica Ortodoxă trebuie să redevină ce-a fost : spiritualitate și chiar alternativă în perioadele de impas politic.

ÎNCĂ SE MAI PREDAU CURSURI DIN '956, DIN PERIOADA OCUPAȚIEI RUSEȘTI

— Mai este valabilă vechea programă școlară ?

V.I. : Ar trebui introdusă în anii terminali practica misionară. Pași mici s-au făcut la inițiativa studenților, s-au început acțiuni de acest gen cu studenții de la facultățile laice, la care nu ateismul îngrijorează, ci indiferența.

T.P. : Singura modificare de substanță e că s-a scos învățămîntul politic. În rest, nu s-a schimbat nimic, mentalitatea e aceeași.

R.C. : Ceea ce mi se pare grav e că la noi se pune în continuare accent pe cantitate, nu pe calitate. O materie ca Patrologia (Viața Sfinților Părinți) nu este decît o înșiruire de date cuprinse într-un manual pe care ni-l citește părintele Ștefan Alexe, manual care datează din '56, cînd se aflau trupe sovietice la noi.

— Examenul de admitere trebuie să evalueze numai cunoștințe sau și calități morale ?

V.I. : Nu există, din păcate, un test de vocație, dar noi considerăm că cei mai mulți candidați, fiind și absolvenți de seminar, vin aici din vocație. Oricum, nu putem găsi nestemate la tot pasul.

R.C. : Sînt și nechemați printre noi, nu în sensul incompatibilității cu activitatea liturgică, ci a unei mediocrități religioase, care este rodul superficialității și suficienței pe care le dă motivația exterioară.

— Își urmărește Institutul absolvenții, are cunoștință că pe unii i-au renegat credincioșii ?

V.I. : O astfel de legătură nu există între institut și absolvenții noștri.

„ȚUȚEA MOARE ÎN SPITAL, IAR POPORUL E ÎNDRĂGOSTIT DE ILIESCU"

— În ultimii ani, au proliferat sectele și oamenii s-au îndepărtat de biserica ortodoxă. V-ați pus problema reevaluării calității de preot ?

V.I. : Da, el nu mai trebuie să fie un simplu oficiant al unui ritual, ci să se implice în problemele de asistență socială, de unde și ideea înființării Facultății de teologie și asistență socială și de catehizare. Deocamdată, nici pentru predarea religiei în școală nu sîntem pregătiți, neavînd suficiente cadre.

R.C. : Institutul teologic nu trebuie să fabrice preoți, ci oameni de cultură, capabili să refacă nu numai prestigiul Bisericii Ortodoxe, ci și al neamului acestuia, care a primit libertatea ca dar de la Dumnezeu și o lasă să se irosească, pentru că nu-i învață nimeni ce să facă cu ea — sau îi învață prost. Un mare învățător, l-am numit pe Țuțea, moare în spital și poporul nostru n-are hăbar, el e îndrăgostit de Iliescu și de Roman.

VALERIA DORNEANU

CIORAN

Silogismele amărăciunii

● Dacă Nietzsche, Proust, Baudelaire sau Rimbaud supraviețuiesc schimbărilor modei, asta se datorează cruzimii lor dezinteresate, chirurgiei demonice, fierii lor generoase. Ceea ce face să dureze o operă, ceea ce-o împiedică să se învechească este ferocitatea sa. Afirmație gratuită ? Ce faimă are Evanghelia ? O carte agresivă, veninoasă cît cuprinde.

● Publicul se aruncă asupra autorilor așa zis „umani"; el știe că n-are de ce să-i fie frică ; opriți ca și el la jumătatea drumului, acești autori îi vor propune un aranjament cu Infernul, o viziune coerentă a Haosului.

● „Talentul" este mijlocul cel mai sigur de a falsifica totul, de a desfigura lucrurile și de a se înșela pe sine. Existența adevărată aparține doar acelora pe care natura nu i-a copleșit cu nici un har : De aceea ar fi greu să-ți imaginezi un univers mai fals decît universul literar, sau un om mai lipsit de realitate decît omul de litere.

În românește de
EUGENIA VASILE

Am văzut cu ochii mei

Cum se muta vechea nomenclatură

...„Buftea" este numele unui om, nu al unei localități.

Astfel s-a numit colegul meu de bancă, așezat alături spre disperarea mea și care își aducea de acasă jumări din două reci așezate între două felii de pîine, învelite în ziar ; își desfăcea, tacticos, hrana asta **exact** în pauza mare !

Locuiam, pe atunci, nu foarte departe de **„Școala elementară Nr. 1" din Craiova** (funcționează și astăzi, în apropierea celebrei Văi a Vlăicii — și-a schimbat însă denumirea, firește), de cele mai multe ori plecam de acasă fără mîncarea destinată, vezi Doamne !, recreației mari : eram bine hrănit în acel an — mai existau, din belșug, butoaie cu brînză, icre negre sau roșii, lăzi cu marmeladă sau halva, prin băcăniile particulare — eram bine hrănit, așadar, în **anul acela**, nu insist.

Atîta doar : **mă înnebuneau, la școală, jumările lui Buftea !...**

Sosise în școala noastră de curînd, prin al doilea semestru (așa le spunea pe atunci, „semestre", după moda rusească — aveam să aflu ceva mai tîrziu lucrul ăsta), îl așezaseră alături de mine fără a-l prezenta clasei întregi, așa cum ar fi fost obiceiul. Se ivise un loc liber : îl dăduseră afară pe unul, Văcărescu, repetent cu tradiție ani de-a rîndul, nouă ni se părea un „domn bătrîn", venea la cursuri — atunci cînd venea ! — în costum și cravată, purta la pantalonul impecabil călcat o curea dintr-acelea subțiri și transparente, din „nailon" american, ne luase mințile mai ales cu cureaua asta a lui (pe atunci, o simplă curea **de ceas**, din nailon american, costa cît o pereche de patine uzate sau cît un stilou cu pastă, dintr-acelea cu „bilă" în vîrf — că tot atunci apăruse și minunea asta !) — repet, ne luase mințile Văcărescu. Nu știu nici în ziua de azi cum l-au adus în școala noastră pe omul ăsta, știu însă că nu l-au putut da afară decît după ce l-au descoperit un tată chiabur... !

Colegul meu de bancă însă — Buftea, ăsta ! — nu ieșea nicicînd în recreație : nu știu cum făcea, dar în fiecare pauză mă pomeneam cu el mușcînd din blestematul ăla de sandvici cu ouă. Iar mie mi se făcea rău de foame, speriindu-mi părinții o dată ajuns acasă... !

Erau niște zile tulburi, nu știu cum se iscase zvonul că ne paște o nouă stabilizare monetară (ca în '947 !), de acasă părinții îmi dădeau bani, mărunțiș, cu ghiotura — ce să faci cu ei ? ! Cumpăram timbre, devenisem „filatelist", era o modă asta, apoi schimbam timbrele cumpărate pe **DOX-uri** și **„Romane de 15 lei"**, editate de Ig. Hertz — descoperisem **aventura lecturii** — și atunci a intervenit, într-o zi, absent și oarecum posac, vecinul meu de bancă : **Buftea.** „Hai, bă, pe la mine — mi-a spus, **fără a mă privi** — să-ți arăt ceva !"

...Cred că trecuseră săptămîni bune de cînd așezați alături, în bancă, nu schimbasem o vorbă ; aproape că **nu-i cunoșteam vocea**, profesorii evitau sistematic să-l scoată la tablă, auzisem de pe la unii că taică-su ar fi un „mare șteab" la regiune — eu, unul, nu prea înțelegeam atunci ce-i aia **regiune**, mă irita însă pofta cu care-și înfuleca jumările **alea.**

L-am întrebat că de ce să vin, el mi-a răspuns : **„de-aia !"**, și a zîmbit apoi, explicîndu-mi, cu fraze întortocheate, că „are niște cărți, niște fascicule" ce s-ar putea să mă intereseze și că „te văd cu bani, hai, cînd vii pe la mine ? !". Ne venise o profesoară nouă, preda **biologia** (materie abia pătrunsă în școala noastră elementară), era o tînără frumoasă foc, îi admiram picioarele, noi, țîncii pe sub rama catedrei ; atunci cînd, după fecundația plantelor și animalelor, venise și rîndul împerecherii oamenilor (la care tînăra profesoară, încercînd să ne explice, roșise foc !), el, Buftea ăsta — taciturn de obicei — dăduse două răspunsuri memorabile : la o primă întrebare, apropo de natalitate, și în care problema era ce se poate face cu un cuplu (doi oameni), care nu vor, sau nu pot să se împerecheze ? !... **„Îi lași pe o insulă !"** — spusese Buftea, și risese primul.

„Care e deosebirea dintre om și maimuță... ?" — fusese a doua întrebare a frumoasei profesoare, evident cu referire la ceea ce ne explicase anterior. **„Maimuțele nu au buletin!"** — răcnise Buftea, de lîngă

Singurătatea de sub tăcerile de piatră

Îl văd, bătrîn și aplecat, ieșind din capelă. Numai el poate fi. Alerg, îi tai drumul.
— Părinte Ioan!

Mă măsoară cu o privire iute și întrebătoare. Îi spun cine sînt și de ce am venit. Ridică sprîncenele cărunte și stufoase. Refuză să vorbească. Cu orice zarist în general, cu unul de la „Flacăra" în special. Păunescu a fost lucrarea diavolului. O inteligență rea. L-a criticat pe Blaga. Nu înțelesese Păunescu ce voia să spună Blaga prin cuvîntul „horă". Părintele Ioan Negruțiu nu mai vrea să fie notat și înregistrat. I-a ajuns. Ce i-a ajuns? Tace. Arunc geanta, carnețelul, pixul. Îmi golesc buzunarele. Mă autoperchezițonez. Sînt curat. Ce i-a ajuns? Întrebările. Interogatoriile. Mînia comunistă. Dictatura proletariatului. L-au luat noaptea, din casă de la Beiuș, în '48. Nu știa de ce. L-au bătut, l-au chinuit. l-au închis. Nu știa de ce. L-au condamnat la zece ani pușcărie grea. A stat zece ani, în toate pușcăriile Ardealului. La Oradea s-au împlinit zece ani. I-au dat hainele și foaia de eliberare. A deschis ușa spre libertate și în fața ușii erau doi ofițeri de securitate care i-au spus numai atît: „Ești arestat pentru uneltire împotriva orînduirii socialiste". Retrăiește coșmarul acelei secunde în care, după zece ani de infern, a deschis ușa aceea **spre altă pușcărie**, fără să știe de ce, iar mai tîrziu a fost trimis în Bărăgan, unde a stat doi ani, și după Bărăgan l-au chemat, l-au întrebat, i-au întors sufletul pe dos și el aștepta cuvintele „Ești liber" așa cum aștepți aerul și apa și pămîntul, voia să afle, după atîta amar de vreme, **de ce** i s-au întîmplat toate astea, să-și caute propria vinovăție, s-o înțeleagă și să se biciuiască cu ea în zilele și nopțile cite le-o mai avea, iar **ei** au completat niște hîrtii și i-au spus, cu un aer absent: „Acum ești condamnat la 35 de ani muncă silnică". N-a căzut acolo, retezat de Dumnezeu, n-a murit, dar nici n-a mai trăit, l-au trimis la muncă silnică și a devenit un simplu animal, trezit în bătăi, asudat în munci, înfometat peste măsură și după 16 ani și 4 luni de pătimire a fost chemat din nou și **pus în libertate.** Fără să i se spună de ce. L-a întîmpinat un fost elev de-al lui de la Beiuș, ajuns procuror militar. (Tot elev de-al lui a fost și Mircea Maliță). Și procurorul ăsta al cărui nume nu vrea să-l rostească, i-a spus: „Domnule profesor, v-am studiat dosarul din scoarță-n scoarță. Nu există nici o acuzație. Sînteți absolut nevinovat".

N-a murit nici atunci, dar a renunțat la viață și la capriciile istoriei, respirînd aerul fără de timp al religiei ortodoxe. Curînd, Patriarhia l-a numit inspector general al cultelor din România. După cîțiva ani, s-a retras la Timișoara. Aici, Mitropolia l-a numit redactor-șef al publicației „Învierea". A condus-o, dar n-a scris un rînd. A refuzat să-și pună și să i se pună întrebări. S-a simțit bătrîn și a cerut învoirea Înalt Prea Sfinției Sale Mitropolitul Nicolae să se retragă într-o mănăstire. De zece ani e aici. Are 75 de ani și vine lume de departe să-i asculte predicile. Vorbește frumos, dar nu răspunde la întrebări. Nu crede în oameni. Îi e teamă de comunismul sălbatic din ei, față de care el e, desigur, un uneltitor prin fatalitatea destinului său. A trăit în mijlocul unei istorii absurde. El o refuză, iar ea îl fascinează. E singurul din toată mănăstirea care citește presa, urmărește radioul și televiziunea, e la curent cu totul. Își caută, în păienjenișul politic și uman, vina pe care o avea de ispășit și pe care o ispășește aici, tăcut, cărunt, bănuitor și neîmblînzit. „Sînt convins că nu poți memora toate astea — îmi spune. Sper că nu m-ai înregistrat. Arată-mi geanta". I-o dau și scotocește, cu mîinile tremurînde, pînă o lasă, obosit și trist. „Iartă-mă și uită. Eu am uitat". Se întoarce cu spatele și pornește, încet, tîrșiit, prin praful alb al amiezii înalte și pustii care învăluie mănăstirea într-o liniște răcoroasă. În liniștea superbă și amăgitoare a atîtor destine răsfrînte în direcția Dumnezeu.

RADU CIOBOTEA

Un atelier al prieteniei

Instituită acum un an, Fundația „Kriterion", urmărindu-și cu consecvență țelurile propuse, a devenit un veritabil atelier al prieteniei. Fructificînd experiența acumulată de Editura „Kriterion" în cele două decenii de existență în care a publicat, în limbile minorităților naționale din România, atît opere originale cît și traduceri din literatura română clasică și contemporană, asigurînd, totodată, cititorului român posibilitatea de a face cunoștință, în traducere românească, cu operele valoroase ale scriitorilor aparținînd diferitelor minorități, Fundația și-a propus o bază mai largă, facilitînd punerea în valoare a diferitelor inițiative vizînd intensificarea colaborării interetnice.

O latură însemnată a acestei munci o constituie sponsorizarea unor demersuri menite să ducă la realizări pe o perioadă mai scurtă sau mai îndelungată. Cu ajutorul Fundației, spre exemplu, apare la Odorheiul Secuiesc publicația „Ablak" (Fereastra), revistă a minorităților naționale, în limba maghiară. Cele cîteva numere editate pînă acum sub direcția lui Majla Sándor ne permit să considerăm această întreprindere de mare perspectivă. De prezentarea și analiza „Ferestrei" ne vom ocupa cu altă ocazie.

Merită semnalată colaborarea Fundației cu Uniunea Democrată a tătarilor turco-musulmani din România, cu Asociația cultural-științifică România-Turcia, cu Ministerul Culturii, la organizarea simpozioanelor consacrate comemorării unor personalități de seamă cum ar fi Yunus Emre (1241—1320) sau Mehmet Nyazi, (1873—1931), simpozioane ce au avut loc în luna aprilie la Institutul de Istorie „Nicolae Iorga" și, respectiv, în luna mai la Medgidia.

Ecourile pozitive ale acestor manifestări nu s-au stins încă și, iată, avem ocazia să relatăm o nouă implicare a Fundației în viața artistică : este vorba despre sponsorizarea practicii de vară a studenților Secției de artă grafică de la Academia de Artă din București. 16 studenți din anul V, sub îndrumarea conf. univ. Mircea Dumitrescu, își desfășoară practica într-un peisaj senin și pitoresc, la Lăzarea (jud. Harghita), unde li s-au creat condiții excepționale de trai și de lucru. Elevii cunoscutului grafician Mircea Dumitrescu și-au încercat forțele, creînd cărți ilustrate, unicate, care au suscitat interesul conducerilor Editurii și Fundației „Kriterion", determinînd, în același timp, finanțarea acestui sejur al viitorilor artiști — creatori de carte. I-am vizitat în tabără, le-am ascultat părerile. Bucureșteanul Chivu Călin Mihail se exprimă lapidar : „prima practică profesionistă" Petcu Maria (Tulcea) ne spune : „La Hîrlău a fost bine, Lăzarea e de excepție. Ne stimulează să ne organizăm. Ne-am impus un program sever. Locul e minunat, oamenii la fel. Lucrăm într-o atmosferă deosebită". Tuța Corina (Curtea de Argeș), mărturisește : „Ne simțim protejați de întreaga atmosferă, de relațiile umane... Se simte aici un mare respect pentru cultură. Ar fi bine să existe mai multe centre asemănătoare".

Fundația „Kriterion" urmărește politica micilor acumulări care, fără doar și poate, va da roade în viitor.

16 iulie 1991

BALOGH JÓZSEF

Litere, arte, idei

Fiind nu numai un ziar care face politică la modul serios și cu aplicație, ci și un obiect realmente **frumos, Cotidianul** (ziarul lui Rațiu, cum i se mai spune) adăpostește lunea un supliment cultural pe măsură. Stăruie în paginile ziarului, ca și în ale „Suplimentului" de altminteri, un spirit activ, de cea mai bună expresie mai degrabă englezească decît franțuzească. Intitulîndu-se „Litere, Arte, Idei", Suplimentul cultural este redactat de Dan C. Mihăilescu, Tania Radu (o veche și întotdeauna bună prezență, ani de-a rîndul în paginile revistei **Flacăra**) și Anca Valdesegan. Ediția de luni, 22 iulie 1991, este dedicată temei „E.M. Cioran — erezia de a fi". O sărbătoare spirituală. **(E. Mihăescu).**

mine (peste ani, aceste cuvinte aveau să devină o replică-cheie într-o proză a subsemnatului ; în acea clipă habar n-aveam de acest lucru ! — **N. A.).**

...Mi-a explicat unde stă, mi-a dat adresa, m-am dus la el. Cred că era într-o duminică. Am căutat casa îndelung, nu era casă : **era palat !...**

. . . . . .

În anii '950, a **face o vizită** însemna, încă, ceva cu totul și cu totul deosebit : nu se așezase INDIFERENȚA, din foarte multe puncte de vedere VIOLENȚA rămînea un termen ascuns și greu de digerat în pacea instalată după război, iar SUSPICIUNEA nu se afirmase încă. Lumea se fărîmița în ipoteze, prea puțin conta distrugerea superbei statui regale de la intrarea parcului Bibescu, cei mai mulți craioveni își aminteau cu nostalgie confortul troleibuzelor capturate la Odessa — returnate apoi către Soviete — mușcau din mititeii sfîrîinzi și iubiți oferiți pînă tîrziu, în noapte, pe terasa **Grădinii de vară RIO** (aflată în imediata apropiere a cinematografului cu același nume de pe strada Madona Dudu), sau urmăreau deplasarea trupelor în războiul celor două Corei, marcate cu steguțe roșii, anti-imperialiste, pe o hartă publică instalată în vitrina unui alt cinematograf central. „APOLLO" ; se cînta peste tot, în orice împrejurări — chiar și la șfrand — **„Eu sînt Wu-Wing al tău, cel mic — mi-e foame și mi-e frig"...** În anii '950, o vizită mai însemna, încă, **o favoare** : pe care trebuia să o respecți întru totul. Iar eu, unul — la numitul Buftea — așa m-am dus... !

Astăzi, mi se pare a fi fost un fiasco.

Amintirile legate de această vizită însă — **mereînd** un copil — nu.

. . . . . .

...Am intrat, șovăind, deschizînd o poartă grea din metal forjat ce dădea către stradă (pentru craiovenii mai virstnici : zona la care mă refer se încadrează între fostul Conservator de Artă condus pe atunci de celebra familie de plasticieni Hagiescu, ieșirea către biserica „Sfinții Apostoli" și drumul pietzig, în pantă, către cimitirul „Ungureni" — deși, tot un drac : semnificația acestor locuri de referință ale Băniei a dispărut de mult !), am intrat prin urmare, șovăind.... în curte. **În Paradis... !**

O casă imensă — oltenească de-a pururi ! — cu scară la fațadă, umbrită cu grijă de o scoică din tablă ; apoi, iar, cîteva trepte, dînd în holul central... **și tăcere deplină !**

Timid, sincer neștiutor, am deschis ușă, pe rînd : uriașe camere goale... tavane copleșitor de frumoase avînd unghiurile superioare strălucind în stucatură aurie... iarăși camere, **pustii,** pe măsură ce deschideam alte uși : **„Bufteaaa... !"** — am strigat.

Nimic... ! Am continuat să pășesc, tenișii purtîndu-mi picioarele fără ciorapi nu făceau nici un zgomot pe parchet (nu exista nici un covor pe jos !), vorbeam în șoaptă acum, chemîndu-mi colegul de bancă, ba chiar începusem a trăi un sentiment straniu, de neliniște, ca și cum aș fi nimerit undeva din greșeală — curînd, mi-am dat seama că traversasem clădirea : ieșisem în parcul **din** spatele ei. Era enorm și ăsta, plin cu brazi țuguiați și tăiați la aceeași înălțime și înconjurat de un zid nu prea înalt dar masiv, din cărămidă smălțuită... exista chiar și un bazin în centrul parcului, pereții îi crăpaseră însă, nu mai avea apă, se așezase acolo, pe fundul său, un strat gros de frunze putrede. **„Băăă, Buftea, băăăă... ! ?"** — am zbierat acum de-a dreptul, revenind în holul clădirii.

...Buftea purta un halat (cred că „halat" se numea chestia aia, din mătase, cu poale lungi și prinsă cu șnur **la mijloc**), și-a cerut scuze că nu m-a auzit dintru început. Ne-am retras într-o cameră — una din cele șase încăperi ce dădeau din hol ! — înțelegîndu-mi nedumerirea a ținut apoi să-mi explice că „noi am venit acu' patru zile, atunci ne-am mutat" (deci cu numai două înainte de a-mi face invitația !), că nu are decît un pat, deocamdată și că în podul „bestiilor ăștia de burgheji" a găsit... ei, ce a găsit ? ! **DOX**-uri, dom'le, și **„Ocolul pămîntului în submarin"**, și **„Ocolul pămîntului în avion"** — fascicule legate ! — și **„Femei celebre", „Cei trei cercetași"**, și „am mai găsit și altele, unul Bala... sau Blala... Blaga, sau cum dracu îi zice, **legat în piele,** aaaa... ! O grămadă dintr-astea, legate, n-au mai apucat să le ia — da' mi le-a luat taică-miu, cică face unul la dinsul, la partid, portțigarete — da'ce faci ? ! Hai cu mine sus în pod, să vezi... **dau ieftin !".**

Îi sorbeam cuvintele, am urcat o scară răsucită, erau suie, **mii de cărți** acolo, în pod... „foștii" plecaseră de mult, cine știe cum, „n-au lăsat ai dracului nici măcar un pat pe ce să te așezi... halatul ăsta l-am găsit tot aici, printre cărți... aduce însă tata lavița de-acasă, și apoi cred că mîine vin camioanele cu mobilă, de la parțid !"

Mă privea stăruitor, era fericit : aștepta probabil de la mine să-l laud, sau **să-i laud casa asta,** în care nimerise. Gîfîind, cu brațele pline de romane și fascicule colorate, i-am strecurat în mînă suma cerută: preț de una și jumătate curea din „nailon". Fu și mai fericit acum și deveni vorbăreț, nu ca la școală, îmi explică imediat cît e de greu să te obișnuiești cu o casă ca asta, cu un pod prăfuit... „în care mai există, băi, Horia, cîteva cufere nedesfăcute, fir-ar ai dracului de **burjui !, și mai vino pe la mine.. hai, zău așa !"**

...Am încercat să o fac, dar nu s-a mai putut : am trecut într-o seară (Buftea nu mai venise la școală de cîteva zile — deși abia se încheia anul școlar, el fusese promovat cu anticipație), am trecut așadar, ținînte că luasem bilete pentru a vedea, la „Timpuri Noi", filmul în culori **„BALADA SIBERIEI"**, cu Drujnicov. Ferestrele uriașei clădiri erau luminate, se ghiceau deplasări de mobilă și mișcare înăuntru Am vrut să-i strig pe Buftea, apucînd între degete drugii din fier forjat ai intrării, dar m-au îndepărtat imediat cîțiva tineri, în uniformă.

Se așezase pază militară în fața clădirii. Tinerii rîdeau.

HORIA PĂTRAȘCU

Paiul şi bîrna

Săptămînalul polonez „Kulisy" a publicat nu de mult, pe prima pagină, mare, o fotografie a unui copil de ţigan cu mîna întinsă după cerşit. Sub fotografie, titluri cu litere de-o şchioapă : «În România trăiesc 2 milioane de ţigani. Autorităţile române îi numesc „paraziţi" şi „plaga Bucureştiului". Organizaţia net fascistă „Vatra Românească" cheamă fără ocol la o singeroasă încheiere a socotelilor cu ţiganii. Nicăieri în Europa ţiganii nu sînt atît de oficial persecutaţi ca în România». În continuare, se tipăreşte un articol semnat de Jerzy Szczesny, din care citäm : „Numeric, în România ţiganii sînt după unguri, a doua minoritate (preluînd unele statistici din străinătate, ţiganii din România susţin acum că ar fi în număr de 2,4 milioane şi că deci s-ar situa, dintre minorităţi, pe primul loc n. I.D.G.). După căderea dictatorului Ceauşescu, ei au aşteptat o ameliorare a situaţiei lor. Însă speranţele de a li se recunoaşte drepturi de minoritate naţională s-au dovedit deşarte. Înrăutăţirea condiţiilor de viaţă, şi aşa de coşmar, în România a atins şi pe ţigani. Minoritatea maghiară din România găseşte un sprijin la Budapesta, dar pe ţigani nu are cine să-i apere".

La cîteva zile de la publicarea acestui articol o agenţie poloneză de presă difuza următoarea ştire : „În noaptea de 30 iunie spre 1 iulie la Strzelino (Voivodatul Wroclaw) a fost demolată o clădire în care locuiau patru familii de ţigani. Totul a pornit de la o bătaie între polonezi şi ţigani la berărie, acţiunea fiind o reacţie la molestarea de către ţigani a unor polonezi la o nuntă într-un sat". După această întîmplare, caracterizată de presa poloneză drept pogrom împotriva ţiganilor, cunoscutul umanist Adam Michnik, redactor-şef al ziarului „Gazeta Wyborcza", rostea o condamnare cum scrie la carte : „Obiceiul de a ne face dreptate singuri, coroborat cu xenofobia agresivă, propria noastră frică în faţa prostiei zgomotoase şi a barbarismului activ, toate acestea vor mai surprinde nu o dată opinia publică poloneză. Atitudinea faţă de minorităţile naţionale reprezintă preţul cel mai delicat la toleranţă, ordine democratică, la capacitatea de soluţionare a conflictelor în cadrul procedurilor legale. Nu poate fi vorba de nici o justificare. Statele şi societăţile inoculate cu virusul xenofobiei, incapabile de toleranţă, vor fi condamnate la izolare, la sărăcie, la tentaţii spre soluţii dictatoriale".

Însă acelaşi ziar publica în alt număr un reportaj care o lua mai la concret. Redăm mai jos cîteva fragmente. «Localnicii afirmă că ţiganii din Mława „cumpără totul, chiar şi pe poliţişti. Bulibaşa a declarat că îi are pe toţi în buzunar. Oamenii nu mai pot să reziste. În urmă cu un an, un ţigan băut aflat la volan a omorît un om, primind doi ani cu suspendarea pedepsei". Comisarul poliţiei din Mława a arătat că „războiul polono-ţigănesc" are un substrat economic. În acest oraş ţiganii trec drept cei mai bogaţi oameni. Rezolvă orice probleme cu bani şi relaţii. Cumpără telefoane peste rînd, cele mai bune terenuri de construcţie, cei mai buni arhitecţi, cele mai bune maşini, obţin permise de conducere auto chiar dacă nu au vîrsta necesară ori sînt semianalfabeţi. Pot fi număraţi pe degetele de la o mînă ţiganii care timp de 30 de ani au terminat şcoala elementară. Primarul oraşului menţionat ştie că „conflictul dintre polonezi şi ţigani era inevitabil şi că are o profundă justificare socială, este urmarea neintegrării ţiganilor în comunitatea locală. Nici un ţigan nu a făcut armata, veniturile lor ne sînt necunoscute. Ei trebuie însă să înţeleagă că nu poţi cumpăra orice cu bani". Adjunctul primarului afirmă că există cazuri cînd polonezii sînt terorizaţi de ţigani. Dacă un ţigan se distrează în discotecă, nici un polonez nu are voie să intre acolo. Cazurile se cunosc, însă oamenii se tem să reclame. După părerea sa, vina pentru pogrom aparţine organelor menite să asigure ordinea şi legea. Ţiganilor li s-au permis prea multe».

Sperînd că şi redactorii de la „Kulisy" au citit cele scrise de confraţii lor de la „Gazeta Wyborcza", nu-mi rămîne decît să-i asigur şi pe unii, şi pe alţii că între comportamentul ţiganilor din Polonia şi cel al ţiganilor din România, de care celor de la „Kulisy" li se rupe inima, nu există absolut nici o deosebire şi că românii au de suferit de pe urma ţiganilor lor de-acasă aceleaşi mizerii ca şi polonezii de pe urma ţiganilor lor. Eu sînt împotriva oricărei idei de pogrom, dar ştiu că există cazuri limită în care cetăţenii sînt siliţi să se apere cu forţe proprii de răufăcători, atunci cînd poliţia, în România, în Polonia sau în alte părţi, este slabă ori se face că plouă.

ION D. GOIA

S-a întors maşina lumii

Ciinele cu osul în gură, îşi arată colţii

Ca răspuns la Declaraţia Parlamentului României „Cu privire la pactul Ribbentrop-Molotov şi la consecinţele lui pentru România", Sovietul Suprem al R.S.S. Ucraina, a dat şi el o declaraţie, din care reproducem mai jos un fragment :

«Recunoaşterea Pactului Ribbentrop-Molotov drept un act nelegitim nu poate servi drept bază pentru a justifica includerea ilegală a pămînturilor ucrainene în componenţa României şi a oricăror presiuni asupra lor în prezent, ca şi în viitor. Evenimentele dramatice din iunie 1940 au creat în mod obiectiv condiţii pentru înfăptuirea năzuinţelor poporului ucrainean. Restituirea către Ucraina a pămînturilor din sudul Basarabiei şi a Bucovinei de nord a intrat în conştiinţa naţională a poporului ucrainean, în istorie şi contemporaneitate ca un act de justiţie. Ea va rămîne astfel pentru totdeauna. Lichidarea definitivă a dominaţiei străine pe pămînturile ucrainene a devenit parte componentă a reglementării postbelice în Europa. Frontierele de stat ale Ucrainei au fost stabilite la Conferinţa de pace de la Paris din 1946 şi au fost fixate în Tratatul de pace cu România din 1947. Deci, frontiera de stat existentă între Ucraina şi România nu este rezultat al pactului Ribbentrop-Molotov, ci o consecinţă a reglementării postbelice, fapt confirmat în Actul final de la Helsinki şi în alte documente ale C.S.C.E. Sovietul Suprem al Ucrainei apreciază Declaraţia adoptată de către Parlamentul României drept un document care contravine spiritului şi literei Helsinki-ului, îndeamnă la revizuirea frontierelor postbelice, neagă dreptul poporului ucrainean de a fi stăpîn pe teritoriul său».

Dacă omenirea n-ar fi avut parte de gloriosul octombrie 1917 şi de tot ce-a adus el, textul de mai sus ar fi fost considerat ca ieşit de sub pana unui pensionar de la o casă de sănătate, s'obozit pentru o vreme din cămaşa de forţă. Aşa însă, cu experienţa de peste şapte decenii de existenţă a „celei mai umane societăţi", ştim că ineptiile din fragmentul citat ţin de o altă patologie — patologia bolşevico-fascisto-kaghebistă. Dispare orice legătură cu realitatea, dispare orice urmă de bun simţ şi normalitate, troncează falsul, bătutul cîmpiilor, neobrăzarea şi minciuna agresivă. Să spui la amiază că e noapte neagră, aducînd ca argument faptul că n-ai dat nici o declaraţie din care să rezulte contrariul — iată în ce constă această şarlatanie schizofrenică. Nici o aberaţie care se putea spune n-a fost lăsată nespusă în amintita declaraţie a Sovietului Suprem ucrainean. Aş putea să mă opresc aici, fiindcă textul se refuză oricărei polemici — e idiot.

Totuşi, mai e ceva care frapează şi care se cere relevat : diferenţa dintre reacţia Moscovei şi cea a Kievului la Declaraţia Parlamentului României. Kremlinul a căutat să se menţină în cadrul uzanţelor diplomatice, pe cînd cele spuse în declaraţia kievleană aduc foarte tare a lătrătură. Explicabil : ocupînd Basarabia în 1940, Moscova a dezmembrat-o, făcînd Ucrainei cadou sudul, nordul (Basarabiei) şi Bucovina de nord, plus ţinutul Herţei, teritorii care n-au aparţinut niciodată Ucrainei. Un os aruncat de Kremlin Kievului, ca să şi-i facă supus şi credincios şi bun paznic al celor jefuite de U.R.S.S. de la români. Şi regret foarte mult că Ucraina a intrat aşa de tare în acest rol — putea să se comporte cu demnitate, avînd în vedere propriile-i suferinţe din partea Rusiei, propria năzuinţă către libertate şi independenţă, ştiut fiind că nu-ţi poţi clădi libertatea ta pe asuprirea altora —, încît, în momentul de faţă, vrînd să-şi păstreze osul, miriic şi-şi arată colţii.

Domnul Iliescu nu este „fascist incorigibil"

Citäm dintr-o corespondenţă A.F.P. : „Preşedintele Calderon (al Costa Ricăi — n.n.), a fost nevoit să apere public invitaţia făcută preşedintelui român Ion Iliescu în faţa criticilor mai multor deputaţi şi editorialişti. Aceştia din urmă îl reproşează că primeşte pe şeful unui stat care, după părerea lor, este antidemocratic şi continuă să încalce drepturile omului. Într-un articol publicat de cotidianul cel mai influent din ţară, «La Nacion», editorialistul Halm Durenblum l-a calificat pe Iliescu drept «fascist incorigibil» şi a denunţat cotitura «ultranaţionalistă şi antisemită» de la Bucureşti".

Toate aserţiunile de mai sus aparţinînd mass-mediei costaricane, sînt, evident, nişte absurdităţi şi insulte. Eu am formulat în numeroase dăţi critici la adresa politicii preşedintelui român, am opinat că ar fi mai bine ca el să demisioneze. Am arătat şi de ce. Însă de aici şi pînă la ponegririle de mai sus e cale lungă (culmea este că atunci cînd acolo s-a dus într-adevăr un fascist incorigibil, Nicolae Ceauşescu, editorialiştii costaricani l-au făcut temenele). Pentru orice observator serios este clar că sursa etichetărilor arătate nu este cunoaşterea directă a realităţilor de la noi, ci preluarea (rău-voitoare) a unor elemente ale propagandei antiromâneşti din străinătate (şi nu-i deloc greu de ghicit despre ce anume propagandă e vorba). În România, forţele democratice se străduiesc să determine asemenea mutaţii încît ţara noastră să păşească ferm spre europenizare pe toate planurile, ceea ce presupune şi bătălia pentru un alt ocupant al funcţiei supreme în stat. Dar insultele la adresa domnului Iliescu şi a României nu slujesc acestui ţel, fiindcă ele lezează demnitatea românilor şi-i fac să se simtă solidari cu actualul şef al statului, pe nedrept împroşcat cu noroi. Bun sau rău preşedinte, domnul Iliescu reprezintă ţara. Noi, aici, în România, îl putem critica oricît, e o treabă a noastră, dar vom dezaproba falsurile şi injuriile la adresa Domniei sale, de oriunde ar veni ele.

Maşina de vot a socialiştilor bulgari (foşti comunişti) a adoptat noua Constituţie. Dezbaterile sînt continuate în stradă, de simpatizanţii opoziţiei, consiliaţi, în stilul binecunoscut şi la Bucureşti, de timoraţii poliţişti.

Cum a fost semnat armistiţiul cu U. R. S. S. (IV)

Menţionez că instrucţiunile guvernului român pentru obţinerea îmbunătăţirilor arătate au putut fi date în cunoştinţă de cauză, pentru că atît fosta administraţie a mareşalului Antonescu cît şi membrii actualului guvern Sănătescu (îndeosebi Iuliu Maniu şi Gr. Niculescu Buzeşti) cunoşteau încă de la 12 aprilie 1944 textul rezumat al clauzelor **minimale** de armistiţiu, formulat de sovietici şi definitivat conform unor cereri cu totul minore anglo-americane.

Articolul 1 avea în proiect următoarea redactare :

„Cum România a încetat cu totul operaţiunile militare împotriva Uniunii Republicii Socialiste Sovietice, pe toate fronturile, a ieşit din războiul împotriva Naţiunilor Unite, a rupt relaţiile cu Germania şi sateliţii săi, a intrat în război şi duce războiul alături de Puterile Aliate împotriva Germaniei şi Ungariei, cu scopul de a restaura independenţa şi suveranitatea României, pentru care scop va pune la dispoziţie nu mai puţin de 12 divizii de infanterie, cu mijloacele suplimentare.

Operaţiunile militare din partea forţelor române, inclusiv forţele navale şi aeriene împotriva Germaniei şi Ungariei, vor fi puse sub comanda generală a Înaltului Comandament Aliat (sovietic)".

În legătură cu prevederile acestui articol, delegaţii români (Pătrăşcanu, Dămăceanu) au ridicat trei chestiuni: precizarea **datei** încetării focului împotriva U.R.S.S. şi întoarcerii armelor împotriva Germaniei; **cererea** ca Naţiunile Unite să ne ajute cu armament, tehnică de luptă şi mijloace de transport pentru organizarea celor 12 divizii în mod corespunzător; acordarea României a statutului de **cobeligerantă.**

În ceea ce priveşte participarea României la război cu 12 divizii de infanterie sub comandament sovietic, delegaţii români au arătat că pierderile suferite de armata română în cei peste trei ani de război au fost atît de mari, încît dacă din punct de vedere al efectivelor constituirea acestor mari unităţi, ar fi posibilă, dotarea lor cu echipament şi mai ales cu armament, tehnică de luptă şi mijloace de transport auto este greu realizabilă. Depozitele noastre, subliniau delegaţii români, sînt goale. Propuneau deci ca Uniunea Sovietică, Anglia şi Statele Unite să contribuie cu o parte din aceste mijloace la organizarea modernă a diviziilor cerute.

Molotov a observat că informaţiile ce deţine el, referitor la posibilităţile României de a organiza cele 12 divizii şi a le înzestra cu tot ceea ce le este necesar pentru luptă, diferă mult de cele prezentate de noi. Armata română dispune încă de suficiente mijloace pentru înzestrarea completă a acestor divizii. Se miră că hitleriştilor le-am putut pune la dispoziţie în anii 1942 şi 1944, 26, respectiv, 20 de mari unităţi, între care şi o divizie blindată, iar acum ne codim.

Luînd cuvîntul în replică, unul din delegaţi a confirmat numărul de 20 de mari unităţi cu care am participat, în vara anului 1944, la **apărarea** Moldovei, a ţării noastre. Majoritatea acestora însă suferiseră pierderi prea mari ca să mai poată fi utilizate. O parte din cele care mai păstraseră o oarecare capacitate de luptă, după încetarea focului în ziua de 24 august, au fost capturate de armata sovietică. Aşa s-a întîmplat, preciza vorbitorul român, cu o parte din unităţile Corpului de armate de sub comanda generalului Gheorghe Radu, dezarmate şi capturate lîngă Adjud.

Aşta era prea mult pentru delegaţia sovietică, încît, deşi argumentaţia noastră era justă, Molotov — în picioare — cu braţul drept ridicat şi continuat cu degetul arătător, care oscila ameninţător, a pus capăt discuţiilor la articolul 1, cu această întrebare :

„Ce-aţi căutat la Stalingrad?"

Astfel singura „îmbunătăţire" ce s-a putut obţine la acest articol a fost introducerea în text a **datei** întoarcerii armatelor. Iată începutul redactării lui definitive: „Cum de la **23 August 1944, ora 4 a.m.** (sublinierea mea), România a încetat cu totul operaţiunile militare împotriva Uniunii Republicilor Socialiste Sovietice pe toate teatrele de război...".

În atmosfera care se crease, nu s-a mai insistat, deocamdată, asupra cobeligeranţei, urmînd să se revină asupra ei cînd spiritele se vor mai linişti.

Col. ION FOCŞENEANU

LA SINAIA, TELECABINA ARE LUMBAGO

Cu aproape douăzeci de zile în urmă, apărea în unele ziare o știre demnă de a trezi interesul unei mulțimi de cititori : „Muncitorii de la telecabină sînt în grevă, se află în grevă de aproximativ o lună, în plin sezon" Știre cu totul nefondată (nu numim cotidienele cu pricina). Cu totul altfel stau lucrurile la Sinaia, deși acum știrea a devenit actuală și veridică : muncitorii de la telecabină sînt în grevă, însă greva a început abia pe data de 9 iulie a.c. Și încă o precizare care se impune : în iunie, în plin sezon, muncitorii de la telecabină nu au fost **timp de o lună** în grevă, deși, e drept, mult timp nici cabina, nici alte forme ale transportului prin cablu nu au funcționat.

„Divorțul" de comunism și de „colhozuri"

Vineri 12 iulie a.c., la trei zile de la declanșarea grevei, vizitînd sediul societății de transport prin cablu de la Sinaia, am găsit telecabina încremenită în inerția sa ursuză, la punctul zero al ascensiunii, adică „în hangar". O panglică bloca accesul spre sala de bilete și o pancardă mare anunța greva pe timp nelimitat. Pe terasa superioară, un grup de muncitori ocupaseră locul de muncă pe care se desfășura greva. De la oameni, precum și de la liderul sindical, Constantin Vulpe, am aflat că sindicatul muncitorilor a cerut în mod categoric desprinderea de societatea din Brașov de care aparține filiala de transport cablu de la Sinaia. De ce ? Fiindcă, după opinia lor, ea întruchipează o societate veche, perimată. În inițiativa celor din Sinaia stă înființarea unei societăți de transport prin cablu în localitate, de sine stătătoare, sau, în cel mai rău caz, afilierea la o societate din cele deja existente (unitatea cu sediul la Brașov este societate pe acțiuni). Care este motivul acestui irevocabil „divorț" ? Faptul că filiala de transport cablu din Sinaia plătește din încasările ei alte societăți nerentabile de turism, cum ar fi cele de la Borșa, Bilea, Vatra Dornei, Mogoșa, Bunloc, Pălținiș (parțial). Aceste stațiuni turistice au fost nominalizate în fața mea chiar de un grup de muncitori greviști.

Cine finanțează turismul falimentar

Mai pe scurt, muncitorii de la telecabina din Sinaia știu că reprezintă o unitate eficientă și s-au săturat de comunism, de colhozuri și întovărășiri păguboase pentru „punga" lor. În care nu se știe cine muncește și cine nu. Simptom care, într-un fel sau altul, este frisonul care a cuprins, în timpi diferiți, întreaga țară, datorită incapacității (și nehotărîrii) Guvernului și Puterii în ansamblu de a lichida suprastructurile comuniste, crescute ca niște tumori pe organele prospere. În plus, muncitorii de la telecabină nu mai vor — după propria lor declarație — să mai țină în spate și pe cei de la atelierul mecanic Brașov sau de la birocrația TESA, care li se pare monstruos de numeroasă (42 de funcționari). Unul dintre greviști ne relata că, la Pălținiș, acum cîteva zile, nu era nici un turist în stațiune. Cine finanțează atunci turismul falimentar ?

Sindicatul muncitorilor din Sinaia numără 42 de angajați. Unul din motivele iarăși foarte importante care au condus la declanșarea mișcării de protest a fost ultima „peripeție" a conducerii **centralizate** de la Brașov : decizia de desfacere a contractului de muncă la zece oameni care aparțin de filiala Sinaia. De fapt, aceștia lucrează la instalația de transport din Valea Dorului. Motivul ? După cîte spun sindicaliștii, „ca să se descotorosească de liderii sindicali și purtătorii de cuvînt cei mai incomozi", care lucrau destul de mulți la Valea Dorului. Totuși, conducerea centralizată trebuia să găsească un pretext. Și l-a găsit : a pretextat că instalația de la Valea Dorului e sezonieră, deși poate funcționa și vara — și deservește, totuși, o importantă cabană turistică : Valea Dorului.

Cine sfidează pe cine ?

Oricum, și la instalația din Valea Dorului, oamenii considerau că sînt puțini, odată ce, în sezon, cabina mergea întreaga zi și unii din muncitori intrau în concediu. Iată lista cu muncitorii care au primit preaviz de 15 zile cu desfacerea contractului de muncă : Teleanu Iulian (șef instalație), Brădățan Vasile (mecanic trolist), Constantin Ion (lăcătuș mecanic și lider sindical), Vulpe Constantin lăcătuș mecanic și lider sindical), Tătar Carol, Căldură Vasile Marinaș Gabriel, Tăbăraș Cornel, (toți lăcătuși mecanici), Bomborac Gheorghe (electrician) și Balint Emilia (casieră). Dl. șef de instalație Pascu a declarat că d-nu. contabil-șef Teodorescu Romeo a aflat că se va da un anunț pentru angajarea de noi oameni în locul celor concediați începînd cu 1 decembrie. Ceea ce în condițiile în care concediezi 10 salariați, e mai mult decît o sfidare. Pînă nu demult, instalația nu a funcționat, deoarece tronsonul I (Sinaia-cota 1 400) a fost în reparație, și s-au schimbat cablurile-tractoare. După efectuarea lucrării, au venit organele pentru autorizare, s-au făcut probe. A doua zi

după terminarea probelor, s-a primit o notă telefonică din partea conducerii societății prin care se zicea că în urma hotărîrii Consiliului Împuterniciților Statului (C.I.S.) de la Brașov, se ordonă oprirea tuturor instalațiilor pînă la noi ordine (asta se-ntîmpla pe 26.06).

„Cuiul lui Pepelea" !

Pentru salariații din zona Sinaia a transportului prin cablu, „cuiul lui Pepelea" se pare că este dl. inginer Mărgărit Gheorghe. Întreg sindicatul cere în cor schimbarea sa din funcția de „șef de zonă". Muncitorii declară că „acesta este străin de interesele și munca noastră, de fapt, este autorul moral al divergențelor dintre noi și întreprindere. Stăm încordați cînd este pe aproape ; a fost adus aici în mod abuziv. Pentru orice fleac cheamă Poliția și Procuratura, injură oamenii". În plus, unul din muncitori mi-a șoptit că are o mătușă directoare-adjunctă în conducerea de la Brașov. Pe data de 5 iulie, zona Sinaia a primit o notă telefonică prin care se autoriza funcționarea telescaunului, cu avizul ISCIT Brașov nr. 1518/05. 07. 91, și doar pe distanța cota 1400 — Vîrful-cu-Dor, iar a telecabinei numai în probe.

Orice posibilitate de acces — întreruptă !

Cei care vă îndreptați spre cota 1 400 sau 2 000, aflați că aveți puține șanse de a ajunge ! Telecabina costă, pînă la cota 1 400 — 25 de lei, iar de-acolo pînă la cota 2000, 20 de lei cu cabina și 15 cu telescaunul. Acum ,singurul care urcă acolo este... taxiul particular, care percepe între 400 și 600 de lei pînă la cota 1 400. Un salt, nu ? Dacă litigiul s-ar rezolva, traficul ar putea funcționa în plin. Întreprinderea are peste 6 milioane încasări, afară de valută (numai anul trecut). Sus, la cabana „Mioriță", copiii veniți în tabere nu au cum să plece și să se aprovizioneze cu alimente. Ce se va întîmpla cu ei ? S-a vorbit cu dl. ministru Ion Grigoruț, apoi cu dl. Bogdan Vasilescu, director general, care, în prima fază, nu erau informați despre conflictul de muncă, deși, după o asemenea hotărîre, C.I.S. trebuia să anunțe la minister. A fost chemat liderul sindicatului : „că ne dau afară, că ei sînt patronii, că ei fac ce vor". Sindicaliștii au angajat și 2 avocați care să le apere interesele : d-na Monica Melicofer și dl. Mureșan (soc. PALAS — Sinaia). Litigiul rămîne, în continuare, nesoluționat. De pe urma lui pierd, în primul rînd, turiștii, care nu au nici o vină — și care sînt blocați la cota inerților neo-și post-comuniste.

MIHAIL GĂLĂȚANU

Fotografie de SILVIU STAN

MINOLTA

„ÎN ROMÂNIA, IMPACTUL RECLAMEI NOASTRE A FOST PESTE AȘTEPTĂRI!"

Interviu cu dl. director Alexander Reichel de la Minolta Austria

FLACĂRA : Am auzit cu toții de oamenii de la Minolta, dar ce este de fapt această firmă ?

REICHEL : Minolta CAMERA CO. LTD este o societate japoneză care fabrică mai multe categorii de produse : în primul rînd, aparatură foto, domeniu în care ne aflăm pe primul loc în lume, ca producător aparatură de birou — copiatoare, telefaxuri, imprimante, cititoare de microfilme, etc. : instrumente radiometrice pentru industrie și cu destinație medicală : în sfîrșit, planetariumuri, instalate de Minolta în mai mult de 150 de orașe din toată lumea. Minolta Austria ca și Minolta România aparțin diviziunii Aparatură de Birou.

FLACĂRA : Care credeți că este cheia succesului companiei Minolta ?

REICHEL : Service-ul reprezintă cel mai important lucru pentru noi și un punct forte în lupta cu concurența : service înainte, în timpul și după vînzare. Clienții noștri devin întotdeauna prietenii noștri de afaceri.

FLACĂRA : Acum, după ce v-ați stabilit în România, mai aveți probleme serioase cărora trebuie să le faceți față ?

REICHEL : În România există mai multe probleme, dar cea mai serioasă este convertibilitatea leului. Căutăm acum alte metode de colaborare, de exemplu, ne-am gîndit la un schimb de mărfuri, și anume, o subdiviziune a lui Minolta Austria să importe în schimbul produselor noastre, cabluri, produse chimice, etc.

De asemenea, atitudinea față de muncă și de afaceri ar fi bine să se modifice mai repede în țara dvs.

FLACĂRA : Ce schimbări ați dori să vedeți în economia românească ?

REICHEL : Descentralizarea economiei mi se pare esențială, în așa fel, încît, o companie să poată fi independentă financiar.

FLACĂRA : Ce sfat ați da unei firme care vrea să intre pe piața noastră ?

REICHEL : Cu un studiu corect al acestei piețe și cu multă răbdare față de mentalitățile care se schimbă mai greu, vor reuși cu siguranță.

FLACĂRA : Aveți concurență în România ?

REICHEL : Numai Rank Xerox reprezintă o concurență reală și redutabilă. Sînt singurii care pot oferi servicii similare.

FLACĂRA : Care este strategia globală a companiei Minolta ?

REICHEL : Să furnizeze produsul potrivit exact cînd este cerut pe piață, să producă pentru a ușura viața de zi cu zi. Încercăm zilnic să îmbunătățim calitatea a ceea ce vindem ca și a oamenilor noștri.

FLACĂRA : Care sînt principiile conform cărora asigurați distribuția produselor Minolta ?

REICHEL : În primul rînd, cei care lucrează cu noi sînt selectați atent, atît după criterii profesionale cît și după criterii umane. Avem specialiști care ne ajută în pregătirea psihologică a fiecărui angajat, prin cursuri și teste periodice.

Sîntem în relații foarte bune cu mass-media, care ne dă posibilitatea de a-i informa pe clienții noștri asupra activității firmei, organizăm expoziții regionale și vom participa în toamnă la TIB.

FLACĂRA : Ce părere aveți despre impactul textului reclamei TV, „Chemați oamenii de la Minolta" ?

REICHEL : Traducerea sloganului nostru international în limba română a fost foarte inspirată pentru că subliniază următorul fapt : cei care lucrează la noi, nu sînt numai funcționari ci și oameni. Impactul reclamei noastre a fost peste așteptări și sîntem foarte mulțumiți din acest motiv.

MIHAI SĂNDOIU

RUXANDRA ONOFREI

ÎN CĂUTAREA SEMNULUI EXCELENȚEI

ABTECH SRL

GARANTAT:

PREȚ – PERFORMANȚE
ȘI UN SERVICIU DE EXCEPȚIE

LUAȚI DECIZIA POTRIVITĂ... ALEGEȚI SISTEMUL ABTECH

ABTECH 486-33 W/64K SYSTEM
4 MB RAM EXP. TO 16 MB
1.2 MB & 1.44 MB TEAC
200 MB IDE HD
1:1 AT HD/FD CONTROLLER
101 KEY k/B
TOWER CASE W/DIGITAL DISPLAY
250 WATT POWER SUPPLY
AT I/O 2S, 1P, 1G
1024 X 768 W/512K VGA CARD
1024 X 768 SUPER VGA. 28 MONITOR
COMPLETE SYSTEM

ABTECH 386-33 W/64K
4 MB RAM EXP TO 8 MB
1.2 MB & 1.44 MB TEAC
120 MB IDE HD
1:1 AT HD/FD CONTROLLER
101 KEY K/B
FULL-TOWER W/DIGITAL DISPLAY
230 WATTS POWER SUPPLY
AT I/O, 2S, . 1P, 1G
1024 X 768 W/512K VGA CARD
1024 X 768 SUPER VGA. 28 MONITOR
COMPLETE SYSTEM

ABTECH 386SX-16 MHZ SYSTEM
1 MB RAM EXP. TO 8 MB
80 MB HD
1.2 MB & 1.44 TEAC
1:1 AT HD/FD CONTROLLER
101 KEY K/B
AT CASE W/230 WATT P/S
AT I/O 2S, 1P, 1G
1024 X 768 512K VGA CARD
1024 X 768 SUPER VGA. 28 MONITOR
COMPLETE SYSTEM

ABTECH 486-25 W/128K SYSTEM
4MB RAM EXP. 16 MB
1.2 MB & 1.44 MB TEAC
200 MB IDE HD
1:1 AT HD/FD CONTROLLER
101 KEY K/B
TOWER CASE W/DIGITAL DISPLAY
250 WATT POWER SUPPLY
AT I/O 2S, 1P, 1G
1024 X 768 W/512K VGA CARD
1024 X 768 SUPER VGA. 28 MONITOR
COMPLETE SYSTEM

ABTECH 386-25 W/0 CACHE
1 MB RAM EXP. 8 Mb
1.2 MB & 1.44 MB TEAC
80 MB IDE HD
1:1 AT HD/FD CONTROLLER
101 KEY K/B
MID-TOWER W/DIGITAL DISPLAY
230 WATTS POWER SUPPLY
AT I/O 2S, 1P, 1G
1024 X 768 512K VGA CARD
1024 X 768 SUPER VGA. 28 MONITOR
COMPLETE SYSTEM

ABTECH 286-16 MHZ SYSTEMS
1 MB RAM EXP. TO 8 MB
40 MB HD
1.2 MB & 1.44 MB TEAC
1:1 AT HD/FD CONTROLLER
101 KEY K/B
AT CASE W/230W P/S
AT I/O 2S, 1P, 1G
800 X 600 W256K VGA CARD
640 X 480 COLOR 14" MONITOR
COMPLETE SYSTEM

ABTECH 286-16 LAPTOP
1 MB RAM EXP. TO 4 MB
40 MB HD CONNER
1.44 MB TEAC
2 SERIAL, 1 PARRALLEL PORT
86 KEY KEYBOARD
VGA LCD 32 GRAYSCALES
EXTERNAL MONITOR CONNECTOR
CAR POWER ADAPTOR
VGA 640 X 480
ONE 16-BIT EXP. SLOT AVAILABLE
WEIGHT 11.91 LBS
COMPLETE SYSTEM

ABTECH 386SX-20 MHZ SYSTEM
1 MB RAM EXP. TO 8 MB
1.2 MB & 1.44 MB TEAC
80 MB IDE HD
1:1 AT HD/FD CONTROLLER
101 KEY K/B
AT CASE 230 WATT P/S
AT I/O, 2S, 1P, 1G
1024 X 768 512K VGA CARD
1024 X 768 SUPER VGA. 28 MONITOR
COMPLETE SYSTEM

ABTECH 286-12 MHZ SYSTEMS
1 MB RAM EXP. TO 4 MB
40 MB HD
1.2 MB & 1.44 MB TEAC
1:1 AT HD/FD CONTROLLER
101 KEY K/B
AT CASE W/230W P/S
AT I/O 2S, 1P, 1G
800 X 600 256K VGA CARD
640 X 480 COLOR 14" MONITOR
COMPLETE SYSTEM

CLIENȚI EXCLUSIVI AI ABTECH:

BIROUL EXECUTIV AL PREȘEDINTELUI S.U.A.
SECURITY PACIFIC BANK (S.U.A.)
ADMINISTRAȚIA VETERANILOR (S.U.A.)
NAȚIUNILE UNITE
N.A.S.A.
GENERAL TELEPHONE (S.U.A.)
UNIVERSITĂȚI / SOCIETĂȚI / SPECIALIȘTI... ETC.
CLIENȚI DIN EUROPA ȘI DIN AMERICA DE SUD
PLEASE CALL FOR PORTABLES, MACINTOSH, LAPTOPS, COMPAQ AND MORE HARD DRIVE, VGA CARDS & MONITORS OPTIONS.

Asigurăm transportul în intreaga lume!

1 an garanție pentru piese și funcționare !
30 de zile garanție cu rambursarea banilor !
Prețurile sînt supuse modificărilor, fără obligația noastră de a anunța în prealabil !

ABTECH SRL

[illegible]
Rowland Hts., CA 91748
Tel : (818) 965-7510
Fax : (818) 912-8918

Calea Moșilor nr. 201
Bloc 9, et. 7, ap. 53
București, România
Tel. : 16 41 73
Fax : 10 09 65

Vremurile sînt cum sînt
DAR VREMEA?

(prognoza vremii pentru 24—30 iulie)

În sfîrșit, Cuptor ne-a desfătat cu soare, căldură, cîte o scurtă răcorire după-amiaza, cu ...Ce mai? Ne-am simțit bine, meteorologic vorbind, în concedii la mare, la munte, în week-end-uri în jurul casei sau chiar la serviciu (după puteri, fiecare).

În continuare, Cuptor nu ne va dezamăgi!

Miercuri va fi cald și frumos în aproape toată țara. Doar în nord-estul țării, iar după-amiaza și seara și la munte, norii se vor îngrămădi pe cer și va ploua în averse nu rareori însoțite de tunete și fulgere. Temperatura aerului, în ușoară creștere față de zilele anterioare, va avea valori cuprinse în general între 26° și 33° ziua, și între 13° și 21° C dimineața.

Joi, ploile vor înceta treptat în Moldova, dar în schimb în Banat, Oltenia, și bună parte din Crișana, nebulozitatea va crește și va începe să plouă, mai peste tot în aceste regiuni. La munte din nou în a doua parte a zilei norii vor amenința a ploaie, de data aceasta mai ales în vestul țării. În restul regiunilor va fi iarăși cald, iar soare.

Vineri, ploile vor cîștiga teren în tot vestul țării, dar se vor retrage din Oltenia. În rest, vremea rămîne neschimbată.

Week-end-ul se prefigurează destul de cald și frumos. Cerul va fi mai mult senin, exceptînd zonele nordice și de munte, unde temporar norii le vor acoperi, iar pe alocuri este posibil să plouă.

Pe Litoral, cerul încărcat de nori în prima zi, cînd este posibil să plouă, se va degaja treptat și va fi cald și frumos. Apa mării va avea, aproape invariabil, 24°, 25° C. Deci profitați cît mai repede, dacă puteți!

La munte va fi bine și frumos dimineața, dar după-amiaza vă recomandăm să nu fiți prea departe de un acoperiș, că altfel vă plouă.

IOANA MAȘEK

DIRECTOR
George Arion

Flacăra

Redactor șef :
Ion D. Goia
Secretar general de redacție :
Eugen Mihăescu
■ PUBLICIȘTI COMENTATORI (1700) : Dumitru Constantinescu, Horia Pătrașcu
■ EVENIMENT (2542) : **Mihail Gălățanu,** Petre Barbu, Pașcu Balaci, Radu Ciobotea, Alexandru Mihăilă.
■ DREPTURILE OMULUI (2600) : **Roxana Paicu-Manolescu,** Valeria Dorneanu, Elena Grecescu, Oltea Mutulescu, Corneliu Olteanu, Cristian Pavel, Mihai Stănescu
■ CULTURĂ – ÎNVĂȚĂMÎNT (2559) : Mihai Săndoiu, Paul Vinicius

■ **FLACĂRA BIS**
Redactor șef :
Dorin Gherghinescu
Secretar general de redacție :
Liana Tatos
Liviu Timbus, Aurelia Boriga
Constantin Dumitru
(17 16 39)

■ **REBUS**
Redactor șef :
Tudor Octavian (1457)
Secretar general de redacție :
Alexandru Păsărin (2036)
Adrian Mitu, Bogdan Vlad (1457), Aurel Ștefan Alexandrescu, Mihai Zgubea, Simona Simzianu (2036)

■ **FLACĂRA BASARABIEI**
Redactor șef :
Ion Zubașcu
Secretar general de redacție :
Dorin Sălăjan
Mihai Potîrniche (corespondent special din Basarabia) (2559)

■ **EDITURA FLACĂRA**
Domnița Ștefănescu (2559),

■ FOTOREPORTAJ (2528) : Elena Ghera, Gig Motoianu, Silviu Stan
■ SECRETARIAT TEHNIC DE REDACȚIE (2123, 1453, 2072) : **Mircea Popp,** Maria Bărbulescu, Alexandru Benga, Pompiliu Dumitrescu, Anton Ene-Filip, Gabriela Nicolescu, Sevghin Omer, Smaranda Petrea, Cornel Speriatu, Angela Ștefănescu, arh. Adrian Petrescu.
■ SECRETARIAT – ADMINISTRAȚIE (2002, 2558) : Dan Mircea Popa, Liliana Crețu, Mihaela Moroșanu, Eugenia Vasile.
■ PUBLIC RELATIONS (2634) : Ruxandra Onofrei

■ **Adresa redacției și administrației :** București, Piața Presei Libere nr. 1 cod 71311. **Telefoane : 17 60 10. 17 60 20 (cu interioarele trecute în parantezele de mai sus) : secretariat director : 2002 ; redactori șefi : 2143 (C. Dumitru), 2124 (I. D. Goia), secretar general de redacție : 17.16.39.**
Cititorii din străinătate se pot abona prin ROMPRESFILATELIA. Sectorul export-import presă P.O. Box, 12–201, telex 10876, prsfir București, Calea Griviței nr. 64–66.
■ **Administrația :** EDITURA „Presa Națională" S.A. (ec. Ioan Ciucescu, ing. Stan Pelteacu).
■ **Tiparul : Imprimeria CORESI București.**

16 pagini — 10 lei

La piață,
la piață
De-o leafă —
verdeață!

ANUL LXXXI
Nr. 31
31 iulie —
6 august 1991
BUCUREŞTI

Flacăra

SĂPTĂMÎNAL DE OPINIE, POLITIC, SOCIAL ŞI CULTURAL • ÎNFIINŢAT ÎN 1911

Teroare şi deznădejde în
BANLOC
pag.4

NOI ŞI EVREII
pag. 6

„CARPICON"
sau miracolul obstrucţionat
pag.5

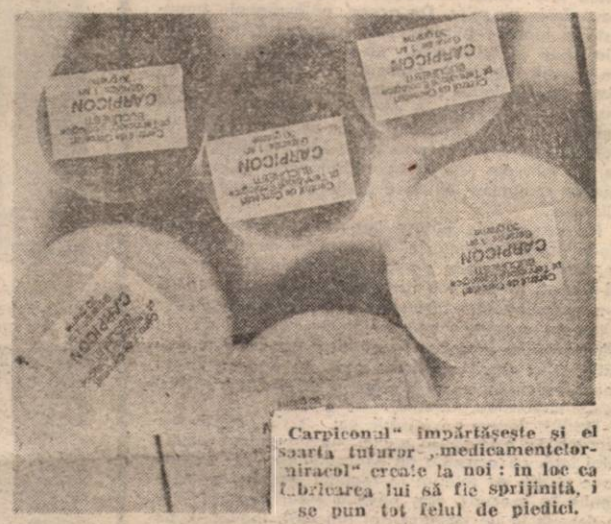

Carpiconul" împărtăşeşte şi el soarta tuturor „medicamentelor-miracol" create la noi : în loc ca lansarea lui să fie sprijinită, i se pun tot felul de piedici.

Pînă acum ne-au citit. O vor putea face şi de aici înainte ? Le-o va permite pensia ? Iar nouă, ne va permite guvernul să apărem renunţînd la scumpirea hîrtiei ?

PETRU POPESCU:
„România a adus un imens serviciu omenirii"
pag. 12

TURCIA, TURCIA!

pag. 8-9

La apa Vavilonului

De două mii de ani românii vin la apa Vavilonului şi jelesc de soarta rea şi de toate chinurile pe care le îndură. Un Vavilon interior, existent doar în sufletele lor, dar adînc şi nețărmurit, ca o mare. Au venit hunii, slavii, tătarii, şi românii au plins la apa Vavilonului, şi veneticii s-au istovit şi s-au împrăştiat în patru vînturi, şi românii au rămas. Greul l-a dus norodul oropsit, cei din frunte s-au descurcat. Şi au venit turcii, care mai apoi i-au adus şi pe fanarioţi. Boierii au avut de toate — au mai căzut, e drept, nişte capete —; schingiuiţi şi storşi de tot avutul şi de toată vlaga au fost cei mulţi. Şi din nou au jelit la apa Vavilonului. Şi otomanii, şi fanarioţii au fost izgoniţi, dar, vai, nu şi năravurile lor. Şi astfel, în continuare, după obţinerea, în 1877, a independenţei, la noi a fost tot timpul o mînă de hrăpăreţi care au tras spuza pe turta lor şi i-au adus pe cei necăjiţi la sapă de lemn. Acestora din urmă le-a rămas Vavilonul, la apa căruia, de fiecare dată, au plîns. De aceea, pălăvrăgeala populistă şi ipocrită a bolşevicilor n-a căzut, în România, chiar pe teren arid, ea a putut, cel puţin de un anumit număr de oameni şi pentru un anumit timp, să fie luată în seamă. Românii au putut fi înşelaţi de demagogia comunistă mai uşor decît ceilalţi fraţi din răposatul lagăr socialist. După ce comunismul şi-a dat arama pe faţă, românii, firește, au jelit din nou la apa Vavilonului. Şi au scăpat de comunism. Nu însă şi de jelitul la apa Vavilonului.

Nu că actuala putere fesenistă n-ar fi agitat, de-a lungul existenţei ei de circa un an şi jumătate, lozinci populiste de tot felul. A făcut-o cu virf şi-ndesat. În practică însă, echipa petreromanistă s-a dovedit mai hrăpăreaţă şi mai spoliatoare decît toate guvernele pe care le-am avut noi de la Marea Unire încoace. Acest lucru rezultă din evoluţia celor două probleme care au dominat viaţa românească în cursul ultimei săptămîni : privatizarea şi majorarea preţurilor.

Despre legea privatizării am scris săptămîna trecută. La cele spuse atunci, adaug puţine lucruri. Mai întîi, că acuzaţia de neocomunism care se mai face auzită cu referire la regimul fesenist, cu deosebire la executiv, este ridicolă (sau, mai bine zis, a devenit la un moment dat ridicolă). Indiferent de nostalgiile, de ofurile ori de obligaţiile, morale sau de altă natură, ale domnului preşedinte Ion Iliescu, guvernul Petre Roman şi tot ce ţine de el, toată reţeaua executivului din întreaga ţară, nu doresc revenirea la comunism (chiar dacă a fost o vreme cînd au dorit-o), unde actualii deţinători ai puterii, actualii deţinători de funcţii ar fi doar nomenklaturişti. Nu, cei ce deţin acum puterea şi funcţiile vor, în cea mai glorioasă tradiţie balcano-otomano-bizantino-fanariotă, averea ţării, şi legea privatizării este concepută ca să le dea această posibilitate. De aici, încăpăţînarea feroce a echipei petreromaniste cu nimic mai prejos decît încăpăţînarea ceauşistă, fapt ce s-a văzut în toate, dar mai cu seamă în străduinţa de a trece cu orice preţ prin Parlament legea privatizării. Cu cît argumentele şi luările de poziţie împotriva proiectului de lege guvernamental au fost mai multe, mai clare şi mai puternice, cu atît guvernul s-a încrîncenat să nu cedeze nimic.

Cît priveşte creşterea aberantă a preţurilor (în cadrul căreia s-a produs, printre altele, dublarea, săptămîna trecută, a preţurilor la preparatele din carne), scăparea preţurilor la bunurile de consum de sub orice control, ea se datorează mai multor factori. Mai întîi, nepriceperii la economie a echipei guvernamentale (formată mai ales din politehnicieni de catedră). Dar nepriceperea este totuşi selectivă; ea se manifestă cînd e vorba de interesele românilor celor mulţi ; cînd e vorba de interesele proprii, instinctul ţine loc de ştiinţă economică. În al doilea rînd, concepţiei greşite a guvernului cu privire la rolul executivului în economie — un mercantilism şi un liber-schimbism primitiv, la nivelul secolului al XVIII-lea. În realitate, în epoca noastră nu există nici un sistem economic serios în care puterea să se spele pe mîini de orice obligaţii privind dezvoltarea economică a ţării şi protecţia economică şi socială a cetăţenilor, lăsînd totul pe seama pieţei, a cererii şi ofertei, a hazardului (şi a matrapazlicurilor). Guvernul Petre Roman crede că o poate face (este, e drept, şi procedeul cel mai comod, membrii guvernului nu-şi mai bat capul cu problema îmbogăţirii ţării şi a bunăstării cetăţenilor, cîştigînd astfel timp preţios pentru a se ocupa de propria lor îmbogăţire). În sfîrşit, este la mijloc şi dispreţul şi dezinteresul, propriu tuturor parveniţilor, pentru soarta celor din jur. Rezultatul : scumpirea terifiantă a vieţii, sărăcirea incredibilă a cetăţeanului. Şi cu toate că n-am stat niciodată aşa de rău ca acum în privinţa raportului dintre cîştiguri şi preţuri, procesul e în plină desfăşurare şi capătul tunelului nu se zăreşte.

Deocamdată, reacţia este tot jelirea la apa Vavilonului. Dar atmosfera este foarte încinsă, o explozie se poate produce oricînd. Cît va mai putea românul să rabde ? El este capabil (22 decembrie a dovedit-o) să facă saltul de la Dosoftei la Coşbuc : „Cînd nu vom mai putea răbda, / Cînd foamea ne va răscula, / Hristoşi să fiţi, nu veţi scăpa / Nici în mormînt !".

ION D. GOIA

Guvernul sugrumă încet (dar sigur) presa independentă

Reprezentanţii Societăţii comerciale „Letea" Bacău, într-o întîlnire cu principalii beneficiari, au prezentat noul preţ al hîrtiei de ziar : 52 200 lei per tonă, argumentînd că această scumpire, de 1,7 ori (preţul vechi — 33 100 lei per tonă) se datorează creşterii preţurilor la materii prime, energie, transport, etc.

În acelaşi timp, într-un interviu acordat cotidianului „Curierul Naţional", domnul ministru Victor Atanasie Stănculescu asigura ziariştii că nu se pune problema unei noi scumpiri a hîrtiei de ziar.

Întrebat la conferinţa de presă din 29 iulie a.c. despre problema hîrtiei, dl. prim-ministru Petre Roman a dat un răspuns (se pricepe la astfel de răspunsuri !) evaziv. Domnia sa a recunoscut că e firesc ca preţul hîrtiei să-l frămînte pe orice ziarist. Sînt trei modalităţi — a afirmat premierul Roman — pentru rezolvarea acestei chestiuni : scutirea taxei de import pentru hîrtie, aducerea din străinătate a echipamentelor de producţie în vederea creşterii randamentului de prelucrare a fibrei lemnoase (acţiunea a demarat ! — a subliniat dl. Petre Roman) şi adoptarea unui nou sistem de distribuţie a ziarelor în vederea eliminării returnărilor. Premierul a afirmat (spre stupoarea noastră !) că preţul hîrtiei este încă subvenţionat de guvern. Dacă domnia sa va avea timp să consulte Hotărîrea nr. 464 (pe care a semnat-o, probabil !) va descoperi (oare ?) că hîrtia de ziar nu este trecută la anexă.

Premierul ne-a amintit că România, în loc să exporte lemnul de calitate, pe care ar putea obţine bani frumoşi, preferă să-l transforme în hîrtie. Cu alte cuvinte : vedeţi ce sacrificii face guvernul şi ţara pentru voi, ziarişti ?

Dl. Petre Roman, prin declaraţia făcută, este contrazis de realitate. Ori nu cunoaşte adevărul, ori îl ascunde. Se apropie alegerile, F.S.N.-ul e în scădere de popularitate şi presa trebuie să tacă, nu-i aşa ?

PETRE BARBU

Avem şi noi cardinalul nostru. După cum se ştie, mitropolitul român Alexandru Todea a fost învestit Cardinal al Bisericii Catolice. Ceremonia învestirii în funcţie a avut loc la Catedrala romano-catolică Sf. Iosif din Bucureşti

Casa Americii Latine din Bucureşti, inaugurată recent

FLACĂRA în sondajul IRSOP

În recentul sondaj efectuat de Institutul Român pentru Sondarea Opiniei Publice (I.R.S.O.P.) pe tema „Imaginea publică a presei", revista FLACĂRA s-a situat pe poziţii de frunte. Atît în răspunsurile la întrebarea „Pe care dintre revistele (publicaţiile săptămînale) le citiţi cel mai des ?", cît şi la solicitarea „Numiţi trei reviste care vă plac cel mai mult". FLACĂRA a ocupat locul 4. Îi asigurăm pe cititorii noştri că vom depune toate eforturile pentru a urca şi mai sus.

Comunicat al Opoziţiei Democrate Unite

„Comitetul Director al Opoziţiei Democrate Unite, în urma analizei proiectului Legii Privatizării propus de guvern spre dezbatere şi adoptare Parlamentului, aduce la cunoştinţa opiniei publice că respinge proiectul de lege propus, ca inadmisibil, el fiind elaborat cu intenţia de a prejudicia grav cetăţenii români, proprietarii de drept ai avuţiei naţionale, avuţie creată cu sudoarea, lacrimile şi sacrificiile întregii naţiuni.

Proiectul de lege guvernamental favorizează vechea şi nouă nomenclatură, privilegiaţii societăţii socialiste, care au intenţia vădită de a crea o pătură foarte bogată care să concentreze în puţine mîini toată puterea economică şi politică a României.

Opoziţia Democrată Unită va înainta un proiect propriu de lege a privatizării care înlătură toate deficienţele legii propuse de guvern, înlocuindu-le cu prevederi constructive favorabile cetăţeanului român, concomitent cu retragerea din Parlament a proiectului Legii Privatizării impusă dezbaterii.

Drept urmare, cerem ca primă măsură retragerea Legii Privatizării din Parlament".

În numele celor 18 organizaţii afiliate Opoziţiei Democrate Unite semnează preşedintele acesteia, domnul Nicu Stăncescu, şi vicepreşedintele Nica Leon.

Adresa Opoziţiei Democrate Unite este : Piaţa Aviatorilor nr. 3, telefon : 18 42 55.

Marş al lucrătorilor de la I.M.M.R. Griviţa

Ce a obţinut U.D.M.R. ?

„U.D.M.R. nu a părăsit sala de şedinţe în timpul dezbaterii şi aprobării Legii privatizării societăţilor comerciale din două motive, a declarat domnul dr. Paranyi Francisc. Este mai democratic să fii prezent şi este mai sportiv să lupţi pînă la ultima lovitură, pînă la capăt decît, de la bun început, să refuzi lupta. Noi am reuşit să facem ceva important în cadrul dezbaterilor care au avut loc; am introdus despăgubirea persoanelor care au fost deproprietărite abuziv". Alţi reprezentanţi ai opoziţiei sînt de părere însă că ceea ce a obţinut U.D.M.R. este minor faţă de miza „boicotării unei legi nedrepte şi antinaţionale la care trebuia să subscrie".

LEGEA PRIVATIZĂRII
Ce spun sindicatele?

DIVORȚ de statul comunist. Divorț italian?

— La ordinea zilei este proiectul guvernamental de lege a privatizării. Se știe cum au reacționat, în legătură cu acest proiect, partidele de opoziție. Dumneavoastră, domnule Dan Mocănescu, sînteți purtătorul de cuvînt al Uniunii Confederative Naționale, care reunește cinci mari centrale cu aproape trei milioane de sindicaliști. Care e punctul de vedere al U.C.N.-ului ?

— Susținem interesul strict economic al sindicaliștilor, care în perspectiva unei legi a privatizării va avea implicații sociale excepționale. Susținem, de fapt, dreptul fundamental la proprietate al cetățenilor României. Proiectul guvernamental e o construcție menită pe de o parte să prelungească starea de centralism în economie, iar pe de altă parte să permită numai unora să se bucure eventual de calitatea de proprietari. Asta spunem de cînd s-a înființat Cartelul „Alfa" și de cînd s-a înființat Uniunea Confederativă Națională.

— U.C.N. a preluat și susține, așadar, varianta Alfa ?

— Vom avea un congres, cît putem de repede, și numai atunci vom vedea ce susține U.C.N.-ul și ce nu. Dar în ce privește proiectul guvernamental de reformă, poziția noastră e cît se poate de clară : sîntem împotriva vînzării capitalului național de către cei ierjați în proprietari ai acestui capital. Toată lumea, la nivelul U.C.N.-ului, e de acord cu acest principiu : cetățenilor României trebuie să le fie redată proprietatea care este a lor. Poporul român a divorțat de statul comunist iar acum se impune partajul. În această căsătorie, silită, unii au intrat cu niște bunuri (naționalizări etc.). Aceste bunuri, sau contravaloarea lor, trebuie restituite proprietarilor de drept. Există însă și bunurile, mult mai mari, care de-a lungul acestei nenorociri, acestei căsătorii forțate, au fost create prin munca atîtor oameni. E dreptul acestora să-și primească bunurile dobîndite prin munca lor. Oricum, divorțul este ireversibil.

— Toată lumea zice așa, numai că unii ar cam vrea să fie un divorț italian.

— Păi, să nu fie cum zic ei !

— Recunoașteți totuși, că pînă acum FSN.-ul a făcut cam tot ce-a vrut. Indiferent ce-au zis partidele celelalte sau sindicatele. E corect ?

— Foarte just.

— Iar ce s-a întîmplat se mai poate întîmpla. Majoritatea parlamentară fesenistă poate face să treacă și acest proiect de lege. Asumîndu-și, bineînțeles, o seamă de riscuri, asupra cărora zic să nu insistăm acum pentru că întrebarea esențială în discuția cu dv. e aceasta : sindicatele ce pot face ?

— Că F.S.N.-ul a făcut pînă acum cam ce-a vrut, șfidînd părerea opoziției și a sindicatelor, e adevărat. Dar cîte din legile astea au funcționat ? Începînd cu legea 15 de anul trecut, pînă la atîtea hotărîri guvernamentale care s-au încurcat unele pe altele și care pînă la urmă au început chiar să se contrazică unele pe altele. Mă întreb : oare chiar va fi posibil să intre în vigoare o asemenea lege ?

— Dar asemeni altor legi care nu au fost respectate întru totul, la fel se poate întîmpla și de data asta și va fi cu atît mai dramatic, întrucît acum n-avem de-a face cu o lege oarecare...

— Pare atît de ilegitimă o asemenea lege ! Fiindcă e vorba despre o lege care urmează să acorde guvernului prerogative incredibile în privința posibilităților lui de a vinde ceva, ca proprietar. Nu intră în discuție, așadar, că articolele acestei legi trebuie să arate așa sau altfel, ci pînă la urmă totul se rezumă la o chestiune de principiu, la aceste posibilități pe care le va avea guvernul de a vinde sau de a opera cu capitalul național cum are poftă, cum crede de cuviință. Și nu mai discut de acele „fonduri" cu mii de salariați care urmează să facă și să dreagă cu capitalul național.

— Deci, dv. afirmați temerea că majoritatea parlamentară fesenistă ar investi guvernul fesenist cu drepturi de proprietar ?

— Cred că asta e, în esență, chestiunea. Dar oricare dintre partidele de opoziție poate să spună : tranzacțiile cu capitalul statului, hotărîte în aceste condiții, vor fi declarate nule, iar proprietățile dobîndite pe această cale vor fi naționalizate. Poate să spună așa ? Are tot dreptul ? Poate să-și adauge asta la program pentru viitoarele alegeri ?

— Sigur că poate, dar legea privatizării structurează o nouă societate românească, ca avînd efecte de substanță și de durată pe care e greu, dacă nu imposibil, să vii să le anulezi la un moment dat. Nu credeți ?

— E adevărat, dar eu n-aș fi atît de fatalist.

— Nu sînt fatalist. Pun doar întrebări.

— În cazul de față, sindicatele și-au dovedit pe de o parte slăbiciunea iar pe de altă parte consecvența. Ne-am făcut datoria și-am spus membrilor de sindicat : atenție, cineva vă fură proprietatea ! Mîine o-or să poată zice că n-am făcut-o. Asta nu înseamnă că noi ne-am „acoperit" și că altceva nu ne mai interesează. Nu. Pentru că străduința noastră continuă și-i chemăm să fie foarte atenți și să pună chestiunea în dezbatere, să vadă ce se poate face. Asta pe de o parte. Iar, cum v-am spus, lucrurile pot fi privite și altfel. Există opoziția manifest anticomunistă, care va avea posibilitatea să modifice ceva. Dacă poporul va lua o hotărîre politică în sensul ăsta, dacă va aduce la putere acele formațiuni politice care au afirmat că vor anula tranzacțiile ilegale și nelegitime cu capitalul de stat.

— Întrevedeți deci posibilitatea unei reparații chiar dacă s-ar aproba o lege fesenistă a privatizării ?

— Bineînțeles. Nu moare România ! Și poporul român nu se poate supune așa, una-două, unei forme de sclavie economică. Sînt convins de acest lucru. El va găsi resursele politice necesare să poată spune : ce s-a întîmplat atunci a fost greșeală.

— Atunci, adică în vara anului 1991.

— Da. Dar să vă mai spun ceva, tot în legătură cu asta. Ne tot curtează forțele de stînga.

— A venit dl. Verdeț pe-aici ? A vrut domnia sa să înfrunzească pe-aici ?

— Nu. Pe mine m-a contactat o delegație P.S.M. care mi-a spus că ei sînt convinși că în 2—3 luni muncitorii vor ieși în stradă. Și le-am spus : dacă noi nu prea sîntem convinși de asta, dv. cum ați ajuns la o astfel de concluzie ? Răspunsul : Păi cum, dom'ne, să ajungă să fure proprietatea poporului ? Deci iată ce situație stranie s-a creat, că o asemenea forță (cu ideea ei fixă și păguboasă de proprietate comună etc.) speră să obțină opțiunile de nedorit ale unei clase care n-a dispărut, ea există, și care va conștientiza ceva ce o privește direct : proprietatea și dreptul la proprietate. Cînd or să vadă tot felul de bișnițari înfruptîndu-se din averea națională, să nu ne mirăm că unii or să spună : nu-i facem, domnule, nici o privatizare, că e proprietatea întregului popor. Vedeți ? În felul ăsta acționează Parlamentul rămas în formula majoritară fesenistă.

— Iartă-i, Doamne, că nu știu ce fac. O mai fi valabilă zicerea asta ?

DUMITRU CONSTANTINESCU

PATRONUL — cetățean de gradul II?

— Domnule Vasile Pop, cu v-am auzit declarînd că v-ați săturat să fiți considerat cetățean de gradul II și am fost intrigată de vehemența și tristețea cu care ați rostit cuvintele. De aceea v-am căutat.

— Păi, sigur că nu mai vreau să fiu. Nu-i convine nimănui să muncească pînă amețește, și să fie tratat, pentru asta, ca un cetățean de gradul II, de parcă ar fi infractor.

— Mărturisesc că nu înțeleg. Cine își permite să vă trateze astfel ?

— Ehei, dacă erați patron, înțelegeați imediat. Mai ales dacă făceați producție, nu comerț.

— De ce trebuia, neapărat, să fi făcut producție ?

— Eu nu zic că în comerț e ușor, dar nu se compară cu producția. O să vă spun numai cîteva lucruri, și nici n-o să aveți nevoie de mai multe. Da întîi, vreau să vă povestesc ceva de necrezut. Mă duc într-o zi la fabrică. Lucrasem acolo 30 de ani. Și portarul nu mă lasă să intru. Auzi, doamnă dragă, să nu mă lase să intru în fabrica unde am lucrat o viață ! Și de ce crezi ? Că eram patron. Pînă la urmă, am chemat-o pe șefa personalului și s-a rezolvat, da' portarul nu mă oprise el de capul lui, și îți dai dumneata seama ce am simțit eu atunci ? Ce, eram hoț, derbedeu ? Nu, eram patron !

— Și totuși, sînt atîția oameni care visează să devină patroni.

— Pentru asta, nu trebuie să visezi. Trebuie să muncești. Greu. Nu mai ai casă, nu mai ai masă, nici prieteni, familia e gata să te părăsească. Fiecare cui de care ai nevoie devine o problemă, una grea de tot, aproape de nerezolvat, dacă ești patron. Ei bine, nimeni nu vede cum te chinui, toți își închipuie că nu mai ai unde pune banii, de mulți ce is.

— Și nu-s mulți ?

— Păi, nu prea. Ca să reziști trebuie să calculezi foarte bine fiecare amănunt. Să luăm profitul, de pildă. Pe piață e criză de pantofi. Eu produc pantofi de piele. Puteam să-i vînd cu un preț foarte mare, să dau o lovitură și gata !

— Nu e tentant să dai lovitura, cînd, mai ales în comerț, sînt destui care au făcut-o ?

— Păi nu, eu îmi vînd pantofii imediat, și cu banii plătesc salariile oamenilor și iau altă piele și fac alții, și tot așa. Un adevărat producător nu scoate bani din umflarea prețului de cost, ci din rularea lor rapidă.

— Cîte perechi de pantofi produceți ?

— 800 pe lună.

— La nivelul actual al cererii cred că și dacă ați produce 8 000 tot atît de repede i-ați vinde.

— Fără să mă laud, și eu spun tot așa. Mai ales dacă aș avea magazinul meu. Puțin lucru e să vinzi pantofi de piele cu 1 400 lei cînd ăia de plastic costă 1 700 ? Dar asta-i altă problemă. Sigur că cererea e mult mai mare. Cum s-o onorez, însă ? Pot eu să angajez mîine 400 de oameni ?

— Ei, ar fi minunat ! Pentru că, fără îndoială, cea mai convingătoare dovadă a credibilității și seriozității unui patron, este, mai ales în acest moment, numărul locurilor de muncă pe care le oferă.

— Așa este. Numai că... Deci angajez mîine 400 de oameni și poimîine nu mai capăt piele. Vedeți și eu zic „capăt", parcă mi-ar da-o cineva de pomană. Dar asta-i situația, eu sînt patron. Și întîi primesc piele societățile cu capital de stat. Ce fac eu cu oamenii angajați ? Cine-mi dă mie dreptul să risc viața, da, da, viața lor și a copiilor lor ? Adică, dreptul mi-l dă, că nu mă împiedică nimeni, da conștiința nu mă lasă. Nu te poți îmbogăți expunîndu-i pe alții sărăciei.

— Am auzit puțini patroni vorbind ca dumneavoastră. În schimb, cunosc multe persoane care se tem să se angajeze la patron, că acesta poate da faliment, de parcă falimentul ar fi rezervat în exclusivitate particularilor.

— Aș putea să zic că asta-i o gîndire pe dos, pentru că cine altul mai mult ca patronul e interesat să se țină cît mai departe de faliment ? Și totuși, nu mă pot împiedica să vă spun că, fără s-o știe, ei au dreptate să se teamă de faliment.

— Cum vine asta ?

— Păi, o să vorbesc iar de piele, că asta mă doare cel mai tare. Eu, ca particular, am bani puțini, da ei sînt siguri, pot să achit pe loc suta aia de metri pătrați de piele pe care o cumpăr, și normal ar fi să fiu servit imediat. Ei bine, nu e așa. Vine o mare întreprindere cu capital de stat cu o comandă de cîteva mii de metri. Eu sînt lăsat să aștept și iau ce mai rămîne, deși întreprinderea aia, de fapt, nu are cu ce achita pielea. Așa se întîmplă de fiecare dată, indiferent de ce ai nevoie.

— Bine, dar e absurd să procedezi astfel, toată lumea știe, cînd condiția existenței unei întreprinderi, fie ea și de stat, este rentabilitatea.

— Știu că nu vă vine să mă credeți. E absurd, dar așta e adevărul. Spune-mi dumneata, de ce e cetățean de gradul I tipul de la întreprinderea aia mare ? Pentru că face parte dintr-un serviciu de aprovizionare de 30 de oameni ? Eu îmi fac singur și aprovizionarea, și desfacerea, tot eu rezolv și problemele de producție, alerg din zori pînă în noapte și dorm cîteva ore, și alea cu cosmaruri. Asta, în timp ce funcționarul de la desfacere, cel care vinde pielea, e și el unul din vreo 30 care își închipuie că or s-o ducă tot așa ca pînă acum — știți vorba „noi ne facem că muncim, ei se fac că ne plătesc".

— Chiar, cît credeți că „au s-o mai ducă" ?

— Păi, după un minim bun simț economic, n-ar mai trebui să o ducă deloc. Numai că atîta vreme cît privatizarea e prioritatea priorităților, iar patronii oameni demni de respect numai în interviurile transmise la televiziune...

A consemnat ROXANA PAICU MANOLESCU

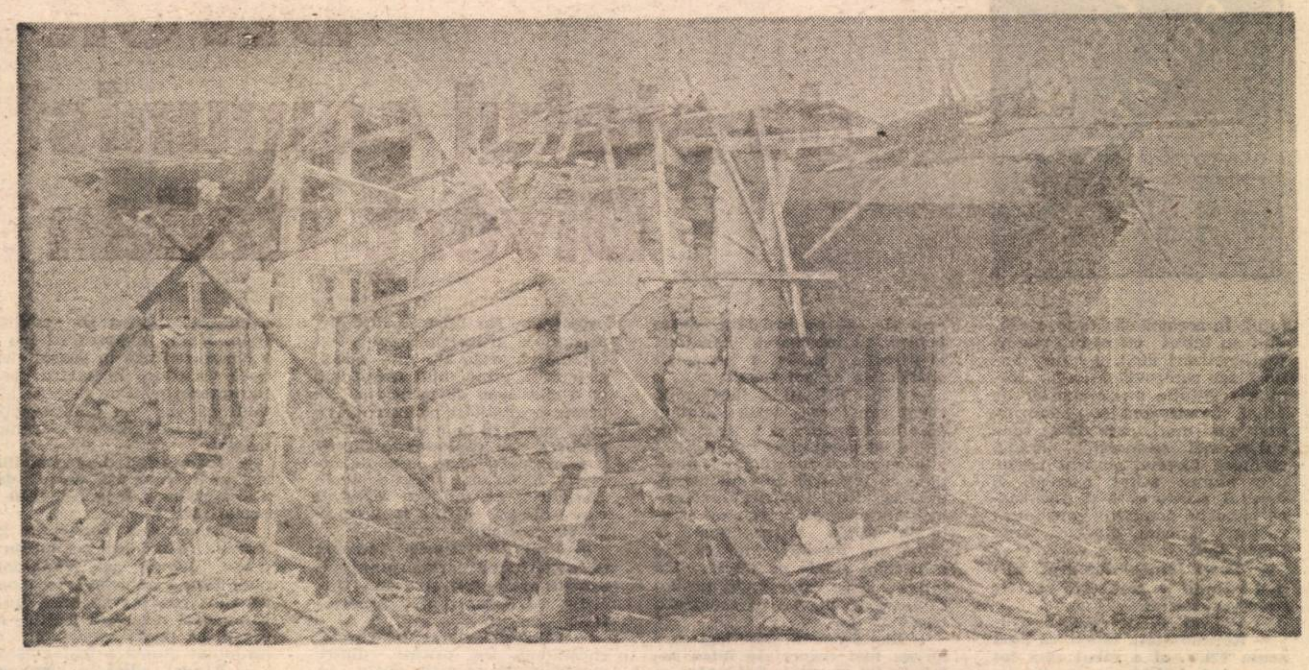

Mircea Popescu, pentru a lua contact direct cu realitatea situației. Joi, 19 iulie, Guvernul a dat, în sfîrșit, un comunicat prin care declara zona calamitată drept sinistrată, apreciind valoarea pagubelor la aproximativ 65 milioane de lei. În ceea ce privește ajutorul financiar, Guvernul nu a dat nici un răspuns care să-l implice în mod direct. S-a mulțumit doar să comunice două numere de cont de la Banca Națională, la care populația să doneze diverse sume de bani pentru ajutorarea celor sinistrați. Mai mult decît atît, ca și cum Bucureștiul ar fi la capătul pămîntului, primele ajutoare sosite la fața locului și constind din corturi, material medical și alte obiecte de prim ajutor, au venit de la Crucea Roșie germană. Să fie cumva această nepăsare strigătoare la cer vreo „răsplată" a Bucureștiului față de „rezistența ideologică" a neascultătoarei Timișoara ? Să sperăm că nu, fiindcă, în caz contrar, un asemenea comportament nu lasă loc nici celui mai mic scrupul care ar da impresia că dialoghezi totuși cu ființe umane.

Teroare și deznădejde la Banloc

Mortul, la masa de șah

Vineri, 12 iulie, a.c. Părea o zi ca oricare alta .Fiecare își vedea de treburile lui, preocupat de problemele zilnice. Nimic nu prevestea ceea ce avea să se întîmple. La café-bar, lume puțină. De fapt, doar doi consumatori. Stăteau la o masă și jucau șah. Unul dintre ei, aflat la mutare, zăbovea încruntat, calculîndu-și cea mai bună soluție. Ora 13,40. Podeaua a început brusc să se miște, pereții să se clatine. Zgomote și trosnete urcînd parcă din pămînt. Cel care aștepta mutarea partenerului, a plonjat, speriat, sub masă. Celălalt, crispat, nereușind să se sustragă calculelor pătrățelelor alb-negre, nu a mai avut timp decît să-și schițeze uluirea. Tavanul s-a prăbușit cu un zgomot asurzitor, sfărîmîndu-i capul și lipindu-i-l pe tabla de șah, printre piesele mici, de lemn.

„Bine că nu era pe-nserat, la o oră de vîrf — îmi spune **Solomon Cădereanu**, paznic de noapte la IAS. Altfel, ar fi fost 80—90 de morți. Așa, numai omul ăst' a murit. Celălalt, care s-a băgat sub masă, a scăpat cu zile...".

Café-barul are o construcție bizară și oarecum neașteptată pentru aceste locuri. Pare un castel în miniatură, mai ales datorită turnului de veghe. Are o vechime de peste 100 de ani și a fost destinat a fi magazie de harnașamente a conacului nobiliar. Ulterior, pe vremea cînd populația de origine germană din zonă era destul de numeroasă, a fost transformată în capelă romano-catolică. Cînd au rămas prea puțini enoriași, datorită valului de emigrație către Germania, de vreo 20 de ani, a fost transformată în café-barul „Sirena". Acum, este într-o stare jalnică. Turnul fisurat se apleacă tot mai mult într-o parte, datorită frecventelor replici ale cutremurului. Ar putea cădea pe neașteptate. Ar trebui, poate, ca o comisie de arhitecți să vină aici să facă releveuri, pentru ca, ulterior, clădirea să fie reconstruită. Dar cine poate spune cît va mai rămîne în picioare ?

Mobilier regal la Primărie

Despre trecutul îndepărtat al localității sînt puține date. S-ar putea spune că originea ei zace încă în necunoscut. Un document din 13 mai 1400, dat de copistul din Cenad, amintește de localitatea *Byallak*, pe care Pesty și Ortvay o așază în sesul Banloculuí. Această denumire, care înseamnă în traducere „Locul bivolului", face trimitere la o amintire străveche, pe care locuitorii o leagă de existența unui bivol al cărui muget înspăimîntător s-ar auzi în anumite locuri, în anii ploioși. În actuala vatră a satului a existat o comunitate bine închegată în secolul al XIV-lea. În timpul ocupației turcești, Banlocul era reședința de vară a pașei de la Timișoara, între anii 1552—1716. Cele mai fertile și mai frumoase locuri din acest ținut al vechilor păduri și al mlaștinilor aparțineau moșiei contelui Karacsonyi, care își avea aici castelul de arme.

Pe harta contelui Mercy — guvernatorul Banatului, după ocuparea de către habsburgi —, executată între 1723—1725, localitatea apare sub numele de Banloc. În lucrarea lui, „Torontal Varmega torente", editată după Revoluția de la 1848, Ganu Baravszki amintește că în comuna Banloc trăiau 2 832 locuitori, între care 207 maghiari și 414 germani, restul fiind români. Banlocul avea pe atunci 441 de case, poștă, telegraf și telefon, o fabrică de spirt, o moară și un gater. În acel moment făcea parte din județul Torontal, fiind situat la marginea estică a lui.

La războiul din 1914—1918 au luat parte 550 de bănlogeni, din care 85 nu s-au mai întors acasă, căzînd și ei la datorie, pentru realizarea idealului național, unirea Transilvaniei cu România. După primul război mondial contele Karacsonyi pleacă, moșia fiindu-i expropriată în 1922 cînd, o bună parte din ea este împărțită țăranilor sosiți de pe front. Dar moșia rămîne încă puternică și trece, în 1935, în stăpînirea reginei Elisabeta a Greciei, care o cumpără cu 22 de milioane de lei. Vechiul castel, construit în anul 1859, este utilizat de către regele Mihai ca reședință de vară, cîțiva ani la rînd. Ulterior, castelul este transformat în școală și a funcționat așa pînă în zilele noastre.

Multe sînt mărturiile vechii familii nobiliare la Banloc. Pînă și în localul Primăriei de aici, am fost uimit să găsesc un mobilier de epocă de cea mai bună calitate, care și-ar avea locul, mai degrabă, într-un muzeu. Este vorba de două fotolii și o măsuță rotundă avînd ca element stilistic comun sculpturi metalice reprezentînd capete de leu cu aripi. Proletcultiștii s-au grăbit să le rechiziționeze pentru Primărie, bătînd în cuie tăbliițele cu numere de inventar pe care poți citi „proprietarul" : SFATUL POPULAR, RAION DETA.

Paradoxal — gîndindu-ne la constituția solului —, Banlocul este totuși o veche zonă seismică. În 1903 a avut loc aici un cutremur mai puternic decît cel de-acum, iar în 1957 s-a resimțit destul de tare un altul, cu epicentrul în Iugoslavia. Oamenii din partea locului or fi uitat aceste amănunte și și-au construit case cam fragile. Majoritatea sînt ridicate din lemn și argilă. Nu este deci de mirare faptul că acum, în urma acestui cutremur destul de violent, majoritatea nu mai pot fi reparate, ci trebuie dărîmate și reconstruite.

Un bilanț sumbru

Comuna Banloc conține și satele Ofsenița, Dolat, Soca, Partoș și Livezile. Toate acestea împreună cu comuna Ciacova și orașele Deta și Timișoara au fost afectate de cutremurul de la 12 iulie. Cel mai lovit a fost însă Banlocul. O notă întocmită de Prefectura Timișoara relevă următoarea situație dezastruoasă : Banloc — 599 de case și 5 099 de locuitori, 530 de case afectate, din care 360 nelocuibile ; Ofsenița — 191 de case, 307 locuitori, 170 de case, afectate, din care 150 nelocuibile ; Dolat — 296 de case, 1 475 locuitori, 180 de case afectate, din care 120 nelocuibile ; Soca — 213 case, 592 locuitori, 60 de case afectate, din care 30 nelocuibile ; Partoș — 221 de case, 409 locuitori, 60 de case afectate, din care una nelocuibilă ; Livezile — 464 de case, 1 402 locuitori, 120 de case afectate, din care 40 nelocuibile ; Deta — 197 de case afectate ; Timișoara — 290 de case afectate ; Ciacova — 426

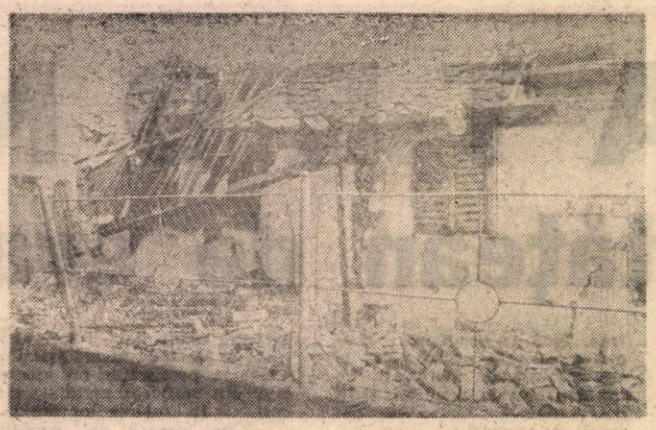

de case afectate. Totalul, pe toată zona, consemnează deci 2 033 case avariate, din care 700 nelocuibile. Procentual, au fost afectate 40% din fondul locativ și circa 3 700 de locuitori sînt sinistrați.

Încă din primul moment, conducerea Prefecturii a alarmat Comisia pentru calamități naturale și a luat mai multe măsuri care se impuneau .Astfel, s-a ocupat de asigurarea de corturi pentru cazarea sinistraților, restabilirea comunicațiilor și alimentării cu energie electrică, crearea unui flux constant de aprovizionare cu alimente de strictă necesitate, asigurarea asistenței sanitare pentru acordarea de prim-ajutor și control epidemiologic, asigurarea de materiale de protecție (carton gudronat și folii de PVC) pentru protejarea bunurilor locuitorilor sinistrați.

Pentru înlăturarea eficientă și rapidă a efectelor seismului, Prefectura Timișoara a solicitat Guvernului următoarele : 1. Declararea zonei afectate ca „zonă sinistrată" ; 2. Necesități urgente de suplinire a alocațiilor bugetare, după cum urmează : refacerea drumurilor comunale din zonă, drumuri complet ieșite din uz, pentru un total de 54 km, în valoare totală de 108 milioane lei ; necesitatea construirii școlilor din Banloc și Ciacova, cu satele aparținătoare, 24 milioane de lei ; realizarea unui sediu nou al Poliției, sediul vechi fiind complet deteriorat, 3,2 milioane lei ; reconstruirea Castelului din Banloc, monument istoric, 18,5 milioane lei ; alocații pentru expertize, studii și proiecte la obiectivele social-culturale și monumentele istorice, 3,5 milioane lei ; utilarea zonei sinistrate cu aparatură de înregistrare seismologică, 16 milioane lei ; restaurarea imobilelor cuprinse în lista monumentelor patrimoniului național avariate, în valoare de 350 milioane de lei (în vederea constituirii acestor fonduri, se propune ca, începînd cu data de 1 iulie 1991 și pînă la finele anului, cei 50% care se virau la bugetul statului, conform H.G. nr. 86/1991, în mod excepțional, să rămînă județului Timișoara, pentru înlăturarea efectelor provocate de seism, în valoare de 550,2 milioane lei) ; 3. Asigurarea cu prioritate a repartițiilor pentru necesarul de materiale de construcție ; 4. Acordarea de credite în condiții avantajoase pentru populația din zona sinistrată în vederea reconstrucției de locuințe.

Prefectura din Timișoara a făcut tot ceea ce i-a stat în putință pentru ca viața să reintre în normal. Nu prea a fost însă auzită în restul țării și, în special, de factorii responsabili de la București. De abia marți, 16 iulie, a sosit la fața locului un reprezentant al Guvernului, în persoana d-lui ministru secretar de stat, Dan

Sub cerul liber

În acest timp, Banlocul se zbate între teroare și deznădejde. Replicile cutremurului din 12 iunie sînt foarte frecvente, unele dintre ele fiind destul de periculoase. Casele, deja zguduite și avariate, nu mai prezintă nici o siguranță. La trei zile de la cutremur, în urma unei replici mai puternice, garajul d-lui Aurel Ioachim, primarul din Banloc, s-a dărîmat.

Din cînd în cînd, prin case, cad pereți întregi sau tavane. Locuitorii nu mai au curaj să intre înăuntru. Dorm sub cerul liber, sau — cei mai norocoși —, în corturile montate în stradă. Stau toată ziua în stradă sau prin curți. Merg cu capul în pămînt, însemnați parcă de blestemul care le-a stricat rostul. Au muncit o viață de om, pentru 80 de lei pe zi, la ceapeu, ca să-și poată construi o casă. Acum au rămas fără acoperiș. Dl. inginer Ioan Hațan, salariat al Prefecturii, stă aproape 18 ore aici, în fiecare zi încercînd să organizeze cît mai bine reintrarea în normal. Oamenii îl iau de mînă și îl trag, fiecare, la el în casă, să vadă dezastrul. Ce părere are dînsul, nu cumva se va prăbuși ? Oare vor primi și ei ajutor, să își poată reconstrui, pînă la iarnă, o casă nouă ?

Panica este enormă. E greu să organizezi o activitate cu acești oameni înfricoșați. Unele case par a fi rezistat cu bine cutremurului, privite din afară. Dar nu-i decît o aparență. Dacă intri, metri întregi de fisuri groase, tavane „decupate" și pereți strîmbați te întîmpină la tot pasul. Școala este aproape distrusă, turla bisericii stă să cadă. Nu mai poate fi reparată, trebuie dărîmată și înălțată din nou.

Locuitorii mai tuciurii stau toată ziua în grup compact, în fața Primăriei. Așteaptă să vină mașinile cu ajutoare, să se repeadă, să apuce. Din cînd în cînd se ceartă, se mai păruiesc. Doar cutremurele îi mai despart. Atunci pălesc și amuțesc. Lor li se închină, ca unor zeități malefice. Aud tot felul de cifre și își fac cruce. Un mort, 28 de răniți spitalizați, 2 033 de clădiri și 126 de vehicule avariate.

Dumnezeu nu are limite

Drumul pînă la Ofsenița este infernal. Gropi și noroi, ARO-ul nu poate depăși 20—30 km pe oră. Ajungem. Satul pare pustiu. Catedrala catolică zace părăsită, plină de fisuri, cu un morman de tencuială și de cărămizi sparte grămădit în fața porții. În capătul uliței văd lume strînsă în jurul unui camion militar din care se descarcă piloni și pînză de cort. În rest, nici țipenie. Ziduri căzute, pereți de case sparți, prin care poți privi toată anatomia construcției.

O remorcă acoperită cu prelată. De sub prelată, cîteva chipuri de copii, apoi o femeie. Ne privesc curioși. Dăm binețe și întrebăm de preot. „Dacă vreți, vă pot deschide eu biserica...“ Traversează ulița plină de noroi, cu un copil în brațe, cu celălalt mai măricel ținîndu-i-se de fustă.

„Cum a fost la cutremur?“

„Am fost dimineața cu amîndoi copiii la fîn și cînd am venit acasă le-am dat să mănînce și i-am culcat. După aia, m-a chemat o vecină să stau cu ea, că îi făta vaca. Cît timp am stat acolo, odată s-o cutremurat pămîntu' de nu mai am văzut nimica, numai praf. Pînă am ajuns înăuntru, cînd am ajuns în prag, o căzut tavanul în urma noastră. Numa' bine, am salvat copiii. Și am ieșit în drum și după aia nu mai o fost nimic. Toată lumea era agitată, toată lumea era în stradă...“ „Unde locuiți acum?“

„Locuim pe stradă, într-o remorcă locuim, cu doi copii. Noaptea, cînd plouă, stăm cu cănile, să nu plouă pe copii. Soțu' meu lucrează în agricultură și îi la combine, afară. Cînd vine acasă, stăm pe sub garduri. Dar ziua tre' să meargă să ne cîștige pîinea. Că dacă nu merge acum la treierat, noi la iarnă nu avem ce mînca“.

„Cum stați acum cu aprovizionarea aici, în sat?“ „Acuma ne-o adus alimente și pîine, și de toate... Dar nu avem unde să facem mîncare, că-n curte nu putem să stăm să facem mîncare că avem copii mici și nu avem posibilitate. Copiii sînt toți speriați și nu putem nici să-i lăsăm jos din brațe“. „Spuneți-mi, vă rog, unde lucrați?“

„Eu, actual, nu mai lucrez niciunde. Am lucrat la biserică, am fost femeie de serviciu. Și acum biserica a căzut... (începe să plîngă nervos). Am 24 de ani și am avut trei copii. Unul mi-o murit acum doi ani, la trei luni, și-acuma am numai doi copii. Unul are 4 ani și fetița are un an, acuma, luna asta, în 27... (Începe din nou să plîngă.) Eu sînt o fată săracă, am crescut fără tată, cinci frați. Și-acuma sînt fără casă! Și a căzut și biserica! După căși nu ne pare așa rău, căși poate o să ne mai facem, dar biserică nu mai o să fie în sat aicea, și mai mult după biserică ne pare rău... C-am fost numai 5—10 familii de nemți, și-acuma nu mai o s-avem biserică. Stau statuile sparte în curți și nu vine nimeni după ele...“

Ieșim dintre grămezile de moloz, cu sentimentul că sîntem mai apărați sub cerul liber. Mai înainte de a demara, aruncăm o ultimă privire către turla bisericii, cu tabla căzută, în care porumbeii deja s-au acomodat. Cerul se filtrează parcă și mai mohorît, printre bucățile de tablă jupuite.

PAUL VINICIUS

UN NOU MEDICAMENT ROMÂNESC

„Carpicon“ — între miracol și deznădejde

Și asta în vreme ce în „Europa“ medicamentele se prepară în instalații sofisticate...

● un unguent cu efecte miraculoase ● nu oricine se arde devine titular de brevet! ● vînzări de peste jumătate de milion de lei pe lună ● adică nu mai puțin de 20 000 lei pe zi ● sutele de solicitanți asediază producătorii ● patru ani de șicane și nu doar atît... ● bani sînt — birocrația să trăiască! ● un colectiv de excepție: anual, aproape omul și milionul ● inteligență pe... teren viran? ● „Fără reclamă, că sucombăm!“ ● cît va avea de trăit „Carpicon“?

Mare agitație la intrarea în curtea **fostului Institut de Științe Biologice.** Zeci (dacă nu cumva sute) de persoane foiesc temătoare în preajmă, verificînd adresa, întrebînd, răsuflînd cu ușurare: într-adevăr, aici trebuie să fie — str. **Splaiul Independenței nr. 296.** Cei mai mulți par a se fi descurcat tare greu pînă să descopere și să localizeze prețioasa adresă. Provinciali și bucureșteni laolaltă, potopesc cu întrebări precipitate pe oricine ar fi în măsură să ofere relații suplimentare. În priviri licărește nerăbdarea, speranța renăscută. Da, aici e. Șansa vindecării multașteptate îi emoționează; le dă peste cap stăpînirea de sine și cuvintele li se amestecă, creînd o bucuroasă devălmășie sonoră. Au venit de la Sighet, de la Bacău, de la Constanța. Au auzit la Radio, au mai citit ei cîte ceva prin ziare. Vecina ori ruda, ba chiar cunoștința apropiată s-au vindecat, sînt acum sănătoși cu toții...

Portăriță ordonează solicitanții, îi îndrumă, le răspunde și veghează „pătrunderile“. În curte, cîteva clădiri, flancate de o vegetație bogată, alei asfaltate, liniște. Colectivul Centrului de Cercetări pentru Tehnologii Ecologice, sub al cărui patronaj se produce aliia-minune, își duce traiul într-un provizorat șocant: 2—3 încăperi aflate în gura serei destinate experimentărilor și încă una, jalnică, cu rol multifuncțional (laborator, magazie, birou ș.a.m.d.), aflată într-o altă clădire din vecinătate.

Ca spații și dotări, Academia Română — care patronează mai tot ce e-n jur — s-a decis să obliduiască în spiritul toleranței și acest „copil de suflet“ al cercetării științifice. În fond, nu cercetarea e importantă, ci, pasămite, forul de care aparține. Spațiu ar cam fi, slavă Domnului, pe măsura divergențelor apărute. Că protocoalele au rămas nefinalizate, că nu s-a ajuns la o conciliere între ministere, că 30 de specialiști își impart frățește rația de oxigen, călcîndu-se pe picior dintr-o obișnuință de ani de zile, nu pare să sensibilizeze pe nimeni.

Bolnavii simt minunea pe propria piele

Pe d-na **Viorica Vintilă**, „părintele“ miraculosului unguent, o aflăm, practic, stricto senso, „la strîmtoare“, adică în camera de lucru polivalentă, locul unde se produce medicamentul în cauză. Din cei aproape 20 de metri pătrați ai încăperii, funcționali dacă au mai rămas (cu dărnicie!) abia un sfert. De aici pleacă, prin dăruirea zilnică a producătorilor (Viorica Vintilă — cercetător, Stan Constantin — tehnician) sutele de cutiuțe de „Carpicon“, unsoarea aducătoare de sănătate.

Cum a început totul? D-na Viorica Vintilă inspiră adînc, apoi vorbele însăilă povestea: „Pe vremea cînd lucram în învățămînt, în 1981, am avut — din nefericire — un accident: am luat foc acasă și m-am ales cu arsuri destul de grave. N-am avut altă soluție decît să aplic imediat rețeta unguentului pe care o știam de la bunica mea. M-am vindecat rapid și văzînd aceasta, șeful meu (căci intrasem între timp într-un colectiv de biochimiști) m-a sfătuit să dau unguentului o bază teoretică, argumentată științific. Am trecut la acțiune în 1982, cînd am încheiat un contract de cercetare științifică cu Academia de Științe Medicale, care s-a arătat receptivă și a admis produsul. Denumirea de „Carpicon“ provine de la „Carpați“ și „conifere“, deci produsul are în compoziție rășini de conifere prelevate dintr-o anumită zonă geografică a țării. **În 1985 a fost brevetat și omologat.** Am primit avizul terapeutic și cel de fabricație pentru București, pe raza Oficiului Farmaceutic nr. 1, dar nici măcar atît n-am putut face. Vechea conducere a acționat în chip cel puțin ciudat, sabotînd prin toate mijloacele inițiativele noastre. A existat și aici jocul acela teribil al orgoliilor. Veneau foarte mulți pacienți și, creîndu-se concurență între noi și alte „personaje“ importante din Institut, **s-a interzis producerea unguentului.** Între 1985 și 1989 șicanele s-au ținut lanț. N-am putut livra unguentul decît cîtorva spitale din țară: celor din Pitești, din Sighetu Marmației și secției de „arși“ de la Tg. Mureș. Experimentările competente de aici au arătat că **produsul dă rezultate excepționale.** În Capitală nu am putut pune la dispoziție produsul nostru decît Spitalului de Obstetrică și Ginecologie Giulești, pentru vindecarea tromboflebitelor mamelor lehuze. Veți fi, desigur, curios să aflați indicațiile produsului. Ele sînt destul de numeroase: **AFECȚIUNI DERMATOLOGICE DE LARGĂ VARIETATE; ARSURI CLASICE SAU PROVOCATE DE IRADIERI CU RAZE X, ULTRAVIOLETE SAU IZOTOPI; ACNEE JUVENILĂ** (înlăturînd tratamentul hormonal, care e o crimă pentru copii!); **FURUNCULOZE, ARTERITE, TROMBOFLEBITE, FLEBITE, ULCERE VARICOASE** (numai pentru anumite zone geografice) și, nu în ultimul rînd, pentru **PREVENIREA ESCARELOR ÎN CAZUL CELOR IMOBILIZAȚI LA PAT.** Produsul are patru acțiuni majore: **acțiunea vasodilatatorie, antiseptică, trofic-regeneratoare și analgezică locală.“**

Laborator, magazie, birou?

Fotografii de IONEL PUICĂ

Baraca, dolce baraca!

Prin ușa întredeschisă se disting vociferări pe culoar. Solicitanții dau impresia că sînt gata să ia cu asalt peticul de spațiu al laboratorului. „Îi vedeți? — continuă d-na Vintilă. Așa e zilnic. Nici nu mai știu cum să mai facem față. De reclamă nu avem nevoie, că sucombăm! Nu putem produce decît maximum 30 kg de unguent pe zi, abia reușind să acoperim necesitățile celor deja aflați în tratament. **Vindem de 20.000 de lei pe zi, în condițiile în care prețul e rezonabil: 3 lei/g. Într-o lună am făcut vînzări de 540.000 lei.** Asta numai din munca noastră, a celor doi! Nu vom putea trece niciodată la fabricație la scară industrială, căci **rețeta, eliberată de orice compus chimic, bazată exclusiv pe resurse naturale, trebuie respectată întocmai.** Avem mari greutăți pînă și cu ambalajul — spre rușinea noastră, nu avem hîrtie „self adeviye paper“ pentru etichetele de pe cutiuțe. N-am găsit nici un fel de adeziv pentru PVC, iar HARDROM ne-a promis sprijinul doar dacă vom avea dolari, să aducem din import... Fiind unitate de cercetare-dezvoltare pe bază de contracte, birocrația ne dă bătăi de cap în permanență. Cea mai spinoasă problemă, cu care ne confruntăm rămîne însă cea a spațiului. E îngrozitor să lucrezi astfel. Oamenii vin, nu cunosc problema și ne acuză tot pe noi. Ce folos că încă din martie a.c. am depus cereri și memorii de acordare a unui spațiu decent? **Nu ne-a luat nimeni în seamă. Există și reavoință și nepăsare și parcă vechile șicane s-au înmulțit!** Singurul semn de receptivitate l-am primit din partea Primăriei Sectorului 6, care se pare că ne va pune la dispoziție un teren viran (! - n.n.) pe care să ne putem construi noi, colectivul de cercetători, o baracă (!!! — n.n.) Chiar dacă sînt nenumărați bolnavi care se agață de noi ca înecatul de pai, **în condițiile în care nu vom avea pînă la urmă un spațiu adecvat, e posibil să nu mai putem produce!**

Domnilor îndriluiți, mai e încă vreme să dați un răspuns onorabil modestelor cereri adresate. Mai e încă vreme să dați măcar așa, indirect, o mînă de ajutor celor aflați în suferință. Altfel, nu cumva să vă ardeți tocmai cînd se va fi epuizat și ultimul flacon de „Carpicon“...

CRISTIAN PAVEL

NOI ŞI EVREII

O apariţie regretabilă

În vara aceasta s-a tipărit „Martiriul evreilor din România", carte apărută la Editura Hasefer Bucureşti, cu un cuvînt înainte iscălit de şeful-rabin al cultului mozaic din România, dr. Moses Rosen. O apariţie cu totul regretabilă. Înainte de a arăta de ce cartea era mai bine să nu apară, am să fac unele precizări.

De multă vreme, în articolele mele, precum şi în expunerile de politică externă, am arătat că în conflictul arabo-israelian dreptatea este de partea Israelului, fiindcă el luptă pentru supravieţuire. Din această cauză, mi s-a spus de multe ori că aş fi evreu ori măcar plătit de evrei. Dacă aş fi fost evreu, aş fi fost mîndru de acest lucru în aceeaşi măsură în care sînt mîndru că sînt român. Bani de la evrei n-am primit, aşa cum n-am primit de la nimeni. Am scris şi am vorbit în favoarea Israelului pentru motivul că am fost şi sînt convins de dreptatea acestei ţări. Nu-mi fac din asta vreun merit, era şi este de datoria mea să spun ce cred. Am evocat însă poziţia mea, ca ziarist, în problema conflictului din Orientul Mijlociu, a conflictului arabo-israelian, pentru a oferi tuturor dovada că pe mine nu poate să mă încerce nici cea mai mică idee de antisemitism şi că de pe această platformă am autoritatea morală să mă refer şi critic la unii dintre evrei, dacă este cazul şi atunci cînd este cazul. Şi acum este.

Definiţi termenii...

Mai întîi, cîteva cuvinte despre antisemitism. Iată două definiri ale termenului. Din **Larousse** : „Doctrină sau atitudine a celor ce sînt ostili evreilor şi tind să determine luarea împotriva acestora a unor măsuri excepţionale". Din DEX : „Doctrină sau atitudine rasială îndreptată împotriva evreilor, cărora li se contestă drepturile cetăţeneşti în interiorul naţiunii în care trăiesc". La oricare dintre definiţii te-ai opri şi oricum ai lua-o, nu rezultă defel că referirile critice la evrei, relevarea unor fapte rele comise de evrei şi pedepsirea evreilor pentru astfel de fapte înseamnă antisemitism. Şi totuşi evreii, sau măcar o bună parte dintre ei, consideră antisemitism orice nu e pe placul evreilor. Dacă arăţi fapte rele şi defecte ale românilor, e în ordine ; dacă arăţi fapte rele ori defecte ale germanilor, e în ordine ; la fel dacă e vorba de americani, englezi, francezi, egipteni, spanioli, ruşi, bulgari, japonezi, chinezi ş.a.m.d. Nimeni nu te va acuza de antiromânism, antienglezism, antibulgărism etc. Dacă însă arăţi fapte rele şi defecte ale evreilor, eşti taxat pe loc şi cu tărie drept antisemit (la fel, dacă-i vorba de ţigani — rasist, iar dacă-i vorba de unguri — şovin ; în articolul de faţă însă îi am în vedere doar pe evrei). Acest lucru este cu totul dăunător, în primul rînd evreilor. Pentru că o asemenea atitudine dovedeşte, pe de o parte, o psihologie complexată, pe de alta — o agresivitate perpetuă. Pretinzînd pentru ei o situaţie privilegiată, aceea de a se situa în afara criticii ,evreii nu fac decît să se pună ei înşişi într-o poziţie de inferioritate şi să stîrnească animozităţi şi riposte. Evreii de pretutindeni ar trebui să ştie că nu vor putea să devină egali cu toate celelalte naţiuni ale lumii cît timp nu vor accepta — şi în Israel, şi în fiecare ţară unde trăiesc, şi pe glob, în ansamblu — că evreul poate fi criticat, admonestat şi sancţionat, ca orice om, indiferent de naţionalitatea lui, de originea lui etnică, fără ca acest lucru să însemne antisemitism. Şi evreul greşeşte, şi evreul calcă în strîchini, şi evreul poate fi taxat pentru asta. Ca toată lumea. Cînd evreii vor înţelege acest adevăr elementar şi vor proceda în consecinţă, vor fi înregistrat una dintre cele mai mari victorii ale lor.

Sarabanda falsurilor

Să revenim la volumul „Martiriul evreilor din România". Apariţia lui este regretabilă nu fiindcă un anumit număr de evrei din România n-ar fi avut, în perioada respectivă, de suferit ; nu pentru că n-ar fi fost, atunci, un anumit număr de victime. Tipărirea cărţii este neavenită fiindcă pornindu-se de la anumite date — pentru folosul demonstraţiei las la o parte faptul că selecţia este arbitrară, tendenţioasă, faptul că multe din informaţiile cuprinse în documente, şi chiar documente întregi, sînt îndoielnice, fac abstracţie de toate inadvertenţele şi admit că întregul cuprins al documentelor este adevărat —, se trag concluzii esenţialmente false.

Primul fals — atemporalitatea. Alcătuitorii volumului prezintă lucrurile rupte de epoca în care se produceau, ca şi cum ar fi fost posibil atunci ca Antonescu să-şi ia miniştri evrei şi să-i pună pe evrei în fruntea bucatelor. Să ne fie cu iertare, aşa ceva era exclus. Antonescu s-a străduit mereu să limiteze la maximum suferinţele evreilor, dar n-a putut (ar fi fost înlăturat imediat) să le anuleze cu totul.

Al doilea fals — punerea pe seama României a unor atrocităţi comise de alţii (în speţă, de germani, unguri şi ruşi). Aşa, de exemplu, în documentul 104 se dă un tabel în care se spune foarte clar cu privire la numărul evreilor din România : „Evrei înainte de cedarea teritoriilor 735 032 ; trecuţi în Ungaria şi Bulgaria odată cu teritoriile cedate — 149 343 ; luaţi de armata rusă şi deportaţi din Basarabia, Bucovina şi Dorohoi în oct. 1941 — 290 969 ; total cedaţi şi deportaţi 440 312 ; total rămaşi 292 409". Şi totuşi, după ce dă aceste date, semnatarul documentului, W. Filderman, comentează : „Astfel fiind, invitaţia ca România să devină dascălul Europei în materie de deportări este lipsită de obiect, întrucît iniţiativa îi aparţine, de vreme ce şi-a redus populaţia evreiască cu 66%" ! De necrezut ! României i se răpesc nişte teritorii, cu evrei cu tot, şi apoi este acuzată că „şi-a redus populaţia evreiască cu 66%" ! A cerut România să i se ia nişte provincii pentru a-şi reduce, pe această cale, populaţia evreiască ? Înţeleagă cine poate !

Dragii de ei, germanii...

Al treilea fals — românii mai răi decît germanii. Acest fals se bazează pe mărturii şi afirmaţii... germane, pe care alcătuitorii volumului menţionat nu le pun nici o secundă la îndoială. Ei nu se împiedică deloc de faptul că germanii, care-i, acuzau pe români că se poartă rău cu evreii, exact în acea vreme la ei acasă gazau milioane de evrei. În atari condiţii, ce valoare au, pentru culpabilizarea,, acum, a României, aserţiunile germane de atunci ? Zero.

Al patrulea fals — evreii n-au avut niciodată nici o vină, ei au fost mereu doar victime inocente ale barbarilor de români. În realitate, evreii n-au fost deloc îngeraşi, şi din rîndurile lor au fost îndivizi care au făcut prostii. „Nu-i nimeni drac şi nimeni sfînt" — zicea cu dreptate Coşbuc.

Numărul morţilor nu contează ?

Al cincilea fals (comis de însuşi şeful-rabin Moses Rosen) — că, indiferent de numărul victimelor, grozăvia e la fel de mare. Dacă în loc de aproape 200 000 zice Domnia sa — ar fi pierit numai o sută, vina ar fi fost scuzabilă ? Nu, stimate Moses Rosen, n-ar fi fost scuzabilă. Se-nţelege de la sine că este regretabilă şi de condamnat luarea fără vină nu a o sută, ci chiar şi a unei singure vieţi, pentru că orice fiinţă umană este unică, nerepetabilă, şi moartea ei este ireparabilă. Dar, să fim rezonabili, domnule şef-rabin, numărul de victime — adică proporţiile pierderilor umane —, în toate cazurile, deci şi în împrejurări ca acelea avute în vedere pentru evrei în timpul celui de-al doilea război mondial, are o enorm de mare importanţă. N-ar fi fost mai bine ca, de pildă, la Auschwitz să fi murit doar pe jumătate sau pe sfert din cîţi au pierit de-adevăratelea şi n-ar fi fost mai rău dacă mureau de două sau de trei ori mai mulţi ? Şi nu e bine că în România au murit mult mai puţini evrei decît în alte ţări cuprinse în vîrtejul celui de-al doilea război ? Şi nu este, din astă pricină, lipsită de rezon imaginea creată de volumul respectiv care, printr-o selecţie arbitrară, prin trunchierea materialului, prezintă România drept cap de coloană în masacrarea evreilor şi pe români mai feroci decît nemţii şi ungurii ? Îi era tot una domnului Moses Rosen dacă în România evreii ar fi împărtăşit soarta celor din Germania (şi din alte locuri, aşa cum nu pomeneşc nimic de mucenicia românilor din Transilvania de Nord cît timp s-a aflat sub ocupaţie horthystă. Şi nici despre românii căzuţi pe front (acolo unde evreii n-au fost trimişi) nu se spune nimic, deşi ei şi-au dat viaţa şi pentru apărarea celor 350 de mii de evrei rămaşi în România neocupată.

Antonescu – din nou la zid

Al şaptelea fals — terfelirea memoriei unui mare erou, căruia evreii ar trebui să-i ridice statui, Mareşalului Ion Antonescu. 450 000 de evrei şi toţi urmaşii acestora îi datorează viaţa. În carte, la adresa lui Antonescu — numai răstălmăciri veninoase.

Al optulea fals — existenţa antisemitismului într-o ţară „practic fără evrei" (mai sînt vreo 15 000), cum scria un recenzent al volumului de care ne ocupăm. „E un record de stupiditate în mîrşăvie", zicea recenzentul, într-o sintaxă originală (cred însă că se poate ghici sensul celor spuse). Eu aş zice că stupidă este atitudinea celor care susţin că în prezent în România există antisemitism. În primul rînd, tocmai fiindcă lipseşte obiectul, adică evreii. În al doilea rînd, pentru că oricît de ireverenţioase şi de troglodite ar fi unele articole din cîteva publicaţii, acestea n-au cerut măsuri excepţionale împotriva evreilor, lipsirea evreilor de drepturi ; numai atunci ar fi avut caracter antisemit.

Al nouălea fals — falsul cel mare, o încununare a tuturor celorlalte falsuri — culpabilizarea României. Cartea vrea să demonstreze că, în pofida a ceea ce credeam noi şi lumea întreagă pînă acum, România a fost şi este un fel de ţară sălbatică, o ţară a cruzimii şi intoleranţei, şi deci aptă de a fi marginalizată, supusă tuturor represaliilor.

Să se adune numai cele bune

Desigur, ne putem întreba care este scopul unor asemenea luări de poziţie antiromâneşti. Nu vreau să mă ocup aici de această chestiune. Dar îmi pare rău că se procedează aşa. Pe calea pe care au mers cei ce au alcătuit culegerea se poate demonstra orice. Firesc, există în trecut şi lucruri neplăcute, dar pe acestea trebuie să le uităm, nu să le zgîndărim. Pentru că volume ca acela de care ne-am ocupat se pot face multe : unul — cu mesajele de închinăciune adresate de Moses Rosen lui Nicolae Ceauşescu ; altul — cu acţiunile antiromâneşti ale unor evrei în timpul războiului ; altul — cu contribuţia evreilor la bolşevizarea României ş.a.m.d. Ce rost ar avea ? Nu-i mai înţelept ca astfel de culegeri să nu apară ?

În „Cuvînt înainte", rabinul-şef se întreabă : „Facem un serviciu poporului român sau îl deservim prin publicarea acestor documente ?" Nu, prin publicarea acestui volum poporului român nu i se face nici un fel de serviciu. Dar nici evreilor. Fiindcă îndirjirea antiromânească nu face decît să provoace alte îndirjiri. În ceea ce mă priveşte, precizez că nici într-un caz ieşiri şi atitudini antiromâneşti ca acelea ale şefului-rabin Moses Rosen şi ale altora — pe care le consider accidentale — nu mă vor face să n-am în continuare toată dragostea, preţuirea şi prietenia pentru încercatul şi talentatul neam evreu.

ION D. GOIA

Cimitirul evreiesc din Reghin. Monumentul funerar cu numele evreilor din localităţi dispăruţi în cuptoarele lagărelor de exterminare naziste, unde au fost trimişi de ocupanţii horthyşti

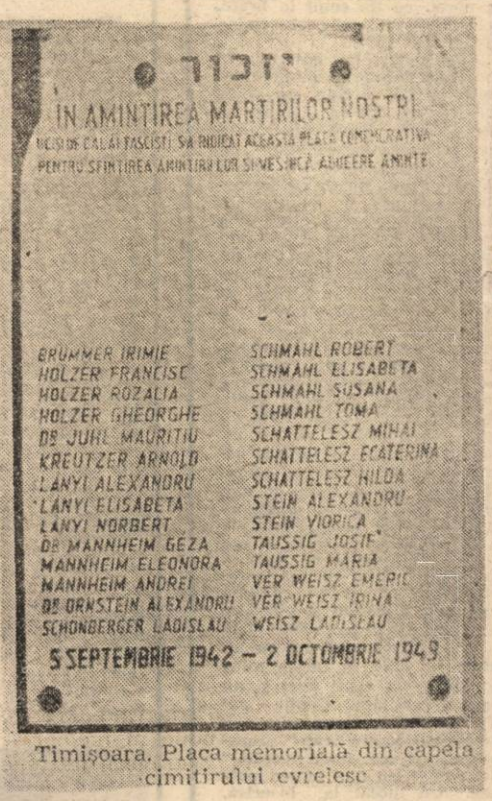

Timişoara. Placă memorială din capela cimitirului evreiesc

Timişoara. Placă memorială în capela cimitirului evreiesc, cu numele evreilor timişoreni ucişi de nazişti

De la coadă adunate

Să trăim cu scuze?!

— Ce te-nghesui, dom'ne, așa ? Nu vezi că mă dărimi ?

— Ei, scuză-mă și dumneata ! Asta-i situația.

— Bravo, dom'ne ! Repede le învățați ! Dai omului în cap și p'ormă zici: „Scuzați !".

— Stai, nene ! Ce te-ai supărat așa, numai pentru că ți-am cerut scuze ! ?

— Dumneata poți să trăiești cu scuze? Uite, că eu, nu! Ne tîrîm zilele, văd de capu' nostru, toată luna, așteptînd o pensie nenorocită și, cînd să vină, apare deșteapta aia la televizor și zice că să nu tragem nici o nădejde c-or să mai vină banii, că să avem înțelegerea necesară și să-i scuzăm.

— Eh, nu-mi mai aduce aminte...

— De ce, nu ? Ia încarcă-ți dumneata buzunarele cu scuze și du-te cu ele în piață, să vezi, îți dă ceva pe ele ?

— Îți dă pe dracu' ! Că iar au sărit prețurile, de te doare capul.

— Păi, da ! Că tot madam Neagu face pe niznaiu' și zice că, vezi Doamne, noile prețuri apărute peste noapte acționează haotic și pînă s-o, stabili cine a făcut-o... asta e !

— Ei, cine-a făcut ! Ca să vezi mister !...

— Daa ! Doamna Neagu și ai ei, habar n-au !

— Cum i-o plăti, dom'ne p'aștia să mintă chiar așa, fără rușine ?

— Să fii sigur că nu cu scuze. Dar de ăia care fac toate astea, ce zici ? Că, uite și legea asta a privatizării, cum vor s-o dea.

— Ce te mai miri ? Cum le-au făcut pe toate ! Așa de bine și frumos ca să nu te alegi cu nimic.

— Cum, cu nimic ? Te alegi cu scuze, domnule !

LIANA TATOS

Programe de doi bani

De unde știe președintele Radioteleviziunii că sînt 7 milioane de televizoare în România, cînd nu există nici o evidență, rămîne o taină. Cum a socotit domnia sa că cei abonați se uită la televizor pentru suma de 1,50 lei, iar e de neînțeles. Din cîte știm, n-am ajuns o țară atît de avansată din punct de vedere al nivelului de trai încît fiecare membru al unei familii să aibă propriul său receptor. Dacă ar fi să facem și noi un calcul, la un televizor se uită, în medie, cam trei oameni. Deci, programul ar fi 50 de bani de persoană. Dar, cum n-are rost să ne amestecăm în încurcatele socoteli ale domnului Răzvan Theodorescu, mai bine ar fi să spunem prețurilor pe nume. Televiziunea se teme că, atîtui de atîta mînciună, nu vom mai dori să plătim abonamentele pentru un program care ne nemulțumește și insistă — ba chiar încearcă, prin forță — să impună legiferarea unui impozit pe audio-vizual, pe care să fim siliți să-l plătim cu toții, fie că ne uităm sau nu la televizor. Iar dacă sîntem șapte suflete într-o familie, te pomenești că vom plăti de șapte ori, chiar dacă avem un singur aparat, iar programele nu merită nici doi bani !

Uluiri prezidențiale

Cu mîinile-n șold, în cea mai clasică atitudine țărănească, domnul președinte Iliescu se miră în fața ziariștilor români, cum de s-a putut ca un ziarist de peste mări și țări, care n-a călcat în viața lui prin România, să-l considere pe dumnealui fascist. Atitudinea respectivului gazetar este calificată drept lipsă de profesionalism. De aici se poate deduce simplu, că domnul Iliescu este sîcîit de „o anumită parte a presei", fără deosebire de limbă, naționalitate ori continent. Dar asta e o altă problemă. Noi stăm și ne întrebăm, de ce, s-o arăta domnul Președinte atît de uluit. Nu prea înțelegem. Pe vremea „golanilor", dumnealui cra chiar în Bucureștiul iubit și, cu toate astea, a binevoit să ne anunțe că Piața Universității e plină de legionari. Dacă domnia sa a văzut — acolo unde nu erau — doar steaguri verzi, cum ar trebui calificată o astfel de atitudine ?

Un copil fără identitate

Soții Bloj din comuna Valea Mare — Pravăț, jud. Argeș, au un copil, o fetiță de 7 ani. Adică o cresc de cînd avea cîteva luni, dar de avut n-o au cu acte. La toamnă copilul ar trebui să meargă la școală, dar nu va putea fi înscrisă, pentru că nu are certificat de naștere. Umblă, vorbește, se joacă, dar dacă n-are certificat de naștere, adică identitate, e ca și cum n-ar exista. Pare absurd, dar uite că se poate și așa ceva la noi : un copil este abandonat de mama lui la naștere, ajunge într-un leagăn de copii, o familie dorește să-l înfieze, face demersurile necesare și... așteaptă. De 7 ani tot așteaptă. În tot timpul acesta, copilul a locuit la ei, leagănul de copii din Cîmpulung permițîndu-le să-l ia numai pe baza unui „bon de mînă", parafat de doamna Liliana Cocea, medic primar specialist. Acesta e singurul act al copilului, întrucît părinții naturali sînt de negăsit și fără consimțămîntul lor nu se poate face înfierea. Este vorba de Stroe Ion și Ancuțoiu Margareta, despre care au existat vagi indicii că ar locui în județul Vîlcea, dar pînă acum nici poliția n-a reușit să dea de urma lor. Și atunci ce-i de făcut ? Legal, familia Bloj nu are voie să păstreze copilul. Să-l ducă înapoi la leagăn, un loc despre care copilul nu are nici amintiri ? „Atîția copii români au fost înfiați de străini și noi nu am reușit, în propria noastră țară, să înfiem un copil pe care îl creștem de 7 ani !"

Soțul păcălit de vulpe

Nu-l un secret că la românii nevestele (și nu-s puține) sînt snopite în bătăi și-că, în general, știu de frica bărbaților lor. Foarte rar dai peste o situație cînd soțul e torturat de consoartă, dar atunci pățimește bietul pentru toată specia. Nicolae Popescu, fost domiciliat în București, str. Popa Nicolae nr. 19, Bl. 55, sc. 3, et. IV, ap. 45, sector 2 (actualmente fără domiciliu) e unul dintre aceștia.

Mersul pe jos e mai sănătos?

Fotografii de SILVIU STAN

În 1978 a primit de la întreprinderea la care lucra de 20 de ani repartiție pentru o garsonieră. A făcut apoi schimb și s-a mutat la curte, gîndind să se însoare și să se rostuiască. Ceea ce a și făcut în 1986, cînd s-a însurat cu o femeie cu doi copii gata făcuți din două căsătorii anterioare. Imediat ce s-a văzut cu buletin de București, dumneaei n-a mai suportat lipsa de confort de la curte și s-a întors la ea acasă, la Cernica. În 1987, locuința soțului abandonat este demolată și acesta primește repartiție pentru un apartament, moment în care se întoarce fugara. Membră p.c.r. cu trecere, aranjează cu tovarășa de la repartiții să-i treacă în acte și pe cei doi copii, deși aceștia fuseseră înfiați de foștii ei soți și se aflau în îngrijirea lor de multă vreme. Ce credeți că a urmat ? Evident, evacuarea „fraierului", prin care ea își obținuse în timp record și buletin de București și locuință. Așa că a deschis acțiune de divorț. La proces, ea — cu avocat și martori, el — singur, convins că dreptatea învinge oricum. Abia cînd a văzut sentința, s-a trezit din bunul simț care-l orbise și a făcut recurs, pe care, bineînțeles, l-a pierdut. După Revoluție, cu naivitate, a făcut acțiune pentru recurs extraordinar, dar și aceasta i-a fost respinsă pe motiv că la dosar se află declarația lui prin care renunță la locuință. I s-a refuzat să vadă această declarație, de care nu auzise niciodată pînă atunci. Și totuși, cine a făcut-o și a semnat-o în numele lui ? De cé nu i se acceptă o expertiză grafologică ?

În concluzie, a rămas omul pe drumuri ; pînă și diploma de studii și livretul militar i le-a oprit și nici cu poliția nu le-a putut scoate de la ea. Din 1989, de cînd „fosta" l-a aranjat, s-a aciuat și el la punctul termic Dudești, unde trăiește ca un cîine de pripas, nerevenindu-și nici acum din buimăceală. Chiar i s-au întîmplat lui toate acestea ? Chiar nu îl poate ajuta nimeni să lupte împotriva hidrei perfide ?

VALERIA DORNEANU

Aveți dreptul! Aveți dreptate!

Televiziunea — în șut mineresc !

O scrisoare lungă, scrisă cu vervă și umor primim de la Dumitru Ghib, miner pensionar din Petrila, jud. Hunedoara. Din păcate, fiind prea lungă, n-o putem reproduce în întregime. De remarcat că dl. Ghib e un om cu păreri : despre politică, despre istorie, despre Televiziune. Cele mai multe și mai mușcătoare sînt la adresa Televiziunii. Referindu-se la emisiunile preluate prin C.F. International și Superchannel, domnia sa face următoarea observație : „După ce că am devenit groapa de gunoi a Europei din punct de vedere alimentar, iată că acum alții aruncă și alte resturi : francezii ne onorează cu filme de trei parale, americanii ne „fericesc" cu toți trențăroșii și bărboșii în așa-zisele clip-uri pline de răcnete, violență, incendii, femei dezbrăcate și alte minuni". Despre festivalul internațional de muzică ușoară de la București : „Televiziunea nu a dat în direct Festivalul de muzică populară «Maria Tănase» de la Craiova, l-a transmis numai pe cel de muzică ușoară, să vadă prostul de român marile vedete străine cum dansează din buric cu puicuțele noastre".

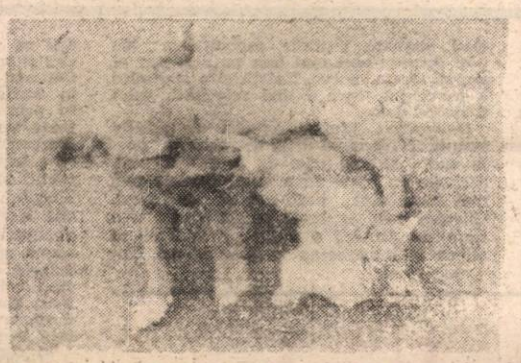

F.S.N. — U.D.M.R. vor fi-n veci...

„Ce vrea să facă tovarășul Răzvan Theodorescu din puii de români ? Francezi, englezi, africani ? Sau nu au cum să justifice salariile celor alde Luchian Mihale și Dana Bartzer ?" În legătură cu prea des invocata prăpastie dintre mineri și intelectuali : „Ca această prăpastie să se umple și încet să dispară, intelectualii și studenții să nu mai riclie rana, să nu-i mai batjocorească pe mineri, pentru că aceștia au și ei televizoare și emisiuni despre mineriadă produc iritare, mai ales după atîtea întîlniri și declarații de reconciliere". Reproșînd televiziunii excesul de emisiuni „intelectualiste", dl. Ghib e de părere că ar trebui arătată pe post și prostia, așa cum a văzut dînsul într-o emisiune-sondaj pe teme de cultură generală: „Cum poate fi calificat un student care n-a știut să spună ce eveniment a avut loc la 22 iunie 1941 sau un absolvent de liceu care nu auzise de Imperiul Bizantin ?"

Un „of" mare mai are semnatarul scrisorii și din cauza „Tele-clubului de simbătă" și „Videomagazinului" de duminică : „Nu s-ar putea ca acestea să fie prezentate de o persoană agreabilă ? Nu știu cine a avut proasta inspirație de a-l numi ca prezentator pe acel gogoșar acru care este Liviu Tudor Samuilă. Dacă tot plătesc un abonament RTV, atunci măcar prezentatorii să-mi bucure ochii, dacă emisiunile nu".

VALERIA DORNEANU

Spital anti-sida în cetatea Băniei

Pe Calea București, în imediata apropiere a Spitalului clinic nr. 3 de boli contagioase din Craiova, au demarat recent lucrările de construcție a unui mare și modern Spital anti-SIDA. Proiectată ca un ansamblu arhitectonic unitar și armonios, dispus în clădiri cu P + 1 și P + 3 nivele, noua unitate spitalicească, prevăzută a avea într-o primă fază 200 de locuri, este destinată în exclusivitate diagnosticării, acțiunilor preventive și tratării copiilor bolnavi de SIDA, în vîrstă de pînă la 17 ani inclusiv.

Edificiul acesta sanitar, costînd în final circa o sută de milioane de lei, se execută de Antrepriza particulară de construcții „PROCOM" și este finanțată în colaborare de Societatea mixtă româno-norvegiană „ROMANOR", care asigură și dotarea spitalului cu aparataj ultramodern de diagnostic și tratament.

La ora actuală, noua unitate spitalicească, al cărei amplasament în zonă a întîmpinat la început serioase reticențe și proteste nu tocmai justificate din partea mai multor craioveni, se află cu lucrările de construcție la etajul I. Ritmul de lucru e alert. Finalizarea este prevăzută la sfîrșitul acestui an, cînd probabil va avea loc inaugurarea.

MIHAI STĂNESCU

Ultimul popas

POȘTA REDACȚIEI

GHEORGHE DEMIAN — com. Bistra, sat Crasna Vișcului, jud. Maramureș : Prin adresa nr. 27 /A/ 543 din 10 iulie 1991, Judecătoria Vișeu de Sus, căreia i-am trimis contestația dumneavoastră, ne înștiințează că aceasta face obiectul dosarului civil nr. 1076/1991, dosar ce se află în curs de soluționare, avînd termen de judecată la data de 12 august.

GEORGE POPESCU — com. Gludeni-Lăculețe, jud. Dîmbovița : Dacă scrisorile dumneavoastră anterioare au fost adresate domnului director, ele au rămas nedesfăcute, căci dînsul a fost în concediu. Dacă aveți materiale „fără cusur", cum ziceți, fiți sigur că își vor găsi loc chiar și în pagina aceea „confiscată". Nu este o concesie pe care o facem fidelității dumneavoastră față de revista noastră, ci o recunoștere a talentului. Mulțumim pentru sugestii — sînt demne de reținut — și vă așteptăm cu noutăți din zonă.

CONSTANTIN NECULA — com. Șoimari, jud. Prahova : Am expediat scrisoarea dumneavoastră la Ministerul Muncii și Ocrotirilor Sociale, de unde așteptăm un răspuns competent.

AVASI MARIA — str. Baia Mare nr. 3, Bl. 2, ap. 8, Livada, jud. Satu Mare : Vă sfătuim să consultați de urgență un avocat. După părerea noastră, e vorba de un abuz.

N.R. Adresa Virginiei Faur, solicitată de un număr mare de cititori, este următoarea : Lugoj, Splaiul „I Decembrie 1918", Bl. 33, ap. 3, telefon 963 80 132 sau Timișoara, str. Boemiei nr. 15, telefon 961/28255.

ELENA GRECESCU

In perioada 5–15 iunie la Ankara s-a desfășurat primul Festival internațional de cultură și artă turcă. Pentru prima oară s-au adunat la un loc reprezentanți ai comunităților turco-tătare din Asia și Europa. Au fost prezente grupuri din : Azerbaidjan, Crimeea, Balkaria, Tataristan, România, Iugoslavia, Turkmenistan, Kazahstan. Întîlnirea de la Ankara a fost ca „o livadă a culturii turcice formată din copaci din întreaga lume" cum spunea, în seara inaugurării, ministrul culturii din Turcia.

Spre Bosfor

După o întîrziere de aproape 12 ore față de ora programată (!), autocarul firmei **Özlem** din Turcia cu cei 35 de participanți — pe hîrtie, în realitate vreo 40 — la festival pornește la drum. Ajungem, pe la apus de soare, la punctul de frontieră Vama-Veche. Față de toate poveștile de groază care se vehiculează în țară despre turci, tot drumul spre și în Turcia a constituit o adevărată surpriză... plăcută, evident ! Prima : la vamă. M-așteptam să găsesc coadă, aglomerație, probleme. Aș' de unde ! Sîntem singurii călători din vamă la acea oră : 20.00. Controlul de rutină, îndeplinirea formalităților de frontieră și iată-ne în Bulgaria. Am călătorit toată noaptea de-a lungul litoralului bulgăresc al Mării Negre, Varna, Albena, Nisipurile de Aur, Burgas, și nu mai știu ce alte localități apar și dispar în noapte — bețe de lumini de toate culorile. Șoseaua este bună, șoferul firmei Özlem așijderea. În autocar, luminile de veghe, muzica — turcească (se putea altfel ?) — în surdină, aerul condiționat dau o senzație de bine. Oprim o singură dată la un soi de bufet, mai mult o baracă, la marginea drumului. Doi tineri bulgari, binevoitori și nu prea, servesc bere, pepsi, un fel de suc, băuturi, mîncăruri, alune la niște prețuri pentru care i-ar invidia și cei mai „liberalizați" dintre privatizații noștri. În zori, după ce-am rătăcit o bună bucată de vreme prin sate adormite, ajungem și la granița cu Turcia : Kapi-kule (Turnul porții). Vamă mare. 14 piste de control, moderne. Sînt surprinsă că nici un vameș turc nu ne trage nici de mînă, nici de fustă și nici nu ne face vreo propunere !, așa cum se zvonește, prin țară.

O mare surpriză o constituie și curățenia care domnește peste tot. Inclusiv în toaletele publice : nici o defecțiune, apa curge tot timpul, peste tot săpunuri frumos mirositoare, tot ce trebuie. O altă surpriză plăcută în Turcia o constituie amabilitatea excesivă a oamenilor și ospitalitatea specific orientală. La doi pași de vamă se află Campingul „Londra" (de ce Londra ?) unde se află și un bazar. Negustorii ne îmbie cu vorbe dulci și cu ceaiuri. Nu cumpărăm. Nu-i nici o supărare. Ospitalitatea este ospitalitate și ceaiul este ceai. Surprinzător, băutura tradițională a turcilor este ceaiul, nicidecum cafeaua. Aici cafeaua este aproape un lux. Se pare că prin tranziție, renumita „cafea turcească" a intrat în tradiția românilor. Ne luăm rămas bun de la primele noastre gazde : Mehmet, Ismail, Ömer cu promisiuni de revedere. Inșallah !

De la Edirne la Istanbul

Trecem prin Edirne (Adrianopol), a doua capitală a imperiului Otoman. Oraș mic, împovărat de istorie, cu geamii multe și renumite. Aflăm că geamia Selimliye a fost construită de renumitul arhitect Sinan pe la vîrsta de 90 de ani sub Baiazid-sultan. Pînă la Istanbu avem de parcurs circa 250 de km. Orăș șele, sate, ogoare parcelate cu grîu, ovăz pepeni. De-a lungul drumului, la to pasul, ca de altfel în întreaga Turcie răsar restaurante („lokanta"). Terase c mese și scaune albe ce strălucesc de l distanță. Măsuțe așezate printre copaci direct pe iarbă. Moteluri. Campinguri Hoteluri. Și reclame. Peste tot. Unde nu gîndești. Și cel mai des se întîlnesc „petrol ofisi" (similare cu PECO-urile de l noi). La fiecare Petrol ofisi există și un hotel mai mare sau mai mic și obligatoriu o „lokanta", unde găsești la orice oră din zi și din noapte mîncăruri calde și gustoase. Și curățenie. Se circulă mul în Turcia. Mai ales camioanele și autocarele. Ultimele reprezintă principalu mijloc de deplasare a călătorilor. Liniile ferate sînt puține și, de altfel, nu există obișnuința de a călători cu trenul. Însă există sute și sute de firme ale căror autocare moderne și luxoase zboară de-a lungul și de-a latul întinsei Turcii. Pentru a-și atrage clienții, fiecare firmă caută noi și noi modalități. Autocare elegante, luxoase, curate, parfumate. Ceaiuri oferite la fiecare popas. O mică gustare. Cîte un suvenir. Și cîte alte surprize plăcute poate produce imaginația concurenților într-o economie de piață cu tradiție. Am mai amintit de politețea oamenilor. Priviri calde, vorbe încîntătoare. Sînt caracteristice tuturor comercianților din Turcia : începînd cu copilașul de 6—7 ani care vinde apă pe străzile Istanbulului și terminînd cu patronul unei uzine de autoturisme.

Încă o surpriză

O altă mare surpriză pentru mine este faptul că în Turcia se muncește. Și încă mult. Peste tot. Și intens. Pe ogoare se văd mai ales femei la sapă. Au basmale albe și șalvari colorați. Se construiește mult în toată Turcia. În orașe, în sate și pe cîmpuri. Grupuri de blocuri cu 2—3 nivele, cochete, cu balcoane ; fabrici, complexe industriale. De ce pe cîmp ? Pentru că în orașe terenul costă enorm. Ici-colo, priviri nostalgice, fluturări de mîini salută trecerea autocarului pe care scrie mare : „Grupul folclorik Karadeniz — România", în românește și în turcește. „Hoș geldiniz !" („Bine ați venit !"). Am ajuns la Istanbu... vis pe care îl parcurgem în... două ore. Sîntem prelu... „Turban", care se va o... tot timpul festivalului.

În Asia M...

De aici înainte sîntem oa... tați ai Turciei. Facem un fo...

Taximetrist de Manhattan (II)

O profesiune pentru filozofi

Orice taximetrist găsește, în ciuda faptului că e mereu în alergare sau istovit după o goană, răgazul să cugete asupra muncii lui. Cu umor negru. Totuși, cu umor. Oamenii știu că or să abandoneze curînd meseria asta de disperați, știu că e „ceva de moment", de vreme ce taximetriști bătrîni sînt puțini la New York, dar dacă din afacere se vor alege cu milionul visat sau nu, nimeni n-ar putea să-ți spună. E momentul să precizez că orice taximetrist — ca de altfel orice american ! — nu se apucă de o treabă dacă nu se simte capabil să vadă cu ochii minții **milionul.**

„Orele pline — îmi spune unul din noii mei prieteni înfrățiți într-o mochetă — sînt, în funcție de anatomia Manhattan-ului, aproape toate orele. În orice caz, din zori, de la 4 și pînă la 1 noaptea sute de mii de cetățeni, milioane chiar fac naveta spre insulă și din insulă acasă. Programul de lucru al majorității (vorbesc de acea majoritate care folosește pentru deplasări repezi taxiul, nu de masa celor care încep truda la 5 în bucătăriile restaurantelor, de exemplu) e 9,00—17,00. Între 7,00—10,00 și 15,30—19,00 timpul se compune din „rush hours", adică „ore grăbite". Ore în strînsă relație cu industria restaurantelor. De la 12,00 la 15,00 e „lunch time". Restaurantele sînt arhipline. Sînt ceasurile cînd se face „discount", adică reducere față de celelalte „rush hours". Tot ceea ce seara costă 10—12 dolari, la „lunch time" costă 4—5 dolari. Profitul vine din cantitatea mare consumată și din viteza serviciilor. Orice om, care știe să conducă și nu se teme de aglomerație, devine „șofer de Manhattan" într-un an. Îi cunoaște insulei și anatomia, și programul.

Taximetristul dezvoltă un simț special: al locului eficient, al orei bune, al clientului generos și civilizat. Ce înveți într-un an, ca psihologie umană, nu-ți poate da nici o facultate de psihologie. Geamul securit nu te apără de răufăcători. Te apără numai mirosul primejdiei, cunoașterea omului. Un taximetrist cu oarecare experiență îți poate povesti, dintr-o privire, cine ce e fiecare: ce învîrte, cîți bani are în buzunar și la ce-i bun. Ziua are niște „patterns", adică șabloane. Lunea seamănă cu lunea, dar vinerea nu seamănă cu lunea. Sînt variații de interese mari în funcție de sărbători, tîrguri, week-end-uri. Foarte mulți însă lucrează și simbăta, și duminica. Manhattan-ul nu are duminici. Mai bine de jumătate din populația New York-ului muncește, la sfîrșitul săptămînii, tot atît ori mai mult decît în cursul săptămînii. Un șofer bun simte „pattern"-ul fiecărui sfert de ceas. Are un ceas biologic specializat. Trebuie să cunoști viața minorităților. E ba Irish Day, ba Portorican Feast și circulația se modifică, interesele se mută. Trebuie să fii lîngă clientul care e pe cale să ridice mîna cu o secundă înaintea altui taximetrist". „Noi — îmi povestesc prietenii mei — nu plecăm la lucru, ci la vînătoare de clienți. Tristețea în profesie provine de la faptul că îți realizezi cu-rînd, statistic, limitele, capacitatea. Nu poți spune : sînt mai bun ca alții dar ei au, să zicem, noroc. Există și o statistică a noroculuí, care e mai relevantă decît toate celelalte.

Geografia Manhattan-ului e relativ simplă : Avenue-urile merg de la nord la sud, streets-urile de la est la vest. Străzile au toate sens unic. Cursele cele mai bune sînt nord-sud și sud-nord. Clientul care te bagă pe est-vest te-a terminat, fiindcă e puțin probabil să ai client la întoarcerea în Avenue-uri. Totul devine chestiune de time, nervi și pocket (buzunar). Pe est-vest te miști greu și fiindcă străzile sînt blocate de fel de fel de mașini : van-uri (dube), truck-uri (camioane cu containere gigant), gunoieri. Gunoierii sînt plătiți de primărie, se mișcă alene, au timp, doar că nu te bați cu ei. Sensul unic îți intră în reflex : străzile care au număr cu soț merg spre est; fără soț, spre vest. Simți fluxul și cu ochii închiși ; cît despre conducerea propriu-zisă, totul e o problemă de reflexe. Mîinile și picioarele devin inteligente. Conduci la un metru în urma mașinii din față cu viteză, iar frîna pe care o pui nu trebuie să-ți arunce clientul peste banchetă. Ești în priză, ești ca un arc. Cînd ajungi acasă mușchii ți se destind, îi auzi cum se înmoaie. Cel mai bun șofer din București, băgat în trafic pe Madison, ciocnește mașina în primele cinci minute. Cursele sînt toate scurte și foarte scurte. Situația frecventă, pe care un european nu poate să o înțeleagă e că, pe ploaie, destui iau taxiul să-i miște pînă la altă intrare a blocului. Cursele lungi spre aeroporturile Kennedy, La Guardia, Newark sînt aventuri. Un exemplu : duceam o persoană spre un aeroport, un student la actorie care trebuia să joace într-un film rolul unui șofer de Manhattan. I-am povestit ceea ce vă povestesc și dumneavoastră. Am cîștigat astfel primii mei bani ca profesor de actorie.

În zona Park Avenue-Lexington e o lume aparte, cu legi proprii: bogați și superbogați. Principala ocupație a soțiilor și a familiilor acestora e tocarea banilor lui tata. Femeile bogate au un vocabular foarte lejer și colorat. S-au obișnuit să aibă servitori și te tratează și pe tine la fel. Oricum, nu te plictisești, ești mereu stîrnit la dialog.

Cîștigul suplimentar, rezultat din bacșișuri, e și el oarecum stabilizat de cei 50 cenți pe care trebuie să ți-i dea orice client la o cursă sub 5 dolari, și de 1 dolar la cursele peste 5 dolari. Cursele de noapte te țin încordat. Te uiți, prin semi-întuneric, la client, îl evaluezi, îți asumi riscurile. Noaptea, nu... rul țicniților e dublu. În orice caz, ... există profesie care să caracterizeze m... bine relația dintre om și dolar ca aceea de taximetrist în Manhattan : auzi cum curge timpul și auzi cum îți pică banii în pocket. Restul e somn și cîteva sticle de bere. Poți să stringi niște bani. La un moment dat grămada de bani e mi... ricică, numai că se ivește ba un acci... ba o boală și grămada e iarăși ... Taximetristul găsește greu o soție. Una, vreau să spun, care să stea cu el mai mult de două săptămîni".

TUDOR OCTAVIAN ■

RCIA, TURCIA!

popas pentru masă. Restaurantul „SET" se află chiar pe malul Bosforului. Terasa invadată de trandafiri, mîncarea gustoasă, mai ales pîinea, serviciul ireproșabil și apele verzi ale Bosforului. Vilele albe de pe malul celălalt. Imagini și impresii de neuitat. Trecem podul. Sîntem în Asia Mică. Am pornit spre Ankara. Amurg superb de vară. Apele Marmarei ne vor însoți pînă la Izmit. Drumul nostru prin noaptea anatoliană pare un vis de Crăciun creștin. Toată autostrada de la Istanbul la Ankara — mai bine de 450 km — este iluminată continuu ca bulevardul central al unei metropole europene. Sutele — de nenumărat — Petrol ofisi sînt împodobite cu șiraguri de becuri colorate. Ajungem în Ankara două ore după miezul nopții. Sîntem cazați la unul dintre cele mai bune hoteluri ale capitalei turcești, Hotel „Büyük Surmeli" situat în zona centrală a Ankarei.

Festivalul — un pod al prieteniei

A doua zi are loc deschiderea oficială a Festivalului, în sala de concerte a Muzeului de artă. Alocuțiunea rostită de ministrul culturii smulge sălii aplauze și ovații. TRT (Türk Radio Televizyon) își face datoria. Se va transmite la televiziune întregul festival. „Festivalul acesta este numai un început, o demonstrație a unității de cultură și civilizație a lumii turce. Există peste 160 de milioane de turci în întreaga lume și vrem să demonstrăm că ne-am păstrat limba și obiceiurile indiferent că trăim în Turcia, în U.R.S.S. sau în America", a spus ministrul culturii, neuitînd să specifice că fără perestroika și glasnostiul lui Gorbaciov nu am fi avut ocazia să-i întîlnim pe turco-tătarii din Asia Centrală și din alte părți ale U.R.S.S. Și că această întîlnire este folositoare și pentru Uniunea Sovietică, dar și pentru guvernele țărilor din care vin celelalte grupuri participante la festival. „Această întîlnire este un adevărat pod al prieteniei dintre popoarele și guvernele țărilor din care vin participanții la festival", a încheiat ministrul culturii din Turcia.

A urmat o prezentare de cîte 10 minute a fiecărui grup. Costumele frumoase, viu colorate, fetele și băieții frumoși ai Asiei, muzica, dansurile au smuls torente de aplauze, înroșind mîinile spectatorilor. Auditoriul sălii a fost la fel de emoționat ca toată Turcia, din sate și orașe — de Ankara se adunaseră în sală, firește — ca și în serile următoare, azeri, turkmeni, tătari din Turcia, bulgăroaicele stabiliți de foarte mult în Turcia, dar care purtau în suflet nostalgia locurilor natale. Oamenii aceștia și-au păstrat obiceiurile, tradițiile locurilor de baștină. Mulți dintre ei mai ales tinerii, deși s-au născut și s-au format în Turcia, cel puțin înțeleg dacă nu și vorbesc limba strămoșilor. Recunosc și îngînă melodiile cîntate pe scenă. Se discută, se schimbă adrese, se fac invitații. Toată lumea se simte înrudită și prietenă. În sală sînt prezenți și membri ai Ambasadei României la Ankara. Îl cunosc pe dl Valeriu Veliman, secretar 1, turcolog, bun vorbitor al limbii turce. Din simpatie, turcii îl numesc Veli-aby, adică fratele-Veli. Mai tîrziu îl descopăr și pe dl ambasador Alexandru Mărgăritescu.

Orașul visat de Atatürk

Am descoperit în Ankara un oraș modern, civilizat, dezvoltat la standardele celor mai mari metropole ale Europei. Și am înțeles de ce turcii îl iubesc atît de mult pe Atatürk — întemeietorul Turciei moderne. Totuși, Ankara are specificul unei capitale a unei țări islamice și asiatice (97 la sută din teritoriul Turciei se află în Asia Mică). Bărbații, de la cei mai în vîrstă la cei mai tineri umblă în costum, cravată cu agrafe și ace scumpe și elegante. În schimb femeile sînt ori foarte elegante și moderne, ori umblă îmbrăcate în uniforma școlilor islamice : broboadă albă, pardesiu lung, gri sau negru, dedesubt cu pantaloni tot gri sau negri indiferent de temperatura de afară.

Există — din păcate, cum spun intelectualii progresiști, formați pe la școlile europene — multe, din ce în ce mai multe școli islamice în Turcia, care impun această uniformă în școală și aceasta rămîne, prin obișnuință, îmbrăcăminte pentru toată viața. Aceste școli sînt fondate, în mare parte, de credincioși arabi și încurajate de fundamentaliștii islamici turci. Ankara este împînzită de geamii foarte vechi și foarte noi. De cinci ori pe zi din minarete, prin difuzoarele multe și puternice se revarsă asupra orașului glasurile melodioase ale muezinilor. Cea mai mare geamie din Ankara, Kocatepe Geamii, poate primi sub cupolele ei deodată pînă la 20 000 de credincioși. Am vizitat și o geamie foarte veche din cartierul ce se întinde sub ruinele zidurilor cetății — Arslanhane Geamii. Datează din 1290. Am remarcat acolo o ciudățenie : plafonul este susținut de stîlpi din lemn prin intermediul unor capiteluri din piatră, grecești, — vestigii ale istoriei încărcate a locurilor. Din mulțimea muzeelor Ankarei am vizitat Muzeul civilizației anatoliene. Poate voi avea altădată ocazia să prezint epopeea vizitei în acest muzeu-comoară a lui Ali-Baba. Mai sus de muzeu m-am plimbat printre ruinele cetății, împreună cu o liotă de copii curioși și prietenoși. Am admirat apoi apusul soarelui peste colinele Ankarei — orașul se întinde pe multe coline, sper că nu tot șapte ! — din balconul unei case din cartierul săracilor unde am fost invitată la obișnuitul ceai. Am descoperit atunci cealaltă față a Ankarei. Problema de bază și aici este cea a locuințelor, dar am descoperit că în casele improvizate există destulă bunăstare : covoare scumpe, aparatură electronică, autoturisme.

Un popor optimist

Majoritatea turcilor au auzit despre România, au auzit de moartea lui Ceaușescu și consideră că acesta este esențialul ! Au auzit că o ducem greu economic, dar ne asigură că și ei au trecut prin asta și au convingerea mai mult decît noi înșine că problema aceasta se va rezolva cu timpul. Mulți au auzit că, în România, comuniștii nu vor să se despartă de putere, dar cu optimismul lor de fier cred că democrația este un

drum fără întoarcere și mai au convingerea că o țară cu cît este mai democratică, cu atît acolo se muncește mai mult ! (Să fie oare un sfat, o lecție de democrație pentru noi?). În ceea ce privește politica turcă, omul de pe stradă consideră : unii, că Ozal a făcut și face foarte mult pentru Turcia ; alții, că Ozal are tendințe de acaparare a puterii prin favoritisme, nepotisme, etc. Exemplul clasic pe care ți-l oferă oricare turc este cel al creării primului canal privatizat de TV — Star 1 — de către o societate : „Magic Box", condusă de șase persoane în fruntea cărora se află un domn numit Ahmet Ozal, fratele (după unii) sau fiul (după alții) al președintelui. Neavînd confirmarea oficială am luat vestea ca pe un „cancan" al turcilor dornici de senzațional. În Turcia există șase partide mari. La ora actuală la putere se află Anavatan Partisi. Se pare că la viitoarele alegeri va avea mari șanse de cîștig Dogru Yol Partisi (Partidul Drumului Drept) al lui Demirel. Dar pînă atunci mai este și numai Cel de Sus va fi știind care-i adevărul. Ca o curiozitate pentru noi, în Turcia studenții nu au voie să facă politică și de aceea nu m-am mirat cînd am văzut Universitatea din Istanbul înconjurată de polițiști, aceștia împingînd și incinta Universității, încît la un moment dat te poți întreba dacă nu cumva ai greșit clădirea!? Am asistat și la scene mai comice: la 7 iunie elevii din școlile primare și gimnaziale au intrat în vacanța mare. Evenimentul a fost marcat într-un mod insolit. Elevii s-au plimbat grupuri-grupuri pe artera principală a orașului Ankara „bătîndu-se" cu ouă ! În acea zi s-au vîndut circa trei milioane de ouă în plus față de alte zile. Ouăle mai greșesc ținta și nimeresc și în trecătorii nevinovați. Nimeni nu se supără. Nici măcar polițiștii care în ziua aceea fac un lanț continuu de-a lungul bulevardului. Veselia este generală.

În mare, locuitorii Ankarei par mulțumiți de viața pe care o duc, în ciuda inflației, a șomajului și a tuturor relelor de care nici ei nu sînt ocoliți întotdeauna.

SEVGHIN OMER

Sub botișoarele noastre fraiere

Încercăm să surprindem Italia din mai multe unghiuri. Secvențe de viață, de istorie, de realitate imediată, de documentare și de drumeț nu tocmai desculț în țara lui Dante și Ovidiu.

NU UITA CĂ EȘTI ROMÂN ! În mormîntul în care preotul Doru Ghiaja și I.P.S. Emilian de Alba Iulia au cîntat acest cîntec tulburător în casa italianului Alessandro Taroko și a consoartei sale, Rodica Spătaru, prima a început să plîngă doamna Rodica, apoi soțul, pe urmă fiul Alexandru și bunica. Cîntecul, fără de treabă, nu are bariere de limbă și timp. Cîntecul este un mod nobil de a ne spăla sufletul pe marginea hămesiților ochi. Să ni-l readucem aminte împreună : **„Nu uita că ești român / Nu uita că ești român ! / Că tatăl tău a fost cioban / Bunicul tău a fost Traian / Și-n țara asta te-ai născut să fii stăpîn !".**

Ziarista FAUSTA, de la cotidianul veronez **L'Arena** (mai precis, FAUSTA MANNARINO, giornalista publicista), împreună cu fotoreporterul RENATO MALAFFO, m-au invitat într-o seară la o reuniune de cultură și sport în unul din cele mai elegante localuri din Verona. Echipa de fotbal veroneză promovase în prima ligă a țării. Era delirul de pe lume! A fost prezent și fotbalistul Gullit, cu o serie de fani care purtau, în semn de admirație față de idol, prototipul coamei lui leonine, împletită mărunt, precum sînt coamele frumoșilor cai gătiți de nuntă. S-a băut whisky la gheață și s-a dansat discret. Aveam să-mi dau seama ceva mai tîrziu că Fausta și Renato m-au dus de fapt într-o lume foarte bună.

MOSCATO DEL PIEMONTE este un vin alb, ușor, spumant, aromat. Are izul unui muscat de-al nostru, dar este ușor șampanizat. Costă 4 000—5 000 de lire. În banii noștri ar veni 40—50 de lei. La gust întrece însă șampania noastră, care sare ușor de 200 lei. Italienii beau un pahar-două de vin alb la masă și sfîrșesc, adesea, cu un whisky mic. Salata de fructe (banane, smochine, mandarine etc.) este atît de consistentă, încît nu-ți vine să servești al treilea pahar de vin. Același lucru se întîmplă și cu berea. Sînt vreo 40—50 de sortimente, din mai toată lumea berii bune. În prima tinerețe, numai în Germania am băut o bere atît de bună și de ieftină. (Între noi și în paranteză fie vorba, zilele trecute am băut o berică acrică la Hanul lui Manuc din București, după care mi-au ieșit bubițe mărunțele pe piele, de toată frumusețea națională).

GIOVANNI DUO. Asistenta Graziella Francini, din Florența, a făcut o afirmație ironică : Italia este cunoscută în lume prin **calcio** (fotbal), **pizza** și prin **Sole mio.** Tatăl său, Giovanni Francini, (**babo** se spune la tată în dialect florentin), a adăugat sub același apelativ al ironicului : Italia este cunoscută și prin GIOVANNI DUO ! N-am înțeles imediat substratul ironiei. Giovanni Duo îl desemnează, în Italia, pe Papa Ioan Paul al II-lea. Democrat-creștinii cîștigaseră bătălia în referendumul cu socialiștii și comuniștii. Aveam să-mi dau seama ceva mai tîrziu că sfîntul părinte, cu chipul său, nu era prezent doar în glumele „deșarte", ci și pe medalioane, porțelanuri, pe ilustrate, în rînd cu cei mai mari artiști ai lumii.

VIAȚA ÎN AEROPORT. Oamenii vin și pleacă, într-un furnicar indescriptibil. Japonezii și americanii circulă mult și aveau și pungile cele mai pline cu mărci și dolari. Noi, românii, am așteptat în aeroportul Leonardo da Vinci din Roma preț de 10 ore. E adevărat că mai așteptau și alți oropsiți ai sorții : cei din Tunis, Colombo, Benghazi. Dacă ar exista și lumea a patra, probabil că am mai fi așteptat încă 3 ore. Într-un deplin consens național, sîntem, iată, în aer. În cosmos omul este mic de tot, cît o rimă și cît o fărîmă. Foarte bine, măcar în mările văzduhului sîntem și noi egali cu „împuțiții ăia de capitaliști" japonezi și americani !

TEZA ȘI ANTITEZA. Una dintre tezele vînturate de comuniști sub botișoarele noastre fraiere a fost reducerea treptată a diferențierilor dintre sat și oraș. Mai bine zis, invers. În ultimii ani de domnie a piticotului roșu de la București, situația țăranilor noștri a devenit atît de amarnică, încît ți se făcea realmente milă de bieții noștri plugari.

Am fost în cîteva sate în Italia (promit să revin cu relatările de rigoare). Nivelul de trai este la sat și la oraș, același. Aș spune chiar că la țară se trăiește mai tihnit și mai bine. Vă dau doar două exemple : în magazinele sătești INTERMERCATO găsești tot ce-ți trebuie, ca la Roma, ca la Torino și Milano. La farmacia dintr-un sat medicamentele se aduc de 7 (șapte) ori pe zi. Firma FIAT avea o reprezentanță în comună. Dacă soții MODENA aveau, de pildă, chef să vadă un spectacol în Florența, dădeau o fugă cu mașina în orașul dorit. Benzina e foarte ieftină, de altfel. Mașini : două-trei în familie, ca bicicletele la noi.

NOAPTEA ÎN ROMA. Este lumină ca ziua. Doar în sufletul meu puțin bulversat e o umbră de cer plumburiu. „Cînd îi vom ajunge din urmă ?". Idee preconcepută, de sorginte pur comunistă. Mă plimb neaoș prin Roma înnoptată și totuși atît de înseninată. Mă plimb ca un pui de țăran transilvan sau ca un împărat roman, asta nu mai are nici un Dumnezeu de semnificație. Cert este că sufletul meu tînăr e dornic de nou și de primenire. Netezește-mi, Doamne, și luminează-mi calea către perfecțiune!

DORIN SĂLĂJAN

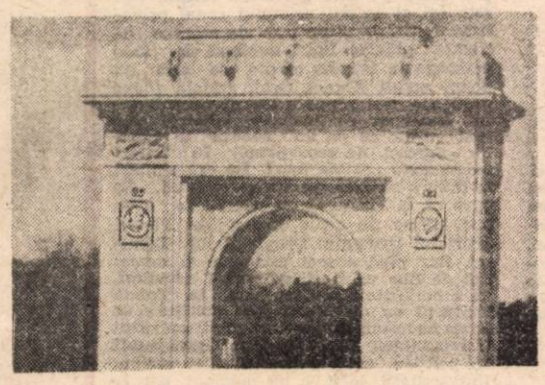

Cine mutilează Arcul de Triumf?

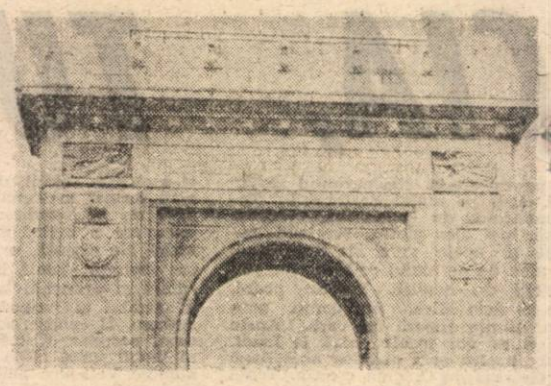

În fiecare zi, pe lîngă Arcul de Triumf trec mii, zeci de mii, poate chiar sute de mii de „oameni de bine", călătorind spre slujbă sau spre „liniștea" personală. Nici unul nu ridică fruntea — sau n-o ridică îndeajuns, cu îndestulă atenție — pentru a-l privi pe îndelete cîteva clipe. Puțini își mai amintesc cum arăta monumentul acum mai bine de jumătate de secol, cînd „ciuma roșie" nu apucase să-și instaureze domnia în România. Pînă și la colecția de stampe a Bibliotecii Academiei nu mai există decît o (una singură) reproducere fotografică de mărimea aproximativă a unei cărți poștale — și aceea greu de găsit ca iarba de leac. Lucru inadmisibil, dacă ne gîndim că la cea mai importantă colecție a țării, celebrul monument este reprezentat doar printr-o copie de mîna a doua, care poate fi oricînd rătăcită.

Regele Ferdinand contra stucaturi înflorate

Privind cu atenție reproducerea (pe care o aveți alăturat și dumneavoastră), puteți observa că pe latura dinspre Piața Presei Libere se află înscrise, într-un cerc fiecare, efigiile lui Traian și Decebal, de ale căror brațe „e viața noastră făurită". Pe latura opusă, se află poziționate simetric față de mai sus pomenitele chipuri, efigiile regelui Ferdinand și ale reginei Maria. Deasupra este sculptată coroana regală, semn al continuității unei tradiții monarhice.

Bineînțeles că de îndelungată vreme efigiile celor două personalități de marcă ale istoriei României moderne au fost cu cinism șterse. Ca și cum o întreagă vreme ar putea fi extirpată cu totul din istorie. În locul lor sînt închipuite — și în prezent — niște stucaturi înflorate care sfidează prin puternica lor lipsă de semnificație, mai ales pentru cei ce știu ce fusese pe vremuri în locul lor. Și totuși, anul trecut, aici s-au făcut, din dispoziția Primăriei, „reparații" care au durat mai bine de două luni. Pentru ca lucrarea să se desfășoare în bune condițiuni, au fost asamblate niște schele care, ce să-i faci, au costat îndestul și ele.

Dacă „turcu plătește", cine-i turcu' ?

O să vă întrebați cine a executat lucrările de „reparații" din timpul iernii trecute. Ei bine, aflați că antreprenorul general a fost una și aceeași persoană cu constructorul — și anume Antrepriza de Construcții-Montaj nr. 5. Lucrările au fost executate de către grupul șantier construcții-montaj nr. 7. Dar nu numai de ei. Aceștia au executat „zugrăvire" (1 400 metri pătrați), „reparații de tencuială" (1 100 metri pătrați). Alte operații executate : reparații de profile, curățenie pe terasă, pe scări și pe paliere (în total 60 ore de lucru), vopsirea balustradei metalice (170 metri pătrați), pardosire cu mozaic (25 de metri pătrați), etc., toate costînd 345 100 lei. Plata lucrărilor s-a făcut din contul D.D.P.-uui și al Primăriei, nr. 650 950 150, deschis la B.I.— SMB. În procesul verbal de recepție (întocmit de ACM 4, Brigada Complexă nr. 1), pentru lucrările necesare a se efectua la Arcul de Triumf — amenajări executate în luna noiembrie 1990, găsim consemnate următoarele operații : 1. Frecarea placajelor exterioare — 7 077 lei, 2. Frecarea placajelor profile — 59 787 lei, 3. Montare și remontare schelă — 23 791 lei, 4. Transport utilaje, etc... În total, lucrări cotate la 260 023 lei. Numai cheltuielile cu instalații electrice au costat 29 804 lei. Cifra totalului absolut se ridică la 964 261 lei, defalcat pe unități de lucru : ACM 7 — 257 000, ACM 5 — 404 000, iar ACM 4 — 260 000 de lei. Aproape un milion, pentru ce ? Pentru ca militarii ,defilînd de 1 decembrie 1990, să dea onorul la stucaturile înflorate. Și tocmai cu prilejul cărei zile ? De ziua națională, aniversînd făurirea României Mari, al cărei **dintîiu fericit rege** a fost Ferdinand I !

O propunere pentru generațiile viitoare

În legătură cu aceste acțiuni petrecute, se pun mai multe întrebări. Prima dintre ele ar fi, poate, aceasta : de ce curățenia și reparațiile nu s-au făcut, cum ar fi fost mai mult decît normal, adică absolut obligatoriu — de către echipe de restauratori specialiști, cu experiență, de la Muzeul național de istorie — sau măcar sub stricta supraveghere și îndrumare a acestora, care oricum n-ar fi avut dreptul să lipsească de la aceste operațiuni ? Mi se pare greu sau deloc admisibil ca, în condițiile în care specialiștii există, de asemenea acțiuni să se ocupe antreprizele de construcții. În ritmul ăsta, mîine, voioșii constructori vor vopsi Coloana Infinitului sau vor muta Masa Tăcerii în Parlament ! De ce, dacă tot s-au cheltuit atîția bani, n-au fost refăcute cele două efigii care aparțin, în definitiv, celei mai glorioase pagini din istoria națională ? Se străvede și în acest caz violenta reacție organică a Puterii în fața a tot, ceea ce privește ideea de monarh și monarhie. Printr-o adresă a Direcției Domeniului Public către Centrala de Construcții a Municipiului București (ACM 7), se cere ca „în vederea pregătirii traseului pentru 1 decembrie (...), vă rugăm a executa la Arcul de Triumf lucrările de reparații și remedieri necesare pentru ca monumentul să se prezinte în bune condițiuni." Adicătelea, cu stucaturi cu motiv floral (bine totuși că n-au fost trandafiri !), salutate din mers și în pas de defilare de floarea oștirii române înseamnă „în bune condițiuni" ? Și asta cu ocazia primei aniversări a zilei naționale a unei Românii cu adevărat libere ?

Dacă tot nu au fost așezați „strămoșii" în „cripta lor de colb de cronici", propunem ca, în locul de demult răposatelor imortalizări ale capetelor încoronate, să figureze efigiile d-nilor Roman și Iliescu...

MIHAIL GĂLĂȚANU ●

O primejdie care pîndește școala: SĂRĂCIA

O vorbă spune că atitudinea omului față de școală indică fidel propriul său grad de școlarizare. Posibil. S-a verificat pe demnitarii comuniști : în genere, indivizi semidocți au prețuit școala mai puțin decît orice altceva. Firesc, fiindcă pentru mulți dintre ei școala era ceva ce nu „esprima" nimic. La fel și azi, cînd se aprobă o majorare a salariilor în învățămînt, dar cu condiția ca aproape jumătate din respectiva majorare să fie realizată de către școală din „resurse proprii" (!). Care resurse ? Școlii nu numai că nu i s-a dat, dar i s-a și luat din puținul care-i mai rămăsese. Un exemplu, în municipiul Sighetu Marmației.

În acest oraș, construcții școlare nu s-au mai făcut de prin anii '70, deși între timp a avut loc o relativă expansiune urbanistică. În prezent, pe ansamblul municipiului există un minus de aproximativ 40 săli de clasă. Adică sub necesar. Activitățile la clasă nu se pot efectua normal, există școli care funcționează cu „indice 3", asta însemnînd trei schimburi de clase pe zi, „ore" de 40 de minute, cu pauze de 5 minute, iar pe timp de toamnă-iarnă părinții îi așteaptă pe elevii din ultimul schimb să-i conducă acasă pe întuneric, „să nu se întîmple ceva". Cu toate acestea și în același timp, fostul comitet municipal pcr și fosta primărie au înstrăinat o mulțime de spații școlare. Simplu, prin transfer. Întrucît construcțiile școlare și terenurile aferente sînt, potrivit Naționalizării din 1948, proprietatea Statului român, primăria locală, ca reprezentant al statului-proprietar, poate dispune practic după bunul-plac asupra destinației imobilelor școlare.

Uneori bunul-simț l-a împiedicat pe cei de la primărie să facă prostii, altfel nu. Astfel, în „anii-lumină", școala sigheteană a fost frustrată de nu mai puțin de 4 spații școlare, totalizînd 11 428 m². Trei dintre acestea au fost transformate în felurite ateliere sau depozite, iar unul — se putea altfel ? — a devenit cîrciumă !

Mai îzbitoare este situația imobilului din str. Avram Iancu nr. 6, construcție datînd de la sfîrșitul sec. al XIX-lea și care a fost, pînă la schimbarea destinației, în 1983, una dintre cele mai vechi și impunătoare școli din oraș. Este o clădire cu etaj, un spațiu total de 8 325 m², care a adăpostit în ultima sa utilizare școlară Internatul Liceului „Dragoș Vodă" : săli de clasă pentru meditație, dormitoare, o cantină și o sală de sport. Asta pînă în 1983 cînd, datorită reducerii drastice a burselor, numărul elevilor interni a scăzut la vreo optzeci. Primăria a desființat Internatul și a închiriat clădirea unei fabrici textile, Cooperativa „Arta maramureșeană". Cu acea ocazie, construcția a fost evaluată de către „experți" de partid și de stat la o valoare totală de 482 326 lei, adică la mai puțin de jumătate de milion, sumă mai mult decît derizorie, de-a dreptul ridicolă. Chiria a fost stabilită în aceeași manieră, la 16 000 lei/1 lună, mai puțin de 2 lei/1 m². Cooperativa a făcut ceva schimbări, „investiții", în unele locuri a zidit pereți pentru a face birouri, iar în altele a dărîmat pereți pentru a face hale de producție, a introdus instalații electrice de forță și, desigur, a zugrăvit din cînd în cînd. Cheltuieli totale : 4 milioane lei. La acestea s-ar mai adăuga chiria plătită către primărie din 1983 pînă în prezent, peste 1,5 milioane lei, ceea ce reprezintă, luată separat, o amortizare de trei ori a valorii inițiale a clădirii.

Ce s-ar întîmpla în cazul retrocedării clădirii de la Cooperativă către școală ? Mai întîi, Cooperativa ar pretinde contravaloarea investițiilor făcute, adică 4 milioane lei. Apoi, ca să redea localului destinația inițială, școala va trebui să dărîme pereții pe care i-a zidit Cooperativa și să-i refacă pe cei pe care i-a dărîmat, să scoată firele inutile de la instalația electrică etc., alte milioane. Pe de altă parte, Cooperativa, cu cei 500 de angajați, depozite, magazii ș.c.l. o să aibă, la rîndul său, nevoie de un alt sediu, corespunzător. Atunci, n-ar fi mai simplu să se construiască o școală nouă ? Sigur că da, numai că „nu sînt bani" și, ce e mai grav, poate nici interes. Sau, chestiunea s-ar putea rezolva, simplificat, astfel : Cooperativa cu pricina să plătească chiria nu către primărie, ci direct către școală, perspectivă de care nu se arată prea încîntată, întrucît ar urma să plătească un preț dictat de mecanismul pieței, nu cel stabilit arbitrar de către primărie, în 1983. Privind cazul acestui imobil, soluția va depinde, cert, de măsura în care actuala primărie va manifesta înțelegere față de problemele școlii.

Oricum, un cadru juridic adecvat pentru a rezolva just problemele școlii nu există la ora de față. Ba, dimpotrivă. Înainte, pe vremea lui Ceaușescu, școlile rurale dispuneau de un anumit „lot școlar", de regulă terenul pe care școala îl moștenea dinainte de război, menit să completeze subzistența învățătorului. În recenta lege a fondului funciar (Legea nr. 18/1991) este prevăzută posibilitatea ca Biserica să fie improprietărită cu maximum 5 ha — dar Școala nu ! Soluția ar fi atunci ca primăriile locale să păstreze cu titlu de proprietate formal aceste terenuri, dar în realitate să le transfere școlii spre folosință. În caz de „folosință", școala ar mai trebui să plătească, în plus, taxe către primărie ! Poate că aceste taxe ar fi acoperite convenabil prin exploatarea terenului. Dar nici măcar pentru această rezolvare, chiar inechitabilă, nu se găsește bunăvoință peste tot.

Iată ce comunică Prefectura județului Maramureș. Comisia județeană de aplicare a Legii fondului funciar, Școlii din satul Rona de Jos, prin hotărîrea nr. 9/23 mai 1991 : „Potrivit art. 34, alin. 3., din Legea nr. 18/1991, numai instituțiile de învățămînt cu profil agricol sau silvic pot deține terenuri agricole". Semnat : președinte, prefect Gheorghe Popa. Deci, prin efectul Legii fondului funciar, școala ar urma să-și piardă inclusiv lotul școlar pe care l-a deținut pe vremea lui Ceaușescu. Și se află în lumea satelor oameni de o rapacitate suficient de mare să ocupe și lotul școlii. De exemplu, în comuna vecină cu cea mai suspomenită, în Rona de Sus, lotul școlar a fost acaparat de către medicul veterinar. Este așadar, mai rău ca pe vremea lui Ceaușescu ? Evident că da.

Vom reveni cu alte cazuri, din nefericire asemănătoare.

NICOLAE IUGA ●

Numele său este Constantin Niculescu. Ambiția i-a dat ghes să-și inventeze funcția și să și-o agațe în piept ca pe o medalie de tablă.

Nu l-a ales nimeni. În schimb sînt din ce în ce mai mulți membri ai AUTOMOBIL CLUBULUI ROMÂN care s-au săturat pînă peste cap de șefia cu pricina.

Nu-i plac nici cît negru sub unghie criticile, controalele, ziariștii. Totuși, nimic nu-l înspăimîntă. Deci totul i se permite :

■ **Pe Gheorghe Butnaru, fost membru al fostei comisii de cenzori, l-a anunțat fără menajamente : „Dacă te mai iei mult de mine, ai să vezi ce pățești ! De altfel, și-așa, și-așa, te aranjez eu !"**

■ **Mama inginerului Adrian Lungescu — pedepsit cu desfacerea contractului de muncă pentru teribila îndrăzneală de a fi formulat niscaiva nedumeriri și propuneri din partea filialei ACR Constanța — s-a pomenit amenințată telefonic : „Convingeți fiul să cadă la învoială, cum i-am propus, și să renunțe la proces. Nu de alta, dar dacă nu se potolește, s-ar putea ca pe nepotica dumitale s-o calce mașina !".**

■ **Inginerului Nicolae Nan, filiala Prahova, domnului Teodorescu, filiala Teleorman, și secretarului Filialei Dolj, cu gingășie nespusă li s-a dat de înțeles că nu-i foarte potrivit să aibă nemulțumiri în legătură cu stilul conducerii centrale pentru că pot deveni în orice moment colegi de șomaj cu fostul secretar al filialei Constanța.**

■ **Neîndrăznind să spere la concedierea Adinei Anghelescu, nesuferita autoare a unei serii de articole publicate în „Baricada", Constantin Niculescu, biciul lui Dumnezeu, și-a scos pirleala dind afară o secretară, prea indiscretă după gustul său. Dar, pentru a se răcori de-a binelea, nu gîndește de două ori, că și pune mîna pe telefon și mult zice duios : „Fiți atentă cum circulați, domnișoară ziaristă, că ar fi păcat de tinerețile dumneavoastră să vă lovească mașina pe trecerea de pietoni".**

La ACR secretarul general amenință cu moartea!

Cu aceeași dulce nepăsare, secretarul general a numit (!) și Consiliul de administrație al Centralei, iar după un an cam tulbure în mișcări financiare, a catadicsit să desemneze (!) o comisie de cenzori, neluînd în considerare că n-avea cîtuși de puțin dreptul la așa ceva.

SĂ AIBĂ CEVA DE ASCUNS ?

Nuuu, probabil că e vorba doar de o discreție ieșită din comun. Căci tare se mai fistichește sfiosul secretar cînd i se cere să explice de ce sînt filialele obligate să cedeze Centralei atîta amar de procente din cîștigurile realizate, fără ca din fondul astfel creat să li se returneze bani pentru investiții (situația a 17 filiale care n-au primit nici un leușor de-a lungul anului 1990).

Tot peste mînă îi este să dea lămuriri pentru care înțelept motiv încasările în valută — rezultate în urma serviciilor prestate străinilor — se virează obligatoriu în contul societății comerciale TOURING A.C.R., singura care are cont special.

Dacă te pune Necuratul să iscodești și ce a fost cu excursia din perioada campionatului de fotbal în Italia, unde domnul secretar a fost însoțit de draga sa nevastă, de fiica însoțită la rîndu-i de logodnic, precum și de nelipsita contabilă șefă a Centralei, doamna Cimpoeru, aflată evident în compania familiei compusă din soț și doi copii ; dacă n-ai astîmpăr și te interesează și cum devine treaba cu cele 32 400 de dolari S.U.A. achitați pentru o excursie de 2 săptămîni în Japonia și Australia, din contul asociației, dacă te amesteci unde nu-ți fierbe oala și întrebi după care lege s-a orientat multstimatul șiiubitul cînd, înainte de liberalizare, hotărîse un salariu cam de 16 000 lei pentru sine, iar pentru devotata contabilă-șefă a Centralei cam 11 000, cu tot cu indemnizație... ori dacă ai nesănătoasa curiozitate de a afla cu cît își vor mări acum veniturile lunare cei doi, căci muritorilor de rînd, angajați la filiale li s-au expediat contractul colectiv de muncă, contractul individual și grila de salariu care cuprinde pentru personalul TESA între 4 000—6 000 lei, iar pentru muncitori, între 4 000—8 000 lei, astfel încît la 4 000 lei salariu brut este necesară o manoperă în valoare de 10 000 lei, iar la 8 000 lei brut, 18 000 lei manoperă (aceste propuneri încălcînd fără tresărire prevederile Guvernului care stabilește un salariu minim de 5 700 lei plus protecția socială 2 800 lei).

Tot așa, dacă te încăpățînezi să știi de ce nu s-au negociat cu adevărat salariile și cum își imaginează cîrmaciul ACR-ului că se poate trăi cu banii promiși ; de ce, în loc să dea atenție criticilor și propunerilor legate de felul în care este gospodărit avutul asociației, luminăția-sa vede rosu în fața ochilor și desface contractul de muncă al îndrăznețului (cazul secretarului filialei Constanța, inginerul Adrian Lungescu, șomer, în imposibilitate de a se angaja deoarece afotbuternicul Constantin Niculescu, mai-marele general ACR, l-a dat afară „pentru abateri grave de la disciplina muncii și nerespectarea prevederilor Statutului ACR" !).

Deci, dacă toate-acestea fi-vor întrebate, ca subaltern al domnului Niculescu ți-ai dat foc la valiză (și nici ca ziarist nu stai prea bine....). Pentru că dl. Niculescu este dumnealui sfielnic și rușinos nevoie mare, dar și cînd se înfurie... Ori concediază ori amenință — de preferință cu accidentul de mașină. Ori aranjează la nivel înalt.

SOMN UȘOR, AUTOMOBILIȘTI ROMÂNI !

400 000 de membri cotizează, tac și, prin pasivitatea lor, îi permit domnului preasecretar Niculescu să fie conducătorul ACR-ului, deși nu l-a ales Conferința Națională (întrunită ultima oară în 1974), îi dau mînă liberă să numească un Consiliu de Administrație care stabilește salarii, investiții, afaceri, exact cum îi convine comandantului suprem mai bine, să folosească banii ACR-ului — românești, dar mai cu seamă străini ! — cînd și cum i se năzare.

Cei 400 000 de membri nu-i creează probleme, iar povestea cu dosarul întocmit de o echipă a Ministerului Finanțelor urnită după numeroase sesizări ale unor filiale din țară nu face altceva decît să-i încurajeze abuzurile. Pentru că brigada de control a cercetat ce-a cercetat, dar cînd a solicitat de la Centrală documentele cu situația economică s-a lovit de refuzul neînduplecat al domnului Niculescu. Echipa de control financiar a formulat concluzii cam pe 90 de pagini, l-a amendat cu 20 000 lei pe domnul Niculescu (pentru neprezentarea actelor) și în momentul în care dosarul a aterizat pe biroul d-lui subsecretar de stat Eugeniu Goga, totul s-a destrămat ca un vis. Gura lumii slobodă spune că nu întîmplător îl ocrotește dl. Goga pe năzdrăvanul secretar-general, ci pentru că noua mașină străină a fiului salvatorului tocmai de către sărmanul prigonit Niculescu ar fi fost procurată, dacă nu dăruită...

Oare Politia Economică nu e interesată să intre în amănunte mai intime cu slăvitul conducător ACR ?

OLTEA MUTULESCU ■

Recenta mărire a prețurilor, de care guvernul s-a desolidarizat mai intîi, ca apoi să-i dea binecuvîntarea prin hotărîrea din 4 iulie 1991 a stîrnit un nou val de mînie și revoltă. De data aceasta, guvernul s-a întrecut pe sine : în 4 iulie a dat hotărîrea, dar cu aplicabilitate de la 1 iulie. Dacă mai adăugăm că ea a fost transmisă agenților economici abia în 10 iulie (timp de 10 zile agenții economici au lucrat cu vechile prețuri, deci în pierdere), atunci declarațiile de sinceritate și transparență ale primului-ministru sînt de-a dreptul irresponsabile. Răspunzînd solicitărilor multor cititori, am luat legătura cu fosta întreprindere de prelucrare a cărnii de la Popești-Leordeni (actualmente Societatea Glina S.A.), pentru a obține lămuriri în legătură cu prețurile atît de umflate (sau reumflate) ale produselor pe care le livrează rețelei comerciale. Interlocutorii noștri au fost domnii Menadoru Coza (director tehnic) și Ion Ciocoveanu (director comercial).

UNDE-S SALAMURILE DE ALTĂDATĂ?

Rep. : **Domnilor directori, de ce s-a ajuns la această remajorare a prețurilor la numai trei luni de la prima scumpire ?**

M.C. : În domeniul agro-alimentar, totul pleacă de la producător : orice „mutare" a acestuia declanșează o reacție în lanț. În toată lumea, agricultura și creșterea animalelor sînt subvenționate de stat și, implicit, controlate de stat.

C. : La noi, subvențiile sînt doar o simbolice și producătorii sînt nevoiți să recurgă la soluții nepopulare. În perioadele de supraproducție, în Irlanda statul îi subvenționează pe crescătorii de animale ca să nu mai crească animale. În România plină criză de alimente, o carne și preparate din carne, impozitul anual pentru găină e de 40 de lei, iar pentru păsunatul unei vite 1 000 de lei. Cum să ne așteptăm la prețuri rezonabile, dacă crescătorii de animale nu sînt sprijiniți ?

Rep. : **Ce prețuri practică acum crescătorii de animale ?**

M.C. : 50—52 de lei pentru carnea de vită și 58 de lei pentru carnea de porc.

Rep. : **Și la ce prețuri v-o livrează dumneavoastră abatoarele ?**

I.C. : Carcasa de porc între 85 și 100 de lei, cea de vită între 90 și 96 de lei.

„E UȘOR SĂ AI NOSTALGIA SALAMULUI DE ALTĂDATĂ..."

Rep : **Nu credeți că la unele produse (mușchi țigănesc, salamuri) prețurile sînt revoltător de mari, îndreptățind consumatorul să vă acuze că vă acoperiți pierderile și vă luați salariile pe punga lui ?**

M.C. : Noi știm că așa se gîndește și regretăm că mass media întreține această „teorie", ignorînd datele reale ale problemei. E ușor să ai nostalgia salamului de vară de 64 de lei, fără să știi că în perioada aceea carcasa de porc se achiziționa la 22 de lei/kg, că 1 m de membrană artificială costa 2 lei (acum costă 30 și o procurăm din import), 1 kg de bôia de ardei 50 de lei (și acum 500 de lei). Pînă și banala navetă s-a scumpit (de la 35 de lei s-a făcut 85). Ca să nu mai vorbim de energia calorică, al cărei preț s-a mărit de 6 ori. Salariile nu reprezintă decît 7 la sută din totalul cheltuielilor, în care ponderea o dețin materiile prime.

Rep. : **Sînteți o întreprindere rentabilă ?**

M.C. : Rentabilitatea societății noastre este între 3 și 8 la sută, față de anul trecut, cînd aveam 15 la sută.

Rep. : **Întrevedeți vreo posibilitate de a vă mări rentabilitatea fără a forța prețurile ?**

M.C. : Numai prin forțe proprii. De altfel, de la minister am primit recent o adresă prin care sîntem înștiințați că, începînd de la anul, nu vom mai primi nici o subvenție. Nu-i vorbă, că nici anul acesta n-am primit nimic din cele 70 de milioane ce ne-au fost repartizate. Ne-am gîndit și chiar am demarat unele activități colaterale : producerea de gelatină alimentară și săpun, pentru care materia primă nu constituie o problemă. Grăsimea tehnică, de exemplu, a ajuns să fie pur și simplu aruncată, deoarece industria chimică nu o mai poate prelua, dat fiind importul masiv care s-a făcut după revoluție, atît la grăsimi, cît și la săpun. De curînd ne-a vizitat o delegație de specialiști japonezi. Știți care a fost concluzia lor ? „Pînă nu veți munci în următorii 2 ani 7 zile din 7 și pînă nu veți exporta serios, ca să vă puteți retehnologiza, nu veți progresa deloc".

NE ÎNTOARCEM, DECI, LA SOIA ?

— **Ce șanse sînt să oferiți niște prețuri accesibile pentru populație ?**

I.C. : S-ar putea să socheze pe mulți ce-am să vă spun : **produsele noastre vor avea prețuri accesibile, numai dacă vom folosi soia.**

M.C. : Trebuie să informăm populația despre ceea ce înseamnă soia cu adevărat. Românii trebuie să înțeleagă că adaosul de soia nu este găselnița lui Ceaușescu. Piața Comună practică de mult și pe scară largă adaosul de **izolat proteic de soia**, neavînd obligația de a-l declara dacă nu depășește 3 la sută. La noi nu s-a folosit izolatul proteic de soia (care nu numai că nu este nociv, dar are calități nutritive importante), ci făina de soia, și asta într-un procent mare și nedeclarat. Poate puțini știu că în S.U.A. cel mai bun lapte praf pentru sugari este obținut exclusiv din soia. Sperăm ca presa să nu ne răstălmăcească pledoaria. Mai sperăm, de asemenea, ca prin intermediul dumneavoastră să sensibilizăm pe cei de la ROMPOST TELECOM de care depinde comunicarea noastră cu furnizorii și beneficiarii. Nici noi, nici abatorul de lîngă noi, nu avem nici o posibilitate de comunicare telefonică cu exteriorul : din cele 5 telefoane directe nu funcționează nici unul, după cum nu funcționează nici radio speakerul, din cele 16 trunchiuri de centrală nu funcționează decît două. Imaginați-vă cum a decurs negocierea prețurilor cu furnizorii în asemenea condiții.

VALERIA DORNEANU ■

PETRU POPESCU:

România a adus un imens serviciu omenirii

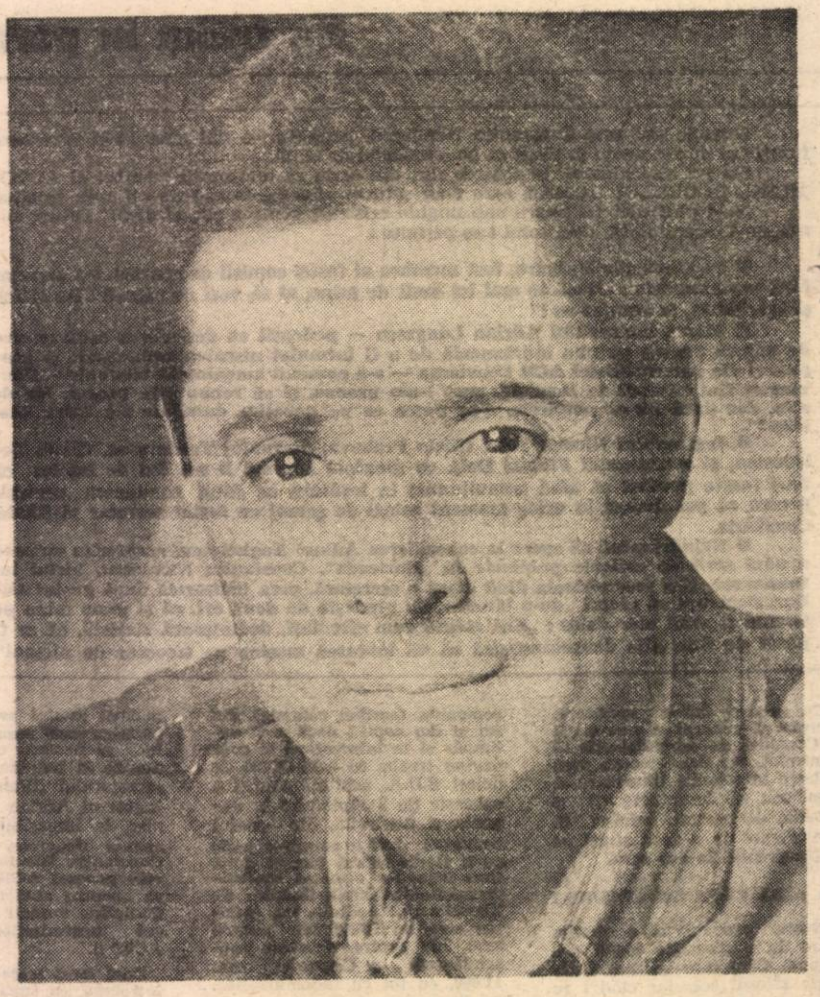

Petru Popescu (născut în anul 1944) a fost între anii 1966 – cînd a debutat – şi 1974 – cînd a plecat definitiv din ţară – unul dintre scriitorii români de mare succes. Cărţile sale – **Zeu printre blocuri, Prins, Moartea în fereastră, Copiii Domnului, Dulce ca mierea e glonţul patriei, Sfîrşitul bahic, Fire de jazz** – se epuizau rapid din librării iar azi au ajuns să se vîndă la sume considerabile. Cînd era recunoscut pe stradă lumea se înghesuia să-i ceară autografe ca unei vedete de cinema sau ca unui sportiv de faimă. Şi totuşi, deşi se afla în plină glorie, tînărul autor a avut curajul să renunţe la popularitatea de care se bucura şi a încercat să-şi construiască un destin în spaţiul altei culturi unde a cunoscut, de asemenea, succesul şi ca prozator, şi ca scenarist, şi ca regizor la Hollywood.

L-am întîlnit în această vară la Los Angeles, la fel de dezinvolt şi de încrezător în forţa sa artistică, aşteptînd cu înfrigurare apariţia simultană în mai multe ţări a noii sale cărţi, **Strălucirea Amazonului,** care va deveni, cu siguranţă, un best-seller al anului 1991.

„O floare Petru numită"

— Domnule Petru Popescu, într-un AMFITEATRU, nu mai ţin minte prin ce an, să fi fost 1966, 1967...

— A, da, am scris în **Amfiteatru** şi l-am „înjurat" pe Barbu pentru faimoasa lui carte cu Goethe. Şi am luat şi un premiu de proză scurtă, tin minte, da...

— ...am întîlnit... un grupaj de poezii şi printre ele era o scurtă poezie — cred că avea 8 versuri. Începea aşa : „Pe o planetă anume / Trăieşte o floare...".

— Creşte.

— „Creşte o floare Petru numită"... Despre ce floare era vorba ? Şi despre ce planetă era vorba ?

— Nu mai ţin minte cu ce sentimente am scris poezia aceea, era nostalgică, pentru că, fireşte, trăiam într-o lume aşa de închisă şi de lipsită de contact cu altceva... planeta era libertatea şi lumea de dincolo de hotarele de atunci ale vieţii româneşti. Fireşte că poezia, scrisă în modul ăsta, a apărut ca un act de aroganţă juvenilă, nu m-am mai gîndit la ea de 20 de ani cel puţin, dacă nu de 25 de ani

— Dar cum a crescut această floare ?

— Floarea a crescut foarte ciudat. În sensul că eu veneam dintr-o familie de români foarte speciali. Fraţii tatei care fuseseră toţi preoţi şi ofiţeri, datorită inculturii oficiale a României comuniste, nu se bucurau de multă consideraţie, nu erau deloc respectaţi, nici folosiţi ca modele de viaţă. De asta în romanul **Dulce ca mierea e glonţul patriei** am încercat să restaurez, dintr-un anumit punct de vedere, un fel de respect faţă de această categorie de oameni. Aveam acasă nişte modele umane pe care le respectam şi care erau cele din familie, dar oamenii aceia fuseseră daţi afară din slujbele respective, încarceraţi. Tatăl meu care, fiind om de litere şi fusese de stînga înainte de război, făcea o ciudată legătură între cele două epoci: a fost în închisoare pentru răstimuri scurte şi-nainte şi după război. Tatăl meu era, din acest punct de vedere, un om cu un adînc conflict între ce se întîmplase înainte şi ce se întîmpla în prezentul pe care îl vedeam foarte dureros. Acest sentiment a încercat să nu mi-l transmită mie.

— A reuşit ?

— Era imposibil să nu fie transmis fiindcă era foarte vizibil. Atunci, din cauza unei realităţi care era greu de trăit fiindcă era dificil să combini logic în minte atîtea viziuni care se contraziceau în modul cel mai feroce, scăparea era literatura pe de o parte. Pe de altă parte, eu aveam norocul că ştiam, învăţasem cîteva limbi străine şi la realităţile mele interioare se adăuga o altă realitate care era realitatea restului planetei în care mă gîndeam că poate odată o să reuşesc să ies, să trăiesc, să circul, să voiajez eventual, să scriu, ceea ce s-a întîmplat cu dificultăţi şi cu întîrzieri pe care n-am suficient timp ca să le detaliez.

— Aţi cunoscut succesul de timpuriu. Era succesul unui băiat care făcea şi baschet, era curtat de fete, vorbea într-adevăr mai multe limbi : ştiu exact pledoaria din AMFITEATRU, dintr-unul din articolele dv., de fapt din mai multe articole ale dv., pledoaria pentru învăţarea limbilor străine, dacă vă mai aduceţi aminte că aţi scris despre acest lucru.

— Îmi aduc aminte foarte bine pentru că mi s-a imputat de multe ori şi chiar şi în străinătate.

— Cum a reacţionat asupra dv. succesul, deoarece este ştiut că pentru naturi mai slabe, pentru structuri mai puţin pregătite succesul poate fi o povară ?

— Depinde ce înţelegeţi prin succes. Eu trăiesc în Los Angeles şi anume în acea parte a Los Angeles-ului care se cheamă Hollywood, care în mintea oricărui cetăţean al planetei este ideea succesului hollywood-ian, a succesului de film, a publicităţii extraordinare, a popularităţii la milioane de oameni. Într-adevăr, un succes de genul ăsta poţi să-ţi imaginezi că ar împovăra, nişte oameni tineri şi fără experienţă pot fi emoţionaţi şi pot să se dezechilibreze.

Am fost popular foarte devreme

— Eu vorbesc despre succesul din România.

— Succesul ăsta de care am avut parte în România era un succes de cu totul altă natură. Într-o cultură care n-avea publicitate... şi în care oamenii efectiv populari nu erau, erau împiedicaţi să fie populari, eu am fost popular foarte devreme la tineret, adică la o parte unde distorsiunea realităţii făcută de guvern şi de cultura oficială era foarte puternică. Şi atunci.. n-am avut timp ca să mă răsfăţ de succes în primul rînd, pentru că succesul în România, din punct de vedere material, nu era nici pe departe aşa de confortabil cum este în Occident.

— Dar din alt punct de vedere ?

— De fiecare dată cînd publicam ceva, ori într-o revistă, ori într-o carte, care era efectiv provocator şi exploziv, apărea cu pagini tăiate sau după un proces de tocmeală, cu cenzura. Ieseai din treaba asta aşa de stors sufleteşte încît după aceea succesul, faptul că lumea citea şi aşa mai departe, nu mai ştiu ce era, o compensaţie morală, fără îndoială satisfăcătoare, dar nu se compară, noi cînd spunem succes, ne închipuim un succes fără luptă. În România succesul era cu o luptă extraordinară şi după mine era chiar tragică.

— De fapt, această luptă n-o prea cunoaşteţi.

— Am plecat din România relativ tînăr şi-atunci n-am suferit de situaţia asta prea mult, dar cînd mă gîndesc la Nichita Stănescu, pe care l-am cunoscut bine şi a cărui moarte o regret foarte mult, care a fost un om cu mult succes dar succesul lui a fost succesul efectiv al unui individ care nu corespundea ideii culturii oficiale deloc, era un om de o foarte mare originalitate şi fiindcă toţi românii sînt întotdeauna foarte obsedaţi de cum trebuie să fie un român, Nichita Stănescu era foarte român, fiindcă era născut în România. Toţi cei născuţi în România sînt români într-un fel sau altul, dar pe ei nu-l preocupa chestia asta absolut deloc. Era foarte liber de această obsesie, dacă faci parte din specificul naţional, cum faci parte din el, cum participi şi tiu minte că am fost contemporanul şi martorul carierei lui, a luptat omul toată viaţa şi a fost neînţeles şi de cei care-l apreciau şi de cei care nu-l apreciau.

— Evoluţia dv. a fost diferită

— Şi mie mi s-a întîmplat acelaşi lucru : am fost neînţeles şi de cei care m-au lăudat şi de cei care m-au criticat. Dacă stau să mă gîndesc acuma efectiv la ce s-a întîmplat atunci... practic au fost o serie de scriitori, eram şi eu unul dintre ei care pur şi simplu n-aveau chef şi răbdare să treacă prin îndelungatele dialectici ale culturii române de atunci ; ori dialecticile marxiste, ori dialecticile opoziţioniste şi estetice. Atuncea erau o mulţime de oameni care foloseau mult timp şi foarte multă inteligenţă şi talent pentru un fel de filosofie a culturii care venea din diverse părţi ale spectrului şi în această filosofie a culturii oamenii încercau să-şi găsească o anumită eliberare mentală.

— Să ştiţi că n-aţi fost uitat în România. Degeaba vă e teamă.

— Dacă în clipa de faţă lumea îşi mai aduce aminte de literatura mea, asta înseamnă că a fost un succes. Am zis, dom'le deschideţi uşa, păşiţi în stradă, păşiţi în realitate, aşa cum o cunoaşteţi, scrieţi despre ea aşa cum sînteţi şi poate că este lucrul cel mai durabil care s-a scris atuncea, pentru că dacă vrem să ne uităm la portretul epocii aşa cum a fost atunci, trebuie să ne întoarcem, printre altele, şi la cărţile mele şi revenind la chestia cu succesul, nu era timp de succes pentru că directia presei, a doua zi, a treia zi, a patra zi tăia şi aşa mai departe. De pildă, cartea mea **Sfîrşitul bahic**, de care sînt cel mai mîndru din punct de vedere al atitudinii politice pe care am avut-o, a generat o campanie împotriva ei care s-a întîmplat efectiv puţin înainte ca să mă expatriez, aşa că n-am suferit prea mult din pricina ei, dar sînt convins că dacă aş fi rămas în România, 4—5 ani de zile aş fi suferit mult de pe urma acestei cărţi, pentru că, între altele, am prezentat societatea românească nu numai într-o lumină critică, dar într-o lumină în care românii nu vor să se privească pe ei înşişi.

— Cum adică ?

— De pildă, eu cred că este foarte interesantă această chestie pentru un popor care a avut o viaţă foarte tragică şi dureroasă şi care are foarte multă inteligenţă nativă, aşa se recunoaşte de către toată lumea, şi de către vecini, şi de către dusmani : românii dacă e vorba să se privească în oglindă şi să se vadă cu toţi negii, nu vor să facă treaba asta ; preferă o viziune romantică şi nostalgică şi eroică pe care o merită istoric vorbind, dar sînt tot mereu aceia, în loc să spună : dom'le să lăsăm deoparte eroismul că nu ni-l contestă nimeni şi să ne uităm la prezent, că sîntem aşa cum sîntem.

Marca spaimă de spontaneitate

— În cărţile dv. scrise în perioada în care aţi stat în România apar personaje de o tinereţe fabuloasă şi care sînt supuse unor confruntări cu situaţii limită.

— Tinereţea biologică era singura formă de libertate pe care am văzut-o eu la tineretul României de atunci. Singurul lucru care i se permitea în fond unui om tînăr în România era să fie tînăr. Fie sportiv, atletic şi aşa mai departe ; restul — totul era foarte bine controlat, şi nu numai că era foarte bine controlat dar regimul comunist se lăuda pe sine că este un regim al tinerilor, tineresc era un cuvînt extrem de folosit, şi de fapt era un regim al bătrînilor şi al bătrîneţii de gîndire. Şi totul se făcea pe şablon şi cu o mare, mare spaimă de spontaneitate, aşa că... mă-ndreptam către tineri, eram şi eu tînăr la urma urmei, fără îndoială că acestea erau personajele care-mi erau cele mai dragi. Dar tinereţea era singurul farmec al epocii pe care o trăiam, singurul farmec... al oamenilor din jurul nostru. Pe de altă parte, personajele, bătrînii din cărţile mele, care în mod frecvent erau modele din propria mea familie,

Tatăl meu era al şaptelea dintr-o familie de treisprezece fraţi şi surori născuţi la Bucureşti într-o familie de burghezi cuminţi care s-a... istoric vorbind... s-a asociat cu crearea României Mari : un examen interesant, prin care conflictele din sînul unei naţiuni au fost relativ stinse.

— Cum o fi fost atunci ?

— Un moment sănătos pentru o naţie : şi aceşti bătrîni au crezut era înainte de 1920, au crezut că au creat atunci o ţară care se va bucura de atunci încolo de dezvoltare civilizată şi modernă. Pentru ei războiul şi ocupaţia sovietică au fost o cruntă tragedie şi şi-au dat seama, după opinia mea, că nu se putea continua fiindcă nu li se dădea voie să facă treaba asta. Nu li se dădea voie de către guvern, în primul rînd şi formatul cultural care se impusese României de după război era un format pe care nu-l înţelegeau şi care îi excludea. Şi-atuncea, tragedia, lor... ei întindeau braţele către aceşti tineri, îi vedeam că întind braţele către ei.

— Şi tinerii ce făceau ?

— Şi tinerii aveau nevoie de modelul lor fiindcă toată lumea are nevoie, pînă la urmă, de părinţi. Vrem toţi să avem tată, bunici, vrem să avem sentimentul continuităţii în istorie. Continuitatea în clipa aceea nu era posibilă pentru că era sfărîmată cu ştiinţă şi cu metode foarte eficiente prin cultura oficială. Şi-atunci, acest... această privire tragică între bătrînii şi tinerii care se uitau unul la altul şi întindeau braţele unii către alţii şi erau separaţi chiar de un soi de zid de sticlă, era un fel de cortină invizibilă, între ei, transparentă, dar foarte reală. Este o imagine care mi-a rămas despre România de atunci ; să dea Dumnezeu ca în clipa de faţă să nu mai existe între generaţii bariere artificiale.

— Aţi avut iluzii în acea perioadă a tineretii dv. ?

— Iluzii de ce gen, iluzii personale sau... ?

— Iluzii în legătură cu posibilitatea dumneavoastră de a vă împlini în spaţiul nostru ?

— Da. Pentru că dacă n-aş fi avut acele iluzii, fără îndoială că aş fi fugit. Mai repede. Mari iluzii au fost anii prevestitori anului 1968, faimoasa „Primăvară de la Praga" şi diabolica scamatorie istorică a lui Ceauşescu care a reuşit, fără nici un fel de merite, de altfel, să se îmbrace în mantia lui Mihai Viteazul şi a lui Ştefan cel Mare, să pună mîna pe sceptrul cu care s-a făcut filmul bătăliei de la Podul Înalt, să rectitorească Putna, adică semnele, emblemele cele mai sacre ale trecutului şi ale naţiunii s.a.m.d., nereclamate de nimeni înaintea lui, pentru că Gheorghe Gheorghiu-Dej fusese un comunist internaţionalist foarte cuminte ; în timp ce Nicolae Ceauşescu „poate că îl scrii cu literă mică...

— Nu.

— ...aşa cum văd că e moda acum, a venit ca Richard al III-lea, — mă rog, a apărut ca un cocoşat care a vrut să se urce pe tronul Angliei şi s-a urcat pe tronul Angliei. Tronul a fost în România şi, mă rog, cel puţin în primii 2—3 ani ai acestei evoluţii neaşteptate, foarte multă lume a fost trasă pe sfoară şi am avut şi eu iluziile respective : am crezut că România se poate desface de Rusia ; acuma ea s-a desfăcut de Rusia într-un mod oarecare, dar a devenit mai sovietică în interiorul ei decît era înainte. Şi-atuncea ...eu am fugit în anul 1974...

— Ce a decis ruptura ?

— Lucrul care a decis ruptura, ca să fiu sincer cu cititorii mei români, a fost faptul că ultimele mele trei cărţi au apărut foarte jumulite de cenzură : dar mi s-a mai întîmplat un mic, un mic eveniment personal care mi-a deschis ochii.

— Care anume ?

— Dictatorul Ceauşescu a făcut un voiaj în America de Sud la care a fost prezent şi un corn de presă din care am făcut parte şi eu : eram cel mai tînăr reporter şi singurul motiv pentru care am ajuns acolo, se pare că a fost faptul că ştiam limbi străine. Dar l-am văzut pe Ceauşescu operînd pe viu, l-am văzut... avînd în vedere că presa însoţea stăpînirea românească, te aflai în nişte situaţii în care îl vedeai pe şeful statului acţionînd cu propriii lui subalterni, care erau guvernul României. Şi am asistat la nişte scene de putere discreţionară atît de dezgustătoare încît mi-am spus, dom'le, uite ce se întîmplă, ăsta, acest dictator îşi spune el că e Ştefan cel Mare, dar nu e Ştefan cel Mare, este Mihnea Vodă cel Rău, este Doamna Chiajna, este Lăpuşneanu, este Despot Vodă, toate într-o singură persoană ; a încerca să-ţi petreci viaţa, indiferent ce eşti, artist sau orice altceva, a încerca să-ţi petreci viaţa într-o ţară, într-o cultură care fără îndoială că se va pune sub semnul acestei personalităţi timp de 20 de ani de aici înainte este o prostie. Practic vorbind, chiar dacă te expatriezi şi nu poţi să mai fii artist, ceea ce mulţumesc lui Dumnezeu nu s-a întîmplat la mine, dar a trebuit să port lupta de rigoare ca să pot să scriu literatură într-o altă limbă, indiferent, mi-am spus, ai o singură viaţă ai datoria să-ţi trăieşti viaţa în libertate, fugi, că aicea în România, nu se poate întîmpla nimic altceva, decît un sfîrşit tragic, sfîrşit care s-a şi întîmplat, dar s-a întîmplat cum un sfert de veac mai tîrziu.

Am avut automobil...

— Ruptura a fost simţită dureros ?

— Ruptura n-a fost foarte brutală pentru că începutul exilului meu a fost umilitor. În primul rînd, cînd fugeai pe vremea aceea dintr-o ţară comunistă cu un film la subţioară, cum a făcut Milos Forman, de pildă, era altceva. Filmul are un limbaj internaţional al lui, pe toată planeta, orice film se face cu subtitluri, se arată, înţelege toată lumea, pe toate planurile. Cu cărţile e cu totul altfel. În clipa cînd am fugit eu încă nu mi se publicase prima carte în Anglia, care a fost **Sfîrşitul babic.** Prima carte în limba engleză a fost o carte care s-a publicat în România şi mi-a ajutat psihologic faptul că publicînd în ţară aveam valoare pe o piaţă occidentală la nişte cititori care habar n-aveau de noi şi n-aveau nici un motiv personal să fie interesaţi de ce se-ntîmplă la noi. Dar a fost greu pentru că n-aveam bani, a fost greu să obţin viză în Franţa şi după aceea în Anglia ca să mă pot expatria.

— Cum aţi simţit căderea din popularitate ?

— Am căzut de la o popularitate care era reală în ultimii doi ani în care trăiserm oarecum confortabil faţă de nivelul românesc... de pildă aveam automobil, ceea ce la noi... parcă erai milionar. Am căzut deodată la un alt nivel, în primul rînd la un nivel precar material vorbind şi pe urmă efectiv a fost o tribulaţie mare ca să pot să mă întorc în America şi, în timpul tribulaţiei, respective neştiind foarte bine unde am să pot să mă aciuez, am avut de altfel dificultăţile de rigoare de la autorităţile româneşti, care pe vremea aceea cînd am fugit a mai fugit un contingent artistic... şi am avut parte de toate porcăriile care se puteau face diplomatic, vize şi paşaport, li s-au făcut şi lor şi mie.

— Cînd ?

— În anul '75, deci neştiind bine ce-mi va aduce viitorul şi încă nestăpîn pe limba engleză, am scris un roman la Londra, **Înainte şi după Edith,** care a fost editat de un prieten al meu, un scriitor foarte cunoscut în Anglia şi a fost prima carte publicată care a fost scrisă direct în engleză şi singura carte la care am avut nevoie de... cum să vă spun de...

— Sprijin.

— Asa... de sprijinul editorial al cuiva. Cartea a avut succes şi... în clipa de faţă dacă o să facem un film din ea...

— Cartea a fost scrisă în 1975.

— Iar noi sîntem în 1991, dar nu numai că această carte are viaţă, în clipa de faţă o să primească vizibilitatea cea mai mare din cariera ei şi este o carte care nu se cunoaşte în România. Dar începutul a fost tragic. Începutul a fost dureros şi descurajant, în sensul că grija materială şi faptul că nu ştiam ce se va întîmpla cu mine efectiv şi în ce ţară voi reuşi să mă reclădesc pe mine... sufleteşte, întîi şi-ntîi... şi pe urmă, naiv, am crezut cu naivitate că despărţirea va fi uşoară pentru că eram foarte sătul de comunism şi foarte sătul de regimul de atunci din România. Dar cînd eşti sătul de un regim... zici că te desparţi cu uşurinţă, dar de ţară ca atare nu te poţi despărţi cu uşurinţă. Şi sînt multe lucruri care îţi creează un sentiment de vinovăţie pentru că ai plecat, că te-ai salvat pe tine, efectiv eşti ca într-o barcă şi tragi la rame şi scapi de furtună şi vezi o gloată de oameni care se duc la fund ; şi îţi dai seama că dacă opreşti barca şi îi iei, n-ai loc cu ei în barcă... şi tragi la rame şi auzi în spatele tău ţipetele de disperare ale celor care se-neacă. Auzeam ţipătul unei sinucideri colective... îl auzeam... era real... iar eu scăpasem.

— E într-adevăr un sentiment de vinovăţie.

— Cum să spun... e un sentiment pe care... în general, la toate situaţiile astea, şi în timpul războiului, oamenii care s-au putut salva, s-au salvat. Cei care erau legaţi de comunitate, iar eu eram foarte legat de comunitatea românească şi eram legat de familia mea şi aparentele astea de occidentalism care mi-au fost imputate în tot timpul carierei mele erau doar aparente. Omul se naşte unde se naşte, trăieşte unde trăieşte, respiră o cultură aşa cum o respiră, faptul că... eram, după opinia mea, mai puţin impresionat decît alţii de aspectele comice ale naţionalismului românesc, asta e o altă chestie, asta nu te face mai puţin român.

— Cum adică ?

— Am trăit în Occident aproape 20 de ani, scriu englezeşte la fel de bine ca româna, am făcut filme în Occident, am regizat, am scris scenarii pentru studiouri mari, am publicat cărţi în limba engleză, am călătorit, am făcut activitatea unui tip cosmopolit care nu mai este... care nu mai este motivat de propriile lui rădăcini... nu... nu mai are nici o importanţă unde sînt... de unde vin... trăind în America aproape 20 de ani am devenit, fără îndoială, foarte american, dar asta nu înseamnă că sînt mai puţin român decît eram înainte.

Pămîntul devine o uriaşă Americă

— De ce America ? De ce S.U.A. ?

— Fiindcă e o societate de emiganti. S.U.A. este o societate în care românii pot să fie români, italienii-italieni, evreii sînt evrei, polonezii sînt polonezi şi asta nu-i împiedică să fie americani. De pildă, Brzczezinski, al cărui nume nu putea să-l pronunţe nimeni în S.U.A., a fost consilierul preşedintelui Nixon, iar Kissinger a fost secretar de stat, deci discutăm de două personalităţi, amîndoi născuţi în străinătate. America primeşte cu ospitalitate pe străini pentru că e făcută din străini.

— Numai de aceea ?

— Chiar şi americanul care e de patru generaţii aici ştie că a fost străin la un moment dat, în raport cu America, America e o combinaţie de naţionalităţi care toate sînt subsumate unei supranaţionalităţi, este-America însăşi şi asta este, după opinia mea, cu cred că ăsta este mobilul naţiei viitorului; cred că pămîntul devine un fel de uriaşă Americă, pentru că, în fond, oamenii în clipa de faţă, în toată lumea, vor dori să trăiască la ei acasă ca americanii. Nu mai vrea nimeni să trăiască precum nemţii.. ca englezii, ca francezii, naţiile care.. modelele europene care au fost aşa de respectate timp de sute de ani nu mai sînt respectate ; poporul american este însă respectat. Şi-atuncea ...dacă tu trebuie să-ţi părăseşti ţara, barem să trăieşti în ţara viitorului, ăsta a fost sentimentul pe care l-am avut şi cînd am ajuns aicea mi-am dat seama că poţi să fii american şi să fii român, nu există nici o contrazicere. Dar, după opinia mea, încearcă să fii român în Franţa, să vezi ce se întîmplă acolo... şi asta nu că sînt francezii oameni răi, dar simţul naţionalităţii lor este mult mai puternic.

— Exacerbat.

— E mai exacerbat şi mai puţin primitor... Americanii cînd vine un român zic : „Ce grozav că a venit, că devenim mai bogaţi cu nuanţa culturală respectivă a acestui emigrant...". Acest lucru Franţa nu-l are, Anglia nu-l are.

— În nuvela dumneavoastră MOARTEA ÎN FEREASTRĂ e urmărită zbaterea unei insecte care de fapt nu e insectă, e un simbol.

— Nu e insectă, eram eu.

— Dar această fiinţă se salvează în cazul dv. Ce-aţi făcut poate fi subsumat unei idei sau este o divergenţă în căutările dv. ? Dacă în tot ce aţi făcut în România în cărţile dv. e vorba — mă repet : o celebrare a tinereţii, în partea aceasta de lume în care vă aflaţi acuma care ar fi tema preferată ?

— Tema este... sînt mai multe... dar tema generală este tema unui individ care şi-a părăsit rădăcinile şi caută să şi le refacă interior ; caută să şi le regăsească într-un mediu nou ; şi tema există în absolut tot ce am făcut.

— Cum ?

— Cărţile mele, la urma urmei, descriu viaţa emigraţiei, viaţa oamenilor

care trec de la o naţie la alta, de la o cultură la alta. De pildă, eu am doi copii care sînt americani. Ei nu vor avea niciodată această problemă, dar vor avea o curiozitate şi o simpatie reală faţă de ţara de bastină a tatălui lor. Dar nu şi pentru mine, şi nu numai pentru mine, pentru că am întîlnit o mulţime de scriitori, unii dintre ei care au devenit foarte cunoscuţi în America. Tema aceasta a individului care îşi duce rădăcinile cu el e o temă literară veche, fără îndoială că n-am inventat-o eu şi e rară la scriitorii români.

— De ce ?

— Pentru că scriitorii români care au locuit în străinătate nu au fost foarte mulţi, care să scrie în alte limbi. De pildă, Eugen Ionescu pe care l-am cunoscut bine şi cu care am discutat lucrurile astea s-a impus în teatrul internaţional cu tema absurdului, care e o temă supranaţională şi care n-avea prea multă legătură efectivă cu faptul că el era român, că era străin, că se stabilise într-o ţară nouă. Dar tema asta a exploratorului, a aventurierului dacă vrei, în sensul bun al cuvîntului este o temă pe care Joseph Conrad după opinia mea, a făcut-o faimoasă în limba engleză ; e interesant, J. Conrad un polonez, un om din Europa de Est şi care şi el a scris engleza ca o a doua limbă şi căruia i s-au adus mari laude pentru faptul că a fost stilist în limba engleză.

Faimosul Crăciun românesc din '89

— Să sperăm că şi despre Petru Popescu se va scrie la fel.

— Această temă mă va urmări probabil, dar aşa cum văd eu cultura în clipa de faţă, cultura începe să iasă de sub tirania naţionalului, adică de sub tirania faptului că un scriitor care aparţine unei naţii trebuie neapărat să satisfacă tradiţiile culturale ale acelei naţii mai întîi. În clipa de faţă scriitorii mari, scriitorii efectiv moderni, nu trebuie să se mai considere posesiunea unei singure naţii ; se consideră reprezentanţii unei experienţe care e experienţa lor şi reprezentanţii unei regiuni geografice şi ai unui moment în timp. Cînd eram eu tînăr în România încă scriitorul se socotea soldatul cultural, acela care duce mai departe o făclie şi...

— Nu-i aşa ?

— Fireşte că el duce această făclie mai departe, dar fără sentimentul de obligaţie pe care îl avea în culturile naţionale, patriotarde, tradiţionale. Cînd acest tip de obligaţie va dispărea, cînd indivizii se vor comporta mai dezgheţat faţă de modelele culturale din care vin, cred că în mod paradoxal ceea ce se va întîmpla este că patriotismul real al fiecăruia se va exprima într-un mod mai critic. Pentru că eu ştiu foarte bine că în cărţile pe care le-am scris în România şi poate că voi mai scrie despre România mai tîrziu, eu ştiu că, de pildă, cei care mi-au citit cărţile scrise fără să fie români, fără să fie avizaţi, au citit cărţi care erau critice la adresa a ceea ce se întîmpla atuncea la noi şi care făceau portretul societăţii româneşti de atuncea, deprimant. Ştiu că toată lumea mi-a spus : „Dom'le, cît de mult se simte că-ţi iubeşti tara de bastină", cu alte cuvinte, baza este să-ţi iubeşti naţia, nu să ţi-o scuzi.

— Ce ecou a avut în sufletul dv. ce s-a petrecut în decembrie '89 în România ?

— Ce s-a petrecut atuncea în sufletul meu a fost o emoţie nemaipomenită, ţiu minte că aproape două săptămîni n-am dormit, asta a fost în jurul faimosului Crăciun românesc din 1989 în care, în fine, dictatura a fost sfărîmată ; din păcate, înainte de această dată România era puţin cunoscută în America şi mai ales la Los Angeles şi eu ca român constituiam întotdeauna o curiozitate, o curiozitate urmată de... asa, de nici un fel de curiozitate culturală, în afară de faptul că românii erau buni gimnaşti. De doi ani de zile lucrurile s-au schimbat radical.

— În bine ?

— Într-o anumită măsură mică, şi datorită mie pentru că am articole despre România în diversele publicaţii din California şi mai ales în pagina de opinie de la **Los Angeles Times** care este cel mai mare ziar de circulaţie din Statele Unite ; şi în clipa de faţă România este o ţară care interesează, interesează tot în mod misterios, pentru că se ştiu foarte puţine lucruri despre ea, dar un lucru care s-a ţinut bine minte şi care a pătruns în toate conştiinţele este că din toate dictaturile comuniste din Europa de Est singura care a trebuit sfărîmată prin luptă a fost cea românească, ceea ce este, din mai multe puncte de vedere interesant şi simbolic, nu pentru că comunismul românesc a degenerat în dictatura personală a lui Ceauşescu, dar şi pentru faptul că, la urma urmei, dacă în celelalte ţări socialiste armata sovietică, reprezentînd o Rusie deja pe calea înnoirii n-ar fi fost acolo stînd de pază, împotriva tulburărilor, eu cred că organele respective ar fi reacţionat cu aceeaşi sălbăticie cu care au reacţionat şi în România şi cred că oligarhia comunistă ar fi luptat şi în Germania Răsăriteană, şi în Polonia, şi în Cehoslovacia, şi în Ungaria, şi în toate celelalte ţări ; aşa că într-un fel România a adus un imens serviciu omenirii că a pierdut cîteva sute sau chiar cîteva mii de oameni, mai ales tineri, în acele sălbatice lupte de stradă, pentru că a implantat în memoria mondială faptul că totuşi comunismul n-a dispărut paşnic ; şi de fapt el n-a dispărut paşnic şi eu cred că în clipa de faţă în toată Europa de Est există nişte lupte subtile, dar foarte, foarte înversunate între ce a rămas din comunism şi restul populaţiei.

GEORGE ARION

Anexarea în întregime, un privilegiu?

În ziarul spaniol „El País" a apărut un articol intitulat „Scopul Moldovei este unirea cu România". Articolul, care expune poziția lui Iurie Roșca, liderul Frontului Popular, cu privire la viitorul Republicii Moldova, a fost reluat, din motive lesne de înțeles, de „Sovetskaia Moldova". Reproducem în continuare fragmente din articol.

«Frontul Popular din Moldova, cea mai mare organizație politică a acestei republici situate în sudul U.R.S.S., care cere suveranitate față de Moscova, este satisfăcut de modul în care a avut loc referendumul pe marginea noului tratat unional: Acest tratat a servit la reunirea românilor de pe ambele maluri ale Prutului, cu alte cuvinte la reunirea României cu Moldova. „Scopul final este unirea Moldovei cu România", susține Iurie Roșca, liderul Frontului Popular. „În prezent, sîntem susținuți de toate mișcările politice din România, indiferent de ideologia lor. Presiunea sovietică asupra Moldovei i-a unit pe toți românii. Acest lucru îl demonstrează atît ultima declarație a autorităților din România, cît și manifestațiile de la București", spune liderul Frontului. Roșca este de părere că în viitor Moldova va trebui să se unească cu România. „Mult timp la noi a fost cultivată românofobia. Cuvîntul român era sinonim cu cel de fascist", arată I. Roșca. În opinia liderului F.P.M., ruși care locuiesc pe malul stîng al Nistrului, unde a fost proclamată o republică, sînt, la fel ca și moldovenii, victime ale sistemului sovietic.

Aspirațiile separatiste ale „republicii Transnistriene" nu-l prea neliniștesc pe Roșca. „Malul stîng al Nistrului nu este teritoriul nostru, de aceea nu ne vom angaja prea mult în lupta pentru el. Nu este vorba atît de părerea mea, cît de adevărul istoric", susține el. „Cum să ne ducem pe malul stîng dacă nu am fost rugați în acest sens? În secolul trecut s-a format statul român în componența căruia nu au intrat aceste teritorii. Cu toate acestea, în 1924, acolo, pe locurile dens populate în principal de românii care fugiseră din Transilvania, sovietele au creat așa numita Republică Autonomă Moldoveneească. Acest lucru a fost făcut pentru a se crea avanpostul în vederea cuceririi Basarabiei, ceea ce a avut loc curînd după aceea, și pe Prut a fost fixată granița cu România", explică Roșca. Liderul F.P.M. luptă însă pentru ca „imperiul rus să cadă" și harta Europei să fie redesenată, în ciuda Actului final de la Helsinki. „Eu nu l-am semnat, și nici Moldova n-a făcut-o. Consider că semnătura României este inoperantă, deoarece a fost dată în perioada regimului de ocupație." — declară I. Roșca, în opinia căruia U.R.S.S. se va destrăma în următorii 10 ani. Pentru Moldova, obținerea suveranității este incomparabil mai dificilă decît pentru republicile baltice, deoarece — consideră F.P.M. — acestea au avut „privilegiul de a fi fost anexate în întregime".

„Discuțiile referitoare la viitorul Moldovei ar trebui să aibă loc între Chișinău și Kiev sau chiar între București și Kiev, dar în nici un caz cu Moscova. Atunci, în această zonă, se vor modifica frontierele geografice. Logic ar fi să ne întoarcem la situația din 1940 (cînd România se întindea pînă la Nistru). Consider că unirea cu România reprezintă scopul final al Moldovei și cred că vom atinge acest obiectiv. Dar românii din Basarabia nu știu, din păcate, că sînt români. A fost înființată o academie specială pentru a crea un popor nou, poporul „moldovenesc", iar apoi, în școli și universități, s-a inoculat ideea că moldovenii sînt un popor aparte"».

Marele patriot român care este Iurie Roșca a pus, ca de obicei, punctul pe i în toate problemele pe care le-a abordat. Un singur lucru cred că se cere precizat. Dar, din anumite puncte de vedere, anexarea în întregime — ca în cazul republicilor baltice — poate fi considerată un privilegiu, fie și pentru că dispare pretextul de frazeologie kremlinisto-kaghebisto-bolșevică cu privire a interesele unei terțe țări față de republicile respective. Însă, pe de altă parte, situația — unică — a Moldovei, de a fi un teritoriu smuls din trupul altei țări, alăturî dintr-odată luptei românilor dintre Prut și Nistru și pe milioanele de români din România independentă. Pentru că — să nu se înșele cumva răuvoitorii — indiferent de atitudinea de moment a unor politicieni sau a altora din România, națiunea română întreagă este cu trup și suflet alături de basarabeni și este gata să se bată pentru binele lor.

ION D. GOIA

S-a întors mașina lumii

Boala muncii

Oamenii pot suferi de multe boli, contagioase sau necontagioase, banale sau deosebit de rare, vindecabile sau incurabile, individuale sau colective s.a.m.d. Pe alocuri, o răspîndire foarte mare o are boala lenei, una din cele mai teribile care pot exista. Însă, oricît de cludat ar părea, există și o boală a muncii, a dorinței de a munci. Ea bîntuie cu deosebită forță — ați ghicit! — în Japonia. Reproduc, în cele ce urmează, un fragment dintr-o însemnare apărută în cotidianul austriac „Die Presse".

«Noul stres din Japonia se numește „sfîrșitul de săptămînă". Japonezii, ahtiați după muncă, se îmbolnăvesc la gîndul planificării timpului liber de la sfîrșit de săptămînă, libertate ce le-a fost impusă de curînd. Sub presiunea concurenței străine, care consideră timpul de muncă al japonezilor o amenințare, guvernul de la Tokio încearcă să reducă prelele de muncă. Acei funcționari care, începînd de anul trecut, rămîn acasă cîte două sîmbete pe lună se numesc „piloți de încercare". Pînă de curînd era liberă cel mult o singură zi pe săptămînă. Primele care au pornit la introducerea săptămînii de lucru de 5 zile au fost băncile și unele ramuri industriale. Efectul obținut este însă contrariu celui dorit. În special funcționarii, obișnuiți să-și petreacă și sfîrșitul de săptămînă aplecați deasupra dosarelor, să petreacă cu colegii într-un bar sau în cartierele de distracție, se plîng de depresiune la sfîrșit de săptămînă. Pauza de două zile îi scoate din ritm și, în plus, nu prea știu ce să facă cu familia în acest timp liber. Aceeași teamă există și față de concediu. Statisticile oficiale confirmă faptul că anul trecut concediul mediu al unui japonez nu a fost mai mare de șapte zile. În prezent, japonezul lucrează anual un număr de ore în plus față de germani sau francezi. Conform legii, majoritatea japonezilor au dreptul la trei săptămîni de concediu plătit pe an, dar foarte puțini fac uz de bună voie de acest drept. Ei susțin că nu vor să blocheze munca și că ar fi necolegial să încredințeze problemele de serviciu altui coleg. Într-adevăr, mulți japonezi se rușinează să lenevească pe undeva, în timp ce colegii lor muncesc». Pentru a-i învăța pe japonezii „bolnavi de a munci" să se și destindă — scrie ziarul amintit în continuare — un minister a construit un hotel de lux, în care cei aflați în concediu luptei să și lucreze. Un fel de casă de creație. Dar, în pofida condițiilor oferite, a subvențiilor din partea statului, oaspeții nu rămîn aici mai mult de două nopți; tuturor li se pare că un concediu „adevărat" ar dăuna prestigiului și carierei lor.

Ce bine ne-ar prinde nouă, românilor, ca boală asta japoneză, a dorinței de a munci tot timpul, să se instaleze temeinic în țara noastră și să nu se vindece niciodată!

Țiganii au de învățat multe lecții

Citez dintr-o corespondență AFP: «Țiganii vor să fie recunoscuți ca „minoritate europeană" a declarat Nicolae Gheorghe, reprezentant al Uniunii Romani International, pe marginea reuniunii de la Geneva a experților din cele 35 de țări ale CSCE asupra minorităților naționale. Țiganii nu sînt legați de nici o țară în mod special, chiar dacă sînt stabiliți acolo, și sînt expuși mai mult decît alte grupuri la încălcarea drepturilor lor fundamentale, mai ales în unele țări din Est (Cehoslovacia, România, Ungaria, Polonia), după prăbușirea regimurilor comuniste. Contrar altor minorități, ei nu au nici un teritoriu, nici un limbaj specific, și nu cer un stat independent. „Dacă sînt violate drepturile omului în cazul țiganului — a spus Nicolae Gheorghe —, ce guvern va cere aplicarea procesului de la Viena (asupra drepturilor omului, creat de CSCE)?" Acest mecanism este prevăzut pentru a fi activat de un stat în cazul în care membri ai unei minorități a naționalității sale sînt prigoniți sau maltratați într-o altă țară. „Noi ne încredințăm pe deplin mecanismelor CSCE". Întrebat în legătură cu structurile politice pe care și le-au creat țiganii (cu un efectiv de 7 pînă la 10 milioane de indivizi în Europa și America de Nord), Nicolae Gheorghe a recunoscut că ele nu sînt lipsite de conflicte și de tensiuni, fapt ce reflectă „fragmentarea populației de țigani. În România, această fragmentare a făcut ca numai un singur reprezentant al lor, la o populație de 2,4 milioane, să fie ales în parlamentul național (asta ne-ar mai fi lipsit, să avem în parlament un grup masiv de reprezentanți țigani, ca și cum balcanismul de acum n-ar fi suficient n.n.) El a subliniat însă caracterul democratic al acestor structuri și „evoluția lor pozitivă", dovedită, după părerea sa, de creșterea numărului asociațiilor și crearea unui parlament Romani în Ungaria. În România, se are în vedere de asemenea crearea unui parlament sau a unei federații care să grupeze asociații. „Noi am învățat — a declarat Nicolae Gheorghe — o lecție de la CSCE: părțile aflate în conflict pot fi reunite"».

E foarte bine că țiganii au învățat o lecție de la CSCE. Arăta doar că numai cu o singură lecție nu se face priceperea și înțelepciunea, așa cum numai cu o rîndunică nu se face primăvara. Țiganii trebuie să depună eforturi mari pentru a învăța și celelalte lecții pe care Europa le oferă cu generozitate; lecția muncii, lecția seriozității, lecția respectului față de lege, lecția cîștigării traiului în sudoarea frunții, lecția inseparabilității drepturilor de datorii și îndatoriri, lecția curățeniei, lecția politeței și a bunului simț, lecția respectării avutului altuia, lecția fugii de parazitism și delincvență și încă multe altele. De-abia la capătul întregii acestei școlarizări țiganii se vor afla cu adevărat în Europa și vor putea cere cu îndreptățire și cu inima împăcată și cu șanse mari de succes ca Europa să-i ia sub aripa ei protectoare. (L.D.G.).

Filipine. Evacuarea localității San Francisco, greu afectată în ultimele zile de cenușa vulcanică provenind de la vulcanul Pinotubo.

Cum a fost semnat armistițiul cu U.R.S.S. (V)

Articolul 3 prevedea: „Guvernul și Înaltul Comandament al României vor asigura forțelor sovietice și celorlalți Aliați, înlesniri pentru libera lor mișcare, în orice direcție, dacă este cerut de situația militară. Guvernul și Înaltul Comandament al României acordînd orice concurs posibil pentru o astfel de mișcare, prin mijloacele lor de comunicație și pe cheltuiala lor, pe pămînt, pe apă și în aer. (vezi anexa la art. 3)[4]. (Anexa la art. 3: „Prin cooperarea Guvernului și Înaltului Comandament Român, menționată la art. 3 al acestei Convenții, se înțelege punerea la dispoziția Înaltului Comandament Aliat (sovietic) pentru deplina folosință cum va socoti de cuviință, pe durata armistițiului, a tuturor construcțiilor și instalațiilor românești, militare, aeriene și navale, posturi, cheiuri, cazărmi, magazii, cîmpuri de aviație, mijloace de comunicație, stațiuni meteorologice, care ar fi cerute pentru nevoi militare, în completă bună stare și cu personalul necesar pentru întreținerea lor".

Delegații noștri (Dămăceanu, Popp) au început prin a arăta că noi înțelegem importanța clauzelor cuprinse în art. 3 pentru continuarea războiului împotriva Germaniei și Ungariei, dar tot în interesul continuării acestui război în noile condiții, adică **în comun**, ar trebui să se țină seama de **imensele pagube** suferite de poporul român și întreg teritoriul României (orașe, porturi, aerodroame, obiective industriale civile și militare, comunicații), ca urmare a celor patru ani de ocupație germană, a celor peste trei ani de război, a bombardamentelor aeriene care s-au abătut asupra acestui teritoriu din toate părțile. Importante terenuri agricole au rămas nelucrate ori au dat recolte slabe din cauza lipsei brațelor de muncă și a pustiirilor războiului. Rezervele cerealiere sînt epuizate, iar producția industrială este aproape la pămînt. În consecință, se propune ca anumite părți ale teritoriului românesc, între care și capitala țării să fie prezervate de prezența trupelor sovietice. În ceea ce privește obiectivele menționate în art. 3 și anexa acestuia, să se renunțe la termenul **tuturor**, acestea urmînd să fie la dispoziție, de la caz la caz, prin consens între autoritățile române și sovietice, iar durata folosirii lor de către armata sovietică, să fie **limitată** de necesitățile ei operative și de funcționare a spatelui. Dacă se acceptă principiul prezervării a unor părți ale teritoriului nostru, sîntem gata să prezentăm o hartă cu propuneri concrete în acest sens.

Andrei Vîșinski apreciază că cererile noastre sînt total **nerealiste**. Trebuie să se înțeleagă, spune el, că ducerea mai departe a războiului, pînă la zdrobirea definitivă a hitlerismului și eliberarea Europei, este în momentul de față **principalul scop al Națiunilor Unite**; atingerea lui cît mai repede domină orice alte mărunte nevoi. Se miră deci vorbitorul, că în loc să fim satisfăcuți că putem contribui cu toate forțele și mijloacele de care dispunem la efortul general, propunem îngrădiri care ar stingheri fără rost desfășurarea ofensivei sovietice în cele mai bune condițiuni, împotriva inamicului comun. Astfel de îngrădiri, propuse Națiunilor Unite eliberatoare, i se par cu atît mai nesăbuite cu cît ele, după cum este informat, n-au fost acceptate de ocupanții germani.

În replica românilor (Gîță Popp), printre altele s-a spus: Tocmai această diferență dintre ocupant și eliberator — pusă în evidență de domnul Vîșinski — ne-a făcut să sperăm într-un alt regim de cooperare decît cel care ne-a fost impus de nemți. Modul cum se vor bate cele 12 divizii române alături de armata sovietică, moralul acestor trupe interesează deopotrivă ambele părți. Cred că nimeni n-ar dori ca acest moral să fie săpat de știrile venite pe cîmpul de luptă, de la cei rămași acasă, că noi, aci la Moscova, n-am făcut altceva decît să acceptăm **înlocuirea unei ocupații străine cu o altă ocupație străină**. (s.n.).

Îndrăzneala replicii era p... mare și prea adevărată ca sfîrșitul ei să nu ridice din nou pe Molotov din scaun care, cu același braț drept acuzator spre noi, punea capăt discuțiilor la art. 3, adresîndu-ne pentru a doua oară aceeași întrebare care nu se putea da un răspuns:

— „Ce-ați căutat la Stalingrad?".

Col. ION FOCȘENEANU

RANK XEROX

„Vei fi cel mai bun prin calitatea produselor și a serviciilor oferite"

Interviu cu domnul John Pemberton, director pentru Europa de Est al Companiei Rank Xerox

Rank Xerox este o societate mixtă, creată în anul 1956 de către companiile Xerox Corporation din S.U.A. și Rank Organisation Plc, din Marea Britanie. Rank Xerox are filiale și distribuitori în 80 de țări, din Europa, Africa și Asia. Numai în Europa, Rank Xerox deține, printre altele, cinci fabrici, un centru pentru cercetare și dezvoltare, un altul pentru software, ș.a.m.d. 28 000 de oameni și o jumătate de miliard de lire sterline dedicați în ultimul an cercetării și dezvoltării, pentru ca Rank Xerox să-și mențină locul de frunte pe piața procesării informațiilor și a documentelor, piață evaluată la circa 20 de miliarde de lire sterline în anul 1993. În lumea de astăzi, documentele reprezintă sistemul nervos central al oricărei companii sau organizații.

Rank Xerox are o reprezentanță în București și vinde în România de mai bine de 20 de ani.

Domnul John Pemberton, director pentru Europa de Est al companiei Rank Xerox, care s-a aflat în țara noastră la sfîrșitul lunii iunie, pentru a anunța oficial sponsorizarea F.R. de Rugby pe timp de trei ani, chiar în ziua meciului România — Franța, a avut amabilitatea să ne răspundă la cîteva întrebări.

FLACĂRA : Care este filozofia de acțiune a companiei Rank Xerox ?

PEMBERTON : Satisfacția clientului este scopul nostru primordial, pentru că fără client nu există afacere. Este un lucru important care trebuie luat în serios și în România. Ducem o luptă continuă pentru a satisface clienții, inclusiv prin analize periodice asupra nivelului acestei satisfacții. În 1993 sperăm ca mulțumirea clienților noștri să fie de 100 la sută față de 95 la sută astăzi. Noi vindem produse și oferim service. Produsele trebuie să funcționeze cît mai bine cu putință, iar service-ul trebuie să fie asigurat într-un timp cît mai scurt și într-un mod care să fie absolut satisfăcător pentru client.

FLACĂRA : Care este strategia dvs. în realizarea celor propuse ?

PEMBERTON : Sloganul intern al companiei este. „Vei fi cel mai bun numai prin calitatea produselor și a serviciilor oferite clienților". De fapt, calitatea înseamnă ceva ce nu este perfect, dar este departe de a fi imperfect. Calitatea presupune îmbunătățiri permanente pentru a tinde către perfecțiune. Cel mai important este acest continuu proces de îmbunătățire, la toate nivelele companiei.

FLACĂRA : Cum vedeți viitorul societăților comerciale românești cu capital de stat ?

PEMBERTON : Nu am suficiente informații. Dar după părerea mea, ar trebui să li se asigure libertatea de a alege, de a decide în legătură cu ceea ce își propun, modul în care își vor realiza scopurile și organizarea. Spun acest lucru, pentru că acum există o rigiditate absolut incompatibilă cu afacerile.

FLACĂRA : Care este cea mai importantă problemă la care Rank Xerox trebuie să facă față astăzi ?

PEMBERTON : Concurența reprezintă problema cea mai importantă. Sîntem cu toții obligați să progresăm, să ne transformăm sub presiunea concurenței. Este o întrecere fără o linie de sosire. Pe măsură ce devenim mai buni și clienții așteaptă mai mult de la noi. Strategia pe care am adoptat-o în 1984, în privința calității, denumită „Supremația prin calitate", ne-a adus multe beneficii. De exemplu, costul producției s-a înjumătățit, timpul de proiectare a scăzut cu 25—50 la sută și cel mai important, satisfacția clienților a crescut cu 20 la sută.

FLACĂRA : Schimbările din Europa de Est au deschis porțile unei piețe extrem de importante. Cum vedeți această nouă piață ?

PEMBERTON : La rîndul nostru, schimbăm rapid modul de a vinde pe această piață, ca și serviciile oferite. Este nevoie, printre altele, de rețele de distribuire pe mari suprafețe, pentru legături directe cu clienții, mult mai numeroși acum. Va urma o cerere gigantică. Ne așteptăm la o creștere de circa 4 ori a vînzărilor de copiatoare, pînă în 1995, și de 16 ori pînă în anul 2000.

FLACĂRA : Vă mulțumim și dorim lui Rank Xerox România afaceri cît mai bune !

MIHAI SĂNDOIU
RUXANDRA ONOFREI

Cursa cu obstacole

Trăiască înstrăinarea !

Îmi exprim prin „Flacăra" (tot mai vie !) mulțumirile mele profunde tuturor partidelor politice și organizațiilor obștești, publicațiilor literare și de afaceri, radioteleviziunii libere de scrupule, agențiilor de presă și de spionaj, nelipsitului sobor de preoți, cooperativelor de pompe funebre gata să-mi asigure liniștea eternă liberalizată, evangheliștilor zburători din mai multe continente oferindu-mi mîntuire gratuită, colegilor de breaslă, prietenilor opozanți (agresați) și necunoscuților (care i-au bătut), parlamentarilor schizofrenetici, la fel și guvernului și președinției țării pentru extraordinara performanță de **a nu mă felicita** cu ocazia zilei mele de naștere, permițîndu-mi astfel să împlinesc nestingherit invidiata (de cine ?) și nedorita (de mine) onorabilă vîrstă ce-mi dă dreptul să trec în tagma (de loc) veselă a pensionarilor.

Și iată-mă cu Pinot noir-ul în față (greu de găsit, dar și mai greu de plătit), catifelat cîndva, dar degradat acum de chimicale, și strig în gura mare șocînd comesenii, rămas la Vatră : **Trăiască înstrăinarea !** O cunoștință de-a noastră mai veche multilateral dezvoltată, ca și cea actuală cu totul originală, emanată pe fronturile autosalvării naționaliste.

Bintuie o înstrăinare totală și totalitaristă. Apărută pe căi legale și prin metode frauduloase. Sînt înstrăinate valori naționale ca și cele obștești și individuale. Se fură ca-n codru. Dar se înstrăinează și sufletele. Societatea română sortită de dictatură la **omogenizare**, acum se **atomizează** rapid pe față, în văzul tuturor, în emisiuni directe. Corupție în dauna patrimoniului patriei... tentative exasperate de a crea o bază legală pentru păstrarea și restaurarea structurilor vechi... Fosta și actuala nomenclatură devin și putere economică... Cascada diversiunilor încurajate și protejate de putere, de pasivitatea justiției... Propaganda zgomotoasă, patriotardă, menită să abată atenția de la problemele arzătoare nerezolvate... Comunismul n-a murit. Se reorganizează pe scară largă, pe căi oculte și oficioase deghizate, creînd o atmosferă în care se restrînge, se stafidizează afecțiunea umană, încrederea în ziua de mîine, și foarte mulți, fără deosebire de naționalitate, se înstrăinează de mieleagurile natale... Frică și amărăciune, dezgust și agresivitate rudimentară. Ne sufocăm în jungla mîrșăvimilor. Și tot mai mulți conducători își permit fără rușinare să vorbească cu subalternii strîmtorați în papainoage.

Ne vom trezi, cu siguranță. Continuatorii cinici ai genocidului vor fi siliți de societatea civilă să-și aleagă o altă cale. Eventual un alt popor. Ne vom înstrăina de ei fără regrete. Acesta este sensul adevărat al toastului strigat la ziua mea de naștere. Trăiască, deci, înstrăinarea ! Doresc, cu ardoarea unei inimi încă tinere, Europei contemporane o Românie liberă și modernă.

BALOGH JOZSEF

„Singurul defect care vă strică – lupta pentru putere!"

Interviu cu SANDU DAVID, președintele Uniunii Scriitorilor din Israel

— Stimate domnule Sandu David, începem interviul nostru printr-o întrebare care frămîntă de multă vreme, legată de raporturile noastre cu restul țărilor după evenimentele din decembrie. Cum este privită România în Israel ?

— E privită în două planuri, sau mai bine zis din două părți: una bună iar cealaltă mai puțin bună. Întreaga populație a Israelului are un respect deosebit pentru țara dv. datorită faptului că ea a fost singura care și-a păstrat relațiile cu noi după instalarea dictaturii în anii '67—'68. Iar poporul evreu e recunoscător Ca dovadă a continuității, prieteniei între țara dv. și Israel, la ora actuală s-au creat între noi 100 de societăți mixte care acoperă o gamă diversă de probleme. Tot ca o dovadă a prieteniei noastre, ambasada Israelului a fost prima care a salutat victoria dv. Mulți israelieni cereau să lupte voluntari în România. Asta e partea bună, dar partea mai puțin bună e — să nu zîmbiți cînd o s-o aflați — că în Israel s-a tradus foarte puțină literatură românească, iar noile generații nu cunosc nimic despre limba, despre ținuturile dv., despre zestrea dv. culturală.

— Ce amintiri vă leagă de România ?

— Să nu uităm că eu sînt român. România e țara de naștere, e țara de limbă, Israel e patria. În România am copilărit, în România am învățat să scriu, să citesc. Primul îndrumător într-ale culturii a fost profesorul Calborcanu, de la Liceul „Enăchiță Văcărescu". Tocmai datorită originii și amintirilor mele, România e a doua țară căreia îi doresc binele.

— Ce defecte și ce calități credeți că are poporul român la ora actuală ?

— Dintotdeauna am admirat la dv. două mari calități : generalizarea spiritului critic, care a constituit o capacitate de autoscrutare. Este acesta un semn al omului de calitate, puternic. Fiindcă omul slab nu-și recunoaște defectele iar a doua calitate e legătura formidabilă cu valorile pozitive ale trecutului, respectul și continuitatea valorilor culturale. Iar singurul defect care vă strică — cel puțin la ora actuală — este lupta pentru putere.

— Haideți să abordăm și probleme de cultură, știut fiind că dv. sînteți președintele Uniunii Scriitorilor din Israel. Ce ne puteți spune despre tirajul cărților din țara dv., despre premiile acordate în Israel ?

— În Israel predomină literatura ebraică. Avem însă și asociații de scriitori în limba română, în limba polonă, în limba germană. Ceea ce trebuie amintit e faptul că la noi nu se trăiește din literatură. Tirajul unui roman e de 40—50 mii de exemplare, iar la poezie de 1 000 exemplare. Editura acordă 13 la sută autorului, pe măsură ce cartea se vinde. Există însă o serie de scriitori începători care-și plătesc apariția cărții, editura respectivă neștiind dacă va avea succes cu tînărul scriitor. Primăriile acordă chiar o anumită sumă pentru încurajarea tinerilor scriitori talentați, din care încă nu sînt nume cu „firmă". Avem premiul Israelului care se acordă din doi în doi ani celui mai bun scriitor. Avem premii de prestigiu prea puțin substanțiale, dar care constituie o încurajare pentru cel care l-a primit și totodată o recunoaștere a valorii sale. Mai există un premiu acordat primilor zece scriitori. Aceștia un an de zile primesc salariul unui profesor de colegiu, iar în acel an nu au de făcut altceva decît să scrie.

— Vă mulțumesc și vă doresc succes.

— Și eu vă mulțumesc, vă string mîna bărbătește și vă fac o urare strămoșească la noi în Israel : „pentru viață".

A consemnat
CRISTIAN PETRU POPOVICI

ELECTROMETAL SSCA
Piatra Neamț Str. Obor nr. 2
Execută pentru cei interesați
MAȘINI DE CUSUT BLĂNURI
Relații suplimentare
la telefoanele: 936/25316; 26539

VOX s.r.l. România
VOCEA MĂRII O PUTEȚI AUZI ȘI LA BUCUREȘTI LA „VOX MARIS"

CITIȚI ȘI RĂSPÂNDIȚI PUBLICAȚIA
UNIVERSUL
PRINTED IN U.S.A.
Informații-Politică-Literatură-Artă-Modă-Sport-Umor
Director Aristide Buhoiu
SINGURA REVISTĂ DIN EXIL TIPĂRITĂ SIMULTAN IN STATELE UNITE, ROMÂNIA ȘI BASARABIA.
PENTRU ABONAMENTE ȘI PUBLICITATE ADRESAȚI-VĂ REDACȚIEI DE LA BUCUREȘTI : CĂSUȚA POȘTALĂ 1-499, TELEFON 47. 33. 51.

BREVIAR

● **Sponsorul lui Steaua se numește... Philips!** În 1990, concernul olandez a fost pe locul 9 în Europa, avînd o cifră de afaceri de aproximativ 40 miliarde de dolari și 304 800 angajați. Contractul de sponsorizare, semnat de domnul Erik Van Langenhove și de vicepreședintele clubului Steaua, Cristian Gațu, prevede ca obligație principală pentru ai noștri purtarea însemnelor lui Philips de către toate echipele clubului. Contractul este valabil pe timp de trei ani și se poate reînnoi, după aceea, anual. Philips va sprijini financiar clubul prin vînzarea produselor sale pe piața românească și care, sîntem siguri, va aprecia această marcă. De asemenea, Philips va participa la o societate al cărei scop este construirea unei săli polivalente în complexul Ghencea.

● **O săptămînă de aur pentru juniorii noștri!** Începutul îl făcuse Răzvan Sabău, un tînăr tenisman de numai 14 ani, în care am crezut și credem, cîștigînd titlul de campion european la juniori, în întrecerile de la Berlin. Tot la Berlin, am avut și o vicecampioană, Mirela Vlădulescu, care, ajunsă în finala probei de simplu fete, a fost întrecută de cehoslovaca Leda Kavrikova. La Bologna, un nou succes pentru juniorii noștri! Iulian Raicea, la numai 17 ani și jumătate, cîștigă medalia de argint la pistol viteză, în cadrul Campionatelor Europene de Tir. Campionatele Europene de haltere pentru juniori de la Varna ne aduc patru medalii: un „argint" și două „bronzuri" pentru Aurel Sîrbu și un „bronz" pentru Farkaș Zoltan, la stilul smuls. Urmează alte cinci medalii: două de aur, două de argint și una de bronz la Campionatele Mondiale de caiac-canoe pentru juniori de la Viena. Medaliați: Marin Popescu — aur la caiac simplu 500 și 1 000 metri, Claudia Nicula — argint la caiac simplu fete. Geza Maghyar și Anghel Ivanof — argint la caiac dublu 500 metri, Ovidiu Butnaru, Marius Marian, Anghel Ivanof și Geza Maghyar — bronz la caiac 4 — 500 metri.

● **Romanian Tennis Open, 14—22 septembrie 1991.** La întrecerile acestui prim mare turneu de tenis care se va desfășura la București, pe arena Progresul, și care va fi dotat cu premii în valoare de 100 000 de dolari, se pare că va participa și Andrei Cesnokov, cel care îl învingea simbăta trecută pe Ivan Lendl, în semifinalele de la Montreal. Precizăm că semifinalele și finala vor fi transmise integral de către Televiziunea Română, care va asigura, în baza unui contract deja încheiat, minimum 15 ore de emisie.

● **Formula 1 la automobilism a fost relansată!** Marele Premiu al Germaniei la automobilism, desfășurat pe circuitul de la Hockenheim, în lungime de 6,797 km, s-a încheiat cu victoria clară a pilotului englez Nigel Mansell, pe o mașină Williams-Renault, aflat acum la numai 8 puncte (43 p.) de Ayrton Senna (51 p.), care a fost nevoit să abandoneze pentru a doua oară consecutiv. În clasamentul constructorilor, pe primul loc a trecut Williams-Renault, cu 71 puncte, McLaren-Honda ocupînd acum poziția a doua cu 70 de puncte.

● **Control antidoping la Campionatele Naționale de atletism!** Federația Internațională de Atletism a trimis doi medici la București, pentru a efectua un control antidoping la întrecerile naționalelor de atletism desfășurate luni și marți pe Stadionul Național. Probele vor fi, probabil, analizate la Stockholm, în următoarele zile.

Din nou, atletism! Sovietica Elena Rodnina a fost depistată pozitiv la controlul antidoping de la concursurile pentru Cupa Europei disputate luna trecută. Ea este pasibilă de o suspendare pînă la doi ani. Ca urmare a modificării rezultatelor — Rodnina ocupase primul loc la săritura în înălțime — Germania a cîștigat Cupa Europei la feminin, cu 103 puncte, urmată de U.R.S.S., 97 puncte.

Premii de 7,25 milioane de dolari! Turneul de tenis de la Flushing Meadow, care va începe pe 26 august, va oferi premii substanțiale participanților. De exemplu, în probele de simplu, de la 6 000 de dolari, în turul 1, pînă la 400 000 de dolari, pentru cîștigători.

Florin Daniel Lascău, campion mondial la judo! Un judoka de origine română, stabilit în Germania este noul campion al lumii la categoria 78 de kg.

MIHAI SĂNDOIU ●

Miss România Sport

Așa cum am anunțat într-un număr anterior al revistei noastre (28), începînd de la 1 august se desfășoară etapa județeană a concursului MISS ROMANIA SPORT, inițiat de Agenția internațională COMAREX, împreună cu Ministerul Tineretului și Sportului și sub egida Agenției Miss România. Concursul județean se organizează sub forma unui spectacol în care se alternează probele de concurs cu momente artistice și distractive. Probele concursului: 1 — prezentare în costum de baie (întreg); 2 — prezentare în ținută sportivă (maieu/tricou, short, chilot, costum tenis, jegger/leggins, costum gimnastică, încălțăminte sport); 3. — prezentare în ținută de zi sport (leisure). Toate cele trei probe se desfășoară pe fond muzical, în baza unui scenariu și regii stabilite de organizatori și vor fi completate cu întrebări care să pună în valoare cunoștințele și pasiunile concurentelor. Jurizarea se va face pe bază de note după criterii alese de către organizatori și sponsorii locali ai acțiunii. Cîștigătoarei concursului îi va fi atribuit titlul și eșarfa „MISS (județul) SPORT '91". Cele 41 de cîștigătoare ale etapelor județene vor participa la etapa finală, care va avea loc în luna octombrie, la București. **(pld.).**

„Concordia română" — Ediție specială

O veste bună pentru iubitorii fotbalului: a apărut revista ilustrată „Concordia română" (director — George Ivașcu, redactor șef — Eftimie Ionescu) în care sînt reunite rezultatele anchetei întreprinse în rîndul ziariștilor și comentatorilor Radio-TV precum și al publicului larg privind „Cei mai buni 20 de fotbaliști din ultimul sfert de veac". Condeieri de frunte ai presei noastre sportive semnează un bogat material documentar de portrete ale fotbaliștilor desemnați pe primele 20 locuri în ierarhia anchetei: Dobrin, Balaci, Hagi, Dumitrache, Ștefănescu, Lucescu, Bölöni, Rică Răducanu, Duckadam, Dumitru, Gh. Popescu, C. Dinu, D. Georgescu, Iordănescu, Lung, Lăcătuș, Dembrovschi, R. Nunweiller, Cămătaru, Boc. Pentru colecționari este oferit un poster color al echipei campioane, Universitatea Craiova. **(pld.).**

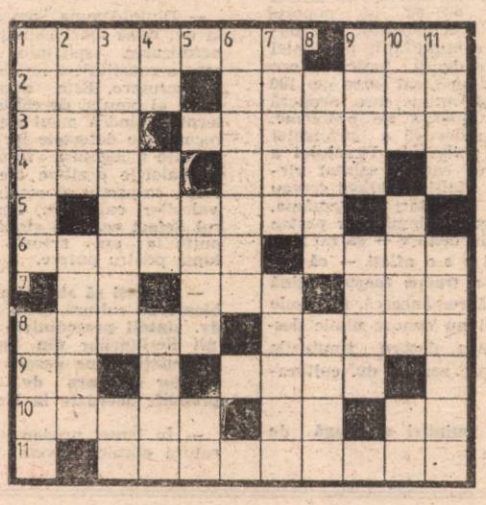

La marginea pădurii

ORIZONTAL: 1) Fiecare dintre suprafețele în care este împărțită o pădure — Copac. 2) Piatră semiprețioasă — Arbori. 3) Agud — Muncitor forestier care manevrează bușteni. 4) Stropit — A se mișca în cerc. 5) Îndepărtarea scoarței de pe un trunchi de arbore (pl.). 6) Viteaz — Arbore rășinos, cu lemnul foarte prețios. 7) Indicați prin inelele arborilor (sg.) — Intrare într-o rarișe! — Partea lichidă a sîngelui. 8) A acoperi o suprafață cu plăci de lemn sau alt material — Strigăt cu care se îndeamnă un cîine de vînătoare să aducă vînatul împușcat. 9) Împădurit pe dreapta! — Prefăcut (inv.). 10) Unitate de măsură pentru lichide — În tabără! — Primii brazi! 11) Arbori cu scoarța albă și frunzele verzi-cenușii.

VERTICAL: 1) Întinderi mari de pămînt acoperite cu arbori — „...de stejari", poezie de Magda Isanos. 2) Dud — Falnici ca brazii (fig.). 3) Partea subterană a unui arbore — Traian Mălineanu. 4) Ciot scobit! — Volum — Vehicule rustice folosite și la căratul bușteanilor. 5) Compozitor român, autor al piesei vocale „Peste vîrfuri" (Mihail) — Primele uscături! 6) A tăia și fasona bușteanii. 7) Unealta clasică a tăietorului — Scriitor german, autor al romanului „Oameni în pădure" (Wilhelm; 1831—1910). 8) Ascuns pe după arbori — Chef. 9) Ajutor de tăietor de lemne — Mic arbust exotic. 10) Măsura lui Cuza — Pictor clasic român, autor al pînzei „Pădure" (Iosif) — Eben! 11) Arbust ornamental cu frunze alungite — Arbore înrudit cu paltinul (pl.).

Dicționar: CALP.

MIHAI ZGUBEA ■

Vremurile sînt cum sînt

DAR VREMEA?

Vremea în intervalul 31 iulie — 6 august

După o săptămînă de căldură și cer senin, sfîrșitul se anunță vijelios. Instabilitatea atmosferică a fost deosebit de accentuată și s-a manifestat prin averse, descărcări electrice, grindină și vijelii. Cantități mari de apă s-au înregistrat mai ales în Moldova, unde și efectele hidrologice au fost mai mari. Aceste manifestări de vreme, destul de frecvente în această vară, s-au produs aproape în aceleași condiții: o depresiune foarte activă blocată în zona țării noastre și obligată să se rotească, cu tot ansamblul noros, peste România. Bagajul de umezeală s-a descărcat neuniform, condițiile de relief și urbanism influențînd în bună măsură efectele la sol. Dar cum va evolua vremea în continuare? Miercuri, se va produce o ușoară ameliorare în regiunile nord-vestice. Aici deci, va apărea temporar Soarele, iar aversele de ploaie nu vor mai fi așa frecvente. În celelalte zone instabilitatea se va menține și se va manifesta prin averse de ploaie frecvente. Joi și vineri, gradul de instabilitate va mai diminua; durata, intensitatea și frecvența ploilor vor fi mai reduse. Excepție vor face regiunile din estul țării unde cerul va fi noros iar ploile vor acoperi areale mai mari.

Simbătă și duminică, gradul de instabilitate va diminua și în sud-est. Asta nu înseamnă că nu va mai ploua. După amiaza aversele vor fi din nou... prezente. O ameliorare mai evidentă se va produce în primele zile ale săptămînii ce urmează. Pentru întreg intervalul, la amiază se vor înregistra temperaturi cuprinse în general între 23°—30°C.

Pe Litoral, vremea va fi în general instabilă în cursul acestei săptămîni cînd Soarele va apărea destul de rar. În aer se vor înregistra 26°—28°C iar în apă 24°—26°C.

OTILIA DIACONU ■

DIRECTOR
George Arion

Flacăra

Redactor șef:
Ion D. Goia
Secretar general de redacție:
Eugen Mihăescu
■ PUBLICIȘTI COMENTATORI (1700): Dumitru Constantinescu, Horia Pătrașcu
■ EVENIMENT (2542): **Mihail Gălățanu**, Petre Barbu, Pașcu Balaci, Radu Ciobotea, Alexandru Mihăilă.
■ DREPTURILE OMULUI (2600): **Roxana Paicu-Manolescu**, Valeria Dorneanu, Elena Grecescu, Oltea Mutulescu, Corneliu Olteanu, Cristian Pavel, Mihai Stănescu
■ CULTURĂ – ÎNVĂȚĂMÎNT (2559): Mihai Săndoiu, Paul Vinicius

■ **FLACĂRA BIS**
Redactor șef:
Dorin Gherghinescu
Secretar general de redacție:
Liana Tatos
Liviu Timbus, Aurelia Boriga
Constantin Dumitru
(17 16 39)

■ **REBUS**
Redactor șef:
Tudor Octavian (1457)
Secretar general de redacție:
Alexandru Păsărin (2036)
Adrian Mitu, Bogdan Vlad (1457), Aurel Ștefan Alexandrescu, Mihai Zgubea, Simona Simzianu (2036)

■ **FLACĂRA BASARABIEI**
Redactor șef:
Ion Zubașcu
Secretar general de redacție:
Dorin Sălăjan
Mihai Potîrniche (corespondent special din Basarabia) (2559)

■ **EDITURA FLACĂRA**
Domnița Ștefănescu (2559).

■ FOTOREPORTAJ (2528): Elena Ghera, Gig Motoianu, Silviu Stan
■ SECRETARIAT TEHNIC DE REDACȚIE (2123, 1453, 2072): **Mircea Popp**, Maria Bărbulescu, Alexandru Benga, Pompiliu Dumitrescu, Anton Ene-Filip, Gabriela Nicolescu, Sevghin Omer, Smaranda Petrea, Cornel Speriatu, Angela Ștefănescu, arh. Adrian Petrescu.
■ SECRETARIAT – ADMINISTRAȚIE (2002, 2558): Dan Mircea Popa, Liliana Crețu, Mihaela Moroșanu, Eugenia Vasile.
■ PUBLIC RELATIONS (2634): Ruxandra Onofrei

■ **Adresa redacției și administrației:** București, Piața Presei Libere nr. 1 cod 71311. **Telefoane:** 17 60 10, 17 60 20 (cu interioarele trecute în paranteze de mai sus); secretariat director: **2002**; redactori șefi: 2143 (C. Dumitru), 2124 (I. D. Goia), secretar general de redacție: 17.16.39.
Cititorii din străinătate se pot abona prin ROMPRESFILATELIA, Sectorul export-import presă P.O. Box, 12—201, telex 10876, prsfir București, Calea Griviței nr. 64—66.
■ **Administrația:** EDITURA „Presa Națională" S.A. (ec. Ioan Ciucescu, ing. Stan Pelteacu).
■ **Tiparul: Imprimeria CORESI București.**

16 pagini — 10 lei

Cînd se va întruni Sovietul Suprem al Statelor Unite?

Bibliotheca Municipală
Municipium Könyvtár
SZEKELYUDVARHELY

ANUL LXXXI
Nr. 32
7 august — 13 august 1991
BUCUREȘTI

Flacăra

SĂPTĂMÎNAL DE OPINIE, POLITIC, SOCIAL ȘI CULTURAL • ÎNFIINȚAT ÎN 1911

Tratamentul cataractei

Cu sprijinul Publicațiilor „Flacăra", dl. Constantin Cojocaru va efectua, în zilele de 12 și 19 august 1991, demonstrații publice privind tratamentul cataractei prin bioenergo-terapie.

Începînd cu ora 8 dimineața, se pot prezenta la sediul redacției noastre cei ce doresc să se supună experimentului. Vor fi tratate numai persoanele la care, potrivit actelor medicale, afecțiunea nu are o vechime mai mare de un an.

Farm. dr. Torjescu:

Leacuri împotriva SIDA?

pag. 7

Cine a furat 100 mii dolari de la Rațiu

pag. 8-9

Reporter la potop

pag. 3

Fotografie după KOMPRES

22/23 decembrie 1989 Misterul rachetei din Militari

pag.11

Șomerii întreabă, Ministerul Muncii și Protecției Sociale răspunde

pag.4

ÎN EXCLUSIVITATE

JON VOIGT

pag. 12

EDIȚIE SPECIALĂ

LEGEA privatizării

TROMBONUL LIBERRR

Pag. 15

Adio, arme?

Înființarea Partidului Alianței Civice determină structurări rapide în peisajul politic românesc. Grupările politice, înaintea electoratului, încep să știe cu cine vor „vota". Lucru foarte important în condițiile unei nebuloase politice aflate sub presiunea multor probleme, economice mai ales. Există indicii clare că, în linii mari, cel puțin pentru campania electorală din toamnă, jocurile sînt făcute.

Fenomenul constituirii, în adevărat, a unui sistem politic național e un eveniment istoric de durată, în mod normal. În țara noastră însă lucrurile evoluează într-o dinamică a arderii bruște a etapelor, a experiențelor, fapt dovedit de evenimentele din decembrie 1989, de frenezia frontistă din primăvara anului 1990, de adeziunea masivă la partidele istorice imediat după prăbușirea dictaturii, de mișcările greviste începute în decembrie 1990. Toate acestea s-au terminat, cum era și de așteptat, prin eșec, toate fiind boli ale unei crize de creștere.

De la începutul verii, fenomenul politic a fost relansat, în condiții mai mult decît favorabile, în contextul căderii audienței Frontului Salvării Naționale și dezintegrării firavelor sale idei politice. Evident, Frontul – formulă politică de ocazie, lipsită de doctrină și de credibilitate asemenea regimului comunist anterior – nu mai poate însemna nici măcar în teorie o forță politică. De altfel, caracterul de grupare tip ocult a partidului de guvernămînt a fost scos în evidență nu numai de scandalul vilelor, de comportamentul poliției secrete, de obsesia legitimității, de accentul excesiv pe dezvoltarea organelor de ordine și represiune, ci și de măsurile economice absolut aleatorii, printre care se află proiectul de Lege a privatizării societăților comerciale trecut lesne prin mașina de vot fesenistă și, de asemenea, de Hotărîrea de vînzare, sub preț, a secțiilor din unitățile productive și de servicii.

Patru grupări se conturează deja în sistemul politic al României anului 1991. Rapiditatea cu care se trasează contururile nu permite nuanțe. Cea mai nouă și mai puternică alianță politică, încă neanunțată oficial, dar dată ca sigură este cea dintre PNȚ-CD și Partidul Alianței Civice. Aura intelectuală și intransigența anticomunistă pot fuziona și funcționa cu bune rezultate în orientarea electoratului. De cealaltă parte se află Frontul Salvării Naționale cu sistemul său clientelar, cu sateliții și cu poliția sa secretă bine implantată chiar și în celelalte formațiuni politice. Comportamentele de pînă acum ale FSN arată că acesta nu va lucra, în continuare, cu metodele democrației, ci va utiliza, la fel ca în campania electorală trecută, manipularea, pozițiile de forță, mijloacele de represiune, populismul, frauda. Va fi, deci, un adversar mai mult decît incomod, lipsit de fair-play care, asemenea comunismului, va determina suferință socială în masă. Locul PNL, PSD, PER nu este greu de ghicit. Aceste partide se vor situa, în funcție de împrejurări, la dreapta sau la stînga axei politice PNȚ-CD – Partidul Alianței Civice. Același comportament îl vor avea și formațiunile politice mici, asociate recent în Opoziția Democratică Unită, în care vioara-ntîi sînt Partidul Unității Democrate, al domnului Nicu Stăncescu, și Partidul Liber Democrat, condus de dl. Nica Leon. Atitudinea ușor naționalistă a unora dintre grupările politice din Opoziția Democrată Unită nu va fi atît de puternică încît să determine vreo alianță, chiar și de conjunctură, cu extremele Partidul România Mare sau Partidul Unității Naționale a Românilor girat de „Vatra Românească". Acest al treilea curent politic, nociv, dar care ar putea să aibă o oarecare importanță, de tipul celei prezentate de partidul lui Le Pain în Franța, s-ar putea uni „la rigoare, doar cu stînga, din ce în ce mai zgomotoasă, reprezentată de Partidul Socialist al Muncii și mai nou-vechiul Partid Comunist Român.

În final, probabil, spectrul politic românesc va cuprinde două curente politice, Frontul și sateliții săi urmînd să dispară, stînga și extrema naționalistă coborînd în subsolul politic. Atunci, cea de-a doua forță politică o va constitui, cu siguranță, social-democrația, atît de curtată acum și atît de neprecizată totuși.

Oricum, campania electorală se anunță pe cele patru direcții, fapt ce va duce la o dispersie a puterii. Din păcate, armele campaniei electorale vor fi cele din primăvara anului trecut, urmînd a se folosi, totuși, preponderent, „muniție de manevră". Concluziile vor veni însă abia peste alți trei-patru ani.

EUGEN MIHĂESCU ■

Care-i om și care-i cîine?

Suferința atroce a deținuților politici din anii "50 — cîteva sute de mii de oameni băgați în închisori ce continuau și sporeau în bestialitate cele începute în lagărele de exterminare naziste — se conturează tot mai mult ca un capital politic ce nu trebuie nicidecum neglijat. Uitînd declarația ministrului justiției, dl. Babiuc, dată în numele primului-ministru Petre Roman, în decembrie 1990, privind deschiderea Procesului Comunismului, guvernul, ca și Parlamentul majoritar FSN, au intrat într-o ciudată frenezie a evocărilor.

Un prim caz este cel al filmului privind suferințele din închisorile comuniste ale anilor de instalare a pu-

terii totalitare în România. Asociația Foștilor Deținuți Politici pornise, cu slabele-i mijloace care-i stau la demînă, să facă un asemenea document. Este, de altfel, singura dreptățită și singura credibilă într-o asemenea întreprindere. Numai că, prinzînd de veste, oamenii puterii FSN au lucrat în paralel și au realizat ei filmul cu asemenea temă în care o realitate cutremurătoare este însoțită. În finalul filmului este lansată ideea că foștii deținuți politici sînt ferice în România de azi, ceea ce, consideră liderii AFDP, domnii Ticu Dumitrescu și Dan Vasile, este o minciună grosolană. Și tot ei adaugă, în deplină cunoștință de cauză că acest film paralel, film-mistificare, a fost turnat cu sprijinul instituțiilor-călău de atunci (și de azi?), la indicațiile călăilor de atunci sau fiilor de torționari de atunci. În special Ministerul de Interne a contribuit decisiv, făcînd, după vechiul și neuitatul obicei, totul.

Continuîndu-și opera mistificatoare, moștenitorii regimului comunist, fiii și nepoții celor care au închis, au condamnat, bătut, ucis, vor acum să redacteze o Carte albă a victimelor totalitarismului și chiar să ridice un Memorial. Asta ca tacimul să fie complet. (E.M.).

Mărturia domnului Mazilu

Simbătă după-amiază s-a încheiat greva foamei desfășurată de 16 membri ai Asociației „Jilava 21—22" în fața sediului guvernului. Începută vineri, această acțiune de protest a fost determinată de refuzul autorităților de a acorda noi certificate de participant la revoluție. După mai bine de un an și jumătate de la evenimentele din decembrie 1989 mai sînt, iată, oameni care vor să aibă patalama de „Eroi ai Revoluției". În cele din urmă, autoritățile au atribuit diplomele solicitate și totul a reintrat în normal, adică în liniștea noastră. Despre chestiunea unor asemenea diplome relatează dl. Dumitru Mazilu în volumul **„Revoluția furată"**, din care au fost difuzate fragmente pe lungimile de undă ale postului de radio „Europa Liberă".

Este acordarea diplomei de revoluționar o diversiune, o cumpărare a celor care au suferit în decembrie? Să dăm cuvîntul domnului Mazilu: **„Atunci (imediat după evenimentele din decembrie 1989 — n.n.) s-a lansat ideea acordării unor diplome de revoluționari (...). Imediat, aparatul tehnic s-a pus în mișcare, iar cei care, ieri, tipăreau diplomele pentru Festivalul „Cîntarea României" produceau azi, cu aceeași rîvnă, diplomele de revoluționar. Îmi amintesc că Ion Iliescu se plîngea, atunci, că îl durea mîna de atîtea semnături puse pe acele certificate de participare la revoluția română. Iar acesta a fost episodul final în acțiunea concertată a celor care se instalaseră la putere, ca emanați ai revoluției, pentru eliminarea revoluționarilor, deci a acelora care făcuseră revoluția română".**

LA ÎNCHIDEREA EDIȚIEI

„Figurația a durat prea mult"

Avem, cică, opoziție reală. Termenul poate fi alunecos din punct de vedere politic, deoarece de un an de zile această opoziție a stat binemerci în băncile parlamentare. Nu cumva această „trezire" e doar o simplă strategie de felul aceleia desfășurate anul trecut de Partidul Național Țărănesc-Creștin și Democrat care s-a retras din marele C.P.U.N. cu numai o săptămînă înainte de dizolvarea acestuia? Anul trecut, gestul P.N.Ț.-C.D. n-a avut nici un ecou. Ar putea avea un asemenea gest vreun efect acum cînd puterea stă în șa mult mai bine decît atunci? Iată ce declară dl. arh. Staicu Oprișescu, membru în conducerea Uniunii Mondiale a Românilor Liberi — filiala România: „Retragerea opoziției e un gest care trebuia făcut mai demult, atunci cînd s-au dezbătut și alte legi importante. Figurația a durat prea mult. Abia acum începe să se simtă că avem cu adevărat opoziție. Ar fi fost bine dacă opoziția era unitară și se retrăgea și atunci cînd s-a votat Legea fondului funciar sau Legea siguranței naționale, sau chiar în timpul pregătirii tezelor pentru Constituție. De altfel, în proiectul de Constituție sînt multe articole care ne îngrijorează".

A avut președintele Ion Iliescu probleme de sănătate?

„Este de neînchipuit, domnule, spune dl. dr. Constantin Cojocaru, ca președintele Ion Iliescu să anunțe că e bolnav, iar ziarele și opinia publică să nu-și manifeste nicidecum interesul. Așa ceva este de neconceput în America, de pildă, unde întreaga națiune se cutremură ori de cîte ori dă guturaiul peste președintele Bush. Ce să fie oare?".

Într-adevăr, ce să fie? Miercurea trecută, președinția fixase întîlnirea cu delegația Uniunii Confederative Naționale sindicale pentru ora 18. Subiectul convorbirii — privatizarea, U.C.N. încercînd să-l convingă pe dl. Ion Iliescu să nu promulge Legea privatizării societăților comerciale în varianta F.S.N. Numai că dl. Iliescu a transmis reprezentanților sindicatelor ce reunesc aproximativ 2,8 milioane de oameni că este bolnav. Asta după ce în cursul zilei fusese, potrivit unei știri „Rompres", la Pitești, la o ceremonie militară.

Desigur, și președintele Ion Iliescu poate avea probleme de sănătate. Dar atunci de ce n-a fixat pentru altă zi convorbirea cu liderii sin...

Și de ce nu a fost publicat nici un buletin medical? Îmbolnăvirea șefului statului este o chestiune de care se interesează o națiune întreagă. Dar președinția nu a mai suflat o vorbă în legătură cu starea sănătății președintelui. Iar presa care-l susține n-a mișcat nici ea în... front cu vreo informație în acest sens. Și, ceea ce este într-adevăr cu totul de mirare e că nici presa care nu este de partea președintelui Ion Iliescu n-a luat în seamă (în serios?) informația pe care liderii U.C.N. au primit-o de la generalul Ionel Vasile, cum că președintele e „bolnav".

Un fapt este cert, dar el ține, totuși, de geografie: trăim în Balcani. Chestiune care la noi se poate lesne transforma în geopolitică.

E. MIHĂESCU ■

Doris și Bucovski

Doris din Florida, bela ghicitoare americană, are un înaintaș într-ale intuiției în chestiunea evoluțiilor sociale și politice din România. Este vorba de Vladimir Bucovski, scriitor și politolog, dizident sovietic ce trăiește în Anglia. Opinia lui Bucovski în ce ne privește ar putea fi socotită un fapt banal — cîte nu se spun într-o chestiune atît de plină de necunoscute cum este cea românească — dacă același n-ar fi avut dreptate în ceea ce privește prăbușirea comunismului. În cartea sa intitulată **„URSS de la utopie la dezastru"**, Bucovski demonstrează că totalitarismul comunist se prăbușește chiar și dacă e reformat prin perestroikă.

Încă de la începutul acestui an, într-un interviu acordat revistei „Paris Match", V. Bucovski încearcă o analiză a evoluțiilor de după 1989 din estul comunist, referindu-se și la evenimentele din România: „În Europa de Est, gorbacioviștii au crezut că pot organiza lovituri de stat camuflate de scenarii cu aparență revoluționară, manifestații zgomotoase în piețe publice care ar face să cadă guvernele. Părea atît de simplu; în realitate situația era mult mai complexă. Planul schimbărilor din aceste țări a fost bine conceput, dar nu a ținut cont de neprevăzut, cu excepția României, care a putut pînă la un anumit punct [illegible] în Bulgaria, deși există unele semne de eșec total". Despre sfîrșitul comunismului în țara noastră, Vladimir Bucovski vorbește în următorii termeni: „În România a fost singeros încă de la început și se va termina tot [illegible] în singe. Românii sînt încă departe [illegible] sfîrșit". Cuvinte rostite acum [illegible] pe 8 luni.

Concluziile le putem trage singuri, pornind de la situația în care se află fiecare dintre noi. **(E.M.)**

DOAMNE, A VENIT POTOPUL!

Răcăciuni, 30—31 iulie

„Ionuţulecee !“ Femeia tînără, îmbrăcată în negru, stă după poartă şi hohoteşte privind undeva în lungul drumului. De cîte ori îşi strigă copilul încep şi femeile din jur să bocească. Ionuţ Clătinici, care avea doar 5 ani, este undeva prin mîl, înecat în noaptea de 28 spre 29 iulie. Bunica lui Ionuţ este întinsă între luminări, pe o masă, în tindă. A murit în aceeaşi noapte. Zgaroi Neculai, bunicul lui Ionuţ, povesteşte : „La ora 1 şi jumătate a venit apa mare peste noi. M-am suit în podul casei, dar casa s-a dărîmat. Am ieşit cu Ionuţ pe sub streaşină. După mine a ieşit şi nevasta-mea şi după ce am înotat zece metri, am scăpat copilul în apă. M-am tăiat de la o sîrmă la mînă atunci cînd am vrut să mă sui în copac, dar copilul cînd l-am scăpat era deja mort. Am înotat aproape o oră în apă de 4 m adîncime. Soţia s-a înecat imediat“.

Satul Răcăciuni este scufundat în noroi ; puhoaiele au cărat copaci, acoperişuri, garduri şi au izbit cu ele în pereţii locuinţelor. „În casa mea, îmi spune Costică Niculăiescu, s-ar putea să fie un mort. De unde ştiu eu ce se află sub grămezile astea de lemne ?“ De altfel, oamenii se mai aşteaptă să se descopere cadavre ; mai multe provin din satul Fundul Răcăciuni. Au fost strivite de ape, 15 km, şi descoperite la Răcăciuni. Pînă la Fundul Răcăciuni, însă, nu se poate ajunge decît cu elicopterul. Exact de acolo vine şi lt. maj. Doru Hazabaru, din cadrul Poliţiei judeţului Bacău, care-mi oferă ultimele date. În Fundul Răcăciuni sînt 7 morţi, 12 case distruse complet, alte 131 inundate. În toată comuna sînt 9 morţi, 5 dispăruţi, 90 de locuinţe distruse complet, 590 inundate. Ca să ajungi la primăria din Răcăciuni trebuie să treci prin apă pînă la genunchi. La o fereastră primarul Vasile Ariton împarte ajutoare. Îmi spune : „Totul s-a întîmplat din cauza revărsării pîrîului Răcăciuni. S-a rupt apoi şi barajul de la Valea Mocanului. Bătrînii spun că nu-şi amintesc să se fi auzit vreodată de-o asemenea catastrofă pe meleagurile noastre“. Pe uliţele satului trec maşini militare ; echipele de soldaţi caută morţi şi degajează căile de acces. Femei cu ochii pierduţi în fundul capului, speriate şi obosite, vin plîngînd la comandanţi să ceară ceţiva ostaşi. Toată lumea-i vrea. Maiorul Corneliu Amălăncei, de la o unitate militară din Bacău, îşi împarte cu maximum de chibzuinţă cei 75 de soldaţi. Deocamdată pericolul mare îl constituie cadavrele animalelor. Riscul izbucnirii unor epidemii este prezent.

Mă alătur unui grup de militari care pleacă spre locuinţa unui sinistrat. De la oamenii din sat aflu că aceşti 75 de ostaşi au renunţat 3 zile la gustarea lor pentru a o împărţi cu cei aflaţi în nenorocire. În contul gustării s-au dat celor cu locuinţele distruse 100 de pîini, 100 de conserve de carne de porc şi o ladă de biscuiţi. Pe la răscrucile satului întîlnim

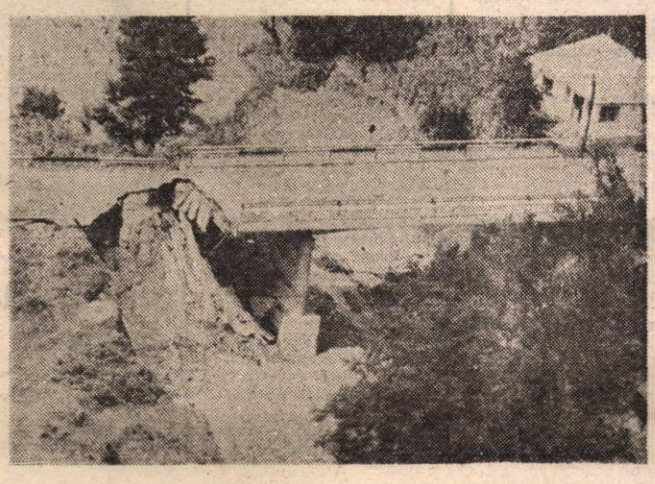

bătrîni îngroziţi în mijlocul privelîştilor paralizante. În Răcăciuni fîntînile sînt inundate, apa potabilă se cară cu cisternele. Se întîmplă şi lucruri urîte. Se spune că un şofer a vîndut o cisternă de apă cu 1 000 lei unui singur om. Gospodinele acuză primăria că vinde apa minerală cu 15 lei sticla. Mă interesez care-i situaţia, primarul nu este vinovat. Apa a fost livrată cu acte în ordine de Cooperaţia Bacău. Doamna contabilă Maria Johan consideră preţul apei minerale exagerat în condiţiile de faţă. Mai crede că ar fi trebuit să se fi înscris la primărie tabele nominale pentru sinistraţi, păstrîndu-se astfel evidenţa celor care au primit ajutoare.

Admirabilul preot romano-catolic Mihai Cucuteanu ţine bucatele pe masă atît pentru toţi cei veniţi în Răcăciuni din afară cît şi pentru cei care indiferent la ce biserică se duc în sat au rămas fără o lingură de mîncare. Din zece în zece minute vorbeşte la telefon, evaluează situaţia, trasează operaţii, sfătuieşte şi mîngîie. Casa parohială este în satul Gheorghe Doja, dar asta nu-l împiedică pe preot că, în cîteva minute, să fie în mijlocul porcenilor săi. „Încă de-a doua zi, îmi relatează, mi-am făcut un program de împărţire a pîinii la populaţie. În efortul meu nu m-am simţit nici o secundă singur, deoarece au fost lîngă mine primăria, poliţia şi armata. Dacă în prima zi am reuşit să organizez o echipă de 100 de oameni, astăzi sper să adun 400 de locuitori cu care vom interveni unde va fi nevoie“.

Mă întorc la primărie unde are loc, în faţă, o mică răzmeriţă. O parte din săteni se întreabă unde sînt ajutoarele. Deschid reportofonul şi, în faţa tuturor, lîngă primar, pun următoarea întrebare : „Oameni buni, consideraţi că nu sînteţi sprijiniţi de primărie ?“ 95% din sătenii adunaţi se exprimă în favoarea primarului. Necazul vine din altă parte, mulţi au luat de două-trei ori ajutoare, iar alţii n-au apucat să ia niciodată. În ochi le citesc disperarea, frica de ceea ce s-ar putea întîmpla în ziua de mîine. „Mă numesc Stanciu Gheorghe, sînt din judeţul Neamţ şi am casă în Răcăciuni. Este complet distrusă. Aşteptăm subvenţiile guvernului, mila lui. Dacă se ocupă şi cu altceva în afara campaniei electorale. Domnilor parlamentari, domnilor guvernanţi, gîndiţi-vă şi la nenorociţii din Răcăciuni !“ „De ce nu a venit nici un deputat ţărănist cu ajutoare ?“, sare un cetăţean care nu doreşte să i se comunice numele. Pentru moment dezastrul este uitat şi reîncep disputele politice.

Mă îndepărtez pentru că îl observ pe doctorul Andronic, medicul de circumscripţie, cu care doresc neapărat să discut. „Trebuie în mod urgent să strîngem cadavrele de animale. Există riscul contagiunii. În mîl sînt 7 000 de cadavre, din care peste 4 000 cadavre de păsări, iar diferenţa — porci, ovine şi altele“.

În curtea postului de poliţie este o barcă. A fost confiscată mai demult, dar acum s-ar putea să ne prindă bine. Aici, în biroul şefului de post, fac cunoştinţă cu mai mulţi ofiţeri de la trupele de jandarmerie, Ministerul Apărării Naţionale, precum şi cu cei veniţi de la Laboratorul de criminalistică pentru identificarea cadavrelor. Şeful de post este obosit, subalternii săi de asemenea. În răgazul cît rămîn la post, un reprezentant al cultului evanghelic soseşte cu ajutoare. A-

duce pături, alimente, bibilă.

Afară începe să bureze, femeile îşi fac cruce privind cu spaimă cerul. Anton Vasile, şeful fermei Răcăciuni, îmi pune la dispoziţie o cameră pentru noapte. Tot el, a doua zi dimineaţă, avea să-mi dea maşina fermei pentru deplasări. Îmi povesteşte că animalele din fermă au scăpat ca prin urechile acului.

Miercuri, 31 iulie

S-a mai găsit un cadavru. Plec împreună cu maiorul Amălăncei la barajul Răcăciuni unde apa a scos de sub mîl trupul unui adult în avansată stare de descompunere. Se fac fotografii, dar pe moment, ofiţerul de la Laboratorul de criminalistică nu-mi poate preciza dacă este vorba despre un bărbat sau o femeie. Din sat răzbat dintr-o dată bocete, semn că s-a mai descoperit ceva.

Cerul se mohorăşte şi se uită ameninţător peste potopul de dedesubt. O bătrînă copleşită de durere, cu ochii storşi de lacrimi, îşi ridică faţa spre văzduh şi hohoteşte : „Doamne, a venit potopul !“

ALEXANDRU MIHĂILĂ ■

Creşte cifra octanică?

Şomerii întreabă, Ministerul Muncii şi Protecţiei Sociale răspunde

În patru din numerele noastre trecute (9—13), răspunzînd scrisorilor în care ni se solicitau lămuriri privitoare la diferite aspecte cuprinse în **Legea privind protecţia socială a şomerilor şi reintegrarea lor profesională**, am oferit cîteva date care încercau să explice, pe înţelesul tuturor, principalele capitole ale legii.

Dînd curs noilor dumneavoastră scrisori, revenim astăzi la acelaşi subiect, de astă dată propunîndu-ne să abordăm cîteva cazuri concrete. Cum spaţiul, însă, nu ne permite redarea în extenso a acestora, şi cum problemele ridicate sînt de natură să intereseze şi alţi cititori, ne-am permis să le redăm pe scurt.

Răspunsurile au fost oferite cu amabilitate şi competenţă de domnul **Mircea Boldescu**, inspector principal în Departamentul de muncă şi şomaj al Ministerului muncii şi protecţiei sociale.

1. Ce se întîmplă în situaţia în care şomerul nu s-a înscris la oficiul forţei de muncă în termen de 30 de zile de la data intrării în şomaj? Mai poate primi ajutorul de şomaj? (Sergiu Iovi-ţă, Buzău).

— Conform art. 6 (2) al legii, dreptul de ajutor de şomaj se naşte din momentul înscrierii la oficiul forţei de muncă, indiferent de data încetării contractului de muncă. În cazul, însă, în care înscrierea a avut loc în termenul prevăzut, ajutorul de şomaj se poate primi anterior înscrierii, adică din momentul încetării contractului de muncă. De reţinut că dacă ajutorul de şomaj se plăteşte din momentul încetării activităţii, vechimea în muncă şi în aceeaşi unitate nu se întrerupe.

2. Zilele care se iau în considerare pentru înscriere la oficiul forţei de muncă, sînt socotite zile calendaristice sau lucrătoare? (Vasile Nancu, Bucureşti).

— Termenele se socotesc în zile calendaristice. În situaţia în care ultima zi a acestui termen este zi nelucrătoare, somerul se poate înscrie în ziua imediat următoare.

3. În cazul în care, din motive de sănătate, şomerul nu s-a prezentat pentru a doua viză din lună, ajutorul de şomaj se suspendă? (Florica Manolescu — Bucureşti).

— Da. Neprezentarea la cea de-a doua viză, după 15 zile, atrage după sine suspendarea definitivă a ajutorului de şomaj din data neprezentării. Nu, însă, şi în cazul prezentării actelor justificative (în ceea ce vă priveşte, certificatul medical respectiv, care să ateste imposibilitatea deplasării dv.).

4. Care este situaţia foştilor membri C.A.P. ale căror C.A.P.-uri s-au desfiinţat, dacă nu au fost salariaţi, nu sînt proprietarii unor suprafeţe de teren şi nu deţin nici o altă sursă de venituri? (Maria Micu, Mărăşeşti).

— Legea arată în articolul 5 litera e că aceştia nu pot beneficia de ajutorul de şomaj. Situaţia lor se va soluţiona în conformitate cu prevederile Legii fondului funciar.

5. În articolul 5 se arată că nu beneficiază de ajutor de şomaj cei ce deţin în proprietate terenuri agricole din zone colinare şi de şes sau montane. Ce act se ia în consideraţie pentru stabilirea acordării sau nu a ajutorului de şomaj? (Nicolae Oţelea — Constanţa).

— Dat fiind că legea prevede nişte suprafeţe minime în raport de specificul terenului, adeverinţa eliberată de primăria comunei e singura în măsură să ateste delimitarea zonelor ca fiind colinare şi de şes sau montane.

ROXANA MANOLESCU

POŞTA REDACŢIEI

ŞTEFAN NEDELEA — com. Rebra, jud. Bistriţa-Năsăud : În legătură cu neprimirea coletului care v-a fost expediat din Franţa, Direcţia Transporturi Bucureşti ne informează că a verificat în documente, dar pe numele dv. nu apare înregistrat nici un colet. Pentru elucidarea situaţiei este necesar ca, în conformitate cu prevederile Convenţiei Poştale Universale, expeditorul să depună la oficiul poştal de origine o reclamaţie formular C 9. Pe baza unui asemenea formular Administraţiile poştale corespondente efectuează cercetări pentru depistarea unei trimiteri în litigiu şi eventual acordă despăgubirile cuvenite.

LUPU ŢICALA — com. Dragomireşti, jud. Maramureş : Ministerul Învăţămîntului şi Ştiinţei ne informează că, potrivit Legii nr. 30/15. XI. 1990, toate posturile vacante la data intrării în vigoare a legii se ocupă numai prin concurs. Orice încadrare, în alte condiţii, este ilegală. Cererea dv. de reintegrare în muncă nu este de competenţa acestui minister, dar, potrivit art. 174 şi 176 din Codul Muncii, puteţi formula la judecătorie o contestaţie, împotriva măsurii de desfacere a contractului de muncă (în termen de 30 de zile de la data primirii deciziei).

TRAIAN CORNEANU — Timişoara, str. Şt. O. Iosif : Ne scrieţi că aţi făcut abonament la revista noastră pe lunile aprilie, mai, iunie dar că n-aţi primit decît 4 numere şi acelea din... ianuarie şi februarie. Aşteptăm şi noi lămuriri de la Oficiul Poştal nr 3 din Timişoara.

CONSTANTIN MIHAELA — str. Maşina de pîine nr. 3, Bucureşti. În numărul următor al revistei noastre, vom publica răspunsurile la întrebările dv. la rubrica „Poşta Redacţiei".

ELENA GRECESCU

Nu tot ce zboară se mănîncă

Cît costă porţia de aer?

Din pensia de boală de numai 3 000 de lei, doamna **Elena Manea** abia îşi poate cumpăra aerul, porţia ei lunară de viaţă, care înseamnă cel puţin 2 sprayuri Sultanol-Ventolin (unul costă 600 de lei), zeci de tablete de miofilin, plus cîte 200 de lei de fiecare dată cînd se internează. Cînd n-a mai avut ce „să dea" la internare, nici un spital n-a mai primit-o. După ani de zile de lucru cu substanţe chimice, s-a ales cu astm bronşic, infizem pulmonar ,cardiopatie ischemică dureroasă şi a fost pensionată pe caz de boală. Cum n-o poate scoate la capăt cu banii şi cum moartea o ocoleşte cu obstinaţie, doamna Manea nu întrevede decît o soluţie : ca în calculul pensiei să intre şi sporul de toxicitate. Din păcate însă, legea prevede acest spor numai pentru cei care lucrează. Totuşi, doamnă, nu disperaţi, poate rîndurile acestea vor sensibiliza pe cineva care are posibilitatea să vă ajute. **(Valeria Dorneanu).**

Fotografii de GIG MOTOIANU

CURIER JURIDIC

1. GRIGORE MUSCALU, com. Vasilaţi, jud. Călăraşi : După cum ne-aţi solicitat, am analizat situaţia dv. şi ne-am adresat Procuraturii Generale. O dată cu răspunsul acesteia, vom reveni cu precizări.

2. LUCIA PUSOK, Călan, jud. Hunedoara : Într-adevăr, moştenitoare a dreptului de proprietate asupra pămîntului este mama dv. Ca atare nu puteţi dobîndi şi dv. o asemenea calitate în timpul vieţii acesteia. Soluţia : conveniţi asupra pămîntului, împreună cu mama dv.

3. ANA CARANGIU, com. Lereşti, jud. Argeş : Soluţionarea litigiului dv. este numai de competenţa instanţelor judecătoreşti. Dacă v-aţi judecat în fond şi nu sînteţi mulţumită de hotărîrea pronunţată, folosiţi căile legale de atac pentru retractarea acesteia.

4. ROMAN SPURCACIU, Urziceni, jud. Ialomiţa : Prin testament sau contract de vînzare-cumpărare, dreptul asupra imobilului se transmite nurorii dv. Din acel moment, în calitate de moştenitoare a fiului dv., răspunde cu bunurile dobîndite (inclusiv, imobilul în discuţie) pentru paguba acestuia.

5. BELA ROMAN, Cimpulung la Tisa, jud. Maramureş : Aţi pierdut toate drepturile acordate potrivit vechimii neîntrerupte în aceeaşi unitate. Numai judecătoria ar putea să hotărască reintegrarea, dispunînd şi menţinerea continuităţii în muncă.

6. VERONICA SOARE, Iaşi : Potrivit art. 29, alin. 1 al Legii nr. 21/1991, copilul minor cetăţean român, înfiat de un cetăţean străin, pierde cetăţenia română dacă înfietorul solicită aceasta în mod expres, iar legea străină prevede dobîndirea cetăţeniei înfietorului de către cel înfiat.

CORNELIU OLTEANU

Efectul de ecou

Pe urmele unei scrisori

Acest periplu prin cartierul Drumul Sării a fost declanşat de scrisoarea membrilor Asociaţiei de locatari a blocului V 60, din str. Drumul Sării nr. 10. Contactul cu realitatea a dat dreptate semnatarilor scrisorii. Cum e şi firesc, în numărul viitor vom da cuvîntul celor răspunzători de această situaţie.

Drumul Sării, dat uitării?

● „SÎNTEM PARCĂ SUB OCUPAŢIE !" ● TAVERNELE CASEI DE CUNUNII ● COMERŢ CU ÎNLOCUITORI DE LUX ● SABOTAJ PE TOATE FRONTURILE ?

Cînd au intrat prima dată buldozerele în vilele mîndre din cartierul Drumul Sării, cel puţin ştiau oamenii pe cine să blesteme. „Marea demolare în cartierul nostru a început abia după Revoluţie — declară o „băştinaşă". Nici centrul de pîine nu s-au îndurat să ni-l lase, după ce că era singurul. Sîntem parcă sub ocupaţie : nimic nu le scapă : şi-au făcut tavernă pînă şi în curtea Casei de Cununii, de te apucă greaţa cînd vezi beţivii cum te împresoară şi cum te îmbie să ciocneşti cu ei. „În sănătatea tinerilor". N-avem o piaţă, nici măcar un amărît de aprozar, nu avem un punct farmaceutic, un magazin de mezeluri, dar avem, numai pe strada Drumu. Sării, 9 (nouă) consignaţii şi 3 „bombe", dintre care una, cum v-am spus taman în curtea Casei de Cununii şi una alături. Nu înţelegem cum a dat Primăria sectorul 6 aprobare pentru asa ceva ! A sesizările noastre a rămas surdă."

Tavernele Casei de cununii

Cum intri pe strada Drumul Sării, pe dreapta, e un parculeţ — mă rog, s-ar putea numi şi asa, dacă în el nu s-ar întinde o pleaşcă de tavernă-bodegă, de înălţimea unui stat de om, cu un aranjament rustic din mese şi lavite de lemn, peste care se revarsă o muzică asurzitoare, emanată dintr-un casetofon spînzurat, cu tot cu boxe, într-un par. Reclame agramate odihnesc pe geamurile jegoase : „Votcă ; băuturi alcolice". Cosmelia e dublată, pe ambele flancuri, de 2 gogoşerii, izvodite direct din magazia „propitarului" din spatele parcului, cuprins subit de duhul concurenţei.

Următorul punct de atracţie e în imediata apropiere a parculeţului, adică în curtea Casei de Cununii a sectorului 6. Să nu luaţi în deridere cămăruţa aceea puţin mai răsărită decît un chioşc de ziare : aflaţi că, aşa pitică cum e, lucrează în stil mare : asta se poate uşor vedea în faţa locului, după mormanele de ambalaje şi numărul însemnat de clienţi care, dimpreună cu gunoaiele din jur, fac pitorescul acestei instituţii. E drept că cei care vin aici cu treabă (adică să se cunune sau să participe la vreo cununie) cam strîmbă din nas, mai ales cînd trebuie să facă fotografii într-un asemenea decor, dar cînd e vorba de „interesul" economiei de piaţă în joc, gusturile nu intră în discuţie.

Comerţ cu... înlocuitori de lux

Primul monstru ceauşist azvîrlit în stradă, în pragul iernii, a fost centrul de pîine, în locul căruia a apărut prima consignaţie din cartier. Numai prin relaţiile personale ale celor două vînzătoare s-a reuşit înghesuirea unui chioşculeţ pentru vînzarea unui produs atît de revolut, cum este pîinea. La fel s-a întîmplat cu magazinul de mezeluri, cu cel de dulciuri, cu singura măcelărie şi cu băcănia. N-a mai rămas decît magazinul alimentar cu autoservire, pe geamul căruia două luni a stat scris după Revoluţie : „Deoarece s-a constatat că spaţiul este insalubru, magazinul este închis în vederea mutării într-un spaţiu corespunzător". Dar el nu s-a mutat nici în ziua de azi, e bine, merci şi la fel de insalubru ; are o armată de vînzători apatici şi indiferenţi ca şi borcanele cu tocană de legume din rafturile prăfuite.

E drept că la parterul blocului V 55 s-a proiectat amenajarea unui complex comercial ; de 3 ani atîrnă acolo firma „Legume-Fructe", ca o sfidare, căci nimeni n-a urnit nimic. În schimb au fost furate uşile şi sparte geamurile, ceea ce uşurează cu mult nopţile ciinilor în călduri şi traficul şobolanilor.

Sabotaj pe toate fronturile ?

La case, apa curge cu picătura (cînd curge !). În schimb, străzile băltesc şi în vreme de secetă. La mulţi abonaţi, telefoanele nu funcţionează de cîteva luni ; şi în tot cartierul nu este nici un telefon public. O multime de privatizări vînd acadele şi vată de zahăr, în timp ce o mare parte din populaţie n-a apucat zahăr de luni de zile, căci zahăr „se bagă" o dată pe lună. Nu-i nimic. Cimitirul Ghencea e aproape, încă nu s-a privatizat, se mai poate prinde o luminare... Mormîntul celui care a menit să devină MARELE DISPĂRUT.

VALERIA DORNEANU

„Sînt mame cu mulţi copii, sînt pensionari **singuri**... Pentru aceia trebuie să avem un ajutor ; toate **măsurile pe care le-am luat pînă acum de protecţie** socială au fost **stupide** din punctul ăsta de vedere. Că n-am ţinut seama de această diferenţiere, n-am ţinut seama de faptul că unul e într-o situaţie mult mai grea decît altul. Am acordat la toţi la fel. Am greşit."

PETRE ROMAN

Ar da drumu' la fabrica de bani, să se sature toţi săracii!

Maria s-a mărunţit de cînd cu bătrîneţile, oasele i s-au ghemuit cît unei fetiţe, iar spinarea i s-a strîmbat teribil, apăsînd-o şi mai tare de pămînt. Pentru ea drumul la cumpărături este o lungă şi istovitoare călătorie, merge cu grijă, pune uşurel un picior tremurător după altul şi cam la cincizeci de metri o dată se opreşte să-şi tragă sufletul.

Acum se sprijină de un copac. O doare spatele gheboşat, sacoşele cu tîrguieli le-a pus pe trotuar şi, pentru că i s-a făcut foame, rupe nitică pîine şi mănîncă o roşie. Sub soarele crîncen, bătrînica stă rezemată de trunchiul scorţuros, nimeni n-o bagă în seamă, nu interesează pe nimeni şi nici ea nu poate să ridice capul din pămînt prea mult să molfăie îndelung bucata de pîine şi să spargă cu unghiile coaja roşiei pentru care nu mai are decît gingii.

Cînd termină, împarte firimiturile adunate grijuliu în podul palmei cu o vrabie care stă la pîndă şi porneşte şovăitor mai

departe, tîrîndu-şi picioarele strîmbe şi umflate. Mersul o oboseşte mult, iar kilogramele pe care le duce parcă îi smulg braţele din balamale şi îi sfredelesc ceafa. Se opreşte din nou, se lasă pe portiera unei maşini, e foarte mică şi gura surpată mestecă întruna.

Are 80 de ani, stă singură cuc de 15 ani, de cînd i-a murit soţul. Nu i-a rămas nimeni, şi-a îngropat tatăl, mama, doi băieţi, trei fraţi, o soră... Primeşte pensie de 2000 de lei, din care după plata chiriei, întreţinerii, luminii, abonamentului TV, raţiei de zahăr, uleiului, îi rămîn o mie şi ceva. Îi ajung, ea mănîncă puţin şi se întinde cît îi este plapuma, nici pomeni nu mai face, că toate sînt scumpe foc, dar Dumnezeu le ştie el, înţelege şi o iartă.

Ce-a cumpărat azi trebuie s-o ţină o săptămînă, să vadă cum le gospodăreşte : un kilogram de roşii, un kilogram de fasole verde, un kilogram de dovlecel. Luna asta a mîncat doar pîine vreo patru zile, ba înmuiată în ulei, ba cu puţin zahăr, cu puţin bulion, şi asta pentru că pensia a întîrziat. Da' ce chin a tras ! cînd a văzut că poştaşul nu vine şi nu vine, s-a dus ea la oficiu şi nu o dată, ci de trei ori ; ultima oară, mai mare ruşinea, a cerut la o domnişorică doi lei pentru metrou, să aibă de întoarcere.

Cum o fi pe mai departe, nimeni nu ştie. Se teme de viitor, că bănuţii ei sînt puţini şi de la o zi la alta nu te mai ajungi ; oricum, nu se plînge, cît are, atîta mănîncă ! Medicamente ? Păi, la bolile ei, i-ar trebui încă o pensie pe lună, nu are de unde. Tot ce-şi doreşte şi se roagă lui Dumnezeu e să nu ajungă la azil, să moară în căsuţa ei şi să nu scumpească domnu' Roman şi chiria, cum a auzit, şi lumina şi iar toate cele, că de-atunci chiar că pentru bătrîni e moarte curată.

Paote să doarmă cu uşa neîncuiată

Insuficienţă cardiacă. Anghină pectorală. Reumatism. Cataractă. Adică, un ochi mort şi celălalt aproape orb.

Viola Hendea are 79 de ani şi este văduvă de la 34. Locuieşte lîngă parcul Ioanid, într-o cămăruţă din care oricît te-ai strădui, n-ai avea ce să furi. Pe timpuri a stat într-o casă mare şi frumoasă pe care pînă la urmă i-a demolat-o Ceauşescu. Îşi aminteşte Bucureştiul dinainte de război, cînd trăia soţul : era raiul pe pămînt, cînta muzica prin toate grădinile, era luminat ca ziua... a fost tare fericită pe atunci, da, tare fericită...

Soţul n-a mai lăsat-o să muncească, el cîştiga prea bine, dar n-a avut noroc de altă soartă: omul i-a murit, copilaşul pe care l-a născut n-a trăit decît pînă la un an. Ea a lucrat 15 ani ca sanitară, însă a căpătat doar o pensie socială care în 1989 ajunsese la 892 de lei, iar după 1 aprilie s-a făcut 1192 de lei.

Dumneaei plăteşte iarna gazele cîte 300 de lei, tot aşa, lună de lună îi dă 200 unei vecine care îi mai cumpără pîine, mai ajută cîte puţin. Dacă îşi ia odată 20 de litri de gaz — găteşte pe lampă — îi ajung un an de zile. Ştie să se chibzuiască şi nici nu este dumneaei o mîncăcioasă — îşi face orez cu lapte sau fidea cu bulion sau un ceai cu pîine. Şi-apoi nu se înfige dumneaei la toate alea, ridichi n-a mîncat anul ăsta, nici castraveţi, nici căpşuni, brînză a cumpărat un kilogram, ce-i drept, dar a drămuit-o o lună. Carne n-a mai gustat de 4 luni şi a auzit că poate să-şi ia gîndul de-acum încolo.

Viola Hendea nu are medicamente, nu are bani. O cam chinuie suferinţele, dar ce să pui deoparte din **1192 de lei** ? Somniferele le-a terminat, noaptea nu poate dormi şi atunci se aşază pe un scaun lîngă masă, sprijină capul în palmă şi stă pînă nu mai rezistă de oboseală. Haine are de ani şi ani, ştie să le păstreze, îi place să fie curate şi ordonate. Ar fi într-o comună din Ardeal un frate şi nepoatele ei,

dar de ce să le stea greutate pe cap ? Aici îşi cunoaşte rostuţul ei şi are patru porumbei sălbatici pe care îi hrăneşte cu firimituri de pîine, vin pînă lîngă uşă. Dînsa stă în prag pe scăunel şi unul dintre ei zice cîr-cîr, aşa, parc-ar întreba-o ce mai face. Dacă ar pleca mama sau ar muri, cine le-ar mai da lor de mîncare !

Mai încolo nu ştie ce-o face. Are dumneaei putere ? N-are. Că ar da drumul la fabrica de bani, să se sature toţi săracii. Stă şi se miră cum nu se gîndesc ăi de au 20.000 — 30.000 pe lună, la amăriţii care abia îşi duc zilele...

N-au decît să o ardă

O viaţă întreagă a robotit prin case, muncind tot în familii serioase şi înstărite. Mai greu a fost după ce au venit comuniştii, dar o puţin noroc i-a găsit şi i-a slujit 30 de ani pe doamna şi domnul profesor. S-a înţeles bine cu ei, i-au mai dat haine, mîncare pînă cînd prin '87 i-a lovit şi pe ei ghinionul, i-a alungat Ceauşescu din vilă, i-a trimis la bloc şi la scurt timp a murit domnul profesor. Vremurile s-au înăsprit şi, uite că Florentina Timişan are 84 de ani şi dacă vrea să nu moară de foame trebuie să muncească. E singură-singurică, bărbatul a lăsăt-o hăt ! pe la 30 de ani, dintr-o bătaie de-a lui a pierdut în tinereţe copilul...

Nu are nici un fel de pensie, de ajutor băneşc. Cu bastonul merge, de-abia vine pînă acasă. Şi şalele o omoară, parcă-i ruptă şi lipită. Are artroză, spondiloză, e bolnavă cu inima, a căzut astă-iarnă pe scări şi s-a lovit la genunchi, de nu-l mai poate îndoi. Dar două zile pe săptămînă lucrează (de la 6 dimineaţa la 16...) într-o familie cu 150 lei şi într-alta, mai amărîtă, cu 100 lei. Aşa reuşeşte ea să aibă într-o lună 1000 de lei. Pînă la urmă crede că se duce la azil, că nu mai poate cu viaţa asta chinuită. Se gîndeşte cîteodată să o ia Dumnezeu, însă nu vrea să moară că îi este frică de moarte. Dar şi să fii bătrîn şi bonav şi să n-ai pe nimeni...

Nu mai vede bine, ochelarii nu are cum să-i schimbe, nici să coasă la maşină nu mai poate. Se-ngrozeşte ! Cîteodată nici noaptea nu poate să doarmă de frămîntare, nici nu-i vine să creadă că are atîţia ani ; vinde din lucruri, tot vinde, dar poate nu moare încă şi trăieşte. Şi atunci ce face ?

Bătrînii sînt handicapaţi ?

Răposatul stat comunist a avut inspiraţia ca prin Hotărîrea 454 să acorde bătrînilor cu pensii mici un ajutor semestrial de 400 de lei. Legea a apărut în 1957, cînd suma aceasta însemna cam jumătate dintr-un salariu mediu. Între timp a murit Dej, a căzut Ceauşescu, se zvoneşte că s-a schimbat şi regimul, preţurile au început să joace satanic, dar nimănui nu i-a trecut prin capul social-democrat să modifice generoasa contribuţie materială.

La fel cum, dacă le-a dat în gînd candidaţilor fesenişti să promită fierbinte pe întreaga perioadă a campaniei electorale că protecţia socială va avea o faţă surîzător-umană, de îndată ce s-au văzut cu sacii în căruţă au renunţat să se ţină de cuvînt şi salariaţilor li s-a oferit o proteguire lunară de 2870 lei (plus posibilitatea mai mult teoretică de a-şi negocia veniturile), iar **pensionarilor o compensaţie nediferenţiată de 1470 lei.** O asemenea protecţie socială a acţionat ca o lovitură de topor : în condiţiile în care nici măcar salariile de 7000—8000 de lei nu pot ţine ritmul îndrăcit al inflaţiei ,bătrînii nu au altă şansă decît să-şi pună ştreangul de gît.

După ce că odiosului i s-a năzărit prin 1970 că nu mai sînt probleme sociale în scumpa noastră patrie, decapitînd un sistem de asistenţă care — culmea ! — începuse să funcţioneze, după ce că abia anul trecut s-au reînfiinţat cursuri pentru specializarea celor interesaţi, după ce că legile nu s-au adaptat noilor condiţii care condiţii între timp s-au schimbat cumplit, şi nici nu s-a proiectat un program adevărat de protecţie socială care să-i includă pe bătrîni, ianuarie 1991 a venit să sporească marasmul. Prin înfiinţarea unui Secretariat de Stat pentru handicapaţi, care, într-un avînt de originalitate a luat sub aripa-i ocrotitoare şi vîrsta a treia. Chiar dacă nicăieri în lume nu s-a pomenit o stare trăznaie, nicăieri senectutea nu este asimilată handicapului, la noi este posibil, respectiva proaspăt instituţie avînd grijă să ia în subordine şi administrare, pe lîngă orfani şi cămînele spital, şi cămînele de bătrîni.

Deci, legislaţia atît de necesară nu a apărut, o informare amplă în mass-media nu s-a făcut, în schimb s-a scindat problematica bătrînilor care nici **nu ştiu unde şi cui să se adreseze.** Pentru că în situaţia în care e vorba de **o persoană lipsită de pensie, trebuie să apeleze la Inspectoratul de Stat pentru handicapaţi (telefon 14.02.90);** iar în aceea în care e vorba de **un bătrîn cu pensie foarte mică** (fără indexare să nu depăşească plafonul de 1000 lei) doar **oficiile de protecţie socială ale fiecărui sector sînt în măsură a da curs cererilor!** Dacă tot au divorţat, Inspectoratul se foloseşte de Legea 70/1990 (acordarea unui ajutor o dată la trei luni de 2600 lei), las Oficiile de protecţie socială de învechita Hotărîre din 1957. Cine cîştigă din această confuzie ? Nimeni, cu atît mai puţin bătrînii săraci. Care habar

n-au că în timp ce ei fac foamea, **cantinele (Str. Călimăneşti nr. 8, lîngă Cişmigiu; Str. Agricultori nr. 105, Sector II; Bd. Dacia nr. 129 şi Ferentari nr. 72) ar putea să asigure zilnic 1500 de porţii,** dar nu sînt solicitate decît 600. Nu au nici cea mai mică idee despre modul în care ar trebui să procedeze pentru a primi un ajutor. **Ce-i de făcut ?**

● În primul rînd o cerere — dacă este un cetăţan cu pensie mică — la biroul de sector (Sect. I — tel. 10.66.40 ; Sect. II — Bd. Dacia nr. 129 ; Sect. III — 22.21.56 ; Sect. IV — 14.70.85 ; Sect. V — 13.68.58 ; Sect. VI — 14.99.86,.

● Apoi copii după actele solicitate aici (de regulă certificatul de naştere, buletin, adeverinţă de stare materială; adeverinţă medicală)

● Se aşteaptă ancheta socială şi se speră într-o lume mai bună şi mai dreaptă !

OLTEA MUTULESCU

Fotografii de
GIG MOTOIANU

Kitsch-ul, în expansiune

Strada a devenit — cu precădere în Capitală — un spectacol perpetuu. Dughenele zăbrelite, drapate în culori şocante, spaţiile comerciale „reprofilate" otova — universul consignaţiilor, vezi bine —, circiumioarele încropite din strînsul curelei, snack-bar-urile şi pizzeriile cu mirosul încă proaspăt de var şi vopsea, pun în mişcare peisajul burlesc al trotuarelor.

Dacă noii privatizaţi ni se înfăţişează cum ni se înfăţişează, firmele pe care catadixesc să şi le expună provoacă de-a dreptul dureri de dinţi, de cap, de orice. Să rîzi sau să plîngi la vederea improvizaţiilor kitsch ? Denumirile afişate trec adeseori de ridicol, de penibil; ce spuneţi, de pildă, despre gogoşeria „Balbek", cofetăria „Rozeta", barul „Isaura", terasa „Chebab", patiseria „Musette" ? Mai nou, Occidentul începe să dea de-a dreptul peste noi — în strada Virtuţii, nu mai departe, s-a deschis un centru unde ne vom putea pingelui încălţămintea, oftînd cu nostalgie sub firma „Shoe repair".

Oh, God, save our souls ! (C. Pavel).

„Atitudinea anticomunistă este o axiomă a existenței mele"

— interviu cu dl. Alexandru Popovici, Prorectorul Institutului de Petrol și Gaze din Ploiești, vicepreședinte și purtător de cuvînt al Partidului Alianței Civice —

— Domnule Alexandru Popovici, vă rog mai intîi să vă prezentați publicului cititor, astfel să le-o luăm înaintea celor de la „România Mare", care vor avea grijă să vă fabrice o „biografie" corespunzătoare.

— Întotdeauna o astfel de prezentare o încep prin a preciza că sînt Capricorn... Atitudinea anticomunistă este o axiomă a existenței mele. Bunicul meu a murit în închisoare ca deținut politic, tatăl meu a fost deținut politic, eu am fost exmatriculat de patru ori, o dată din liceu și de trei ori din facultate din motive politice. Am intrat la Institutul de Petrol în anul 1961, l-am absolvit în 1966 și am rămas asistent la acest institut. În anul 1968 am intrat în P.C.R. Fac precizarea că este vorba de anul 1968, pentru că nu este un an oarecare. A fost anul primăverii de la Praga, anul Dubcek. În ierarhia de partid am ajuns pînă la funcția de secretar al uneia din cele 8 sau 9 organizații de partid din institut. Este bine că am fost eu secretar și nu altcineva și să știți că în învățămîntul superior este o modalitate de rezistență a colegilor mei și a altora care știau că, punînd secretari de partid în organizațiile de bază astfel de oameni, se anula activitatea de partid. Sigur că acest fapt mi l-au reproșat doar ziarele Frontului. După Revoluție am fost ales prorectorul Institutului, în Ploiești am fost ales lider al opoziției — cunoscîndu-se toate detaliile existenței mele — și președinte al Forumului Democratic Antitotalitar — filiala Prahova.

— Sînteți membru fondator al Alianței Civice. Cine a avut ideea formării acestei mișcări și cum s-a născut ideea de partid ?

— Alianța Civică a fost inițiată de un număr restrîns de persoane, n-aș putea să vă dau numele tuturor, dar îi pot aminti pe Sorin Dumitrescu, Ticu Dumitrescu, Ana Blandiana, Gabriel Andreescu. Ideea s-a născut după evenimentele din 13—15 iunie. Eu eram deja președintele Forumului Antitotalitar din Prahova cînd am fost contactat de Sorin Dumitrescu cu rugămintea ca să fac parte dintre membrii fondatori. Inițial am ezitat. Mai mult, cînd s-a discutat la Solidaritatea Universitară posibilitatea sprijinirii A.C. am fost singurul care m-am opus, sprijinit ulterior și de Marian Munteanu. Ideea la vremea respectivă a fost că sigur această organizație se va transforma peste timp în partid. Deci, așa gîndeam atunci. Desigur, lucrurile au evoluat. Alianța Civică și-a urmat drumul ei, îl cunoașteți. Dar vedeți, Puterea din România are o particularitate... Particularitatea de a ignora chiar și sute de mii de oameni care cer ceva. În aceste condiții, nu că s-au epuizat mijloacele Alianței, dar cel puțin mijloacele de acțiune politică trebuiau revizuite. Și atunci s-a impus ideea unui partid al Alianței. Din Timișoara a pornit ideea. Tot Timișoara ! Dar și în București au fost promotori ai acestei inițiative, cum ar fi Stelian Tănase și alții. Eu am fost foarte rezervat. Dar cu o săptămînă înainte de consfătuirea comitetului director al Alianței de la Sibiu, am fost la o întîlnire cu liderii sindicali din Uzinele 1 Mai Ploiești. Liderii muncitorilor au spus : „Am votat cu trandafirul, am greșit, dar noi cu liberalii și țărăniștii nu votăm !" Mi-am dat seama că trebuie să privim lucrurile din punct de vedere al electoratului. Deci e nevoie de un partid politic modern, dinamic. Și din acest moment hotărîrea a fost clară. Îmi place foarte mult să-l citez pe Nixon : „În viață trebuie să te orientezi ca pe o hartă cu contururile în mișcare". Așa se face că la Sibiu am fost în grupul celor 12, mi se pare, care au format grupul de inițiativă pentru formarea partidului.

— La Congresul Alianței Civice, două momente mi s-au părut deosebite în prezentarea mesajelor de salut din partea altor formațiuni politice : momentul F.S.N. și mesajul din partea liberalilor, oarecum improvizat, făcut parcă în ultima clipă... Vă rog să comentați aceste prezențe și pornind de aici, să precizați poziția partidului față de cele două formațiuni politice.

— Noi ne-am hotărît să invităm toate partidele reprezentate în Parlament, cît și alte formațiuni politice și nepolitice. Hotărîrea nu a fost particularizată pentru F.S.N., a fost o hotărîre de principiu, fără prejudecăți. Reprezentantul F.S.N. a venit, a vorbit, modul cum a fost recepționat de sală cu o anumită nuanță de umor, cred că ați sesizat cînd a spus: „Sîntem pentru lupta politică, dar să fie cu mijloace cinstite". S-a rîs pentru că era emisă dintr-un anumit punct, dar a fost aplaudat. Cît despre P.N.L.... este o părere strict personală ce vă spun acum. P.N.L. are o anumită particularitate. Reprezentanții săi în Parlament, senatori și deputați, se înscriu pe o paletă foarte largă, adică fiecare își expune puncte de vedere care sînt ale partidului, dar cu nuanțe foarte puternice personale. Nu vreau să nominalizez. Unii dintre ei s-au situat pe poziții foarte apropiate de ale noastre, iar alții pe poziții foarte apropiate de Front. Urmăriți reprezentanții P.N.L. din Senat și Cameră, paleta lor este foarte largă. Deci nu putem pune o etichetă unică.

— Care va fi următorul pas al partidului după înscrierea la Tribunal ?

— Primul pas este cel organizatoric. Trebuie să trecem la organizarea filialelor județene. În continuare, activitatea se va desfășura pe un număr mare de comisii, nici n-aș putea să vi le enumăr. Dar avînd în vedere că se apropie alegerile locale, un accent deosebit va fi pus pe problemele de propagandă, pe imaginea partidului.

— Ce înseamnă comisia de etică și pe ce criterii va lucra ? Cum se vor face primirile în partid ? La Congres au fost discuții neclare și subiecticle au fost abandonate repede.

— În ce privește comisia de etică, chiar în statutul partidului sînt prevăzute niște incompatibilități cu intrarea în partidul Alianței Civice. Ele se referă la persoane care au făcut parte dintre cadrele Securității, din Comitetul Central și din fosta nomenclatură. Lucrurile au fost precizate foarte clar în Declarația de Reconciliere Națională a A.C. Această declarație, trage o linie clară. Despre modul de primire în partid și comisia de etică nu vă pot spune încă nimic. Detaliile le vom pune la punct din mers, o dată cu organizarea partidului.

— Partidul Alianței Civice are o alternativă la actuala reformă economică a guvernului?

— Alianța Civică a elaborat un program propriu de reformă economică. Varianta A.C. merge pe varianta împroprietăririi. Nu putem merge pe o împroprietărire de 100 la sută, ca să nu ne trezim în fața unui răspuns necunoscut, ci pe o împroprietărire gradată, reglaj prin vînzare, din nou împroprietărire. Varianta A.C. este o variantă care și-a impus să controleze momentele pericolului de blocaj financiar. Deci decizia de împroprietărire în etape, intercalate cu un proces de vînzare în anumite proporții ce urmează a fi stabilit de răspunsul economic și social la etapa anterioară. Vreau să precizez, nu este ceva populist. Programul guvernamental e cel mai dăunător dintre toate programele studiate de noi. El pleacă cu posibilitatea de vînzare din start. Și a vinde ce este cel mai rentabil, înseamnă niște aranjamente cu care noi nu putem fi de acord. Noi nu negăm rolul capitalului străin, dimpotrivă, îl susținem și-l încurajăm, dar în special sîntem pentru infuzia de capital străin. Un lucru foarte important, orice reformă trebuie să aibă transparență, lumea trebuie să-ți cunoască intențiile.

— În cazul unor alegeri prezidențiale, Partidul Alianței Civice are un candidat pregătit ?

— Îmi este greu să vă dau un răspuns acum. Partidul de abia a apărut. Personalități sînt foarte multe în Alianța Civică. Ele pot candida la orice funcție în stat, inclusiv la cea de președinte. Problema candidaturii nu s-a pus încă, repet, avem multe personalități, iar faptul că nu sînt cunoscute de public, se datorează modestiei lor. Dar profit de această întrebare pentru a face o precizare. În România trebuie să fie o democrație parlamentară. Problema formei de guvernare trebuie să fie foarte clar pusă : republică sau monarhie. Poziția A.C. e precizată în punctul unu al Cartei Alianței Civice. Din păcate publicul n-o cunoaște și se fac tot felul de speculații. Problema formei de guvernare urmează a fi stabilită prin referendum, dar dacă acest referendum nu e făcut atunci cînd trebuie și cu pregătirea care trebuie, nu este decît o farsă. Poporul român este cel care trebuie să-și stabilească forma de guvernare.

— Vă rog să clarificați și se poate de tranșant chestiunea banilor de la fundația americană N.E.D.

— Congresul S.U.A. atribuie niște fonduri unor formațiuni democratice prin fundația N.E.D. În ce privește A.C., ca orice partid, poate fi sponsorizat. Deci, dacă Congresul S.U.A. va considera că trebuie sponsorizată A.C., sprijinită material, A.C. nu va avea nici un motiv să refuze, deci va accepta. Doar că, în acest caz, banii n-au ajuns la A.C. și n-aveau cum să ajungă. A.C. a luat naștere în noiembrie anul trecut. Deci nu exista nici măcar timpul material ca să se facă programările, ca să se ofere Alianței banii respectivi. Aceste programări se fac cu un an înainte. Bineînțeles că dl. senator Văcaru a prins imediat ideea, totdeauna hoțul strigă prindeți hoții, și a avut intervenția respectivă în Senat. Am auzit recent că s-a făcut o anchetă care a stabilit că banii au ajuns la F.S.N. Nu am confirmarea oficială, o spun doar oficios. Nu știm exact cum au sunat declarațiile celor doi vicepreședinți de partid în America ; dînșii sînt cei care trebuie să lămurească lucrurile. Ați văzut că la Congresul A.C. P.N.Ț.-c.d. s-a dezis de declarația vicepreședintelui său. Așteptăm să vedem și poziția P.N.L.

— După Congresul Alianței, într-unul din editorialele sale, dl. Ion Cristoiu avansa ipoteza unei colaborări peste timp între A.C. și aripa F.S.N. Roman. Care este atitudinea partidului. față de această idee ?

— Deja dl. Stelian Tănase a dat o notă în Tineretul Liber, unde arată că ideea unui cartel sau a unei colaborări cu F.S.N. este imposibilă. Vedeți, F.S.N. a apărut ca o reuniune ciudată de oameni foarte diferiți. Unii care au crezut că asta-i Revoluția și oportuniștii care s-ar fi venit. Pe urmă au început sedimentările. Deja, cei care au o tendință social democrată și care sînt în minoritate au început să se desprindă. Iar ceea ce este acum ca structură, urmează să se despartă în cel puțin trei părți : una spre F.S.N., una spre naționalismul roșu și una grupată în jurul actualului lider F.S.N., grupată în special pe interese economice. Nici una dintre aceste grupări nu se aliniază vederilor A.C. Frontul este un tip de formațiune care poate să dețină puterea un timp mai lung sau mai scurt, dar o dată ce o va pierde, el nu va mai apărea vreodată pe scena politică. F.S.N. este sortit dispariției. Nu văd din această perspectivă cum Alianța Civică să facă o alianță cu Frontul.

PETRE BARBU

Caricatură de MARIAN AVRAMESCU

MOBILA CARE UCIDE

Puțini știu, în afară de specialiști, că adezivul sintetic folosit la fabricarea PAL-ului, deci și a mobilei, conține un gaz incolor, cu miros ușor înțepător, iritant, și care se găsește sub formă lichidă, dizolvat în apă, sub denumirea de formol (formaldehidă). Acest miros specific, inconfundabil, l-ați încercat și dv. cînd ați intrat într-un magazin de mobilă sau într-un apartament recent mobilat.

Se știe demult că formolul este iritant în contact cu pielea, iar în concentrații mari — nu este, în mod cert, cazul la mobilă — atacă mucoasele nazale și plămînii. În concentrații mari formolul poate provoca dermatoze, conjunctivite, traheite, tuse și chiar tulburări cardiace persoanelor mai sensibile. Sperăm că cititorii au înțeles că aici este vorba de contactul nemijlocit cu formolul lichid sau de încăperi neventilate, cu concentrații mari de formol. Nu este, desigur cazul ca cineva să se sperie de mirosul emanat de mobilă nouă, dar, mai ales în cazul persoanelor sensibile este recomandabil să aerisim dormitorul, dimineața și seara, măcar cîteva luni după ce am cumpărat mobila.

Mai trebuie să spunem că în toată lumea se folosesc, practic, pentru fabricarea mobilei, același gen de plăci de pal. Cu scopul informării corecte a publicului — potențial cumpărător de mobilă — vom preciza că în toate țările, inclusiv la noi, există norme, foarte severe, de limitare, încă din fabricație a PAL-ului, a emisiei de formaldehidă.

Astfel, pentru mobilă se folosesc numai plăci cu încleiere denumită E_1 ceea ce înseamnă că se admite un maximum de 10 mg formaldehidă la 100 g de PAL aflat în stare absolut uscată. Această concentrație nu prezintă pericol pentru sănătate.

Chestiunea este importantă și datorită faptului că formolul e trecut pe lista substanțelor potențial cancerigene, elaborată de Organizația Mondială a Sănătății. Un motiv serios pentru a se lua măsuri severe de control, elaborîndu-se totodată compuși care pot bloca formolul.

În urma unor cercetări, vecinii europenii au trecut deja la fabricarea „PAL-ului mai „igienic" în care se folosesc doar 6,5 grame de formol pentru 100 grame placă uscată. O chestiune care ne interesează și pe noi nu numai din motive de competitivitate — avînd de tradiție în desfacerea mobilei pe piața vestică — dar și din motive de sănătate.

Ing. V. FERNEA

ATENȚIE LA ALEXANDRU TORJESCU!

Leacuri împotriva SIDA?

Înclin a crede sincer că pentru mulți dintre cititorii revistei noastre farmacistul doctor Alexandru Torjescu este un personaj cunoscut. Devenit demult o personalitate nu numai a lumii medicale, el este specialistul care, cu doar 4—5 ani în urmă, pe cînd lucra la Brăila, obținea cîteva succese de răsunet în lupta împotriva unor afecțiuni ce puneau și încă pun și azi la grea încercare viața a mii și mii de oameni. Prin cercetările efectuate cu migală de-a lungul anilor, a reușit să descopere Gelul antiulceros ce-i poartă numele (un medicament cu mare eficacitate și căutare în bolile de stomac) și, totodată, să conceapă un tratament original, menit să ducă la vindecarea sau cel puțin la ameliorarea unor boli de piele și colagenoze considerate incurabile. La vremea cuvenită mijloacele de informare mass-media, și în primul rînd revista Flacăra, au evocat stăruitor că cel pe care memoria încearcă acum să-l readucă în actualitate, elaborează și un tratament ingenios care se pare că dă o lovitură de grație chiar nefritei uremice, o boală gravă provocată de creșterea uremiei, uricemiei și creatininei. Mai mult, sîntem în măsură să informăm că, în ultima vreme, doctorul Torjescu a devenit un aprig luptător pe frontul anti-SIDA, fiind primul care demonstrează, pe baze riguros științifice, că leuconevraxita seamănă în comportament cu sindromul imuno-deficitar incriminat și în consecință își propune să abordeze SIDA dintr-un alt unghi, de pe o altă poziție, printr-un tratament nou.

Noutatea nu ține de domeniul incredibilului. Ea depinde de moment. În căutarea leacului împotriva teribilului flagel orice ipoteză nu trebuie respinsă apriori, ci verificată practic. Este exact ceea ce și-a și propus să facă neastîmpăratul vraci mehedințean. Iar rezultatele strădaniilor sale par deosebit de îmbucurătoare, pline de nebănuite speranțe. Pe drumul acesta anevoios există însă și un... dar. Un teritoriu plin de incertitudini și necunoscute. Iată un fragment dintr-o scrisoare primită recent la redacție :

„Vă scriu pentru că „Flacăra" m-a ajutat și-n alte dăți și sper să mă ajute și acum. Unul din necazurile ce mă pasc cel mai mult e că medicamentul brevetat de mine încă din 1983 — e vorba de Gelul antiulceros T.A., considerat a fi, la vremea respectivă (cum se consemnează și-n textul de brevetare) cel mai bun medicament românesc pentru gastrite, gastroduodenite, ulcere, hernii biatale, a dispărut definitiv și fără motiv din farmacii. Spre regretul meu și al prea năpăstuiților mei pacienți suferinzi de boli de stomac, OLFARM S.A. Craiova (urmașa actuală a fostului Oficiu Farmaceutic Craiova, titularul brevetului de invenție) a încetat să mai producă un astfel de căutat medicament. Probabil că a și uitat de el. Sînt singurul care-l mai prepar aici, la Baia de Aramă, însă întîmpin nenumărate greutăți și nu reușesc să satisfac, cît de cît, extraordinara solicitare.

În altă ordine de idei, nu știu dacă mai rețineți că sînt atestat drept unul dintre cei mai buni specialiști din țară în tratamentul bolilor de piele socotite incurabile, precum psoriazisul vulgar, vitiligoeczemele atopice și în colagenoze de care se moare și azi în lume : lupus eritematos sistemic, poliartrite reumatoide etc. O treime din bolnavii din România, suferinzi de pemfigus și leuconevraxite, (scleroze în plăci), sînt pacienții mei. Ca și pe ceilalți, i-am tratat pe toți cu dragoste, cu întreaga mea pricepere. Ei bine, o spun fără falsă modestie, că dacă imensa majoritate a celor peste care au trecut aceste molime îngrozitoare trăiesc azi și se simt în siguranță, apoi să știți că asta se datorește și mie, vraciul surghiunit la Baia de Aramă. Întrebați-i pe oricare dintre ei. Neîndoios, vor confirma.

...Am ajuns și pe un al 3-lea front de luptă pentru apărarea sănătății oamenilor. Povestea deja o știți. De vreun an încoace, mă tot agit să tratez doi bolnavi de SIDA — adulți, cu H.I.V.-ul pozitiv și analizele la zi, dar necazul se ține scai de mine : nu izbutesc singur să mi-i procur. Deși, prin emisiuni radio și t.v., unii medici le recomandă tratamentul meu, astfel de pacienți încă n-au ajuns la mine. Vă rog și aici să mă sprijiniți. Teoretic, cel puțin, dar și practic am senzația, ba chiar convingerea, că-i pot ajuta. Nu voi da greș. O garanție sînt rezultatele îmbucurătoare de pînă acum. Vă mulțumesc și, pentru orice eventualitate, iată vă reamintesc adresa mea : farmacist principal Alexandru Torjescu. Baia de Aramă, Farmacia nr 63, jud. Mehedinți, cod 1533"

Cum de a ajuns A.T. de la Brăila la Baia de Aramă, și asta se cunoaște. Și nu-i cazul să insistăm prea mult. Suficient este doar să reamintim, spre a nu se uita prea ușor că și aceasta e o gravă consecință a prigoanei la care renumitul farmacist a fost supus de dictatura ceaușistă. De chiar fosta „acad. dr. ing.". Pentru ce motiv sau vină ? Pentru curajul de a-și păstra omul demnitatea, neacceptînd nici în ruptul capului să-și mute cabinetul la Scornicești, așa cum insistase însuși dictatorul. Strigătul său de refuz a răsunat parcă în pustiu. Ceea ce ne miră și ne intrigă însă mai mult și mai mult e faptul că nici pînă azi, la aproape doi ani de la Revoluție, înalții funcționari responsabili din Ministerul de resort sau din Direcția generală farmaceutică n-au încercat o reparație cel puțin morală față de domnul Torjescu. Nemaivorbind de înlăturarea precarității condițiilor de viață și de lucru ale acestuia. Din păcate, se uită prea ușor de contribuția acestui om onest la apărarea sănătății multor semeni de-ai noștri. Se trece prea rapid cu vederea că farmacistul Al. Torjescu, prin cercetările sale temeinice asupra leuconevraxitei sau sclerozei în plăci, poate aduce lămuriri fundamentale în decodarea tainelor uneia dintre cele mai teribile maladii ale sfîrșitului de secol 20. Cînd spunem asta, nu ne gîndim neapărat la sclipirea din comunicarea științifică în care el demonstra, încă din 1987, asemănarea izbitoare a celor două boli, primei găsindu-i-se deja leacul și vindecarea. El trebuie sprijinit să-și reia firul cercetărilor întrerupte odată cu desființarea cabinetului experimental pentru boli de piele de la Brăila al Ministerului Sănătății. Și, cum la Craiova a început construcția unui mare spital anti-SIDA pentru copii, poate n-ar fi rău, ca farmacistului principal de la Baia de Aramă să-i fie rezervat un loc în cadrul viitorului colectiv de specialiști. Oricum, Cetatea Băniei e un centru universitar puternic. Cu multe clinici și farmacii care-i pot ajuta pe statornicul cercetător să se afirme după talentul său, după vrerea și pofta inimii. Pînă atunci însă, Alexandru Torjescu, aflat în posesia și a altor „secrete", cum el însuși ne mărturisește în amintita scrisoare, solicită sprijinul forurilor competente pentru înființarea unui salon de cosmetică și dermatologie, în care să-și continue cercetările și să trateze primii bolnavi de SIDA.

MIHAI STĂNESCU

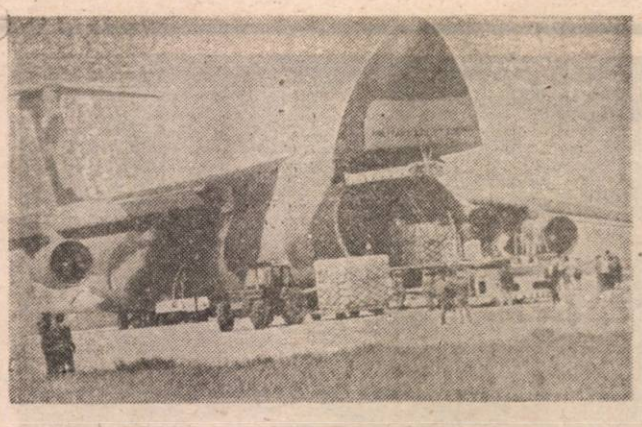

Fotografie de GIG MOTOIANU

Medicamentele străine zac și se depreciază

Mai deunăzi, în timp ce mă aflam într-o comună din nordul Transilvaniei, m-a lovit o boală răcătoasă. Și cum, de ani de zile, sînt propriul meu pacient, nu mi-a fost greu să-mi pun diagnosticul : toxinfecție alimentară. Am dibuit și cărăușul transportului de microbi : o porție de frișcă luată de poftă într-un restaurant particular din Oradea. Ei bine, mi-am spus de îndată, descumpănit și aproape îngrijorat, de unde Talazol, antibiotice, vitamine într-un sat amărît aruncat la marginea lumii, cînd dai cu tunul și nu găsești asemenea remedii nici în farmaciile din orașe ? Am făcut totuși o vizită Dispensarului comunal, mai mult din dorința de a-mi verifica diagnosticul vizavi de părerile medicului curant. Titularul cabinetului, domnul Hans Orbán, m-a consultat cu mult profesionalism, admițînd că, într-adevăr, este vorba de o infecție intestinală, afecțiune ce îmi declanșase și o neplăcută tahicardie. La sfîrșit, spre totala mea surpriză și uimire, doctorul de țară mi-a dăruit gratuit patru cutii de medicamente de fabricație germană și franceză : **Motilium** („Laboratoires Janssen, Boulogne Billancourt) destinat combaterii vomismentelor, **Imodium** (fabricat de același laborator), un activ dezinfectant intestinal, **Propabloc-40** („Azuchemie" Gerlingen-Stuttgart) remediu împotriva tensiunii, ischemiei și tulburărilor de ritm cardiac și **Vitamina B_{12} Vicotrat** („Heyle" — Berlin).

Evident, curiozitatea profesională m-a îndemnat să-mi întreb salvatorul cum de beneficiază de asemenea preparate farmaceutice. În loc de răspuns, doctorul Orbán m-a invitat să-i vizitez „cămara" de „droguri". Și am văzut ce nu mi-aș fi închipuit că pot vedea într-un modest dispensar comunal : o mulțime de lăzi și lădițe cu medicamente, sute și sute de cutii, flacoane cu produse farmaceutice destinate unor variate afecțiuni și fabricate toate de firme celebre din Germania și Franța. Iată spre exemplificare cîteva din cele mai noi medicamente indicate în afecțiunile cordului, atît de solicitate de bolnavi și de negăsit în spitale și farmacii : Blocatenol — 100 ; Coro-Nitro, Veropamil — ratiopfarm; Propabloc-40 ; Apricard retard (veropirin), Acerbon 10 ; Nife — Puren retard ; Prent etc. Toate acestea într-o țară unde cardiacii găsesc anevoie chiar propranolol, nifedipin și dipiridamol. Plin de omenie, de largă solicitudine, doctorul Orbán mi-a arătat acest tezaur de sănătate pentru a mă invita în final să mijlocesc o legătură permanentă cu o clinică de profil din București, căreia să-i expediez toate medicamentele ce-i prisosesc. „Este păcat, este amoral să le țin aici, stocate, cînd e atîta nevoie de ele în alte părți".

Este ceea ce am făcut de îndată după reîntoarcerea mea la București.

Ei bine, cum au ajuns aceste produse, atît de căutate, într-un dispensar comunal ? Explicația e cît se poate de simplă. Nordul Ardealului și zonele transilvane populate de etnie germană au fost și rămîn cu deosebire ținta ajutoarelor umanitare expediate din Austria și Germania. Multe mașini încărcate cu alimente, îmbrăcăminte și medicamente, unele sosite chiar din Franța și Belgia, încep distribuirea pachetelor îndată după trecerea frontierei cu România. Asta deoarece, nu odată, emisarii societăților și organizațiilor de binefacere se grăbesc să revină în patria lor, socotind, pe semne, prea lung drumul pînă în sudul țării. Cu toate acestea, Televiziunea cu operatorii ei comozi sau dezinformați, ne-au prezentat îndeobște transporturi umanitare sosite în sud-estul țării. Ceea ce ne-a oferit o imagine globală de sărăcie. În realitate, transporturile umanitare către România sînt mai numeroase, cantitățile de bunuri mult mai mari, dar cea mai mare parte se revarsă ca dintr-un corn al abundenței în nord-vestul României. Mi-am dat seama de această situație, vizitînd, la Bădăcin (județul Sălaj), **Căminul spital pentru copii neuropsihici.** Directorul așezămîntului, domnul Ștefan Horvat, ne-a asigurat că posedă, în stoc, medicamente străine pentru zece ani de acum înainte. Am mai aflat că tot aici cămările sînt pline de alimente, iar copiii, fiecare în parte, posedă, tot din donații, o garderobă completă de ultimă modă. Căminul a mai primit în dotare două autovehicule, un autoturism Mercedes și o camionetă Volkswagen. Nu știu ce fac gospodarii din Bădăcin cu atît de multe haine și medicamente, dar noi sîntem siguri că, citind aceste rînduri, se vor grăbi să redistribuie prisosul altor cămine din țară. Am mai poposit, în sfîrșit, conduși de inimoasa noastră însoțitoare, doamna Rodica Pușcaș (din partea Inspectoratului pentru handicapați), la **Căminul de bătrîni** din Boghiș (același județ). Aici gazdele ne-au rugat să luăm parte, alături de cei internați, la un prînz obișnuit. Ni s-au pus pe masă bunătăți pentru care, la restaurantul „Athenée Palace", ne-am fi golit punga de multe sute bune. Doamna Pușcaș ne-a rugat să notăm că starea optimă a celor două cămine reflectă simțul gospodăresc al celor doi directori, domnii Schill și Horvat.

În fața acestei realități nu ne este deloc greu să bănuim că în multe alte așezări rurale zac stocate tone întregi de medicamente ce se depreciază, depășind termenul de valabilitate. Observațiile noastre vor trezi poate din somnolență funcționarii Ministerului Sănătății. Îi rugăm, de asemenea, pe cei ce posedă excedente de îmbrăcăminte și medicamente să anunțe revista noastră care va publica gratuit orice ofertă umanitară.

LIVIU TMBUȘ

Românii nu sînt consumatori de droguri. Dar...

Sub influența aurolacului un tînăr își violează sora

În satul Vlad Țepeș, județul Giurgiu, s-a întîmplat ceva ciudat.

În urmă cu cîteva luni au început să se organizeze întîlniri religioase în diverse locuințe. Veneau lumea bună a satului și foarte mulți copii. Organizator era un bărbat de vreo 50 de ani, Militaru Dumitru. Copiii cădeau în transă. „Cîntam și deodată nu mai știam de mine, își amintește Liliana, o fată de 14 ani. Vedeam cum se mișcă imaginile în icoane și cum începeau să vorbească. Îmi bătea inima foarte tare. Eram desprinsă de trup". Petruța, o fată de 13 ani îmi povestește : „Mă lua cu căldură. Ceilalți copii spuneau că le amorțeau picioarele și nu-și mai simțeau corpul. Unii copii aveau vedenii".

Ceea ce acești copii nu știau era faptul că se aflau sub influența unor substanțe volatile (droguri). Acestea acționau asupra celor cu o constituție mai fragilă. Halucinațiile, starea de plutire, căldura sînt cîteva din efectele imediate.

Două luni după începerea acestor adunări, copiii devin somnoleți, unor fete li se face rău la școală. Doctorița din sat încearcă să afle ce se întîmplă. De undeva, nu am aflat de unde, se trage un semnal de alarmă. Inițiatorii acestor întîlniri renunță brusc la folosirea substanțelor volatile. Copiii observă că într-o bună zi ceva se schimbă. Lucrurile revin în banal, nu mai aud voci, nu mai văd chipuri plutind. „Acum nu mai simt nimic", îmi spune nedumerită Liliana. Încercînd să găsească o explicație. Absența momentelor „miraculoase" va duce la scăderea bruscă a numărului de participanți la aceste întîlniri. Lumea din Vlad Țepeș și-a propus să uite această întîmplare. Nu par deloc preocupați să facă diferența între credință și șarlatanie.

Aurolacul se găsește în orice magazin de chimicale și costă doar cîțiva lei. Inhalarea se face de obicei dintr-un sac de plastic pentru a concentra vaporii. După înhalare te simți plutind, parcă ești beat și poți deveni agresiv. A doua zi apar stări de greață, dureri de cap, amețeli. Folosirea îndelungată a aurolacului produce perturbări comportamentale. Un număr alarmant de mare de copii apelează la acest drog. Cei mai mulți au între 12 și 14 ani, sînt înapoiați mintali și provin din familii dezorganizate. După înhalarea vaporilor nu mai simt frigul și foamea. Au sentimentul că devin puternici, dar în realitate sînt sugestibili și pot fi ușor folosiți de cei mari la furturi. Pe acești copii îi poți vedea prin trenuri, în gări, în preajma jocurilor mecanice, sînt niște dezmoșteniți ai soartei.

Mă voi referi însă la două cazuri care se abat de la regulă. Kiss Sandor din Gheorghieni, are 24 de ani. Sînt rare cazurile de adulți consumatori de aurolac. Inhalarea repetată de aurolac a determinat o dereglare psihică și frecvente manifestări de violență. Dintre numeroasele infracțiuni săvîrșite, cea mai odioasă este tentativa de a-și viola sora.

Special este și cazul unui băiat de 12 ani din București. El are o familie sărăcită, preocupată de educația lui. La cinci ani a fost de față cînd mama sa a fost ucisă în mod violent. Apoi tatăl s-a recăsătorit. Mama vitregă încearcă să-i ofere un cămin, dar el nu-și găsește locul. Vagabondează. Aurolacul este pentru el un mod de a uita acea scenă văzută la cinci ani, dar și o evadare. Visează întîlniri cu extratereștrii. Fiind un copil inteligent a înțeles că sub influența drogului poate fi ușor folosit de cei din jur. Chiar el povestește că în clipele acelea reacționează exact ca un animal. Își amintește că într-o zi se afla la etajul întîi al unui bloc abandonat de constructor. După ce a inhalat vapori de aurolac, un prieten a spus : „Vine". Fără nici un motiv s-a aruncat în gol. Folosirea frecventă a aurolacului va provoca modificări pe creier. Într-o bună zi mintea i se va întuneca. Poate asta și dorește.

Drogurile erau în plapumă

100 000 lei gramul de heroină, 30 000 lei gramul de cocaină

Alcoolul și tutunul intră în categoria soft-drogurilor. Unii specialiști includ aici și cafeaua. Și acum cîte ceva despre hard-droguri. ● Hașișul se extrage din rășină, marijuana din florile și frunzele de cînepă indiană. Amîndouă sînt amestecate cu tutun și se fumează. Pot intra și în pregătirea unor prăjituri. După ce le consumi te simți relaxat, vesel, percepția muzicii și a culorilor este exacerbată. Hașișul și marijuana dau dependență psihică, fără ele viața devine insuportabilă. Efectul acestor droguri este asemănător cu cel al alcoolului. Cei care le fumează timp îndelungat sînt ca și morți, nimic din ce se petrece în jurul lor nu-i mai interesează. ● Produse de inhalat pot fi lacuri, diluanți, esențe. La noi cel mai folosit e aurolacul. ● LSD-ul este înghițit pe o bucată de zahăr sau sub formă de pilule. LSD-ul provoacă halucinații care sînt teribil de frumoase sau oribile. Uneori el poate acționa și la cîteva luni după ce a fost luat. LSD-ul nu creează dependență, dar consumarea lui presupune riscuri foarte mari, unele chiar se pot ajunge la stări asemănătoare demenței ● Medicamentele, mai bine spus excesul de somnifere, analgezice, tranchilizante, stimulente. Obișnuința și dependența se instalează imediat. Mulți oameni iau diminecața stimulente, iar seara somnifere. Recent s-a descoperit că și tranchilizantele dau dependență. Cei care le folosesc sînt speriați de ideea de a pleca undeva fără a avea tabletele la ei. Folosirea îndelungată a acestor medicamente poate duce la modificări ale personalității. ● Drogurile sintetice sînt fabricate în diferite laboratoare clandestine. Compoziția lor este modificată neîncetat, iar efectul e mult mai puternic decît al drogurilor clasice. ● Cocaina e inspirată pe nas și mai rar injectată. Corpul o asimilează repede și apare o stare de euforie. Puțin timp după folosire se instalează însă angoasa și iritarea. Consumatorii de cocaină au insomnii, se simt epuizați, deprimați și trebuie să la cantități din ce în ce mai mari pentru a simți efectul excitant. A început să se găsească și o variantă chimică a cocainei, crack, sub forma unor tablete albe. E umat în pipe speciale din sticlă sau metal alb. Sub efectul căldurii aceste tablete pocnesc, de unde și numele dat. Și cocaina și crack-ul pot da tulburări respiratorii și de circulație care pot provoca moartea. Supradoza este de asemenea mortală. ● Heroina este extrasă din opiu obținut din sucul fructului de mac alb cultivat în multe regiuni ale Asiei. Heroina se injectează sau se inhalează vaporii obținuți prin încălzire. Creează imediat dependență. La prima doză de heroină simți o mare bucurie, problemele dispar. Dar dozele trebuiesc mereu mărite deoarece corpul se obișnuește cu drogul. Dacă încerci să renunți la drog spar dureri musculare, amețeli, insomnii, anxioase. În doze mari e mortal. Cînd devii dependent, a-ți procura drogul devine unica preocupare.

„Românii nu consumă droguri" este fraza care te întîmpină oriunde te duci să obții informații. Dar alcoolul, tutunul, tranchilizantele, aurolacul sînt droguri ! Ar fi deci necesară o rectificare : românii nu sînt toxicomani. De ce?

Un gram de heroină costă 100 000 lei. Un gram de cocaină e 30 000 lei. Nu cred că trebuie explicat de ce la noi nu există consumatori. După destul de multe investigații am aflat o singură româncă toxicomană, prostituată la Inter. Or mai fi și alții, dar nu am avut norocul să-i întîlnesc. Există o rețea primitivă de circulație a drogurilor, beneficiarii ei fiind în primul rînd studenții străini. În cămin de Lacul Tei au fost găsite droguri la cîțiva studenți greci : marijuana și cîteva tablete de crack. Cei doi nu vindeau, erau doar consumatori. 175 g de hașiș au fost găsite la un alt student arab care locuia împreună cu o română.

Rețeaua columbiană are rude în România

România nu interesează în privința consumului de droguri, dar este un spațiu de tranzit pentru rețelele care pleacă din Turcia și Pakistan spre Occident sau America. Pentru stoparea elanului traficanților de droguri, Brigada antinarcotice colaborează cu Interpolul.

Iată povestea ultimelor capturi. Într-un compartiment al trenului Arad — București care venea de la Belgrad s-au găsit plicuri cu două kilograme de heroină ascunse sub o banchetă. Compartimentul era gol, în restul vagonului erau doar cîteva persoane și nu a putut fi dovedită legătura vreuneia dintre ele cu acest transport de droguri.

Pe 1 iunie la Otopeni au fost găsite în bagajele unui cetățean afgan, rezident în America, 5 kilograme de heroină. Drogul a fost descoperit la controlul efectuat de compania PAN AM. Cîteva zile mai tîrziu a fost arestat și un complice al acestuia, tot de origine afgană, dar cu cetățenie canadiană. În apartamentul pe care îl închiriase în București avea două valize cu alte 5 kilograme de heroină. Captura face cam 7 milioane de dolari, iar destinația trebuia să fie în Statele Unite.

Un adevărat șoc a fost descoperirea unei filiere columbiene. Organizatorul este un columbian care prin '80 a fost student aici, și care apoi s-a căsătorit cu o româncă. Rețeaua trebuia organizată în familie. A contactat-o pe cumnata sa, tehniciană la o întreprindere din Cluj. Aceasta a acceptat să intre în traficul de droguri. Ea a primit din Columbia trei colete cu cărți pe numele unor colegi de serviciu. Ca să nu bată la ochi. În coperțile cărților se afla cocaină. Odată ajunse în țară, ea și un alt columbian au împachetat marfa în pliculețe pe care după cîteva zile le-au luat doi italieni. Aceștia au cumpărat două plăpumi, au pus pliculețe în interior și au trecut fără probleme frontiera. „Cumnata" a primit 2 500 dolari. După cîteva luni au vrut să repete operațiunea. Au sosit alte trei colete la trei colegi de serviciu. În urma unor informații primite de la poliția germană, Brigada antinarcotice a întrerupt însă circuitul. Au fost confiscate 10 kilograme de cocaină și arestați cei din rețea.

Specialiștii spun că în viitorii cinci ani românii nu vor deveni consumatori de cocaină sau heroină. După aceea, cine poate ști ?!

AURELIA BORIGA
Fotografii de SILVIU STAN

Dolarii lui Rațiu

Evenimentele din 13—15 iunie 1990 s-au întors și pe o parte și pe alta. Vinovații se cunosc și nu se cunosc îndeajuns. Poli-securiști căniți cu cărbune și minerii cu gînduri mai puțin bune, ne-au făcut harakiri. Zeci de persoane victimizate pe străzile unei capitale cît de cît europene. Într-un spectacol sinistru, sîngeros, demn de cel mai întunecat ev mediu.

În nefastele zile de 14 și 15 iunie 1990, după cum bine se cunoaște, au fost devastate sediile partidelor de opoziție ; au fost devastate și răvășite sediile ziarelor independente și ale acelei părți a presei care nu convine noii puteri. Au fost bătuți măr oameni absolut nevinovați și au fost violentate persoane dinainte stabilite. Cu sînge rece au fost uciși din nou tineri, din nou elevi și studenți, iar numărul lor nu s-a dat nici azi publicității.

Cazul pe care vi-l vom relata nu este singular. Dar este într-o oarecare măsură, întrucît i s-a întîmplat unuia dintre cei 3 (trei) oameni politici propuși pentru postul de președinte al României. Cazul în sine capătă, tocmai de aceea, o conotație și o greutate incomensurabile. Dacă unui fost candidat la președinție i se poate întîmpla așa ceva, ce i se poate întîmpla omului de rînd ? ! Răspunsul este invariabil : orice ! Absolut orice.

Dosarul domnului Ion Rațiu poartă numărul 4 270/1991 și a fost „strămutat" de la Tribunalul militar la Judecătoria Sectorului 1 București. A trecut 1 an de la devastarea casei acestui mare român și procesul se află încă pe rol. Concret vorbind, în 14 iunie 1990 la domiciliul d-lui Ion Rațiu din str. Armindeni nr. 4 din București au năvălit circa 200 de trupeți nepotriviți, căniți și necăniți cu cărbune. Ce să mai crezi ? După ce au cotrobăit în imobil și l-au întors realmente cu susa-n jos, la plecare au luat niscaiva suveniruri și un săculeț gri cu 100 000 dolari. Românii noștri slab informați au fost atît de mult „injectați" cu papionul lui Rațiu și cu dolarii lui verzi, încît mulți au rîs pe sub mustață și s-au bucurat de tărășenia națională cu minerii și secu-polițiștii. Adică, de ce să ne sfidezi Rațiu cu papionul său romantic ? De ce să aibă el 100 000 de dolari, cînd noi abia am văzut cum arată 1 dolar ?

În acest proces penal, strămutat din varii motive de către Curtea Supremă de Justiție, de la o instanță militară la una civilă, compare făptașul Petre Dandelu, maistru miner la mina Aninoasa. Sînt deferiți de asemenea justiției și sînt arestați la această oră lt. col. Nicolae Ion și plt. adj. Cornel Dumitrescu, cadre ale Ministerului de Interne, aflate în iunie trecut în exercițiul funcțiunii, cadre militare aparținînd de UM 0215 București. Cetățenii Nicolae și Dumitrescu au devenit între timp simpli cetățeni și au fost arestați. Inițial le-au zburat epoleții pe apa Dîmbovicei. Apoi au fost arestați. Degradarea militară a survenit la 11 august 1990, după ce lumea civilizată de pe mapamond a văzut de ce barbarie și acte reprobabile sînt în stare o anume parte a poli-securității, diriguită din umbră de puterea neocomunistă.

Așadar, Nicolae Ion și Cornel Dumitrescu sînt arestați pe 22 august 1990. Nu-i așa, Ministerul de Interne a luat niște măsuri ? ! De ce nu sînt în boxă cei care le-au dat asemenea dispoziții ? Este exact ca în Revoluția din decembrie '89. Vinovații de genocid, de crimă și de instigare la omor deosebit de grav, au căpătat grade și posturi ministeriale. Uliciorul nu merge însă chiar la infinit la apă. Prin urmare, nu înțelegem rostul măsurii luate de Curtea Supremă de Justiție de a transfera cauza penală de la o instanță militară la una civilă. Chiar dacă ne străduim s-o înțelegem, scroafa moartă este aruncată din cazarma unei instanțe militare în curtea civilă. De ce ? Pentru a simplifica și așa lucrurile destul de complicate ? Numiții Nicolae Ion și Cornel Dumitrescu nu erau ofițeri activi în momentul făptuirii jafului ? Nu erau în misiune ? S-au dus ei de capul lor să-i prade locuința din Armindeni a d-lui Rațiu ?

Mai mult chiar, procesul durează de mai bine de 1 an ! De ce această tergiversare nepermisă ?

Ce va fi la 1 august 1991 în procesul Rațiu ? I se vor da omului banii ? Vor fi condamnați cei doi mineri de onoare și cu maistrul trei ? Vor tîri și pe alții în acest proces de pomină ? Vor spune ei deslușit cine le-a dat asemenea ordine criminale ? Vor recunoaște că au împărțit banii frățește la un restaurant din Capitală ? Vor da vina pe o gașcă de țigani, care întîmplător se afla la fața locului ? Oare ce forțe politice ocultе stau și în spatele acestui proces penal, ca în toate procesele politice ale Revoluției române, că justiția noastră, neputincioasă și legată la ochi, nu găsește nici teroriștii din decembrie '89, nici vajnicii mineri și secu-polițiștii din iunie 1990 ?

Vorba cuiva : om muri și om vedea !

DORIN SĂLĂJAN
Fotografie de GIG MOTOIANU

P.S. Cum era de așteptat, pronunțarea s-a amînat din nou pe 5 septembrie 1991. Vom reveni cu amănunte palpitante.

De la coviltire la cimitire

Nu putem trece cu vederea statistica alarmantă comunicată de poliție, potrivit căreia un procent foarte mare al infracțiunilor de violență este săvîrșit de către țigani. Cu multi înainte de evenimentele tragice din comunele Mihail Kogălniceanu, județul Constanța și Bolintin de lîngă București, fapte asemănătoare s-au înregistrat și în alte locuri din țară, cum ar fi, de pildă, comunele Vadu Crișului și Vășad din județul Bihor.

Pălmuit și injunghiat

„Domnu' ziarist, să nu-mi scrieți numele la gazeta din București decît cu inițiale G. V., că mă tem că mă omoară țiganii în bătaie, nu alta. Pe vremea lui Ceaușescu, în 1982, la noi în sat la Vășad a fost mare bai cu țiganii, că le-am pus foc la case, da' să vă spun și pentru ce am făcut noi asta. Cam de multă vreme paznicul de la saivanul din Vășad a observat cum, mereu, un țigan, pe nume Pișta, fură gîștele oamenilor de pe cîmp. Azi așa, mîine așa, paznicul n-a mai răbdat și i-a zis : „Mă, de ce furi gîștele oamenilor, nu ți-i rușine ?". Pișta, nici una, nici două a sărit la bătaie și l-a bătut tare rău pe paznic. Atunci, un nepot al paznicului, pe nume Boroș Ioan, l-a întrebat pe țigan : „Mă, de ce l-ai bătut pe unchiu' ?". La care țiganul Pișta l-a amenințat cu aceste cuvinte : „Las' că te aranjez eu !". Pișta (Oros Koloman) a mai îmbătat pe doi țigani, să-și facă, probabil, „corajie", și apoi s-au dus la nevasta lui Boroș Ioan unde Pișta a spus : „Am să-i tai capul lui Ioani !" O vecină i-a strigat : „Taci, mă, nu ți-e rușine !" La care Pișta a replicat cu bărbăție sumețită de alcool : „Taci, mă, că te f... !" Apoi pe ulița satului l-au zărit pe Boroș Ioan care stătea pe o laviță cu vecinul lui, Moș Dumitru. Era sărbătoare, parcă Rusaliile ungurești, ei s-au apropiat de laviță, l-au insultat pe Boroș Ioan, fiecare din cei doi l-a tras cîte o palmă și Pișta l-a injunghiat în partea fesieră, după care au rupt-o la fugă. Victima a fost dusă la dispensarul medical de la Curtuișeni și acolo și-a dat duhul. Răpus la vedere, pe uliță, în zi de sărbătoare, vestea a răscolit tot satul. Fiecare familie și-a adus aminte cîte rele le-au făcut țiganii, un ceferist pe nume Dumitru Boitor s-a dus la biserică și a tras clopotul. Într-o ureche și oamenii s-au adunat, au ținut sfat scurt și au hotărît un singur lucru : să dea foc caselor țiganilor. Nu mai puteai trăi, domnule, din cauza lor. La bufet îți băga degetul în pahar să te îngrețoșezi și să nu mai bei tu, ci ei. După ce s-a pus focul, a fost o vizită a Ceaușescului în Bihor. Eva Feder, prim-secretar pe atunci, i-a povestit Elenei ce s-a întîmplat la Vășad :Lenuța, nervoasă, a cerut imediat condamnarea vinovaților și ridicarea caselor distruse. Acestea s-au ridicat în scurtă vreme, că așa a zis partidul, de către T.C.L. Marghita și C.A.P. Curtișeni în numai vreo 3—4 zile. Iar pe trei romi anume pe Nistor Emil, Guiaș Vasile și Iacob Emil i-au condamnat pentru sfîșierea de a-și face dreptate în primul rînd, asupra bătrînilor și asupra unor oameni aflați în stare de ebrietate. În localitatea Ciumeghiu poliția a reușit să aresteze pe Varga Gheorghe, autorul unor violuri comise asupra unor femei bătrîne, și pe autorii unor spargeri de locuințe — Lăcătuș Iosif și Berce Mircea — toți țigani. La Oradea au mai fost arestați Otvos Tibor și Horvath Sandor pentru tîlhării și Andrassi Bela pentru furt, de asemenea țigani.

Nu beți, că veți fi jefuiți !

Cea mai mare parte a victimelor agresate de țigani pe străzile Oradiei au fost, la data comiterii actelor de violență exercitate asupra lor, în stare de ebrietate.

...Martin Iosif, în vîrstă de 52 de ani, de pe str. Birsei nr. 2, îmi relatează povestea sa chiar înainte de a intra să depună plîngere la procurorul de serviciu. „Pe la ora 21,30, în data de 16 aprilie a.c., ieșind din restaurant cam cherchelit, asta e adevărat, Doamne ferește să zic nu, mă duceam spre casă ținîndu-mă de bicicletă. Fără să-mi dau seama, am fost urmărit pe str. Transilvaniei de doi țigani care, lîngă parcul Magnoliei într-un loc mai întunecat, mi-au cerut foc. Cînd am băgat mîna în buzunar după chibrite, unul mi-a tras un pumn între ochi de am văzut stele verzi și cețălalt s-a repezit în bicicletă. Am ținut însă de bicicletă iar țiganii strigau, culmea : „Hoțul ! Hoțul !" deși hoții erau ei, urlînd că eu le-am furat bicicleta. Pe unul din hoți îl știu, e țigan și fură biciclete, îl cheamă Radu, stă pe str. Piersicilor. Eu îl știu pe ăștia de pe vremea cînd eram paznic la Stațiunea pomicolă cînd au furat 240 de cireși din pepinieră și i-au vîndut la piață cu 200 lei bucata. Iertați-mă, mă duc înăuntru la domn' procuror !".

PAȘCU BĂLACI
Fotografie de GIG MOTOIANU

Mii gangsteri din Tileagd

Țiganii Rostaș Antei și Rostaș Noe, din Tileagd, cum și Czuczura Gheorghe și Nicolae Bișan pot dobîndi o tristă celebritate, întrucît li s-au întocmit actele trimitere în judecată pentru săvîrșirea, la vîrste fragede a unor tîlhării economice abominabile asupra unor bătrîni singuri, lipsiți de apărare, cum au fost Gheorghe Balogh de 82 de ani, fost avocat despre care se știa că trăiește singur, str. P. Rareș nr. 1, ap. 23 și Elisabeta Kiren, de 78 de ani, trăindot singură pe str. Mioriței 4, căreia i-a adăugat Dumitru Uivarosan de 57 de ani, de fel din Cefa, tîlhării și omorîn parcul 1 Decembrie 1918.

REVOLUȚIA PRIN RICOȘEU

Misterul rachetei din Militari

Din decembrie '89 incoace, bizarul și suspiciunea, enigmele și convulsiile, necunoscutele și jumătățile de adevăr ne-au transformat existența intr-un calvar surd. Din potențiale victime atunci, **ne-am trezit spectatori nepunctioși, care chiar dacă (se) întreabă cu obstinație cite ceva, nu primesc drept răspuns decît aceleași monocorde eschive, dublate de mieroase invitații la conciliere, consens și liniște. După toate cele întîmplate în ultimele 19 luni, obișnuința de-altădată de a conversa „pe șoptite" revine în trombă, fără ca nimeni să aibă urmă de remușcări. Au dispărut oameni, cadavre, documente, fără a se întîmpla mai nimic. Au fost dezvăluite nenumărate „taine", cu aceleași rezultate. Macularea a tot ceea ce poate-nsemna valoare morală, suficiența, scenariile abil orchestrate și instrumentate de actuala Putere, par să fi reușit să extenueze bunul simț și setea de justiție a omului de rînd. Vinile sînt comune, erorile sînt comune — vor să ne învețe înșeăunații de ieri și de azi. Responsabilii pentru morții din decembrie (și nu doar aceștia !) trebuie să fie chiar morții înșiși, cei care-au ieșit în stradă. De faptul că noi, oricare, am fi putut fi răpuși de vreo „greșeală", acolo, și ea, am fi fost răspunzători tot noi înșine, pentru că existam.**

Ceea ce s-a petrecut în noaptea de 22 spre 23 decembrie 1989 în cartierul Militari al Capitalei, ar fi putut avea urmări catastrofale. Nu se știe prea mare lucru. Sau poate nu se dorește să se știe. Noroc cu memoria oamenilor, rămasă nealterată. Nu, nimeni din cartierul Militari n-a uitat ! Inexplicabila tăcere ce a pogorît peste cazul rachetei (proiectil ? torpilă ?) sovietice, detonate (?) și eșuate în curtea unei creșe de cartier, ridică multe semne de întrebare.

„Armata e cu noi !" — s-a strigat atunci, în draci. Și totuși...

OAMENII ȘI AMINTESC

PAULA DEDU (bloc 139, Militari) : „Inițial am stat ore în șir la televizor cu soțul, cu sora, cu băiatul și încă o familie. Cînd au început apelurile acelea disperate de a sprijini Televiziunea cu orice preț, m-am apucat să pregătesc cîte ceva de-ale gurii pentru soldați și am coborît cu toții la mașină să plecăm spre str. Nuferilor. Era o spaimă generală și fericire la un loc. Asta se întîmpla pe la ora 1 și jumătate noaptea (1,30 a.m. 23 decembrie 1989 — n.a.). În timp ce încărcam în mașină și soțul se uită la motor, am văzut la un moment dat o lumină orbitoare pe cer, apoi s-au auzit un vijiit înspăimîntător și o bufnitură puternică în apropiere, care a făcut pămîntul să se cutremure o clipă. Ne-am speriat și-am urcat în casă. Dimineață, cînd am ieșit, am aflat că noaptea căzuse o rachetă în curtea creșei de lîngă noi. Ne-am dus să o vedem ; era, într-adevăr eșuată acolo. **Avea o culoare verde-kaki, o lungime de 4—5 metri și motor la capăt.** La început ne-am putut apropia să o vedem bine. **După aceea au venit** (cine ? — n.a.) **și au pus pază. Știu că avea serie, număr și erau pe ea inscripții rusești.** După 4—5 zile a venit armata și-a ridicat-o. Oamenii spuneau că ar fi avut drept țintă depozitele-arhivă ale Securității, cele de-alături. **N-a mai suflat nimeni vreo vorbă de-atunci".**

MORARU MARIA (asistent-șef al Creșei nr. 43, cartier Militari) : „Păi, ca să spun cinstit, nici n-am mai discutat problema aceasta, că **n-am mai avut ce să discutăm, că deja racheta-i dusă...** Ce să mai spun ? !... **Sînt atîtea lucruri care s-au întîmplat și n-a fost nimic, că nici nu mai are sens să le mai discutăm.** Știu că au venit cei de la unitatea militară de-alături (nu e vorba de o unitate militară, ci de o anexă a Direcției Arhivelor Statului — n. a.) și-au ridicat-o. Racheta a căzut noaptea. Aici era un paznic ; îl chema Toader... și nu mai știu cum. E din comuna Roșu, păcat c-a ieșit la pensie... (regretabil și ciudat — oricîte eforturi am făcut pentru a-l găsi, nu am reușit să-l aflu ! — n. a.). În creșă nu mai era nimeni, oamenii nu își mai aduceau copiii, eu nu eram aici, căci nu eram șefă aici. Atît (?)".

NICOLAE ION (bloc 15, cartier Militari) : „Am văzut o flacără puternică, un foc mare pe cer. Cred că racheta a explodat în aer, prin cădere, frecîndu-se cu aerul. **Dacă ar fi explodat în țintă, ar fi zburat toate blocurile !** Am mers a doua zi dimineață la locul unde a căzut, în curtea creșei și am văzut-o. Era verde-închisă la culoare și **în afară de semnul de armată avea și o inscripție cu caractere rusești.** Avea vreo 5—6 metri lungime și i se vedea înăuntru încărcătura : două bidoane, ca să zic așa, de dimensiuni apreciabile. **Posibil ca parte din ea să mai fi fost încă activă. Din cîte am auzit, s-ar fi desprins un corp din ea în aer, care ar fi căzut în zona autogării Militari** (din investigațiile întreprinse, informația nu se confirmă — n.a.). Datorită exploziei din aer **s-au spart multe geamuri pe la blocuri, în jur...** Inițial crezusem că e vorba de un cutremur ! Probabil că a fost neutralizată în aer, — eu știu ? !... Cu toate astea, încărcătură mai avea, am văzut cu ochii mei ! **A stat poliția ulterior lîngă ea, a păzit-o pînă cînd a venit armata și-a luat-o. Feciorul meu mi-a spus că a mai căzut una la fel, în Lacul Morii, lîngă barajul Ciurel, pe Dîmbovița.** A auzit că au venit scafandrii și au scos-o din lac. M-am mirat citind ziarele că se scrie despre toate fleacurile, **numai despre racheta asta misterioasă nici un rînd !".**

ȘTEFAN HURMUZACHE (director adjunct în cadrul Direcției Generale a Arhivelor Statului) : „În noaptea aceea, dacă mi-aduc bine aminte, mă aflam la Direcția Generală. Am venit acasă cu mare greutate (stau aproape, în zonă) și imediat vecinii m-au întrebat dacă e adevărat că pe Arhivele Statului de-aici, din Militari, a căzut o rachetă. A trebuit să dezmint imediat, fiindcă răspunzînd de aceste pavilioane, **salariații m-au anunțat în timp util** (? — n. a.) că explozia, zgomotul, spargerea geamurilor nu au afectat unitatea noastră. Au început să circule zvonuri imediat că ar fi fost vizate pavilioanele noastre și depozitele care, chipurile, ar fi aparținînd Securității ! Nici vorbă de așa ceva. Trebuie să subliniez și aici că nu am avut de-a face cu Securitatea. Despre rachetă ce să vă spun ? **Nu știm cine a ordonat folosirea acesteia, nici de unde a venit : din elicopter, dintr-o unitate, din avion ?...** Nici măcar tipul acesteia nu-l cunoaștem ! (Pare cel puțin straniu, în condițiile în care contactele d-lui director adj. cu cadrele militare sînt destul de strînse — n.a.). **Noi am fost bucuroși** (sic ! — n. a.) **că nu am fost direct vizați. Altfel, s-ar fi distrus o bună parte din documentele istorice de valoare inestimabilă, pe care le deținem. Ar fi fost o mare pierdere, un adevărat dezastru pentru istorie !"**

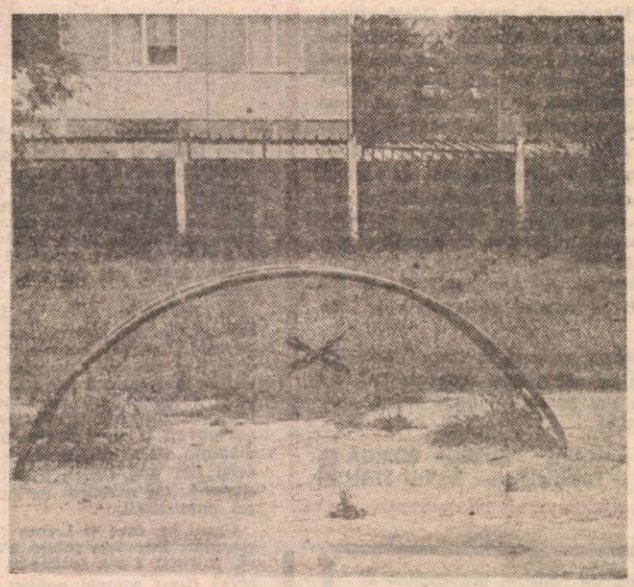

GHEORGHE ȘEITAN (preot paroh, biserica Valea Lungă, Militari, lîngă creșă) : „Am stat noaptea aceea vreme îndelungată în stradă. Treceau grupuri de elevi, de tineri, cu steaguri tricolore fără stemă. **Nu erau însoțiți de nici un profesor.** Cînd s-a mai liniștit afluența, ne-am retras acasă. Am stat la televizor și întîmplător, pe la 1,30—2,00 am ieșit în curte. **Atunci s-a întîmplat, de-am zis că ne ducem pe lumea ailaltă cu toții.** A venit așa, ca o flacără de sus și a căzut racheta alături, în curtea căminului (creșei — n.a.). De explodat, n-a explodat. Suflul a fost foarte puternic, s-a deschis poarta și a fugit cîinele din lanț, de nu l-am mai văzut nici pînă astăzi. Am resimțit căderea rachetei ca pe un cutremur. **A doua zi a fost anunțată armata, care a venit, a cercetat** și... pe noi nu ne-au mai lăsat să ne apropiem. Cînd au ridicat-o, nu știu. **Am avut noroc mare. Altfel, cred că s-ar fi prăpădit tot cartierul. Cred că și Cotroceniul ar fi sărit în aer !** Ultimul amănunt pe care mi-l amintesc este acela că **atunci cînd a căzut racheta, se auzeau din înalturi zgomote deslușite de avion".**

ADRIAN PASCU (bloc 139, cartier Militari) : „În noaptea

Timpul drumeției

BALADA DOLARULUI LA EL ACASĂ! (1)

Dolarul e puternic fiindcă e muncit pînă la ultimul cent. Noi știm viața americanului din filme și cărți. Aici nu se arată cum lucrează omul de rînd. În filme și cărți ni se povestește doar cum pot fi cheltuiți banii, nu cum se obțin. Ne minunăm cînd vedem pe ecran belșugul unui mare magazin, dar nu băgăm de seamă că femeile de la casă stau veșnic în picioare. Unde a-i de-a face cu publicul nu există scaune. Cînd nu e lume la cumpărături, casierițele schimbă la nesfîrșit etichetele cu prețuri. Sau completează stocuri de marfă în rafturi. O casieriță din Montreal mi-a spus : „programul meu zilnic e o treabă pentru sclavi".

Am cunoscut mai multe categorii de români, exilați și emigranți, unii avuți, alții cu un venit modest și toți mi-au vorbit, cu un soi de admirație dublată de stupoare, despre ce-au simțit în primele luni de trudă americănească, sub presiunea unor motive pe care nici nu le bănuiau.

Nu intenționez, firește, să critic sistemul socio-economic american. Nici casierița din Montreal nu-l critica observînd rigorile excepționale ale slujbei ei. Dacă nu-și părăsea serviciul, înseamnă că avea mai multe pricini să rămînă, decît să-și ia altul. Prima cauză ar fi că dolarii îi intrau **sigur** și **ritmic** în buzunar. Salariul cel mai mic, în S.U.A. și Canada, e de minimum 5 dolari pe oră. Voi povesti ce-i acela un dolar în America de Nord, fără să recurg la subtilele corecții pe care canadienii le invocă ori de cîte ori se compară cu vecinii din sud. Ori la argumentele cetățeanului din S.U.A. cînd e să compare prețurile la țigări și băuturi. În Canada, într-adevăr, băuturile și țigările sînt mult mai scumpe, dar aerul e mult mai pur și iarba mult mai verde. Pierderea se compensează. Cît despre dolarul canadian, deși e mai slab cu 15 procente decît cel din S.U.A., tot o monedă foarte puternică e. Adică tot dolar.

Zeflemeaua națională română tinde uneori să atingă o instituție — dolarul — ce merită a fi înțeleasă și respectată. Cînd dai jos un Dumnezeu, trebuie să pui la loc altul mai bun. Am dat de pe soclu toți dumnezeii unui mod de viață care, în nimicnicia lui, avea o coerență, și în loc am așezat idolul îmbogățirii rapide, fără efort. Ca și dolarul, care e puternic fiindcă are mai multe acoperiri — în aur, în secole de investiții și privațiuni, într-o filozofie a ahgajării frenetice, în nu importă ce activitate, în competiția individului cu el însuși — moneda națională a României poate să se întărească numai schimbînd vitezele. Sîntem în situația de a trece din viteza a doua direct în a cincea. Asta trebuie să știm despre dolar : că e obținut în viteza a cincea.

DE CE SE CONSIDERU NUMAI VENITUL ANUAL.

Una din întrebările care nu se pun în America e aceasta : cît cîștigi pe lună ? Întrebarea nu se pune mai întîi fiindcă nu e cuviincios să-ți bagi nasul în viața celorlalți. În al doilea rînd, fiindcă bilanțul familiei se întocmește anual. Se admite că un venit sub 20 000 $ e modest. Aceasta e prima treaptă. Poți s-o numești treapta sărăciei, numai că e o greșeală. Există numeroase soluții prin care strîmtoarea, la cel cinstit și harnic, poate să arate decent. Veniturile încep să fie bunișoare și bune cînd urcă spre 60 000 $ anual. Pînă într-o 100 000 $, venitul indică slujbele bine plătite. Mulți oameni, pe lîngă banii din leafă, au încă alții provenind din afaceri. Un inginer electronist, după ora 17,00,o ajută pe soția lui, care are un mic business la un magazin universal : face corecții la confecțiile pentru femei. Un inginer constructor conduce, după ora 17,00, un taxi-limuzină. Un broker la bursă vinde, seara, cu un procent de desfaceri, „Enciclopedia Britanică". Un inginer, un farmacist, un economist și alți cîțiva amici cumpără case vechi cu multe apartamente, le repară și cu chiria obținută achită ratele împrumutului la bancă. După 10—15 ani devin proprietarii caselor pe care continuă să le închirieze sau să le vîndă, dacă nu vine o recesiune. Acum, în S.U.A. și Canada e recesiune. Casele nu se vînd sau se dau, de nevoie, pe un preț de nimic. De fapt, nimeni n-ar vinde acum imobile, numai că, fiind recesiune, unii își pierd serviciul și nu mai reușesc să achite regulat ratele la bancă. Nu prea există „cetățean simplu" care să nu aibă datorii. Deși pare ciudat, mărimea datoriilor arată că ești un bun cetățean. Cine achită ratele la termen primește alte împrumuturi. Trebuie, adică, să fii prins într-un mecanism de tipul împrumut-rată-dobîndă ca să fii credibil. Ai o motivație serioasă pentru a te integra : sistemul asigură un cîștig constant sau în creștere. Contul din bancă te ajută să treci peste momentele dificile.

Chiriile sînt foarte mari în zonele centrale și în casele cu apartamente mari. Pentru chiria unui apartament nou la bloc ocupat de o familie cu venit mic sau mic spre mediu se percep sume, totuși, mari : o garsonieră într-unul din cartierele New York-ului face 300—400 $. Un apartament cu două dormitoare și o cameră de zi la Toronto, în cartierele noi, se închiriază cu 500—600 $ Un apartament cu 3 dormitoare într-un bloc de bună condiție — cu piscină la subsol și garaj subteran, cu saună și alte farafasticuri : 1 000 $. Decît să fii chiriaș, mai bine îți cumperi casă. Decît să-ți cumperi casa, mai bine ți-o clădești singur. Prieceperea, meseria, sînt plătite ex-

Eroii din decembrie și „ruleta morții"

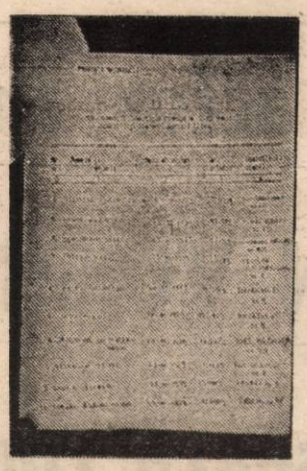

Din ce în ce trece mai mult timp, peste numele și mormintele eroilor se așternu, tot mai mult, praful și uitarea. Despre ei se vorbește mai puțin, iar „cinstirea eroilor" capătă o aură plină de generalitate. Și devine tot mai superficială. Am reușit, de curînd, printr-o întîmplare de excepție, să intru în posesia unei liste complete cu eroii din București și împrejurimi, care conține, pe deasupra, și alte date foarte utile. Această listă are aerul (și statutul) unui document (am putea spune chiar: de epocă) — și, credem noi, este greu de găsit. Ea ne poate lămuri în privința unor stări de fapt din decembrie '89, dar ridică, la rîndul ei, și multe semne de întrebare. După informațiile pe care le dețin, lista ar fi trebuit să fie gravată în întregime pe unul din monumentele dedicate memoriei celor care s-au jertfit pentru libertatea noastră. Deși inițial acest lucru a fost aprobat, inițiativa a fost, ulterior, refuzată. Nici pînă acum numele lor nu au apărut undeva. De ce? Motivele rămîn necunoscute. Același mister postrevoluționar le învăluie pe toate. Cercetînd lista cu pricina (pe care am avut grijă să o fotocopiez din timp), am rămas cu sinistra impresie că morții din decembrie au „jucat" la o diabolică „ruletă a morții". Care vor fi fost regulile ei?

1. SECTORUL PATRU — SECTORUL-EROU?

Să privim cu atenție statisticile acestor „decesuri" (ca să fim în ton cu felul în care este intitulat tabelul cu pricina) și să încercăm să extragem niște concluzii. Prima impresie (izbitoare!) care se impune este că „distribuția pe sectoare", a eroilor este cu totul ciudată, dacă nu de-a dreptul stranie. Din totalul de 348 de eroi (pe care-i cuprind listele ce le dețin, ștampilate, semnate, parafate de mai-marii momentului), din sectoarele 6, 5, 2 și 3 sînt numai 39! Adică 11 din sectorul 2, 12 din sectorul 3, 11 din sectorul 5 și doar 5 din sectorul 6. Sectorul 1 a fost mai generos cu jertfa sa sfîntă de sînge: 54 de eroi. Însă abia acum urmează „bomba": din sectorul 4 sînt, nici mai puțin, nici mai mult, decît 247 de suflete dăruite Revoluției! Ceea ce mi se pare atît de uluitor — și este întru totul evident — e faptul că nici sectorul 1, nici sectorul 2, care ne-am fi așteptat să fie primele într-o astfel, de tristă statistică, nu pot „concura" măcar cu sectorul 4! De ce-ar fi firesc să stea lucrurile invers? Ce obiective fierbinți au fost în sectorul 4? Pe cînd în sectorul 1 este Televiziunea, C.C.-ul, Piața Revoluției, Universitatea, Piața Romană, Piața Victoriei, Casa Presei Libere, marile artere spre aeroporturile Otopeni și Băneasa, Gara de Nord, multe ministere — și altele! În sectorul 2 se găsește stadionul DINAMO, în apropiere clubul DINAMO și sediul Miliției (de pe șoseaua Ștefan cel Mare), Foișorul de Foc, sediile multora dintre ambasade... Restul, cei 8 eroi încă nepuși la număr, sînt de loc din Sectorul Agricol Ilfov: 3 din Otopeni și 5 din comuna Balotești.

2. SARABANDA ZILELOR DRĂCEȘTI

O statistică a zilelor în care au murit cei mai mulți dintre eroi ar avea și ea bizarerii de-ale ei. Ar plasa în fruntea acestor cumplite și de neuitat zile de decembrie, prima zi de Crăciun, 24 decembrie, zi cînd în București s-a tras îndrăcit aproape peste tot. Cu totul de neexplicat apare cifra morților de pe 21 decembrie: numai 11, dintre cei cu domiciliul în București. Ori atunci, bine știm, au murit, foarte mulți studenți. Și toți din București, deoarece grijulii cadre didactice comuniste expediaseră, după cum ne amintim, studenții din provincie acasă cu două zile înaintea primului măcel. Au fost ei numai 11? Iar pe 22, după aceleași liste pe care le avem sub ochi, au murit doar 41. Rămîne o stranie impresie că mai lipsesc dintre victime. Pînă și celelalte cifre par micșorate surprinzător de mult: pe 25 au murit 42 de eroi (repet, e vorba numai de cei domiciliați în București și împrejurimi), iar pe 26 decembrie, 31. Cît privește zilele de 27, 28 decembrie, ele au 3 și, respectiv, 5 morți. Urmează zilele de 29, 30 și 31 decembrie, care se află la egalitate: cîte un mort pe zi. Ceilalți eroi au reușit să treacă „pragul" dintre ani: au date de deces pe cît de haotice, pe atît de anapoda. Spre exemplu: Stîrcea Ștefan (5 ianuarie 1990), Stan Silviu (14 februarie 1990) și Constantin Gheorghe-Ioan (14.01.1990).

3. ALTE CIUDĂȚENII ALE REGISTRELOR DE DECES

Însă jocul derutant al cifrelor nu se oprește aici. Bunăoară, încurcate-s, Doamne, căile certificatelor de deces! Spre exemplu, Dobre Ion, mort pe 24 decembrie 1989, are certificatul de deces 5554/1989, în timp ce Basma Chiriac are numărul certificatului de deces 5564/1989 și este mort pe 25 decembrie 1989. Toate bune pînă aici, dar Stancu Ion, **decedat pe 23 decembrie 1989** are certificatul de deces eliberat cu numărul 5557!! Deci Stancu moare înaintea lui Dobre **cu o zi** și are certificatul de deces eliberat **cu o zi mai tîrziu** ca acesta, cu un număr cuprins între celelalte două! Pe urmă, peste 15 eroi decedați în zilele de 22, 23, 24, 25 decembrie (și următoarele), aparținînd aceluiași faimos sector 4, au decesele înregistrate în 1990, „în vrac", cu numere de înregistrare foarte apropiate (nr. 12, 14, 16, 18, 22... 36, 40, 42, 44, etc.). Și exemplele pot continua!

4. EROI SAU „CĂZUȚI ÎN REVOLUȚIE"?

Sîntem aproape siguri, după această faimoasă contabilitate pristandiană, că lista este departe de a fi integrală. Singurul care are pomelnicul întreg al eroilor este, probabil, Dumnezeu. Însă ceea ce ni se pare de-a dreptul o blasfemie, dincolo de denumirea care li se dă (adică **decedați**) este formularea de un laconism cu două înțelesuri, jignitor chiar: «TABEL cu decedații „căzuți în revoluție" cu domiciliul în București și sectorul agricol Ilfov». A pune „căzuți în revoluție" între ghilimele echivalează cu însăși contestarea calității de jertfitori pe care o merită **acești pătimitori ai neamului.** Le reamintim celor în cauză (care se îndeletnicesc cu tabelele) că **sus-numiții sînt eroi.** Cît privește starea registrelor de deces, ne gîndim la zilele de 13—15 iunie, cînd credem că, printr-o oarecare (tristă) simetrie, registrul consemnînd decesurile din 13, 14, 15 — poate chiar și 16, 17 iunie — fie el real sau măsluit, ar fi unul din documentele centrale care ar clarifica, într-un mod mai tranșant, situația acelor zile, deopotrivă tulburi.

MIHAIL GĂLĂȚANU

Fotografie de SILVIU STAN

FĂRĂ CONCLUZII — AȘTEPTĂM PE GODOT!

Ne oprim aici cu suita mărturiilor. Un întreg cartier **ȘTIE, A FOST MARTOR și ARE DREPTUL LA ADEVĂR.** Cît timp cei abilitați și în măsură să explice (verosimil!) dramatica „poveste" a rachetei — am vizat aici Ministerul Apărării Naționale — vor găsi, sperăm, suficient timp, bunăvoință și coerență pentru a oferi tuturora lămuririle necesare, nu putem concluziona. Nu vom face decît să formulăm cîteva întrebări la care M.Ap.N. va avea șansa (sau onoarea, cum doriți) să răspundă deschis cititorilor prin intermediul revistei noastre. Așadar:

1) Despre ce tip de rachetă este vorba? Se confirmă faptul că respectiva rachetă era de fabricație sovietică?

2) Ce unități militare din zonă aveau (au) în dotare astfel de rachete?

3) Ce putere de distrugere are o astfel de rachetă?

4) Cine și la ordinul cui a folosit asemenea rachete?

5) Cîte asemenea rachete au fost lansate în țară în perioada Revoluției?

6) În ce scop se folosește de obicei o astfel de rachetă?

7) Ce obiectiv-țintă viza respectiva rachetă?

8) Cine poartă răspunderea urmărilor care s-ar fi putut înregistra în cazul unei perfecte funcționalități a respectivei rachete?

9) Ce măsuri s-au dispus ulterior în legătură cu „misteriosul caz"?

Așteptăm cu înfrigurare cu toții. Veni-va, oare, Godot?

CRISTIAN PAVEL

Timpul drumeției

cepțional. Unul din canadienii care, după slujbă, face reparații la casele cumpărate împreună cu amicii săi percepe, la fiecare oră lucrată pentru întreținerea locuințelor sau mici reparații, 15 $. Pentru românii care s-au deprins să înmulțească dolarul cu 200 lei, pare mult, pare enorm. Românul nu știe însă că din tot ce încasezi se reține impozite. Cu 5 $ pe oră reziști, dar nu trăiești. Poate că rezistatul acesta e mai îmbelșugat ca traiul într-o familie cu venit mediu din România. Americanii însă nu se compară niciodată cu românii. Cînd John cîștigă, vecinul lui se gîndește: cum fac să cîștig și eu ca el. Nu cum să fac să-i moară capra! Aici e secretul bunăstării Americii: competiția prin exemple din imediata vecinătate.

Iată ce mai costă în viața de toate zilele: asigurarea mașinii (în funcție de prețul de achiziție: de la 800 la cîteva mii $, anual), felurite alte asigurări (de bunuri, de persoane) alte sute sau mii. Din tot ce cîștigi, o parte însemnată merge la asigurările sociale, în fondul de pensii. Nu poți să nu plătești fiindcă nimeni nu poate să achite un pat de spital dacă nu-i asigurat. Pe un taximetrist, care a avut un accident și și-a botit fața, i-au costat operațiile estetice și de tot felul peste 30 000 $. O radiografie dentară costă 50 $, o plombă 150—200 $. Acestea sînt costuri mici, pentru oameni mai nevoiași, la medici modești. De aici în sus încep de fapt cheltuielile. Se plătește taxă anuală pentru cartierul unde ai casa. Un apartament la Montreal, într-o zonă cu oameni bogați, iubitori de artă, curățenie și protecție înseamnă o taxă anuală specială de 8 000 $. Pentru acești bani ai exact ce-ai contractat cu primăria. Pentru un apartament de 10—15 camere situat într-o casă oarecare dintr-o zonă oarecare a aceluiași oraș taxa e de 1 500 $. Mîncarea și îmbrăcămintea practic nu costă — spun americanii. Ea nu costă practic în comparație cu chiria. Fiindcă de fapt, costă. Totul, absolut totul costă. Se vinde carnea cu livra, nu cu kilogramul. Rotunjind prețurile pe înțelesul — la kg — al europeanului, carnea cea mai ieftină (pulpele de pasăre, ficat, porc gras) îți ia 2—3 $ per kilo. Cît două bilete de autobuz. Un pachet cu 6 pulpe mari de pui face 1,20—1,40 $. Nu e scump, veți zice și nu greșiți. Legumele sînt mai scumpe: cartofii — 1,5—2 $, roșiile — 3—5 $, bananele — 1 $, citricele și portocalele — 1,5—2 $. Totul e evaluat la cîțiva dolari măsura. Ness-ul se vinde, de regulă, în borcane de 200 gr, de la 2,5 — la 6 $; cafeaua la fel. Cele mai scumpe preparate din carne ajung la 15—20 $ kg. Prețurile, așa cum vi le istorisesc eu nu spun nimic, dacă nu precizez că regula comerțului e ca prețurile să fie din ce în ce mai mici. Mai mici de la un magazin la altul, de la o zi la alta. Fiecare comerciant inventează zilnic ceva spre a te convinge că ai făcut o treabă bună cumpărînd de la el. În cutia de scrisori găsești permanent reclame ale rețelelor de magazine care anunță reduceri. Cuvîntul „sale" (economie) apare mai frecvent decît oricare altul în vorbire, în paginile ziarelor, pe ferestrele super-market-urilor. Cuvîntul de ordine al americanului nu e „cum să cîștig mai mult" ci „cum să economisesc mai mult". Am cunoscut persoane foarte avute care seara citeau cu atenție reclamele însemnîndu-și mărfurile de cumpărat în ziua următoare. La Hamilton, în Canada, un magazin anunța 2 kg zahăr la 69 cenți **numai într-o anume zi.** Am fost să cumpărăm zahăr ieftin (față de prețul curent de 1,5 $ per kilo) vreo patru oameni. Șmecheria era că nu puteai să cumperi decît strict 2 kg de persoană. Ei, bine, zahărul acela ieftin ne-a scos din buzunare încă 100 $. Dacă tot eram în magazin și dacă tot ne-am amintit că ne lipseau din rezerve orez, fasole, sucuri, carne, etc... Comerciantul ieftinește marfa continuu, deoarece are o mulțime de posibilități pentru a reduce cheltuielile pe ansamblu. Una din posibilități: să vinzi mult. Cînd ajungi în situația de a pune marfa în galantar la limita prețului de achiziție, e mai convenabil s-o faci cadou societăților de binefacere. Multe confecții merg periodic la magazinul pentru săraci ale „Armatei Salvării" sau ale unor organizații de bunăvoință „good will". Secretul darurilor e următorul: tot ce se donează se scade din impozite. Legea e bună în America trebuie să trăiască toți cel puțin decent indiferent de cîștig.

Există și oameni care cîștigă din pierdere. Spre exemplu, la Montreal, cumpăram pîine (1 $ — 3 pîini sau 2 pîini și 1 cozonac la dolar) din magazinul unui portughez. Deși pîinea proaspătă costă 1—3 dolari bucata. Portughezul aduna marfa nevîndută din ziua precedentă și o valorifica (în cîștig) cu o treime din preț. Practic, nu se află lucru — de la aparate eletcronice, de fotografiat la bijuterii — care anul acesta să nu coste mai puțin ca anul trecut. Am cumpărat în 1991 multe cărți ieftine. Aceleași cărți care anul trecut erau scumpe. Romane care în urmă cu 2—3 ani se vindeau cu 15—20 $ exemplarul (prețul curent al unei noutăți) pot fi găsite la librăria „Strand", pe Broadway, cu 5 $ sau cu 5 $ două. Sau cu 50 cenți bucata. În America totul e posibil. Singura chestiune e să știi.

TUDOR OCTAVIAN

Un mare actor american,

JON VOIGHT,

se adresează românilor

Campionul, Trenul de fugă, Cowboy-ul de la miezul nopții, Întoarcerea acasă — iată cîteva dintre filmele în care l-am admirat pe marele actor american Jon Voight pe care, dintr-o întîmplare, l-am cunoscut la o serată dată la Los Angeles în cinstea Danei Nane, Miss România 1990.

Am avut ocazia să stau îndelung de vorbă cu el, am realizat și un interviu în exclusivitate pentru Flacăra care va apărea într-unul din numerele următoare. Cel care a jucat alături de alte celebrități ale cinematografului mondial precum Jane Fonda, Dustin Hoffmann, Faye Dunaway este în viața de toate zilele fără ifose, cordial, acceptînd ușor amuzat rumoarea care se stîrnește în jurul său la orice apariție în public. Impresionantă îi este nu numai înzestrarea de actor, dar și capacitatea de a medita la existența semenilor într-un secol în care uneori omul e măreț, alteori e doar o caricatură jalnică. Și dacă eu l-am întrebat insistent despre condiția sa de actor, despre modul cum se reflectă în creațiile sale frămîntările „trestiei gînditoare", la rîndul lui el m-a iscodit despre România cu o curiozitate deloc contrafăcută, de parcă de veștile pe care i le aduceam despre noi depindea o realizare importantă din viața sa. Cititorii noștri pot să-și dea seama și singuri, din aceste cuvinte pe care Jon Voight le adresează românilor prin intermediul revistei Flacăra, de generozitatea și bunătatea unui artist profund interesat de tot ce se petrece pe planeta Pămînt.

GEORGE ARION ■

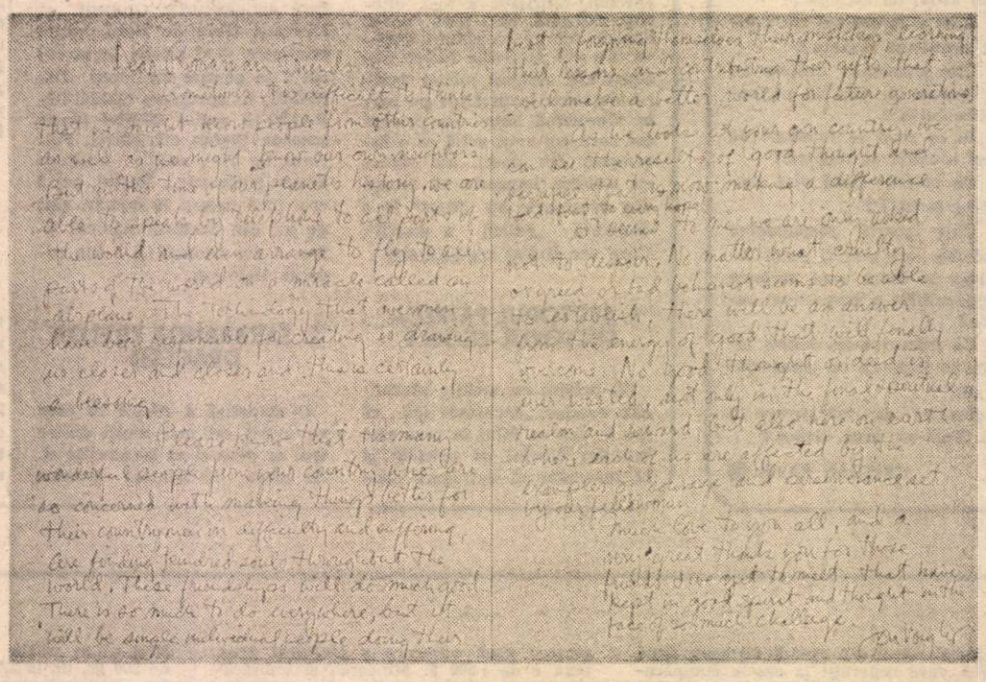

Dragi prieteni români,

Uneori ne vine greu să credem că putem cunoaște oameni din alte țări la fel de bine ca pe proprii noștri vecini. Dar în acest moment al istoriei planetei noastre putem vorbi la telefon în toate colțurile lumii și putem zbura în toate colțurile lumii într-un miracol numit avion. Tehnologia de care noi oamenii sîntem răspunzători de a o fi creat ne apropie mai mult și mai mult, iar aceasta este cu siguranță o binecuvîntare.

Aș dori să știți că acei mulți oameni minunați din țara dumneavoastră, care sînt atît de preocupați să îndrepte lucrurile pentru compatrioții lor în durere și suferință, găsesc suflete deschise în întreaga lume. Aceste prietenii vor face mult bine. Există atît de multe de făcut pretutindeni, dar numai dacă fiecare om în parte va da tot ce are mai bun, va ierta greșelile, își va învăța mențiunea și va dărui mereu, lumea va deveni mai bună pentru generațiile viitoare.

Privind țara dumneavoastră, vedem rezultatele gîndurilor bune și ale sacrificiilor, care acum primesc un sens. Ancorați-vă de orice speranță.

Îmi pare că ni se cere doar să nu disperăm. Orice cruzime sau lăcomie sau nedreptate ce ar fi pe cale să se înrădăcineze va primi un răspuns prin energia binelui, care va învinge în cele din urmă. Nici un gînd bun, nici o faptă bună nu se irosește vreodată, nu numai în tărîmul final al recompensei spirituale, ci și aici, pe pămînt, unde fiecare dintre noi este marcat de exemplele de curaj și perseverență ale semenilor noștri.

Multă dragoste, vouă, tuturor, și multe mulțumiri acelor prieteni pe care i-am întîlnit deja — care au făcut față cu un suflet și cu un gînd curat atîtor încercări.

JON VOIGHT

„Starea cinematografiei române în două conferințe de presă"

Intervenții cel puțin stranii în destinul cinematografiei ■ Biblioteca „VIZUALĂ" a României în pericol ! ■ T.C. — sau „murdăria ziaristicii" ■ În anul trecut, din bugetul statului nu a fost prevăzut NICI UN LEU pentru cinematografie ■ Se dau dispoziții peste cele ale președintelui țării și parlamentului ■ „Cineaștii noștri se refugiază în trecut, îndepărtîndu-se de prezent" ■ S-ar putea ca un film românesc premiat la Cannes să nu poată fi văzut decît la... Bogîrțanii din Vale ■ Există riscul închiderii cinematografelor.

„Nu apăr o poziție personală, vă rog în acest sens să consultați poziția tuturor regizorilor de film, a cineaștilor în genere, dar — ca director al ARHIVEI DE FILME A ROMÂNIEI, numit pe acest post la 1 sept. 1990 — mă simt obligat și mai ales răspunzător față de destinul acestei instituții. Am invitat, aici și în acest scop, întregul evantai al presei românești..." — și-a început cuvîntul regizorul Savel Stiopul, în cadrul conferinței de presă organizate în ziua de 17 iulie a.c., la sediul din strada Fucik al Direcției Difuzării Filmelor — gazdă extrem de primitoare (AFR-ul neavînd încă un sediu central, corespunzător !).

„Nu avem încă un sediu, astfel încît v-am invitat aici..." — și-a început cuvîntul regizorul Dan Pița, subsecretar de stat și președinte al CONSILIULUI NAȚIONAL AL CINEMATOGRAFIEI, deci cu rang de ministru, în exact a doua zi — adică vineri 18 iulie — cu ocazia deschiderii primei conferințe de presă a CNC, organizată de la înființarea acestuia.

Timp de două zile așadar, „o anumită parte a cinematografiei" — Arhiva de film și Consiliul național — a avut întîlniri cu ziariștii la sediul... **DRCDF** (gazdă extrem de amabilă, repet !), întrucît SEDIUL CINEMATOGRAFIEI ROMÂNE, cel din strada Onești (corp de clădire lipit de cel al fostului CC al PCR) — deși acordat CNC, în cursul anului trecut, de către însuși primul ministru, dl. Petre Roman, cu semnătură — nu a fost eliberat, încă, de Tineretul Liber (fostul UTC)...! Deși, culmea! chiria o plătește... Consiliul cinematografiei, **în continuare !** În sfîrșit : ce să ne mai mirăm ? !, totul este posibil într-o democrație originală... (să notăm doar amintirea regizoarei Malvina Urșianu, făcută public la cea de-a doua conferință de presă : „Prin anii '50, geamurile sediului nostru dădeau spre curtea interioară a Securității, coborau oameni din dube, zilnic, cu ochelari dintr-aceia negri, la ochi... era ceva cumplit ! La început ne-au vopsit geamurile cu alb, să nu mai vedem... apoi ne-au scos cu totul de acolo !"). Dar să revenim :

Fiind vorba de două conferințe de presă, numai aparent distincte — au lipsit numai studiourile „SAHIA" și „ANIMAFILM", precum și baza de producție din Buftea — ultimele instituții fiind însă mai mult decît prezente în cadrul discuțiilor purtate — ne vom rezuma în materialul de față să facem un foarte scurt summum al celor aflate cu acest prilej ; menționînd, dintru început, că starea cinematografiei române nu s-a demonstrat a fi doar „precară" — **ci GRAVĂ, în cel mai deplin înțeles al cuvîntului !** Motivul principal fiind criza de fonduri, și nu numai. Deși scopul CNC rămîne a fi, mai ales, promovarea **filmului de valoare,** Legea finanțării cinematografiei continuă să se afle în faza „de proiect", iar în anul care a trecut nu a fost prevăzut nici un leu pentru finanțarea cinematografiei. Starea tehnică a bazei de producție din Buftea este jalnică: nu mai există peliculă, chimicale pentru developat, aparatura este cea de acum 30 de ani (? !); dl. ... Florescu, consilier economic al CNC, ne-a comunicat că pentru toate aceste materiale, ce nu se pot procura decît din import, s-a obținut de la dl. Eugen Dijmărescu aprobarea sumei de 3 milioane dolari — dar numai pe hîrtie, întrucît Banca refuză achitarea sumei ; riscăm închiderea cinematografelor, pentru că nu mai există peliculă, nu mai avem cu ce face filme !

FLACĂRA
PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

SEMNAL

Cărți din Basarabia

La Chișinău, unde bate inima Moldovei de curînd suverane, există un curent de opinii favorabil deschiderilor socio-culturale. Acum, pretutindeni pe glob, etniile se caută, se unesc și își apără ființa națională, valorile și tradițiile.

În instituțiile de învățămînt în limba română, în institutele de cercetare din domeniile socio-umane, în publicațiile cu grafie latină, în opinia generală favorabilă mișcării de independență și de regrupare a potențialului spiritual din Moldova de dincolo de Prut a prins viață ideea unei „confederații culturale" românești, înainte spintecată de Prut, dorința nemărginită de „integrare în cultura națională".

Indeosebi intelectualitatea românească de la Chișinău, vitregită de soartă, a fost nevoită să accepte condiția de stup fără matcă, fără matcă de sînge. De pildă, în domeniul literaturii, dacă nu s-au putut lipsi de un Eminescu și Creangă (născuți dincoace de Prut), aprobați însă de la „centru" după îndelungate demersuri, în schimb au fost opriți să aibă contacte cu „spionii de dincolo" de Prut, cum erau numiți moldoveanul Sadoveanu (poate pentru că protestase la un moment dat că i se „traduseseră" cărțile în limba moldovenească) sau munteanul Caragiale, olteanul Arghezi, ardeleanul Rebreanu etc. (poate pe motiv că erau români „de dincolo"). Pe aceștia acum doresc să-i preia și să-i redea circulației de valori, să-i introducă în manuale, în planul editorial. Cu o modestie exagerată speră în același timp să le fie cunoscute și recunoscute lucrările în care ei înșiși și-au pus toată priceperea și puterea de creație, roadele străduinței de peste o jumătate de secol.

Mai există însă la unii dintre noi impresia că nu se știe dacă dincolo de Prut ar exista valori autentice, îndoială evidentă din lipsa cunoașterii, motivată de lipsa unor contacte directe cu sursa, de dificultățile grafiei cirilice a lucrărilor, de restricțiile și interdicțiile în privința circulației bunurilor și valorilor etc.

Întors dintr-o călătorie de studii prin mai multe Republici sovietice de curînd declarate suverane, poposind și la Chișinău mi-am umplut desaga cu cărți și publicații, care reprezintă fiecare în parte un argument valoric al acestei idei de „integrare" în cultura națională.

E timpul și datoria morală să cunoaștem ce s-a realizat mai valoros dincolo de Prut, pentru ca apoi să ne putem pronunța poate chiar asupra unui miracol: în ce condiții au putut să-și păstreze și chiar să-și dezvolte o rețea de instituții și organisme culturale, științifice, adevărate laboratoare în care s-au putut crea valori autentice.

Citeva asemenea valori din domeniul cultural-artistic vom menționa cu unele precizări necesare, fiecare reprezentînd, după părerea noastră, „o carte de vizită", susținînd cu argumente specifice ideea dorinței, a necesității și oportunității „integrării" în cultura națională a valorilor culturale din Republica Suverană Moldova.

X

● *NICOLAE DABIJA. Pe urmele lui Orfeu.* Eseuri (ed 2). Chișinău, Hyperion, 1990, 352 p.

Pornind de la primele mărturii istorice cu privire la mitul despre trecerea lui Orfeu pe meleagurile actualului teritoriu al Basarabiei, autorul readuce în actualitate figurile marilor bărbați ai neamului nostru, Dosoftei, Varlaam, Miron Costin, Grigore Ureche, Dimitrie Cantemir, Gheorghe Asachi, B. P. Hașdeu, I. Creangă, M. Eminescu ș.a., punînd în lumină vechi file și mărturii privind opera lor întru etitorie a istoriei, culturii și literaturii naționale. Documentele și datele istorice, colectate din arhivele păstrate la Moscova, Kiev, Harkov, Lvov, dau substanță eseurilor, permițînd autorului meditații și divagații lirice cu rezonanță în actualitate în forma unor poeme în proză, agreabile ca lectură și bogate ca informație utilă. Îmbinînd cercetarea științifică și lirismul evocator, cele 32 eseuri ne arată calea întoarsă către izvoarele vieții noastre, către rădăcinile arborelui genealogic de unde pornesc ramurile familiilor noastre și trunchiul comunității spirituale moldo-valahe, dovezi și argumente ale tezaurului culturii naționale, fundamentele prezentului istoric. O carte necesară și plăcută la lectură.

● *ION DRUȚĂ. Frunze de dor.* Chișinău, Hyperion, 1990, 144 p.

Apărut în colecția romanelor de dragoste, sub forma unui șir de povestiri, volumul înșiră și leagă insemne cu semnificații etice și morale, menite să ne păstreze integritatea sufletului. Dragostea lui Gheorghe pentru Ruxandra este intruchiparea vie a tot ce e frumos și curat în om. Prozatorul Ion Druță nu se dezminte nici în această carte, ca artist, care și-a cucerit cititorul cărților sale, traduse în multe limbi, pe acest temei acordîndu-i-se titlul de merit ca membru al Academiei Române.

● *HARALAMBIE CORBU. În lumea clasicilor.* Sinteze și interpretări. Chișinău. Literatura artistică, 1989, 606 p.

Volumul cuprinde cele mai semnificative studii de teorie, istorie și critică literară ale academicianului scriitor, o regrupare a contribuțiilor, exprimate într-o carte, care ar trebui să fie accesibilă pe toate teritoriile locuite de români. Remarca este valabilă pentru lucrările valoroase, noi sau reeditate, aparținînd celor mai valoroși autori. Cîteva titluri par reprezentative pentru aria tematică a volumului: Continuitate, Permanența moștenirii literare. Ce este un clasic, Problema istorismului și cultura artistică, studii monografice despre viața și opera, reevaluate ale unor clasici, — G. Asachi, C. Negruzzi, Al. Russo, V. Alecsandri, M. Kogălniceanu, I. Creangă, B. P. Hașdeu, Al. Mateevici ș.a. Autorul argumentează cu documente interpretarea literaturii ca o constituantă de bază a culturii, ca spiritualitate care se identifică pînă la urmă cu conștiința de sine a unui popor.

Dr. DUMITRU COPILU

Cursa cu obstacole

Ziare de piatră

Așadar, atacul împotriva culturii scrise continuă. Iar se va scumpi hîrtia (52 lei/kg.), măsură samavolnică plănuită de agenți economici lipsiți de scrupule, ce va aduce după sine prăbușirea culturii române — dispariția celor mai multe ziare și reviste, destrămarea sistemului editorial. Apelul Uniunii Scriitorilor către conducerea țării, semnat de Mircea Dinescu, nu este cîtuși de puțin exagerat. Să fim înțeleși! Nu este vorba numai despre noi, scriitorii, și nici despre ziariștii care nu-și mai pot exercita meseria. Paralizarea culturii scrise, stagnarea ei vor afecta **întreaga societate.** Va fi atins învățămîntul, iar lipsa de comunicare, colapsul tiparului — audiovizualul nu poate înlocui cultura scrisă — va împiedica funcționarea instituțiilor social-economice și politice lipsite de aportul informației și de regenerarea personalului necesar, frustrat de accesul la izvoarele cunoașterii.

Tristețea ce m-a cuprins n-o pot alunga cu unele idei hazlii și, chiar dacă aș putea s-o fac, zeflemeaua nu poate schimba starea lucrurilor. Dar, poate, absurditatea propunerilor ce urmează îi va pune pe gînduri (de supărare sau de veselie) pe aceia care sînt în măsură să ne scoată din impas, cu atît mai mult cu cît criza se va extinde și va încurca și țițele conducerii pe toate planurile.

Deci, stimați colegi și cititori, în viitorul apropiat renunțăm la publicații tipărite pe hîrtie și vom pune la dispoziția oamenilor însetați de informație **ziare de piatră.** Eventual, putem imprima publicațiile noastre pe foi de plăcintă, pe cremșnituri... Ciocolatele, napolitanele și biscuiții pot fi transformate în purtători de informație plăcute la gust... Industria de tricotaje poate deveni înfloritoare publicînd pe tricouri reviste umoristice („Burtă Verde")...

După cum vedeți, posibilitățile nu sînt limitate. Eu aș opta totuși pentru ziarele de piatră. Gîndiți-vă! Folosind o marmură colorată putem renunța la cernelurile costisitoare. Marmura de Ruschița, travertinul, bazaltul, ipsosul asigură o gamă largă pentru variantele de publicații. Se creează noi locuri de muncă. Putem deschide urgent școli pentru cioplitori și șlefuitori de piatră. Industria va accepta comenzi pentru mașini de tăiat piatră și îmbrăcăminte de protecție. Și mai este nevoie și de ciocane și dălți. Ziariștii adepți ai limbajului de lemn pot exulta de satisfacție. Se vor exprima într-o limbă de piatră. Desigur, sînt și unele impedimente. Cum vor împacheta navetiștii pîinea, ceapa și alte alimente consistente în ziarul de piatră? Ziariștii șomeri și oamenii care n-au locuință și dorm în parcuri vor putea ore să se învelească cu marile noastre cotidiene făcute din piatră? Piatra rece le va ține de cald în nopțile răcoroase de toamnă? Și, pînă cînd își vor face mîna linotipiștii-cioplitori, informația utilă despre vizitele de lucru va apărea cu o întîrziere nu de 24 de ore ci — să zicem — trei-patru săptămîni.

Dar, cu toate aceste mici inconveniente, eu optez pentru ziarele de piatră. Gîndiți-vă ce avantajos poate fi un ziar intitulat „Bunăstarea poporului" sau „Democrația Originală" care, bine păstrat, poate deveni, la momentul potrivit, lespede funerară pentru bunăstarea și democrația respective. Ziarele de piatră mai au și alte avantaje. Ele nu pot fi aprinse, nu pot fi distruse ușor și ce bucurie vor aduce arheologilor de la sfîrșitul mileniului următor care, în urma săpăturilor, vor descoperi cu uimire că noi, aici, la sfîrșitul mileniului al doilea, am trăit într-o epocă de piatră.

Ce părere aveți, domnilor agenți economici și guvernanți?

BALOGH JÓZSEF

2 august 1991

CIORAN

Silogismele amărăciunii

Sîntem cu toții niște farsori: **supraviețuim** propriilor probleme.

Obligîndu-ne să suridem rînd pe rînd ideilor celor de care avem nevoie. Mizeria ne degradează scepticismul într-o amărîtă de leafă.

Datoria lucidității: să ajungă la o disperare **corectă,** la o ferocitate olympiană.

Fiecare gînd ar trebui să amintească de ruina unui surîs.

Fiecare gînditor, la începutul carierei sale, optează fără să vrea, fie pentru dialectică fie pentru sălciile plîngătoare.

Înainte de Revoluție, cinematografia națională aducea statului însemnate beneficii — în ultimii ani însă, nimic din aceste beneficii nu s-au cedat ei, cinematografiei, astfel încît — o dată cu lunile imediat următoare lui Decembrie — s-a creat un cumplit vid de bani. La care se adaugă, repetăm, starea sub orice critică a aparatajului și lipsa peliculei, chiar și a celei pentru copiile filmelor (s-ar putea ca, de pildă, un film românesc premiat la un festival străin să nu poată rula decît în țară, singura peliculă pe care o mai avem de bine de rău fiind „Orwo" și care nu se mai folosește niciunde în lumea asta!).

Datorită scumpirilor, un film ce se putea realiza în 1989 cu 5 milioane, astăzi costă în jur de 30.000.000; simpla organizare a Festivalului Costinești, anul trecut, a costat CNC circa 200.000 — în acest an, fără 1,5 milioane nici nu poate fi vorba de organizarea lui. Or, — pentru a da un exemplu — lui Dan Pița (care a început în sfîrșit filmările la „HOTEL DE LUX", film destinat Revoluției), pentru a filma în interiorul Palatului Republicii, i s-a cerut, **chirie,** 1.500.000 lei!...

Din Buftea, au plecat spre televiziune sute de salariați, au mai rămas aici circa 1200 oameni de specialitate, există însă pericolul de a-i pierde și pe aceștia — nu au cu ce lucra.

Dl. senator Sergiu Nicolaescu, regizor și membru în Comisia de Cultură a Senatului, s-a declarat totuși a fi optimist: s-a promulgat proiectul unei Legi, destinată a salva întreaga cultură națională — deci și cinematografia! — proiect ce va fi supus Parlamentului în următoarele zile. Dar lucrurile se urnesc greu, timpul presează... (riscăm, oare, să „închidem" întreaga cinematografie, așa cum a procedat Bulgaria?!).

S-au întreprins încercări de a contracta cu firme străine — nu prea avem însă ce le oferi (cu excepția **studioului** „ANIMAFILM", care a inițiat un astfel de contract, dar a fost stopat: se afirmă că s-ar petrece lucruri dubioase la acest studio, atît din punct de vedere financiar, cît și al infiltrării fostei Securități — aceiași d. Florescu).

Referitor la filmele de lung metraj aflate în lucru, sau în faza de proiect: conducerea cinematografiei trebuie să fie mult mai exigentă cu **calitatea** scenariilor, „alături de noi curge istoria, iar noi mergem mereu înainte — dar cu capul înapoi!" (Malvina Urșianu), iar regizorul Iulian Mihu a constatat cu amărăciune că „refugiindu-ne în trecut, ne îndepărtăm de prezent". O simplă însiruire a scenariilor aflate în lucru, demonstrează cu prisosință aceste puncte de vedere.

Dar **cel mai grav aspect** ni s-a părut a fi cel semnalat de către Savel Stiopul: **Arhiva Națională de Film este în mare pericol!** O „NOTĂ" primită din partea **Departamentului Informațiilor din Guvernul României** (?!) și semnată de dl. secretar de stat Caius Traian Dragomir, referindu-se la constituirea regiei autonome de creație și producție cinematografică „CINEROM", provoacă nu numai panică, dar și haos organizatoric, prin dispozițiile cuprinse și care se bat cap în cap, studioul „SAHIA" urmînd a fi coordonat de către Departamentul Informațiilor (?!?), iar „partea de documentare a Arhivei naționale trecînd la studioul astfel organizat...! Deși directorul „SAHIA", regizorul Copel Moscu, nu este de acord. Menționăm că în acest sens, televiziunea s-a și grăbit chiar, inițiind un dialog purtat, și dat pe post, între respectivul secretar de stat și criticul T. Caranfil — „o murdărie ziaristică!", caracterizarea domnului Stiopul.

Avem de a face cu o „rechiziționare a unui bun public": Arhiva este o **instituție națională,** ea reprezintă o veritabilă „Bibliotecă VIZUALĂ a României, conținînd valori inestimabile. Ea mai face parte și din „FEDERAȚIA INTERNAȚIONALĂ A ARHIVELOR DE FILME", deci și din UNESCO, două instituții ce au recunoscut meritele deosebite ale arhivei noastre realizate în ultimul an; în plus, Arhiva română a primit statut de „instituție independentă" pe baza Hotărîrii CPUN nr. 80/februarie 1990, deci statutul ei nu poate fi schimbat decît printr-o nouă hotărîre a Parlamentului țării — „în ce stat din lume se mai dau dispoziții peste cele ale președintelui țării sau Parlamentului?!". Se urmăresc, oare, cu totul și cu totul alte scopuri?! (cum ar fi de pildă — în ceea ce privește „SAHIA" — preluarea sediilor din străzile Herăstrău, Molière și Batiștei, de către Departamentul Informațiilor?!

Desființarea Arhivei (căci, practic, asta ar însemna aducerea la îndeplinire a respectivei „note"!), ar reprezenta o imensă pierdere, pe plan cultural — dar și istoric — al fondului nostru vizual de documente, acestea **nu pot fi păstrate** aiurea, fără condițiuni climatice specifice, fără o evidență clară a circulației filmelor, fără permanenta întreținere a peliculelor de către specialiști — care nu se formează de la o zi la alta. Măsura survenită pare cu atît mai absurdă, cu atît mai mult cu cît ea apare **exact** atunci cînd Arhiva noastră de Film abia „se așezase", cînd fondul ei fusese restabilit — cînd ieșise dintr-un veritabil haos, organizînd o vastă și populară mișcare de cinematecă și studii de specialitate.

... În ultimele minute ale celei de-a doua conferințe de presă, iată și un fapt îndeplinit: Departamentul Informațiilor a „preluat" Studioul „SAHIA", iar directorul acestuia, Copel Moscu, a fost înlăturat printr-o „ședință muncitorească". Regizorul Constantin Vaeni — membru în Consiliul de conducere al CNC, și din partea acestuia — ne-a citit textul unui „protest" adresat Parlamentului în cazul în speță.

Rămîne să vă relatăm urmările.

HORIA PĂTRAȘCU

Doriți să corespondați cu românii din Siberia?

În regiunea Tiumeni, din Siberia, 18 000 de români (moldoveni) și-au declarat ca atare originea etnică pentru statisticile oficiale, dar mai există un mare număr de români care s-au mai înregistrat, la recensăminte, ca „ruși". Celor care doresc să corespondeze cu românii din Siberia, le punem la dispoziție posibilitatea de a intra în legătură cu comunitatea românească, de peste trei mii de suflete, din orașul Surgut. În vara și toamna anului 1990, cînd i-am vizitat, și-au constituit Asociația moldovenilor din Surgut, în fruntea căreia au ales pe Turcan Larisa a lui Gheorghe, pe Jentimir Victor al lui Toader și pe Perciun Ion al lui Sidor. Această comunitate românească și-a păstrat bine apartenența la neamul românesc, majoritatea zdrobitoare a familiilor fiind constituită din soți români, deci și copiii acestora vorbesc românește. Îi rugăm pe toți cei ce le vor scrie să-i înțeleagă. Deși vorbesc românește, nu știu să citească cu alfabet latin, deoarece nu au învățat la școli românești, iar în Siberia învățămîntul de toate gradele e numai în limba rusă. Cei ce le vor trimite scrisori, să scrie alfabetul nostru latin, iar — dacă pot — alături de litera latină, litera rusă. În felul acesta românii din Siberia se vor obișnui cu alfabetul limbii materne. Pentru început poate ar fi bine să li se scrie în românește, dar cu alfabetul slav, fie și parțial, sau același text cu alfabet latin și cu alfabet slav. Nu există îndoială că în urma stabilirii corespondenței, se vor trimite celor din Surgut invitații, pentru a vizita România. În familiile care îi cheamă, vor beneficia de ospitalitate românească, de masă, casă și multă iubire. Majoritatea scrisorilor e de preferat să se îndrepte spre această comunitate. Scrieți d-lui Perciun Ion Sidor, care va înmîna scrisorile d-voastră, fraților noștri din Surgut. Veți putea expedia mici pachete cu cărți, mai ales pentru copii, cu imagini frumoase, casete cu muzică populară românească, abecedare. Adresa : Perciun Ion al lui Sidor — Orașul Surgut 626400, regiunea Tiumeni, sătucul Chedrovii, linia 16, blocul 12 a Post restant (adresa se va scrie în rusește). Pentru cititorii interesați, menționăm că unele însemnări din timpul vizitei noastre în Siberia au apărut, sub titlul **Încă vii în imperiul de gheață**, în **Flacăra Basarabiei**, nr. 1 — ianuarie și nr. 2 februarie, 1991.

Mulți dintre urmașii deportaților, din perioada 1940—1953, în urma căsătoriilor mixte și-au pierdut limba maternă și posibilitatea repatrierii, dar nu și conștiința că sînt români. Dar nu numai aceștia, ci și alte categorii de români, purtate de furtunile vieții, pînă în Siberia. Dragi cititori, pentru a vă determina să le scrieți de-ndată celor din Surgut, întărindu-le astfel marea șansă pe care o au, a supraviețuirii și a unei legitime speranțe de a se repatria, vom reproduce două din scrisorile acelor categorii ce coboară ireversibil pe panta asimilării. Originalul scrisorilor este în limba rusă.

Bună ziua

Din Chemarea către românii din Siberia, apărută în presa de aici, am aflat despre Societatea Culturală București-Chișinău. Am scris la Chișinău, vă scriu și D-voastră. Vreau să mă ocup de studiul limbii române. Precizez că în copilărie n-am știut nici un cuvînt rusesc. În familie am vorbit numai românește. De ce? Pentru că mama mea era româncă Îmi amintesc că nu vorbeam în limba moldovenească, ci românește. Eu cred că este una și aceeași limbă. Am fost la grădiniță. Am urmat școala la casa de copii. Ființei care s-a ocupat de noi îi spuneam domnișoară. Asta-i tot ce îmi amintesc din copilărie. De născut eu cred că m-am născut cam prin '36—'37. Fratele, mai înainte, prin 1934. Am avut și o soră mai mică. Tatăl meu era rus, dar în familie vorbeam numai în limba română, limbă vorbită la Ismail, în Basarabia. Părinții au fost înmormîntați în acele locuri, în Basarabia. Am o adresă a unei verișoare din Chișinău, dar ea, cu încăpățînare, nu îmi răspunde la scrisori. Nu demult am văzut-o la televizor — este artistă — am privit-o cu mare atenție, am ascultat-o. De atunci nu am mai avut nici o dorință să îi mai scriu. Eu am scris de multe ori la Ciadîr Lunghi, cu rugămintea ca rudele mamei să îmi dea de veste, rudele acestea fiind români-moldoveni, dar nu am primit nici un semn. Tăcere... Dumnezeule! Cît sînt de cruzi! Săraca mama mea... Cu siguranță, de aceea, mama mea a plecat atît de devreme din viața aceasta, la ai săi treizeci de ani — așa îmi spune lumea... Era o singuratică. La sfîrșitul războiului, noi am nimerit la casa de copii, apoi m-am mărîtat după un medic militar. Am crescut trei băieți. Am adresa unui văr care trăiește în Arad, dar nu vreau să-i scriu, deoarece mă gîndesc că la fel nu o să-mi răspundă nici el. O să încerc să trec peste toate. Oare am să pot? Ar fi vreo posibilitate să primesc vreun manual de metodică — de literatură? Cît aș fi de fericită să mă întîlnesc măcar cu o rudenie. În curînd voi ieși la pensie. Aproape că îmi vine să cred că nu voi mai întîlni niciodată vreun român-moldovean, rudenie de a mea. Măcar să-i văd la față, să le ascult glasul, să aud cîte ceva despre mama mea, săraca. Oare cum arăta? Aș vrea să zbor spre înălțimi / Fără brîul care mă leagă / Fără aripile care mă dor". Aștept răspunsul d-voastră. Scuze pentru eventualele neliniști pe care vi le aduc. Cu respect, V.A. Novițkaia, profesoară de limba și literatura rusă la școala primară — 03006 Novosibirsk, ulița Kojevnicov 1/1, kvartir 10(18).

Redăm și conținutul integral și al următoarei scrisori :

Salut, mult stimaților de la Societatea Culturală București — Chișinău. Vă scrie D-voastră Ana Kirilovna Kolosova. Mult timp am purtat speranța și am căutat căile prin care să ajung să scriu o scrisoare în România, ca să împlinesc astfel testamentul mamei mele și să îmi astîmpăr propria-mi dorință. La început au fost ani în care ne-a fost frică chiar să gîndim despre acest lucru. Dar au trecut vremurile acelea. Iată că am citit **Chemarea către românii din Siberia**, apărută în ziarul „Sovetskaia Sibir", Chemarea președintelui Societății Culturale București Chișinău, Gheorghe Gavrilă Copil și de atunci nu m-am mai putut abține să nu scriu. Problema este că mama mea e românca, pe numele de fată Irimescu Alexandra a lui Grigore. A sosit în Uniunea Sovietică în 1917/1918, cînd soldații Rusiei au fost în România. Și iată că, tatăl meu, ca soldat, s-a întors cu o soție tînără, cu o româncă. La început am primit scrisori, dar după aceea au fost interzise și chiar și noi nu am mai spus la nimeni că sîntem copii de românca. Acum ne amintim foarte puține, ce am aflat de la mama, despre rudele noastre din România. Dar cît am dorit să le găsesc. Presimt că ele există. Nu știu din ce parte de țară este mama, dar, cu aproximație, se poate afla, pe acolo pe unde au fost soldații ruși. Poate ne ajutați. În familia în care a crescut mama mea trăiau tata și mama vitregă. Mama mamii (bunica) a murit cînd l-a născut pe Alexandru. Mai erau și o soră sau două? Eu nu îmi mai aduc bine aminte. Poate cineva dintre ei a vorbit cop[illegible] ilor, că sora lui Alexandru, d[illegible] mătușa lor, a ajuns în Rus[illegible]. Ar fi posibil ca una dintre rudenii să dea un semn de viață. Așadar ar exista, acolo, în țară, fratele și surorile mamei mele și dacă este în puterile d-voastră, ajutați-mă. Vă rog din suflet. Mama mea, atît de mult și-a exprimat dorința să fie căutate rudeniile, în speranța ca măcar una dintre ele să-i vină la mormînt. Familia noastră este numeroasă. Sîntem trei frați și două surori. În ceea ce privește limba română, nimeni nu vorbește românește. Să mergem în România sau la Chișinău,, nu ne putem închipui că e posibil. Însă, dacă ar fi organizat studiul particular al limbii române, atunci copiii și nepoții noștri ar putea să o învețe. Încă o dată, vă rog ajutați-ne să ne găsim rudeniile. Faceți, vă rugăm, tot ce este în puterea d-voastră. Vă mulțumim anticipat. Adresa mea: 63003, oras Novosibirsk, ulita Bluhera nr. 48, Kv. 36 — Ana Kirilovna Kolosova (Cei ce vor răspunde acestor romînce, sînt rugați să transcrie adresa lor cu litere rusești).

GHEORGHE GAVRILĂ COPIL

Ceho-Slovacia 1991. Pe alci au trecuț trupele sovie tice. Imaginea este luată de la baza militară sovietică de la Ralska, nordul Boemiei.

Cum a fost semnat armistițiul cu U.R.S.S. (VI)

Articolele 10 și 11 stabileau cele două categorii de obligații financiare ale României.

Prima categorie (art. 10) se referea la plățile necesitate de întreținerea trupelor sovietice aflate pe teritoriul român în următoarea formulare : „Guvernul Român trebuie să facă, în mod regulat, în monetă românească, plățile cerute de Înaltul Comandament Aliat (sovietic), pentru îndeplinirea funcțiunilor sale...". Deci obligații financiare neplafonate. Mai mult decît atît, din anexa la acest articol rezultă că Înaltul Comandament Aliat (sovietic) putea **emite** monetă tot neplafonat, în teritoriul românesc, pe care Guvernul Român o va retrage și răscumpăra „în limitele de timp și potrivit condițiunilor pe care Înaltul Comandament Aliat (sovietic) le va specifica", restituind-o **fără plată** acestuia. Cuantumul acestor obligații financiare neplafonate era imprevizibil, putîndu-se ridica la sume fantastice.

A doua categorie de obligații financiare și mai grea (art. 11) cuprindea clauza reparațiilor pe care România urma să le plătească Uniunii Sovietice, în compensație pentru pagubele pricinuite de armata română, teritoriului și poporului sovietic, prin acțiunile ei militare și prin ocupație. Cuantumul reparațiilor, care, se sublinia în text, nu acoperea în întregime pierderile menționate, „ci numai în parte", se ridica totuși la enorma sumă de „300 milioane de dolari ai Statelor Unite, plătibilă în curs de șase ani, în mărfuri (produse petroliere, cereale, materiale lemnoase, vase maritime și fluviale, diverse mașini etc.)".

Această sumă reprezenta numai despăgubirile către URSS ; despăgubirile către celelalte Națiuni Unite urmau să fie fixate ulterior, probabil la încheierea unui tratat de pace.

Era lesne de înțeles pentru orice specialist și pentru orice om de bună credință, că toate aceste obligații financiare, impuse României prin articolele 10 și 11, raportate la situația economică și financiară în care se găsea atunci țara noastră, la situația economică și financiară în care se va găsi ea după patru ani de război, nu vor putea fi onorate integral și la timp decît cu prețul unei sărăciri și unei mizerii, în care poporul român va fi cufundat pentru o perioadă de timp greu de precizat.

Delegații români (Vișoianu, Staicu) au pus în evidență aceste perspective sumbre pentru România, au pus în evidență toți factorii determinanți ai acestei alternative, dezvoltînd pe larg și aprofundat, documentînd cu cifre, toate aspectele negative ale situației economice și financiare a României. S-au arătat din nou cauzele scăderii continue a producției agricole și industriale, a exploatărilor miniere și forestiere, dezorganizarea transporturilor, micșorarea catastrofală a exporturilor. Toate acestea, subliniau delegații noștri, se traduceau în plan financiar prin : inflație, epuizarea rezervelor de aur și valută, imposibilitatea efectuării plăților, datoriilor de stat, penuria generală.

Propuneau deci reducerea substanțială a cifrei reparațiilor, mărimea duratei de plată și renunțarea Înaltului Comandament Sovietic de a emite monetă pe teritoriul României, răscumpărabilă de noi și inapoiată sovieticilor fără plată (anexa C. la art 10).

Luînd cuvîntul, I. M. Maischi a spus că informațiile și cifrele pe care le deține el, în legătură cu situația financiară a României, diferă foarte mult de cele prezentate de români. Situația este mult mai bună, iar noi am înnegrit-o ca să obținem avantagii nemeritate. Cauza principală care a dus la agravarea situației noastre economice — jaful hitlerist — a dispărut. Este deci surprins că noi cerem micșorarea cuantumului reparațiilor, cînd aceasta nu reprezintă decît o mică parte din contravaloarea pagubelor pricinuite de armata română pe teritoriul sovietic. Este convins că vom putea plăti, în condițiunile fixate, suma de 300 milioane de dolari, cu atît mai ușor cu cît nu ni se impune ca plata să se facă numai în aur sau valută — deși știe că Antonescu a acumulat importante cantități de metal prețios în anii războiului — ci și în mărfuri, mașini, vase fluviale și maritime etc.

Constantin Vișoianu a replicat că și noi sîntem surprinși de faptul că se consideră **o ușurare** transformarea majorității exporturilor românești, a fabricilor, a flotei comerciale în reparații, și asta timp de șase ani. Se pune deci întrebarea, cînd și cum va putea România să-și vindece rănile provocate de război ? Cînd și cum va putea România să-și recapete **independența** și **suveranitatea** de care se vorbește în art. 2, dacă, după război, starea ei economică, atît de precară în prezent, în loc să se redreseze treptat, va continua să se degradeze ?

Pentru a treia oară, Molotov, în picioare, cu b[illegible] drept ridicat și privindu-[illegible] ios peste ochelari, n[illegible] usturătoarea întrebare :

— „Ce-ați căutat la Stalingrad" ?

Col. ION FOCȘENEANU

EDIȚIE SPECIALĂ

LEGEA privatizării

TRIBUNUL LIBERRR

Conferință de presă la închiderea reformei economice

Organizată cu ocazia terminării reformei economice în România, conferința de presă a prilejuit primului părinte al reformei, Petre Roman, întîlnirea cu peste opt sute de ziariști de toate naționalitățile și din provincie. Sala de conferințe din sediul Guvernului a devenit astfel neîncăpătoare. Dacă adăugăm și sabotajul organizat de ziariștii maghiari și americani, care punîndu-și în prize aparatele lor sofisticate și blestemate de filmat au ars instalația electrică a clădirii, înțelegem de ce organizatorii au propus desfășurarea conferinței la Palatul Cotroceni. Dar propunerea nu a fost aprobată din motive pe care nu le cunoaștem (și nici nu ne interesează) așa încît, dl. prim-ministru s-a întîlnit cu cei peste opt sute de ziariști de toate naționalitățile și din provincie pe stadionul Giulești. S-au pus întrebări în următoarele limbi: franceză, engleză, rusă, spaniolă, suedeză (o ziaristă blondă, foarte simpatică, a insistat !). S-au băut trei sute litri apă minerală, 70 kg de cafea și s-au fumat 532 821 țigări cu filtru. Din cauza orei la care s-a închis ediția revistei noastre, vom reproduce pe scurt o sută de întrebări incomode din cele peste trei mii șapte sute treizeci și trei adresate premierului român. Domnia sa a răspuns (cum era de așteptat !) la toate.

Azi : — Domnule prim-ministru, vă rugăm să primiți toate mulțumirile colectivului nostru redacțional pentru inițiativa dv. strălucită de a ne mări salariile și pensiile. În acest context, aș dori să vă întreb : nu-i așa că reforma abia începută va da roade ?

P.R. : — Da ! Este o întrebare substanțială și mă bucur să răspund pozitiv.

Cuvîntul : — Domnule prim-ministru, cînd vă dați demisia?

P.R. : — Domnilor, nu v-a intrat în cap, că eu nu mă dintesc din loc ?

Expres : — Cînd dați înapoi casa din Gogol, nr. 2 ?

P.R. : — Eu am făcut Revoluția, merit o casă ! N-am stat ca alții, prin străinătate !

Socialistul : — Mult stimate, domnule prim-ministru, organizația de bază și de partid din Sector 3 București vă roagă cu respect să ne indicați calea luminoasă spre privatizarea tribunei noastre de idei și spirit. E posibil ca revista noastră să vă implementeze modelul ?

P.R. — Se întrevăd numeroase posibilități de colaborare, important este ca agentul economic să suporte implementarea.

România Liberă : — Cînd dl. Ion Iliescu va acorda dlui Băcanu un interviu televizat la o oră de maximă audiență ?

P.R. : — Nu știu, nu cunosc acest nume.

Expres Magazin : — Ce vă mai face dl. Bîrlădeanu ?

P.R. : — Am primit de la dînsul o ilustrată din Olănești. Și-a deschis o consignație, dovadă deci, că și pe acele meleaguri au înmugurit simburii reformei.

Europa : — Reforma economică va încuraja pe evrei ?

P.R. : — Sigur, în Israel, standardul de viață e foarte ridicat.

Emanuel Valeriu (T.V.R.) : — Dl. Silviu Brucan spunea despre guvernul dv., că are ceva în cap, să-l lăsăm să-și vadă de treabă. Iată că acum s-a văzut. V-aș întreba, cît din ce vedem astăzi a fost în capul dumneavoastră ?

P.R. : — Sînt un om politic, fără-ndoială, nu se vede ?

România Mare : — Vă reproșăm, domnule prim-ministru, absența din reformă a unei legi care să nu le dea voie bozgorilor să se privatizeze. Hunii aștia să se privatizeze în hoarda lor, minca-le-aș gîtuțu lor cu tot cu Ciociolina !

P.R. : — Noi am luat măsuri și atitudine și am protestat energic.

Un ziar maghiar cu nume îmbirligat : — Este adevărat că la începutul reformei, Ciociolina v-a propus un..., numai să renunțați la aplicarea reformei?

P.R. : — Îmi pare rău, dar poziția propusă nu are aplicabilitate în practică, este fantezistă, nerealizabilă.

Libertatea : — De ce nu l-ați lăsat pe dl. senator Bîrlădeanu să vă dea o mînă de ajutor ? Avea experiența anilor '50.

P.R. : — Am mai spus dl. Bîrlădeanu mi-a trimis o ilustrată.

U.S.A. Today : — Guvernul american v-a avansat un schimb : vă dă clauza, îl dați pe Adrian Severin. De ce ezitați ?

P.R. : — Are gripă japoneză, săracul !

Zig-Zag : — Cîte kilograme a slăbit în perioada reformei dna. Mioara Roman.

P.R. : — Vom analiza într-o comisie mixtă guvern-sindicate.

Cațavencu : — Dacă ne dați voie să vă spunem bancul cu băgatul și scosul, vă spunem cine vă ia locul !

Restul de întrebări și răspunsuri vor fi publicate în Monitorul Oficial.

A consemnat
PETRE BARBU

P.S.

Din surse prost informate, aflăm că dl. Petre Roman a fost împrumutat la ruși pentru un cincinal. În curînd vom publica un interviu al președintelui Iliescu despre modelul Roman.

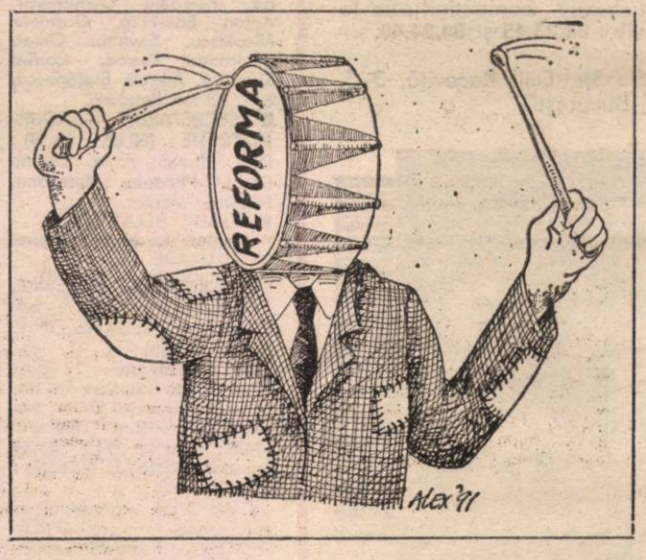

LEGEA SALVĂRII NAȚIONALE

Efectele „Legii privatizării" vor fi resimțite imediat, de o mulțime de oameni. Primul ministru va avea și el, în sfîrșit, posibilitatea să-și acorde o vacanță, timp în care-și va îndeplini o veche dorință: va citi cîteva manuale de economie (neapărat „Free market" — curs scurt de Sașa Bardenco) cu dorința vie de a înțelege măcar o parte din termenii pe care-i utilizează zilnic de la lovitura de partid și de stat încoace. Populația va trăi emoțiile unor serii de căderi ale prețurilor. Corelate cu o semnificativă creștere a salariilor. Vor crește masiv salariile parlamentarilor, inclusiv ale opoziției — care încă odată a dovedit că în momente de răscruce știe să stea bărbătește deoparte. Prima scădere a prețurilor se va înregistra la lucrările de reamenajare continuă a vilelor din cartierul „Primăverii". Pe lîngă aripile veștede ale formațiunilor istorice, vor primi repartiții în zonă aripile lacome. Și, ca o încununare a originalei democrații românești, viguroasa opoziție oficială. Constituite ca grupări de centru-sus și stînga-dreapta, fostele U.N.C.A.P. — U.G.S.R. — A.R.L.U.S. — A.G.V.S.A.P. vor constitui așa-numita „rezervă de cadre" a F.S.N.-ului. Rotirea cadrelor, pe lîngă faptul că va asigura o veșnică primenire a guvernului, astfel încît nici măcar președintele nu va mai ști cui să dea indicații, va ascuți spiritul competitiv al tuturor locatarilor de partid și nomenclatură. O consecință oarecum neplăcută va fi aceea că nici miniștrii nu vor ști cine e președinte.

Prin ode succesive, Rodica Beclean va corecta parțial această delicată contradicție neantagonistă. Departamentul de ode în proză al Televiziunii își va rotunji sensibil bugetul. Domnul Hamza își va putea da la strîmtat furoul, pe care cu atîta eleganță ni-l oferă sub cămașa-i transparentă, ori, și mai bine, își va cumpăra unul nou. Doamna Neagu va putea apela la serviciile unei case de mode pentru daltoniști, iar doamna Felicia se va instituționaliza pe post cu sarcina de a anunța, în zori, deschiderea programului, și, la miezul nopții, închiderea programului.

Datorită politicii înțelepte de centrifugare a compromișilor și de compromitere a centrifugaților, va crește întrucîtva prețul produselor din carne — dar nu mai mult cu șapte sute la sută — și se vor ieftini conștiințele. Dacă înainte de 1989 prețul mediu al vînzării de neam era un casetofon și o sticlă de whisky, la finele lui 1991 el va scădea la o napolitană turcească. Ca urmare a stabilizării puterii de cumpărare a leului, cursul de vînzare cu bucata a întreprinderilor industriale mari va fi următorul : Combinatul de la Galați — 17 $ 50 c., Casa Poporului — 70 $ și un kg de lămîi, Combinatul poligrafic „Presa liberă" — 5 miliarde de ruble, Uzinele „Faur" — un vagon gumă de mestecat (livrabilă în vagoane de Arad — 25 forinți bucata), Parlamentul României — un borcan cu „Ness", o pungă „Vegeta", un kilogram de brînză de soia cu adaos de salam, o sticlă cu „Borviz" îmbuteliat în Spania, plus ceva mărunțiș. Prețurile întreprinderilor medii și mici unde se implementează capitalul străin variază, prioritate avînd Albania și Costa Rica. Cresc prețurile la roșii, pîine și cartofi, dar numai pînă la cîștigarea și a celorlalte pariuri: cu presa, cu alegătorii și cu pensionarii. Drumul românesc spre economia de piață — stabilit de un grup de experți din Londra, New York și Ierusalim și avizat la Moscova — trece prin economia de troc și cea de bazar, ocolește parțial economia de lagăr și ajunge la o concluzie în anul 2115, odată cu instaurarea primului guvern de orientare liberală Ilie Verdeț.

Prețurile pentru săptămînile de viscol din iarna lui '91—'92, vor beneficia de un control riguros al statului, reprezentat integral de generalul Stănculescu. Pentru orientarea dvs. și pentru o eventuală planificare a tranzacțiilor — dat fiind că pînă în toamnă toți cetățenii vor avea pașaoarte și vor deveni acționari — oferim, din surse pe care nu le putem dezvălui, prețurile la principalele produse: 1 kg picioare de porc — 1 kg acțiuni, 1 kg brînză — 1 kg haine vechi, 1 kg coniac „Napoleon" fabricat în Polonia — 100 gr. spirt medicinal, o acțiune — 2 lei vechi (din anii 1939—40), un ou — un bou, un apartament — un copil blond, o conservă de orice fel — o tonă de rulmenți. Ș.a.m.d.

TUDOR OCTAVIAN

„Varianta Vadim"

Noi, V.C. Tudor, robu' lui Dumnezeu și, cu voia Lui, președinte al Partidului **România Mare** (urmaș demn al unui alt memorabil V. Tudor, alt falnic promotor al deșteptării naționale a românilor în propria lor vatră, care, din păcate, a fost, pentru un timp, colaboraționist al Eteriei, vîndut deci străinilor), văzînd noi acești trepăduci neînstare să boteze sfînta lege a privatizării, enunțăm că sîntem cei mai autorizați și mai dintîi știutori ai cestiunii cauză, pe care o vom desfășura în onorabila noastră punctațiune, „VOCEA PATRIOTULUI NAȚIONALE".

Adicătelea cum, stimați palavragii fără talent, ieșiți ca mînătărcile după ploile cu bulbuci, deveniți peste noapte din foste oi negre direct (și curat) măgari, să nu fiți capabile, stimate bărbi de pîslă, să concepeți nici măcar o brumă de proiect de privatizare — și s-o ștergeți pe neveste din sala de tratative, ca furii cu slănina din pod? Drept care, noi (adică io), viitor președinte al României Mari (primul președinte al acestei patrii ! !), propunem următorul proiect total și absolut de privatizare, care să pună pe baze noi întreaga economie a țării :

1. Ungurii să primească pămînt în Insula Șerpilor și Ada-Kaleh.

2. Bisericile (toate!) din Ardeal să fie privatizate pe acțiuni: 30 la sută catolici, iar restu', ortodocși! Totul pînă la Ardeal, să fie clar!

3. Cioclii de la aceste fișe clinice ale Institutului de Geriatrie care sînt „România Liberă", „Dreptatea", „Cațavencu", „Expres", „Scînteia Tineretului" și, mai nou, „Flacăra", să se transforme în societăți pe acțiuni mortuare și pompe funebre. Să fie limpede: țara întreagă își îndreaptă speranțele către **„România Mare"!**

4. Păducheria de la **România Liberă**, netrecută încă prin Baia Armenească, să primească pămînt la Berevoiești !

5. La sediul din Calea Victoriei al publicațiunii noastre, se va înființa Ministerul Ocrotirii Sociale și al Sănătății Publice, unde sînt chemați toți oamenii nevoiași „de bine", de „și mai bine", și de „ca înainte, și mai rău decît atît", cu condiția să nu fie membri ai Alianței Civice. Nu degeaba a închinat un mare poet al meleagurilor românești (contemporan cu noi) săracilor nemuritoarele următoare versuri: „Ajută-i, Doamne, pe bătrîni!". Tuturor acestor nenorociți ai soartei li se va dărui palatul de vară al fosterlor odrasle și mulțeri regești de la Balcic! Și întreg Cadrilaterul !

6. Adevărații dizidenți, ca d-nul Eugleniu B., subsemnatul și alții — că nici nu prea au mai fost alții — să primească decorația excepțională PETRU RARES CUM LAUDAE, înființată în mod special pentru dînșii.

7. Fosta și așa-zisa „zonă liberă de neocomunism", unde-și dădeau „show"-uri „purii" din această regiune plină de gunoaie din București, să devină societate pe acțiuni (prompte) ale Poliției. Fiecărui cetățean-polițist (și voluntarilor care vor să participe la această acțiune de defrișare) să-i revină cîte doi metri pătrați în poiesie.

8. Televiziunea, care, după cum am afirmat cu o săptămînă în urmă, este monopolul unor rîriți, fonfăiți și peltici și, mai ales, a lui Cap-de-Caucîuc cu ochelari de la „Amicii Orbilor", să devină imediat S.R.I., adică societate cu răspunderi limitate (după modelul vechii televiziuni). Asta, ca să fie a boborului!

În încheiere, oferim celor interesați, acțiuni gratuite la foto-arhiva „România Mare", pe care niște oameni de încredere ai fostului regim ne-au donat-o. La licitație pot participa membrii partidelor noastre și ai altor partide de opoziție. Că, băgați bine de seamă, noi suntem Opoziția, fraților. Și mai mult decît atît!

MIHAIL GĂLĂȚANU

Kodak VA OFERA

• FILME COLOR • ECHIPAMENTE FOTO
• APARATE DE FOTOGRAFIAT • BATERII
• PROCESARI RAPIDE DE FILME SI FOTOGRAFII COLOR PE HIRTIE KODAK
• CONSULTING SI INDICATII DE SPECIALITATE

CONCURS * CONCURS * CONCURS

PENTRU CEL MAI SCURT SI SUGESTIV SLOGAN PUBLICITAR KODAK

1 premiu I - excursie de 3 zile la Budapesta (1 persoana)
1 premiu II - week-end pentru 2 persoane la Poiana Brasov
4 premii III - aparat de fotografiat cu film color KODAK

Numai cu intreaga dvs. fantezie si o carte postala trimisa pina la 31 august 1991 pe adresa:

CONCURS "SLOGAN KODAK"
Bucuresti, str. Luterana 2-4,
sc. D2, et. 7, ap. 21, sector 1
firma KODAK

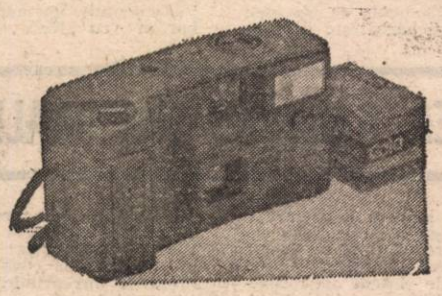

PUTETI CISTIGA UN PREMIU DE NEUITAT!
REZULTATUL CONCURSULUI VA FI PUBLICAT IN PRIMUL NUMAR DIN LUNA OCTOMBRIE AL ACESTEI PUBLICATII

REPREZENTATA IN EXCLUSIVITATE DE:

MTL ROM SRL

Tel: 14.68.13 sau 14.72.27; FAX: 14.61.04
Bucuresti, str. Luterana 2-4, sc. D2,
Et. 7, Ap 21 Sector 1

KODAK • KODAK • KODAK • KODAK

ROMPITTA S.A. BERCENI

vă oferă la orice oră din zi şi din noapte, pe baza unor comenzi ferme, la cele mai mici preţuri din ţară, EXCELENTE PRODUSE DE PATISERIE, între care : ● cornuri cu ciocolată ● **pateuri** cu brînză, mere, carne ● croissant ● covrigi şi cornuri cu susan ● portofele umplute ● pizza ● chec spaniol ● cozonaci cu diverse umpluturi, precum şi un produs nou, PITTA (înrudit cu lipia) simplă, sau umplută cu brînză, carne, caşcaval, dulceţuri, gemuri etc.

Nu uitaţi ! Toate produsele noastre sînt naturale, aspectuoase, folosibile în diverse ocazii, la picnicuri. Pot fi procurate contactîndu-ne la telefoanele : **84.23.45** şi **84.24.40.**

Adresa : Str. Emil Racoviţă, 3–5, sector 4, Bucureşti.

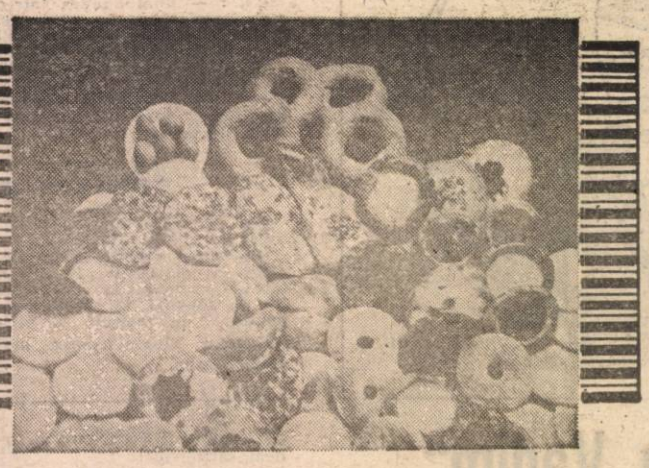

A apărut
Flacăra BIS
iulie 1991

- Strania materie a fiinţelor nevăzute
- Femei de milioane
- Iustin Capră, un mare constructor de maşini mici
- Hitler : de la Charlie Chaplin la Mircea Daneliuc

A ieşit de sub tipar o nouă ediţie a revistei
REBUS
– numerele 9 şi 10 de pe luna mai 1991.

DIRECTOR
George Arion

Flacăra

Redactor şef :
Ioan D. Goia
Secretar general de redacţie:
Eugen Mihăescu
■ PUBLICIŞTI COMENTATORI (17 00) : Dumitru Constantinescu, Horia Pătraşcu
■ EVENIMENT (25 42) : **Mihail Gălăţanu,** Petre Barbu, Paşcu Balaci, Radu Ciobotea, Alexandru Mihăilă.
■ DREPTURILE OMULUI (26 00) : **Roxana Paicu-Manolescu,** Valeria Dorneanu Elena Grecescu, Oltea Mutulescu, Corneliu Olteanu, Cristian Pavel, Mihai Stănescu
■ CULTURĂ – INVĂŢĂMINT (25 59): Mihai Săndoiu, Paul Vinicius.

■ **FLACĂRA BIS**
Redactor şef :
Dorin Gherghinescu
Secretar general de redacţie:
Liana Tatos
Liviu Timbus, Aurelia Boriga, Constantin Dumitru
(17 16 39)

■ **REBUS**
Redactor şef :
Tudor Octavian (14 57)
Secretar general de redacţie:
Alexandru Păsărin (20 36)
Adrian Mitu, Bogdan Vlad (14 57), Aurel Ştefan Alexandrescu, Mihai Zgubea, Simona Simzianu (20 36)

■ **FLACĂRA BASARABIEI**
Redactor şef :
Ion Zubaşcu
Secretar general de redacţie:
Dorin Sălăjan
Mihai Potîrniche (corespondent special din Basarabia)
(25 59)

■ **EDITURA FLACĂRA**
Domnita Ştefănescu (25 59).
■ FOTOREPORTAJ (25 28) : Elena Ghera, Gig Motoianu, Silviu Stan.
■ SECRETARIAT TEHNIC DE REDACŢIE (21 23, 14 53, 20 72) : **Mircea Popp,** Maria Bărbulescu, Alexandru Benga, Pompiliu Dumitrescu, Anton Ene-Filip, Gabriela Nicolescu, Sevghin Omer, Smaranda Petrea, Cornel Speriatu, Angela Ştefănescu, arh. Adrian Petrescu.
■ SECRETARIAT – ADMINISTRAŢIE (20 02, 25 58) : Dan Mircea Popa, Liliana Creţu, Mihaela Moroşanu, Eugenia Vasile.
■ PUBLIC RELATIONS (26 34): Ruxandra Onofrei
■ DIFUZARE
Manuela Vasiliu – 17 48 91 –

■ Adresa redacţiei şi administraţiei : Bucureşti, Piaţa Presei Libere nr. 1, cod 71311. Telefoane : 17 60 10, 17 60 20 (cu interioarele trecute in parantezele de mai sus) ; secretariat director : 20 02 ; redactor şef : 21 24 secretar general de redacţie : 17 16 39.

Cititorii din străinătate se pot abona prin ROMPRESFILATELIA. Sectorul export-import presă P.O. Box. 12–201, telex 10876, PRSFIR Bucureşti, Calea Griviţei, nr. 64–66.

■ **Administraţia:** EDITURA „Presa Naţională" S.A (ec. Ioan Ciucescu, ing. Stan Pelteacu).

■ **Tiparul : Imprimeria CORESI Bucureşti.**

16 pagini — 10 lei

Ne zbatem între datorie şi datorii

ANUL LXXXI
Nr. 33
14 august —
20 august 1991
BUCUREȘTI

COMITETUL SECUIESC
Municipiului Könyvtár
SZÉKELYUDVARHELY

Flacăra

SĂPTĂMÎNAL DE OPINIE, POLITIC, SOCIAL ȘI CULTURAL • ÎNFIINȚAT ÎN 1911

Incredibil
pag 4-5

LA TIMIȘOARA MILIȚIA ÎNARMA REVOLUȚIONARII

Deșteaptă-te, române!... Fotografii de EMANUEL TĂNJALĂ

In dreptul unuia din re „huligani", care se purta ca și cum ar fi fos beat criță, s-a oprit o mașină civilă. „Bețivul" a luat poziția de drepți și a raportat ceva scurt. Apoi s-a proptit iarăși intr-un stilp.
St

Misterul rachetei din Militari a fost dezlegat

Veți afla ce fel de rachetă a fost, cine a fabricat-o, cum se comportă o asemenea rachetă in aer și la sol, cum s-a desfășurat războiul electronic. (Pagina 2).

Italia

Un voiaj de groază

— pag. 15 —

P.C.R. dezgroapă testamentul lui Ceaușescu

pag 3

DOUĂ PAGINI DE UMOR:

Vacanța parlamentară „Chipărușul" de la Chișinău

— pag. 8–9 —

Margareta Pîslaru

Vă mai aduceți aminte ?

Începînd cu numărul viitor, revista „FLACĂRA" va publica fragmente din cartea domnului Dumitru Mazilu — „REVOLUȚIA FURATĂ" — in curs de apariție

Don' Costică, multimilionarul din Craiova

pag3

Hîrtia cu sacîz!

Ni s-a intîmplat un lucru pe care de acum înainte va trebui să-l socotim deja banal. Banal şi exasperant. S-a scumpit din nou hîrtia. Lanţul economic, tulburat şi aberant, şi-a spus cuvîntul Cei din pădure au cheltuielile lor, cei de la transport aşijderea. Fabrica de la Letea e îmbătrînită şi rămasă la stadiul comunismului bineştiut. Muncă puţină, organizare slabă, maşini betege. Inflaţia dă iama prin banii oamenilor care cer mereu alţi bani, într-un absurd al unei guri flămînde. Guvernul are şi el cheltuielile lui. Regimul ar vrea să se menţină. Şi iarăşi e nevoie de bani. Cu lopata. Bani de hîrtie care încep să fie tot mai mult doar hîrtii. Din ce în ce mai bune pentru tapet. Vă mai amintiţi de un roman al lui Erich Maria Remarque unde, în final, eroul, proprietar al unei valize cu bani, în perioada anilor '20 cînd inflaţia năruia Germania, disperat începe să folosească banii în loc de tapet? Curînd fabrica de hîrtie de la Letea va funcţiona doar pentru a face hîrtie de bani. Şi se va scumpi pînă într-atît hîrtia de tipărit bani încît va fi mai scumpă decît valoarea înscrisă pe ea. De altfel, cu monedele de 1 leu acest lucru s-a petrecut demult. Probabil că o monedă de 1 leu costă, luînd în calcul numai nichelul din ea, numai aliajul, peste 10 lei. Aţa e mai scumpă decît faţa.

Din dcest non-sens economic, social, dar mai ales politic face parte şi recenta scumpire a hîrtiei. Conform logicii evoluţiei (involuţiei) noastre economice, peste o lună sau două vom mai avea o scumpire. Şi încă una. Şi încă. Scumpirea hîrtiei este, fără îndoială, un test. O probă a dezastrului în marş. Material cu valenţe strategice, hîrtia sfidează piaţa liberă, dar nu din pricina de monopol. Letea nu e vinovată că hîrtia s-a scumpit. Acesta e adevărul şi de aici se porneşte atunci cînd trebuie văzută unde-i hiba unui atît de mare disconfort financiar, dar şi spiritual.

Scumpirea accelerată a hîrtiei este un fenomen ce-şi are rădăcinile în cele petrecute de la evenimentele din decembrie încoace. Deja această scumpire nu se mai produce pentru că aşa vrea guvernul, pentru că acest guvern ar vrea să sufoce presa. Atîta timp cît acest guvern are televiziunea în mînă, şi o are!, presa scrisă îl supără prea puţin. Mai mult decît atît, guvernul însuşi face eforturi să menţină preţul hîrtiei. Dovadă şi faptul că s-a putut discuta cu oameni din acest guvern. Actualii guvernanţi îşi dau seama că menţinerea preţurilor constante la hîrtie, zahăr, pîine, lapte înseamnă menţinerea lor la putere. Dar ei nu mai pot să facă acest lucru şi n-au putut niciodată. Bazîndu-se doar pe propagandă scoasă din arsenalul totalitarismului comunist, pe manevre tenebroase girate de poliţia secretă naţională şi, probabil, nu numai de ea, pe mituirea vremelnică a electoratului, membrii regimului Ion Iliescu – Petre Roman au cheltuit în numai un an, decembrie 1989 – decembrie 1990, circa 1 000 de miliarde lei. O sumă astronomică ce a vidat vistieria şi care a fost păpată în scopul menţinerii la putere. Atîta costă menţinerea la putere a unui asemenea regim, o mie de miliarde pe an, adică ceva mai mult de 4 miliarde dolari americani. Cine mai dă acesti dolari? Nimeni, firește, nu se îndeamnă în a sponsoriza incompetenţa cu lustru, setea de putere, o ideologie falimentară, amatorismul cu moţ tehnocratic.

În aceste condiţii a început producţia de bani de hîrtie. Singura care, de altfel, încearcă să funcţioneze, la o capacitate de cîteva sute de milioane de lei pe zi, tipăriţi şi împachetaţi şi care, culmea, se volatilizează şi ei. Ironia şi drama devin atît de accentuate încît sînt returnaţi de la topit banii uzaţi. Adică e o dreptate şi aici, bani de nimic cu înfăţişare de nimic. Chiar şi această umilinţă şi ar fi destul să facă din tot guvernul Petre Roman un guvern demisionar. E o chestiune absolut serioasă, hîrtia, cum am spus, e un test al viabilităţii economice.

Şi nu ne îndoim că producţia de bani de hîrtie va fi mărită în continuare. Vine campania electorală şi lumea vrea bani, fiii de marxişti din guvernul Petre Roman uitînd şi de data asta că formula „bani – marfă – bani mai mulţi" nu e depăşită. Logica dumnealor sare elementul central marfa, bizuindu-se doar pe duetul bani – bani mai mulţi care ne face să ne supărăm pe guvern cum că ar fi căpcăune şi ne-ar scumpi hîrtia pentru că nu-i plac articolele noastre. Şi într-adevăr ne supărăm, dar nu pentru că umblă cu pixul la kilul de hîrtie, ci pentru că face totul atît de prost, atît de neinspirat şi de nefericit încît ni se scumpeşte pînă şi hîrtia de ziar. Chiar, cît o mai costa leul nostru în ziua de azi? Cu circa 3 luni în urmă, un membru al guvernului anunţa că pe piaţă se află mărfuri pentru fiecare leu în circulaţie, de 9 bani. Ciţi bani face leul nostru? Tot atîţia cît şi cei care din decembrie 1989 încoace l-au gospodărit aducîndu-l la faliment. Şi-odată cu el şi statul şi pe noi toţi. Plătim, deci.

EUGEN MIHĂESCU ■

Poporul român nu este antisemit

Comitetul Director al Asociaţiei Ziariştilor Români a organizat marţi, 6 august a.c., la sediul Grupului pentru Dialog Social din Calea Victoriei, un colocviu pe o temă de actualitate: **Naţionalismul extremist în presă.** Au participat numeroşi ziarişti din presa independentă, membrii G.D.S. şi A.C. Nu au răspuns invitaţiei reprezentanţii Procuraturii Generale, ai publicaţiilor „România Mare", „Europa", „Naţiunea", „Azi". Probabil că ziariştii de la aceste publicaţii au considerat tema colocviului falsă, minoră sau le-a fost teamă ca nu cumva „legionarii şi vînduţii" de la G.D.S. să-i pună la zid şi să-i execute fără ştirea... poporului.

Pe parcursul celor două ore de discuţii s-a căutat să se demonstreze mecanismul ce permite apariţia în presă a unor articole cu caracter şovin, antisemit, incitator, cei prezenţi fiind de acord că în spatele acestor publicaţii se află forţe interne ce-şi doresc păstrarea stării de tensiune în ţară, izolarea României pe plan extern, compromiterea şi calomnierea opoziţiei, discreditarea presei independente. Aceste forţe nu pot fi decît elemente ale Securităţii, bine organizate, ce acţionează cu acordul şi sub tăcerea Puterii actuale. S-a subliniat faptul că poporul român nu este un popor antisemit, şovin.

Vorbind despre tendinţele separatiste ce se înregistrează pe continentul european, dl. Dan Constantin **(Libertatea)** ne-a anunţat că: „Iugoslavia e deja spartă!"... Sorin Ştefan **(Dreptatea)** a insistat asupra imaginii false pe care străinii o au despre Români, acuzînd în primul rînd elementele externe ce denigrează poporul român. Dînsul a spus că şovinismul nu are cauze interne, ceea ce a produs numeroase reacţii în sală. Dl. Ivan Gheorghe de la Uniunea Democrată a Romilor a invitat ziariştii la o conferinţă de presă ce se va organiza în cursul următoarei săptămîni. Maestrul Dan Grigore, timp de două ore, a mestecat gumă şi „şi-a făcut vînt" cu **Cotidianul** împăturit în patru. La acest colocviu s-a discutat mult şi degeaba.

PETRE BARBU ■

Viitor de aur ţara noastră are!

Într-o atmosferă clocotitoare, de înalte temperaturi la care s-a călit oţelul, 485 de membri delegaţi au transpirat simbătă, 10 august, pentru gloria Partidului şi-nflorirea României Socialiste. Epocala Conferinţă Naţională s-a transformat, cît ai bate din palme unanime, în mai trainicul şi mai solemnul Congres I al Partidului Socialist al Muncii, pentru care, fiindcă Marx ajută şi fără valută, era deja pregătită o frumoasă pancartă care, chiar dacă n-avea litere de foc, în ochii tuturor aşa se vedea.

Multe momente electrizante au emoţionat sala, făcînd să palpite inimile curate a trei foşti miniştri de interne, sufletele nobile ale nenumăraţilor generali de securitate, de armată, de rezervă, piepturile de aramă ale infocatelor activiste cu pionierii, cu UTC-ul, cu PCR-ul.

Din noianul de gînduri şi sentimente care şi-au dat mîna peste feţele asudate, dar fericite, ale acestor oameni ai muncii de partid şi de stat, s-au desprins ca un fir roşu ideile de amnistie a tuturor deţinuţilor politici cepex (care, aşa cum spunea o înimoasă profesoară de pe meleagurile lui Ştefan cel Mare „fiii şi fiicele acestui popor stau degeaba în spatele închisorilor"), ideile progresiste de renaţionalizare a ceea ce s-a privatizat prosteşte — atunci cînd vor lua frîiele acestei ţări şi n-or s-o mai lase de izbeliţe —, ideile de restituire individuală a cotizaţiei PCR — „adică să dea la fiecare fost membru acolo unde se află el astăzi."

Tovarăşul Verdeţ a avut şi alte idei.

Diverşi tovarăşi vorbitori au evidenţiat că guvernarea FSN a adus ţara în pragul dezastrului şi l-au criticat aspru pe Petre Roman, care, a zis Ianoş Fazekaş, bine-ar fi să-l sancţioneze cineva, că imediat după alegeri, i-a trimis o scrisoare tovarăşului Iliescu şi l-a avertizat că să nu-l mai pună cu nici un chip tot pe el prim-ministru că e tînăr şi n-are experienţă. Un alt tovarăş, fost prim-secretar de Argeş l-a apărat pe domnul Iliescu, pe care degeaba îl beştelesc alde Coposu şi banda lui că a chemat minerii, cum o să-i cheme Iliescu, „minerii au fost trimişi de bunicii lor de la Lupeni, care în '29 au fost împuşcaţi ca nişte ciini" (aici sala a explodat de hohote şi aplauze, cu ridicături în picioare şi cu strigăte entuziaste de bravo! şi a rîs înduioşat pînă şi tovarăşul Verdeţ).

Alţi diverşi tovarăşi au mulţumit cu lacrimi în glas revistelor „Europa" – prezentă la datorie şi îndelung aclamată —, „România Mare", „Totuşi iubirea" pentru lupta pe care o poartă, pentru profundul patriotism şi pentru curajul cu care abordează problemele. A fost felicitată Securitatea pentru că l-a trădat pe trădătorul Ceauşescu şi s-a zis să fie sprijinit SRI-ul „că şi acolo sînt mulţi tovarăşi de nădejde."

Reales la primul Congres, tovarăşul Verdeţ este chezăşia punerii în practică a măreţelor idealuri care au animat delegaţii, a respectării neabătute a Statutului votat în unanimitate.

OLTEA MUTULESCU ■

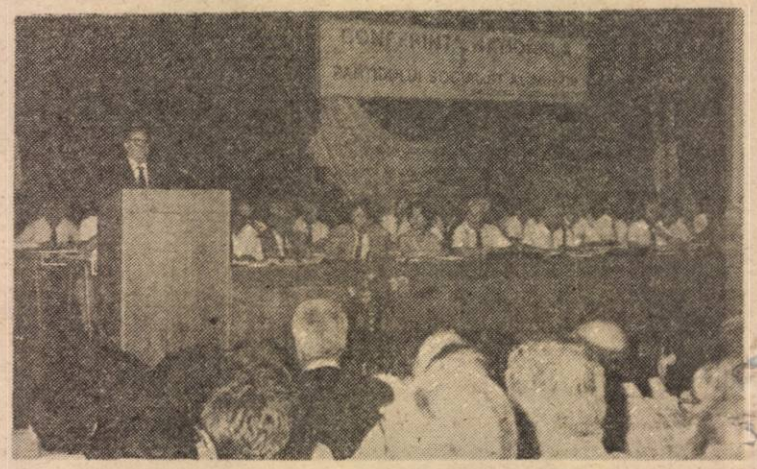

S-a lucrat după un scenariu

Tragerea este secretă!

Pentru că aspre mustrări se abat asupra ziarelor care nu au curiozitatea să întrebe anumite instituţii cu privire la anumite evenimente (referitor la care există inevitabil, o cît de confuză ori incompletă poziţie oficială), pentru că în numărul trecut al revistei noastre am depănat povestea unei rachete năzdrăvane, pe lîngă amintirile locuitorilor din cartierul Militari, martori ai exploziei din noaptea lui 22—23 Decembrie 1989, care a aruncat rămăşiţele cereşti ale proiectilului în curtea unei creşe, prezentînd şi nedumeririle lăsate fără explicaţie, deşi timp a trecut berechet; pentru că, în sfîrşit, promisesem cititorilor să luminăm misterul cu pricina, lansînd întrebările care îi frămîntă pe interlocutorii noştri, ei bine, pentru acestea toate ne-am îndreptat speranţele spre Ministerul Apărării Naţionale. Şi nu aşa, la întîmplare, ci tocmai Biroului de presă, care, după umila noastră părere este — în orice instituţie ce a simţit nevoia să şi-l înfiripe — locul de centralizare a informaţiilor ori măcar locul din care să ţi se îndrume părinteşte paşii spre departamentele capabile să satisfacă curiozităţile nesfîrşite ale jurnaliştilor.

Dar, cum socoteala din tîrg nu se potriveşte cu cea de la redacţie, la prima convorbire cu dl. lt.-col. Ion Moise a avut în loc de răspuns o întrebare —, candidă foarte şi tare de mirare —: „Păi, pe noi ne întrebaţi? Şi noi sîntem avizi de informaţie"... Ce coincidenţă fericită! Totuşi, dacă înţelegem că la Biroul de presă nimeni nu avea habar despre racheta explodată în Militari cu atît mai mult cu cît nu era singura nici din Bucureşti, nici din ţară — mai greu de priceput este de ce, după zece zile de conversaţie telefonică zilnică, disciplinatul departament n-a reuşit să ne pună la dispoziţie decît regretul că: „Nu se cunoaşte nimic despre acest eveniment, nu avem de unde să vă spunem nimic în plus". Ca să fim bine înţeleşi: nimic în plus faţă de ceea ce aflaserăm tocmai de la noi.

Cu toate că luase legătura cu Apărarea Antiaeriană, şi cu Apărarea Civilă, cu toate că a primit solemna promisiune că vom publica neabătut acest răspuns stupefiant, Biroul de presă M.Ap.N., a concluzionat: „Nu ştim de unde a căzut racheta şi nu putem face nici o supoziţie". După care, subiectul s-a considerat încheiat.

Încăpăţînarea ne-a făcut totuşi să ajungem pînă la cabinetul ministrului Apărării Naţionale, domnul Spiroiu. Ce-i drept, n-am vorbit personal, dar, cum i s-a comunicat prompt şi regulamentar cam ce ne interesează, n-a fost nici o problemă să ni se indice Comandamentul Apărării Antiaeriene (acelaşi pe care lt.-col. Moise îl solicitase, dar, după afirmaţia sa, fără sorţi de izbîndă). Încurcate căile Domnului şi mare nepriceperea călăuzelor!

A FOST UN RĂZBOI ELECTRONIC

După atîtea încercări ratate de a afla răspunsul la întrebări **(importante pentru cei aflaţi în focul exploziei nocturne din Decembrie)**, a părut surprinzător numărul de generali şi colonei convocaţi la Comandamentul Apărării Antiaeriene. Uşor miraţi de ceea ce domniile-lor consideră a fi prea puţin însemnat (uitînd probabil că atîta timp cît Puterea nu s-a ostenit să descifocească misterele Revoluţiei, acestea au devenit şi mai adînci iar setea de informare şi adevăr a oamenilor mai puternică), înalţii ofiţeri au dezvăluit următoarele:

- Fragmentele eşuate în curtea creşei din cartierul Militari s-au desprins în urma exploziei unei **rachete sol-aer. Care este într-adevăr de fabricaţie sovietică,** la fel ca o considerabilă parte din armamentul aflat în dotarea oastei naţionale.
- **Unitatea de rachete** de unde s-a executat tragerea **este secretă.** Evident, doar pentru civili, nu şi pentru comandamentul Apărării Antiaeriene.
- Un asemenea tip de rachetă nu explodează decît în aer, la peste 6 000 m; vizează numai ţintă aeriană, nepunînd în pericol obiective terestre; fragmentele prăbuşite în Militari s-au desprins după ce încărcătura de luptă a explodat — fapt absolut firesc avînd în vedere mecanismul de funcţionare a unui asemenea tip de rachetă.
- În Decembrie s-a simulat electronic un adevărat război. La Brăila, Constanţa, Bucureşti, în Oltenia au existat şi ţinte aeriene vizibile cu ochiul liber. Pe ecranele staţiilor de radio-locaţie nu mai pridideau să se facă văzute ţinte care, neräspunzînd la apelurile lansate, nu puteau părea decît inamice.
- Ţinînd cont de faptul că asemenea situaţii s-au înregistrat în întreaga ţară, mai ales prin preajma unor obiective importante — din punct de vedere atît militar, cît şi industrial — este limpede că s-a acţionat după un scenariu.

La întrebarea CINE este autorul diversiunii, CINE ar fi avut interes să provoace această uriaşă derută electronică nu-i greu de bănuit că există ÎNCĂ Biroul de presă care să ştie ori să vrea a răspunde.

OLTEA MUTULESCU ■

În loc să-și petreacă diminețile pe o bancă în Cișmigiu cu gîndul la ziua cînd îi sosește banii de pensie, dl. Nicolae Ion Bălășoiu, în vîrstă de 63 de ani, s-a hotărît, împreună cu alți tovarăși de luptă, să reorganizeze „pe baze noi" Partidul Comunist Român. Dl. Bălășoiu este un comunist cu un trecut glorios, de invidiat : a fost muncitor la Griviția pînă în anul 1947, apoi a fost trecut la Inspecția 2 L.S.C.F.R. Griviția Iași, ca șef de lot, și trimis la lucrările de la Salva Vișeu, punctul de lucru Telciu. A intrat în mișcarea muncitorească în iunie 1943. În septembrie 1946 a fost primit în rîndurile P.C.R. A fost secretar de celulă pînă-n 1948. A fost secretar de comitet de partid la Combinatul de sticlărie București și secretar al activității comerciale din Sectorul 3 București. În aparatul de stat a avut 18 funcții de conducere. În 25 de ani a fost director la 6 întreprinderi din industria sticlei.

Timp de două ore, dl. Bălășoiu, președintele Comisiei Centrale statutare a Comitetului de reorganizare a P.C.R., mi-a vorbit despre noul P.C.R., despre greutățile întîmpinate în reorganizarea partidului, despre încercările de recuperare a fostului patrimoniu P.C.R., despre o posibilă apariție a SCÎNTEII (15 august a.c.), despre viitoarea Conferință a partidului (septembrie a.c.), despre obiectivele partidului pentru realizarea unei „autentice democrații în România" — două ore de învățămînt politico-ideologic. Acest om mi-a vorbit cu un calm și o siguranță care m-au cutremurat. Parcă în decembrie 1989, nu s-a întîmplat nimic. Am crezut că e puțin... senil. La sfîrșitul convorbirii, trist, mi-am dat seama că mă înșelasem. Partidul Comunist Român pornește „pe un drum luminos și cutezător". Sper să nu ajungă nicăieri.

Partidul Comunist Român dezgroapă testamentul lui Ceaușescu

— Ce vă desparte de Partidul Socialist al Muncii ?

— În P.S.M., au intrat o serie de oameni care urmăresc posibilitatea de a reacapara posturi și funcții. Însuși pe Verdeț l-a interesat, din cele constatate de mine — de altfel mi-am și prezentat demisia în februarie 1991 din paritdul lui — l-a interesat deci, un mandat de lider al unui partid, ca să-și apere interesele personale. La fel și Dudaș și alții... În momentul de față la P.S.M. sînt oameni de bună credință, tineri, care au venit cu sufletul, dar sînt și cei din vîrsta a treia cărora le pare rău după avantajele care le-au pierdut. Nu-l pot contesta pe Anton Moisescu care, într-adevăr, e un comunist. Am căutat împreună cu el să reevaluăm capitalul P.C.R., dar n-am izbit de rezistența și reculul unor astfel de oameni : Verdeț, Dudaș... Oamenii aceștia n-au urmărit viața politică a partidului, ci interesele personale. Poziția lor este revanșardă.

— Ce lucruri bune a făcut P.C.R. în ultimii 45 de ani ?

— Tot ce se vede cu ochiul liber, tot ce se simte... Eu am organizat și condus o grupare ilegală în 1985, numită Partidul Socialist Liber Unitar, compusă din 36 de oameni și am acționat nu împotriva P.C.R., sau a lui Ceaușescu, ci împotriva sistemului dictatorial. Acțiunile întreprinse de grupare, împreună cu oamenii de bine, pot fi confirmate de oamenii din blocurile N 20, K 14, cartierul Balta Albă, și din alte cartiere ale Bucureștiului. Am trimis 15 scrisori de protest în anii '86—'89 conducerii de partid și de stat, personal lui Ceaușescu.

— Care este vîrsta medie a membrilor partidului ?

— Nici unul nu depășim 65 de ani. Cel mai tînăr are 32 de ani. Majoritatea sînt oameni. (sic !) intelectuali tehnici și muncitori.

— Ați pomenit mai devreme numele unui comunist adevărat, cel puțin așa îl considerați dv. : Anton Moisescu. Considerați că dl. Ion Iliescu a fost un bun comunist ?

— Nu mă pot pronunța, deoarece mai am de verificat pentru mine, personal niște elemente ; modul cum s-a comportat în ziua de 22 decembrie. Îl judec cu rezerve. Am fost în C.C., în acea zi, personal am stat lîngă dînsul cîteva minute...

— Vă cunoașteți ?

— Am avut o legătură minoră. Eu fiind director la una din fabricile de sticlărie și dînsul director la **Editurii Tehnice**, mi-a facilitat editarea unui catalog de produse tehnice. În rest nu ne-am cunoscut.

— Să revenim la întrebare...

— Datorită unor întîmplări care mi s-au părut ciudățenii, încă nu mă pot pronunța dacă dînsul este sau nu este un bun comunist.

— Dar a fost un bun comunist ?

— Da, a avut o comportare demnă. Dacă cineva vrea să i se confirme lucrul acesta, poate să meargă la Iași sau Timișoara și va găsi multe regrete după plecarea lui Iliescu din funcțiile avute. Comportamentul lui nu poate fi contestat pentru perioada respectivă.

— Ce părere aveți despre evenimentele din 13—15 iunie '90, avînd în vedere că vă declarați un partid al muncitorilor și în acele evenimente au fost implicați și muncitorii ?

— Vă referiți la mineri... Să știți că nu a fost cea mai deosebită reacție a muncitorilor. Ochii mei au văzut în 1945 o revoltă mai puternică în Piața Regală, cînd a tras Rădescu în muncitori. A împușcat șapte muncitori, trei erau de la Griviția. Vreau să spun cu ocazia asta, ferească Dumnezeu să iasă muncitorii în stradă pentru nemulțumirile care se creează datorită destabilizării...

— Considerați că Piața Universității a fost un fenomen destabilizator ?

— Da, da... intenția a fost bună, dar finalul a fost rău.

— Intenția Pieții ?

— Da.

— Dar Piața a susținut punctul 8 din Proclamația de la Timișoara !

A fost declarată zonă liberă de comunism. Cum se împacă lucrul ăsta cu ce mi-ați declarat mai sus ?

— În primul rînd nu a existat punctul 8 ! Asta a fost o înscenare pentru a înșela muncitorii, pentru că în final, cum s-a dovedit, Piața a fost prezentată exagerat față de situația reală.

— Ce înseamnă a simți comunist ?

— A simți comunist înseamnă cinste, corectitudine, dăruire, muncă și respectarea principiilor ideologice ale partidului comunist.

— Cum vedeți privatizarea în economie ?

— Trebuia mai întîi să aibă loc un act de deznațională-zare. Dacă vrem să avem o piață liberă, trebuie să sprijinim sectorul de activitate privat. Avem experiența perioadei de mandatariat. Dacă mandatariatul se dezvolta mai departe, noi acuma eram mai dezvoltați decît Germania. La ora actuală întreprinzătorii sînt limitați, nu li se permite posibilitatea de extindere, de dezvoltare — vorbesc ca un om care a lucrat în comerț. Structura organizatorică actuală stimulează corupția și nu stimulează interesul întreprinzătorilor. Nu e nevoie neapărat să importăm capital, trebuie să ne realizăm capitalul autohton. Sîntem prea inteligenți ca popor ca să nu realizăm un capital propriu. Nu e nevoie să întindem mîna după capitalul străin.

— De ce sînteți comunist ?

— P.C.R. înseamnă pentru mine toată viața. Viața mea este P.C.R. Elementul de influență în viață, pentru a trăi, este această năzuință : realizarea obiectivelor politice ale acestui partid. El este un partid al celor mulți, obidiți, săraci. Dacă nu era P.C.R., foarte mulți astăzi se găseau „la coada vacii" în continuare.

PETRE BARBU ■

PRIVATIZAȚI CELEBRI

Don'Costică ultramilionarul

Personajul pe care vi-l prezint în cele ce urmează poate părea inventat sau scoborît din Caragiale. El este însă real și are toate șansele să întruchipeze trăsăturile patronului din zilele noastre. Ca atare : e milionar (deocamdată), face politică liberală, carte știe foarte puțină, dar are școala vieții, e volubil, candid și șmecher, umblat prin lume, s-a întreținut cu senatori și miniștri, e oltean, are un magazin de desfacere și comercializare a cărnii și a produselor din carne (firma „La Costică" — S.R.L.) la Craiova și / un restaurant, tot la Craiova („Palas"). L-am cunoscut la 1 august, așteptînd să ne primească Primarul sectorului 6. Dl. Costică avea o groază de hîrtii, toate cu semnături de foarte de sus (Cîmpeanu, Iliescu, Roman, Rațiu) ca să deschidă un magazin de carne „și pentru amărîții ăștia de bucureșteni" și venise la Primărie pentru atribuirea unui spațiu corespunzător.

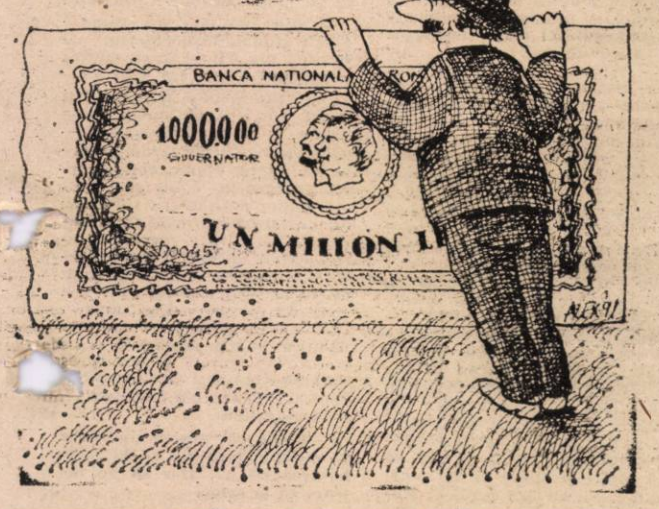

„Românul n-are conștiință, e hoț !"

— Dom'le, cînd a auzit Petre Roman că sponsorizez copiii ăia bolnavi de cancer de la Fundeni, pe loc mi-a dat aprobarea. Mi-a propus să sponsorizez și copiii handicapați din societatea pe care au înființat-o feseniștii din Parlament, „Alexandra" îi zice. Nici 8 minute n-a durat și mi-a semnat. Auzi, bă frate, îți semnează un prim-ministru și, mă scuzați, și o secretară mă ia că „cine-i Petre Roman, fir-ar freza lui a dracului, păi se întîmpla așa ceva pe vremea lui Ceaușescu ?

— Ați vorbit personal cu Petre Roman ? întreb eu admirativ.

— E pretinul meu, mi-a spus că într-o lună vinde tot. Are și el dreptate cu privatizarea asta, nu se mai poate, că ulte, dacă le-a dat la unii restaurante numai cu 3 000 de lei taxă de înscriere, ăia au vîndut mijloacele fixe și **alocația de gestiune** (s.n.) și-au fugit în Turcia. Aia-i, dom'le, românul n-are conștiință, e hoț. Păi mă uitam ce porcării de carne se vînde în București și la ce prețuri, curată hoție. Să vedeți ce marfă e în magazinul meu din Craiova sau în magazinul lui Cămătaru (Fotbalistul ? întreabă cineva. Da, fotbalistul și nu numai el, dar și Gică Popescu are). Mamă, dacă deschid magazin în București, gata, nu mai am treabă cu Bucureștiul, că de un salam de Sibiu gratuit și un ministru are nevoie.

„Iliescu și Cîmpeanu se au ca frații, sînt pe felie !"

Fără să-l întrebe nimeni, dl. Costică povestește cum a ajuns milionar :

„Eu am lucrat o vreme la Hamburg, la patron. De acolo am venit cu niște cheag, dar bani mulți n-am avut la început, dar m-a ajutat Cîmpeanu, săracu', da' și eu i-am pus poza în magazin. Știți, eu m-am înscris la liberali, așa că m-am dus la Cîmpeanu. Ce-i, tinere, îmi zice. Îi spun ce vreau. Stai că te rezolv eu imediat. Dă-mi-l imediat pe Iliescu, îi spune secretarei (avea secretara asta a lui Cîmpeanu niște picioare, să mușți din ele ca din ionatane). Ce-o fi vorbit cu Iliescu, nu știu, adevărul, e că-mi scrie pe cerere : „Domnule ministru, rog aprobați prezenta cerere. Cu mulțumiri anticipate, Radu Cîmpeanu".

Atunci am văzut eu că Iliescu și Cîmpeanu se au ca frații, sînt pe felie, cine zice că nu-i așa, îl scuip în ochi.

„Păi ce ? E de glumă să ajungi la un ministru ?

Acuma mă gîndeam, că m-a luat unul la rost, cică rupe cererea, pe mă-ta de oltean, că nu ți-o aprobă Petre Roman dacă ești cu liberalii, mă gîndeam că n-o să fac nimic. Mă sui în tren, cînd ajung în Gara de Nord îmi dau seama că nu știu la ce ministru să mă duc cu hîrtia de la Cîmpeanu. Vorbeam singur, aiuram, păi ce, e lucru de glumă să ajungi la un ministru ? Mă vede un bătrîn, mă-ntreabă ce-i, îi spun și îmi zice că mă ajută el, cică ministrul de finanțe se ocupă cu așa ceva. M-a dus bietul moș, mînca-i-aș sufletul, 5 000 de dolari aș da pe moș azi. Acolo, poliție, nene ! Băi, frate, era ministrul Pățan, ăla de l-a dat afară, că zicea că-i nomenclaturist ; cînd a auzit că sînt din partea lui Cîmpeanu și Iliescu, m-a luat gagiul, m-a dus pe la toți miniștrii și mi-a dat ce n-a dat la nimeni în țară, adică și carmangerie, și măcelărie, și producție, și comercializare. M-am dus la Craiova, acolo altă belea, mi-a dat pe o stradă... Făgăraș. Am băgat f'o 10 000 acolo, m-am lăsat păgubaș, nu era corespunzător.

„Prefectul a stătut în poziție de drepți"

Aud că vine Cîmpeanu la Craiova, cu Stănculescu, cu toți. M-am dus și eu în sala de la P.N.L., unde ținea el discurs. Dom'le, m-a cunoscut, n-am văzut ce cap electronic ! Ia vino încoace, tinere, zice, chiar alaltăseară vorbeam cu dl. Iliescu de tine, ce-ai făcut, de ce n-ai mai venit la noi, că noi te ajutam. Ai mai întîmpinat greutăți ? Cînd aude, zice că se duce direct la prefectură și mîine să trec pe la prefect și eu. Băi, frate-meu, cînd m-am dus la prefect, a stătut în poziție de drept, a chemat toți directorii, pe directorul Preda de la Comerț, pe ăla de la C.S.M. Alimentara a județului Dolj. M-a rezolvat, dom'le !

Cugetările d-lui Costică despre democrația noastră

„E așa un aus (a se citi haos !), că m-am săturat, nici nu știi cu cine să te judeci, te poartă de la unu' la altu' te saturi de vorbă cu unu' și cu altu' și nici unu' nu te lămurește. Parcă-s capiați, ca țînțarii după ce au dat avioanele cu prafuri să-i omoare. Toți sînt pe interes. La noi la Craiova au murit două fete, erau tocmai de la medicină, au cumpărat brînză de la țărani și ăia o închegaseră cu vitrion. Uite de ce se ține țăranul român, da' nu el e dă vină, dă vină sînt ăia care ar trebui să-i controleze, dă vină sînt ăia care nu dau legile care trebuie".

VALERIA DORNEANU ■

Incredibil

LA TIMIȘOARĂ — MILI

Corespondentul Publicațiilor „Flacăra" la Timișoara, domnul Radu Ciobotea, prezintă cititorilor noștri două materiale de senzație. Și nu e vorba de interpretări reporterești, de presupuneri, de documente mai mult sau mai puțin falsificate, ci de mărturii ale unor oameni care nu pot fi bănuiți nici pe departe că stau rău cu memoria. Instituția-fanion a represiunii de ieri și de azi în România, Ministerul de Interne, se apără în fața opiniei publice prin două relatări (credibile ?).

Cine-a tras, ce s-a întîmplat, totuși, atunci ? Iată o întrebare asupra unei realități pe care am trăit-o și despre care, cu cît ne depărtăm în timp, știm, paradoxal, tot mai puțin.

Sînt textele prezentate mai jos o diversiune ? Citiți-le și încercați să deslușiți singuri. Vă mulțumim !

— Domnule Ioan Curuțiu, am senzația că sînteți unul din personajele cele mai ciudate ale revoluției timișorene. Ați fost în stradă încă din 16, ați intrat printre primii în comitetul județean de partid pentru a dialoga cu Constantin Dăscălescu, v-ați aflat la Operă în momentele constituirii Frontului Democratic Român, în al cărui comitet executiv ați fost, de altfel, membru. O parte din conducătorii de atunci (Claudiu Iordache, Lorin Fortuna, Petrișor Mlorar) au făcut, după 22, pasul înainte, intrînd în politică, la nivel central sau local. Alții (Ioan Ghica, Alexandru Ciura, Aurel Ghile, Ioan Savu) au făcut pasul înapoi redevenind — aproximativ — ceea ce au fost și păstrînd doar amintirea acelei uluitoare răsturnări. Dumneavoastră sînteți singurul care ați făcut pasul lateral : ați intrat, cu gradul de maior, în Ministerul de Interne. Întîmplător, tot dv. sînteți deținătorul unei informații pe cît de puțin cunoscute, pe atît de senzaționale : acea că, încă din 20 decembrie, revoluționarii din baiconul Operei au primit arme de la forțele polițienești. Adică de la cei care ar fi trebuit — nu ? — să apere regimul la putere.

— Absolut real. O singură precizare : nu sînt singurul deținător al informației respective. Faptul era atunci, de oarecare notorietate și, în plus, nu puteau să nu știe acest lucru liderii F.D.R. și, desigur, chiar revoluționarii care au primit respectivele arme.

— Să începem cu începutul.

— În 16 decembrie mă aflam în Piața Maria. Evenimentele sînt cunoscute, deci n-are rost să vi le relatez. În acea seară se transmitea din om în om îndemnul ca a doua zi, la ora 10, întregul oraș să iasă în stradă. Am ieșit, cu familia, a doua zi. După-amiaza am asistat la spargerea vitrinelor. Am remarcat că, în dreptul unuia dintre „huligani", care se purta ca și cum ar fi fost beat criță, s-a oprit o mașină civilă. „Bețivul" a luat poziția de drepți și a raportat ceva, scurt. Apoi s-a proptit iarăși într-un stîlp.

— Interesant. Unde vă aflați cînd a început să se tragă ?

— În Piața Libertății. Acolo, în jurul orei 17,30, soldații de la Casa Armatei au deschis focul cu muniție de război. Am văzut, lîngă mine, primul împușcat — un moldovean pe care cîțiva manifestanți l-au dus la Clinicile Noi. În Piața Libertății au căzut mulți... Tot acolo i-am întîlnit (fără să-i cunosc, la început) pe lt. col. Nicolae Milcovici de la Centrul militar (aflat în stradă, în ținută civilă), pe Pompiliu Alămorean (viitorul primar al Timișoarei), pe Ioan Ghica, Alexandru Ciura, Aurel Ghile, pe inginerul Ciotescu — viitori lideri ai F.D.R. La Catedrală l-am cunoscut pe Ioan Marcu. Încă din seara de 17 am discutat — în acest grup — despre greva generală în 18—19 urmată de ieșirea în stradă — în 20.

— Acest „grup" îl includea și pe lt. col. Milcovici ?

— Da. Am impresia că, la ora aceea, armata era scindată. Mă rog, am zis impresia, nu certitudinea.

— Observ. Ce s-a întîmplat în 20 ?

— Extrem de multe. Au sosit primele coloane de manifestanți conduse de Ioan Marcu — coloane cu care am încercuit comitetul județean de partid. În același timp a fost ocupat sediul Operei de echipa condusă de Lorin Fortuna, Claudiu Iordache, Ștefan Ivan și alții. La comitetul de partid mă aflam eu, împreună cu Ioan Marcu, Ioan Savu, Alexandru Ciura, Ioan Ghica, inginerul Lăzărescu de la IPROTIM, Novac (Novac nu mai știu cum) de la ILSA, avocatul Petre Petrișor. Aproximativ în această formulă am urcat la Constantin Dăscălescu. **Apăruseră deja trei arme luate din mașinile parcate acolo — arme pe care am vrut să le predau milițianului de la intrare. Respectivul s-a speriat și a luat-o la fugă, așa că am lăsat „jucăriile" în paza lui Sorin Oprea. După plecarea lui Dăscălescu m-am dus la Operă unde, la prima ședință a Comitetului executiv al F.D.R., am fost numit șef al gărzilor revoluționare.**

— O precizare : unde lucrați în acea perioadă ?

— Eram subinginer la Direcția județeană a I.A.S.

— Perfect. Să continuăm.

— La cîteva minute după numire — tocmai organizam paza Operei și patrulele de stradă — mi-au fost aduși doi ofițeri M.I. care mi-au spus că afară se mai află doi colegi de-ai lor. Am ieșit și i-am întîlnit pe locotenenții majori Croitoru și Enache de la Miliția T.F. Le-am cerut armele. Enache mi-a dat un pistolet cu două încărcătoare pline și mi-a propus o întîlnire cu colonelul Medrea, șeful Miliției T.F.. Timișoara (nota red. — acum general, locțiitor al șefului Departamentului Poliției). Colonelul Medrea se aștepta la această vizită. **Avea pregătită o scrisoare de adeziune la FDR.** La cererea mea, mi-a dat un act în care scria că am preluat pistoletul și muniția din depozitul M.I. I-am spus că mai avem nevoie de arme și de sprijin efectiv din partea lor. M-a asigurat că ne va ajuta. Într-adevăr, în scurt timp o mașină a M.I. ne-a adus, la Operă, încă șapte pistoale mitralieră și trei stații radio, cu proces verbal, cu seria armei etc. Din acel moment am ținut legătura prin stație cu Miliția T.F.

— Se ivesc, aici, cîteva întrebări. Împotriva cui v-a înarmat miliția ? La ordinul cui? Iertați-mă, dar detaliul ăsta zăpăcește tot echichierul acelor zile, atît de laborios reconstituite în proces. Din unele depoziții (printre care chiar a lui Ion Coman) rezultă că în noaptea de 20 și apoi în cea de 21, comandamentul de la Divizia 18 Mecanizate (în frunte cu

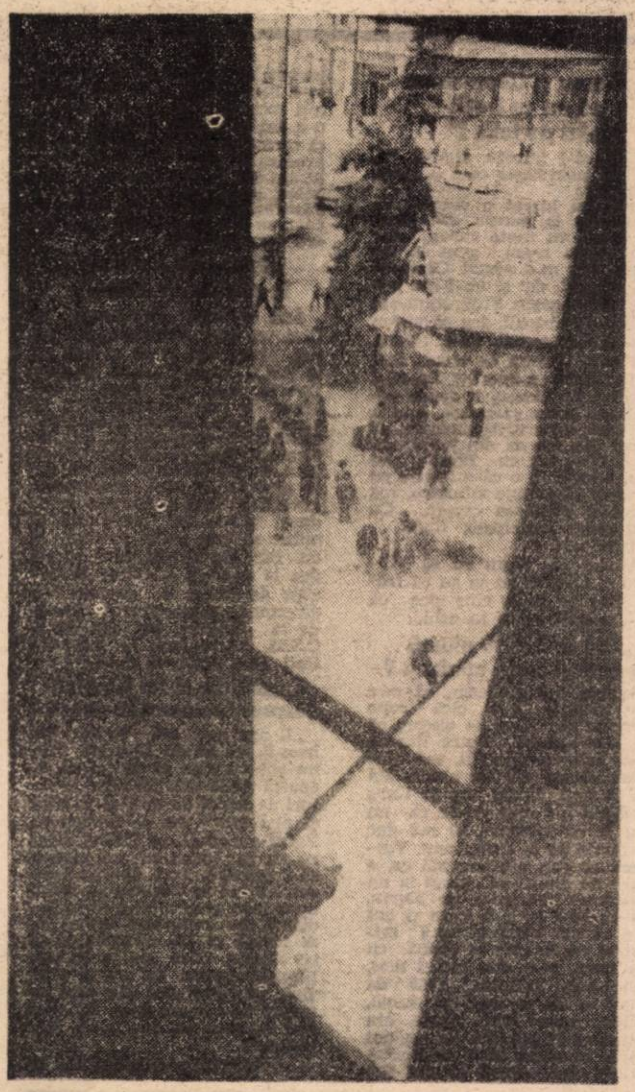

Procesul celor 24

M.I.

— Domnule colonel Ștefan Demeter, v-am ascultat recent vorbind în calitate de martor. N-am înțeles prea bine — martor al cui ?

— Am fost citat, în iulie a.c., ca martor al apărării.

— Sînteți un martor important. Un martor-cheie. Ca șef al biroului de servicii și inzestrare al (atunci) Inspectoratului județean Timiș al M.I. dețineați controlul asupra tuturor mișcărilor, de la dotarea cu arme și muniții pînă la ieșirea și intrarea mijloacelor de transport. Omul cel mai important în caz de alarmă.

— Alarma din 16 decembrie n-a respectat regula. Orice alarmă, din ordinul ministrului, pesupunea ridicarea armamentului, măștilor de gaze, bagajelor, mîncării pe trei zile. În proces nimeni n-a subliniat faptul că, la alarma din 16 decembrie, ordinul a fost să nu se ia nimic. În 16 nimeni — nici ofițerii prezenți în piața Maria — nu era înarmat. A intervenit doar plutonul format din **30 de** subofițeri de la pază și ordine și sectoriști (adică oameni nepregătiți pentru așa ceva). Efectivele M.I. alarmate și prezente în unități puteau lichida — fără arme — piața Maria în maximum o oră. Mă refer la trupele de grăniceri, la trupele de securitate și la efectivele Inspectoratului. Pe o stradă de 450 metri lungime și 11 metri lățime — cum era cazul în Maria — manifestația cîtorva sute de oameni putea fi sufocată fără nici un foc de armă.

— Adică cei 30 de scutieri au făcut o luptă de operetă ?

— Adică s-a dat ordin să **nu** se intervină cu alte forțe. Așa cum nu s-a intervenit nici pentru stoparea primei manifestații anti-Ceaușescu din Timișoara, deviată din bucuria calificării la Coppa del Mondo, în noiembrie 1989,cu cîteva zile înaintea Congresului XIV. Ceea ce vă spun e absolut verificabil.

— Știu. Dar în același timp e foarte ciudat. Inspectoratul de Interne din Timiș făcea cumva dizidență ? Cine era USLA ?

— Noțiunea de USLA nu mai există din 1980. Securitatea dispunea — în termeni exacți — de un serviciu de gardă, escortare și luptă antiteroristă pentru aeroportul Timișoara, plus un pluton antiterorist (format din tineri ofițeri) care nu a acționat în timpul revoluției — respectivii ofițeri neprimind această misiune. Echipamentul de luptă antiteroristă nici n-a ieșit din magazie. Așa cum n-a ieșit din magazie nici muniția chimică. Pentru mine este absolut inexplicabil de ce s-a cerut muniție chimică de la Sibiu cînd aveam destulă în depozitul Inspectoratului.

— Poate că armata începuse să renunțe încă din 17, la colaborarea cu dv. Dar să ne întoarcem la arme.

ȚIA ÎNARMA REVOLUȚIONARII

gen. Ștefan Gușe) pregătea o acțiune de comandă pentru capturarea liderilor F.D.R. Tot din depoziții mai aflăm că, în acest scop, armata a cerut sprijinul Securității care a răspuns că ofițerul care se ocupă de Operă e în concediu și, în consecință, nu poate ajuta cu nimic. Concomitent, iată că revoluționarii primesc arme, cu proces verbal. Iată că apare — în aceeași noapte — o scrisoare de adeziune...

— ...urmată, în dimineața de 21, de o alta, semnată de Inspectoratul județean Timiș al M.I. Aceste documente există (procesul verbal îl puteți vedea și dumneavoastră) și pot fi consultate oricînd.

— Domnule maior, ori dv. jucați acum pe cartea Internelor, ori Internele au jucat atunci pe cartea F.D.R. Dacă a doua variantă va fi validată de justiție și de istorie, atunci partida din decembrie se reconstituie altfel. Căci, pînă la urmă, n-a cîștigat F.D.R., ci F.S.N. Nu Lorin Fortuna, ci Ion Iliescu. Nu Iulian Vlad, ci Nicolae Militaru. Întîmplător, la ora actuală F.S.N. e guvernamental, iar F.D.R. e în opoziție. Dar să ne întoarcem la acel decembrie, încercînd să fim absolut obiectivi.

— Datorită acelor stații, ajutorului Miliției T.F. și a C.F.R.-ului, am aflat din timp despre sosirea celor 20 000 de ciomăgași din Oltenia și ne-am putut pregăti pentru întîmpinarea lor, în dimineața zilei de 21.

— Ce s-a întîmplat cu armele ?

— După 22 armata ne-a dezarmat și a preluat controlul. Din armele noastre nu se trăsese nici un foc. Dar faptul că le-am deținut a fost foarte important.

— Din 22, însă, povestea vieții dv. se schimbă.

— Da. În acea zi Comitetul executiv al F.D.R. m-a numit șef al Poliției Municipiului Timișoara — funcție în care am fost recunoscut și de Garnizoana militară în 25 decembrie. La sosirea mea, la inspectorat ardeau documente și se recuperau arme. Din ordinul Garnizoanei, nici un cadru al M.I. nu avea dreptul să poarte armă. **Așa a trebuit să luptăm cu teroriștii.** Îmi amintesc că, în noaptea de 22, am plecat cu trei mașini în căutarea teroriștilor din zona Uzinei de Apă. Singurii care aveau arme erau soldații M.Ap.N. Eram în cămașă albă, cu cravată. O țintă sigură. Am coborît din mașină în plin cîmp, încercînd, la lumina farurilor, să scotocim toate tufișurile din care se trăsese. După cîțiva pași, trei subofițeri de miliție (și ei, desigur, dezarmați) m-au încadrat. Din orice direcție s-ar fi tras, ei cădeau primii. Asta m-a impresionat. Hotărîrea de a rămîne în cadrul Internelor a fost una subiectivă, luată în acele momente. Cum s-ar zice, am mîncat prea multă pîine amară cu oamenii ăștia, ca să mai plec.

— E adevărat că, din decembrie '89 pînă în aprilie '90 Inspectoratul a fost păzit de gărzi muncitorești ?

— Da. E un lucru cunoscut. De altfel, asta a creat multe animozități în rîndul unor cadre M.Ap.N. care ne-au acuzat că refuzăm instalarea lor în inspectorat — pentru pază ! —, dar acceptam „dictatura muncitorimii". O preferam, însă, unei dictaturi militare.

— Care este poziția dv acum, — ca maior M.I. — față de convulsiile social-politice ale Timișoarei ?

— Aceeași. Deși lucrez în biroul de servicii și înzestrare — deci nu mai am atribuții operative — susțin ideea colaborării cu toate forțele politice și civice și a neintervenției poliției împotriva mișcărilor organizate în stradă. Cred, încă, în posibila înfăptuire a idealurilor din decembrie.

— Sînteți optimist, domnule maior. Vă mulțumesc pentru răspunsuri.

— MARTOR INCOMOD

— În 17 decembrie, după teleconferința cu Ceaușescu, am primit ordin să distribuim armamentul din dotare pentru apărarea incintei Inspectoratului. În același timp, s-a dat ordin să nu se deschidă focul, chiar dacă manifestanții escaladează gardul.

— ...decît la picioare ?

— Nu domnule, am spus clar: să nu se deschidă focul. Să vă mai spun ceva : am doi copii. Amîndoi erau în stradă. Puteau ajunge aici, la Inspectorat. Ce făceam ? Trăgeam la picioare ? Și — presupunînd absurdul — după ce tragi o rafală la picioare și primul rînd a căzut, cum o mai tragi pe a doua, tot la picioare ? Nu le zbori creierii ălora de jos ? Chestia asta cu trasul la picioare e o tîmpenie. Deci, ordinul a fost clar : nu se trage. Nici în sus, nici în jos. Deloc.

— Din 18 decembrie au funcționat în Timișoara opt „D"-uri ale Inspectoratului de Interne și 12 ale armatei. Susțineți că aici dispozitivele n-au tras ?

— Răspunsul o să vă șocheze. Muniția „D"-urilor este intactă. Se vorbea mult despre omorul făptuit de maiorul Veverca, șeful D-ului de la Spitalul județean. Astăzi se știe că „mortul lui Veverca" trăiește și umblă prin Austria. Altceva : în 17 și 18 cerul Timișoarei era plin de trasoare. Multe, trase în sus, au revenit — pe traiectoria curbă — tot în oraș, în ziduri, în ferestre, poate au nimerit și oameni. Cînd e vorba de mulțime nu poți trage în sus. Gloanțele alea tot jos ajung. Și acum surpriza : **trupele de interne n-au folosit nici un trasor.** Altceva : primul reprezentant al armatei (dl. col. Viorel Oancea) a vorbit de la balconul Operei în 22 decembrie. Inspectoratul de Interne a transmis **în 20 decembrie** adeziunea la mișcarea revoluționară și la F.D.R. **(N. red** — afirmație confirmată de dl. Dorel Curuțiu, revoluționar aflat atunci la Operă).

— Deci, în 20 Internele trădau partidul ?!

— În 20 țineam legătura cu balconul Operei prin stație (!) În 21 o parte din cadre a vrut să depună armamentul. Generalul Nuță a respins propunerea. În 22 dimineața armamentul a fost depus la magazie **fără ordin.** Mai precis, ordinul a venit la cîteva ore după ce acțiunea începuse.

— Iertați-mă, domnule colonel, n-am înțeles prea bine o chestiune : în 22 decembrie Inspectoratul Județean al M.I. avea muniția completă ?

— Da. Așa am predat-o armatei.

— Cum puteți dovedi această afirmație ?

— Foarte simplu. Muniția noastră de 7,62 e îmbrăcată în cămașă de alamă. Muniția armatei — în tuburi de oțel lăcuit. Nu putea fi schimbată. Toată muniția de 7,62 în cămașă de alamă era — și este — în depozit. E adevărat însă și faptul că, la inventarul făcut după misterioasa etapă teroristă (perioada 3—8 ianuarie 1990) am constatat și lipsa a trei pistoale „Carpați" din care unul aflat în dotarea primului-secretar și a 1 800 de cartușe pentru pistoale de acest tip. Pînă la data de 8 ianuarie au fost recuperate toate celelalte arme, inclusiv cele 148 de pistoale mitralieră care lipseau, încă în 3 ianuarie, din dotarea noastră. Cu sprijinul armatei am reușit să le găsim aruncate prin canale, în parcuri, atîrnate în arbori, lăsate în stații de tramvai.

— Cu ce arme s-a tras în decembrie ?

— După muniția folosită și zgomotele auzite în oraș, rezultă clar că pînă în seara de 22 decembrie s-a tras cu pistoale mitralieră model 1963, de 7,62. Nu s-a folosit muniția „Dum-Dum" cu vîrf exploziv, interzisă de Tribunalul de la Haga. Din 1989 și armamentul „Stecikin" care folosea muniție de 9 mm scurt a fost retras din toate inspectoratele județene ale M.I. S-a vorbit mult despre gloanțe vidia. Nu există gloanțe vidia. Motivul e simplu: materialul vidia e foarte casant și ar distruge țeava armei. Este, deci, pe cît de inutil, pe atît de scump. „Exemplele" prezentate ca „gloanțe vidia" erau, de fapt, miezuri de oțel ale gloanțelor de 7,62. După 22 decembrie, din cîte mi-am putut da seama după zgomot, s-a tras din diverse puncte ale orașului (nicidodată aceleași) cu arme automate speciale folosite de armatele occidetnale, de calibrul 5,6 — cu colector de tuburi și ascunzător de flăcări. Spre deosebire de armele noastre, cele despre care vă vorbesc fac un zgomot mai estompat (fiindcă ascunz/ătorul de flăcări reduce și zgomotul impușcăturii) și au trei poziții : foc-foc, foc automat și foc în serie de trei. Rafalele pe care le-am auzit în zona ieșirii spre aeroport, apoi în fața Inspectoratului și apoi — progresiv — spre centrul orașului erau seci, în serie de trei. Ele au apărut la cîteva minute după ce aeroportul ne-a semnalat prezența a trei elicoptere care desantează (probabil) grupuri de comando. Singura dovadă că s-a tras cu astfel de arme o constituie un tub de 5,6 găsit de o echipă a subunității M.Ap.N. care a urmărit trăgătorii aflați în mișcare rapidă în zona blocurilor din jurul Inspectoratului. „Proba" aceasta se află în mîinile armatei (am văzut-o), dar din cîte știu, n-a fost prezentată Procuraturii militare. De precizat, de asemenea, că nici asupra armamentului recuperat pînă în 9 ianuarie nu s-au făcut expertize balistice. Nu s-au păstrat în spitale, nici gloanțele care au ucis sau au rănit. Ceea ce e foarte rău și chiar contrar legilor aflate, și atunci, în vigoare. Erau probe care ar fi putut dovedi cu precizie din ce armă s-a tras pînă în 22.

— Să revenim la muniția M.I. Nici după 22 n-a fost folosită ?

— Nu. După 22 s-a tras numai cu muniția armatei.

— În ce mă privește, am rezerve cu privire la totala neimplicare a trupelor și cadrelor de Interne. Dar, recunosc, n-am (nici eu) probe cu care să vă dovedesc contrariul. Evidența pare a fi de partea dv. Cum vi se pare că evoluează procesul de la Timișoara ?

— În primul rînd, se infirmă acuzația de genocid (termen care nu s-a folosit nici la Nürnberg). În al doilea rînd, se evită implicarea armatei, deși ea a fost evidentă. Ordinul generalului Iulian Vlad a fost: „Vă ordon să cooperați cu armata !". Am fost puși în situația de a **ne preda,** nu de a coopera. Iulian Vlad a pierdut partida. A fost sacrificat deja în trei procese. Are o condamnare mult mai grea decît șefii lui din C.P.Ex. Ministerul de Interne a fost paralizat în 22, iar acum e în boxă. Procedînd în acest mod, există puține șanse de a-i pedepsi pe toți adevărații vinovați din decembrie.

RADU CIOBOTEA

P.S. Cu data de 1 iulie colonelul Ștefan Demeter a fost trecut în rezervă. Fără cerere.

PODUL DE PIATRĂ S-A DĂRÎMAT

În satele Moldovei bat clopotele de înmormîntare ; carele cu boi urcă agale drumul spre țintirim și așa cum trec, cu steaguri de îngropăciune la frunte, par adevărate oștiri ale morții. Casele, odinioară îmbujorate, cu muștcate la ferești, își cască spărturi negre și hidoase prin pereți atunci cînd nu sînt cu desăvîrșire prăbușite la pămînt. Izvoraș cu apă rece, ce ne-ai făcut ? Ne-ai risipit locuințele, ne-ai furat copii și părinți, ne-ai înnămolit ogoarele și, după ce ne-ai luat pădurile ne-ai lăsat doar punțile spălate în lacrimi, pe care le întindem la răscruci, cu ulcelușe și lumînări, să aibă pe ce trece morții noștri pe tărîmul celălalt. Și bătrînii, cei pe care i-am văzut încovoiați de durerea unei vieți, strîngîndu-și acum lacrimile în pumni... și-au făcut o căsuță cu două palme din apă și lut, din dragoste și acuma apa și lutul au venit să-și ia datoria înapoi. Izvoraș cu apă rece iarna vine, vara trece și ne-au lăsat să dormim cu capul pe pernă străină, să ne învelim cu jalea noastră și să avem acoperiș cerul cu stelele lui Dumnezeu.

Dezastrul de la Podoleni

Simbătă, 3 august. Drumul înspre primărie este spart de apă ; mașinile ocolesc prin uliți pline de noroi și bălți de apă neagră și din care nu știi dacă vei mai putea ieși. Trec și eu cu mașina pînă unde pot, apoi o abandonez și mă sui într-o salvare. Încă înainte de a-l cunoaște pe primar, constat excepționala organizare de aici ; drumurile au indicatoare cu distanța pînă în centrul satului, unde ulițele sînt închise cu capre de lemn, la răspîntii sînt postați oameni care te îndrumă pe unde să treci. Este dimineață și de sus cade o ploaie mărunță. Zarea este întunecată. Șeful postului de poliție, plutonierul major Lefter îmi povestește : „Cumplita ploaie torențială din zona „Mărgineni de pe 1 august a făcut ca apele rezultate să deverseze în iazul 3, mărindu-i volumul. Începînd cu ora 10,45, cînd apa a trecut peste iazul 3 evenimentele s-au succedat cu repeziciune : la ora 24 apa a ajuns în iazul 2, iar peste o oră a ieșit și din acest iaz, făcîndu-și loc pe la 3 dimineață, cînd s-a rupt digul spre iazul 1. La ora 5 dimineața, apa a trecut și peste iazul 1, ultimul iaz care mai putea stăvili prin digul său revărsarea apei peste comunele Podoleni și Costișa. La ora 7 dimineața, digul s-a rupt într-o parte, iar la 9,30 în cealaltă. Apa a intrat în vatra satului, a rupt linia de cale ferată pe distanță de circa un kilometru, a trecut și prin satul Frunzeni din comuna Costișa și așa a început calamitatea.

La Podoleni nu sînt victime, o sirenă a sunat fără încetare

tă, cerul de plumb. Satul este în fierbere. Asupra oamenilor s-au năpustit în dimineața de 2 august două milioane de metri cubi de apă. În Luncași și în partea de sat „După șanț" puhoaiele au înghițit case, grajduri, animale, au spulberat gardurile și, în final, au năruit munca de o viață a unor oameni și așa necăjiți. La Podoleni apa a trecut peste cimitir, morții au murit a doua oară, de data asta înecați !

Bilanțul este cutremurător : 500 de locuințe avariate, 80 distruse complet, 83 de animale moarte și 10 000 de păsări înecate. Șeful postului de poliție, plutonierul major Lefter îmi povestește : „Cumplita ploaie torențială din zona „Mărgineni de pe 1 august a făcut ca apele rezultate să deverseze în iazul 3, mărindu-i volumul. Începînd cu ora 10,45, cînd apa a trecut peste iazul 3 evenimentele s-au succedat cu repeziciune : la ora 24 apa a ajuns în iazul 2, iar peste o oră a ieșit și din acest iaz, făcîndu-și loc pe la 3 dimineață, cînd s-a rupt digul spre iazul 1. La ora 5 dimineața, apa a trecut și peste iazul 1, ultimul iaz care mai putea stăvili prin digul său revărsarea apei peste comunele Podoleni și Costișa. La ora 7 dimineața, digul s-a rupt într-o parte, iar la 9,30 în cealaltă. Apa a intrat în vatra satului, a rupt linia de cale ferată pe distanță de circa un kilometru, a trecut și prin satul Frunzeni din comuna Costișa și așa a început calamitatea.

La mijlocul nopții și toți cei care au avut mașini au sărit în ajutorul locuitorilor din zonele periculoase. Admirabil exemplu de solidaritate umană ! Ce s-a putut lua, s-a luat atunci ; în urmă, apa a distrus totul.

Pe drum trec mașini ale unităților de pompieri ce scot apa din fîntîni și beciuri. Domnul colonel Mancu, comandantul comandamentului militar își rupe cîteva minute din timp și-mi relatează : „Avem un plan bine conturat ; intervenim în depistarea familiilor fără adăpost și hrană, ne ocupăm de cazarea lor, în sfîrșit, organizăm preluarea și înregistrarea ajutoarelor".

De sus plouă în continuare, lumina este vînătă. Medicul veterinar Constantin Secară își organizează echipa de verificare a stadiului mortalităților ; foarte activ, deja a început lucrul în partea a doua a zonei Luncași. Și aici, ca și la Răcăciuni, pericolul molimei nu e de neglijat.

Și acum la primar : se numește Gheorghe Axinte, este inginer agronom. Pentru moment dezamorsează zvonurile alarmiste : „Care iaz s-a mai rupt ?" Dă telefoane, întreabă, informează. „Nu există nici un iaz. Nu mai răspîndiți prostii în sat !" De la el aveam să aflu că, încă din ziua dezastrului, prefectura județului Neamț a intervenit rapid trimițînd 5 000 sticle apă minerală, 4 000 pîini, 300 kg salam, 300 kg brînză, cazarmament pentru 100 de persoane, corturi și 66 de butelii de aragaz. Sinistrații sînt cazați, o parte la școală, o parte la CAP. Între timp mai sosește un transport cu apă minerală și pîine toate trimise de prefectura județului.

Doresc să scriu aici, ca să cunoască țara : deși m-am mișcat cu cea mai mare repeziciune prin satele sinistrate din Neamț, întotdeauna mi-a luat-o înainte prefectul, care a dispus rapid și eficient măsurile impuse de situație. Numele acestui om este Alexandru Țibulcă.

Cinste lui !

În fața primăriei mă oprește un bătrîn ; își arată palmele și-mi spune cu cuvinte care-i tremură în plîns : „Cu mîinile astea două !", și înțeleg că nu mai are casa la care a trudit o viață. Plec cu mîhnirea că nu-i pot ajuta deloc pe acești năpăstuiți ; doar să le spun cîteva cuvinte bune.

Tie, Lăcrămioară, despre care nu știu încă dacă ai fost sau nu lovită de nenorocire, dar despre care am aflat că te-ai căsătorit de curînd, îți doresc casă de piatră, casă de diamant, să n-o poată clinti puhoaiele și dărîma cutremurele și din pragul căreia să mai poți privi zilele fericite care cu siguranță vor veni.

Tuturor celor fără adăpost, vă jur că nu mi se va termina niciodată cerneala de scris dacă Doamne ferește, guvernanții noștri s-ar culca liniștiți în paturile lor știind că în Moldova sînt oameni fără adăpost.

Noaptea pe excavator

Locuitorii satului Rotunda, comuna Doljești — Neamț, au fost salvați datorită intervenției rapide a unui om. El se numește Ciorsac Eugen și este șeful postului de poliție Doljești. Povestește : „La ora 9 seara, în data de 29 iulie am fost sesizat de către un cetățean din satul Buruienești că vine apa mare și se îneacă oamenii. Am luat repede o mașină de la șosea, și-am plecat. Viitura ajunsese la locuința lui Miron Ana, am salvat bătrîna de 83 de ani, împreună cu alți membri ai familiei și am plecat la Roman. Aici am luat legătura cu poliția municipală, care, la rîndul ei, l-a informat pe comandantul garnizoanei militare. M-am întors cu un camion cu 40 de militari, dar nu am mai putut intra în zonă ; apa pe șosea ajunsese pînă la briu, riul Albuia se mărise cît Dunărea și curgea cu mare viteză. În capătul satului Rotunda peste 60 de oameni erau cățărați pe un excavator și strigau disperați la noi să-i salvăm. M-am întors de urgență la unitatea militară și am venit cu 3 taburi și de pe excavator am luat mai întîi copiii, apoi femeile, bătrînii și bărbații".

În satul Rotunda 110 case sînt grav avariate, și 35 distruse complet. În Buruienești au fost

înundate 215 locuințe și alte 65 dărîmate, au murit mai multe animale și au fost distruse 2 podețe. Apele au tirit un înecat despre care s-a stabilit mai tirziu că este un locuitor din satul Bira. Satul Rotunda oferă privelişti de coşmar, aşa cum numai la Răcăciuni am văzut ; case prăbuşite complet, supte parcă de o groapă nestiută de sub temelii, pereți căzuți pe jumătate, garduri abandonate, grajduri gata să cadă. Pe drumurile desfundate din sat trec maşini ale Ministerului Apărării Naționale. Maiorul Dorin Asaftei, şeful grupei operative, din comuna Dolješti îmi spune : „Participăm la repartiția corectă a tuturor ajutoarelor primite din țară și străinătate. Avem alimente trimise de Primăria Romanului, de mănăstirea Agapia, de la multe firme particulare. Ceea ce primim repartizăm pe tabele la fiecare cetățean, de altfel aşa procedăm cu toate ajutoarele".

Mă aflu în ceea ce a mai rămas din casa lui Firțade Ludovic. Omul lăcrimează și povestește : „La 10,30 au venit apele și-au dat năvală în casă. Am ieşit cum am putut și întîi m-am dus la vite. Aveam într-un caiet niște bani — 50 de mii de lei, nu i-am mai găsit și casa-i la pămînt. Ce-o să se întîmple cu noi ?" Pe coasta Rotunda sînt instalate 6 corturi militare, aici trăiesc cei care au rămas fără adăpost. Cel mai nenorocit din toți este Bălteanu Vasile, tată a 5 copii dintre care unul handicapat. Este și acesta în fața cortului, aşezat în căruciorul lui și mă întreb, aşa dintr-o dată cum au reuşit oamenii aceştia să-l urce cu tot cu scaunul cu rotile pe excavator. Vasile Bălteanu a pierdut toată agoniseala sa. Nu mai are lacrimi să plîngă. Bătrîna Leahu Ileana stă și ea la cort. „Cine să mă primească pe mine ? Oamenii au copii, necazuri, pe capul cui să mă duc ? Iaca stau aşa și mă gîndesc că dacă nu mai am casă și nici pensie, de-acu' poate să vie și moartea să mă ia și pe mine".

În corturi sînt paturi de campanie, saltele, o masă și o lampă. Cît timp se va putea trăi aşa ?

„Intreruptia" de la Brăiești

„Da, zice Constantin Brînduși din Brăiești, județul Iași. În ziua de 29 a plouat ; și a plouat și odată a fost o **intreruptie** de nouri de păduri, și a venit ca și cum s-ar fi dat drumul la un baraj. N-am avut timp să fugim. Unde să fugi ? Iaca poznă mare s-a întîmplat ! O parte din casă ni se năruie, grajdul s-a lăsat de-o șchioapă, vai de capul meu. Ne-am muta în altă parte, că ne dă loc de casă, dar n-avem posibilități".

Ieniceru Neculai are 9 copii, unul e încă mic, plînge în covată, undeva în casă. „Potopul a venit, cam după ce au trecut vitele de la cireadă, îmi spune soția lui care era singură acasă cu copiii. S-a umflat pîriul și aducea dinspre pădure lemn și scînduri și vuia toată valea. Plîngeau copiii și le spuneam : Pe unde să vă scoată mama, dacă valurile sînt aşa mari. Apa ne-a luat furca și cei 33 de pui și ne-a șubrezit casa de trebuie să ne mutăm, ne-a stricat păpușoiul din coșere. Tare ne-a mai pedepsit Dumnezeu".

În comuna Brăiești, satul cel mai afectat a fost Buda unde 30 de case sînt inundate, și alte cîteva distruse. Asistența medicală Ioana Florea îmi povestește că s-a început catagrafierea populației, în vederea acordării medicamentelor de primă necesitate. În Brăiești s-au catagrafiat 85 de persoane, în Buda 181 persoane. Prin casele sinistrate din Brăiești, gîrla satului a cărat grămezi de lemne, care au dărîmat garduri și acareturi. Grădinile au fost scufundate în mîl. Întorc maşina spre drumul Sucevei, spre alte locuri pline de jale. Și aşa în drum de la o nenorocire la alta, scot cărticica de la piept pe care mi-a dăruit-o un părinte din Răcăciuni, și mă rog cu gura mea de creștin ortodox, sfîntului catolic Anton, să priceapă minunea și să oprească apele, căci astăzi Moldova este în lacrimi.

ALEXANDRU MIHĂILĂ

Este posibilă întoarcerea către agricultură?

O întrebare la care răspunde dl. OCTAVIAN PARTENIE, secretar de stat în Ministerul Muncii și Protecției Sociale

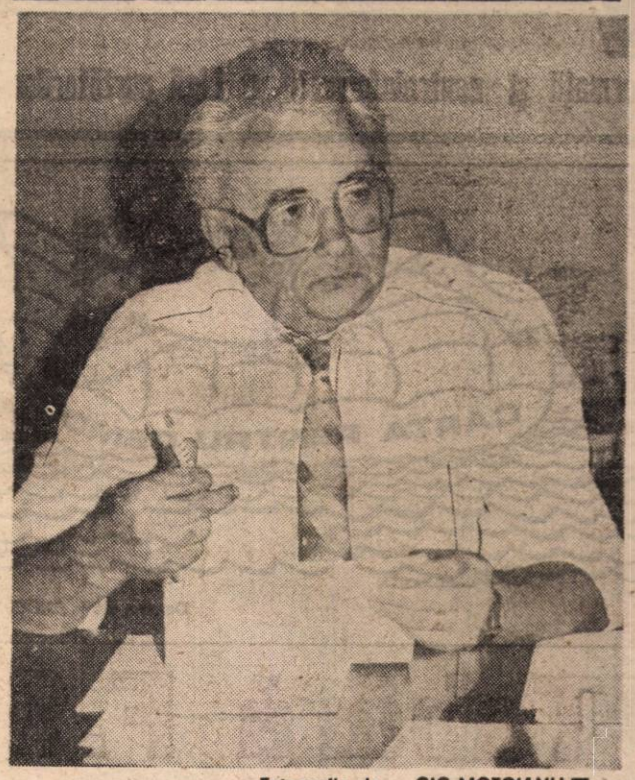

Fotografie de GIG MOTOIANU

— Domnule ministru, pariul cu agricultura a devenit un loc comun în toate declarațiile oficiale. Aici stăm foarte bine, aşa că eforturile trebuie concentrate către salvarea industriei. Să fie, oare, chiar aşa ? Cum se văd lucrurile din Departamentul de forță de muncă și șomaj?

— Situația este infinit mai complexă. Cred că niciodată mai mult ca în această perioadă relansarea agriculturii și industriei n-au fost mai intim legate, mai dependente, chiar, aș putea spune. Cine nu ține cont de această interrelaționare nu are șanse în nici unul din cele două domenii.

— Țăranul are, totuși, o motivație acum. Pămîntul este al lui. Iar în agricultură nu există șomeri și nici teama de a apărea.

— Dimpotrivă, aici problema se pune invers. Există o acută lipsă de forță de muncă. Trebuie să îi întoarcem pe oameni cu fața către sat, de fapt, să-i întoarcem cu fața către agricultură, pentru că ei locuiesc la sat. Motive ? Primul l-am enunțat deja. Este un fapt real că în agricultură avem peste două treimi femei și bătrîni. Al doilea motiv — restringerea personalului din industrie, fapt ce curînd se va amplifica, deși semnele, cel puțin aparent, sînt minime pînă acum. Există încă o mentalitate, o țară pe care o mai purtăm noi toți, ca și directorii de întreprindere sau administrațiile generale ale societăților comerciale — aceea de a păstra cu orice chip oamenii în întreprindere, de a nu crea niște convulsii sociale, nici măcar niște probleme sociale. Și atunci, printr-un consens la nivelul colectivelor, se acceptă salarii individuale mai mici, pentru a se păstra numărul total de oameni.

— Situație care, însă, nu va putea continua.

— Bineînțeles. Și cred că termenul de scadență e foarte aproape. În nu mai mult de cîteva luni se va ajunge la situații imposibile. În ce sens imposibile ? Din cauza blocajului economic și financiar care există acum în toată economia, orice întreprindere care nu-și onorează plățile la furnizor provoacă acestuia faliment ; ba, în același timp, e foarte probabil că intră, ea însăși, în faliment, pentru că nu mai are credibilitate să-și mai cumpere materie primă din altă parte. În condițiile astea, nu mai pot fi păstrați oamenii, oricîtă bunăvoință și oricît spirit de caritate ar exista. În al doilea rînd, vor fi forțați, pentru că, fără să aruncăm o vorbă mare, competitivitatea nu înseamnă cantitate, ci calitate. Iar asta implică tehnologii noi, moderne, automatizare, computerizare, informatizare a producției. Cînd ai ajuns aici, se impune automat eliberarea unui număr de oameni. Eliberare care poate fi absolută, pentru cei ce nu-și găsesc un loc de muncă nicăieri, eliberare relativă, cu transfer către alte sectoare. Chiar în cadrul aceleiași întreprinderi, de exemplu, se pot muta, să zicem, în zona de informatică, o parte din cei eliberați din producție — cei care sînt tineri și au o calificare mai înaltă și pot să se adapteze mai ușor, fiindcă au o mobilitate profesională mai mare.

— Astea sînt cazurile fericite. Numărul lor, însă, este limitat, nu ?

— Cel puțin în faza actuală și în viitorul apropiat. Tocmai de aceea, în privința celor la care disponibilizarea este absolută, trebuie să intervenim prin măsuri economice și financiare pentru a-l aduce înapoi la sat, mai bine zis, pentru a-i stabiliza acolo unde locuiesc.

— Care este numărul actual al navetiștilor ?

— În jur de 1 milion și jumătate. Eu nu zic să stabilizăm un milion și jumătate, departe de mine un asemenea gînd, dar ar fi extraordinar dacă am reuși măcar cu o treime. Asta, în condițiile noi ale fondului funciar, cînd fiecare poate avea un minimum de teren stabilit din care, dacă își poate asigura salariul minim stabilit pe economie, nu mai are dreptul la ajutorul de șomaj.

— O primă măsură, restrictivă, deci. Ne putem baza numai pe ea ?

— În nici un caz. Importante sînt măsurile stimulative. Dacă nu reușim să influențăm ponderea pe structură de virstă a populației în agricultură — prin încadrarea tineretului să asigurăm un echilibru între numărul femeilor și al bărbaților care lucrează în acest sector — înseamnă că pariul de care tot vorbim rămîne undeva, în sfera dorinței. Și asta nu se poate cu măsuri administrative, dăm o lege sau o hotărîre guvernamentală și gata. Soluții sînt, după părerea mea, destule. Prima, despre care am vorbit mult în ultima vreme și care se va concretiza în august, este asigurarea calificării și recalificării celor care devin șomeri. Să-i pregătim pentru meserii previzibil căutate pe piața muncii într-un viitor apropiat.

— V-ați gîndit la niște meserii specifice agriculturii ?

— Aici există două aspecte. Meserii specifice satului și meserii specifice agriculturii. Din prima categorie — asigurînd astfel și schimbarea condițiilor de viață la sat — fac parte comerțul, turismul, prestările de servicii. Trebuie asigurată toată gama de servicii către populația rurală. Dar nu neapărat numai servicii. Toată lumea, cînd aude de prestări de servicii, se gîndește la service. Ce facem cu confecționarea de produse de diverse tipuri, prestările cu caracter industrial, mica industrie, colaborarea cu industria mare, pentru care trebuie să pregătim oameni, indiferent dacă în acest moment meseriile respective se cer sau nu? Să luăm numai sectorul construcțiilor.

— Desigur, în mod normal, în condițiile în care la sat se va întrona bunăstarea, construcția de locuințe va oferi un mare număr de locuri de muncă. Iar asigurarea tuturor prestărilor de servicii necesare și a unui comerț civilizat poate fi un argument convingător pentru reintoarcere. Cum vedeți realizată captarea interesului pentru agricultura propriu-zisă ?

— Vedeți, aici s-ar părea că nu e nevoie de calificare. Se chiar spune că e nevoie doar de ajutor material. Eu zic că nu e adevărat. Trebuie să-i învățăm pe oameni să facă agricultură de mare randament. Trebuie să le dăm cunoștințe de agrotehnică, de biologie a pămîntului.

— V-ați gîndit la eventuale cursuri de calificare sau recalificare pe aceste teme ?

— Da. Mai mult, chiar. Sîntem deja în faza de inventariere, la nivelul județelor, a șomerilor și potențialilor șomeri din rîndurile navetiștilor. O să vi se pară curios, dar ne-am propus să înființăm cîte un club al șomerilor în fiecare județ. E foarte important ca oamenii să aibă unde să se întîlnească, să discute, să schimbe informații și idei, eventual unde să se cunoască pentru a se asocia spre a porni o afacere. Acolo, la club, va fi, de fapt, un centru de informare a ofiților de forță de muncă, în care circuitul informațiilor va avea un dublu sens. Asta o facem fără a avea nevoie de nici o dezlegare de la nimeni.

— Înțeleg că aveți și alte gînduri, pentru a căror realizare, însă, aveți nevoie de „dezlegare" și, presupun, ajutor guvernamental.

— Exact. Pe cei care vor să se întoarcă în agricultură trebuie să-i sprijinim efectiv. Soluția cred că este un credit, pe care intenționăm să-l acordăm (nu noi, Ministerul muncii, că nu avem fonduri) prin intermediul băncilor. Credit cu o dobîndă modică, dar care să poată fi, eventual, renegociată, în funcție de mersul afacerii. Credit acordat în niște condiții foarte ferme, banca avînd drept de control economico-financiar asupra afacerii respective.

— La cît estimați valoarea unui asemenea credit ?

— Asta trebuie chibzuit cu mare atenție. Banii se devalorizează. Cu 20 000—30 000 lei, mîine nu mai poți face nimic. Și nu putem ignora nevoia unui plug, a unei semănători, a tuturor uneltelor necesare. Creditul va fi variabil, în funcție de agricultura pe care vrea s-o practice și de condițiile de la care pornește.

— Vorbeați cu un alt prilej de posibilitățile de asociere a unor astfel de persoane în demararea unei afaceri. Vă gîndeați numai la șomeri sau și la asocierea lor cu alte categorii ?

— Da, bineînțeles ! E în avantajul tuturor o asociere complexă. Eu cred că vom avea succes. De ce ? Pentru micii întreprinzători de la oraș am făcut un proiect de hotărîre. Avem deja reacții foarte bune de la prefecturi, spre exemplu. Bineînțeles, decizia este hotărîrea băncilor. Dar nu numai a lor. Declanșarea exodului către agricultură e o problemă națională.

— În orice caz, nu una care poate fi rezolvată cu bugetul unui singur minister.

— Vedeți, am vorbit deja de servicii, de comerț, adică de condiții materiale civilizate. Pentru a-l convinge pe om să se stabilească la sat mai e nevoie de ceva — de condiții social-culturale. Ele se pot realiza și cu investiții mai puține, cu condiția, însă, implicării a cel puțin trei ministere : învățămîntul, sănătatea, cultura. Și, nu în ultimul rînd, cultele.

ROXANA PAICU MANOLESCU

N.R. În momentul apariției revistei noastre, domnul Octavian Partenie e secretar de stat în Departamentul de politică salarială și gestiune personal.

Legea pămîntului văzută prin ochelari de cal

Ion Moraru din București, strada Vlaicu Vodă nr. 23, sector 3, ne roagă cu disperare să-l ajutăm să iasă din hățișul unei situații absurde în care l-a aruncat insolența și reaua credință a secretarului Primăriei din comuna Frumoasa, județul Teleorman. Deși el s-a născut și a trăit în Frumoasa pînă în 1958, iată că teribilul funcționar al primăriei pretinde că nici un registru nu atestă acest fapt și cu atît mai puțin dreptul de moștenire asupra unui lot de pămînt de 1 ha și a unui loc de casă. După ce l-a dus cu vorba și l-a purtat pe drumuri luni de zile, i-a spus verde-n față : „Poți să vii și cu martori, că tot degeaba, nu rezolvi nimic". Aceasta în timp ce-l cunoaște tot satul, care poate depune mărturie. Dar secretarul neagă orice evidență, chiar și pe cea a prevederilor Legii funciare. Situația e cu atît mai bizară, chiar suspectă, cu cît se îngustează logica slujbașului comunal : pentru sora lui Ion Moraru, stabilită în sat și ocupînd jumătate din casa părintească, a găsit o înregistrare, deși e născută după frații ei. „Cum vine asta — ne întreabă nedumerit semnatarul scrisorii — cum i se poate fura unui om identitatea, cum se poate să fie dezmoștenit și dezrădăcinat după bunul plac al unui mărunt funcționar ?"

La aceste întrebări, așteptăm și noi un răspuns „verde-n față" de la organele Procuraturii, cărora le-am și trimis scrisoarea lui Ion Moraru.

VALERIA DORNEANU

Partide din toată țara uniți-vă

...oca IV
...umer imparu

TROMBONUL LIBERRR

Organ periodic de informații și contrainformații al Ligii purtătorilor de față umană

TELEGRAMĂ

Către membrii partidului liber-schimbist stop aflați despre mine că sint bine sănătos și-mi petrec în continuare vacanța la Eforie Sud stop la Eforie se dă mincare bună stop cazarea e așijderea stop schimbul de valută e satisfăcător stop nu pot însă sesiza diferența dintre mare și ocean stop valurile sint la fel, plaja e identică stop înecații prezintă aceleași simptome stop trimiteți-mi vă rog de urgență schimburi curate pentru a continua cercetările stop s-ar putea ca rezultatul lor să reprezinte o bombă în lumea științifică de care mă simt tot mai mult atras stop m-am săturat de politică stop promit că voi lăsa partidul pe mîini bune stop eh, ce mîini gingașe am sărutat aseară stop totuși, pe curînd stop al dumneavoastră într-o liberă schimbare Ștefan Cazimir.

p.s. vă rog să-i convocați pe toți membrii partidului și să le citiți telegrama stop apoi multiplicați-o și afișați-o în cîteva locuri intens frecventate ale bucureștiului stop cei cu memorie bună s-o învețe pe de rost stop nu e nevoie să învețe și postscriptumul stop în cazul în care apare vreo sciziune în partid voi fi cu îngăduință stop orice celulă sănătoasă se divide stop un organism sănătos înseamnă și diviziune stop la bună vedere stop același ștefan cazimir.

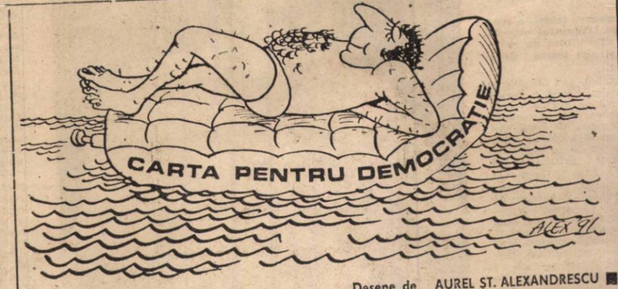

Desene de AUREL ȘT. ALEXANDRESCU

Tabără F.S.N.

Timp de o săptămînă, frumoasa și plictisitoarea stațiune Gosa și-a fost gazda majorității parlamentare strînsă din toate colțurile țării în vederea desfășurării unor activități de odihnă și instructaj cu caracter politic. Inițiatorul taberei, dl. deputat Marian Enache (F.S.N. Vaslui) a refuzat să prezinte detalii unei anumite părți a presei, din acest motiv, ziariștii din această parte au căutat pe cont propriu detaliile și un loc de cazare în frumoasa și plictisitoarea stațiune de pe malul Oltului.

Nu vom insista asupra amănuntelor picante : cîte kilograme de carne și alune s-au consumat, scandalurile nocturne produse în resturante de dl. senator Dan Iosif (F.S.N. Giurgiu), de cîte ori (ca s-o spunem pe șleau !) s-a dat dl. senator Gelu Voican Voiculescu (F.S.N. Buzău) la nevestele colegilor de Cameră sau discursurile nocturne de la tribuna improvizată din parcul stațiunii, discursuri ținute de dl. senator Gh. Dumitrașcu (F.S.N. Constanța). Nu ! Nu vom insista, deși ar trebui. Trebuie să recunoaștem că tabăra s-a caracterizat prin două aspecte. Primul : absența liderului național F.S.N., prim-ministru Petre Roman care, prins cu implementarea reformei pe buzunarele noastre a rămas la București și al doilea aspect : atmosfera de lucru, de conlucrare, de seriozitate, de preocupare în activitatea de însușire a statutului de parlamentar F.S.N.

Lucrările s-au desfășurat în plen, sub conducerea alternativă a domnilor Dan Martian și Tiberiu Macovei (F.S.N. Vaslui — de ăsta ați auzit ?). Lucrările în plen au constat în asimilarea diferitelor practici de sabotare și intimidare a opoziției, de exemplu, în prima zi, s-a bătut din picioare, s-a fluierat, s-a huiduit timp de trei ore și tutul ar fi continuat dacă în sală n-ar fi apărut bucătarul care i-a chemat la masa de prinz. Doar dl. deputat Marian Enache a continuat să bată din picioare, perseverent, apoi a întocmit o notă de protest la adresa bucătarului care a destabilizat atmosfera de lucru — asta de antrenament, ați priceput ! În altă zi (de exemplu !) s-a exersat ridicarea mîinilor la votare. Dl. Dan Martian a condus exercițiul. Mișcarea, din cîte am înțeles, are două părți : ridicarea scurtă a mîinii stingi : unu, apoi lăsarea mîinii stingi : doi. Unu-doi, unu-doi... a repetat dl. Martian pînă a adorimt. Nu știm ce a visat, dar cînd a fost trezit de aplauze, președintele Camerei Deputaților s-a ridicat și a început să scandeze : „Cea-u-șescu, pa-ce !" (Chestia asta am fost rugați să n-o scriem, dar noi am scris-o, de-al dracului !).

După masa de prinz, se dădea pauză pînă la orele 16, timp în care parlamentarii F.S.N. puteau să se plimbe individual sau în grup prin frumusețile stațiunii, să-și ducă nevestele la un Ci-co, să scoată o gazetă locală, să facă politică pe băncile parcului, să trimită un apel la Televiziune sau... să facă ce vor ei ! Cenzura n-a existat. Însfîrșit, în felul acesta de timp a fost compus imnul taberei de către dl. deputat Constantin Sorescu (F.S.N. București). Imnul sună cam așa : „La noi la instruire / La noi la instruire / E multă fericire, la noi la instruire". Asta a fost prima strofă. Începînd cu orele 16, zilnic, s-a efectuat un foarte serios control medical. Rezultatele nu ați fost și nu vor fi date publicității ! — ne-a asigurat dl. Virgil Măgureanu, prezent și dînsul în zonă, cu bilet de odihnă la Olănești.

După controlul medical se organizau întreceri de : sah, tenis de masă, popice și remy. Întreceri comentate de Ilie Dobre. Nu are rost să ne umplem memoria cu numele cîștigătorilor, și-așa aceste nume se pot schimba de la o oră la alta. În serile taberei, cu ajutorul Ocolului Silvic și al pompierilor, s-au organizat focuri de tabără romantice, intime, unde fiecare parlamentar și-a povestit fragmente din viața și activitatea personală. Dl. senator Vasile Moiș a tăcut. S-au cîntat balade românești și s-au recitat versuri închinate patriei și partidului conducător. Discoteca specială amenajată a funcționat degeaba, n-a avut audiență.

Tabăra parlamentară F.S.N., Govora 1991 s-a terminat într-o atmosferă vibrantă, binecunoscută.

PETRE BARBU

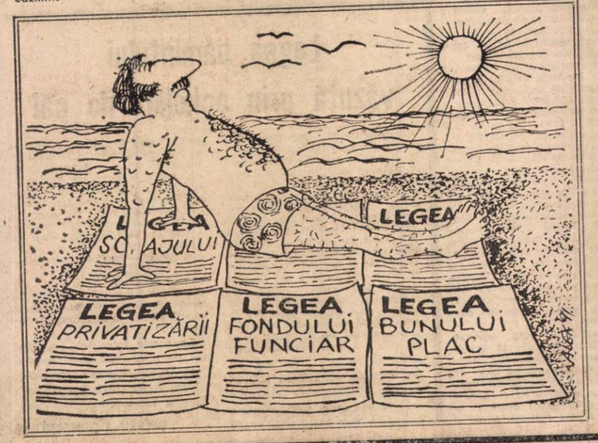

VACANȚĂ PARLAMENTARĂ

LAGĂR DE ODIH NĂ ȘI ANTRENAME NT

Parlamentul e un loc unde oamenii care se pricep să vorbească sînt chemați să aibă păreri în chestiuni pe care le înțeleg și, adesori, în treburi din care nu înțeleg nimic. În Parlamentul României, în grupurile majoritară există o consistentă minoritate care n-a scos tot anul un cuvînt. Un parlamentar care tace tot timpul e un nonsens. Nonsensul legislativ e un bărbat, a cărui înfățișare aminteșe întotdeauna de cineva : de un activist cu probleme agrare în Comitetul județean al P.C.R. Vaslui, de un fost profesor de socialism științific din Lehliu-Sat ori, în cel mai bun caz, de un șef de gară cu dispensă de studii. Mulți Parlamentului poartă cravată bleumarine la cămașă de poplin roz, ceas „Pobeda", șosete de bumbac cu inlocuitori și mîncș sănătos a țigări „Carpați" fără filtru și a săpun de rufe. Ei sînt vioi doar în grup, unde pot să se ascundă unul în spatele altuia ca să scoată sunete gîtuite exprimînd, după caz, dezaprobare, uimire, sau adeziune deplină. Sînt primii la bufet, urde-și țin rînd, în timpul lucrărilor citesc pe ascuns „Sportul", iar dacă e să numim un moment cînd se manifestă liber, fără nici o reținere și chiar reușesc să poarte un dialog, acesta e la W.C. Aici vorbesc tare, glumesc just pe teme adecvate cadrului și politicii și, în general, sînt ei înșiși. Dat fiind că nu au toți deprinderea de a trage apa, grupurile sanitare ale Parlamentului, în zilele cu ordinea de zi încărcată, amintesc de acelea de Sălii Palatului pe vremea „Congreselor țărănimii" și ale feluritelor forumuri de largă reprezentare.

Sarcina grupului majoritar e să voteze și o face temeinic. În zilele în care opoziția trebuie ridiculizată, mulții au jubilația susținătorilor unor echipe de fotbal din campionatul orășenesc care știu că arbitrul a fost cumpărat.

În vacanță, grupul autobuze și trimis să nească activ în hotel gim special. Deputații la magazine de confe firme unde-și cumpăr re cămăși de poplin g vernil, costume mar cu dungi lar urăi i geamantanele cu „Ve

Se distrează în excursii în ceată, mă găscă și se antrenează dica de prezență pe trenamentul e simplu cient. Șase ceasuri d comandă, secțiunea acționează strins unit manda : Sus mîna ! Cîte un deputat, bînt cese ale personalității cese absolut rezonabil leazâ o indigestie ca chis în cameră și să exemplare ve din Liberă" uitate moptnători străini și aut zați la sfîrșitul săpt aripa cu regim de lu lului. Deputatul cu simulată traversează privirea plină de com gestionarului privat bărbat bine legat și re oțelită, care la o trebi răspunde regu Da, să trăiți ! Nu, să

Uneori, cînd un de nolitic e cuprins de familie, el face o cer permite să sufere pe pe ascuns. Colțul ro bliotecii a fost reame form noilor orientări tatul, cu statuia I în brațe, zace fotd tind în gol ceva uman în ea.

Astfel întrerupt d patru săptămîni d grupul își reocupă mai stăpîn pe reflex grup.

Flîndcă așa-i viat partid nu e, nimic n

TUDOR OCTAVIA

U.D.M.R. LA MUNTE ȘI LA MARE

Acum, cînd am intrat deja în luna septembrie, ne-am bucurat să întîlnim pe unii dintre parlamentarii din fracțiunea democrată maghiară, membrii în Adunarea Deputaților.

Reporter : Deci, iată-ne înapoi la lucru ! Mai sînt cinci minute pînă la intrarea în sut și am observat că la bufet nu s-a servit încă tradiționala ciorbă caldă. Dar să lăsăm mănuntele. Stimați parlamentari, am vrea să vă punem niște întrebări privind modul în care ați petrecut această binemeritată vacanță.

Deputații (în cor) : Am vrea să vă spunem de la început că nu ne-am petrecut mica vacanță parlamentară pe malul lacului Balaton, discutînd despre cum să facem pfenig-ul convertibil, după cum insinuează ultimul număr al revistei „România Mare". Noi am fost la tratament, la Amara (unde am făcut băi și împachetări cu nămol) și am discutat despre viitorul, pe piața europeană, a leului românesc.

Reporter : Ce ziare, reviste, ați citit în scurta vacanță care tocmai s-a încheiat ? Ce publicații v-au atras, în mod special, atenția ?

Unul dintre deputați : As vrea să vă spun că eu citesc cu sfințenie „România Mare", „Europa" și „Săptămîna". Adică o anumită parte a presei. Sîntem abonați la aceste reviste și considerăm (ceilalți aprobă din cap) că sînt un bun îndrumar instructiv-educativ, de „ce să nu facem" în activitatea noastră. Dincolo de asta, mai aflăm și noi ce făcut și nu știam, cîte despre amantele noa titul bahic etc.

Reporter : Aveți c vreo teorie politică preferată ?

Alt deputat, sosit i un carton (aburind) mustar (deh, obicei Da, desigur. Silviu D teoria sa națională g despre „stupid peopl cea privind cei 20 de sari pînă la instaurat tice în România... răm, de altfel, pe Si can, un Einstein al Balcani.

Reporter : Ce alte de grup ați mai abor cantă ?

Deputații (în cor) tinut un nou an important la legea p introducerea unui no care să se specifice sitatea de a se da ir prietarilor gogoseriile pările naționalizate August 1944.

Reporter : Altceva, făcut vara asta ?

Deputații : Bineînțeles, fost la munte și la m

Reporter : Și, vis-à-vă văzute acolo, aveți observații ?

Cu toții, în cor : Da făcut o paranghelie. S strulească observa nomic, de să se bine pr

A consemnat (imaginar) MIHAIL GALANU

Chipărușul LA Flacăra

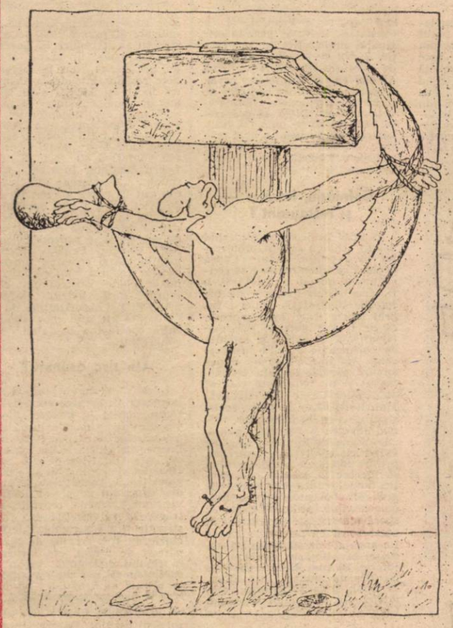

ION MIȚU

MARGARETA CHIȚCATAIA

Podul de umor

O invitație pentru cîteva zile la Chișinău, ne-a permis să ne cunoaștem colegii de breaslă de la revista „Chipărușul", o revistă făcută cu profesionalism și pasiune de către cîțiva oameni optimiști, care dincolo de greutățile care îi pindesc la tot pasul, reușesc să scoată o revistă care e și a noastră.

Plăcut impresionați de ospitalitatea colegilor de la „Chipărușul", am uitat, pur și simplu, că ne aflăm pe pămînt „străin", simțindu-ne, firesc, ca acasă. Despre măiestria artiștilor plastici de la revista din Chișinău, dovadă stau chiar lucrările lor. Prin tușe sigure, ei reușesc să transpună pe peticul de hîrtie suferințele și năzuințele tuturor românilor de peste Prut. Pictori ca Valeriu Ioniței, Valeriu Curtu, Iurie Simac, Ion Mițu sau I. Rumeanțev, reușesc să facă din „Chipărușul" o tribună de idei. Pre mulți poate că i-a atins de-a lungul anilor usturimea micului ardei iute, armă originală și pașnică în lupta cu Goliatul roșu, „Chipărușul", ca orice revistă de satiră și umor cu căutare, are haz. În general, hazul e un articol care se găsește greu și se vinde repede.

Urîndu-le noi succese colegilor de la „Chipărușul", îi așteptăm cît mai curînd la București... fără a avea nevoie de pașaport!

VALERIU CURTU

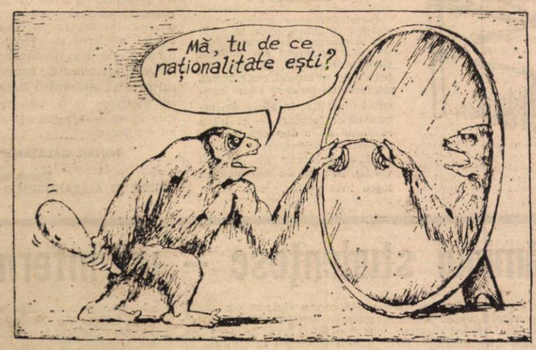

MIHAI LARICEV

A. CARȘACIEVICI

VALERIU IONIȚOI

Pagină realizată de AUREL ȘT. ALEXANDRESCU
MIHAI ZGUBEA

Din marile ctitorii ale epocii de după epoca de aur

„AFACEREA PARCUL EMINESCU DIN GALAȚI" PE BIROUL MINISTRULUI

N-a trecut mult timp după Revoluție, că gălățenii s-au și trezit cu cineva care voia să se privatizeze, în orașul lor, „în stil mare". Acest **cineva** a reușit, în scurtă vreme, să stupefieze pe toată lumea. Cum? A dărîmat o parte a parcului central, pareul **Eminescu**, cel mai celebru loc (exceptînd faleza Dunării) de plimbare al îndrăgostiților, pensionarilor și tinerelor perechi, cu sugari în landou. Tot orașul a vuit: cine-i personajul?

Un personaj de roman se privatizează

Dacă ar fi să ne luăm după gura tîrgului, Pavel Capșa, temerarul întreprinzător cu pricina, ar trebui să poată încăpea ușor între filele unui roman picaresc. Pînă și Poliția afirmă despre el că, ar avea destule antecedente penale. Zvonul cel mai senzațional este însă cel prin care este identificat cu acela care a vîndut statuia lui Ovidiu din Constanța unor nemți. Mai circulă zvonul c-ar fi urmărit de INTERPOL. Un inspector ar fi aflat că bogatul cazier al d-nului Capșa Pavel ar număra cel puțin 20 de condamnări. Că este chiar o persoană „periculoasă". Ce e adevărat din toate astea? Nu se știe, un halou misterios înconjoară obiectul fabulației. Cert e că, luînd investiția pe cont propriu, Capșa Pavel a ridicat băncile care erau puse în colțul parcului și a demolat pergola (cu acoperiș de stîlpi și bănci dedesubt) situată în fața Casei Căsătoriilor. Imediat s-a sesizat Agenția de supraveghere și protecție a mediului din localitate. La prima verificare a acestora, au dat, la fața locului, peste tatăl lui Capșa Pavel.

„Securiștilor, comuniștilor, a trecut vremea voastră!"

Părintele d-nului Capșa nu s-ar putea spune că a fost foarte politicos cu cei de la mediul înconjurător. Le-a strigat ritos, cu ecleziastică înțelepciune: „Securiștilor, comuniștilor, a trecut vremea voastră!" Drept care cei de la protecția mediului au anunțat, apoi, sectoriștii, să oprească lucrările, și l-au chemat pe întreprinzător la agenție, pentru verificări. A doua zi, salariații Agenției mediului înconjurător au trecut prin zonă, l-au găsit pe întreprinzător și l-au somat din nou să vină cu actele. Acesta s-a prezentat, în sfîrșit, la sediul Agenției, dar numai cu o copie după autorizația de construcție semnată de primarul Samoilă Pătrașcu (autoriz. nr. 2405/27.03.1991). Din autorizație reies următoarele: 1. Se autorizează realizarea lucrărilor de construcții și instalații pe terenul situat în localitatea Galați, în fața Casei Căsătoriilor. Lucrările autorizate cuprind amenajare și închiriere pergolă, conform documentelor anexate. 2. Autorizația este valabilă după încheierea contractului de închiriere. 3. În autorizație se menționează că proiectul este întocmit de arhitectul Durbacă L., de la Lnstitutul Județean de Proiectări Galați și aprobat de un comitet (consiliu) al Primăriei, cu Decizia nr. 450 111 din (ilizibil). Ar trebui menționat aici că proiectul pergolei a fost întocmit tot de arhitectul Durbacă L., pe vremuri (acum aproximativ 4 ani).

„Intră în priză" și ministerul

Abia acum începe însă „balul". Valoarea investiției de acum 4 ani este necunoscută, ea fiind executată prin contribuții dictate de P.C.R. (pe atunci o obișnuință). Cei de la Agenția pentru protecția mediului au mers la Primărie și au discutat cu viceprimarul Florea care a susținut că e normal ceea ce se întîmplă, deoarece el consideră că lucrarea executată va fi mai frumoasă decît cea existentă. Agenția ASPM din Galați pînă aici a putut ajunge. În același timp, sosește însă la minister și o reclamație care atrage atenția asupra celor petrecute. Reclamația este semnată de o persoană (Ingrid Maria), care se prezintă ca „studentă la Facultatea de Mecanică din Galați", cu domiciliul în „Galați, str. Păcii nr. 27". (În treacăt fie spus, mai multe reclamații anonime s-au primit și la sediul redacției noastre, în privința aceluiași caz, determinîndu-ne să descindem la Galați pentru a studia cazul, în spiritul datoriei absolut obligatorii față de cititor.) Ministerul pentru protecția mediului trimite un inspector general, d-nul Drăgan Alex., la Galați, pentru anchetă, investigații, verificări. Se ajunge, din nou, la viceprimarul Florea. Acesta, la solicitarea inspectorului general, cere sprijinul comandantului Poliției, pentru executarea verificării la fața locului. Acțiunii îi sînt „alocați" doi polițiști din „bugetul" ordinii publice. Echipa descinde în parcul Eminescu și se constată că lucrările sînt în curs de execuție. Se închide pergola cu zidărie, se construiește o magazie și un W.C. pe spațiul verde din spatele pergolei. Se constată că „spațiul verde din fața pergolei este complet distrus prin depozitarea materialelor de construcție".

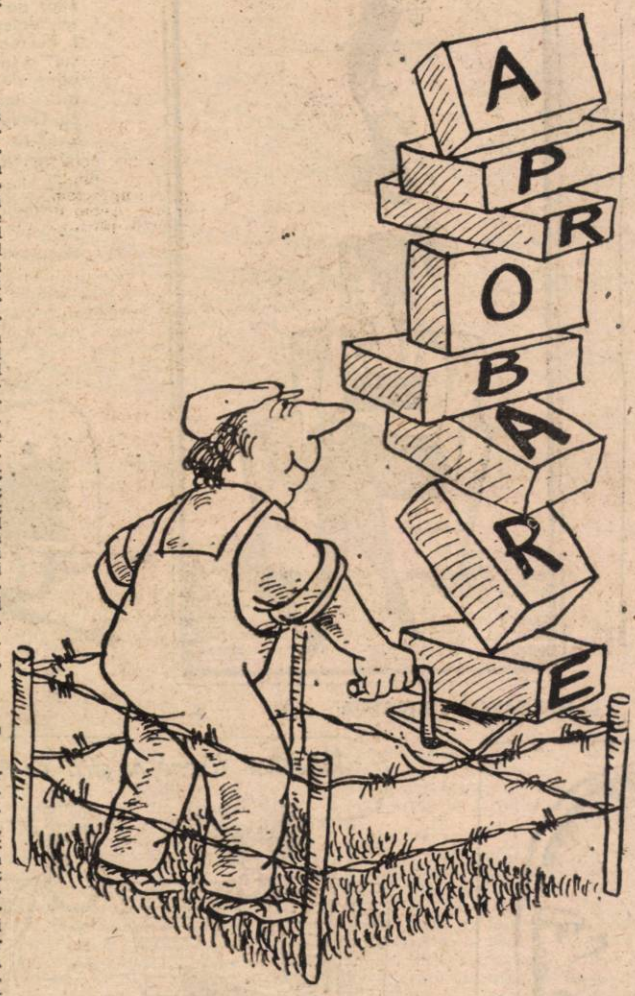

Un proiect pe care nu l-a văzut încă nimeni

Nici la prima verificare, nici la a doua, Pavel Capșa, zis „Piți", nu a prezentat nici contractul de închiriere, nici proiectul de execuție. (O copie a contractului a ajuns, totuși, pînă la urmă, în mîinile inspectorului general). Nu s-a putut vedea dacă spațiul distrus din fața și spatele pergolei face parte din lucrarea aprobată **provizoriu** (distrugerea fiind **definitivă**). Băncile au fost desființate și transportate în magazia Primăriei (după declarația d-nului Comăniță, directorul IJGCL Galați). Delegația de la Protectia Mediului a mers mai departe la Primărie și a constatat: 1. Nu se găsește originalul autorizației de construcție. 2. Nu se prezintă proiectul de execuție (Primăria afirmă că **nici ea** nu deține așa ceva). 3. Există, totuși, un contract de închiriere pe numele Capșa Pavel, care se obligă să plătească 1 800 de lei pe lună (?!, n.a.). Ulterior s-a încheiat o notă prin care viceprimarul Florea afirmă că autorizația este provizorie.

Cofetărie, florărie — și restaurant?

În lipsa proiectului conținînd detalii tehnice asupra proiectului în execuție, d-nul Capșa declară că intenționează să construiască numai o cofetărie, o florărie și un magazin de bijuterii. Reclamația d-nei Ingrid Maria (care lasă impresia că ar fi fost detaliat informată) afirmă că există și intenția de construcție a unui restaurant. Am ajuns, într-o după-amiază toridă, la fața locului, însoțit și de redactorul șef al publicației locale IMPARȚIAL. Muncitorii care lucrau acolo, sleiți de soarele înăbușitor, tocmai luaseră o scurtă pauză, „de-o bere la kil". Am stat de vorbă cu ei și i-am întrebat, printre altele, ce i-a determinat să lucreze la această construcție, unde munca era destul de grea și copleșitoare pe-o asemenea vipie. Mi-au răspuns că speră (au și niște promisiuni în acest sens) ca nevestele lor să fie angajate ca salariate (vînzătoare) la cofetărie, florărie, bijuterie. Și cum e greu acum cu locurile de muncă... Am ajuns, în final, și la Ministerul mediului, din ansamblul Centrului Civic al Capitalei.

Pentru cine va semna ministrul?

D-nul inspector general Alexandru Drăgan a avut, în acest caz, o poziție foarte clară. Iată ce ne-a declarat: s-a încălcat flagrant legea nr. 18, art. 38, prin care se interzice atribuirea de terenuri pe care s-au executat investiții, în afara de îmbunătățiri funciare — și legea mediului nr. 9 din 1973, art. 25, alineatul c (interzicerea amplasării unor lucrări pe spațiul verde). În plus, s-a mai încălcat legea investițiilor, care interzice construirea pe terenuri închiriate și permite doar construcții pe terenuri în posesie. În plus, apare un mare semn de întrebare: cum de persoanele responsabile de la Primăria locală și IJGCL s-au lăsat atît de ușor „convinse" să semneze niște acte neconforme cu legea? După aprecierea Agenției mediului din Galați, o sancțiune care s-ar impune ar fi cea conformă cu art. 87 din Legea fondului funciar, care spune: „Ocuparea în întregime sau în parte a terenurilor de orice fel (...) fără aprobarea primită în condițiile legii, constituie infracțiune de tulburare de posesie și se pedepsește conform Codului Penal". Merită menționată și remarca inspectorului general cum că oricum nu se poate construi un restaurant fără avizul fostului SANEPID și autorizațiile de alimentare cu apă, plus autorizația specială a mediului înconjurător.

Un risc asumat?

L-am întrebat pe d-nul inspector Drăgan ce-riscă d-nul Capșa, avînd în vedere că investițiile acestuia din urmă depășesc clar cifra de cîteva milioane. Concluzia a fost că riscul este de demolare a construcției și reconstrucție a pergolei la loc, putîndu-se prevedea sancțiuni penale și contravenționale, amenzi repetate, retragere a autorizației de construcție și a contractului de închiriere (pe cei 160 de metri pătrați de teren), etc. Oricum, în finalul articolului, vreau să subliniez că noi nu ne erijăm în arbitri ai litigiului; nu putem și nici nu avem dreptul să ne pronunțăm în privința rezolvării cazului. Datoria noastră profesională este, doar, de a-l prezenta, cu lux de amănunte și cît mai obiectiv cu putință. De hotărît va hotărî d-nul ministru al mediului, d-nul Eugen Pop, în urma raportului prezentat de inspectorul general, Alexandru Drăgan, iar hotărîrea va fi comunicată spre aplicare Agenției Mediului din Galați.

MIHAIL GĂLĂȚANU ■

Desen de AUREL ȘT. ALEXANDRESCU ■

Căminul studențesc — un infern!

Căminul studențesc P 2 și P 3 din Regie merită văzut măcar pentru numărul record de geamuri sparte, „cu pumnul, cu piciorul, cu pietre sau cu sticle", după cum ni se plînge portăreasa. Și totuși, e un cămin de fete. „Da, dar intră cine vrea și cînd vrea, eu n-am curajul să interzic băieților lucrul acesta, m-ar omorî. Veniți să vedeți ce-i aici vinerea și sîmbăta noaptea: fac chefuri, se îmbată și pe urmă sparg tot ce le iese în cale. Cînd văd că n-o mai scot la capăt cu ei, chem poliția. Cei mai răi sînt arabii. Acum două săptămîni, niște arabi i-au tăiat pe doi studenți români chiar în fața căminului. nostrû. Dacă ar fi făcut ai noștri așa ceva, imediat i-ar fi găsit poliția, dar pe arabi i-a scăpat". Fetele cu care am vorbit mi-au confirmat spusele portăresei: pentru multe dintre ele, sfîrșitul săptămînii înseamnă coșmarul chefurilor ce se lasă cu scandal și cu tot felul de idei trăznite din partea organizatorilor. Așa că, pentru cele care rămîn în cămin la sfîrșitul săptămînii, „distracții" există. De plecat din București e greu: trenul costă enorm și nici cu „nașul" nu prea mai ține, s-a „liberalizat" și el. O ieșire în oraș, așa, numai de dragul privitului, nu tentează pe nici una din studente care trăiesc din bursă și din cîteva sute primite de acasă. Unele, mai descurcărețe, s-au lipit de cîte un student străin și se pare că s-au apropiat de standardele de viață internaționale. Dar cu atît se aleg, întrucît mai toți se întorc în țările lor, promițînd „Am să-ți scriu", iar ele rămîn adesea studente întîrziate.

„În cămin, ne spune Daniela Rotariu (anul V Chimie) n-avem televizor, n-avem bibliotecă, n-avem nici măcar liniște".

În fostele săli de lectură, pustiite și devastate, se organizează chefuri sau vizionări de filme. Sigur că fetele ar fi preferat ca aceste săli să-și fi păstrat destinația inițială, dar nimeni nu știe ce s-a întîmplat cu mobilierul, după cum nu se știe cum a folosit șefa de cămin cei 70 000 de lei pe care i-a strîns la începutul anului și din care nu s-a cumpărat măcar un ghiveci. Ca să nu mai vorbim că au dispărut fără urmă multe din obiectele din dotarea căminului: mobilierul din holul de la intrare, perdele, draperii, mochete.

Week-end cu cartofi prăjiți

Ca niște ochi de pisică strălucesc, în întunericul holurilor Căminului 22 (de nefamiliști), resourile pe care sfîrîie invariabilele tigăi de cartofi prăjiți. Cei mai mulți procedează așa, pentru că oficiile sînt oricum neîncăpătoare, iar cel de la etajul IV, a căpătat o altă destinație: a fost transformat în locuință de femeia de serviciu. O cheamă Dumitra Ion, are doi copii mici și, de 21 de ani de cînd lucrează în București, n-a reușit să obțină măcar o garsonieră.

Ce și-ar mai dori studenții familiști? Să aibă și ei cămine chiar de familiști, deci nu cu bale și grupuri sanitare comune, să existe în complexul studențesc o creșă și o grădiniță unde să-și lase copiii, să, nu se scumpească cartofii.

VALERIA DORNEANU ■

Domnule Redactor șef,

Am citit cu viu interes ancheta publicată în revista pe care o conduceți, „Corupție la prefectura din Cluj" (nr. 26 din 26 iunie—2 iulie 1991). Interesul manifestat de mine nu este întîmplător. Ancheta a surprins doar un moment al „bătăii pestelui", omițind alte tărășenii practicate cu fervoare și nu „pe gratis", de respectabile instituții cu un important rol economico-social, dar care suferă de grave carențe organizatorico-morale. Carențe, este, de fapt, puțin spus. Abuzul, încălcarea legii (a celei care mai există), sfidarea, manifestarea bunului plac pe feudele încredințate politic, practicate în mod curent de prefectură, primărie, întreprinderi de mare utilitate publică sînt curente.

Domnule redactor șef, parcă ar fi sfîrșitul lumii! Fură cine poate, cei aflați la putere își aranjează un pat cald pentru zilele mai „friguroase" ce, cu siguranță, vor veni și pentru ei. Fiindcă nu se mai poate ! Entuziasmul nostru patriotic, minunata noastră democrație cucerită cu jertfă a deschis drumul unor manipulări de cea mai ordinară speță ! Ar mai fi multe de spus, dar nu vreau să vă mai răpesc timpul.

Grădina de pe str. Alverna, nr. 23 mi-a fost închirată de către I.C.R.A.L. Cluj în 1984 prin contractul de închiriere nr. 500665 din 26 mai 1984. De la această dată am folosit grădina achitîndu-mi datoriile care mi s-au cerut inclusiv pe anul 1990, dar nu am fost solicitată nici într-un an să-mi reînnoiesc contractul. Cu cîtva timp în urmă am fost sunată de dl. **Todoruțiu Ioan Teofil** ca să-mi spună că i-a fost atribuită magazia dărăpănată care mai există (dar figurează ca demolată), ca și locuință formată din apartament de două camere și dependințe. Nici primăria, nici I.C.R.A.L.-ul nu s-au obosit să mă înștiințeze asupra acestei hotărîri. Abia după ce am vorbit cu dl. prefect Zanc am primit (fără îndoială s-a dat un telefon) la începutul lunii iulie următoarea înștiințare din partea Regiei autonome de administrare și întreținere a fondului locativ : „Contractul dvs. de închiriere pentru terenul din str. Alverna nr. 23 a expirat la 31-XII-1989, iar începînd cu 1-1-1991 contractul dvs. nu se mai prelungește". Semnează ing. Dan Popescu, director, și ing. Valentin Ciurea, șef serviciu fond locativ. Adresa este înregistrată în 20-V-1991 cu nr. 4430. Ni se par mai mult decît evidente preocupările celor de la I.C.R.A.L. în zilele Revoluției. Tărășenia este cusută cu ață albă. Domnul prefect Grigore Zanc în lipsă de alte argumente aplează la unul care i-ar face cinste și lui Kant : „Ați folosit destul grădina, să o mai folosească și alții". Numai că în categoria „alții" se înscriu propriul frate, cumnata și părinții acesteia. Ce să zic, părinții sînt bine aranjați la Ileanda, unde au o gospodărie frumoasă, se pare că mai au ceva pămînt și în alte părți, dar de ce să nu aibă și în Cluj ceva? Ei sînt oameni stringători și nu scapă ocazia de a pune mîna pe tot ce se poate.

N-a contat că grădina a fost cultivată, că am investit bani pentru a o pune la punct. Un om cinstit n-ar fi acceptat să beneficieze de munca altora, dar cei în cauză n-au avut nici un moment de ezitare. Pur și simplu au furat vișinile, căpșunile (cultivate de mine) fără să spună nici mulțumesc. Mai mult, împreună cu briganzi de la I.C.R.A.L., fără să fiu de față, au sustras uneltele și alte obiecte existente la grădină. De, știau că au în spate pe dl. prefect și alte persoane cu funcții de răspundere.

N-am primit nici un răspuns la cererile trimise în 1990 primăriei și I.C.R.A.L. pentru a-mi atribui spațiul respectiv pentru construcție. Din păcate, n-am și eu o rudă pe undeva pe sus și nici mijloace de sensibilizare a unor persoane.

Ar fi multe de spus, dar lucrurile sînt așa de murdare, încît îmi vine greață. Cum este posibil ca acum cînd avem șansa unei democratizări reale a vieții noastre politico-sociale să facem mai multe abuzuri și mai abjecte decît pe vremea lui Ceaușescu? Am lucrat în învățămînt, dar n-am fost membră de partid cu toate presiunile care s-au exercitat asupra mea. Și ajung să văd acum că foști membri de partid care au avut funcții de răspundere și au trăit bine înainte, au ajuns acum feseniști (poate mîine vor ajunge liberali sau țărăniști, depinde de interesul lor personal) și își permit să comită abuzuri, să sfideze oameni cinstiți, opinia publică. Vreau să vă spun că nu s-a reziliat contractul nici unui fost nomenclaturist care avea aceeași situație ca și mine (și sînt destui în Cluj).

O adevărată mafie a celor aflați la putere acaparează tot ce poate duce la îmbogățirea lor rapidă, la consolidarea pozițiilor cucerite, la promovarea unor rude și prieteni în posturi importante.

Este dezgustător, domnule redactor șef.

OLGA RUS,
aleea Băișoara, nr. 11, ap. 39 cod : 3400, Cluj-Napoca tel. : 95 159767

Nu ne vindem țara!

Jertfa de la Hășdate

Timp de un sfert de veac suferise preotul Ioan Robu de la Hășdatele Gherlei din pricina persecuției. Arestat și ridicat din familie în seara de ajun al Crăciunului (1952), firavul preot avea să se înapoieze după două ierni de la Canal. Venea într-o stare jalnică, cu fizicul și psihicul zdruncinate, ceea ce avea să ducă la un deznodămînt previzibil dar de necrezut.

Slăbit fizic și psihic, cum și-l amintesc cei apropiați preotul se îmbolnăvise grav și, pierzîndu-și în cele din urmă memoria, el ajunsese să cutreiere **incognito**, asemeni lui Avram Iancu al moților, ținuturile Someșurilor și Maramureșului. Descoperit ulterior la Sighet după un anunț de ziar, bietul părinte Robu fusese adus acasă, unde și-a dat obștescul sfîrșit la 21 iunie 1972. Și-a dat astfel viața pentru credința pe care o mărturisește și după moarte pe piatra de la căpătîi :

„Sfîntă mi-a fost credința / Pentru care am suferit. / Alb ca și zăpada / A fost al meu sfîrșit".

Sublimă în semnificațiile ei adînci, așadar, în măreția simplității expresiei ei anonime, jerfa de la Hășdate întrasе de-acum mai mult în legendă decît în istorie. Totul în jur sugerează spiritul preotului martir : mormîntul, inscripțiile, locul marcat al vechii bisericute ce se stinsese și ea odată cu fostul ei slujitor, răstignirea-monument de la poarta casei în care a locuit, curtea, interiorul casei, cămara în care se retrăsese slujitorul altarului pentru rugăciune, totul amintește de sacrificiul vieții preotului în rezistență.

Sfîrșitul său întunecat, dramatic, contrastează însă prea puternic cu figura luminoasă a celui ce a fost „înimosul părinte **Ioan Robu**", care, împreună cu soția sa, — „mărinimoasa preoteasă d-na Laura Robu", cum îi numea presa din timpul războiului pe cei doi soți — își legaseră numele de ridicarea unei biserici noi în satul Batin (jud. Cluj), una dintre cele mai moderne bisericute sătești din regiune. „Măreața biserică de piatră construită într-o comună în care casele sînt încă acoperite cu paie, cum citim în aceeași presă a vremii, va arăta cărarea generațiilor ce vor să vie pe calea jertfelor și credinței confirmate prin fapte" **(Tribuna Ardealului,** 5 oct. 1943, p. 5) Și într-adevăr vie a rămas pentru generații pilda căii jertfelor și credinței confirmate prin faptele ctitorilor numitei tiserici.

În marea lor modestie și puritate sufletească, cei ce au fost soții martiri Robu de la Hășdate nu așteaptă răsplată, comemorări. Și pe urmă : „Cei vii măcar știu că vor muri; dar cei morți nu știu nimic și nu mai au nici o răsplată, fiindcă pînă și amintirea lj se uită" (Eclesiastul, 9,5).

Adevărurile biblice sînt veșnice.

Grigore TOPAN

O bibliotecă pe drumuri

În numele a 50 000 cooperatori meșteșugari din Municipiul București (dintre care 6 000 de handicapați) și a familiilor lor, Clubul și Biblioteca ce aparțin Cooperativei Meteșugărești din București vă adresează următorul apel :

Aceste două instituții au luat ființă în urmă cu 30 de ani în clădirea din str. Ienăchiță Văcărescu nr. 20, sector 4 (telefon : 13 61 19). Fondul de carte al bibliotecii este de 250 000 volume, valoarea totală a gestiunii celor două instituții fiind de 4 300 000 lei, rezultată din contribuția exclusivă a membrilor cooperatori. Clădirea în care activăm — proprietate a R.A.I.A.L. BERCENI — are aproape 800 mp, spațiu oricum insuficient pentru depozitarea și manipularea volumului de carte și pentru acitvitățile clubului și bibliotecii.

Am făcut această prezentare sintetică avînd în vedere situația conflictuală ce s-a creat de curînd între noi și guvern. În ultimele zece zile s-au prezentat la sediul nostru reprezentantul guvernului (dl. Mareș — subsecretar de stat) și dl. Ilina (reprezentant al R.A.I.A.L. BERCENI) care **ne-au somat să evacuăm imediat clădirea** întrucît ea este repartizată în prezent guvernului ; de fiecare dată au fost însoțiți de un grup de persoane **însărcinat în mod practic cu evacuarea abuzivă.** În toate aceste ocazii, noi (cinci femei și un bărbat) am solicitat documente legale, care nu ne-au fost prezentate, oferindu-ni-se, în schimb, atitudini arogante, insolente și extraordinare presiuni morale, care au culminat cu prezența demonstrativă a unui grup de polițiști în ziua de 25 iulie a.c. Reprezentantul R.A.I.A.L. ne-a comunicat faptul că s-a realizat contractul nostru de închiriere, al cărui titular este forul nostru tutelar: Uniunea Cooperativelor Meșteșugărești din Municipiul București, str. Gabroveni nr. 57 — președinte : Grigore Mosor, tel. : 13 73 13.

În fața acesor abuzuri repetate ale unor organisme de stat, vă rugăm să ne sprijiniți în restabilirea **priorităților firești și legale**, altfel **vor fi aruncate în stradă un club și o bibliotecă**, pentru instalarea unor birouri, **indiferent cui aparțin ele.**

Vă mulțumim

30 iulie 1991

PERSONALUL CLUBULUI ȘI BIBLIOTECII

CURIER JURIDIC

MIHAI OCHEANĂ, com. Văleni, jud. Vaslui :

a) Urmează a vi se stabili dreptul de proprietate potrivit terenului adus de dv. în cooperativă ca membru cooperator, respectiv, față de 2 ha.

b) La moștenirea terenului mamei dv. de 0,60 ha, pot veni toți frații. Stabilirea dreptului de proprietate se va face în acest caz pe numele tuturor moștenitorilor.

c) În ambele situații se aplică dispozițiile Legii nr. 18/1991 privind fondul funciar. Se va aplica apoi legea dreptului comun pentru a vi se stabili dreptul dv. din proprietatea deținută împreună cu toți frații.

d) În speță, nu are relevanță posesiunea terenului peste 30 de ani.

CONSTANTIN DELCEA, Zimnicea : Nu ne îndoim de realitatea constatărilor dv. Am fi preferat să ne redați, dacă cunoașteți, cîte ceva din cauzele acestora. Așteptăm să reveniți.

MIHAELA CONSTANTIN, București :

a) Numai consiliul de administrație, eventual compartimentul salarizare din cadrul unității dv., vă poate da relații cu privire la structura salariului ce-l primiți.

b) În cazul dv., impozitul aferent salariului primit este redus cu 20%, reținîndu-vi-se cu peste 200 lei mai puțin.

c) Potrivit art. 2, alin. 1 al Hotărîrii Guvernului nr. 52/1991, venitul lunar impozabil cuprinde și sumele realizate și plătite din fondul asigurărilor sociale de stat.

d) În perioada îngrijirii copilului în vîrstă de pînă la 1 an, beneficiați și de sporul de vechime neîntreruptă în aceeași unitate.

e) În cazul dv. nu se poate pune problema restituirii impozitului reținut, neexistînd temei legal pentru o asemenea operațiune.

f) Hotărîrea indicată mai sus nu prevede scutiri de impozit, ci numai reduceri.

g) Nu apreciem dacă e normal sau nu să vă oprească impozit. Avem doar calitatea de a contribui la înțelegerea și aplicarea legii existente în interesul dv.

CORNELIU OLTEANU

POȘTA REDACȚIEI

TRAIAN SABĂU — Drobeta Turnu-Severin, str. Banatului, nr. 3 : În răspunsul primit de la Ministerul Muncii, ni se precizează că dosarul dumneavoastră de pensionare a fost soluționat cu întîrziere datorită numărului mare de dosare depuse. Probabil că pe adresa ministerului au fost trimise tot atîtea scrisori cîte dosare, ceea ce și explica de ce, la adresa noastră din 23.I.1991, am primit răspuns abia la sfîrșitul lui iulie, timp suficient ca cititorii să-și piardă încrederea în noi, deși, după cum vedeți, am acționat cu promptitudine.

VALENTIN MUNTEANU-LAMBRU — Timișoara, str. Liviu Rebreanu, nr. 138 : Am citit cu plăcere rîndurile dumneavoastră. Vă mulțumim pentru gîndurile frumoase pe care le nutriți față de publicația noastră. Am reținut sugestiile, ca și interesanta cronică plastică. Din păcate, din lipsă de spațiu, nu o putem publica. Am fi fost onorați să vă fi avut acționar, dar „Flacăra" nu vinde acțiuni, ceea ce nu înseamnă că nu puteți fi unul dintre colaboratorii ei... într-ale scrisului. Vă așteptăm deci și cu alte materiale.

CONSTANTIN DRĂGHICI — Brașov, str. Timpei, nr. 12 : Vă rugăm să ne trimiteți un material mai complet, în care să precizați ce soluții concrete propuneți.

PAVEL CORBU — Beiuș, str. 30 Decembrie nr. 11 : Ne interesează (și praobabil și pe cititori) asemenea rețete din foclorul medical românesc, mai ales dacă au fost testate, dar vă rugăm să scrieți mai citeț, pentru că abia v-am deslușit scrisoarea.

ELENA GRECESCU

Spre cine se înclină balanța?

Fotografii de GIG MOTOIANU

Nimeni nu a gîndit o reformă pentru sufletele noastre

Convorbire cu Gabriel Liiceanu

În societatea totalitară oamenii devin fataliști

— Importanți oameni de cultură au intrat în politică. Într-un fel este o pierdere, dar privind ceea ce se întîmplă la noi cred că în timp se va dovedi că a fost o necesitate. D-voastră refuzați această cale. De ce?

— Nu-mi dau seama prea bine ce înțelegeți prin „a intra în politică" sau a rămîne în afara ei. Politica este activitatea prin care un individ participă la treburile comunității din care face parte. Prin firea lucrurilor orice om este o ființă politică, pentru că, vrînd-nevrînd, el se înscrie, cu gesturile sale, în destinul acelei comunități și îi modifică, vizibil sau doar imponderabil, contururile. O societate este cu atît mai civilizată cu cît participarea fiecărui individ la viața publică se poate exprima mai lesne. Atena antică sau un canton elvețian de astăzi sînt semnificative în acest sens. Exact pe dos se petrec lucrurile într-o societate totalitară, primitivă-politic, în care destinele tuturor sînt determinate de o mînă de oameni, „cetățenii" în totalitatea lor fiind infantilizați. Vocația politică a oamenilor este pusă astfel între paranteze, iar oamenii, la rîndul lor, sînt obligați să uite că au dreptul natural de a-și spune părerea în chestiuni care îi privesc în chip esențial. Într-o societate totalitară oamenii devin neputincioși, sceptici, fataliști. Ei știu că istoria se face peste capetele lor și că ei nu sînt decît materia primă a unui scenariu care se construiește în altă parte.

În situația aceasta ne-am aflat noi vreme de decenii; am fost castrați-politic. Disidenții sînt singurii care nu au acceptat acest tip de castraj social; ei sînt singurii care, în acea perioadă, „au intrat în politică", revendicînd, cu riscul vieții lor, exercitarea unui drept natural. Ceilalți, care „făceau politică", făcînd pactul cu diavolul, „activiștii" cum se numeau, nu erau decît niște lichele oportuniste care, ahtiate după privilegii, „activau" asistate de un aparat de represiune bine specializat. Bineînțeles, întrebarea d-voastră nu se referă decît la perioada care s-a scurs de la evenimentele din decembrie încoace. Deci la perioada în care cu toții, măcar în prima clipă, am avut senzația că viața politică a redevenit posibilă.

— Desigur.

— ...or atunci înseamnă că am redevenit cu toții vrînd-nevrînd ființe politice, adică am „intrat în politică" și ne aflăm de atunci în ea. Nu este așa?

Îmi dau seama că acest tip de răspuns nu vă mulțumește și că las impresia că aș vrea să mă sustrag întrebării d-voastră, cînd de fapt este foarte limpede ceea ce vreți să aflați. De pildă, de ce nu m-am înscris într-un partid...

— Întocmai.

— ...să zicem în Alianța Civică, de ce nu am participat la întrunirea de constituire a Alianței ca partid și așa mai departe. Pe scurt, de ce nu am intrat, să-i spunem, în politica explicită. Să încerc deci o explicație pentru ceea ce ați numit un „refuz".

Cred că orice om normal se simte obligat ca, într-un moment de criză, de răscruce etc. al societății în care trăiește, să caute modalitatea care i se potrivește lui pentru a face cît mai mult bine în jur. Binele pe care am crezut eu că îl pot face înainte de '89, singurul care putea fi făcut și singurul de care eram în stare, a fost acela de a avea o anumită coerență moral-socială: de a nu spori prin vorbele sau prin scrisul meu mînciuna colectivă, de a nu mă lăsa încadrat într-un partid mînjit de sîngele și de suferințele a milioane de oameni, de a nu obține privilegii altfel decît prin munca sau prin meritul meu etc. Nu a fost foarte mult, dar într-un climat de pervertire cvasi-generală, în care imperativele vieții sau supraviețuirii intrau în mod curent în conflict cu cele morale, un asemenea tip de comportament însemna totuși ceva. Mai era apoi credința că slujirea unor anumite valori culturale (și implicit etice) n-ar trece nevăzută, ar putea (cît de puțin) influența și că în felul acesta un fir subțire al speranței și un sens al continuității cu tot ce era bun în oameni s-ar putea păstra.

După decembrie '89 fiecare dintre noi s-a simțit, cred, obligat să-și redefinească modalitatea optimă de — iertați-mi naivitatea formulării — a face bine în jur. În felul acesta s-a deschis — pentru mine cel puțin — dialogul fățiș cu „politica explicită": a vorbi și a acționa public în așa fel încît, exprimîndu-te pe tine, să exprimi deopotrivă un mare număr de oameni; să capeți un mandat de reprezentativitate din partea celorlalți și să te străduiești să-l onorezi. Dacă ceilalți, în număr semnificativ, își pun o speranță în tine, ai oare dreptul să le-o refuzi sau să le-o dezminți?

M-am pomenit, fără să-fi urmărit **nici o clipă** așa ceva, în această situație, în urma citorva apariții la televiziune și a citorva pagini scrise în ziare. Aceste scurte episoade publice, prin care nu voiesem decît să contribui **prin constientizare** (deformație profesională) la însănătoșirea unei societăți traumatizate, mi-au atras, în cantități pe care nu le puteam bănui, deopotrivă simpatie și ură. Mi se părușe firesc să spun cu glas tare, tocmai pentru că acest lucru devenise cu putință — și tocmai acum ar fi fost nefiresc să n-o faci! — cîteva lucruri esențiale pe care le gîndisem dintotdeauna și care în vălmășagul opiniilor și în spatele perdelelor de fum riscau să fie uitate. Că, de pildă, poporul român nu fusese victima lui Ceaușescu, ci a ororii numite comunism, oroare pe care regimul Ceaușescu nu făcuse decît să o continue și să o exprime în felul lui; că bătălia nu se dădea cu memoria unui om, ci cu efectele unui sistem care, ca atrocitate, era fără pereche în istorie. Că, apoi, această societate, pentru a deveni apță de alegeri **libere**, trebuia să devină **mental** liberă, deci informată (după 45 de ani de dezinformare) și educată democratic și că îndeplinirea acestei „misiuni istorice" îi revenea, într-un timp plauzibil, televiziunii.

Nimic din toate acestea nu s-a întîmplat. Dimpotrivă. Problema partidului comunist a rămas suspendată în indecizia momentului și împachetată sub numele lui Ceaușescu. Oameni care ar fi trebuit judecați pentru crime împotriva umanității, care fuseseră arhitecții sau executanții ororii, continuau și continuă să se plimbe printre victimele în viață sau să calce, nestingheriți, peste memoria celor dispărute. Or, nici o societate nu poate exista în afara justiției elementare care se naște în jurul crimei și a pedepsirii ei și, din acest punct de vedere, societatea noastră continuă să trăiască într-o injustiție esențială. Vă puteți imagina apariția, în numele democrației, a unui partid fascist în Germania de după război? Noi ar trebui să avem conștiința că ieșim astăzi din comunism (dar cu traume și mai adînci) așa cum ieșea Germania postbelică din nazism. Crimele naziștilor au fost urmărite pe întregul glob, în vreme ce atrocitățile comuniste și autorii lor nu au fost nici măcar aduse la cunoștința opiniei publice. Aici nu de spirit vindicativ este vorba, ci de spiritul justiției, care este altceva și prin ignorarea căruia o societate legitimează și încurajează crima.

Ce s-a întîmplat apoi cu alegerile? A avut loc o campanie electorală pe parcursul căreia reflexele și febra unei societăți bolnave, în loc să fie vindecate, au fost excitate și utilizate. Însuși felul de desfășurare al campaniei a descalificat rezultatele ei. Cît despre corectitudinea rezultatelor? A fost complet trecut sub tăcere faptul că nici un candidat de pe listele independenților nu a obținut un loc în parlament sau în senat. Nimănui nu i s-a părut suspect că rezultatul în privința acestor liste a fost comunicat după zece zile de la închiderea urnelor, că primele comunicate vorbeau de 1 la sută sau 2 la sută independenți, și tuturor le-a apărut plauzibilă teoria insuccesului prin fărîmițarea pe liste multiple, deși era greu de presupus că numele unor personalități publice de prim ordin, bucurîndu-se de o reală popularitate, nu ar fi putut întruni 40 000 de voturi.

Cît despre o intenție a televiziunii de a pune la punct un program constant de educație pentru democrație, fără de care programul reformelor radicale rămîne o vorbă în vînt pentru că se izbește de mentalități de masă nereformate, cu greu poate susține cineva că a fost vorba pînă acum.

Despre iunie 1990 nu mai e cazul să vă vorbesc, pentru că s-au scris deja volume întregi pe această temă.

De ce vă spun toate acestea? Pentru că fără a pomeni de toate aceste lucruri nu cred că pot da un răspuns la întrebarea d-voastră: climatul unei **vieți politice explicite** s-a degradat la noi înainte ca o viață politică autentică să se fi născut. Așa încît nu prea știu despre întrarea în care anume viață politică vorbiți, de vreme ce, din punctul meu de vedere, această viață politică, în formele ei explicit-tradiționale, nu există. Deocamdată nu se poate „intra" decît în strădania de creare a unei vieți politice civilizate, și nicidecum în viața politică.

Campania electorală, partidele create, bună parte din manifestațiile de stradă, dezbaterile parlamentare etc — **așa cum s-au petrecut toate acestea** — nu au făcut să creeze decît un simulacru de viață politică și să contribuie astfel la perpetuarea unui fals și a unei iluzii. Pe un asemenea fundal politic este perfect plauzibil faptul că desfășurarea alegerilor viitoare nu se va deosebi în mod esențial, nici în ce privește metodele și nici în ce privește rezultatele, de alegerile din '90.

Viața politică presupune un cod și o civilizație a politicului; în absența acestora noi nu avem decît o agitație vidă, o comedie politică, populată de personaje neputincioase, suspecte sau ridicole. Or, în această comedie sînt fericit că nu am intrat și nici nu am de gînd să intru. Rămîne desigur deschisă problema dacă nu cumva reglarea vieții politice către un cod civilizat al ei nu se face, totuși, tocmai dinlăuntrul unui partid. Vedeți, ne mișcăm pînă la urmă într-un cerc vicios. În schimb...

Fotografie de SILVIU STAN ■

Caragiale — conștiința negativului nostru intim

— Vorbeați de o „comedie politică". Această comedie nu însoțește întreaga istorie modernă a României? Altfel spus: credeți că românii nu pot trăi decît sub semnul lui Caragiale?

— Caragiale este, într-adevăr, umbra care însoțește istoria noastră modernă, „umbra" **(der Schatten)** în sensul în care folosea Jung acest cuvînt, ca totalitate a caracteristicilor care persistă în adîncurile subiectului (fie el ins sau popor) și pe care acesta nu le recunoaște ca fiind ale lui. Cu alte cuvinte noi trăim în Caragiale chiar și atunci cînd credem că am scăpat de el; el este conștiința negativului nostru intim, instalat temeinic și neștiut în noi. A trăi sub semnul lui Caragiale înseamnă a refuza să te supui, ca popor, unui foarte dureros dar salvator tratament analitic. După cîte știu nu-mai Cioran, după Caragiale, a încercat, în registru grav, să provoace această confruntare incomodă a românilor cu ei înșiși. Un asemenea demers este tocmai opusul demagogiei politice ieftine care lingușește un popor și îl împiedică să se despartă de defectele sale.

Această conștientizare a negativului trebuie însă însoțită de o infuzie masivă de moralitate socială. Iorga a vorbit încă de la începutul secolului de nevoia unei renașteri spirituale și apoi, în felul lor legionarii au preluat această idee, compromițînd-o prin așezarea ei pe o „crimă originară", care s-a multiplicat apoi la nesfîrșit. (Ceea ce de altminteri îi unește în eternitate pe legionari și pe comuniști este justificarea crimei și a violenței ca modalitate de atingere a unui ideal.) Această reformulare spirituală, care ar echivala cu evadarea noastră de sub semnul lui Caragiale, nu se poate face cu ideologii impuse dictatorial, ci ea s-ar obține gospodărește, prin cuminția unor guvernări care ar transfera învățămîntului și culturii bugetul destinat achiziționării de echipament sofisticat de ascultare și supraveghere a populației. Nu există, în situația actuală a țării noastre, eroare politică mai gravă decît neglijarea acestor două ministere. Iar despre crima care se pune acum la cale împotriva cărții, cîtă vreme se refuză subvenționarea hîrtiei de la buget, precum în cazul pîinii, nu cred că este conștientă foarte multă lume și poate nici chiar ministrul culturii.

— Și totuși printre puținele lucruri bune care s-au petrecut la noi de un an și jumătate încoace sînt cărțile editate de Humanitas. Din fotoliul cititorului lucrurile par foarte frumoase. Cum se văd ele din interiorul editurii?

— Dacă vreți, și în felul acesta mă întorc la prima d-voastră întrebare, editura Humanitas este felul în care am înțeles eu să răspund imperativelor momentului. Unul o face creînd un partid, altul, o casă de editură. Pentru mine, v-am explicat de ce — urgența reformării mentalităților —, o editură mi se pare acum mai importantă. Este chiar bine, atunci cînd faci un lucru, să crezi că acel lucru este cel mai important din toate. De-abia atunci lucrul acela devine cu adevărat important. Or, eu cred, asumîndu-mi întregul ridicol, că în România la ora actuală editura Humanitas este lucrul cel mai important, așa cum, în anii dinainte, am crezut că filozofia era lucrul cel mai important din lume. Cred că dacă toată lumea angajată într-o facere ar simți așa, totul ar arăta în jurul nostru mai bine.

I-am cerut lui Andrei Pleșu să mă lase în pace

— Mulți oameni consideră că fenomenul Humanitas se datorează în bună parte colaborării dintre doi prieteni: Liiceanu și Pleșu. Așa stau lucrurile?

Uneori forma cea mai bună de colaborare este să-l lași pe celălalt în pace și să intervii numai atunci cînd el îți cere. Cînd am decis privatizarea editurii Humanitas, care ținea de Ministerul Culturii, ceea ce i-am cerut lui Andrei Pleșu, în calitatea lui de ministru al culturii, a fost în fond să mă lase în pace. Ca ministru al culturii, acesta a fost, din punctul meu de vedere, marele lui merit și suprema împlinire a colaborării noastre: el a contribuit activ la **despărțirea** noastră. M-a creditat total și m-a lăsat în pace.

S-a făcut afirmația că ar trebui cel puțin 20 de ani pentru ca societatea românească să intre într-o stare firească. Credeți că acesta este un pronostic sceptic sau optimist?

Realist. Realist, dacă judecăm lucrurile cu măsura de acum a societății românești. Realist, dacă tinerii, pierzîndu-și iluziile, nu vor visa în continuare decît să plece din țară; dacă cei care au mințit, au trucat și au provocat discordii soldate cu crime vor continua să aibă acces la decizie; dacă femeile Bucureștiului vor mai putea să-i aplaude vreodată pe cei care îi stîlceau în bătaie pe tinerii ce le-ar fi putut fi copii; dacă televiziunea română va refuza în continuare să se implice într-un program sistematic de educație pentru democrație; dacă ziarele huliganice care otrăvesc sufletele oamenilor vor continua să existe; dacă justiția va continua să fie în suferință, dacă firele care ne leagă în atîtea chipuri de trecutul pe care în vorbe l-am recuzat vor continua să fie trainice. Dacă toate aceste lucruri vor continua să fie trainice. Dacă toate aceste lucruri vor continua să existe, oamenii nu-și vor dobîndi seninătatea și nu vor munci pentru a scoate carul din noroi; neîncrederea și discordia vor da în continuare tonul vieții noastre. Nu se poate atît de ușor peste sufletele noastre bolnave. Și pentru ele nimeni nu a gîndit încă o reformă.

AURELIA BORIGA ■

FLACĂRA
PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

Pasul spre eternitate

„Am avut fericirea de a fi apărată de trei calamități: **gelozia, invidia** și **ogoliul**. „Cuvintele acestea poartă semnătura Cellei Delavrancea, adevărată lege morală a unei mari Doamne care a pășit, cu cîteva zile în urmă, spre eternitate. Ne obișnuisem să credem că a învins pentru totdeauna timpul, că secolul trăit de ea este semnul nemuririi și iată, într-o luminoasă zi de august, aceeași acum veacuri și pentru Mihai Viteazul, a coborît năframa cea neagră. Cît de triști sîntem la această despărțire niciodată dorită...

Povestea vieții sale începe ca un basm... „A fost odată un copil mintos care, de mititel, se deosebea între ceilalți de seama lui prin pornire la biruință grea — apucătură de suflet mare“ scria I.L. Caragiale despre luminoasa persoană a Cellei, în 1909 o mică artistă ce-și uimea auditoriul. Așa cum a dorit-o și ilustrul ei părinte, Barbu Ștefănescu Delavrancea, a urmat calea artelor. Drumul de muziciană s-a împletit însă cu cel de profesoară și de creatoare de cuvinte alese, așezînd-o curînd într-o lume cu nume mari de prieteni — Caragiale, Vlahuță, Grigorescu, Enescu, Lipatti, Rilke, Mauriac... Mereu, Cella Delavrancea s-a dorit martor al timpului, a iubit oamenii și vremurile, a trecut dincolo de uritul cotidian și a cules floarea rară a bucuriei. Experiențele sale de interpret s-au răsfrînt asupra comentariilor sale despre și cu muzică, multe desfășurate în casa cu interior romantic din strada Eminescu sau în fața microfonului, la radio. Iar modelul condeierului Barbu Ștefănescu Delavrancea i-a imprimat o constantă pasiune pentru cuvîntul scris. Mărturie stau cronicile sale muzicale, adevărate poeme despre marii și viitorii mari ai muzicii, dar și nuvelele sale, romanul **O vară ciudată**, propria sa istorie a muzicii, numită **Arpegii în ton major**. Mărturie stă dragostea cu care toți am înconjurat-o, uitînd vîrstele, simțind-o a noastră prin tot ce gîndea. Adunate, una cîte una, faptele unei vieți ce acoperă mai bine de un secol pot deveni, în sine, argumentele unui eveniment de valoare umană și culturală. Un model care, chiar dacă nu îl putem urma întocmai, are forța pilduitoare a unei unicități ce poate fi iubită și înțeleasă, pe traiectoria neîncetatei înnobilări a omului. Trebuie să acceptăm despărțirile iremediabile ? Simți zîmbetul îngăduitor și lumina francă a privirii Cellei Delavrancea și uiți această stare. Gîndul se îndreaptă spre cuvintele lui Reiner Maria Rilke, după ce o ascultase interpretînd muzică de Bach: „Muzica, după ce cînți dumneata, doamnă, coboară în zona cea mai adîncă a sufletului, unde va rămîne în veci audibilă“.

GRIGORE CONSTANTINESCU

Cursa cu obstacole

Stomatologia groazei

Declar în mod solemn : conținutul acestei tabiete nu are nimic comun cu Serviciul Român de Informații. Orice asemănare este pur întîmplătoare.

Mă stabilisem de cîteva săptămîni în capitală. Moștenisem un cabinet stomatologic în paragină de la un fost coleg care în ultimii ani se ocupase exclusiv de afaceri tot mai prospere, devenind patronul unei firme dintr-o țară îndepărtată. Am modernizat moștenirea îngrepind în ea economiile rudelor și am așteptat pacienții care, în pofida anunțurilor și reclamei costisitoare, întîrziau să apară.

Într-o seară, trecînd prin parcul prost luminat, am devenit martorul-involuntar al unui atac banditesc. Nu sînt un Hercule, dar nu puteam accepta lipsa totală de cavalerism: patru împotriva unuia singur. Am copilărit în port, și bazîndu-mă și pe amintirile antrenamentelor de box, m-am implicat. Cred că urletele mele au avut mai mult efect decît loviturile plasate și, spre mirarea și satisfacția mea, agresorii au luat-o la sănătoasa. Agresatul, în schimb, își pierduse cunoștința. Geanta diplomat zăcea lîngă el în iarbă. După ce și-a revenit, l-am dus la mine în cabinet și l-am așezat pe scaunul stomatologic. A acceptat o cafea tare, și-a aprins o țigară, s-a uitat îndelung la mine și a remarcat :

— Ai o voce ca o sirenă de vapor.

— Mi-ați dat o idee. Cred că aș cîștiga mai bine cu urletele mele decît cu acest cabinet.

— N-ai clienți ?

— Presul din fața ușii mele moare de plictiseală.

— Poate găsim ceva... În orice caz îți mulțumesc pentru intervenția dumitale. Sînt colonelul P.P. Și, strîngîndu-mi mîna, a părăsit cabinetul.

A doua zi dimineață, am găsit în fața cabinetului un pacient. L-am poftit înăuntru și, înainte de a-l întreba „Ce doriți ?“, mi-a pus degetul arătător pe buze, iar cu cealaltă mînă a scos din buzunar un notes pe care era scris cu litere de tipar următorul text : „NU DESCHIDEȚI GURA. VOM COMUNICA ÎN SCRIS. M-A TRIMIS COLONELUL P.P.“. Ne-am așezat la birou și, în grabă, mi-a comunicat în scris doleanța sa : „SCOATEȚI-MI MĂSEAUA ÎMBRĂCATĂ ÎN PLATINĂ. DAR NU ÎNTREBAȚI NIMIC“. M-am conformat. Pacientul mi-a pus două bancnote de 500 pe colțul mesei și mi-a scris : „DISCREȚIE TOTALĂ. NU VORBIȚI CU NIMENI DESPRE VIZITA MEA. TRECEȚI ÎN REGISTRU... (urma un nume și o adresă). Apoi o frază surprinzătoare : „ZDROBIȚI CU CIOCANUL MĂSEAUA. DAR TĂCERE“.

Treburile mele au început să prospere și, în curînd, presul a luat înfățișarea cuvenită unui preș din fața cabinetelor des vizitate. Pacienții mei erau oameni bine îmbrăcați, mai mult sau mai puțin nervoși, dar nici unul dintre ei nu scotea o vorbă. Comunicam în scris. Unii se dovedeau pasionați de muzică, alții erau interesați de stări și mă rugau să dau radio-ul mai tare. Mă conformam. Scoteam măsele, eliminam punți dentare, canini, măsele de minte, toate fără nici o întrebare și fără răspuns cu voce tare. Misterul mă obseda, dar avertismentele zilnice — **„NU SUFLAȚI O VORBĂ... DISCREȚIE TOTALĂ... DISTRUGEȚI MĂSELELE... NU PUNEȚI ÎNTREBĂRI“...** — și onorariile mai mult decît onorabile mă făceau să mă conformez. Toată povestea, însă, mă sicîia din cale-afară. Lucram tăcut, încasam banii. N-am respectat un singur lucru. Nu am distrus nici o măsea. Tot ce am extras am păstrat într-o casetă metalică în seif. Între timp au apărut și pacienții vorbăreți, adevărați. Respectăm tariful normal, dar nu puteam să mă plîng. Cîștigam de trei ori mai mult decît în provincie. Umblînd în seif și dînd cu ochii de caseta metalică, enigma măselelor pacienților mei tăcuturni mă obseda.

Într-o zi, l-am găsit în cabinet (ușa era inculată) pe colonelul P.P. În mod automat, am luat pixul de pe masă și eram gata să-i pun o întrebare în scris.

— Nu e nevoie, doctore ! Eu sînt sănătos tun și n-am măsele de scos.

— Vă mulțumesc că ați făcut „ceva“ pentru mine.

— O nimica toată. Noi îți sîntem recunoscători.

— Pot să vă întreb ce-i cu povestea asta cu pacienții tăcuturni ?

Colonelul a rîs cu poftă.

— Profilaxie pentru unii, tratament pentru alții...

— Și totuși ?

— Îți explic în cîteva fraze, dar nu este recomandabil să dai în vileag această poveste. Se pot ivi urmări imprevizibile și ar fi păcat de cabinetul dumitale. Deci : unuia dintre agenții noștri, fără știrea și voia lui, într-o țară străină, i s-a implantat o măsea neobișnuită. Una cu urechi.

— Cu urechi ?

— Da. Mai precis, cu un microfon și un emițător miniaturizate. Tot ce vorbea în diferite locuri și tot ce se spunea în prezența lui, lucrurile cele mai secrete și mai grave, deveneau cunoscute într-o țară vecină. Au urmat scandaluri, căderi de capete, schimbări din funcții, învinuiri de trădare, procese, condamnări. A izbucnit panica în serviciul nostru cînd, în urma unui accident grav, întîmplător de fapt, omul nostru a fost ucis. S-au găsit microfonul și emițătorul ascunse în molar. Și atunci, s-a luat hotărîrea ca toți aceia care au avut lucrări executate în ultimul an să le căutăm... Ne-am întîlnit într-un moment prielnic. M-ai ajutat și sînt satisfăcut că am putut să te ajut și eu... De cînd ai extras măselele, la noi totul este în ordine. Nu se mai scurge nici o informație. Instituția îți mulțumește pentru serviciile aduse. Discreția rămîne în vigoare. Și, punîndu-mi un plic consistent pe masă, a plecat.

Am plecat și eu acasă. Deschizînd seiful, am scos caseta metalică și am început să zdrobesc măselele cu ciocanul. Am sfărîmat peste trei sute de măsele. În nici una n-am dat de „urechi“. Numai cari bănale.

Nu-i chiar așa de rău să ai vocea unei sirene de vapor.

BALOGH JÓZSEF

SEMNAL

● Alfred Neagu, se pare că anul 1991 este anul tău de grație, reușind performanța de a fi cel mai publicat traducător. De fapt cîte cărți au apărut în tălmăcirea ta ? ● N-am apucat să le număr, dar ar fi vreo patru lucrări de Jack London — „Canionul“, „Patrula de pescuit“, „Revolta de pe Elsinore“, „Constelația ultimei șanse“ — o antologie —, „Goana după aur“, un volum de Bret Harte — „Șeriful din Siskyou“, toate reeditări. Apoi trei lucrări noi : James Clavell — „Tai Pan“, Boris Pasternak — „Doctor Jivago“, (în colaborare cu Anca Irina Ionescu), Kipling — „Căpitanii curajoși“. Iar dacă mă mai țin puterile, vreau să mai predau și primul volum din trilogia lui William Golding „Ritualurile trecerii“. ● Și mai ai și o editură proprie. ● Da, una dintre primele edituri particulare din România : **Elit Comentator**. Elit înseamnă de fapt Editura pentru Literatură și nu neapărat intenția de a publica doar lucrări elitiste. Pînă acum am publicat vreo cîteva lucrări demne de luat în seamă : romanul lui Titus Popovici „Cutia de ghete“, primul roman după „Setea“ al acestui mare scriitor, apoi Erich Segal — „Love story“, o carte de succes, pentru ca acum să ne prezentăm cu „Doctor Jivago“, cu care am intenționat să începem restituirea unor cărți de seamă care au lipsit din bibliotecile elevilor și studenților, fiind interzise din diverse motive. În pregătire sau în diverse stadii tipografice mai sînt și lucrările: Graham Greene, „Ni-l împrumutați pe soțul dumneavoastră ?“, un volum excepțional de povestiri umoristico-erotice ale marelui scriitor englez, Saul Bellow — „Iarna Decanului“, lucrare de asemenea interzisă în România pentru că se referă pe pagini întregi la situația de la noi din ultimii ani și la rolul nefast al Securității, J. Skvorecky, „Fantastic anotimp“, altă carte interzisă a unui scriitor ceh care a fost nevoit să aleagă calea pribegiei după 1968, devenind unul dintre cei mai de seamă reprezentanți ai literaturii țării sale, alături de Havel și Kundera, W. Golding — „Ritualurile trecerii“, de care am amintit, două romane de Boileau-Narcejac, cîteva din seria neagră, altele sînt încă secret de editură. Am reușit să avem un portofoliu de titluri echilibrat, interesant, care ne onorează. Chiar și numai faptul că într-un singur an scoatem noi, o editură mică, trei autori laureați ai Premiului Nobel spune ceva. ● Cîteva cuvinte despre cei care au înființat editura. ● E o editură mică, dar ambițioasă, fondată de patru prieteni : scriitorul Ioan Dan Nicolescu, artistul plastic Victor Munteanu, juristul Nicolae Dercaci plus intervievatul, și ne-am împărțit rolurile în așa fel încît fiecare să facă ceea ce știe mai bine, și nu invers cum se întîmplă de obicei din orgoliu sau superficială înțelegere a competenței. Ne confruntăm cu probleme grele — spațiu tipografic, hîrtie, difuzare, finanțare, valută pentru copyrighturi. Ni se pare nedrept ca în situația în care se vorbește despre dorința oficială guvernamentală, parlamentară de a încuraja activitățile private, să avem un statut inechitabil față de edniturile de stat, fiindcă regiile autonome nu sînt altceva decît edituri ale statului, și să fim obligați să plătim de două ori mai scump tiparul, hîrtia, serviciile, să umblăm cu căciula într-o mînă și cu cealaltă în buzunar după materie primă, materiale, mijloace de transport. Demagogie și inechitate ! Iar prețul hîrtiei se anunță a deveni în curînd astronomic. De ce ? Cine e interesat să nu fie destulă carte, și implicit mai multă cultură în țara asta ? Uite la asta nu știu cum să răspund. Sau deocamdată mă abțin. Avem o singură speranță : e sigur că viitorul este al editurilor particulare, ca peste tot în țările cu o democrație banal de autentică, și lipsită total de originalitate.

(G.A.)

Succese ale muzicii românești

La recentul Festival Internațional de pian South Bohemian, desfășurat în luna iulie în Cehoslovacia, reprezentantele noastre, pianiste de înaltă clasă, Aurora Ienei au avut o contribuție de prestigiu, dovedind încă o dată înaltul nivel al școlii interpretative românești.

În mod deosebit, a atras atenția recitalul pianistei Aurora Ienei, recital bazat pe creația pianistică a lui George Enescu, mai puțin cunoscută în cercurile muzicale de peste hotare. Creațiile marelui compozitor au fost primite cu deosebită receptivitate, precum și cu aprecieri unanime.

Înalte aprecieri au primit și pianistele noastre care au cîștigat festivalului din Boemia de Sud momente de neuitat prin profunda trăire artistică, precum și pentru înalta măiestrie de care au dat dovadă.

Prof. VALERIA IONESCU

CIORAN

Silogismele amărăciunii

Fericirea este atît de rară pentru că n-avem acces la ea decît după bătrînețe, spre senilitate, faveare de care se bucură puțini muritori.

Cinismul extremei solitudini este un calvar ce atenuează insolența.

Moartea pune o problemă care se substituie tuturor celorlalte. Ce poate fi mai funest pentru filozofie, pentru credința naivă în ierarhia perplexităților ?

În românește de EUGENIA VASILE

Tandon
ROMANIA
S.R.L.
Societate mixta romano - germana

În patru luni, nici o defecţiune la 45 sisteme vîndute!

TANDON COMPUTER EUROPA, cu sediul la Frankfurt, a avut în anul 1990 o cifră de afaceri de 450 de milioane de dolari, cifră obţinută prin vînzarea a peste 300 000 de sisteme. Compania Tandon a fost creată acum 14 ani în America de un indian, Lal Tandon, care a lucrat multă vreme în cercetare la firmele IBM şi Memorex. După numai 18 luni de la înfiinţare, TANDON CORPORATION deţinea 80 la sută din piaţa americană de capete pentru scrierea şi citirea datelor, utilizate în unităţile de discuri.

În 1990 TANDON CORPORATION producea, prima în lume, unităţi de discuri cu citire pe ambele feţe. Patru ani mai tîrziu, ea intra vijelios pe piaţa explozivă a computerelor personale. La numai un an (1986) de la pătrunderea pe piaţa europeană, TANDON CORPORATION vinde 55 000 de sisteme informatice în Germania Federală şi deschide filiale în Olanda, Franţa, Anglia, Elveţia... În 1987, o nouă premieră cu marca TANDON : este vorba de un hard disc mobil, aşa numitul „Personal Data Pac", extrem de necesar într-o ţară cu un sistem de comunicaţii precar, cum este şi cazul României. Tot în 1987 se renunţă la fabricarea unităţilor de discuri, TANDON CORPORATION concentrîndu-se numai pe computere personale, din cauza cererii foarte mari. Începînd cu anul 1988, TANDON. COMPUTER EUROPA ocupă locul 2 pe piaţa germană de PC-uri, după bine cunoscuta IBM, dar este pe primul loc în ceea ce priveşte service-ul înainte şi după vînzare, pe locul doi fiind IBM, apoi Commodore etc. Acum 2 ani, la Hanovra, la expoziţia CEBIT, TANDON lansa prima, la scară industrială, un computer personal cu procesor 80 386 cu 33 MHz.

O istorie scurtă, dar foarte densă în evenimente, a unei companii dedicate celor mai înalte standarde în domeniul calităţii şi fiabilităţii : standardele germane şi americane. Unul dintre ultimele evenimente din viaţa acestei companii, aflată într-o dezvoltare vertiginoasă, poate fi socotit şi intrarea ei pe piaţa românească. De cîteva luni de zile există societatea mixtă româno-germană TANDOM ROMÂNIA, al cărui sediu este, de săptămîna trecută, la parterul hotelului „Turist". Aici, avem plăcerea să stăm de vorbă cu domnii **Călin Călăraşu**, director general, şi **Radu Nanu**, director tehnic.

FLACĂRA : **Ce reprezintă TANDON ROMÂNIA ?**

TANDON : Am primit de la firma TANDON COMPUTER EUROPA acreditarea ca distribuitor în România. Practic, este vorba de o concesiune de teritoriu, societatea noastră fiind independentă în ceea ce priveşte organizarea administrativă şi financiară. Firesc că avem la dispoziţie forţa şi experienţa celor din Germania în probleme de consulting sau service.

FLACĂRA : **De ce aţi ales firma TANDON pentru România ?**

TANDON : A te situa pe locul 2 pe piaţa germană de PC-uri, după IBM, şi asta în condiţiile unor standarde de calitate şi fiabilitate foarte dure, este o carte de vizită care nu mai are nevoie de alte comentarii. Am adus această firmă în România, deoarece avem nevoie de produse de foarte bună calitate şi nu am vrea ca piaţa românească să fie invadată de calculatoare cu fiabilitate şi calitate îndoielnică. Ne-am gîndit la ceva de fond, nu de circumstanţă.

FLACĂRA : **Ce credeţi despre electronica şi informatica românească ?**

TANDON : Există un decalaj atît de mare între tehnologiile folosite aici şi cele din ţările dezvoltate încît nu credem că se poate face ceva fără investiţii străine. Să vă dăm un singur exemplu. O bandă pentru fabricarea televizoarelor color la Philips este deservită numai de 14—20 oameni, în timp ce la noi sînt necesari sute. Diferenţa ete atît de mare, încît, probabil, fabricile existente trebuie complet reutilate.

FLACĂRA : **Fiecare companie renumită are anumite principii după care se conduce. Care este situaţia la TANDON COMPUTER EUROPA ?**

TANDON : Şi noi avem cîteva reguli de bază pentru produsele şi serviciile noastre, pe care încercăm să le respectăm : totală compatibilitate cu standardele de pe piaţă, performanţe maxime la preţuri minimale, cea mai înaltă calitate şi, în sfîrşit, ca piaţa de desfacere să fie acoperită prin firme specializate în oferta de computere TANDON.

FLACĂRA : **Ce oferiţi acum în România ?**

TANDON : Fiind la început, dorim să testăm piaţa şi să vedem care dintre sistemele oferite de TANDON sînt cerute aici. În momentul în care ne vom lămuri, vom începe să aducem mai multe exemplare din aceste sisteme. De asemenea, oferim şi echipamente de birou fabricate de AEG OLYMPIA. Pînă în prezent funcţionează circa 45 de sisteme TANDON la firme româneşti de prestigiu, Institutul de cercetări electronice, Metalo-import-export, Spitalul „Gheorghe Marinescu" şi Soc. de Prospecţiuni. De exemplu, la I.C.E. funcţionează o reţea Novell cu 15 computere TANDON, pe trei nivele. Sîntem în tratative înaintate cu multe alte firme. Computerele TANDON pot fi folosite atît în cercetare, cît şi în administraţie. Sîntem bucuroşi că, în cele patru luni de funcţionare a sistemelor vîndute, nu am avut nici o defecţiune. În ceea ce priveşte preţurile, între firmele mari şi consacrate, ale noastre sînt printre cele mai scăzute.

FLACĂRA : **Ce alte facilităţi puneţi la dispoziţia clienţilor din România ?**

TANDON : Pentru sistemele TANDON, ca şi pentru cele AEG, garanţia este de 1 an de zile, după aceea putîndu-se încheia contracte de service în funcţie de cerinţele clienţilor. Asigurăm livrarea de piese de schimb minim 5 ani pentru orice sistem. O dată cu sistemul vîndut, furnizăm şi documentaţie exhaustivă privind sistemul de operare etc. În legătură cu sistemul de operare, vă putem spune că firma MICROSOFT furnizează bine-cunoscutul OS-2 la IBM, COMP9Q şi... TANDON. La cerere, şcolarizăm pe cei care vor lucra pe sistemele noastre. Deja am făcut acest lucru pentru primii noştri clienţi din România. Este de reţinut că nu sîntem un magazin de vînzare, şi că respectăm întocmai filozofia firmei TANDON, la noi vin mulţi clienţi care au nevoie de consulting, în funcţie de problemele lor li se întocmeşte o ofertă, cît mai ieftină.

FLACĂRA : **În România există o mare cerere de programe. Cum v-aţi gîndit să ajutaţi potenţialii clienţi ?**

TANDON : Deoarece aici posibilitatea de a găsi cataloage specializate de soft este foarte mică, am adus din Germania documentaţie la zi şi putem intra în legătură imediat cu furnizorii, care pentru societatea noastră asigură rabaturi substanţiale. Cataloagele de soft pot fi consultate la sediul firmei noastre.

FLACĂRA : **Aţi reuşit destul de repede să înfiinţaţi societatea, să obţineţi un sediu, cu ajutorul conducerii complexului Parc-Turist, aţi intrat deja în afaceri. Cum credeţi că ar putea merge mai bine lucrurile ?**

TANDON : Ne pare foarte rău că nu putem oferi o listă stabilă de preţuri din cauza fluctuaţiei foarte mari a raportului leu-dolar. În vest, o asemnea listă se oferă pe 5—6 luni, aici sîntem nevoiţi să o schimbăm aproape zilnic. Credem că în domeniile vitale, cum este cazul comunicaţiilor şi al informaticii, ar trebui să se garanteze un anumit curs de exemplu, 250 sau 300 de lei, pentru firmele care pot aduce aici înaltă tehnologie. Nimeni nu poate suporta fluctuaţiile prea mari financiare, nici noi, nici clienţii.

FLACĂRA : **Oferiţi ultimele modele TANDON pe piaţa românească ?**

TANDON : Toate modelele noi vor fi aduse pe piaţa românească, ca şi în orice altă parte a globului, toamna şi primăvara următoare ; sperăm că ele vor fi o surpriză plăcută pentru clienţii noştri.

MIHAI SĂNDOIU
RUXANDRA ONOFREI

Cum a fost semnat armistiţiul cu U.R.S.S. (VI)

Ultimul articol asupra căruia s-au mai purtat discuţii a fost cel referitor la Arbitrajul de la Viena şi la Transilvania **(art. 19)**. Textul lui, în proiect, stipula că : „Guvernele Aliate socotesc hotărîrile Arbitrajului de la Viena ca nule şi inexistente şi sînt de acord ca Transilvania (sau cea mai mare parte a ei) să fie restituită României sub condiţia confirmării prin Tratatul de Pace".

Delegaţii români (Pătrăşcanu, Ştirbey) au susţinut că această formulare nu se poate satisface nefiind explicită şi categorică în ceea ce privea viitorul Transilvaniei. Nu numai că redactarea ei pare echivocă dar este lipsită şi de fermitate.

Echivocă, pentru că a socoti „hotărîrile Arbitrajului de la Viena, cu privire la Transilvania, ca nule şi inexistente" este în flagrantă contradicţie cu a spune mai departe că eşti „de acord ca Transilvania (sau cea mai mare parte a ei) să fie restituită României"... Dacă hotărîrile Arbitrajului sînt nule şi inexistente atunci nici un metru pătrat de pămînt din ceea ce a fost rupt în 1940 din trupul României nu mai poate fi negociat în viitor, nici un metru pătrat de pămînt din ceea ce a fost rupt atunci nu poate rămîne Ungariei.

Lipsă de fermitate, pentru că se foloseşte termenul „socotesc" care este foarte subiectiv şi mai ales pentru că nu se arată care va fi ajutorul militar şi politic pe care Aliaţii îl vor da României pentru eliberarea Transilvaniei de Nord şi reîntregirea ţării cu tot ce ne-a fost luat prin Arbitrajul de la Viena.

Să se accepte deci următoarele modificări şi completări la articolul 19.

Modificări :

— Să se înlocuiască termenul „socotesc" cu „declară" ;

— Să se renunţe la formula sau cea mai mare parte.

Completări :

Ca urmare, delegaţia română roagă Conferinţa să ţină seama mai mult de cele ce ni s-a **recunoscut şi cerut** în art. 1 : că România „a rupt relaţiile cu Germania şi sateliţii săi, a intrat în război şi duce războiul alături de Puterile Aliate împotriva Germaniei şi Ungariei" ; că România va contribui cu „nu mai puţin de 12 divizii"...

— Să se arate sprijinul militar şi politic ce va fi dat României de Aliaţi pentru eliberarea Transilvaniei de Nord şi reaşezarea ei, integral, la ţara noastră.

— Să se acorde României statutul de cobeligerantă la războiul dus de Naţiunile Unite împotriva Germaniei şi Ungariei.

După o scurtă deliberare a delegaţilor sovietici, numai a delegaţilor sovietici, Dimitri Manuilski a făcut cunoscut participanţilor că ora fiind înaintată (trecuse de ora două) hotărîrile referitoare la ultimele noastre propuneri vor fi luate în şedinţa din noaptea următoare.

De remarcat că ambasadorii Angliei şi Statelor Unite n-au intervenit în cursul celor patru — „Ce a spus ?"). Celălalt ambasador însă, rămînea, la tot ce se întîmpla, imobil şi ţeapăn ca un sfinx.

Atitudinea lor indferentă, mai ales a lui Clark Kerr, a dezamăgit, cred, pe unii din delegaţii noştri plecaţi din Bucureşti, poate cu anumite speranţe. Sînt sigur însă că pe Ştirbey şi pe Vişoianu, care cunoşteau situaţia de la Cairo, nu i-a surprins. Era clar că în virtutea înţelegerilor, dintre miniştri afacerilor externe ai U.R.S.S., Angliei şi Statelor Unite, de la Moscova (octombrie 1943) şi a conferinţei la nivel înalt de la Teheran (noiembrie 1943) guvernele englez şi american se angajaseră, printre altele, să acorde guvernului sovietic prioritate, poate chiar exclusivitate, în eventualitatea unor tratative de armistiţiu cu România. Şi nu este exclus ca aceste angajamente, faţă de URSS, să fi devenit din ce în ce mai ferme, în cursul celor trei luni de contacte (martie—mai 1944) cu emisarii români trimişi la Cairo. Cu toate acestea nu exagerez dacă afirm că ceea absolută a celor doi ambasadori ne-a afectat mai mult decît duritatile lui Molotov.

Col. ION FOCŞENEANU

Cu autocarul în Italia

Pentru 50.000 lei, un voiaj apocaliptic: foame, umilință, groază

Ne-a vizitat la redacție un pachet de nervi, intruchipat în persoana doamnei doctor Elena Cristescu de la Maternitatea Polizu. Roșie de furie, plîngînd de indignare, interlocutoarea noastră s-a rugat să-i notăm cuvînt cu cuvînt declarația, asigurîndu-ne că semnează pentru fiecare propoziție :

„Sînt medic de laborator și din banii agonisiți cu trudă, vreme îndelungată, m-am înscris la ONT pentru o excursie prin nordul Italiei. Istoria acestei călătorii de pomină poate face obiectul unui roman. Voi aminti doar cîteva momente pentru ca țara întreagă să afle cam ce persoane lucrează la ONT și cum se practică, pe buzunarul bieților turiști, un veritabil jaf cu acte în regulă.

Călătoria a fost programată pentru zilele de 11-19 iulie. Evident, excursie cu servicii plătite. Cei 70 de turiști au fost îmbarcați în două autovehicule. Persoanele din Piatra Neamț, într-un „Mercedes" nou-nouț, cu aer condiționat (cursă contractată prin mijlocirea unei firme particulare, beneficiarii plătind fiecare în plus 200 dolari), iar bucureștenii într-un FIAT vechi, (34 B — 1490), o rablă bună de dat la casare. Șoferi : Adam Gheorghe și Cornel Savu. Ghid din partea ONT, domnișoara Daniela Popa. Printre pasageri a fost strecurată și o „doamnă Viorica", protejata șoferului Adam (cunoștință sau amantă a acestuia ?) care, bineînțeles, a călătorit pe banii noștri. De reținut apoi că la îmbarcare am fost taxați cu suma de 3000 lei, nepreväzută în contractul inițial, pentru care n-am primit nici o chitanță. Ciudat, este și faptul că ni s-a reținut și chitanța pentru plata integrală.

Calitatea celor două mașini și-a spus cuvîntul încă de la început. Turiștii din „Mercedes" s-au văzut la Timișoara la ora 20, au cinat și s-au odihnit în hotel. Noi, ceilalți, am făcut 17 ore (două pene de cauciuc, șoferii avînd o singură roată de rezervă), am ajuns la Timișoara la două dimineața, am dormit doar patru ore, iar la șase dimineața, frînți și buimaci de somn, ne-am continuat voiajul prin Iugoslavia. Distracția a început de la frontiera italiană. La Trieste, am observat, stupefiați, că nu ni se aplică ștampila pe pașapoartele individuale, ci doar pe foaia colectivă. Misterul l-am aflat la Jessolo, prima noastră escală, unde ghida a început să se întereseze în gura mare cine dorește să rămînă în Italia și în ce localitate anume. Amatorii primeau de îndată o fotocopie după pașaportul colectiv, deci după dovada că persoana respectivă a trecut granița, în mod legal. Reprezentantul italian, un oarecare signor Scarlata, mi s-a părut de altfel, interesat de aceste rămîneri ilegale.

Obligat să supravegheze buna desfășurare a excursiei, serviciile plătite din țară, acest veritabil mafiot (legat prin relații misterioase cu ghida ONT și șoferii Adam și Savu) n-a catadicsit nici să ne asigure cina la hotelul din Jessolo. În afară de două mese calde, tot drumul a trebuit să ne mulțumim cu hrană rece.

Începînd cu Jessolo, grupul nostru s-a subțiat treptat, astfel că la sfîrșitul călătoriei din cei 35 de turiști, îmbarcați în FIAT, ne-am întors în țară doar 11. Călătoria s-a transformat într-un veritabil calvar, cei doi șoferi sfidînd elementarele reguli de civilitate și nesocotind flagrant programul stabilit în țară, program pentru care am plătit bani grei.

La Veneția, după călătoria cu șalupa (fără să fim așteptați de ghidul italian plătit din țară) trebuia să fim așteptați de autocare. De unde ! Șoferii și-au făcut program personal. I-am așteptat patru ore, rupți de oboseală și așezați pe bordura trotuarului ca niște cerșetori. În jurul nostru, lume veselă, vizitatori din toată lumea, bucurîndu-se de condiții turistice optime. Numai noi, românii, lăsați de izbeliște, fără o lețcaie în buzunar, o adunătură mizeră de oameni flămînzi, apatici, vlăguiți. Din pricina întîrzierii, am ajuns la trei noaptea, la Monte Catinno, evident, peste masa de seară și după cinci ore de somn, din nou la drum spre Florența. FIAT-ul, neverificat din punct de vedere tehnic, ne-a făcut alte surprize, anunțînd defecțiuni la sistemul de frînare. Am vizitat Milano, Verona, Padova, Lago di Como. Același tratament barbar din partea celor doi șoferi. Autocarul a fost parcat la distanță apreciabilă de hotel (pur și simplu din răutate), ceea ce a obligat persoanele în vîrstă să-și care bagajele cu eforturi supraomenești. În schimb, am așteptat în fața magazinelor pentru ca delegații ONT să-și facă tîrgurile. Nu le-au ajuns brațele pentru a cără mărfurile, de aceea au utilizat și cărucioarele din magazine. „Avem șefi la București și nu putem să ne întoarcem cu mîna goală" ni s-a replicat.

În Iugoslavia, șoferii au depășit cu 40 km. localitatea Fotina unde, conform programului, trebuia să înnoptăm și numai la protestele noastre și ale ghidului am beneficiat de cazarea plătită. Următoarea escală : Belgrad. De aici la Timișoara sînt 150 kilometri pe care i-am parcurs în șase ore. De ce ? Fiindcă cei doi șoferi „au uitat" să-și procure carburantul necesar. În realitate cred, au făcut-o în mod intenționat pentru a-și însuși banii de motorină, luînd combustibil de la diverse mașini de pe traseu. O să ajungem de pomină (dacă nu am ajuns deja !). Nu e de mirare că am sosit la Timișoara tot în miez de noapte și ne-am culcat tot cu stomacul gol. A doua zi am aflat, triști și amuzați, că povestea cu cei zece negri mititei a avut loc și în autocarul „Mercedes". Din cei 35 turiști plecați s-au întors în țară 10 ! Așa se face că pentru 21 de mohicani (resturile din cele două mașini) a fost de-ajuns un singur autovehicul. Ne-am continuat cu toții drumul în autocarul „Mercedes". Călătoria a avut loc dintr-o singură bucată. Cu mațele goale, cu nervii în pioneze, așteptînd doar un pat și o masă caldă, am descins din autocar ca o hoardă hăituită, nu ca niște turiști ce-și plătiseră voiajul cu 50.000 lei !

Aceasta este pe scurt, stimați concetățeni, istoria „călătoriei de plăcere" prin nordul Italiei, așa cum a fost ea organizată de către Oficiul Național de Turism".

N.R. Am reprodus și încredințat tiparului, cuvînt cu cuvînt, declarația doamnei doctor Elena Cristescu. Rămînem în așteptarea unui răspuns scris și semnat din partea celor vizați de aceste grave acuzații.

LIVIU TIMBUS

Coreea de Sud: un partener interzis pînă acum 2 ani

În 1989, Coreea de Sud era a 15-a putere economică din lume, a 12-a în privința comerțului internațional (112,5 miliarde dolari), al 11-lea producător de automobile, al 2-lea fabricant de nave și prima în ceea ce privește durata săptămînii de lucru : 50,7 ore !

În octombrie 1990 se deschidea la București reprezentanța corporației comerciale KOTRA, iar în iunie anul acesta, se semna un acord de arbitraj comercial între cele două țări.

Reprezentanța corporației coreene pentru promovarea comerțului — KOTRA — are sediul în București, b-dul N. Bălcescu 16, tel. 14 14 86. Kim Jong-Ok, directorul și respectiv Hyo-Choon Yoon, directorul adjunct, au avut deosebita amabilitate de a ne răspunde la cîteva întrebări privind activitatea reprezentanței KOTRA în România.

FLACĂRA : **Care sînt obiectivele dumneavoastră în România ?**

KOTRA : Principalul nostru obiectiv este să pătrundem pe piața românească, ajutînd companiile sud-coreene să găsească posibilități de cooperare aici. În al doilea rînd, dorim să sprijinim firmele românești în încercarea lor de a intra pe piața noastră. Sîntem un fel de catalizatori, un intermediar. O instituție semi-guvernamentală, o organizație non-profit. Dorim să promovăm constituirea unor societăți mixte, investițiile, comerțul, relațiile în domeniul construcțiilor. Prospectăm piața, atît cea de import, cît și cea de export.

FLACĂRA : **Ce părere aveți despre economia românească ?**

KOTRA : România se confruntă cu tranziția economică. Cererea este mare, dar puterea de cumpărare mică ; de aici rezultă nevoia de ajutor, de credit din exterior. Coreea de Sud a pus deja la dispoziția țării dumneavoastră un capital pentru realizarea de firme mixte ; de exemplu între GOLDSTAR și o companie de telecomunicații.

FLACĂRA : **Care sînt principalele probleme întîlnite în încercarea de a promova relațiile comerciale între țările noastre ?**

KOTRA : Un impediment îl constituie dificultatea găsirii unor posibilități de utilizare a capitalului sud-coreean. Încă nu am putut să ne facem o idee exactă despre starea economiei românești. Valuta convertibilă pe care o deține România este de circa două miliarde, deci este greu să se mențină stabilitatea economică. Problemele de schimb valutar (lipsa convertibilității leului) îngreunează încheierea unor afaceri cu parteneri străini, dar Romînia are multe resurse și după 5—10 ani va oferi, în mod sigur, posibilități reale de cooperare.

FLACĂRA : **Ați obținut deja unele rezultate semnificative ?**

KOTRA : Este greu să măsurăm rezultatele, ele nu pot fi văzute atît de curînd. Noi am distribuit deja informațiile noastre, atîtea cîte sînt, companiilor sud-coreene interesate de următoarele produse : automobile, aparate electronice, aluminiu, rulmenți, fertilizanți, cherestea, vin. Volumul comerțului a fost de 25 de milioane de dolari în anul financiar încheiat în aprilie 1991, ceea ce reprezintă un început promițător. Sîntem siguri că anul acesta cifra va fi cu mult mai mare. Produsele electronice, și în special televizoarele color, dețin ponderea în comerțul bilateral.

FLACĂRA : **Am dori să cunoaștem și opinia dumneavoastră despre legea investițiilor străine.**

KOTRA : Legea investițiilor străine este foarte bună, foarte bună pentru a atrage. Dar mai importantă decît modalitatea de a atrage este stabilitatea societății și convertibilitatea. Legea investițiilor străine este mai mult sau mai puțin asemănătoare peste tot. Personalități guvernamentale din alte țări au mers în străinătate pentru a face propagandă unor asemenea legi. Credem că și România ar trebui să procedeze asemănător. Deși aflați în România, am primit această lege cu mare întîrziere. De altfel, lipsa de informații economice o resimțim din plin.

Așteptăm cu nerăbdare ziua în care o persoană oficială ne va suna, din proprie inițiativă, pentru a ne invita la o manifestare economică, pentru a ne cere sprijinul.

MIHAI SĂNDOIU
RUXANDRA ONOFREI

Balada dolarului (2)

Acestea sînt prețurile pentru omul care descoperă America, al emigrantului venit de un an sau doi. Într-o lună, orice emigrant, care înainte de a-și părăsi țara se întreba, cu experiența traiului primar dus pînă aici (pîine, oase, cartofi, brînză roșii...), „Oare cît costă pîinea în America ?", nu va ști să-ți răspundă. Ori, mai bine zis, se va uita la tine ca unul care nu înțelege întrebarea. Cel mai modest magazin alimentar îți prezintă cîteva zeci de sortimente din orice ai nevoie. Într-un mare store, la raionul de lactate (care e lung de 20—30 m, pe o lățime de cîțiva metri) afli sute de tipuri de produse. Deci, la o întrebare de felul „Oare cît costă borcanul mare de iaurt cu frișcă și zmeură cu adaos de vitamina C ?" — la care trebuie specificat dacă-l vrei congelat, proaspăt sau sub formă de ouă de struț — primești răspunsul : **„Astăzi** (ori : pînă la această oră) borcanul respectiv costă atît. **Astăzi,** fiindcă **mîine** poate să aibă alt preț. Întotdeauna însă un preț mai mic ca ieri. Sînt însă și zile cînd prețurile cresc brusc. Dacă, de pildă, e o sărbătoare națională și oamenii au patru zile libere de fugit la iarbă verde. Ca la o comandă, marile rețele comerciale ridică prețul la tot ce se vinde cu asemenea ocazii. Astfel că roșiile, care costă cam întotdeauna scump, deoarece sînt aduse de la mari distanțe, din Florida sau California, își scad scurt prețul. În Manhattan, prețurile sînt toate mai mari decît în cartierele New York-ului. Dar nu și în Cartierul chinezesc, unde găsești orice la cel mai convenabil preț. Indienii vînd parfumuri contrafăcute cu nume celebre la 40$ flaconul. Cu tocmeală prinsă, le obții la 3$ flaconul. Mărfurile ieftine și de calitate sînt toate mincinoase. Am cumpărat un „Rollex" cu 15 dolari, care semăna perfect cu un „Rolex" și chiar merge ca un „Rollex". Atîta doar că nu e „Rollex". Există magazine „Totul sub 1$" sau „Totul sub 10$". Dar există și o sumedenie de magazine unde iei o haină de piele (de 300$) cu 10$. Atîta doar că e niței purtată. Sau niței furată. În magazinele organizațiilor de binefacere, deservite de infirmi (care își asigură astfel cîștigul trebuincios pentru a-și uita măcar un ceas din nenorocire) nici o haină nu costă mai mult de 15$. Un televizor color poate fi cumpărat cu 30$, o farfurie cu 39 cenți, un disc cu 50 cenți, o cămașă cu 3$. Lucruri-bune, curate, în cea mai mare parte noi, provenind din stocurile cu îmbrăcăminte demodată (peste care a trecut un sezon ori două) ale marilor rețele de magazine.

Regula e ca marfa și banii să fie rulați rapid. Dat fiind că nimeni nu prea merge pe jos, pantofii, vechi de cîțiva ani, arată noi. Cu doi dolari găsești pantofi de damă italieni. Cu toc înalt însă. Sau, în stradă, mobilier, mașini de spălat, aparatură electronică. E ceva de reparat la ele sau poate nu e nimic de reparat. Oamenii își schimbă mobila și, deoarece într-o zi anume salubritatea vine să stringă „gunoiul mare", mobila veche e trimisă pe trotuar. Foarte mult din ce aruncă America ar folosi ani mulți în țările sărace. Newyorkezii beau apă de izvor, cu 3$ bidonul de 5 l și aruncă recipientele de plastic. Aceste recipiente ar găsi ușor la noi cumpărători la 100 lei bucata. Săracii — indeobște cerșetorii de culoare — colectează în marile orașe cutiile de pepsi pentru 5 cenți bucata. Vezi frecvent cîte un negru cărînd în spate un sac de plastic, plin cu ambalaje de aluminiu. Din asta trăiește. Precis că undeva poți găsi banane cu 30 cenți livra sau orez cu 6 $ sacul de 10 kg. Problema e: unde ? Un om foarte informat cheltuiește zilnic cîțiva dolari mai puțin ca ieri. Numai săracii își permit să fie foarte informați. Fiindcă au timp. Iar cînd nu găsesc de lucru, trebuie să fie extrem de informați, dacă nu vor să fie dați afară din casă.

L-am întrebat pe un patron de mic magazin alimentar de ce trebuia să cîștige neapărat mai mult ca ieri. De ce trebuia să muncească mai mult ca ieri. De ce nu se mulțumea cu un venit constant. „E simplu, mi-a răspuns : **nu mă** lasă concurența. Dat fiind că toți luptă să cîștige mai mult ca ieri, curba veniturilor mele — cînd cîștig exact ca ieri e descrescătoare. Ceilalți nu-mi dau voie să mă opresc. Dacă eu cîștig atît cît am cîștigat ieri, dau faliment". Nu poți să trăiești comparîndu-te cu tine însuți. Sistemul e astfel construit încît ești obligat să te compari cu cei din jur. Ești sărac prin comparație cu un vecin și avut în comparație cu altul. Nu te supără faptul că ești sărac, ci faptul că există numeroase posibilități ca să devii — în cel mai scurt timp — bogat. Dar cum ? Cum fac ceilalți ?

Nu e tocmai simplu de povestit viața unei familii simple. Trebuie să-i descoperi singur mecanica. Oamenii sînt foarte discreți. Ca să fii, la rîndul tău, discret. America alcătuiește cu totul alte ierarhii sociale decît cele din estul Europei. Emigranții au cîteva săptămîni un aer de gîină hipnotizată. Vorbăreții tac adînc, tăcuți, au gînduri sinistre. Șocul vine de la aceea că înțelegi adevărul : nu poți să mai fii ce credeai că ești. Ori afli că nu ești nimic. Bogăția națiunii e atît de triumfantă, atît de monumental exprimată încît regăsești cu greu mîndria omului unic. Dacă ai avut-o vreodată. America e o patrie bună fiindcă, odată redobîndindu-ți pofta de a învinge, descoperi repede și căile. Fiecare cetățean are una. Românii din America încep orice discuție cu un nou sosit omagiind libertatea. Acest sentiment al libertății, îl înțelegi cînd îl trăiești. E ca un organ. E ca și cum ți s-ar spune într-o zi că poți să zbori. Bogăția imensă a unor vecini nu te mai sperie. Cel mult te poate înnebuni. E greu să accepți ideea că, muncind cinstit, nu poți sări de pragul a 60 000$ venit anual, în vreme ce cutare, care în țară era un bleg și un nescolit, devine milionar. Românul din România trebuie să-și descopere și să-și exerseze talentul de a spune repede, mai repede decît cei din jur : **Unde se poate încheia o afacere ? Cînd? Cu ce** profit ? și, indeosebi, **Cu cine ?**

În America nu poți înșela pe nimeni de două ori. Poți să dispari dintr-un loc, după ce o bancă te-a împrumutat cu cîteva mii de dolari. Dar al doilea împrumut nu-l mai capeți. Computerele țin minte minciuna. Fără con: în bancă ești un om fără identitate. Filmele ne arată povești îngrozitoare cu oameni necinstiți. Numărul cetățenilor respectabili, cu o identitate bine definită, e însă atît de mare în America încît, în afara New York-ului — care e o planetă aparte — sentimentul că îți e dată o șansă te euforizează. Te face să muncești în draci. Cum n-ai muncit niciodată în țară.

TUDOR OCTAVIAN

Oamenii de la Minolta

90 | 33 14 91

MINOLTA

Asta este : Sistemele de birou legendare de la Minolta vin în România. Vor fi copiatoare, telefaxuri şi imprimante cu Laser, care prin calitatea lor ireproşabilă, au un renume mondial. Iar astăzi asigură în nenumărate întreprinderi un succes deosebit. Dar ele nu vin singure : cu aparatele de la Minolta vin oamenii de la Minolta. Cu pregătirea şi ideile lor ei urmăresc în întreaga lume un singur scop : mulţumirea clienţilor noştri. Acest lucru îl vor face şi în România. Din acest moment vă stau la dispoziţie pentru orice informaţie.

MINOLTA România SRL

vinde în lei cantitate limitată de copiatoare de tip EP 4300, cu următoarele caracteristici :

- 30 copii A4/minut ;
- SIMUL COLOR ;
- original/copie maxim A3 ;
- ZOOM (0,5 – 2 ori) ;

Configuraţie disponibilă :

- copiator tip EP 4 300 ;
- staţie color suplimentară ;
- masă suport ;
- consumabile pentru 129.000 copii ;
- preţ : 1.540.000 lei (include ICM, vama, transport) ;
- termen de livrare : PROMPT
- Garanţie : 3 ani sau 120 000 A4 ;
- facilităţi de plată : 2 rate/4 luni.

Chemaţi „Oamenii de la MINOLTA"

MINOLTA

MINOLTA România SRL
str. Finlanda 12, fax : 79.63.31

DIRECTOR
George Arion

Flacăra

Redactor şef :
Ioan D. Goia
Secretar general de redacţie :
Eugen Mihăescu
■ PUBLICIŞTI COMENTATORI (17 00) : Dumitru Constantinescu, Horia Pătraşcu
■ EVENIMENT (25 42) : **Mihail Gălăţanu,** Petre Barbu, Paşcu Balaci, Radu Ciobotea, Alexandru Mihăilă.
■ DREPTURILE OMULUI (26 00) : **Roxana Paicu-Manolescu,** Valeria Dorneanu Elena Grecescu, Oltea Mutulescu, Corneliu Olteanu, Cristian Pavel, Mihai Stănescu
■ CULTURĂ – ÎNVĂŢĂMÂNT (25 59) : Mihai Săndoiu, Paul Vinicius.

■ **FLACĂRA BIS**
Redactor şef :
Dorin Gherghinescu
Secretar general de redacţie :
Liana Tatos
Liviu Timbus, Aurelia Boriga, Constantin Dumitru
(17 16 39)

■ **REBUS**
Redactor şef :
Tudor Octavian (14 57)
Secretar general de redacţie :
Alexandru Păsărin (20 36)
Adrian Mitu, Bogdan Vlad (14 57), Aurel Ştefan Alexandrescu, Mihai Zgubea, Simona Simzianu (20 36)

■ **FLACĂRA BASARABIEI**
Redactor şef :
Ion Zubaşcu
Secretar general de redacţie :
Dorin Sălăjan
Mihai Potîrniche (corespondent special din Basarabia) (25 59)
Domnita Ştefănescu (25 59).
■ FOTOREPORTAJ (25 28) : Elena Ghera, Gig Motoianu, Silviu Stan.
■ SECRETARIAT TEHNIC DE REDACŢIE (21 23, 14 53, 20 72) : **Mircea Popp,** Maria Bărbulescu, Alexandru Benga, Pompiliu Dumitrescu, Anton Ene-Filip, Gabriela Nicolescu, Sevghin Omer, Smaranda Petrea, Cornel Speriatu, Angela Ştefănescu, arh. Adrian Petrescu.
■ SECRETARIAT – ADMINISTRAŢIE (20 02, 25 58) : Dan Mircea Popa, Liliana Creţu, Mihaela Moroşanu, Eugenia Vasile.
■ PUBLIC RELATIONS (26 34) : Ruxandra Onofrei
■ DIFUZARE
Manuela Vasiliu – 17 48 91 –

■ **Adresa redacţiei şi administraţiei :** Bucureşti, Piaţa Presei Libere nr. 1, cod 71311. **Telefoane :** 17 60 10, 17 60 20 (cu interioarele trecute în parantezele de mai sus) ; secretariat director : 20 02 ; redactor şef : 21 24 secretar general de redacţie : 2143.
Fax – 17.48.91.
Cititorii din străinătate se pot abona prin ROMPRESFILATELIA, Sectorul export-import presă P.O. Box. 12–201, telex 10876, PRSFIR Bucureşti, Calea Griviţei, nr. 64–66.
■ **Administraţia:** EDITURA „Presa Naţională" S.A (ec. Ioan Ciucescu, ing. Stan Pelteacu).
■ **Tiparul : Imprimeria CORESI Bucureşti.**

16 pagini — 10 lei

JOS URMĂTORUL !

DEZVALUIRI EXCEPTIONALE

● Interviu cu **DUMITRU MAZILU**

Fragmente din cartea „REVOLUTIA FURATA“

pag 8–9

ANUL LXXXI
Nr. 34
21 august — 26 august 1991
BUCUREȘTI

Flacăra

SĂPTĂMÎNAL DE OPINIE, POLITIC, SOCIAL ȘI CULTURAL • ÎNFIINȚAT ÎN 1911

Trebuie să ne apărăm libertatea

– pag. 2 –

O VESTE BUNĂ

pentru suferinzii de boli hepato-biliare!

– pag. 3 –

MINCARE CU CALITATI OCULTE

-pag 6-

Vom pune statuia lui Lenin la loc?

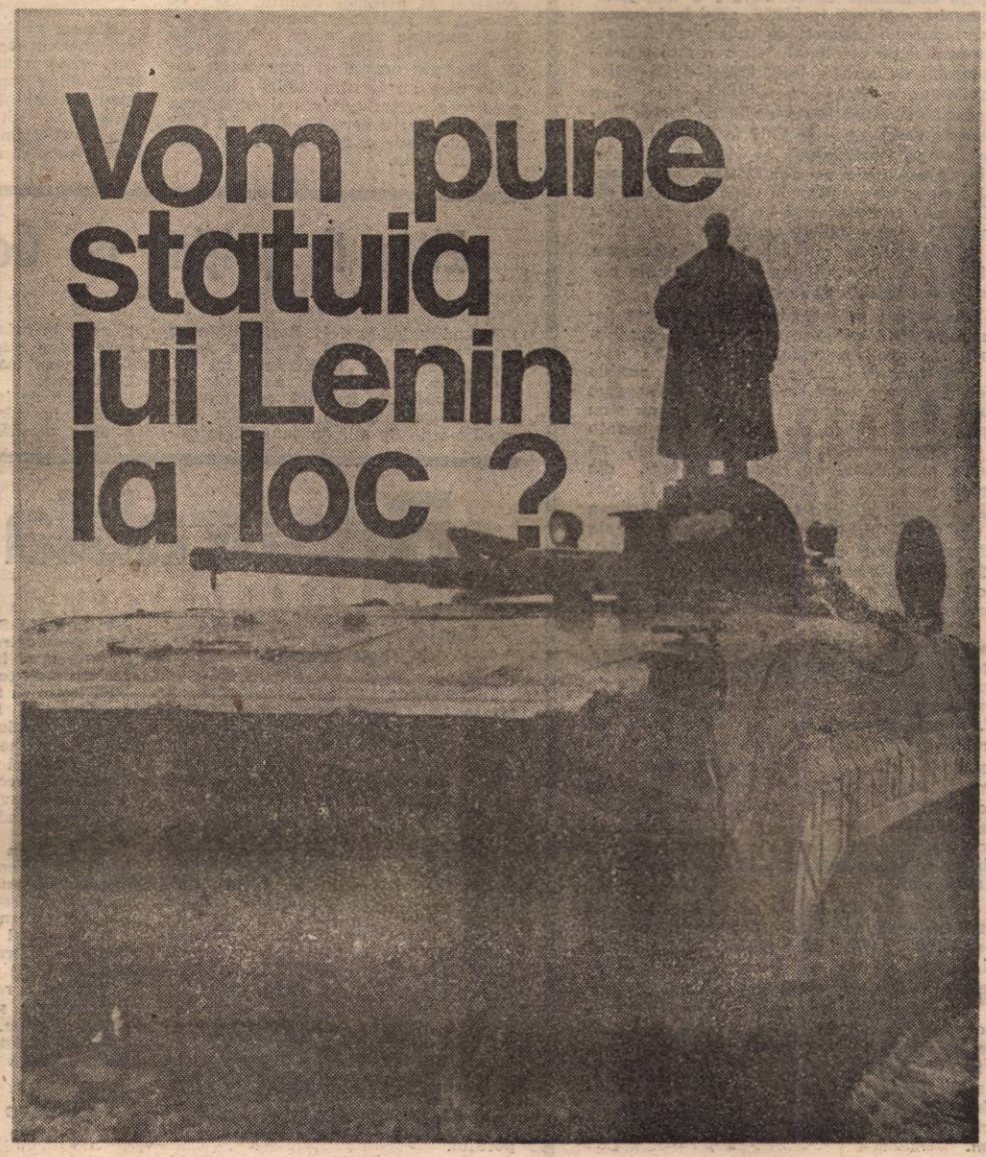

O ȘTIRE CARE A ZGUDUIT LUMEA

Gorbaciov a căzut!

Șevarnadze a avut dreptate cînd a spus că Uniunea Sovietică este în pragul unei dictaturi. Numai că personajul vizat nu era Gorbaciov, ci altcineva, din umbra lui. Primele imagini văzute la televizor ilustrează pregnant stupoarea și indignarea populației din U.R.S.S. care, în afară de lipsurile materiale inimaginabile, se neliniștește în prezent la gîndul că oricînd poate fi posibilă reîntoarcerea la un regim de teroare ca pe vremea stalinismului.

Omenirea este șocată. Lovitura de stat din zorii zilei de 19 august 1991 are consecințe greu de calculat în prezent pentru întreaga planetă, cu atît mai mult pentru vecinii Uniunii Sovietice. Ca să nu mai vorbim despre republicile unionale care, nesemnînd Tratatul unional, sperau să-și dobîndească libertatea. Oare acest om care a marcat profund istoria ultimilor ani a ieșit definitiv de pe scena politică ?

Democrația trebuie apărată!

Înlăturarea brutală a lui Mihail Gorbaciov de la conducerea Uniunii Sovietice pare să fie semnalul unei acțiuni concertate de restaurare a totalitarismului comunist, mai intîi în URSS, apoi în întreaga sa zonă de influență. Instaurat cu baioneta la începuturi, cu tancul după cel de-al doilea război mondial, comunismul nu rezistă, iată, luptei democratice pentru deținerea temporară a puterii politice. Sau nu are curajul să intre într-o astfel de luptă. Preferă metodele verificate — în 1917 în Rusia, în 1944—1945 în Europa Răsăriteană, în 1956 în Ungaria, în 1968 în Cehoslovacia ș.a.m.d. Desigur, nu e treaba noastră să ne amestecăm în viața politică a vecinilor. Dar cînd această viață ne implică (ba chiar ne amenință) direct — trebuie s-o facem răspicat. Și aceasta cu atît mai mult cu cît în teritoriile ocupate de acest vecin trăiesc milioane de români ale căror speranțe sînt brutal spulberate.

După Revoluția din Decembrie, drumul spre democrație ne-a părut aproape tuturora larg deschis. Un optimism, poate ușor naiv, ne-a făcut să credem că doar firești lupte politice dintre partide vor marca evoluția noastră, oricum inevitabilă, spre democrație. Am avut semne că lucrurile nu stau chiar așa. Erorile politice ale Puterii, permanenta spaimă că ea va încerca, într-un fel sau altul, să reinstaureze comunismul au crescut, de fapt, din convingerea generală că forțele care nu se pot desprinde din mentalitatea totalitaristă vor acționa în cele din urmă. Trebuie să recunoaștem, dincolo de erorile sale (într-o anumită măsură, inevitabile). Frontul Salvării Naționale i-a dezamăgit pe cei care sperau că el va fi o umbrelă de salvare a P.C.R. Chiar dacă a mai salvat unele cadre. Cu toate convulsiile, ultima perioadă se poate caracteriza printr-un autentic calm politic, printr-un început de firească și necesară colaborare între putere și opoziție. La nivelul societății, au dispărut manifestările de intoleranță absolută, și-a făcut, încet dar sigur, loc dialogul. Avem și avem temeiuri să sperăm că viața noastră politică se va normaliza, că, supunîndu-se regulilor jocului politic democratic, toate forțele democratice vor colabora, în cele din urmă, pentru ca România să-și ocupe locul firesc în Europa, pentru ca să trăim cu toții mai omenește, pentru ca energiile creatoare ale tuturor celor ce trăiesc în România să contribuie la o adevărată renaștere națională.

Sigur, în ultimul timp, forțele extremiste, cu deosebire reprezentanții nostalgiilor comuniste, profitînd de deteriorarea incontestabilă a vieții economice, a nivelului general de trai, au reapărut. Într-o societate democratică, prezența forțelor politice de stînga este și necesară și benefică. Forțele extremiste, fie ele de dreapta, fie de stînga, nu pot, însă, să participe corect la o viață politică proprie democrației. Ba, mai mult, dată fiind o anumită fragilitate a structurilor democratice inevitabilă începutului, ele pot acapara prin forță puterea politică, prăbușind țara într-un nou și mult mai cumplit totalitarism.

O eventuală reînviere a totalitarismului moscovit reprezintă, pentru forțele antidemocratice de la noi, un multașteptat sprijin și nu trebuie să ne iluzionăm că acest sprijin ar fi numai moral. Iată de ce, în acest ceas de cumpănă pentru istoria lumii, pentru propria noastră istorie, nu putem privi senini evoluțiile din U.R.S.S. și nici nu putem sta cu mîinile în sîn. La ora tîrzie cînd se închide ediția „Flacăra", există semne că forțele vitale ale națiunii au înțeles că există ceva mai presus decît interesele politice înguste. Fie ca principalele partide să colaboreze acum, fie ca statul, președintele, guvernul, armata, biserica, fie ca, laolaltă, românii, maghiarii, germanii, evreii, romii, rutenii și toți ceilalți să știe să apere libertatea noastră atît de scump plătită în Decembrie.

Dincolo de orice erori politice ar fi făcut, dincolo de orice socoteli politice și-ar fi făcut, toate forțele politice trebuie să se unească acum. Este un examen al istoriei a cărui miză este însăși libertatea neamului nostru. Democrația n-am fi avut-o, dacă n-o cîștigam cu sînge și n-o s-o păstrăm dacă nu vom ști s-o apărăm!

CONSTANTIN DUMITRU

Un mit nu poate fi destituit

Nu am nici un motiv, ca român, să-l admir fără rezerve pe Mihail Gorbaciov mai ales după multele drumuri pe care le-am făcut în Republica Moldova și după spectacolul grotesc la care am fost martor în timpul Referendumului din Chișinău, cînd armata sovietică s-a năpustit sălbatic asupra presei internaționale și a populației de pe stradă. Am văzut chiar în zilele referendumului din 18 martie a.c. un portret mare, color, al lui Gorbaciov expus în parcul din centrul Chișinăului, în spatele statuii lui Ștefan cel Mare, pe care scria: „De vînzare Gorbaciov, 2 ruble".

Și, totuși, Gorbaciov încă nu e de vînzare! Oricît am fi, ca români, împotriva a tot ceea ce a făcut Moscova pentru a menține Moldova noastră în cadrul noului Tratat unional, oricît de absurde sînt republicile Găgăuză și Transnistreană pe pămîntul Moldovei, sau tot ce s-a întîmplat în republicile baltice, chiar dacă ne-am fi opus din toată ființa noastră semnării tratatului de „amiciție și bună vecinătate" cu Uniunea republicilor lui Gorbaciov, sentimentele noastre nu ne pot obnubila luciditatea de cetățeni ai planetei Pămînt. Iar pe planeta acestei clipe, numele Gorbaciov aparține unei mari personalități istorice, și în egală măsură unor idei de libertate umană și democrație socială care au făcut posibilă inclusiv scoaterea portretului său și expunerea spre vînzare în parcul public din Chișinău de unde a fost extirpată statuia lui Lenin.

Nimeni nu l-a înfruntat din interiorul structurilor sovietice mai activ și mai eficient ca Boris Elțin care ar avea acum toate motivele să jubileze cînd rivalul său e captivul propriei „vacanțe". Și totuși Boris Elțin s-a urcat primul pe un tanc din centrul Moscovei și s-a solidarizat cu adversarul său politic.

Lui Gorbaciov i se poate lua viața dar nu i se mai poate ocupa locul în istoria lumii aceleia pe care a încercat s-o schimbe după puterile sale spre un viitor pașnic, al drepturilor și libertăților firești ale omului.

ION ZUBAȘCU

Elțin îl sprijină pe Gorbaciov

Președintele Rusiei, Boris Elțin, a chemat la o grevă generală imediată, împotriva înlăturării lui M. Gorbaciov. Împotriva a ceea ce el a numit „o lovitură reacționară, neconstituțională" au manifestat imediat sute de mii de oameni, la mitinguri, în primul rînd la Moscova, și orin greve generale, începînd cu unul dintre cele mai importante orașe — Leningrad.

Extrem de important este faptul că, trecînd în subordinea sa directă, unitățile armatei, ale ministerului de interne și ale KGB din republică, Elțin a precizat că oricine s-ar supune ordinelor puciștilor se expune prevederile codului penal. În acest fel, unitățile fidele noii conduceri autonumite în U.R.S.S. ar fi considerate trădătoare față de Rusia și invers, unitățile fidele lui Elțin (Gorbaciov) ar fi considerate trădătoare față de noii șefi sovietici. Această afirmație întruneste toate condițiile declanșării unui război civil.

Basarabia amenințată

Declarația președintelui Mircea Snegur

Formațiunea anticonstituțională a pretinsului comitet de stat pentru starea excepțională în U.R.S.S. încearcă să impună republicilor suverane un dictat de tip pucist. Toate declarațiile și hotărîrile acestui pretins comitet nu sînt altceva decît încălcarea drepturilor popoarelor la autodeterminare, blocarea aspirației acestora la independență și suveranitate statală. În numele conducerii republicii, declar că poziția și linia noastră spre independență rămîn neclintite, că în politica internă și externă ne vom conduce după Constituția și legile Moldovei. În caz că se va face uz de forță din afară pentru a preda puterea supremă din republică unei formațiuni nelegitime, chem poporul să păstreze calmul și ordinea publică, să nu colaboreze sub nici o formă cu structurile acesteia. În acestea clipe de grea încercare, este necesară o consolidare a tuturor forțelor constructive pentru a da o ripostă hotărîtă puciștilor și a apăra idealurile sfinte ale poporului.

Apelul Frontului Popular din Moldova către românii de pretutindeni

Fraților,

Astăzi la Moscova s-a produs o lovitură de stat. Gorbaciov a fost înlăturat de la putere. Puterea se află în mîinile complexului militar-industrial și al organelor sovietice represive.

Forțele reacționare caută să pună capăt proceselor democratice.

Facem apel către întreaga națiune română să fie la înălțimea momentului tragic pe care îl traversăm și să protesteze împotriva dictaturii instaurate în U.R.S.S.

Să demonstrăm voința noastră de a trăi liberi și independenți prin manifestații publice și declarații de protest.

Să ieșim cu toții în sprijinul actualei conduceri a Republicii Moldova, al tuturor forțelor democratice din teritoriile românești ocupate.

Sperăm că actuala conducere a României, Președintele țării, Parlamentul și Guvernul nu vor admite înlăturarea conducerii Republicii Moldova.

Iar dacă în Republica Moldova va fi înlăturată conducerea aleasă în mod democratic, autoritățile României să-și declare protestul lor oficial în organismele internaționale.

Dacă astăzi Basarabia va fi lărăși lăsată la cheremul imperiului, vom fi blestemați de urmașii noștri.

Națiunea română are o singură alternativă: să se acopere de glorie sau de rușine.

Viitorul este în mîinile noastre. Dumnezeu să ne ajute!

Rugăciune pentru frații noștri de peste Prut

În acest timp de cumpănă istorică, speranța românilor din Basarabia și din celelalte teritorii ocupate, de a se smulge din marele imperiu stă iarăși în puterea lui Dumnezeu, tocmai cînd credeam că a rămas doar în puterea oamenilor politici și de spirit ai Basarabiei de azi. Dă-le, Doamne, tăria să creadă pînă la capăt în Dumnezeul întregului neam românesc!

Multe luni în șir, pe cea mai mare pînză, întinsă între doi arbori în spatele statuii lui Ștefan cel Mare din Chișinău, se putea citi: „CU NOI ESTE ȚARA ȘI DUMNEZEU!" Limba română și Dumnezeu! România, țara-mamă — pe pămînt —, și Dumnezeul limbii române în ceruri. Este exact mesajul pe care statuia tăcută și neînvinsă a lui Ștefan cel Mare l-a rostit limpede de-a lungul vremii, ținînd trează flacăra credinței în inimile strivite de uriașul colos al imperiului: sabia din mîna lui Ștefan îndreptată în jos arăta pămîntul strămoșilor, ȚARA, cu întreaga, strălucitoarea sa istorie de la începutul lumii pînă acum, iar crucea înălțată spre cer îi semnaliza bunului Dumnezeu, ca un far singuratic în mijlocul beznei, că mai pîlpîie o scînteie de credință în neamul care s-a trezit din somn de moarte și-și apără identitatea înviind din nou în istorie, cu moartea pre moarte călcînd și arătînd lumii fața incinsibilă, adevărata față a poporului român.

Credem cu toată ființa în reîntregirea României, cînd limba română de dincolo de Nistru pînă dincolo de Tisa va fi iar în cămașa sa de sărbătoare cu toată nepieritoarea sa libertate și frumusețe acasă.

Dă-ne, Doamne, mai presus de toate, credința în noi înșine și în puterea ta ca să intrăm întregi la sufletul și trupul României noastre, în mileniul care vine!

Doamne, binecuvintează-i pe români și, după atîta suferință, dă-ne bucuria să înviem întregi ca patrie străveche în istorie. Uită trupurile noastre netrebnice și ale tuturor morților noștri și, înaintea clipei cînd îngerii tăi vor suna din trîmbițe, fă ca Țara să învie întreagă. Sfîrșitul lumii, Doamne, să fie sfîrșitul lumii lor, și începutul lumii noastre!

Adună os lîngă os, din veac în veac, și fă, Doamne, din toți drepții neamului nostru care trebuie acum să reînvie o Românie a tuturor românilor, întreagă! Dă-ne puterea, Doamne, să trăim liberi pe pămîntul nostru, și să murim liberi, dacă trebuie, în pămîntul nostru.

Frați români de peste Prut, Țara e cu voi, Dumnezeu e cu Țara!

ION ZUBAȘCU

LA ÎNCHIDEREA EDIȚIEI

Sub președinția dlui Ion Iliescu, președintele României, întîlnirea de la Cotroceni, desfășurată cu participarea președinților celor două camere ale Parlamentului, a unor membri ai guvernului și ai Consiliului Suprem de Apărare a Țării, a evidențiat preocuparea oficialităților românești în legătură cu situația din URSS, îngrijorarea față de agravarea situației, inclusiv pentru frații noștri din Republica Moldova, pentru pericilitarea cursului transformărilor democratice. S-a exprimat încrederea că toate forțele politice și sociale, toți cetățenii României vor da dovadă de înțelepciune politică și calm, luciditate și vigilență, că vor asigura un climat propriu desfășurării unei vieți normale.

„ELCOHEP" un medicament fără egal în combaterea bolilor hepato-biliare

LA ÎNCEPUT A FOST DESCOPERIREA

Sînt mai bine de zece ani de cînd doi medici orădeni au descoperit în marginile unui sat din nordul Transilvaniei o familie de plante cu efecte terapeutice de excepţie în tratamentul maladiilor hepato-biliare. Acesta a fost începutul unor investigaţii ce au durat opt ani de zile şi la care şi-au dat concursul prestigioase institute de cercetări, specialişti în fitoterapie şi boli interne, clinici universitare. Acest uriaş şi laborios efort de cercetare s-a concretizat prin brevetarea invenţiei în opt ţări ale lumii şi prin obţinerea unui preparat farmaceutic în două variante : extract lichid total, folosit de doctorii Aristina şi Ludovic Elthes în tratamentele efectuate la Oradea (o vreme la Spitalul judeţean Oradea şi apoi la hotel „Lotus" din Băile Felix) şi un preparat sub formă de drajeuri, ce se fabrică în mod curent la Laboratorul „Plantavorel" din Piatra Neamţ. Evident, amîndouă produsele sînt omologate şi au parcurs toată filiera avizelor de specialitate.

Medicii Aristina şi Ludovic Elthes înconjuraţi de un grup de pacienţi intraţi în tratamentul cu „Elcohep" în ultimii ani. Toţi aceştia prezintă o biografie medicală asemănătoare. După internări repetate în clinici şi spitale, după folosirea medicamentelor de sinteză, dar mai ales după pierderea ultimelor speranţe de vindecare, semnele de însănătoşire au apărut odată cu folosirea tratamentului naturist indicat de cei doi terapeuţi orădeni. Fotografia, realizată săptămîna trecută, cuprinde următoarele persoane: **Reghina Avram,** Baia Sprie (ciroză hepatică), **Szamori Şandor,** Odorheiul Secuiesc (hepatită cronică activă), **Filimon Sibian,** Aiud (hepatită cronică activă), **Aurel Flotian,** Săcăşeni — Maramureş (ciroză hepatică), **Gheorghe Oaţu,** Braşov (ciroză hepatică), **Victor Neagovici,** Braşov (ciroză hepatică), **Ioana Barbor,** Valcani — Timiş (hepatită cronică activă), **Ioan Mamilovici,** Galaţi (ciroză hepatică), **Kiss Carol,** Petrila (ciroză hepatică), **Rudolf Petrencic,** Petroşani (hepatită cronică activă), **Filip Badea,** Piteşti (ciroză hepatică), **Petre Ivan,** Buzău (hepatită cronică agresivă), **Eugenia Ionaşcu,** Galaţi (hepatită cronică evolutivă), **Elena Duduman,** Suceava (ciroză hepatică), **Const. Strunoiu,** Craiova (ciroză hepatică), **Iulian Ienei,** Constanţa (hepatită cronică), **Ioan Chira,** Galaţi (hepatită cronică activă), **Constantin Stămătoiu,** Craiova (ciroză hepatică), **Ioan Guba,** Oradea (hepatită cronică).

La toţi aceştia, analizele au revenit la valori normale, simptomatologia a dispărut, organismul s-a reechilibrat metabolic şi starea psihică s-a îmbunătăţit vizibil.

„Ne-am recîştigat sănătatea, puterea de muncă, ne-am născut pentru a doua oară!"

O cazuistică impresionantă

Date globale şi deosebit de semnificative în legătură cu valoarea curativă a preparatului pot fi găsite în arhiva celor doi inventatori, care, în ultimul deceniu, au avut posibilitatea de a administra extractul lichid la nu mai puţin de 7 000 persoane cu diverse suferinţe ale bilei şi ficatului. Deosebitul interes manifestat de bolnavi pentru acest medicament natural se explică şi prin marea incidenţă a maladiilor hepato-biliare. În prezent, în lume (deci şi în ţara noastră) **o persoană din cinci suferă de o afecţiune de bilă sau ficat,** chiar dacă în numeroase cazuri simptomatologia este vagă, iar boala poate trece neobservată. Este tributul pe care-l plătim civilizaţiei moderne, stressului, poluării, vieţii agitate, intemperanţei alimentare, alcoolului, tutunului şi desigur şi altor factori de agresiune, unii cunoscuţi, alţii anonimi.

Împotriva acestui flagel al secolului, ce ameninţă sănătatea a milioane de oameni, soţii Elthes au instituit un tratament de lungă durată ce şi-a dovedit eficacitatea mai ales cînd pacientul şi-a însoţit tratamentul medicamentos cu odihna şi regimul alimentar prescris. În general, din păcate, imensa majoritate a celor ce au recurs la tratamentul cu „Elcohep", au făcut-o după o lungă perioadă de chimioterapie, utilizînd medicamentele de sinteză, cortizonicele, imunosupresivele, medicamente, deseori, cu efecte colaterale (ulcer, hipertensiune, afecţiuni suprarenale, osteoporoză, cataractă, reumatism cortizonic, diabet cortizonic etc). Cu toate acestea, tabloul terapeutic, obţinut după tratamente de durată cu „Elcohep", este edificator şi încurajator:

— In ciroze, revenirea completă, prin dispariţia simptomatologiei şi reechilibrare metabolică, a fost observată în 40 la sută din cazuri. Ameliorări sensibile, la 20—25 la sută.

— In hepatite cronice, vindecările semnificative deţin un procent de 70 la sută. Ameliorările sensibile se cifrează între 10—15 la sută.

— In dischinezii biliare (aşanumitele „dureri de ficat" ce sînt în fapt afecţiuni ale fiereî, manifestate blînd sau brutal, uneori necesitînd intervenţia chirurgului) vindecările deţin 90 la sută din cazuri. Pacienţii declară o stare subiectivă bună, analizele de laborator indică revenirea parametrilor la valori normale, iar persoanele în cauză au putut trece la o alimentaţie nerestrictivă.

> „Am ieşit din spital cu diagnosticul : ciroză hepatică compensată. Tymol : 18, gama globulina : 39, transaminaze : 136. Mi s-a spus că am să mor. Atunci am recurs la tratamentul cu „Elcohep", extract lichid total. În prezent, boala s-a stabilizat, starea generală este bună, analizele au revenit la parametri normali. Revin la convingerea că, fără ajutorul soţilor Elthes, azi nu mai eram în viaţă".
>
> Ing. **GABRIELA PETRUŢA,**
> 35 ani Deva — Hunedoara

Ce declară bolnavii

Ni s-au pus la dispoziţie o mie de fişe medicale. Pe ultima pagină, medicii curanţi au rezervat un spaţiu liber în cuprinsul căruia pacienţii sînt invitaţi să-şi spună părerea în legătură cu efectele constatate în urma tratamentului. Declaraţiile sînt scrise de mînă şi semnate în original. Reproducem cîteva exemple, respectînd stilul şi modul de exprimare specifice fiecăruj semnatar:

Lili Turcu, Bacău (Hepatită cronică activă) : „Pînă a începe tratamentul doctorilor Elthes îmi pierdusem orice speranţă pentru a mă însănătoşi din care cauză boala avansa vertiginos cu tot tratamentul medicamentos şi igienico-dietetic. Acum, după un an de tratament cu preparatul Elthes, analizele au ieşit mai bune. Nu am luat în această perioadă alte medicamente, deci e clar că preparatul Elthes a acţionat favorabil. Este meritul acestor doctori care s-au dovedit nişte titani în arta vindecării bolilor de ficat". **Petru Crainic,** Oradea (hepatită cronică agresivă) : „Înainte de tratament eram într-o stare de nelinişte din cauză că oboseam chiar la eforturi mici. După orice mîncare mă balonam. Tratamentul l-am început în octombrie 1984. Încet, încet au dispărut balonările, oboseala. Eu declar că mă simt ca un om refăcut, născut din nou". **Valentina Voicu,** com. Hotarele, Giurgiu (ciroză hepatică compensată) : „Pentru mine medicamentul Elthes a fost un adevărat miracol ! După 3 ani de tratament şi regim alimentar şi de odihnă, ceaiul m-a ajutat enorm. După numai 3—4 săptămîni de cură, ficatul s-a micşorat foarte mult, iar splina nu s-a mai palpat, au încetat hemoragiile şi mi-a dat poftă de mîncare". **Alexandra Todi,** Iaşi (hepatită cronică agresivă) : „Am suportat foarte greu boala, sînt o fire nervoasă, oboseam la cel mai mic efort, mîncarea n-avea gust, gingiile îmi sîngerau. Odată cu începerea tratamentului, la Oradea, am început să mă simt mai bine. Între timp, am rămas însărcinată. Mi s-au făcute acte pentru întreruperea sarcinii. Doctorul Elthes mi-a spus că pot să păstrez copilul. Am născut o fetiţă de 3,500 kilograme, sănătoasă, puternică. Mi s-a împlinit cea mai mare dorinţă a vieţii mele !". **Maria Şandor,** com. Păgaia, Bihor (ciroză hepatică decompensată) : „Vă voi preciza atît de precis pe cît pot eu. Am fost internată la Spitalul din Marghita şi acolo am aflat disperată că nu am şanse de supravieţuire. Cerînd ajutor doctorilor Elthes şi urmîndu-le tratamentul am ajuns la o situaţie destul de bună atît prin constatările mele cît şi prin ce spun analizele". **Gavril Vlaic,** Şeica Mare, Sibiu (ciroză hepatică decompensată) : „Sînt un om normal, cumpătat, ajut la treburile gospodăriei. Viaţa şi-a reluat cursul normal, iar reţeta de „Fortral" a îngălbenit într-un sertar. Sînt tată a patru băieţi, ca patru brazi falnici de care mă bucur datorită leacurilor administrate de doctorii Elthes. Spaţiul este prea scurt şi cuvintele prea puţine pentru a-mi exprima mulţumirile. Sufletul meu este ca un cais înflorit, viaţa mea ca o apă limpede, binefacerile dumneavoastră, dragi medici Elthes, sînt o corabie pe care plutesc împreună cu familia mea" ! **Voica Şandru,** Jola Mare, Arad (hepatită cronică agresivă) : „Cu toate medicamentele luate acasă şi la spital, nu am observat nici o ameliorare a bolii. Acum, la un an de la folosirea tratamentului „Elthes" mă aflu foarte bine. Durerile din dreapta ficatului sînt rare şi uşoare. Am din nou încredere în viaţă.

Ani la rînd, autorii tratamentului au fost nevoiţi să facă eforturi supraomeneşti pentru a răspunde cererilor sosite din întreaga ţară. Spaţiul de spitalizare redus, ca şi numărul limitat de locuri de la hotel „Lotus" din Băile Felix au obligat cea mai mare parte a bolnavilor să-şi aştepte rîndul timp îndelungat. Or, bolile hepato-biliare nu stau pe loc, ci se agravează odată cu trecerea vremii.

LIVIU TIMBUS

O veste bună

Prin înfiinţarea Societăţii comerciale „ELCOHEP" S.A. şi dotarea cabinetelor medicale cu instalaţii de capacitate sporită în prepararea extractului lichid — cererile de intrare în tratament vor fi onorate într-o perioadă scurtă. Planificările se fac la telefoanele: 991/30031 (între orele 16–21) şi 992/61265 (între orele 9–14), sau prin mijlocirea poştei la următoarea adresă : str. Ady Endre nr. 72, Oradea, cod. 3700. Solicitanţii vor primi telefonic sau în scris toate lămuririle necesare. Le dorim, din suflet, sănătate !

Cei trei „R" la Eforie

Domnule Redactor Şef,

Pînă în primăvara acestui an în oraşul Eforie Sud exista un centru pentru achiziţionarea ambalajelor din sticlă; cum a început privatizarea să-şi scoată colţii, parcă au venit ciuma şi holera, că aceste centre au dispărut pretutindeni. Nu se gîndeşte nimeni, nici parlamentarii, nici prefecţii, nici primarii că aceste ambalaje sînt o avuţie a ţării, sînt un lucru gata făcut, la care nu mai e nevoie să se irosească alţi bani. Există, la ora actuală, foarte multe ambalaje de acest soi la populaţie.

Cam de o lună de zile, la radio şi televiziune se face o reclamă de mama focului că o întreprindere care se numeşte „Remax" a început să facă achiziţie la ambalajele cu pricina. Dacă „Remax" ar fi venit călare pe melc, tot ajungea şi pe meleagurile noastre dobrogene. Vă mulţumesc. **(Coadă Şerban, str. Cantacuzino nr. 45, Eforie Sud).**

Foc la Hanul Prislop

Locuitorii oraşului Borşa venim la dumneavoastră cu rugămintea de a publica de urgenţă în paginile prestigioasei dumneavoastră reviste următoarele :

Dacă poliţia acestui oraş nu descoperă în cel mai scurt timp pe cei care au dat foc Hanului Prislop, prin care s-a adus o pagubă de peste 5 000 000 de lei numitului Coman Toader, cel mai rezonabil şef de unitate din zonă, cerem Ministerului de Interne, personal domnului Doru Viorel Ursu, înlăturarea tuturor poliţiştilor din localitate, începînd de la comandant în jos pînă la secretară şi care mănîncă pîinea ţării de pomană". **(Mihali Vasile, Hanţie Gheorghe, Timiş Ion, Ştefan Nicoară, Bujir Gheorghe).**

Firme noi, năravuri vechi

Ioan Lungu, din Braşov, Calea Bucureşti nr. 52, a făcut în 1987 cerere pentru instalarea unui post telefonic. La fiecare înnoire a cererii i s-a răspuns invariabil : „Nu există posibilităţi tehnice". Nu a făcut o tragedie din asta, deşi în blocul lui s-au făcut instalări de posturi telefonice chiar celor care tocmai primiseră, ca şi el, aceeaşi ţidulă de la D.G.P.Tc. Braşov. Ce-l mînie pe dumnealui este fraza-tip de care era convins că am scăpat cu toţii : „Prioritate pentru instalarea de post telefonic au persoanele care îndeplinesc funcţii de conducere în activitatea de partid, de stat şi economică".

„Aş dori să aflaţi, domnule director al D.G.P.Tc. (sau ROMPOST TELECOM, tot aia), că atît în noiembrie 1987, cînd am fost primul om din această ţară care a avut curajul să scrie pe ziduri le Comitetului de partid din Braşov : „Jos comunismul" şi „Jos dictatorul", cît şi în perioada Revoluţiei, cînd am stat sub gloanţe, tot în faţa Comitetului de partid, nu am fost alături de partidul pe care şi acum, la un an şi jumătate de la Revoluţie, îl mai invocaţi în acele răspunsuri pe care le trimiteţi oamenilor şi nici nu voi face parte vreodată dintr-un partid al comuniştilor, fie el P.C.R., F.S.N., sau P.S.M., chiar de-ar fi să nu primesc niciodată aprobarea de instalare a telefonului. Vă este ruşine sau teamă, domnule director, să vă treceţi numele pe acele hîrtii sau nici măcar nu ştiţi că aşa este normal, pentru a vă cunoaşte lumea ?". **(Valeria Dorneanu).**

Aşa s-a călit oţelul!

Domnule Redactor şef,

Subsemnata **Tudora Beşleagă**, din comuna Viişoara, jud. Teleorman, vă aduc la cunoştinţă următoarele : Am fost membră a fostului CAP Viişoara, de la data înfiinţării, anul 1961, unde am lucrat pînă în anul 1967, cînd m-am îmbolnăvit grav de inimă. Am fost internată la spitalul din Zimnicea 6 luni, pe urmă la Bucureşti la Spitalul C.I. Parhon, apoi la Institutul pentru recuperare tot din Bucureşti şi la spitalul din Alexandria .Toate actele eliberate pe acest parcurs, de spitalele respective, sînt depuse şi se găsesc la dosarul de pensionare care se află la Casa de pensii a CAP, jud. Teleorman.

În anul 1968 am fost scoasă la pensie, primind o pensie de 40 lei pe lună, apoi, 80 de lei pe lună din 1984, precum şi drepturile în natură : grîu, porumb. Toate aceste drepturi, ca pensionară, le-am primit pînă în anul 1985 cînd mi s-au anulat toate şi nu am mai primit şi nici nu mai primesc nici un fel de pensie, deşi am făcut intervenţie şi la fostul UNCAP-UJCAP cu scrisoarea recomandată nr. 24 din data de 7.04.1989 şi confirmată de primire la data de 14.04.1989. Nici un rezultat.

Faţă de cele de mai sus, vă rog domnule Redactor-şef să analizaţi cele arătate, în speranţa că mă veţi ajuta să-mi clarific şi cu situaţia în sensul că dacă este posibil ca după circa 20 de ani de zile să mi se taie dreptul la pensie pe motiv că nu am 10 ani lucraţi în CAP. Dar cum era să am 10 ani cînd eu după 7 ani am fost pensionată medical ? De la pensionare, şi pînă în prezent merg periodic la medic pentru control, urmez tratament, avînd tensiune peste 19.

BEŞLEAGĂ TUDORA

„Aceste păcătoase mere"

Vă rog să publicaţi acest răspuns la articolele dr. Arcadie Percek, apărute în „Panoramic RTV" în 1990—91 :

„Noi, popoarele din estul Europei, întocmai ca strămoşii noştri, am tins întotdeauna (în ciuda barierei temporare a comunismului) spre civilizaţia umanistă latino-creştină a Occidentului, cea care permite libera circulaţie a valorilor, atît a valorilor materiale cît, mai ales, a valorilor morale şi spirituale.

Dictatura comunistă a fost obscurantism nu fiindcă te mintea, ci fiindcă nu-ţi permitea să cunoşti căile spre fericire şi nefericire, adică marile idealuri şi pericole, sau cu alte cuvinte, căile Domnului şi ale Diavolului. Marea întrebare e : cum mă pot feri de Diavol (de rău, de suferinţă etc.) dacă nu cunosc pe unde umblă ? Altfel spus : cum pot să nu muşc din mărul răului şi al plăcerii păcătoase dacă nu cunosc unde sînt şi cum arată aceste păcătoase mere ? Dialectic vorbind : degeaba îmi arată îndrumătorul (preotul etc) căile pe care să merg, dacă nu mi le arată şi pe cele de care să mă feresc". (Prof. **FLAVIUS HANDREA**, Str. Gheorgheni, nr. 22, Cluj).

Pensia a fost acordată

Publicăm integral răspunsul primit din partea Ministerului Muncii şi Protecţiei Sociale în legătură cu cazul dnei CATIA MARINESCU, str. Schitului, nr. 18, bl. 20, et. 5, ap. 30, sector3, exprimînd mulţumirile noastre pentru promptitudinea cu care răspunde această instituţie la orice problemă adresată de revista FLACĂRA spre rezolvare.

„Răspunzînd scrisorii dv. adresată revistei „Flacăra" înregistrată la Secţia scrisori sub nr. 412 din 9 iulie 1991 şi trimisă nouă la 15 iulie 1991, Ministerul Muncii şi Protecţiei Sociale spre competentă şi legală soluţionare prin care solicitaţi sprijin pentru acordarea pensiei de urmaş pentru doi copii minori, după susţinătorul care la data decesului nu mai avea calitatea de salariat, vă facem cunoscut că cererea dv., după examinarea cazului de către Institutul de Expertiză Medicală şi Recuperare a Capacităţii de Muncă, a fost soluţionată favorabil, în sensul acordării dreptului solicitat pentru minorii Marinescu Zenaid şi Mihai Carmen.

Vă precizăm că, aprobarea a fost comunicată D.C.M.P.S. a Municipiului Bucureşti — Oficiul de pensii al sectorului3, cu nr. 77741/77742/73/M/CCP/17 iunie 1991, pentru emiterea prin Comisia de pensii a sectorului 2, a deciziei corespunzătoare, cu data de 1.06.1991, întîi a lunii următoare concluziilor I.E.M.R.C.M.

Sesizarea a fost restituită revistei „Flacăra" cu o copie de pe răspunsul dat dv.". (Director general, **ec. PAULA APĂTEAN**, Director, **JANIŢĂ NAIDIN**).

Domnule redactor şef,

Vă rugăm să faceţi cunoscut „celor interesaţi", prin intermediul revistei dumneavoastră, că la magazinul de pe strada Academiei (colţ cu strada Doamnei şi, culmea ironiei, chiar în coasta Ministerului de Finanţe) se găseşte carne de porc din belşug.

Doritorii se pot adresa cu încredere acestui magazin, unde domneşte ordinea, curăţenia şi... bunul plac. De ce ? Pentru că, la preţurile pe care le practică, îi dă mîna : 500 de lei un kg de carne de porc, nu se specifică categoria şi 350 un kg de carne de porc categoria I (criteriile de stabilire a categoriilor ne scapă, dar, oricum, carnea e cu os, şi ce os !). Sperăm că vestea să ajungă şi la urechile gărzii financiare, nu-de alta, dar noi am făcut această descoperire a doua zi după ce garda financiară descinsese deja în magazinul cu pricina şi unde dăduse deja nişte amenzi. Despre această acţiune am aflat de la radio.

Dacă se va mai opera o descindere în acest magazin, sugerăm domnilor care o vor face-o să aibă asupra lor şi o mască de gaze : pe strada Academiei a început să miroase a carne stricată.

Vă mulţumim,

MAGDA DELEANU şi MIHAI DAN
Bucureşti

CURIER JURIDIC

VIOREL BELCIU, Bucureşti:

a) Brevetul pentru agenţii economici din comerţ şi turism a fost instituit prin Hotărîrea Guvernului nr. 35/1991. La data de 12 februarie a.c., această hotărîre a fost abrogată prin Hotărîrea Guvernului nr. 106/1991.

b) Potrivit Hotărîrii Guvernului nr. 85/4 februarie 1991, Primăria municipiului Bucureşti a fost autorizată să stabilească tarife lunare, pe metru pătrat, în lei sau valută, la chiriile pentru spaţiile comerciale, diferenţiate pe zone de atracţie comercială.

c) Conform Hotărîrii Guvernului nr. 109/15 februarie 1991, taxa de afişaj în municipiul Bucureşti este cuprinsă între 25 lei/mp/zi şi 100 lei/mp/zi. Diferenţierea taxei o face Primăria municipiului Bucureşti, în funcţie de tipul de activitate.

GETA CIORTESCU, Paşcani :

a) Întreruperea activităţii în construcţii s-a făcut în temeiul Hotărîrii Guvernului nr. 1215/1990, potrivit căreia aţi primit 75 la sută din salariu. Actualmente, această hotărîre nu mai este în vigoare, fiind abrogată de Hotărîrea Guvernului nr. 101/1991.

b) Indexarea salariilor, stabilită prin Hotărîrea Guvernului nr. 1163/1990, s-a aplicat de la 1 noiembrie 1990 şi s-au acordat iniţial 750 lei, lunar. Suma aceasta a fost majorată la 2 825 lei (brut), începînd cu trim. al II-lea 1991, potrivit Hotărîrii Guvernului nr. 219/1991. Conform aceleiaşi hotărîri, începînd cu trim. al III-lea 1991, se va face indexarea proporţională a salariilor, dacă rezultă o creştere mai mare de 5 la sută a preţurilor.

CORNELIU OLTEANU

POŞTA REDACŢIEI

R. VENT — Bucureşti: Dacă chiar faceţi parte dintr-o categorie căreia nu-i este permisă exprimarea opiniei politice, dacă, totuşi, simţiţi nevoia să v-o exprimaţi, mai ales în paginile unei publicaţii şi dacă este adevărat că preferaţi pentru aceasta revista „Flacăra" fiindcă „este cu mult echilibru, deschisă, fără prejudecăţi", atunci trebuie să purtaţi un nume (chiar un pseudonim). Interesante producţiile dv., mai trimiteţi.

CONSTANTIN BRÎNZĂ — Constanţa, str. T. Burada, nr. 60: Faptul că vi s-a tăiat firul telefonic pentru că aţi refuzat să fiţi cuplat cu un alt abonat este un abuz. Am trimis scrisoarea dv. Ministerului Poştelor şi Telecomunicaţiilor de unde aşteptăm lămuriri.

VICTOR VÎRŞĂ — com. Scrioştea, jud. Teleorman: Problemei pe care ne-aţi trimis-o spre rezolvare i s-a dat, de această dată, o soluţie incompletă. Direcţia de muncă şi protecţie socială a judeţului Teleorman vă îndrumă spre Primăria oraşului Roşiori de Vede pentru obţinerea unei locuinţe. În ceea ce priveşte locul de muncă, în momentul în care vă hotărîţi să vă stabiliţi în comuna natală, urmează să vă prezentaţi la Centrul teritorial al forţei de muncă Roşiori de Vede pentru ca, în funcţie de posibilităţi, să vi se ofere un loc de muncă potrivit pregătirii şi capacităţii fizice pe care le aveţi.

ELENA GRECESCU

Vine ea, campania electorală...

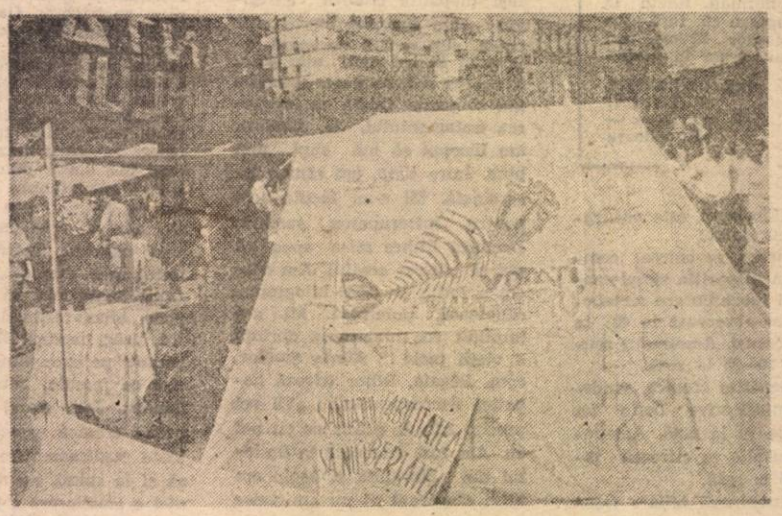

STRICT SECRET: CEEA CE NU TREBUIE SĂ ŞTIŢI

EXPLOZIA DE LA PLOPENI

● Secţia de „produse speciale" şi discreţia militară ● ce fel de piese spălau, cu benzină, victimele ? ● scînteia a sărit pe deasupra (sau pe dedesubtul) uşii ● 40 la sută din suprafaţa pielii arsă ● v-aţi interesat, domnule senator Juncu, de accident ? ● 17 mii de salariaţi aşteaptă sub tensiune ● anul trecut, nişte cazuri de „împuşcare", despre care nu s-a suflat o vorbă ● ia secretu' şi păzeşte-l cu străşnicie ! ● cauze : nepăsare şi neglijentă ● o imprudenţă simplu de evitat ● patriarhul Teoctist în vizită ● o slujbă de sufletul Plopeniului.

Pînă de curînd, Plopeniul, un oraş pitit la 23 de kilometri de Ploieşti, era cunoscut doar ca un tîrguşor care avea o echipă de fotbal (Metalul) fruntaşă în Divizia B şi cu şanse de promovare, care se năruiau întotdeauna după ultimele derbiuri jucate înfocat, pe muchie de cuţit. Şi cu un stadion demn de respect. Ceea ce nu se ştia (şi nici nu trebuia să se ştie) era că întreprinderea patronatoare avea un statut mai puţin obişnuit, din cauza unei secţii de „produse speciale". Ce se făcea acolo, era „secret de serviciu" şi trebuia ţinut „secret" Ca şi alte „secrete" (nu tocmai de serviciu) despre care se va vorbi în cele ce urmează. Secret era şi că întreprinderea devenise, din cauza profilului amintitei secţii, semimilitarizată şi infestată cu multe cadre ale Securităţii, care proliferau mereu. Diverşi generali, colonei — şi alte grade — se perindau prin întreprinderea cu pricina, unii în vizită, alţii nu tocmai.

Un accident tragic

Nu am fi aflat nimic despre toate acestea dacă, de curînd, nu ar fi avut loc un tragic accident la Întreprinderea Mecanică Plopeni. Produsele fabricate aici, la secţia „speciale", ţineau de profilul şi dotarea armatei române. Firesc, întreprinderea plopenişteană nu fabrica numai produse „speciale", ci şi diverse produse care făceau şi obiectul activităţii altor întreprinderi de acelaşi profil. Am poposit aici la două-trei zile după accidentul de tristă faimă. După cum mi-au spus oamenii, accidentul a fost, pentru toţi, o surpriză la care nu se aştepta nimeni. Oamenii s-au dovedit, la început, foarte reticenţi, ba chiar de-a dreptul temători. Scoteai cu cleştele o vorbă din gura lor. Nimeni (sau aproape nimeni) nu voia să vorbească despre asta. La Sindicatul Liber nu l-am găsit pe preşedintele sindicatului, Zevedei Ion. Erau acolo doar d-nii Şerban şi Şoaică. Mai tîrziu l-am întîlnit şi pe mecanicul Ionescu, fostul vicepreşedinte al Sindicatului. Am discutat cu mai multe persoane din întreprindere. Din fragmente disparate de discuţii, am reconstituit un film al dramaticei întîmplări care a zguduit inerţia provincială a locuitorilor Plopeniului.

Scînteia a pornit de la arcul electric

Cum a fost ? Două fete, Ene Camelia şi Stan Simona, spălau nişte „piese". Încăperea unde lucrau e o hală lungă cu nişte băi amplasate lateral. Ea face legătura cu hala principală. Ora şi ziua accidentului sînt următoarele : aproximativ ora 8 a.m., luni 5 august a.c. Spălarea „pieselor" se executa cu benzină. Fetele aparţineau de secţia 5, secţia PRESE, condusă de şeful de secţie, d-nul Tudorache. Însă tragedia s-a întîmplat nu în atelierul de presare, ci în cel de galvanizare (descris mai sus). Spălatul „pieselor" este o operaţie ce se execută de mai mult timp, o operaţie care e inclusă (se specifică „cu benzină") în algoritmul procesului tehnologic. Benzina, de fapt, nu este foarte inflamabilă, ci din reziduuri, mai mult o benzină uşoară. Atunci, simultan cu operaţia de spălare, s-a executat o operaţie de sudură, în afara halei. Cînd s-a-neceput sudarea, uşile halei s-au închis. Fetele spălau la vreo patru metri în afara halei. Deci, distanţa aproximativă între arcul electric şi locul spălării cu benzină ar fi fost 8 metri. Lucrarea de sudură se executa la o conductă de aburi, care traversează hala spre o secţie în care se află „anumite matriţe". Sudura se executa la circa 3—4 metri înălţime. Probabil fiindcă respectiva conductă era fisurată şi „scăpa" aburi, s-a decis să fie remediată prin sudură.

Duhul focului nu iartă

Însă operaţia de sudură se putea face şi în afara programului obişnuit de lucru — şi aşa s-ar fi evitat întreaga nenorocire. Scînteia de la arcul electric a sărit, pesemne, pe sub uşă ori pe deasupra ei. Benzina a luat foc şi, după cîte am înţeles din unele relatări, „piesele" au explodat. „Piesele" care, după cum m-a informat cineva, nu ar fi fost nişte piese oarecare, ci... proiectile ! Una din fete a „ars" cel mai rău. Unul din sudori a udat-o pe faţă (cu apă ?!) pe spate. Fata purta şi o îmbrăcăminte din material plastic, care, topindu-se, s-a lipit pe piele. A fost dezlipită de faţă cu tot cu piele. Altcineva a luat un extinctor, care, în loc să fie cu spumă, era cu gaze — care întreţin flacăra ! A venit şi „Salvarea" Întreprinderii, care a ridicat-o pe fată de la locul incendiului. Fata a suferit arsuri grave, în special pe spate. Acum se simte foarte rău şi este, încă, într-o stare gravă. Nu se ştia (la ora scrierii acestui articol) dacă va supravieţui. A fost transportată, de urgenţă, la Spitalul Judeţean din Ploieşti, etajul II, în secţia „Chirurgie plastică".

Diagnostic : arsuri de gradul 3—4

Toţi trei, cei răniţi, au în jur de 30 de ani. Diagnosticul fetei specifică gravitatea accidentului : arsuri de gradul 3—4, suprafaţă arsă a pielii, 40%. În ajutorul fetei au sărit sudorii şi un strungar (despre care nu ştim dacă era de la secţie). Pe unul dintre acesti băieţi, care a suferit şi el arsuri, îl cheamă Costea Ioan. După cîte am aflat, dat fiind natura mai uşoară a arsurilor, el este acasă, într-un concediu de refacere, după ce a primit îngrijiri la spital. Toţi trei care au avut de suferit în urma nefastului eveniment sînt „navetişti", nu sînt din Plopeni. Sindicatul a încercat să se implice în ajutorul răniţilor : au încercat să procure o soluţie olandeză contra arsurilor (cea mai eficace, se pare), prin intermediul cartelului ALFA. Deocamdată, au găsit numai Bioxiteracol. Costea Ioan are mîna bandajată şi arsuri pe faţă. Sindicatul le-a aprobat, fiecăruia, un ajutor după puterile sale, în jur de 2 000 de lei. Ceea ce în condiţiile în care o operaţie estetică, o grefă de piele costă bani grei, pe puţin cîteva zeci de mii de lei, constituie o valoare microscopică. Şi mai trist este faptul că fata care se găseşte în situaţia cea mai dramatică este şi mama a 2 sau 3 copii. După spusa colegilor, bărbatul ei vine şi plînge la spital, lîngă patul de suferinţă.

Mai bine senator decît director...

17 000 de suflete (cu aproximaţie) mănîncă o pîine datorită Întreprinderii Mecanice Plopeni. Încă. Spun încă, fiindcă nu se ştie ce va fi mai încolo. Acum un an au mai fost nişte cazuri de „împuşcare", dar despre asta nu se putea vorbi. Presa a încercat să facă unele investigaţii. Inutil. Alei „secretele" sînt păzite cu străşnicie. Şi toate sînt, fie de stat, de serviciu, sau militare. Cazurile de „împuşcare", ar fi de menţionat, s-au întîmplat la aceeaşi faimoasă secţie de „speciale". Acum, după incendiu, au venit nişte „organe" de la Protecţia Muncii, s-au dus la spital, au făcut cercetări. Nici un verdict, deocamdată. I-am întrebat pe muncitori care cred ei, ca „simpli cetăţeni", că e cauza acestei tragedii care ar fi putut lua proporţii. Mi-au răspuns sec : „multă delăsare şi nepăsare". „Nepăsare şi neglijenţă". Lucruri de care ar fi trebuit să se preocupe maistrul (d-nul Iordache, după cîte am înţeles) şi şeful de secţie, i-au lăsat pe aceştia reci. Dar, fapt nu lipsit de importanţă, Plopeniul a dat ţării un senator (de F.S.N.), d-nul Gelu Juncu. Dinsul fusese, pînă la a păşi în rîndul „aleşilor ţării", director general aici, la Întreprinderea Mecanică. Oamenii din Plopeni şi de la întreprindere l-au votat cu mic — cu mare, încrezători în posibilitatea ca un „senator" de prin partea locului să le rezolve problemele. Aţi ştiut, dle Juncu, de accidentul care s-a întîmplat la uzina pe care aţi condus-o înainte de a intra în „divanul boieresc" ? Mai mult ca sigur că această fată nenorocită v-a votat „pentru liniştea ei"... Aţi fost s-o vedeţi, la spital, în ce stare se află ? I-aţi trimis, cumva, flori sau un pachet de portocale de la bufetul Parlamentului ? Ştiţi ce salariu are această fată ? Vă spunem noi : în jur de 7 000—8 000 de lei lunar. Din ce să plătească o operaţie care, probabil, se poate ridica la 30 000—40 000 de lei, dacă nu mai mult ? Muncitorii (şi Sindicatul) nu ştiu să se fi interesat vreun senator de soarta accidentaţilor. Cel puţin pînă la ora scrierii acestui articol.

Criza îşi arată colţii

Deşi d-nul Juncu a ajuns în Senat, oamenii nu-s de părere că asta i-ar fi avantajat cu ceva. Încă se însistă ca muncitorii să plece acasă, în concedii fără plată. Nu e „de muncă". Nu sînt comenzi, nu se găseşte materie primă, se refuză repere comandate. Totuşi, după o părere unanimă, Consiliul de Administraţie nu şi-a epuizat toate formele de organizare, pentru ca să se treacă direct la „disponibilizarea personalului". Contactele între sindicat şi Consiliul Director au fost permanente, dar s-au soldat cu promisiuni, adică „baliverne multe şi fapte puţine", după expresia fostului vicepreşedinte al sindicatului. S-a aşteptat să mai pice ceva „de sus". Dar buzunarele-a goale ! Se caută tot timpul motive. Au venit, în urmă cu cîtva timp, nişte generali de la Ministerul Apărării Naţionale, au făcut nişte promisiuni, dar situaţia nu s-a îmbunătăţit.

Un accident care putea fi evitat uşor

I-am întrebat pe muncitori, după părerea lor, cum putea fi evitat acest accident. Toţi au fost de părere că putea fi evitat cu uşurinţă. Concluzia clară a fost că ar fi trebuit să existe o sală de spălat, un atelier separat. Aşa cum s-au construit multe birouri, în aceeaşi secţie, putea să existe şi o sală specială pentru spălatul cu benzină, prevăzută cu ventilaţie, pentru evacuarea vaporilor produşi, iar acolo să se intre sau să se întreprindă anumite lucrări numai cu autorizaţie. O soluţie mult mai simplă, de moment, ar fi fost ca persoanele ocupate cu spălatul pieselor să se mute, pentru cîteva ore, într-o altă încăpere liberă. Nici formaţia P.S.I. a întreprinderii nu este în afara implicaţiilor acestui accident. Există, în cazurile de sudare „cu foc deschis", nişte măsuri speciale şi obligatorii care ţin de paza contra incendiilor. Dar este, desigur, mai simplu să se spună, cu fatalitate „mioritică", foarte des întîlnită pe la noi : „aşa a fost să fie".

ÎN LOC DE EPILOG

Afişe lipite cu generozitate informau pe locuitorii Plopeniului că : „În ajunul praznicului Sfîntului Prooroc Ilie, adică vineri... iulie 1991, la orele 18.30, parohia din Plopeni va fi vizitată de Prea-Fericitul Părinte Teoctist, Patriarhul României, care va participa şi la serviciul religios de seară, oficiat la capela cimitirului". O slujbă de sufletul locuitorilor Plopeniului. Se mai vede, cu greu, firul verde al ierbii.

MIHAIL GĂLĂŢANU ■

Strategia calamităţilor

Tare mi-ar place să mă uit la Radio! Vi se pare că spun prostii ? Mie, nu ! Mi-ar place să mă uit la Radio, pentru că e mai vesel decît la TV. Şi mai reconfortant. Şi nu face pe dracu'n patru, să bage groaza-n mine. Uite, nu mai departe decît vinerea trecută, cînd cu cutremurele. A apărut doamna Neagu cu o mutră de înmormîntare, de mi-au crescut speranţele-n suflet şi-am zis, hait, c-a căzut guvernul ! De unde ! Era vorba chiar de o nenorocire : două cutremure, în două zone diferite ale ţării, la vreo 40 de minute distanţă unul de altul, cu răniţi, case distruse la Timişoara şi chiar un mort. Pun mîna pe telefon, să-mi sun mama, slabă de înger. Cînd colo, mă încurajează ea pe mine ! Ei, ce atîta scofală, un biet mic cutremur, care nici nu s-a simţit ! Mama mea nu se uitase la televizor, ea urmărise radioul şi acolo era vorba nu de două, ci de un singur cutremur şi ăla fără nici o importanţă.

O să mă luaţi la rost şi o să spuneţi că foarte bine a făcut Televiziunea că a spus crudul adevăr. O.K. Sînt de acord. Dar aţi observat că, dacă te iei după „Actualităţi", clipă de clipă, în întreaga lume, nu se întîmplă decît nenorociri ? Inundaţii, uragane, erupţii de vulcani, refugiaţi, sinistraţi, asasinaţi — cohorte de oameni care, din varii motive mor : de foame, de sete, de epidemii, de împuşcături.

În sfîrşit, numai tragedii. Bine, dar ele se întîmplă !, veţi riposta. Sigur că se întîmplă. Se întîmplau şi înainte, dar erau ocolite cu mare grijă, pentru a nu supăra o anumită pereche prezidenţială, grozav de fricoasă. Numai că, se mai întîmplă şi lucruri frumoase pe lumea asta, oameni buni ! Noi nu le vedem aproape niciodată, pentru că cele bune sînt azi ocolite cum erau ieri cele rele. Aici e o tactică, pricepeţi ? Vezi o calamitate, oameni disperaţi, răniţi, ori morţi de-a binelea şi-ţi zici : „Doamne, se poate şi mai rău !"

Acum, fiţi sinceri şi recunoaşteţi : după ce v-a anunţat doamna Neagu vinerea trecută că au avut loc două cutremure, cu morţi şi răniţi, vi s-a părut tot atît de interesantă următoarea ştire, cum că se vinde carnea cu 330 lei kilogramul şi oamenii n-au ce să dea de mîncare la copii ? Nu v-aţi spus, în gînd : „Ce mai contează ?"

LIANA TATOS ■

Pămîntul nu e un simplu instrument pe care să-l storci pînă la distrugere ● Secolul XX — secolul ecologiei ? ● Va învinge pozitivismul violent ? ● Agricultura bio-dinamică — o soluție pentru oamenii bogați ? ● Singura șansă pentru viitorul nostru și al urmașilor — agriculturile biologice, ecologice.

DL. FRIEDRICH SATTLER NE PROPUNE:

Mîncare cu calități ocult

— Domnule Sattler, trebuie să pornim de la un adevăr elementar : agricultura bio-dinamică nu a convins, încă, în vest, decît un număr mic de oameni.

— E adevărat. Însă în ultimii doi ani am putut să constat, totuși, o importantă deschidere în acest sens. Convingerea mea este că în răsărit șansele sînt mai mari față de vest, unde orientarea pozitivistă, materialistă duc la lipsă de înțelegere și, în ultimă instanță, la adversitate și agresivitate.

— Mă miră afirmația dv. în condițiile în care vestul consideră în ultimii ani problema ecologică, drept vitală.

— Foarte adevărat. În prezent, în Germania tocmai aceasta este problema principală : cum se pot rezolva ecologic problemele economice. Și totuși, în condițiile de bunăstare, atragerea către agricultura ecologică sau bio-dinamică e mult mai dificilă decît după cel de-al doilea război mondial, cînd, în condițiile de sărăcie, nu numai tineretul, ci întreaga societate era entuziasmată de ideile în slujba cărora unii și-au pus viața. Astăzi, însă, ne punem speranța mai cu seamă în entuziasmul tinerilor studenți. Din păcate, însă, felul în care se practică agricultura de către foarte mulți în țările așa-zis industrializate, este unul determinat de o orientare pozitivistă a științelor naturii, care privește pămîntul drept un simplu obiect de la care poți stoarce cît mai mult posibil, fără să te gîndești la urmări.

— Există, real, șansa de a schimba această atitudine, de a găsi căi spre a ne împăca, pînă nu e prea tîrziu, cu pămîntul ?

— În cazul în care acestea nu ar fi găsite, pentru omenire s-ar putea crea, pentru o perioadă mai lungă, o perspectivă nu tocmai optimistă, în care o direcție pozitivistă, materialistă ar putea să se manifeste violent. Sper să avem înțelepciunea și forța de a preîntîmpina acest pericol. În urmă cu 70 de ani, Rudolf Steiner, autorul științei spirituale — pe a cărei contribuție se bazează agricultura bio-dinamică precum și, de pildă, pedagogia Waldorf, medicina de orientare antroposofică, pedagogia curativă — a fost întrebat care este motivul pentru care oamenii care se dedică antroposofiei nu găsesc suficientă forță și angajament să-și pună talentele la dispoziția societății, omenirii. Întrebarea i-a fost adresată cam cu patru ani înainte de a pune bazele agriculturii bio-dinamice. Răspunsul lui Steiner a fost : „Incapacitatea de a se angaja pentru o idee spirituală care să transforme omenirea vine de la faptul că oamenii mănîncă ce mănîncă". De ce e importantă alimentația ? Pentru că alimentele pe care le consumăm nu au drept scop doar asigurarea existenței noastre fizice, ele au și misiunea de a crea condițiile ca în organismul nostru fizic să poată acționa, să se poată manifesta în mod optim, partea sufletesc-spirituală din noi ; de aceea, prin alimentație putem, într-un anumit sens să și sabotăm această tendință spre o viață sufletească, spirituală, independentă, creatoare. Eu sînt convins că o agricultură bio-dinamică este în măsură să furnizeze produse alimentare care să permită omului manifestarea acestei forme creatoare.

— Numai că problema care se pune este dificil de rezolvat pentru că ține de nivelul de bogăție al individului care își permite să consume asemenea produse. Agricultura bio-dinamică este, după cîte știu, în acest moment, o agricultură pentru oameni bogați. Iată, la noi, s-a creat o fermă bio-dinamică, la Ludișor. Un lucru excepțional. Dar ce șanse estimați ca viabile, de extindere a metodei și în alte părți ale țării ?

— Problema capitală e care vor fi oamenii ce se vor angaja pe acest drum. Dacă mi-aș putea permite să vin cu soția aici, să învățăm românește, să trăim și să lucrăm împreună și, pe calea limbii, să ne putem apropia de oamenii locului, de miezul ființei lor, cred că aș putea crea un nucleu cu putere de iradiere. Prin asta nu vreau să spun că trebuie să vin neapărat eu, ci că trebuie să găsim un practician care să transmită pe termen lung experiența sa. Esențial e în ce măsură găsim aici oameni dispuși să meargă pe această cale.

— Tocmai. Cred că principala condiție e ca acești oameni să nu fie săraci. Pentru că omul de rînd spune, decît să vină să mă învețe să pun bălegar, pe care nu îl am, și care înseamnă timp, așteptare, mai bine să mă ajute să pun trei pumni de îngrășămînt, în loc de unu, ca să înflorească în două luni. Și nu-i poți acuza pe oamenii ăștia că gîndesc așa. O fac, pentru că sînt săraci. Iar cei care vor cumpăra aceste produse, nu sînt nici ei bogați.

— Vedeți, aparent așa este. Și totuși, experiența de ani de zile a demonstrat că lucrurile stau altfel. Dacă practici o agricultură care se bazează pe procedee chimice ai nevoie de atîtea mașini și investiții, pentru obținerea îngrășămintelor chimice de calitate, încît eficacitatea economică a agriculturii ecologice nu e cu nimic mai prejos. Dimpotrivă. Există studii care scot în evidență faptul că familiile care consumă exclusiv produse bio-dinamice folosesc cu 7% mai puțini bani decît familiile care se hrănesc convențional, deși prețurile pentru produsele biologice sînt, adevărat, mai mari.

— Asta este, într-adevăr, un argument de natură să sensibilizeze aici.

— A mai fost observat în cadrul acestui studiu faptul că familiile care s-au orientat 100% spre consumul de produse bio-dinamice își schimbă întru totul obiceiurile, stilul de viață, renunță de la sine la anumite produse care sînt scumpe. De exemplu, consumă tot mai puțin alcool, carne, ceaiuri negre, cafea. De asemenea, în timp ce cantitatea de produse de care au nevoie ca să se hrănească este mare în prima perioadă, în primele săptămîni, ea scade mult sub nivelul obișnuit, după aceea. Lucrul ăsta îl observăm, de fiecare dată cu uimire la oamenii pe care îi primim în gospodăriile noastre pentru specializare — vreme de cîteva luni, un an, cum au fost deja, și vor mai veni, și din România. În primele săptămîni mănîncă enorm, încîntați de gustul deosebit de bun al alimentelor, pentru ca, după aceea, deși tentați, spun, tare aș mai lua o bucată, dar mă simt deja sătul, nu mai pot. Asta are a face cu calitatea ascunsă, aș spune chiar ocultă, a acestor produse.

— Afirmația dv. va uimi, desigur, marea masă a cititorilor.

— Ceea ce uimește cu adevărat este faptul că cei care se hrănesc cu produse bio-dinamice ajung în doi-trei ani să-și schimbe mentalitatea, felul de a gîndi, fără să o dorească în mod expres. Și prin asta se demonstrează încă o dată cîtă dreptate avea Steiner susținînd că produsele obținute într-o agricultură curată, precum cea bio-dinamică, influențează nu numai sănătatea trupului nostru, ci și constituția sufletesc-spirituală.

—Vă mărturisesc că aștept cu nerăbdare să consum alimente bio-dinamice.

ROXANA PAICU MANOLESCU

Fotografie de SILVIU STAN

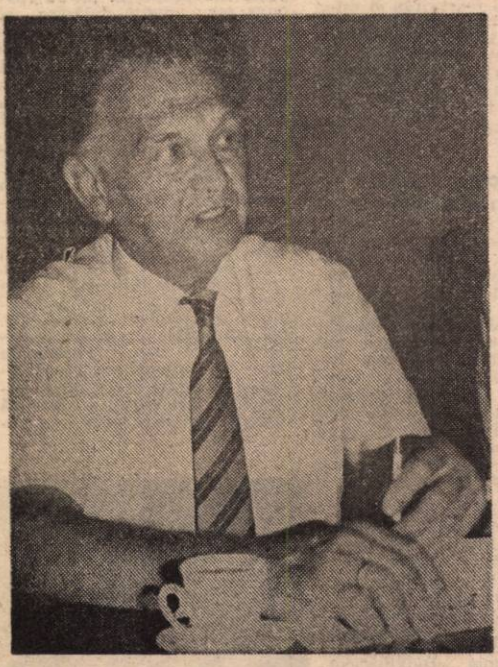

Friedrich Sattler se ocupă de agricultura bio-dinamică de peste 55 de ani. Vreme de 40 de ani a condus o gospodărie țărănească de orientare bio-dinamică, împreună cu soția sa, în zona care se numește Siberia Suabiei. De-a lungul celor 40 de ani a lipsit de acolo de foarte puține ori, și atunci pentru foarte puține zile. În urmă cu cinci ani, cînd vîrsta i-a arătat că puterile omului nu merg într-un singur sens, a ajuns la concluzia că e momentul de a-și schimba felul de viață, drept care a predat responsabilitatea acestei gospodării unei familii mai tinere. Viața, însă, spune zîmbind, i-a trasat o păcăleală. Revoluțiile din est l-au obligat să-și schimbe planurile. În noiembrie 1989, la Praga, era martorul modificării cursului istoriei. A urmat, apoi, violentă, tragică, revoluția română. Socotește de datoria sa să participe, cu toate cunoștințele și cu toată forța sa, la această bătălie pentru o lume nouă în est, bătălie din care face parte și lupta pentru introducerea agriculturii bio-dinamice.

„Mi-am dedicat viața agriculturii bio-dinamice. Sînt convins că este singura formă de agricultură care poate duce la reînsănătoșirea pămîntului pe care oamenii l-au otrăvit și îmbolnăvit, singura formă care poate duce la reînviorarea economiei întregii planete și poate crea condiții pentru o viață demnă urmașilor noștri".

Acesta este crezul lui Friederich Sattler, regăsit în întreaga sa viață și în cartea despre agricultura bio-dinamică, considerată astăzi drept unul dintre studiile de referință ale domeniului.

Speranțe și deceptii la tratamentul bioenergetic al inginerului Constantin Cojocaru

Luni, 12 august, la sediul redacției noastre, inginerul Constantin Cojocaru a făcut o nouă demonstrație publică de bioenergoterapie, tratînd de cataractă un număr de 16 bolnavi, la care vechimea bolii nu a depășit o perioadă de un an. Lotul de pacienți a fost împărțit în două grupe, iar fiecare persoană a beneficiat de încărcare cu bioenergie în trei etape succesive, durata unei intervenții fiind de o jumătate de oră.

Cu toate că o parte a celor prezenți au constatat, chiar de la cea de a doua ședință, o îmbunătățire sensibilă a acuității vizuale, apreciem că este prematur să tragem o concluzie edificatoare. Valoarea tratamentului va fi validată prin trecerea timpului, de aceea vom reveni cu amănunte săptămîna viitoare, cînd vom publica și declarațiile celor în cauză.

În legătură cu modul în care a decurs demonstrația, sîntem nevoiți să facem cîteva observații. Desfășurarea terapiei cu captatoare de bioenergie a fost anunțată din vreme, indicîndu-se locul, ziua și ora de tratament. Notăm de asemenea că aproximativ 800 persoane ne-au asigurat, în scris sau telefonic, intenția expresă de a participa la demonstrația inginerului Cojocaru. Cu toate acestea, numărul celor prezenți s-a arătat surprinzător de mic, ceea ce ne obligă să apreciem că scrisorile noastre nu au ajuns, în timp, la destinatar, iar difuzarea „Flăcării" se dovedește defectuoasă. Sperăm că la o nouă demonstrație vom găsi modalitatea rapidă, eficientă, în angajarea dialogului cu publicul larg.

LIVIU TIMBUS

Fotografie de ELENA GHERA

WU—WING S-A MUTAT ÎN ROMÂNIA

„APACA" ȘI GRĂDINIȚA EI DE 5 STELE

Înainte, „oamenii muncii" își dădeau puncii la cresă și la grădiniță. Nici nu se putea altfel, în condițiile în care orice mamă prolelară zămislea la normă. Lumea bună, știm noi care era aia, își ținea odrasla acasă, cu guvernantă. Acum, a devenit un lux pentru oricine să-și dea copilul la grădiniță, deoarece te costa mai mult decît o guvernantă vorbitoare de limbi străine. Așa se face că, unde pînă acum trebuia să „implngi" ca să obții un loc într-o grădiniță, în prezent există multe grădinițe complet goale sau funcționînd numai cu o grupă. Oare nu mai sînt copii ? Ba da, dar sînt, dragii de ei, cu cheia de gît, în fața blocurilor sau lăsați prin vecini, pînă vin părinții de la serviciu. Unii se mai pierd, alții sînt răpiți, vînduți, dar ce contează aceste mărunte „fapte diverse" într-un cogeamite stat de drept ?

Cît dă și cît ia statul

Viorica Mihalache e muncitoare la „Timpuri Noi". Cîștigă 7 100 de lei pe lună. Are 3 copii, toți de vîrstă preșcolară, pentru care primește de la fostul ei soț o pensie alimentară de 1 100 de lei. Deoarece lucrează în 3 schimburi, trebuie să-și dea copiii la o grădiniță cu program săptămînal. A ales grădinița fostei I.C.T.B., nu pentru că ar fi cea mai mare de acest fel din țară, nu pentru că ar fi fost cîndva de protocol, ci pentru că e cea mai apropiată de locuința ei. La înscriere, i s-a spus că o costă 300 de lei de copil plus cîte 2 800 de lei reprezentînd diferența cheltuielilor de întreținere pe care ar trebui să-i suporte societatea comercială unde lucrează ea. Femeia a început să plîngă : cum o să-i aprobe directorul așa ceva ? Adică îi dă un salariu de 7 100 de lei și, pe deasupra, încă 8 400 de lei pentru copii ?

Trebuie să înțelegem că grădinița muncitorească a fostei „Apaca" a devenit de 5 stele, dacă e să te iei după prețuri : 56 de lei pe zi hrana deci 1 288 de lei, pe lună și 2 800 de lei pe lună diferența cheltuielilor de întreținere, în total peste 4 000 de lei. Iar statul a considerat că Vioricăi Mihalache îi sînt suficienți 1 100 de lei pentru cei trei copii. Ce ziceți de o așa politică, pe care și răposatul, dacă ar mai trăi, ar înfiera-o ?

M.I.S. deplînge copiii sănătoși

De la doamna Rodica Șovar, inspector în Departamentul Învățămîntului Preșcolar din Ministerul Învățămîntului și Științei am aflat că la ora actuală 92 la sută din grădinițe și creșe sînt în subordinea ministerului și doar 8 la sută în subordinea unor agenți economici, care, din păcate, le-au păstrat numai pentru a le da alte destinații, evident „rentabile", dar fără legătură cu procesul instructiv-educativ. În cazul grădinițelor organizate de inspectoratele școlare, diferența cheltuielilor de hrană se acoperă de la bugetul statului. **Conform art. 6 din Hotărîrea nr. 360/20 mai '91 finanțarea creșelor și grădinițelor organizate pe lîngă agenți economici se asigură din contribuția părinților sau a susținătorilor legali și, în completare, din sumele alocate de către agenții respectivi în funcție de prevederile legale privind suportarea din profit a cheltuielilor sociale".** Dacă agenții economici nu vor sau nu pot să plătească această diferență, din punct de vedere juridic nimeni nu-i poate obliga. Ei pot deci desființa grădinița, folosindu-i localul pentru alte activități (unii l-au transformat în circiumă, alții sînt curtați de universitățile particulare, așa cum s-a întîmplat cu clubul I.C.T.B). Este un lucru foarte dureros ; de acord, nu mai facem „explozia de natalitate", dar nu trebuie să neglijăm grija față de copil. Dacă pentru handicapați s-a reușit ceva, pentru copiii sănătoși se face tot mai puțin".

Ministerul Justiției apără privatizarea ?

De la Serviciul Buget al Ministerului Învățămîntului și Științei aflăm că demersului acestui minister de a prelua de la agenții economici localurile de învățămînt i se opune. Ministerul Justiției, care a respins în două rînduri un proiect de hotărîre privind preluarea, fără plată, a acelor unități care au aparținut pînă în 1932 Ministerului Învățămîntului și care au fost transferate, prin decret, la unele întreprinderi de stat. „În legătură cu intenția guvernului de a diminua patrimoniul agenților economici cu capital de stat prin preluarea bazei materiale a unităților de învățămînt, față de prevederile art. 5 și 20 din Legea 15/1990, care statornicește că bunurile din patrimoniul regiilor autonome și a societăților comerciale sînt proprietatea acestora, agenții economici avînd potrivit legii, autonomie, considerăm că proiectul nu are temei legal".

„De altfel — se mai precizează în răspunsul Ministerului de Justiție proiectul este în contradicție și cu prevederile art. 4 din Hotărîrea 740/1990 care prevede că transmiterea fondurilor fixe între unități economice de stat se face numai cu plată". Se pare că Ministerul de Justiție nu face nici o distincție între o instituție bugetară (Min. Înv.) și o unitate economică cu capital majoritar de stat". Noi facem ore cu copiii în 4 schimburi — declară șefa Serviciului Buget — cu durata unei ore de curs de 40 minute, iar agenții economici fac circiumi în școlile noastre. Ca să nu mai vorbim că, mai nou, elevilor grupurilor școlare organizate pe lîngă agenți economici li s-a cerut de către aceștia să-și plătească (și retroactiv) școlarizarea".

Ce spune Ministerul de Finanțe ?

Contrar celor susținute de Ministerul Justiției, Ministerul de Finanțe, precizează că preluarea unităților de învățămînt aflate încă în subordinea unor agenți economici se face fără plată. Cît privește argumentul invocat de agenții economici potrivit căruia și sumele investite în cheltuieli sociale sînt imposzabile (cu alte cuvinte nu au nici un avantaj dacă întreprind asemenea activități), acesta nu stă în picioare, deoarece Legea 12 stipulează faptul că cheltuielile cu caracter social-cultural se scad la determinarea impozitului pe profit.

VALERIA DORNEANU

„Libanizarea" învățămîntului universitar

Un ordin ultimativ a fost lansat în facultățile de medicină: „Cadrele didactice care au funcționat în ambele forme de învățămînt (de stat și particular — n.r.) vor depune la Decanat opțiunea pentru una din formele de învățămînt. Această opțiune trebuie să aibă forma unei declarații semnate. Cadrele care nu vor înainta această declarație se află în situație de ilegalitate". Această somație redactată și difuzată în mijlocul verii nu este decît o nouă etapă a războiului dintre învățămîntul de stat și cel particular. Cei care s-au grăbit să o întocmească au uitat că în urmă cu cîteva luni a apărut legea cumulului care dă voie oricărui om să desfășoare două activități retribuite corespunzător. Primul pe care l-am chestionat a fost dl. ministru Gheorghe Ștefan.

„Profesorii trebuie doar să declare unde au funcția de bază. Deci ei pot să lucreze și într-o parte și în alta. Textul este redactat în spiritul legii cumulului. Tot în acea hîrtie scrie că pentru a lucra în alte instituții de învățămînt superior trebuie să primească aprobarea de la senatul universității".

Intru în posesia comunicatului original, semnat de ministru, și găsesc într-adevăr formularea respectivă: „vor opta pentru una dintre aceste forme de învățămînt, arătînd unde doresc să rămînă cu funcția de bază". O primă concluzie: textul semnat de ministru a fost scurtat și mutilat în așa fel încît s-au omis, pe ici, pe colo, cîteva formulări esențiale. Intenția vădită era să lovească în facultățile particulare și încîntați de o astfel de manevră au ignorat drepturile legale ale profesorilor. Se ajunge astfel la situația aberantă ca un profesor să își poată deschide o gogoserie, dar să nu aibă voie să predea cîteva ore pe săptămînă în învățămîntul particular.

Cîteva minute mai tîrziu am stat de vorbă cu subsecretarul de stat Mihai Zamfir, cel care a redactat ordinul semnat de ministru. Nu m-am mirat că el are un punct de vedere total diferit de cel declarat de dl. ministru. Știam că Ministerul Învățămîntului funcționează într-o anarhie perfect instalată.

Mi-a explicat : profesorii pot cumula două norme lucrînd la instituții de învățămînt diferite, dar facultățile particulare nu sînt instituții de învățămînt pentru că nu au fost validate. Cu alte cuvinte facultățile particulare există (așa cred în orice caz cei care plătesc taxe fabuloase pentru copiii lor) dar lipsesc cu desăvîrșire. **„Din punctul meu de vedere,** a spus dl. Mihai Zamfir, **vor exista numai în clipa în care vor fi validate de o comisie. Sînt în lume țări și popoare care nu sînt recunoscute. De pildă, Israelul încă nu e recunoscut de 30 de state, deși el există de atîția ani. Dacă o țară poate să nu existe din punct de vedere juridic, ce să mai spunem de o universitate !"**

Nu este o universitate particulară, ci vreo cîteva zeci. Mii de oameni plătesc taxe crezînd că fiii lor vor avea o diplomă de absolvire valabilă ; statul primește impozite consistente ; fondatorii se îmbogățesc. La final, diplomele pe care tinerii le vor primi s-ar putea să fie numai bune de pus într-o arhivă a marilor farse ale vremii noastre. Felul în care apar aceste facultăți particulare este absolut stupefiant. De curînd un locotenent colonel din Rîmnicu Sărat, ieșit la pensie, a hotărît să fondeze o universitate de drept, litere și publicistică în orașul de baștină. Zis și făcut. Printre eminentele cadre didactice ale acestei instituții se află bineînțeles, și lt. colonelul.

Cei care ar trebui să facă puțină ordine se spală pe mîini de răspundere spunînd că nu au fost validate. Îi întreb însă, cîte dintre ele au fost invalidate ?! Nici una. De ce nu se încearcă detectarea imposturii ? Cui convin aceste afaceri, pentru că asta sînt pînă la urmă multe din aceste facultăți particulare ? O comisie guvernamentală ar trebui să analizeze fiecare caz în parte și să spună „da" sau „nu". În locul unei atitudini clare este preferat un război surd. Adresa apărută în facultățile de medicină face parte din acest arsenal. Lupta se dă cu arme dubioase de ambele părți. Cei din conducerea învățămîntului de stat se tem de concurență. Incompetența lor este abil speculată de cei din învățămîntul particular, asta se vede și nu le place. De accea au intrat în panică. Dacă pierd teren nu este neapărat din vina învățămîntului particular, ci și din nepricepere. Am să dau un exemplu. Universitatea de medicină Al. Davilla își desfășoară învățămîntul preclinic și clinic în multe spații care aparțin Ministerului Sănătății. Decenii la rînd ei au avut acces acolo în virtutea unei tradiții și conform unui protocol semnat în 1973. Ministerul Învățămîntului a omis să mai reînnoiască acest protocol și acum cei din facultăți descoperă că spațiile au fost închiriate, pe bani, unor universități particulare. Astfel, s-au trezit deja dați afară de la Institutul Babeș, iar în viitorul an se vor închide multe alte uși. Nici cei din învățămîntul particular nu sînt onești. Multe din facultățile nou apărute sînt o umbră a învățămîntului de stat. În loc să fie preocupați să investească pentru a-și construi baze proprii, sînt interesați să acumuleze capital.

Viitorul se anunță sumbru. Pe de o parte învățămîntul de stat condus cu nepricepere și finanțat cu zgîrcenie va fi tot mai dezorganizat și mai slab. Pe de altă parte învățămîntul particular nu a demonstrat că poate deveni un concurent loial și competitiv.

Și în acest timp cei din minister dau ordine și circulare fără să aibă un dialog cu cei din conducerea Universității. Motivul aroganței lor : nu s-a votat încă autonomia universitară, deci rectorul și decanii sînt simpli executanți. Așa au procedat și cu această adresă pe care au trimis-o la Facultatea de medicină fără să știe că Senatul Universității a luat o decizie în ceea ce privește activitatea cadrelor universitare în ambele forme de învățămînt, decizie care respectă și legile și drepturile profesorilor. Pentru moment le propunem să afle aceste opinii prin intermediul presei.

Dl. prof. univ. dr. Pompiliu Popescu, rectorul Universității din București : **„Consiliul Senatului a hotărît ca un cadru universitar să aibă voie să predea la facultățile particulare în timpul rămas liber după ce și îndeplinit norma. Nu sînt însă de acord ca el să a funcții de conducere la acest facultăți sau să aducă studenți în incinta institutului nostru, unde și așa avem posibilități materiale reduse".** Dl. prof. univ. dr. Constantin Andreescu, decanul Facultății de stomatologie : **„Conform legii salarizării orice om are dreptul la cumul. În momentul în care el își face norma didactică aici, poate avea ore și la facultățile particulare. Este adevărat că unii au întrecut măsura lucrînd la 3 sau 4 facultăți. Cu aceștia nu pot fi de acord pentru că înseamnă că își neglijează studenții."**

Poate că în toamnă, cînd se vor relua cursurile, cei de la minister vor accepta dialogul cu Senatul Universității de Medicină pentru a ajunge la soluții reale și pentru a lua decizii care să nu mai încalce legile.

AURELIA BORIGA

P.S. Zilele acestea o comisie guvernamentală a invalidat facultățile particulare „en gros" În realitate, lucrurile rămîn neschimbate.

Dialog în doi timpi
şi mai multe mişcări
cu domnul
DUMITRU MAZILU

Timpul 1

„Românii au avut experienţa libertăţii"

— Domnule Dumitru Mazilu, vă rog să recapitulăm : cum aţi apărut dumneavoastră în viltoarea evenimentelor din decembrie '89 ?

— Apariţia mea în procesul desfăşurării evenimentelor revoluţionare din acea perioadă a fost precedată de o activitate din anii 1983—1985 cînd am semnalat opiniei publice mondiale încălcările grave ale drepturilor omului din ţara noastră. Cu acel prilej am subliniat care sînt cauzele acestor încălcări iar datele, argumentele, analizele referitoare la adresa tiraniei au fost aduse la cunoştinţa românilor prin intermediul posturilor de radio din străinătate. Deci, cetăţenii români cunoşteau eforturile şi lupta mea din acea perioadă şi m-au adus, de fapt, la revoluţie, din închisoarea unde mă găseam la 22 decembrie după ce fusesem arestat de către forţele Ministerului de Interne în acea noapte.

— N-aţi fost deci surprins.

— Am înţeles că ei cunoşteau ce făcusem mai înainte, nu numai eu, dar şi Doina Cornea, de pildă, sau Ana Blandiana, Nicu Stăncescu, Mircea Dinescu şi alţi luptători ; ştiţi bine, erau puţini cei care s-au ridicat în perioada aceea împotriva dictaturii, era foarte periculos. Ştiau deci despre lupta noastră şi ne-au cerut să acţionăm împreună şi aşa am ajuns să mă aflu între ei în momentele desfăşurării revoluţiei.

— Folosiţi cuvîntul revoluţie. Alţii însă nu sînt de acord cu acest termen.

— În decembrie '89 ne-am aflat în faţa a două acţiuni, aş spune, relativ paralele. Este vorba despre o minune ce-o reprezintă ridicarea spontană a poporului român, disperat de asuprirea şi subjugarea comunistă, este vorba deci despre componenta revoluţionară a evenimentelor.

— Iar cea de-a doua acţiune ?

— A fost a unui grup de comunişti cu munci de răspundere într-o anumită perioadă care acţionau de mai multă vreme, aşa cum de altfel ei au şi recunoscut, pentru corectarea greşelilor, erorilor, evoluţiilor negative din comunismul românesc. Acest grup de comunişti, după opinia mea, a avut o atitudine curajoasă, mai ales cînd a hotărît să trimită scrisoarea critică la adresa clanului Ceauşescu, în martie '89 sau cînd, de pildă, Silviu Brucan s-a ridicat în apărarea muncitorilor de la Braşov în noiembrie '87. Aceşti bătrîni comunişti au avut meritul de-a lupta mai mulţi ani, dar numai pentru corectarea şi îndreptarea socialismului, a comunismului.

— A fost un lucru limpede încă de la început.

— După cum cunoaşteţi, domnul Ion Iliescu, în prima sa luare de cuvînt, a atras atenţia că vor trebui eliminate erorile din sistemul socialist şi promovat un socialism cu faţa umană. Dînsul exprima viziunea acelui grup de comunişti. Acest grup nu era pregătit în decembrie 1989 pentru acţiune ; a profitat însă de mînia poporului şi a preluat puterea.

— Ce a însemnat întîlnirea celor două acţiuni ?

— A creat o stare conflictuală între voinţa poporului de schimbare a sistemului, de eliminare a lui totală şi voinţa grupului de comunişti care doreau numai să corecteze sistemul. Conflictul s-a adîncit pe parcursul lunilor care au urmat şi a căpătat nuanţe explozive în ianuarie, februarie, martie, culminînd cu evenimentele din iunie 1990.

— Nu vi se pare interesant un fapt : România a fost prima ţară în care a fost introdus comunismul, adus de o putere străină, şi tot României i-a revenit sarcina să dărîme această orînduire ?

— Aţi sesizat foarte bine şi aţi pus o problemă care vizează esenţa evoluţiilor politice româneşti după al doilea război mondial. După cum ştiţi, orice act săvîrşit cu violenţă naşte violenţă. În 1944, contrar voinţei poporului român, a fost impus comunismul în România. Am spus la 22 Decembrie 1989 în Piaţa Palatului, devenită astăzi Piaţa Revoluţiei, că ţara noastră n-a fost, nu este şi nu va fi comunistă, că în România comunismul a fost introdus cu ajutorul tancurilor străine iar poporul nostru s-a aflat sub o cizmă totalitară 45 de ani. E adevărat că a fost menţinut multă vreme, însă aproape exclusiv prin teroare.

— Pînă cînd...

— Pînă cînd lucrurile au evoluat deosebit de grav, în anii '80, poporul gîndind tot mai mult momentul schimbării sistemului, iar cînd limita a fost atinsă şi în unele privinţe depăşită, în decembrie '89 a avut loc actul revoluţionar. Prin singele martirilor a fost scuturat un sistem pe care acest popor nu l-a dorit niciodată. Niciodată o formulă de putere impusă prin forţă nu poate să reziste. Mai devreme sau mai tîrziu populaţia ţării respective scutură acel regim şi îşi recapătă libertatea şi democraţia.

— Pentru prima dată în istoria omenirii o orînduire e înlăturată nu pentru a face loc alteia noi ; e vorba, de astă dată, de o revenire în trecut.

— În 1944 şi în anii care au urmat — am în vedere alegerile trucate din 1946, actul violent prin care a fost înlăturat monarhul la 30 decembrie 1947, toate aceste acţiuni s-au săvîrşit de fapt pentru a suspenda cursul istoriei româneşti, România avea un curs în timpul războiului şi după război şi dacă n-ar fi intervenit aceste acte violente faţa României şi nivelul de dezvoltare al poporului ar fi fost cu totul altele în acest moment.

— Sînteţi sigur ?

— În revoluţia din decembrie oamenii au declarat, pe străzile Timişoarei, ale Capitalei, ale altor localităţi din ţară că trebuie să ne recucerim libertatea, să ne recucerim democraţia, deci ei ştiau c-o aveam înainte de impunerea unui sistem totalitar comunist.

— E vorba de o experienţă pe care poporul român n-o uitase.

— Aserţiunile pe care le întîlnim uneori, cum că românii n-au avut experienţa democratică, n-au avut experienţa libertăţii sînt adesea cu caracter denigrator, urmăresc deformarea realităţilor româneşti, a adevărurilor din România. Ştiţi bine că, de pildă, începînd din 1923 România a avut una din cele mai democratice constituţii din lumea civilizată. Principiile, structurile şi criteriile democratice puse la baza societăţii româneşti au îngăduit nu numai un climat democratic dar şi o activitate intrată în sistemul clasic al democraţiilor, al ţărilor civilizate. O revenire în istorie se poate face, în 1989—1990 plecînd de la tradiţiile şi cuceririle democratice ale trecutului, dar adaptîndu-se la exigenţele democratice ale prezentului. Cu alte cuvinte, noi am realizat o revenire care impune reaşezarea noastră pe noi trepte ale dezvoltării istorice, pentru că între timp ideea democratică s-a dezvoltat în lume, s-a îmbogăţit şi deci sîntem în situaţia ca în prezent să ne reîntoarcem la tradiţie şi să aducem încărcătura valorică a prezentului pentru a merge mai departe.

— Domnule Mazilu, cum se face că de la popularitatea de care vă bucuraţi în primele zile de după evenimentele din decembrie '89, cota dv. a scăzut brusc ; de altfel, nu sînteţi singurul în această situaţie.

— Dacă urmăriţi cu atenţie peisajul politic românesc, veţi constata că mulţi dintre cei care luptaseră împotriva regimului totalitar s-au retras din noua echipă instalată la putere. Mă refer la Ana Blandiana, la Doina Cornea, la Mircea Dinescu, care luptaseră pe faţă ca disidenţi. Despre ce este vorba ?

— Într-adevăr, despre ce este vorba ?

— Eu m-am bucurat de încrederea oamenilor în primul rînd pentru că luptasem public împotriva tiraniei. Îmi asumasem toate riscurile, personal şi pentru familia mea. Noua putere însă ne-a îndepărtat pas cu pas. De data asta, metoda folosită de putere se deosebea de cea pe care o folosea sistemul totalitar comunist clasic.

— Prin ce anume ?

— Faptele pe care torţionarii noştri din timpul dictaturii le ţineau în dosare au fost aduse la suprafaţă şi ceea ce n-a reuşit dictatura să facă o face noua putere printr-o presă care o slujeşte. Campaniile împotriva noastră sînt foarte puternice, poate, mi-aş îngădui să spun, fără precedent.

— Ce vi se reproşează ?

— Mi se reproşează elemente din activitatea mea, faptul că eu cel care mă ridic din 1983—1985 împotriva sistemului totalitar, am avut o cooperare cu vechiul sistem. Mi se anulează dreptul sau mai bine-zis se încearcă să mi se anuleze dreptul de a avea o atitudine diferită într-un moment în care am ajuns la o concluzie diferită. Se caută să se demonstreze că lupta noastră n-a avut semnificaţie, n-a avut importanţă pentru ca să fim determinaţi să nu mai criticăm noua putere şi să nu ne mai opunem ei. Aceste campanii îndreptate împotriva disidenţilor şi oponenţilor vechiului regim au avut, după opinia mea, o eficienţă cum rareori au avut campaniile îndreptate împotriva altor oameni.

— De ce ?

— În primul rînd, datorită virulenţei cu care s-au lansat calomnia, denigrarea, valurile de ură împotriva celor care au luptat pentru dezvăluirea practicilor şi metodelor totalitare.

— N-a fost de la început aşa.

— Atîta vreme cît disidenţii despre care vorbim s-au aflat alături de putere, de regulă ei erau lăudaţi. În clipa în care au îndrăznit să ridice glasul împotriva puterii, situaţia s-a schimbat. Vă dau un singur exemplu : după ce a luat poziţie publică în legătură cu evenimentele din iunie 1990, Mircea Dinescu a devenit ţinta unei campanii sistematice de denigrare. Sîntem în faţa unei orientări concertate pentru a lovi şi zdrobi chiar fizic pe oponenţii actualei puteri.

— În '47 regele a trebuit să abdice fiind şantajat că în caz de nesupunere 1 000 de studenţi aflaţi în închisoare ar fi fost executaţi. De fapt, acea jertfă refuzată atunci a fost doar o aminare. În '89, deci peste 42 de ani, aveau să moară, pentru a prăbuşi totalitarismul în România, aproximativ 1 000 de oameni.

— Ştiţi bine că un act săvîrşit sub ameninţare, deci prin mijloace de şantaj, cum este cazul actului la care ne referim, este din punct de vedere juridic nul şi neavenit.

GEORGE ARION
Fotografie de
GIG MOTOIANU

DUMITRU MAZILU

II.
ELIMINAREA REVOLUŢIONARILOR

După ce PRELUASERĂ PUTE şi o structuraseră potrivit inter lor proprii, umplînd VIDUL l prin fuga dictatorului, noii lider făcut tot ce le-a stat în putinţ se descotorosească de tinerii re luţionari...

„DU-TE în Piaţa Palatului şi NIŞTEŞTE-I ! Vezi de ce nu vor plece ?"

— Mi-a spus Ion Iliescu în jur relor 16.00 în aceeaşi zi de 26 de brie.

...Chiar şi după Comunicatul de Silviu Brucan — prin care p tatarii erau calificaţi provocator care derutase mulţi oameni — ag din Capitală continua.

Contestarea noilor lideri era înc tul de puternică şi după ce Petre man îşi adusese grupul de supo care l-au lăudat la televizor. Ind cu privire la opţiunea lor politică răspîndise cu iuţeala caracteristică mentelor revoluţionare. Oamenii nu voiau lideri care nu se debarasa de comunism.

Focarul cel mai viu al acestei testaţii era Piaţa Revoluţiei pe at Piaţa Palatului...

...Înainte de a-mi cere să m tinerii grupaţi în jurul co tului din fostul Comitet C Iliescu încercase îndepărtar ajutorul armatei. Tinerii N-au acceptat eliminarea l MILITARI". Cu toate că danţi au încercat să-i înde asemenea metode, s-au să renunţe, ştiind că aveau revoluţionari autentici, oam într-adevăr făcuseră Revoluţ nă...

Această acţiune iniţiată de noii l a accentuat neîncrederea tinerilor. dintre ei spuneau cu voce tare ce gîndeau toţi : „Am fost l laţi ! Sîntem deja incomozi ! Îi ranjăm !" Alţii calificau şi mai v evenimentele : „Am fost o masă de nevră ! O componentă a unui sc riu ! Şi-au făcut planul şi acum au eliminaţi !"

Tot mai mulţi, însă, erau revo că vechii comunişti revin. Le aju seră la urechi ştiri că Ion Iliescu cuta cu unii din conducătorii vechi partid. Faptul că Ilie Verdeţ, care

REVOLUȚIA FURATĂ

„REVOLUȚIA ROMÂNĂ NOI AM FĂCUT-O"

„În acele zile și nopți dramatice, am chezășuit cu viața, libertatea și demnitatea noastră. Iar Bunul Dumnezeu ne-a dat puterea să învingem tirania comunistă!"

cercase de două ori să formeze un guvern după fuga lui Ceaușescu, se afla acum în preajma lui Ion Iliescu, era un motiv de mare îngrijorare pentru acești tineri. „Ce intenții are Iliescu ținîndu-l lîngă el pe Ilie Verdeț? Ce vrea să mai facă cu vechea gardă comunistă?" — întrebau ei neliniștiți. „Ilie Verdeț a făcut două guverne aici, în sediul fostului Comitet Central la 22 Decembrie și, de fiecare dată, mulțimea din Piața Revoluției i-a spus un hotărît „NU". „Ce mai intenționează vechii comuniști să pună la cale?" — voiau să afle tinerii, care nu cedaseră atitor încercări prin care trecuseră, și supraviețuiseră acțiunii de commando din noaptea de 23 spre 24 Decembrie, cînd se pusese la cale lichidarea lor...

„CINE SINT CEI CARE au preluat PUTEREA? CINE I-A pus acolo? Unde sînt CEI ALEȘI DE NOI la 22 Decembrie?"

...Cînd am ajuns în Piața Revoluției, atmosfera era încărcată. Tinerii erau revoltați. Știrile care le parveniseră erau mai mult decît îngrijorătoare. Ei se agitau, vociferau, condamnau comunismul și pe cei care-l apărau. „Cine sînt cei care au preluat puterea? Cine i-a pus acolo?" — întrebau ei cu insistență. „Cine este acest prim-ministru, care susține că a participat la Revoluție?" — îmi cereau ei să le răspund imediat. Le-am relatat că nici eu nu-l cunosc și că am insistat ca această răspundere să se încredințeze unei personalități care se ridicase pe față împotriva tiraniei, înainte de Revoluție. Le-am spus că îl văzusem la Televiziune la 22 Decembrie în preajma lui Ion Iliescu, dar că atunci nici eu nu știam cum se numește. „Bine, dar asta nu prea înseamnă participarea directă la Revoluție!" — mi-au spus „Noi nu l-am văzut, nu-l știm, u-i cunoaștem intențiile!" — au stăruit ei. „Dar acum o oră s-a prezentat țării prin Televiziune și cîțiva au eclarat că a participat cu ei la Revoție" — le-am amintit eu. „Păi, tocmai asta este, că nu ne-a plăcut HOW-ul. Cam la fel făceau și răposații. Își aduceau lăudătorii să le cînte osanale și să ne facă să credem, ceea ce noi N-AM CREZUT niciodată. Ne este teamă că sîntem din nou manevrați. De unde știm noi că ăștia nu aduc din nou comunismul?" Iar, în acel moment, un grup mai mare de tineri s-au apropiat, relatîndu-mi că au fost bruscați de polițiști pentru că strigau lozinci împotriva comunismului și împotriva noului prim-ministru. „Dacă nu ni se îngăduie să promovăm oamenii în care credem, de ce am mai luptat? De ce și-au dat viața atîția colegi de-ai noștri? Unde sînt CEI ALEȘI DE NOI la 22 Decembrie? Atunci am decis să ne constituim într-un FORUM al nostru, al cetățenilor Românei și să hotărîm totul împreună. Acum aflăm că Frontul Salvării Naționale ne conduce și că prim-ministru este cineva pe care nu l-am ales noi. Nu-l vrem și gata! În orice caz, ar trebui să știm mai întîi ce gînduri are și în ce relații a fost cu fosta familie domnitoare! — mi-au expus ei ce-i frămînta în acele momente încordate. Le-am spus că Ion Iliescu consideră organismul propus de dînsul PROVIZORIU, ceea ce ne va îngădui să ne organizăm ulterior așa cum socotim de cuviință. Le-am înfățișat împrejurările în care Ion Iliescu l-a propus pe Roman prim-ministru și că Silviu Brucan l-a susținut insistent. Tinerii continuau să fie nemulțumiți. Socoteau relatările mele nesatisfăcătoare, mai ales pentru că le confirmau temerile: „De ce n-au venit aici în Piața Revoluției să discute cu noi ce au de gînd să facă? Cînd am aprobat FORUMUL, ne-ați spus că s-a terminat cu trecutul nedemocratic și că toate problemele CETĂȚII le vom discuta în PUBLIC și le vom SOLUȚIONA împreună. Constatăm însă, că în realitate, nici nu sîntem informați. Aflăm prin intermediari ce se hotărăște de către unul sau doi oameni. Este foarte grav ce se întîmplă. N-am luptat pentru ca să ni se dicteze din nou! Vrem să acționăm în Forumul nostru, așa cum am hotărît la 22 Decembrie! Cum de s-a metamorfozat? Ce-i cu FSN-ul ăsta? Pe cine reprezintă și cum de a înlocuit Forumul?" — întrebau ei cu îngrijorare. Le-am spus că le împărtășesc frămîntările și că gîndeam la fel cu ei, dar că nu este în puterea mea să schimb lucrurile, ci în puterea lor. „Nu vom CEDA! Nu ne vom lăsa MANEVRAȚI!" — strigau ei...

...În sediul fostului Comitet Central îngrijorarea era și mai mare. Colonelul Iordan Rădulescu, Dan Iosif, Dr. Tănăsescu, Dr. Tudor Mariana Ciobanu, Doamna Shift, Radu Cristea Eremeiu și ceilalți luptători vorbeau cu aprindere. Era aproape imposibil să-i urmăresc. Ei erau nu numai nemulțumiți, ci revoltați. Nu aprobau ce se întîmplă. Îi considerau pe noii numiți niște INTRUȘI ȘI PROFITORI. Mesajul lor major era o ÎNGRIJORARE PROFUNDĂ. Urmărindu-i cu atenție și răbdare, am înțeles că acești luptători simțiseră UN PERICOL. Mai mult, îl intuiau și nu știau cum să-l blocheze și luției, nefăcut rămîne. Iar ce apucă să facă vechii comuniști, NU SE MAI SCHIMBĂ în vecii vecilor!" Și, nu-mi dădeam seama atunci, cîtă dreptate aveau acești tineri...

...În toiul discuției, Dan Iosif mi-a adus la cunoștință că mulțimea din Piața Revoluției mă solicită să le vorbesc. Am dat curs imediat solicitării. Le-am expus gîndurile mele cu privire la reorganizarea democratică a societății românești, insistînd asupra necesității de a discuta împreună măsurile ce se impun pentru a ne organiza și gospodări după vrerea noastră. Le-am spus că orice guvernant trebuie să fie în slujba oamenilor și nu invers. Am subliniat ROLUL pe care participanții la Revoluția Română trebuie să-l joace în reconstrucția societății românești... Dintr-o dată, Piața a început să scandeze: „Mazilu, prim-ministru"... Am repetat ce spusesem în dimineața aceleiași zile, că n-am luptat pentru a dobîndi funcții, ci pentru a realiza schimbarea. Le-am promis că-mi voi consacra întreaga activitate luptei împotriva totalitarismului comunist. Piața a început să scandeze: „Jos comunismul!" și „Libertate!".

...Cînd am revenit în sediul fostului Comitet Central, tinerii revoluționari, mi-au cerut să informez conducerea Televiziunii că vor să-și spună gîndurile pe post chiar în seara respectivă. Considerînd total justificată cererea lor, am solicitat să vină un reporter cu aparatura necesară să-i înregistreze și să transmită părerile lor. Ei au insistat să nu fie cenzurați, îngăduindu-li-se să spună tot ce aveau de spus. „Vrem să ne convingem dacă această Televiziune este într-adevăr liberă, cum pretinde a fi!" — mi-au declarat ei. Totodată, tinerii s-au arătat profund nemulțumiți că reporterii și prezentatorii emisiunilor sînt aceiași din timpul dictaturii. „Ieri îl lăudau pe Ceaușescu, iar astăzi ne spun că era un criminal. Ieri susțineau că socialismul este cea mai dreaptă orînduire din lume, iar comunismul reprezintă epoca de aur, ca azi să ne spună că a fost „cea mai neagră epocă din istoria țării', „Așa ceva nu se poate! Nimeni nu mai crede asemenea indivizi. Ce, n-avem alți oameni în țară? N-avem elemente pricepute, care să promoveze cu credibilitate mesajul de libertate al Revoluției Române?" Observațiile erau atît de întemeiate, încît m-am văzut implicat în discuție, aducîndu-le, la rîndul meu, argumente în susținerea tezei lor...

...La primul etaj al imensului sediu am întîlnit aceleași preocupări și frămîntări. Neliniștea acestor tineri, ca și a acelora din Piața Revoluției și din celălalt comandament revoluționar, viza încercarea de menținere a vechilor structuri comuniste. „Noi nu părăsim Comandamentul pînă nu vom fi siguri că s-a terminat cu trecutul comunist!" — mi-au spus ei. „Toată Capitala știe deja că se încearcă readucerea unor vîrfuri comuniste în funcții importante. Iar asta va duce la o nouă Revoluție!" — mi-au spus ei cu o hotărîre ce nu lăsa nici cea mai mică îndoială.

Cea mai mare parte a discuției s-a concentrat, apoi, pe sistemul decizional de după Revoluție. Ca și celelalte colectivități revoluționare, ei erau profund nemulțumiți de reluarea practicilor ceaușiste de adoptare a hotărîrilor privind problemele țării IN CULISE, încălcîndu-se DECIZIILE adoptate în Piața Revoluției la 22 Decembrie ca orice problemă importantă să fie examinată și hotărîtă IN și DE către FORUMUL CETĂȚII... Eu le împărtășeam frămîntările... Îndoielile lor coincideau cu ale mele...

Ele erau, din nefericire, cu totul diferite de cele ale altor lideri ai NOII PUTERI...

CIT COSTĂ UN CUTREMUR?

În 1966 partidul comunist român a luat în considerare posibilitatea ca — din varii motive — o casă să se dărîme. Au fost stabilite, atunci, o seamă de tarife care mergeau, din catastrofă în catastrofă, pînă la clădirea de cota zero, adică dărîmată total. S-a calculat cu meticulozitate cît costă o cărămidă, cît costă două cărămizi și, din aproape în aproape, s-a ajuns la defalcarea sumei în mai multe fălci financiare care puteau înghiți o sumă între 2 000 și 20 000 de lei. Cu 20 000 de lei, în 1966 îți construiai un fel de casă, în care puteai zăbovi o vreme, cu condiția indispensabilă ca ea să nu se dărîme. Lucrurile se prezentau aproximativ la fel în 1988, cînd partidul comunist român reînființa — și transmitea ADAS-ului — hotărîrea fermă de a acorda aceleași sume plus un cuantum de 1,2 la sută. După revoluțiile din 17 — respectiv 22 — decembrie, cutremurele au trecut în ilegalitate. N-au mai fost prevăzute în nici un act normativ, pagubele n-au mai fost calculate în nici un fel, primele asigurărilor ADAS au fost uitate la 30 (pînă la 200) lei pe an, prețul unei cărămizi a sărit voios la 6,75 lei, cu posibilitatea ca, pînă la apariția acestui articol, ea să atingă modesta valoare de 15 lei. Pe perioada unui an de zile nu vom putea asigura, deci, un minimum de două cărămizi. Asta era situația în secunda declanșării primului cutremur cu epicentrul la Banloc — jud. Timiș (despre urmările cărula revista noastră a publicat un amplu reportaj). Pînă în momentul de față au mai avut loc alte 29 de cutremure de peste 3,5 grade Richter, iar situația e cu 1,2 la sută mai bună. Mai precis, zidurile dislocate au căzut de tot, zidurile fisurate s-au dislocat, zidurile nevătămate s-au fisurat. 1 742 de case sînt serios afectate, 750 absolut de nelocuit, iar Guvernul — prin Hotărîrea nr. 527/31.07.1991 a mărit cuantumul asigurării de la 1,2 la 2,4 la sută cu condiția ca edificiul asigurat să fie grav avariat. Ce înseamnă „grav avariat"? — îl întreb pe dl. Ioan Ștefănescu, șef serviciu daune în cadrul ASIROM SA Timiș (fostă ADAS).

— În cazul clădirilor din comuna Banloc, pentru care a fost emisă această notărîre, înseamnă că ele trebuie să prezinte avarii la structura de rezistență, la planșeu, să aibă dislocări, forfecări, căderi de ziduri. Clădirile care nu se încadrează la această categorie rămîn la cuantumul de 1,2 la sută. Tarifele aplicate materialelor de construcții sînt cele din 1966, îmbunătățite prin Decretul 471 din 1971 reînnoit în 1988. Pînă acum am plătit deja 125 de case la 1,2 și 641 de case la 2,4, ceea ce face un total de 5 247 000 lei.

Totalul e total. N-avem ce-i face. Decît să-i — vorba ceea — defalcăm.

Banloc — erou al muncii socialiste?

— Azi am primit banii de la ADAS. Ne-or trecut la ăi cu avarii mici. 4 300 lei.

Ion Barbu — Banloc, nr. 480 — oscilează între zîmbet și nedumerire. Povestea cu asigurările o înghite ca pe un banc sec la care nu știe dacă trebuie să rîdă sau nu.

— Și ce-ați făcut cu ei? întreb tenace.

— Cu cine?

— Cu banii!

— A! Cu banii! Păi n-am făcut nimic. Îi țin în casă, să fie de-o pită, de-o kilă de ulei or de zahăr, că iar se scumpesc. Ce alta să fac cu ei?

— Și casa?

— Uite-aicea, o proptirăm cu niște bîrne să nu cadă către stradă. În spate e dărîmată. Pe dinăuntru — poftiți, intrați — iaca, zidurile și acoperișul is rău crăpate, nu știu dacă s-or mai ține. Țiglele le-am pus eu, că or fost ploile ale mari și n-aveam unde sta. Acu, dacă se opresc cutremurele, o să mă apuc să dărîm zidurile astea de tot.

— De ce?

— N-am ce să le fac. Oricum, tot cad. Măcar iau cărămizile (că acu-s scumpe) și construiesc iarăși.

— Cît v-ar costa treaba asta?

— La vreo 200 000.

— Îi aveți?

— Sînteți tare glumeț. De unde pustia să-i am?

Vizavi, casa unei rude — Ana Barbu. Ușile vraiște. Înăuntru — țipenie. Curtea plină de moloz și dărîmături. Pereții cu crăpături largi. Din stradă vine, într-o fugă, nepoata Anei Barbu, Corina. Bunica a plecat din sat, la Deta. Banii de la ADAS i-a primit ieri. 4 300 lei. I-a luat cu ea, pentru bilete de tren. În casă, oricum, nu se mai poate sta.

Caut, totuși, oamenii de 2,4 la sută. Îi găsesc „acasă" pe Nicolae Circiu. Am pus termenul în ghilimele fiindcă și Nicolae Circiu — ca și ceilalți locuitori, fie ei de 2,4 sau de 1,2 la sută — locuiesc în corturi, în fața (sau în curtea) caselor. Omul are 70 de ani și a primit suma maximă, adică 21 000 de lei. Așteaptă să vadă de mai vine ori nu vreun cutremur. Dacă nu — atunci socoteala e făcută. Cu 21 000 de lei își poate reface fațada casei. Restul e aproape dărîmat, costă sute de mii de lei. Dar fațada — vreau să spun zidul dinspre stradă — da. Cu cîțiva zidari buni (un zidar ia 1 000 lei pe zi) și ceva materiale de la primărie, poate ieși o lucrare frumoasă. Desigur, cortul îl va așeza atunci în spatele fațadei.

Îl găsesc și pe Nicolae Pascu (63 de ani) de la numărul 531. Tot de 2,4, tot „grav avariat". A primit deja cei 20 307 lei de la ADAS. Adică 20 305 lei, că n-a avut să dea trei lei rest. Îi ține la CEC. Lui îi trebuie cel puțin 200 000—250 000 lei ca să poată intra în casă. Ceea ce se numește casă e alcătuit din niște ziduri aflate în echilibru instabil și sprijinite, în toate părțile, cu trunchiuri de arbori.

Satul întreg — ce a mai rămas din el — pare un ciudat platou de filmare, cu ziduri de carton și clădiri de tablă sprijinite, în partea ascunsă operatorului, cu pari de lemn. Toată lumea stă în corturi, dar aici începe altă poveste.

— Am auzit și noi la televizor cîte ajutoare primim — îmi spune dl. Cornel Toța, secretarul primăriei Banloc. În realitate, ne ajută mai mult Prefectura, unitățile militare și Crucea Roșie. Avem 150 de corturi (două din ele de la „Hilfe für Rumänien", pe care n-am pomenit-o mai sus), adică mult mai puține decît e necesar. Ne-ar mai trebui minimum 50. Materiale de construcții am început să primim de la Prefectură. Pînă acum, cam o pătrime din necesar. Nu ni s-a spus la cît se ridică pagubele. Știm doar că Guvernul a alocat 29 milioane de lei pentru refacerea a 38 km de drum și 13 milioane pentru școală. Cu școala asta treaba e încurcată. Trustul de construcții Timișoara a declarat-o terminată în 1989, primăria a trebuit să vireze în contul constructorului suma de 1 200 000 lei (din contribuția locuitorilor), după care Trustul a fost decorat cu ordinul «erou al muncii socialiste» iar noi am rămas fără școală. De trei zile, tot Trustul (acum se numește altfel) a reînceput lucrările. Acu să vedem.

S-a declarat că fiecare ministeră va aloca fonduri pentru repararea instituțiilor aparținătoare — avariate de cutremur. Nu s-a primit încă nimic. S-a inițiat un cont bancar pentru sinistrații din Banloc. Primăria nu știe cîți bani există în acel cont pentru simplul motiv că nu are acces la el. Desigur, nu s-a primit — de aici — nici un leu. Mașini pentru transportul atîtor materiale necesare n-a oferit nimeni (cu excepția aceleiași organizații germane „Hilfe für Rumänien", care a donat singurul camion existent acum în comună). În ce privește ADAS-ul, să recunoaștem că e singura instituție de stat care chiar a trimis bani. Ce-i drept, a trimis banii, necesari unor minime reparații valabile acum 25 de ani. Noua lege cu privire la asigurări se află pe biroul președintelui țării, care, probabil, așteaptă să se termine cataclismele naturale pînă nu se încheie anul 1966. Cînd, fără îndoială, Banlocul va putea deveni (conform rezultatelor obținute prin defalcarea totalului și înmulțirea cu un cuantum ușor variabil) erou al muncii socialiste.

RADU CIOBOTEA

CALVARUL CUMPĂRĂTORULUI DE APARTAMENT

Colocatarul meu Lucian Stănculugel de la 31 B mi se plînge:

— De cînd cu pacostea sau (pentru unii) bucuria asta a cumpărării apartamentului în care locuiesc nu mai am astîmpăr. Am devenit, domnule dragă, un tip nevricos. Auzi dumneata, din februarie și pînă acum, la început de iulie, eu încă n-am reușit să definitivez formalitățile, adică actele, și mereu umblu pe drumuri... Am depus cererea la ICRAL Foișor pe 2 februarie curent. După trei luni și ceva, o doamnă distinsă a venit și mi-a făcut măsurătorile apartamentului.

— Parcă era o decizie guvernamentală care îi scutea pe funcționarii ICRAL-ului de o asemenea birocrație?

— Era... Acum nu se mai ține seama de ea. Așa că doamna ingineră a venit, a făcut măsurătoarea și a confirmat că este identică suprafața locativă cu cea înscrisă în contractul de închiriere. Am înțeles că trebuie să fiu atent și, binevoitoare, dînsa m-a povățuit ca, deîndată ce fac rost de niște hîrtie de calc, să trec pe la biroul domniei sale spre a începe întocmirea dosarului necesar.

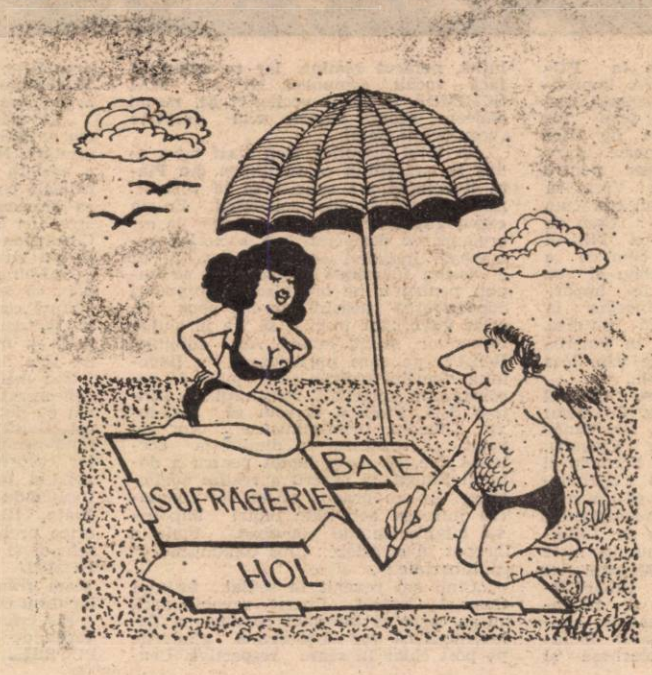

— Zis și făcut... cereri, acte, formulare, adeverințe...

— Ei, nu-i chiar așa simplu! Am mai trecut pe la sediul ICRAL-ului de încă nouă ori... Am dus hîrtie de calc și, după încă o săptămînă, dosarul cu piesele inițiale a fost trimis serviciului tehnic de vînzări-cumpărări locuințe din str. Ștefan Mihăileanu, nr. 34, la biroul condus de dl. Maxim. Aici să fi văzut dumneata așteptare! Zeci de oameni vin cu noaptea-n cap și se înscriu pe-o listă... Cu buletinul de identitate într-o mînă și cu contractul de închiriere într-alta, abia a doua zi am reușit să intru. În baza măsurătorilor făcute, mi s-a stabilit pe loc prețul de cumpărare a apartamentului, mi-a fost reținut la dosar contractul de închiriere și mi s-au eliberat în schimb două formulare-tip prin care ICRAL se adresa sucursalei C.E.C. de lîngă Universitate în vederea acordării creditelor trebuincioase. Două zile la rînd am pierdut ca să pot intra, dar, din cauza mulțimii și dezordinii de la ușa sucursalei, abia am reușit să iau formularele de cerere-tip (două) și 4 formulare de adeverințe de salarizare, că atît mi s-a spus că sînt necesare.

— Le-ați completat și gata...

— Ei, aș! A treia zi, de dimineață, cînd m-am dus cu ele completate, am aflat că sucursala C.E.C. pentru aprobări de credite celor de pe raza ICRAL Foișor s-a mutat în str. Traian nr. 234... Să leșin de bucurie, nu alta! Și aici, tot după două nopți nedormite, am ajuns să intru. Eram al 80-lea pe listă. Cînd să zic și cu că gata, calvarul meu e pe sfîrșite, o funcționară îmi spune calm că actele nu-s în regulă: formularele de cerere-tip sînt acum altele, și mă costă 25 lei bucata, pot fi întocmite imediat, dar îmi lipsește copia actului de vînzare-cumpărare, care se emite tot din str. Mihăileanu nr. 34, de la camera 4, însă, dumneaei n-are ce-mi face. Personal, trebuie să mă duc să-l iau. Și m-am dus iar. În prima zi mi-au spus că dosarul meu e la director la semnat. În a doua zi, funcționara a zis că nu-mi găsește dosarul, că sînt ghinionist. Abia a patra zi mi l-a găsit și mi-a eliberat, în sfîrșit, copia cu care m-am prezentat la C.E.C., în str. Traian nr. 234, fără altă îndrumare.

— În aceeași zi ați reușit performanța?!

— Nuu, în ziua următoare! Pentru că programul e aici, la C.E.C., de la 8—12. Vinerea nu se lucrează cu publicul... Simbăta e zi liberă...

— Acum sper că sînteți mulțumit. Calvarul s-a sfîrșit, iar ultima zi de concediu eu v-o doresc s-o petreceți liniștit...

— Vă mulțumesc de urări. Să știți însă că abia peste o lună sînt programat să semnez contractul de vînzare-cumpărare. Va mai trebui să trec, așadar, încă o dată sau chiar de două ori pe la dragul nostru ICRAL, și pe la sucursala C.E.C...

MIHAI STĂNESCU
Desene de
AUREL ȘT. ALEXANDRESCU

Fără mănuşi, Internele nu scot castanele din foc

În noaptea de 21—22 Decembrie 1989 peste o mie două sute de manifestanţi au fost reţinuţi, trecuţi prin strecurătoarea de sînge şi carne din sediile miliţiei şi încarceraţi mai apoi la Jilava.

Bătăile sălbatice pe care le-au dezlănţuit organele de ordine ale Capitalei au torturat şi copii, şi bătrîni, şi femei, şi tineri. Cărora, pentru că şi-au asumat atunci riscul de a ieşi în stradă, astăzi li se cuvin măcar minime reparaţii morale.

În loc de acestea însă, conform celor două decrete emanate de dl. Ion Iliescu la începutul fierbinte al lui Ianuarie 1990 — prin care se amnistiau toate infracţiunile pasibile cu pedepse pînă la 3 ani — au rămas necercetaţi, nejudecaţi şi nepedepsiţi miliţienii mai mărunţi ori mai mari în grad care, în acea noapte, loveau cu bastoane, cu bocancii, cu pumnii pînă ţi se sfărîma urletul în gură.

Tocmai pentru că din punct de vedere juridic nu mai au cui şi de ce să dea socoteală, în numărul din 10 iulie a.c., revista „Flacăra" i-a reamintit domnului ministru de interne Doru Viorel Ursu scenele de coşmar din Miliţia Capitalei, adresîndu-i totodată fireştile întrebări :

Ştie domnia-sa unde se află astăzi lucrătorii care i-au chinuit, i-au lovit, i-au scăldat în sînge pe revoluţionari ? A întreprins domnia-sa cercetări pentru descoperirea cadrelor care au acţionat cu o brutalitate cutremurătoare ? E conştient domnia-sa de faptul că obrazul murdar al Miliţiei române nu trebuie să sluţească atît de tînăra şi fragila noastră Poliţie ? E de acord domnia-sa că pentru a transforma suspiciunea în încredere şi antipatia în respect nu e cale mai sigură decît trecerea în rezervă a lucrătorilor lipsiţi de onoare şi omenie ?

Interogaţiile adresate aşteptau un răspuns cu atît mai grabnic şi mai deschis cu cît în acelaşi articol puneam la înalta dispoziţie a ministrului o listă cu unsprezece cadre recunoscute de membri ai organizaţiei „Jilava", ca făcînd parte dintre miliţienii violenţi, sălbatici, bătînd fără milă atunci, de moarte, în ziua şi noaptea lui 21 Decembrie. Pe de altă parte, dacă departamentele instituţiei în cauză reacţionaseră cu promptitudine la articole prezentînd aspecte mult mai puţin însemnate, expediindu-ne fără preget replici şi explicaţii, era de sperat că nu va fi trecut cu vederea tocmai acesta în care se punea pe şleau problema „Ministrul de interne nu are coşmaruri ?".

Din dorinţa lămuririi cît mai urgente — căci trecuseră trei săptămîni de tăcere adîncă — şi cît mai de la sursă, am ajuns în pragul greu încercatului Birou de presă al ministerului, unde a ieşit în întîmpinare însuşi şeful : locotenent-colonel Vasilescu Vasile.

Alternînd amabilitatea vîlceană cu o plină de importanţă severitate, eroicul domn Vasilescu a rezistat neclintit în refuzul anumitor precizări. Întîi de toate a ţinut totuşi să sublinieze că articolul nu va primi nici un răspuns, că nici nu-i original — numele celor unsprezece nefiind publicate pentru prima oară, că dumnealor — cei din Ministerul de Interne nu doresc să intre în polemică, de vreme ce cu prilejuri nenumărate au răspuns referitor la înnoirea cadrelor. Prins în vîrtejul propriei argumentaţii, devotatul locotenent-colonel a oferit spre convingere stenograma conferinţei de presă organizată la încheierea colaborării dintre Ministerul de Interne şi o comisie parlamentară ce a avut menirea nu doar să confirme bunele intenţii ale ministrului Ursu, cel care a solicitat sprijinul senatorilor şi deputaţilor, ei şi trecerea în rezervă a peste 5 000 de cadre. Cu toate acestea, e de mirare nespusă că la întrebarea dacă au verificat activitatea celor care au făcut exces de zel în reprimarea din 21—22 Decembrie, stimabilii parlamentari n-au fost capabili să răspundă decît ridicînd din umeri şi sprîncene.

La fel şi dl. lt.-col. Vasilescu al Biroului de presă ministerial repeta cu mîndrie patriotică fabuloasa cifră a poliţiştilor trecuţi în rezervă, dar o discreţie deplină îl cuprindea în momentul cînd trebuia să precizeze cîţi dintre aceştia au fost înlăturaţi anume pentru comportamentul inuman din timpul Revoluţiei. Nemaivorbind de faptul că abia după epuizante piruete pe acelaşi picior a consimţit străşnicul domn lt.-col. să destăinuie că articolul dedicat ministrului de interne a ajuns sub privirea domnieisale, care nu s-a pronunţat încă în ceea ce priveşte o posibilă replică. Dar punctul nevralgic l-a constituit pînă la capăt numele celor unsprezece. De ce nu pare dispus Biroul de presă al M.I. să informeze dacă respectivii mai aparţin Poliţiei ? Nu s-a documentat. O va face ? Despre asta ce rost are să vorbim dacă lt.-col. Vasilescu nu va răspunde revistei „Flacăra" ? Astfel cercul vicios e gata, iar din răsucirea lui ajungi să înţelegi că şeful Biroului de presă e mai neîndupleçat decît însuşi superiorul său, ministrul.

Pe care ne încăpăţînăm a-l întreba :

Domnule Doru Viorel Ursu, subordonaţii pe care îi aveţi pot hotări pentru dumneavoastră ? Dar castanele fierbinţi cine le scoate din foc ?

Domnule ministru de interne, dacă Poliţia a fost restructurată din temelii, dacă faceţi eforturi să-i restauraţi prestigiul zdruncinat, ce vă împiedică să răspundeţi cu precizie ?

În zilele acestea de graţie, unde sînt, ce grad, ce sarcini, ce responsabilităţi au miliţienii pe care membri ai organizaţiei Jilava 21—22 Decembrie nu-i pot şi nu-i vor uita :

plt. ONU PETRICA — Circa 13
cpt. MAGERUŞAN LIVIU — Miliţia Capitalei
cpt. CAZACIOC — Circa 14
MOISE — Miliţia Capitalei
DUMITRAŞCU — Circa 17
mr. MAREŞ
cpt. BANU — Secţia Cercetări Penale Miliţia Capitalei
lt.-major BURCIU LIVIU — Miliţia Capitalei
ION GRIGORAŞ
cpt. ROŞU — Circa 1
cpt. CREŢU — Miliţia Capitalei ?

Iar dacă Biroul de presă al Ministerului de Interne nu vrea să răspundă, poate de astă dată veţi reuşi dumneavoastră, domnule Doru Viorel Ursu, să-l convingeţi !

OLTEA MUTULESCU
Desen de
AUREL ŞT. ALEXANDRESCU

Arborele cotit Cluj—Berevoieşti

O parte însemnată a istoriei neamului o păstrează, pe suportul lor de hîrtie, depozitele speciale, aşa-numitele Arhive ale Statului. Orice atentat la bunurile depozitate de această instituţie — singura împuternicită legal (Decret 472/1971) să evalueze valoarea unui document — constituie un atentat la memoria istorică, la însăşi fiinţa naţională.

Filiala Arhivelor Statului Cluj, cea mai mare filială din ţară, a acumulat, în peste 70 de ani de la înfiinţare, 13 000 metri liniari de arhivă, cu documente de la începutul sec. al XIII-lea reprezentînd valori inestimabile, de pe întreg cuprinsul Transilvaniei. Documente medievale pînă în sec. al XVI-lea se păstrează aici, mai multe decît în tot restul ţării. Tocmai de aceea oamenii care muncesc în această arhivă dovedesc dăruire şi rîvnă pentru conservarea a tot ce ţine de memorie, de trecutul istoric îndepărtat ori recent. Şi trag acum un disperat semnal de alarmă, pentru că iresponsabilitatea unor factori ai puterii favorizează distrugerea arhivelor, în scopul ştergerii unor urme din viaţa multora care azi îşi arogă dreptul de a conduce.

Ce s-a întîmplat cu arhiva P.C.R. ?

Filiala Arhivelor Statului Cluj, sufocată de lipsă de spaţiu, obţinuse, încă de la fostul Consiliu Popular Municipal, un spaţiu pe str. M. Kogălniceanu nr. 8, pe care urma să-l ocupe, pe măsura evacuării de către locatari. Dar, a venit revoluţia şi mutările nu s-au mai făcut. După revoluţie, una din camerele cu documente de evidenţă din clădirea de pe b-dul Eroilor 4 (sediul F.S.N.) a fost golită de către F.S.N. pentru a face loc redacţiei ziarului F.S.N. („Azi", devenit apoi „Mîine", ulterior dispărut). Evenimentele care s-au derulat în timp şi (lipsă de) spaţiu ne sînt prezentate de dl. director al Filialei Arhivelor Statului, prof. **Ioan DREGAN** :

La începutul lunii iulie 1990 s-a preluat prin proces-verbal de

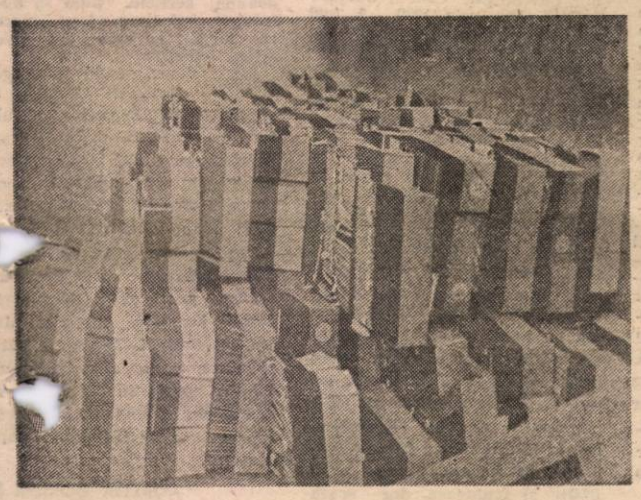

la Prefectura Cluj materialul arhivistic existent şi spaţiile în care era depozitat, care s-au încuiat şi sigilat (2 încăperi la Prefectură şi 2 încăperi şi o pivniţă la sediul FSN de pe Eroilor 4). Una din încăperi era chiar alături de redacţia ziarului „Mîine" (redactor şef, pe atunci, **POPESCU Gheorghe**) care, la 16 august a intrat abuziv, rupînd sigiliul, încărcînd arhiva în camion şi predînd la I.J.R.V.M.R. **2 400 kg de material arhivistic**, încasînd contravaloarea pe numele Fundaţiei pentru tineret „Mileniul III".

La 4 septembrie, dl. Popescu (numit deja în conducerea Prefecturii) somează Arhivele Statului să evacueze materialul arhivistic din pivniţa de pe Eroilor 4 „că altfel îl evacuăm noi"! Conducerea Arhivelor Statului se adresează la 28 septembrie Prefecturii solicitînd protecţia arhivei şi acordarea spaţiului de pe Kogălniceanu 4. Nici un răspuns. Mai mult, Prefectura (d-l Nicorici, subprefect) **atribuie 2 încăperi de pe Kogălniceanu 8 handicapaţilor motori.**

În noiembrie, directorul general al Arhivelor Statului şi directorul filialei Cluj sînt primiţi în audienţă de d-l prefect **Grigore ZANC** şi, în afară de o cafea bună, mai primesc şi „indicaţia" de a evacua spaţiile cu arhive din prefectură, de care este mare nevoie.

La 20 martie 1991, organizaţia de tineret FSN Cluj, preşedinte **MIC Sergiu**, a procedat la pătrunderea prin ruperea sigiliului şi lacătului în pivniţă şi a predat la I.J.R.V.M.R. **2 900 kg de dosare PCR** (de personal, primiri-excluderi, dosare de activitate pentru perioada 1975—1989) care au devenit mucava la întreprinderea MUCART. Cazul de la Cluj a fost sesizat Procuraturii cu adresa 199/28 mart. 1991, la care pînă azi — 13 iulie — nu s-a primit răspuns. Probabil că cercetarea e profundă şi procuratura Cluj nu doreşte să dea un răspuns dezonorant pentru întreaga instituţie, cum a făcut Procuratura Turda într-un caz similar petrecut în luna mai 1990, care a răspuns : „...documentele respective nu fac parte din fondul arhivistic naţional (act nr. 275/P 990, semnat **Pop Georgică**, procuror şef). **Conform legii, doar Arhivele Statului pot constata acest fapt !**

În luna mai 1991, Direcţia generală a Arhivelor Statului a solicitat Prefecturii Cluj măsuri de asigurare a pazei şi securităţii documentelor fostului PCR, precum şi spaţiu adecvat. Răspunsul (4821/28 iunie 1991): „arhiva fostului Com. Jud. şi documentele PCR e depozitată în condiţii bune avînd asigurată paza şi securitatea... În legătură cu spaţiul de pe Kogălniceanu 8, acesta aparţine de drept filialei Academiei Cluj care, cu toate diligenţele depuse, nu este de acord cu cedarea spaţiului...".

Deci, Prefectura a aruncat pisica moartă în curtea Academiei !

Zilele trec, nervii se uzează, istoria se uită, noi cu drag guvernăm.

Şi totuşi: **cînd** va fi înlocuită iresponsabilitatea cu un ascuţit simţ civic şi o moralitate impecabilă? **Cînd** îşi va face justiţia datoria, iar cei vinovaţi de distrugerea de documente vor fi pedepsiţi ? **Cînd** va înceta partidul de guvernămînt să escamoteze pe orice căi trecutul deranjant? **Cînd** Prefectura Cluj va începe să dovedească responsabilitate faţă de o instituţie de valoare naţională pentru istoria ţării şi cercetarea clujeană?

Post-scriptum

La începutul lunii iulie 1991, dl. Păunescu din conducerea FSN Cluj s-a adresat d-lui director al Filialei Arhivelor Statului, telefonic, la modul următor: „D-le director, mai aveţi aici documente ce nu sînt bine asigurate, noi nu răspundem de ele şi dacă se va întîmpla ceva, responsabilitatea va fi numai a dv.!".

Iată un exemplu clar privind stilul plutonierist în abordarea istoriei naţionale.

CAROL HARŞAN

FLACĂRA
PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

SEMNAL

Eminescu împotriva socialismului

Între cele 811 edituri înregistrate pînă la 1 august, Editura **Pantheon** din Craiova încearcă să-și facă un loc distinct, publicînd o carte pe cît de ambițioasă, pe atît de modestă ca realizare tipografică, **Eminescu împotriva socialismului**, cuprinzînd un studiu substanțial, semnat de Tudor Nedelcea și o anexă cu fragmente din publicistica politică a lui Eminescu. Pe lîngă faptul că este certificatul de naștere al unei edituri, cartea e la fel de binevenită ca și cea apărută în Republica Moldova, antologînd textele lui Eminescu „în cestiunea retrocedării Basarabiei", întrucît pune în lumină o dimensiune ascunsă pînă acum a poetului național, atitudinea fermă a geniului său împotriva ideilor socialiste și a panslavismului în expansiune. O lectură, așadar, utilă nu numai pentru membrii partidelor socialiste de la noi, ci și pentru cei care vor să cunoască personalitatea lui Eminescu în toată plenitudinea sa.

Editura Pantheon

Întrucît tînăra editură din Craiova, aflată la prima sa apariție editorială ne-a solicitat sprijin publicistic, punem la dispoziția cititorilor noștri cîteva date minime pentru a o putea contacta. Editorii săi precizează că nu urmăresc avantaje materiale, „cît producerea unor valori spirituale în avantajul cititorului", încurajînd tinerii debutanți în sprijinul cărora va organiza un concurs de debut în poezie și proză, cu manuscrise așteptate pînă la 31 decembrie 1991. Iată și adresa : Editura **Pantheon**, str. George Enescu, nr. 40, o.p. 6 cod. 110, Craiova.

Elegii transilvane

Poetul Eugeniu Nistor, afirmat pînă în prezent pe tărîmul liricii pentru copii, publică recent la Casa de editură Mureș un nou volum de versuri, **Elegii transilvane**, beneficiind de o prezentare semnată de criticul Cornel Moraru și de prefața lui Alex. Ștefănescu : „aspectul cu adevărat remarcabil al acestei poezii îl constituie faptul că natura evocată de poet are individualitate, că este o natură elegiacă, în frumoasa tradiție a liricii ardelenești și în special a celei profesate de Lucian Blaga".

Graficianul Radu Ceontea

Nu ne poate scăpa un detaliu inedit al cărții lui Eugeniu Nistor. Coperta **Elegiilor transilvane** este realizată de însuși Radu Ceontea, binecunoscutul personaj al unor palpitante apariții tv, mentor al „Vetrei Românești". Ce minunat ar fi dacă domnul senator Radu Ceontea ar și vorbi după cum desenează !

Către cele 811 edituri

Invităm pe această cale și alte edituri din București și din țară să ne trimită aparițiile lor, însoțite de o minimă prezentare, în vederea semnalării în această rubrică.

„LIRA DE AUR" ȘI PIANUL DEZACORDAT

La Suceava s-a încheiat, recent, ce-a de-a XIX-a ediție a concursului de interpretare muzicală **Ciprian Porumbescu**, dotat cu trofeul **Lira de aur**. Marele trofeu a fost obținut anul acesta de tînărul **Alexandru Tomescu** din București, vioară, categ. 12—14 ani.

Iată cîteva amănunte din culisele actualei ediții :

Deși ospitalitatea gazdelor a fost la înălțime, s-a înregistrat o participare destul de scăzută. O fi fost de vină scoaterea (mult discutată) din concurs a categoriei 6—8 ani ?

Și mai scăzută a fost ponderea publicului. În sala Teatrului Municipal (denumire improprie, deoarece trupa de teatru s-a desființat de mai bine de un an) nu s-au ocupat nici măcar un sfert din locuri.

O altă „bilă neagră" a primit pianul, „Dezastruos", după cum a fost catalogat de cei obligați „să se producă" pe el.

Și, în fine, se spune că ediția viitoare, a XX-a, va fi internațională. Și că organizarea va fi ridicată la un atare nivel !

Așadar, la anul !

DAN T. GÎRTESCH ■

Mărturii de după arlechin

Am căutat adresele marilor noștri actori de altădată. Nu mai apar pe scenă de decenii, dar o convorbire cu ei este o experiență formidabilă. Pentru început o întîlnire cu Marieta Rareș și Nineta Gusti.

MARIETA RAREȘ:

Vizită pentru Londra în cinci minute

Marieta Rareș se pregătește să plece în vizită în Elveția. A împlinit de curînd 90 de ani, dar călătoriile au rămas marea ei pasiune. Avea 19 ani cînd a plecat singură să vadă Italia. **„În contractul meu cu teatrul era trecut că în fiecare an voi merge două luni în străinătate. Era normal, pentru că trebuia să văd ce se joacă și în alte părți".**

A debutat puțin înainte de sfîrșitul primului război mondial. **„Eram la Conservator și mă pomenesc că doamna Bulandra dorește să mă angajeze. În perioada aceea Teatrul condus de Bulandra era deasupra Naționalului. Colegii mi-au spus : angajează-te la ea pentru că acolo vei juca și nu va trebui să te culci nici cu directorul, nici cu regizorul. Eu nu știam că acesta era obiceiul la Național. Și au avut dreptate, într-un an am fost cunoscută ca actriță. Doamna Bulandra era ca un fulger. Foarte corectă și foarte severă. Tocmai de aceea mulți nu o iubeau".**

Marieta Rareș a rămas un spectator fidel al teatrului bucureștean. **„Am fost la «Trilogia antică» de două ori. Mi-a plăcut grozav. Dar venind noaptea, după ce am văzut a doua oară spectacolul, din cauza gropilor care sînt peste tot pe trotuarele noastre, am căzut și mi-am rupt două coaste. Abia acum am început să mă simt mai bine".** Puțini știu că este nepoata lui Titulescu. Soțul ei, Gheorghe Nenișor, a fost moștenitorul testamentar și din cauza aceasta în perioada comunistă a făcut șase ani de închisoare. **„Titulescu era foarte ocupat și se vedea rar cu cei din familie. Țin minte că într-o zi ne-a trimis o telegramă în care scria că vine să ia cafeaua cu lapte cu noi la o cofetărie din Piața Romană care avea un succes nemaipomenit în acea vreme. Soacra mea s-a dus cu telegrama și le-a spus : Să-mi dați un cozonac bun pentru că vine Titulescu. Proprietarul cînd a văzut telegrama s-a oferit să o cumpere cu o sumă mare de bani și a pus-o pe perete ca reclamă".** Am vrut să văd cîteva fotografii de familie cu Titulescu. Nu mai avea. **„Mi le-au cerut cei de la Craiova cînd au deschis expoziția și nu mi le-au mai dat înapoi. Am dat și cărți multe. Cărțile le-a luat Dinu Săraru cînd era director de teatru. A luat cu nemiluita. A spus că sînt pentru actori, dar am aflat că le-a dus acasă. Dar să nu vă imaginați că pentru asta îmi dădea întotdeauna un loc la premieră !".**

Are o pensie de 5 000 lei și nu se prea descurcă. **„Am făcut o aprovizionare și m-a costat 3 000. Nu știu cît mi-ar trebui ca să țin pasul cu prețurile. Am fost învățată să trăiesc bine. În străinătate pot merge pentru că sînt invitată iar pe mine nu mă costă prea mult".** Locuiește într-un apartament lîngă Cișmigiu. În țară are puțini prieteni. Cei mai mulți au murit. Copii nu a avut, dar are cîțiva nepoți de care este destul de atașată. **„Am trecut prin multe, și bune, și rele, dar cele mai multe bune. Dacă m-aș mai naște o dată tot așa aș vrea să trăiesc. Am multe amintiri frumoase. Acum mulți ani eram la Paris și era foarte cald. Eu nu pot să sufăr căldura și am plecat mai spre nord, la Deauville. Abia am găsit un loc la hotel. Din mașină am văzut tot felul de afișe : Vizitați Londra fără viză, costul 200 franci. M-am hotărît să plec. Am renunțat la cameră. Vaporul pleca la 12 noaptea. Ajunsă acolo am aflat că anunțul era valabil numai pentru francezi. M-am întors la hotel, dar camera era deja ocupată. Am fost sfătuită să merg la prefectură, poate găsesc ei o soluție de cazare. Am vorbit cu prefectul care s-a scuzat spunînd că îi pare rău dar nu este nici o șansă. Cînd să ies m-a întrebat: „Din ce țară sînteți ?" „Din România". „Sînteți compatrioată cu Elvira Popesco ! Așteptați, poate găsim o soluție". Știa multe și despre Elvira și despre Titulescu. Mi-a găsit numaidecît o cameră, mi-a dat mașina să-mi aduc bagajele, mi-a obținut viză pentru Londra".** Dar astea se petreceau cu cinci decenii în urmă.

NINETA GUSTI:

Am uitat că am fost actriță

„Am uitat că am fost actriță pentru că am vrut să uit. Am uitat tot". Deși vorbele par luate dintr-o tragedie, primul lucru pe care îl remarci cînd o întîlnești pe Nineta Gusti este umorul. Acum locuiește la 50 de kilometri de București, într-o casă înconjurată de o grădină cu flori și pomi. De ani de zile nu a mai ieșit din localitate. Știe tot ce se petrece acolo, cunoaște oamenii și toate poveștile lor. Din cînd în cînd mai este vizitată de vechi colege de teatru, Coca Enescu, Rodica Sanda Țuțuianu, sau de actori mai tineri care merg spre platoul de filmare de la Buftea. A avut un accident, a stat trei luni cu piciorul în ghips. Acum a început să-și revină, face zilnic gimnastică. În camera în care stăm de vorbă sînt vreo șapte pisici. Vorbim de una, de alta și, uita așa, Nineta Gusti îmi povestește cum a devenit actriță. Era prin 1929. **„A fost un debut întîmplător. Stăteam la mansardă într-o casă de pe Știrbei Vodă. Am citit în gazetă că se dă concurs la Conservator chiar a doua zi. Eram în clasa a șasea de liceu și aveam o corijență la matematică. Primele patru clase le făcusem la Chișinău și apoi am venit la București. Conservatorul era chiar lîngă noi. A doua zi am trecut drumul, eram îmbrăcată cu fusta de gimnastică de la liceu pentru că altă rochie nici nu aveam. La secretariat mi-au cerut taxă 500 lei. De unde să am eu banii aceștia ? ! Am ieșit afară și am văzut pe unde intră cei care au plătit. M-am dus și eu. În comisie erau toți cei mari : doamna Bulandra, Maria Filotti, Nona Otescu, Soreanu, Manolescu. Fetele erau gătite și frumoase, dar scara**

care ducea spre scenă avea un defect și cînd urcau se dezechilibrau. După ce l-au chemat pe toți cei înscriși, comisia s-a ridicat să plece. Eu am strigat : Și eu sînt aici ! Le-am spus că nu am avut bani de taxă, dar vreau să dau examenul. S-au așezat la loc. Mi-am făcut vînt și, zdup, am sărit sus pe scenă. Nu știam decît o singură poezie, „Moartea lui Pan" de Lucian Blaga. O învățasem de la Tonitza. Sora tatălui meu era soția lui. Își închiriaseră o casă la Vălenii de Munte și am stat și eu cu ei vreo patru ani. Aveam opt ani cînd m-a învățat poezia și nu mai apucasem să o citesc pentru că nu am găsit revista în care fusese tipărită. După ce am recitat, comisia a început să șușotească. Doamna Bulandra m-a trecut la talent excepțional și nu a mai trebuit să plătesc taxa. Mi-a pus însă condiția să urmez mai departe și liceul.

A trecut un timp și într-o bună zi mi-a zis : Dacă în două săptămîni nu mai vorbești moldovenește am un rol pentru tine. M-am închis în casă și citeam ore întregi cu voce tare. I-am spus mamei să mă atenționeze cînd spun „s". În două săptămîni scăpasem de accentul moldovenesc".

Nu are în casă nici un [illegible] care să amintească de [illegible] ei carieră. Nici măcar o fotografie sau o cronică. Hainele, bijuteriile, blănurile nu i-au plăcut niciodată. **„Am fost săracă și înainte de război. Era însă o sărăcie plăcută. A venit comunismul și tot săracă am fost. Chiar mai săracă pentru că acum nu mai puteam spune ce gîndesc. A fost mai greu, deși rolurile mele importante le-am făcut după război. Noroc că mai era Shakespeare.**

Eu citisem manifestul comunist cînd aveam 17 ani și am crezut în el. Dar în 40 de ani mi-am dat seama că acest comunism este diavolul pe pămînt.

Bani am avut după ce primul meu bărbat, Radu Beligan, a devenit director de teatru. Noi doi ne-am înțeles foarte bine. Chiar și după ce ne-am despărțit am rămas prieteni, ne mai vedeam din cînd în cînd. Eu și Beligan ne-am luat din amor, dar timpul schimbă acest sentiment. Eu consider iubirea o boală care trece, dar lasă întotdeauna sechele. Cum să nu-l înțeleg cînd l-am văzut amorezat, tocmai cu care am avut atîtea iubiri !"

De cînd era copilă și mergea la Vălenii și-a dorit ca într-o zi să se retragă la țară. Agricultura a devenit o pasiune. Și tot de cînd era copilă a trăit cîteva experiențe care intră în zona parapsihologiei. Acum încearcă să-și adune gîndurile și să [illegible] întîmplări ciudate pe care le-a trăit.

„Am vrut să scriu o carte despre lucrurile acestea, dar am tot amînat. M-am hotărît să citesc tot ce a scris Mircea Eliade, poate în cărți o să găsesc un răspuns. Aș vrea să înțeleg ce se întîmplă după moarte".

AURELIA BORIGA ■

CORESPONDENȚĂ LITERARĂ

În răstimpul în care corespondența noastră s-a întrerupt din omenești motive de concediu, pe adresa rubricii am primit scrisori de la Vasile Tărmure, Riscuța Nicolae, Victor Bratu, Dora Constantinescu (toate plicurile), Dan T. Gürtesch (toate plicurile), Ana Ardeleanu, Marcel Cacaciu, Ioana Magdalena, Ileana Matei, Stela Bica Ilea (toate plicurile), Istudor Mihai, Emil Achelăriței, Iulia Rebegea, Zaharescu Radu, Cornelia Ristea, Moraru Ecaterina, Hickman Ica, Iuga Ioan și mulți alții cărora le vom răspunde începînd din numărul viitor al revistei.

Toxin Gheorghe (Cîmpulung-Moldovenesc) : Ne îngrijorează faptul că n-ați primit nici abonamentul. A apărut, recent, nr. 6—7 al revistei noastre **Flacăra Basarabiei** și se pregătește nr. 8. Întrucît nu sînteți singurul care solicitați numere anterioare contra cost, am transmis scrisoarea dvs. Manuelei Vasiliu, de la serviciul difuzare pentru a studia posibilitatea ca revista să ajungă, prin orice mijloace, la toți cei care ne solicită.

Dan T. Gürtesch : Am reținut două din scurtele texte trimise și aștept în continuare informații care ar putea viza interesul general. În ceea ce privește poemele, scrieți un gen de text care s-ar putea numi poezie de revistă, dacă nu vă supărați. Este exact genul de poem de care avem nevoie și mă gîndesc la un grupaj mai amplu, dar vă atrag atenția că fără o mai accentuată profunzime ideatică și stilistică, aceste e și genul cel mai perisabil. Orice succes imediat își are riscurile sale de durată, cum orice pierdere de acum poate fi un cîștig mai tîrziu.

Cornelia Ristea : Iată scurtul dvs. poem **Dragoste** : „Inimi / Și buze / Unite". O fi în acest poem multă dragoste, dar poezie nu e. Mai trebuie neapărat ceva spus ca aceste puține cuvinte să fie poem. Ceva la care nu s-a gîndit niciunul din miliardele de oameni care iubesc. Altfel, cuvintele acestea sînt un loc comun, nesemnificativ, ca și simbolurile erotice de pe invitațiile obișnuite la nuntă. Același lucru e valabil și pentru celelalte poeme.

Moraru Ecaterina : Apreciez eforturile dvs. la seceriș, dar poemele trimise trebuie rostite în fața consătenilor dvs. acolo, pe arie. Literatura scrisă are alte pretenții decît cea orală.

Hickman Ica : „A venit toamna la noi pe cîmpii / Holdele mari s-au strîns / Și s-au clădit mii și mii". Ce s-au clădit? Holdele ? Nu se poate !

Ioan Iuga Lăpușanu : E frumos poemul dvs. **Peregrin.** Mai trimiteți și altele să-mi dau seama cine sînteți și ce puteți.

Ioana Matei : Mi-e cunoscut scrisul dvs. Din cele nouă poeme trimise, cîteva sînt publicabile dar, în general, scrieți un text cu prea puțină personalitate stilistică pentru a întrezări evoluția sigură spre o promițătoare originalitate.

Istudor Mihai : „pe poieni frumoase — aș merge de opt ori pe săptămînă / drag doinindu-le izvorul ciobănașilor la stînă". Practicați un gen de poezie „șteoiosif" în afara formelor de expresie ale acestui timp. De aceea valoarea ei este strict limitată, de album personal.

Zaharescu Radu : Poemul dvs. e prea discursiv în raport cu poezia pe care o depune la țărm. Trimiteți poeme mai puțin diluate.

E. Chelaru : Adresați-vă revistei **Urzica**, dacă mai există. Noi nu găsim nimic de rîs în faptul că „Mița și Grivei" „cresc... o vulpe în cuvinte". Ce treabă are mița cu vulpea ?

ION ZUBAȘCU

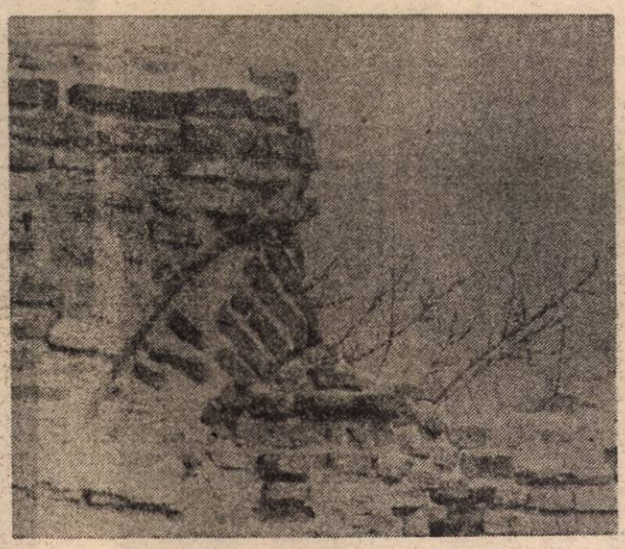

ÎN MARAMUREȘ, DUMNEZEU N-ARE NUMĂR LA CASĂ

Nici în prezent, disensiunile dintre cele două biserici, ortodoxă și greco-catolică, încă nu-și găsesc o rezolvare pe măsura posibilităților existente. Credincioșii adevărați, atît dintr-o parte cît și dintr-alta, se neliniștesc la gîndul că iubirea față de aproapele său să nu devină sinonim cu bita intoleranței ascunsă la spate.

În ciuda medierii dintre cele două confesiuni, încercată de d-l secretar de stat, prof. dr. Gh. Vlăduțescu, situația rămîne tot încordată. Recent, la o întrunire organizată de Prefectura județului, preotul-vicar al Bisericii ortodoxe, C. Săurășan spunea, printre altele, că „Dumnezeu nu aparține numai unei singure religii și deci ar fi cazul să se termine între confesiuni cu sintagma „divide et impera". Atunci cum rămîne, replică greco-catolicii, cu refuzul celor dintîi de a lăsa credincioșii Bisericii Române Unite cu Roma să oficieze în bisericile care le-au aparținut pînă în 1948 ? „Respingem **de plano** și în mod absolut orice soluție bazată pe recensămînt sau pe vreo altă formă de referendum popular". Preotul Gh. Chișu, profesor la Episcopia greco-catolică, precizează : „...așteptăm numai **restitutio in integrum** a întregului patrimoniu al Bisericii Române Unite. Dreptul nostru nu este negociabil. Sînt negociabile doar etapele în care urmează să se facă restituirea bunurilor aparținătoare confesiunii în cauză. Greco-catolicii au dreptate, însă fără putere, adică fără să fie sprijiniți de stat, care reprezintă puterea".

În prezent, greco-catolicii solicită măcar Catedrala din Baia Mare și cele două biserici protopopiale din Sighet și de la Satu Mare. Ceea ce partea ortodoxă, reprezentată de PSS Episcop Chira Maramureșanul, nu prea vrea să audă. Pînă una alta, credincioșii bisericii greco-catolice continuă să-și concelebreze slujbele, pe frig, ploaie sau canicula în aer liber, în Parcul orașului Baia Mare ori pe unde pot. Cine este de vină pentru această învrăjbire în numele lui Dumnezeu ? În mod sigur, credincioșii, nu. Un guvern de tehnocrați condus de un parlament de amatori ar fi în stare să răspundă : Dumnezeu ! Ca în orice democrație originală care începe cu „învrăjbește și stăpînește".

Liturghie greco-catolică în Parcul orașului Baia Mare

ION BURNAR
Fotografie de IOAN CIURE

90 + 90

În articolul 10, alineatul 3, din Legea Fondului Funciar se prevede : **„Stabilirea dreptului de proprietate se va încheia în termen de cel mult 90 de zile de la publicarea prezentei legi."**

Ei bine, am intrat în cea de a 9-a lună de la publicarea legii pe 19 februarie 1991, iar Primăria Suceava, de abia pe la mijlocul lunii trecute a afișat reconstituirea suprafețelor ce urmează a fi redate în proprietate titularilor de drept, din Ițcani și Burdujeni (cartiere limitrofe ale Sucevei). Actele pe respectivele suprafețe, prin care reimproprietăriții vor intra în legalitate, sînt în posesia unui timp care, iată, se tot îndepărtează.

DAN T. GURTESCH

Cursa cu obstacole

Invenția lui Billi Yard

Șeful redacției mi-a luat, aparent nepăsător, „materialul" și, după citirea fugară a titlului, m-a măsurat cu o privire evident superioară și severă.

— Președintele nostru nu se distrează.

— Nu despre el este vorba...

— Dar cine-ți e eroul ?

— Păi, au fost mai mulți, care se distrau. De pildă Roosevelt... Truman... Eisenhower... Kennedy... Johnson... Nixon.., Carter... Reagan... Și, desigur, totdeauna fiecare avea partener (mai mult sau mai puțin pe măsură) : Stalin... Bulganin... Hrușciov... Kosighin.... Brejnev...

— Și nu cumva ai de gînd să-mi redai cu lux de amănunte plezirul fiecăruia ?

— Nici vorbă ! I-am înșiruit doar pentru că mi-ați cerut exemple.

— Dar n-ai amintit de Bush și Gorbaciov. Sau, în concepția ta, ei fac excepție și nu se distrează ?

— Și încă cum ! Ei sînt de fapt protagoniștii adevărați, preluînd și continuînd distracțiile abandonate de predecesori... Prin ei se perpetuează această tradiție nobilă...

— Care tradiție ?

— Jocul rafinat practicat cu însuflețire. E o necesitate... Nu întîmplător a scris și Sorescu : „frumusețea jocului nu trebuie să se piardă"...

— Rogu-te lasă-l în pace pe Sorescu... Ți-am mai spus : nu te lega de academicieni.

— Cum să mă leg ?! Sorescu mi-e prieten și el are și opere...

— Nu divaga. Mai bine explică-mi ce distracție ai în vedere.

— Politica.

— Ai căpiat ? Asta-i pentru tine o distracție ?

— Pentru mine rar de tot. Dar pentru ei este o desfătare utilă, chiar divină, mănoasă și regeneratoare de forțe.

— Ce te face să susții asemenea inepții ?

— Păi dacă n-ar fi așa n-ar practica-o cu atîta consecvență și ardoare și s-ar implica în creșterea iepurilor polari...

— Dar poți să-mi spui ce-i această **invenție** expusă în titlu ? Și cine este acest Billi Yard ?

— A fost un englez. Avea o prăvălioară. Vindea stofe... postavuri, mătăsuri, furdale, furnituri...

— Laburist sau conservator ?

— Mai degrabă liber schimbist... Nu știu. Dar este mult mai sigur că a fost inventator. Cel puțin așa am citit.

— Și ce dracu' a inventat de-l pui alături de președinți ?

— El a născocit o distracție care s-a răspîndit în lume în toate straturile sociale.

— Anume ?

— Biliardul.

— Cum adică ?

— Simplu ca bună ziua. Cînd nu avea clienți, se plictisea și lovea cu yard-ul, un fel de metru britanic (0,914 m), cu care măsura stofa, niște bile folosite drept reclamă... Și așa s-a născut formidabilul biliard care, în denumirea sa, a păstrat pentru posteritate numele inventatorului. Termenul **biliard se trage** de la Billi Yard...

— Oprește-te. Am înțeles. Dar chestia asta raportată la președinți mi se pare fortuită, cam trasă de păr.

— Nicidecum... Noi sîntem trași de păr, sau, dacă vreți, trași pe sfoară după partidele de biliard politic cu mize mari, cîștigate sau pierdute de președinți.

— Nu prea ai respect față de înalții aleși...

— Vă asigur că greșiți. Îi stimez, urmăresc cu mare pasiune partidele lor de biliard politic demonstrate la Yalta sau pe aceea jucată pe un vas la Malta. Doamne, Dumnezeule, ce lovituri bine calculate, executate cu măiestrie, cu efecte imediate sau de lungă durată, vizibile și mascate... Atîta, finețe în minuirea tacurilor și ce carambolaj s-a produs în Europa centrală și de Est. Cu ce iuțeală dispăreau unele bile în găurile lacome de pe masa de biliard... Și cu cît dinamism intrau altele în joc !

— Ai o fantezie stufoasă, aproape bolnăvicioasă. O să-l citesc. Dar corectăm titlul... în loc de **președinte trecem președinți.** Dacă-l la singular unii pot gîndi că faci aluzie la...

— Doamne ferește ! Eu nu fac à-pro-pos-uri. Nu insinuez. Nu dau nici un alt nume. Scriu fără aluzii. Povestesc pur și simplu cum joacă biliard președintele de la Casa Albă și omologul lui de la Kremlin. Atît. Dar că biliardul se joacă cu bile, asta știe tot omul... Dar, după cum s-a văzut în aceste zile, uneori cel care lovește bilele, poate fi, la rîndul său, lovit....

BALOGH JOZSEF

Debut Flacăra

A privi un elefant

Se scutură elefantul de gîndurile sale,
de nisipul măturat de faună. Raportul dintre elefant
și timp este mare iar el deodată devine mic,
demn de a fi privit la microscop. I-aud glasul
răsunînd ca picăturile unei lacrimi,
brazii îi acoperă cu rășină vîrful cozii.
Îi pun o oglindă în față, e așa de blînd
și începe să plîngă, își aduce aminte de ceva.
Frunzele de brustur s-au urcat mai încolo de ochi
fără permisiune. Pasul lui bate măsura în ritmul
căderii cascadelor atunci cînd el realizează
trecerea. Îi văd trupul fremătînd la auzul unui ecou
din era precambriană. În intimitatea trompei sale
apa oglindită în visele sale copilărești. Zburînd
să-și prindă după cumpăna urechilor constelația
elefantului. Mă gîndesc că e mare dar universul
îmi spune că e mic. Eu nu mă pronunț dacă e mare
sau mic.

ION ANDRONIC

Fîntînile

Iubirea să n-o spui niciodată
unei fîntîni,
nu cunoșc altă ființă mai
limbută :
are o mie de izvoare,
o mie de taine,
într-o fîntînă sînt o mie de
fîntîni.

Nici frunzele sporovăind cu
vîntul,
Nici pietrele scrîșnind din
măsele
de-atîta nisip,

Nici păsările cu zeci de culori,
cu zeci de iubiri
într-o viață,
Nimeni nu e atît de
palavragiu,

Bătrînă fîntînă — sau poate
născută de-o clipă,
ți-s ochii negri
de pămînt,
Nu ai buze date cu sulimanuri,
Nu ai limbă de alge,
Dar nicicînd n-am să-ți mai
spun
tainele mele...
Nicicînd.

LIANA NEGRE

UNDE-S TOATE, DACĂ NU „ACASĂ"

Existența unui mare număr de aparate de fotografiat ar părea să fie condiția afirmării în masă a artiștilor fotografi. Dacă numărul lor nu a crescut semnificativ, e pentru că artisticul e o problemă de postură, nu de tehnică. Cu cît mai multe funcții are aparatul, cu atît mai puțin ostenește cu mintea proprietarul. Vorbim de artă doar cînd se întîmplă să descoperim, prin intermediul unor serii de imagini, gîndirea interesantă, originală a celui care mînuiește camera. Cu același aparat în mînă, un om nu vede nimic acolo unde altul vede miraculosul. Se scrie tot mai elogios despre performanțele industriei imaginii, în relație directă cu virtuțile noilor camere, neglijîndu-se contribuțiile artistice reale, activitatea care se constituie într-un univers. Henri Cartier Bresson este omul unui univers. Kudelka și el. La noi, Aurel Mihailopol a lăsat operă. Cred că sîntem îndreptățiți să numim opera numai cînd, din cercetarea fondului de fotografii, înțelegem condiția morală, intelectuală și sufletească a autorului. Mai mult ca în celelalte arte, în fotografia „cu viață" îl citim pe artist.

Mihai Potîrniche vine din școala lui Mihailopol. Observația intrigă, întrucît primul e basarabean și, dacă a cunoscut cumva lucrările bucureșteanului, nu avea cum să le știe îndeajuns pentru a se simți orientat estetic de ele. În fotografie înțelegem prin școală o anume disponibilitate, nu o influență. Mihai Potîrniche e foarte disponibil pentru armonia vieții la țară. El o povestește în cartea „ACASĂ — amintiri" (care-i, în esență, cea mai convingătoare colecție din fotografiile rurale ale moldoveanului) din perspectiva omului care se înstrăinează : Orașul schimbă simțămintele, oricît de mult ai dori să rămîi ce-ai fost. Mihai Potîrniche e lucid în melancolie, conștient că tot ce se pierde e dus pe vecie. Albumul, care ar merita să fie distribuit în librăriile noastre, rămîne pentru mulți din fotografii cu pretenții de dincoace de Prut — mi-e greu s-o spun, dar trebuie s-o fac — un exemplu de orientare afectivă pe un subiect îndelung cugetat. Înainte de a fi cartea (și expozițiile de fotografii care i-au pregătit apariția la „Timpul" în Chișinău) a fost crezul. Mihai Potîrniche simte o nesfîrșită tandrețe pentru lumea mică, închisă, învinsă a satului. „Iată ce am pierdut, pare a ne zice el, și nu știm ce am dobîndit în loc". Cartea se parcurge exact ca un roman bucolic. Mihai Potîrniche nu-i stingherește niciodată pe oamenii-subiect cu prezența și cu aparatele sale. Înainte de a o avea în lentilă, el are imaginea în retină, o cunoaște cu ochii minții de demult, știe unde s-o întîlnească și cum să se apropie de sens. Mai propriu ar fi să scriem că artistul recunoaște în realitate ceva ce inima lui aștepta să apară. Psihologia fotografului care monografiază o temă e un lucru tot atît de pasionant ca și munca lui. Cînd Mihai Potîrniche va avea la „Dalles" sau în altă galerie bună o expoziție, vom descoperi că fotografia, dacă nu naște atîția meșteri cîți aclamă revistele și expozițiile, atunci îi creează cu adevărat, aceștia vin cu o măsură nouă a calității. Ca și fotografiile lui Henri Cartier Bresson, cele ale lui Mihai Potîrniche sînt semnate, au un ce inconfundabil, o muzică.

TUDOR OCTAVIAN ■

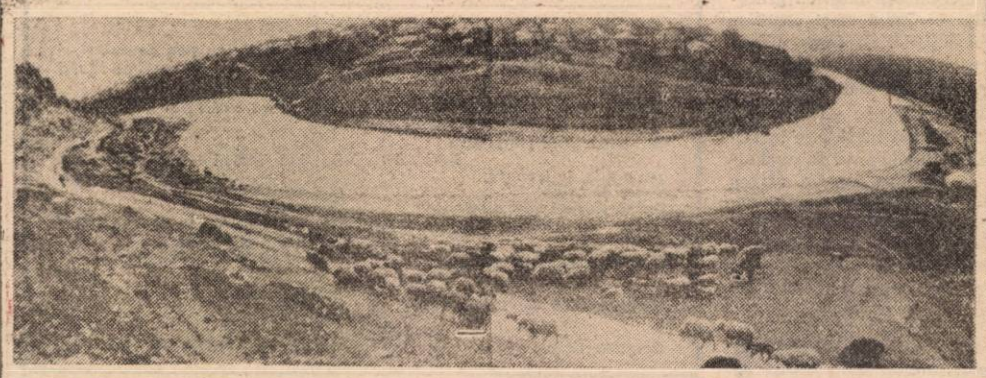

Din nou la fotbal

Cum-necum, printre cutremure de pământ (vrincene ori bănățene), liberalizarea prețurilor, ca[u] inundații, iată că vafotbalistică a ajuns la . Vom vedea acum dacă stă perioadă a fost într-abine folosită pentru odihrefacerea jucătorilor, acui fizico-tehnice și omogerea echipelor. Principalul evenIment al verii l-a constituit apariția, la 1 august, a Hotărîrii Guvernului cu privire la salarizarea și alte drepturi ale jucătorilor de fotbal profesioniști și antrenorilor de la cluburi și Federația Română de Fotbal. Desigur, această trecere la o recunoaștere oficială a profesionismului (nu exista oare și pînă acum, mascat ?) era necesară. Dar ea nu este însoțită — pînă în prezent — de un element esențial : Legea sponsorizării. Și cum majoritatea cluburilor nu dispun ele însele de baza materială (în speță, nu sînt proprietarele stadioanelor), nu știm cum se vor descurca. La ora actuală, doar F.C. Brașov și F.C. Bacău sînt constituite ca societăți comerciale. Dacă este să ne referim doar la Dinamo, Steaua, Rapid și Universitatea Craiova, vor renunța la apartenența departamentală sau la tutela universitară ? Rămîne să așteptăm ce soluții vor găsi.

● Sezonul competițional de toamnă se deschide simbătă, 24 august, cu întrecerea divizionarelor B, care programează două întîlniri interesante : F.C. Bihor — U.T.A. și Olimpia Satu Mare — „U" Cluj.

● Debutul celei de-a 74-a ediții a campionatului primei divizii are loc duminică, 25 august (cu două săptămîni mai tîrziu față de cea precedentă) și se încheie pe 22 decembrie. De asemenea, din prima etapă se detașează două întîlniri : Dinamo — Petrolul și Rapid — Steaua.

● Din acest sezon se reia campionatul de tineret (speranțe), meciurile fiind organizate în paralel cu cele ale echipelor de primă divizie.

● Ca urmare a hotărîrii Biroului F.R.F., începînd din acest campionat arbitrii de divizia A vor funcționa specializați pe „centru" (20 în total, inclusiv cei 7 purtători ai ecusonului F.I.F.A.) și „linie" (26 în total). De asemenea, a fost stabilită o listă nominală cuprinzînd 90 de observatori federali.

Cupa municipiului București

Surpriza nu s-a mai produs

La sfîrșitul săptămînii trecute, Oficiul municipal pentru sport București a organizat, pe Stadionul Național, cu participarea echipelor Rapid, F.C. Argeș și a divizionarelor B, Progresul și Metalul, „Cupa municipiului București", ediția a 25-a.

După pățania din finala unei alte competiții recente (Cupa „Sportul Studențesc — 75"), fiind a fost întrecută de o divizionară din eșalonul secund, U.T. Arad (o frumoasă prestație a sa apariția sa în Capitală), Rapid și-a luat rolul mai în serios acum. După ce au depășit cu 4—1 în prima zi pe Metalul (Cacioreac, Cîrstea, Buia și Dustață, respectiv Sgîrdea — în 11 m), în finală rapidiștii au deschis scorul repede, prin Cacioreac (min. 2, la o minge pe faseul Constantinovici — Drăși) și au ratat alte cîteva ocazii clare : min. 28 și 39 — Cacioreac, singur cu portarul sau numai cu poarta ; min. 28 Drăgici (a respins portarul) și min. — Buia (s-a opus una din arele laterale). Rămînind în 10 oameni (prin eliminarea lui Dumitrașcu), în min. 42 s-a produs galarea (Marina).

Suporterii Progresului (sau mai mult „neprietenii" Rapidului) nu s-au bucurat însă pînă la sfîrșit. Ultimul sfert de oră a aparținut categoric Rapidului și, în min. 79, prin Vameșu (din pasa lui Constantinovici) preia conducerea, iar în min 85 Constantinovici pecetluiește scorul final : 3—1.

Pentru locul 3 : F.C. Argeș — Metalul 2—0 (Dobre și Enache). În prima zi : Progresul — F.C. Argeș 2—1 (Bolborea — din 11 m și Oprea, respectiv Mironaș — din 11 m).

Rapid cîștigă nu numai 200 000 lei pentru primul loc, ci și titlul de cel mai eficace jucător (Cacioreac) și o cupă pentru cele mai multe prezențe (15) și victorii în această tradițională întrecere, avanpremieră a sezonului competițional. De asemenea, au fost premiați Stancu (F.C. Argeș) — cel mai tehnic jucător și Filipescu Iulian (Metalul) — cel mai tînăr participant.

Ne gîndim că, totuși, competiția (dotată cu premii în valoare de 525 000 lei) ar fi cîștigat mult în interes prin participarea echipelor Dinamo și Steaua, care au jucat, de altfel, „la concurență", pe propriile terenuri, cu Dinamo Tirana (1—1) și, respectiv, F.C. Farul (3—0). Dar, probabil s-a evitat o confruntare Rapid — Steaua ? Oricum, în prima etapă ea va avea loc...

La început de campionat

Dorim să cîștigăm meciul cu Steaua!

— Domnule GHEORGHE CONSTANTIN, nici nu a început campionatul și aveți necazuri !

— Este adevărat. La ultimele meciuri s-au accidentat cîțiva jucători. Țîră, Cristian Sava, Cezar Zamfir și Gabriel Dumitru sînt în aceste zile indisponibili.

— Felicitări pentru victoria în Cupa Municipiului București !

— Mulțumesc, a fost un bun turneu de pregătire și cred că meritam să-l cîștigăm, mai ales că am jucat în fiecare dintre cele două meciuri, cîte 50 de minute în 10 oameni. Jucătorii nu cunosc bine regulamentul și mai există și o stare de indisciplină de care trebuie urgent să scăpăm.

— Cum v-ați hotărît pentru Rapid ?

— Din 1986 doream să vin aici ; am ținut cu Rapidul pe vremea lui Baratki. Rapidul este o echipă care trebuie să urce, să ajungă din nou la performanțe asemănătoare cu cele obținute pe vremea lui Valentin Stănescu.

— Cu cine ați întărit formația ?

— Avem dezlegare doar pentru trei jucători, Oros și Pop de la Satu Mare și Dumitru de la Moreni. Sperăm că în această săptămînă se va rezolva și cu Cezar Zamfir. Din păcate, n-am reușit să convingem pe cei de la Baia Mare să-l dea drumul lui Romeo Buia, care dorește să vină la noi. Le-am propus o sumă destul de mare, dar degeaba. Ar trebui să fim ajutați și de Federație. În fond, este vorba de întărirea unor echipe din A și de ascensiunea tinerilor talentați, care nu trebuie blocată.

— Să ne întoarcem la prima etapă și la meciul cu Steaua...

— Este un meci foarte important pe care dorim să-l cîștigăm. Vrem să călcăm cu dreptul în noul campionat. Avem și un suport moral mai mare jucînd în Giulești.

— Aveți o galerie cum nu e alta în București !

— Așa este, mai ales că în ultima vreme suporterii Rapidului au început să aprecieze și adversarul, cînd acesta joacă bine. Dorim — și antrenori și jucători — să avem o comportare mult mai bună în comparație cu ultimii ani. Dar trebuie să se manifeste răbdare și de partea noastră și de partea suporterilor. Nu se pot face minuni peste noapte. Jucătorii încep să înțeleagă că fără un efort deosebit nu se pot obține rezultate notabile care să mulțumească publicul.

— Se poate spune fără teama de a greși că pentru dv. fotbalul este totuna cu viața.

— Fotbalul a fost și este viața mea. Mulți îmi spun să mă las, să renunț. Nu pot să stau fără fotbal. Dacă mi l-ar lua cineva e ca și cum mi-ar lua viața.

— Se discută mult despre profesionism. Să-i fi venit timpul și la noi ?

— În nici un caz. Cum poți să ai profesionism fără bani ?

— Cum v-ați dori să fie acest campionat ?

— Un campionat al adevărului... Iar pentru Rapid, un loc cît mai bun, în prima jumătate a clasamentului...

Fază din partida Rapid — Steaua disputată în primăvară. Atunci au învins oaspeții. Ce va fi acum ?

Fotografie de SILVIU STAN ■

Ca întotdeauna, meciul cu Rapidul va fi greu!

Imediat după terminarea partidei amicale Steaua—Farul, în care steliștii au cîștigat cu 3—0, l-am „interceptat" pe **Tudorel Stoica**, pentru a ne spune cîteva cuvinte legate de începutul campionatului și, firește, de meciul de pe Giulești, de duminică.

— Cum ai caracteriza Steaua, azi, în prag de nou campionat ?

— Ca pe o echipă tînără, în reconstrucție, cu jucători foarte talentați, care sper să ajungă să practice fotbalul la nivelul atins de Steaua în anii '85—'86.

— Ce nume noi vom întîlni în echipă ?

— Este vorba de doi mijlocași, Cristescu și Gîlcă, de la Autobuzul și, respectiv, F.C. Argeș, și de doi atacanți, Andrași de la F.C. Brașov și State de la Oțelul Galați. În privința lui Bucur Bogdan, sîntem încă în tratative cu Dinamo.

— Ce va fi duminică, pe Giulești ?

— Un meci greu. Pentru că este primul și este și cu Rapidul, în Giulești. Ambele echipe vor încerca să cîștige și sper ca jocul să fie frumos.

— Cum te simți, avîndu-l ca adversar pe fostul tău antrenor, Gh. Constantin ?

— Este un om deosebit și un bun meseriaș și este o plăcere să-l avem ca partener de joc.

— Care sînt atuurile Stelei în acest campionat ?

— Tinerețea echipei și dorința jucătorilor de afirmare, printr-un joc spectaculos și ofensiv. Am încredere în toți acești tineri și simt că s-a format deja o coeziune între ei.

— Cum ți-ai dori să se comporte suporterii Stelei ?

— Sînt convins că vor fi lîngă noi mai mult ca niciodată, chiar și în momentele mai grele sau mai ales atunci. Sper că vor da dovadă de fair-play față de adversari și arbitri. Mi-aș dori ca galeria stelistă să fie cea mai înfocată și cea mai obiectivă.

„Rapid, iubire fără de sfîrșit"

● MEMORIALUL DAN COE ●

Recent, pe stadionul „Giuleți" a avut loc o emoționantă manifestare fotbalistică : la inițiativa d-lui Constantin Udroaica (directorul general al Societății româno-americane „Constantinos S.R.L.") și în organizarea clubului Rapid, cohorți de echipă sau adversari, foști cu toții prieteni ai celui plecat mit și „ministrul apărării", au participat la „Memorialul Dan Coe". Cel care ar fi împlinit în această toamnă vîrsta de ani (la 8 septembrie), căruia și-a dăruit 20 de ani de viață jocului sub culorile unei figure echipe (a alb-vișiniilor), care a evoluat de 39 de ori în echipa națională contribuind decisiv la calificarea tri[pe] '70, care a fost tiar toate partidele din campionatul 1966/'67, însemnînd marul triumf (de pînă atunci !) al echipei de lîngă Dul Grand, — el, marele Dan, lui Duce Coe, tot fotbalist — nu a fost uitat. De la Răducanu, Rămureanu, Greavu, Năsturescu, Codreanu, Neagu, Gățejan, M. Stelian, Niță, M. Popescu, Dumitriu III, V. Kraus (reuniți din nou sub bagheta „zimbrului" Valentin Stănescu) și pînă la cei din „selecționata" antrenorului federal Cornel Drăgușin (Haidu, L. Sătmăreanu, Boc, D. Nicolae, Ivăncescu, Tătaru II, Fl. Voinea, Pescaru, Pîrcălab, Dumitrache, C. Frățilă, Udroaica, Nicolae Linca jr. — fiul celebrului boxer cu același nume), arbitrați de „centralul" Aurel Bentu, — cu toții avînd acum un gabarit mai mult sau mai puțin depășit și tîmplele ușor încărunțite ori de-a binelea albite ,au căutat să ne ofere cîte ceva din cele ce i-au făcut — pe ei și pe cel omagiat — să se bucure de simpatia și prețuirea a atîtor zeci și sute de mii de împătimiți ai fotbalului. Chiar dacă scorul nu a fost un scop în sine, totuși Udroaica și Dumitrache (de cîte două ori), iar pe de altă parte Năsturescu, Neagu și Răducanu (în două rînduri) au înscris goluri mult aplaudate, în finalul rapidiștii adjudecîndu-și succesul la loviturile de penalty.

Cei prezenți pe stadion s-au întîlnit, de asemenea, și cu o fostă glorie a anilor '40, Ionică Bogdan (76 ani), care a evocat seria de 6 victorii consecutive ale Rapidului în „Cupa României". Gheorghe Nertea, Gheorghe Nicolaescu, Constantin Alexe, Marcel Pușcaș și George Stanca au contribuit și ei la menținerea spiritului acelui „Rapid' iubire fără de sfîrșit", transmis din generație în generație. În același sens, nu trebuie uitată contribuția, bine documentată, a celor doi prezentatori, Lucian Oprea și Ionel Stoica.

ROMANIAN TENNIS OPEN

Mai puțin de o lună de zile pînă la primele schimburi de mingi din faza calificărilor (14 septembrie) ● Prima confirmare de participare: Franco Davin, Argentina, cîștigător al două turnee în 1990 și ajuns în sferturi de finală la Roland Garros, ediție 1991; clasat în primii 40 de jucători ai lumii în acest moment ● Cu un mic ajutor din partea lui Ilie Năstase poate va veni și Jimmi Connors ! ● ATP va comunica lista jucătorilor înscriși pentru Romanian Tennis Open, probabil pe 25 august ● Dacă va fi necesar, Dinu Pescariu va primi wild card pentru a figura direct pe tabloul final ● Jucătorii români, în funcție de poziția în clasamentul ATP, vor beneficia de încă trei wild cards ● Iată și cîteva firme franceze care vor sponsoriza competiția : SM International Transactions, East Europe Trading, Dunlop Balles, Itos Computers, Elliot, Grands Moulins de Strassbourg, Cogetex Collants Well. Lista sponsorilor se va definitiva în această săptămînă ● Arbitrul principal este austriacul Hans Gaber. El a fost desemnat tot de către ATP ● Biletele se vor pune în vînzare în ultima săptămînă a lunii august ● Știrile au fost furnizate de dl. Sever Mureșan, organizatorul și sponsorul principal al acestei premiere în tenisul românesc.

Pagină realizată de
POMPILIU L. DUMITRESCU ■
MIHAI SĂNDOIU ■

Anecdote

● — Cînd am ajuns la gradul de locotenent aveam 21 de ani...

— O, erai foarte tînăr !

— Pardon, aveam 21 de ani de serviciu !

● — Bunicuțo, închide te rog ochii !

— De ce, mititelule ?

— Pentru că tata spune că atunci cînd vei închide ochii, vom căpăta moștenirea.

● — Nenorocito, unde-ți era capul cînd m-ai înșelat ?

— Păi... pe pernă !

● — Cîte porunci există ?

— Depinde !

— Cum așa ?

— Pentru bărbați 10, pentru femei 9. Pentru că pentru femei nu există porunca : „Să nu rivnești la femeia altuia !"

● — În prima săptămînă a lunii de miere, discuție între tinerii căsătoriți.

— Sînt cea mai nenorocită femeie din lume ! Nu mă mai iubești după șase zile de la nuntă.

— Dar, draga mea, și Dumnezeu s-a odihnit în ziua a șaptea.

GH. BRAȘOVEANU ■

Tandon ROMANIA S.R.L.

Societate mixtă româno-germană
ADRESA : Bd. Poligrafiei 3–5
sect. 1, hotel Turist, sala 4 și 5
telefon 17.09.60, 17.08.75
fax 17.10.39

Distribuitor autorizat pentru România al firmelor

Tandon COMPUTERS — SUA

și

AEG OLYMPIA GERMANIA

oferă imediat întreaga aparatură de birou, calculatoare, produse de înaltă calitate după standardele germane :

TANDON COMPUTERS
- MICROCALCULATOARE AT compatibile IBM-PC din grupa 80286, 80386, 80486 ;
- MONITOARE alb-negru sau color VGA ;
- IMPRIMANTE matriciale cu 9 și 24 ace ;
- IMPRIMANTE cu laser ;
- REȚELE de tip NOVELL ;
- Garanție 1 AN

AEG – OLYMPIA
- MAȘINI DE SCRIS ;
- IMPRIMANTE matriciale cu 9 și 24 ace ;
- aparate de FOTOCOPIAT ;
- TELEFAXURI ;
- MAȘINI DE CALCULAT cu bandă de hîrtie și display ;
- aparate TELEFONICE ;
- CONSUMABILE diverse.

se asigură instalare, service, service postgaranție, școlarizare. Termen de livrare maxim 30 de zile de la transferul în cont a contravalorii comenzii.

ROMANIA CARMEN SILVA S.A. EFORIE SUD

SOCIETATEA COMERCIALĂ
EFORIE SUD
Carmen Silva
vă așteaptă
să-i fiți oaspeți

Zîmbiți, vă rog!

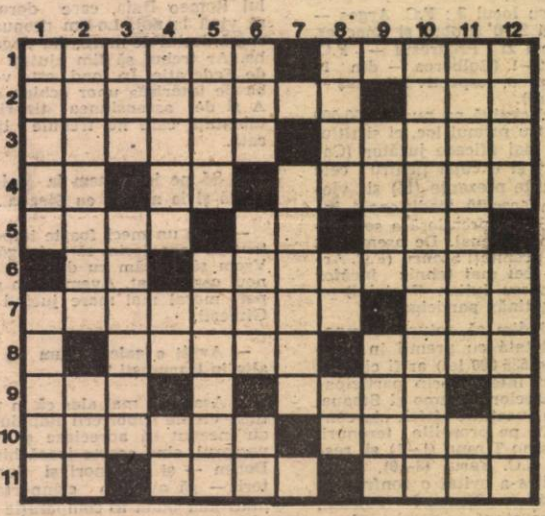

ORIZONTAL : 1) Operă comică — Bine dispus. 2) Autoare de scrieri hazlii — O femeie a-ntîia. 3) A face de rîs — Gustul savuros al poantei. 4) Miros specific — Tunde scurt ! — Familia rîsului. 5) Spusă ca o glumă — În sfîrșit, umor ! Gură mare. 6) Tonete ! — Luat în deridere. 7) Se gîdilă ușor — Trei la romani. 8) Neplăcuți la gust — Bătaie de joc. 9) Paște la budiști — A scăpa din vedere. 10) Un chip de neuitat — Știu de glumă. 11) Șăgalnic la început ! — Anecdotă populară — Un om cinstit.

VERTICAL : 1) Zîmbet înflorit în colțul gurii — Vesel. 2) Bine dispusă — Specie de pasăre reproducătoare. 3) Pisat mărunt — Stîrnesc rîsul. 4) A supăra rău — Plantate-n cîmp ! — Bebe ! 5) Bine dispus — Țara „Divinei comedii". 6) Întocmai — Program de funcționare — Penel ! 7) Lamă de sticlă sub microscop. 8) Veselă — Final de stagiune ! — Inițiere în ihtiologie ! 9) A prinde ghiocei în păr — Exprimare scriitoricească. 10) Se strică de rîs. 11) Pale de vînt — A distra în sfîrșit ! 12) Mai puțin lungi — Mers pe furiș.

Dicționar : ARA, FROTIU.

GHEORGHE TOIA ■

DIRECTOR
George Arion

Flacăra

Redactor șef :
Ion D. Goia
Secretar general de redacție :
Eugen Mihăescu
■ PUBLICIȘTI COMENTATORI (17 00) : Dumitru Constantinescu, Horia Pătrașcu
■ EVENIMENT (25 42) : Mihail Gălățanu, Petre Barbu, Pașcu Balaci, Radu Ciobotea, Alexandru Mihăilă.
■ DREPTURILE OMULUI (26 08) : Roxana Paicu-Manolescu, Valeria Dorneanu Elena Grecescu, Oltea Mutulescu, Corneliu Olteanu, Cristian Pavel, Mihai Stănescu
■ CULTURĂ – ÎNVĂȚĂMÎNT (25 59) : Mihai Săndoiu, Paul Vinicius.

■ FLACĂRA BIS
Redactor șef :
Dorin Gherghinescu
Secretar general de redacție :
Liana Tatos
Liviu Timbus, Aurelia Boriga, Constantin Dumitru
(17 16 39)

■ REBUS
Redactor șef :
Tudor Octavian (14 57)
Secretar general de redacție :
Alexandru Păsărin (20 36)
Adrian Mitu, Bogdan Vlad (14 57), Aurel Ștefan Alexandrescu, Mihai Zgubea, Simona Simzianu (20 36)

■ FLACĂRA BASARABIEI
Redactor șef :
Ion Zubașcu
Secretar general de redacție :
Dorin Sălăjan
Mihai Potîrniche (corespondent special din Basarabia) (25 59)
■ FOTOREPORTAJ (25 28) : Elena Ghera, Gig Motoianu, Silviu Stan.
■ SECRETARIAT TEHNIC DE REDACȚIE (21 23; 14 53, 20 72) : Mircea Popp, Maria Bărbulescu, Alexandru, Benga, Pompiliu Dumitrescu, Anton Ene-Filip, Gabriela Nicolescu, Sevghin Omer, Smaranda Petrea, Cornel Speriatu, Angela Ștefănescu Adrian Petrescu.
■ SECRETARIAT – ADMINISTRAȚIE (20 02, 25 58) : Dan Mircea Popa, Liliana Crețu, Mihaela Moroșanu, Eugenia Vasile.
■ PUBLIC RELATIONS (26 34) : Ruxandra Onofrei
■ DIFUZARE
Manuela Vasiliu – 17 48 91 –
■ Adresa redacției și administrației : București, Piața Presei Libere, nr. 1, cod 71311. Telefoane : 17 60 10, 17 60 20 (cu interioarele trecute în parantezele de mai sus); secretariat director : 20 02; redactor șef : 21 24 secretar general de redacție : 21 43.
Fax – 17. 48. 91.
Cititorii din străinătate se pot abona prin ROMPRESFILATELIA. Sectorul export-import presă P.O. Box. 12 – 201, telex 10876, PRSFIR București, Calea Griviței, nr. 64 – 66.
■ Administrația : EDITURA „Presa Națională" S.A. (ec. Ioan Ciucescu, ing. Stan Petteacu).

■ Tiparul : Imprimeria CORESI București.

16 pagini — 10 lei

S.C. Publicațiile Flacăra angajează economist contabil cu experiență.

ROMPITTA S.A. BERCENI

vă oferă la orice oră din zi și din noapte, pe baza unor comenzi ferme, la cele mai mici prețuri din țară, EXCELENTE PRODUSE DE PATISERIE, între care : ● cornuri cu ciocolată ● pateuri cu brînză, mere, carne ● croissant ● covrigi și cornuri cu susan ● portofele umplute ● pizza ● chec spaniol ● cozonaci cu diverse umpluturi, precum și un produs nou, PITTA (înrudit cu lipia) simplă, sau umplută cu brînză, carne, cașcaval, dulcețuri, gemuri etc.

Nu uitați ! Toate produsele noastre sînt naturale, aspectuoase, folosibile în diverse ocazii, la picnicuri.

Pot fi procurate contactîndu-ne la telefoanele : 84.23.45 și 84.24.40.

Adresa noastră : Str. Emil Racoviță nr. 3–5, sector 4, București

Privatizarea trece prin naționalizare ?

Biblioteca municipală
ODORHEIU-SECUIESC

MIȘA & BORIS ® S.A.

editie speciala

pag.10

Dumitru Mazilu despre Ion Iliescu

Basarabia noastră liberă și independentă

Moldova și-a cîștigat independența prin curajul său exemplar în timpul celor trei zile care ar fi putut însemna cu adevărat sfîrșitul lumii, al lumii civilizate, dar care, printr-un miracol, au devenit ale renașterii și speranței într-o lume mai bună, în afara barbariei și crimei. Paradoxal, Gorbaciov a fost apărat tocmai de popoarele pe care voia să le lege forțat, printr-un nou tratat unional, de imperiul comunist. Aceste popoare, între care și românii din Moldova, - apărau în fond principiile fundamentale ale libertății, demnității umane și civilizației în fața barbariei roșii. Și tocmai curajul și solidaritatea tuturor oamenilor liberi ai fostului imperiu sovietic l-au salvat de la moarte pe Gorbaciov și, apărîndu-l pe Elțin, au apărat omenirea din această parte a lumii și poate întreaga omenire de un viitor infernal, imprevizibil.

Tocmai miza Moldovei și a celorlalte popoare pe libertate și independență i-a redat libertatea lui Gorbaciov și a făcut din Elțin eroul independenței și autonomiei de conștiință a acestui sfîrșit de mileniu. De aceea, nimeni din lume nu mai poate lua acestor oameni și acestor popoare curajoase pînă la sacrificiu condiția indispensabilă a libertății și independenței. Solidarizîndu-se cu jertfa de sine împotriva tancurilor, Moldova și-a cîștigat legitim propria libertate. Moldova este deja independentă din 19 august 1991, prima zi a puciului, iar oficializarea acestei independențe cîștigate pe cîmpul de luptă care s-a deschis chiar cu apariția lui Gorbaciov pe scena lumii, nu e decît o simplă formalitate.

S-au eliberat Lituania, Estonia, Letonia, Ucraina, iar unele țări ale lumii le-au și recunoscut independența, înaintea Statelor Unite care au făcut

ION ZUBAȘCU

(Continuare în pag. 2)

„Cum poți să fii președinte fără să fi fost actor"
(Ronald Reagan)

În medalionul de sus : Studentul M.S. Gorbaciov jucînd în piesa „Bal mascat" de Lermontov. Parteneră — Silvia Koriackina, prima sa dragoste.

Fotbal pe pîine

pag.14

A apărut ISTORIA BASARABIEI

pag.12

ANUL LXXXI
Nr. 35
28 august —
3 septembrie 1991
BUCUREȘTI

FLACĂRA

SĂPTĂMÎNAL DE OPINIE, POLITIC, SOCIAL ȘI CULTURAL • ÎNFIINȚAT ÎN 1911

DECLARAŢIA — APEL

a Alianţei Civice şi a Partidului Alianţei Civice

Lovitura de stat eşuată din U.R.S.S. a creat în această ţară o situaţie politică nouă, în plină desfăşurare. Elementele comuniste cele mai conservatoare au încercat să oprească procesul de democratizare şi de instaurare a statului de drept. Aceste elemente au funcţionat în interiorul Partidului comunist al Uniunii Sovietice, al aparatului guvernamental şi al complexului militaro-industrial.

Cauzele profunde ale acestei situaţii decurg din iluzia comuniştilor reformatori, aflaţi la cîrma Uniunii Sovietice, că sistemul comunist poate fi restructurat. Această iluzie a generat o politică a jumătăţilor de măsură care a permis supravieţuirea vechilor structuri comunist-totalitare. Aceste structuri s-au coalizat în scopul răsturnării preşedintelui constituţional al Uniunii Sovietice şi al stopării procesului de reforme. Eşecul loviturii de stat datorat în primul rînd reacţiei ferme a societăţii civile, dar şi forţelor politice necomuniste organizate într-o structură constituţională incipientă, semnifică sfîrşitul comunismului ca sistem.

Situaţia actuală din ţara noastră prezintă îngrijorătoare similitudini cu ceea ce a generat lovitura de stat din Uniunea Sovietică. Majoritatea structurilor comuniste totalitare au supravieţuit şi continuă să fie active în administraţia de stat, în armată, în justiţie şi procuratură, în poliţia politică, economie, învăţămînt, şi, prin menţinerea monopolului asupra televiziunii, în mass-media. Prin încurajarea demagogiei de tip comunist, prin populism, inconsecvenţă reformatoare şi corupţie generalizată la scara întregii societăţi, actuala putere din România este răspunzătoare de haosul social, economic şi spiritual al ţării.

Reconcilierea naţională atît de necesară procesului de democratizare din România este împiedicată de refuzul puterii de a dezamorsa conflictele sociale, interetnice şi interconfesionale care sfîşie organismul social românesc. Perpetuarea mentalităţii partidului unic în cadrul Frontului Salvării Naţionale a condus la întreţinerea unei permanente ofensive denigratoare, prin toate mijloacele şi mai ales prin televiziune, împotriva opoziţiei democratice.

În aceste condiţii, opinia publică românească este ţinută departe de valorile democraţiei şi ale pluralismului politic. Să nu uităm că fără o minimă societate civilă în Rusia şi în alte republici sovietice, puciul de la Moscova ar fi reuşit. Pentru ca ţara noastră să nu se confrunte cu o situaţie tragică, precum aceea din Uniunea Sovietică, din zilele loviturii de stat, şi pentru a fi garantată democraţia în România, Alianţa Civică şi Partidul Alianţei Civice cer:

1. Preşedintele României, membrii Parlamentului şi toţi ceilalţi demnitari de la nivel naţional şi pînă la nivelul local să-şi definească public poziţia faţă de Partidul Comunist Român şi faţă de rolul pe care acesta l-a avut în istoria României.

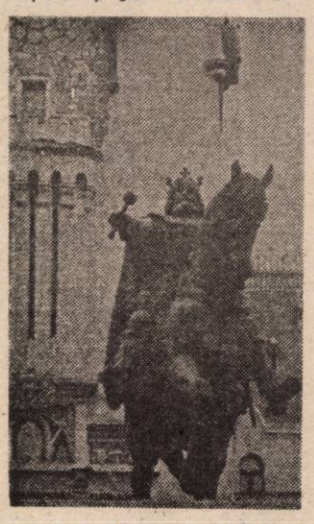

2. Investigarea pe cale parlamentară, sau prin intermediul unui organism special constituit, a activităţii desfăşurate pînă în decembrie 1989 de către foştii membri ai Comitetului Central al Partidului Comunist Român, ai comitetelor judeţene, precum şi ai guvernului, în scopul stabilirii prejudiciilor morale, prin pervertirea conştiinţelor, ca şi a daunelor de natură economică şi care au dus România în stadiul de faliment, stabilirea vinovaţilor şi judecarea lor conform legilor.

3. Interzicerea partidelor extremiste P.C.R., P.S.M. Partidul România Mare, şi înlăturarea membrilor acestora din structurile de putere. În acest scop, sesizăm procuratura pentru a lua măsurile legale împotriva unor publicaţii extremiste, iredentiste, antisemite, incitatoare la ură socială şi naţională care încearcă reabilitarea criminalului regim comunist: România Mare, Europa, Totuşi iubirea, Democraţia, Socialistul, Tromf şi altele de aceeaşi orientare; interzicerea propagandei şovine, comuniste şi fasciste în rîndul cadrelor Ministerului Apărării Naţionale, Ministerului de Interne şi Serviciului Român de Informaţii.

5. Formarea de urgenţă a unei Comisii parlamentare care să investigheze activitatea de după 1948 a următoarelor instituţii: Securitatea şi Serviciul Român de Informaţii, Ministerul de Interne, Ministerul Apărării Naţionale, Ministerul de Justiţie, Procuratura, Ministerul Comerţului Exterior, Ministerul Afacerilor Externe precum şi Radioteleviziunea Română; stabilirea prejudiciilor aduse ţării, a vinovaţilor şi pedepsirea lor conform legii.

6. Restabilirea adevărului şi a răspunderilor în legătură cu evenimentele din decembrie 1989, din România, martie 1990, Tîrgu Mureş şi iunie 1990, Bucureşti; identificarea şi pedepsirea conform legii a tuturor vinovaţilor.

7. Eliminarea de către Parlamentul României a tuturor imperfecţiunilor şi prevederilor antidemocratice cuprinse în următoarele legi: Legea Siguranţei naţionale, Legea organizării Consiliului Suprem al Apărării, Legea cetăţeniei, Legea Privatizării, Legea fondului funciar, Legea sindicatelor şi Legea privind soluţionarea conflictelor colective de muncă.

8. Adoptarea de urgenţă a unei Constituţii care să ofere baza legislativă necesară promovării tuturor legilor democratice.

9. Introducerea cu prioritate în dezbaterea Parlamentului a următoarelor proiecte de legi:

a) Legea privind alegerea Consiliilor locale şi judeţene, Legea privind administraţia publică locală. Aceste legi trebuie să asigure şansa unei reprezentări echitabile tuturor formaţiunilor politice democratice. Ele trebuie să constituie totodată argumentul alinierii noastre la normele Cartei autonomiei locale, elaborată de Consiliul Europei, condiţia recunoaşterii României ca membru al acestui Consiliu;

b) Legea organizării judecătoreşti care să consacre inamovibilitatea judecătorului, reinstituirea funcţiei de judecător de instrucţie, desfiinţarea Procuraturii Generale ca organ independent, investirea Curţii Supreme cu dreptul de a se pronunţa asupra constituţionalităţii legilor. Toate acestea constituie garanţia unei reale separări a puterilor în stat;

c) Legea învăţămîntului şi a autonomiei universitare;

d) Legea cercetării ştiinţifice;

e) Legea camerelor agricole, Legea creditului agricol, Legea arendei şi Legea cadastrului funciar, precum şi alte legi care să garanteze privatizarea integrală a terenurilor agricole şi susţinerea financiară a ţăranilor individuali în vederea modernizării agriculturii româneşti. Cerem trecerea de urgenţă la măsurarea suprafeţelor de teren atribuite ţăranilor şi eliberarea titlurilor de proprietate în conformitate cu suprafeţele stabilite;

f) Legea apărării naţionale care să consacre organizarea şi modernizarea armatei pe criterii democratice şi profesioniste. Armata trebuie să redevină un corp de elită care să apere integritatea teritorială şi suveranitatea României;

g) Legea organizării unui Serviciu Român de Informaţii aflat sub controlul nemijlocit al Parlamentului şi care să funcţioneze în limitele competenţelor fireşti, în cadrul unui stat de drept;

h) Legea sănătăţii şi Legea asigurărilor sociale;

i) Legea declarării veniturilor de către toţi demnitarii publici;

j) Legea protecţiei mediului;

k) Legea cultelor şi a drepturilor religioase;

10. Prezentarea publică de către Guvern a bugetului României pe anul 1990, precum şi a modului său de utilizare, menţionarea expresă a sumelor defalcate pentru campania electorală a Frontului Salvării Naţionale din 1990, precum şi pentru Ministerul de Interne şi Serviciul Român de Informaţii; modul de utilizare a fondurilor valutare; precizarea valorilor şi destinaţia dată patrimoniului fostelor PCR, UTC, UGSR;

11. Prezentarea publică a gestionării Fondului Libertatea;

12. Garantarea accesului cetăţenilor la Arhivele statului, inclusiv Arhivele Securităţii; publicarea tuturor datelor statistice.

13. Reconsiderarea politicii externe a României care să servească interesele majore şi perene ale ţării. În acest scop cerem:

a) O politică externă eliberată de complexele de ţară mică, fatal dependentă de marile puteri;

b) Promovarea unui sistem de alianţe internaţionale care să garanteze suveranitatea şi integritatea ţării, precum şi integrarea ei europeană în consens cu opţiunile democratice ale României;

c) Neratificarea Tratatului Iliescu — Gorbaciov.

14. Adoptarea de către P[illegible]lament a unei poziţii fără echivoc de sprijin a aspiraţiilor legitime de suveranitate şi independenţă a Republicii Moldova şi a teritoriilor ocupate şi susţinerea acestora prin toate mijloacele, în toate forurile internaţionale.

15. Promovarea de către guvern a ideii de identitate naţională şi culturală a românilor de pretutindeni precum şi asumarea intereselor româneşti în lume.

Alianţa Civică şi Partidul Alianţei Civice fac un apel solemn către toate formaţiunile politice democrate, către sindicate, organizaţii ale societăţii civile, precum şi către toţi cetăţenii ţării să sprijine prezenta Declaraţie — Apel menită să deschidă căile către un veritabil dialog naţional pe care interesele majore ale naţiunii îl impun cu necesitate în aceste momente de criză.

Facem un apel solemn către toate guvernele democratice din lume şi către toate organismele internaţionale să sprijine eforturile României de a ieşi din starea de criză şi izolare, pentru a deveni cu adevărat o societate democratică, ocupîndu-şi locul care i se cuvine între naţiunile lumii.

Bucureşti 25 august, 1991

N.R. Transcriere după declaraţia televizată.

Basarabia noastră liberă şi independentă

(Urmare din pag. 1)

imprudenţa să declare că nu se amestecă pînă aceste foste republici sovietice nu-şi vor reglementa relaţia cu centrul. Cu fostul centru! Se pare că America însăşi e prea departe de evenimente ca să le mai poată controla pulsul. Care centru? Popoarele înseşi sînt centrul propriului lor destin istoric. Centrul unui neam e acolo unde bat mai puternic inima şi conştiinţa sa de sine, oricît ar fi de mic şi neînsemnat acel popor.

Pentru cîteva zile unice în istorie centrul lumii s-a numit inima şi conştiinţa lui Boris Eltîn. Pur şi simplu, omul acesta a luat destinul poporului rus în mîinile şi pe umerii săi. Gorbaciov e deja o aripă a sa fluturîndă. Să vedem cît va mai rezista.

Omul acesta numit Boris Eltîn va uşura eliberarea popoarelor din imperiu aşa cum l-a eliberat pe Gorbaciov de sub şenilele tancurilor. Cele 250 de mii de cătuşe comandate de puciştii unei fabrici şi le-au legat singuri de mîini şi de picioare. Oamenii ultimului imperiu al lumii sînt acum liberi, suplimentul de cătuşe nu s-a mai fabricat din criză de timp.

Din toată avalanşa aceasta extraordinară de evenimente, de la o oră la alta, noi aşteptăm un sunet unic făcut anume pentru noi, în istoria sfîrşitului acestuia de mileniu. Aşteptam să auzim că şi Moldova şi-a declarat independenţa. E rîndul Moldovei acum, hai Moldova, de 50 de ani, limba română şi pămîntul lui Ştefan cel Mare te aşteaptă acasă! Sper, însă din tot sufletul, că peste trei zile (acum cînd scriu e duminică, iar revista va ajunge în mîinile dvs. abia miercuri dimineaţa) aceste cuvinte să devină inactuale pentru că s-ar putea ca Moldova să-şi fi declarat independenţa înainte ca rîndurile acestea să vadă lumina tiparului.

Istoria o la înaintea cuvintelor noastre, înaintea rotativelor ziarelor, înaintea propriilor noastre respiraţii tăiate, inima sfîntă a lui Dumnezeu bate mai repede decît toate inimile noastre la un loc, mileniul se grăbeşte s-a săturat parcă de el însuşi şi de toate ororile lui, vrea să se cureţe mai repede, să renască în alt mileniu curat. Se apropie intrarea în mileniul trei, s-a mai sfîrşit o lume — aceasta este, dragii noştri, sfîrşitul lumii lor, sfîrşitul celor care au în loc de conştiinţă şi suflet mitraliere şi tancuri şi, iată că, începe o lume nouă, lumea noastră, paşnica lume viitoare a copiilor noştri.

Am simţit cu toată puterea fiinţei mele de român că în aceste zile Moldova românilor de peste Prut îşi va declara independenţa, aş fi vrut să ies pe străzi şi să strig încă de pe acum: TRĂIASCĂ MOLDOVA NOASTRĂ LIBERĂ! Să dea, însă, Dumnezeu ca miercuri cînd veţi avea în mîini aceste pagini, Moldova să fie deja independentă. Să fie a noastră! Există un Dumnezeu al românilor şi Dumnezeul nostru e puternic şi lucrează cu toată limpezimea şi măreţia sa pentru noi.

Ştiu că oamenii de conştiinţă şi de curaj ai uluitor ai Moldovei contemporane au amînat proclamarea independenţei pînă acum din înţelepciune, pentru a nu fi acuzaţi, ca altădată în istorie, că „am profitat de slăbiciunea imperiului", ci pentru a face toate demersurile pe cale legală, cinstită, pentru că poporul român a fost paşnic şi cinstit chiar şi atunci cînd şi-a cerut dreptul său firesc. În clipa aceasta însă cînd unul din popoarele slave îşi declară independenţa faţă de propriile sale neamuri, cu atît mai mult trebuie s-o facă Moldova pentru că toate neamurile sale sînt peste Prut, nu spre Moscova sau Siberia.

Dumnezeule, dar tristeţea fără margini în aceste clipe a românilor din Bucovina de nord, din Maramureşul de peste Tisa, din sudul Basarabiei şi din toate teritoriile noastre furate! Ţine, Doamne, flacăra speranţei treză şi în sufletele lor!.

Independenţa Moldovei va avea o influenţă uriaşă asupra României. E o independenţă cîştigată cu eroism, fără fireasca mînă întinsă a puterii române actuale şi tocmai de aceea Moldova va putea face ce va voi cu ea. „Tratatul de amiciţie şi bună vecinătate cu Uniunea Sovietică" nu va mai putea fi ratificat de Parlamentul român, din simplul motiv că acea Uniune Sovietică a lui Ion Iliescu nu mai există. Şi nici acel Ion Iliescu!

S-ar putea, în schimb, ca Mircea Snegur să fie primul preşedinte al României întregi iar de rădicalul Mircea Druc să fie nevoie urgentă în noul Guvern de la Bucureşti. Curajul lor e o lecţie vie, durabilă, pentru puterea din capitala României care va trebui şi ea restructurată rapid. Dar, deocamdată să nu anticipăm.

Să ne bucurăm pentru Moldova! Pentru românii din Moldova. Aşa cum va veni foarte repede vremea cînd ne vo[illegible] bucura pentru românii d[illegible] Maramureşul de peste Tisa, pentru românii din nordul Bucovinei, din sudul Basarabiei şi din toate teritoriile noastre furate.

Trăiască Moldova independentă veşnică cinste curajului ei, în cele mai grele momente[illegible] rice, de a crede pînă la cap[illegible] România întreagă şi în Dumnezeul ocrotitor al întregului popor român!

LA REDACŢIA NOASTRĂ A AVUT LOC A TREIA DEMONSTRAŢIE DE BIOENERGOTERAPIE:

TRATAMENTUL CATARACTEI

● AMELIORĂRI ÎN PROPORŢIE DE 80 LA SUTĂ. DAR PENTRU CÎT TIMP? ●

Ce sînt şi de unde sosesc emisiunile de bioenergie? La o asemenea întrebare nu poate răspunde nici inginerul Constantin Cojocaru, autorul soluţiilor de tratament prin „cojoterapie". Ipoteze şi speculaţii există cu duiumul, ele roiesc de veacuri în jurul fenomenelor de parapsihologie, dar ştiinţele exacte nu pot oferi deocamdată nici un răspuns.

Ce este hipnoza, teledetecţia, biocomunicaţia? Cîte forme de energie cunoaştem şi cîte există în realitate? Cum izbuteşte părintele Mihai Neamţu din Prilogul Oaşului să vadă în interiorul corpului omenesc, din ce surse de energie sînt alimentate puterile vindecătorilor deveniţi celebri în lumea întreagă?

Studiind vreme de decenii aceste fenomene nemăsurabile, inginerul Constantin Cojocaru a avut ideea originală de a capta biocîmpul din jurul organismului uman cu ajutorul unor aparate de construcţie specială. Aşa cum precizam şi în precedenta relatare, „umplerea" organismului cu energie cosmică se face fără folosirea unor surse de energie clasică. În tratamentele sale, inginerul Cojocaru nu foloseşte nici curentul electric, nici medicaţia, nici farmacia naturii, nici hipertermia, masajele sau alte proceduri din terapia obişnuită sau din medicina populară. El se face doar mijlocitorul transferului de energie ce are loc între organism şi izvorul cosmic.

Primele experimente au avut loc în cadrul Spitalului Militar Central, unde inventatorul a lucrat vreme de decenii. Au fost ani grei, cercetările s-au izbit de piedici insurmontabile, invidia, suspiciunea, ameninţările s-au coalizat într-o acţiune constantă, demolatoare. N-au fost străini de aceste manevre perfide nici unii din foştii reprezentanţi ai Ministerului Sănătăţii, pregătiţi să amendeze pe loc orice soluţie.

CE SPUN PACIENŢII

Victoria Radovici, Ploieşti, 62 ani:
Am o cataractă la ochiul sting. Spre marea mea surprindere şi bucurie, acum, după o singură şedinţă, ceaţa mi-a dispărut şi văd mai bine.

Gheorghe Ciucă, com. Plesşti, Suceava:
Cu ambii ochi nu vedeam, pînă am venit aici la tratament, decît la o distanţă de un metru. Acum, dreptul s-a limpezit şi văd binişor pînă la distanţa de trei metri. Dar la stîngul nu simt nici o ameliorare.

Ileana Marin, Bucureşti, 55 ani:
Înainte de tratament, cu ochiul sting vedeam la un metru, iar cu celălalt la o jumătate de metru. Acum am mai multă lumină în ochi. Cu dreptul văd la cinci metri, iar cu stîngul la un metru şi jumătate.

Maria Velicu, Bucureşti, 70 ani:
În timpul şedinţei mi s-au umflat degetele. Privirea s-a limpezit nitel, dar foarte puţin. În schimb, s-a întîmplat un alt fenomen: mi-a revenit simţul gustului şi mirosului pe care le pierdusem în bună măsură în ultimii ani. Probabil că organismul a avut, în primul rînd, acolo nevoie de energie vitală.

Nicolae Ispas, Bucureşti:
Nu i-am spus domnului inginer că am cataractă mai veche de un an. De fapt o am de trei ani. Nu s-a întîmplat mare lucru, totuşi, ochiul sting, lipsit cu totul de vedere, s-a limpezit. Disting cu el lucrurile din jur.

Maria Velniţă:
Cataracta mi-a prins ochiul sting. După tratamentul cu bioenergie, mi-am privit ceasul, de mînă pe care nu-l distingeam pînă atunci. Surpriză! Văd ceasul şi văd limbile cadranelor.

Maria Borzea: Ploieşti:
Acuitatea vizuală a ochiului drept, unde am o cataractă, a sporit de la 0,20 m la distanţa de un metru jumătate.

Gheorghe Radovici, Bucureşti:
Ochiul drept mi-e acoperit de o cataractă severă. Tratamentul domnului Cojocaru a mai împrăştiat din ceaţă. Disting contururile lucrurilor.

Ştefan Ionescu, Turnu Severin:
O surpriză plăcută. Să vedem cît va dura. Spun acest lucru deoarece, pînă să mă prezint la demonstraţie, cu ochiul sting nu vedeam decît pînă la distanţa de 0,5 m. Acum văd bine pînă la trei metri.

Ileana Marin — Bucureşti:
Am cataractă şi leziuni la ochiul sting. Am făcut două şedinţe cu domnul Cojocaru şi constat că văd acum rîndurile cu litere mai mari. Literele mici nu le disting încă, dar mai am de făcut două şedinţe.

Pacientă — 67 ani:
Numele meu nu are nici o importanţă. Important este că am o cataractă periferică şi rinoconjunctivită. Mai afectat este ochiul drept. Vreau să scap de această cataractă, să nu ajung la operaţie. Mi s-a dat un tratament cu noul medicament scos de Institutul „Cantacuzino", dar nu l-am suportat. Cum am pus primele picături, am avut nişte usturimi cumplite şi pleoapa a rămas fixă, n-am mai putut închide ochii. A fost groaznic, pentru că nu am putut dormi multă vreme. Am întrerupt acel tratament. Acum am venit la şedinţele domnului Cojocaru şi, după două reprize, nu mai simt nisipul acela din ochiul drept, care mă jena foarte tare. Constat că pot să citesc fără ochelari, dar numai caracterele mari de literă. Pe cele mici nu le disting încă, sau foarte vag. Am aflat că tratamentul domnului Cojocaru duce la topirea cataractei şi îmi doresc foarte mult să se întîmple aşa, să nu mă operez. Deocamdată, simt că mi-e mai bine pentru că fixez fără dioptrii. Am 67 de ani, dar vreau să citesc în continuare.

Maria Velicu — Bucureşti:
Am făcut trei şedinţe pînă acum, dar nu constat nici o ameliorare. Ceilalţi pacienţi spun că au simţit şi o căldură la ochi, iar acum le e mai bine. Eu n-am simţit absolut nimic, nici în timpul tratamentului, nici după tratament. Poate la a patra şedinţă să se întîmple ceva.

Eduard Lanci — Bucureşti:
După trei şedinţe se simte o oarecare ameliorare, în sensul că s-a mai diminuat ceaţa, dar e încă drum lung pînă să scap definitiv.

Manole Bucur — Titu:
Am 74 de ani şi un început de cataractă, mai pronunţată la ochiul sting. Am făcut două şedinţe şi observ că vizibilitatea a crescut. Văd mai limpede, mai clar. Mă simt mai bine! Să dea Dumnezeu ca după a treia şedinţă să fie şi mai bine. În timpul tratamentului n-am simţit nimic, dar simt urmările. Nu pot decît să-i mulţumesc domnului Cojocaru.

ÎN LOC DE CONCLUZII

Am fost întrebaţi, pe bună dreptate, ce perspective rezervă viitorul cojoterapiei. Din păcate, nu dispunem de informaţii care să vestească, din partea forurilor medicale, un cît de mic interes pentru descoperirea şi practica terapeutică a inginerului Cojocaru. De fapt, nici nu ne aşteptam.

În ţările dezvoltate, lucru ştiut, orice scînteiere a minţii (ne referim la domeniul ştiinţelor) este analizată şi catalogată. Patronatul occidental cunoaşte foarte exact valoarea ideilor originale şi sursele de venit posibile prin manipularea inteligenţei tehnice. De aceea, pretutindeni în lume fiinţează organisme specializate în depistarea şi fructificarea propunerilor de invenţie, a unor noi metode terapeutice. Se investesc sume considerabile chiar pentru cele mai năstruşnice proiecte sau ipoteze. Conform principiului: din o sută de lucrări, o singură izbîndă justifică întregul efort şi toată investiţia bănească.

În contrast izbitor cu aceste instituţii vii, suple, mobile, societatea socialistă bolşevică a creat organisme rigide, cotropite de birocraţie şi mai ales populate de funcţionari apatici, prudenţi, porniţi ab initio să respingă orice propunere neortodoxă. La asemenea porţi ferecate au bătut, pe parcursul ultimelor decenii, sute de inventatori lipsiţi de proptele, striviţi de anonimat, ignoraţi de şefi ignoranţi şi obtuzi. Dar din păcate multe nu s-au schimbat de atunci. Ba situaţia chiar s-a înrăutăţit. Cercetarea ştiinţifică a căzut într-un con de umbră investiţiile din partea statului s-au diminuat simţitor, iar cele ale persoanelor particulare n-au apărut încă. Poate mult aşteptata Lege a privatizării va avea darul de a frăgezi mintile şi de a reîntoarce atenţia spre inventica naţională. Am mai moştenit apoi o boală grea, endemică, ce nu dă semne de vindecare: invidia medicorum. Ea există pretutindeni în lume, dar nu în formele exacerbate pe care le-a generat societatea bolşevică. Fiindcă în vreme ce, pe piaţa liberă, concurenţa operează separarea drastică a valorii de nonvaloare, în societatea cu medici plătiţi de stat, omul de meserie, la fel ca dilletantul se înfruptă în egală măsură din suferinţele bolnavilor, tripîndu-şi cîştigurile prin ciubucul instituit ca regulă de fier. Nu e obligatoriu să fii terapeut cu vocaţie. E de ajuns să scrii reţete şi foi de trimitere ca pilcul cu bani să-ţi vină automat. (Această practică ruşinoasă n-a fost adoptată de lumea medicală din Cehoslovacia sau R.D.G, nici cînd aceste ţări se aflau sub dictatură comunistă). În aceste ape liniştite, netulburate de vîrtejurile concurenţei, orice vindecător neetatizat devine un inamic primejdios.

Dată fiind situaţia, e greu de crezut că inginerul Constantin Cojocaru se va bucura de sprijinul colegilor de breaslă. Toată povara promovării cojoterapiei va rămîne pe umerii săi. Aceasta presupune continuarea cercetărilor de unul singur (sau cu eventuali colaboratori) şi prezentarea rezultatelor la sesiuni ştiinţifice internaţionale. N-ar fi pentru întîia oară cînd o invenţie este acceptată în România numai după un lung ocol prin străinătate.

Într-o primă etapă — ne-a înştiinţat interlocutorul nostru — va lua fiinţă, în apropiere de Piatra Neamţ, un **Centru experimental pentru energii neconvenţionale**, unde cei interesaţi vor beneficia de tratamente de durată.

Majoritatea celor prezenţi au constatat, emoţionaţi şi fericiţi, îmbunătăţirea acuităţii vizuale. Şi, evident, nimeni nu a avut chef să o facă pe sănătosul sau să declare altceva decît îi spune lumina ochilor. Cît timp va dura ameliorarea, rămîne şi asta de văzut. Vo m mai reveni. Viitoarele tratamente vor fi şi ele anunţate din vreme.

Pagină realizată de
LIANA TATOS
LIVIU TIMBUS

Fotografii de GIG MOTOIANU

Şomerii întreabă, Ministerul Muncii şi Protecţiei Sociale răspunde

Răspunsurile ne-au fost oferite, şi de această dată, de către domnul Mircea Boldescu, inspector principal în Departamentul de forţă de muncă şi şomaj al Ministerului Muncii şi Protecţiei Sociale. Ca şi în nr. 32 al revistei, dat fiind numărul mare al scrisorilor cuprinzînd întrebări pe marginea Legii privind protecţia socială a şomerilor şi reintegrarea lor profesională, am grupat pe cele atacînd aceeaşi problemă.

1. Care este modalitatea de stabilire a ultimului salariu tarifar indexat, pentru o persoană care a întrerupt activitatea cu 2—3 ani în urmă şi are dreptul să primească ajutor de şomaj?

— În acest caz, se va lua în considerare ultimul salariu tarifar avut, înscris în carnetul de muncă, la care se va adăuga indexarea aprobată în momentul respectiv, cu respectarea art. 3 din Legea 1/1991.

2. Perioadele lucrate ca sezonieri, zilieri la IAS-uri, Asociaţii economice intercooperatiste şi alte unităţi particulare se consideră vechime în muncă pentru a beneficia de ajutor de şomaj în limita celor 6 luni din 12?

— Persoanele care au lucrat ca zilieri la unităţile agricole au fost încadrate cu contract de muncă pe durată determinată. În acest caz, perioada respectivă este considerată vechime în muncă, cu îndeplinirea prevederilor art. 9 din Legea 3/1977.

3. În cazul în care un şomer îşi găseşte singur un loc de muncă la o distanţă mai mare de 50 km sau în alt judeţ, acesta poate beneficia legal de respectivul loc de muncă?

— Da, locul de muncă solicitat îi va fi repartizat.

4. Care este situaţia persoanelor care au probleme medicale dar au lucrat sau au urmat diferite forme de pregătire (invalizi, şcoli speciale pentru handicapaţi) şi se încadrează în prevederile art. 2 din Legea nr. 1/1991?

— Aceste persoane beneficiază, conform legii, de ajutorul de şomaj.

5. Cum se poate rezolva situaţia absolvenţilor cursurilor de calificare organizate în baza Legii nr. 1/1991, care nu se mai pot încadra, ca urmare a faptului că unitatea respectivă nu mai are posibilităţi de încadrare?

— Aceştia vor beneficia de prevederile articolului 9, alineatul 3, conform cărora li se oferă un loc de muncă. Persoanele respective nu sînt obligate la restituirea ajutorului de şomaj primit pe durata desfăşurării cursurilor, cu aprobarea Ministerului Muncii şi Protecţiei Sociale.

6. Cum se procedează în situaţia în care şomerul beneficiind de ajutor de şomaj începe să obţină venituri dintr-o activitate autorizată, care, însă, se situează, în medie, pe perioada rămasă, sub jumătate din venitul minim pe economie?

— În cazul în care aceste venituri se situează sub nivelul arătat, persoanele respective nu intră sub incidenţa prevederilor articolului 5 (1) lit. b şi, în consecinţă, pot beneficia în continuare de acordarea ajutorului de şomaj.

7. Absolvenţii de şcoală profesională trebuie să aştepte 60 de zile pentru a solicita înregistrarea la oficiul forţelor de muncă, sau se pot adresa oficiului de care aparţin înainte de consumarea acestui interval?

— În cazul în care un absolvent solicită înscrierea la oficiul forţei de muncă fără a aştepta trecerea celor 60 de zile prevăzute de art. 2 lit. a, este luat în evidenţă şi se încearcă oferirea unui loc de muncă corespunzător. Dacă aceasta nu e posibil, dreptul de plată a ajutorului de şomaj se deschide conform art. 6 (3) lit. a, după încă 30 de zile de la expirarea primelor 60 de zile.

POŞTA REDACŢIEI

IOAN DUBEŞTEAN — Deva, Cartier Gojdu, bl. F1, sc. B, ap. 4 : Nu reies prea clar, din scrisoarea dvs., motivele persecuţiei la care aţi fost supus un timp atît de îndelungat. Trimitem scrisoarea Ministerului de Finanţe care, nădăjduim, va găsi calea potrivită, dacă lucrurile se verifică, să-l potolească pe ultimul dv. prigonitor.

PAUL ARDELEAN — Oradea, B-dul 6 Martie, bl. AN, sc. C, et. 3, ap. 20 : Ne cerem scuze că răspundem cu întîrziere, dar nu am reuşit să dăm de urma dlui Mudava pînă în prezent. Investigaţiile continuă. În cazul dv. (ne-am interesat) ar putea da rezultate şi tratamentul dlui Iulian Urziceanu pe care-l puteţi contacta la „Hanul doctorului" din Craiova.

OLTEA EDU — Iaşi, str. Vasile Lupu, nr. 106 B, bl. G 5, et. 7, ap. 2 : Am expediat răspunsul prin poştă. Pentru a fi siguri, însă, că intraţi în posesia lui, îl reluăm şi în paginile revistei : Virginia Faur, Lugoj, Splaiul „1 Decembrie 1918", bl. 33, ap. 3, telefon 963/8 0152 8 01 32 sau Timişoara, str. Boemiei, nr. 15, telefon 961/2 88 55.

Asociaţia Obştească de Binefacere Fundaţia „Drepturile Omului" — Lipsa de spaţiu a fost unul din motivele nepublicării scrisorii dvs. Al doilea motiv şi poate cel mai întemeiat a fost includerea unui caz separat în contextul sprijinirii unor revendicări de mare importanţă pentru ţară, fără a avea legătură cu ele. Domnule Dima, poate ne scrieţi în numele dumneavoastră care vă este necazul, iar noi vom încerca să vă ajutăm.

CONSTANTIN V. TRUŞCĂ — Bucureşti, Sos. Viilor, nr. 92, bl. 4 A, sector 5 : Nu ştim dacă necazurile dvs. cu vecinii vor înceta dacă apelaţi la soluţia propusă de Primăria sectorului 5 căreia ne-am adresat. Oricum, noi v-o comunicăm : „S-a indicat petentului să se adreseze cu plîngere la Comisia de judecată de pe lîngă Primăria sector 5, singura competentă să rezolve probleme de acest fel.

ELENA GRECESCU

O stradă care duce pretutindeni

Stimată redacţie

Mă numesc Luncaşu Cristian şi mă adresez dumneavoastră pentru a mă ajuta să ies din situaţia extrem de gravă în care mă aflu.

Sînt elev al Liceului Real de Creativitate Tehnico-Ştiinţifică şi Inventică, clasa matematică-fizică din Ploieşti. Locuiesc în comuna Ştefan cel Mare, judeţul Călăraşi, la aproape 200 km de Ploieşti. Am dat examen la acest liceu deoarece în ziarul „Tineretul Liber" apăruse în luna iunie a anului 1990 un articol în care se spunea că liceul dispune de o bază materială foarte bună şi de profesori foarte buni. După ce am absolvit clasa a IX-a în acest liceu am aflat că taxa de şcolarizare a crescut de la 1200 de lei pe lună la 2800 de lei lună şi ca liceul nu va mai dispune de internat în anul şcolar 1991-1992. Aceste motive, inclusiv distanţa prea mare între localitatea de domiciliu şi oraşul Ploieşti, m-au făcut să renunţ a învăţa la liceul din Ploieşti şi să depun o cerere de transfer la Liceul Teoretic din oraşul Feteşti. Oraşul Feteşti este situat la 14 km de comuna Ştefan cel Mare. Domnul director al Liceului Teoretic din Feteşti este de acord cu transferul meu, dar Inspectoratul Judeţean Ialomiţa nu aprobă acest transfer din motivul că învăţ la un liceu particular. Vă rog disperat să mă ajutaţi să obţin transferul, fiind în joc viitorul meu. Precizez că sînt născut pe 19 decembrie 1975 şi că din clasa I pînă în clasa a VIII-a am luat premiul I cu medii peste 9, iar în clasa a IX-a am fost al 9-lea cu media 8,29. Vă mulţumesc foarte, foarte mult!

Luncaşu Cristian

Pentru picătura mea de vedere

DOMNULE REDACTOR ŞEF, **Vă rugăm, dacă puteţi, să transmiteţi prin revista „Flacăra" mesajul copilului nostru.**

„Numele meu este Valeriu. Am 9 ani. Prietenii şi colegii zic de mine că aş fi un băiat deştept şi foarte talentat la desen şi la pictură. Deşi sînt primul în clasă, la Şcoala Generală nr. 7 Braşov, şi-mi place mult de tot să desenez şi să proiectez, în special avioane, eu mă consider, totuşi, un copil absolut normal („intelectual şi fizic", cum spune mama). Poate mă deosebesc de ceilalţi copii pentru că am o mare dorinţă, ca-n poveşti : „FIŞA MEDICALĂ de la Spitalul de copii Braşov şi Spitalul Central Oftalmologic Bucureşti, pe numele **Bursumac Valeriu** (adică eu) să nu mai existe şi, odată cu dispariţia lor, să nu mai fie nici boala mea foarte gravă (UVEITA se numeşte), pentru că eu, de fapt, cu ochiul drept NU VAD DELOC, iar cu cel sting numai **o picătură de vedere** am. Aşa, printr-o minune din poveste ce m-ar vindeca, aş uita de sutele de injecţii făcute în ochi încă de la 3 ani şi jumătate. Au fost fără rezultat, dar atunci vedeam cu amîndoi ochii. Am uitat însă cum este să vezi cu amîndoi ochii. Oare Dumnezeu mă va ajuta să mai văd din nou?

Dacă s-ar întîmpla minunea să mă vindec, promit să uit de perfuzii, tubaje, sute de analize, antibiotice doze maxime, toate fără rost, pentru că eu nu am fost bolnav niciodată, în afară de această boală grea de ochi. Dacă dorinţa s-ar împlini, tata îmi va cumpăra bicicleta visată şi voi juca fotbal cu băieţii. La şcoală nu mă va mai duce şi aduce mama de mînă şi nu va mai fi nevoie ca doamna învăţătoare şi colegii să-mi dicteze de la tablă, cu toate că stau în prima bancă.

Mama a crezut anul trecut, în iulie 1990, cînd am obţinut prin Crucea Roşie aprobarea de plecare în Franţa, pentru o operaţie cu mari şanse, că minunea este pe aproape şi se va împlini. Dar tot de un an de zile-mi se spune că nu există bani pentru plecarea în străinătate. Acum 5 ani, doctorii au spus părinţilor mei că eu voi orbi în două luni, dar Dumnezeu mi-a lăsat această picătură de vedere, iar cu ea stau departe de Azilul de orbi. Cred că tot Dumnezeu, pentru **picătura mea de vedere, o** să transmită acest mesaj oamenilor buni din lume, şi cu foarte puţin de la fiecare, eu voi ajunge să-mi recapăt vederea.

Vă mulţumesc tuturor,
VALERIU

P. S. Pentru că ştiu şi pentru că această picătură de vedere încă mă ajută să desenez, puteţi, la telefonul 921/23059 şi la adresa noastră BURSUMAC MARIAN, str. Apollo 5, scara C, ap. 15 Braşov, cod 2200 să cereţi un desen făcut de mine.

Spre soluţionare definitivă

Către
Redacţia revistei „Flacăra"

În referire la scrisoarea nr. 252/1991, vă comunicăm următoarele :

În urma cutremurului din 4 martie 1977, pe lîngă fostul Inspectorat General al Miliţiei, s-a organizat şi a funcţionat, pînă la data de 13 mai 1977, Comisia pentru restituirea bunurilor şi valorilor recuperate din imobilele prăbuşite, compusă din reprezentanţi ai miliţiei, procuraturii şi justiţiei, care a avut ca principal obiect de activitate verificarea temeiniciei cererilor formulate de sinistraţi ori moştenitorii acestora, cu privire la revendicarea obiectelor şi sumelor de bani recuperate din dărîmături.

Printre persoanele sinistrate, care s-au adresat în termen comisiei, s-a numărat şi Brumă Rodica Iulia din Bucureşti, bd. Unirii nr. 16, bl. 6, sc. 1, et. 2, ap. 8, sectorul 4, care a solicitat restituirea sumei de 10 230 lei, a două verighete din aur şi unei lucrări dentare ce au aparţinut părinţilor săi, decedaţi sub dărîmăturile blocului din bd. Hristo Botev, nr. 10.

Deşi, în mai multe rînduri comisia a prezentat referate favorabile restituirii celor solicitate de Brumă Rodica Iulia, petenta nu a primit nici pînă în prezent cei 10 230 lei, verighetele şi lucrarea dentară.

Întrucît suma de bani a fost depusă la C.E.C. şi apoi virată în bugetul statului, iar obiectele din aur predate Băncii Naţionale, pentru soluţionarea favorabilă a cererii celei în cauză, organele noastre s-au adresat instituţiilor sus-menţionate pentru a verifica în arhivele ce le deţin documentele de depunere a valorilor respective şi restituirea lor petentei.

Această operaţiune se află în curs de derulare, fiind îngreunată de volumul de documente ce trebuie consultate la Banca Naţională şi Sucursala C.E.C. a municipiului Bucureşti.

S-a comunicat petentei rezultatul verificărilor, precum şi faptul că organele noastre vor urmări în continuare soluţionarea definitivă a problemei.

Pagină realizată de
ELENA GRECESCU

CURIER JURIDIC

GHEORGHE COMSOIU, Sâmbăta de Sus, jud. Braşov : Scrisoarea dv. e o înşiruire de fapte. Nu ne-aţi scris ce doriţi. Aşteptăm să reveniţi, precizîndu-vă succint obiectul cererii dv.

MARILENA ITCU, Bucureşti : Potrivit Convenţiei încheiate le New York, la 20 iunie 1956, la care a aderat şi România prin Legea nr. 26/6 martie 1991, dosarul dv., cuprinzînd toate actele judiciare necesare, se trimite la instituţia intermediară desemnată de statul german, care acţionează în numele dv. (creditor), luînd toate măsurile pentru asigurarea obţinerii pensiei de întreţinere din străinătate.

RODICA ADAMOVICI, Suceava : Ne pare rău pentru ceea ce vi s-a întîmplat. Vă sfătuim să formulaţi o reclamaţie la organele de poştă, iar dacă nu sînteţi satisfăcută, solicitaţi, prin judecătorie, despăgubirile cuvenite.

ADRIAN GEORGESCU, Bucureşti : Potrivit Hotărîrii Guvernului nr. 176/7 martie 1991, accesul la licitaţii valutare se extinde, prin intermediul băncilor autorizate, asupra tuturor categoriilor de persoane juridice autorizate legal să funcţioneze în România, precum şi al persoanelor fizice rezidente şi nerezidente în România.

CONSTANTIN NICOARĂ, Rădăuţi, jud. Suceava :
a) Conform art. 3, alin. 2 al Legii nr. 18/1991 privind fondul funciar, de reconstituirea dreptului de proprietate beneficiază moştenitorii membrului cooperator, în cazul dv. nepoţii decedatei, care a adus pămînt în cooperativă.

b) Dv., ca moştenitor testamentar, nu puteţi primi din pămîntul decedatei, fiindcă la data întocmirii testamentului, pămîntul fiind proprietatea CAP, nu se putea dispune asupra acestuia.

AURELIA AVRAM, Bucureşti : Înţelegem că este vorba de o societate avînd ca obiect prestarea de servicii, pentru care dispoziţiile art. 5, alin. 1, lit. c) al Legii nr. 12/1991, prevăd o scutire de impozit pe profit pentru o perioadă de un an de la data înfiinţării acesteia.

CORNELIU OLTEANU

Un om serios

Fotografie de GIG MOTOIANU

NOTA DE PLATĂ A PUTERII

Cine demolează fîntîna arteziană din Piaţa Universităţii?

Iată că, mai nou, nobilele şi serioasele preocupări ale edililor Bucureştiului pentru aspectul centrului Capitalei noastre, mai precis pentru zona arhiglosatului „kilometru zero", incep să se simtă. Monumentul vizat este fintina arteziană din faţa Institutului de Arhitectură şi de lîngă aripa de nord a Universităţii. Care, după cum se ştie, este o fîntînă cu amintiri. O fîntînă înzestrată cu memorie, mai abitir decît un calculator : care a fost martor-„stană de piatră" la singeroasa furie a represiunii din 21 decembrie, la „războiul cu teroriştii" din zilele care au urmat. Care aminteşte într-un mod apăsat de cele 52—53 de zile ale GOLANIADEI neîntrerupte şi care a fost martora întîmplărilor cruntei mineriade din 14—15 iunie, anul trecut. De care au fost ţoviţi cu capul destul „golani" (ca să vadă „pragul de sus", probabil) şi unde s-au instăpînit hoarde întregi de blînzi mineri păzitori ai „liniştii noastre". Care nu mai este o fîntînă, ci mai mult decît atît : un simbol.

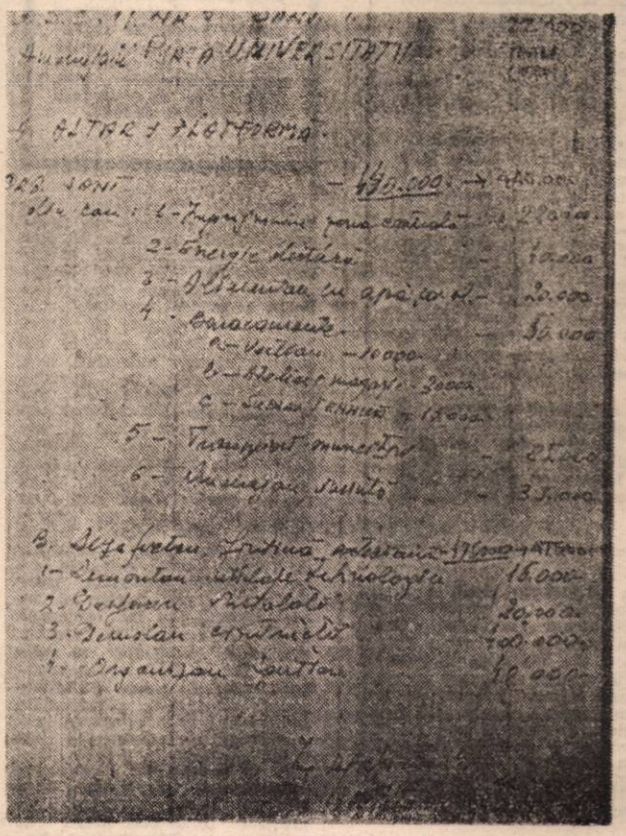

Ce ascunde o idee generoasă

Şi atunci se pune întrebarea : cum le-a venit ideea minunaţilor noştri edili de a dărîma arteziana ? Simplu : pentru asta aveau nevoie de un pretext a cărui sublimitate să fie incontestabilă : o acoperire perfectă. Şi au găsit-o : în locurile respective se vor înălţa „un altar şi o platformă" pentru eroii Revoluţiei. Construcţie a cărei „organizare de şantier" — numai — va costa 440 000 lei, şi care cuprinde mai multe operaţiuni şi cheltuieli destul de costisitoare : 220 000 lei pentru „împrejmuirea zonei centrale", 40 000 lei cheltuieli cu energie electrică, 20 000 lei „baracamente") (atelier + magazie = 30 000 lei). O intreagă mobilizare de forţe, pentru ce ? Nu mai avem nevoie de monumente arhitectonice vechi în Bucureşti ? Reîncepe epoca „demolărilor de aur", magistral prefigurată de „sinistrul" şi „odioasa"? Sau nu se pot construi un altar şi o platformă într-o celebrarea eroilor Revoluţiei, fără ca să se dărîme **altceva ?**

Din contul puterii, în contul „Libertatea"

Din informaţiile pe care le deţin, aceste operaţiuni de şantier sînt incluse în Proiectul privind amenajarea Pieţii Universităţii, care va fi plătit integral, după cît s-a anunţat printr-o hotărîre guvernamentală, din contul „Libertatea". Iată, printr-o stranie lovitură de bumerang ? piruetă subtilă ? (să recunoaştem, totuşi, măiestria cu care este executată), contul LIBERTATEA, strîns de mîinile noastre truditoare, se întoarce asupra noastră, distrugînd un monument care a servit drept loc de reculegere unei întregi opoziţii stradale. La care se string şi astăzi şi citesc ziarele de opoziţie, schimbă păreri, nostalgicii susţinători ai GOLĂNIEI de demult (exact cum visau comuniştii : fără deosebire de sex, religie, grad de cultură) : o agoră a pensionarilor, deopotrivă a studenţilor, elevilor fugiţi de la ore, a copiilor — şi, în general, a visătorilor.

Un milion pe apa sîmbetei

Şi ca să ne convingem că este, parcă, la mijloc, mîna meşterului Strică — tot să înşirăm principalele operaţiuni înscrise în planul de şantier şi costurile lor (după cum se poate vedea clar, şi din fotocopia alăturată) : 1. Demontare utilaje tehnologice = 15 000 lei, 2. Desfacere instalaţii = 20 000 lei, 3. Demolare construcţii = 400 000 lei, 4. Organizare şantier = 40 000 lei. Se vede limpede de aici că operaţia cea mai costisitoare (400 000 de lei) este cea de **demolare a fostelor construcţii !** Întreaga acţiune poartă numele de „dezafectare fîntînă arteziană", şi costă, pe ansamblu, **475 000 de lei.**

Operaţiunile de „amenajări construcţie altar şi platformă", şi „dezafectare fîntînă arteziană" se ridică, însumate, la nu mai puţin de 915 000 de lei. Un total care se apropie vertiginos de un milion de lei, gata să fie pus în contul (generos) al Puterii. Să nu ne iluzionăm, însă.

Lucrarea cu pricina va trebui să fie executată de Şantierul nr. 4, din cadrul G.S.C. 1. Proiectul este semnat şi aprobat de inginerul-şef al Şantierului Nr. 4, d-nul Augustin Tirţa, şi este inclus într-un proiect mai vast, care poartă indicativul „PIAŢA UNIVERSITĂŢII". În altă filă a acestui dosar-proiect, aceleaşi operaţii de care am pomenit mai sus se ridică la mai mulţi decît credeam : un total general de 325 000 de lei. Pe aceeaşi pagină este prevăzută o notă de subsol care ne înştiinţează că : „...urmează ca în anul 1991 să se execute a II-a etapă de construcţie". Bănuim că această operaţiune (de demolare a arteziene) se înscrie în a II-a etapă de „construcţie". Deci, pînă la sfîrşitul anului 1991, va trebui să ne obişnuim cu o altă privelişte în faţa Institutului de Arhitectură.

MIHAIL GĂLĂTANU
Fotografie de SILVIU STAN

„DA" contra „NU"!

Au trecut 19 luni de la ceea ce, îndeobşte, este denumit „Revoluţia română". 19 luni de speranţe, deziluzii şi poticneli, dar mai ales, de prefaceri „originale". Un exemplu elocvent îl reprezintă starea de lucruri existentă la Casa de Cultură a Studenţilor din Cluj unde cei care deveniseră specialişti în a spune mereu „Da" reacţionează „firesc" la formula „Nu".

Dar să relevăm cîteva aspecte din activitatea sus-numitei instituţii.

● Imediat după Revoluţie, cum era la modă, s-a creat şi la C.C.S. un cerc de studiu a istoriei religiilor. Ei, bine ! Cine credeţi că a fost numit mentor al acestui cerc ? Nu, nu aţi ghicit ! Este vorba de d-na **Topan**, fosta coordonatoare a cercului de ateism. Asta da, reprofilare ! ● Cum trebuia găsit un patron şi pentru firma de spectacole şi impresariat artistic AITAS (care organizează spectacole în C.C.S.), cel mai potrivit pentru o astfel de funcţie s-a dovedit a fi dl. **Silviu Corpodean** — fost instructor U.T.C. Orice asemănare între acţiunile culturale ale actualei firme AITAS şi „defunctei" „Cîntări...", prelucrate cu concursul organizaţiilor de bază studenţeşti, par astfel lipsite de orice fundament (hai, nu mă contraziceţi...). ● Om întreprinzător, dl. **Victor Bercea** — onor directorul C.C.S. — a vrut să înfiinţeze o societate comercială mixtă împreună cu nişte parteneri elveţieni (s-ar fi numit „ROMFALA"), deschizînd un restaurant în chiar incinta Casei de cultură studenţeşti (? !). Nu cunoaştem cauzele neducerii la capăt a acestei idei geniale din gîndirea d-lui director. Presupunem însă că numai elveţienii au fost de vină, fiind — după cum bine se cunoaşte —, mai puţin balcanici şi, în general, mai sănătoşi. ● După luni întregi de şicane, redacţia revistei studenţeşti „NU" — una dintre puţinele publicaţii clujene independente de F.S.N. — a fost evacuată clădirea C.C.S., unde îşi [illegible] birourile. Redăm aici conţinutul adresei nr. 39/30.01.1991, semnată de dl. director Bercea şi trimisă pe adresa redacţiei „NU" : **„În baza Hotărîrii Guvernului României nr. 539/16.05.'90, a Ordinului Ministerului Învăţămîntului şi Ştiinţei 6 613/20.11.'90, a Regulamentului de funcţionare a caselor de cultură, studenţeşti, întrucît activitatea desfăşurată de dv., în spaţiile din proprietatea C.C.S. Cluj-Napoca, nu este cuprinsă în sfera noastră de activitate, iar sălile ocupate de dv. sînt necesare pentru activităţile specifice acestei instituţii, vă rugăm ca pînă la data de 1 martie 1991 să eliberaţi spaţiile ocupate. Menţionăm că actualele spaţii ocupate de dv. au fost atribuite de fostul CPUN pe durată determinată, iar contractul de închiriere a expirat la 31 decembrie 1990. Prezenta ţine loc de conciliere prearbitrară".** Frumos, nu ? De menţionat că şi la mijlocul lunii iunie, a.c., respectivele birouri tot goale şi nefolosite erau, deşi redacţia se mutase de mult. Dar, mă rog, dacă dl. director vrea, el poate. Oricum, noi îi aducem pe această cale la cunoştinţă nedumerirea noastră în legătură cu felul în care Societatea „VATRA ROMÂNEASCĂ" — căreia i s-au acordat imediat spaţiile necesare în cadrul C.C.S. şi i s-au montat urgent 3 telefoane şi 2 telexuri (celor de la „NU", nu li s-a instalat nici măcar un fir telefonic !) — ar putea avea o activitate cuprinsă în sfera C.C.S. de activitate... ● Şi, pentru ca lucrurile să fie mai clare, trebuie spus că la un moment dat, în decembrie 1990, pe motiv că nu ar fi legal constituită, pînă şi Federaţia Organizaţiilor Studenţeşti din Cluj-Napoca a fost dată afară din C.C.S. de către dl. director ! Ce ne-ar mai putea mira, în atari condiţii ? ! ● În loc de încheiere, ieşind din sfera universitară, meritã redată părerea autorizată a d-lui **Tălpeanu**, primarul Clujului, cu privire la presa de opoziţie (părere înregistrată de discuţii la care am fost marsubsemnatul, cu prilejul unei tor) : **„Repartiţia pentru acel local a fost anulată şi am aprobat acolo mutarea redacţiei „AGORA", să nu spună opoziţia că au le creăm condiţii ca să ne scuipe şi să ne injure peste tot...".** Fără comentarii.

PAUL VINICIUS

Războiul Săpînţei tot mai are loc

O democraţie bine proptită pe psihologia lui „homo comunistus" şi condimentată cu imperativul categoric al cinteculuI „Săraca inima me" continuă să balcanizeze ponto-finougric. Maramureşul istoric. Blocările de drumuri sînt la ordinea zilei. Sindromul „Săpînţa" devine un panaceu pentru toate relele emanate de cei treizeci de ani de colectivizare.

Hărţile cadastrale nu sînt la zi, ceea ce împiedică mult aplicarea Legii fondului funciar. Păşunile comunale rămîn ale ţăranilor, dar cele alpine tot ale statului (?!). De unde, vrajbă şi ură între sate ! Numai pentru muntele Dancu sînt implicate nu mai puţin de 18 localităţi de pe Valea Izei şi Vişeului, datorită faptului că cetăţenii zonei Poieni-Repedea-Ruscova nu respectă dispoziţiile Prefecturii şi sentinţele judecătoreşti. Astfel că biata mioriţă „cu lînă plăviţă" se vede blocată în drumul spre iarbă.

Între Deseşti şi Mara, altă blocare de drumuri, la mijloc fiind 60 de ha de păşune. Între Botiza şi Poienile Izei idem. Desfiinţarea C.A.P.-urilor de către comisii ad-hoc produce alte necazuri. „Specialiştii" în sapa creionului chimic au avut grijă, din timp, să-şi împartă bunurile satului. La Fereşti, giuleştenii au blocat drumul pentru a fi puşi în libertate un criminal, adică gestionarul Vasile Pop.

Tot datorită faptului că se confundă libertatea cu licenţa ei, se sechestrează persoane. În comuna Repedea au fost puşi la popreală timp de o zi nouă persoane, la postul de poliţie, veniţi să pună în aplicare a sentinţă judecătorească. Peste 400 de persoane din localitatea mai sus amintită, cereau poliţiştilor şi executorului judecătoresc să li se dea act de proprietate, pe loc, asupra unor păşuni, altfel vor fi linşaţi şi le vor da foc. Numai vestea că ţăranii de pe Valea Izei se îndreaptă spre satul ucrainean Repedea şi că-i vor lua pe sus, i-a făcut să renunţe la sechestru şi să-i pună în libertate pe cei reţinuţi ilegal.

În faţa prefecturii din Baia Mare nu este „zi lăsată de Dumnezeu", să nu vezi grupuri de ţărani, din diverse zone ale judeţului, veniţi să ceară dreptate... la împăratul ! Care nu există, ori dacă există nu are putere, iar cînd are putere n-are timp ! ! !

ION BURNAR

Calvarul

Gropile comune

Să te așezi pe scaun într-o încăpere goală, să închizi ochii — e liniște și ești singur — să te gîndești că tatăl tău sau fratele sau copilul pe care îl iubești este chiar acum arestat și încasează primii pumni în stomac, primii bocanci în gură. Să nu te scuturi cînd începe să-i țîșnească sîngele, să-i auzi urletele cînd cineva îi strînge degetele în ușă, îi sdrobește ficatul, rinichii, spinarea. Chiar dacă ți se face frică, să continui să îți imaginezi o zi de pușcărie : celula întunecoasă, te sufoci, miroase a urină, a transpirație, îți este foame, tremuri de oboseală, de slăbiciune, îți este somn, ești bolnav, n-ai stat decît trei ani, mai ai încă unul, încă doi, încă cinci, încă șapte, zi de zi, zi de zi.

Să scrîșnești din dinți și să împingi mai departe închipuirea : copilul tău, fratele, tatăl, prietenii stivuiți într-o ladă fără fund în care se pune o rogojină, primul cadavru e copilul pe care îl iubești, așezat cu fața în jos, în spatele lui sînt urcați tatăl, prietenul, al tău sau al altcuiva, în circa lor te așază pe tine, și tu ești mort, lada este suspendată deasupra unei gropi, rogojina este trasă și cădeți claie peste grămadă, vă aruncă peste alți morți și peste toți toarnă var.

Să te vezi îmbrîncit, legat la ochi cu o pînză neagră, întors cu fața la perete și împușcat în ceafă ; sau luat noaptea de acasă, din închisoare, de oriunde, încărcat alături de alți oameni, coborît din mașină într-o pădure, într-un cîmp pustiu unde trebuie să vă săpați groapa în care o să vă prăvălească după ce vă omoară, sapi și îți este frică de moarte. Și nu ai nici o vină.

Încearcă deci, într-o bună zi, să te închizi în cameră și să vezi toate acestea. Fă un efort și imaginează-ți că tu ai trăit chinurile, bătăile, pușcăriile, morțile care, povestite, abia dacă îți umezesc pentru o clipă privirea, abia dacă înfioară în tine sufletul somnolent. Toate s-au petrecut lîngă tine, trebuie să afli, trebuie să crezi, trebuie să înțelegi. Și trebuie să-ți pese.

Partidul Socialist al Muncii și-a ținut primul congres. Ilie Verdeț a citit programul, sala a votat, în unanimitate. S-a adoptat statutul, s-a ales președintele. Același. Presa a comentat îndelung evenimentul, mai rizînd, mai fulgerînd. Pe lîngă moțiunile aprobate de către delegați, pe lîngă apelurile repetate la clemența fostului activist Ion Iliescu, numit cînd tovarăș, cînd domn și implorat patetic să amnistieze toți membrii CPEx, de o gravitate excepțională au fost discursurile sfruntate. Care au răscolit sutele de mii de morminte ale anonimilor uciși prin tortură, prin înfometare, prin glonț. La Canal, la Pitești, la Jilava, la Gherla, la Aiud, la Sighet, la Satu Mare, la Suceava, la Tîrgu Ocna, la Cavnic, la Baia Sprie, în lungul și în latul țării.

Foști propagandiști, membrii P.C.R. au atras insistent atenția că nu trebuie denigrate valorile umaniste ale socialismului, că trebuie elaborat și dat publicității un studiu pentru reabilitarea Partidului Comunist Român. Constantin Pîrvulescu, de exemplu, în mesajul scris adresat adunării a menționat fireasca emoție cu care rememorează momentele revoluționare, cînd alături de alți tovarăși a înfruntat represiunea reacțiunii, cînd, înainte și după alegerile din 1946, au militat pentru o Românie democratică și suverană...

Cine îl cunoaște pe Monea T. Traian, fost ofițer de cavalerie, arestat în 1950, condamnat la moarte, comutat pedeapsa la 25 de ani, în anul 1964 se afla la Tg. Ocna, rugăm să-l anunțe telefonic pe Monea Valentin la 55 14 53.

Cu rugămintea respectuoasă mă adresez tuturor acelora care au vreo cunoștință despre împrejurările morții tatălui meu, doctor inginer chimist Frangopol Dumitru, mort la Canal, unde s-a aflat în perioada august—octombrie 1952. Data morții 23 octombrie 1952. Telefon 87 04 97.

Constantin Pîrvulescu, Ilie Verdeț, alți vorbitori nu s-au putut împăca cu gîndul că sînt puse la mare îndoială mărețele realizări din anii socialismului. Datorate, după frecventa expresie lingușitoare, țărănimii, muncitorilor și intelectualilor. Primul secretar întrat în istoria județului Iași, Ion Iliescu, nu a fost prezent în sală, dar afirmația sa din 23 decembrie 1989 privind cuplul detronat nu poate fi uitată : „Cei care s-au autointitulat aleși ai poporului, s-au autointitulat comuniști, n-au nimic de-a face nici cu socialismul, nici cu comunismul. Au întinat numai numele partidului comunist, au întinat numai memoria celor care și-au dat viața pentru cauza socialismului în această țară". La fel delegații P.S.M. au aruncat în spatele defuncților Ceaușești și aplicarea teoriei staliniste a ascuțirii luptei de clasă, și eliminarea partidelor, și metodele de presiune în accelerarea colectivizării — considerată de altfel „o idee în esență bună". În esență bun a rămas și comunismul. Strădania vizibilă pe întreg parcursul lucrărilor fiind însă aceea de subliniere a diferențelor dintre vechea și noua ideologie a partidului care crede în socialism. Și dacă a fost consimțită ruptura cu fostul regim, drept cauze s-au admis numai unele exagerări, unele greșeli (condițiile înrăutățite de viață și trai, exportul masiv pentru achitarea datoriilor, realizarea unor obiective industriale necorelate).

Însă nu doar istoria ultimilor 45 de ani a obsedat congresul, ci și „încetarea persecuției, prigoanei împotriva cadrelor P.C.R.", scoși din muncă, ignorați, marginalizați, precum și amnistia celor care erau la putere în decembrie 1989, cînd s-a ordonat foc împotriva străzii grabnic inundată de sînge. Cei pe care astăzi tovarășii din libertate îi căinează drept deținuți politici.

Cine l-a cunoscut pe profesorul Samoilă Alexandru, deținut între anii 1958—1960 la Aiud, decedat la 26 noiembrie 1960, rog luați legătura cu fiul său, Samoilă Gheorghe, la telefonul 59 34 02.

Rog pe oricine știe ceva despre Constantin Cărășel, mort în închisoarea Galați în 1960, să-l anunțe la telefonul 23 94 65 pe fiul său, Cărășel Corneliu.

Coteanu Ștefan, preot, a fost deținut la Gherla și a decedat în aprilie 1959. Cine l-a cunoscut și are bunăvoința de a ne relata împrejurările în care a murit se poate adresa fiicei sale, Dumitrache Cornelia, telefon 44 48 13

Dacă societatea socialistă nu este cea mai bună, alta mai bună nu cunosc, a spus o vorbitoare de Dîmbovița, implorîndu-i pe cei cu memorie să-și amintească, iar pe cei născuți mai apoi să creadă : în anii de entuziasm de după război „Răsună valea" era slagăr, munca pe șantierele patriei mobilizase zeci de mii de studenți, de tineri, care și-au „adus aportul", care au participat la grandioasele împliniri, partidul a luat de la coasă oameni sărmani și le-a oferit înlesnirea de a intra în facultăți, de a învăța carte...

Doamna Tabarcea Jeana domiciliată în București, Calea Vitan 20, bloc 51, et. 4, ap 14, sect. 3, roagă insistent pe oricine poate oferi informații în legătură cu vărul său, Niță Corneliu, student, deținut politic și decedat la Pitești. A fost deținut între septembrie 1949 și 26 februarie 1950, cînd a decedat.

Cu lacrimi în ochi, doi părinți bătrîni și bolnavi doresc să afle împrejurările sinuciderii fiului lor, studentul Negrea Ștefan, anul V Filologie, București, la Penitenciarul Gherla, în luna noiembrie 1958. Cei care pot da relații rugăm a se adresa domnului Negrea Petre, str. Hipodrom, bl. H4, ap. 28, Brăila, Telefon : 946/38400

Încă o dată te rog, închide-te într-o cameră goală, stai pe un scaun și gîndește-te : dacă tu întorci capul cînd istoria albește oasele din gropi comune, dacă refuzi să afli sau să privești mărunțaiele coșmarului care a încleștat oameni la fel de singuri, de neajutorați, de muritori ca și tine, dacă îți astupi urechile cînd încep să urle cei torturați, crezi că toate acestea se destramă ca un vis urît ?

După ce răspunzi hotărăște : vei vota Partidul Socialist al Muncii ?

OLTEA MUTULESCU ■

PRIZONIER LA RUȘI

La cei aproape 70 de ani ai săi, cetățeanul Ignat T. Gheorghe (satul Cernetu, com. Mirzănești, jud. Teleorman) nu pare încă răpus de nenumăratele încercări la care destinul a decis să-l supună.

L-am aflat venind de la baltă într-o zi toridă de august, la fel de toridă ca și aceea cînd acum aproape 47 de ani în urmă fusese făcut prizonier de către sovietici. Printr-o eroare a istoriei ori printr-un amar renghi al sorții, nea Ghiță a încăput pe mîna rușilor chiar pe 23 august 1944. Dacă pînă mai ieri era musai să ne tresalte tuturor inimile, la unison, orbiți de fastul aniversar și de temenelele făcute „Marelui Prieten eliberator de la Răsărit", astăzi avem șansa de a ne consola cu adevărurile nerostite încă.

Rep. : Cum a fost întîlnirea cu Armata Roșie ?

Gh. I. : De bolșevici le era tuturora groază. Cînd auzeau de comuniști, colegilor de arme li se zbîrlea părul în cap ! Și uite-așa, cînd trupele noastre băteau zdravăn în retragere și era o debandadă de nedescris, în zorii zilei de 23 august 1944 am aflat și noi de așa-zisul armistițiu cu rușii, adică de întoarcerea armelor împotriva Germaniei, alături de U.R.S.S. Trebuie că numai noi să fi aflat, rușii nu. Altfel nu se explică de ce la cîteva ore mai încolo, pe lîngă comuna Frumoasa din jud. Neamț, locul unde ne aflam noi, au apărut ca din senin cazacii ruși, care ne-au înconjurat imediat și ne-au dezarmat, făcîndu-ne prizonieri. O asemenea samavolnicie nu era în nici un chip de înțeles !

Rep. : Ce a urmat imediat după capturarea trupelor din care făceați parte ?

Gh. I. : Ne-au spus inițial că ne-ndreptăm spre Focșani, unde există o comisie specială care va analiza situația și ne va elibera. Am fost încolonați, pentru marș și am pornit. Pe drum am întîlnit soldați și ofițeri ai Diviziei de voluntari „Tudor Vladimirescu", aflați și ei în aceeași situație.

Rep. : Așadar, povestea cu eliberarea la Focșani s-a dovedit a fi chiar o poveste. Ce vi s-a întîmplat ulterior ?

Gh. I. : Ne-au amăgit, e drept. La Focșani erau mii de soldați, gradați și ofițeri. Iarăși ne-au încolonat și am început un marș al groazei spre orașul Bălți din Basarabia. Spun „al groazei" fiindcă pe tot parcursul marșului primeam zilnic cîte o bucată de pîine de 300 gr. și nici un strop de apă ! Dacă aveam noroc să mai plouă, beam din urmele de copită ale animalelor, din bălți... Mulți s-au îmbolnăvit grav, fiind abandonați în șanțuri, de-a lungul drumului. Escorta cazacă era de o cruzime feroce : mereu înjurături, bătăi, înjosiri. Mi-amintesc cum într-un sat moldovean o femeie a vrut să ne dea apă să bem. Ce credeți că au făcut nenorociții ? Au împușcat-o !

Cu chiu, cu vai am ajuns în lagărul de la Bălți. Jale mare și-aici : dormeam sub cerul liber, primeam de mîncare mazăre fiartă cu viermi, iar la subsuori ne colcăiau cîte 50—60 de păduchi cît bobul de orez. Au început să moară cu zecile din prizonieri — care de tifos, care de dizenterie...

Rep. : Cît timp ați rămas în lagărul de la Bălți ?

Gh. I. : Pînă spre sfîrșitul lunii octombrie a anului 1944. Apoi am fost îmbarcați în „bou-vagoane" atîți cîți mai rămăsesem, cu direcția tot spre răsărit. Călătoria a fost înfiorătoare. Eram cîte 100 de prizonieri într-un vagon. Așa cum eram, istoviți, bolnavi, flămînzi, terorizați, vă dați seama că mulți dintre noi au dat ortul popii, rînd pe rînd. Am trăit ceva inimaginabil ; aveam ordin să aruncăm cadavrele camarazilor din tren, în timpul mersului ! Cînd am ajuns la destinație, în orașul Marșanchi, la cca. 300 km de Moscova, eram deja niște umbre. Numai în vagonul unde călătorisem eu muriseră 19. Temperatura era cam de minus 25—30 grade Celsius. Nici aici n-am făcut păduchi prea mulți — după 30 de zile iarăși ne-au îmbarcat în tren și după alte 6 zile de călătorie am ajuns în Siberia Centrală, în Novgorod, ținutul Karaganda. De murit, au murit în continuare pe capete.

Rep. : Ați avut, în sfîrșit, posibilitatea să realizați cam ce au de gînd cu dv., prizonierii ?

Gh. I. : Bineînțeles, aveau nevoie de noi ca sclavi, să muncim, ce altceva ?! După 15 zile de carantină, am fost repartizați în schimburi să lucrăm în minele lor de cărbuni. Era un frig de nedescris, între minus 40—45 de grade ! Munceam pe rupte și cînd ieșeam din schimb afară, transpirați, cămășile înghețau instantaneu pe noi. Se murea

acum, colac peste pupăză, și de pneumonie... De mîncare primeam pe zi 500 g. pîine-turtă, supă de pătlăgele verzi, sărată potroacă, pește oceanic la fel de sărat și varză fiartă, de ajunsesem niște schelete mergătoare.

Rep. : Și totuși, cum ați reușit să supraviețuiți ani de zile ?

Gh. I. : Prin voia Domnului. Am avut, poate, și o constituție fizică mai robustă, și sistemul nervos... M-am adaptat mai ușor, fiindcă noi, românii, eram mai deprinși cu greul. Cei mai persecutați și chinuiți erau nemții. Avînd o comportare bună, mi-au dat la un moment dat permis de libertate, adică un act care-mi permitea să circul fără santinelă. Ba chiar am primit permisiunea de-a merge la bazar cu 2—3 prizonieri, să mai cumpărăm cîte ceva de-ale gurii, căci cîștigam și noi cam 45—50 de ruble pe lună. În mina de cărbuni 41 m-am împrietenit cu un rus de bună credință, care la momentul oportun m-a anunțat că vom fi eliberați. Adică după aproape 4 ani de prizonierat !

Rep. : Cînd s-a petrecut „minunea", adică momentul eliberării ?

Gh. I. : Ce să vă spun ?!... În data de 11 august 1948 au venit N.K.V.D.-iștii și au făcut un apel ca la carte. Ne-au dus la baie, ne-au dat bocanci, pantaloni, salopete și cîte o pufoaică. Ne-au îmbarcat în „bou-vagoane" pe care scria „prizonieri de război pentru repatriere". Pînă în lagărul de primire din țară, de la Focșani, am făcut 17 zile și 17 nopți. A fost o călătorie de neuitat : parcă ne născusem a doua oară ! Din 23 august 1944 și pînă în 28 august 1948 trăisem un coșmar de neimaginat, privind moartea în față ceas de ceas. Tinerețea mea s-a spulberat în lagăr, într-aiurea. Cînd m-am încorporat aveam 2[illegible] ani, cînd m-am întors, [illegible] să îmbătrînisem cu cei puțini încă zece !

A consemnat CRISTIAN PAVEL

MIŞA & BORIS S.A.

ediţie specială

DA, MI-A FOST FRICĂ!

Mi-e frică tot timpul de Rusia. E mereu prea aproape. Şi prea mare. Oriunde ai fugi, simţi respiraţia imperiului. Cînd mor de spaimă, şefii de stat se declară „preocupaţi" ori, în cel mai bun caz, „îngrijoraţi". Rusul simplu e om de treabă, pînă cînd începe să se vaite că a pierdut Germania, Africa sau insulele Feroe. Rusul n-a avut niciodată nimic, dar a stat mîndru că are sub călcîi o jumătate de planetă. Mi-e frică de Rusia de cînd m-am născut. Fiindcă tot ce a fost rău în România, a fost de inspiraţie slavă. Cu toate acestea, nu se vorbeşte de antislavism sau antisovietism, aşa cum se vorbeşte de antisemitism. Nu înţeleg de ce vor ruşii să fie imperiu, cînd asta nu le-a adus decît nefericire. Nu înţeleg de ce-i place rusului să fie nefericit. Şi ce nu cred că voi înţelege niciodată, chiar cînd celelalte nelămuriri se vor mai limpezi, e de ce-i fericit stăpînul unui imperiu cînd toţi ai lui sînt săraci.

Moscova a fabricat dintotdeauna guverne în exil pentru ţările pe care vroia să le cucerească. Nu ştiu să mai existe ţări unde, conform unui program alcătuit pe ce-i mai sinistru în fiinţa umană — trădare de ţară, ură faţă de semeni, excitaţia eului pînă peste pragul paranoiei — să fie construite atîtea scenarii belicoase. Rusul crapă de foame şi fabrică arme. Armate întregi de generali, îndoiţi de greutatea tinichelelor spînzurate pe piept nu fac altceva decît să jinduiască la teritorii străine. Tot ce cîştigă ruşii prin războaie, la restul omenirii se cheamă dezastru. Mi-e frică pentru că nu pricep „starea de imperiu".

Puciul de la Moscova m-a înspăimîntat deoarece tot ce aducea el era din străfunduri temut de toată România : arbitrariul puterii militarizate, grobianismul comenzii lătrate, controlul cuvîntului, al gîndului şi al simţirii, umilinţa fără soluţie. Ce femei sînt acelea care nasc făpturi uriaşe, cu călcătură greoaie şi fudulă, ca Iazov ? Ce fermentează în creierul turmei de hipopotami cu pîntecul blindat de ordine şi decoraţii ? Ce fel de om e acela care acceptă minciuna că tot ce exprimă e o chestiune de eroism ?

Cînd vreau să ironizeze pe seama spaimei de Rusia îmi îngheaţă rîsul în vîrful peniţei şi-mi tremură mîna la scris. Frica e un sentiment dobîndit. Nu-i ceva propriu condiţiei umane, ca nevoia de dragoste ori nevoia cunoaşterii. În Europa de est se înregistrează atîtea motive de nelinişte, pentru că Europa de est a trăit în nenumărate rînduri ameninţarea unei dictaturi şi mai crîncene decît cea pe care tocmai o suporta. Aici te aştepţi tot timpul la mai rău. Existenţa mea e o infirmitate de care am fost conştient doar tîrziu. România e o naţiune de infirmi sufleteşte. Frica de viitor s-a numit aici, de cînd mă ştiu, comunismul atotbiruitor. Pentru români, cînd nu e Ialta, e Malta. Atît ne-am deprins cu ocupaţia încît am ajuns să tînjim după o trainică ocupaţie germană ori după cîteva decenii de invazie franţuzească. Acesta e adevărul : aştept să fiu exloatat de englezi, administrat de suedezi, controlat economic de americani. Mă gîndesc, ca la izbăvire, la un veac de imperialism ceh, la un mileniu de dictatură spirituală italiană.

Recunosc, mi-a fost frică !

Recunosc : mi-e încă frică şi o să-mi fie cît timp între noi şi imperiu se va găsi doar un rîu şi nu un ocean.

TUDOR OCTAVIAN ■

RIVALITATEA

Jocul nu e rivalitatea dintre două persoane, ci dintre două sisteme. Primul, bolşevic, reprezentat încă de Gorbaciov, va dispărea. Celălalt, democratic, încarnat de Elţin, va triumfa. Niciodată, într-adevăr, o ură reciprocă între doi conducători nu a atins în istoria unei naţiuni de prim plan astfel de proporţii... În ultimul timp, înverşunarea lui Gorbaciov frizează isteria. Mihail Gorbaciov se poartă cu Boris Nicolaevici ca o amantă înşelată... Toate mijloacele sînt bune pentru a-l compromite. De la dezvăluirile pe care Gorbaciov le-a făcut în faţa Sovietului suprem despre poliţişti care l-au zărit în plină noapte pe Elţin murat din cap pînă-n picioare după o săritură în rîul Moscova — o întîlnire galantă care s-a sfîrşit prost, explică informatori misterioşi — pînă la prezumţia de alcoolism cînd Pravda stigmatizează starea euforică a unui Boris uşor băut în timpul unui sejur în Statele Unite.

Chiar dacă a fost numai un scenariu, a ţinut o planetă cu sufletul la gură.

ŞEVARDNADZE : „Un dictator poate să apară oricînd"

...— Dar Boris Elţin ? Ce loc ocupă în scenariul dv. ?

— Boris Elţin face parte dintre cei care sînt reformatori. Ne susţine mişcarea. E semnificativ.

— Dar cîteodată a luat poziţii extrem de dure, ajungînd chiar să ceară demisia lui Gorbaciov.

— Într-o astfel de siuaţie, trebuie să propui un alt candidat. Dar pe cine ? În orice moment poţi să ceri demisia unui preşedinte, dar cu cine să-l înlocuieşti ? Boris Elţin e un om hotărît şi curajos. Tocmai a semnat un decret foarte important în legătură cu interzicerea partidului comunist în toate locurile de muncă. Gorbaciov ar fi trebuit să ia această măsură cu doi ani înainte.

— Pronosticul dumneavoastră ?

— Lunile care vor veni vor fi foarte grele. Ele vor însemna o cădere economică şi o inflaţie gravă. Condiţiile de viaţă ale populaţiei se vor înrăutăţi, şi va apărea riscul unui cataclism. De aceea, tendinţele agresive şi reacţionare îşi vor face reapariţia în arena politică. Un dictator poate să apară oricînd. E cea mai rea dintre ipoteze. De aceea e necesar ca democraţii şi reformatorii să se unească cu orice preţ.

— Acest dictator care ameninţă ţara va fi un civil sau un militar ?

— Ambele variante sînt posibile. S-ar putea să fie un personaj total necunoscut.

— Cînd amintiţi de ameninţări, ce mesaj doriţi să faceţi cunoscut străinătăţii ?

— Iată ce vreau să spun : stabilitatea Uniunii Sovietice rămîne problema numărul unu, atît pentru Europa cît şi pentru restul planetei. Instabilitatea sa sau instaurarea în U.R.S.S. a unui regim dictatorial sau totalitar ar fi tragic pentru întreaga lume.

— Cu noua ordine mondială în care Estul şi Vestul sînt de acum parteneri, chiar aliaţi, primejdia unui al treilea război mondial este definitiv înlăturată ?

— În aceşti ultimi ani, pericolul real al unui nou conflict mondial a existat cu adevărat. A existat din clipa reunificării Germaniei, din cauza proceselor ce se desfăşoară în Europa de Est. Noua concepţie ne-a permis să îndepărtăm, împreună, pericolul unui conflict. A urmat criza din Golf. Dacă evreii ar fi luat parte la războiul din Golf, pericolul unui război total ar fi fost real. A putut fi prevenit datorită hotărîrilor raţionale luat în cadrul O.N.U. Dar este un al treilea pericol încă, mai mare : acela de a izbucni un război civil. Totul decurge din destabilizarea Uniunii Sovietice.

— Cum se poate ajunge la aşa ceva ?

— Logica e simplă. Dacă ţara e cuprinsă de haos, dacă foamea ne va cuprinde, un dictator va veni şi regimul totalitar se va instala din nou. Şi ce înseamnă un regim totalitar ? Imaginea unui dusman, în interiorul ţării şi pe plan internaţional. Această imagine e uşor de creat. Am reuşit întotdeauna cu uşurinţă s-o creăm. În schimb, dacă ne vom rezolva problemele, vom putea dormi la fel de liniştiţi ca şi voi.

PĂCĂLITORUL

O săptămînă mai tîrziu, Mihail Gorbaciov şi-a prezentat vicepreşedintele : Ghenadi Ianaev, 53 de ani, un comunist pur sînge, un clasic al birocraţiei de culoare stalinistă, ceea ce constituie o întoarcere de necrezut. Cu cincisprezece zile mai înainte preşedintele i-a propus, într-adevăr, acest post lui Şevardnadze. Propunerea era de două ori logică : ministrul său era din punct de vedere politic pe aceeaşi lungime de undă ca şi el şi ca georgian corespundea dorinţei ca vicepreşedintele să nu fie un rus. Cu Ianaev, se petrece totul contrar. E rus şi aderiunea la revoluţia lui Gorbaciov e timidă şi de curînd. Cel mai stalinist dintre conservatori, Ligaciov, scos din Kremlin anul trecut, a făcut deja cunoscut că recunoaşte în Ianaev un adevărat comunist. O ştampilă care îl pune în încurcătură pe omul care

PĂCĂLIT

— dacă Gorbaciov are un accident sau e răsturnat — să ajungă mîine în fruntea U.R.S.S.-ului !

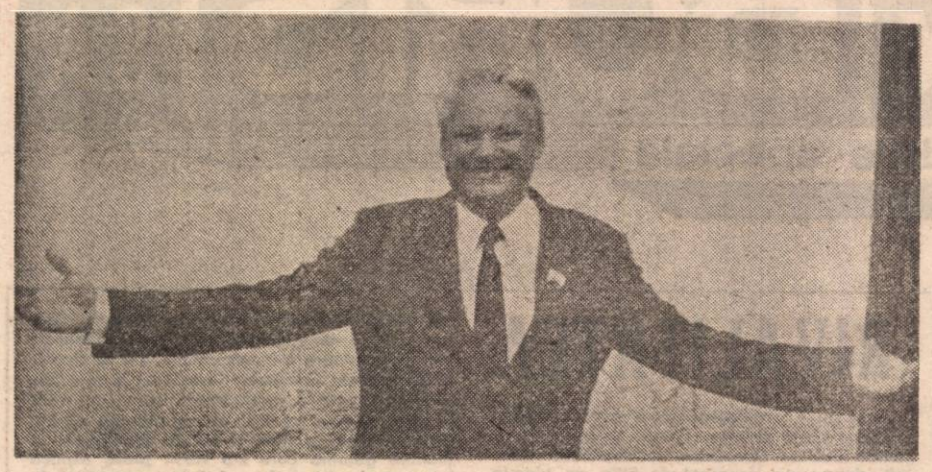

BORIS ELŢÎN:

„Nu vreau să-i fur funcţia lui Gorbaciov“

— Care sînt raporturile dumneavoastră cu Mihail Gorbaciov ?

— Ne-am întîlnit de două ori „en tête à tête şi e un progres în raporturile noastre, cu toate că mai avem probleme de rezolvat. Nu doresc să-l acuz pe preşedinte, dar cînd, după prima noastră întîlnire nu şi-a ţinut promisiunile, asta nu mi-a inspirat încredere. Din această pricină la sfîrşitul celei de-a doua noastră întîlnire ne-am hotărît să încheiem un protocol în legătură cu toate problemele dezbătute.

— În jocul de-a şoarecele şi pisica pe care îl practicaţi cu domnul Gorbaciov, nu se mai înţelege bine care vă e rolul.

— Vă declar sincer, n-am intenţia să-l mănînc ! Nu încerc să-i fur funcţia şi i-am şi spus-o. N-am ambiţia să devin preşedintele Uniunii Sovietice. Nu, nu şi nu ! I-am spus că poate dormi liniştit în această privinţă. Să se ocupe mai mult de afacerile interne ale ţării. I-am mărturisit că dacă vrea să organizeze alegeri directe şi dacă m-ar invita să candidez la postul de preşedinte, as refuza., fiindcă Rusia îmi ajunge. Toate declaraţiile care fac să se creadă că sînt oameni sau forţe obscure care vor să pună mîna pe putere nu se verifică.

— Credeţi că există pericolul unei explozii sociale ?

— Da, cred în asta.

— Şi, care ar fi scînteia care ar putea să provoace explozia ?

— Lipsa de produse alimentare.

— Deseori există impresia că aveţi o grenadă cu care îl ameninţaţi pe Gorbaciov.

— Într-un fel, joc rolul unui kamikadze.

— Vreţi să spuneţi că sînteţi gata să vă sacrificaţi ?

— În această etapă, da. Nu-i o altă posibilitate. Nu e vorba să-l reduci la tăcere pe Gorbaciov, ci să faci să meargă lucrurile mai bine.

— Are dreptate occidentul să se teamă de ceea ce se poate întîmpla în U.R.S.S. ?

— Într-o oarecare măsură, această teamă este justificată...

— Un bărbat a fost arestat în Piaţa Roşie în ziua de 7 noiembrie anul trecut., cînd tocmai se pregătea să tragă asupra lui Gorbaciov. E un atentat care poate fi luat în serios ?

— Nu, nu-i serios. Te poţi întreba chiar dacă nu cumva a fost regizat...

Cu „Doamna de Fier“

„LUNI, MARŢI, MIERCUR

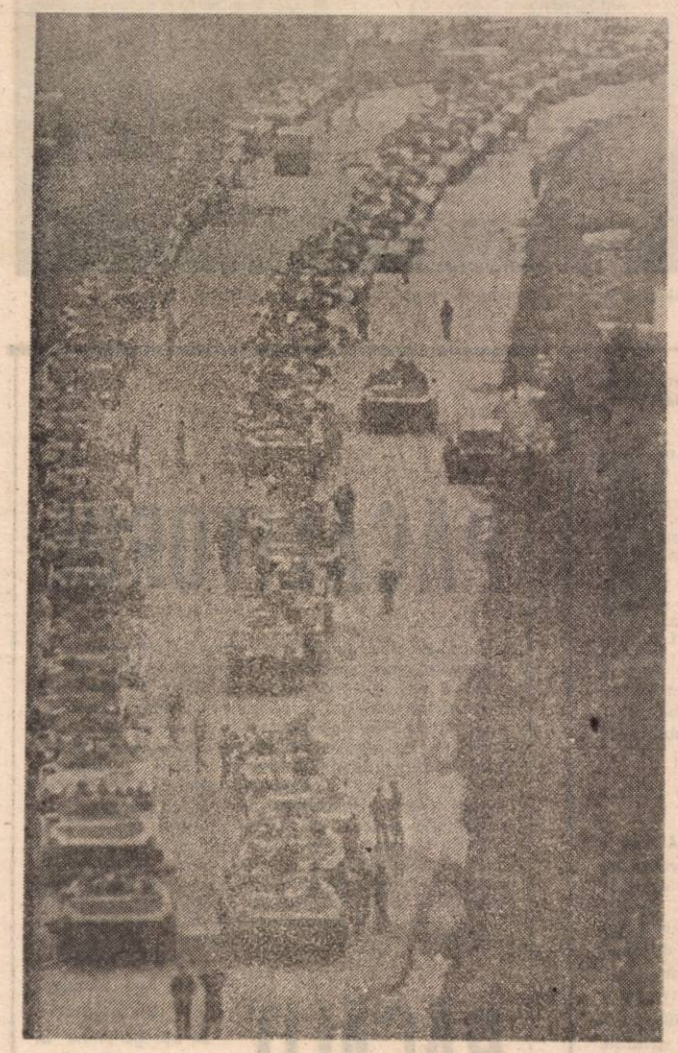

Repetiţia la Praga, premiera la Moscova

Eu nu sînt rus...

Noi venim c-o floare, nu cu tancuri şi tras

Unde-i unul nu-i putere

Ei nu cred în scenarii, ca şi alţii

Cu „Domnii de Oţel"

„ŞI TOTUŞI,

RAISA..."

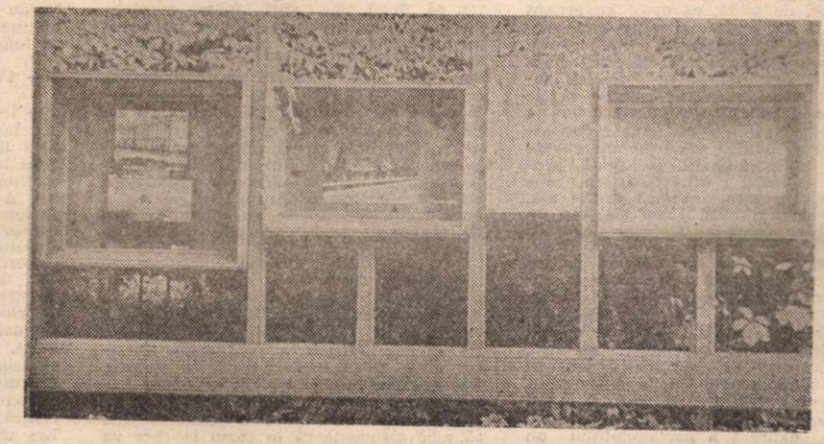

20 august 1991

Ambasada sovietică la Bucureşti

VITRINĂ ÎN CURS DE AMENAJARE

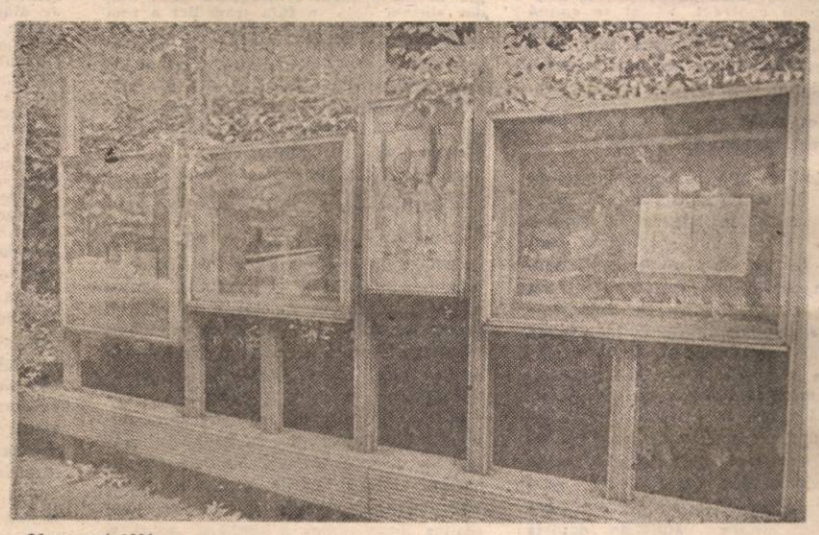

26 august 1991

ELŢÎN, ŢARUL SUPERSTAR

Am răsfoit, împreună cu dv., cîteva pagini din presa străină publicată în ultimii doi-trei ani. Ele dovedesc cu limpezime cîteva lucruri : despre o posibilă tentativă de lovitură de stat în U.R.S.S., despre o încercare de reîntoarcere la structurile dictatoriale ale trecutului şi la înlăturarea lui Gorbaciov prin forţă se ştie, mai de mult. Prin toate mijloacele de informare în masă ale planetei am fost pregătiţi în legătură cu iminenţa evenimentelor dintre 19—21 august a.c. Dar cei care au îndrăznit să pună în aplicare planul lor aberant n-au ţinut seama, în primul rînd, de voinţa popoarelor U.R.S.S. care au apucat să guste din deliciile libertăţii şi nu vor să mai renunţe la ele, oricîte lipsuri ar mai cunoaşte pînă la aşezarea în tiparele unei dezvoltări normale. Ei n-au ţinut seama de uriaşul prestigiu de care se bucură în continuare politica lui Gorbaciov în lume şi de ajutorul care i se acordă în speranţa instaurării unui climat al democraţiei, al respectării drepturilor umane în această parte a Pămîntului. Şi pe lîngă faptul că n-au ţinut cont de o omenire întreagă, au uitat şi de un om : Boris Nicolaevici Elţîn, „ţar superstar" cum l-a numit inspirat cineva şi care, cu un curaj fără seamăn, neţinînd cont de primejdiile la care se expune, s-a ridicat în apărarea rivalului său. El, injuriatul, calomniatul, ostracizatul, a dat o pildă care va rămîne cu siguranţă în istoria umanităţii de ce înseamnă să treci peste orgoliile mărunte, să uiţi ranchiunile şi amărăciunile provocate de un adversar nu întotdeauna loial şi, luptînd pentru salvarea acestuia, să-ţi dai seama că lupţi pentru salvarea valorilor fundamentale ale semînţei noastre : libertate, independenţă, demnitate.

GEORGE ARION

are

Dialog în doi timpi şi mai multe mişcări
cu domnul DUMITRU MAZILU

Timpul 2

„Românii au avut experienţa libertăţii"

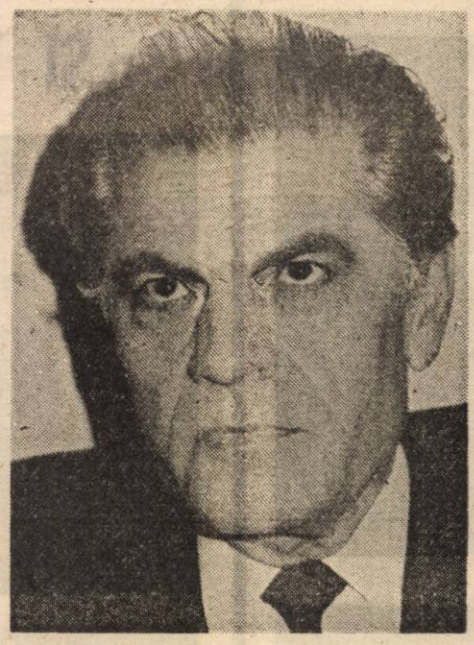

— Ce-i reproşaţi actualei echipe aflate la putere ?

— Echipa aflată la putere în prezent n-a acţionat şi nu acţionează pentru înfăptuirea voinţei populare, dînd alt curs evenimentelor din decembrie. Îi reproşez faptul că nu are un dialog deschis şi sincer cu oamenii ţării şi că promovează formele de guvernare care nu corespund intereselor poporului român. În decembrie '89 poporul român se ridicase împotriva unui sistem opresiv care le făcuse oamenilor viaţa imposibilă. Noi am luptat atunci pentru ca fiecare să trăiască mai bine. Echipa instalată la putere, prin confiscarea revoluţiei, a oferit populaţiei României o viaţă mai grea, mai dură. Am auzit oameni spunînd că era mai bine înainte.

— Cum se explică acest lucru ? Cum s-a ajuns aici ?

— Dacă în perioada totalitarismului comunist viaţa era grea pentru fiecare, şi fenomenele negative erau prezente la fiecare pas, puterea se străduia să ţină în frîu pornirile spre corupţie, spre furt şi spre înşelăciune. Din decembrie încoace trăim un haos, o corupţie generalizată ce porneşte de la vîrfurile puterii şi ajunge pînă la straturile de jos ale societăţii. Prin metoda folosită şi prin practicile pe care le promovează în viaţa economică, politică în structurile morale ale societăţii româneşti, actuala putere a creat o stare de confuzie, astfel încît, prin reformă oamenii înţeleg corupţie, îi văd pe aceşti bisniţari care fură de la stat şi vînd cetăţeanului mărfuri la preţuri inimaginabil de mari .Confuzia, dezordinea, haosul au atins cote nebănuite vreodată în trecutul ţării. Aş spune, şi cred că nu greşesc, că ne aflăm în faţa unui fenomen cu implicaţii mafiote, de sus pînă jos, aşa încît, valorile economice sînt deturnate din fondurile celor mulţi în buzunarele celor puţini, iar potentaţii de ieri devin treptat potentaţii de azi. Concluzia generală este că s-a ajuns la o stare de disperare, aşa cum o spun foarte mulţi dintre oamenii cu care discut, la o nesiguranţă a unei vieţi normale. Omul nu mai ştie dacă mîine îşi va mai putea aproviziona familia, dacă omul se poate aştepta oricînd să fie aruncat pe drumuri fără măcar să aibă posibilitatea să întrevadă o soluţie, o speranţă în viitor. Actuala echipă de putere conduce fără să ţină seama de interesul, voinţa, preocupările, frămîntările şi nevoile reale ale populaţiei româneşti. Măsurile ce le iau n-au nici o valoare chiar dacă sîntem informaţi că mari specialişti ai lumii le aprobă şi le aplaudă.

— Dar acesta nu-i un lucru bun ?

— Sigur că-i bine să consultăm oameni pricepuţi, dar orice măsură trebuie să fie luată cu aprobarea poporului şi să servească îmbunătăţirii deciziei luate, nu să fie cerută din străinătate. Deci, reproşez actualei conduceri înţelegerea greşită a libertăţii, absenţa democraţiei. Libertatea cucerită în decembrie nu poate fi libertatea unui grup oligarhic, care să se îmbogăţească pe seama noastră.

— Întrevedeţi o soluţie ?

— Singura soluţie, după opinia mea, este ca poporul român să decidă singur asupra viitorului său. Acest lucru se poate realiza numai în măsura în care actuala putere va renunţa la propriile interese. Ea trebuie să aibă o viziune raţională de conducere naţională. Nu vom avea libertate şi democraţie cu adevărat în România decît atunci cînd, aşa cum spunea Bălcescu, **guvernanţii vor fi servitorii naţiunii şi nu profitorii ei.** Se impune, aşadar, de urgenţă, o schimbare radicală în viziunile, în exigenţele noastre, ale poporului român faţă de echipa conducătoare. Guvernanţii trebuie să fie slujitorii de care are nevoie naţiunea.

— Ce înseamnă asta ?

— Asta înseamnă că, toţi aceşti guvernanţi să informeze naţiunea în momentul intrării în campania electorală şi dobîndirii unui mandat, ce statut economic au, cu date certe, verificate şi verificabile. Posturile dobîndite prin promisiuni deşarte în faţa poporului în perioada electorală să nu fie folosite, ca o trambulină pentru îmbogăţire, pentru profit. Din aceste considerente se impune, de pildă, ca orice guvernant să nu aibă un venit mai mare decît venitul mediu în societatea românească, este o exigenţă dură dar necesară pentru purificarea morală a societăţii româneşti. Acest venit nu trebuie să fie mai mare decît cel al unui director de unitate economică. Sigur, toţi recunoaştem că în societatea modernă un guvernant are nişte obligaţii. De pildă, protocoluri : întîlniri în străinătate, contacte, discuţii, este normal să fie aşa. Pentru aceasta însă, socot necesar un fond nu la dispoziţia fiecărei persoane în cauză ci un fond de consum aprobat de naţiune, care să fie folosit pentru toţi demnitarii, aprobat de către o comisie pentru fiecare acţiune în parte, şi cu decont public. Deci e necesar un fond care să-i îngăduie guvernantului să-şi îndeplinească misiunea, nu însă un salariu care să umilească poporul român. Vă daţi seama cum a privit omul de rînd acel decret prin care oamenii puterii urmau să primească printr-o aprobare expresă a parlamentului un venit de cinci, de şapte şi de zece ori mai mare decît al său ? Guvernanţii trebuie să slujească naţiunea, să-şi asume un efort în plus, o corvoadă. Am nevoie de dovezi ca să înţeleg că într-adevăr o vor face şi cred că, în primul rînd criteriul material poate fi această dovadă. Promisiunile au o valoare relativă. Toţi guvernanţii, în momentul în care părăsesc postul, să prezinte public o situaţie a veniturilor membrilor familiei sale şi ale tuturor interpuşilor cu putinţă. Se mai impune obligaţia ca ei, cînd semnează un contract cu implicaţii economice, să informeze public naţiunea cu privire la conţinutul acelui contract. Să ni se spună cu nume şi prenume cine a semnat contractul, ce folos se aduce ţării prin acel contract, ce folos au tras anumiţi guvernanţi din acel contract .

— Dv. ce şansă vă mai acordaţi pentru a reveni în vîrfurile puterii ?

— Eu îmi propun în prezent să lupt împotriva răului pe care l-am constatat că există astăzi în angrenajul puterii. Hotărîsem la un moment dat să stau deoparte. Şi am stat o perioadă deoparte. Am crezut, am sperat că actuala putere va acţiona pentru ca obiectivele noastre să se îndeplinească. În această perioadă am văzut însă că de la o săptămînă la alta, de la o lună la alta, lucrurile merg din ce în ce mai prost, iar această mafie care s-a înscăunat acţionează din ce în ce mai ferm, şi loveşte din ce în ce mai dur. Am ajuns la concluzia că n-am dreptul să stau deoparte. Că atîta vreme cît am ceva de spus, cît observ răul, am datoria să-l aduc la cunoştinţa publică. M-am implicat în evenimentele din decembrie '89 iar a sta deoparte consider a fi un act de trădare a cauzei libertăţii şi democraţiei în ţara mea.

— Revenind, ce vă propuneţi ?

— Să contribui la schimbarea cu toate forţele luptînd pentru realizarea unei schimbări adevărate, radicale nu în folosul unui clan, sau unor clici de profitori ci în folosul populaţiei româneşti. Nu în folosul unor grupuri ce sînt aduse în ţară pentru a ne înfeuda şi a ne trezi peste noapte străini în propria noastră ţară, ci în scopul de a dobîndi ceea ce spunea Eminescu : **a dobîndi statutul pe care îl merită poporul român, acela de a fi, de a se simţi şi a fi stăpîn în casa şi în ţara lui.** Revin în viaţa politică a ţării pentru a spune ce gîndesc, sper că dreptul de a spune ce gîndesc l-am recăpătat după o revoluţie în care am plătit cu sînge, pentru că, după cîte ştiţi foarte bine, în decembrie mi-au spart pieptul cu patul puştii, am fost rănit. Am revenit pentru a lupta împreună cu toţi cei care vor, care sînt hotăriţi să dobîndească ceea ce ni s-a refuzat 45 de ani şi continuă să ni se refuze după o revoluţie în care au murit atîţia oameni. Am revenit în ţara mea şi mă reintegrez în viaţa politică a ţării alături de ceilalţi compatrioţi, hotăriţi să obţinem schimbarea cît mai curînd cu putinţă şi pentru a opri tendinţele grave, aş spune extrem de grave ai căror martori sîntem în prezent.

— Deci ce doriţi ?

— Vreau ca fiecare dintre noi să aibă şansa de a trăi mai bine. Potrivit Declaraţiei Universale a Drepturilor Omului, toţi, de la naştere pînă la moarte, avem şanse egale, trebuie să dăm garanţii oamenilor să-şi valorifice aceste şanse. Vreau ca fiecare cetăţean al ţării să aibă siguranţa că în cazul în care va munci cinstit şi corect va fi ocrotit. Vreau deci ca şi prin efortul meu să contribui la o schimbare care să ajute efectiv tuturor oamenilor ţării. Zilele acestea au venit la mine oameni din diverse întreprinderi ale capitalei, am vorbit cu ei. Între alţii, a venit un muncitor care are 4 copii şi mi-a spus : D-le Mazilu, n-am crezut vreodată ca, după ce am stat zile şi nopţi în decembrie, în acel frig şi în acele momente de pericol în Piaţa Revoluţiei, dormind fără să mă mişc de acolo, să mi se spună astăzi că n-am slujbă. N-am crezut că voi ajunge la acest moment tragic în viaţa mea. E tragedia unui om, dar sîntem deja în faţa tragediei a zeci de mii, şi după datele pe care le avem, curînd a peste un milion de oameni puşi într-o situaţie similară. Trebuie să îmbunătăţim criteriile şi să existe o eficienţă economică reală, nu în vorbe, ci în fapte. Dar pentru a face acest lucru trebuie să parcurgem cel puţin două momente esenţiale.

— Care anume ?

— Primul : schimbarea să fie corectă, cu luarea în considerare a intereselor şi voinţei oamenilor şi cu respectul pentru oameni, indiferent de locul pe care îl ocupă ei. Muncitor, ajutor de muncitor, tehnician, fiecare trebuie să fie consultat, o consultare în formule democratice. Ni s-a spus că trebuie să traversăm deşertul. Haideţi să traversăm deşertul, toţi împreună, dacă sîntem alături de poporul român .Trebuie să suportăm toate greutăţile împreună, atunci vom înţelege aceste greutăţi şi vom realiza dimensiunea schimbării, poate şi durerile acestei schimbări. Iată din ce motive socot că şi prezenţa mea ar putea să ajute. Am ceva de spus şi vreau să spun, am ceva de făcut şi vreau să fac. Va fi cu siguranţă o misiune de conştiinţă. N-aş vrea să mi se reproşeze peste ani, cînd nimic nu se va mai putea schimba sau poate prea puţin se va mai putea schimba. Nu am dreptul să las ca lucrurile să evolueze către un asemenea moment al disperării, voi face tot ce-mi stă în putinţă ca, împreună cu compatrioţii mei, spunîndu-le ce gîndesc, să realizăm schimbările care se impun.

— V-aş ruga să punctaţi în cîteva fraze opinia dv. despre preşedintele actual al ţării.

— L-am cunoscut pe Ion Iliescu înainte de revoluţia din Decembrie. Am fost întrebat în mai multe rînduri de ce am acceptat să cooperez cu dînsul şi după aceea m-am separat de dînsul. Vreau să vă spun că în momentul revoluţiei eu personal am avut încredere în Ion Iliescu.

— Care sînt considerentele ?

— L-am văzut pe Ion Iliescu de cîteva ori înainte de revoluţie, ultima dată prin 1982 cînd, în calitatea mea de delegat la „Dreptul mării", dînsul era preşedinte al Consiliului Naţional al Apelor. A făcut atunci observaţii curajoase şi îmi îngădui să spun, responsabile la adresa proiectelor megalomanice de construcţie a unor canale pe care le-a caracterizat fără nici o valoare economică ; totodată, a spus că tendinţa lui Ceauşescu de construire a unor „cutii de chibrituri" este potrivnică cursului normal al civilizaţiei în Europa şi în lume. Cel puţin al doilea moment nu se lega deloc de ceea ce mă preocupa pe mine, dar îmi făcea mie dovada atunci că Ion Iliescu avea o viziune critică asupra puterii din acel moment. Era un act de mare curaj. În perioada cînd am lucrat împreună am avut o colaborare bună cu el. N-am ce să-i reproşez în legătură cu această colaborare. Şi nu pot să spun că n-a înţeles propunerile de schimbare pe care le-am făcut şi pe care le-am convenit adesea împreună. Am să fac unele observaţii care m-au determinat ulterior să mă separ de actuala echipă de putere.

— Care anume ?

— Este vorba, în primul rînd despre faptul că Ion Iliescu nu este suficient de hotărît, adică nu are o personalitate fermă, este foarte influenţabil, ceea ce şi dînsul a recunoscut. Este, aş putea spune, într-un fel, prizonierul unor influenţe extrem de dăunătoare ; n-are curajul să acţioneze, să ia măsuri faţă de fenomenele negative pe care sînt sigur că le observă, ceea ce permite multiplicarea lor, accentuarea confuziei existente la noi ca urmare a activităţii unei adevărate mafii. M-a impresionat neplăcut tendinţa sa de a informa conducerea sovietică cu privire la ceea ce făceam sau ne propuneam să facem. Îi reproşez iniţiativa pe care o găsesc cel puţin greşită de a solicita intervenţia trupelor sovietice în revoluţia română. Sînt convins că numai datorită unei asemenea optici a fost posibilă semnarea Tratatului cu Uniunea Sovietică, tratat care conţine clauze inacceptabile pentru românii de ambele părţi ale Prutului. Dincolo de reproşurile nejustificate ce i se fac lui Ion Iliescu, eu am convingerea că el nu este implicat în actele de corupţie practicate la o scară fără precedent în România. Tocmai de aceea nu-mi explic de ce nu le combate cu tenacitate hotărîrea pe care i le îngăduie răspunsurile ce le are în prezent.

GEORGE ARION

DUMITRU MAZILU

REVOLUȚIA FURATĂ

„REVOLUȚIA ROMÂNĂ NOI AM FĂCUT-O"

„In acele zile și nopți dramatice, am chezășuit cu viața, libertatea și demnitatea noastră. Iar Bunul Dumnezeu ne-a dat puterea să învingem tirania comunistă!"

II.

„In ACESTE DOSARE am numesoare DOVEZI cu privire la MECANISMELE MINCIUNII din agricultură !"...

...Cu aceste cuvinte m-a întîmpinat Domnul Surdu la ieșirea mea din Comandamentul tinerilor revoluționari. Erau dosare voluminoase, greu să le ții în mînă. „Trebuie să se afle cum se proceda, cum se manipulau cifrele, cum erau mințiți oamenii !" — mi-a spus dînsul cu hotărîre.

...Fără îndoială că Revoluția Română trebuia să dezvăluie țării ce se întîmplase și în acest domeniu. Era vorba despre agricultura românească, aflată de atîția ani la discreția unor indivizi, care o aduseseră într-o stare așa de jalnică.

...Văzînd acele dosare, mi-am amintit cu cîtă revoltă urmărea țara și lumea spectacolul acela disgrațios, oferit în ultimii ani de tiranie. Parcă nu se mai termina. Oamenii nu mai îndurau. Pe măsură ce viața lor era mai grea, iar pîinea se procura cu tot mai multe dificultăți, dictatorul vorbea de recolte tot mai mari, de realizări incredibile. „Vom obține o recoltă de 40 de milioane de tone, ceea ce nu are precedent în istoria țării" — le spunea dînsul celor ce trudeau pămîntul în mai—iunie 1989, pentru ca, două luni mai tîrziu, să ridice pretențiile cu 20 de milioane. Unii specialiști au încercat atunci să argumenteze — în discuțiile cu mai marii de la Ministerul Agriculturii — că așa ceva „nu era posibil", amintind că „în anii cei mai buni, agricultura țării n-a putut să dea mai mult de 19—20 de milioane de tone cereale"...

Dar, mai marii agriculturii, în frunte cu secretarul de resort al partidului — cumnat al dictatorului, le-a cerut **„să facă** ce li se spune". „Toate unitățile agricole se vor prezenta cu realizările programate și SOLICITATE de conducător" — li s-a ordonat cadrelor de conducere din Centrala Ministerului Agriculturii în luna iunie 1989. În aceeași lună, primii secretari ai județelor și secretarii cu probleme agricole au primit instrucțiuni să raporteze recoltele obținute, potrivit calculelor preliminare, înfățișate CONDUCĂTORULUI în unitățile agricole vizitate de dînsul în sudul țării. Astfel, la Ialomița, Giurgiu și Călărași — după ce s-a cîntărit orzul obținut pe o suprafață restrînsă, odată cu grîul și porumbul, prin metode greu de calificat — a rezultat că „producțiile de orz ating 7 000 kg., la hectar, cele de grîu peste 8 000 kg, iar cele de porumb peste 20 000 kg". Toate unitățile agricole s-au conformat instrucțiunilor cu o exactitate, cel puțin suspectă. Într-un șuvoi neîntrerupt de telegrame, orzul, grîul, porumbul, fasolea și sfecla de zahăr, soia și floarea-soarelui se adunau în cantități nemaiauzite și nemaiîntîlnite. Cooperativele agricole și județele se întreceau, care mai de care, să raporteze cifre din cele mai năstrușnice, fără, însă, a ieși prea mult din cadrul indicat de conducere... Se mințea PROGRAMAT, planificat. Urmărind mecanismele minciunii în acele luni din toamna anului 1989, am notat — nu fără mirare — cît de corelate erau cifrele. De pildă, Cooperativa Agricolă de Producție Drănic din Dolj, 8 031 kg., iar Cooperativa Agricolă de Producție Grăniceri din Arad, 8 038 kg., de orz la hectar.

Sincronizarea centralizată a cifrelor raportate CONDUCĂTORULUI reieșea și din telegramele organizațiilor județene de partid : Satu Mare, în MEDIE pe tot județul 7 022 kg., Gorj, 7 20 kg., Galațiul, 7 005 kg, de orz etc., etc.

Aceeași metodologie s-a folosit la raportările producțiilor de grîu, de porumb, de ceapă, de cartofi și de alte produse. Singurele excepții erau localitățile Scornicești, din județul Olt și Petrești, din județul Dîmbovița. În aceste două localități — care ocupau un loc aparte în peisajul dictaturii din România, fiind legate de numele „marelui ctitor de țară" și a „savantei sale soții" — producțiile realizate trebuiau să fie mai mari ca în toate celelalte localități. Dar, și în cazul acestor localități, recoltele trebuiau să țină cont de exigențele ierarhice. Producțiile raportate pentru Petrești nu puteau depăși pe cele raportate pentru Scornicești. Localitatea de naștere a conducătorului TREBUIA să ocupe întotdeauna PRIMUL loc, iar cea a soției sale al DOILEA... Iar recoltele „erau disciplinate"... Se încadrau perfect în indicațiile conducerii...

...La Plenara lărgită a Comitetului Central dinaintea Congresului al XIV-lea al partidului, conducătorul susținea că în anul următor se vor tăia „peste un milion de bovine, 8 milioane de oi și aproape 5 milioane de porcine"... Așadar, pe măsură ce lipsurile deveneau mai greu de suportat, fericirea promisă de conducător era și mai mare.

...Și, privind la aceste dosare aduse de domnul Surdu, mi-am amintit de cuvintele lui VASILE MĂNUCEANU care caracterizau cum nu se poate mai bine DURERoASELE realități din viața țăranului român din ultimii ani ai tiraniei comuniste. „Toate aceste imense cantități de pîine și de carne, produse de țăran cu ultima zvîcnire a puterilor sale, pîine și carne care ar asigura un belșug stabil poporului român se spulberă ca într-un vis rău, apucînd pe căi obscure.

Cu un cinism nemăsurat, dictatorul bucureștean vîntură amintirea acestor bogății pe sub nasul celor care le-au produs dîndu-le acestora iluzia că ei le-au consumat și că, în general, existența lor este un continuu mestecat și un permanent înghițit de îmbuibare. Scamatoria nu mai prinde însă, decît în paginile ziarului „Scînteia", tipărite pe toate fețele cu discursurile torențiale ale președintelui. Dincolo de ele nu mai există decît o imensă dezamăgire și un scrîșnet surd...

...Da, cu siguranță că dosarele ce mi se înfățișau aveau să aducă noi dovezi în dezvăluirea MECANISMELOR MINCIUNII din agricultura țării. Important era, însă, să se schimbe viața trudtorilor ogoarelor României. Și cum s-ar fi putut realiza acest obiectiv urgent, dacă noii lideri au eliminat din Platforma-Program a Revoluției tocmai prevederea referitoare la înapoierea pămîntului furat țăranilor în anii colectivizării forțate ?...

„In unitățile militare se desfășoară astăzi ÎNVĂȚĂMÎNTUL POLITIC !"...

— Mi-au adus la cunoștință cițiva militari în dimineața zilei de 27 Decembrie. Cînd am auzit nu-mi venea să cred. „Și cum anume se desfășoară aceste activități ?" — i-am întrebat eu. „Ele sînt organizate de Consiliul Politic al Armatei !" — mi s-a răspuns imediat.

...Așadar, ofițerii politici, care alcătuiau mecanismul însărcinat să efectueze EDUCAȚIA COMUNISTĂ a ostașilor țării, își continuau activitatea. Mă întrebam ce le spuneau ei acum militarilor, după ce tiranii fuseseră lichidați. Se știe că pînă la Revoluție, obiectivul principal al „pregătirii" politice îl constituia „cunoașterea gîndirii înaintate a conducătorului" și „promovarea devotamentului pentru Comandantul Suprem". Mi s-a spus că, de data aceasta, cursurile de învățămînt politic vizează educația patriotică și cetățenească a ostașilor... Era greu de crezut că obiectivele anterioare se schimbaseră atît de mult, mai ales că cei chemați să se ocupe de noul gen de educație erau aceiași oameni care, — doar cu o săptămînă în urmă — dădeau chiar și calificative pentru „însușirea documentelor de partid"...

Toți militarii care mi-au vorbit despre NOUA ZI de învățămînt politic erau nemulțumiți. Unora li se părea ANACRONIC, alții erau pur și simplu revoltați. Căpitanul Mihai Lupoi era de părere că „reluarea zilelor de învățămînt politic ar putea deruta militarii, mai ales în provincie". „Acesta este un punct foarte sensibil !" — mi-a atras atenția un ofițer superior „mai ales dacă ținem seama de faptul că acest domeniu era condus de unul din frații dictatorului".

...De la înapoierea mea de la Comandamentul tinerilor revoluționari, din seara zilei precedente, nu mai reușisem să-l văd pe Ion Iliescu. L-am informat, însă, la telefon că situația la Comandament era încordată și că era necesară o analiză mai atentă a căilor de soluționare. A rămas să reluăm discuția a doua zi...

...La 27 Decembrie urma să aibă loc prima reuniune „în PLEN a noului ORGAN al PUTERII, iar eu fusesem însărcinat să supun dezbaterii ACTUL său CONSTITUTIV. Între timp, a apărut problema învățămîntului politic în armată, care presupunea o soluționare urgentă. Totodată, trebuia procedat la elaborarea unor propuneri privind structura pe Comisii de lucru ale PUTERII...

...În acea dimineață am părăsit clădirea Ministerului Apărării Naționale, mutîndu-ne în cea a Consiliului de Miniștri. După ce m-am consultat cu mai mulți militari și cu tinerii care participaseră la Revoluție și, ținînd seama de experiența celorlalte țări din Estul Europei care ieșeau din totalitarismul comunist, am elaborat o HOTRÎRE a NOII PUTERI, prin care activitățile politice în întregul aparat de stat urmau să ÎNCETEZE. În jurul orelor 10 00, cînd s-a întrunit Consiliul într-o reuniune pregătitoare, s-a aprobat propunerea privind depolitizarea Armatei și a tuturor verigilor componente ale Aparatului de Stat. În aceeași reuniune s-au aprobat comisiile de lucru ale NOII PUTERI. Mie mi-a fost încredințată conducerea Comisiei Constituționale și pentru Drepturile Omului. Domnului Dan Marțian i s-a încredințat Secretariatul NOII PUTERI, iar domnului Silviu Brucan i s-a repartizat Comisia de Politică Externă. S-au mai constituit Comisia de Restructurare Economică ; Comisia pentru Problemele Culturii, încredințată domnului Ion Caramitru ; Comisia pentru Știință și Învățămînt, a cărei conducere a fost încredințată d-lui Gheorghe Manole ; Comisia Organizatorică, sub conducerea d-lui Mihai Montanu și o Comisie a imputerniciților, condusă de d-l Sergiu Nicolaescu. Conducerea Comisiei pentru Problemele Minorităților a fost încredințată d-lui Carol Kiraly — personalitate politică cunoscută și apreciată pentru curajul remarcabil cu care a înfruntat dictatura. În același timp s-a considerat necesară constituirea unei Comisii pentru Tineret, a cărei conducere a fost încredințată unui tînăr participant la Revoluție, Vasile Neacșa. Ulterior, avîndu-se în vedere complexitatea problemelor tinerei generații, d-l Cazimir Ionescu, din partea conducerii Consiliului, a fost însărcinat să coordoneze aceste probleme. Totodată, d-l Cazimir Ionescu a primit în răspundere conducerea activității Comisiei pentru Mediul Înconjurător. S-a constituit și o Comisie pentru Probleme de Presă, ale cărei răspunderi vizau informarea cu privire la activitatea NOII PUTERI și prezentarea corectă a măsurilor adoptate în diferite domenii. În zilele următoare, sarcinile acestei Comisii au fost preluate de Instituția Purtătorului de Cuvînt al Consiliului Frontului Salvării Naționale. În calitate de purtător de cuvînt a fost numit d-l Aurel Dragoș Munteanu, căruia i s-a suprapus d-l Silviu Brucan, ce nu deținea oficial această răspundere. Dînsul ne-a informat, la un moment dat că, în afara problemelor externe, coordonează și presa și că, în această calitate, este obligat să organizeze conferințe de presă. Nu era clar atunci — cel puțin pentru unii dintre noi — ce însemna cordonarea presei după Revoluție, deoarece se proclamase libertatea presei... În privința exercitării atributelor de Purtător de Cuvînt al NOII PUTERI au avut loc mai multe controverse între domnii Aurel Dragoș Munteanu și Silviu Brucan, iar d-l Ion Iliescu n-a intervenit pentru soluționarea lor...

FLACĂRA
PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

Eveniment editorial

A apărut
ISTORIA BASARABIEI

● Interviu cu istoricul Stelian Neagoe ●

— A fost lansată acum cîteva zile la librăria Editura Humanitas o carte necunoscută marelui public, Istoria Basarabiei de Ion Nistor. Cum a fost primită această atît de necesară restituire, domnule Stelian Neagoe ?

— Abia acum mi-am dat seama cît de puțin practicabilă este acea librărie pentru astfel de manifestări : a fost o afluență de public cititor care ne-a onorat și ne stimulează în demersurile noastre pentru scrierea și prezentarea istoriei adevărate a poporului român.

— În ce calitate ați fost prezent la această lansare ?

— La Editura **Humanitas** coordonez colecția de istorie. Această carte este prima din colecția **Historia Magistra Vitae**. În plus, opera istorică a lui Ion Nistor mi-a fost încredințată mie de către familia moștenitoare, pentru tipărire, la Editura Junimea, în exclusivitate. Semnez, deci, ediția și studiul biobibliografic ai cărții **Istoria Basarabiei**, scrisă de savantul Ion Nistor.

— Cine e Ion Nistor — un nume puțin cunoscut atît în cultura istoriografică cît și marelui public ?

— Cum spuneam și la lansare, Ion Nistor nu e un uitat, un neglijat în cultura românească. El a fost un interzis pentru că a fost cel mai autorizat istoric al provinciilor românești aflate sub stăpînire străină, Basarabia și Bucovina. Mai mult decît atît, el este istoricul românilor de pretutindeni, din Peninsula Balcanică, din Transnistria și Ungaria, din Uncraina — despre toți frații noștri a scris studii temeinice, adînc grăitoare și convingătoare. Ion Nistor a făcut și politică națională, a fost tribun al Marii Uniri de la 1918, participant la actul din 27 Martie de la Chișinău și, în special, la cel din 28 Noiembrie, 1918 de la Cernăuți.

— Ce importanță are, în actualul context, gestul Editurii Humanitas de a restitui Istoria Basarabiei ?

— Istoria Basarabiei a lui Ion Nistor este primul studiu monografic temeinic privitor la această provincie românească atît de vitregită în istorie. Nistor încadrează provincia în țara românească Moldova, din cele mai vechi timpuri pînă la 1812, spre a accentua și mai mult nedreptățile făcute românilor prin raptul țarist. Cartea este importantă și pentru analiza de mare probitate științifică pe care o face vieții românești basarabene supusă unui îndelungat și necruțător proces de desnaționalizare, dar nu și-a dezis gena și-a rezistat tuturor vicisitudinilor. Ion Nistor își încheie cu mîndrie sinteza despre Basarabia la anul 1918, considerînd că de-acum încolo avem o singură istorie, cea a României Mari ! Din păcate, vremurile iarăși au fost peste om. Am fost nevoiți să suportăm ultimatumuri și dictate cu rășluri în trupul țării, motiv pentru care am simțit nevoia să întregim cartea propriu-zisă cu o Addenda ce cuprinde un studiu foarte temeinic, un studiu statistic al lui Ion Nistor intitulat Basarabia sub gospodăria românească, prin care savantul demonstra tot ce a făcut statul român pentru Basarabia în perioada 191—1940, în economie, în cultură, în transport, în învățămînt, în demografie etc. Studiul a fost mai întîi o comunicare făcută sub cupola Academiei și apoi tipărit în broșură, în 1941. Acest studiu întregește cum nu se poate mai bine sinteza, aducînd-o pînă în 1940, alt an al pătimirii noastre.

— Care e mesajul pe care-l aduce ISTORIA lui Nistor în cultura noastră istorică de azi și pe arena evenimentelor politice contemporane ?

— Noi sîntem abia la început de drum în prezentarea istoriei Basarabiei și a altor provincii românești, demersuri care ne-au fost interzise pînă acum. Am fost obligați să tratăm istoria amputat, eliptic. Este momentul să aducem sub ochii publicului cititor istoria fraților noștri de peste Prut ca o punte de spiritualitate, ca un pream bul pentru revenirea în casa noastră comună, România.

— Cînd a fost tipărită prima dată ISTORIA BASARABIEI, care a fost destinul ie și ale operei de ansamblu a istoricului Ion Nistor ?

— Interesant, în timpul primului război mondial, Ion Nistor era în Basarabia. El, profesorul universitar de istorie a românilor, la Cernăuți, a fost solicitat să predea cursul de istorie românească la Universitatea liberă din Chișinău, în 1918. Atunci s-a născut ideea elaborării unei istorii a Basarabiei, materializată în 1923, cînd au apărut 3 ediții în același an, iar în 1924, încă o ediție. Legat de întreaga sa operă, sîntem în curs de apariție cu **Istoria Bucovinei**, un manuscris absolut inedit și de mare valoare, după care vom tipări opera capitală a lui Ion Nistor, **Tratatul de istorie a României**, care însumează peste 2 500 file de manuscrise. Ambele sînt lucrări inedite, încheiate de savant în 1949, cu cîteva luni înainte de a fi închis la Sighet. Vor urma, desigur, și alte studii, lucrări de mare valoare, precum **Românii și ruteni. Românii și cehoslovacii. Rolul național al bisericii** și multe altele.

ION ZUBAȘCU ■

Theodor Palade — Service Manager
la Pro-Tech Industrial Group Inc., Cambridge — Ontario

„Aici nimeni nu te întreabă ce ești, ci în ce business ești implicat"

Am căutat să cunosc, în S.U.A. și Canada, români care s-au realizat semnificativ în profesia pentru care s-au pregătit în țară. Adevărul este că foarte puțini au reușit aceasta. Unul din cei care au izbutit e un inginer din Timișoara stabilit într-un oraș din estul Canadei, Ketchener.

— Mă numesc Theodor Palade. M-am născut la 20 iunie 1950, în Sîn Nicolau Mare, din familie de oameni săraci. Părinții erau țărani. În 1969, m-am înscris la admitere, la Facultatea de fizică din Timișoara și am absolvit în 1973, cu dreptul de a lucra ca profesor. Dat fiind că am avut rezultate bune, mi s-a acordat un an de specializare în fizica corpurilor solide. Am găsit un post în industrie. În 1979, am devenit cadru didactic la Institutul Politehnic timișorean. Am fost, firește, asistent, dar am lucrat în paralel și în domeniul difracțiilor cu raze X, cu tangență în controlul nedistructiv sau, mai bine zis, în testarea nedistructivă a materialelor. În 1987, am reușit să obțin viza pentru o excursie în Europa — Germania, Elveția, Austria — cu care ocazie, cum se zicea pe atunci, „am rămas". Eu am numit altfel, mai aproape de adevăr, actul meu. **Eu n-am rămas. Eu nu m-am mai întors.**

— Ce motiv ați avut să nu vă mai întoarceți ? La ce anume vă referiți cînd folosiți acest verb : la familie ? la profesie ? la un grup de oameni sau de interese ?

— Nu m-am mai întors în atmosfera din vremea aceea de la catedră și, în general vorbind, din Institutul Politehnic. Am părăsit o structură, unde șansele afirmării profesionale erau minime. Eu nu vreau să spun că nu au existat oameni de treabă între colegi, care au reușit să se afirme, avînd unele date temperamentale. Vreau doar să spun că structura e bună atunci cînd poate să se afirme și cel care are temperament în profesie, nu numai în societate.

— Românii, cu care am realizat seria de interviuri în Canada și S.U.A.; cei despre care, ca și despre dumneavoastră, se poate afirma că sînt pe un drum al unei convingătoare împliniri profesionale, oameni bine așezați în structura societății occidentale, pe locul lor, pe un loc imaginat de ei și, dacă nu întotdeauna găsit de-a gata, oricum creat, croit pe puteri și conform idealului, ei, bine, vorbesc de același lucru toți : de ziua cînd au înțeles că merg poate înainte, dar pe sens interzis. Nici unul nu mi-a spus : „eu, domnule, am plecat pentru bani".

— Eu sînt fizician. Eu nu vreau să trăiesc dînd din coate. Eu dacă dau din ceva, **dau din fizică.** Iertați-mi exprimarea nu tocmai românească. Și aici poți răzbi dînd din coate. Dar e loc, și încă loc destul pentru cei care au jurat față de conștiința lor să nu folosească în știință coatele. La Timișoara, eram cadru didactic, însă obligațiile de la facultate, în cea mai mre parte, erau de altă natură, nu didactice. Aici fac fizică, fizică și numai fizică. Iar cînd mă plictisesc de fizică, mă refac făcînd fizică. Altfel n-are rost să speri ceva în fizică. Nici un profesor american sau canadian nu e mînat să culeagă porumbul cu studenții. Nu culesul e degradant, ci faptul că ești mînat, ca animalul în turmă, să-ți părăsești munca unde dai maximum de randament, ca să faci o alta cu nici un randament.

— Acum, sînteți sută la sută „în profesie".

— O sută unu la sută. Aparent muncă de rutină, dar care, atent stăpînită, devine bază pentru cercetare. În cadrul contractelor pe care laboratorul nostru le are cu centralele nucleare din provincia Ontario, chestiunea „cercetării" e implicită.

— De ce ați ales Canada și nu altă țară ?

— Canada era un vis. Încă din facultate, mai întîi după aceea, m-am informat cum e viața în Canada. Mi-am făcut prieteni din cei care mi-au dat unele informații. Sufletește eram pregătit pentru schimbare. Trebuie să știți că și în țară m-au ajutat mulți oameni să mă decid. Le sînt mereu îndatorat. **Am ajuns aici în 27 septembrie 1988, după ce am stat opt luni într-un lagăr din Austria. Cerusem azil politic. Odată ajuns, m-am întrebat : cum fac rost de un job. Totul era diferit : modul de gîndire din care rezultă un alt mod de viață.** Cel mai complicat mi s-a părut modul în care oamenii își găsesc, nu un serviciu, ci **un job**, adică o treabă, o activitate în care să produci și să obții niște bani pentru că produci. Stînd de vorbă cu persoane stabilite de mulți ani în regiune am înțeles că este practic imposibil să găsești de lucru în specialitate, imediat cum vii. E nevoie de noroc. Stăpîneam suficient engleza, îndeosebi engleza profesiei. Am început să studiez amănunțit căile prin care puteam ajunge în profesie. Pot spune că am procedat exaustiv. Nu am luat așa, două-trei informații dintr-un loc, două-trei din altul. Într-o lună de zile, trimițînd mai multe resumé-uri către laboratoarele unde se făcea munca pentru care aveam datele necesare am fost invitat pentru un interviu la un laborator condus de un inginer metalurgist sîrb. Deci, un om care cunoștea psihologia europeanului și avea și un fond de simpatie pentru români. Adevărul e că începutul a fost dur de tot. Contactul cu noua realitate a fost aspru. Tot ceea ce făcusem în țară trebuia luat de la început. În testarea de materiale, cel puțin, trebuia reevaluat totul. Laboratoarele de acest tip sînt confirmate de o agenție din Ottawa. În urma unor examene, agenția îți dă licența, dreptul legal de a lucra în specialitate. Problema e cum găsești un post, ci cum obții licența.

— Cît timp au durat examenele?

— După cîteva luni, în care practic nu am făcut decît să car echipamentele la care lucrau colegii, am dat primul examen. Mi s-au recunoscut o parte din „credite", din înzestrări, ca să zic așa. Nu a fost chiar o muncă necalificată. Canadienii numesc asta „asistent", ajutor al specialistului. Eram plătit ca ajutor. Aveam 10 dolari pe oră. După primul examen, situația s-a schimbat brusc; m-am înscris la următoarele credite și în doi ani am trecut încă trei examene, de neechivalat cu cele din România. Examene teoretice și practice foarte complete. Ca să treci, trebuie să ai 70 de procente la teste. Nu 50 la sută ca la noi. Examenele se plătesc de către cel care le solicită. Cam 1000 $ examenul. Nu prea îți dă mîna să nu le iei. Bani aveam puțini, trebuia să plătesc o chirie, să mă întreții și, fapt esențial, să am o mașină. Fără mașină ești blocat. Europeanul nu înțelege asta. Trebuie să acoperi toate drumurile în minimum de timp posibil. Cei cu care ai de-a face socotesc minim-ul acesta numai cu mașina. Nu poți să spui : știți, eu n-am mașină. Trebuie să ai mașină chiar înainte de a avea o locuință. Viața e și foarte scumpă dacă n-ai mașină. Cîștigul era mic, 10 $ pe oră, dar dacă nu mă mișcam repede, pierdeam, cu fiecare oră consumată pe drum, cîte 10 $. Așa se pune problema aici : tot ce nu e beneficiu, e pierdere. Cît despre mașină, mi-a fost oferită în rate foarte mici de un inginer român, șeful corpului de ingineri al unei firme foarte mari care se ocupă de aparatură electrică — aer condiționat etc —. Românii se ajută între ei. Fără ajutorul românilor răzbești greu sau nu răzbești. Ex-studentul timișorean de la Ingliss, inginerul de care vorbeam, a fost una din șansele mele. Vedeți, românii se plîng adesea de dezbinarea din comunitățile lor dar nu există emigrant care să nu aibă a mulțumi unui compatriot sau mai multor compatrioți care i-au dat un sprijin important. Micu Adrian a fost sfătuitorul meu.

— Unde lucrați și care sînt principiile care vă patronează munca ? Care sînt acele legi, specifice activității industriale din Canada, unde se observă diferențele. Acele deosebiri care duc la diferențe de randament și, deci, de cîștig.

— Am lucrat un timp la un laborator aici, în Ketchenec; după un an, m-am mutat la Compania Pro-Tech, un laborator cu patru sedii în Cambridge-Cornwall-Timmins-Thunder Bay. Are contracte importante cu Ontario Hydro, organismul care patronează toate centralele nucleare din provincie. E o companie mare, bine cotată, cu șanse însemnate de realizare pentru inginerii ei. Ideea de a munci, în sine, e complet diferită de cea din țară. Tu, ca specialist, la locul de muncă ai răspundere totală. Jobul trebuie făcut și trebuie făcut o singură dată. Nu există scuze. Nu poți să-i spui clientului : n-am putut, aparatul n-a funcționat, veniți mîine. El nu mai vine. Merge la altă firmă. Lucrurile trebuie organizate în așa fel încît jobul să meargă singur. Diferența majoră este, prin urmare, una de organizare a muncii. Treaba trebuie terminată în timp util, bine, și mai repede ca ieri. Customerul, clientul adică, trebuie să fie satisfăcut. Ca să vină clientul la tine și a doua oară. Aici e toată problema. Practic, noi facem testări de materiale în cadrul centralelor nucleare, inspecție pe materiale cu rol major în producția de energie. Citeodată se lansează programe de cercetare pentru metode noi de testare și atunci sîntem foarte solicitați teoretic.

— Dacă ați reveni în țară și ați fi angajat într-un loc cu activități comparabile ca importanță și răspundere personală, ce n-ați mai putea să faceți ca înainte de a pleca ?

— Nu aș mai accepta nici un fel de superficialitate. O treabă nu poate fi făcută, cum se spune la noi, în România, bine, mai puțin bine și rău. E o eroare încă din pornire. Cum să spui că treaba e făcută rău, dacă rău exclude chiar făcutul ! Nu există decît un fel de a încheia o treabă : felul în care ți-ai propus s-o închei. Nu bine sau mai puțin bine. Ci numai cum te-ai organizat ca s-o duci la capăt. Nu aș mai accepta ideea că „lasă că o să meargă ea cumva". Repet legea business-ului în Canada : faci treaba și numai o singură dată.

— În ce privește relația interumană...

— Chiar dacă nu mă întrebați, veneam eu cu unele lămuriri. E o totală lipsă de formalism, de rigiditate. Eu îi spun pe nume președintelui companiei din prima zi. La fel și colegilor. E un nonsens : de ce să cultivi o relație care ține oamenii la distanță, cînd ți-ai propus eficiență prin reconsiderarea tuturor distanțelor ? Oamenii sînt foarte destinși, foarte prietenoși, genul „ia-o ușor, dar fă treaba bine". Nu te gonește nimeni. Lucrezi în ritmul tău, dar în parametri tehnici conveniți. Contrar a ce se crede în Europa, nu viteza e caracteristica muncii peste Ocean. Principalul e calitatea. Nu e eficient decît ce are calitate. Totul e computerizat. Computerul amplifică greșelile. Am scris programe de prelucrare a datelor, programe noi, cu care am mers la președintele companiei. A fost foarte mulțumit că mi-am propus să procedez creativ. Creativitatea nu e obligația de serviciu. E problema ta. E modul în care te evidențiezi. E felul în care lupți cu concurența. În toate cele patru sedii ale companiei, lucrează cam 80 de specialiști. E o companie nu atît mare, cît importantă datorită importanței și amplorarei lucrărilor angajate. Și poate să fie importantă datorită dotării tehnice. Aici nu numărul angajaților dă măsura importanței unei afaceri. Importanța o dă eficiența.

— Există în Canada vreun Institut de cercetări și proiectări, ca la noi, cu sute de angajați ?

— Oh, nu, nici vorbă. Aici munca e cu omul, nu cu suta de oameni. În România, zeci de oameni fac treaba pe care aici o face un computer. Tot ce e repetabil e preluat de computer. Tot ce e nou e abordat prin computer. Toată tehnologia e computerizată. Computerul introduce eficiența. Vedeți, există o cheie a tuturor lucrurilor. Aici nimeni nu te întreabă ce ești ci în ce business ești implicat. Nu ești cineva, pur și simplu, ci doar prin ceea ce faci, prin implicare într-o treabă.

TUDOR OCTAVIAN ■

Kitchener — Canada, iunie, 1991

UN JAPONEZ ŞI „RAPSODIA" SA ROMÂNĂ DIN AUSTRIA

Scriitorul Mya Kosei nu este un cetăţean obişnuit al planetei. După ce-a înconjurat Pămîntul de cîteva ori cu prietenul său, celebrul pictor japonez Akasaka, şi-a stabilit reşedinţa spirituală în Maramureşul românesc. Din 1969, cînd am făcut împreună prima călătorie prin România (în urma căreia s-a născut cartea **Demain Noblesse**, apărută în japoneză, la Paris), a revenit în Maramureş de peste 60 de ori, astfel încît cunoaşte văile şi munţii nordului românesc mai bine decît străzile şi cartierele oraşului Tokyo — după cum mărturiseşte într-un interviu.

Mya Kosei doar vieţuieşte la Tokyo, dar trăieşte, de fapt, ca plenitudine spirituală şi umană, doar în Maramureş — o lume pe care o consideră ca aparţinînd celui mai adînc fond de umanitate şi civilizaţie al planetei Pămînt. Este exact mesajul pe care îl exprimă cele peste 120 de diapozitive color ale albumului său **Maramureş centrul lumii — Rapsodie română** pe care l-a publicat la Tokyo, în condiţii grafice excepţionale, şi cu ale cărui imagini a realizat în ultimii 20 de ani numeroase expoziţii etnofotografice în oraşele Tokyo, Osaka, Hiroşima, Yuhuin, Marioka. Străvechea Ţară a Maramureşului are în scriitorul şi fotograful Mya Kosei ambasadorul său de cea mai înaltă credinţă şi valoare, acreditat permanent în capitala miracolului tehnic japonez.

Despre personalitatea complexă a scriitorului Mya Kosei şi cele 10 cărţi ale sale despre România voi vorbi, poate, cu alt prilej. Aş vrea acum doar să semnalez recenta expoziţie etnofotografică **Rapsodie română** pe care prietenul nostru a deschis-o în Austria, la Muzeul etnografic Castelul Kittsee, şi care se adaugă altor expoziţii ale sale vernisate la Viena şi Linz, Roma sau Neapole.

Prin Mya Kosei, România are un admirator extrem de activ şi eficient care a făcut cunoscute frumuseţile arhaice ale pămîntului

românesc în cele mai îndepărtate colţuri ale lumii şi pe care sufletul nostru îl poate considera de pe acum un cetăţean al său de onoare şi mai ales de valoare.

ION ZUBAŞCU ■

Mya Kosei despre România

„Am găsit multe asemănări între Maramureş şi locul meu natal din nordul Japoniei, de aceea am revenit în România de peste 60 de ori. De fiecare dată am descoperit lucruri care mi-au ridicat multe semne de întrebare. Pentru mine, Maramureşul este una dintre cele mai frumoase zone ale României. Locuitorii sînt binevoitori şi ospitalieri şi nu o dată mi-a fost dat să primesc invitaţia din partea lor de a fi găzduit şi ospătat. O asemenea deschidere umană am găsit-o rar în Europa.

În pofida faptului că nu dispun de obiecte de lux, ci doar abia de un televizor şi un frigider, maramureşenii sînt bogaţi prin inima largă şi prin spiritul lor de omenie. Se pot învăţa foarte multe de la oamenii aceştia : în viziunea maramureşenilor nu e important ascendentul material ci, dimpotrivă, valoarea umană. Probabil că oamenii locului vor reuşi să-şi depăşească propriile probleme, de vreme ce se încred cu tărie în propria lor putere şi ţin cu sfinţenie la tradiţiile locului.

Privind cu atenţie fotografiile care îi reprezintă, oricine poate regăsi ceea ce noi toţi am pierdut deja. Chiar şi în această clipă, oamenii din Maramureş trăiesc, iubesc, muncesc şi se roagă păstorindu-şi turmele pe culmile munţilor din zonă. Îmi doresc prietenie în lume şi nici un fel de graniţe între oameni !"

Traducere de
CRISTIAN PAVEL ■
din catalogul expoziţiei austriece

Cursa cu obstacole

Setea şi beţia de putere

Trezirea din beţie este o stare penibilă, degradantă. Băutorul novice, lipsit de prealabilă experienţă degustătoare, se ruşinează de obiceiuri şi evită repetarea situaţiei umilitoare.

Adepţii înrăiţi ai lui Bachus, trecuţi prin ciur şi prin dirmon, nu se sinchisesc cîtuşi de puţin şi, conformîndu-se zicalei devenite slogan justificativ „cui pe cui se scoate", îşi îneacă greţurile şi durerile de cap în aghiasmă.

Beţia politică are şi ea trezirile, greţurile şi durerile ei felurite, îndeobşte neplăcute pentru unii, dar rămîne ademenitoare şi indispensabilă pentru toţi aceia ce s-au obişnuit şi nu mai pot trăi fără poşirci ideologice de diferite provenienţe şi grade.

Rămîne de cercetat ce a adus pagube mai costisitoare ţării : alcoolismul ordinar sau viciul complexant şi nefast al beţiei de putere. Uneori greu depistabilă, setea nepotolită de a domina, transformată într-o beţie îndelungată, a atins toate compartimentele structurilor economice, politice şi administrative. Această stare de spirit îşi pune amprenta, în mod inevitabil, pe scopurile enunţate, iar rezultatele obţinute — eşecuri, hoţii, instabilitate, nepotism, corupţie, criză, escrocherii, îngrădirea libertăţilor fundamentale, mutilarea democraţiei incipiente — o acuză din plin.

În presă apar analize lucide, pertinente ale stagnării, ale crizelor ce se ţin lanţ. La mese rotunde, în dezbaterile unor colocvii naţionale şi internaţionale se fac radiografii, se pun diagnostice alarmante vizînd situaţia gravă din ţară ; se caută rezolvări, se propun posibile soluţii constructive, menite să redreseze lucrurile. Cîrmuirea însă, astupîndu-şi urechile cu dopuri de ceară, îşi continuă cursul stabilit, punînd în circa presei îndependente toate relele în floare şi reproşînd cu vehemenţă opoziţiei crearea imaginii defavorabile a ţării pe plan internaţional. **Guvernul**, cu o grabă generatoare de suspiciuni şi eşcuri inevitabile, **susţinut de aroganţa majorităţe parlamentară fesenistă**, demonstrînd o forţă brutală ce-ţi trimite gîndul la rinoceri, **îşi elimentează puterea cu legi nedemocratice**, contrare intereselor naţionale, subrezind nivelul de trai al cetăţenilor lipsiţi de perspective reale, liniştitoare.

Individul turmentat, pierzîndu-şi autocontrolul, devine încăpăţînat şi agresiv, repetînd neobosit „Nu sînt beat" şi invocînd cu înverşunare greşelile şi păcatele, actele reprobabile (reale sau închipuite) ale comesenilor, colegilor, rivalilor şi ale acelora care vor să-l potolească şi încearcă scoaterea lui din tavernă, menajîndu-l (şi menajîndu-se) de urmările nedorite ce pot surveni.

Setea şi beţia de putere, chiar dacă sînt ascunse sau deghizate şi se consumă la adăpostul unor paravane decorate cu scene măreţe şi lozinci patriotarde, devin, prin natura lucrurilor, la un moment dat, publice. Justificările încăpăţînate ale turmentaţilor aleşi, ale formaţiunilor şi structurilor ajunse la putere, mustraţi, criticaţi şi atacaţi de cei nemulţumiţi, frustraţi şi traşi pe sfoară, de cei care aşteptau (şi aşteaptă) realizarea promisiunilor făcute şi un trai decent, se constituie în scandaluri politice publice. Strînşi cu uşa, cîrmuitorii îşi pierd stăpînirea de sine şi, nedorind să piardă şi stăpînirea asupra celor păcăliţi sau controlul asupra opoziţiei, recurg la bogatul arsenal avut în dotare. Calomnii, ameninţări, discreditări, măsuri arbitrare, ademeniri cu ciolănaşe, diversiuni — conflicte sociale, interetnice, religioase — aducerea în scenă a unor formaţiuni naţionaliste şi politice extremiste, bătăi individuale, întărirea instituţiilor de control politic şi de reprimare, tăvălugul parlamentar ca şi represaliile pe scară largă se succed, calculate, planificate şi aplicate cu sînge rece pe măsură ce criza puterii se agravează. Perioada postrevoluţionară a României abundă în exemple grăitoare, discreditînd conducătorii inapţi să instaureze o democraţie adevărată.

Beţia de putere nu cunoaşte măsură, n-are sfială şi scrupule. Noxele emanate de o conducere depăşită şi coruptă dăunează pe toate planurile. Tot mai mulţi oameni, trezindu-se la realitate, vor opta pentru civism, (îşi) vor apăra şansele şi destinele unei societăţi de drept.

16 august 1991

BALOGH JÓZSEF ■

Corespondenţă literară

Victor Bratu : Am recitit la interval de o lună poemele trimise în 7 iulie. Reţin două versuri care vă definesc : „realul / o nebunie de care urmează să ne convingem". Ne-am convins. Mai trimiteţi. Aş vrea să urmăresc evoluţia dv. Startul e promiţător. Puneţi, însă, mai multă substanţă.

Ştefan Ştefan : O părere foarte sinceră ? Iat-o : **Sfîrşit de toamnă** e doar un început de poezie. Să aşteptăm primăvara. (Scrieţi, vă rog, mai citeţ !).

Ioana Magdalena : Lăsaţi modestia la o parte, trimiteţi o fotografie, numele real şi adresa. Cel puţin 6 din poemele trimise sînt publicabile. Ar fi grozav dacă v-aţi putea centra pe o singură zonă de real (cea din **Europenizare**, de exemplu), să exploataţi pînă la ultimele consecinţe poetice un topos anume, universul local acoperit cu propria biografie.

Marcel Lucaciu : Sper că nu v-a scăpat numărul în care v-a apărut recenzia la **Biblioteca de os.** Cît priveşte poemele, sper să vă pot publica un mic grupaj (trimiteţi o fotografie). Dar v-aş ruga să nu vă mai diluaţi ca în **Poemul minciunii.** Şi nu mai fiţi atît de negru ! Nu e o fericire că mai respirăm încă în preajma sfîrşitului lumii ?

Ema Vinski : Întreaga dv. scrisoare este, de fapt, un poem. „Poate literatura să influenţeze politicul ?". Iată o întrebare lucidă la care-i invităm pe toţi corespondenţii noştri să răspundă.

Ana Ardeleanu : Am primit noul dv. grupaj de versuri şi, în măsura în care vom avea spaţiu, vă vom publica în continuare. Vă doresc succes în toate demersurile dv. şi dacă se împlinesc, scrieţi-mi de la noua adresă !

Stela Bica Ilea : Nu vă ascuţiţi la nesfîrşit creionul. Se termină

înainte de-a vă fi apucat de treabă. Scrisorile dv. sînt foarte frumoase, au pe alocuri o forţă îngerească, deasupra umanului, părînd a fi scrise de cineva care a găsit calea sigură spre Dumnezeu. Dar ele vor avea vreodată valoare de document numai dacă mai înainte de aceasta veţi ajunge cineva. Jurnalul e citit mai ales pentru că e al Cuiva. Nu uitaţi ce v-am cerut şi nu vă fie nici o teamă. **Victima retribuită** e antologică. Trebuie să fiţi neapărat printre învingători ! (Iertaţi-mi vă rog întîrzierea acestui răspuns).

PRECIZARE

Celorlalţi corespondenţi cărora le-am rămas datori, le vom răspunde în numerele viitoare. Din septembrie, vom încerca să facem mai eficientă această rubrică de dialog cultural (singulară în presa noastră) cu elemente noi de funcţionalitate în ceea ce priveşte destinul debutantului şi al debutului actual. Evident, aşteptăm şi sugestiile dumneavoastră pe această temă.

ION ZUBAŞCU ■

Debut Flacăra

Cimitirul vesel

Trec
Prin faţa
Cimitirului
Tinăr.

Ei

Nu mai sînt
Aliniaţi

În faţa fiarei
Politice,
Aşa cum sînt
Aceste

Cusete
Purtătoare
De figuraţie
În minţile
Noastre.

Trece tănculeţul

Trece tănculeţul
Şi noi
Îngroziţi
Cu faţa la cizmă
Strigăm : Pămînt !

Trece tănculeţul
Şi noi
Îngropaţi în colb
Sătui de viaţă
Strigăm : Mamă !

Trece tănculeţul
Cu grumazele noastre pe talpă
Şi noi
Nebuni de fericire
Strigăm : Mulţumesc !

Trece viaţa
Şi noi
Nu mai vedem tănculeţul...

FLORINA DUDĂU ■

Primul Festival internaţional de folclor în România

S-a încheiat recent la Bucureşti prima ediţie a Festivalului internaţional de folclor **Hora** — iniţiativă care ar fi trebuit luată de mult, de cineva, ţinînd seama de bogăţia tezaurului nostru etnografic. Această primă ediţie, desfăşurată pe parcursul a trei zile, cu parade ale portului popular, colocvii internaţionale, demonstraţii practice, expoziţii şi mai ales spectacole, la care au participat invitaţi de la noi şi din multe ţări ale lumii, demonstrează că Muzeul Satului este o instituţie reînnoită şi vitală care îşi asumă cu responsabilitate rolul pe care trebuie să-l joace în afirmarea valorilor etnografice în plină contemporaneitate. **(I.Z.).**

Fotografie de ELENA GHERA ■

FOTBAL CU PÎINE

Dezamăgire în Giulești

În cabina rapidiștilor au rămas numai antrenorii **Gheorghe Constantin** și **Florin Marin**. Deși nu-i este deloc ușor în aceste clipe, **Gheorghe Constantin** acceptă imediat să schimbăm cîteva vorbe. „Eu știu să pierd, dar mă gîndesc cum ar fi fost meciul fără acel început nefericit și din chiar primul minut...". Rapidul a dorit victoria, dar nu a reușit nici un egal măcar, care probabil că îl merita, dacă ne luăm după numărul ocaziilor avute, din păcate nefinalizate. Singura consolare poate fi golul foarte frumos realizat de Cristian Sava, cu un șut imparabil, de la circa 18 metri, care a lovit bara interioară a porții lui Stingaciu. Golul primit în chiar primul minut al partidei și al campionatului, din cauza unor greșeli ale apărării, speculate prompt, mai întîi de Ilie Dumitrescu și apoi de M. Popa, a influențat vizibil starea psihică a giuleștenilor. Plasamentul greșit al lui Vameșu a condus la lovitura de la 11 metri, pe care stelistul Gîlcă, în vîrstă de numai 19 ani, a transformat-o cu mare siguranță, în minutul 36 al primei reprize. Din nefericire, galeria Rapidului, care era în mare formă înainte de începerea partidei, s-a stins și ea destul de repede, astfel că aproape 30 de minute din repriza a doua, giuleștenilor le-au lipsit încurajările, atît de necesare cînd ești condus cu 2—0 pe propriul teren.

Gheorghe Constantin continuă : „Consider că n-am jucat cu nimic mai prejos decît Steaua și că meritam un egal. Am pierdut pe două greșeli mari de apărare, la cele două goluri. Am cedat în primul rînd psihic ; după aceea au venit și greșelile de plasament, de concepție de joc ca și multe pase la adversar. Îl remarc pe Cristian Sava, nu numai pentru golul reușit, ci și pentru faptul că s-a demarcat mereu și a dat pase foarte bune, care se puteau transforma în goluri. Și ocaziile ratate ne-au apăsat destul. Poate că altul ar fi fost scorul și spectacolul oferit publicului dacă... Mai avem multe de învățat în foarte scurt timp".

În perspectiva apropiată a participării în Cupa U.E.F.A., Steaua a călcat cu dreptul în acest campionat, dar nu a convins. Ea a știut să profite de rapida deschidere a scorului, jucînd mult mai relaxat și mai lucid decît partenera sa, învingînd în final cu 2—1 și cucerind astfel ambele puncte puse în joc. Steaua nu mai este ce a fost acum cîțiva ani, dar să sperăm că sub conducerea lui Emerich Jenei ea va reuși o campanie europeană cît mai lungă. Dacă vedetele echipei, Ilie Dumitrescu și, în special, Panduru, nu au prins o zi prea fastă, în schimb, Bucur Bogdan, M. Popa și Gîlcă au lăsat o bună impresie.

Emerich Jenei ne-a mărturisit, cu francheța-i binecunoscută, următoarele : „Încercăm să construim din mers o echipă competitivă. Steaua ar trebui să intre pe teren mult mai bine pregătită psihic, să nu mizeze numai pe greșelile adversarului și să încerce să construiască încă din zona de apărare, unde, uneori, jucătorii în dorința de a îndepărta pericolul, deși au posibilitatea să înceapă atacuri periculoase, preferă degajările la întîmplare, cedînd astfel inițiativa, exact în momentele cînd am putea și am avea nevoie să dezarmăm adversarul. Sînt mulțumit de jocul făcut de M. Popa și Andrași, ca și de comportarea lui Bucur Bogdan".

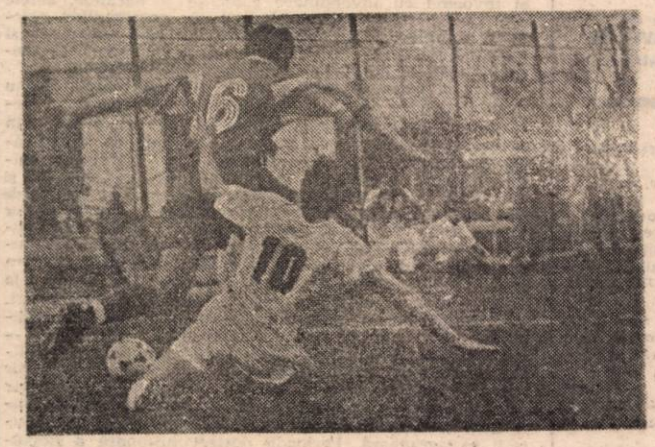

Drumul spre profesionism

Se pare că axioma „trecerea la profesionism presupune mai întîi crearea unei mentalități profesioniste" are toate șansele ca la clubul Dinamo să prindă un contur viabil. S-a văzut acest lucru prin numirea în posturile de conducere a unor oameni competenți, atașați de sport prin simplul fapt că au fost ei înșiși sportivi de performanță (președintele clubului nu este altul decît fostul baschetbalist Gheorghe Novac). Iar în ceea ce privește secția de fotbal, trebuie să-i amintim pe vicepreședintele cu problemele de fotbal al clubului — Vasile Ianul, pe șeful secției fotbal — Augustin Deleanu, pe cei doi tehnicieni reputați — Florin Halagian și Viorel Hizo, ca și pe Florin Cheran. Modul în care au fost efectuate pregătirile echipei de fotbal, transferurile judicioase realizate și rezultatul înregistrat în prima etapă de campionat ne îndreptățesc să credem într-un frumos parcurs al acestei echipe.

Semnalăm, de asemenea, o inițiativă lăudabilă (datorată lui Sorin Satmari, șeful Biroului presă și relații internaționale) : la terminarea meciurilor (indiferent de scor), va deveni o tradiție organizarea conferințelor de presă. Un mod civilizat pentru cronicari de a obține informațiile dorite atît de la antrenori, cît și de la arbitri. În plus, la masa presei s-a asigurat lista cu formațiile celor două echipe, un program al meciului, ca și ordinea necesară. Nu în ultimul rînd, au impresionat plăcut starea terenului de joc, a tribunelor, în general a întregului complex sportiv, lucru de care nu este străin nici vicepreședintele Valentin Radu.

Sperăm să facem asemenea constatări la cît mai multe cluburi din țară.

● Primul derby (Rapid — Steaua) a oferit și primul gol al campionatului (în chiar primul minut de joc!) ● În Șoseaua Ștefan cel Mare, record de goluri : o jumătate de duzină ● Campioana (Universitatea Craiova) obține doar o remiză albă la Brăila ● Dintre promovate, numai Oțelul Galați (1—0 cu F.C. Farul) trece cu succes primul examen ● Electroputere Craiova se mulțumește cu o egalitate (1—1 cu Inter Sibiu) ● A.S.A. Electromureș nu rezistă șocului la confruntarea cu prima divizie (1—2 cu „Poli Timișoara) ● F.C. Bacău, prin Burleanu, întoarce rezultatul (2—1 cu Sportul Studențesc) ● Același scor și la Brașov (între F.C.-ul din localitate și cel din Pitești) ● Partidă disputată la Hunedoara (Corvinul — Gloria Bistrița 3—2).

BREVIAR

Beatrice Coadă, performera săptămînii! La 16 ani de-abia împliniți, Beatrice ne-a adus o mare bucurie prin cîștigarea a nu mai puțin de patru medalii le argint, cel mai bun rezultat din istoria natației românești, în probele de 200 și 400 m mixt, 200 m bras și 400 m liber, deci la 3 stiluri diferite, medalii obținute la C.E. de la Atena. Mari speranțe pentru J.O. de la Barcelona prin această sportivă, care a fost, pe bună dreptate, una dintre vedetele întrecerii. Din toată inima, bravo, Beatrice!

9,86 secunde pentru Carl Lewis în finala la 100 m de la C.M. de la Tokio! Cu un start destul de slab, „bătrînul" Carl revine senzațional în a doua parte a finalei la 100 m, care s-a terminat cu un nou record mondial și cu primii 6 sprinteri cu timpi sub 10 secunde.

Senna și McLaren Honda s-au distanțat din nou. Senna a cîștigat al 6-lea Mare Premiu la Formula 1 din acest an, duminică, în Belgia. Mansell a abandonat și este acum la 22 de puncte de Senna.

Romanian Tennis Open : s-au anunțat noi sponsori de marcă — Coca-Cola, Amstrad și Banca Franco-Română.

Virgil Dridea:

„Nu vreau să minimalizez victoria echipei Dinamo"

— Replica Petrolului a fost mai slabă decît se aștepta, ținînd cont și de jocurile bune făcute în deplasare în campionatul precedent.

— Nici eu nu mă așteptam la o asemenea replică, chiar dacă există o mare explicație : echipa a pierdut unicul apărător de valoare, pe Panait, transfer cu care în ultimă instanță clubul a trebuit să fie de acord, din motive financiare, pentru a putea exista. O a doua problemă, în meciul de astăzi ne-au lipsit și cele trei mari valori ale noastre : Liliac (dornic să plece în străinătate și care de 10 zile nu s-a mai prezentat la echipă), Ursea (absență explicabilă, fiind accidentat și nerefăcut) și Greaca (accidentat la un ultim antrenament). Lipsa lui Panait și a celor trei mai sus amintiți explică oarecum comportarea sub așteptări, însă ca antrenor mi-aș fi dorit și ca înlocuitorii acestora să fie cu alt randament.

— Ce puteți spune despre jocul echipei Dinamo ?

— Prin scuzele antrenorului învins nu aș vrea să minimalizez victoria obținută de Dinamo : o echipă frumos alcătuită, cu un joc modern, tot timpul ofensiv, cu mișcare permanentă în teren. Cîțiva jucători de certă valoare au punctat prin sclipirile personale. Într-un fel neplăcut, la dimensiunile scorului au contribuit și jucătorii noștri.

— Ce jucători ați remarcat ?

— Îmi place teribil acest Demollari, prin care se pare că Dinamo și-a găsit un conducător de echipă inteligent, cu un simț deosebit al jocului, atît în momentele cînd el are mingea, dar și cînd este la coechipieri, se plasează întotdeauna pe spații libere. De multe ori adversarii au fost pironiți prin manevrele lui. Linia de mijloc a fost compartimentul forte al echipei Dinamo astăzi printr-o mișcare foarte bună în teren.

N.B. Trebuie să remarcăm fair-play-ul de care a dat dovadă antrenorul Virgil Dridea, prin participarea sa la conferința de presă. Puțini conducători de echipă ar fi avut asemenea tărie după o astfel de înfrîngere.

Florin Halagian:

„Petrolul nu a prins o zi fericită"

— Domnule Halagian, sînteți mulțumit de jocul echipei, deși cu jumătate din „garnitura de aur" pe banca de rezerve ?

— Rămîne de văzut dacă este „garnitura de aur". Adversarul întîlnit nu a prins o zi fericită și a avut și nesansă, în sensul că noi am înscris niște goluri parabile.

— Într-adevăr, primul șut SPRE poartă a fost expediat de Petrolul în minutul 88 ! Dar evoluția echipei este superioară celor din meciurile de pregătire ? Acum, la primul meci oficial, s-a simțit o creștere valorică ? Rezultatul de la Zaragoza (1-4), ne-a pus pe gînduri, chiar dacă acolo au lipsit 4 oameni.

— Diferența dintre Zaragoza și Petrolul este de cel puțin trei clase. Zaragoza a jucat mult mai bine, deși noi am ratat 5-6 ocazii de gol. A fost un joc în viteză, disputat la ambele porți, deși scorul nu ar spune acest lucru. Astăzi am jucat însă mai bine decît la Zaragoza. Am făcut jocuri mai bune în turneul din Olanda, cu Malines și Galatasaray, care sînt echipe net superioare Petrolului și unde n-am beneficiat de avantajul terenului propriu.

— Ce ne puteți spune referitor la neincluderea în formația de astăzi a unor jucători ?

— Selimessy nu a fost folosit pentru că are de ispășit o suspendare de trei etape în cupele europene. Dobos nu a corespuns în această perioadă, iar Cheregi și Priseceanu au oscilat permanent — cînd un joc bun, cînd altul slab. Kadar reprezintă un jucător care se acomodează foarte greu și deocamdată el nu s-a acomodat.

— Vi s-a părut că echipa a ratat prea mult ?

— A ratat, dar a marcat și cînd nu mă așteptam.

— Puteți să remarcați pe unii jucători ?

— În mod special m-aș referi la Dorinel Munteanu, Scînteie, Gerstenmajer, Demollari. Dorim să mergem un timp mai lung cu o formulă de echipă, aceasta și în perspectiva întîlnirii din Cupa U.E.F.A. cu Sporting Lisabona.

— Ce notă ați acorda echipei ?

— O medie de 7,5.

— Deși ați cîștigat cu 6-0, v-a nemulțumit ceva în jocul echipei ?

— Anumite neînțelegeri între fundașii centrali, unele nesincronizări.

— Cine este libero ?

— Nu avem un libero de meserie. Jucăm cu libero temporar, mai mult cu Matei, datorită calităților sale fizice, și încercăm și cu Tudorel Cristea.

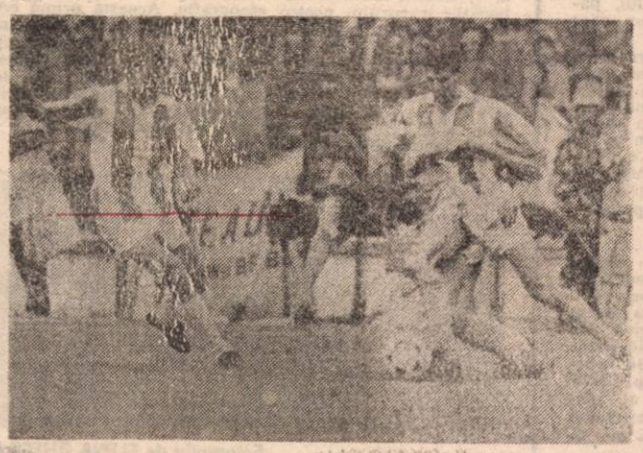

Pagină realizată de
POMPILIU L. DUMITRESCU
MIHAI SĂNDOIU
Fotografii de GIG MOTOIANU

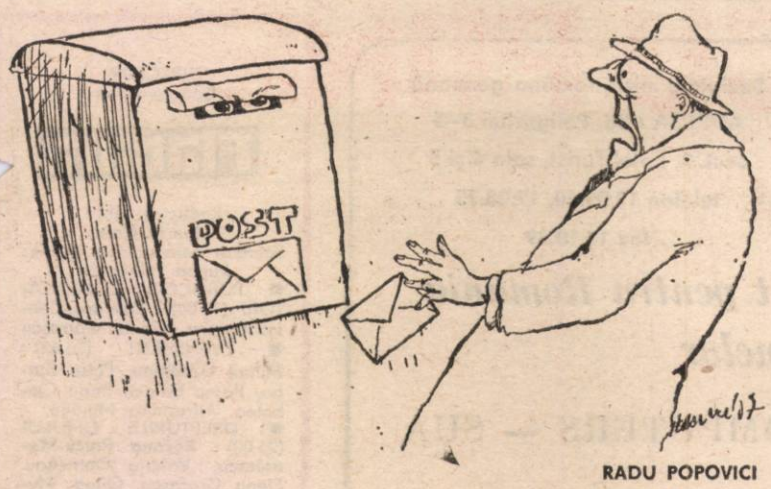

RADU POPOVICI

ANTON DRAGOŞ

Pagină realizată de
A. ŞT. ALEXANDRESCU ■
MIHAI ZGUBEA ■

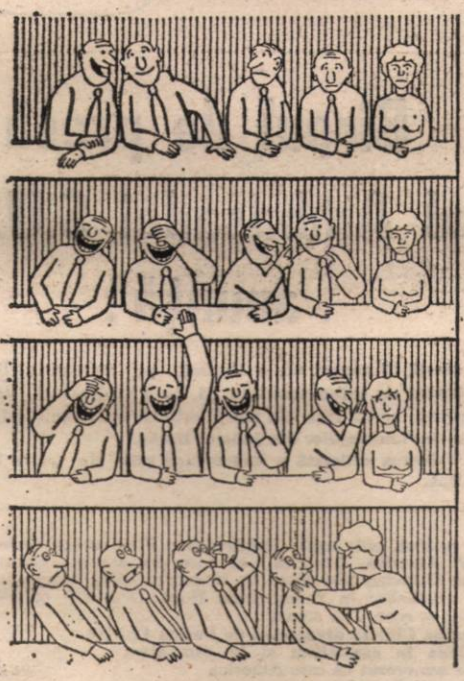

NICOLAE IONIŢĂ

CONSTANTIN GAVRILĂ–GAVCO

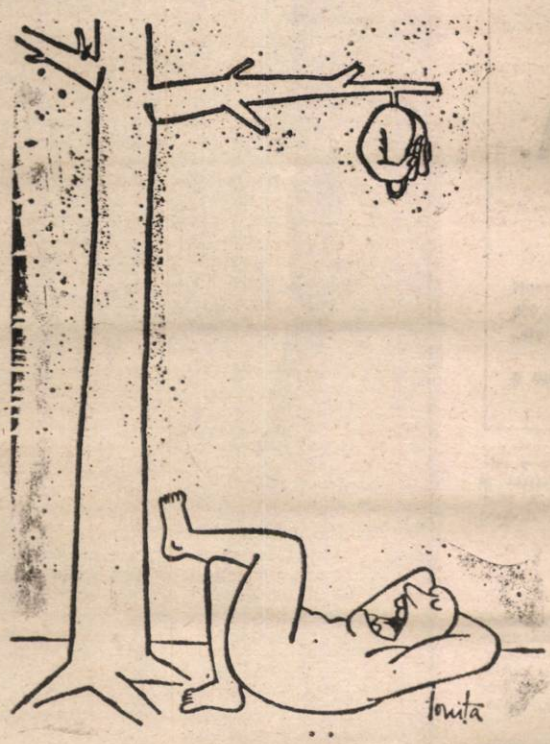

NICOLAE IONIŢĂ

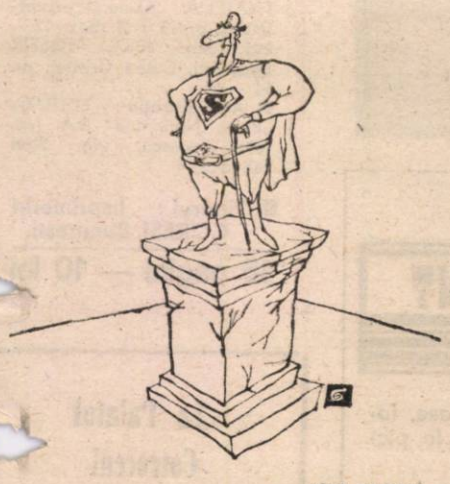

ION BARBU

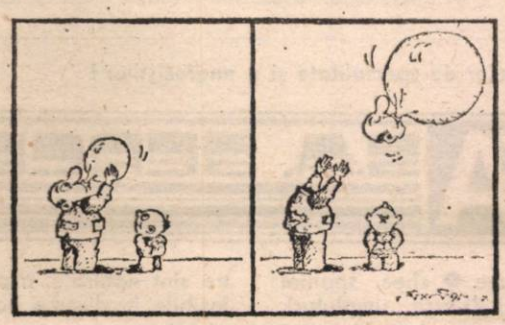

GHEORGHE GĂZDARU

ION BARBU

Chemaţi oamenii de la FLACĂRA

Căutăm un economist contabil tipicar, încă tînăr, cu tactică şi practică, mînă strînsă, iubitor de presă bună, capabil să tragă de mînecă pe oricine din conducerea unei publicaţii atunci cînd lucrurile nu merg bine, nu prea entuziast nici cînd treburile merg ca pe roate, prudent dar nu fricos, inflexibil dar nu absurd, care să ştie mai mult decît pare că ştie, să fie mai mult decît este, care să se burzuluiască la oricine atentează la prestigiul colectivului din care face parte, simpatic în afara orelor de program, pe scurt, un economist contabil bun.

Societatea comercială **Publicaţiile Flacăra S.A.** e dornică să cunoască un astfel de om. În cazul în care el există, să cheme cu încredere oamenii de la **Flacăra** la numărul 17 38 10.

Tandon

ROMANIA S.R.L.

Societate mixtă româno-germană

ADRESA : Bd. Poligrafiei 3–5

sect. 1, hotel Turist, sala 4 şi 5

telefon 17.09.60, 17.08.75

fax 17.10.39

Distribuitor autorizat pentru România al firmelor

Tandon COMPUTERS — SUA

şi

AEG

OLYMPIA
GERMANIA

oferă imediat intreaga aparatură de birou, calculatoare, produse de inaltă calitate după standardele germane :

TANDON COMPUTERS
- MICROCALCULATOARE AT compatibile IBM-PC din grupa 80286, 80386, 80486 ;
- MONITOARE alb-negru sau color VGA ;
- IMPRIMANTE matriciale cu 9 şi 24 ace ;
- IMPRIMANTE cu laser ;
- REŢELE de tip NOVELL ;

AEG – OLYMPIA
- MAŞINI DE SCRIS ;
- IMPRIMANTE matriciale cu 9 şi 24 ace ;
- aparate de FOTOCOPIAT ;
- TELEFAXURI ;
- MAŞINI DE CALCULAT cu bandă de hirtie şi display ;
- aparate TELEFONICE ;
- CONSUMABILE diverse.

● Garanţie 1 AN

se asigură instalare, service, service postgaranţie, şcolarizare. Termen de livrare maxim 30 de zile de la transferul în cont a contravalorii comenzii.

Biroul de presă al Ambasadei S.U.A. anunţă :

Marţi, 27 august a.c. a aterizat, pe Aeroportul Bucureşti Otopeni un avion american C5, cu o încărcătură de 75 000 pachete hrană rece din stocul militar american, destinat victimelor inundaţiilor din judeţul Bacău.

Valoarea estimată a încărcăturii este de peste 250 000 $ S.U.A.

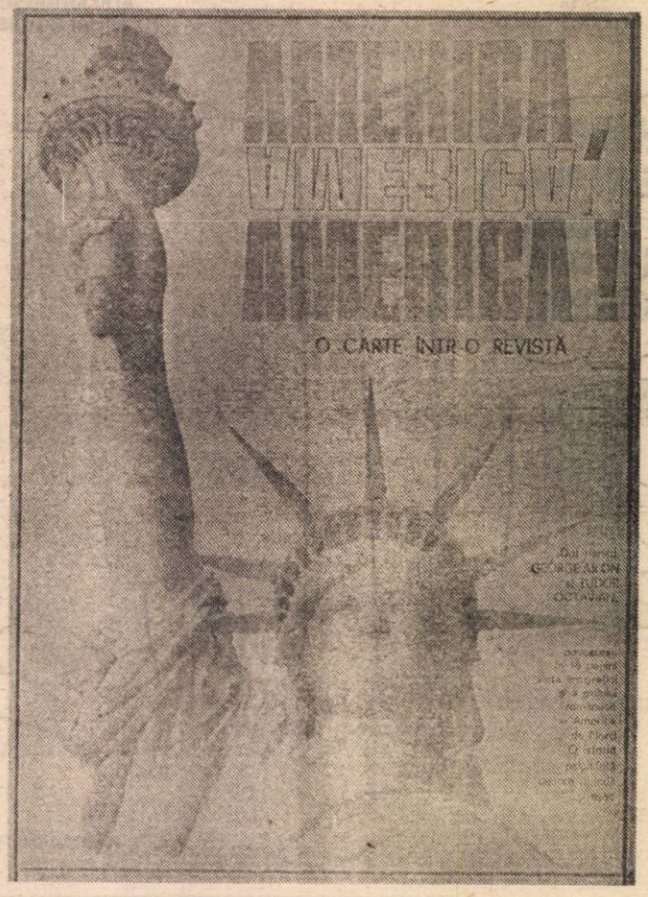

A apărut, sub egida Publicaţiilor Flacăra, „o carte într-o revistă" **America, America !** în care doi ziarişti, George Arion şi Tudor Octavian povestesc în 16 pagini viaţa emigraţiei şi a exilului românesc în America de Nord. O istorie palpitantă despre izbîndă şi eşec. Din sumar :

Corina Chiriac divorţează de Corina Chiriac
Găina în capitalism şi în comunism
Ce am crezut că este America
Ce este America

În această publicaţie puteţi afla cum se poate ajunge în America, dacă merită sau nu să rămîi în America şi la ce vîrstă anume, cum se comportă ca gazde americanii, cum ajungi milionar, cum poţi să pierzi milioanele şi să te îmbogăţeşti la loc şi multe alte sfaturi folositoare pentru cei care vor să vadă America, vor să rămînă în America sau vor să se întoarcă din America. Fotografiile aparţin lui Emanuel Tânjală.

DIN NUMĂRUL VIITOR,
O PAGINĂ DE SPORT
SEMNATĂ DE OVIDIU IOANIŢOAIA

DIRECTOR
George Arion

Flacăra

Redactor şef :
Ion D. Goia
Secretar general de redacţie:
Eugen Mihăescu

■ PUBLICIŞTI COMENTATORI (17 00) : Dumitru Constantinescu, Horia Pătraşcu

■ EVENIMENT (25 42) : **Mihail Gălăţanu,** Petre Barbu, Paşcu Balaci, Radu Ciobotea, Alexandru Mihăilă.

■ DREPTURILE OMULUI (26 00) : **Roxana Paicu-Manolescu,** Valeria Domeanu Elena Grecescu, Oltea Mutulescu, Corneliu Olteanu, Cristian Pavel, Mihai Stănescu.

■ CULTURĂ – ÎNVĂŢĂMÎNT (25 59) : Mihai Săndoiu, Paul Vinicius.

■ **FLACĂRA BIS**
Redactor şef :
Dorin Gherghinescu
Secretar general de redacţie:
Liana Tatos
Liviu Timbus, Aurelia Boriga, Constantin Dumitru
(17 16 39)

■ **REBUS**
Redactor şef :
Tudor Octavian (14 57)
Secretar general de redacţie:
Alexandru Păsărin (20 36)
Adrian Mitu, Bogdan Vlad (14 57), Aurel Ştefan Alexandrescu, Mihai Zgubea, Simona Simzianu (20 36)

■ **FLACĂRA BASARABIEI**
Redactor şef :
Ion Zubaşcu
Secretar general de redacţie:
Dorin Sălăjan
Mihai Potîrniche (corespondent special din Basarabia) (25 59)

■ FOTOREPORTAJ (25 28) : Elena Ghera, Gig Motoianu, Silviu Stan.

■ SECRETARIAT TEHNIC DE REDACŢIE (21 23, 14 53, 20 72) : **Mircea Popp,** Maria Bărbulescu, Alexandru Benga, Pompiliu Dumitrescu, Anton Ene-Filip, Gabriela Nicolescu, Sevghin Omer, Smaranda Petrea, Cornel Speriatu, Angela Ştefănescu Adrian Petrescu.

■ SECRETARIAT – ADMINISTRAŢIE (20 02, 25 58): Dan Mircea Popa, Liliana Creţu, Mihaela Moroşanu, Eugenia Vasile.

■ PUBLIC RELATIONS (26 34) : Ruxandra Onofrei

■ DIFUZARE Manuela Vasiliu – 17 48 91 –

■ **Adresa redacţiei şi administraţiei :** Bucureşti, Piaţa Presei Libere, nr. 1, cod 71311. **Telefoane :** 17 60 10, 17 60 20 (cu interioarele trecute în parantezele de mai sus); secretariat director : 20 02; redactor şef : 21 24 secretar general de redacţie: 21 43.

Fax – 17. 48. 91.

Cititorii din străinătate se pot abona prin ROMPRESFILATELIA. Sectorul export-import presă P.O. Box. 12 – 201, telex 10876, PRSFIR Bucureşti, Calea Griviţei, nr. 64 – 66.

■ **Administraţia :** EDITURA „Presa Naţională" S.A. (ec. Ioan Ciucescu, ing. Stan Pelteacu).

■ **Tiparul : Imprimeria CORESI Bucureşti.**

16 pagini — 10 lei

In atenţia firmelor, a magazinelor de specialitate şi a angrosiştilor !

ROMPITTA S.A. BERCENI

vă oferă la orice oră din zi şi din noapte, pe baza unor comenzi ferme, la cele mai mici preţuri din ţară, EXCELENTE PRODUSE DE PATISERIE, între care : ● cornuri cu ciocolată ● pateuri cu brînză, mere, carne ● croissant ● covrigi şi cornuri cu susan ● portofele umplute ● pizza ● chec spaniol ● cozonaci cu diverse umpluturi, precum şi un produs nou, PITTA (înrudit cu lipia) simplă, sau umplută cu brînză, carne, caşcaval, dulceţuri, gemuri etc.

Nu uitaţi ! Toate produsele noastre sînt naturale, aspectuoase, folosibile în diverse ocazii, la picnicuri.

Pot fi procurate contactîndu-ne la telefoanele : **84.23.45** şi **84.24.40.**

Adresa noastră : Str. Emil Racoviţă nr. 3–5, sector 4, Bucureşti

La Palatul Cotroceni cîntă Mircea Snegur ?

Biblioteca Municipală
ODORHEIU SECUIESC
Municipiumi Könyvtár
SZEKELYUDVARHELY

ANUL LXXXI
Nr. 37
11 — 17
septembrie 1991
BUCUREŞTI

Flacăra

SĂPTĂMÎNAL DE OPINIE, POLITIC, SOCIAL ŞI CULTURAL • ÎNFIINŢAT ÎN 1911

RAPORTĂM Mareşalului !

pag.14

„REGELE MIHAI — simbol de unire a tuturor românilor“ pag. 7

pag.10

PRIMUL COSMONAUT A FOST GERMAN?

Oribila crimă de la Brăila

fiul fostului şef al miliţiei omoară în bătaie un tînăr

pag. 8—9

ARMATA ROMÂNIEI, ÎNCOTRO?

pag.14

Ţara lui Papură Vodă pag. 6

Clopotul de alarmă

Săptămîna politică a fost dominată de demonstrația anticomunistă care a avut loc în Piața Universității. Ce-a fost acolo, ce lozinci s-au strigat și ce revendicări s-au formulat se știe. Stringent necesară din punct de vedere politic, fiindcă viza poziția și atitudinea Puterii vizavi de comunism, acțiunea de vineri n-a adus nimic nou sub aspect ideologic, fiindcă absolut toate ideile ce s-au vehiculat și s-au dezvoltat acolo ou fost cu consecvență susținute de „Flacăra" începînd din primele zile de după revoluție și pînă în prezent. Este inutil să înșirui aici titlurile articolelor publicate de noi pe tema necesității combaterii comunismului — ele sînt foarte multe —, de aceea îmi voi spune părerea doar cu privire la fenomenul în sine.

E vorba, în primul rînd, de atitudinea Puterii, mai exact, a F.S.N.-ului, față de comunism. Multă vreme acuzați de neocomunism și criptocomunism, feseniștii noștri au ieșit pînă la urmă cu față curată în această privință. Este greu de spus ce-au avut ei în cap la început, unde voiau să ducă România atunci cînd au preluat puterea; probabil, spre perestroică. Important este încotro au apucat-o de-adevăratelea. Aici putem spune fără teamă de a greși: nu spre comunism. Cum-necum, cu poticneli și contorsionări, cu contradicții mai mari sau mai mici, mai știute ori mai secrete, mai recunoscute ori negate între însiși stîlpii fesenismului — fiindcă, nu-i așa, oricîte dezmințiri s-ar face, într-un fel cîntă cucuvaia la Cotroceni și în alt chip ginguresc guguștucii în Piața Victoriei —, România merge spre Europa și spre economia de piață. Da, dar fără ca Puterea să se dezică limpede și cu voce tare de comunism. Dimpotrivă, lăsîndu-și pe undeva o portiță de retragere. Ambiguitățile, din acest punct de vedere, s-au ținut lanț.

Mai întîi, cu partidul comunist. P.c.r.-ul s-a prăbușit cu trosnet mare prin faptul revoluției, dar domnul Iliescu și garda lui s-au ferit ca de foc să scoată acest partid criminal în afara legii. Obligat de popor să-l interzică la 12 ianuarie 1990, domnul Iliescu și-a anulat propriul decret a doua zi. Se făcuse frate cu dracul ca să treacă puntea, dar pe urmă și-a luat vorba îndărăt, n-a vrut să-l indispună pe Mihail Sergheevici. În continuare, dl. Iliescu l-a lăsat pe Verdeț să facă p.s.m.-ul, a închis ochii la apariția unui nou p.c.r. De, își va fi zis Domnia sa, nu se știe, la o adică, ce se va întîmpla ; poate, la nevoie, prinde bine.

Ocaziunea a venit — puciul de la Moscova. O, cît de tare vom regreta că puciștii n-au menținut puterea încă două-trei zile, ca să-l vedem pe președintele nostru trimițîndu-i o telegramă de felicitare lui Ianaev. A trebuit să pună piciorul în prag dl. Petre Roman pentru ca F.S.N.-ul să se delimiteze de autorii puciului, cu atît mai mult cu cît la noi verdeților scoteau capul iar bolșevicii din armată — care și astăzi sînt în posturi importante — se pregăteau să facă puciul românesc. Dar primejdia odată trecută, fesenistii au revenit iarăși la sentimente creștine față de comuniști. Și am rămas și cu cele două partide bolșevice, și cu nomenclaturiștii la locurile lor, și cu armata împănată de emulii lui Militaru. Ne-au luat-o toți foștii parteneri din CAER înainte, iar frații basarabeni, interzicînd p.c. din Moldova și naționalizîndu-i toate bunurile, ne-au servit o lecție imensă. Numai noi, cînd e vorba de condamnarea fără echivoc a comunismului, de scoaterea lui în afara legii, nu facem decît să zîmbim cu gura pînă la urechi.

Îmi pare foarte bine că după îndelungi căutări, opoziția a descoperit ceea ce noi am spus mereu timp de un an și jumătate: trebuie condamnat sistemul comunist și virfurile lui, nu cei patru milioane de foști membri p.c.r. Calea de la „ucideți lupii" la un Nürnberg al comunismului, nu al membrilor obișnuiți de partid, victime și ei ale sistemului, este un binevenit purgatoriu. Fiindcă deviza total neinspirată cu ucideți lupilor a fost folosită vreme îndelungată de Putere drept pretext la neluarea de măsuri anticomuniste, motivîndu-se că acestea ar echivala cu declanșarea în țară a unei vînători de vrăjitoare. Și în tot acest timp, adevăratele vrăjitoare, din p.s.m. și din alte locuri, își vedeau liniștit de treabă, terorizîndu-i pe români. Însă acum, că nu mai poate invoca nevoia de a-i proteja pe foștii membri de partid, va trece F.S.N.-ul nostru — în sfîrșit — la scoaterea în afara legii a comunismului și a organizațiilor care îl reprezintă?

Operațiune de importanță vitală. Fiindcă atîta vreme cît F.S.N.-ul se va speria în perioade grele dar va da îndărăt cînd lucrurile se liniștesc, atîta vreme cît felurimi de Verdeți vor fi apți să aștepte cuvîntul de ordine al Ianaevilor și lazovilor, românii vor trăi în nesiguranță și umilință, din nou coada cozilor între foștii camarazi din lagărul răsăritean. Îi convine F.S.N.-ului o asemenea postură? Demonstrația de vineri s-a dorit a fi clopotul de alarmă pentru ieșirea din ceață.

ION D. GOIA ■

PARTIDUL ALIANȚEI CIVICE SE PREGĂTEȘTE PENTRU CAMPANIA ELECTORALĂ

Declarația Apel a primei consfătuiri naționale a Partidului Alianței Civice este, fără îndoială, după Proclamația de la Timișoara, al doilea document realist propus societății românești postrevoluționare. Declarația Apel vine firesc după seria de inițiative dezvoltate în zilele de tensiune ale tentativei de lovitură de stat din U.R.S.S. În timp ce în țară tremurau mulți pantaloni, Partidul Alianței Civice și-a definit clar poziția față de evenimentele din țara vecină.

A doua zi după difuzarea Declarației, la Biblioteca Națională — secția colecțiilor — a avut loc o conferință de presă organizată de P.A.C. **Dl. Stelian Tănase**, vicepreședintele partidului, a prezentat situația organizatorică a formațiunii politice, precizînd faptul că A.C. nu are un sediu în București, nici o filială județeană nu a căpătat un sediu, vistieria partidului este goală, iar comunicațiile dintre centru și filiale se desfășoară foarte greu. Președintele P.A.C., **dl. N. Manolescu**, a spus printre altele : **„N-am înțeles nici o clipă că prețul acestei bătălii politice poate fi înfometarea poporului și lipsurile de tot felul. Cu alte cuvinte, partidul nostru nu vrea să cîștige alegerile cu orice preț".**

Conferința de presă a prilejuit înnoianul de întrebări și o dispută amuzantă între două ziariste, una de la „Expres" și cealaltă de la „Zig-Zag" în privința „maternității" unei întrebări pusă cîndva primului ministru Petre Roman. Momentul penibil generat de cele două ziariste a fost taxat cu ironie de conducerea P.A.C.

Cu jumătate de oră înaintea începerii conferinței de presă, dl. N. Manolescu a mîncat în viteză un hamburger în bistroul din Piața Amzei. E greu să fii lider de partid !

PETRE BARBU ■

Piața Universității, vineri, 6 septembrie 1991

Tranziție sau criză?

Să intrăm în analiza faptelor, cu argumentele (ferme și neplăcute) pe care ni le oferă realitatea economică românească. Iată, în primul rînd, această indexare a salariilor și pensiilor la nivelul de 40 la sută din creșterea medie a prețurilor, fapt devenit realitate odată cu 1 septembrie. Întrebările mele sînt următoarele :

— este aceasta o reală protecție socială așa cum o dorește cu disperare fiecare individ care muncește în sistemul economiei — atît de fragilei noastre economii ?

— în cazul că ne hotărîm să vrem ca răspunsul la prima întrebare să fie afirmativ, atunci cine stabilește (și după ce criterii a fost stabilit) indicele real de creștere a prețurilor ? Și mai departe, logic : cine acoperă celelalte 60 la sută ?

— dacă admitem că se va mai păstra încă o (scurtă) perioadă acest nivel de indexare de 40 la sută, cum se va putea rezista cu acele pensii / salarii si în ce condiții ?

— nu apare ca normală întrebarea ce este în mintea a sute și sute de mii de oameni : ce înseamnă reforma cu adevărat ? Dacă într-adevăr ceea ce trăim noi acum e reforma, atunci asta înseamnă — și pentru cît timp — un program de scădere continuă a nivelului de trai, de pauperizare forțată a unor mari categorii sociale ?

Nu este deloc o întrebare retorică : dacă veți cobori în stradă o veți auzi și veți înțelege că este expresia unei profunde îngrijorări față de nivelul de trai în continuă scădere al salariaților.

De altfel, una dintre cele mai dramatice evidențe ale societății românești, alături de această din ce în ce mai puțin posibilă corelare venituri / prețuri, este apariția fenomenului șomajului mascat. Acesta se produce de mai mult timp în foarte multe unități industriale, precum și în alte unități mai ales din sectorul fost „bugetar" prin plata parțială a salariului tarifar (se poate vorbi despre o medie de 60—70 la sută din salariul nominal). Presupunînd că vom indexa acest sub-salariu (expresia reală a puterii de plată a instituției respective) și atunci ce vom mai obține ? Și dacă vom obține o cifră ridicolă, cui folosește ?

Acestui fenomen i se mai adaugă un altul ce a afectat largi categorii de personal muncitor : așa numitele concedii fără plată, concedii la cerere, în realitate concedii planificate sistematic (pe sistemul o lună din trei, două luni din șase), astfel încît două salarii nominale să ajungă în realitate la nivelul a 66 la sută din retribuția pe trei luni.

De ce s-a procedat așa ? De ce se „așază" oameni cu pregătire superioară pe funcții cu salarizare mică ? Foarte simplu : nu există bani pentru plata salariilor. Simplu, tragic și adevărat.

Iar existența acestui șomaj mascat duce la seria de inadvertențe ce apar în analizele oficiale asupra fenomenului șomajului. Este adevărat, oficial vorbind, numărul șomerilor depășește cu puțin cifra de 100.000, dar la aceasta se adaugă alte sute de mii care nu au mai lucrat pînă acum, lor trebuind să le mai adăugăm pe cei care revin în zona activă pentru că pensia nu le ajunge pentru o minimă supraviețuire...

Și, subsumînd toate aceste fenomene care, la limită, ar putea fi definite drept consecințele unui proces de reformă extrem de sever, se mai adaugă un alt fenomen, cel mai grav prin consecințe care, de data aceasta, se întoarce împotriva reformei în sine : prin efectul reformei, marea privatizare va duce în mod obiectiv la eliberarea forțată a unui mare număr de oameni din actualul sistem de producție. Există o estimare, măcar aproximativă, a acestui număr de noi șomeri ?

Atunci cînd analizăm situația reală a societății românești, nu trebuie să uităm nici un moment că acum sîntem confruntați cu „efectul demografic Ceaușescu" adică cu familii (de obicei dintre cele mai sărace, cele care atunci nu au putut plăti prețul exorbitant al unui chiuretaj) ceea ce produce în realitate un număr absolut impresionant de cazuri în care există două salarii mici sau medii pentru doi-trei-patru copii. Și, așa cum știți, în toate aceste cazuri trebuie să adăugăm — pentru acest tip de familii, încă, cel puțin doi sau trei membri aparținînd celei mai defavorizate dintre categorii : pensionarii...

Indexarea la care ne-am referit reprezintă, indiscutabil, expresia celor mai bune intenții, dar și — în situația pe care am descris-o pînă acum, un mod de a masca o situație ce este pe cale să devină catastrofală la nivelul individului. Ea putînd să ducă la o și mai accentuată accentuare a subnutriției cronice moștenite din anii „epocii de aur", la o nouă scădere a stării de sănătate, la mărirea exponențială a dificultăților cu care se confruntă vîrsta a treia, la o nouă și marcată scădere a natalității, la un nou loc fruntaș pe scara europeană a morbidității și mortalității. Consecințele sînt previzibile și enumerabile : violență și corupție, recrudescență a infracționalității, delincvenței juvenile, emigrația valorilor, accentuarea conflictelor sociale datorită inevitabilelor explozii de intoleranță.

Asistăm, deci, nu la efecte controlate ale reformei, ci la pierderea de sub control a unui proces cu grave implicații sociale. Nu cred că este vorba, acum, de a ști cine-și va asuma responsabilitatea experimentelor ratate ale reformei guvernului actual ci, rapid și înțelept, de a schimba sensul acestui drum. Dacă decizia este în final, una de natură politică, gîndirea rațională trebuie să fie cea a unui economist. Atenție, nu a unui specialist în economie politică (marxistă), ci a unui om care să coordoneze gîndirea unui expert în management economic internațional. Nu numai credibilitatea reformei românești depinde de acest lucru, dar și supraviețuirea însăși a reformei.

A celei reale, a celei necesare.

LUCIAN CORNESCU
Președintele
Partidului Social Democrat
Tradițional

Cît costă ţarcul din Piaţa Universităţii?

După manifestaţiile care, aşa cum se poate crede, vor fi inspăimîntat Puterea neocomunistă de azi, în urma GOLANIADEI, „organele de stat" au decis închiderea într-un „ţarc" a „zonei libere de neocomunism". Ca să ştie fiecare mai bine, pesemne, în ce zonă se află. Aşa s-a născut gardul (ruşinos, după părerea noastră) din faţa Teatrului Naţional, Intercontinentalului, Universităţii şi Institutului de Arhitectură „Ion Mincu". Un gard care este, mai înainte de toate, fructul unei minţi bolnave, deoarece este **nefuncţional**: la condiţiile de trafic pe care le impune extrem de congestionata „arteră Magheru", în cazul unei avarii, maşina nu poate ieşi (n-are pe unde) din zona supraaglomerată, astupînd astfel şi calea celorlalte. În caz de accident, îngreuiază posibilitatea oamenilor de a sări în ajutor accidentaţilor. Pe deasupra, încurcă şi accesul persoanelor în bulevard, la maşinile care circulă pe acolo (taxiuri, maxitaxi, autobuze etc.). Şi cîte şi mai cîte! Dar să vedem de unde pornesc demersurile pentru construcţia acestui ţarc buclucaş.

Sistematizarea continuă!

Ideea „genială" a avut drept prim scop, de bună seamă aici nu ne înşelăm, sufocarea mişcărilor de stradă şi împiedicarea ocupării zonei din Piaţa Universităţii şi a altor artere din preajmă de manifestanţii nemulţumiţi de actualul regim. Cine este beneficiarul acestei „investiţii"? Din dosarul care prevede construcţia, reiese că nimeni altcineva decît Direcţia Domeniului Public, din cadrul Primăriei Capitalei. După cum se poate constata din acelaşi faimos dosar nr. 22 100, subintitulat sugestiv şi misterios (deopotrivă) „PIAŢA UNIVERSITĂŢII". După cum ştim de la un funcţionar din cadrul primăriei, ordinul a fost dat de pe vremea (încă) a fostului primar, Ştefan Ciurel. Constructorul care solicită decontarea acestui ţarc vopsit în verde, bun numai pentru a ţine patrupedele atinse de streche la un loc, este I.C.M.C.C. Bucureşti. Sîrtem aproape convinşi că şi pentru finanţarea acestui proiect a fost folosit tot contul LIBERTATEA. Dar să începem cu începutul. Reproducem, dintr-o notă a Direcţiei Domeniului Public, prin care se supune problema în cauză „atenţiei I.P. Bucureşti": „În vederea realizării sistematizării zonelor din jurul viitoarelor obiective, cît şi a menţinerii lucrărilor anterioare pentru monumente, vă rugăm să prindeţi în valorile pentru execuţie şi aceste lucrări — (execuţie gard, jardiniere), valori ce se ridică la circa un milion de lei" (nota este datată 08.II.1990 şi poartă numărul de înregistrare 27 980).

Jocul de-a jardinierele

Iată, deci, că sistematizarea continuă cu succes şi în zilele noastre! Şi pentru ca să nu credem cumva că ne-am înşelat, într-o altă notă a Direcţiei Domeniului Public, cu numărul de ieşire 28 735, din 21.11.1990, tot către I.P.B., se specifică, încă o dată clar, cu lux de amănunte, spunîndu-ni-se şi cît costă gardul: „Pentru amplasarea şi realizarea în zona centrală a unor monumente comemorative în cinstea evenimentelor revoluţionare din decembrie 1989, precum şi a sistematizării zonelor din jurul viitoarelor obiective, în privinţa execuţiei gard, vă aducem la cunoştinţă că gardul împrejmuitor de la Universitate valorează 173 103 lei".

Însă această povestire frizînd science-fiction-ul nu se opreşte aici. Cuiva i-a mai venit ideea de a mai aşeza pe gardul de la Piaţa Universităţii şi nişte jardiniere. Despre care vedem că şi ele costă destul de piperat: 1 053 de lei bucata. Aceşta a fost preţul iniţial, deoarece, după cum sîntem informaţi, ele au ajuns să coste mai mult. Tot în nota pe care am citat-o mai sus, găsim şi precizările următoare: „În ceea ce priveşte jardinierele, ele vor fi executate de A.C.M. 7 şi costă 1 053 lei bucata. A.C.M. 7 vă transmite la cerere documentaţia şi calculul pe care l-au făcut dînşii pentru execuţia lucrărilor ce le-au fost comandate.

Cunoscînd că în momentul lansării comenzilor se gîndiseră a se executa 170 de bucăţi, valoarea jardinierelor va fi de 1 053 X 170 = 179 010 lei".

Cine achită „consumaţia"?

Dar jocul „de-a jardinierele" nu se opreşte aici. La dosar mai apare o notă datată mai recent (13.02.1991)' şi în care se specifică: „Pentru jardinierele de la Piaţa Universităţii se plătesc 250 000 de lei, conform cu situaţia semnată (prezentată) de A.C.M. 7 la data execuţiei, semnată de: Ciubotaru Cicerone, Spiridon Dumitru şi Marin Maria". Să facem, atunci, o recapitulare finală. În nota Direcţiei Domeniului Public se mai cuprinde: „În total, lucrările de împrejmuire a zonelor costă 173 103 lei (gardul) + 179 010 lei (jardiniere) = 352 113 lei".

Suma este, totuşi, surprinzător, tăiată, iar alături apare o recalculaţie: 173 103 + 249 600 = 422 703 lei. Care este costul total. Acum puteţi judeca şi dumneavoastră cu propriile dumneavoastră capete. De ce această scumpire? Se vor fi scumpit materialele retroactiv? (!) În afară de asta, un funcţionar îmi spunea, neoficial, că s-au făcut, de fapt, mai multe jardiniere decît erau de trebuinţă. Deci, pe hîrtie, totuşi, costul total al „distracţiei" ajunge la 423 000 de lei.

Şi dacă tot ne încăpăţînăm să vedem din care pungă sînt plătiţi aceşti bani ce ating suma de jumătate de milion, să vedem ce urmează după aceste cifre, în dosarul nostru: „...valoare ce vă rugăm să o prindeţi alături de valorile monumentului, pentru a putea fi finanţate şi plătite. Lucrările sînt efectuate". Urmează două semnături: „şef serviciu Drumuri, ing. Horia Hristu" şi „Director, ing. Raicu Gh.". Deci, banii se plătesc din buzunarul nostru, al tuturor, şi, mai ales, al răraţilor Revoluţiei, cărora li se cuvine, în primul rînd, contul LIBERTATEA. Ca şi cum ne-am închircui singuri, cu banii noştri, acolo unde ni-i locul. Frumoasă „lucrătură", nu?

MIHAIL GĂLĂŢANU
Fotografii de SILVIU STAN

ION RAŢIU ÎMPOTRIVA MINISTERULUI DE INTERNE

Aşa cum am promis, revenim la ancheta **DOLARII LUI RAŢIU**, publicată în revista noastră nr. 32 din 7 august a.c. A avut loc o nouă înfăţişare la dosarul 4 270/1990. Cum era de aşteptat, o nouă amînare! A cita, oare? Pe motive absolut aleatorii, Curtea Supremă de Justiţie a „transferat" acest dosar buclucaş de la Tribunalul militar Bucureşti la Judecătoria Sectorului 1 Bucureşti. Ce element nou a survenit pentru ca instanţa supremă să ia o atare decizie? Toate la timpul potrivit.

În ancheta noastră anterioară subliniam, cu oarecare amărăciune, că tot ce i-s-a întîmplat şi i se întîmplă dlui Ion Raţiu s-a întîmplat şi se întîmplă, totuşi, unuia dintre cei trei candidaţi la preşedinţia ţării! Dacă unui posibil preşedinte i se întîmplă în instanţa noastră aşa ceva, să nu ne mire ce ni se poate întîmpla nouă, muritorilor de rînd. La apelul nominal se prezintă vajnicul miner, Danciu Petre, din Valea Jiului, precum şi cei doi ofiţeri din cadrul M.I., Nicolae Ion şi Corneliu Dumitrescu, care au devastat, pur şi simplu, casa dlui Raţiu la mijloc de iunie 1990 şi i-au furat teşchereaua cu dolari (100 000). Partea civilă, ca să ne exprimăm în termeni adecvaţi juridic, în persoana dlui Raţiu Ion, este reprezentată prin avocatul Mihail Gliga. Din partea Ministerului de Interne — partea responsabilă civilmente! —, este prezent consilierul juridic Voinea.

O noutate la orizontul instanţei de fond. Doi martori noi: Sisu Ioan şi Girlişteanu Liviu. Au lipsit şi de data asta unii martori care probabil că ar fi avut un cuvînt de spus: Tecuceanu Gheorghe şi Calapod Florin.

Doi ofiţeri superiori şi un purtător de lămpaş

Care este nodul gordian al spinoasei probleme? Dl. Raţiu nu i-a transpus în instanţă pe cei doi ofiţeri de la M.I., Nicolae Ion şi Corneliu Dumitrescu, respectiv pe amăritul de miner Danciu Petru (primii aflaţi în detenţie la Jilava, iar ultimul în arestul poliţiei). De ce această separaţiune de „oştire"? Doar au făptuit împreună furtişagul şi dezastrul mobiliar; doar şi-au împărţit frăţeşte verzişorii dolari?!

Dl. Raţiu a transpus în instanţă Ministerul de Interne! Punct şi de la capăt. Că acelor doi ofiţeri amintiţi le-au zburat deja galoanele pînă la Poşta Puişor, vorba vine, este o altă problemă. Că se află în stare de arest, iar este o altă problemă. Buba se află însă în altă parte.

Faptele celor trei împricinaţi sînt cunoscute de-a-fir-a-păr. Acum se discută, cu acuitate vădită, calitatea procesuală a M.I. Curios, nu? Purtătorul de cuvînt al M.I., respectiv consilierul juridic Voinea C., invocă un motiv care nu stă defel în picioare. Dl. consilier invocă motivul că nu s-a ţinut cont de hotărîrea luată iniţial de Tribunalul militar, în sensul scoaterii Ministerului de Interne din cauză. Culmea tuturor culmilor. Ca şi cum cei doi ofiţeri amintiţi anterior ar fi lucrat la o gogoşerie, iar nu la M.I. Elementare cunoştinţe în domeniu îţi trebuie pentru a te dumiri, de pildă, că un colonel nu execută ordinele de capul lui, ci la ordinul (de regulă, scris) ori verbal al superiorilor. Cine a dat aceste ordine bestiale de maltratare a studenţilor, de molestare a opoziţiei, de devastare a sediilor partidelor de opoziţie şi a unei anumite părţi a presei, — acum se cunoaşte! Doar s-a şi mulţumit în mod prezidenţial pentru isprava lor!

Rolul procurorului în instanţă se cunoaşte, de regulă, dar în cazul de faţă, în mod nu tocmai paradoxal, solicită scoaterea M.I. din cauză şi lăsarea doar a celor doi căuzaşi. Deci, reprezentantul procuraturii apreciază excepţia invocată de reprezentantul M.I., în sensul că nu are calitate procesuală! (?!). Nu intrăm în detalii, dar chiar reprezentantul procuraturii ar fi fost acela care ar fi trebuit să pună degetul pe rană. Dacă avem însă în vedere procesele „teroriştilor", ale vinovaţilor din Bucureşti, Timişoara şi Tg. Mureş — să dăm doar aceste exemple —, roata morii se învîrteşte şi duce la vale prestigiul şi aşa şifonat al justiţiei şi procuraturii naţionale după evenimentele din decembrie 1989.

Bulimia noastră post-revoluţionară

Dacă înainte vreme se vorbea mult şi justificat despre ingerinţele fostei puteri comuniste în instanţă, dacă pentru doi ştiuleţi un ţăran făcea pîrnaie, iar un „şef" pentru o delapidare de cîteva milioane reuşea să scape după un singur telefon, am nădăjduit că lucrurile se vor schimba simţitor. Ne-am înşelat, ca în multe privinţe, de altfel. Concret vorbind, în cazul de faţă, cei doi inculpaţi, I. Nicolae şi C. Dumitrescu, au fost, în prima fază a derulării faptelor (mineriada cu pricina), lucrători activi ai M.I. Este cît se poate de limpede că se aflau în exerciţiul funcţiunii, cum se spune în limbajul lor specific. Prin urmare, au spart casa şi mobila lui Ion Raţiu, de n-a rămas, cum spune un martor, picior de scaun întreg. Pe deasupra, i-au furat şi banii omului. În zadar se marşează pe două faze ale infracţiunii penale. Nu există decît una singură. În urma căror fapte cei trei sînt vinovaţi penal şi vor răspunde pentru faptele lor.

Preşedinta completului ar fi trebuit să observe acel aspect care este la mintea cocoşului. Nu dăm sfaturi instanţei şi nici plăcere deosebită nu ne face să ne băgăm într-un atare proces, care se amînă de 1 an şi 3 luni. Deci, în nici o instanţă dintr-o ţară civilizată nu se poate întîmpla aşa ceva. Faptul că în a doua fază, mult discutată, cei doi au fost degradaţi militar, nu schimbă natura problemei, dimpotrivă, amplifică circumstanţele agravante ale M.I. Ce şi-or fi zis oamenii de influenţă şi de învîrteală obscură? Gata, le-am zburat epoleţii, acum procesul se transferă de la o instanţă militară la una civilă. Îi scăpăm pe băieţi; basma curată ies ortomanii...

Un moment de luciditate

În mod cu totul şi cu totul incredibil, într-un moment de absolută luciditate, instanţa de fond respinge ca neîntemeiată cererea reprezentantului M.I. Dacă Tribunalul militar şi-a declinat competenţa, iar este la mintea cocoşului că orice măsură ar fi fost luată anterior nu are relevanţă juridică. Mai concret, în cazul de faţă (măsura luată la termenul anterior fiind cu caracter interlocutoriu!). Tribunalul militar nu a scos **în mod expres** Ministerul de Interne din cauză şi din culpă, din calitatea sa procesuală, mai exact! Aşadar, în nici un chip nu se poate ţine cont de hotărîrile anterioare ale instanţei (militare), care şi-a declinat competenţele. Şi, mai precis: Curtea Supremă de justiţie a „transferat" acest caz dubios şi neavenit, din raţiuni care ne scapă.

Ce se întîmplă însă la instanţa civilă? De ce aceste tergiversări nejustificate, cînd lucrurile sînt clare ca lumina zilei în plină vară, chiar dacă al nostru cer naţional a fost cam înnourat în vara pe trecute?! Sînt chemaţi alţi şi alţi martori. Pentru ce? Ce să spună în plus? Probabil că numiţii Nicolae Ion şi Corneliu Dumitrescu au picat în groapa săpată de alţii şi trebuie că cineva doreşte să-i salveze. Avocaţii celor doi cer amănunte suplimentare, care n-au însă nici o relevanţă. Sînt aspecte minore şi colaterale. Începe, la urma urmei, să ne intereseze un alt aspect, credem fundamental în cazul în speţă: dacă la restaurantul „Mioriţa" din Bucureşti, la „festinul" oficial şi la împărţirea prăzii, a fost ori nu prezent şi colonelul Tache!?

Apoi lucrurile se vor lega şi vom vedea că „băieţii" n-au acţionat cum i-a tăiat capul. Reprezentantul procuraturii pune concluzii de aminarea cauzei?!? Aţi ghicit: în vederea audierii altor martori. Iar aţi ghicit: cu osebire din cadrul M.I. Se vede de la o poştă că procesul e cusut cu fir de borangic murdar; în zadar se încearcă să se dea la spălat. Lucrurile murdare ies oricum la iveală, mai devreme sau mai tîrziu. Promitem să vă ţinem pe mai departe la curent. Nu înainte însă de a încheia, cu acel gust amar, **ne**dorit, care te cuprinde într-o atare şmechereală ce îmbracă haina unui proces penal sui-generis.

Iar dacă unui candidat la preşedinţia ţării i se întîmplă aşa ceva, nouă, stimaţi cititori, muritorilor de rînd, ni se poate întîmpla orice. Absolut orice! Întrebarea este: pînă cînd?

DORIN SĂLĂJAN

DUMITRU MAZILU

REVOLUȚIA FURATĂ (IV)

„AM RĂMAS SURPRINS CĂ S-A NUMIT UN PRIM-MINISTRU FĂRĂ SĂ FIM ÎNTREBAȚI !"

...Mi-a revenit sarcina să prezint Actul Constitutiv al NOII PUTERI, care a fost discutat pe capitole. Cel mai mult s-a insistat asupra modalităților de alcătuire a Guvernului și a raporturilor cu organul Puterii. Mircea Dinescu, care a fost foarte activ pe parcursul întregii sesiuni, și-a manifestat nemulțumirea cu privire la numirile în funcții ce avuseseră deja loc cu o zi înainte, întrebînd cine este primul—ministru, deoarece oamenii nu auziseră nimic despre dînsul. În același sens s-au pronunțat și alți vorbitori, cerînd ca NOUA PUTERE să nu fie SIMBOLICA, ci EFECTIVA. Mai mult, ei au declarat că s-au săturat să vadă că cele mai înalte funcții sînt acordate în mod arbitrar de unul sau doi indivizi. „Cuplul Ceaușescu ne-a arătat destul de limpede ce este rău să se facă." „Trebuie ca noua putere să acționeze democratic și să se debaraseze de practicile trecutului !" „Noi nu vrem să fim puși în fața unor decizii deja luate, pe care să le aprobăm mecanic !" — susțineau participanții la dis-

În ultima parte a sesiunii, s-a insistat asupra organizării propriei activități a Consiliului. S-a propus ca sesiunile NOII PUTERI să fie convocate la intervale cît mai scurte de timp, așa încît măsurile legislative de însemnătate majoră să fie examinate în PLEN...

Era, cred, pentru prima dată după anii de totalitarism cînd se discuta atît de liber și atît de puțin formal. Semnalele transmise de sesiune noilor lideri erau clare: „să se pună capăt măsurilor sectare !" „Consiliul să fie permanent și efectiv consultat !" „Să nu fie preluate practicile anterioare ale folosirii puterii legislative doar pentru confirmarea sau aprobarea unor măsuri adoptate de unele persoane !"

Cu toate că atmosfera în care au avut loc dezbaterile a fost una de cooperare și nu de confruntare, se putea observa nemulțumirea numirii în funcții atît de importante, cum era aceea de prim—ministru al țării.

Ion Iliescu a mulțumit pentru propunerile și sugestiile făcute, promițînd că va ține seama de ele în activitatea viitoare...

...În zilele următoare, aveam să ne convingem, însă, că promisiunile făcute atunci au rămas SIMPLE promisiuni. Începînd de-a doua zi s-au făcut mișcări în conducerea unor ministere importante, numiri cu privire la care nu

lista membrilor Consiliului nu fuseseră aleși de vreo organizație politică sau obștească — cum se precizase în Comunicatul FSN de la 22 Decembrie 1989 — ci erau pur și simplu înscriși de Ion Iliescu. Metoda ni s-a părut mai mult decît nedemocratică, motiv pentru care am stăruit ca orice completare a componenței Consiliului să se facă prin alegeri, în primul rînd, din rîndul revoluționarilor. În acest scop, am convocat tinerii care au făcut parte din Comandament și le-am propus să-și aleagă reprezentanții. Toate propunerile au fost făcute spontan de tineri. Fiecare propunere a fost pusă în discuția colectivului și apoi aprobată prin ridicare de mîini. Așa au fost aleși 17 noi membri ai Frontului Salvării Naționale. Toți noii aleși au fost participanți direcți la Revoluție. Ceea ce avea să mă surprindă, însă, a fost faptul că noii aleși n-au fost convocați la prima sesiune a Consiliului de la începutul lunii ianuarie 1990. Exprimîndu-mi nedumerirea, Ion Iliescu mi-a spus că „va mai trebui să discutăm asupra acestor membri". Ulterior, am sesizat unele rezerve cu privire la acceptarea lor, în timp ce lista continua să se completeze cu oameni care nu luaseră parte la Revoluție și nici nu fuseseră aleși de vreun colectiv anume. Acest fapt a fost sesizat și de tinerii de la Comandamentul revoluțio-

cuție. Am precizat că executivul trebuie să dea seama în fața organismelor PUTERII cu privire la activitatea desfășurată și am fost de acord ca numirile în cele mai înalte funcții de stat să nu se facă de persoane, ci de întregul Consiliu...

Dl. Ion Iliescu a insistat asupra faptului că ne găsim într-o perioadă de tranziție și că orice numire în funcție are NUMAI un caracter provizoriu. Dînsul a înfățișat dificultățile practice ale numirii fiecărui ministru de către Organul Puterii în plenul său, mai ales că unii din membrii Consiliului nu cunosc anumite personalități din domeniul tehnic. Apoi, Ion Iliescu a stăruit asupra calităților personale și asupra pregătirii profesionale ale lui Petre Roman, apreciind că ar trebui să fie confirmat în calitate de prim—ministru...

Și după cuvîntul și explicațiile lui Ion Iliescu, membrii au cerut să fie consultați efectiv și nu formal. „Vrem să știm cine conduce un sector sau chiar o ramură a activității economice, sociale sau culturale !" „Cei propuși, să vină în fața Consiliului să-și prezinte programul și, apoi, să raporteze cum și-l îndeplinesc !" — insistau ei. „Am merita să avem în fruntea Ministerului Culturii sau Ministerului Învățămîntului oameni cu prestigiu, care să ne facă cinste, nu cum s-a întîmplat sub dictatură !" — au precizat Mircea Dinescu și Andrei Pleșu. În legătură cu situația jalnică din aceste domenii, au făcut sublinieri și observații critice mai mulți membri ai Consiliului. La un moment dat, s-a propus ca Andrei Pleșu să îndeplinească funcția de ministru al culturii, iar Mihai Șora de ministru al învățămîntului. Atît Andrei Pleșu, cît și Mihai Șora se remarcaseră prin curajul cu care se ridicaseră împotriva unor măsuri arbitrare din timpul tiraniei. Împreună cu alți membri ai Consiliului, am susținut ambele propuneri...

numai Consiliul — ca organ al puterii, nu era consultat, dar nici măcar Biroul Executiv al acestuia, ceea ce a stîrnit mai multe observații critice. La o ședință a Biroului Executiv, dl. Silviu Brucan a declarat că „practicile președintelui și primului ministru sînt greșite". „Ne găsim în aceeași postură în care ne punea Ceaușescu." „Aflăm de la televizor cine conduce unul sau altul din ministerele țării !" Ion Iliescu a motivat numirile respective prin cerințe practice imediate, iar Petre Roman a susținut că, în calitate de prim-ministru are nu numai dreptul, ci și obligația să-și alcătuiască echipa guvernamentală pe care o consideră cea mai potrivită. Le-am atras atenția că, cerîndu-ne să ne consulte, noi nu le îngrădim drepturile lor, ci NI LE AFIRMAM pe ale noastre...

Dar și după acele observații critice, soluțiile organizatorice erau rezervate domnilor Iliescu și Roman. Rareori eram puși în temă cu o măsură preconizată. De regulă, aflam despre ea după ce se adoptase deja. Argumentul care se folosea în justificarea acestei practici era PROVIZORATUL, complexitatea și particularitățile momentului etc. Ceea ce constatam noi, alți membri ai organismelor puterii, era caracterul lor nedemocratic și, în unele cazuri, arbitrar...

Am discutat de cîteva ori cu Ion Iliescu această problemă. De fiecare dată, însă îmi spunea că atunci cînd tranziția va fi depășită, lucrurile vor intra în NORMAL, iar regulile democratice se vor respecta cu rigurozitate...

...Nici la reuniunea de lucru din dimineața zilei de 27 decembrie și nici la sesiunea în plen a Consiliului Frontului Salvării Naționale n-au fost invitați mai mulți revoluționari. Am constatat chiar că între participanți și-au făcut apariția persoane care n-aveau nici o legătură cu Revoluția Română. Cei adăugați pe

nar. O listă cu tăieturi și adăugiri efectuate de Ion Iliescu a început să circule. Oamenii erau revoltați. Au început să se exprime proteste. Cei mai nedreptățiți se simțeau tinerii revoluționari...

Se pare, însă, că ei erau nedoriți. Uneori aveam impresia că și discuția despre acești tineri deranja. La început se trecea ușor peste acest subiect, pentru ca, mai apoi, să constat o vădită iritare ori de cîte ori se revenea la ei.

Treptat, aveam să mă conving că nu atragerea, ci eliminarea acestor luptători era principala preocupare a noilor lideri...

„E TIMPUL CA TINERII SĂ PLECE ACASĂ ! REVOLUȚIA S-A TERMINAT !"...

...Abia în seara zilei de 27 Decembrie, după sesiunea în Plen a Consiliului Frontului Salvării Naționale, am reușit să discut cu Ion Iliescu problemele ridicate de tinerii revoluționari de la Comandamentul din sediul fostului Comitet Central. I-am relatat starea lor de spirit, precum și observațiile critice pe care le-au făcut, insistînd asupra preocupării lor că vechile structuri comuniste ar putea să revină. Totodată, l-am informat că tinerii califică drept un fapt grav încercarea unor comandanți militari de a-i îndepărta CU FORȚA din sediul Comandamentului revoluționar, comunicîndu-i hotărîrea lor de a NU PĂRĂSI Revoluția pînă nu se vor convinge că obiectivele aprobate la 22 Decembrie se realizează efectiv și nu asistăm la o revenire a vechiului regim. Ion Iliescu a ascultat cu atenție relatările mele, iar la sfîrșit m-a întrebat ce propun. Mai întîi, i-am propus să se renunțe la folosirea unor metode militare în relațiile cu ei. Apoi, i-am sugerat să acceptăm și să respectăm decizia lor de a rămîne constituiți și de a veghea la împlinirea idealurilor Revoluției. „Bine, dar asta este misiunea noastră !" — mi-a replicat dînsul. „Oricum, deocamdată, cred că este bine să facem ce propui !" — a concluzionat Ion Iliescu.

...A doua zi am luat din nou contact cu tinerii din Piața Revoluției. Cei mai mulți veniseră acolo la 21 Decembrie și nu mai plecaseră acasă. Ei participaseră efectiv la evoluția evenimentelor, fiind actori principali în confruntările cu cei care apărau tirania. În acele zile și nopți de groază le vorbisem de mai multe ori și, de fiecare dată, fusesem îmbărbătați de hotărîrea cu care ei se dedicaseră victoriei Revoluției. Mulți erau sumar îmbrăcați, încălzindu-se la focurile ce le improvizaseră în imensa Piață...

Acești tineri minunați au avut un rol decisiv în zdrobirea atacului terorist din noaptea de 23 spre 24 Decembrie împotriva Comandamentului tinerilor revoluționari... după ce, în seara de 23 Decembrie, fuseseră incendiate Biblioteca Centrală Universitară și clădirea Kretzulescu, unde se aflau dovezi importante ale activității SECRETE ale aparatului represiv — așa după cum rezulta din mai multe informații furnizate în acele momente dramatice — în jurul orelor 2,00 noaptea s-a pus la cale o acțiune de commando care viza eliminarea Comandamentului Revoluționar al tinerilor din bătălia ce se dădea atunci între forțele totalitare și forțele democratice. Cu toate că acești tineri fuseseră abandonați, tancurile și TAB-urile fiind retrase din jurul Pieței Palatului și al clădirii fostului Comitet Central (cu toate eforturile făcute după eveniment, n-am putut afla cine dăduse un asemenea ORDIN incalificabil), ei n-au părăsit PIAȚA. Unii au fost uciși, alții au fost răniți, dar ceilalți au rămas pe poziții...

...Eu — care trăisem acele evenimente tragice împreună cu ei, avînd convingerea că eram în prezența unui ACT DE TRADARE și că se urmărea asasinarea noastră — aveam să aflu, în acea dimineață de 28 Decembrie, cu ce eroism incredibil au înfruntat tinerii din Piață acea acțiune criminală. Victor Mihai, venit în noaptea de 21 spre 22 Decembrie în Piața Universității din București și, apoi, rămînînd în Piața Palatului, după fuga tiranilor, mi-a relatat fapte demne de o adevărată istorie a EROILOR NEAMULUI... Avea 21 de ani. Era lăcătuș. Rămăsese orfan de tată încă de la 15 ani cînd fusese nevoit să muncească pentru a-și ajuta mama și cei patru frați ai săi. În ultimii ani, Victor vedea tot mai multă suferință în jurul său. Toți știau că vina este numai a sistemului comunist și a celor doi tirani... Cînd i-a auzit pe oameni huiduindu-l pe Ceaușescu a plecat numai în canadiana lui ponosită la București cu imensa speranță în suflet de a obține LIBERTATEA. Nu-i era frică... De altfel, mulți strigau acolo, lîngă Intercontinental, la 21 Decembrie „Vom muri și vom fi liberi !" „La început m-am înfiorat" — mi-a mărturisit Victor. „Nu voiam să mor. Mama și cei patru frățiori aveau nevoie de mine. De asemenea, Loredana — o colegă matriță, care mă iubea și cu care voiam să mă căsătoresc. Ea nici nu știa că sînt aici !" — îmi spuse dînsul. „Da, trebuiam să trăiesc ! Dar nu mai voiam să trăiesc în mizeria materială și morală în care ne aruncase tirania comunistă. Aveam nevoie de libertate ca de APA și de AER. Nu mai suportam umilințele ! De aceea am început să strig și eu cu ei : „Vom muri și vom fi liberi !" Mulți strigau cu noi. Aceste cuvinte aveau un efect MAGIC asupra noastră. Nu ne mai era FRICA. Nu ne mai feream. Ii înfruntam pe cei din fața noastră cu mîinile goale. Ei aveau arme. Aveau mașini. Aveau tancuri. Noi nu aveam nimic din toate astea. Aveam, însă, dreptate !... Cînd am venit în Piața Palatului eram siguri că am învins. Cea mai mare bucurie am simțit-o cînd am adoptat Platforma — Program și am înțeles că sosise timpul să ne hotărîm singuri soarta într-un Forum Cetățenesc... După euforia din primul moment, au curs din nou gloanțele. Mulți au murit în jurul meu. Dar, cel mai greu a fost în acea NOAPTE DE POMINĂ de 23 spre 24 Decembrie... După ce au făcut scrum Biblioteca Universitară și Clădirea Kretzulescu a ars în cea mai mare parte, ne-a venit nouă rîndul... Știți, noi dormeam pe jos în Piață pe rînd, în jurul focurilor pe care le aprinsesem... La orele 1,00, mi-a venit mie rîndul să fac de gardă. Mii, zeci de mii de tineri erau în Piață. Eram fericit că luptam împreună cu ei. De cînd, în seara de 22 Decembrie veniseră TAB-urile și tancurile de la Armată — ne simțeam în siguranță. Mai mu[ri] în dimineața zilei de 23 Decembrie unități ale Ministerului de Interne s-au alăturat celor ale Armatei. Simțeam că balanța înclină de partea Revoluției...

Alegerile bat la ușă

Fotografii de IONEL PUICĂ

Apelul lansat de revista Flacăra spre instituții, întreprinderi pentru a veni în sprijinul celor rămași fără loc de muncă, iată, nu a rămas fără ecou. Primim din partea sucursalei „Energoconstrucția" — București, str. Pogoanele, nr. 1—3, sector 4, următorul anunț :

Către redacția Flacăra,

„ENERGOCONSTRUCȚIA" S.A. București angajează de urgență :

— personal căi ferate uzinale cu școlarizare gradul I, II și III M.C. ;

— gestionari-șefi depozite, în condițiile legii ;

— muncitori necalificați, vîrsta max. 35 ani. Relații la telefon : 85 73 60 / 36 ; 86 32 90.

Plata se efectuează cu CEC sau numerar.

Găzduim, în continuare, în pagina noastră anunțuri similare fără a percepe vreo taxă.

Stimate domnule Arion,

Organizația noastră (Frontul Național Unit al Exilului din Canada și America), cifrată la aproximativ 10 000 de membri, aflînd că la ora actuală, în România, revista Flacăra este cotată ca fiind cea mai reușită apariție în limba română, și editată de personal competent profesional, ne-a suscitat curiozitatea și dorim să intrăm în posesia citorva exemplare, deoarece majoritatea membrilor noștri ar dori să se aboneze cu încredere.

Președintele organizației
VIRGIL BĂDULESCU

N.R. Mulțumindu-vă pentru aprecierile dv., vă vom satisface dorința trimițîndu-vă revista noastră, însoțită de frățești salutări.

Nici rezerva nu se lasă!

Ne bucură faptul că articolul „Misterul rachetei din Militari", publicat în nr. 32/1991 al revistei noastre a reușit să suscite un viu interes în rîndurile cititorilor. Cea mai semnificativă (și absolut pertinentă !) tentativă de dezlegare pe cont propriu a misterului în speță ne-a parvenit la redacție prin intermediul scrisorii expediate de dl. lt. maj. (r) Iot Marin din Bîrlad, actualmente artilerist în rezervă. Grație instruirii de specialitate și cunoștințelor domniei sale, precum și coerenței logice a majorității supozițiilor formulate, am avut plăcuta surpriză să desprindem din rîndurile remise explicații foarte apropiate de cele oferite de către M.Ap.N. în nr. 33/1991 al revistei cu privire la cazul respectiv.

D-le Ion Marin, regretăm că nu am avut inspirația de a iniția un concurs de rezolvare a enigmei ; ați fi cîștigat detașat ! (C.P.).

Domnule Redactor șef,

Mă numesc **Sasu Ion**, sînt din orașul Azuga, str. Teilor, nr. 30, jud. Prahova și vă aduc la cunoștință, pentru a scrie la „Flacăra", o întîmplare pe care eu o numesc „Vagoanele fantomă".

În ziua de 7 martie 1991, după ce mi-am cumpărat un bilet de la agenția din Predeal, am plecat spre Oradea cu accelerat 422.

Aveam vagonul 14, locul 21. În gară, însă, a intervenit marea surpriză. Cînd a sosit trenul pe peron, în loc de 15 vagoane cît trebuiau să fie atașate la tren, erau numai 12. Durerea cea mare din acest moment a început, căci cerurile între călători s-au ținut lanț. Înghesuială cît cuprinde, copii dormind pe culoar etc. În tot acest vacarm mi-a fost imposibil să-i găsesc pe controlor sau pe conductor.

Pun și eu o întrebare : De ce domnii de la C.F.R. mai fac greve și cer salarii mari ? De ce nu fac greve pentru noi, călătorii ? Poate ați aflat și dumneavoastră, un bilet Predeal—Oradea, cls. I, costă acum 420 lei, nu 196 cît costa acum cîteva luni. Sper ca pe această cale să afle toată țara, ministrul transporturilor, ce se întîmplă cu C.F.R.-ul nostru : vagoanele sînt mizerabile, fără geamuri, cu ușile care nu se închid, fără lumină, iar iarna și fără căldură. Călătorim precum animalele.

Vă mulțumesc.

O luptă-i viața...

POȘTA REDACȚIEI

Gheorghe Nadolu — București, str. Băiculești, nr. 33, bl. E 9, ap. 39, sc. A, et. 9, sector 1 : Zece ani de așteptare, de drumuri bătute în zadar, de nervi, ar fi meritat un răspuns pozitiv. Ne pune pe gînduri răspunsul stereotip pe care-l primim, de fiecare dată, din partea instituției Rompost Telecom, la solicitarea noastră de-a fi ajutate niște persoane care au **într-adevăr** nevoie de un post telefonic : „Vă aducem la cunoștință că s-a analizat situația și în prezent nu sînt condiții tehnice pentru executarea lucrării". Să vă dea Dumnezeu ani mulți de-acum încolo și răbdare, domnule Nadolu, fiindcă mai trebuie să știți că : „Cererea dvs. nr. 210 802 din 25.09.1990 este în evidență la Direcția de Telecomunicații, și va fi reanalizată la data la care se vor crea posibilități tehnice". Dorim să știți că nu ne dăm bătuți și îndrăznim, totuși, să sperăm că ne ...ți telefona, de la dumneavoastră de acasă, chiar ...cesta.

...n Vanc — sat Hălăliș, com. Săvîrșin, nr. 52, ...rl : Se pare că întregul Minister al Comunica...trebui anunțat la serviciul „deranjamente". ...o încercare și trimitem scrisoarea dvs. la ...Telecomunicații — Arad. Poate se deblo...ie.

...n — sat Hălăliș, com. Săvîrșin, jud. ...uze pentru întîrzierea cu care vă ...vă comunicăm că am expediat ...Comisiei de expertiză a capa...rad de la care așteptăm un ...siguranță, nu va fi o repli...

ELENA GRECESCU

Stimată Redacție,

Mă numesc **Constantin Ispas** și domiciliez în Caracal, județul Olt, județ care înainte de Revoluție a fost un fel de cobai pentru dictator. Aș vrea din toată inima, atît eu cît și mulți alți prieteni și colegi de-o seamă cu mine, să punem cîteva întrebări celor care se ocupă de secția „Drepturile omului" :

1. Ce a făcut actuala conducere a țării pentru binele oamenilor ?

2. De ce domnul Ion Iliescu se lasă ușor influențat de ceilalți parteneri ai dînsului ?

3. De ce fostul dictator culegea tineri de pe stradă, asigurîndu-le un loc de muncă, iar actuala conducere n-a găsit decît formula somajului pentru mulți dintre noi ? Ce vor face acești oameni care au o vechime în muncă de 10—15 ani și avînd pe deasupra și trei-patru copii de întreținut, după ce se vor termina cele șase luni, respectiv nouă luni, timp în care **beneficiem** de ajutorul social ?

Doresc să știți că noi, cei care vă adresăm aceste întrebări sîntem tineri între 24—35 de ani, care, deși disperați de situația în care ne găsim nu putem fi acuzați de rea credință dacă vă povestim ce zice lumea : că era mai bine înainte, nu erau prețurile așa de piperate, nu era banditismul chiar așa pe față. Să vă spun drept, omul nu mai știe dacă mîine își mai poate aproviziona familia cu pîine sau cu cele necesare traiului. În această situație, cum vom proceda pentru a face față nevoilor familiale ? Ieșim la drumul mare ? Actuala conducere nu ține seama de interesele, voința, preocupările și nevoile reale ale populației românești. În încheiere, aș vrea în numele tuturor colegilor și prietenilor care se află lîngă mine, să ne dați un răspuns cît mai drept posibil și v-aș mai ruga să publicați scrisoarea de față pentru a fi văzută de miile de tineri din România care se găsesc în situația noastră și care vă pot confirma dacă am spus sau nu adevărul.

Vă mulțumim în numele tinerilor năpăstuiți de noul clan.

N.R. Așteptăm împreună cu dumneavoastră răspunsul din partea celor vizați, căci grija zilei de mîine nu ne ocolește nici pe noi.

Protest

La secția de artă a Muzeului din Baia Mare, cu ocazia Zilei Naționale a Franței și înființării secțiunii Maramureș a Ligii, s-a deschis în data de 11 iulie 1991, sub egida Filialei de Arte Frumoase din Baia Mare, o expoziție omagială. Organele culturale actuale ale județului, care au preluat și urmează pe tărîm cultural-toate metodele celor de dinainte, în scopul subminării oricăror acțiuni meritorii, nu se dezmint nici de această dată. Expoziția urma să rămînă deschisă 2 săptămîni. Fără consimțămîntul organizatorilor, la 19 iulie consilierul cu probleme de artă al județului a dat dispoziție să se depanteze două din cele trei săli ale expoziției, deși la Filiala Uniunii Artiștilor Plastici există 3 săli mari și goale în care se poate organiza orice altă expoziție.

Întrucît expoziția dedicată Franței a fost concepută ca un întreg, protestăm împotriva practicii abuzive a funcționarului cultural.

Baia Mare, 19 iulie 1991.

Uniunea Artiștilor Plastici din România
Filiala de Arte Frumoase Baia Mare

În numele Ligii de Cooperare Culturală România — Franța, Secțiunea Maramureș, semnează : Traian Hrișcă, președintele Secțiunii, Valentin Muste, Mihai Olos, Mihai Panfil, Dana Sabău, membri ai Uniunii Artiștilor Plastici din România, Filiala de Arte Frumoase din Baia Mare, Georgeta Maria Iuga, vicepreședinte, Ion Sasu, pictor, Satu Mare.

Încă un astrolog a prezis puciul

Într-un interviu acordat ziarului „Vecernii Kiev", pe 11 octombrie 1990, interviu preluat în traducerea lui Ion Crețu de gazeta suceveană „Glasul Bucovinei" în aprilie a.c., astrologul sovietic de origine persană Pavel Globa, directorul Centrului astrologic de pe lîngă Academia de științe a U.R.S.S., a **prevăzut lovitura de stat de la Moscova din 19—20 august 1991.** Iată citatul care se referă la acest moment : „Anul nouăzeci și unu este anul Berbecului cu Lîna de Aur sau al Berbecului Alb. Acesta e un an critic, în care după părerea mea va avea loc destrămarea definitivă a Uniunii. **Nu este exclusă o lovitură de stat, dar nu una pur militară ci, mai degrabă, una militaro-civilă".**

Adică exact cum s-a întîmplat ori e pe cale să se întîmple Interesante sînt și răspunsurile lui Globa la alte două întrebări. Primul, referitor la ce îl așteaptă pe Mihail Gorbaciov ca lider politic : „... dacă va rezista acum, în viitor îl așteaptă un avînt fenomenal ...". Al doilea, cu privire la relațiile dintre președintele U.R.S.S. și Eltîn : „Ei sînt născuți în zodii, practic diametral opuse ... (...) Cu toate acestea ambii lideri politici îi sînt necesari astăzi țării noastre (U.R.S.S., n.n.). Și cu cît mai mult timp se vor afla la putere, cu atît va fi mai bine". Cam potrivite din condei aceste ultime prezicere — un fel de invitație. Dar, cine știe ? Tu pui cu astrologii ?

DAN T. GURTESCH

CURIER JURIDIC

JEANETTA MĂRGINEANU, București :

a) Potrivit art. 5, alin. 2 al Decretului-lege nr. 61/1990, locuințele ocupate de chiriași se pot vinde numai acestora. În sensul Legii nr. 5/1973, familia-chiriașă cuprinde numai soții și copiii minori ai acestora.

b) Apartamentul proprietate personală poate fi vîndut sau donat altor persoane, inclusiv băiatului dv.

PAULA DELEANU, București : Vă sfătuim să preluați cele 2 camere printr-un contract de închiriere. După apariția legii de împroprietărire, veți primi întregul apartament în proprietate privată. Pînă atunci nu există temei legal pentru o asemenea operațiune.

ECATERINA NEVRICLIU, București :

a) Potrivit art. 1 al Hotărîrii Guvernului nr. 366/28 mai 1991, tinerii căsătoriți care nu depășesc vîrsta de 25 ani, aflați la prima căsătorie, pot beneficia de credite bancare în sumă de pînă la 100 000 lei de familie, cu termen de rambursare de pînă la 10 ani.

b) Conform aceleiași hotărîri, creditele se pot acorda de Banca Comercială Română — S.A. și Banca Agricolă — S.A. în vederea procurării de mobilier, covoare, mașini de gătit și încălzit, aparate de radio și televizoare.

MIHAI TEȘILA, Crăgulești, jud. Mehedinți :

a) H.C.M. 308/1953 nu este abrogat.

b) Potrivit Legii fondului funciar nr. 18/1991, de stabilirea dreptului de proprietate privată asupra terenurilor beneficiază membrii cooperatori care au adus pămînt în cooperativă sau cărora li s-a preluat în orice mod teren de către aceasta, precum și moștenitorii acestora.

CORNEL OLTEANU

Se numără deja bobocii?

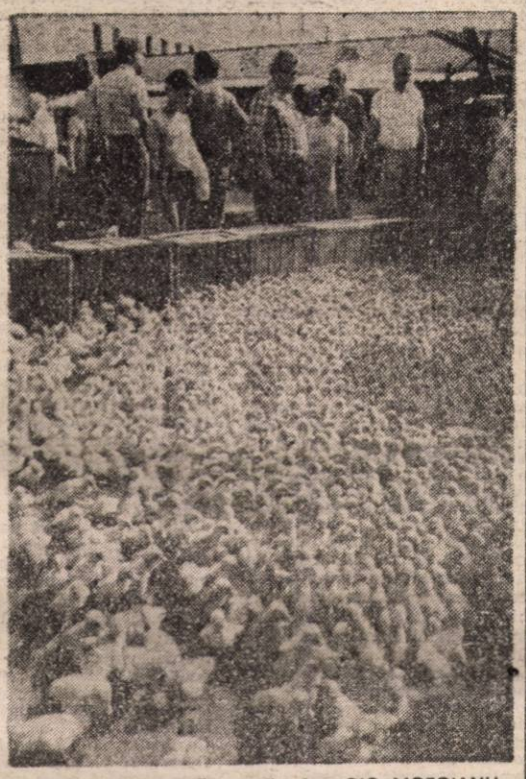

Fotografie de GIG MOTOIANU

Pagină realizată de ELENA GRECESCU

LA CE FOLOSESC EROII ?

Pentru a se declara Front al Salvării Naționale au ajuns douăzeci și patru de ore. Pentru prepararea Serviciului Român de Informații — trei luni. Pentru zdrobitoarea pregătire și victorie a alegerilor — cinci luni. N-a fost nevoie decît de șase luni pentru sosirea triumfală a minerilor și zguduirea din temelii a imaginii noastre în lume. În schimb, rănile vulcanice ale Revoluției au fost bandajate un an de zile cu vorbe, gesturi întîmplătoare și lacrimi din carton. Abia în decembrie 1990 Parlamentul și-a luat seama și a votat o lege prin care să acorde, în afară de fraze lemnoase de recunoștință, și sprijin. Celor care au ajuns infirmi, celor care și-au îngropat morții în Cimitirul Eroilor.

În aceeași tradiție imperturbabilă a întîrzierii, abia după două săptămîni și mai bine de greva foamei susținută în fața Senatului de către membri ai organizației Jilava a admis înaltul for legislativ amendamente la Legea 42/1990. Care, departe de a fi fost perfectă, nici măcar nu-i luase în considerare pe cei încarcerați între 16—22 decembrie. Dar care era — este — foarte elastică în acordarea titlurilor de Luptător și Erou în Revoluție.

Fiecare moarte, infirmitate, detenție înseamnă un teanc de acte și ștampile ; adunate într-un dosar, aceste lovituri de cravașă ale destinului sînt supuse spre examinare, dezbatere și concluzionare unei Comisii formate din președinte, secretară, deputați și senatori F.S.N., reprezentanți ai Procuraturii Militare, ai Ministerului de Interne, ai Ministerului Apărării Naționale și ai unor organizații revoluționare.

Pe de o parte: un sibian, aflat pașnic în podul casei, moare împușcat din stradă de către un locotenent — data 22 decembrie, ora 13,30. Nu a luptat, nu a ieșit să-și pună viața la bătaie. Și este considerat astăzi erou-martir. Pe de altă parte, dosare ale manifestanților uciși în 21 decembrie, ale celor răniți sau spulberați la Televiziune și în alte puncte clocotitoare, studiate și aprobate, încă stau cuminți între coperțile lor ; comisia nu a eliberat certificatele doveditoare nici după luni întregi, iar drepturile cuvenite prin Legea 42 sînt pentru acești revoluționari din București, Timișoara, Brașov, Sibiu, doar promisiuni care nu se mai împlinesc.

Cu atît mai revoltătoare sînt asemenea întîrzieri cu cît, încoltită de o nouă grevă a foamei declanșată la începutul lui august de către neîmpăcații membri ai organizației Jilava, comisia a reușit în două zile ceea ce nu făcuse într-o lună : tipărirea a cincizeci și două de certificate pentru luptătorii din Decembrie. Sau pentru urmașii lor. Urmași care au plătit mai scump și mai usturător decît oricine. Care au îngropat în pămînt odată cu morții iubiți și o parte din sufletele lor, din viețile lor explodate. Urmași cărora o lege șchioapă și nerușinat de tîrzie deseori li se uită în ochi cu nedumerire, ridicînd încurcată din umeri.

Orfani de frate

Nina se duce mereu la cimitir. Acolo este fratele ei, împușcat la Intercontinental pe 21 Decembrie 1989. Tatăl ei a plecat de mult de tot, nici n-a fost căsătorit cu mama, nu a fost decît tatăl ei. Cristina, surioara de cinci ani, are un alt tată, care și el a părăsit-o pe mama, dispărînd fără urmă. Tatăl lui Silviu, fratele împușcat în Decembrie, îngropat azi sub marmura din Cimitirul Eroilor, n-a dispărut, e în comuna Afumați ; n-a divorțat de mama, dar încă de pe vremea cînd Silviu avea doi ani nu au mai locuit împreună, nu l-a mai interesat ce mănîncă, ce îmbracă, ce-l doare. Totuși a venit la înmormîntarea lui Silviu, iar mai apoi nu a scăpat ocazia să încaseze în numele morții copilului său, eroul-martir Silviu Stan, 10 000 de lei. Și alte ajutoare.

Din trei tați, nici unul nu s-a sinchisit vreodată să plătească pensie alimentară. Din trei copii ai aceleiași mame — Silviu, 19 ani, Nina, 14 ani, Cristina, 5 ani — a fost împușcat și a murit tocmai cel mai mare, cel care muncea să se hrănească toți. De aceea, cînd mama a rămas anul trecut în excursia gratuită organizată de Asociația Luptătorilor în Revoluția din Decembrie, în Italia, a fost ca și cum ar fi murit și ea.

Le-aș ajuta mai mult, dar n-am putere ; numai pîinea ne costă 50 de lei pe zi, spune amărîta mătușa fetelor, Elena Duma, care îi mai are de crescut și pe cei trei copii ai dumneaei. Soțul, Moise Duma, este șomer de o groază de timp, banii care le intră în casă le ajung cît să nu moară de foame. Nu au televizor, nu au frigider. Au atîta suflet cît, în loc să le fi depus la orfelinat, din iunie 1990 le îngrijesc ei pe fetițe, strîmtorîndu-se șapte oameni la masă și în cele trei cămăruțe ale apartamentului. Totul pe un salariu. De muncitoare.

Nici nu a știut să umble Elena Duma, de aceea a primit alocația nepoatelor și pensia de întreținere abia din aprilie 1991 cînd Autoritatea Tutelară le-a trecut în grija sa. Unde să ceară sprijin ? Pentru 1 000 de lei de la Secretariatul de Stat pentru Handicapați atîta au alergat de parcă erau două milioane dumneaei și Nina... le venea să și rîdă, să și plîngă... Ce scamatorii să mai facă ? În fiecare zi trebuie să le pună ceva pe masă celor trei copii ai dumneaei și celor două surori ale eroului-martir Silviu Stan. Mama a scris din Italia, nu o duce deloc strălucit, într-un an de zile a trimis doar două pachete din care au rămas neatinse pungile cu orez și biscuiți, dar au dispărut tocmai cizmele visate de copii o iarnă întreagă.

Dreptul de a cerși

Silviu Stan n-a murit așa, cu una cu două. S-a chinuit mult, și surioara lui, Nina, crede că a murit cu zile.

În 21 Decembrie 1989 a fost la Intercontinental împreună cu unchiul său, Moise Duma. Era baricada din mașini care ardeau, erau civilii dinspre Universitate, iar dincolo de baricadă armata care trăgea asupra lor. S-au pierdut unul de altul în mulțime. Abia după o săptămînă în care l-au căutat printre morți l-au găsit în spitalul Vitan-Bîrzești, unde fusese transferat de la Jilava.

În noaptea de 21 Decembrie Silviu sărise să apere un manifestant lovit oribil de un soldat. Un camarad al acestuia s-a repezit spre Silviu și l-a împușcat de la un metru și jumătate. Silviu a simțit o arsură în burtă, a căzut pe trotuar și soldații l-au izbit cu bocancii. Pînă la urmă a ajuns la Jilava, unde un medic din celulă a încercat să-l opereze.

Nina nu a fost prea des la spital, fratele ei, țintuit în perfuzii, răscolit de o infecție îngrozitoare, cu spatele palpitînd de răni, era mai mult în inconștiență. Cînd își revenea cerea mereu acasă : „Du-mă, că m-am săturat, mamă !". A murit în 11 februarie 1990. Imaginea lui se șterge ca o fotografie uitată în ploaie ; tată, absent din întreaga lui viață, înhață 10 000 de lei, mama pleacă și rămîne departe de mormîntul lui înmărmurit. În sectorul II, strada Voiniceni nr. 9, în blocul B 27, la scara A, etajul 4, în apartamentul 16, Elena și Moise Duma se chinuie să le crească pe surioarele lui Silviu. Cărora Legea 42, cu amendamentele ei cu tot, nu le oferă alt drept decît acela de a cerși în stradă.

OLTEA MUTULESCU ■

ȚARA LUI PAPURĂ VODĂ?!

Într-un adevărat stat de drept, presa independentă are un cuvînt greu de spus. Nu puține sînt situațiile în care, datorită unor articole care pun în lumină cazuri de corupție sau de încălcare grosolană a legilor țării, demnitari importanți își dau demisia sau, în eventualitatea că au obrazul prea gros, sînt demiși. Din păcate, nu este cazul României. La noi, pare-se că „emanația revoluționară" nu are alt rol decît protejarea ilegalităților și tîlhăriilor la lumina zilei, „cu acte în regulă". O țară întreagă cere dreptate, iar distinșii noștri „emanați" se fac că plouă... Presa încearcă și ea să aducă lucrurile la normal, dar principiul „ciinii latră, caravana trece" pare a ocupa un loc important în „originala" noastră democrație.

Încă din nr. 26/26 iunie a.c. al publicației noastre, am tras semnalul de alarmă în privința gravelor fărădelegi comise de primarul și prefectul de Cluj, laolaltă cu o întreagă rețea mafiotă, manipulînd lucrurile în folosul lor, gîndindu-se probabil la bunăstarea lor, în perspectiva pierderii funcțiilor importante pe care le dețin în prezent. Urmarea a fost că împotriva lor nu s-a luat nici o măsură, mulți cetățeni rămînînd pe mai departe nedreptățiți. În nr. 29/17 iulie am făcut o revenire, sub forma unei scrisori deschise adresate d-lui prim-ministru. Nici de astădată nu ni s-a răspuns și nici vreo schimbare care să pună ordine între ticăloși nu a intervenit. Mai mult decît atît : sîntem înștiințați că mafia locală își vede liniștită de afacerile ei, nestingherită de vreo anchetă guvernamentală. Cazul d-lui **Emanoil Seiche** — relatat pe larg în nr. 26 al revistei noastre — este doar unul din multele cazuri de ilegalități comise de conducerea administrativ-teritorială Cluj. Nu a fost de ajuns faptul că omului i-a fost furat dreptul de închiriere al terenului din **str. Alverna nr. 23** — pentru care depusese de mult cerere, în vederea construirii unei mici întreprinderi de producție produse de panificație —, acesta fiind atribuit într-un mod abuziv și prin acte ilegale unei rude apropiate a prefectului **Zanc**, în vederea construirii unei vile. După apariția articolului mai sus-amintit, dl. primar **Tălpeanu** a găsit cu cale să se exprime nervos : „Dacă Seiche s-a adresat presei, presa să-i rezolve problema !" Purtat cu vorba de colocolo, dl. Seiche a ajuns în audiențe și la domnii subprefecți **Sălăjan** și **Șerban**, ambii ridicînd din umeri la ideea de a face demersuri pentru rezolvarea legală a cazului. Mai mult chiar, dl. **Șerban** și-a permis să „ofere" (neoficial) d-lui Seiche un teren din capătul str. Budai Deleanu — amenajat ca loc de joacă pentru copii —, în ideea că așa s-ar putea mușamaliza „treaba" și fiindcă, „oricum, nu veți obține nici un alt loc de grădină în Cluj" (!).

La începutul lui iulie, dl. Seiche s-a deplasat la terenul din Alvernei, unde l-a găsit pe **Ioan Zanc** — fratele prefectului Grigore Zanc și ginerele lui **Todoruțiu Ioan Teofil**, cel pe numele căruia Primăria a repartizat terenul —, care i-a reproșat că „l-a dat la ziar". Explicîndu-i că era în drept să procedeze așa întrucît avea prioritate legală la repartiția terenului, dl. Seiche a primit următorul răspuns : „Și ce-mi pasă mie ? Las' c-o să vedem noi pînă la urmă care pe care!" Tare, foarte tare, fratele d-lui prefect, n-avem ce spune ! Motivul pentru care Domnia sa se găsea acolo se vedea cu ochiul liber. Dînsul tocmai coordona lucrările de renovare ale acelei dărăpănături care figura ca demolată în vechile acte ale ICRAL-ului, dar care devenise, prin „sîrguința" primarului **Tălpeanu**, în momentul repartizării ei pe numele rudelor prefectului Zanc, „apartament cu două camere și dependințe". Or, dl. **Ioan Zanc** „trudește" acum tocmai pentru a face ca realitatea să fie adusă cît mai aproape de cele menționate în actele falsificate de cei de la Primărie și ICRAL !

Că lucrurile stau așa și nu altfel, o dovedesc din plin mărturiile mai multor vecini, locuitori de pe str. Alverna și din împrejurimi. Le vom pune și pe acestea la îndemîna organelor competente, atunci cînd va veni timpul. De menționat că, în strînsă legătură cu acest caz, am primit la redacție o scrisoare din partea d-nei **Olga Rus** din Cluj, care aduce la lumină — dacă mai era cazul — și alte aspecte ale grosolanelor ilegalități la care se dedau cei din mafia locală, în frunte cu prefectul și primarul.

Toate aceste tolerări ale ilegalității și corupției ridică mari semne de întrebare asupra bunei credințe a aleșilor de la 20 mai 1990 și ne facem o datorie din a le-o transmite.

PAUL VINICIUS ■

P. S. **Domnii Zanc și Tălpeanu nu trebuie să mizeze pe faptul că, odată schimbați din funcție, vom uita fărădelegile la care s-au pretat. Ei trebuie să înțeleagă că vor trebui să asume responsabilitatea pentru tot ceea ce au făcut. Presa noastră va susține cauzele, cît și anchetele la ilegalitățile comise. scop, invităm cetățenii care cunosc diverse... perioade de... să ne...**

În exclusivitate pentru Flacăra

Interviu cu dl. Mihail Steriade, scriitor, conferenţiar la Universitatea Louvain, Belgia, întemeietor al primei „Universităţi a poeziei“ din lume

„REGELE MIHAI ESTE UN SIMBOL DE UNIRE A TUTUROR ROMÂNILOR“

Prin bunăvoinţa domnului ministru consilier Aurel Sanislav, de la Ambasada României din Bruxelles, am avut fericita ocazie a întîlnirii cu dl. Mihail Steriade, un român vrîncean stabilit de multă vreme în străinătate şi un adevărat ambasador al culturii româneşti în Occident. La cererea subsemnatului de a mi se înmîna o fotografie a domniei sale, poetul a mulţumit pentru interesul arătat, dar, avînd în vedere vîrsta sa de 87 de ani, cu un umor românesc, robust, a făcut un interesant calambur între imaginea sa şi o mască mortuară care, crede domnia sa, nu mai poate interesa pe nimeni. „Esenţială este şi cred că va rămîne opera mea, nu chipul meu“ — mi-a spus poetul.

— Maestre, înainte de a începe interviul nostru acordat în exclusivitate revistei „FLACĂRA“, v-aş ruga să-mi deslușiți următoarea nedumerire. La începutul convorbirii noastre telefonice aţi cerut multe detalii despre mine, m-aţi întrebat ce mai scriu în afară de articole şi mi-aţi şi cerut să vă recit o poezie. Sînt de-a dreptul surprins de suspiciunea dv. Cărui fapt se datorează acest lucru ?

— Dacă aţi fi în locul meu, poate aţi face la fel. Pentru că pe timpul dictaturii lui Ceauşescu am refuzat să aduc osanale acestui dictator în Occident şi am fost pus sub supravegherea securiştilor. În 1978 era să fiu victima unui atentat al oamenilor lui Ceauşescu. Stăpînirea de la Bucureşti credea că scriitorii, poeţii români din Occident sînt obligaţi să scrie despre marele conducător, ca şi unii dintre scriitorii vînduti lui Ceauşescu din ţară. Pentru că am refuzat, am avut neplăceri mari şi de aceea vă rog să-mi iertaţi suspiciunea. Frica de urmărire mă va urmări încă multă vreme.

— Chiar şi după evenimentele din 22 Decembrie 1989 ?

— Chiar. Pentru că în România s-au schimbat extrem de puţine lucruri. Sînt cu atît mai îndurerat cu cît aici entuziasmul a fost poate cel mai mare. Belgia, minunata ţară care a avut iniţiativa extraordinară a salvării satelor de distrugerea pe care le-o pregătea Ceauşescu, este acum destul de dezamăgită. Să nu uităm că Belgia este regat şi ar putea servi României de exemplu. Regele Mihai reprezintă un simbol de unire a tuturor cetăţenilor României şi de despărtire definitivă de comunismul sovietic. România ar putea deveni ceea ce a fost odinioară : „La Belgique de l'Orient“. Cu conducerea criptocomunistă însă nu va putea ajunge la liman.

— Cînd v-aţi stabilit în străinătate şi în ce împrejurări ?

— Cu mult timp înainte ca dictatorul să vină la putere.

— Adică ?

— În 1929 m-am stabilit la Paris. Eu m-am născut în anul 1904 la Focşani într-o familie numeroasă unde arta, literatura, muzica erau la mare cinste. Am absolvit Facultatea de litere din Bucureşti cu Magna cum Laude. Apoi am predat literatura română la liceele Sf. Sava şi Matei Basarab. Am fost remarcat cu o lucrare pe care am susţinut-o la Ateneu şi am primit o bursă pentru Sorbona. Eram traducătorul oficial al reginei Maria care a fost şi naşa fiului meu. N-am părăsit ţara din motive politice aşa cum au făcut-o scriitorii români de mai tîrziu. În 1929 i-am întîlnit şi i-am cunoscut bine pe Paul Valéry, Jean Cocteau, James Joyce, fraţii Martin du Gard, contesa Anna de Noailles prinţesa Bibescu, André Gide ş.a. În 1932 m-am convertit la catolicism, în 1934 m-am şi însurat cu o franţuzoaică şi care mi-a dăruit un fecior, actualmente la Paris. În 1939 m-am înrolat voluntar în armata franceză şi am luptat în Rezistenţă contra nemţilor, fapt care mi-a adus în anul 1947 cetăţenia franceză. Între 1948—1952 am trăit în Anglia, în Olanda şi în Irlanda. În 1956 m-am stabilit definitiv în regatul belgian.

— În tot acest timp aţi păstrat legăturile cu ţara ?

— Bineînţeles. Un poet care nu mai vrea să ştie de ţara lui e un nonsens. Din ţară, fratele meu îmi trimitea de la Bucureşti nenumărate cărţi şi reviste care mi-au permis să cunosc bine viaţa literară a României.

— Aţi publicat în România înainte de a vă stabili la Paris ?

— Da, am publicat trei plachete de poezie la Focşani şi apoi alte două volume de versuri la Bucureşti.

— Şi aici ?

— Încă 16 cărţi de poezie. Şi foarte multe traduceri în franţuzeşte din marii noştri poeţi. Am fost, iertată-mi fie lipsa de modestie, primul traducător al lui Tudor Arghezi în limba franceză. Am mai tradus masiv din Mihai Eminescu, Lucian Blaga, George Bacovia. Avem mari valori literare şi ce păcat că Occidentul le cunoaşte atît de puţin !

— Ce părere aveţi despre ministrul culturii, Andrei Pleşu ?

— O părere bună. Am reţinut nişte cuvinte admirabile spuse de domnia sa la o conferinţă de presă, din februarie a.c. : „Trăim într-o lume prea plină de judecători şi lipsită de făptuitori“. În privinţa răspîndirii culturii româneşti în lume ar trebui să înfăptuim mai multe. Împreună cu poeta Anna Maria Antonini, proprietara unui minunat castel situat la Condé-sur-l'Escaut în Franţa, am întemeiat prima Universitate liberă a poeziei din lume. Ea este deschisă oricînd poeţilor de pretutindeni pentru a participa la unele colocvii, seminarii, munci practice de traducere sau, pur şi simplu, pentru a-i delecta cu scurte trasee turistice. Dar dacă sediul social este în Franţa, la Condé-sur-l'Escaut, redacţia şi administraţia sînt aici, în acest apartament la Sint Maartensdal, résidence 4, studio 504 din oraşul Louvain, Belgia.

— Maestre, care este cea mai recentă carte a dv. ?

— Am publicat de curînd „Premise ale unei antologii a poeziei româneşti“, cu traduceri din poeţii români pomeniţi adineauri. Am trimis volumul doamnei secretar general al Consiliului Europei, Catherine Lalumière.

Din Strasbourg am primit zilele acestea o scrisoare din partea doamnei secretar general care m-a lăsat să înţeleg că mă va ajuta în răspîndirea acestei cărţi de traduceri din marii noştri poeţi, fapt pentru care folosesc ocazia acestui interviu de a-i mulţumi din inimă. Nu suntem un popor de sălbatici, ci condiţiile în care s-a dezvoltat poporul român au fost sălbatice, dure, necruţătoare de-a dreptul. Şi cu toate acestea am dat lumii, Europei şi Franţei mari valori. Pentru că dacă la început Franţa a „francizat“ România, a urmat în chip surprinzător de puternic „românizarea“ Franţei.

— Maestre, după spusele d-lui Jehan de Meester, dv. sînteţi considerat un excelent traducător al marilor poeţi români în Occident şi un mare animator al schimburilor culturale între România

şi ţările francofone. Dar oare nu exageraţi cumva contribuţia culturală adusă Franţei de către România ?

— Înainte de a răspunde la această întrebare tranşantă, daţi-mi voie să vă întreb şi să mă întreb totodată : de ce s-a legat destinul nostru cultural (şi politic, în mare măsură) de Franţa şi nu de Italia care este mai aproape de România, cu toate că avem o origine comună şi o atît de mare asemănare între limbile italiană şi română ? Dumnezeu a hotărît astfel. În ciuda depărtării dintre Franţa şi România, din Carpaţi şi pînă pe malul Senei a fost aruncat un pod fermecat de poezie şi căldură. Influenţa lingvistică şi culturală a Franţei a început la sfîrşitul Evului Mediu, franceza fiind recunoscută peste tot în Europa ca limbă diplomatică folosită în marile cancelarii imperiale. Pe măsura introducerii limbii franceze în Principatele Române, se constată şi o masivă deplasare a personalităţilor politice, culturale la Paris unde învăţau franţuzeşte. Primul prinţ fanariot trimis de Sublima Poartă pentru a domni în Ţara Românească a fost Nicolae Mavrocordat care cunoştea perfect limba franceză. Continuatorii săi s-au înconjurat de secretari şi de preceptori francezi. Boierii valahi învăţau franţuzeşte pentru a face impresie la Curte. În tot acest timp, nenumăraţi francezi : intelectuali, medici, călători, oameni de afaceri se stabilesc în ţările române, facilitînd astfel clasei dominante să-şi perfecţioneze cunoştinţele. Chiar şi ruşii invadatori în Principate, bineînţeles, mă refer la ofiţerii superiori, vorbeau franţuzeşte. Cu începere din anul 1850, Vasile Alecsandri făcea cunoscute francezilor bogăţiile folclorului românesc. Era începutul „românizării“ Franţei. Şi încă în chip strălucit cînd poetul din Mircesti cîştigă marele premiu Mistral de Quintana-les Félibres, 1878, cu poezia „Cîntecul Gintei Latine“. (Le Chant de la Gent Latine“, devenită imnul lumii latinesti.

Franţa de azi nu ar putea fi Franţa fără aportul următoarelor personalităţi din România : în teatru — Maria Ventura, De Max, Samson Fainsilber, Mihăilescu, Alice Cocea, Elvira Popescu ş.a. ; în muzică — George Enescu, Stan Golestan, Alfred Alessandrescu ş.a. ; în artele frumoase şi cinema — Constantin Brâncuşi, Marcel Iancu, Victor Brauner, Brassai, Paul Barbăneagră, Sergiu Huzum ş.a. ; în literatură — Vasile Alecsandri, George Bengescu, Martha Bibescu, Dimitrie Bolintineanu, Nicolae Catanov, Emil Cioran, Ion Ciorănescu, Mircea Eliade, Benjamin Fondane, Virgil Gheorghiu, Matilda Ghica, Iulia Hasdeu, Vintilă Horia, Virgil Ierunca, Eugen Ionescu, Panait Istrati, Gherasim Luca, Alexandru Macedonski, Basil Munteanu, Anna de Noailles, Nicolae Pillat, Pierre de Ronsard (da, e român prin strămoşul său, banul Mărăcine !), Pius Servien, Tristan Tzara, Elena Văcărescu, Ilarie Voronca, Elie Wiesel (născut la Sighet în Maramureş) etc. etc.

După această listă pe care am întocmit-o în ordine alfabetică pot, în sfîrşit, să răspund la întrebarea dv. Faţă de mica întindere geografică a ţării noastre, aportul cultural adus Franţei de către România este foarte mare !

Mai mult : acest aport este îmbogăţit mereu de către personalităţile din România, stabilite în Franţa din diverse cauze.

Şi aici în Belgia sînt cunoscuţi domnii Radu Balescu, profesor la Universitatea liberă din Bruxelles, membru al Academiei regale de ştiinţe din Belgia, Mihai Nasta, fiul lui Marius Nasta (creatorul şcolii de ftiziologie), în prezent filolog, profesor-cercetător la Universitatea din Louvain şi Padova, prinţul Mihai Cantacuzino, arhitect, Ion Masselar, profesor la Universitatea din Louvain etc.

— Maestre, v-aţi referit pînă acum la românii celebri, cunoscuţi. Ce puteţi să ne spuneţi despre românii anonimi care vin în Belgia pentru a-şi făuri un viitor mai bun decît în România ?

— Cei care vin aici suferă fără îndoială de naivitate, cînd cred că vor fi bine primiţi. Cererile de azil politic nu se aprobă. Belgia are zeci de mii de şomeri. Deunăzi, cineva m-a rugat să intervin pentru tînărul I. L. în vîrstă de 28 de ani care a comis un furt prin efractie. Iată-mă, ajuns, fără voia mea, un fel de avocat al românilor fugari în Belgia. Presa scrie că din cele 6 000 de cereri de azil politic ale refugiaţilor, 1 200 aparţin românilor ! O notă proastă pentru Guvernul român care nu a ştiut cum să-şi păstreze acesti români care, de cele mai multe ori, sînt tineri şi capabili, îndrăzneţi, cunoscători ai unei limbi străine. Prima întrebare a românilor, albanezilor, bulgarilor hotăriţi să ceară azil politic în Belgia este „Où est le Petit Chateau ?“. Le Petit Chateau este o veche cetate unde sînt primiţi emigranţii. Totuşi, părerea mea este că românii trebuie să-şi făurească destinul şi viitorul în propria lor ţară.

— Maestre, v-aţi întoarce acum în România ?

— Da, dar nu mă lasă puterile. Vorba acelui proverb franţuzesc : „Si jeunesse savait, si vieillesse pouvait“ (Dacă tinereţea ar şti, dacă bătrîneţea ar putea“, ar fi bine pe lumea asta.

— Vă mulţumesc pentru amabilitatea dv. şi vă doresc multă sănătate.

PAŞCU BALACI ■

CRIMA

Tînărul călău... şi tînăra sa victimă • Martorii • Culpa procuraturii e de a-l fi arestat ilegal pe vinovat • Anchetatorul e-n concediu şi vinovatul la nebuni • Mama celui ucis nu mai crede în dreptate •

O mamă al cărei fiu, în vîrstă de numai 21 de ani, a fost omorît cu bestialitate, a trimis o scrisoare disperată mai multor publicaţii din ţară, printre care şi revistei „Flacăra". Unele redacţii au trecut sub tăcere zguduitoarea scrisoare a doamnei Milica Gasparic din Brăila. „Expres" a publicat-o integral în nr. 35, revista noastră a întreprins o amplă anchetă, prin care a încercat să reconstituie faptele şi să verifice dacă suspiciunile mamei sînt întemeiate (domnia sa reclamă o trenare voită a anchetei, cu scopul nedeclarat de a da timp inculpatului să-şi „aranjeze" un diagnostic pe măsura gravităţii faptei, căci el se află acum internat la Jilava, în vederea unei expertize psihiatrice). Precizăm că am făcut reconstituirea faptelor nu „pe spusele mamei", ci stînd de vorbă cu martori, cu reprezentanţi ai Poliţiei Municipiului şi ai Poliţiei Judeţene, cu procurorul care anchetează cazul, cu procurorul-şef, cu cadre didactice şi diferite alte persoane care au cunoscut, şi victima, şi infractorul. De asemenea, subliniem că ancheta noastră nu urmăreşte să o dubleze sau să o substituie pe cea întreprinsă de reprezentanţii legii, ci să răspundă apelului unei mame disperate : „Cea care vă scrie este o mamă disperată, mama nefericitului Ronald, care mai trăieşte doar ca o umbră, distrusă totalmente pentru restul zilelor şi care acum, cu preţul unei dureri de neînchipuit, încearcă să supravieţuiască pentru a face puţin şi pentru fiul ce-l mai are şi pentru a face dreptate dragului ei Ronald, ucis fără motiv şi într-un mod odios. Vă adresez aceste rînduri ştiind că revista dv. are putere şi posibilitate să intervină şi să ajute".

Tînărul călău...

Viorel Costandache : 22 de ani, fiul lui Petre Costandache, locotenent-colonel (pensionar), fost şef al Serviciului Circulaţie al Direcţiei Judeţene de Miliţie, mutat disciplinar la Bistriţa-Năsăud, datorită „poznelor" fiului, comise încă din perioada şcolii elementare (informaţie furnizată de colonelul Virgil Popa, şeful Biroului de Presă al Direcţiei Judeţene de Poliţie). Cu aceste răsunătoare isprăvi (spargeri, viol, provocare de scandal), junele V. C. strică repede firma aprigului tată poliţist (care obişnuia să-şi bată fiul „ca la poliţie") şi devine un client obişnuit al arestului poliţiei. Şi, totuşi, a scăpat fără cazier, nu este deci un recidivist, căci a făcut doar închisoare contravenţională, cum ţine să ne precizeze cpt. Colceag, de la Poliţia Municipiului. În aceeaşi tonalitate este şi portretul pe care i-l face inculpatului dl. procuror-şef Ilie : violent, impulsiv, turbulent şi cu antecedente. La Liceul „Murgoci", unde acesta a făcut clasa a IX-a şi a X-a (deci perioada spărgătorilor), domnul director Nicu Hîrjoghe şi doamna profesoară Stanciu, pe care i-am rugat să ne facă o prezentare psihopedagogică a fostului lor elev, ne oferă un portret aproape simpatic şi de-a dreptul inofensiv : un copil cam ciudat, e drept (în timpul orelor se ascundea după hainele de la cuier, scotea limba, mînca), un temperament agitat, dar în rest potolit, nonviolent, dînd semne de întîrziere psihică în raport cu vîrsta, cam leneş, cam fără apetenţă pentru carte şi cam puţin dotat intelectual. Nu a avut abateri grave (doar pozne nevinovate), nu a făcut obiectul vreunei discuţii în consiliul profesoral. Mare ne-a fost surpriza (probabil că şi a d-lui director) cînd, cerînd foaia matricolă, descoperim că pasnicul V. C. a avut în clasa a IX-a media 6,33 la purtare şi într-a X-a media 6, deci la limita exmatriculării. Oare numai pentru că scotea limba şi îşi mînca pachetelul în timpul orei? Şi atunci cum se explică aprecierea d-lui director : „Am impresia că tatăl lui Costandache era conştient de acest **dezastru** (s.n.) în familie."

Nu vrem să fim greşit înţeleşi : demersul nostru la liceu n-a urmărit să stabilească o latentă criminalitate, ci să verifice informaţiile furnizate de d-na Gasparic (ea însăşi profesoară), potrivit cărora V. C. a fost şi ca elev un „caz", o pramatie.

În fişa biografică a acestuia, studiile ocupă un loc neînsemnat : a urmat o parte din clasa a XI-a la seral, la un liceu de construcţii, dar fiind ameninţat cu o exmatriculare, şi-a luat transferul la Bistriţa-Năsăud, unde se pare că ar fi absolvit o şcoală profesională. Întors la Brăila împreună cu „încercatul" său tată, care între timp ieşe la pensie, V. C. îşi etalează tot mai des „talentele" şi cu tot mai mult aplomb, scăpînd însă de fiecare dată, căci în contul deschis la poliţie nu figurează decît contravenţii (oare de ce?). Ultima condamnare a executat-o în arestul poliţiei, de unde ieşise abia de cîteva luni. La barul „Chiralina" era considerat de-al casei, deoarece „semna zilnic condica". N-avea bani niciodată, dar bea de la alţii, căci cine se încumeta să-l refuze, iar cînd se ambala, începea „distracţia", ultima oară lăsîndu-se cu o scrumieră aruncată în capul barmanului de serviciu.

...şi tînăra sa victimă

Ronald Gasparic : 21 de ani, student în anul III la politehnică, fiul inginerului Cătălin Gasparic, fost cadru universitar, şi al profesoarei Milica Gasparic. De la 12 ani începe să publice poezii de o uimitoare maturitate şi profunzime. Versuri ca „Eu sînt din viaţă / doar trilul ei în întuneric", „Şi voi mai sta pînă cînd voi fi tînăr", scrise la 17—18 ani, tulbură prin

Cel mai trist colţ al casei Gasparic

Terasa barului „Chiralina" — Masa la care a stat Ronald cu cei ce aveau să-l omoare

sentimentul tragic al predestinării. „Un copil cuminte, deştept şi frumos" — spune despre el dl. procuror Ilie. „Un derbedeu, cunoscut în oraş, ca şi Costandache" — afirmă dl. col. Virgil Popa. „Înseamnă că figura şi el printre «clienţii» poliţiei?". „A, nu, nu a avut probleme cu poliţia". Atunci de unde ştia poliţia că era la fel de derbedeu şi de ce unul era mereu băgat la arest (Costandache), iar celălalt era lăsat să-şi facă de cap? Să însemne asta că poliţiştii sînt mai exigenţi cu odrăslele colegilor? Ne pare rău, domnule colonel Popa, dar aţi fost dezinformat, iar aprecierea dv. este singulară, căci vecinii, colegii, foştii profesori ne-au vorbit la superlativ despre el.

Două destine paralele, curgînd în sensuri diferite. Nici o fugară intersectare n-ar fi putut şi n-ar fi avut vreo logică să se producă între aceste două fiinţe situate la extreme. Şi, totuşi, s-a întîmplat în ziua de 17 iulie 1991, cînd Ronald, venit de numai 5 zile de la Iaşi, după ce s-a dus la un film (ultimul film din viaţa lui), a intrat în barul „Chiralina" din apropierea cinematografului „Central". A fost prima şi ultima oară de la Revoluţie cînd a intrat aici. Dintr-o viaţă n-a mai rămas nimic, decît un tril în întuneric şi plînsul fără sfîrşit al mamei în faţa tabloului îndoliat din care o priveşte cald, cu surîsul luminat de candelă, chipul cu trăsături fine al celui care îi este de acum fiu la timpul trecut.

Martorii

Cornelia Bogdan, chelneriţă la barul „Chiralina" : Cînd am contactat-o telefonic, s-a eschivat şi ne-a dat de înţeles că nu vrea să apară numele ei în presă, ca să nu aibă necazuri. Am promis că nu i-l menţionăm, dar veţi înţelege pînă la urmă de ce ne-am răzgîndit. Cunoşteam declaraţia pe care ea o dăduse unuia dintre membrii familiei (deci nu procuraturii, care nu i-o solicitase, deşi ar fi fost concludentă sau măcar utilă pentru stabilirea mobilului crimei). Ei bine, din această declaraţie scrisă rezulta că V. C. provocase deseori scandaluri în bar („Îmi făcea necazuri seară de seară, uneori chiar mă ameninţa."). Cînd ne-am întîlnit noi cu chelneriţa, ne-a fost dat să auzim din gura ei că tînărul respectiv era un tip liniştit, nu făcea rău la nimeni, „de multe ori încasa el bătaie, că aşa era firea lui". Abia după ce i-am împrospătat memoria, şi-a „amintit" că, de fapt, era un scandalagiu şi un beţiv şi că în seara aceea l-a dat afară împreună cu prietenii lui pentru că „se ridicase în picioare adresîndu-i-se noului venit (lui Ronald, n.n.) cu cuvinte jignitoare şi ameninţînd cu pumnul". Aşadar, din relatarea Corneliei Bogdan reţinem : Ronald a intrat în bar, i-a cerut o băutură ieftină, spunînd că nu are decît 24 de lei, i-a cerut o ţigară, s-a dus la o masă unde mai era un băiat necunoscut lui, şi-a băut vodca, pe urmă a observat pe terasă nişte cunoştinţe, la masa cărora s-a dus şi unde a fost servit cu încă un rînd (n.n : dintre cei trei de la masa de pe terasă, doi i-au fost colegi de liceu, Gabriel Burlacu şi N. Pitulice). După vreo 10 minute, a apărut şi V. C., care s-a aşezat la aceeaşi masă, el fiind prieten cu cei trei băieţi şi, la un moment dat, discuţiile s-au încins şi au degenerat fără ca ospătara să priceapă de ce. I-a dat afară din local : „Dacă aveţi chef de bătaie, ieşiţi afară!". Cam la vreo oră şi jumătate de la plecarea lor a intrat în bar maiorul Aramă, care a întrebat-o dacă Costandache V. a băut acolo, fiindcă „a bătut pe un băiat în cămaşă albă şi ăla nu-şi mai revine." Această „vizită" a avut loc înainte de ora 24 (ora închiderii barului) şi, deci, încă de la ora aceea cineva de la poliţie ştia cu siguranţă cine l-a bătut pe Ronald, care abia fusese transportat la spital. Cît timp ne-a povestit chelneriţa această istorie plină de „nu-mi amintesc", „nu mai ştiu", „eu îmi vedeam de treaba mea", a fost chemată de două ori şi a lipsit preţ de zece minute. Cînd a revenit ultima dată şi cînd noi am asaltat-o cu întrebări despre V. C., ne-a sugerat candid să mergem la poliţie pentru că e aproape şi pentru că acolo ne vor da toate datele, că sînt amabili. Am asigurat-o că oricum ne-am fi dus (lucru pe care-l aveam în plan pentru a doua zi). Foarte ciudat a fost că la poliţie, unde noi nu ne anunţasem vizita şi nu luasem legătura cu nimeni, ni s-a spus, chiar de la intrare, de către un soldat : „De ce-aţi venit aşa de tîrziu, la telefon era vorba că veniţi mai devreme şi aţi fost aşteptate." Ne-a repetat acest lucru şi căpitanul Colceag, de la care am aflat că dosarul lui V. C. a plecat de la poliţie, cu încadrarea „lovitură cauzatoare de moarte". Ulterior, domnul Virgil Popa, şeful biroului de presă al Poliţiei judeţene, ne-a explicat că nu poliţia este cea care formulează încadrarea juridică, ci procuratura, ceea ce nu înseamnă că poliţia nu poate sugera după părerea noastră, sugestia a fost acceptată la procuratură dacă şi în dosarul de aici procurorul pusese acelaşi verdict. Să-l scuzăm pe domnul Colceag că fiind doar căpitan a vorbit în necunoştinţă de cauză?

Revenind la martora amintită, susţine că nu i s-a solicitat — nici la poliţie, nici la procuratură — vreo declaraţie, dar că este gata să o dea, dacă îi va fi cerută.

Anton Popa, paznic la Inspectoratul Şcolar : ultima persoană care a vorbit cu

victima. Nici lui nu i-au solicitat organele competente vreo declaraţie, deşi domnul procuror Mihalcea, care anchetează cazul, se plînge că ancheta nu avansează şi din lipsă de probe. Dar uite că există nişte probe pe care le-a descoperit familia, le-a adus la cunoştinţa procurorului şi totuşi nu s-a întreprins nimic. Deci, ce ştie domnul Popa?

În noaptea de 17 iulie, pe la orele 11,30, a auzit o izbitură în curtea inspectoratului. Cînd a ieşit, a descoperit un pantof alb aruncat în curte. La poartă, pe trotuar, erau patru tipi în picioare. Unul i-a cerut pantoful, el i l-a dat printre gratii şi atunci a văzut un al cincilea individ căzut la pămînt. A auzit o discuţie între cei patru : „De ce ai dat, mă, în el, nu vezi că l-ai terminat?". „Lasă-mă în pace, că-l omor, tot îl termin, lasă-l pe mîna mea!". După acestea, cei patru s-au îndepărtat pînă la colţul străzii, unde păreau că aşteaptă ceva. Între timp, paznicul a ieşit pe trotuar, l-a ridicat pe cel căzut, care era plin de sînge, plîngea şi abia se ţinea pe picioare. I-a povestit că a fugit de agresori, care l-au urmărit de la ieşirea din „Chiralina" şi l-au bătut în faţa inspectoratului. Anton Popa l-a sugerat să cheme telefonic pe cineva de-acasă şi să vină să-l ia din biroul lui. Băiatul a refuzat, spunînd că-i este ruşine să-l vadă mama în halul acela. I-a spus că stă în cartierul Vidin şi că nu ştie cum va ajunge acasă. A plecat împleticindu-se, paznicul a intrat în [illegible] şi aproape imediat a auzit iar[illegible] şi răcnete, de unde a dedus că cei patru îl luaseră din nou în primire. „Îmi pare rău cît oi trăi că am avut în mînă viaţa băiatului şi că l-aş fi putut salva dacă-l

DE LA BRAILA

...am la mine și nu-l lăsam să plece, ...ă ales că cei patru stăteau, erau tot ...a colț și i-am văzut." De ce n-a anunțat paznicul poliția? De ce nu a consemnat incidentul în caietul respectiv? „Pentru că incidentul nu afecta sectorul meu."

Adriana și Cătălin Bălan, Calea Galați nr. 7: au auzit pe la ora 11—11,30 pe cineva urlînd ca un animal. A ieșit la geam întîi soția, care a văzut patru inși bătînd cu pumnii și picioarele pe un al cincilea, aflat la pămînt. Speriată, l-a chemat și pe soțul ei. În momentul în care a apărut și acesta la geam, doi dintre agresori se retrăseseră pe trotuar, iar unul

Mama lîngă tabloul dragului ei Ronald

Tînăra familie Bălan — primii care au sărit în ajutorul victimei

înalt, subțire, îmbrăcat cu o cămașă deschisă la culoare și purtînd o geantă de umăr și-a dezbrăcat cămașa, a rămas cu bustul gol și-a început să-l lovească în figură și în abdomen pe cel căzut. Acesta încerca să se ridice, dar cel care-l lovea, i-a secerat picioarele și l-a culcat din nou, pe urmă s-a aplecat peste el, l-a luat cu mîna de păr și a început să-l lovească puternic cu capul de asfalt. La un moment dat, unul din cei doi aflați pe trotuar l-a spus să-l lase că-l omoară. „Îl omor, băga-mi-aș...". I-a mai aplicat cîteva lovituri cu picioarele în cap și apoi l-a lăsat. Cineva din grupul amicilor i-a strigat: „Aruncă boxul!". Cînd soții Bălan au coborît în ajutorul celui căzut, au auzit trîntindu-se portiera unei mașini, în care au bănuit că se urcaseră agresorii. Victima zăcea la pămînt, cu fața în jos și se zbătea ca un pui de găină cu capul tăiat. Așa cum fusese tras într-un con de umbră al străzii putea fi călcat de o mașină, apreciază martorii. Aceștia au oprit cîțiva taximetriști, un șofer de pe un ARO s-a dus să cheme Salvarea și Poliția, între timp a apărut în zonă mașină (întîmplător? — n.n.). A luat ...ele soților Bălan. În prezența lui, un taximetrist a spus: „Am zis că n-o să spun, că mi-e frică, dar mai bine spun. Era Gigi Burlacu, îl cunosc, l-am văzut din spate." Cu toate acestea, dl. maior a întrebat-o pe chelneriță în mod expres despre Costandache. De ce, dacă singurul ...a ora aceea trimitea la Burlacu? Fa... ...nțiunea că familia Bălan nu a fost citată decît în data de 31 iulie (între timp victima fusese și înmormîntată, iar infractorul internat la psihiatrie, în 19 iulie și arestat, în spital, abia pe 25 iulie; Ronald murise pe 24). În acest interval, „bolnavul psihic" a fost liber, ceilalți trei n-au fost reținuți decît pentru o declarație, iar unul dintre ei, N. Pitulice (poreclit „șefu'"), un ins veșnic fără bani (afirmă chelnerița) a plecat imediat în Turcia, de unde nu s-a mai întors.

Am comis o ilegalitate arestîndu-l pe Costandache!

În orice anchetă, demersul cel mai important este strîngerea probelor, pe baza cărora se formulează încadrarea juridică. Pentru infracțiunea de omor și vătămare corporală, proba nr. 1 este expertiza medico-legală, document care, în cazul Gasparic, nu a fost încă trimis procuraturii de către Institutul „Mina Minovici". Știți ce susține procurorul? Că, în absența acestui document, arestarea presupusului vinovat este ilegală (implicit arestarea lui V. C.). Chiar dacă arestarea s-a operat după decesul tînărului student? Chiar dacă în certificatul de deces este specificată cauza morții de către medicul care a efectuat autopsia (hemoragie meningo-cerebrală, traumatism cranio-cerebral, agresiune)? Chiar dacă a fost audiat un martor ocular care a precizat că ceea ce a văzut n-a fost o luptă, ci o revărsare furibundă? Și chiar dacă vinovatul a recunoscut, în biroul maiorului Dumitru Hahui, șeful serviciului judiciar: „După ce l-am trîntit, i-am mai dat vreo doi pumni sau vreo zece, că nu mai știu, nu pot să știu"? În biroul procurorului-șef, întrebările acestea le-am pus și noi, dar le-a exprimat și mama îndoliată, în prezența noastră. „Domnule procuror, dar copilul meu a murit și a murit pentru că a fost bătut de acest vierme, asta nu e cea mai puternică probă? Eu primesc telefoane anonime în care sînt amenințată că, dacă nu mă potolesc, o să rămîn și fără celălalt băiat și dv. susțineți că n-aveți probe? De ce nu i-ați arestat și pe cei care au fost în noaptea aceea cu Costandache, de ce sînt lăsați liberi, de ce Burlacu îmi amenință băiatul? Vreți să ajung să-mi fac singură dreptate? Am s-o fac și pe asta, pentru că eu mi-am pierdut, odată cu copilul, sensul vieții și dv. veniți acum să-mi spuneți mie că l-ați arestat în mod ilegal pe criminal? Asta numiți dv. dreptate?" La această avalanșă de întrebări, răspunsul a fost acesta: „Doamnă, nu ne învățați dv. pe noi cum să ne facem meseria, pentru că noi nu venim la dv. la clasă să vă învățăm cum să vă faceți orele."

Putea muri și de altceva

Ca să atenuăm din efectul acestei puneri la punct, am continuat noi dialogul cu cei doi procurori.

— Ce se întîmpla dacă victima nu murea, ci se alegea cu grave vătămări corporale? N-ar mai fi fost arestat vinovatul?

— Ba da, dar numai în baza unei expertize medico-legale, singurul document științific care ar fi legitimat arestarea. Am văzut cazuri cînd o persoană agresată, vătămată, a decedat și expertiza a demonstrat că decesul s-a produs în urma unui stop cardiac, nu a leziunilor provocate prin agresiune; dacă expertiza va dovedi că Ronald Gasparic a murit de altceva, atunci noi sîntem în culpă: l-am arestat ilegal pe Costandache.

N.N.: Și cînd te gîndești că și tatăl criminalului „sugerase" aceeași idee doctorului Bacalbașa (secția terapie a Spitalului Județean Galați, unde Ronald a fost transferat în 18 iulie): „Bătaie, bătaie, dar nu s-ar putea să moară și de altceva?".

— De ce încadrarea juridică este lovitură cauzatoare de moarte și nu omor?

— Din același motiv: absența actului medico-legal.

În acest moment mama intervine din nou: „Și pentru încadrarea pe care ați făcut-o ce act ați avut?".

— Domnule procuror, dar un ins care a putut aplica astfel de lovituri, chiar presupunînd că ele n-ar fi cauzatoare de moarte, este un pericol social. Lăsat liber (așa cum a fost lăsat Costandache), mai putea comite o infracțiune, sau putea să fugă din țară, sau pur și simplu să moară. Mai mult decît atît, prin relații, el și-a aranjat o internare la psihiatrie.

N.N.: Referitor la acest episod, dl. colonel Virgil Popa ne-a declarat că e vorba de o manevră: „S-a internat, chipurile, e nebun, iar taică-său umblă pe toate căile, pe la București, pe la Jilava, să-l scoată nebun".

— Dacă vinovatul este sau nu bolnav psihic nu poate demonstra decît expertiza medico-legală. De asta se află la Jilava. E dreptul lui să încerce să-și ușureze situația invocînd absența discernămîntului, noi nu i-o putem interzice.

— Domnule procuror Mihalcea, pînă la ora actuală nu au fost audiați, nici măcar citați cîțiva martori importanți, deși d-na Gasparic a depus la dosar declarațiile lor (care, însă, nefiind luate de dv., nu sînt valabile). Noi am reușit să vorbim cu ei și am aflat elemente extrem de interesante și utile. După părerea noastră, depozițiile lor nu-l avantajează pe inculpat. Doamna Gasparic vă suspectează că tocmai de aceea nu i-ați audiat.

— Nu-i nici o problemă, ei vor fi audiați, dar propunerea pentru audierea unor martori trebuia s-o facă avocatul dînsei, ori el abia în 2 septembrie mi-a spus. Ce să fac, nu pot să-l învăț eu ce să facă, s-ar supăra. (Dacă e cineva de menajat, apoi chiar dl. avocat e acela!).

— Vreau să vă spun că toți acești martori ne-au declarat că le este frică de mîna lungă a fostului ofițer de miliție. Chiar martorul Bălan, pe care l-ați audiat, recunoaște că a dat o declarație incompletă, omițînd un element esențial (arma albă, boxul), tocmai că i-a fost frică.

— Din partea noastră, vă asigurăm de toată obiectivitatea. Iar dacă n-au fost audiați pînă acum, este și pentru că eu am fost în concediu (n.n.: mortul a fost îngropat, i s-a făcut și parastasul, anchetatorul în concediu și vinovatul la nebuni, în timp ce martorii-cheie tac mîlc, sperînd să nu-i mai cheme nimeni. Singurul care e eficient în toată povestea asta e bătrînul Costandache, care, din umbră, lucrează nestingherit pe toate fronturile. Poate de aceea n-a avut timp pînă acum să dea un telefon familiei îndoliate pentru a-i adresa măcar strategic sincere condoleanțe, cu atît mai mult cu cît a lansat în diferite medii ideea că cei doi băieți au fost prieteni, dar s-au încăierat de la o fată, Ronald l-a atacat pe fiul său pe la spate, iar acesta, cu o lovitură de judo, l-a aruncat la pămînt, ceea ce a provocat traumatismul cranio-cerebral.)

— Domnule procuror-șef, pentru a elimina toate suspiciunile, inclusiv aceea că dl. Mihalcea este prieten cu inculpatul și cu tatăl lui, nu puteți dispune ca ancheta să fie preluată de un alt procuror?

— Aceasta trebuie s-o solicite doamna Gasparic, prezentînd și motivele. Iar eu cred că cel mai mult s-ar bucura dl. Mihalcea să scape de acest caz (oare de ce?).

Mama celui ucis nu mai crede în dreptate

Ronald a fost în zilele fierbinți ale Revoluției la București, la Televiziune și gloanțele l-au ocolit. I-a fost dat să moară de mîna unui om cu care n-avea nimic de împărțit. Iar noi, care am pornit să facem puțină lumină, am plecat din Brăila cu mult mai multe semne de întrebare decît ne-am fi așteptat. Ni s-au întîmplat lucruri ciudate acolo. Cum am intrat în camera de hotel ne-a și sunat un martor ca să ne spună că a auzit că vrem să stăm de vorbă cu el, dar că nu-l găsim acasă, ci la mama lui, într-un cartier mărginaș. Nici astăzi nu știm cum a aflat de sosirea și intențiile noastre. De asemenea, ne întrebăm cine a dat telefon la poliție în numele nostru? De ce a mințit dl. col. Virgil Popa atunci cînd l-am întrebat de ce nu a dat cazul în „Ancheta", publicație pe care o coordonează? Dumnealui ne-a spus atunci că din lipsă de spațiu, dar că l-a dat celor de la „Libertatea". Or, cei de la „Libertatea" au declarat public faptul că s-au făcut presiuni asupra lor, inclusiv de la poliție și de la dl. Petre Costandache, ca să nu facă publicitate, ba chiar să se abțină și de la publicarea anunțului de deces. Dl. procuror Ilie susține însă că **procuratura a interzis „Anchetei" publicarea unor materiale referitoare la anchetele în curs.** De ce le este frică martorilor? De ce a încercat chelnerița să ne creeze o imagine „pozitivă" a agresorului? De ce a fugit în Turcia unul din prietenii acestuia și participant la bătaie? De ce, începînd cu noaptea de 17—18 iunie, V. C. a fost cercetat vreo 2 zile la poliție (așa susține colonelul Virgil Popa) fără mandat de arestare? De ce, în ziua de 22 iulie, cînd Ronald urma să fie transferat cu un elicopter la București (închiriat de familie cu 100 000 de lei), medicul de gardă, doctorul Muzichievici, a anulat zborul elicopterului, comunicînd echipajului acestuia că pacientul și-a revenit și se simte bine?

Pentru ce și pentru cine toate acestea?

VALERIA DORNEANU ■

Fotografii de ELENA GHERA ■

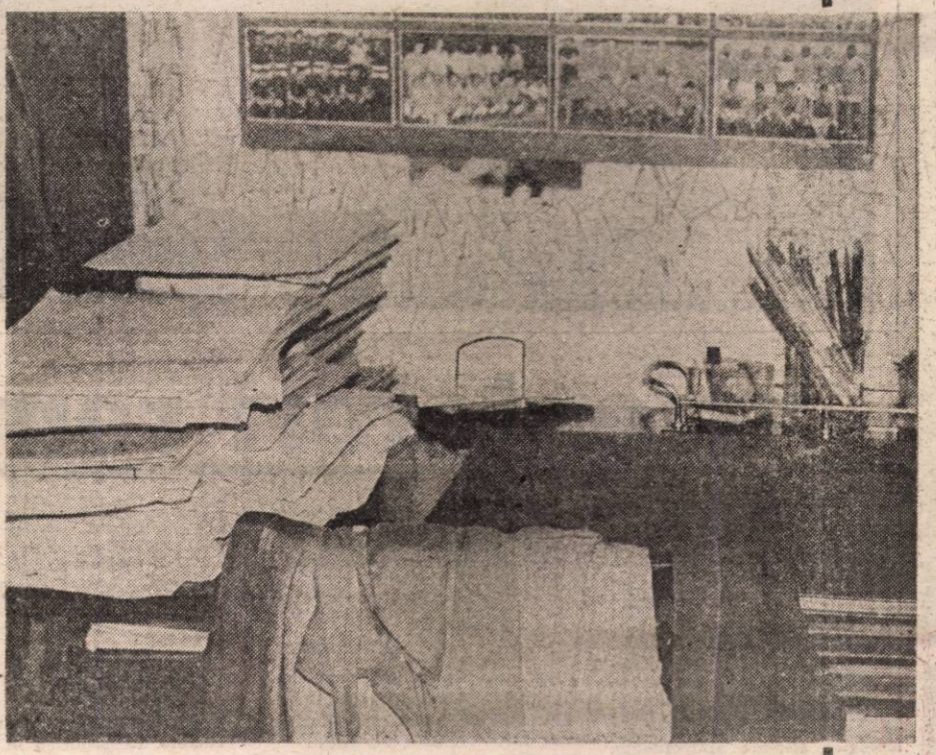

Masa de lucru a lui Ronald, așa cum a lăsat-o în ziua fatală

Fratele lui Ronald aprinzînd candela

PRIMUL COSMONAUT A FOST GERMAN?

În anul 1961, pe nava „Vostok", Gagarin a făcut prima călătorie cosmică ,zbor ce a durat 108 minute. Astfel, el a fost recunoscut ca fiind primul cosmonaut din lume. Din nefericire, viața acestui pilot temerar a fost curmată brusc, în anul 1968, cînd a căzut cu un avion Mig 15, pe care îl pilota. Dar iată că, în editura americană „Sterling" din New York, a apărut o carte a lui Bruce Quarrie, intitulată „Victoria fusese aproape", în care autorul dezvăluie o serie de date senzaționale.

În anul 1943, savantul atomist Wernher von Braun deținea în Germania hitleristă funcția de „observator" și „supraveghetor" al zborurilor experimentale. După înfrîngerea Germaniei, von Braun, împreună cu alți specialiști, a fost chemat în SUA, unde, împreună cu o serie de cercetători americani a creat și urmărit realizarea programului spațial NASA. Din cartea lui Quarrie rezultă că în anul 1943 Hitler a ordonat ca un pilot de încercare să fie lansat în spațiu la bordul unei „capsule", cu ajutorul unei rachete speciale. Misiunea fusese încredințată inițial unui as al aviației germane, Heini Dittmar, dar nu a putut fi îndeplinită deoarece, între timp, pilotul a suferit un accident de aviație ca urmare a unei aterizări forțate, fiind grav rănit la coloana vertebrală.

În această situație, autoritățile au încredințat misiunea unei femei, pilot de zboruri experimentale, Hanna Reitsch. În ziua de 12 aprilie 1943, aviatoarea s-a instalat în „conul" unei rachete „V2". Acest „nas" a fost modificat, în mod special pentru a putea primi un om la bord. „Conul" forma al doilea etaj al rachetei „A-10", pe atunci cea mai puternică din lume. După lansare, cînd s-a atins viteza de 6000 de kilometri pe oră și întregul ansamblu a atins altitudinea de 80 de kilometri, capsula s-a desprins, iar racheta s-a prăbușit în apele Mării Baltice. Pentru coborîre și aterizare, experimentata aviatoare a folosit aparatura de bord, cu ajutorul ei punînd în funcțiune motoarele de care dispunea „conul" și un sistem cu aer comprimat folosit pentru frînare. Conform previziunilor lui von Braun și a abilității Hannei, după un zbor de 20 de minute, „capsula" a aterizat în apropierea unei ferme din nordul Danemarcei. Mai tîrziu, curajoasa aviatoare a povestit despre „panorama" ce i-a apărut în fața ochilor de la înălțimea de 80 de km. După aterizare, pilotul zborului cosmic a fost întîmpinat de mașinile aviației germane și transportat la Berlin. Experimentul s-a desfășurat în mare secret. Pentru extraordinară ei faptă, Hanna Reitsch a fost felicitată și decorată de Hitler. Dacă documentele pe care se bazează relatările din cartea lui Bruce Quarrie sînt autentice, înseamnă că primul cosmonaut a fost de origine germană, și nu sovietică, și a fost femeie și nu bărbat.

AUREL DIANU ■

Inventatori români la Genova

Cititorii noștri își vor aminti poate de Paul Matei, prolificul inventator, căruia, cu ani în urmă, „Flacăra" i-a dedicat o suită de reportaje. Am încercat atunci (fără succes) să aducem în atenția forurilor științifice meritele acestui tînăr autodidact, cu largi și dovedite disponibilități pentru creații originale. Pasionat de invenții consacrate confortului domestic (climatizoare, scaune ergonomice, jucării electronice, stimulente agrobiologice, sisteme antipoluante, aparate menajere etc., dar și de instalații de protecție ecologică), Paul Matei a stîrnit interesul unor întreprinderi ale industriei ușoare, dar proiectele s-au pierdut pe drum.

Fire bătăioasă, în conflict endemic cu politrucii și birocrația comunistă, slobod la gură și de aceea supravegheat îndeaproape de agenții securității (care ne-au vizitat și pe noi în două rînduri, solicitînd informații despre comportamentul „moral" al colaboratorului nostru), Paul Matei mi-a mărturisit, în vara lui 1989, că este decis să plece din țară. Dar a făcut-o abia după revoluția din decembrie, cerînd, împreună cu fiica sa Mlădița, azil politic în Italia, pentru motive pe care n-a întîrziat să le facă publice : „Am hotărît să mă expatriez — avea să declare unui reporter al publicației „Gazzetta del Lunedi" — după „mineriada" din iunie 1990, cînd am înțeles, îndurerat, că președintele Iliescu și acoliții lui conduc țara cu metode comuniste"..

Despre toate acestea am aflat abia în vara acestui an cînd Paul Matei mi-a telefonat din Genova. Ulterior, aveam să primesc și cîteva plicuri cu tăieturi din ziare, dovezi certe că ambientalul genovez i-a fost de bun augur. Potrivit celor relatate de presa italiană, compatriotul nostru desfășoară în continuare o fertilă activitate tehnico-științifică. Împreună cu Mlădița (care i-a moștenit vocația pentru invenție) a participat cu mai multe creații originale la marea expoziție „Euro-Flora", sărbătoare horticolă ce concentrează, din patru în patru ani, toate realizările de vîrf ale domeniului. Inventatorii români au fost prezenți cu următoarele exponate : „Agro-euro-scut" și „Capcană fito-cromatică", „Apa verde", „Euro pastile germinative", „Arac electronic euro-tip" și o pernă pe bază de petale de flori și rădăcini mirositoare, montată pe o structură fono-electronică. Invențiile, primite cu mare interes, au dispărut într-o noapte din standul expoziției, ceea ce, evident, a declanșat o adevărată furie printre ziariști. Paul Matei, inventatorul furat, a stat pe prima pagină a gazetelor. Dar cu același prilej, societatea britanică „London Institute", interesată în depistarea autorilor de idei originale, i-a întins o mînă de ajutor. Ca urmare, sub egida patronatului englez, Paul și Mlădița Matei au putut inaugura, în premieră absolută, un „Curs de inventică aplicată". Evenimentul a stîrnit senzație și familia de inventatori a fost din nou asaltată de corespondenții ziarelor. Iată cîteva titluri, străjuind articole pe trei și patru coloane : „Din România, cu fantezie : un curs bienal pentru învățarea artei inventicii" („Il Giornale"), „Școala genialității" („Gazzetta del Lunedi") „Din România, o familie de inventatori" („The Future"), „Du-te la școală !" („Il Secolo XIX"). Ideea și activitatea celor doi inventatori sînt calificate, adeseori, drept **extraordinare, geniale, fascinante.** Reproducem în continuare cîteva fragmente din interviul acordat unui reporter al periodicului „The Future" :

„Vin de departe. Din România. Sînt refugiați politici care și-au dobîndit aici libertatea. Paul și Mlădița Matei, tată și fiică, simpatici, inteligenți, cu ochii limpezi, doi oameni care au trăit tragedia României. Paul nu cunoaște încă italiana, dar Mlădița a învățat-o și se ajută mult cu franceza. Sînt amîndoi inventatori cu mii de proiecte. Pauleare la activul său peste o mie de invenții mici și mari. Domeniul lui preferat este ecologia. **The Future** a luat interviu acestor extraordinare personaje, investite cu o mare bunătate omenească.

— Matei, cum s-a născut la tine pasiunea pentru invenții ?

— Este o moștenire genetică, sau poate un dar divin. Inventatorii sînt „programați" să tîrîască în sferele înalte ale creației.

— În țările occidentale avem mari necazuri cu poluarea. Există o situație similară și în est ?

De data aceasta, ne răspunde Mlădița :

— În țările de est e un alt tip de poluare. Poluare de tip politic, care sugrumă libertatea, democrația, modul de a gîndi și a trăi.

— Domnule Matei, vreți să ne vorbiți de cele mai importante dintre invențiile dumneavoastră ?

— Invențiile mele sînt în număr de 2 000 : de la pantofii electronic la biostimulatori ce permit plantelor să germineze chiar pe terenuri nefertile, de la robotul ambiental la jucării electronice.

— Aveți o invenție foarte interesantă care se cheamă „Apa verde".

— Este vorba de o apă de mare filtrată, un adjuvant în dezvoltarea plantelor pe terenuri vitrege, aride.

— Ce este și cum se va desfășura cursul de inventică aplicată ?

— Dorim să deschidem o fereastră spre viitor și să-i învățăm pe tineri să devină inventatori. O facem cu ajutorul lui „London Institute". Cursul se va desfășura pe parcursul a doi ani. În primul, vor avea prioritate lecțiile teoretice în italiană, română și franceză. În cel de al doilea, mai selectiv, se va da întîietate aplicațiilor practice, microscopiei, computerelor, mecanicii fine. Îi vom învăța pe tineri cum își pot amenaja un laborator propriu și cum pot transforma apartamentul în care locuiesc într-un ambiental ecologic. Vom vorbi despre istoria invențiilor, dar nu vom ocoli nici cercetarea fenomenelor misterioase, cum sînt cele legate de apariția O.Z.N.-urilor. E o temă vastă, greu de epuizat în cîteva cuvinte.

— La ce lucrați în prezent ?

— Vreau să prezint autorităților o metodă și un catalizator special pentru stingerea sondelor din Golf.

Doi inventatori, tată și fiică, marginalizați la București, cuceresc publicul genovez. Din păcate, nu e întîia oară cînd meritele unor oameni de știință și de cultură români prețuite nu în țara lor de baștină, ci dincolo de fruntariile ei.

LIVIU TIMBUS ■

SECERA ŞI CIOLANUL

Din 23 August 1991, soarele răsare de la Apus

În această pagină semnează:
- MIHAI IGNAT
- EDD ULUSCHAK
- ALEX
- NICHE KIMSEVIC
- FRANZ FÜCHSEL
- MIHAI ZGUREA
- VALERIU CURTU

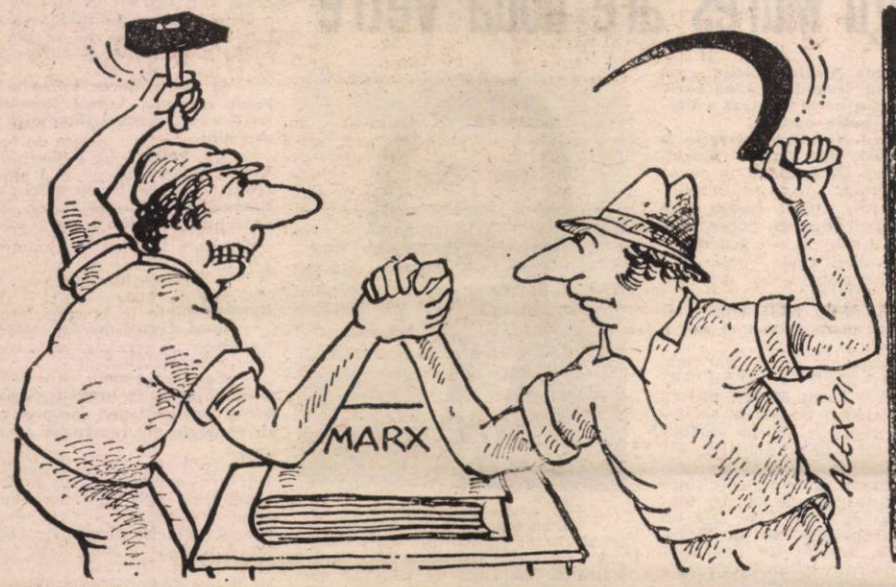

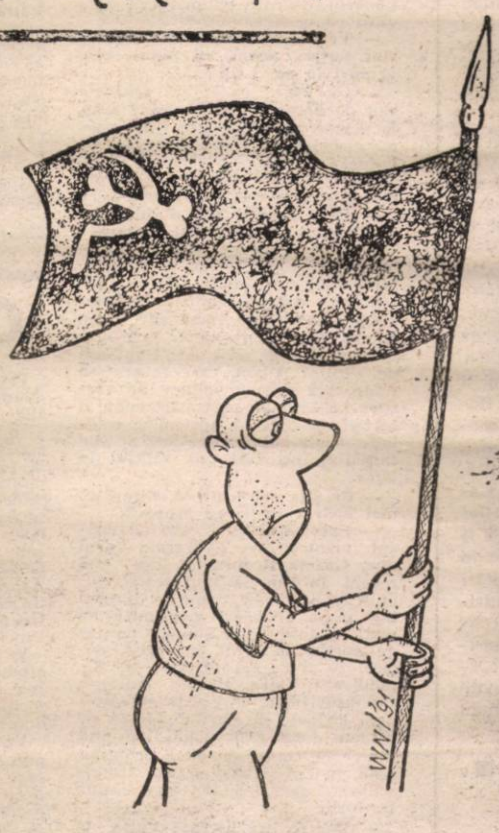

FLACĂRA
PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

Cursa cu obstacole

Demolare și ctitorire

În mod logic, asanarea generală a relațiilor complexe din societatea contemporană românească nu se poate face fără asanarea presei, atît scrise cît și audio-vizuale. Putem să ne mîndrim în momentul actual cu o presă bogată și colorată.

Euforiile politico-sociale ce se succed, izvorîte din evenimentele vieții publice, ca și din diversiunile și manipulările forțelor mai mult sau mai puțin obscure, sînt susținute, perpetuate de comandanții și garnizoanele aparținînd celei de-a **patra puteri.** Interesele politice sau pur financiare, chiar deghizate fiind, înlesnesc deslușirea profilurilor acestei puteri, deseori malefice. Istoria ne-a dovedit că extremismele sînt incapabile să aducă lucruri noi. Nici presa extremistă nu face excepție. Puținii specialiști pe care îi avem, teoreticienii și comparativiștii presei, redactorii profesioniști și publicul cititor deopotrivă își dau seama de tendințele și năzuințele ce s-au conturat cu pregnanță în publicistica noastră. Tentativele de a cenzura presa și prin mecanisme economice, ca și „scandalurile" ce au izbucnit în diferite redacții, prin concedierea sau plecarea în grup a redactorilor reticenți, indignați de linia politică impusă de patroni sau de partidele-editori, sînt și ele diversiuni de amploare diferită, care nu periclitează însă existența presei extremiste și naționaliste. Resursele financiare de obscură proveniență ca și subsidiile acordate de putere mențin pe linia de plutire publicațiile cotidiene și săptămînale aservite.

Democrația noastră originală este nespus de prielnică pentru înflorirea publicațiilor autointitulate democratice, libere, independente dar, în esență, profund reacționare, criptocomuniste. Demolarea acestor ziare și săptămînale nu va veni din partea puterii. N-are nici un interes s-o facă. Opinia publică, asanarea morală a societății, trezirea cititorului drogat, ca și autodemolarea morală și politică a condeierilor veleitari, aciuiți la aceste organe (nu face excepție nici televiziunea care, zilnic, dă dovadă de tendențiozitate și partizanat), vor limpezi atmosfera învolburată și vor aduce o rînduială firească și benefică în regatul presei.

Au mai remarcat și alții, am mai vorbit și noi de un fenomen fascinant și îmbucurător devenit certitudine: venirea unei pleiade noi, în majoritatea sa tînără, în presa din perioada postrevoluționară. Intervențiile ei săptămînale creează o emulație, o atmosferă în care **adevărul** devine palpabil, în splendoarea și tristețea lui. Avem nevoie de tot mai multe talente, a căror vocație să fie susținută de o **pregătire profesională adecvată.** Am îmbrățișat cu satisfacție inițiativa Asociației Ziariștilor Români de a crea la București o **Școală Superioară de Jurnalistică.** Înscrierile la concurs sînt pe terminate. Candidații cu licență sau cu bacalaureat pentru cele trei secții — presă scrisă, presă audiovizuală și relații cu publicul — prezintă un potențial valoros și interesul lor față de această instituție **independentă** dovedește justețea și viabilitatea inițiativei A.Z.R.-ului. Specialiștii români, cadre universitare, ziariști cu mare experiență (Cezar Tabarcea, Vartan Arachelian, Ion Cristoiu, Octavian Paler, Sergiu Andon) și invitații din străinătate care susțin cursuri și aplicații practice vor contribui la pregătirea noilor ziariști.

O latură nouă în procesul de instruire, paralelă cu practica desfășurată la diferite redacții, studiouri de radio și televiziune (SOTI), va fi munca în **cabinetul de presă** și în **biblioteca** școlii ce se află în curs de organizare. Dacă obținerea unui xerox, a calculatoarelor și a altor aparate indispensabile este mai lesnicioasă, crearea unei biblioteci care să conțină în fondurile sale lucrări de bază din toate domeniile culturii (monografii, rapoarte de cercetări, anuare, enciclopedii, dicționare, lexicoane generale și pe specialități, colecții de reviste și ziare mai vechi și mai noi, ca și operele ziariștilor, publiciștilor și reporterilor de notorietate români și străini) este greu de realizat într-un răstimp scurt. Depistarea, adunarea și achiziționarea volumelor este anevoioasă. Apelăm deci la sponsori, la donatori pentru întregirea acestui patrimoniu național de jurnalistică, absolut necesar procesului de instruire. Bunăvoința ziariștilor ca și a cititorilor de ieri și de azi, a posesorilor de lucrări ce fac parte din acest patrimoniu poate fi de mare folos în ctitorirea acestei biblioteci unice în țară. Donarea sau lăsarea în custodie a acestor lucrări ar fi nu numai un gest de generozitate, dar și o contribuție reală la edificarea unei prese democratice, constructive. Cei dispuși să îmbogățească acest fond spiritual se pot adresa Școlii Superioare de Jurnalistică (Calea Victoriei nr. 133—135, tel. 59 40 24). Pentru donații și sugestii vă mulțumește anticipat directorul de studii al Școlii Superioare de Jurnalistică.

BALOGH JÓZSEF

4 septembrie 1991

SCULPTORUL OLARIU

În sculptură știi întotdeauna ce ratezi și arareori ce cîștigi. Tinerii visează să devină sculptori din impuls eroic și din ignoranță. S-au scris multe cărți despre importanța unor arte. Criteriile ierarhiei s-au modificat de la un veac la altul. Nu s-a scris însă nimic despre disconfortul specific unor arte ca profesiuni. În chip subtil, trudnicul e asociat cîteodată cu urîtul. Sculptorii, care au ajuns la o concluzie asupra creației lor, știu să explice că se simt răsplătiți atît la elaborarea ideii cît și prin stăpînirea unui meșteșug. Cu cît un artist e mai sigur pe sine, cu atît mai puțin îl interesează părerile publicului. De fapt, îl interesează numai în măsura în care de acestea depind acordarea de stipendii ori comenzi. Sculptura, ca profesie, presupune atîtea piedici, neînțelegeri și privațiuni încît artiștii își schimbă treptat firea, sînt mai puțin comunicativi, închiși, prudenți în dialog. O butadă spune că nicăieri nu se emit mai multe prostii ca în fața unui tablou. Sculpturilor le e dat să suporte însă un număr și mai mare de inepții. Cît de prohibitivă e sculptura, ca măiestrie, ne-o probează și faptul că nici un amator nu a ajuns, ca în pictură, o celebritate. Nu există sculptori amatori de interes real din aceleași motive pentru care nu avem chirurgi amatori și nici autori de simfonii amatori. E vorba de „arte și meserii" în care acumularea unui fond de cunoștințe și deprinderi devine condiția definitorie.

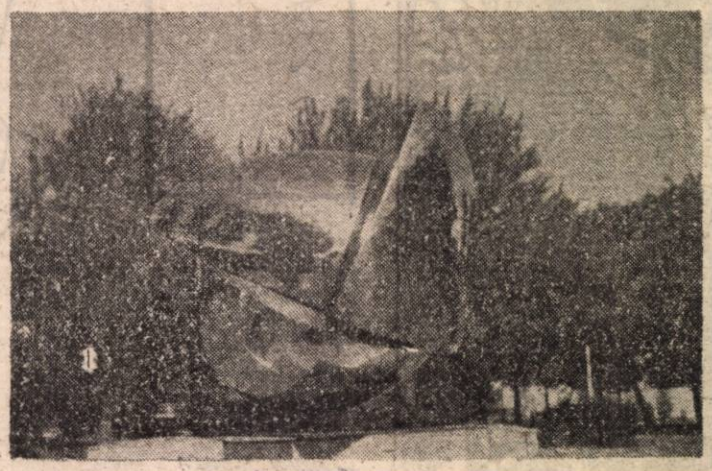

Urmăresc de mulți ani lucrul sculptorului Octavian Olariu. Arta lui mă preocupă deoarece ea a venit, chiar de la început, cu atîtea elemente originale, sub raport estetic și tehnologic, încît a trebuit să mă întreb permanent dacă e numai ingeniozitate ori, mai bine zis, ce semnifică aceasta. Întrebările foarte angajante se ivesc numai în relație cu temperamentele sigur afirmate. Caracterul artei lui Olariu s-a definit cu ocazia cîtorva fracturi biografice. De multe ori ne străduim să ghicim ce-ar fi devenit un talent în alte circumstanțe decît acelea în care i-a fost dat să se manifeste. Octavian Olariu face parte din categoria restrînsă a artiștilor care nu numai că-și pun astfel de întrebări — înaintea comentatorilor și, cîteodată, în locul lor — dar le și caută răspunsul.

„Căutarea drumului", care pentru marele public contează drept o operațiune pe cît de misterioasă, pe atît de excitantă, e pentru orice artist o chestiune cu termeni cît se poate de clari. Un artist se realizează cînd începe să simtă presiunea unei idei. Orice contribuție artistică stă în chip esențial într-o idee generativă tot așa cum și recolta stă într-o sămînță. Cea mai complexă operă are un moment biografic, ceva de genul: „cam de aici s-a arătat totul". Un anume obiect creat de tînărul sculptor ne indică net, dacă nu ce-ar urma el să fie, măcar ce nu va fi el niciodată. Octavian Olariu a învățat, ca toți sculptorii generației lui, că obiectul (sculptura) e formă în spațiu. Articulația formei era

Tîrgu Mureș are două Vetre

— Domnule Nicolae Băciuț, cum ați reușit să scoateți o nouă carte de versuri în acest context editorial atît de puțin poetic?

— Am scos **Nostalgii interzise** la Ed. **Columna**, din Tîrgu Mureș, lăsînd poezia să se simtă la ea acasă, dincolo de orice interese economice. Am tipărit cartea fără a pretinde drepturi de autor, iar editorul și-a asumat o pierdere financiară planificată. Poezia n-a îmbogățit pe nimeni dar nici n-a sărăcit pe nimeni.

— Spuneți-ne și nouă cine e editorul dvs., poate-i dăm și noi o gaură în ac.

— Sînt convins că se vor mai face și alte găuri în sacul S.C. **Columna** din Tîrgu Mureș, pentru că mai există un consumator — volumul de versuri **De pe celălalt mal** al poetului Lazăr Lădariu. Firește, editorul a scos și titluri prin care va ruleză să-și acopere cheltuielile făcute cu poezia. În planul imediat al editurii se află un volum de reportaje, **De la Nistru pîn' la Tisa**, semnat tot de Lazăr Lădariu, de care editorii sînt convinși că va avea succes de casă.

— Versurile noului dvs. volum sînt scrise acum, ați putut scrie versuri în acest an?

— Cu mici excepții, poemele sînt de dinainte de decembrie 1989, în marea lor majoritate fiind poeme cenzurate din precedentele volume. Cred că se pot număra pe degete cei care s-au simțit în largul poeziei în ultima vreme.

— Dvs. n-aveți nici o inițiativă particulară în domeniul cultural?

— Cred că revista **Alpha** — printre primele reviste noi, apărute în țară, după decembrie 1989 — a însemnat o pată de culoare în fenomenul publicistic mureșean. Au apărut 12 numere după care s-a încetat apariția, atît ea cît și Casa de editură **Alpha**, care reușise să tipărească vreo 5 volume de versuri. La actualul preț astronomic al hîrtiei, la care se adaugă și celelalte cheltuieli tipografice, acestei inițiative i-a fost pus căluțul în gură.

— Ce alte publicații și edituri au mai apărut în Tîrgu Mureș?

— Publicațiile noi care au apărut, printre care aș reține **Carul mic, Gazeta Reghinului,** sau mai recent **Informația mureșeană,** fac eforturi să nu fie înghițite de peștele mare al falsei economii de piață. Rămîn — ca singure puncte de sprijin cultural, spiritual, social — din păcate, tot vechile publicații **Vatra,** ziarul județean **Cuvîntul liber.** O gazetă săptămînală apărută de curînd făcută de oameni fără experiență, iar unii dintre ei, lipsiți de etică profesională, în loc să susțină adevăratele valori, seamănă și mai multe confuzii.

— Dar revista literară Vatra la care lucrați, cum mai merge?

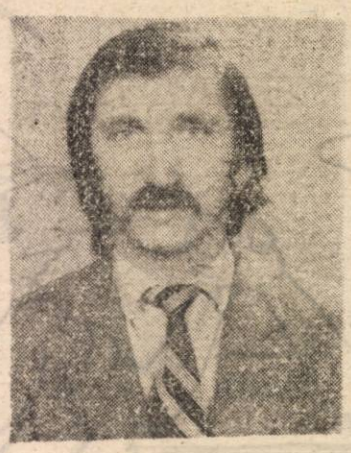

— Să nu mai vorbim! O duce la fel de prost cum o duc toate celelalte reviste culturale din țară. **Vatra** își continuă un program pe care și l-au asumat întemeietorii seriei noi și nu dă Cezarului ce-i al Cezarului nici acum, cum n-a făcut-o, prin ce-a avut ea de substanță, nici altădată. Poate că-i lipsește ceva. Pentru unii, însă, acel ceva ce-i lipsește înseamnă un cîștig.

— Este vreo legătură între revista Vatra și Uniunea Vatra Românească?

— Confuzia s-a instalat deja chiar de la apariția **Vetrei Românești.** Primim telefoane ca și cum am fi **Vatra Românească.** Cei de acolo sînt căutați ca și cum ar fi revista **Vatra.** Sînt însă două entități diferite care nu se pot confunda nici privite de aproape, nici de la mari înălțimi.

— Și totuși, de ce Vatra n-a devenit revista... Vetrei Românești? Ar fi avut succesul României Mari, probabil.

— Ca **Vatra** să fi fost revista **Vetrei Românești** ar fi trebuit ca redactorii ei să fie membrii **Vetrei Românești.** Fiecare, însă, dintre redactorii **Vetrei** își are personalitatea sa distinctă, iar eventualele tentative n-ar fi avut succes. Din zece redactori ai revistei **Vatra,** numai doi sînt membri ai **Vetrei Românești.**

— Unul dintre cei doi o fi Radu Ceontea?

— Neîndoielnic!

— Ca poet român care trăiți la Tîrgu Mureș, ce credeți că nu știe presa bucureșteană despre relațiile concrete ale românilor cu ungurii?

— Cred că nu știe esențialul. Într-o documentație, fie ea și de-o săptămînă, deși reporterii vin și stau — de obicei — o zi, două, și pleacă cu tolba plină de materiale, nu simt decît la suprafață ceea ce se întîmplă. Din astfel de excursii se poate demonstra absolut orice: și că sediul **Uniunii Vatra Românească** are o înclinație de 45 de grade și că sediul UDMR e suspendat în aer. Nu se știe adevărul nici despre ceea ce fac ungurii, nici despre reacțiile românilor și, din păcate, sînt întrebați, ca să nu spun anchetați, mereu aceiași oameni, sau mereu aceleași grupări social-politice care au ieșit mai în față.

ION ZUBAȘCU

Corespondență literară

Precizare pentru toți corespondenții noștri: M-am întors de cîteva zile de la Chișinău, unde am fost — printre foarte puținii scriitori și ziariști români din Țară — martor la proclamarea Independenței Basarabiei noastre. Înainte de a deschide scrisorile dvs., aș vrea să vă spun că ați fost prezenți prin umila mea ființă și mai ales, prin miracolul poeziei care ne leagă pe toți, la Marea Adunare Națională din Agora Chișinăului și în Parlamentul care a urcat Moldova pe ultima treaptă înaintea Marii noastre Uniri.

Vă mulțumesc tuturor pentru încrederea cu care ne scrieți și vă rog să fiți convinși că toate victoriile revistei noastre vor fi și ale dumneavoastră.

Vă așteptăm, așadar, cu texte puternice, pe măsura vremurilor pe care le trăim. Nu vă doresc altceva decît să vegheați ca istoria reală a acestor clipe, realul însuși să n-o ia înaintea cuvintelor dvs. și a noii frumuseți care se cere gîndită și imaginată în acest imprevizibil, cutremurător sfîrșit de mileniu.

D. Oprișan Constantinescu: Am primit plicurile, la întoarcerea în redacție (nu era nevoie să-mi trimiteți dovezile), inclusiv **Scrisoare mică din vara constănțeană** (pe care aș vrea s-o public, undeva) și celelalte pagini. Adevărata dvs. forță stă în textele în care captați, cu exactitate microscopică, unicul, coloratul dvs. univers local. În acele texte, credeți-mă, pulsează adevărata artă.

Toma Marius Nicolae: E mai bine. Dar trebuie, neapărat, să ajungeți de la Minulescu și Baconski la poezia care se face chiar acum. Stați o săptămînă, zi de zi, într-o librărie și vă veți lămuri ce aveți de citit! Vă aștept.

Cătălin Serediuc: Evident, intenția noastră de a lansa prin această rubrică o poezie concretă, locală, îmbibată de bios și tonos, preferă poemul dvs. **Un bunic.** Vă mai aștept, pe această linie.

ION ZUBAȘCU

tată ca fapt subordonat. Or, pe el îl fascina tocmai articulația, deoarece acolo era viul. Problema pe care vroia s-o rezolve ar putea fi formulată astfel: cum să concepi o formă compactă care să fie totuși un triumf al articulației. Sîntem deprinși de mici să pornim cunoașterea dinăuntru spre înafară. Cunoașterea însă e posibilă și dinspre înafară spre înăuntru. E posibilă oricum, dacă omul e croit întru aceasta. Orice drum se vădește a fi fost adevărat cînd rezultatele convingător. Primele „compactități intim articulate" aveau farmecul bizarului și o anume provocare artizanală care invitau la aprecieri diverse. Românii sînt lăudăroși din fire, dar sînt remarcabil de reținuți cînd trebuie să exalte meritele artei pe care o produc. Singura excepție o fac poeții și comentatorii lor.

Olariu a avut succes cu „monoxilele" sale. Sculpturile „dintr-un trunchi" pot primi un loc de merit în muzeul ingeniozității naționale în lemn din preajma Sibiului. Succesul internațional — care de altfel l-a și determinat pe artist să-și pună ideile în lucru în alte țări, mai întîi în Italia și apoi în Canada — i-a dat prilejul să se întrebe dacă nu cumva tradiția nu devine, la moderni, un criteriu inhibant. În Canada, „țara lemnului", lemnul e pur și simplu evitat ca material al sculpturii. Cauzele sînt, probabil, două: amalgamul etnic, cu artiști provenind din țări unde cioplitul n-are un trecut, și sentimentul general că tot ce-i din belșug e un dar, nu și un motiv de mîndrie. În plus, criticii de artă nord-americani, care sînt extrem de influenți pe piața mondială a artei, tind să deslușească în obiectele din lemn o semnificație totemică. Apreciată în zonele unde ancestralul e factor artistic încă vital, aceasta e considerată cu rezerve în creația cultă.

Octavian Olariu a reușit în noua lui patrie un dublu tur de forță. El a schimbat materialul — operațiune majoră, întrucît oțelul obligă la modificări de profunzime în metodă — și a izbutit să-și facă un nume în numai un deceniu. Artistul are o voință extrem de robustă și, ce-i mai important, știe să aprecieze corect o reușită. Astfel că, în ansamblu, opera sa indică progres. E sculptorul român care se repetă cel mai puțin, avînd totuși cele mai pregnante repere de concepție. În Canada există o lege care-i silește pe cei care investesc în construcții de interes monumental să ofere 1 la sută din fonduri pentru realizarea unor creații majore. Olariu a primit de la municipalitatea din Montreal mai multe comenzi, fapt care, în ultimii ani, îndeosebi, i-a asigurat un moral foarte bun. El nu a renunțat cu totul la bucuria de a i-codi articulația secretă a naturii. Există oameni la care imaginația e atît de productivă încît toarnă în tiparele noi, în chip original și adesea paradoxal, banalul. Octavian Olariu a construit din oțel inox un ou imens care... poate fi demontat. E o sculptură „care devine", iar impresia e cu atît mai substanțială cu cît în eleganța sa sfericitate obiectul pare să nu promită nimic.

L-am vizitat pe Octavian Olariu în atelierul din Montreal unde activează laolaltă cu un grup de sculptori cultivați de primărie. Ca pretutindeni, și în Canada contează mult să fii de-al locului. Poziția românului e solidă și cu viitor fiindcă Olariu, pe lîngă forța artistică, trece drept cel mai implicat în meșteșugul propriu-zis al metalului. Practic, toți colegii săi își transpun creațiile în material definitiv angajînd muncitori: sudori, specialiști în ambutisare, în polisaj, în edificarea spațială a machetelor mai complexe. Olariu are un soi de jubilație permanentă în prezența dificilului. El e omul soluției celei mai ingenioase și al construcțiilor matematizate. Cred că asta l-a salvat, ca individ și ca artist: capacitatea de a evidenția interesantul, atrăgătorul în cele mai potrivnice împrejurări. Nu pot afirma că Octavian Olariu răzbește deoarece are încredere în sine, întrucît e mai la îndemînă o altă ipoteză: el nu crede că soarta poate fi prea rea, oricît de rea s-ar arăta aceasta la un moment dat.

Oriunde s-ar găsi, Olariu va ști să susțină, prin propriu-i exemplu, ideea că merită să te faci sculptor. Și, în definitiv, că merită să te naști și să trăiești.

TUDOR OCTAVIAN ■

DEBUT FLACĂRA

Poem pe o piatră de catapultă

Mai toamnă decît vara aceasta, mai
Rar în spațiul în care de la
Daco-romani încoace ne
Desfășurăm activitatea în
Deplin consens și cu înaltă
Răspundere patriotică. Însă
Azi e o zi fierbinte și
Lungă cît o ședință parlamentară
Transmisă-n direct.
Iar dinspre sfîrșitul de
Mileniu miroase a
Aripi de fluturi, arse, precum și
A sîngele altor ratați.
Profitorilor acestui moment de
Slăbiciune generală li se oferă
Ocazia unor premoniții apocaliptice,
Șantajîndu-ne sentimentele încă
Neeșuate pe continentele fricii.
Se vorbește, iată, tot mai mult se
Vorbește despre o lege prin
Care fondul de disperare universală să
Fie împărțit pe cap de locuitor. Așa,
Cîteva kilograme fiecăruia, echitabil și
Fără vreun motiv de supărare. Iar
Timp de cinci căruțe cu ani să
Nu te pună dracul să-ncerci să
Scapi de ea fiindcă tot prin lege e
Interzis. Așa că fă ce te
Taie capul. Pune-l în lada de
Zestre a fetei, în pod, dă-l în
Păstrare la CEC, cu dobîndă,
Totul e să o ai cînd se va
Împlini sorocul. Și dacă
Nu îți convine, nu ai decît să
Nu citești acest poem scris pe
O piatră de catapultă. Mai
Bine dă drumul la televizor sau
La orice altceva și urmărește o
Emisiune de știri, piept㠄 atent,
Cu cărare pe stînga.

La urma urmei

Ce dacă apa nu mai curge la robinet?
Se prăvale din cer și încă prea multă.
Nu este pline? Fiți siguri, ni se va da
Cozonac, precum în bătrîna zicală.
Iar dacă șomajul a devenit amenințător,
Nu vă fie teamă, azi se poate face speculă
Cu orice. Dumnezeu, spuneți, și-a întors
Fața de la noi? Nimic mai inexact!
Noi ne-am întors sufletele către Satan,
Și la urma urmei, nici nu are rost să
Vă gîndiți la toate acestea. Nu simțiți?
Clipă de clipă, moartea ne
Supraveghează atent prin
Gaura cheii.

DAN T. GURTESCH ■

Festivalul „George Enescu"

PRIMELE ZILE

Deși, în ordine cronologică, ar trebui să încep aceste însemnări cu concertul inaugural al celei de a XII-a ediții, întîietatea protocolară și valorică aparține, mi se pare, celei de a doua seri. În fine, după ani de așteptare, Opera Română propune o nouă versiune a **Oedipului** enescian. Absența acestei lucrări majore a teatrului liric din secolul XX s-a resimțit la nivelul generațiilor. O mare parte din public nu-și mai amintea, sau nu cunoscuse chiar, ce a însemnat premiera din 1958. Cvadrupla semnătură Silvestri, Ohanesian, Rănzescu, Laub nu poate fi totuși uitată. Destinul acestei prime versiuni și a interpreților ei a fost pe măsura operei și a adus muzicii românești multe temeiuri de recunoaștere a geniului enescian pe toate meridianele, bucurîndu-se prin înregistrarea realizată de Mihai Brediceanu și de distincții în lumea discului mondial. Nu am putut privi premiera de acum ignorînd virtuțile unui mare spectacol, de o modernitate clasică și, pentru mine, dar și pentru mulți alții, creația lui David Ohanesian rămîne turnată în bronzul monumentelor durabile, pe care istoria nu le poate dobori.

Regizoarea Cătălina Buzoianu, în nota teatrului contemporan pe care a inaugurat-o la noi Andrei Șerban, a propus o altă lectură, căutîndu-și propriul drum cu expresii personalitatea ce o caracterizează. Formula de spectacol-concert nu este, cred, rezultatul grabei, al economiei de mijloace, ci al unei prudente abordări, pînă la hotarul de înțelegere a muzicii. O înțelegere care nu depășește — deși se mărturisește mai mult apartenență teatrului sofoclian — ceea ce, cu o măiestrie inegalabilă, realizase Jean Rănzescu. Poate greșesc, dar am avut adesea sentimentul că discursul muzical preia mersul evenimentelor scenice și-l suplinește prin apelul la imaginația spectatorului.

Liantul muzical al istoriei românești a Oedipului este dirijorul Mihai Brediceanu, autoritară personalitate și cunoscător pasionat al capodoperei maestrului. El este, de fapt, adevăratul creator al acestei noi versiuni, acceptînd competiția cu recenta înregistrare pe discuri compact, realizată de Lawrence Foster, cu van Dam, în rolul titular. Distribuția este numeroasă, aleasă special pentru a da premierei un alt profil, așa cum opțiunea pentru textul francez original a fost, în principiu (dar nu și în practică), o idee bună în ambianța unei reprezentații de festival. Rolul titular, prin Attila Kovacs, ne-a oferit o imagine scenică și vocală care traversează drama, cu momente bune, dar fără a lăsa totuși amintiri deosebite. Sîntem prea marcați de creația lui Ohanesian, pentru a putea estompa acest model cu o simplă nouă apariție. Componența distribuției nu depășește obișnuitul nici în ce privește ceilalți soliști. Aș cita, dintre reliefuri, pe Florin Diaconescu, Pompei Hărășteanu, Dan Zancu și, în parte, Ecaterina Țuțu, Melania Ghioaldă, fără a uita corul condus de maestrul Stelian Olariu. Cu-riozității de a arăta „altceva" i-au plătit tributul scenografia lui Cătălin Arbore, ca și comentariul coregrafic al Adinei Cezar, cu sorți de izbîndă diferențiați. O seară **Oedip** la Opera Română, un eveniment, fără îndoială, de care aveam nevoie, nu pentru a uita trecutul, ci pentru a mai face ceva în favoarea viitorului. Răspunsul pe care îl va da sfinxul-public validează în timp această perspectivă...

Simfonicul Orchestrei Naționale Radio îmi apare, în ordine, ca un alt moment memorabil al acestor prime zile. În program — Enescu, Beethoven, Mozart; autorul serii — Iosif Conta, cel care a lansat, în 1964, prima audiție absolută a poemului **Vox Maris**, reluat acum spre gloria lui Enescu. Reascultarea muzicii includea poate însăși evoluția artistului interpret, pînă la această sobră și impresionantă redare de acum, în compania orchestrei și corului Radiodifuziunii (maestru Aurel Grigoraș, soliști Ana Molla și Carol Herca). Un oaspete — Mihaela Martin, din nou în fața publicului românesc, cu o lucrare ce aparține tradiției festivalului, **Concertul pentru vioară** de Beethoven. Apariția Mihaelei Martin nu-i dezminte faima anilor tinereții în ascensiunea spre maturitate, care însă nu o ferește de capcanele virtuozului și decompensările emoționale. Numele marelui sărbătorit al anului, W. A. Mozart, a strălucit cu **Missa incoronării**, într-o splendidă companie, dacă ne gîndim că s-a adăugat artiștilor de pe podium corul „Madrigal" al lui Marin Constantin și un cvartet solistic omogen, cu două vedete — Irina Săndulescu Bălan și Ionel Voineag, și două voci cu debut promițător — Laura Chebeleu și Ioan Ion Țibrea.

GRIGORE CONSTANTINESCU ■

SEMNAL

„Biografia ideii de literatură"

— vol. I, Editura „Dacia", Cluj-Napoca, 1991, 340 pagini, 98 lei —

Continuînd „Hermeneutica ideii de literatură" (1987), noul demers spiritual al domnului Adrian Marino este un erudit intermezzo, sau, mai exact spus, o introducere în biografia ideii de literatură (ce va fi dezvoltată, anunță autorul, în următoarele două volume). Deci e vorba de „o schiță" și de „un cadru de ansamblu", constituite, prin cercetările domnului Adrian Marino, într-un adevărat sistem ce „intenționează să ofere o bază studiilor literare românești prin clarificarea întrebării esențiale: ce este literatura și cum a evoluat istoric această idee, cum a fost și cum poate fi ea gîndită". Atent cu acela care îi va cerceta cartea, dl. Marino precizează că „Biografia ideii de literatură" cere **alt** regim de lectură decît cel pur „literar", fiind nevoie de un dublu regim de lectură. Altfel, această grijă este probată și de rigoarea aparatului documentar impresionant ce însoțește cartea. **(E.M.)**

Un drum la Sankt-Petersburg

U.R.S.S. a putut să dăinuiască aproape 70 de ani (să nu uităm că „uniunea indestructibilă de republici libere" a apărut nu concomitent cu revoluția bolșevică din 1917, ci în 1924, odată cu prima constituție a U.R.S.S.) prin josnicie, bită, amenințare, mită și minciună. În tot timpul existenței U.R.S.S.-ului, democrațiile occidentale au pălăvrăgit despre „colosul cu picioarele de lut", dar au colaborat cu acest colos, l-au încurajat, l-au tratat cu deferență și cu teamă și i-au dat monstrului posibilitatea să fiinţeze și să facă rău. Este pentru noi jenant să constatăm că, în perspectiva istoriei, mutînd ceea ce este de mutat, cel care a avut dreptate în privința comunismului și a U.R.S.S. a fost Hitler. Da, nici Europei, nici germanilor, dar nici nouă, românilor, din o mulțime de motive – dacă n-ar fi decît acela că sub egida lui România a fost sfîrtecată, prădată și crucificată – nu le cade și nu ne cade bine acest lucru. Preferam ca adversari înverșunați ai bolșevismului să fi fost democrațiile franceză, engleză, americană și altele. Dar n-a fost să fie așa.

Îmi aduc aminte de zilele în care agoniza Franco. Mort clinic, generalul spaniol era ținut artificial în viață pentru a se putea reglementa în bune condițiuni succesiunea politică. Nu altceva se întîmplă acum cu U.R.S.S. – un cadavru ținut artificial (pentru cît timp ?) în viață. Arătam la începutul lui 1990 că paradoxul cumplit al zilelor noastre este obstinația cu care cel mai mare demolator al comunismului, Mihail Gorbaciov, apără comunismul. De atunci, multe s-au schimbat, unele în chip spectaculos. Gorbaciov s-a convins pe propria lui piele ce înseamnă comunismul și a pus cu nădejde umărul (ajutat puțin, pe ici, pe colo, prin părțile esențiale, de Boris Elțin) la lichidarea acelui monstru care s-a numit p.c.u.s.

Așadar, cu partidul pe care l-a slujit din leagăn, Mihail Sergheievici s-a lămurit – acest partid era cît pe-aci să-l trimită pe el în lumea umbrelor și să readucă uniunea la rînduielile staliniste. Dar Gorbaciov își mai face încă iluzii cu privire la U.R.S.S. Cică așa ceva ar mai putea dăinui ! Uriașă amăgire ! În pofida tuturor măsurilor luate timp de 70 de ani de liderii bolșevici de la Kremlin pentru înfeudarea economică a republicilor, în pofida legării acestor republici de mîini și de picioare, în speranța că astfel ele nu vor putea exista de sine stătător și vor vrea să rămînă în uniune, în pofida tuturor lucrăturilor p.c.u.s-isto-kaghebisto-kremliniste, U.R.S.S. a murit de moarte naturală, U.R.S.S. nu mai există. Ultimul mare imperiu de pe mapamond s-a prăbușit și resurecția lui este imposibilă. A dovedit-o recentul congres extraordinar al deputaților poporului din U.R.S.S. „Nu-nvie morții, e-n zădar, copile".

Dar asta nu înseamnă deloc că U.R.S.S. nu este încă periculoasă în agonia ei. Zbaterile Kremlinului pentru a ține în viață un hoit pot încă să provoace mari dificultăți. Rezultatul însă nu poate fi decît unul : Kremlinul pentru Rusia, libertate și independență pentru toate celelalte republici. Colosul cu picioarele de lut este cu fruntea în țărînă. De acolo nu-l va mai putea ridica nici măcar Vladimir Ilici care se pregătește să facă o călătorie la Sankt-Petersburg. Iar dacă Mihail Sergheievici va rămîne – așa cum se prevede – fără slujbă la Kremlin, pentru tot ce-a făcut el bun în serviciul umanității și în contra comunismului, va binemerita de la întregul mapamond și nu va ajunge muritor de foame.

ION D. GOIA

RAPORTĂM MAREȘALULUI

Domnule Mareșal,

Noi, cei ce am mai rămas în viață dintre cei cărora dumneavoastră le-ați ordonat la 22 iunie 1941 :

„Ostași, vă ordon treceți Prutul ! Zdrobiți vrăjmașul din răsărit și miazănoapte ! Dezrobiți din jugul roșu al bolșevismului pe frații noștri cotropiți ! Reîmpliniți în trupul țării glia străbună a Basarabilor și codrii voievodali ai Bucovinei, ogoarele și plaiurile noastre !"

Vă raportăm astăzi 27 august 1991 — ziua proclamării independenței MOLDOVEI dintre Prut și Nistru :

Cu toate jertfele ce le-am făcut pe cîmpul de luptă — sub comanda dumneavoastră — și apoi timp de 45 de ani — sub dictatura comunistă — nu am reușit. Soarta ne-a fost vitregă, vecinii ne-au fost haini, aliații tradiționali ne-au uitat, marile democrații ale lumii ne-au abandonat și ceea ce este și mai grav — o parte din conaționalii noștri s-au transformat în unelte oarbe ale comunismului, adus în furgoanele unei armate așa-zise eliberatoare.

Deznădejdea pusese stăpînire pe noi, dar tot timpul ne-am gîndit la ce ne-ați spus la 23 decembrie 1940 :

„Un popor care nu respectă trecutul și datina creștină, un popor care își pierde credința, un popor care nu cultivă iubirea pentru morții și strămoșii săi, este un popor condamnat".

Nu ne-am pierdut încrederea și am ținut tot timpul seama că facem parte dintr-un popor **„CARE-ȘI TRAGE OBÎRȘIA DIN VEACURI DE CIVILIZAȚIE ȘI STATORNICIE"** și că niciodată

„Valurile năvălitorilor, vrăjmașilor și deznădejdii nu ne-au putut clinti".

Am crezut în cuvintele dumneavoastră spuse la 25 martie 1941 :

„Nu va fi liniște în acest colț al Europei — și nu va fi dreptate adevărată în lume — cît timp nu se va face sau nu-și va face dreptate poporul românesc. Și se va face".

Am respectat cu sfințenie declarația făcută de dumneavoastră în fața veteranilor de război în luna decembrie 1940 :

„Poporul român n-[illegible] niciodată din spate și nu și-a dezlănțuit niciodată cuvîntul sau fapta fără măsură... El nu a cotropit niciodată un pămînt străin și n-a atins nici o brazdă fără drept și fără luptă. Pentru el cuvîntul a fost totdeauna sfințit. Și el a știut răspunde de veacuri la prietenie cu frăție tate și de veacuri la înțelegere cu recunoștință. El nu primește nici lecții de cavalerism, nici pilde de onoare".

Și Dumnezeu, Dumnezeul nostru al românilor, a ținut [illegible] noi. Și dacă n-am putut [illegible] execuța noi ordinul dumneavoastră, vă raportăm că acest ordin a fost executat de nepoții noștri dintre Prut și Nistru, care în această zi măreață de 27 august 1991 și-au proclamat independența — un prim pas pe drumul revenirii acestor sfinte pămînturi străbune la sînul PĂTRIEI MUME.

Col. (r) MARIN POPESCU

Pe marginea unor „idei" noi cu rădăcini în trecut

ARMATA ȚĂRII, ÎNCOTRO?

În „Armata României" — Anul III, nr. 35(90) din 28 august — 3 septembrie 1991, domnul general maior Culda Lucian publică articolul **„Ostirea și statul de drept".**

Intrucît este al doilea articol (publicat în același ziar) în care încearcă — natural, voalat — să apere niște idei (și normal niște poziții cam vechi) îl rog să nu se supere dacă încerc și eu (la rîndul meu) să-i pun cîteva probleme asupra cărora l-aș ruga să reflecteze și aceasta — cu atît mai mult — cu cît, după primul articol, nu s-a angajat nimeni (din oștire) într-o discuție de principii cu dînsul.

Sînt de acord că încercarea de lovitură de stat din U.R.S.S. **„a adus din nou în actualitate, într-o modalitate dramatică, problema statului de drept și, în acest cadru, pe cea a poziției armatei în stat".** Așa este. Ba ceva și mai mult, cei ce-și pierduseră pozițiile dominante în țara noastră (civili și militari din fosta mare, mijlocie și-mică nomenclatură) jubilau pe la toate colțurile, își făceau planuri și așteptau momentul să treacă la acțiune.

Și tocmai din această cauză, trebuie să facem din armata noastră ceea ce trebuie să fie — INSTITUȚIA FUNDAMENTALĂ A ȚĂRII — care, alături de școală și biserică, să garanteze existența pe mai departe a poporului nostru pe aceste meleaguri și drepturile ce-i revin de drept fiecărui om din ȚARĂ. Dar... apare un **dar.** La noi se întîmplă cîteva fenomene pe care autorul le ocolește cu prudență și aruncă.. (știe dînsul ce) în curtea vecinului.

În primul rînd, armata noastră încă mai păstrează (prin unele cadre de comandă) idei și practici proprii regimului comunist de care nu se va putea debarasa atîta timp cît acei care sînt vinovați de așa ceva nu înțeleg să se retragă de bunăvoie sau nu sînt înlăturați. Că lucrurile stau așa o dovedește și declarația făcută de dl. Culda unui cerc restrîns de ofițeri în ziua de 19 august : **„a venit timpul să terminăm cu revoluționarii din armată".**

Aș vrea să amintesc că pînă acum (cu excepția a două sau trei unități militare) nimeni nu a comunicat prin presă, așa cum au cerut-o atîția, că se dezice de apartenența la partidul comunist iar cadrele active nu și-au depus carnetele de partid (și, apropo de aceasta, fostul șef al catedrei de filozofie de la Academia Militară a făcut o asemenea declarație și și-a distrus carnetul de membru de partid ?) ; nu au fost trimise în rezervă cadrele reactivate după 23 decembrie 1989, așa cum își luase obligația conducerea M.Ap.N. ; nu s-a clarificat încă dacă acele cadre militare, acuzate prin presă de implicarea în genocidul de după 22 decembrie 1989, au fost sau nu vinovate (nimeni nu știe, nu aude și nu face nimic — de ce ?) ; nu s-a comunicat de ce fostele cadre active sau rechemate ce au fost avansate la gradul de general (pe motive de... fidelitate) pe timpul fostului regim mai sînt ținute în activitate (cazul generalului Pancea, ca să dau numai un exemplu, deși s-ar putea da zeci și sute de exemple). De ce, domnule general Culda, nu amintiți nimic de toate astea ?

În articolul menționat se fac de asemenea cîteva afirmații care insultă însuși poporul nostru. Să vi le reamintesc : **„Armata... își dovedește zi de zi maturitatea : și cînd descurajează jocurile nedemocratice".** Cum vine asta ? Armata face sau nu face politică partizană ? Dacă face, atunci este grav ! Dacă nu face, atunci cum descurajează **„jocurile nedemocratice ?**

Mai departe. **„Cu siguranță armata își va îndeplini cu demnitate și simțul onoarei misiunile în pofida denigrărilor și presiunilor la care este încă supusă".** Greșit ! Armata nu trebuie transformată într-o falangă de martiri. Armata trebuie să fie copilul adorat și iubit al poporului, în care toți românii să ne punem nădejdea. Pentru aceasta trebuie ca dumneavoastră, conducerea, să aruncați tot lestul ideologic (ce a mai rămas la unele cadre de conducere) peste bord și să faceți din armata țării ceea ce era cu 51 de ani în urmă : o mare mută, ruptă de luptele politice și cu ochii și inima la frontierele țării.

În nici un caz, într-un stat de drept, comandanții militari nu-și pot aroga drepturi bonapartiste sub nici un motiv. Ce revine comandanților militari este [illegible] înlăture cauzele ce generează aprecieri necorespunzătoare la adresa armatei. Or, tocmai acest lucru nu se face. Ar fi mai multe de spus, dar să ne oprim aici rugîndu-l pe domnul general să nu ne mai dea lecții și nici să nu mai emită idei care ne-au guvernat pînă în decembrie 1989. Totodată, rugăm Parlamentul să ia în discuție acest caz care [illegible] cum un ministru adjunct al M.Ap.N. propagă idei puciste.

Col. (r) MARIN POPESCU

O minunată călătorie

TURISM CU PREȘEDINTELE

...i, 2 septembrie 1991 vă veți urca în Boeingul 707 al predecesorului dv. și veți porni spre Israel. Veți fi însoțit de miniștri, de cîțiva scriitori, de gazetari care laudă orice acțiune întreprindeți. Veți trece cu vederea faptul că mai bine de jumătate din avion e gol, nu vă veți gîndi nici o clipă la gazetarii (printre care și scriitori) care au călătorit spre aceeași direcție în condiții precare și nu veți calcula ce economii s-ar fi realizat dacă i-ați fi luat și pe aceștia cu dv. La aproximativ 10,45 veți ajunge pe aeroportul Ben Gurion din Tel Aviv de unde, împreună cu suita dv., veți pleca la Ierusalim. Acolo, la ora 12 veți participa la o ceremonie de primire în Grădina Trandafirilor, o plantă care v-a purtat noroc. Veți avea numai o scurtă ezitare uimindu-vă că trebuie să treceți în revistă și al doilea rînd al gărzii de onoare. În timp ce veți face cunoștință cu marii dregători ai acestei țări, gazetarii români și străini vor admira printre altele, fața de o frumusețe răpitoare care e tambur major la fanfară. Apoi, după discursurile de rigoare, veți participa la un prînz dat în onoarea dv. de președintele țării gazdă la care vor fi admiși doar fotografii pentru cîteva minute. După amiază veți fi prezent la mormîntul fondatorului statului vizitat și după ce veți depune o coroană de flori veți veni în mijlocul delegației și veți purta un dialog amical. Vor urma la King David Hotel cîteva întîlniri importante și unul dintre gazetarii socotiți ca aparținînd opoziției, Cornel Nistorescu, va fi invitat la masa de la ora 20, fără să se țină cont de un detaliu; respectivul a fost coleg cu trimisul special al Publicațiilor Flacăra așa că va prefera să se culce decît să accepte o jignire a acestuia, lăsîndu-l de unul singur. A doua zi veți vizita Muzeul Holocaustului unde nimeni nu poate rămîne impasibil, mai ales atunci cînd la Memorial Children's sînt evocați copiii uciși de naziști. Ca pe tot parcursul vizitei, nu veți băga de seamă goana în care cei din suita dv. încearcă să ajungă la timp la mașinile, autobuzele lor, pentru a nu se pierde de cortegiu. La Knesett vă veți fotografia cu unii dintre colaboratorii dv. în fața unei lucrări de Chagall. La Biserica Nașterii din Bethlehem vă veți hazarda prin ambiante strîmte, uneori adevărate catacombe, înconjurat cîteodată de oameni necunoscuți și temeritatea dv. va provoca frisoane celor care au grijă de paza dv. La prînzul oferit de premier vor fi prezenți de această dată, la una dintre cele nouă mese din sala de protocol de la King David Hotel și Cornel Nistorescu și trimisul special al Publicațiilor Flacăra. Apoi veți face turul Ierusalimului trecînd cu vederea pe arabii care strigă „Asasinul lui Ceaușescu". Veți aprinde luminări, veți atinge Zidul plînsului, veți asculta explicațiile ghizilor și poate veți fi uimit de frenezia cu care foști membri din P.C.R. fac cruce după cruce, de parcă ar fi niște pelerini sosiți cu mari sacrificii la Sfîntul Mormînt. La recepția pe care o veți da la 20,30 veți fi nevoit să-i chemați pe toți ziariștii deoarece guvernul țării gazdă, ocupat fiind cu o importantă ședință, nu va veni și deci va trebui ca sala să fie umplută cu altcineva. Cu acest prilej, la observația trimisului Publicațiilor Flacăra că ziariștii pot să se întîlnească într-o anumită împrejurare fără să-și scoată ochii, indiferent la ce gazetă lucrează și deci nu e normal ca să fie despărțiți în două grupe — una locuind la un hotel de lux, pe spezele președinției, iar alta la un fel de cămin de tineret, pe cheltuială proprie, nu veți schița decît binecunoscutul dv. zîmbet și nu veți răspunde. A doua zi gazetarii vor fi sculați la ora patru și potrivit unui program care a semănat mai mult a pogrom veți vizita o întreprindere la Tefen și o fabrică de ciocolată la Nazareth. Vizitele respective vor trezi uimire printre unii ziariști care cred că totuși un șef de stat nu-și poate permite luxul să se ocupe de treburi pentru care și un ministru ar avea un rang prea mare. Seara vă veți întîlni cu mai mulți reprezentanți ai diasporei românești, veți afirma din nou că evenimentele din decembrie '89 nu s-au derulat nicidecum după un scenariu, așa cum susțin cei cu o imaginație înfierbîntată., și vă veți pronunța categoric împotriva totalitarismului, dar nu și a comunismului. Chiar dacă întîlnirea va fi tulburată de un incident — un tînăr inginer, nepot al lui Gheorghiu-Dej, se va ridica din sală și va afirma ritos că în România antisemitismul e o gogoriță iar la ambasada română din Israel mai domnește încă frica — veți fermeca din nou asistența cu zîmbetul dv. larg și lucrurile vor intra pe făgașul normal. În sfîrșit, joi vă veți duce la reședința președintelui țării gazdă și vă veți lua rămas bun, veți mai vizita un khibuț care seamănă cu multe din c.a.p.-urile fruntașe pe care ați avut ocazia să le vizitați în decursul activității dv., apoi veți trece în viteză și pe la o fabrică de avioane. Pe aeroportul Ben Gurion veți răspunde la întrebările ziariștilor și vă veți urca în avionul care vă va aduce în țară, de data aceasta acceptînd să fiți însoțit de toți gazetarii. Îi veți stringe chiar în compartimentul dv. și le veți răspunde la întrebări, veți pune la rîndul dv. întrebări de pre ceea ce cred ei în legătură cu vizita întreprinsă și din nou nu veți face nici o remarcă la observația că iată, aparatul de zbor în care ne aflăm ne poate purta pe toți. Nu veți răspunde nici la întrebarea dacă vizita care tocmai s-a încheiat va avea vreo consecință asupra presei care injurîază pe evrei. Zîmbetul dv. larg va ține loc de orice comentariu. Avionul va ateriza și veți fi întîmpinat de primul-ministru impacientat de întîrzierea cursei".

Acesta este, domnule președinte, programul pe care vi-l supunem atenției și în legătură cu care vă rugăm să faceți observațiile de rigoare.

GEORGE ARION ■

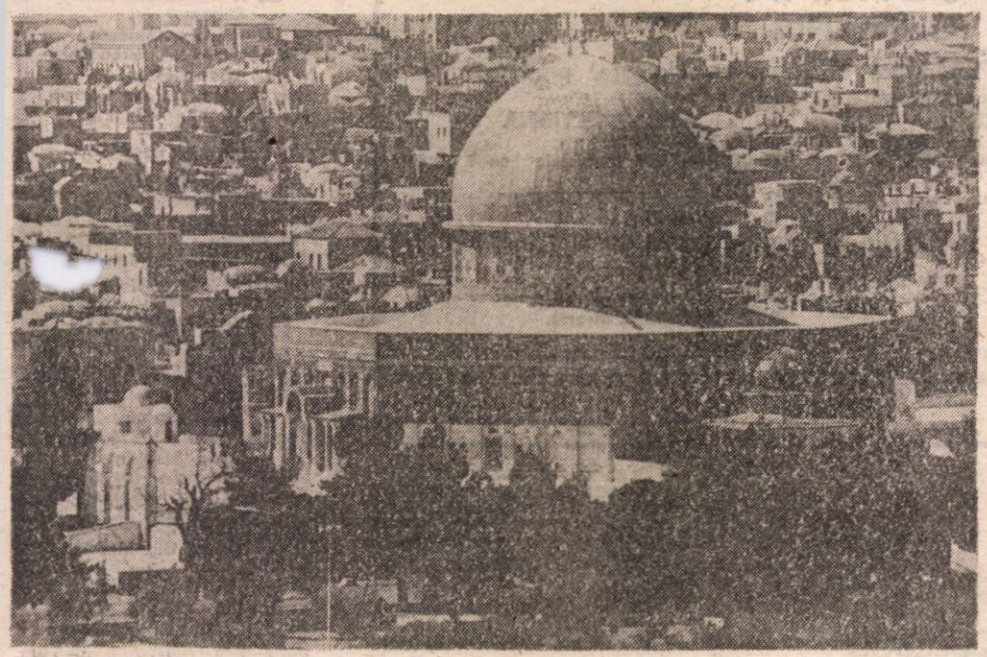

„World Vision Internațional": ROMÂNIA MERITĂ TOT SPRIJINUL!

• O prestigioasă organizație caritabilă mondială adîncește la noi în țară sensurile binefacerii •

Ceea ce și-a propus (și a reușit în bună măsură) să întreprindă organizația „WORLD VISION INTERNATIONAL" în România pare, la prima vedere, de-a dreptul stupefiant. Cele două programe de durată inițiate, permanentul sprijin material și moral, asistența de specialitate acordată cadrelor noastre, permanenta implicare în susținerea și subvenționarea unor instituții de profil medico-sanitar, reprezintă — după cum aveam să aflăm — abia doar primele semne concrete de ajutor dezinteresat de care România se bucură și se va bucura pe mai departe. Lucrurile capătă reprezentări mult mai clare cu atît mai mult cu cît sprijinul material adus țării noastre de către respectiva organizație se cifrează — din luna mai a anului trecut — la nu mai puțin de șapte milioane de dolari!

De unde atîta bunăvoință?

Pentru a înțelege cu obiectivitate „minunea" pogorîtă asupra noastră, a românilor, obișnuiți să ne drămuim conștiincios dumicatul și prea puțin deprinși cu gesturile pur filantropice, pentru a ne putea risipi umbrele suspiciunii ce uneori ne-nvăluie rațiunea, a trebuit să aflăm în primul rînd ce înseamnă „WORLD VISION INTERNATIONAL".

Prin amabilitatea d-lui **Ștefan C... Toma**, directorul programului pentru România, am reușit să concentrăm cîteva date de strict interes: „WORLD VISION INTERNATIONAL" este o agenție internațională privată, fondată pe principii creștine, cu reprezentanțe autonome în 15 state, reprezentanțele ei... au extins deja proiectele asupra altor 90 de state în curs de dezvoltare. Obiectivele pe care le urmărește organizația sînt eminamente caritabile: a servi nevoilor celor săraci și suferinzi, a le reda acestora încrederea și speranța prin aplicarea unor soluții variate, pe termen lung sau scurt. W.V.I. își obține fondurile din donații individuale, din contribuțiile bisericilor, ale corporațiilor, fundațiilor, precum și din resurse guvernamentale. Contribuția financiară a organizației în privința programelor de ajutorare se ridică numai în anul 1990 la 226,3 milioane dolari. Cele 6 057 proiecte care vizează 90 de state sînt supervizate de „cartierul general" al agenției, aflat în Monrovia, California.

Primul contact cu România a fost stabilit în urma cutremurului catastrofal din 1977, cînd agenția a reușit să sprijine în mod eficient (dar temporar!) pe sinistrații de atunci. „World Vision International" și-a stabilit un sediu permanent în țară abia în luna februarie 1990. Asistența oferită începînd din luna mai a aceluiași an, în valoare de circa 7 milioane dolari, s-a materializat în contribuții bănești, produse farmaceutice, medicamente, tratate de specialitate, semințe vegetale, unelte și agregate agricole. În luna aprilie 1990, soții dr. James și Barbara Bascom au inițiat un program concret de ajutorare și asistare medicală a orfelinatelor cu probleme deosebite. S-au pus la punct două programe extensive, de importanță majoră: **programul multidisciplinar destinat întreținerii și dezvoltării orfanilor români (ROSES) și programul redezvoltării învățămîntului medical (MERP).**

Omenia fără frontiere

Ar fi extrem de interesant să ne oprim la fazele concrete ale celor două ambițioase proiecte, însă întinderea acestora nu ne permite să pătrundem în detalii. De respectivele programe vor beneficia (de fapt, deja beneficiază!) 500 de studenți și personal din învățămîntul superior, 120 de membri ai personalului orfelinatelor și sute de îngrijitori, precum și nu mai puțin de 2 500 de orfani neajutorați. Sînt vizate în cadrul celui de-al doilea program 8 institute medicale de învățămînt superior medical din Iași, Cluj, București, Tg. Mureș, Timișoara, Craiova, Sibiu și Constanța. Acest proiect oferă materialele, echipamentul și îndrumarea de specialitate cerute de redezvoltarea sistemelor informaționale necesare perfecționării medicale în România. Prin reumplerea golului din literatura de specialitate, printr-un set de computere cu pachete CD-ROM de text și informații bibliografice, utilizarea efectivă a programelor este asigurată la toate nivelurile de învățămînt medical. Costul unui singur asemenea computer este de 4 442 dolari, iar al unui set TV-video de 1 346 dolari.

Cel mai recent gest, de profundă umanitate, surprins în activitatea agenției este inițiativa recentă de la Constanța. **60 de copii HIV seropozitivi dintr-o secție a Spitalului Municipal din localitate au fost practic salvați prin intervenția directă a W.V.I. Secția 2, denumire sub care este cunoscută instituția, este un centru pentru copii infectați SIDA de virstă între 0 și 4 ani.** Majoritatea au fost abandonați de către familiile lor. **LUNA TRECUTĂ, GUVERNUL ROMÂN ȘI-A ANUNȚAT INTENȚIA DE A ÎNCHIDE SECȚIA și de a muta copiii în principala secție SIDA, deja supraaglomerată, din incinta Spitalului Municipal din Constanța, care găzduiește pînă la 70 de copii aflați în ultima fază a bolii. PENTRU A MENȚINE ÎN FUNCȚIUNE SECȚIA 2, „WORLD VISION INTERNATIONAL" A PUS LA DISPOZIȚIE SUMA DE 4,6 MILIOANE DE LEI PENTRU PLATA SALARIILOR A 30 DE MEMBRI AI PERSONALULUI PE TIMP DE UN AN.** Acest personal urma să fie redus din schema de încadrare luna aceasta. Spitalul va continua să le asigure acestor copii, toate serviciile și materialele medicale necesare.

E mult? E puțin? Vă lăsăm să apreciați singuri. Oricum, „WORLD VISION" oferă o lecție impresionantă. demnă de întreaga noastră gratitudine.

CRISTIAN PAVEL ■

Cine-l păzește pe Drăghici?

De cînd cu serialul Televiziunii despre închisorile comuniste, Alexandru Drăghici e păzit cu și mai multă străşnicie (şi nu numai de familie). Fostul ministru de interne își duce zilele într-un cvasiprizonierat. Însuși imobilul în care locuiește, cel din strada Sofia nr. 13, (dintr-o sursă neoficială am auzit că, totuși, e numai o locuință de ochii lumii), are ceva din aerul instituțiilor pe care le-a patronat cu atîta zel : o scară îngustă, murdară, prost luminată de o ferestruică pe care muștele au poposit îndelung, cu gratii dese, o uşă întunecoasă şi mică, ce pare că dă într-o dependință, nu într-un apartament. Interiorul (atît cît am putut zări prin uşa întredeschisă de o tinără) părea la fel de proletar şi de întunecos ca şi scările. Pe urmă a apărut, de afară, un tînăr ce semăna izbitor cu cel ascuns în dosul uşii. Ne-a poftit, politicos dar ferm, să plecăm. Ei nu vor să aibă nimic de-a face cu presa.

De la colțul străzii, fotoreportera noastră s-a întors să facă o poză casei. Un tip dintr-o Dacie neagră, cu numărul A-231, staționată la colțul străzii, a întors capul după ea (precizăm că fotoreportera e o femeie de 55 de ani) şi apoi a făcut un semn unui bărbat care a urmat-o. Cînd noi am plecat de acolo, mașina a dispărut şi ea. **(V.D.)**

Tandon ROMANIA S.R.L.

Societate mixtă româno-germană
ADRESA : Bd. Poligrafiei 3–5
sect. 1, hotel Turist, sala 4 şi 5
telefon 17.09.60, 17.08.75
fax 17.10.39

Distribuitor autorizat pentru România al firmelor

Tandon COMPUTERS — SUA

şi

AEG
OLYMPIA
GERMANIA

oferă imediat întreaga aparatură de birou, calculatoare, produse de înaltă calitate după standardele germane :

TANDON COMPUTERS
- MICROCALCULATOARE AT compatibile IBM-PC din grupa 80286, 80386, 80486 ;
- MONITOARE alb-negru sau color VGA ;
- IMPRIMANTE matriciale cu 9 şi 24 ace ;
- IMPRIMANTE cu laser ;
- REȚELE de tip NOVELL ;

GARANȚIE 1 AN.

AEG — OLYMPIA
- MAŞINI DE SCRIS ;
- IMPRIMANTE matriciale cu 9 şi 24 ace ;
- aparate de FOTOCOPIAT ;
- TELEFAXURI ;
- MAŞINI DE CALCULAT cu bandă de hirtie şi display ;
- aparate TELEFONICE ;
- CONSUMABILE diverse.

se asigură instalare, service, service postgaranție, școlarizare. Termen de livrare maximum 30 de zile de la transferul în cont al contravalorii comenzii.

„Am dorit să punem şi suflet în ceea ce facem"

Interviu cu doamna CRISTINA VOICULESCU directoarea firmei SOGEMI

FLACĂRA : Firma SOGEMI a avut cel mai mare succes de public şi, credem, şi de comenzi, la TIBCO '91. Succesul v-a creat şi probleme ? Reuşiți să livrați conform angajamentelor luate ?

SOGEMI : Putem să ne ținem de cuvînt în ceea ce privește livrările, în schimb, cei care nu au dispus de sumele integrale şi care s-au bazat pe eventuale împrumuturi de la stat, au greutăți. Ei trebuie să rezolve un material privind rentabilitatea şi timpul de recuperare a investiției. La elaborarea acestuia participă efectiv compartimentul tehnic al societății noastre. Pe de altă parte, există această instabilitate financiară, legată de fluctuațiile cu care se licitează la bancă schimbul dintre leu şi dolar. Avem circa 30 de contracte pentru care nu s-a deschis creditarea. Am stabilit să mergem împreună cu clienții noştri la bancă, în special la cele mai solicitate, Banca Agricolă şi Banca de Dezvoltare, pentru a urgenta obținerea creditării.

FLACĂRA : Ați început să montați morile care au fost deja achitate ?

SOGEMI : Prima moară va fi montată în cîteva zile. Începînd cu luna septembrie vom instala şi alte mori şi, de asemenea, cîteva brutării. Pînă în prezent am vîndut 5 mori, iar alte 7 sînt în curs de achitare. Aproape achitate sînt şi 6 brutării. Am fost nevoiți să oprim pentru moment finalizarea unor contracte din cauza fluctuației mari de la licitația leu-dolar. Fluctuația din aceste zile este mult prea ridicată pentru a putea fi absorbită de cumpărător sau de noi.

FLACĂRA : Nu aveți nici o soluție pentru a continua contractarea ?

SOGEMI : Din păcate, nu. Țara are nevoie de aceste utilaje, pentru ca să nu mai măcinăm grîul nostru în țările vecine, cum s-a mai întîmplat în ultimii ani. Vreau să adaug că morile pe care le oferim sînt cu pietre, principiu al cărui început se pierde în vreme, dar care asigură produsului măcinat integral calitățile nutritive. De aceea, putem numi aceste mori, mori ecologice.

FLACĂRA : Care este nivelul taxelor vamale şi de ICM, aplicate la mori şi brutării, taxe plătite tot de client, de fapt ?

SOGEMI : Taxele vamale ajung pînă la 10—12%. Ele nu sînt foarte mari, dar avînd în vedere contextul, cred că ar fi binevenită o micşorare a lor şi chiar a ICM-ului, aceasta pentru a ajuta cumpărătorii. E bine să nu uităm că asemenea utilaje nu se fac în România şi, deci, nu avem ce proteja prin taxe.

FLACĂRA : Service-ul este poate la fel de important ca şi vînzarea. Care este strategia dv. în privința întreținerii utilajelor ?

SOGEMI : Cel care cunoaşte utilajul este cel care îl poate întreține cel mai bine. De aceea am constituit o echipă pentru service. Un tehnician din această echipă a fost deja în Franța, la partenerul nostru, pentru instruire, iar alți doi vor pleca la sfîrşitul lunii, în acelaşi scop. Vom avea şi un atelier de service : aşteptăm sprijinul autorităților municipale pentru obținerea spațiului. Vom asigura service-ul şi piesele de schimb necesare clienților noştri, atît în perioada de garanție, cît şi după.

FLACĂRA : Ştim că ați avut şi aveți nenumărate probleme. Regretați că ați intrat în această afacere ?

SOGEMI : Nu îmi pare rău. De la bun început am proiectat un scenariu şi vreau să vă spun că şi aceste greutăți financiare au fost incluse în el. Fiecare problemă am încercat să o rezolvăm imediat şi din aproape în aproape. Avem şi o mare înțelegere din partea partenerului francez, şi tehnic şi comercial.

Am dorit să punem şi suflet în ceea ce facem. De aceea am ales morile şi brutăriile, de aceea nu am vîndut pe valută şi ne străduim să oferim prețuri în lei, reale, exprimînd valoarea utilajelor şi nu faptul că lipsesc de pe piață ! Utilajele au fost alese şi în ideea de a necesita investiții cît mai mici pentru instalare ; gabaritele lor reduse, spații mici, de multe ori deja existente, care pot fi uşor reamenajate.

FLACĂRA : La TIBCO '91 ofereați şi produse alimentare, la prețuri rezonabile. Aveți noutăți în privința gamei de produse şi servicii ?

SOGEMI : Am deschis un magazin de prezentare a produselor alimentare ca şi a unor utilaje pentru cafea, sucuri, îngheţată, cartofi prăjiți, în incinta Gării de Nord, cu prețuri convenabile unui cumpărător mediu. Aceste utilaje vor fi văzute funcționînd, ajutînd astfel clientul în luarea unei decizii. Tot ceea ce vindem este conform normelor C.E.E., fie că este vorba de utilaje sau de produse alimentare.

FLACĂRA : Care este situația financiară a firmei dv. ?

SOGEMI : Deşi sîntem la început şi trebuie să facem multe investiții, avem o situație financiară bună. Am angajat de curînd şi doi ingineri de utilaje, proaspăt absolvenți. Ceea ce este mai greu de găsit este adevăratul comerciant. De produs este greu, de vîndut este cel puțin la fel de greu, mai ales într-o piață liberă !

FLACĂRA : Ați omis să spuneți ceva clienților dv. ?

SOGEMI : Da, şi este vorba de două lucruri importante. Sîntem deschişi oricărei cereri de orice natură în domeniul comercial. Vom studia aceste cereri şi vom încerca să le găsim o soluție cu ajutorul partenerilor străini. Putem oferi în clipa de față şi utilaje pentru vinificație şi îmbuteliere. Căutăm parteneri în scopul fabricării în țară a unor subansambluri şi accesorii din componerea morilor cu pietre şi a brutăriilor aduse de noi din Franța. Am putea să ajungem la prețuri mai mici prin deschiderea unui sector productiv. În încheiere, aşteptăm clienții interesați la TIB '91, în toamnă, la București.

MIHAI SĂNDOIU

Anecdote din toată lumea

— Unchiul meu a ştiut cu o lună înainte data exactă la care va muri.

— Şi cum a aflat ? de la o ghicitoare ?

— Nu, de la președintele tribunalului.

Trecînd printr-un sat, un automobilist calcă o găină. Oprește, coboară, culege găina moartă din praf, intră în ograda cea mai apropiată şi o întreabă pe o bătrînică ce-i iese în întîmpinare :

— E găina dv. ?

— Nici gînd, maică, eu n-am avut niciodată găini aşa turtite !

Fragment din declarația unui procesoman :

„În ziua de 3 mai a.c., vecinul meu Ionescu C., timp de nouă minute, a scris o scrisoare cu o peniță care scîrțiia îngrozitor, tulburînd în felul acesta, liniştea întregului bloc...".

Doi spărgători pătrund în clădirea unei bănci. În timp ce unul opera, celălalt stătea la pîndă. La un moment dat, cel care pîndea, strigă disperat :

— Hans ! Cheamă poliția !

— De ce ? Ce s-a întîmplat ?

— Cineva ne-a furat mașina !

Într-o noapte, în locuința unui medic stomatolog a pătruns un hoț. Negăsind obiecte de valoare, a cerut bani.

— Din păcate — spuse medicul potolindu-şi şi un căscat —, bani nu am, dar dacă nu vrei să pleci cu mîna goală, pot să-ți scot un dinte pe gratis.

GHEORGHE BRAŞOVEANU

DIRECTOR
George Arion

Flacăra

Redactor şef :
Ion D. Goia
Secretar general de redacție :
Eugen Mihăescu
■ PUBLICIŞTI COMENTATORI (17 00) : Dumitru Constantinescu, Horia Pătraşcu
■ EVENIMENT (25 42) : **Mihail Gălățanu,** Petre Barbu, Paşcu Balaci, Radu Ciobotea, Alexandru Mihăilă.
■ DREPTURILE OMULUI (26 00) : **Roxana Paicu-Manolescu,** Valeria Dorneanu Elena Grecescu, Oltea Mutulescu, Corneliu Olteanu, Cristian Pavel, Mihai Stănescu
■ CULTURĂ – ÎNVĂȚĂMÂNT (25 59) : Mihai Săndoiu, Paul Vinicius.

■ **FLACĂRA BIS**
Redactor şef :
Dorin Gherghinescu
Secretar general de redacție :
Liana Tatos
Liviu Timbus, Aurelia Boriga, Constantin Dumitru (17 16 39)

■ **REBUS**
Redactor şef :
Tudor Octavian (14 57)
Secretar general de redacție :
Alexandru Păsărin (2[illegible] **Adrian Mitu,** Bogdan (14 57), Aurel Ştefan [illegible]xandrescu, Mihai Zgubea, Simona Simzianu (20 36)

■ **FLACĂRA BASARABIEI**
Redactor şef :
Ion Zubaşcu
Secretar general de redacție :
Dorin Sălăjan
Mihai Potîrniche (corespondent special din Basarabia) (25 59)
■ FOTOREPORTAJ (25 28) : Elena Ghera, Gig Motoianu, Silviu Stan.
■ SECRETARIAT TEHNIC DE REDACȚIE (21 23, 14 53, 20 72) : **Mircea Popp,** Maria Bărbulescu, Alexandru Benga, Pompiliu Dumitrescu, Anton Ene-Filip, Gabriela Nicolescu, Sevghin Omer, Smaranda Petrea, Cornel Speriatu, Angela Ştefănescu Adrian Petrescu.
■ SECRETARIAT – ADMINISTRAȚIE (20 02, 25 58) : Dan Mircea Popa, Liliana Crețu, Mihaela Moroşanu, Eugenia Vasile.
■ PUBLIC RELATIONS (26 34) : Ruxandra Onofrei
■ DIFUZARE Manuela Vasiliu – 17 48 91 –
■ **Adresa redacției şi administrației :** București, Piața Presei Libere, nr. 1, cod 71311. **Telefoane :** 17 60 10, 17 60 20 (cu interioarele trecute în parantezele de mai sus); secretariat director : 20 02; redactor şef : 21 24 secretar general de redacție : 21 43.
Fax – 17. 48. 91.
Cititorii din străinătate se pot abona prin ROMPRESFILATELIA. Sectorul export-import presă P.O. Box. 12 – 201, telex 10876, PRSFIR București, Calea Griviței, nr. 64 – 66.
■ **Administrația :** EDITURA „Presa Națională" S.A. (ec. Ioan Ciucescu, ing. Stan Pelteacu).

■ **Tiparul : Imprimeria CORESI București.**

16 pagini — 10 lei

Anunț moscovit :
Închiriem
ieftin mausoleu

Biblioteca Municipală
CLUJ-NAPOCA SECUI
Municipiumi Könyvtár
SZÉKELYUDVARHELY

ANUL LXXXI
Nr. 38
18 — 24
septembrie 1991
BUCUREȘTI

Flacăra

SĂPTĂMÎNAL DE OPINIE, POLITIC, SOCIAL ȘI CULTURAL • ÎNFIINȚAT ÎN 1911

Aviația militară ar fi putut preveni accidentul lui IL 18?

pag. 6

Guvernul acaparează foișorul de la Peleș

pag. 8

Tratamentul afecțiunilor hepatice și biliare

pag. 5

Domnul ION RAȚIU la el acasă

pag. 11

Căpitanul și eroul său

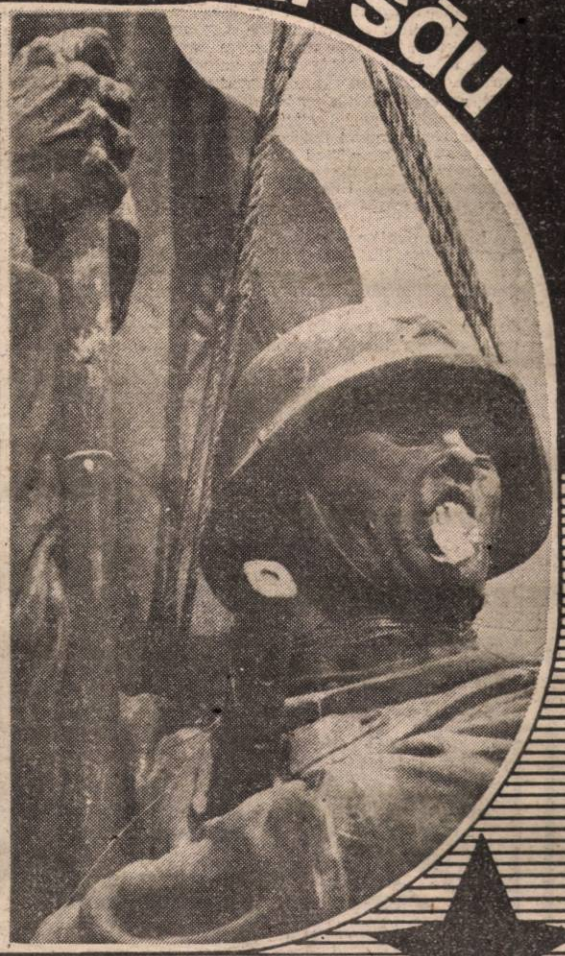

BRAȘOV scandalul cărnii alterate

pag. 7

VREȚI SĂ AFLAȚI CINE AU FOST „TERORIȘTII„?

Citiți in revista „Flacăra", incepind cu numărul viitor, capitolul despre teroriști din cartea „Revoluția furată" de Dumitru Mazilu!

Nevoia de „e pur si muove“

Cînd e să scrie despre conducerea României și despre situația în care ne aflăm, ziaristul imparțial, însă cu drag de țară, se găsește într-o mare dilemă : dacă arată toate relele și dificultățile, întărește corul denigratorilor, care, pe la curțile europene și americane, fac totul ca să falimenteze România ; dacă renunță la critici – așa cum îndeamnă Puterea, exercitînd un anume șantaj moral asupra ziariștilor : aceștia să nu facă jocul dușmanilor țării –, acțiunile Puterii nu vor mai avea nici o cenzură, bunul plac, ilegalitățile, abuzurile, și așa destule, s-ar înmulți. Ce-i de făcut ? Să spunem adevărul, oricît de tare ar durea ori ar supăra el, dar s-o facem cu grija omului care vrea ca dificultățile să fie depășite, oferind, acolo unde este posibil, și soluții.

Cum stăm, deci ? Destul de rău, în orice caz, mai rău decît ceilalți frați foști socialiști. Industria lucrează sub capacitatea ei, utilajele sînt învechite, productivitatea este scăzută, șomajul crește mereu. În agricultură nici pînă în prezent nu s-a încheiat acțiunea de aplicare a Legii fondului funciar, lipsesc mașinile, combustibilul, în general, mijloacele de muncă. Aprovizionarea populației cu bunuri de consum, în primul rînd cu alimente, este precară, iar galopul de sănătate al prețurilor sfidează orice decență. Bineînțeles, nivelul de trai a scăzut, mulți oameni părăsesc țara.

Cine-i de vină ? Sînt, o știe toată lumea, și numeroase cauze obiective : starea precară moștenită, avatarurile perioadei de trecere, de care n-a scăpat și nu scapă nici o țară fostă socialistă, nici măcar R.D.G.-ul, etc. Da, dar nu sînt numai acestea, cum vrea să ne facă Puterea să credem. O cotă importantă de vină, adică exact aceea care ne face pe noi să stăm mai rău decît foștii parteneri din lagăr, revine chiar Puterii feseniste. De ce ne-am procopsit cu fesenism și feseniști, am arătat cu alte prilejuri. Acum, reamintesc foarte pe scurt cauzele principale. În România dictatura fiind atroce, n-au putut să se afirme, în sînul partidului comunist sau în afara lui, personalități de viri, puternice, care, preluînd după revoluție frînele puterii, să aibă prioritatea și autoritatea necesare atît pentru conducerea treburilor în țară, cît și pentru convingerea Occidentului de valoarea și viabilitatea politicii și regimului nostru. În aceste condiții, la cîrmă s-au instalat fie oameni de partid la fel de mărginiți politicește și intelectualicește ca și Ceaușescu (Ion Iliescu, în primul rînd ; prin încăpățînarea cu care s-a cramponat și se cramponează de putere, actualul președinte a adus României un prejudiciu imens, pentru care va fi răspunzător în fața istoriei), fie de oameni de catedră, lipsiți de pregătirea și de experiența necesare omului de acțiune, cum se cere să fie orice ministru. Pe urmă, la nivel mediu, nomenclatura comunistă și-a păstrat vechile poziții și privilegii, iar organele de reprimare au rămas aceleași.

Din toate acestea, nu trebuie însă nicidecum să tragem concluzia că ar fi fost mai bine pentru țară să fi ieșit învingătoare la 20 mai 1990 opoziția (cea de atunci, firește). Pentru că era slabă, nepregătită, lipsită și mai tare de experiență decît feseniștii, lipsită de pîrghii de conducere, și, totodată, din cauză că și în cadrul opoziției era secetă de lideri (erau cunoscuți doar cîțiva veterani venerabili, nu oameni în putere, apți de-a duce pe umerii lor pietrele de moară ale guvernării). Din această cauză, venirea atunci a feseniștilor la conducere era, ca să zic așa, inevitabilă.

Inevitabilă în cadrul parlamentar, desigur. Altfel, mai era o soluție – guvern de mînă forte militar, anticomunist, care să ducă țara spre economia de piață în condiții de disciplină, de ordine și de liniște în țară. Democrația poate fi impusă și cu forța, inclusiv cu forța armată.

Am evocat varianta militară nu întîmplător, ci fiindcă una din cele mai mari hibe ale actualei stăpîniri este lipsa de autoritate și de fermitate în acțiuni. Un guvern autoritar, hotărît – să-i zicem pe nume : de mînă forte – este necesar ca aerul, fiindcă avem un haos în care trebuie pusă ordine. Fără fermitate, nu se poate realiza redresarea economică a țării, nu se poate lupta cu corupția, lenea, neglijența, abuzurile, delincvența, parazitismul și alte cancere care macină în prezent trupul firav al României. Un guvern eficient, un guvern al refacerii economice și al asanării morale. Nici dl. Petre Roman, nici alt reprezentant al F.S.N. nu ne va da un astfel de guvern, din lipsă de pricepere – ca să acționezi cu hotărîre trebuie să știi foarte bine ce trebuie să faci și cum să faci – și din motive electorale. Rămîne să-l facă o altă formație politică.

Dar pînă atunci, forțele întregii națiuni trebuie să se mobilizeze pentru evitarea colapsului economic, pentru asigurarea liniștii în țară și pentru apărarea fruntariilor. Acestea sînt misii care trebuie să se afle deasupra certurilor politice. În orice condiții și orice s-ar întîmpla, planeta României trebuie să se învîrtească. Urioșă nevoie, deci, de „e pur si muove“.

ION D. GOIA

Ce se întîmplă la Cernăuți

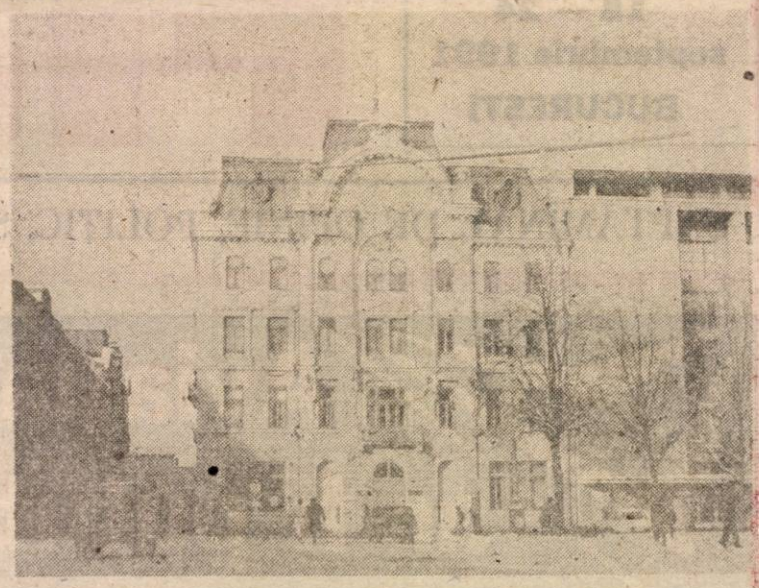

În urmă cu mai bine de două săptămîni, Alianța Civică și Partidul Alianței Civice lansau un patetic apel, intitulat „Frați români!“, în cuprinsul căruia cele două organizații ne aminteau că, în afară de Basarabia, mai sînt și alte ținuturi românești sub ocupație străină. Alianța Civică și Partidul Alianței Civice făceau referiri la zona românească Cernăuți-Bucovina de Nord care, alături de sudul Basarabiei, ținutul Herței, Transcarpatica și Insula Șerpilor continuă să rămînă sub stăpînire sovietică. Numai în zona Cernăuți locuiesc peste 200 000 de români, într-o adîncă uitare din partea noastră. Un licăr de speranță le dă acestor compatrioți Societatea pentru cultură românească „Mihai Eminescu“ din Cernăuți care le este, acum, purtătoarea idealurilor de libertate. Societatea „Mihai Eminescu“ din Cernăuți se înscrie astfel în tradiția intelectualului român dintotdeauna care și-a făcut principiu de viață din idealul național.

Alături de basarabeni fiind, să nu-i părăsim la greu nici pe frații noștri de la Cernăuți. La ora cînd aceste rînduri intră în tipar, ei așteaptă rezultatul unui important memoriu pe care l-au depus la autoritatea sovietică din străvechiul oraș - românesc Cernăuți, stăpînit, consecutiv, de trei imperii. Prin memoriul lor, înaintat de un grup de intelectuali însoțiți de o mulțime de tineri ce purtau cu ei tricolorul românesc, românii din Bucovina de Nord cer adoptarea limbii române ca limbă oficială pe teritoriul regiunii Cernăuți, recunoașterea tricolorului ca simbol național al populației românești și retrocedarea edificiilor publice care au aparținut românilor și comunității românești din Cernăuți. După cum relăta un cunoscător al situației din Bucovina de Nord, speranțele sînt puține, cel puțin deocamdată, pentru îndeplinirea acestor cereri. Poate, zicea interlocutorul, să se obțină ceva-ceva în chestiunea returnării unor clădiri, dar nu mai mult. Drumul e, deci, lung și anevoios. **(E.M.)**

Ungurește fără profesor?

Limba maghiară este pe cale oare să devină o limbă de circulație internațională ? Sau europeană? Sau de circulație în proaspăt propovăduita „tripletă“ a fostelor țări socialiste ce numaidecît voiesc o „zonă economică“ alcătuită din Polonia, Ceho-Slovacia, Ungaria, la care să se mai adauge și... Transilvania ?

Altfel nu și-ar avea rostul intenția Uniunii Democrate a Tinerilor Maghiari, filiala Oradea, de a organiza începînd din 1 octombrie a.c., *curs de limba maghiară pentru începători*.

Dar care începători? Ungurii știu ungurește la perfecție, nu au nici o nevoie să se ducă la curs și nici vorbă că sînt începători la propria lor limbă maternă.

Începători n-ar putea fi, nu-i așa, decît românii, nemții (care au mai rămas!), slovacii (din Bihor), țiganii (însă, mare parte din ei știu ungurește), cărora MIDESZ le atrage respectuos atenția că n-ar fi rău la o adică, să învețe ungurește la Oradea tocmai la sediul UDMR și MIDESZ de pe str. Mareșal Antonescu.

Poate că limba se mai învață și nițică politichie evropenească! Cine dorește să-i felicite (să pun ghilimele au ba?) nu are decît să sune la telefoanele: 991/30512 sau 37795.

VASILE CRIȘAN

CONSTANTIN TICU DUMITRESCU:

„Rezultatul alegerilor locale e deja scris pe hîrtie“

„În țara noastră nu va fi liniște dacă nu se va instaura democrația, ne-a declarat dl. Constantin Ticu Dumitrescu, președintele Asociației Foștilor Deținuți Politici din România. Iar intrarea în democrație nu se face, după cum se știe, decît prin alegeri libere. Or, asemenea alegeri sînt încă o iluzie la noi. Puterea este în mîna unui regim ce are pe conștiință lucruri grave. Deja alegerile locale sînt cîștigate de actuala putere. Asta în ciuda a tot ce va face opoziția. Rezultatul este de pe acum scris pe hîrtie. Dar tulburările, să fie limpede, nu vor veni din partea noastră, ci a mulțimii care nu va mai putea suporta. Dacă vor fi alegeri libere, noi vom recunoaște organul ales, indiferent care ar fi acela. Așa credem noi că e democrație“.

Dl. Constantin Ticu Dumitrescu, fost deținut politic, unul dintre luptătorii intransigenți împotriva actualului regim din România, este totodată și președintele Uniunii Internaționale a Foștilor Deținuți Politici și Persecutați ce reunește asociații ale foștilor luptători anticomuniști din țările ex-comuniste ale Europei Centrale și de Est.

În urma mitingului anticomunist din 6 septembrie 1991, dl. Constantin Ticu Dumitrescu a fost grav învinuit de parlamentarii FSN și chemat la poliție pentru anchetă. În semn de răspuns la aceste manifestări, Asociația Foștilor Deținuți Politici din România a dat publicității un dramatic Apel către țară.

Toate acestea se întîmplă în timp ce foștii torționari comuniști, foștii călăi de tipul lui Alexandru Drăghici sau Nicolski, miile de securiști sau activiști torționari își mănîncă pensiile liniștiți sau fac afaceri de milioane. **(M. Eugen).**

NICA LEON:

„Eu sînt vinovatul...“

Comentînd poziția agresivă a autorităților față de mitingul anticomunist din 6 septembrie 1991, organizat de Asociația Foștilor Deținuți Politici din România, dl. Nica Leon, președintele Partidului Liber Democrat, susține că și dînsul e vinovat, chiar foarte grav din perspectiva guvernului Petre Roman și a președintelui Ion Iliescu, deoarece atunci, în 21 decembrie 1989, la mitingul lui Ceaușescu de condamnare a evenimentelor de la Timișoara, a tulburat ordinea publică, stricînd bunătate de miting. Au trecut de atunci aproape doi ani, iar miliția n-a catadicsit să-l cerceteze pe „infractor“ nici pînă în ziua de azi. De ce ? se întreabă dl. Nica Leon, nu fără ironie. „Pentru că atunci noi, tinerii, eram buni pentru ei, prin jertfa noastră Iliescu și Roman ajungînd la puterea pe care acum nu mai vor s-o cedeze chiar dacă țara se prăbușește în prăpastie. Acum însă îi deranjăm, le tulburăm iară ordinea publică“. **(E.M.).**

P.S. Cu cîteva zile în urmă, dl. Nica Leon a cîștigat procesul prin care acuza statul român de arestare și detenție ilegale. Dl. Nica Leon a fost arestat în zilele mineriadei și a stat în pușcărie timp de două luni. La recurs, statul a pierdut și e bun de plată, prin Ministerul Finanțelor, cu o sumă de peste jumătate de milion de lei. Cine dă acești bani? Dl. Petre Roman din leafa domniei-sale, sau dl. președinte care a trimis minerii la atac în București și apoi le-a mulțumit? Sau poate dl. profesor Virgil Măgureanu, ai cărui oameni și nici chiar domnia sa n-au învățat nimic din revolta care a avut loc în decembrie 1989 ? *În numărul viitor al revistei noastre vom publica un interviu cu dl. Nica Leon privind senzaționalul său proces, victoria sa împotriva statului FSN.*

Statistica disperării

Cineva, acolo sus, ne sfidează!

Sus, într-adevăr. În aerul „rarefiat" al Parlamentului, garnisit de patrioți la patru ace, gata să voteze repejor și cu mîinile și cu picioarele. În mediul „unicilor", al economiștilor de operetă, care tăcănesc emfatici și plictisiți din pixuri. Tot sus — mai sus! —, în habitatul ezoteric al Președintelui care s-a deprins să promulge legi peste legi, cu toptanul. Așadar, sus, **numai acolo**, se nasc (precum din somnul rațiunii) legile „liniștii noastre". Care legi — adoptate după toate rînduielile „casei" — nesocotesc adesea taolaltă pînă și ultimele fărîme de decență și discernămînt. Ce ne îndreptățește să scrîșnim și să arătăm cu degetul? Pentru a ne explica, vom cferi mai jos tuturor cititorilor o surprinzătoare temă de meditație: o parte din conținutul „Monitorului Oficial", partea I-a, nr. 65/1991, cel în care este publicată legea bugetului administrației centrale de stat pe anul 1991. Datele respective, preluate cu grijă din respectivul fascicul, sînt prezentate într-o centralizare care slujește unei scurte și simple analize comparative:

— mil. lei —

Nr. crt.	Cheltuieli pentru:	Total	din care cheltuieli de personal	Pag.
1.	**ORDINE PUBLICĂ**	7 267,3	4 110,7	8
	din care:			
a)	Serviciul Român de Informații	1 847,4	808,1	81
b)	Unitatea specială de pază și protocol	127,8	89,3	79
2.	**CULTURA ȘI ARTA**	1 769,2	221,8	7
	— față de poz. 1 (%)	24,3	5,4	
	— față de poz. 1 a (%)	97,3	27,4	
3.	**ASISTENȚA SOCIALĂ**	662,8	39,8	8
	— față de poz. 1 (%)	9,1	1,0	
	— față de poz. 1 a (%)	36,4	4,9	
	— față de poz. 1 b (%)	518,6	44,6	

Prea multe comentarii nu-și mai găsesc rostul. Orientarea „democrației noastre originale" este evidentă. Rămîne totuși de remarcat că suma alocată pentru personalul care se ocupă cu asistența socială reprezintă doar 4,9%, respectiv, cea pentru personalul din cultură și artă doar 27,4% din suma alocată personalului S.R.L. De altfel, suma alocată personalului din asistența socială nu reprezintă nici jumătate (44,6%) din suma alocată personalului de la Unitatea specială de pază și protocol.

Pe de altă parte, estimînd la 20 000 de lei cheltuiala medie cu un salariat pe lună, deci cca. 240 000 lei/an, rezultă că pentru ordinea publică ar lucra 17 123 persoane, din care 3 367 (adică o cincime!) la S.R.I. și 372 persoane la Unitatea de pază și protocol.

În același timp, estimînd la 3/4 — adică doar la 15 000 lei — cheltuiala lunară cu un salariat, rezultă că în cultură lucrează numai 1 252 persoane, reprezentînd 7,2% din cei angajați pentru „ordine" și 36,6% din cel de la S.R.I., iar la asistență socială 221 persoane, adică 1,3% din persoanele angajate pentru „ordine", 6,6% din cele de la S.R.I. și 59,4% din personalul angajat la Unitatea de pază și protocol.

Față de rolul statului în ceea ce privește creșterea gradului de cultură al populației și a grijii față de cetățean, situația apare drept tragic — relevantă.

Nici hohotele — fie de rîs, fie de plîns — nu mai ajută la nimic. Pe carolajul încrederii noastre, emanații joacă imparabilii riți-piți. Norocul nostru e acela că și sfidarea și răbdarea au și ele un capăt, deopotrivă.

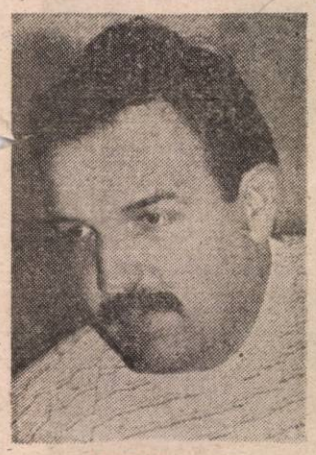

Trecem Prutul. Trecem și Tisa?

Convorbire cu DI. Sandor Kallai, vicepreședinte al Federației pentru Tineret a județului Sălaj, președinte al Organizației Democratice a Tineretului Maghiar din Sălaj (MADISZ).

La Zalău e liniște. În căușul deluros, încă verde și proaspăt, reședința județului Sălaj respiră egal, într-o dulce acalmie tipic ardelenească. Chiar și-așa, cu apă puțină, cu ziare și reviste puține, cu locuri de muncă pe cale de dispariție, poți avea sentimentul că aici — precum în vremurile apuse ale Moromeților — timpul are încă răbdare.

Și totuși, tinerii, mai iuți sau mai aprigi, mai vitregiți sau mai potopiți de griji, se zbat să găsească soluții. Dincolo de statuturi, obiective sau platforme-program, mijesc inițiativele. Unul din roadele acestora — primele tabere cu scop lucrativ pentru tineret organizate în Ungaria vecină. Nu știm dacă e mult. Oricum, MADISZ a demonstrat că există căi de apropiere între semeni, între etnii, și că atunci cînd există discernămînt, speculațiile pălesc și parcă nici însăși Tisa nu curge veșnic învolburată.

Rep.: D-le Kállai, cîte organizații ale tineretului maghiar cunoașteți că ființează în România la această oră?

S.K.: Sînt convins că pe aproape întreg teritoriul transilvănean, acolo unde există și un procent relativ semnificativ de tineret maghiar, există și își desfășoară activitatea organizații similare MADISZ. Noi ne-am constituit legal în ianuarie 1990 și avem un statut cu totul independent. Sîntem organizație apolitică, care are ca scop promovarea și apărarea intereselor și demnității tineretului, în general și a tineretului maghiar, în particular. Cu toate acestea, avem ca membri pe lîngă maghiari și români, și germani și slovaci. Idei există și acțiunile noastre încearcă să capete caracter concret. Cu toții sîntem sătui de vorbe fără acoperire.

Rep.: Care este problema cea mai acută care preocupă tineretul sălăjean?

S.K.: Tinerii noștri se confruntă cu o rată galopantă a șomajului. Conform datelor noastre, Zalăul deține — din păcate! — locul I pe țară în privința numărului de șomeri tineri. 72,5 la sută din populația orașului e constituită din tineret. Numai anul acesta au terminat liceul 2 100 de tineri, iar loc de muncă au apucat abia vreo 450! Dacă mai adăugăm și concedierile masive din zonă, vă puteți imagina cam cum stau lucrurile....

Rep.: Ați reușit — ca organizație — să găsiți căi de ameliorare a acestei alarmante stări de fapt?

S.K.: Căi ar fi; ce-i drept, nu prea multe. Cu efortul coroborat al Prefecturii, Primăriei și Oficiului Forțelor de Muncă se mai face din cînd în cînd cîte ceva, în limitele posibilităților, evident. Afară de reorientarea și reprofilarea multora din tineri, deocamdată e greu de acționat. Noi ne bucurăm că am reușit să implinim o inițiativă care a stîrnit aici entuziasm: am pus la punct un birou de pregătire a unor tabere cu scop lucrativ desfășurate pe teritoriul Ungariei. Este o acțiune de oarecare anvergură, iar faptul că din cîte știm sîntem singurii din țară care am reușit să facem asta, ne creează pe alocuri destule greutăți.

Rep.: Este, într-adevăr, o premieră de real interes. Ce amănunte considerați că ar fi demne de atenție?

S.K.: În primul rînd, acțiunea a fost posibilă grație contactelor stabilite de noi cu organizația omoloagă din Ungaria, DEMISZ. Aceștia sînt „urmașii" fostului u.t.c. al lor din vremea comuniștilor. Ei au o bogată experiență în domeniu încă din 1975, cînd au început să organizeze șantiere de tineret — așa cum erau și la noi — dar, desigur, într-o cu totul altă concepție. Sistemul cazare-masă-remunerare era absolut funcțional, nemaiadăugînd și multiplele posibilități de distracție oferite tinerilor șoșiți acolo. Cei care nu-și puteau permite să-și petreacă vacanțele pe malul Adriaticii sau prin alte asemenea locuri „însorite" puteau să se distreze, să lucreze și să și cîștige sume importante. Ne-am gîndit că dacă spectrul șomajului umbrește din ce în ce mai mult chipurile tinerilor noștri, le-am putea oferi șansa ca **ocazional**, pe perioade de 3—4 săptămîni să-și poată „reîncărca bateriile" și material și sufletește, mergînd acolo și lucrînd în mod organizat. Contractul inițial se baza pe ideea de reciprocitate, însă la noi nu e încă posibil să le oferim condițiile pe care ei ni le oferă. În taberele deja organizate în Ungaria, tinerii noștri, trimiși în detașamente mixte (maghiari și români în special) s-au bucurat de condiții foarte bune: cazarea s-a făcut și se face în căsuțe din lemn, bungalow-uri sau în internate, cîte 2—3 în cameră. Apa — caldă și rece! — curge nonstop. Se servesc 4 mese pe zi, iar după amiază există program le videodiscotecă gratuit. Beneficiarii de acolo sînt în general fermele agricole și unitățile de industrializarea legumelor și fructelor. Aceștia cheltuie circa 1 800 de forinți zilnic per om, cumulînd doar cazarea, masa și întreținerea. Tariful minim de plată e de 40 forinți/oră. Primul lot trimis a fost în iulie 1990, cînd au plecat 15 copii de 14 ani la cules de caise lîngă lacul Balaton. Au venit înapoi teribil de încîntați și ne-au făcut o „propagandă" atît de intensă, încît ne-am trezit efectiv asediați de solicitanți. Cîștigurile realizate de ei au fost și ele variabile, între 3 500 și chiar 16 000 de forinți. Suma depinde de o serie întreagă de factori.

Rep.: Cîți tineri au beneficiat pînă acum de aceste tabere organizate?

S.K.: Pînă în prezent au plecat circa 1 200 de tineri pînă în 30 de ani. Cei din Ungaria se arată foarte mulțumiți de munca prestată. Românii (de etnie maghiară și română) au reușit să „cucerească" piețe importante, surclasîndu-i detașat pe polonezii și lituanienii cu care au concurat.

Rep.: Se plătește ceva pentru aceste plecări? Cum ați rezolvat problema transportului?

S.K.: Există o anume taxă-donație a membrilor noștri, care variază funcție de statutul și de vîrsta tînărului în cauză. E o sumă modică, între 125—250 de lei. Altfel nu am putea ființa nici noi. Transportul e plătit de fiecare pe cont propriu pînă la granița cu Ungaria, deci în lei. Pe teritoriul maghiar, DEMISZ ne-a pus la dispoziție permise individuale gratuite cu unică utilizare, valabile dus-întors.

Rep.: Care a fost atitudinea autorităților și administrației locale vizavi de inițiativa organizației d-voastră?

S.K.: În general, atitudinea autorităților locale a fost neutră: n-am fost nici sabotați, dar nici sprijiniți. Au existat tot felul de speculații sinistre în legătură cu aceste tabere. Au venit cei de la „Vatra Românească" și de la P.U.N.R. să se intereseze dacă nu cumva noi organizăm tabere de instruire militară a tineretului acolo, în Ungaria! Să rîzi sau să plîngi? Asta e!

Rep.: Unele voci afirmă că MADISZ e o organizație de tineret subordonată U.D.M.R. Cum stau lucrurile, de fapt?

S.K.: Relațiile noastre cu U.D.M.R. sînt cordiale și de bună vecinătate, ca să zic așa. Nu încape vorbă că n-am putea fi subordonați. Au și încercat de cîteva ori să pună mîna pe noi, dar le-am zis: „Domnilor, problemele dvs. sînt ale dvs. Pe noi nu ne interesează. Nu ne băgăm în politică!". Este ceea ce am și făcut, de altfel. Considerăm că zizania interetnică trebuie să dispară.

Rep.: Ce credeți că ar trebui făcut la nivel național pentru ca tinerii — prin organizațiile lor — să reușească să se ajute singuri?

S.K.: Esențial cred eu că inițiativa aceasta a noastră privind taberele de muncă în exterior ar trebui extinsă. De ce nu s-ar putea face ceva similar și în alte județe, cu alte state? Tinerii au nevoie de așa ceva. Trebuie să-și lărgească orizontul, să cunoască, să aibă șansa de a se redresa moral și chiar și material. Ar fi timpul să punem capăt degringoladei.

Pagină realizată de
CRISTIAN PAVEL

Caricaturi de
MIRCEA BĂTCĂ

DUMITRU MAZILU

REVOLUȚIA FURATĂ (V)

...Mă trezisem de circa o oră. Discutam cu ceilalți tineri, cu care mă împrietenisem deja. Toți eram îndurerați că se prăpădise Biblioteca aceea de lîngă noi. Arsese sub ochii noștri și n-am putut face nimic. Doi tineri erau studenți. **Au plîns de durere tot timpul... Și tot** discutînd noi așa, n-am observat că TAB-urile și tancurile s-au pus în mișcare... Să fi fost 1,45—1,50 în miez de noapte. La început am crezut că militarii erau solicitați în alte puncte fierbinți din Capitală. Dar, cam peste vreo 20 de minute au apărut două TAB-uri care și-au îndreptat mitralierele către sediul Comitetului Central. Se trăgea în geamurile etajelor 1 și 2. Știam de la Dan Iosif — care ne vorbea adesea din Balcon și care fusese cu noi încă de la Intercontinental — că acolo era Comandamentul. Dintr-unul din TAB-uri au coborît niște indivizi echipați parcă pentru schi alpin, care au ocolit clădirea pe partea interioară, pe strada Onești. Din interior se auzeau numeroase împușcături. Eram îngroziți. Ne-am dat seama că se petrece ceva grav. Nouă nu ne dădeau importanță. Atenția celor din TAB-uri era concentrată asupra etajelor 1 și 2. Gloanțele răpăiau fără încetare pe partea interioară a clădirii. În acel moment, Sergiu, — un tînăr de 20 de ani dintr-o comună din Sălaj, cu care mă împrietenisem cel mai mult — ne-a cerut să intrăm în clădire și să apărăm Comandamentul. „Nu vedeți că au venit să-i omoare? Aștia sînt teroriști! Vor să ne distrugă. Vor să ne ucidă oamenii de la Comandament! HAI SĂ-I AJUTĂM pe-ai noștri!" — a strigat Sergiu cu hotărîre și a și luat-o la fugă spre intrarea principală. Eu și alți tineri l-am urmat imediat. Cînd ne-am apropiat, mitraliera unui TAB s-a îndreptat spre noi. Sergiu a scos un țipăt și a căzut. Fusese lovit în plin... M-am apropiat de el. Am încercat să-l ajut, dar el striga cu o voce stinsă: „Salvați Comandamentul! Salvați Comandamentul! Altfel, Revoluția va fi înfrîntă!"

Nimeni, însă, nu se mai putea apropia. Alți trei îndrăzneți încercaseră să traverseze prin spațiul liber din fața intrării, dar fuseseră răniți și ei. Ne-am dat seama că pe acolo nu puteam pătrunde în clădire. Un student de la Filologie ne-a spus în șoaptă să pornim tîrîș și să încercăm să pătrundem pe la intrarea de lîngă Teatrul Țăndărică... Vreo 15 tineri au plecat cu acel student. Eu am rămas cu Sergiu, încercînd să-i alin suferințele. Sîngele curgea șiroaie. La rîndul lor, cei trei tineri curajoși zăceau într-o baltă de sînge. O tînără, care ne-a spus că-i infirmieră, a venit lîngă Sergiu. După ce i-a văzut rănile, a spus că starea lui este disperată și că ar trebui transportat urgent la spital, ceea ce, în acel moment, era imposibil. Apoi, tînăra infirmieră s-a îndreptat către cei trei. Cînd s-a ridicat, un glonț i-a străpuns brațul... Eram disperați. Între timp, am aflat că studentul la Filologie și alți tineri pătrunseseră în clădire. În interior dispăruse lumina. Vedeam numai fulgerele de foc ale cartușelor. Tinerii se tîrau pe burtă spre partea din stînga a Sediului, încercînd și ei să pătrundă în clădire... Unul din TAB-uri intrase din strada Onești în zona dintre fostul Comitet Central al U.T.C. și clădirea C.C. al P.C.R. Răpăiala mitralierei era asurzitoare. Al doilea TAB era îndreptat spre noi. Cum se ridica cineva, era retezat de gloanțe... Aveam impresia că totul este pierdut și că vom fi înfrînți... Într-un tîrziu, a reapărut un tanc, apoi încă unul... Cele două TAB-uri s-au retras spre Bulevardul Magheru, prin strada Onești... Din balcon ne-a vorbit Dan Iosif și Dvs. Ne-ați spus că acțiunea teroristă fusese anihilată și că VOM ÎNVINGE!... Era 4,30. Pe la vreo 5,00 dimineața au venit mașini ale Salvării. I-au ridicat pe cei trei și pe Sergiu. Tînăra infirmieră își bandajase singură mîna. Nu voia să plece. Au luat-o, totuși, și pe ea. Curînd, Sergiu a încetat din viață. Am fost zguduit. Simțeam un gol imens în suflet. Era atît de plin de viață. Dorea atît de mult să fie liber. În acea dimineață, am văzut mulți morți și răniți ridicați din clădire. Fusese un adevărat masacru... Ei plătiseră cu viața victoria noastră!" — a conchis Victor zguduitoarea istorie a acelor tragice momente. „Și acum vor să ne elimine, vor să ne îndepărteze. Se întîmplă ceva necurat. În tre noi au apărut niște provocatori care încearcă să ne convingă să plecăm. De ce vor toți să ne îndepărteze?" — m-a întrebat el. „Noi știm că nu s-a terminat bătălia. Dacă am pleca acum, i-am înșela pe cei care au murit în brațele noastre. Ar fi UN ACT DE TRĂDARE! Iar noi nu vom trăda Revoluția noastră!" — mi-a spus Victor cu hotărîre...

Am discutat și cu alți tineri. Toți gîndeau la fel. Preocuparea lor majoră era ca să nu se revină la trecut. O tînără de la Brașov mi-a spus că simte un anumit pericol, mai ales după acțiunile din ultimele zile. „Am vrea să fim siguri. Am vrea să facem ceva să împiedicăm evoluțiile negative. Nu știu exact ce anume s-ar cuveni să facem. Sîntem, însă, convinși că NU ESTE încă timpul să plecăm!" — mi-a spus cu hotărîre această tînără. Am privit-o cu atenție. Nu cred că avea mai mult de 18 ani. Paltonul de pe ea era uzat, iar pantofii din picioare, rupți... Am aflat, totodată, că acești tineri mîncau ce apucau de la 21 Decembrie. Deci, ei n-aveau casă și-masă de o săptămînă.

CASA lor devenise Piața Revoluției, iar masa lor era asigurată de cetățenii din jur... Am rugat militarii care mă însoțeau să vadă dacă nu este posibilă cazarea acestor tineri la hotelurile din apropiere. Cu bunăvoința administrațiilor hotelurilor Negoiu și a Căminului pentru Sportivi, situat la mică distanță, li s-au acordat minimum de condiții de viață acestor tineri revoluționari, care supraviețuiseră confruntărilor din zilele anterioare...

„Tinerii revoluționari ar putea să alcătuiască o gardă revoluționară!"

— Mi-au sugerat cîțiva colegi. Am discutat acest lucru cu cei din Comandamentul din fostul Comitet Central și cu luptătorii din Piața Revoluției. Toți erau entuziaști. Erau convinși că, în felul acesta, ar putea PREVENI revenirea la trecut și ar ajuta continuarea proceselor începute în 16—22 Decembrie. Propunerea fiind foarte importantă, iar opțiunea tinerilor fiind destul de hotărîtă, i-am rugat să-și aleagă 25—30 de reprezentanți care să discute cu Ion Iliescu. Astfel, împreună cu cei aleși, am mers la clădirea din Piața Victoriei. I-am relatat lui Ion Iliescu punctul de vedere al tinerilor și am susținut propunerea lor de a se constitui o GARDĂ REVOLUȚIONARĂ. Ion Iliescu n-a respins ideea și a acceptat să discute cu cei 30 de reprezentanți. În cursul acestei întîlniri, dînsul a amintit că avem deja gărzile patriotice și că „o structură nouă n-ar face decît să complice lucrurile". Tinerii i-au replicat, însă, că gărzile patriotice NU ERAU o creație a Revoluției din Decembrie, ci o structură promovată de Ceaușescu. Pe de altă parte ei au susținut că sarcinile pe care ar urma să le îndeplinească Garda Revoluționară ar fi diferite de cele pe care le-au îndeplinit gărzile patriotice care, la Brașov, în 1987, au fost folosite împotriva greviștilor. „Chiar dacă atunci a fost o diversiune, organele represive folosind doar costumația gărzilor patriotice, acestea erau deja compromise în ochii populației"! — au atras ei atenția. Cîțiva dintre ei au amintit și despre încercarea lui Ceaușescu de a înarma cu bîte gărzile patriotice din mai multe județe și a le folosi împotriva poporului răsculat al Timișoarei. „Am vrea ca aceste gărzi revoluționare să oprească revenirea structurilor comuniste și a practicilor totalitare opresive!" — au insistat delegații tinerilor. Ion Iliescu a spus că trebuie să ne mai gîndim la această propunere și că „ar urma să i se examineze toate consecințele!". În acel moment am înțeles că nu ar înclina să dea curs sugestiei tinerilor. Întîlnirea s-a încheiat fără o concluzie precisă. Îmi aminteam că formule ca: „Să ne mai gîndim!" sau „Să mai vedem!" însemnau, de fapt, refuzul deciziei în vechile structuri de conducere.

În zilele următoare, ori de cîte ori am revenit la această problemă, Ion Iliescu a stăruit asupra unor complicații și consecințe nepreveăzute, insistînd asupra pericolului de suprapunere a structurilor existente....

Între timp, presiunile asupra tinerilor revoluționari creșteau. Fără a se spune direct că se DOREA eliminarea lor, din mai multe locuri mi se transmitea că „E timpul ca tinerii să plece „ACASĂ!" Argumentul cel mai repetat era: „Revoluția s-a terminat"! Cu alte cuvinte, se considera că și rolul lor s-a încheiat. Mă uitam la unii dintre acești oameni, aduși în structurile puterii de noii lideri, și mă gîndeam la cumplitele întîmplări relatate de Victor Mihail, la eroismul acestor tineri și la preocuparea lor ca vechile structuri comuniste să nu revină. Cei mai mulți dintre aceia care încercau să elimine tinerii revoluționari „făcuseră" Revoluția la televizor, așteptînd să vadă cine va învinge. Sînt sigur că erau pregătiți și pentru ipoteza în care Revoluția ar fi fost înfrîntă... La un moment dat, în condițiile tergiversării unei soluții, a început să se vorbească despre comportamente imorale, despre promiscuitate și alte evoluții negative în conduita tinerilor...

...În primele zile ale lunii ianuarie 1990, ofensiva organizatorică împotriva acestor participanți la Revoluția Română a intrat într-o fază decisivă. Două metode au fost folosite concomitent pentru slăbirea unității tinerilor și îndepărtarea lor de la obiectivul la care țineau așa de mult la sfîrșitul lui Decembrie: „împiedicarea revenirii vechilor structuri comuniste!". Mai întîi, liderilor, elementelor cele mai active li s-au oferit unele posturi și funcții. Apoi, atît liderilor, cît și celorlalți, li s-au oferit diplome de participare la Revoluție. Cînd scriu aceste rînduri și mă gîndesc la acele împrejurări și mai ales la acei adevărați eroi ai Revoluției Române, îmi dau seama cu cîtă dibăcie am fost manevrați...

„Veți reprezenta Revoluția la Sectoarele din Capitală!"...

Treptat, se discuta tot mai puțin despre gărzi revoluționare. În schimb și-a făcut loc ideea ca unii participanți la Revoluție să lucreze la Sectoarele Capitalei. „Oricum vechile consilii, atît la Municipiu, cît și la Sectoare, nu mai funcționează. Tinerii pot alcătui organele tranzitorii în Capitala țării" — ni se spunea cu o tot mai mare convingere. Ceea ce m-a derutat a fost mai ales faptul că propunerea a venit tocmai de la unii tineri revoluționari. Ideea a prins. S-au inițiat fel de fel de tabele. Unele pentru Capitală, deci la Municipiul București. Altele pentru cele 8 sectoare....

Chestiunea a dat naștere unor controverse și chiar unor neînțelegeri. Discutînd zile în șir această REPARTIZARE la Municipiu și la Sectoarele din București, preocupările lor inițiale au trecut pe un plan secund. Solidaritatea care-i legase atît de puternic în acele zile și nopți, în care-și periclitau viața, se destrăma. Și mulți dintre ei, fără să-și dea seama, au început să se gîndească tot mai mult la posturile și funcțiile pe care urmau să le primească. 45 de tineri au primit răspunderi în Capitală. La ședința de lucru a Municipiului București și a Sectoarelor, Ion Iliescu le-a spus cu o anumită solemnitate în glas: „Veți reprezenta Revoluția la Sectoarele din Capitală!" Iar ei au fost siguri că așa va fi. Curînd, însă, mașinăria administrației locale avea să-i îndepărteze și mai mult de gîndurile și preocupările lor din Decembrie.... Și aveam să ne convingem, cu timpul, că așa și urmărise....

Diplome de revoluționari...

Dar și după antrenarea mai multor tineri în activități de control economic, mai rămăseseră destui cărora nu li se repartizaseră MISIUNI REVOLUȚIONARE. Atunci s-a lansat ideea acordării unor Diplome de revoluționari. Ca și în cazul posturilor și funcțiilor, nu liderii puteri propuneau soluțiile de DIZOLVARE a Comandamentului revoluționar, ci chiar tinerii sugerau asemenea soluții...

În orice caz, ideea emiterii și acordării diplomelor a avut efectul scontat de cei care o imaginaseră. Imediat aparatul tehnic s-a pus în mișcare, iar cei care tipăreau IERI diplomele pentru Festivalul „Cîntarea României", produceau AZI cu aceeași RÎVNĂ Diplomele de revoluționar. Îmi amintesc că Ion Iliescu se plîngea atunci că-l durea mîna de atîtea semnături puse pe acele „certificate de participare la Revoluția Română"...

Iar acesta a fost episodul final în acțiunea concertată a celor care se instalaseră la putere, ca EMANAȚI ai Revoluției, pentru eliminarea revoluționarilor, deci a celor care FĂCUSERĂ REVOLUȚIA ROMÂNĂ...

Treptat, mulți tineri revoluționari au fost INDEPĂRTAȚI din posturile și funcțiile ce li se acordaseră în administrație și în domeniul comercial. După alegerile din mai, unul dintre acești tineri mi-a spus cu amărăciune: „Nu noi i-am schimbat pe ei, ci vechea nomenclatură a încercat să ne schimbe pe noi, impunîndu-ne, pas cu pas, atît regulile cît și practicile încetățenite în anii totalitarismului. Iar cine nu s-a adaptat acestor practici, a fost eliminat. Am fost înșelați. Ideile generoase din Decembrie s-au pulverizat. Într-un cuvînt, Revoluția ne-a fost FURATĂ!" — mi-a declarat cu amărăciune el. „Am discutat și cu alți colegi. Abia acum am înțeles cum ne-au manevrat. Funcțiile date atunci au vizat DIVIZAREA noastră. Și posturile, și diplomele au urmărit obiective precise. Au încercat să ne cumpere și să ne manevreze. Iar ceea ce este foarte grav este că au reușit!" — a conchis el revoltat.

Sfaturi de la patru bolnavi cu afecțiuni hepatice biliare

La Oradea, pe strada Ady Endre nr. 72, a luat ființă Societatea comercială „Elcohep" S.R.L. Se oferă astfel posibilitatea unui număr sporit de persoane cu afecțiuni hepato-biliare de a beneficia de terapia naturistă brevetată de medicii Aristina și Ludovic Elthes. După cum se știe, în ultimii opt ani, acestui tratament îi datorează sănătatea peste 6 000 de bolnavi cu cele mai diverse hepatopatii. Extractul vegetal obținut de cei doi medici orădeni (brevetat în opt țări ale lumii și aprobat de Ministerul Sănătății după cercetări întreprinse în laboratoare și clinici universitare) și-a dovedit valoarea curativă în proporție de :

— 90 la sută în dischinezii biliare ;

— 70 la sută în hepatite cronice, (cu ameliorări sensibile în toate cazurile) ;

— 40 la sută în ciroze (cu reechilibrare metabolică).

Despre valoarea curativă a extractului vegetal, folosit în combaterea suferințelor hepato-biliare, vorbesc și cele peste o mie de declarații ale unor foști sau actuali pacienți. Pe patru din aceștia i-am întîlnit deunăzi la cabinetul medical al soților Elthes. Le prezentăm scurtele declarații consemnate pe bandă magnetică. Despre suferință și tămăduire poate vorbi cu adevărat doar cel ce l-a cunoscut pe amîndouă.

Cînd întîlnesc un bolnav îi spun : „Hai cu mine la Oradea !"

Povestea mea seamănă cu cea a multor bolnavi sosiți să se trateze cu „Elcohep". Am ajuns la Oradea, cu alte cuvinte, după ce am luat medicamente cu pumnul și am zăcut prin spitale. Diagnosticul : ciroză hepatică și colecistul plin cu pietre. O carieră de piatră aveam la fiere ! Extractul vegetal și-a dovedit treptat puterea tămăduitoare. Pietrele s-au dizolvat, simptomele bolii de ficat au dispărut, analizele au revenit la normal. Apoi, mi-am luat de mînă soțul, bolnav și el de ciroză și l-am dus la Oradea. Același rezultat miraculos. Am mai dus la soții Elthes veri, nepoate, vecini, cunoștințe. Cînd îl aud pe cineva că suferă cu ficatul, îi spun : „Hai cu mine la Oradea"! Nu există în lume leac mai bun pentru afecțiunile hepato-biliare ca medicamentul descoperit de medicii Aristina și Ludovic Elthes.

PETRUȚA MOLDOVEANU,
București

„S-a întîmplat o minune"

Am intrat în tratamentul cu „Elcohep" în octombrie 1988. Aveam hepatită cronică agresivă, ficatul mărit cu 5 centimetri și simptome de suferință foarte înaintate. La ora actuală, semnele de boală au dispărut, ficatul a ajuns la dimensiuni normale. Acest lucru a fost confirmat în iulie, și de analizele pe care le-am făcut la Clinica C.F.R. Craiova. S-a întîmplat o adevărată minune. Așa mi-a spus și un doctor din Craiova, constatînd regresul neașteptat al bolii.

DUMITRU GHIȚU,
Comuna Țintăreni, jud. Olt

„Sînt din nou în putere și cu poftă de viață"

Cînd m-am prezentat pentru tratament la Oradea, am întrebat : „Mai sînt șanse să rămîn în viață"? Doctorul Elthes mi-a răspuns : „Dacă urmezi tratamentul ,respecți regimul și odihna, te faci bine". Nu l-am crezut. În actele medicale scria: hepatită cronică cirogenă. Ficatul mărit, analizele proaste. Acum ficatul abia se mai palpează, suferința a dispărut, iar analizele au ajuns aproape de limitele normale. Aspectul scintigrafic este și el normal. Doamne, dă-le sănătate doctorilor Aristina și Ludovic Elthes !

SORINA STAN,
Craiova

„Faceți ca mine și Dumnezeu vă va ajuta"

Am suferit de o boală despre care se spune că ar fi de nevindecat : ciroză hepatică activă cu hepatomegalie masivă. Simptome foarte accentuate. Gamaglobulinele peste 40. Din 1984 și pînă astăzi urmez tratamentul cu „Elcohep", țin regim, evit oboseala. Boala a dat încet înapoi. Ficatul mai este mărit doar cu un centimetru și jumătate. Este de consistență normală. Normale sînt și analizele de laborator, cu excepția unora la care parametrii sînt ușor depășiți. Dar nu mai am nici un simptom de suferință. Cum s-ar zice, m-am întors de la groapă. Omul are nevoie de leacuri naturale. Iar celor care suferă de fiere și ficat le spun: faceți ca mine și Dumnezeu vă va ajuta.

IOAN VÎRJE,
com. Ocnele Mari, jud. Vîlcea

Cum se poate beneficia de acest tratament

Răspundem pe această cale celor ce ne-au scris sau ne-au telefonat. Prin înființarea Societății „Elcohep" S.R.L., durata de înscriere la tratamenți s-a redus sensibil. Persoanele care doresc o programare ,o pot obține la telefoanele : 992/61265 (între orele 9—14) și 991/30031 (inclusiv simbăta și duminica), sau în scris la următoarea adresă : str. Ady Endre 72, Oradea, cod. 3700. Le dorim tuturor sănătate !

Mercedes — Benz în România

La reprezentanța pentru România a concernului Mercedes-Benz (T.V. Rom International S.R.L., Reprezentanța Generală Mercedes-Benz, str. Gabriel Peri nr. 8) am avut plăcerea de a întîlni în persoana domnului inginer Valmar Brent un interlocutor deosebit de instruit și amabil.

— În primul rînd, o surpriză, observ că vorbiți foarte bine românește.

— Sînt român, bucureștean, chiar dacă mă cheamă Valmar Brent. De altfel, cu excepția șefului reprezentanței, domnul dr. Johan Pausenberger, toți cei de aici sînt români get-beget.

— Cu atît mai bine. Asta înseamnă că veți înțelege mult mai exact întrebările pe care publicul larg — printr-un reprezentant al presei — le poate adresa firmei „Mercedes". De fapt, omul obișnuit dorește să știe în primul rînd cum poate să-și cumpere o mașină purtînd această marcă.

— Oricine se poate adresa reprezentanței noastre și, în termen de 3—4 luni, în baza unui aconto de 15 la sută, i se livrează modelul ales. Bineînțeles dacă persoana în cauză posedă valuta necesară.

— De ce durează atît de mult timp ?

— Mercedes-Benz lucrează în sistem de precomandă, scopul urmărit fiind individualizarea mașinii pe gustul clientului (culoare, tapițerie, bord, dotări tehnice etc.). De notat că timpul de așteptare în Germania este mult mai lung.

— Un prieten, întorcîndu-se din America, s-a oprit la Stuttgart pentru a-și cumpăra direct de la sursă o mașină „Mercedes". Mi-a povestit că a vizitat două zile la rînd reprezentanța de acolo, a consultat zeci de albume, la o masă cu gustări, șampanie și în compania unor domnișoare deosebit de decorative. Se procedează la fel și la reprezentanța din București ?

— Nu se poate altfel.

— Anul trecut, dacă nu mă înșel, președintele oficiului executiv, domnul profesor dr. Werner Niefer, a vizitat mai multe întreprinderi din România. Ni s-au dat asigurări atunci că se va proceda la o colaborare între firme de profil, românești și întreprinderi ale concernului Daimler-Benz.

— La ora actuală discuțiile se poartă în vederea realizării unei linii de asamblare de autobuze la Brașov. Pe șantierul din spatele complexului expozițional București — unde mulți cred că se ridică viitoarea uzină destinată acestui scop — se construiește în fapt un mare service al firmei noastre.

— Să vorbim despre el.

— Propun să mai rămînem un timp în domeniul autotractoarelor de mare capacitate. Concernul Mercedes-Benz se situează pe primul loc în lume la producerea vehiculelor utilitare. Gama Mercedes cuprinde autotractoare de la 0,7 la 220 tone. Ajunși la acest punct, consider că este util ca publicul larg să fie informat despre ultimele reglementări pe plan european privind traficul acestor vehicule. Aceasta deoarece în România, care este și țara mea, dictatura comunistă, acordînd o atenție minoră combaterii poluării, siguranței în exploatare, fiabilității și performanțelor tehnice, a făcut ca parcul de autocamioane să nu mai corespundă standardelor europene. În Germania, ca în tot occidentul continentului nostru, s-au luat măsuri restrictive privind noxele, poluarea sonoră, măsurile de siguranță în circulație. Acolo nu pot circula noaptea decît camioane însonorizate, deci care au capsulate motorul și cutia de viteze. În Germania, începînd cu acest an, nu se înmatriculează autotractoare lipsite de sistem de frînare ABS (anti blockiert System), care face imposibilă deraparea pe teren alunecos. Mai adaug că simbăta și duminica, rularea TIR-urilor sau a altor vehicule de mare tonaj este interzisă.

— Ce fac în această situație autocamioanele înmatriculate în România ?

—Dacă nu posedă echipamente prevăzute în normele internaționale, sînt obligate să circule numai ziua. Pentru același motiv, șoferii din România se grăbesc să plece din Germania vinerea ca să-i prindă simbăta pe șosele din Cehoslovacia (Austria s-a aliniat și ea acestor măsuri restrictive). Or, îndatoririle reprezentanței noastre sînt și de a da sprijin logistic cumpărătorilor din România pentru ca aceștia să știe ce mașini să cumpere (în funcție de sarcina ce o transportă, de tipul de marfă, de distanța și zona geografică ce urmează să o parcurgă). Pentru România, autoutilitarele livrate de „Mercedes" sînt adaptate la condițiile de drum ale țării noastre. Ele au suspensii, arcuri, amortizoare întărite. Bateria este de 165 amperi-oră, iar echipamentele asigură încălzirea suplimentară a cabinei și motorului. Firma noastră a încheiat deja contracte ferme cu cîteva întreprinderi de transport județene („Transcibin", „Maratrans", „Milcovtrans").

— Să vorbim, vă propun, despre limuzinele „Mercedes". Ele sînt frumoase, performante, dar încă departe de buzunarul românului.

— E adevărat, prețul este mai mare decît al altor mărci de autoturisme. Îl impune calitatea și fiabilitatea mașinii. Dar cumpărătorul face o investiție sigură fiindcă nu este obligat multă vreme să cheltuiască bani cu reparațiile, astfel că prețul se egalizează în timp cu cel al altor mărci de autoturisme.

— Prin ce atribute de excepție se recomandă mașinile „Mercedes" ?

— Sînt cele mai sigure din lume. Mă refer, desigur, la autoturismele de serie. Cel care se află la volanul unui „Mercedes" se expune la cele mai puține riscuri.

— Ce se înțelege prin „cea mai sigură mașină din lume" ?

— Voi da un exemplu deja publicat în revista „Auto-Motor-Sport". Este vorba de un test comparativ la care au participat următoarele mărci de mașini : Mercedes 200, Nissan Maxima, Opel Omega, Renault 25, BMW S 201, Volvo 740, Fiat. Toate au fost supuse, la o viteză de 55 kilometri la oră, unui impact frontal cu un zid. S-a constatat că la o astfel de încercare, posibilă și în viață, doar șoferul de pe „Mercedes" are șansele cele mai mari de a rămîne în viață. Măsuri constructive speciale fac ca botul mașinii să se turtească numai pînă la un punct, iar concomitent, în numai 26 milisecunde, bordul eliberează două perne gonflate care amortizează șocul.

— Cum va arăta service-ul din nordul Capitalei ?

— Va fi cea mai mare unitate de reparații și întreținere auto din sud-estul Europei. Sperăm să-l dăm în funcțiune în trimestrul al III-lea al anului viitor.

— Cîte mașini Mercedes există în țară ?

— Numai în Capitală circulă peste 3 000. Sînt mașini achiziționate din străinătate în ultimii doi ani, deci majoritatea sînt uzate tehnic și moral. Mai există apoi foarte multe în țară, de aceea, pentru început, vom înființa un service și la Cluj. Cel din București va avea 15 posturi pentru autotractoare, 15 pentru autocamioane și 30 pentru autoturisme. În dotare se vor afla și ateliere mobile.

— Va bîntui și aici sfîntul ciubuc ?

— Exclus. Prima abatere va însemna și desfacerea contractului de muncă. Muncitorii, maiștrii, inginerii vor fi specializați în Germania. Se va lucra exact ca acolo : fără cozi, intervenții, numai cu programare, cu utilaje ultramoderne și cu exemplară pricepere și conștiinciozitate. La un simplu apel telefonic, delegatul service-ului va sosi la domiciliul clientului, îi va lua mașina și, la ora fixată, va reveni cu ea verificată, reparată. Vom acorda asistență și autoturismelor „Dacia" și „OLTCIT", sau de altă marcă, în măsura capacităților disponibile. Românul supraveghează, îndrumat și bine plătit a fost întotdeauna un excelent meșteșugar. O vom dovedi cu prisosință și prin mijlocirea firmei „Mercedes".

Pagină realizată de
LIVIU TIMBUS

Aviația militară ar fi putut preveni accidentul lui IL 18?

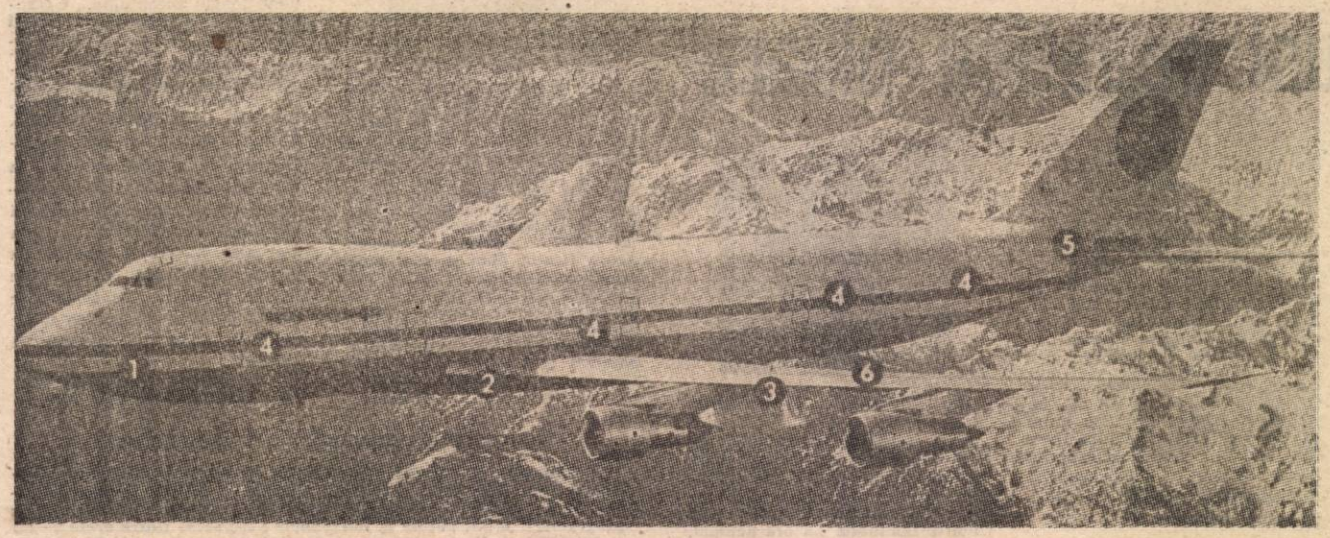

Ancheta despre prăbușirea lui IL 18 continuă. Mai multe comisii studiază cauzele care au dus la această catastrofă : s-au culeș date de la toate stațiile meteo, se studiază rapoartele controlorilor de trafic din acea noapte, se face un studiu asupra mijloacelor de protecție aeriene, s-au luat date de la piloții care au survolat zona respectivă, se studiază informațiile furnizate de cutia neagră. În așteptarea concluziilor am strins la rîndul nostru informații pe care vi le vom prezenta în rîndurile următoare.

☆

Veți spune că este hazardat să începem analiza acestei catastrofe pornind de la evenimentele petrecute în ultimele zile. Și, cu toate acestea, am convingerea că, fire invizibile leagă aceste lucruri între ele. După cum știm zilele trecute personalul aeroportului a anunțat grevă generală. Principala revendicare era reorganizarea aviației. Greva s-a amînat pentru că (surpriză !) ministrul Băsescu redactase cu putin timp înainte un ordin care cerea tot reorganizarea aviației (hîrtia a fost arătată liderilor sindicali după greva de avertisment). **„Sînt convins că reorganizarea trebuie făcută dar nu va fi ușor. Cineva a despărțit și împărțit toate lucrurile și acum e foarte greu să le aduni la loc"**, îmi spune domnul Nicolae Brutaru, de curînd numit șef al Departamentului aviației civile. În mod evident organizarea aviației trece printr-o criză declanșată din neprieperea celor care au coordonat-o.

Între personal a apărut o dezbinare. Controlorii de trafic plătiți în regie cîștigă mulți bani, din taxele de survol care nu li se cuvin în exclusivitate. Restul personalului plătit de la buget cîștigă... ca de la buget. În mod ideal vorbind, acest lucru nu ar fi trebuit să afecteze colaborarea între ei, dar se pare că lucrurile nu se petrec așa. Deteriorarea cronică a relațiilor dintre cei care lucrează în aviație poate deveni oricînd o premisă de accidente. Am vrut să aflu amănunte despre ROMATSA, măr al discordiei în aviația noastră. Nicolae Brutaru : **„Cei care lucrează în trafic aerian știau că pentru dotare trebuiau milioane de dolari pe care nu-i puteau primi de la buget. Atunci s-au organizat într-o regie, și-au structurat foarte bine activitatea și numărul de oameni. Acolo se muncește nu glumă și se cîștigă mai bine. În acest moment ei sînt în contact cu trei firme care vor să licițeze pentru montarea a trei radare (la Arad, București și Constanța). Asta va însemna foarte mult pentru România. Toate zborurile care vin pînă la granița noastră sînt eșalonate la o distanță de trei minute. La noi nu se poate decît o eșalonare la 10 minute, ceea ce ar însemna ca la Arad să se facă o poartă de așteptare. Din cauza asta ei ne ocolesc și nu este bine pentru că știți că survolul se plătește. Dar cînd vom avea aeroporturi moderne și mijloace de navigație moderne nimeni nu se va mai feri să vină. Proiectele firmelor care licitează sînt de peste 200 milioane de lei"**.

Noua organizare a aviației promite aplanarea acestor conflicte și soluții pentru întreg personalul pentru că starea de încordare dintre oameni trebuie dezamorsată. În hotărîrea ministerului de a porni, în sfîrșit, la lucru cîntărește greu, cu siguranță și accidentul cu IL 18. **Între oamenii aflați în conflict** nu există o colaborare sută la sută. În aviația asta poartă numele de catastrofă.

☆

În 1991 au fost două premise de accident : o întrerupere a decolării și o cădere de motor și întoarcere din cursă. Tot anul acesta au fost trei accidente. În iunie a fost accidentul avionului sportiv ZLIN. Din fericire, cele două persoane aflate la bord sînt în viață : instructoarea Calciu Maria se află acum în Olanda la operație și recuperare, elevul Cosma Lucian este internat în țară. Elicopterul utilitar KA 26 a avut accident în timpul unui tratament de viță de vie, lîngă Iași. Din cauza temperaturii ridicate, substanța transportată, a luat foc. Pilotul Toma Lucarnu a coborît și a încercat să stingă elicopterul cu un extinctor. Nu a fost posibil pentru că la bord se aflau 600 kg de substanță plus benzină. Pilotul a fost găsit plîngînd lîngă elicopter.

Rezultatul cercetării lui IL 18 s-ar putea să se anunțe peste o lună.

Nicolae Brutaru : **„Vă dați seama că în primul rînd noi sîntem interesați să aflăm adevărul. Nu vreau ca vreunul din cei 14 copii rămași orfani să-mi zică : ai spus că tatăl meu a fost vinovat și nu este așa. Vrem să aflăm adevărul oricît de dureros ar fi el. Deocamdată pot să vă spun că avionul a fost deviat de la rută. Aici sînt foarte multe posibilități : putea fi deviat de către piloți, putea fi deviat de jos prin dirijare radar, putea fi deviat accidental din cauza aparaturii de bord. Sînt aparate făcute din metal care se puteau defecta. Caseta neagră a arătat devierea și coborîrea lui. Tot din caseta neagră știm că nu a urmat ruta pe care trebuia să meargă și mai știm că motorul și comenzile au funcționat normal"**.

— De ce controlorii de trafic nu au cunoscut această deviere?

Nicolae Brutaru : **„În ziua respectivă a fost furtună puternică. Avem un singur radar de supraveghere, la București, a cărui rază de acțiune ajunge pînă la Deva. În noaptea aceea din cauza furtunii radarul a fost întrerupt de cîteva ori. Din rapoartele controlorilor de trafic rezultă că radarul nu a funcționat pe timpul acelui zbor și s-a făcut un zbor non-radar. Asta nu ar fi fost nici o problemă, noi zburăm și peste Africa fără radar. La zborurile non-radar se dau numai rapoartele de poziție. Din consultarea rapoartelor rezultă că a fost un zbor normal. Aici e cel mai mare semn de întrebare. Cine a greșit ?"**

Au plecat pe IL 18 trei oameni din echipajul de rezervă (întotdeauna pe aeroport se află unul sau două echipaje de rezervă). Comandantul și alte două persoane au fost chemate de acasă. Din alte surse de informație am aflat că nu s-a zburat pe traiectul București — Timișoara ci pe culoarul Timișoara — București care era mai scurt. Acest lucru deși mai puțin obișnuit, nu încalcă regulamentul și se pare că a fost anunțat și aprobat. Dar și de la acest traiect a fost o deviere spre sud pentru ocolirea unei zone de furtună. Apare întrebarea dacă echipajul a anunțat această abatere și dacă controlorii de trafic au făcut anunțul la celelalte puncte de control. Fiind un zbor non-radar, controlorii de trafic au dirijat numai prin datele primite de la echipaj. În mod evident, cînd s-a produs accidentul echipajul nu cunoștea cu precizie poziția avionului, deși la bord se afla aparatură dublă pentru obținera coordonatelor. Ce s-a petrecut la bord, de ce nu au consultat aparatele ? Există suspiciunea că unii din membrii echipajului dormeau. Nu au consultat nici cronometrul și aterizarea a început mai repede cu șase minute. Înseamnă că ei nu știau că se află în munți și nu pe valea Mureșului. Controlorii de trafic din Timișoara au confirmat aterizarea fără a ști de deviere. În zona aceea doar aviația militară avea radar și ei au văzut abaterea de la traseu. Cînd avionul a dispărut cei de la traficul aerian au cerut sprijinul militarilor. Au aflat atunci că avionul nu trebuie căutat în zona Devei, ci în munți.

☆

De ce aviația militară nu a prevenit aviația civilă de această deviere înainte de a se petrece catastrofa ? Este o întrebare gravă pe care i-am pus-o domnului general Horia Opruță, comandantul aviației militare :

Gen. Horia Opruță : **„Punctele de comandă ale aviației civile, ale aviației militare și ale comandamentului apărării naționale au obligația să urmărească toate avioanele proprii precum și pe cele care se află în survol. Abaterile de la traiectul de zbor ale acestora sînt semnalate de mijloacele radar ale apărării teritoriului. IL 18 s-a abătut de la traiect cu aprobare, absolut cu aprobare, fiind în dirijarea nemijlocită a organului de trafic aerian civil. S-a abătut datorită fenomenelor periculoase pe care le-a întîlnit pe traiectul de zbor. Această abatere a fost cunoscută, echipajul nu a făcut-o pe cont propriu. De aceea aviația militară nu a avut nici o obligație față de controlul acestui avion.**

— Dar la acea oră radarul din București nu funcționa.

Au cerut ei sprijinul mijloacelor radar miltare pentru a determina poziția reală a avionului ? Era o obligație a lor să o facă. Asta o pot spune și în fața unei instanțe. Ei aveau obligația să ceară determinarea în timp și spațiu a poziției reale. Ei nu au făcut asta, și-au declinat răspunderea pe care o aveau juridic.

Numai în cazul în care avionul era descoperit departe de traiect, fără ca devierea să fie anunțată, numai atunci ar fi trebuit să intervenim noi. Traficul a știut, rămîne de clarificat dacă cei de la trafic civil au raportat mai departe acest lucru. Nu știu ce concluzii se vor trage despre începerea coborîrii mai devreme. În locul unde s-a produs accidentul, avionul ar fi trebuit să aibă o înălțime de siguranță de zbor de minimum 110 (11 000 picioare). Au început coborîrea mult prea devreme".

AURELIA BORIGA ■

UN ORFAN CU O DROAIE DE PĂRINȚI

Ce poate reproșa vieții un tînăr căruia natura i-a hărăzit și frumusețe, și deșteptăciune și care are și șanse de a fi, la numai 19 ani, student la Automatică ? Mai nimic veți spune.

Și totuși, tînărul nostru are motive să nu fie pe deplin mulțumit.

De exemplu, se gîndește că nu i-ar strica să aibă și el, ca toată lumea, măcar un părinte. Nici orfan nu este, dimpotrivă, într-o perioadă era chiar sufocat de mai multe perechi de părinți, care și l-au disputat cu vehemență o bucată de vreme, pînă cînd s-au risipit care încotro și el s-a trezit că, de fapt, n-are pe nimeni.

Acum e încă în vacanță, prima lui vacanță de student : n-are un ban de buzunar, n-are o locuință unde să tragă ca la el acasă.

De curînd, după investigații făcute pe cont propriu, a descoperit-o pe cea care i-a dat viață (și care i-a fost mamă 7 zile). Acum e căsătorită, are familia ei și, deși îi recunoaște calitatea de fiu, totuși n-o poate face oficial ; așa că l-a prezentat soțului drept fiul unei bune prietene.

A doua lui mamă, cea care l-a înfiat, a divorțat de primul ei soț (deci de tatăl adoptiv al lui Aurel N.) și s-a recăsătorit cu un văduv cu 6 copii. Valeria Sandu cu greu poate rupe de la gura celor 6 copii ca să-i dea fiului ei, care, știind-o atît de strîmtorată, o evită pe cît poate. Ultima dată cînd Aurel n-a primit decît de 20 de ori pensia alimentară pe care tatăl său era obligat prin lege să i-o trimită .Incredibil : în 15 ani copilul a fost susținut efectiv de tatăl său cu numai 8 000 de lei. Și nici această nesemnificativă sumă nu i-a dat-o de bunăvoie, fiind nevoie de intervenția organelor de poliție, iar din 1986 n-a mai trimis nimic, fiind dat dispărut de la domiciliu.

A doua pereche de părinți (neoficiali) s-a dezmembrat și ea. Familia Georgescu l-a îndrăgit de mic. Fiind vecină cu familia lui, s-a insinuat treptat în viața acesteia și în sufletul copilului, căruia i-a oferit tot ceea ce părinții acestuia n-au putut. Și a mers tandrețea asta în cinci pînă într-o zi, cînd familia Georgescu a început să facă presiuni pentru a-l înfia pe Aurel de la părinții lui adoptivi, fapt ce nu s-a putut realiza legal, întrucît copilul ar fi trebuit să fie mai întîi desfiat. Cu toate acestea, Aurel a optat pentru familia Georgescu și toți i-au respectat opțiunea, căci era un copil bun, cuminte, învăța foarte bine. Dar nici fericirea asta n-a durat mult : a treia lui mamă a murit fulgerător și dl. Georgescu s-a recăsătorit la fel de fulgerător. Noua lui soție ar fi putut fi a patra mamă a lui Aurel, dacă ea n-ar fi fost mai practică și nu i-ar fi cerut soțului s-o mai scutească cu sentimentalismele lui paterne. Și băiatul a fost evacuat. Unde ?

La părinții legali nu, căci aceștia divorțaseră. La mama primordială nu, căci i-ar fi pus în pericol căsnicia. Deocamdată s-a pripășit la o rudă a acesteia. Pînă cînd ? Și să nu uităm că mai are de făcut 4 ani de facultate.

VALERIA DORNEANU ■

N-am prea ştiut noi niciodată cu exactitate ce mîncăm. Ba chiar ajunsesem — nu prea de mult — să-l parafrazăm în tuşă grotescă pe Labiş : „Mănînc şi pling, / dar mănînc !". Pentru cei mai mulţi dintre noi, a te pricopsi din cînd în cînd cu ceva carne însemna să dai pur şi simplu lovitura. Prea puţini şi-au mai pus problema riscurilor la care se expun îngurgitînd la nimereală. Normele elementare de igienă sanitar-veterinară au fost, desigur, din varii motive, prea uşor trecute cu vederea. Dincolo de schilodirea noastră psihică, s-a atentat lent, dar sigur, la precara noastră stare de vigoare fizică. Ce să avem mai preţios decît atît ?

În decembrie '89 am jurat să punem capăt degringoladei. Adică, mai sincer fie spus, am sperat la unison. Dar zalele împlinite din aliajul incompetenţei, impasibilităţii şi lipsei de răspundere se-nlănţuie pe mai departe, mai strîns pare-se, mai sufocant. Iată laurii disperării noastre.

Ceea ce s-a petrecut la Braşov reprezintă unul din cazurile surprinse întîmplător şi făcute public, arătate cu degetul. Că vinile şi răspunderea se împart în cele patru zări, e altceva. Grav este că, din nou, avem de-a face cu un caz simptomatic. Neglijenţa sau intenţionalitatea, jocul de orgolii sau cel al intereselor ajung, iată, pe picior de a ne spulbera pînă şi ultimul nostru capital — sănătatea !

SCANDAL LA BRAŞOV

158.265 kilograme de carne infestată!

Un port prea îndepărtat

Din capul locului va trebui înţeles că lucrurile sînt încă suficient de tulburi pentru a se putea conchide cu convingere. Mergînd pe firul sinuos al evidenţei, faptele devin, fără îndoială, relevante. Totul a început departe de meleagurile noastre, cu mai bine de un an în urmă, în perioada 22—24 august 1990, într-unul din porturile Noii Zeelande, New Plymouth. Imediat după sacrificarea unui important număr de berbecuţi autohtoni, s-a trecut la congelarea acestora în carcasă şi cantitatea respectivă iniţială — 293 800 kg — a fost încărcată la bordul unuia din vasele comerciale, avînd — din raţiuni pe care încă nu le cunoaştem — destinaţia Le Hâvre, Franţa. Certificatul de calitate al respectivului transport prevedea garanţie de un an pentru întregul lot de carne **congelată** în carcasă. E greu de spus ce s-a făcut (şi prin cine) cu o parte din cantitatea iniţială, cert e că mai bine de jumătate din aceasta — adică **158.265 kg.**, cantitate la care se va referi în mod curent ancheta noastră — a luat drumul Iugoslaviei, mai precis portul Koper, după ce destinaţia sa iniţială era localitatea Sharjah din Orientul Mijlociu. Şi totuşi, iată că după un suspect „periplu" de nu mai puţin de 7 (şapte !) luni, cei care s-au nimerit să se pricopsească (?) cu acest transport am fost noi, românii. Fosta Centrală Industrială a Cărnii Bucureşti, rebotezată azi „UNICARNE BUCUREŞTI"- S.A., s-a decis să importe de la firma iugoslavă „INTER EUROPA KOPER" întreaga cantitate de carne de berbecuţ în carcasă, sosită şi recepţionată la Stamora-Moravita în data de 30.05.1991. În urma verificărilor ulterioare, s-a constatat că transportul era însoţit de viza specialistului veterinar iugoslav şi că în momentul recepţiei cantităţii de către reprezentantul „UNICARNE" **nu s-au adus obiecţii privind calitatea cărnii tranzactate.** Spuneam mai sus că ulte-aşa, ne-a picat nouă pleasca. Numai că proaspăta societate comercială bucureşteană a ştiut să nu se complice din capul locului (fler ? premeditare ? inspiraţie ?) şi a dirijat de urgenţă întregul transport achiziţionat (mai puţin proaspăt decît societatea, evident) către I.C. „Bîrsa" Braşov, unde a sosit în data de 1 06 1991, însoţit de avizele de expediţie nr. 1000486-100491/1991 datate 31 05 1991. Preluarea s-a „oficializat" prin procesele-verbale nr. 5 059 şi 3 240 încheiate abia în 6 06 1991 (?). Din afirmaţiile lucrătorilor abatorului, se înţelege clar că **rolul I.C. „Bîrsa"-Braşov** (în urma convenţiei cu „UNICARNE BUCUREŞTI"), **era acela de a depozita carcasele de berbecuţi în spaţiile sale disponibile de frig, de a le decongela ulterior, a le tranşa, recongela şi expedia în final unor terţi beneficiari din ţară indicaţi de la Bucureşti.**

Cele bune să se-adune / Cele rele să se... spele ?

Cam astfel par să sune indicaţiile şi concluziile comisiei de specialişti care au trecut neîntîrziat la examinarea riguroasă a lotului de carcase recepţionat. Mult mai convingător este să spicuim din concluziile comisiei respective, constituită din d-nii Dobre Bârzoi, de la Laboratorul Central pentru Controlul Alimentelor de Origine Animală din Bucureşti, precum şi dr. Dan Răuţă, dr. Valentin Sasu, dr. Lucian Balca din cadrul Direcţiei Sanitar-Veterinare a judeţului Braşov : „După cum reiese din certificatul sanitar-veterinar, carnea a fost produsă în 24—28 august 1990 şi îmbarcată pe vapor în 24—26 septembrie 1990, dîndu-i-se o durată de valabilitate de 1 an. (...) Lotul de carne în cauză se află în 2 depozite de congelare. Fiecare carcasă este ambalată în saci de tifon, iar prelucrarea carcaselor s-a făcut îngrijit. S-au examinat în stare congelată cîte 20 de carcase din fiecare depozit. **Din cele 40 de carcase, 25 prezintă la suprafeţe insule, puncte sau colonii de mucegai de culoare brun-negru în număr variabil : de la cîteva, la foarte multe (nenumărabile), dispersate pe toată suprafaţa carcasei, dar în principal pe peretele toraco-abdominal, pulpă şi spată. Suprafaţa tuturor carcaselor este deshidratată pe întinderi foarte mari, mai accentuat pe zonele cu grăsime mică. La rare carcase, grăsimea are culoarea gălbuie şi miros uşor de rînced.**

S-au examinat, de asemenea, **16 carcase în stare decongelată** la care s-au constatat : **zone întinse de deshidratare a suprafeţei, numeroase pete şi zone de mucegai negru-brun prezente pe suprafeţele carcaselor şi a cavităţilor toracică şi abdominală. Coloniile de mucegai SÎNT BINE PRINSE de ţesuturile pe care sînt dezvoltate, pătrunzînd în acestea pe o adîncime de 2—3 mm. NU SE ÎNDEPĂRTEAZĂ PRIN FRECARE CU CORPURI DURE, CI NUMAI ODATĂ CU ÎNDEPĂRTAREA ŢESUTURILOR PE CARE S-AU DEZVOLTAT. La 2 carcase ţesutul grăsos prezintă o zonă de culoare gălbuie şi cu miros uşor de rînced (...)**

Pe baza celor constatate, faţă de lotul de carne în cauză, **se vor lua următoarele măsuri :**

1. Fiecare carcasă se va inspecta în stare congelată înainte de introducerea în sălile de tranşare şi se vor elimina de la prelucrare toate carcasele care prezintă pete şi zone de mucegai pe suprafaţă. Se pot admite ÎN MOD EXCEPŢIONAL carcasele care prezintă 2—4 pete de mucegai în care vor fi îndepărtate cu cuţitul ÎNAINTE de introducerea în tranşare. De asemenea, nu vor fi admise la prelucrare carcasele la care se constată zone de ţesut gras cu culoare gălbuie şi cu miros de rînced.

Carcasele ce nu se admit la prelucrare vor fi IMEDIAT dirijate pentru prelucrare în făină furajeră.

2. Dacă după decongelare se sesizează carcase cu modificări de miros, acestea se vor exclude de la prelucrare şi dirija pentru transformare în făină proteică.

3. Carcasele admise se vor PRELUCRA IMEDIAT numai în preparate care se supun tratamentelor termice de min. 10 grade Celsius şi max. 70 grade C, ŞI NUMAI ÎN AMESTEC CU ALTE CĂRNURI. CARNEA DIN ACESTE CARCASE SĂ NU INTRE ÎN PREPARATE DECÎT ÎN PROPORŢIE DE MAXIMUM 20 LA SUTĂ.

4. Trierea şi prelucrarea acestei cărni se va face sub STRICTĂ ŞI PERMANENTĂ SUPRAVEGHERE SANITAR-VETERINARĂ.

5. ACŢIUNILE DE TRIERE ŞI PRELUCRAREA ACESTUI LOT DE CARNE SE VOR URGENTA PENTRU ELIBERAREA DEPOZITELOR DE CONGELARE ŞI A NU SE CREA PROBLEME PENTRU ALTE PRODUSE DIN UNITATE". (sublinierile ne aparţin.).

Toate bune şi la locul lor, veţi spune, chiar dacă documentul în cauză „consfinţea" irevocabil faptul că oricum ai da-o, **carnea era deja compromisă.** Dar aşa cum s-au deprins românii noştri să verifice în practică legile lui Murphy, lucrurile nu s-au oprit deloc aici.

Comisia spune, abatorul dispune

Aşadar, aşa stăteau lucrurile pe data de **11.06.a.c, deci nu mai puţin de trei luni în urmă.** Ce a urmat ? E greu de străpuns într-un timp şi spaţiu relativ reduş păienjenişul explicaţiilor de-acum, aluriloare şi deculpabilizante. Fapt e că întregul şir de grave încălcări ulterioare a tuturor normelor şi indicaţiilor de igienă-veterinară s-a produs. „Imediat"-ul imperativ desprins din protocolul constatativ s-a transformat într-o nejustificabilă aminare de 2 (două !) luni a tuturor operaţiunilor prescrise. Sfidînd orice lege — de la cele protectiv-preventive la cea a bunului simţ — conducerea abatorului a trecut la tranşare abia în luna august a acestui an, **după depăşirea termenului de garanţie de 12 luni.** Incompetenţa conducerii, trecută cu vederea (?) pe sub pleoapele străvezii ale mai-marilor de la „UNICARNE" Bucureşti, a dat de dată aceasta „roade" unul şi unul :

— din „indicaţiile" (preţioase, deh !) primite de la Bucureşti, au fost livrate în ţară unor terţi „beneficiari" următoarele cantităţi de carne de berbecuţi în carcasă, congelată : către S.C. TABCO Tulcea — 4 980 kg în 26.03 şi la 10 659 kg în 7.03.a.c. ; către S.C. CARNECO Constanţa — 11 885 kg în 2.07.a.c. ; către Ind. Cărnii Dîmboviţa — 4 217 kg în 27.07 a.c.

— În pofida repetatelor controale din partea D.S.V., I.J.C.C.P.S. şi a Centrului de Medicină Preventivă Braşov, **în perioada 6.08—4.09a.c. abatorul a trecut la tranşarea a 115 150 kg de carne din lotul respectiv,** din care au rezultat : 62 223 kg şpot integral de ovine, 392 kg seu, 37 981 kg oase DCA, 560 kg flax şi 11 008 kg carne confiscată, adică **doar 9,56 la sută din cantitatea iniţială.**

— o altă eroare (?) incriminabilă a abatorului a fost legată de nerespectarea prevederii prin carnea confiscată ar fi trebuit să ia în mod **exclusiv** calea transformării în făină proteică. Dar aş ! — domniile lor din fotoliile directoriale (începînd cu dl. director Morărescu Ion) au opinat că ar fi mai nimerit ca pentru o parte din această carne infestată şi confiscată să găsească o altă destinaţie : hrănirea păstrăvilor şi a nurcilor de la I.A.S. Prejmer !

Cine scapă turma ?

Şi dacă tot am ajuns aici, e bine să încercăm să privim „afacerea" de mai de-aproape. Dincolo de iresponsabilitatea incalificabilă a celor în cauză, nu trebuie să ne facem că nu vedem pădurea din pricina copacului. Cu alte cuvinte, culpabilitatea nu începe, fireşte, cu cei de la Braşov, ci cu fostul „mamut", C.I.C., onorabilul „UNICARNE BUCUREŞTI" S.A. de astăzi. Dacă e să raţionăm, întrebările se succed în sens absolut logic : cum a putut ajunge la Braşov carne deja atinsă de mucegai ? Oare nu era, evident, compromisă din start şi cineva (nelipsitul „cineva" !) s-a făcut că nu o vede ? Cum se explică faptul că România exporta (la preţ vechi !) tona de carne similiară cu 1 000—1 300 dolari/tonă, iar bucucaşul transport a fost achiziţionat, pare-se, doar cu cca. 100 dolari /tonă ? Să fi importat „UNICARNE" cu bună ştiinţă ciuruceri, socotind că românul nostru e obişnuit să-nghită mai orice ? Sau e vorba de nişte ajutoare trimise de Comunitatea Europeană şi revîndute nouă ? A încasat sau nu cineva (iarăşi „cineva") obişnuitul comision de 5 la sută din valoare, practicat în mod curent în cazul unor asemenea tranzacţii ? În cazul în care cele peste 60 de tone de carne tranşată şi blocată momentan la I.C. „Bîrsa" vor fi confiscate în urma rezultatelor expertizelor ce continuă, cine va suporta prejudiciul ? Dacă cele 31 751 kg trimise în cele trei locuri în ţară au fost deja predate consumului intern şi urmările consumului devin palpabile, cine va purta răspunderea ? Sînt, după cum se vede, multe întrebări la care organele în drept au datoria să găsească răspunsuri. Cîtă vreme ancheta continuă, se mai pot lămuri destule. Pentru hoţa de acel „cineva", ghinionul a fost de astă dată uriaş. Vor avea, cu siguranţă, suficient timp să-nţeleagă un amănunt : de berbeci e bine să te fereşti, chiar şi-atunci cînd nu mai au oaie !

Anchetă realizată de

CRISTIAN PAVEL ■

Fotografii de

SILVIU STAN ■

Guvernul acaparează foișorul de la Peleș

Nu știu cum vă închipuiți dumneavoastră guvernul, dar eu, cînd mă gîndesc la el, mi-l închipui ca pe un leu. Ei, nu ca o monedă veche vreau să zic, ci așa ca un leu, în carne și oase, regele junglei. Laba leului mi-o închipui mare, grea, atotputernică. Labă de regele junglei, nu ? Care poate să inventeze la o adică, o groază de societăți, secretariate la dispoziția sa ori, regii care să lucreze, încet și spornic, în folosul său.

..Unde curge-n vale un riu mititel

Una din cele mai interesante realizări ale actualei structuri de putere o constituie luarea sub obăduire a **foișorului** de la Peleș. În timp ce castelul Peleș (propriu-zis) împreună cu alte cîteva vile și acareturi de pe domeniul Peleș aparțin aceluiași misterios trust DOMUS, așa-numitul „foișor" a devenit — cel puțin așa știu cei care-l păzesc — „reședință de guvern". Așezat la cîteva sute de metri mai sus de Muzeul Peleș, edificiul este format, practic, din trei corpuri de clădire și inspiră acel aer de intimidare propriu locurilor unde nu calcă muritorii de rînd. Alături curge un pîrîiaș în trepte, cu cascade voioase, parcă anume apărut ca să se împlinească vorba poetului : „unde curge-n vale un riu mititel /..." ...plînge și suspină tînărul guvern. Cum arată noua „reședință" ? O clădire impozantă, spilcuită, cu acoperișuri din țiglă roșie pe care se observă mai multe tipuri de antene. La ușă (palatul, căci despre un adevărat palat este vorba, are mai multe intrări) străjuiesc grilaje strașnice. Nu ar fi exclus, după cum se pare, să existe o instalație de alarmare și siguranță, asemănătoare cu cea a Peleșului vechi. Un gard cu lanț împiedică accesul înspre corpul de clădiri. La capătul aleilor conducînd spre intrări se află protăpite două santinele îmbrăcate militar, în gherete instalate ca posturi de pază — și o a treia santinelă în spatele „conacului". La primul cat (în partea dinspre Vest, Nord-Vest) se întinde o spațioasă terasă, cu felinare montate pe stîlpi și un fel de lambriuri de lemn pe laturi, lungă de cam 20 de metri și lată de aproximativ 10 metri. Încăperile (cu ferestre mari aducînd, în partea de sus, cumva a ogivă) de la etajul doi au și terase de pe care se pot survola pitorestile împrejurimi. La intrarea centrală se poate observa o formă arhitecturală amintind de vechile cerdacuri boierești. După cum știu toți localnicii, conacul a fost al lui Ceaușescu, care l-a construit în forma definitivă. Special pentru acest edificiu a comandat, după cum avea de obicei, mobile și diverse obiecte de ambient. În forma actuală, palatul a fost finalizat în 1987, „Fiul cel mai iubit" n-a apucat să stea prea mult timp aici. Îi plăcea să locuiască în aripa dinspre Peleș-muzeul. Aripă care — ar trebui menționat ca un fapt istoric — a fost construită încă din vremea lui Carol. Acum la **foișor** are loc un inventar al tuturor lucrurilor din palat. Apoi, timp de o lună, Palatul va fi închis pentru curățenie.

Un suvenir al Epocii de aur

Însă nu aceste fapte mi se par cele mai surprinzătoare, nici faptul că **foișorul** este unul din cele mai autentice fructe ale epocii de aur, ci, mai degrabă că, actualmente, el nu se vizitează și nici nu este permisă apropierea la mai mult de 10-15 metri de **obiectiv.** Destinația cel puțin oficială, servind drept motivație, dacă nu drept acoperire, este de sediu pentru protocol și primiri speciale. Ceea ce este mai important (și aruncă o lumină și mai tranșantă asupra intențiilor privind exclusivismul acestui cuibușor de lux) e faptul că, începînd cu data de 1 octombrie a.c., nici măcar accesul în zonă nu va mai fi permis, singurul loc de vizitare rămînînd strict zona vechiului Muzeu Peleș. Mai trebuie adăugat că oaspeții de aici sînt păziți, în continuare, cu strășnicie : trecînd podețul peste rîul Peleș, în amonte de muzeu, la capătul potecii care se desprinde din drumul spre cabana Poiana Stinii, se află o unitate militară care asigură schimburile necesare la santinelele tremurînd în gheretele de pază, pentru „liniștea aleșilor noștri". Încă o informație nu lipsită de interes : pe pliantul stațiunii Sinaia, editat de fostul oficiu județean de turism Prahova nu figurează nici țipenie de foișor. Doar Muzeul Peleș cu șoseaua care-i poartă numele ; în plus, hotelul și restaurantul Peleș.

O enigmatică regie de protocol

Să ne edificăm, totuși, ce se întîmplă cu edificiul sus-pomenit. La Primărie, ceață mare. Aflăm de la d-na secretar Ioniță că, pînă nu de mult, Palatul Foișorului a aparținut de Societatea CUMPĂTUL, al cărei director era proaspătul propus spre destituire, d-nul Liviu Roșeală. Puțini însă știu ce hram purta — și poartă — Societatea CUMPĂTUL : alături de Societatea ROBINSON din Predeal fac parte (singurele, de fapt, din zonă) din societățile direct coordonate de Secretariatul General al Guvernului. De ce o societate de turism trebuie coordonată de un anume **secretariat general al Guvernului** ? O întrebare care rămîne retorică.

Trebuie spus că Palatul de la Fo[illegible] nu a fost vizitat niciodată. A aparți[illegible] unui rege, unui președinte și, în vremurile mai din urmă, unui guvern. De la căderea lui Ceaușescu, statutul lui a fost ambiguu, cel puțin pentru larga opinie publică. Nici primăria nu știa nimic despre el — și nu l-a avut niciînd sub control, deși aparține, totuși, localității. De răspuns, răspunde pe plan local de el administratoarea Bucur Aurelia. De ultimele renovări și retușuri s-a ocupat d-nul Mușat, și el director de societate comercială. Însă, de douătrei luni, Societatea CUMPĂTUL l-a predat unei alte misterioase întreprinderi, ivită și ea peste noapte din jobenul originalei democrații : Regia Protocolului de Stat, care răspunde și astăzi de el.

Primăriei din Sinaia ce i-a rămas ? Mai nimic : a primit, după Revoluție, 54 de hectare de pădure în parcul Peleșului, deținute pînă atunci de Ocolul Silvic. Se știe că, înainte de decembrie '89, parcul Peleș a fost în întregime îngrădit cu gard de sîrmă. După evenimentele din zilele Revoluției, gardul a fost smuls de acolo. Lampadarele din parc au dispărut, turiștii au ajuns să facă în zonă focuri de tabără și să pîrlească frigărui. Deoarece paznici nu există, s-a hotărît montarea porților gardului la loc.

Iată un bun prilej ca, simultan cu acestea, să se înțărcuiască Foișorul Peleș cu un gard metalic a cărei construcție a început deja, astfel încît nimeni să nu mai vadă ce se întîmplă acolo, să nu se poată apropia de zonă. Mai mine vizitabil doar Muzeul Peleș și se poartă discuții și pentru vizitarea Pelișorului. S-a mai avansat o alternativă prin care Pelișorul să fie transformat în hotel de lux special pregătit pentru excentricii care să aibă pungile doldora și dornici să doarmă o noapte într-un palat regesc. Nouă nu ne va mai rămîne decît să privim la **foișor** printre gard, dacă plasa nu va avea ochiurile îndeajuns de mici pentru a ne refuza curiozitatea.

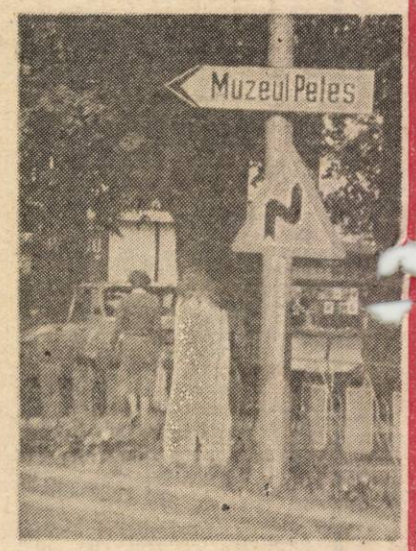

MIHAIL GĂLĂȚANU
Fotografii de GIG MOTOIANU

Ultima lovitură ?

„Primarul trece prin sat cu mașina ca la raliu. Habar nu are el de necazurile noastre. Pînă acum am tot tăcut". În ziua aceea bătrînii din **Porumbacu de Sus** deveniseră vorbăreți din necaz. Elisabeta Frincu are pensie 11 lei. Cînd s-a făcut C.A.P.-ul i-au luat pămîntul, iar acum la lichidare nu i-au dat nici un bob de grîu. **„Din pensie nu-mi pot lua nici pîinea. Lemnele sînt scumpe. Muncim de ne ies ochii și ăștia care s-au cățărat în funcții nu știu cum să ne mai fure".** Ea nu este un caz izolat. Peste 100 de oameni nu au primit grîu. În Porumbacu de Sus s-au însămînțat 100 de hectare cu grîu. Recolta nu a fost prea grozavă, doar 1 500 kilograme la hectar. Oamenii au gîndit că toți cei cărora C.A.P.-ul le-a luat pămîntul, sacii cu semințe, vitele, utilajele, vor avea acum, la desființare, dreptul de a primi grîu măcar pentru viitoarele însămînțări. Urma ca ei să mai dea 3 lei pe kilogram, plată cuvenită celor de la S.M.A. Dar nu a fost așa.

Primii au fost rași de pe listă la „indicațiile" primarului. **„Eu le-am spus ce au de făcut: cei de la oraș să nu primească grîu anul acesta"**, îmi mărturisește, de bună voie și nesilit de nimeni, primarul Nistor Gheorghe. De ce ? îl întreb curioasă. **„Pentru că s-a făcut puțin".** De ce ? îmi continui interogatoriul. **„Pentru că nu l-au erbicidat".** De ce ? **„Nu a venit erbicidul la timp".** De ce ? repet cu încăpățînare. **„Nu știu, asta nu e treaba mea".** În sfîrșit mă dumiresc. Ăsta da primar ! Am uitat să vă spun că pe Nistor Gheorghe l-am întîlnit într-o simbătă la prînz. Nu la primărie, nu pe cîmp, ci acasă. Era omul în S.R.L. !

Următorii rași de pe listă au fost peste 100 de pensionari C.A.P., care locuiesc în sat. **„Nouă nu ne-au dat grîu,** îmi spune Voineag Irimie. **L-au dus în magazie și pînă s-au sucit și s-au invîrtit ei cum să-l împartă s-a stricat grîul. Nu au oamenii ce să mai aleagă din el". „Conducerea** pe care o avem **nu face decît scandal în popor. Eu gîndesc că primul vinovat e chiar guvernul care nu a dat o lege clară. Cît despre primărie, C.A.P. a hotărît cum să împartă. grîul. Eu am făcut un tabel cu toți oamenii care aveau dreptul să primească, dar au măsluit tabelul. Este ultima zvîcnire a foștilor șefi. Au gătat ciolanul de ros și s-au gîndit să mai dea și lovitura asta. Acum în ultima vreme s-a tot spart magazia și nu s-a găsit nici un făptaș. Nici asta nu e treabă curată. Dar vremea [illegible] s-a dus. Sînt oamenii cei [illegible] slabi din sat. Au avut tot [illegible] mint rău și acum ar vrea [illegible] pună mîna pe pămîntul [illegible] bun, dar nu au nici o șans[illegible]

Așa, ca din întîmplare, [illegible] ceput să circule un zvon p[illegible] sat : cei care vor intra în [illegible] ciație vor primi pămîntul [illegible] bun, iar ceilalți... ce mai [illegible] mîne. Lumea fierbe. Primar[illegible] și foștii șefi se miră inocenți **„Cui i-o fi trecut prin cap a[illegible] nerozie ?!"**

În satul de [illegible]tele munț[illegible] lor Făgăraș ne[illegible]rtile se [illegible] lanț. E început de septembrie [illegible] griul nu a fost recoltat nici[illegible]

Tov. Scăunaş şi scaunul

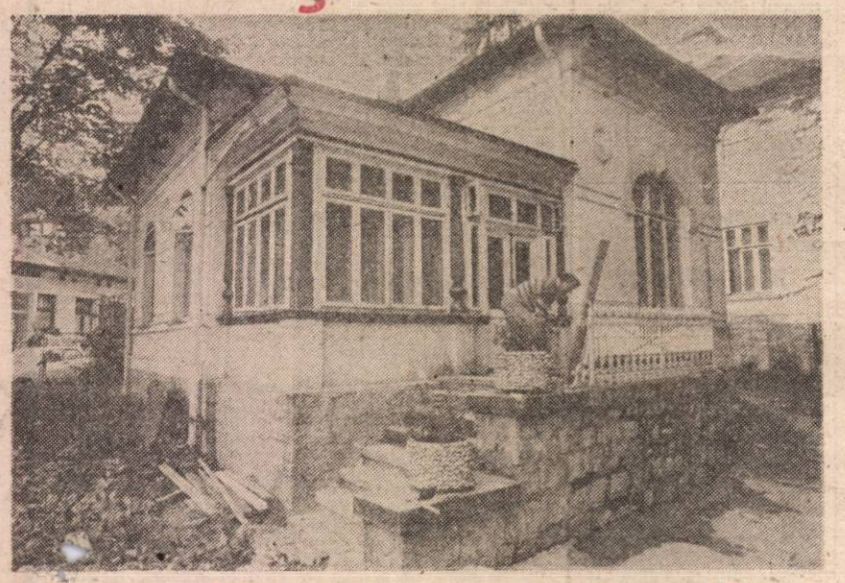

Există oameni cu un cult profund pentru scaunul lor. Unele schimbări ale cursului vremii îi fac uneori să îşi piardă obiectul cultului. Niciodată însă cultul. Lipsiţi cu totul de scrupule, recurgînd la remarcabila capacitate cameleonică pe care o posedă, se dezmeticesc pe dată şi pornesc năpraznic la reciştigarea scaunului pierdut. De cele mai multe ori reuşesc, graţie ascuţitelor deprinderi. Nu merită pizmuiţi pentru asta, ci compătimiţi. Fiindcă destinul lor nu reprezintă altceva decît cronica intimă a acestei crîncene iubiri, a acestei înepte răsturnării dintre fiinţă şi lucru. A AVEA şezînd pe un A FI.

Despre cum se pot „fuma" trei partide într-un an

To'arăşu' Ion Scăunaş nu a fost un simplu membru al PCR, nici pomeneală. Absolvent „cu cununiţă" al unui curs de doi ani al „academiei superioare" CHAI PARTIDU (Ştefan Gheorghe), dînsul a fost un „cadru de nădejde" al PCR, un comunist de primă mînă. Pe scurt, un activist în toată regula.

Ca orice individ „de tip nou", care a învăţat de mic că „Partidul e-n toate, e-n cele ce sînt / Şi-n cele ce mîine vor ride la soare", dînsul dispune de o capacitate de „adaptare" ieşită din comun fapt ce va fi arătat în rîndurile de faţă.

După evenimentele din decembrie '89, **tov.** Scăunaş devine, brusc, **dl.** Scăunaş. Uşurinţa cu care s-a „dezlipit" de părintescul PCR — ce fusese atît de grijuliu cu el — se explică destul de simplu, dacă ne gîndim la conjuncturile acelui moment, în care „foştii" îşi turnau de zor cenuşă în cap, dacă nu cumva se ascunseseră prin vreun cotlon, neştiuţi de nimeni. Cînd lucrurile s-au mai calmat, proaspătul domn Scăunaş, în virtutea unei succinte socoteli, simţi un puternic fior liberal năpădindu-i fiinţa. Fiorul acesta îl conduse — după cum bine bănuiţi — direct la sediul PNL Sinaia — oraşul în care locuia — şi îl făcu să se înscrie, în cea mai mare grabă. Mai mult decît atît, drept dovadă „de netăgăduit" a devotamentului întregii familii faţă de cauza PNL, d-na Scăunaş — soaţa distinsului nostru personaj — devine şi ea, pe dată, membră a PNL. Obişnuit însă să privească de la o anumită înălţime în jurul său, d-l Scăunaş nu se mulţumi doar cu atît. Vechile sale deprinderi de „lucru cu oamenii", dibăcia „discursurilor magistrale", etc., îl fac să ia legătura cu mai-marii de la Ploieşti şi să se impună în faţa lor, devenind, în scurt timp, membru în Comitetul judeţean PNL Prahova.

Dar iată că lucrurile se precipită. Rezultatul alegerilor de la 20 mai '90 şi, mai ales, urmările evenimentelor din 13—15 iunie, cu toată avalanşa de atacuri îndreptate împotriva opoziţiei, reflectînd situaţia precară a acesteia în cadrul „originalei" noastre democraţii, îl pun pe gînduri pe d-l Scăunaş, îl fac să devină precaut. Este momentul în care se putea vedea destul de clar că diversiunea fesenistă din cadrul PNL, materializată prin apariţia PNL-AT, dăduse roade. Fiind priviţi cu simpatie de către putere, diversioniştii Aripei Tinere a PNL aveau deja un statut aparte care îi îndreptăţea la un viitor „luminos". Aşa stînd lucrurile, d-l Scăunaş şi-a reevaluat poziţia şi nu a pierdut ocazia cînd, în calitate de amfitrion, i-a avut ca oaspeţi la Sinaia, în mai multe rînduri, pe d-nii **Borojanu, Patriciu, Tericeanu** şi **Cataramă**. În urma acestor contacte, dl Scăunaş îşi dă pe neaşteptate demisia din PNL, înscriindu-se imediat pe listele PNL-AT. Discuţiile pe care le-a purtat cu domnii din conducerea Aripei Tinere se pare că au fost într-adevăr fructuoase, dacă ne gîndim că de curînd, dl Scăunaş a fost „uns" subsecretar de stat în Ministerul Comerţului şi Turismului, ca adjunct al d-lui Viorel Cataramă.

Oricum, uşurinţa cu care îmbracă tot felul de uniforme trecînd dintr-o tabără în alta şi încrîncenarea cu care vînează funcţii fostul **tovarăş**, ar trebui să dea de gîndit oricărei grupări căreia dumnealui îi face declaraţii de dragoste. Să fii membru a trei partide, într-un singur an, ăsta da record ! Aviz celor de la GUINNESS BOOK...

Un fidel partener al Securităţii

La începutul anilor şaptezeci îl găsim pe tov. Scăunaş în funcţia de director adjunct la Întreprinderea Regională a Staţiunii Balneo-Climaterice Sinaia (IRSBC). Urmează apoi cursurile de cadre superioare PCR la Bucureşti, devenind activist. Între timp, IRSBC se transformă în ITOS (Întrep. de Turism şi Odihnă Sinaia). Tocmai pe cînd se punea problema conducerii ITOS, tov. Scăunaş revine de la „înaltele" studii. Astfel încît, „din însărcinarea Comitetului Judeţean PCR Prahova", în funcţia de director coordonator al ITOS (devenit ulterior OJT) este numit tovarăşul. Imediat după „înscăunare", dînsul trece de îndată la eliminarea unor incomozi şi îşi alcătuieşte o nouă echipă de obedienţi lui. Aceste mutări aveau menirea de a-i sluji tovarăşului în exercitarea şi acoperirea nenumăratelor matrapazlîcuri la care s-a dedat, dintre care, cel urmat de descoperirea întîmplătoare a unor saci dosiţi, plini cu bani (peste un milion de lei !), la Complexul IZVORUL RECE din Sinaia — scandal de răsunet, relatat pe larg în diverse publicaţii, în decembrie '89 —, este numai un simplu exemplu ilustrativ. Tot în zilele Revoluţiei, tov. Scăunaş a fost cel ce l-a salvat pe tov. **Frăţilă**, primul secretar al judeţului, găsit de cetăţeni în vila LUMINIŢA, împreună cu amanta acestuia, ajutîndu-i pe amîndoi s-o „şteargă" englezeşte...

Despre modul în care obişnuia să-şi înlăture subalternii s-ar putea vorbi mult, cazuri sînt destule. Elocvent este cel al d-lui **Florin Popescu** (actualmente deputat MER), care, dintr-o funcţie onorabilă, corespunzătoare pregătirii lui — absolvent al Institutului de Istorie şi Teoria Artei —, a fost „transferat" pe post de lucrător cu lopata, la săpat şanţuri... Stilul în care acoperea şi muşamaliza afacerile dubioase pe care le patrona era şi el o „specialitate a casei". Un exemplu. A existat o reclamaţie a d-nei **Baltă**, contabil şef la OJT Buşteni, conform căreia, directorul **Cioroianu** furase materiale din unitate, folosindu-le la amenajarea vilei personale, fapt dovedit cu acte. Pe baza acestora, a avut loc un proces penal. Prima măsură luată de tov. Scăunaş, în calitatea lui de şef, a fost o încercare de muşamalizare a „tărăşeniei", prin transferarea lui Cioroianu la Sinaia, pe funcţie de şef de producţie (?!). Fiindu-i teamă de reclamantă, a înlăturat-o şi pe aceasta, mai întîi din funcţie, apoi din întreg OJT-ul local, femeia găsindu-şi cu foarte mare greutate un loc de muncă, tocmai la Ploieşti, în cadrul Întreprinderii de Legume şi Fructe.

După Revoluţie, tov. Scăunaş a fost „debarcat". Majoritatea salariaţilor din OJT au votat aşa ca urmare a nenumăratelor afaceri dubioase la care se deda tovul şi în ciuda tuturor manevrelor acestuia şi echipei sale de a se înscăuna din nou. Un timp, nu a mai avut nici o funcţie dar, peste vreo trei luni putea fi găsit în funcţia de director al Complexului hotelier Palace... Aici este de altfel locul unde, datorită poziţiei sale, le-a putut oferi plăcute şi spumcase sejururi domnilor din PNL-AT şi unde, desigur, şi-a hotărît toate proiectele de viitor, parte dintre ele fiind deja vizibile în prezent.

Prin funcţiile deţinute ani în şir în conducerea turismului prahovean, tov. Scăunaş a fost — cel puţin ! — un fidel partener al Securităţii iar modul în care a ajuns unde a ajuns, nu face decît să întărească această supoziţie.

Milionarul roşu

Majoritatea populaţiei române avea parte de un trai crunt pe „vremea odiosului şi sinistrei", dar nu şi cei însemnaţi. Că mafia comunistă din turism şi comerţ o ducea şi atunci foarte bine, este de notorietate. Că unele dintre acele specimene, după ce şi-au strîns cheag din vremea ticăloşiei, continuă şi acum să întoarcă banii cu lopata, este însă un aspect grav, care ar trebui să ne pună pe gînduri. Adică, tora ?! Tov. Scăunaş este unul dintre aceştia. Să exemplificăm cîteva procedee la care recurgea tovul spre a-şi rotunji veniturile, pe vremea „epocii de scîa".

Una dintre formulele frecvente se baza pe teoria aprovizionării — fenomen crîncen în sistemul multilateral sărăcist. Adică : pentru aşa-zisa aprovizionare a OJT-ului — cu cartofi, să zicem — se proceda la întocmirea „notelor de transfer" pe unităţi. Se strîngeau astfel, de la fiecare unitate în parte, însemnate cantităţi de produse de import (printre care şi celebrele ţigări KENT, fireşte !). O mică parte din această mare cantitate de mărfuri era utilizată într-adevăr ca stimulent pentru „îmblînzirea" furnizorilor sau dispecerilor şi asigurarea aprovizionării unităţilor aparţinînd OJT-ului. Restul însă era „prada" exclusivă a directorului şi reţelei mafiote locale, care şi le însuşeau fie sub formă de produse, fie sub formă de bani, obţinuţi din vînzarea lor. O altă formulă „clasică" era „afacerea fotbal". Cum OJT-ul avea o echipă de fotbal şi cum normală părea dorinţa conducerii de a o „sprijini", în fel şi chip, pentru performanţe mai bune, se percepeau frecvent tot felul de „cotizaţii" şi „subscripţii". Numai că „partea leului" din aceste sume, tot în buzunarele şefilor şi şefuleţilor rămîneau... Nu are sens să mai amintim aici celelalte simple modalităţi de procurare a tot ce le dorea inimioara, fără a plăti vreun leuţ din buzunarul propriu.

În afara acestor morişti de fabricat bani, şefii aveau şi microbul turismului, mai ales al celui internaţional. Încă pe vremea lui Ceauşescu, tov. Scăunaş era un turist redutabil. A vizitat el China, a vizitat Anglia, a vizitat Franţa... Întîmplarea care l-a făcut să beneficieze de un îndelungat şejur în Statele Unite — împreună cu fostul primar al Sinaiei, tov. **Neagu** —, ca de altfel şi în celelalte locuri, a fost mediată de mese bogate şi cazări luxoase oferite cu dezinvoltură, pe gratis, la tot felul de delegaţii străine care, drept recunoştinţă, îl invitau ulterior, în ţările lor. Reţetă infailibilă care este intens practicată şi de alţi concetăţeni de-ai noştri, chiar şi în perioada actuală.

Datorită funcţiilor sale, tov. Scăunaş îşi putea permite multe lucruri dar, spirit precaut, s-a ferit de a se etala. Casele în care a locuit nu au fost proprietate personală, în schimb, erau bine „garnisite" cu mobilier scump, de co-

mătate. Ţăranii înnebunesc cînd văd cum se scutură pe cîmp (**„Peste tot e la Tel de rău"**, se consolează primarul.). Oamenii ar vrea să înceapă pregătirea viitoarelor semănături pentru că acolo, la poalele muntilor, pămîntul nu e bun ca în Bărăgan. Încă nu ştiu cum, nici cînd se va împărţi. (**„Se rezolvă cle toate"**, meditează primarul liniştit.). În lanurile de porumb noaptea intră mistreţi şi urşi. A ieşit omul cu un lemn aprins în faţa ursoaicei să o alunge din porumb dar ea nu s-a speriat [illegible] acum ţăranul zace prin spitale. Îi spun primarului această întîmplare iar el rîde, zice că-s poveşti. O bătrînă mă duce să-i văd porumbul pe jumătate stricat de mistreţi. **„Să hotărască cei [illegible] fac legile dacă vor să trăiască sălbăticiunile sau noi !".**

AURELIA BORIGA

P.S. Pe această cale, îi aduc la cunoştinţă d-lui subsecretar de stat, pus pe făcut ordine în turismul şi comerţul româneşc, că poate fi mîndru de învăţăceii domniei sale. Fiecare notă de plată pe care mi-au pus-o la dispoziţie, în decursul celor 6 zile petrecute la Sinaia, i-ar smulge exclamaţii de încîntare. Eu am plecat cu buzunarele goale, deşi venisem pregătit de jupuire. Ar exista şi o explicaţie ştiinţifică ; în definitiv, codrul era, într-adevăr, pe aproape.

PAUL VINICIUS

P.S.M.-ul ante portas

Reţetele compensate

Din mai multe scrisori sosite la redacţie desprindem aceeaşi nedumerire legată de „reţetele compensate". Încercăm să lămurim lucrurile prezentînd, în primul rînd, Ordinul nr. 105 din 29 iulie 1991 privind modificarea Ordinului comun al ministrului sănătăţii (2243/16 04 1991), ministrului muncii şi protecţiei sociale (426/17 04 1991) şi ministrului economiei şi finanţelor (3473/18 04 1991), ce prevede prescrierea, eliberarea şi decontarea medicamentelor de uz uman pentru care se acordă compensaţie.

Ministrul sănătăţii, ministrul muncii şi protecţiei sociale şi ministrul bugetului, veniturilor statului şi controlului financiar, în temeiul art. 7 din Hotărîrea Guvernului României nr. 219 din 22 martie 1991, emit următorul ORDIN : art. 1 — sînt supuse compensării toate medicamentele prevăzute în Nomenclatorul de medicamente şi produse biologice de uz uman pe anul 1991, aprobat prin Ordinul ministrului sănătăţii, nr. 446/1990, excepţînd produsele cuprinse în **anexa** ce face parte integrantă din prezentul ordin. Compensarea se face din cota de 2% a contribuţiei pentru asigurări sociale destinată acestui scop.

Vă atragem atenţia că în momentul în care vă adresaţi medicului de circumscripţie să aveţi asupra dumneavoastră şi talonul de pensii sau o adeverinţă de la locul de muncă, altminteri nu veţi obţine „reţeta compensată". Pe lîngă medicamentele prescrise, pe reţetă trebuie să mai apară parafa medicului, pus alte două ştampile rotunde. Înarmaţi cu toate acestea şi cu un dram de noroc, e posibil să găsiţi în farmacii medicamentul de care aveţi nevoie. Precizăm că în numărul viitor al revistei vom publica lista medicamentelor care nu se compensează la eliberarea pe bază de prescripţie medicală sau la cerere.

Olarul de aur

Desigur că mulţi dintre noi au auzit, dacă nu chiar au văzut pînă acum ceramică de Horezu sau alte asemenea forme ale artei populare din ţara noastră, moştenită şi perpetuată din vremuri străvechi, ca o păstrare nealterată a spiritualităţii româneşti. Olăritul, această nobilă îndeletnicire, s-a transmis din generaţie în generaţie, din tată în fiu, ca de pildă în cazul lui Ion Stemate din frumoasa aşezare Poşta Cîlnău, judeţul Buzău, care a însuflat şi celor patru fii ai săi, Dumitru, Constantin, Nicolae, Manole — oameni în toată firea, cu casă şi familie — dragostea şi dăruirea faţă de arta prelucrării lutului. Dintre aceştia, Dumitru Stemate, de exemplu, a început să practice olăritul încă de la vîrsta de 10 ani, reuşind pînă astăzi să scoată la iveală, din mîinile-i de aur, multe exponate — 2 000 de oale, străchini, căni şi căniţe de dimensiuni şi forme diferite. Privirea celui care îi vizitează locuinţa este încîntată de sentimentul de echilibru, armonie, frumuseţe pe care îl creează exponatele aranjate conform imaginaţiei sale artistice. Atelierul maestrului cuprinde, printre altele, o roată dăruită de tatăl său, un cuptor în care prelucrează lutul şi caolinul adus tocmai de la Micurea Ciuc şi reprezintă locul de naştere al multor obiecte splendid ornamentate în culori — predominînd cea albastră, cea albă ori cea roşie. Artistul utilizează cu predilecţie motivul lalelei, al cocoşului, alături de altele florale şi zoomorfe. Meşterul şi-a alcătuit expoziţii la căminul cultural din localitate, participînd şi la manifestările anuale cu genericul „Tîrgul olarilor", de la Sibiu. Aşadar, un posibil şi interesant punct de atracţie pe care sperăm, îl veţi include în itinerarele dv. prin ţară, îl constituie locuinţa iscusitului olar Ion Dumitru Stemate din amintita aşezare buzoiană.

DAN STROE

Cine îi prigoneşte pe români?

Salariaţii Societăţii Comerciale Nord S.A. îşi fac datoria cetăţenească de a informa şi de a avertiza opinia publică asupra consecinţelor pe care le va avea Ordinul nr. 87/15 august 1991 potrivit căruia „toţi agenţii economici prestatori de servicii turistice vor practica, începînd cu data de 1 septembrie, preţuri şi tarife în lei, unice pentru turiştii români şi străini.

În conformitate cu acest ordin, reţeaua hotelieră din ţară a fost obligată să introducă **preţuri noi care, în comparaţie cu vechile preţuri, sînt de 8—9 ori mai mari pentru turiştii români şi de 7—8 ori mai mici pentru turiştii străini. Sînt hoteluri de categoria a II-a, la care străinii pot locui, plătind mai puţin de un dolar pe zi.**

Considerăm că noile preţuri nu sînt nici rentabile pentru întreprindere, nici convenabile pentru turiştii români. Nu înţelegem acum ce se urmăreşte prin aceste preţuri extrem de convenabile pentru străini şi cu totul inaccesibile pentru români.

N.R. Pînă la primirea unui răspuns din partea celor autorizaţi s-o facă, noi credem că sîntem subiecţii unei forme speciale de segregaţie, experimentată de Ministerul Comerţului şi Turismului.

„Originalităţi" sucevene

MAGIE NEAGRĂ ? În ultimul timp, afişul Casei de Cultură din Suceava îi ţin în principal tot felul de parapsihologi şi vrăjitori. Chiar zilele acestea, sus amintita instituţie găzduieşte miraculoasele şedinţe ale „maestrului Leonardo", expert în vindecări la grămadă şi contra-cost, precum şi cele ale nu ştiu cărei vrăjitoare la care, după cum se previne pe afiş, trebuie să vii cu „o sticlă de apă ne-nceputa şi două-trei linguri de sare", de acasă. Doamne, mare-i grădina Ta !

DIN NOU LIBERALIZAREA. Întreprinderea de transporturi locale Suceava, botezată postrevoluţionar „RATUC", cu S.A. în coadă, a trecut de curînd la o nouă etapă de liberalizare a preţurilor la tichetele de călătorie pentru mijloacele de transport în comun. De la cinci lei, cît costau după trecuta scumpire, au ajuns la şapte lei şi cincizeci de bănuţi. Şi ca să fie tacîmul complet nu se tipăresc decît bilete cu două călătorii, cei care folosesc doar ocazional serviciile firmei, fiind obligaţi de multe ori să îi cedeze acesteia, de pomană, contravaloarea unei. Aşa ca să nu mai vorbim de faptul că pe traseul dintre Gara Suceava Nord şi centrul oraşului, deseori, autobuzele sînt atît de rare, încît te gîndeşti dacă n-ar trebui cumva ocrotite prin lege, ca specie pe cale de dispariţie.

(Dan T. Gîrtesch).

CURIER JURIDIC

LEGEA PE ÎNŢELESUL TUTUROR

Azi, Legea nr. 54 din 1 august 1991 cu privire la sindicate (I)

Organizaţii fără caracter politic, sindicatele sînt constituite în vederea apărării intereselor şi drepturilor membrilor lor şi sînt independente faţă de organele de stat, de partidele politice şi de oricare alte organizaţii. Salariaţii au dreptul să se organizeze în sindicate. Pentru formarea unui sindicat este necesar un număr de cel puţin 15 persoane. Nimeni nu poate fi constrîns să facă parte sau nu, ori să se retragă sau nu dintr-un sindicat. O persoană poate face parte, în acelaşi timp, numai dintr-un singur sindicat.

Constituirea, organizarea şi funcţionarea unui sindicat se reglementează prin statutul adoptat de către membrii săi. Statutele nu pot conţine prevederi contrare legii. Sindicatele au dreptul de a-şi elabora reglementări proprii, de a-şi alege liber reprezentanţii, a-şi organiza gestiunea şi activitatea, şi a-şi formula programe proprii de acţiune.

Conducerea sindicatelor. Pot fi aleşi, în organele de conducere, cetăţeni români, membri ai sindicatului, care au deplină capacitate de exerciţiu şi lucrează în unitate şi nu execută pedepse complementare penale. Acestora li se asigură protecţia legii contra oricăror forme de condiţionare, constrîngere sau limitare a exercitării funcţiilor lor. Protecţia acţionează încă un an de la încetarea mandatului, timp în care nu li se poate modifica sau desface contractul de muncă pentru motive neimputabile lor (pe care legea le lasă la aprecierea celui care angajează), decît cu acordul organului de conducere a sindicatului. Este interzisă desfacerea contractului de muncă din iniţiativa celui care angajează, pentru motive care privesc activitatea sindicală. Pe perioada în care persoana din organul de conducere este salarizată de sindicate, aceasta îşi păstrează funcţia şi locul de muncă avute anterior, precum şi vechimea în muncă. La revenirea în postul avut, i se va asigura un salariu care nu poate fi mai mic decît cel ce putea fi obţinut în condiţii de continuitate la acest loc de muncă. Prin contractele colective de muncă se pot stabili şi alte drepturi şi măsuri de protecţie pentru cei aleşi în organele de conducere a sindicatelor. Organele de conducere a sindicatului au obligaţia de a ţine o evidenţă a numărului de membri, a încasărilor şi cheltuielilor de orice fel.

CORNELIU OLTEANU

Tristeţile Răcăciunilor

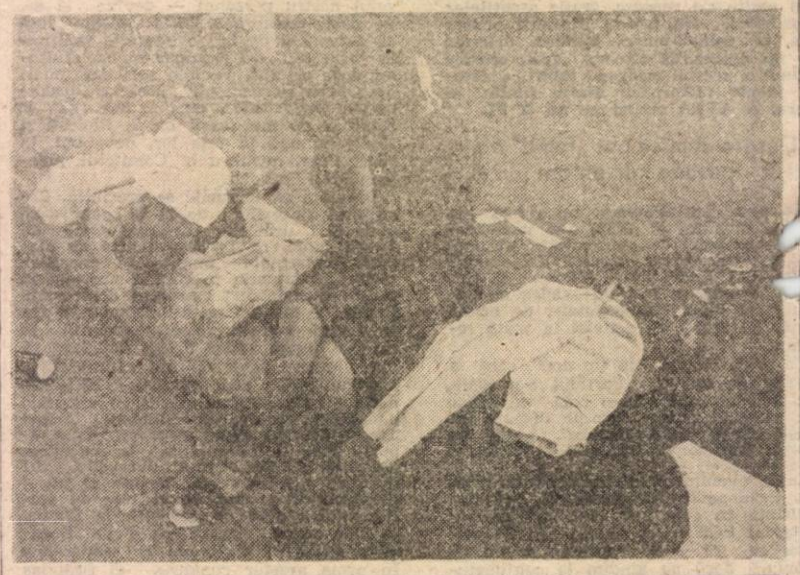

POŞTA REDACŢIEI

Paul P. Popescu — Braşov, str. M. Sadoveanu, nr. 6 : Bănuim că Unitatea Militară care se ocupă de rezolvarea acestor cazuri este „bombardată" zilnic cu solicitări similare celei pe care o formulaţi dvs. Avînd în vedere faptul că problema pe care ne-o prezentaţi nu suferă aminare, vom contacta „Asociaţia Veteranilor de Război", expediind, în acelaşi timp, scrisoarea dvs. U.M. 02405 Piteşti.

Alexandru Fichiu — loc. Vladia, com. Dragomireşti, jud. Vaslui : Dumneavoastră păreţi a fi un vechi cititor al revistei noastre. În virtutea acestui lucru, ar fi trebuit să ştiţi că am făcut tot posibilul, de-a lungul vremii, să venim în ajutorul oamenilor. Dacă voiaţi să ne reproşaţi ceva puteaţi folosi un limbaj civilizat. Credem de cuviinţă că trebuie să vă mai limpezim asupra unui lucru: atunci cînd veţi lectura presa şi veţi găsi literele **N.A.** în cuprinsul materialelor, să ştiţi că ele sînt prescurtarea cuvintelor **nota autorului**, şi nu ascund identitatea vreunui coleg. Deci N.A. din redacţia noastră n-are nici o legătură cu N.A. cu care vă judecaţi.

Asociaţia de locatari a Blocului 11 A, str. Fizicienilor, sector 3, Bucureşti: Urmare a scrisorii dumneavoastră, revista noastră a întreprins o anchetă la faţa locului, ale cărei rezultate confirmă cele sesizate de dumneavoastră. Cît priveşte activitatea actualului administrator şi a predecesorilor, precizăm că nu avem competenţa unui control financiar. Sugerăm Comitetului Asociaţiei de locatari să se adreseze Asociaţiei Generale a Experţilor Tehnici şi a Experţilor Contabili din România, str. Ilfov nr. 5, sector 3, Bucureşti.

ELENA GRECESCU

Spre o agricultură de piaţă

Primim la redacţie din partea prof. dr. Anton Moisin, str. Stadionului, nr. 4, oraş Victoria, o scrisoare prin care ne roagă să publicăm următorul protest :

O nouă iarnă grea pentru greco-catolici

Iernile ceauşiste n-au dispărut pentru greco-catolici, obligaţi de ierarhia ortodoxă şi de actualul regim să-şi ţină Sfintele Liturghii afară, prin pieţe sau ganguri, în viscol şi zloată. Lor li se refuză înapoierea bisericilor ce le aparţin de drept şi care le-au fost răpite de clica stalinisto-dejistă — împreună cu cureaua ei de transmisie de atunci, ierarhia ortodoxă a vremii — în anul 1948.

Protestăm vehement împotriva acestei nedreptăţi, perpetuate în cel mai autentic stil comunist, prin marginalizare, dezinformare şi impunere a tăcerii. Ce s-a schimbat pentru greco-catolici după revoluţia din 1989 ? Faptul că au libertatea de a suferi în văzul public. Aflt. Persecuţia statului, în colaborare cu ierarhia ortodoxă, dintre 1948 — 1989, a fost înlocuită cu persecuţia ortodoxă, în colaborare cu statul, dintre 1989—1991.

Cerem tuturor oamenilor cinstiţi, inclusiv ortodocşi, să protesteze împotriva acestui abuz de proporţii istorice.

prof. dr. Anton MOISIN
secretar executiv al A.G.R.U. — Transilvania

Pagină realizată de ELENA GRECESCU

ION RAȚIU SAU „TOAMNA PATRIARHULUI“

Ion Rațiu s-a născut la 6 iunie 1917, la Turda. Este căsătorit și are doi fii. A înfiat și o fetiță pe care a crescut-o asemenea copiilor săi. Este licențiat în Drept și Științe Economice al Colegiului Johns din Cambridge. A lucrat în calitate de cancelar la Legația Română din Londra (1940), apoi o perioadă (1949—1956) ca ziarist la BBC. În intervalul 1957—1975 a fost director al Companiei J.R. Shipping Co. din Londra. A activat în Mișcarea Românilor Liberi (1940—1945) și ca membru al Partidului Național Țărănesc în exil. În perioada 1938—1940 a fost sublocotenent de artilerie în Armata Regală Română. Este fondator al Uniunii Mondiale a Românilor Liberi (1984) și primul ei președinte.

Ceremonialul papionului (secvența I)

Ceremonialul papionului (secvența a II-a)

„Lupta politică nu e dreaptă. Ceea ce mă mihnește adînc“.

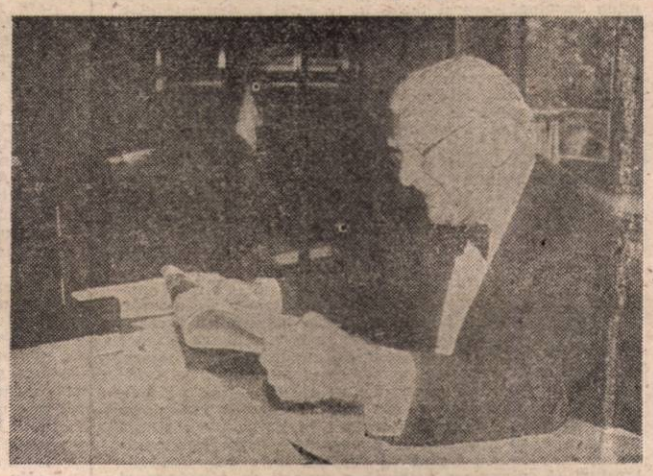

„Sînt încîntat că am publicat în „Cotidianul“ interviul domnului Coposu..“

„Țin să declar că sînt un membru leal al Partidului Național Țărănesc — Creștin și Democrat, așa cum este el astăzi“

„Procesul în care ne-am angajat este ireversibil. Să continuăm ! Alternativa este dezastrul, teroarea, mizeria“

„Am fost democrat convins toată viața. Doamna Rațiu îmi este martor“.

Downing Street 10 ? Nu, Senatul României !

„Mercedes“-ul alb al deputatului Ion Rațiu a oprit în fața Parlamentului

„Nu critica niciodată, nici măcar „prietenește“, pe Românul care se străduiește să apere sau să promoveze cauza națională. Fă tu mai bine“.

(Din cele zece porunci ale exilatului român, citite de dl. Ion Rațiu la primul Congres al U.M.R.L. — 1984)

Pentru mulți dintre compatrioții noștri, dl. Ion Rațiu este identic cu milioanele de dolari „nesfîrșite“ precum ale unui Cresus, român întors dintr-o călătorie în care a găsit lîna de aur. Într-adevăr, dl. Ion Rațiu este bogat, dar nu oricum și nu o singură dată. Ion Rațiu a făcut avere ca armator — și gîndul ne duce la fericitul-nefericitul și frivolul grec Onastis — dar a adus cu el, din Anglia în care a trăit o jumătate de secol, și o foarte bine învățată lecție de democrație. Acest fapt reprezintă o avuție incomensurabilă incredibilă. De aceea, unele aici la noi — și la el — în Balcani, gesturile nu-i sînt înțelese. Este infam să dai mîna cu adversarul tău politic ? Este nedemn să accepți critica ? Este lipsit de civism să nu promiți marea cu sarea ? Sau este, cumva, o infirmitate, incapacitatea de a minți ? Structural, dar și prin formație, dl. Ion Rațiu încerca de aproape doi ani, de cînd a revenit în patrie adică, să răspundă la aceste întrebări, convins că răspunsurile pe care le obține zilnic sînt folositoare și conaționalilor săi, atît de aprigi în patimile politicii. Asta face mai mult decît o sută de milioane sau un miliard de dolari care mai devreme sau mai tîrziu s-ar duce pe apa Sîmbetei.

Venerabilul Ion Rațiu nu a cumpărat în România nici fabrici și nici terenuri. Ci a dorit un ziar și a făcut un ziar. „Cotidianul“ este acum o formă de a fi civilizat în presă într-o perioadă politică tulbure. Dl. Ion Rațiu dorește ca noi, românii, să avem o televiziune alternativă și face eforturi pentru acest lucru. Banii săi, pe care-i credem numeroși și poate că și sînt, au ajuns și în țară. Dar nu oricum, ci pentru a fi în binele a cît mai mulți. Să fie limpede, iar cei care au încercat-o pot mărturisi, dl. Ion Rațiu *nu dă bani*. Pentru că știe valoarea banului adevărat și a muncii. Astfel procedează, în ultimă instanță, orice om din Occident. Și așa e și bine.

Dl. Ion Rațiu a candidat la președinția României și n-a ajuns președinte. Nu-i nimic. Altul a avut poate mai multă șansă. Dl. Ion Rațiu este printre fruntașii Partidului Național Țărănesc — Creștin și Democrat, dar nu liderul. Dar asta nu înseamnă că nu este un bun membru al acestui partid. Dimpotrivă.

Mulți regretă, azi, că dl. Ion Rațiu n-a ajuns în acel loc din care putea face mai mult pentru ei și pentru țară. Și poate că ar fi făcut, de vreme ce plecat sărac din România a reușit să se întoarcă bogat. Bogat și integru. Asta din nou spune multe despre valoarea sa ca întreprinzător. Poate că ne-ar fi trebuit un asemenea întreprinzător. Poate că relațiile sale comerciale internaționale, și bancare și politice, ar fi folosit mult României în aceste ceasuri grele. Dar nu a fost să fie așa. Dl. Ion Rațiu încearcă să-și facă datoria din banca sa parlamentară. Cu înțelegere și răbdare. Nu este un om zgomotos.

Într-o zi de la începutul acestei toamne, doi reporteri ai revistei „Flacăra“ i-au trecut pragul.

Așa am început o experiență publicistică pe care o sperăm inedită, pătrunzînd cu înțelegere în lumea mai puțin văzută și știută a oamenilor care și-au clădit un nume în țara noastră.

EUGEN MIHĂESCU ■

Fotografii de **SILVIU STAN** ■

FLACĂRA
PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

Cursa cu obstacole

Moștenire muribundă?

Viața e dură, cu toți și cu toate. Finalul cel mai tragic este dispariția fizică, dar mai există și o destrămare spirituală. Mor moștenitorii și se șubrezesc și mor moștenirile. Istoria omenirii este prea bogată în exemple edificatoare ca să mai recurgem la ele. Avem destule pilde convingătoare și triste în trecutul nostru apropiat, dar nici prezentul nu este scutit de pierderea valorilor. O bogăție lăsată de înaintași este buna vecinătate, prietenia cu popoarele învecinate, cu minoritățile ce au împărțit și binele și răul împreună cu românii în acest spațiu. Un vechi proverb maghiar spune : „Proasta vecinătate este blestem turcesc". Poporul, dintr-o îndelungată vicisitudine, a cristalizat o concluzie, pledînd pentru conviețuire. În decursul acestei conviețuiri româno-maghiare s-a născut și s-a acumulat o moștenire bogată și importantă. Traducerea reciprocă a literaturilor noastre, fenomen mai vechi care s-a impus prin cuvîntul tipărit în jurul anului 1891, și la români, și la maghiari, a luat amploare în perioada interbelică, atingînd punctul culminant în ultimele decenii. Din păcate, această ultimă perioadă a fost marcată, mai ales în România, de condițiile nefaste în care au trăit societatea și exponenții ei spirituali. Bibliografii au alcătuit un bilanț al tălmăcirilor din creația beletristică română și maghiară, tipărite pînă în anul 1970. Analiza acestor lucrări elaborate de bibliografii maghiari din Ungaria și România ne ușurează urmărirea fenomenului — creșterea și îmbogățirea moștenirilor. Însuși faptul că specialistul, traducătorul, redactorul, studentul român nu au la dispoziție asemenea lucrări în limba lor maternă ne permite să ajungem la o concluzie deloc îmbucurătoare, care demonstrează că ruptura între cele două literaturi și șubrezirea treptată a muncii de tălmăcire și editare în domeniu s-a produs la noi, în România.

Trebuie să recunoaștem că nu ne-am gîndit nici o clipă la continuarea tragică de care am avut și avem parte în perioada „postrevoluționară". La un moment dat, puteam constata cu satisfacție că literatura română, datorită traducătorilor maghiari din Ungaria și mai ales din România a ajuns într-o situație privilegiată. **Tot ce era valoare în proză, poezie, dramaturgie era tălmăcit și editat în limba maghiară** (creația poetică completă a lui Mihai Eminescu are două ediții în limba maghiară). Colecțiile editurii „Kriterion", cărțile apărute la editurile „Albatros" și „Dacia", ca și operele tipărite la editura „Europa" din Budapesta susțin convingător această afirmație. Și dacă nu putem vorbi de o reciprocitate de aceeași amploare de partea noastră, dezechilibrul trebuie căutat în condițiile create de comunismul din România care s-a impus în toate domeniile, propunînd în mod nefast „omogenizarea" societății românești, prejudiciind adevăratele interese ale țării. S-a împuținat pleiada traducătorilor din maghiară, generația matură aproape a dispărut și nimeni nu s-a îngrijit de formarea urmașilor care să poată prelua această moștenire. N-au fost asigurate și elaborate nici instrumentele necesare. Despre bibliografii am vorbit, dar am fost și sîntem deficitari în materie de **dicționare**. Din 1964, marele Dicționar Român-Maghiar n-a fost reeditat. Perechea lui, dicționarul maghiar-român, elaborată sub conducerea prof. Béla Kelemen (peste 20 000 file dactilografiate), stă în dosare de la sfîrșitul anilor '70. Situația economico-financiară în care se găsește cultura scrisă din România,

Literatura, traducerile reciproce au fost și rămîn deschizătoare de drumuri, instrumente ale cunoașterii și apropierii, atît de necesare pentru crearea unui climat propice concilierilor și înfăptuirii unui stat de drept. Nu ne putem lipsi de moștenirea spirituală, suport de încredere pentru viitor. Vom reveni.

BALOGH JÓZSEF

Teatrul din Sibiu distrus cu premeditare

„Cu durere în suflet țin să remarc faptul că în urma apelului disperat al Teatrului de Stat din Sibiu de a fi salvat, unicul răspuns l-am avut din partea Forumului german care a dat suma de 100 000 de lei cu condiția ca cel puțin alte 10 instituții să facă același gest. În rest... tăcere de mormînt. Dezarmantă și tristă această indiferență dar cea mai mare dezamăgire constă în aceea că celor ce-au fost aleși pentru a răspunde de destinul acestui oraș și al acestei țări nici măcar nu le trece prin cap să găsească o rezolvare și tac cu o incapățînare periculoasă.

Acestea fiind spuse, vă urez coșmarul cultural meritat, dar rețineți domnilor demnitari: în ziua de 18 septembrie Teatrul de Stat din Sibiu, primul teatru construit pe teritoriul României, se va închide.

IULIAN VIȘA,
directorul Teatrului de Stat Sibiu"

P.S. Stimați cititori Teatrul de Stat din Sibiu a ars în timpul revoluției din 1989. Pe 1 octombrie urma să-și reia stagiunea fiind gata pregătite patru premiere. Refacerea sălii a fost întreruptă pentru că nu au mai fost plătiți nici muncitorii care lucrau, nici materialele de care era nevoie. Există eminențe cenușii care doresc ca acest teatru să nu mai existe și care vor ca regizorul Iulian Vișa (reîntors în țară special pentru a lucra la acest teatru) să plece. Ne întrebăm de ce acest teatru distrus în timpul revoluției nu a primit din contul LIBERTATEA măcar o parte din banii pentru refacere?!

Iar dacă aceste fonduri au existat, de ce nu au ajuns niciodată la teatru, domnule prefect?! **(Aurelia Boriga)**

Festivalul internațional „George Enescu"

A doua săptămînă

Chiar și într-un moment în care evenimentele Festivalului sînt departe de a fi pălit, sinteza retrospectivă a cinci zile de concerte cameral-simfonice înseamnă ordonarea **selectivă** a unei **mari** cantități de informație. Traseul propus în continuare va încerca, deci, să surprindă anumite laturi ale vieții muzicale, fără a avea pretenția de a o cuprinde în totalitate. Mai simplu spus, iată, o „agendă" proprie...

În secțiunea camerală, **Mannheimer Streichquartett** — un ansamblu bine lucrat, de altfel — are „neșansa" inevitabilei comparații cu Cvartetul **Voces** (care, sînt convinsă, rămîne unul din vîrfurile actualei ediții a Festivalului), cauza putînd fi căutată într-o interpretare relativ statică, deloc „înaripată". Meritul principal al mannheimezilor este unul al opțiunii repertoriale : pentru publicul românesc, **Cvartetul op. 3** de Alban Berg reprezintă o noutate întru totul binevenită.

Continuînd a reliefa coordonata ineditului, mă opresc asupra componenței formației de Blockflöte — **Amsterdam Loeki Stardust Quartet** —, o exemplificare a interesului actual pentru muzica și instrumentele vechi. Contemporaneizarea acestora nu se va traduce doar prin aspectul interpretativ „de epocă" ; interesante sînt creațiile moderne scrise (sau transcrise) pentru diferite combinații între membrii acestei familii de instrumente. De la Renaștere și Baroc la jazz și muzică minimală, așadar, concertul cvartetului olandez a adus un suflu proaspăt în programul Festivalului, o atmosferă a profesionalismului degajat și — atunci cînd era cazul — a umorului.

Un recital de pian, mai mult decît o atracție pentru melomani, se poate transforma — atunci cînd protagonistul este Jean-François Antonioli — în recitalul unui **muzician** de profunzime și echilibru. Pianistul elvețian impune îndeosebi prin gîndirea sa muzicală, evitînd spectaculosul și căutînd expresia bunului-gust în Liszt, cu maximă atenție pentru textul muzical și rafinamentele sale în Mozart și Enescu.

Și acum, în parcurgerea serilor simfonice, mă voi referi la citeva aspecte specifice Filarmonicii „Banatul" și celei din Chișinău. Surprinzătoare și semnificativă diferențiere între reacțiile orchestrei timișorene în funcție de dirijor : promptitudine, omogenitate, expresivitate sub bagheta lui Peter Oschanitzky — pe de o parte —, și desincronizare, dezorientare în fața lui Carlos Païta — pe de alta. De aici, avantaje sau dezavantaje și pentru soliștii serilor respective... Strălucirea solistică a percuționistului Torino Tudorache și a pianistului Hao Huang se completează cu eficiența acompaniamentului, pe cînd Liliana Ciulei-Atanasiu pare să nu-și poată finaliza intențiile muzicale din cauza colaborării cu Carlos Païta. (Obsesia acestor rînduri fiind de a remarca „ineditul", voi sublinia și efectul, dinamismului, verva, deci calitatea concertistică modernă a lucrării lui André Jolivet pentru percuție și orchestră).

Asistînd doar la prima apariție a orchestrei din Chișinău (din cea de-a doua „prinzînd" fragmente transmise de televiziune), voi observa totuși, în principiu, prezența unui public prea puțin numeros la aceste concerte **simbolice**, indiferent de faptul că într-o seară dirija Dumitru Goia, solist Marin Cazacu, iar în cealaltă Ovidiu Bălan, solist Naum Starkman. Și mai ales, ținînd cont de calitatea Filarmonicii din Chișinău — ce nu poate fi ignorată. Revin la concertul din 11 septembrie, pentru că atunci mesajul orchestrei moldovene a cuprins atît o latură interpretativă (remarcabilă sub îndrumarea lui Dumitru Goia), cît și una creatoare :prima audiție a **Simfoniei a II-a** de Ghenadie Ciobanu dezvăluie o lucrare de apartenență spirituală **românească** (inscrisă în acea tendință componistică de îmbinare a tehnicilor contemporane cu prelucrări ale folclorului românesc).

Evenimentul muzicii secolului XX pe podiumul de concert al

Festivalului a ocupat locul pe care-l merita în preferințele muzicienilor, bineînțeles — și din păcate — nu și în acelea ale unui public larg. **Archaeus** — ansamblul de cameră ce și-a dovedit în timp consecvența și seriozitatea în interpretarea creației contemporane — își urmează pe o direcție ascendentă specializarea. Lipsindu-mi spațiul necesar detalierii diverselor caracteristici componistice ale pieselor interpretate — aparținînd lui Ștefan Niculescu, Liviu Dănceanu, Călin Ioachimescu, Sorin Vulcu, Costin Miereanu, Janine Charbonnier, Steve Reich —, mă voi rezuma la aprecierea generală întuziastă a concertului din după-amiaza de 13 septembrie.

Să subliniem de asemenea impresia intensă lăsată de personalitățile componisticii românești, Anatol Vieru și Ștefan Niculescu : diferența de structură este semnificativă prin definirea spiritualității respective. Fără a dori să mă pierd în „vorbe goale", cei doi creatori trebuie recunoscuți în autentica valoare a nivelului componistic mondial.

VALENTINA SANDU-DEDIU

Rue Sherbrooke

(TÎRGUL MARE AL OPERELOR DE ARTĂ)

Structura unui mare oraș nu poate fi decît complexă. Termenul exprimă faptul că e mai greu de vorbit de o structură, mai ales în metropolele cu o dezvoltare explozivă. În vastele aglomerări urbane, ca și în cele mai mici sate, continuă să existe o „stradă principală". Răzbește, probabil, pînă și în cei mai emancipați orășeni nostalgia timpurilor cînd totul era mai ordonat și mai ușor de explicat.

Rue Sherbrooke e „ulița mare" din Montreal. Măsoară aproape 70 km de la est la vest și mulți sînt convinși că e cea mai lungă stradă din lume. Cînd m-am trezit, în august, anul trecut, pe Rue Sherbrooke, mi-am dat seama că numele îmi e foarte familiar. Prin anii '70, revistele de artă americane conțineau următoarea reclamă : „When in Montreal visit Dominion Gallery". Pe atunci nici măcar nu visam la călătorii atît de lungi și costisitoare. Totuși, atît numele galeriei cît și al străzii mi s-au întipărit pe vecie în memorie. Dominion Gallery se găsește vizavi de Muzeul de arte frumoase, vestit mai curînd pentru expozițiile de interes internațional pe care le organizează decît pentru patrimoniul său. Anul trecut Galeria era închisă așa că n-am putut să mă conformez obsesivei invitații. Pentru că nu speram să revin, am făcut cîteva fotografii înfățișînd, una, un personaj din grupul statuar al lui Rodin „Burghezii din Callais", alta o „maternitate" cu o istorie interesantă și, în fine, secția „modernă" a Muzeului încă în construcție. „Mama cu copilul" e un bronz în mărime naturală pe o bancă tot de bronz. Turiștii, în special bărbații, se fotografiază luînd tandru de umeri statuia femeii. Pentru români, fațada noii construcții aparținînd de „Le Musée des Beaux Arts" prezintă, cum zic politicienii, un aspect extrem de preocupant : **arhitectul reproduce** aproape întocmai „Poarta sărutului" de la Tg. Jiu la niște dimensiuni, care, pentru cei mai mulți, fac insesizabilă sursa de inspirație. Dacă nu cumva avem de-a face cu o amintire de ordin cultural necontrolată.

Pe o porțiune foarte mică din centru — fiindcă unde aflăm o „stradă principală" aflăm și un „centru" — Rue Sherbrooke găzduiește, una lîngă alta și, adesea, una peste alta, o mulțime de galerii de artă. Deși mai există și un „Centre Nord" cu 44 galerii risipite într-un careu de străzi cu nume foarte populare în industria turistică — precum, spre exemplu, Ste.-Catherine, un fel de Broadway și un Corso al homosexualilor — cele 34 de galerii de pe Sherbrooke și din imediata sa vecinătate fac faima comerțului de artă montrealez. E o zonă tot atît de citată în lumea afacerilor cu opere de artă ca și Soho-ul new-yorkez, cu toate că în Soho se găsesc nu cîteva zeci de galerii, ci cîteva sute.

Am trecut prin absolut toate sălile în funcțiune, prin cîteva depozite și birouri de comercianți, prin cinci sau șase cabinete pentru clienți foarte, foarte importanți și pot spune că am reușit să pătrund, pe durata unei săptămîni o seamă de particularități ale pieței operelor de artă.

În Montreal se vorbește mai ales franceza. Engleza e cunoscută fluent de toată lumea, dar de cînd Quebec-ul insistă să devină provincie autonomă, factorul francez e proeminent. În artă, școala pariziană se simte în toate genurile astfel că, în ciuda unui cromatism mai rece și mai gălăgios, rezultînd din întrebuințarea, după moda americană, a acrilicelor ai tot timpul sentimentul că frecventezi galerii din St. Denis sau Rive Gauche. Pictura și grafica sînt marcate de un tradiționalism epurat sau, dacă privim problema din altă direcție, de un modernism bine temperat. Lucrurile sînt foarte clare : nimeni nu-și pierde vremea și banii ca să contacteze artiști a căror operă nu găsește cumpărători. În dialogul dintre galerist și artist revine mereu întrebarea : „Merge treaba sau nu merge ?". El, adică omul de afaceri, știe că tablourile ce-i sînt prezentate au calitate, dar oare și eventualul cumpărător ? Regula, prin urmare, exact ca în comerțul cu confecții sau cosmetice, e să vii în întîmpinarea unei dorințe.

În ciuda a ce-și imaginează publicul, cînd trebuie să răsfoiască prețioasele și, de cele mai multe ori, obscurele prezentări de opere și artiști din cataloage și revistele de artă, dialogul între cei direct implicați în „comerțul cu tablouri" (fiindcă „tabloul" e încă baza afacerilor) e simplu, uneori sărăcăcios. Cu zece-douăzeci de cuvinte se rezolvă mai toate chestiunile de estetică : „Asta ar putea să meargă", „Asta plictisește", „Lumea vrea pînze mai mari", „Mda, nu e rău". Ca să nu mai insistăm asupra momentelor, pe care majoritatea pictorilor noștri le-ar socoti inacceptabile, cînd galeristul îi comandă artistului său, angajat cu contract pe un an, doi sau cinci, să-i facă „vreo douăzeci de personaje, știi tu, din alea care s-au dat ușor anul trecut" sau „scene cu copii, cu casa bătrînească în planul al doilea, în fine, nu-i cazul să-ți spun eu".

Bine, vezi zice, dar asta aduce a industrie de bunuri de larg consum !

Iar eu vă voi confirma : e chiar o industrie. Acest aspect poate fi constatat de oricine cînd intră, de pildă, în „The Royal Gallery". Interiorul respiră eleganța oricărui hol de bancă sau hotel dintr-un oraș bogat. Dar ar fi exagerat să vorbim de un efort intelectual în prezentarea mărfii. E tot atîta ingeniozitate și simț artistic cît și într-un magazin de gablonzuri chinezești ori într-un butic cu geamantane. De jur împrejurul sălii, orînduite cuminte, în teancuri și șiruri, pînze de toate mărimile îi oferă vizitatorului reversul, șasiul, eticheta cu titlul, dimensiunea și tehnicile întrebuințate, și doar rareori prețul. Dacă-ți virî nasul în aceste veritabile depozite de peisaje ori scene de gen, senzația lucrului executat „pe bandă rulantă" se accentuează. Ai de-a face cu același motiv în zeci de variante, cu un minimum de osebiri. Prețul e, în medie, de 100—200 de dolari. „Numele" — adică există și „artiști cu nume", cu faimă adică, ridică prețul cu 200—300 de dolari. Pînă nu demult,

Corespondenţă literară

Ileana Matei : „Pietre pe hotarul din vis“ curge frumos, are atmosferă locală şi unele notaţii sănătoare. Pare o proză de mari dimensiuni, în plină desfăşurare. Problema e, însă, că nu publicăm proză. Cum textul, actual are calităţi, ar fi să vă adresaţi unei reviste mai mare (după ce-l bateţi la maşină), dlui Ulici — de exemplu — la revista **Luceafărul**. Această rubrică are mai mult un scop de dispecerat. Iar cum bănuiesc că fiecare trimite tot ce are mai bun — îngerul său, deci — această rubrică este, evident, un **dispeecerat de îngeri !**

Mihală Despina : Trimiteţi-mi, mai întîi, cîteva pagini din ceea ce scrieţi. Abia după aceea o să vă pot spune ce e de făcut.

I. Zidovici : „O, casă părintească, cu pridvor / Îmi amintesc de tine cu mult dor, / E mult de cînd te-am părăsit / În numele idealului rîvnit“ — cele două texte trimise au o utilitate strictă de album personal.

Iosif Fara : „Alesu-s-au o sumă de oameni să conducă / Dar nu ştiam atunci ce drumuri ei apucă“. Ehe, dacă ştiam ! În ceea ce priveşte versificările dvs., au o retorică inutilizabilă, de Cîntarea României Privatizate.

D. Oprişan-Constantinescu (vă transcriu numele după cum semnaţi pe plic) : Dacă toţi românii s-ar ruga, în clipa aceasta, cu tot atîta ardere ca dvs., România ar fi deja întreagă. În ceea ce priveşte blestemul de „stea“ trimis şi celelate poeme, ele au o oralitate care lucrează pe alte căi, mai puternice, decît cele ale literei scrise. Cred că astfel de texte trebuie doar rostite, nu scrise ! Asemenea echivalentelor lor din cultura arhaică. Tocmai în aceasta stă secretul eficienţei lor.

Ioana Magdalena : Din plicul recent, optez pentru **Omul de rău**, care merge pe aceeaşi linie cu **Europenizare** din plicul anterior Cred că acum are mai mari şanse o poezie **in-formativă**, concretă, mai puţin parabolică, interpretativă, liricizantă. Suprimaţi-vă, aşadar, izbucnirile de lectură şi captaţi cît mai mult din ceea ce se întîmplă în jurul dvs. Adevărata poezie e cea care descoperă pămîntul după ce a căzut din al nouălea cer.

ION ZUBAŞCU ■

Debut

Europenizare

Mai ţineţi-vă gura strigă primarul
integru bătînd
din picioare ca un cal înhămat
la o treabă foarte grea Ce mai
vreţi nu e
criza chiar aşa de mare, dracu'
chiar aşa de negru
ia uitaţi-vă cum ne vin ajutoare
un sac de făină iaca l-aţi spart
unu' de orez pe ăsta
vi-l împart
cu paharul
haine cu petice occidentale foarte
interesante
de la fraţii noştri europeni
de la franceji mai ales
Ei asta-i ce dacă vă pozează
mai rid şi ei de voi se mai
distrează
dacă vă umpleţi de sînge şi de
făină şi
vă boţiţi feţele de la aceste
lucruri de soi
de nu vă liniştiţi au să vi le ia
înapoi au să
le ducă la loc în lăzile lor cu
gunoi. Aşa vreţi voi
să intraţi în Europa ? Ia să fac
un tabel mai zise
primarul trecîndu-se întîi pe el
Ho, în loc să vă zgîiţi să vă
îngrămădiţi
să daţi buzna peste nişte europeni
civilizaţi
şi chiar peste mine ar trebui să
puneţi mîna
să învăţaţi şi voi acolo
vreo cîteva limbi străine măcar
să fiţi în stare
să mulţumiţi
acestor oameni de bine.

Omul de rău

ăsta are predilecţie pentru
negru treaba lui mai dă-l dracului
n-are decît să gîndească pînă i s-or
desface creierii n-are decît să
plîngă în suc propriu pînă i-o
mucegăi soarele-n ochi şi să
strige pînă i-o putrezi limba
poate dacă are chef. să se şi
omoare ăsta nu-i om de bine
ăsta-i o bestie trădătoare
încheiară ei stînd cu burţile la
soare luînd fiecare cîte un
triferment pentru digestie

MARIA PĂUNAŞ ■

DEBUT FLACĂRA

Victima retribuită

Ah, falsa bunăvoinţă a celor ce doresc să mă înveţe cum să trăiesc, cum să vorbesc, cum să mă comport în societate ! Aerul lor de superioritate, mila lor abia mascată în faţa faptelor mele; dorinţa imperioasă de-a mă face asemeni lor, iritarea lor în faţa inflexibilităţii mele ! Cum de-ndrăznesc să atentez la inviolabilitatea preceptelor voastre morale, la înţelepciunea rigidă a dogmelor voastre pe care vreţi să mi le impuneţi cu orice preţ ?

Ah, lipsa voastră de toleranţă şi înţelegere faţă de inadmisibila mea libertate de-a trăi şi de-a mă manifesta nestăvilit ! Disprefţul vostru în faţa penibelelor mele exaltări, în faţa revoltătoarelor mele destrăbălări sufleteşti, în faţa jalnicului meu infantilism !

Spuneţi că vreţi să mă feriţi de lovituri dar n-aveţi de unde şti şi, vai, cum înţelege, că eu TOCMAI de asta am nevoie, SĂ FIU LOVITĂ. Vreţi să mă cruţaţi de suferinţă dar n-aveţi de unde şti că suferinţa-i tocmai prielnicu-mi pămînt.

Mi-am asumat riscul — nu rideţi ! — de-a mă lăsa sfîşiată şi strivită dintr-o prea mare dorinţă de-a simţi totul, dintr-o prea mare iubire de viaţă. Nu vă mai deranjaţi să mă compătimiţi atunci cînd mă vedeţi sîngerînd şi nu vă mai grăbiţi să-mi întindeţi mîna, să mă salvaţi sau să mă atrageţi spre igienica voastră ne-simţire. Prefer fericirii voastre domestice şi timpe fericirea mea mustind de sînge.

Lăsaţi-mă să fiu „proastă“ şi „nebună“ şi „aiurită“ în faţa tuturor, nu încercaţi să mă luminaţi, lumina mea abia de la a voastră începe. Lăsaţi-mă să fiu acel savant ce-şi transformă propriu-i trup în cobai pentru a avea revelaţia descoperirii făcute pentru voi, lăsaţi-mă să-mi supun fiinţa celor mai neortodoxe experienţe, celor mai rafinate torturi pentru a avea apoi revelaţia unor adevăruri care să vă ajute pe voi.

Da, recunosc, sînt proastă. Nu vedeţi că sînt repetabilă în greşeli. Credeţi cumva că sfaturile voastre mă ajută ? O, Doamne, crunt vă înşelaţi? Şi apoi, de ce atîta zel din partea voastră să mă menajaţi cînd pentru mine ăsta-i ultimul lucru pe care-l doresc? Pretindeţi că vreţi să mă feriţi de lovituri, dar nu ştiţi şi nu înţelegeţi că tocmai voi ce mă iubiţi loviţi mai tare şi tocmai voi dureţi mai mult.

Atentaţi mereu la libertatea mea şi puneţi pe seama nebuniei, inconştienţei şi comodităţii mele refuzul de-a mă înregimenta, dar nu ştiţi cît mă costă această libertate pentru care aş fi în stare mai degrabă să mor decît s-o pierd, voi nu ştiţi cu ce preţ o plătesc, cum stau în zori cu ochii lipiţi de ferestre privind cu jind la voi cum vă trăiţi în cîrd normalitatea. Voi nu ştiţi ce înseamnă să ai timp să dormi şi să nu poţi, să vrei să dormi şi să nu ai timp, să dormi şi să te simţi ca şi cum n-ai fi dormit, să fii treaz cînd în sfîrşit ai adormit de fapt. Voi nu ştiţi ce-nseamnă să te vezi aruncat în afara vieţii cînd tu în miezul ei eşti, nu ştiţi ce-nseamnă urletul în pustiuri şi nici singurătatea-n mijlocul mulţimii.

Aveţi dreptate, fac foame uneori şi umblu în sandale rupte, n-am frigider şi-mi putrezeşte ciorba-n oale, n-am televizor şi pierd atîtea filme bune dar înţelegeţi-mă, eu nu pot, eu nu ştiu să fac bani pentru că vreau să descopăr comori nu pentru a-mi cîştiga nemurirea, ci pentru a vă salva pe voi.

Nu mă forţaţi să vă-nţeleg şi să vă-accept limbajul, lăsaţi-mă-n prostia mea să cred că voi găsi într-o zi un limbaj sufletesc pe care apoi să vi-l dau vouă, ca să vă îmbogăţesc. Da, sînt un paria, hulit şi ocolit de toţi dar rogu-vă nu mă consideraţi nebună pentru că pietrelor ce le-aruncaţi în mine, eu cu iubire le răspund. Nu încercaţi să mă-nvăţaţi ce-i ura şi minciuna, lăsaţi-mă să fiu victimă în jungla mea, nu mă mai chemaţi într-a voastră — pe-acolo deja am trecut !

Ah, falsa bunăvoinţă a celor ce doresc să mă trezească la realitate — mulţumesc, nu am nevoie, o cunosc ! Ah, zîmbetele voastre ironice, aerul vostru compătimitor, zgomotoasa voastră revoltă în faţa neputinţei mele de-a fi ca voi ! Lăsaţi-mă în sărăcia mea, MIE NU MI-E RUŞINE DE EA, agonisiţi-vă voi bunuri lumeşti, faceţi bişniţă sau faceţi-vă corect datoria, adunaţi bani, beţi bere la cutie şi fumaţi Assos, nu-mi mai purtaţi mie de grijă pentru că eu agonisesc doar cuvinte cînd toţi aleargă după bani !

Şi-apoi de ce nu sînteţi mulţumiţi ? Mă las rănită de voi, vă invit chiar să mă răniţi, vă satisfac plăcerea de-a vă simţi puternici, mă las strivită şi umilită de pretinsa voastră superioritate dar cînd plec tîrîndu-mă spre propriul meu bîrlog să-mi preschimb rănile în cuvinte, nu mă strigaţi din urmă şi nu-ncercaţi să mă întoarceţi din drum — voi lipsi doar o vreme, apoi voi reveni din nou printre voi. Să nu mă-ntrebaţi ce fac ascunsă între ziduri strîmte. Fiţi fără grijă, în temniţa mea un înger veghează şi-oricît aş suferi, tortura nu va fi atît de mare încît să n-o pot suporta. Nu vă temeţi, ÎNCĂ nu mor, am devenit imună, prea m-am exersat între moarte, prea am murit de multe ori ca să mă mai tem de ea. Da, ştiu pînă unde pot merge, nu încercaţi să-mi săriţi în ajutor, nu daţi tîrcoale zidurilor mele şi n-ascultaţi curioşi pe la uşi să auziţi dacă mai respir. Fiţi siguri că mă voi întoarce printre voi mai vie, TOT MAI VIE, de-aceea nu-ncercaţi să-mi zăriţi sub veşmintele de cuvinte rănile şi morţile, căci s-au cicatrizat.

Da, mă voi întoarce din nou printre voi spre a fi din nou, iar şi iar victimă, spre marea voastră exasperare : te-ai lovit-de-atîtea-ori-şi-tot-n-ai-învăţat-nimic ?

Şi tot spre-a fi lovită te întorci ? Exact, spre a fi din nou rănită mă întorc. Nu mă compătimiţi, eu sînt o victimă-mercenar, sînt scump retribuită, de-aceea, rogu-vă, loviţi fără grijă, loviţi din ură sau iubire, crezînd că mă distrugeţi, ori poate mă salvaţi, hai, ce mai staţi, loviţi-mă din plin, loviţi-mă din plin, aşa, vă mulţumesc !

STELA ILEA ■

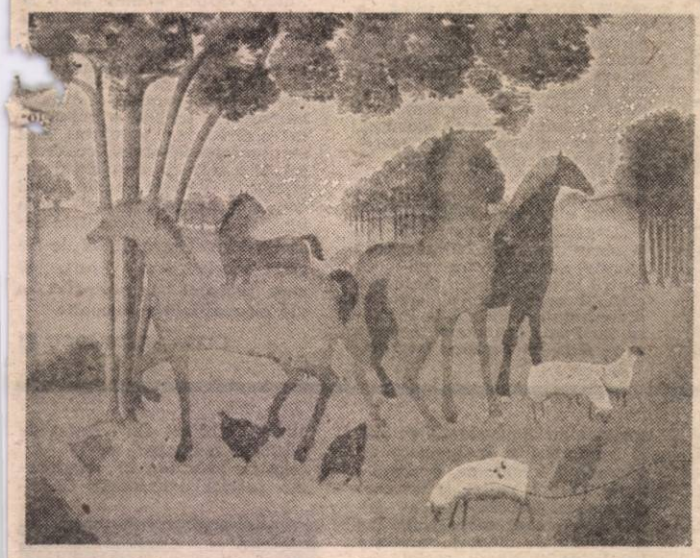

preţul respectabilelor făcături era şi el „foarte interesant“ : 1 000—1 500 de dolari. Ce a mers, a mers. Ce n-a mers, intră în stoc la „sale“-uri, la reducerile de preţ drastice pentru epuizarea rapidă a rezervelor. Galeria are artiştii ei, pe care-i reproduce în pliante perfect tipărite cu lauda de rigoare. Insist asupra amănuntului că „The Royal Gallery“ — cum de altfel şi numele ne-o recomandă — e o întreprindere cu o cifră de afaceri importantă situată în plin centru al Montrealului. Cu puţine excepţii, tablourile de aici n-ar fi admise în nici una din galeriile Fondului Plastic. Artişti sînt „de meserie“ toţi, numai că un tip de meserie care-i deosebeşte foarte de cei mai cunoscuţi „artişti amatori“ din ţara noastră. Trecuţi prin şcoli superioare de artă, cei mai mulţi absolvă cu un bagaj de cunoştinţe şi deprinderi remarcabile. Cu ce ştiu la examenul de diplomă marea majoritate a pictorilor de imagini la 150 de dolari bucata candidaţii la Institutul de arte din Bucureşti nici n-ar îndrăzni să se prezinte la admitere. Cînd nu e vorba de lipsuri în meşteşug, constatăm o stupefiantă lipsă de gust. Cred că aici e cheia problemei : trebuie blatat gustul celui care cumpără, trebuie convinşi să cumpere tablouri oameni care nu prea remarcă diferenţele dintre o reproducere de mari dimensiuni şi un „ulei pe pînză“. Din care cauză „uleiul pe pînză“ costă, la şichidarea stocului, cît reproducerea. Vizavi, la Muzeul de arte frumoase, găseşti reproduceri la scară unu pe unu cu 100 de dolari gata înrămate. Cine face un tur al tuturor galeriilor din Rue Sherbrooke, deşi va vedea numeroase lucrări de cea mai aleasă calitate semnate de artişti faimoşi din toată lumea rămîne cu senzaţia că a traversat totuşi o lume a unor interese deturnate. În cel mai bun caz e contrariat de atîtea vecinătăţi incompatibile : artă mare şi kitschuri.

Un număr semnificativ de galerii spaţioase, bine întocmite, elegante, sugerînd stare bună şi interese rafinate prezintă cam tot ce are mai aşezat arta canadiană contemporană. Aici expun artiştii care reuşesc să trăiască din pictură sau sînt destul de avuţi ca să-şi îngăduie să rămînă artişti, să nu-şi prostitueze talentul. În totul însă e vorba de imagini cu caracter decorativ destinate unor locuinţe cu camere înalte şi vaste, cu pereţi care „cer tablouri“.

Localnici sau europeni, pictori ca Pierre Pivet, Christiane Frenay, Georges Briata, Claire Chevolleau, Lise Lajoie, Monique Bédard, Liane Paskaryk, Georges Dedoyard, Albric Soly, Geneviève Jost sau Denoël sînt ceea ce se cheamă surse sigure în comerţul cu tablouri din Montreal. Numele nu-mi spun nimic, dar asta nu e semnificativ întrucît e vorba de o categorie de artişti care au o cotă medie sau mică. Marile vedete expun la Dominion Gallery, la Claude Lafite sau la J. P. Valentin. Aici întîlneşti destule piese de muzeu cu preţuri care „se tratează“ prin agenţi. Cadrul e foarte studiat, galeriile se întind pe mai multe etaje, depozitele ascund opere de mîna întîi. Eşti permanent vegheat ori de un funcţionar foarte zîmbitor ori de o cameră, dacă nu chiar de un poliţist al firmei. În multe galerii de pe Rue Sherbrooke trebuie, ca să fii îngăduit înăuntru, să-ţi declini identitatea şi interesele, să prezinţi, cum s-ar spune, acreditările minime pentru ca personalul să nu consume senzaţia amară că lucrează în pierdere. Aici nu-i nici „Cîntarea României“, nici artă pentru marele public. E mare pricepere dar şi mare investiţie în firme cu trecut şi cu relaţii internaţionale prestigioase. Privite cam de sus de artiştii moderni şi de tineri, galeriile cu cîteva zeci de ani de activitate de pe Rue Sherbrooke indică nivelul bogăţiei într-o metropolă care, avînd şi ea săracii ei, nu-i poartă la vedere.

Cît credit poate să aibă însă reclama şi un preţ de 10 000—12 000 de dolari per tablou ne-o spune însă o expoziţie ca aceea a lui Robert Katz, pictor tînăr născut şi şcolit în România. Tînărul Robert Katz (n. 1952) e venit de cinci ani în Canada unde, cum ni-l recomandă catalogul, a avut un succes semnificativ, de vreme ce a vîndut peste 350 de tablouri (cam cît a pictat Rembrandt toată viaţa !). El a deschis „numeroase expoziţii în România (n.a. de care eu pur şi simplu n-am cunoştinţă !), în Israel, Grecia, Chicago, New York, Toronto, Montreal“. Bun meşteşugar din zodia celor care mărturisesc doar ambiţii estetice mici, Robert Katz e, profesional, un „integrat“. Însă un integrat într-o lume artistică unde domină pictoriţele şi temele agreabile. E atîta drăgălăşenie în pictura care se vinde pe Rue Sherbrooke încît vigoarea sau disperarea sînt lucruri de care lumea nici nu pare să fi auzit.

TUDOR OCTAVIAN ■

Sufletismul în politică

Firește, luări de poziție și acțiuni ostile României, de amploare mai mare sau mai mică, mai ascunse ori mai pe față, mai rafinate ori mai troglodite, au avut loc și mai înainte. La foarte puține din ele s-a ripostat în România ; de regulă au fost — cel puțin de către presă — ignorate. Însă atacurile care se produc în prezent în contra României au — ținînd cont de contextul internațional, european în primul rînd — o încărcătură foarte mare de semnificații și un grad ridicat de periculozitate și, de aceea, ele nu pot fi trecute cu vederea.

N-am să mă opresc prea mult asupra aberațiilor demențiale ale diasporei ungurești (despre unele din ele a scris recent ziarul „Adevărul"). Totuși, cîteva precizări se impun. Pentru noi, cei ce trăim în România, români sau de alte naționalități, chemări precum „Ajutați să fie oprit genocidul (asupra ungurilor din Transilvania n.n.) !" „Opriți deportările, umilințele și discriminările pentru cele trei milioane de unguri transilvăneni (în realitate, în Transilvania trăiesc 1,5 milioane de unguri, dintre care mulți sînt români maghiarizați n.n.) !" sînt țipete de pensionari de la casa de nebuni, care pot stîrni milă sau zîmbete. Pentru George Bush sau alți politicieni din Statele Unite, care se informează despre ce se întîmplă la noi, despre starea de lucruri din țara noastră nu din fițuicile unor haidamaci unguri irresponsabili, ci de la americanii aflați în România, în primul rînd de la ambasadă, aserțiunile redate mai sus între ghilimele nu au nici un credit. Ele sînt însă nocive pentru opinia publică, pentru americanii de rînd, în general, pentru omul de pe stradă, care, în absența altor informații (ce fac ambasadele române în străinătate ?), pot fi intoxicați cu mizerii și minciuni sfruntate cum sînt acelea citate mai înainte.

Așadar, cu ungurașii cei lipsiți de rațiune, cei orbiți de ură și de interes stipendiat, din Ungaria, din străinătate ori de la noi din țară, lucrurile sînt vechi și clare, nimic nou pe frontul de vest. Stîrnește însă mirare colosală faptul că la Ministerul de Externe polonez se umblă cu creionul deasupra hărții României. E vorba de un „studiu" privind colaborarea „Trilateralei" (Ungaria, Polonia, Cehoslovacia) cu... Transilvania. Deci nu cu România, ci doar cu o parte a ei. După metoda clasică a tovarășului Valev, care și el a făcut mai de mult niște planuri asemănătoare, vizînd sudul României. Atîta doar că „studiul" polonez are o bătaie mult mai lungă decît cel al lui Valev. Mirarea vine de acolo că acțiunea antiromânească este inițiată de Polonia. Și nu era deloc ea țara indicată s-o facă, din multe motive, dintre care enumerăm aici doar trei. Mai întîi, din cauză că polonezii s-au afirmat în ultimii ani ca luptători pentru drepturile popoarelor, pentru democrație și relații civilizate între țări și deci aveau un prestigiu de apărat. În al doilea rînd, fiindcă Polonia are incorporate teritorii germane și deci nu e prudent pentru ea să încurajeze idei revanșiste. În sfîrșit, din pricină că noi, românii, i-am sprijinit pe polonezi și le-am întins o mînă prietenească de nădejde cînd s-au aflat la mare strîmtoare. Și asta într-o vreme în care acest ajutor prejudicia interesele noastre, fiindcă prin el ne puneam rău cu cei doi coloși care-și împărțiseră Polonia. Noi am trecut peste asta, în numele omeniei. Cu alte cuvinte, ne-am permis să fim sufletiști în politică.

Acest lucru nefăcînd însă parte din regulile jocului, nu le cerem polonezilor să fie și ei, la rîndul lor, pentru a se achita de datoriile vechi, sufletiști în atitudinea față de România și de români. Să facă doar politică, adică frate-frate, dar brînza-i pe bani. Însă ceea ce le cerem totuși este să nu dea dovadă, față de România și de români, de lipsă de scrupule, care se mai cheamă și lipsă de obraz sau obraz gros, cu alte cuvinte, să nu practice față de noi rechinismul politic. Cerem prea mult ?

ION D. GOIA

Gloanțele au mestecat sînge, oase și vieți în Decembrie 1989, iar timpul a desfigurat solidaritatea incredibilă a acelor momente, spărgînd în mii de cioburi mulțimea aflată pe stradă. Totuși, dorința de a regăsi ceea ce i-a legat și de a păstra memoria răscolitoarelor evenimente, i-a adunat pe demonstranții, încarcerații, luptătorii, rănițiii Revoluției în organizații care au se deosebesc cu adevărat decît prin denumiri ; care, străfulgerînd ca o pată de sînge ceața coborîtă între mormintele din Cimitirul Eroilor și guvernanții obligați să răspundă cine a ucis, în Decembrie, au fost luate oficial în seamă cînd și cît a convenit. Deși unora dintre ele măcar întîmplarea pare să le rezerve un interes special și foarte asemănător.

REVOLUȚIA pe înțelesul tuturor

Președinte orfan înfiat de guvern

Alexandru Nancu s-a despărțit furtunos de „Asociația 21 Decembrie". Și nici nu s-a despărțit bine că a chemat-o frumușel în judecată. Dar înainte de asta nu s-a codit să convoace Poliția și cinii-lup la sediu, unde se baricadase cu fidelii săi tocmai în ziua de martie cînd urma să aibă loc o adunare generală (anunțată în presă și pe care a făcut tot posibilul să o preîntîmpine prin dezmînțiri TV). Ședința s-a ținut totuși, iar, pe lîngă faptul că nu a mai fost președinte, Alexandru Nancu s-a trezit exclus împreună cu prietena Tania Șiperco și prietenul Ionel Oprea.

Din ianuarie 1990, cînd s-a închegat nucleul organizației, pînă în martie 1991 cînd a fost demis, trecutul președinte se pare că a pus la dispoziție suficiente motive de nemulțumire și contrariere. La loc de cinste se află nesocotirea statutului, conform căruia ar fi fost obligatorie o adunare generală o dată la trei luni, cu participarea a două treimi dintre membri — ; situația neclară a ajutoarelor care, chiar după ce s-a obținut repartiție în strada Batiștei, se bănuiește că au fost primite și în sediul din strada Riureanu, înregistrat în actul de constituire și aflat întîmplător tocmai în casa Taniei Șiperco — prietena fostului președinte și nelipsita lui mînă dreaptă ; amînările fără sfîrșit pe care le întîmpinau membrii care trebuiau confirmați pe baza relatării în scris și în amănunt a celor trăite în 21 Decembrie, comisia însărcinată cu recunoașterea fiind alcătuită din același Alexandru Nancu și aceeași mînă ; seninătatea netulburată de a hotărî cam de unul singur și... prudența.

Cei care l-au exclus, afirmă că au argumente pentru a bănui un joc dublu la Alexandru Nancu, atîta timp cît acesta nu a dorit prezența asociației la marșul pentru eliberarea lui Marian Munteanu, nu a participat la nici unul din mitingurile de sprijinire a Basarabiei, nu a fost de acord ca un an de la izbucnirea vulcanică din 21 Decembrie să fie comemorat în Piața Universității, preferînd — în numele asociației ! — să se alăture cuplului Iliescu — Roman, care abia pe 22 decembrie au crezut suficient și necesar să treacă bine escortați prin Cimitirul Eroilor.

Considerîndu-se nedreptățit de către o adunare generală, care, după părerea sa, nu a fost statutară, Alexandru Nancu și-a dat foștii camarazi în judecată. Nici sentința prin care a pierdut procesul nu l-a putut determina să abandoneze plecarea — ca reprezentant al Asociației 21 Decembrie — la Budapesta, nici hotărîrea definitivă în urma căreia a pierdut și recursul nu a fost în stare să-l tulbure din poziția pe care cu onor o deține și pe care este cît se poate de interesant că a cucerit-o **după** ce fusese demis și exclus din asociație, apoi angajat al Subsecretariatului de Stat pentru rezolvarea problemelor victimelor din Revoluție.

În căutarea funcției pierdute

Procuratura Militară a încercat să aproximeze numărul încarcerațiilor în Jilava după acela al porțiilor de mîncare (dimineața ceai și o bucată de pîine neagră care ar fi trebuit drămuită întreaga zi ; la prînz o ciorbă străvezie și tocană de cartofi). Cifra la care a ajuns astfel este de 1 275, pentru care la ora actuală, nu există decît 700 și ceva de fișe care dovedesc detenția, despre restul e greu de știut unde au dispărut, dacă nu au 'avut cumva soarta fișelor medicale întocmite la spitalul penitenciarului, distruse imediat ce demonstranții au fost eliberați.

„Organizația Jilava 21—22 Decembrie" a luat ființă spre sfîrșitul anului trecut, deși ideea plutea în aer încă din februarie, cînd Gheorghe Zainea, actualul președinte s-a întîlnit la Primărie cu Paula Ciubotaru. Aceasta avea deja un registru cu evidența a peste trei sute dintre reținiții zilei de douăzeci și unu și proiecta constituirea organizației sfătuind totuși la prudență, discreție și tăcere !

Printre membrii fondatori menționați în statut, Paula Ciubotaru, președintă cu o deloc îndelungată domnie, a simțit nevoia să strecoare și persoane care nu au fost arestate în Decembrie, dar care, în compensație, lucrau la Primăria Capitalei, mai repartizînd locuințe, mai alesnind ajutoare.

Cam ciudat le-a părut membrilor — al căror număr este în creștere, depășind acum 400 de înscrieri, și calea misterioasă pe care au intrat documentele în posesia acestei doamne. Procuratura le-a recuperat din fișetul lui Gelu Voican Voiculescu, care, deloc fistichi, la întrebarea de ce le-a ținut sub cheie luni de zile și cu ce drept, a răspuns că așa erau în siguranță ! Paula Ciubotaru, fiind în relații extrem de amicale atît cu senatorul de Buzău, cît și cu Dan Iosif și Cazimir Ionescu, a obținut copiile acestor fișe.

Marcată de un destin la fel de amar ca și cel al omologului său, președintele „Asociației 21 Decembrie", Paula Ciubotaru a fost exclusă în urma unei adunări generale care a prezentat drept motiv de divorț tendința acestela de a folosi numele organizației pentru realizarea unor avantaje materiale și atitudinea echivocă față de reprezentanții Puterii cărora trebuie să li se pretindă adevărul, nicidecum să li se facă o insistentă curte. Aceeași soartă crudă a transformat-o pe fosta președintă angajată a unuia dintre birourile guvernamentale. Aceeași neconsolată tristețe a impulsionat-o să caute și să obțină, căci mare e mila tehnocraților, dreptul de a intra în Comisia de aplicare a Legii 42 ; astfel, foștii colegi de organizație au șansa teribilă de a le fi prezentate dosarele tocmai președintei de ale cărei servicii s-au lipsit. Și care, probabil, le păstrează o vie recunoștință și simpatie.

OLTEA MUTULESCU

MICROMAGAZIN „FLACĂRA"

Ceas aparat de ras

Ceasul deșteptător și aparatul de ras electric, două obiecte utile vieții de zi cu zi, au fost unite pentru prima oară, de firma Seiko, sub denumirea

„Alarm Cleancut". Noul aparat, din imagine este necesar, susține producătorul, în special celor ce prin natura muncii lor sînt nevoiți a călători mult, ei indicînd orele de deșteptat întîlnirile și asigurînd o prezentare agreabilă. De dimensiuni reduse „Alarm Cleancut" poate fi așezat în orice loc în valiză.

Imagini transmise prin telefon

„NT-1 000A" este un mic aparat în greutate de 12 kilograme cu dimensiunea de 17X 43X4 centimetri, ce permite transmiterea de fotografii prin telefon. Sistemul dispune de un etaj ce analizează fotografia, baleiaj în 13 secunde, cu o frecvență de 384 KHz. Semnalul astfel modulat este transformat în semnale numerice și transmis, pe circuitul telefonic obișnuit. La recepție un aparat similar face operațiunea inversă. Un microprocesor modifică automat, în timpul lucrului, contrastul ce poate fi efectuat și manual.

pozitivă sau negativă, cu dimensiuni de pînă la 24X36 centimetri. Un obiectiv proiectează imaginea pe un ecran numit „dispozitiv de transfer de sarcină", unde este analizată prin

Valiza-cort

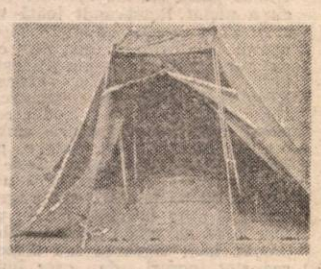

Pentru motocicliști a fost creat micul geamantan din imagine cu dimensiunea de 55X 48 centimetri și în greutate de aproape 7 kilograme, o combinație între o valiză și un cort de turism. Îmbrăcămintea depliată formează acoperișul, iar accesoriile de montaj, respectiv bețele de susținere, șasiul acestei originale valize, ce poate fi purtată în mînă sau ca un rucsac. Covorul pentru sol și salteaua îndoite sînt plasate în interior. Pentru creșterea capacității locuibile două asemenea valize-cort pot fi combinate între ele.

Sticla material pentru oase

Oamenii de știință cercetează în prezent un nou material pentru substituirea oaselor în chirurgia ortopedică : sticla. La conferința internațională privitoare la organele artificiale, ce a avut loc la Universitatea Stratclyde din Scoția, s-a discutat și despre un nou tip de sticlă fabricat din fosfat de calciu și sodiu care ar p folosită, în viitor, în vindecarea oaselor deteriorate. Oame-

nii de știință din diferite printre care cei din Anglia din Olanda, fac cercetări în acest domeniu deoarece se consideră că într-un viitor apropiat materialul va fi folosit pentru susținerea temporară a oaselor rupte sau a celor cu leziuni într-o poziție fixă pînă la vindecare. Noua sticlă este biodegradabilă și ca urmare, la un moment dat, se dizolvă în organism pe măsura refacerii naturale a osului afectat.

AUREL DIANU

SOCIETATEA COMERCIALA UMARO SA

...e prestigiu, cu o ... de 75 de ani în ...ul construcției de ...aşini-unelte. Execută o ...amă diversă de maşini şi ...ilaje de prelucrarea me...dului, a lemnului şi meta...rgie.

Strungurile carusel (verticale) ...nvenționale sau la comandă ...merică cu diametrul maxim al ...esei de prelucrat cuprins între ...0 şi 10 000 mm; execută o...rații de strunjire cilindrică ex...rioară şi interioară, strunjire ...ană, strunjire conică, prelu...ări canale circulare, filetări, ...nd destinate prelucrării piese...r de revoluție complexe (car...se, cilindri, tamburi, cutii de ...soare, roți de vagon etc.).

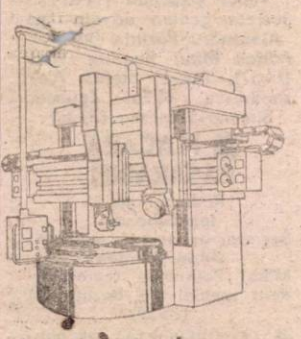

strung carusel

Maşini pentru prelucrarea ...ului (ferăstraie circulare, ...de frezat şi cepuit, de ... şi şlefuit PAL, de case...file, agregate de forma...deruloare şi decupatoare ...furnir, alimentatoare şi sti...itoare vacuumatice, strung ...utomat de copiat, cojitor de ...mn moale, maşini universale ...e timplărie) pentru orice uni...te de prelucrare a lemnului.

Str. Mihai Viteazu nr. 3-5
Roman – 5550 România
Telefon 937/31701, 31702
Telex 25238r Telefax 31485

Maşini pentru metalurgie (tras, retezat şi şanfrenat țevi, broşat, cojit şi trefilat sîrmă).

Maşini prelucrare bile rulmenți (pilire, rectificare, lepuire).

Prese multipoziționale cu transfer.

Maşini la temă după proiect beneficiar sau producător.

UMARO oferă la prețuri avantajoase materiale disponibile :

– bare şi tablă din oțel şi neferoase de diferite calități ;
– țevi construcții ;
– piese schimb strunguri carusel ;
– piese schimb auto ;
– componente electrice şi electronice din țară şi din import;
– organe de asamblare ;
– scule lăcătuşerie ;
– rulmenți, semeringuri ;
– materiale pentru ateliere de întreținere şi reparații ;
– elemente hidraulice, panouri hidraulice, panouri electrice;
– cuțite cu reglaj micrometric ;
– scule de mortezat şi frezat;
– curele de transmisie ;
– plăcuțe ceramice ;

UMARO oferă întreprinzătorilor particulari ;

Maşini universale de timplărie ce execută operații de : rindeluire de îndreptare, rindeluire la grosime, găurire-scobire, tăiere cu circular, frezare profilare pe una-patru fețe, strunjire.

Maşini reprezentative : MUT 400B, MUT 250, MNF 100F, SAC 1200, MRP 140, FC1 FCT-I, MTP, MNF 10 m.

Parametri calitativi superiori, precizie ridicată, multiple posibilități de lucru şi o mare flexibilitate – iată caracteristicile acestor produse. Relații suplimentare la telefon 937/31701 int. 392 Biroul de marketing.

FONTAX
FONTAX SA
FONTAX SA

Strada Ştefan cel Mare nr. 258
Telefon 26436
Telex : 25238
ROMAN
PRODUCE :

– Piese turnate din fontă şi din aliaje neferoase
– Piese cu destinație pentru maşini-unelte şi pentru construcții de maşini.

EXECUTĂ LA COMANDA DUMNEAVOASTRĂ :

O gamă variată de piese din fontă, prelucrate apoi potrivit cerințelor beneficiarilor.

S.C. „FONTAX" S.A. achiziționează la prețuri deosebit de avantajoase :

– Fontă veche
– Fier vechi
– Fontă nouă
– Ferocrom
– Ferosiliciu
– Crom 99,9%
– Bz Al 10 T
– Bz 6Zn T
– Bz 14T

Adresați-vă cu încredere firmei „Fontax" S.A. Roman

Tandon ROMANIA S.R.L.

Societate mixtă româno-germană
ADRESA : Bd. Poligrafiei 3–5 sect. 1, hotel Turist, sala 4 şi 5
telefon 17.09.60, 17.08.75
fax 17.10.39

Distribuitor autorizat pentru România al firmelor

Tandon COMPUTERS — SUA

şi

AEG OLYMPIA GERMANIA

oferă imediat întreaga aparatură de birou, calculatoare, produse de înaltă calitate după standardele germane :

TANDON COMPUTERS
- MICROCALCULATOARE AT compatibile IBM-PC din grupa 80286, 80386, 80486 ;
- MONITOARE alb-negru sau color VGA ;
- IMPRIMANTE matriciale cu 9 şi 24 ace ;
- IMPRIMANTE cu laser ;
- REȚELE de tip NOVELL ;
- GARANȚIE 1 AN.

AEG – OLYMPIA
- MAŞINI DE SCRIS ;
- IMPRIMANTE matriciale cu 9 şi 24 ace ;
- aparate de FOTOCOPIAT ;
- TELEFAXURI ;
- MAŞINI DE CALCULAT cu bandă de hîrtie şi display ;
- aparate TELEFONICE ;
- CONSUMABILE diverse.

se asigură instalare, service, service postgaranție, şcolarizare. Termen de livrare maximum 30 de zile de la transferul în cont al contravalorii comenzii.

Djuna se confesează (I)

La Moscova a apărut cartea „Ascult mîinile" de Djuna Datasvili, cunoscuta vindecătoare sovietică, despre care se vorbeşte azi în multe țări ale lumii. Cartea, un fel de autobiografie, expune metoda de diagnostic şi tratament, fără a avea pretenția de a fi o lucrare ştiințifică. După cum se ştie în ea strămoşii Djunei (...nt asirieni, din Mesopotamia, ...ii din ei vindecători şi pe ... începutul secolului al ... l-a găsit trăind în ...natul lacului Urania. ...nor persecuții, cu ...ios, ei s-au re... ...a şi apoi în ... un sat ... Urania", ... de au ...ica

tr-o zi pentru a le ameliora, cînd Djuna împlinise trei ani mama a ureat-o cu picioarele pe spatele suferindului. „Îmi amintesc — povesteşte ea — că la început nu am avut nici o senzație, dar treptat am simțit un flux de căldură, care îmi deveni aproape insuportabil. Eu abia mă puteam ține pe picioare, dar mama nu mă lăsa. După un timp tata mi-a zis că se simte mai bine şi crede că s-a vindecat". După cîțiva ani Djuna a văzut pe mîinile unui prieten, copil şi el, mai mulți negi. Din curiozitate i-a atins. După cîteva zile negii au devenit albăstrui, apoi s-au albit, ca pînă la urmă să se usuce şi să cadă. La 10 ani şi-a salvat fratele mai mic din fîntîna curții, în care căzuse. Dar să o ascultăm pe vindecătoare : „într-un moment de neatenție ...fratele meu mai mic, ce se ... în curte, căzu în fîntînă. ...strigătul lui disperat, ... după el şi am ...ploniat sub

el şi sprijinindu-mă cu mîinile de pereții puțului şi strigînd şi desfăcînd picioarele am putut să-l scot afară, apa fiind pînă aproape de suprafață. Cum mi-am epuizat toate forțele pentru a-l salva, nu am mai avut putere să ies şi m-am scufundat. Nu ştiu cît am stat aici. Cred că destul de mult, căci mama mi-a povestit, mai tîrziu că auzind pe copil plîngînd l-a luat în casă şi l-a schimbat de hainele ude, după care micuțul a mărturisit că eu eram în fundul fîntînii. Fratele mai mare, cu ajutorul unor vecini au reuşit să mă scoată afară. În acel moment am sărit în picioare. În jurul meu numai figuri stupefiate. Cineva chiar a strigat : „asta este o vrăjitoare". Cum am putut sta atîta timp în apă, fără a o înghiți ? Nimeni nu a înțeles şi eu însămi nu mi-am putut explica acest lucru". La 11 ani Djuna a rămas orfană de ambii părinți şi odată cu aceasta i s-a încheiat şi copilăria. După

terminarea clasei a 8-a a urmat la Rostov şcoala tehnică de cinema. Întoarsă la Tbilisi cu diploma în buzunar nu a practicat meseria de proecționist, angajîndu-se ca ospătar la cafeneaua hotelului „Iveria". După un timp l-a întîlnit pe tînărul ofițer Victor Davitasvili, cu care s-a căsătorit. Dar zvonurile privitoare la calitățile ei „miraculoase" şi de „vrăjitoare" continuau să circule intens în oraş. Iată ce mărturisește Djuna : „se prezintă la mine o fată frumoasă dar desfigurată de o pată roşie pe obraz, ce avea forma unui crab. În zadar s-a adresat diverşilor specialişti ce i-au prescris numeroase medicamente. Am pipăit pata simțind în degete semnale foarte puternice. Nu i-am zis foarte puternice.

AUREL DIANU ■

Fotbal

O nouă echipă a viteziștilor?

O nouă echipă se clădește la Steaua, cu un material uman de primă calitate. O nouă echipă de viteziști, care a reușit să ne amintească în cîteva faze de Steaua anilor '85, în meciul de miercurea trecută cu Oțelul Galați. Cupa Campionilor, cucerită acum 5 ani ,apasă ca o grea dar și dulce povară pe umerii unei noi generații. Dorința de afirmare prin titularizare a fost rostită de mulți dintre jucătorii de-abia veniți la Steaua. Reintoarcerea lui Vlădoiu trebuie privită ca semn al unei dorite maturizări morale și interne de închegare mai rapidă a echipei. Una dintre marile șanse pentru această posibilă nouă echipă este fără îndoială participarea la această ediție a Cupei U.E.F.A., și care ieri (marți, 17 septembrie) a consemnat primul meci cu Anorthosis Famagusta. Să sperăm că la ora cînd citiți aceste rînduri, Steaua a făcut primul pas cu dreptul, în compania unei echipe mai puțin dotată tehnic, dar foarte bine pregătită fizic și, mai ales, foarte ambițioasă.

MIHAI SĂNDOIU

Sub semnul cupelor europene

● Meciurile celei de-a patra etape a campionatului diviziei A s-au disputat fiind presărate pe parcursul unei întregi săptămîni, pentru a da un răgaz mai mare de pregătire ambasadoar lor noastre în cupele europene ● Evoluînd la Constanța, în fața unei formații (F.C. Farul) care nu acumulase vreun punct în clasament și nu înscrisese nici un gol în primele trei runde, dinamoviștii bucureșteni nu și-au mai dovedit eficacitatea manifestată pe propriul teren, probabil ei exersînd mai mult tactica închiderii jocului (așa cum vor avea nevoie în dificila partidă de la Lisabona, cu Sporting). Lucrul acesta le-a reușit pe deplin, ei scoțind o „remiză albă" și realizînd „media engleză" ● La lumina reflectoarelor din „Ghencea", Steaua a reeditat și în partida cu Oțelul Galați scorul de 2—0 înregistrat în fața unei alte echipe de la Dunăre, cea a brăilenilor ● În derbyul craiovean, studenții de la Universitatea s-au impus la limită (1—0) în fața jucătorilor de la Electroputere, manifestînd o îngrijorătoare criză de formă a atacanților ● Ca o fostă „europeană", „Poli" Timișoara a vrut să dea o lecție-avertisment reprezentantei noastre în Cupa Cupelor, F.C. Bacău administrîndu-i un sever 4—0 ● Surpriza etapei s-a consemnat în „Regie", unde Sportul Studențesc a fost K.O. (0—3 cu Petrolul P.oiești). ● Gîndindu-se, desigur, la programarea care le rezerva două deplasări consecutive, rapidiștii n-au dezarmat după ce au fost conduși cu 1—0 la Bistrița și au întrecut Gloria cu 2—1, obținînd o a doua victorie în deplasare ● Scorul etapei (5—0) a fost consemnat la Pitești, în confruntarea F.C. Argeș — ASA Electromureș ● Tot cinci goluri și la Sibiu, unde F.C. Inter a învins pe Corvinul Hunedoara cu 4—1 ● F.C. Brașov a trebuit să se întrebuințeze serios pentru a depăși cu 2—1 pe Progresul Brăila.

POMPILIU L. DUMITRESCU

Gimnastică

Punte peste ani.

Indiscutabil, Campionatele Mondiale de gimnastică de la Hoosier Dome, Indianapolis (S.U.A.) au captat în cel mai înalt grad atenția iubitorilor de grație și măiestrie din țara noastră. Această a 26-a ediție, care a reunit sportivi și sportive din 51 de țări, a însemnat pentru școala românească de gimnastică o nouă confirmare a valorii acesteia în confruntarea cu adversari de prestigiu din „țările-continente": U.R.S.S., S.U.A. și R.P. Chineză. Și dacă ne-am sacrificat nopțile urmărind transmisiile televizate și ținînd pumnii pentru reprezentanții noștri, putem spune că nu avem ce regreta, satisfacțiile fiind deosebite. Cu greu vom putea uita frumusețea luptei pentru supremația mondială în întrecerea feminină pe echipe, unde fetele noastre (Cristina Bontaș, Mirela Pașca, Lavinia Milosovici, Vanda Hădărean, Maria Neculiță, și Eugenia Popa) au dat-o cu sportivele americance și sovietice, obținînd medaliile de bronz: 1. U.R.S.S. 396,055 p, 2. S.U.A. 394 116 p, 3. România 393,841 p, 4. R.P. Chineză 390,642 p. Unde mai pui, patru fete din echipa Statelor Unite erau pregătite la școala din Houston a soților Martha și Bela Karoli, iar o alta aparține clubului lui Gheza Pojar! O punte peste ani se crea în inimile și sufletele noastre, mai ales cînd ascultam comentariile experte ale inegalabilei noastre Nadia Comăneci... Iar dacă la individual compus, Cristina Bontaș obținea o nouă medalie de bronz pentru delegația noastră (clasată a treia, după americanca Kim Zmeskal și sovietica Svetlana Boghinskaia), „aurul" avea să ne fie adus în finalele pe aparate de către Lavinia Milosovici (la sărituri) și de către Cristina Bontaș (la sol). Lavinia Milosovici cucerind încă un „bronz" la bîrnă. Felicitări din inimă pentru aceste minunate fete ale noastre, pentru antrenorii care le-au pregătit (Eliza Stoica, Octavian Belu și Ioan Pop) cît și pentru cei care le-au îndrumat primii pași la cluburile lor!

În concursul masculin pe echipe (cîștigat de U.R.S.S.), România a ocupat locul 9, obținînd însă calificarea pentru J.O. '92 (ca, de altfel, și la feminin). La individual compus, pe primul loc s-a situat sovieticul Grigori Misutin, băieții noștri clasîndu-se pe poziții modeste, el neflind prezenți în nici o finală pe aparate.

Baschet

Gazdele învingătoare pe linie

La sfîrșitul săptămînii trecute a luat startul cea de-a 43-a ediție a campionatului național de baschet masculin: „U" Cluj — Matricon Tg. Mureș 103—69, SOCED (fostă ICED) București — „Poli" ELBA Timișoara 94—77, C.S.U. Balanța Sibiu — Dinamo Oradea 82—68, Farul Constanța — Politehnica Iași 74—67 (derbyul Steaua — Dinamo va fi reprogramat).

RAPID BUCUREȘTI — SPORTUL STUDENȚESC 96—86. Un meci în care suporterii feroviarilor au trecut prin mari emoții, favoriții lor fiind aproape în permanență conduși pe tabela de scor (21—27, 52—57, 57—64). În min. 30 studenții îl pierd pe Matei Popovici (eliminat pentru 5 greșeli personale), rapidiștii (impulsionați de Suciu și Ghiță) revin spectaculos de la 80—86 și în ultimele 4 minute sînt irezistibili: scor final 96—86!

TAROM-ul nu cîștigă din afacerea cu Ion Țiriac

Omul de afaceri Ion Țiriac pierde din popularitate. Prezența lui în societatea comercială care se va ocupa de handling-ul aeroportului Otopeni a stîrnit suspiciuni. Am cerut amănunte despre ce urmează să se întîmple domnului Nicolae Brutaru, șeful Departamentului aviației civile.

— Este o societate comercială cu patru parteneri: o firmă a domnului Ion Țiriac, o agenție de handling a Lufthansei, ANAROM și TAROM. Noi sîntem foarte deficitari în ceea ce privește serviciul de handling. Toată lumea știe că la TAROM se fură din bagaje, că nu avem bandă, serviciu cu computer. Noi lucrăm încă la creion și hîrtie și chitanță de mînă. Oamenii se tem puțin pentru că unul din manageri va fi neamț iar posturile vor fi ocupate prin test și concurs.

— A fost o licitație între mai multe firme care se ocupă de handling?

— Din cîte știu eu, nu. Oricum cei care vor moderniza aeroportul vor trebui să se pună de acord cu cei care fac handlingul pentru a merge pe aceleași principii. De aceea s-a mai întîrziat puțin pentru a vedea cine va cîștiga licitația pentru modernizarea aeroportului. Mai sînt și probleme tehnice. La un moment dat a apărut aspectul că TAROM-ul va pierde. Din cîte știu eu la ora aceasta TAROM-ul nu pierde dar nici nu cîștigă prea mult. În schimb cîștigă aviația prin serviciile respective. S-au propus și niște taxe mari care nu sînt la îndemîna pasagerilor români. Și aici se mai negociază în acest moment. Dar la ora actuală asemenea servicii se impun. Personal, eu aș vrea ca această activitate să înceapă și mîine.

AURELIA BORIGA

Handbal

Patru echipe au realizat eventul

Cea de-a 34-a ediție a diviziei A la handbal feminin a programat primele sale două etape, joia și duminica trecută. Din etapa de debut reținem victoria realizată de TEROM Iași asupra Științei Bacău (27—23) și succesele înregistrate de echipele oaspete: C.S.M. Sf.. Gheorghe — Rapid Mefin București 17—32, Relonul Săvinești — Textila Zalău 23—26 și Constructorul Baia Mare — Chimistul Rm. Vîlcea 27—33. În cea de-a doua etapă, gazdele au cedat într-o singură partidă: Rulmentul Brașov — TEROM Iași 18—24. În rest: Chimistul — Relonul 36—28, Textila — C.S.M. Sf. Gheorghe 34—13, Rapid Mefin — C.F.R. Craiova 28—24, cvartetul Textila, Rapid Mefin, Chimistul și TEROM acumulînd maximum de puncte.

RAPID MEFIN — C.F.R. CRAIOVA. Rămasă singura reprezentantă a Capitalei în divizia A la handbal feminin, echipa rezultată prin fuziunea dintre Rapid și Mecanică fină părea să aibă la discreție partida cu craiovencele, mai ales că în min. 8 scorul era de 7—1. Deși victoria nu le-a fost periclitată vreun moment (oaspetele au venit doar în cîteva rînduri la un singur gol diferență), „vișiniile" au avut la pauză doar 15—13, iar în final au existat unele momente de cumpănă, dar forma bună a portăriței Ana Moldovan (a apărat două lovituri de la 7 m și a declanșat contraatacuri tăioase prin Florica Ivan), cît și eficacitatea manifestată de Sorina Lefter și Marilena Doiciu le-au conferit satisfacția unei victorii meritate, adversarele contribuind și ele la realizarea unui frumos spectacol.

POMPILIU L. DUMITRESCU

Vremurile sînt cum sînt

Dar vremea?

(prognoza vremii pentru 18—24 IX 1991)

Luna bebocilor ne-a oferit pînă acum o vreme foarte rece. Dimineața am dirdîit, zdrăvăn de frig, mai ales cei aflați în centrul țării, iar la prînz, nu de puține ori, tînjeam după ceva mai multe grade. Cu ploile ne-a fost ceva mai ușor pentru că nu au fost nici prea multe nici prea dese, iar aria acoperită de ele a fost destul de mică. Deci, indiscutabil, a venit toamna!

În continuare veștile meteorologice nu sînt prea îmbucurătoare. Din materialele de care dispunem în acest moment se prefigurează o răcire destul de accentuată începînd de astăzi din nord-vestul țării. Astfel, azi, odată cu pătrunderea maseі reci de aer, nebulozitatea se va accentua în Crișana, Maramureș, Transilvania și nordul Moldovei și va ploua. Odată cu acestea vîntul se va intensifica trecător. La munte, la peste 2 000 m, temporar va ninge. Temperaturile maxime se vor încadra, în general, între 18° și 22° C. În restul țării va predomina o vreme frumoasă, cu un cer mai mult senin. Doar în a doua parte a zilei nebulozitatea și șansele de ploaie vor crește simțitor. În aceste zone temperatura aerului va urca pînă la valori cuprinse între 22° și 26°C.

Joi nebulozitatea și aria ploilor se vor extinde în aproape toată țara. Cele mai afectate de ploi vor fi regiunile sudice, sud-vestice, în schimb în cele din nord-vest se va resimți o ușoară ameliorare. Temperaturile minime vor fi cuprinse, cam, între 6° și 16°C. Vineri vremea va intra într-un proces de ameliorare treptată. Astfel ploile vor diminua ca arie și frecvență în mai toate zonele țării, mai puțin cele sud-estice. Sfîrșitul de săptămînă se anunță a fi destul de frumos dar rece noaptea și dimineața. În cursul zilelor temperaturile maxime vor crește treptat. Săptămîna care urmează va debuta cu vreme predominant [illegible] în încălzire [illegible].

DIRECTOR
George Arion

Flacăra

Redactor șef:
Ion D. Goia
Secretar general de redacție:
Eugen Mihăescu
■ PUBLICIȘTI COMENTATORI (17 00): Dumitru Constantinescu, Horia Pătrașcu
■ EVENIMENT (25 42): **Mihail Gălățanu,** Petre Barbu, Pașcu Balaci, Radu Ciobotea, Alexandru Mihăilă.
■ DREPTURILE OMULUI (26 00): **Roxana Paicu-Manolescu,** Valeria Dorneanu Elena Grecescu, Oltea Mutulescu, Corneliu Olteanu, Cristian Pavel, Mihai Stănescu
■ CULTURĂ – ÎNVĂȚĂMÎNT (25 59): Mihai Săndoiu, Paul Vinicius.

■ **FLACĂRA BIS**
Redactor șef:
Dorin Gherghinescu
Secretar general de redacție:
Liana Tatos
Liviu Timbus, Aurelia Boriga, Constantin Dumitru

■ **REBUS**
Redactor șef:
Tudor Octavian (14 57)
Secretar general de redacție:
Alexandru Păsărin (20 [illegible])
Adrian Mitu, Bogdan Vlad (14 57), Aurel Ștefan Alexandrescu, Mihai Zgubea, Simona Simzianu (20 36)

■ **FLACĂRA BASARABIEI**
Redactor șef:
Ion Zubașcu
Secretar general de redacție:
Dorin Sălăjan
Mihai Potiriche (corespondent special din Basarabia) (25 59)
■ FOTOREPORTAJ (25 28): Elena Ghera, Gig Motoianu, Silviu Stan.
■ SECRETARIAT TEHNIC DE REDACȚIE (21 23, 14 53, 20 72): **Mircea Popp,** Maria Bărbulescu, Alexandru Benga, Pompiliu Dumitrescu, Anton Ene-Filip, Gabriela Nicolescu, Sevghin Omer, Smaranda Petrea, Cornel Speriatu, Angela Ștefănescu Adrian Petrescu.
■ SECRETARIAT – ADMINISTRAȚIE (20 02, 25 58): Dan Mircea Popa, Liliana Crețu, Mihaela Moroșanu, Eugenia Vasile.
■ PUBLIC RELATIONS (26 34): Ruxandra Onofrei
■ DIFUZARE Manuela Vasiliu – 17 48 91 –
■ **Adresa redacției și administrației:** București, Piața Presei Libere, nr. 1, cod 71311. **Telefoane:** 17 60 10, 17 60 20
Fax – 17. 48. 91.
Cititorii din străinătate se pot abona prin ROMPRESFILATELIA. Sectorul export-import presă P.O. Box. 12 – 201, telex 10876, PRSFIR București, Calea Griviței, nr. 64 – 66.
■ **Administrația:** EDITURA „Presa Națională" S.A. (ec. Ioan Ciucescu, ing. Stan Pelteacu).

■ **Cont nr. – 40.72.30.110.496 (lei) BCR, filiala sector 1,**

■ **Tiparul: Imprimeria CORESI București.**

16 pagini — 10 lei

Pesimi[illegible]

Biblioteca Municipală
ODORHEIU SECUIESC
Municipiumi Könyvtár
SZÉKELYUDVARHELY

ANUL LXXXI
Nr. 39
25 septembrie
1 octombrie
BUCUREȘTI

Flacăra

SĂPTĂMÎNAL DE OPINIE, POLITIC, SOCIAL ȘI CULTURAL • ÎNFIINȚAT ÎN 1911

CINE SÎNT TERORIȘTII ?

Relatează:
Dumitru Mazilu

pag. 4

OPERATĂ DE PESTE 200 DE ORI

pag. 6

SPITALUL GROAZEI

pag. 9

PROCESUL LUI IN ABSENȚA LUI VADIM

pag. 3

POLITICĂ CU DELICATESĂ

Fotografie de SILVIU STAN

BLESTEMUL CIUPERCILOR OTRĂVITE

pag. 11

Apele române: prețul centralizării

pag. 6

Ţuţeri şi măscărici

Locul, poziţia, situaţia, rolul şi politica ţărilor mici depind nu numai de cei aflaţi la cîrmă – oricît de talentaţi, de pricepuţi şi de buni ar fi aceştia –, ci şi de jocul celor mari. De multe ori, cele stabilite, în secret sau nu, de superputeri cu privire la o ţară sau alta pot avea o contribuţie hotărîtoare în făurirea destinului ţării respective, celor de la conducere nerămînîndu-le altceva decît să joace roluri într-o piesă scrisă de alţii. Am în vedere şi înţelegeri de tipul adiţionalelor secrete la pactul Ribbentrop-Molotov, de tipul Yalta şi Malta, dar şi altfel de aranjamente, cum se va vedea mai jos.

În ţările bolşevizate, cu regim de cenzură crîncenă, stîrnea mirare şi admiraţie „curajul nebun" al unor persoane cu mare popularitate, de regulă actori sau autori de comedie, care proferau critici la adresa rînduielilor comuniste. La noi, ani de zile s-a remarcat în această privinţă Arkadi Raikin, la noi treaba o făceau Mircea Crişan şi Aurel Baranga. Spectatorii stăteau cu frica în sîn: dacă-i arestează, pe cei de pe scenă pentru c-au zis ce-au zis, iar pe cei din sală fiindcă au auzit cele spuse şi n-au luat atitudine? În realitate, nu era vorba decît de una din parşiveniile comuniste: era lăsat din cînd în cînd să spună lucrurilor pe nume, ca să se demonstreze prin asta că există libertatea opiniei, a cuvîntului, a criticii. Cei în cauză ştiau acest lucru şi ştiau şi pînă unde pot merge cu curaj – un curaj cu voie de la stăpînire. (De fapt, tătucii bolşevici nu făcuseră decît să reactualizeze privilegiul măscăricilor, de pe vremea despoţilor: măscăriciul putea să-i spună regelui vorbe usturătoare, pentru care altuia i s-ar fi tăiat capul).

Că americanii şi, în genere, Occidentul l-au încurajat pe Ceauşescu în „răzvrătirea" lui faţă de Moscova, e pus în afara oricărei discuţii. Da, „capitaliştii" aveau nevoie aici, în coasta gigantului uresesist, de un fel de om al lor, de un fel de berbece cu care să lovească din cînd în cînd în zidul Kremlinului. Pentru aceasta l-au gîdilat pe Ceauşescu la coarda sensibilă, aducîndu-i laude, l-au plimbat în trăsură cu regina Angliei, i-au dat cîteva împrumuturi şi clauza naţiunii celei mai favorizate, făcîndu-se a nu vedea satrapismul lui în România. În felul acesta l-au avut pe Ceauşescu drept măscărici-papagal, care ţipa de trei ori pe zi despre „idepedenţă" şi „suveranitati". Însă ar fi o copilărie să credem că occidentalii ar fi reuşit să-l menţină pe Ceauşescu fără acordul măcar tacit, al Moscovei. Pentru că şi Moscovei îi convenea, în anumite privinţe, Ceauşescu. Dacă dictatorul român ar fi dezavantajat Kremlinul pe toată linia, k.g.b.-ul l-ar fi răsturnat şi l-ar fi înlocuit de mult. Ceauşescu era util u.r.s.s.-ului în primul rînd prin ardoarea cu care apăra comunismul şi prin străşnicia cu care îl promova în România. În timp ce în celelalte ţări frăţeşti liderii comunişti mai trişau, şubrezind oarecum sistemul, la noi „cel mai iubit fiu" se pregătea să proclame statul comunist model. În al doilea rînd, „răzvrătirile" lui Ceauşescu puteau fi prezentate Occidentului drept dovadă a faptului că ţările est-europene nu sînt sub ocupaţie sovietică, ci sînt libere. Şi astfel, în timp ce alde Jivkov, Kadar, Honecker, Husak şi alţii se prezentau ca ţuţeri, adică veşnici aprobatori, „yesmeni", ai rabinului de la Kremlin, Ceauşescu juca rolul măscăriciului regelui. Moscova făcuse din el un Arkadi Raikin al lagărului socialist.

Evident, şi în cazul domnului Ion Iliescu se poate vorbi de talentele lui de om politic, pe de o parte, şi de rolul pe care i l-au rezervat cei mari – lui şi României –, pe de altă parte. N-am să mă ocup acum de primul aspect (s-a vorbit mult de nepriceperea d-lui Iliescu, am scris şi eu, dar mai ales au scris alţii, în ultima vreme chiar foştii lui susţinători de la „România Mare"). Să vedem însă cum stăm cu jocul marilor puteri.

Dl. Iliescu s-a pregătit asiduu pentru rolul de ţuţer al fratelui mai mare de la Moscova. Gata cu opoziţia, cu arkadiraikinismul şi mirceacrişanismul, de-acum înainte vom cînta la unison. Dar n-a fost să fie aşa: în România perestroika a fost ratată iar în ţara constructorilor comunismului perestroika stă să moară, odată cu măreaţa uniune. Practic, după cum am arătat şi în alte dăţi, u.r.s.s. nu mai există (chiar dacă Gorbaciov mai crede încă acest lucru). Şi cu toate că ceea ce a mai rămas din imperiul sovietic ne poate face încă mult rău – a se vedea atitudinea în problema basarabeană, susţinerea politică şi militară a „nistrenilor" –, este greu de presupus că Moscova va mai putea să rămînă o Meccă a unor lideri în căutare de stăpîn. Şi atunci, al cui ţuţer să fie dl. Iliescu?

Este încă dificil să se tragă o concluzie cu privire la rolul rezervat de cele două superputeri (la Malta? în altă parte?) României. Sîntem lăsaţi în continuare în sfera de influenţă a Moscovei? Sîntem la mîna americanilor ori a aliaţilor lor? Se urmăreşte falimentarea României spre a fi cumpărată mai ieftin? Sperăm totuşi să găsim repede răspunsuri. În ceea ce-l priveşte pe dl. Iliescu însă sîntem siguri că lui nu i s-a încredinţat nici un rol, ci doar o sarcină, una singură: să plece.

ION D. GOIA ■

Congresul P.N.Ţ.-c.d, după 54 ani

Desfăşurat în 1937, ultimul congres al naţional-ţărăniştilor a fost fără istoric. Prăbuşirea democraţiilor peste tot în Europa şi înlocuirea lor cu regimuri de dreapta sau cu guverne de stînga, primele de mînă forte, celelalte generatoare de haos şi tensiuni sociale, dusese la marginalizarea celor două mari partide ale ţării : Partidul Naţional Ţărănesc şi Partidul Naţional Liberal. A urmat suspendarea activităţii partidelor de către regele Carol al II-lea, în 1938, şi renaşterea acestora imediat după război.

După cum se ştie, Partidul Naţional Ţărănesc a ciştigat alegerile din 1946, dar rezultatele au fost inversate de comunişti. Interzis în 1947, P.N.Ţ. părea ieşit pentru tot eauna din actualitate, liderii săi şi sute de mii de membri înfundînd puşcăriile comuniste. Emigraţia română, deşi avea printre cei mai numeroşi membri ai săi pe naţional-ţărănişti, nu a reuşit să organizeze nici un congres al partidului, totul rezumîndu-se, ca şi în ţară, la simple acte politice individuale.

În aceste condiţii, după atîţia ani, Congresul P.N.Ţ.-c.d. este într-adevăr un eveniment. La aceasta concură şi faptul că, dincolo de erorile unuia sau altuia dintre membri săi, P.N.Ţ.-c.d. a dovedit în mod consecvent o atitudine net anticomunistă, lucru ce va conta mult în ceea ce priveşte perspectivele sale electorale de durată. Precizarea faptului că este un partid creştin-democrat îi aduce resurse de modernitate, situîndu-l în rîndul marilor partide de acest gen din Europa.

Urmînd să-şi desfăşoare lucrările în zilele de 27, 28 şi 29 septembrie 1991, Congresul P.N.Ţ.-c.d. se prezintă şi ca o întîlnire politică a demo-creştinilor europeni, fiind invitate să participe, prin reprezentanţi, practic toate partidele de această orientare din Europa, inclusiv partidele de tip conservator, de pildă Partidul Conservator din Marea Britanie.

Tocmai de aceea, accentul în programul Congresului P.N.Ţ.-c.d. nu este pus pe caracterul „de lucru", ci de întîlnire politică ce constată o realitate politică. Fapt nu lipsit de rost într-o ţară ca România unde continuă să fie o inflaţie de partide şi încă mu'tă confuzie ideologică. Şi încă un fapt ce se cuvine remarcat : la Congresul P.N.Ţ.-c.d. sînt invitaţi reprezentanţi ai noilor partide democratice din Bulgaria, U.R.S.S., Ungaria, Ceho-Slovacia.

O întrebare rămîne în atenţia Congresului : va fi el capabil să aducă oameni tineri în conducerea partidului? **(E.M.)**

LA ÎNCHIDEREA EDIŢIEI

Cîte alianţe avem ?

Cea dintîi alianţă politică de după evenimentele din decembrie 1989 a fost cea a partidelor istorice „Minimă", această alianţă n-a dus la nici un fel de rezultat concret. În aprilie — mai a.nul trecut s-a constituit, la Timişoara, cu participarea partidelor de centru şi de centru-dreapta şi a organizaţiilor nepolitice reprezentate în Piaţa Universităţii în primul rînd, o convenţie naţională pentru promovarea Proclamaţiei de la Timişoara. Rezultatul ? Regimul Iliescu — Roman a tras o mică sperietură şi a promulgat un decret în temeiul căruia românul poate călători, o singură dată pe an, în Europa, plătind biletul de tren în lei.

Prima alianţă politică mai bine conturată este Convenţia Naţională pentru Instaurarea Democraţiei, înfiinţată în decembrie 1990 de liderii PNŢ-CD, PNL, PSDR, UDMR şi PER. Forumul Democratic Antitotalitar, înfiinţat încă din august 1990, la Cluj, a fost pînă în septembrie 1991, o alianţă bună doar să dea cîteva comunicate. La fel pare să fie şi cartelul partidului de guvernămînt, numita Cartă pentru Reformă şi Democraţie, semnată în vara acestui an de FSN, P.L. — A.T., MER şi PDAR. O alianţă destul de activă şi-a constituit, în august 1991, opoziţia extraparlamentară, sub numele de Opoziţia Democrată Unită.

Cea mai nouă alianţă, şi cea mai consistentă politic la ora de faţă, o reprezintă însă Forumul Democratic Antitotalitar din România — Opoziţia Unită. Spunem acest lucru deoarece, după ce a încercat un an de zile, FDAR s-a reorganizat şi **va merge în alegeri pe liste comune, cu semn electoral unic, hotărît fiind să participe la alegerile locale numai dacă acestea vor fi organizate de un guvern de tranziţie, fără culoare politică, şi nu de guvernul Roman. (M. EUGEN)**

Demo-creştini la 25 de ani

Marian Munteanu, lider al manifestaţiei din Piaţa Universităţii, se declară adept al ideologiei demo-creştine. Faptul nu este surprinzător deoarece aceasta este singura care ar putea asigura desprinderea de comunism în plan politic, aşa cum monarhia ar garanta această desprindere în plan statal. Va fonda Marian Munteanu împreună cu ceilalţi colegi de generaţie un partid creştin-democrat ? Întrebarea este permisă. Dar tot atît de bine, Marian Munteanu poate fi unul dintre liderii naţional-ţărănişti, ştiind că întotdeauna s-a dovedit un simpatizant al acestui partid. De altfel, există şi o tradiţie de familie.

Cineva dă semnalul

Apelul de la Paris privind recunoaşterea independenţei Republicii Moldova de către statele occidentale, lansat de un grup de intelectuali români — printre semnatari aflîndu-se academicianul Eugen Ionescu şi doamna Doina Cornea — este trimis în aceste zile cancelariilor europene.

„Fraţii noştri se află într-o situaţie grea, a declarat unul dintre liderii politici din ţară, prezent la Paris pntru lansarea acestui apel. Occidentalii au jocurile lor politice, interesele lor bine conturate şi nu reacţionează decît în funcţie de acestea şi nu altfel decît concertat. S-a văzut acest lucru în cazul celor trei ţări baltice, cînd, în cel mai scurt timp, ca la un semnal, din SUA pînă în China, au fost recunoscute şi primite în toate organismele internaţionale".

Confiscă şi omoară

În urma unui proces penal dificil, dl. Nica Leon ciştigă 534 mii lei, partea bună de plată fiind statul român. Un om care se confruntă cu o maşinărie şi ciştigă în faţa ei este, orice s-ar spune, o chestiune de senzaţie. Dl. Nica Leon a chemat în tribunal o maşină oarbă.

— De fapt, pe cine aţi dat în judecată ?

— Am dat în judecată statul român.

— Statul sau regimul actual ?

— Statul român aşa cum a fost el în iunie 1990 şi cum continuă să fie în prezent.

— Totuşi, aţi nominalizat pe cineva din acest stat ? Există un şef al statului, domnul Ion Iliescu, există şi un guvern, condus de dl. Petre Roman...

— Nu am nominalizat pe nimeni, în privinţa domnilor Iliescu şi Roman am făcut plîngere la Procuratura Generală, cerînd să fie arestaţi şi judecaţi pentru manipulările din decembrie 1989, pentru ceea ce au făcut în 18 februarie 1990, la Tîrgu Mureş în martie acelaşi an, în campania electorală şi în 13—15 iunie. Procuratura Generală mi-a răspuns că aceste persoane beneficiază de imunitate, conform articolul 93 din Legea electorală. În aceste condiţii am făcut o nouă plîngere, invocînd o lege veche, dar încă în vigoare. Este vorba de Legea nr. 5 din 1918, referitoare la ridicarea imunităţii parlamentare. Procuratura Generală nu mi-a mai răspuns.

Interviu cu NICA LEON, preşedintele Partidului Liber Democrat

— Făcînd aceste plîngeri recunoaşteţi, nu-i aşa, actualul régim.

— N-am luat niciodată în serios actualul regim. Dar prin intervenţiile la procuratură şi tribunal am vrut să ridic o barieră, pentru ca Iliescu sau Roman să nu mai aibă chef să aresteze oamenii după cum le vine lor la îndemînă. Eu nu recunosc regimul actual, nu recunosc nici guvernul, nici preşedintele, nici parlamentul. Toate rezultă din furtul revoluţiei şi din falsificarea alegerilor de la 20 mai.

— Cum vă explicaţi că, totuşi, aţi ciştigat peste jumătate de milion lei ?

— N-am ciştigat, sînt banii mei. Eu am cerut 10 milioane, despăgubiri pentru daune morale şi materiale. Am fost băgat la puşcărie de cei care s-au ridicat la putere pe spinarea mea. Eu am strigat „Jos Ceauşescu !", în 21 decembrie 1989, şi nu ei. Justiţia nu a avut ce face şi a trebuit să-mi dea dreptate. N-a avut încotro.

— Sînt oameni care se amuză, spunînd că aţi fi putut cere despăgubiri în valută. În 1990, în România, dolarul circula aidoma leului.

— N-am cerut bani pentru zilele de puşcărie. Cît priveşte pagubele, acestea au fost evaluate de mine la minimum. Dar am avut pagube şi în valută. Minerii mi-au distrus 300 cutii de hîrtie xerox, fiecare dintre ele costînd 22 lire sterline.

— Unde aţi fost închis ?

— La Rahova, în celula nr. 23.

— Cum e acolo ?

— Ca în cocină.

— Sînteţi convins că Ministerul Finanţelor vă va face plata ?

— Nu sînt convins. Actualul guvern nu-şi recunoaşte greşelile şi nu vrea să plătească pentru ele. Oamenii aceştia sînt comunişti şi ca nişte comunişti se află, ei doar confiscă şi, în anumite cazuri, chiar omoară.

E. MIHĂESCU ■

Procesul lui Vadim, fără Vadim

MARTORUL MINCINOS DE LA SCORNICEȘTI

Femeile îi aduc ghinion lui Corneliu Vadim Tudor. Era miercuri, 18 septembrie, ora două și jumătate și se desfășura procesul Constanța Robu contra — Vadim. Avocatul lui CVT propune o martoră : Udrea Maria. Era o apariție destul de pitorească. Vorbea rezemată cu cotul de masa grefierei. E brunetă, are 42 de ani și știe ea multe... Timp de 16 ani a servit toată fosta nomenclatură pentru că pînă în decembrie '89 a fost șefa unității de alimentație publică la cooperativa de consum Scornicești. Și cînd să se pună în serviciile noii nomenclaturi, s-a trezit, împreună cu soțul chemată în instanță pentru delapidare. Udrea Ion se află deja în închisoare. La Ploiești nu a venit pentru delapidare, ci pentru a depăna amintiri de pe vremea cînd pregătea mese de protocol. A început cam așa : **„Am cunoscut familia Robu cu ocazia vizitelor pe care le făcea la unitatea noastră prin anii '87, '88, '89 împreună cu familia Rațiu. Gheorghe Rațiu era șeful securității din județul Olt"**. I se pun întrebări și, neavînd ce face, recunoaște că pe Constanța Robu nu a văzut-o niciodată la mesele de protocol. Apoi își amintește că nici Gheorghe Rațiu nu mai era șeful securității de prin '83-'85. Mărturia ei în procesul deschis de Constanța Robu se dovedește fără nici un folos.

Maria Udrea nu se lasă. Începe atacul împotriva lui Gheorghe Robu. Cînd a dat de bucluc și a fost trimisă în judecată pentru delapidări a încercat și ea să tragă niște sfori, doar, doar intervine procurorul general în apărarea ei. **„Am făcut apel la Gh. Rațiu pentru că ne cunoștea. Dl. Gh. Rațiu a spus că nu poate interveni la Gh. Robu pentru că tocmai îl ajutase pe el și nu mai putea vorbi pentru altcineva"**. Dar și această mărturie se spulberă la primele întrebări. Udrea Maria nu a vorbit cu Rațiu. S-a dus la o prietenă. Bentea Marilena, care s-a dus la doamna Rațiu și a obținut fel de fel de promisiuni. Vorba vine, pentru că (după cum va dovedi Constanța Robu) familia Rațiu nici nu se afla în țară în acea perioadă. Uite așa s-a prăbușit și această a doua mărturie a Mariei Udrea.

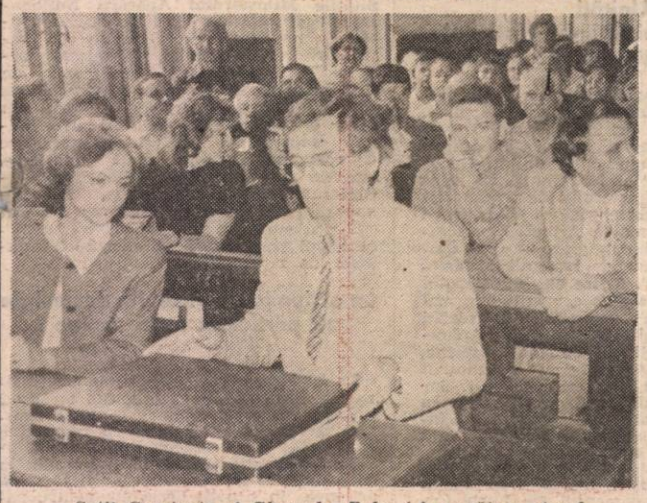

Soții Constanța și Gheorghe Robu își pregătesc atacul

Duelul continuă. Constanța Robu este sigură pe ea, uneori cam patetică. Avocatul lui Vadim, Toma Dragomir, speculează și el cu abilitate fiecare replică. **„Partea vătămată, spune Toma Dragomir, îmi oferă surpriza de a ști bine cînd era și cînd nu era în țară familia Gh. datele și elementele pentru a cunoaște". „Aș vrea să-i mulțumesc domnului avocat pentru acest martor pe care mi l-a propus,** intervine imediat și Constanța Robu. **Mi-a oferit toate datele și elemntele pentru a face plîngere penală pentru mărturie mincinoasă. Eu nu am afirmat niciodată că nu cunosc familia Rațiu, pe care o știu din februarie '89 cînd am fost invitați la căsătoria fiicei lor. Dar noi am fost invitații generalului familiei Rațiu, procurorul Vlădica, pe vremea aceea coleg cu mine la aceeași unitate de procuratură. De un an de zile sînt în campanie de presă în legătură cu familia Rațiu și dați-mi voie, fiind jurist de 20 de ani, să-mi iau toate datele despre persoanele care mă interesează în acest proces".**

Mai trebuie notat un incident. Nu venise una din martorele cerute de inculpat Safta Elena. Avocatul dă adresa la care trebuie să primească citația. Sare Constanța Robu și anunță că adresa este falsă și indică ea domiciliul real al martorei. Instanța, imparțială, hotărăște să trimită adrese la amîndouă adresele. Un lucru totuși nu îl înțeleg : Vadim știe cu exactitate cît whisky bea Ion Iliescu într-o zi și nu știe adresa unei martore cerute de apărare ?! Acestea au fost momentele cele mai aprinse ale procesului. Celelalte le voi aminti într-o ordine cît de cît cronologică.

Cititorii „României Mari" sînt în derută

La proces intră numai cei acreditați de ziarul „România Mare" îmi spune un jurnalist bine intenționat cînd mă zărește dis de dimineață pe culoarele tribunalului din Ploiești. Îl las să vorbească.

Lumea se strînge. Vin și scutierii într-un autocar prahovean iar alții într-o mașină cu număr de București (21-B-5389). Pe mulți dintre cei sosiți să asiste îi știu de la ședințele anterioare. Un grup de bătrîni, pasionați vadimiști zîmbesc complice. **„Am venit și data trecută să-l susțin pe Vadim,** spune o femeie cu părul alb. **Acum am venit să-l scuip. În ultimul număr din „România Mare" și-a dat arama pe față. S-a luat de sărmanul Iliescu".** Trecuse o zi de la apariția pe piață a numărului din „România Mare" în care Vadim îl făcea chișăliță pe Ion Iliescu, ignorînd că cititorii fideli ai ziarului sînt în majoritate fesenești.

Sala ascultă perplexă mărturiile unui martor mincinos

Procesul începe cu o sală înfierbîntată care strigă „Să iasă ziariștii afară !" Prima parte discută dosarul Constanța Robu contra C.V.T. Avocatul apărării întîrzie dar prinde în mare, declarațiile martorului Vișan Nicolae, cerut de Constanța Robu. Mărturia decurge fără nici un incident. Vișan Nicolae a cunoscut-o pe Constanța Robu cînd stăteau pe rînd la Ministerul Sănătății pentru a obține aprobarea de tratament în străinătate. S-au întîlnit la vama aeroportului, au mers cu același avion, au făcut tratament la aceeași clinică. Fiind singurii români de acolo luau masa împreună și nu a văzut-o niciodată însoțită de persoane străine. Sînt spulberate astfel toate afirmațiile din „România Mare" care vorbeau de un regim preferențial al soției procurorului general la Ministerul Sănătății. Nu mai rămîne în picioare nici idila cu un iubit neamț. Trebuie să recunoaștem, Constanța Robu are noroc de un martor perfect pentru că numai în romane mai găsești un alibi perfect.

Nu este chiar așa ! lasă să se înțeleagă avocatul Toma Dragomir care cere să se consemneze că sala nu se aflau împreună pentru că locuiau în camere diferite.

Al doilea martor a fost Udrea Maria despre care am mai scris mai sus. Mai reținem un singur fapt. Președintele a întrebat : **„Îl cunoașteți pe domnul Robu ?"** A apucat să formuleze un început de opoziție : **„Da, eu l-am văzut la televizor..."** Sala a fost în picioare urlînd ... rorul a cerut evacuarea. Printre oameni au pătruns scutierii. Completul de judecată s-a retras. A dispărut de pe banca lui și avocatul Dan Ioan Mirescu. Abia într-un tîrziu a fost reluat procesul.

Procesul comunismului

În fine ! Constanța Robu a cerut judecarea cauzei. Instanța a hotărît un nou termen la care să fie audiați și ceilalți martori. Dacă vor veni. Avocatului Toma Dragomir îi mai rămîne o variantă : la 33 de ani Constanța Robu a devenit membră per. „România Mare" susține că intrarea în partid i-a netezit drumul spre funcția de procuror șef. Toma Dragomir nu a fost membru de partid : **„Eu pot să consider că o persoană care a intrat în partid pentru a avea o funcție, este carieristă".** Următoarea ședință a procesului de la Ploiești va fi nici mai mult nici mai puțin, decît primul proces al comunismului de la noi. Șocant este faptul că omul din umbră este Corneliu Vadim Tudor care pînă acum s-a dovedit campionul apărării fostei nomenclaturi. Nu Ticu Dumitrescu, nu Corneliu Coposu ci Vadim Tudor. Recunoașteți că este șocant !!

Ar fi trebuit să urmeze procesul Gheorghe Robu — contra CVT. S-a amînat pentru că avocatul Cornel Dumitrescu era la judecarea celor de la Timișoara. Pe Gheorghe Robu nu îl mai miră nimic. **„S-au afirmat despre mine o serie de lucruri : că m-am plîmbat gol prin Turnu Severin. Am adus un dosar din care rezultă că este vorba despre altcineva. S-a spus că am luat de la Ion Rațiu 5 000 dolari. Au fost audiați martorii în chestiune care știau această împrejurare. S-a spus că am numit abuziv oameni în funcții. I-am cerut să facă dovada acestor afirmații. Din august '90 cînd am făcut această plîngere nu s-a făcut nici o dovadă. Îl rog pe inculpat să facă aceste dovezi, nu să absenteze !"** Unii spun că Vadim nu e prost, trage de timp să prindă alegerile de anul viitor, să intre în Parlament și să se bucure de imunitate

Următorul proces Robu-Vadim va fi în 16 octombrie. Oamenii s-au retras, au plecat și scutierii. Un polițist din spatele meu bombănea negru de supărare : „Am pierdut eu meciul F.C. Bacău — Werder Bremen..." Lasă că l-a văzut Vadim .

În planul doi, avocatul Ioan Dan Mirescu

AURELIA BORIGA ■
Fotografii de
CLAUDIU CIORTAN ■

MUSAFIRI NEPOFTIȚI LA FLACĂRA

De unde ați știut, domnilor tovarăși ?

Într-adevăr, în redacția **Publicațiilor Flacăra** se păstrează de multă vreme planurile complete ale unei sofisticate bombe atomice. Tot aici se mai pot găsi — e drept, codificate — numele celor din rețeaua de spionaj care acționează în România pentru a destabiliza sistemul solar. Iar într-un safe se găsesc cecuri care ar putea acoperi toate pariurile pierdute de personaje importante ale vieții noastre politice : pariul cu agricultura, cu turismul și chiar cel pentru care nimeni n-a îndrăznit să bată palma: pariul cu industria.

Sînteți foarte bine informați, domnilor tovarăși, din moment ce nu demult, la interval de numai cîteva zile, ați pătruns de două ori în mod fraudulos în redacția noastră și ați scotocit, forțînd dulapuri și fișete, scolind documente și scrisori, în căutarea comorilor pe care le ascundem. Dar n-ați dat de ele ! De aceea nu ne-ar mira să ne mai călcați iarăși în puterea nopții, păcălind orice pază, punînd pe piste false organele de anchetă, și încercînd să ne viriți măcar neliniștea în suflet, dacă tot nu vă atingeți scopurile.

În numele cui acționați, domnilor tovarăși ? Cui îi este atît de frică de **Publicațiile Flacăra** încît încearcă intimidarea prin amenințări la telefon, prin înțeparea cauciucurilor la mașinile membrilor acestei redacții, prin vizitarea nocturnă a birourilor ei ? Sau totul nu e decît o cacealma menită să mascheze punerea din nou în funcțiune a microfoanelor cu ajutorul cărora să ne spionați ca și odinioară?

Oricine ați fi voi, cei care ne tulburați liniștea, dacă ne veți mai călca vreodată pragul noaptea fără să vă fi poftit cineva, să vă așteptați la o surpriză. Dacă va fi plăcută sau nu, asta rămîne de văzut.

Pînă atunci, planurile bombei atomice sînt la noi, rețeaua de spionaj rămîne nedesconspirată iar cecurile sperăm să se înmulțească, în ciuda tuturor neprietenilor.

GEORGE ARION ■
Directorul Publicațiilor Flacăra

Flacăra

DUMITRU MAZILU

„DACĂ NICI ACUM NU SE ȘTIE CINE L-A ASASINAT PE KENNEDY, CUM VREȚI SĂ ȘTIM NOI CINE ERAU TERORIȘTII ?"

Oricît de dureros ar fi, ADEVĂRUL trebuie asumat AICI și ACUM ! Numai dacă ne vom scutura de ZGURA trecutului, ne vom înălța cu temeinicie viitorul !...

CINE SÎNT TERORIȘTII?

N-a fost problemă mai stăruitor și mai îndreptățit abordată, după ACEL DECEMBRIE ÎNSÎNGERAT decît aceea a TERORIȘTILOR... Adesea ni se spune că ar fi bine să nu mai „agităm" această problemă dureroasă și că lumea ar trebui să UITE... Desigur că odată și odată va TREBUI să uităm, dar mai întîi AVEM DREPTUL SĂ ȘTIM CINE și DE CE ne-a omorît copiii și părinții, frații și surorile ?...

În acele zile și nopți dramatice, eram siguri că ȘTIM CINE SÎNT TERORIȘTII...

Pe măsură ce ne îndepărtăm de evenimentele acelui Decembrie de neuitat în istoria românilor, ni se repetă tot mai insistent că NU SE ȘTIE CINE SÎNT TERORIȘTII, cei care trăgeau în noi în cursul confruntărilor sîngeroase de la Timișoara, de la Sibiu și Brașov, de la Cluj și București, secerînd atîtea vieți, omorîndu-ne copiii și părinții, frații și surorile... Mai mult, noua putere în-

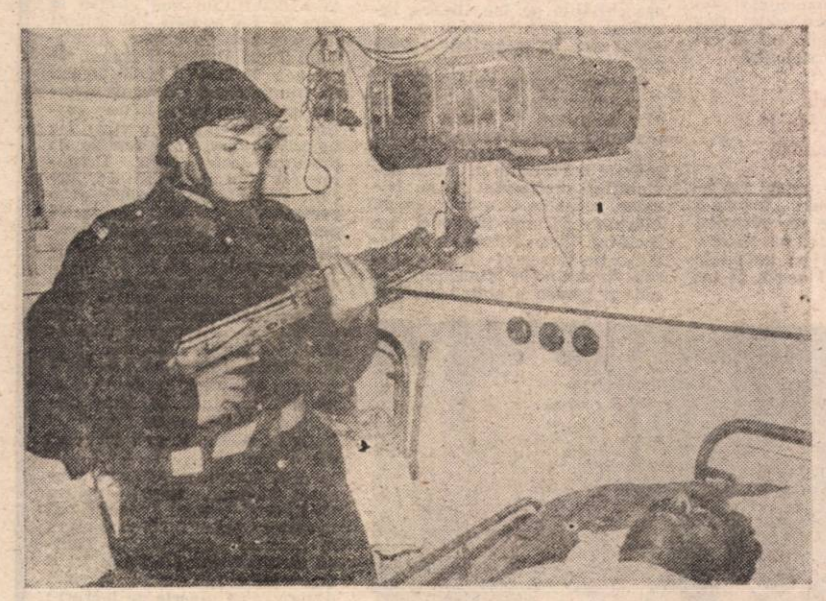

cearcă să ne spulbere pînă și SPERANȚA că vom afla vreodată. Astfel, Ion Iliescu — în mai multe interviuri — a încercat să acrediteze ideea imposibilității descoperirii teroriștilor. „Dacă nici **acum nu se știe cine l-a asasinat pe Kennedy — ne spune dînsul — cum vreți să știm noi CINE erau teroriștii ?"** „Nu s-a aflat nici cine l-a asasinat pe Olof Palme !" — ni se atrage atenția, iar crimele respective au fost comise cu ani în urmă. Astfel, de la asasinarea lui Kennedy se împlinesc curînd trei decenii Cu alte cuvinte, cum am putea noi avea pretenția ca în NUMAI cîteva luni să ni se spună cine și de ce a UCIS în Decembrie ?

Pe de altă parte, s-a lansat ideea că adevărul ar putea ieși la lumină, după vreo zece ani, adică atunci cînd liderii actuali nu vor mai fi în funcțiile lor. În această versiune, rezultă implicit că EXISTĂ interesul să nu se clarifice lucrurile și, deci SĂ NU SE AFLE adevărul. Se înțelege că se pleacă de la premisa că în zece ani se pot întîmpla și chiar se întîmplă multe. De pildă, unii oameni s-ar putea nu numai să se retragă din viața publică,ci chiar să înceteze din viață. Iar în această categorie s-ar putea să intre nu numai cei vinovați de crimele din Decembrie, dar și cei mutilați atunci, precum și rudele lor. Și, evident, probațiunea s-ar face mult mai greu peste zece ani. Dacă imediat după revoluție probele s-ar fi adunat cu atîta greutate, fiind contestate de cei judecați deja în ultimele luni, se înțelege că peste zece ani dovedirea criminalilor va fi mult mai dificilă. În atîția ani, martorii ar putea să moară, să dispară ori să refuze să mai vorbească, de frică sau din alte considerente...

...Nu o dată s-a spus că cei care „agită" necontenit problema teroriștilor ar vrea RĂZBUNARE, o nouă confruntare, care ar putea avea consecințe din cele mai grave pentru desfășurarea relațiilor umane în societatea românească. Astfel, ni se amintește mereu și mereu că cei care au apăsat pe trăgaci ÎNAINTE DE 22 DECEMBRIE n-au făcut altceva decît să execute un ORDIN. Același lucru vor, probabil, să ne spună și aceia care au omorît copiii țării după 22 Decembrie ori în noaptea de 13 spre 14 iunie 1990, cînd s-au tras 17 salve de artilerie în demonstranții din Piața Universității. Se știe, însă, că NIMENI NU ARE VOIE să execute UN ORDIN CRIMINAL. Deci executarea de ordin nu ESTE și NU POATE fi o SCUZĂ. Iar cei care n-au știut-o pînă la 22 Decembrie 1989, au putut-o afla ATUNCI de la Ministrul Apărării Naționale, Generalul Vasile Milea, al cărui sacrificiu suprem a avut un rol atît de mare în desfășurarea Revoluției Române. „Am căutat noaptea trecută în toate regulamentele militare — i-a spus dînsul dictatorului — și n-am găsit nici un paragraf în care să se spună că armata trebuie să tragă în popor..."

Ceea ce este și mai grav este faptul că unii din cei VINOVAȚI pentru ace'e fapte incalificabile nu numai că sînt în libertate, dar ocupă posturi și funcții în noile structuri de putere, o parte din ei fiind chiar promovați pentru merite, după Revoluția pe care au încercat s-o reprime...

NU, populația țării nu VREA RĂZBUNARE, ci DREPTATE ! Oamenii cer ca vinovații să fie judecați și pedepsiți după LEGEA țării. Ei cer să se.pună capăt umilinței la care sînt supuși, fiind obligați să-i suporte pe cei care reprimau poporul în Decembrie, în posturi și funcții înalte ASTĂZI... Iar dreptatea este de neconceput fără ca ADEVĂRUL să se fi spus, oricît de dureros ar fi el.

Oamenii țării nu vor RĂZBUNARE, ci ADEVĂR. Ei insistă de atîtea zile, de atîtea săptămîni, de atîtea luni, să SE PUNĂ CAPĂT MINCIUNII, să nu li se mai spună povești, să nu se mai ascundă sau înfrumusețeze realitățile. „Chiar dacă minciuna ar trebui să se înalțe pînă la ceruri și să acopere lumea — atrăgea atenția Thomas Carlyle — va veni o zi cînd falimentul va trebui s-o mănînce și să ne mîntuie de ea !"... Și sper ca, prin rîndurile de față, această zi să fie nu peste zece ani, ci cît mai curînd posibil, ajutîndu-ne să ne scuturăm de zgura trecutului și să înălțăm cu temeinicie viitorul !

Unități ale Ministerului Apărării Naționale, sau ale Ministerului de Interne ?

Această întrebare stăruia în acele momente de confruntare. Se știe, de pildă, că de mai multe ori s-a susținut că Ministerul de Interne folosea însemnele Armatei pentru unele din unitățile care reprimau populația. Mai mult, s-a spus că unități ale Ministerului de Interne au folosit în Decembrie pînă și TAB-uri și tancuri cu însemnele Armatei. „Acestea, ca și alte vehicule grele — ni se spunea atunci — erau, de fapt, ale Ministerului de Interne". Cadre ale Ministerului de Interne au respins acuzațiile de mai sus, afirmînd că „vehiculele de război erau NUMAI ale Ministerului Apărării Naționale". Și cei de la Interne, și cei de la Armată au recunoscut că au cooperat în acea perioadă, dar și unii și alții susțin că n-ar fi tras în populația răsculată, iar comandanții încearcă să ne convingă că n-ar fi dat vreun ORDIN în acest sens...

Din informațiile care mi-au parvenit în timpul Revoluției, mai ales cît am aflat de la Comandamentul din fostul Comitet Central al Partidului, am desprins următoarele concluzii :

1. La acțiunile de reprimare a populației au participat în mod cert atît unități ale Ministerului Apărării Naționale, cît și unități ale Ministerului de Interne ;

2. Cu una sau două excepții, unitățile Ministerului Apărării Naționale au încetat să mai tragă în populație în seara zilei de 22 Decembrie. Chiar și după fuga tiranilor, unele unități ale Armatei au rămas în dispozitiv, neștiind cum să acționeze. În cursul serii și, îndeosebi al nopții de 22 Decembrie — în baza ordinelor generalului Gușe, care era atunci la comandă — Armata s-a situat de partea Revoluției. Și după aceea, unii ostași au rănit civili. Au făcut-o, însă, din două cauze : în primul rînd, pentru că au crezut că au de a face cu teroriști și, în al doilea rînd, din nepricepere. Cei mai mulți tineri țineau pentru prima oară o armă de foc în mînă. În anii dictaturii ei ținuseră în mîini tîrnăcopul, cazmaua, lopata, pentru realizarea „marilor obiective ale socialismului". În cîteva cazuri, rănitii au încetat din viață.

3. Din seara zilei de 22 Decembrie a rezultat că unitățile și militarii care au continuat să tragă în populația răsculată aparțineau Ministerului de Interne. Din mai multe direcții ni s-a adus la cunoștința că unitățile și militarii angajați în luptă de la Ministerul de Interne ar fi acționat din proprie inițiativă, în pofida ordinelor transmise de Șeful Departamentului Securității Statului, care le-a cerut să treacă de partea Revoluției. Cel puțin de 7 ori ni s-a comunicat că în acțiunile de gherilă urbană era antrenată fosta Direcție de Pază a dictatorului. Implicarea unor unități și militari ai Ministerului de Interne în perioada respectivă este confirmată de următoarele constatări : a) locurile din care se trăgea în populație aparțineau cu certitudine Ministerului de Interne (cum era cazul clădirii de lîngă Biblioteca Centrală Universitară, ce aparținea Direcției de Pază a Ceaușeștilor) sau cu o mare probabilitate (apartamentele din Clădirea Generală de vizavi de biroul de lucru al tiranului ; apartamentele din preajma vilelor Elenei și ale lui Nicolae Ceaușescu, precum și cele din apropierea unor obiective de importanță strategică sau politică, precum Ministerul Apărării Naționale, Televiziunea sau Radiodifuziunea Română etc.) ; b) folosirea unor aparate speciale, îndeosebi a simulatoarelor, specifice acțiunilor de gherilă urbană pentru derutarea populației răsculate ; c) acțiunile lunetiștilor în preajma unor obiective de interes major din interiorul unor clădiri învecinate, unde accesul altor persoane era aproape exclus ; d) organizarea unor acțiuni de commando, cum a fost cea de la Comandamentul din fostul Comitet Central din noaptea de 23/24 decembrie, în cursul căreia mai mulți suspecți aveau 4-5 legitimații asupra lor, procedeu folosit la Ministerul de Interne.

4. Pînă la 22 Decembrie seara, atît unitățile Ministerului Apărării Naționale, cît și cele ale Ministerului de Interne, implicate în acțiunile de reprimare a populației, primiseră ordine în acest sens. Încercarea de a se pune pe seama unor comandanți de unități inițiativa de a trage în popor, sau chiar pe seama unor militari nu elimină răspunderea cadrelor superioare de comandă din cele două ministere. Moartea suspectă, prin prăbușirea elicopterului care-l transporta, întărește supoziția că generalul Nuță ar fi putut clarifica multe lucruri cu privire la mecanismul transmiterii și executării ordinelor de reprimare la Timișoara.

La acțiunile teroriste din decembrie au participat forțe străine ?

La 22 Decembrie și în zilele următoare am fost sesizați că unii din teroriștii reținuți nu erau români. În mod insistent a revenit informația că respectivii erau arabi care vorbeau românește și aveau legitimații românești. Ni s-a adus la cunoștință că misiunea lor ar fi fost să acționeze în situații deosebite pentru paza cuplului prezidențial.

În noaptea de 22/23 Decembrie au fost semnalate elicoptere care trăgeau asupra Televiziunii și asupra altor obiective importante, îndeosebi a Aeroportului, care n-au putut fi identificate ca aparținînd armatei. Atît în noaptea respectivă, cît și a doua zi, s-a conturat părerea că elicopterele erau străine. Cu toate insistențele și, în pofida tirului îndreptat împotriva lor, ele n-au putut fi doborîte.

La 24 și 25 Decembrie am fost informați că au fost răniți și internați în spital mai mulți teroriști care proveneau din țări arabe.

Totodată, în Piața Aviatorilor și în zona Televiziunii au fost semnalate acțiuni ale unor elemente străine.

În timpul Revoluției, componenta străină, îndeosebi arabă, a fost semnalată în mai multe rînduri, dar ea nu avea o pondere hotărîtoare. Confruntarea majoră a fost cu forțele de represiune proprii, care foloseau clădiri și apartamente dinainte amenajate, de unde trăgeau în populație.

CONFRUNTAREA violentă din 22–27 Decembrie a fost O PUNERE ÎN SCENĂ ?

După evenimentele din Decembrie,unii reporteri, îndeosebi străini, au susținut că acțiuni din acele zile și nopți dramatice ar fi fost O PUNERE ÎN SCENĂ cu scopul de a atrage simpatia și sprijinul Occidentului. Alții au susținut că acele confruntări violente au vizat acoperirea loviturii de stat care a avut loc. Se afirmă chiar că „totul a fost un joc" și „nicidecum o revoluție", că „grupul de complotiști a avut nevoie de un fundal, pe care l-au construit pentru a induce lumea în eroare".

Ca participant direct la acele evenimente, n-am nici o dovadă care ar putea confirma asemenea supoziții. Ceea ce sînt, însă, în măsură să spun cu certitudine este faptul că în Decembrie 1989 a avut loc O CONFRUNTARE DE UN DRAMATISM fără seamăn, O BĂTĂLIE pe viață și pe moarte între forțele totalitare comuniste — care-și vedeau periclitate pozițiile și riscau să ajungă în fața judecății — și populația țării, adusă în pragul disperării. N-am nici cea mai mică îndoială că această confruntare a fost ADEVĂRATĂ și că ea va rămîne în istoria românilor ca un MIRACOL, ca un moment memorabil în lupta pentru libertate și demnitate...

...Din nefericire pentru țară, un [illegible] de vechi comuniști, care complotau de mult împotriva lui Ceaușescu — profitînd de împrejurări — s-au proclamat o EMANAȚIE a Revoluției și au confiscat-o, promovînd o viziune proprie, neocomunistă, de guvernare a României...

Apel privind Istoria Rezistenţei Româneşti (1944 — 1989)

Apelăm la toţi foştii deţinuţi de conştiinţă, la cei ce au fost persecutaţi ori s-au împotrivit comunismului şi ateismului, să ne ofere date, memorii, sau documente, pentru a servi redactării „Istoriei Rezistenţei Româneşti".

Rugăm ca materialele să fie trimise pe adresa : **prof. dr. Anton Moisin, str. Stadionului. 10/4, cod 2342, Oraş Victoria, jud. Braşov.**

Să fim conştienţi că fiecare filă a adevărului lăsată să treacă în uitare, va putea fi rescrisă mîine tot cu singe şi lacrimi. Împiedicarea uitării este împiedicarea repetării.

Prof. dr. Anton Moisin, istoric din Rezistenţă

Către, Redacţia revistei „Flacăra"

Referitor la cele semnalate de dv. în articolul „Cu autocarul în Italia" în nr. 33 al revistei din 14 iulie 1991 vă facem cunoscut următoarele :

Societatea Comercială „ROMTUR" S.A. a asigurat numai serviciile de transport în această excursie.

Cele arătate de dv. au făcut obiectul analizei unei comisii din cadrul societăţii care a verificat toate aspectele legate de defecţiunile tehnice apărute pe parcurs precum şi de atitudinea necorespunzătoare a şoferului constatîndu-se că ele se confirmă în cea mai mare parte.

Menţionăm faptul că înainte de plecarea în cursă, autocarul a fost verificat în atelierele proprii.

Calitatea slabă a motorinei alimentate în ţară şi Iugoslavia a dus la înfundarea sorbului din rezervorul de combustibil iar uzura unor bucşi de siguranţă, determinată de calitatea necorespunzătoare a materialului la dereglări în sistemul de frînare.

De asemeni calitatea anvelopelor şi camerelor de producţie indigenă nu oferă siguranţa efectuării unui voiaj fără a avea surpriza neplăcută a unor pene de cauciuc deşi şoferul a luat două roţi de rezervă, faţă de una, cît prevăd, normele de circulaţie.

În legătură cu comportamentul şoferului Adam Constantin, pentru atitudine necorespunzătoare faţă de grupul de turişti, neefectuarea unei probe pe parcurs înainte de plecarea în cursă deşi cunoştea din timp programul excursiei, acesta a fost sancţionat disciplinar prin diminuarea cu 10 la sută a salariului pe o lună, imputarea cantităţii de 232 l motorină (5 568 lei), interdicţia de a mai efectua curse externe în anul 1991, fiind atenţionat că la prima abatere i se va desface contractul de muncă.

Considerăm că cele sesizate în articol nu ne caracterizează, situaţia relatată fiind accidentală.

Articolul dv. a fost prelucrat cu şoferii şi cu tot personalul din cadrul autobazei.

S-a transmis petentei Cristescu Elena o scrisoare prin care ne însuşim cele relatate precum şi măsurile dispuse împotriva celor vinovaţi şi pentru îmbunătăţirea activităţii.

Director Ing. Gh. Turcea
Şef birou control ing. Căşaru Mihai

Viaţa noastră ce-aţi făcut cu ea?

Fotografii de IONEL PUICĂ

POŞTA REDACŢIEI

Gina Puşcaşu — Bucureşti, str. Roma, nr. 2 : Citîm cîteva rînduri din scrisoarea pe care ne-aţi trimis-o : „Eu sînt sora lui Iisus Hristos, în trupul meu el a înviat..." pentru a ne exprima profunda nedumerire ca să nu spunem indignare, văzînd o atare blasfemie. Păi dacă sînteţi ceea ce spuneţi de ce v-aţi luat un pseudonim care ne cutremură, Iudita-Iuda-Ilie, şi pogoriţi asupra publicaţiilor noastre cu ameninţări şi blesteme în locul milei creştineşti ? Credem că vom continua lucrarea începută, publicînd orice materiale despre „vindecători". Singura condiţie pe care o punem este ca leacurile să fie eficiente. În rest, sperăm că Dumnezeu, în marea Sa milă, se va îndura de noi şi nu ne va pedepsi prea tare. Deci, noi mergem înainte, asumîndu-ne orice risc.

Nicolae Cadar — Oradea, str. Parcul Traian, nr. 2, ap. 1 : Nu trebuie să fiţi nici „supărat", nici „indignat". Noi am anunţat prin revistă, în timp util, data la care, cei ce au nevoie şi doresc, pot beneficia de tratamentul d-lui inginer Cojocaru. Vă informăm, atît pe dv. cît şi pe doamna **Maria Duţu-Constantin**, că îl puteţi găsi pe domnul inginer la telefonul : **90/17 09 56.**

Ştefan Teodorescu — com. Costeşti-Vale, jud. Dîmboviţa : Ne sînt dragi aproape toţi cititorii noştri. Pentru că nu vrem să vă pierdem îi certăm pe cei care, din diverse motive, ne fac restanţieri. Domnilor de la Direcţia de Poştă şi Telecomunicaţii Dîmboviţa, ce motive aveţi să ne reţineţi revista ?

Virgil Ungureanu — Bucureşti, str. Buzoieni : Răspunsul celor de la I.C.R.A.L. este cel puţin ciudat şi cuvîntul „abuz" ar caracteriza cel mai bine atitudinea lor. Nu ştim să existe impedimente ca o persoană să nu poată fi reprezentată legal la întocmirea unor acte proprii.

ELENA GRECESCU

Domnule Redactor şef,

Subsemnata SOFIA BACILA, domiciliată în com. Dalboşeţ, nr. 230, jud. Caraş-Severin, în vîrstă de 67 de ani cu pensie de urmaş din partea soţului, vreau să vă aduc la cunoştinţă cele ce urmează, rugîndu-vă să mă ajutaţi şi să publicaţi această scrisoare în prestigioasa dvs. revistă.

După apariţia Legii fondului funciar şi la noi în comună s-a trecut la împărţirea pămîntului foştilor proprietari sau urmaşilor lor, această împărţire făcîndu-se după vechile documente. Am primit şi eu pămîntul moştenit de la părinţi. Cea mai apropiată parcelă — deţinută de mine — de casa în care locuiesc, este la 300 de m, şi este în spatele grădinilor unor case ale vecinilor.

Am fost chemată de nenumărate ori la Primărie unde mi s-a cerut să cedez 10 ari de pămînt unui vecin ca să-şi facă drum paralel cu grădina lui. Deci să folosească ca drum pămîntul meu şi nu grădina lui.

Vreau să menţionez că în zonă există un drum de acces (tot pe pămîntul meu) aşa că invocarea articolului din Legea fondului funciar potrivit căruia „acolo unde nu este drum de acces să se facă" nu are temei.

Ultima dată cînd am fost chemată la Primărie am fost ameninţată de primar şi de fostul preşedinte al C.A.P. spunîndu-mi-se că trebuie să cedez acel pămînt pentru drum şi-voi primi în schimb un alt pămînt, la trei kilometri depărtare, din cota Primăriei. Eu nu vreau pămîntul nimănui, doar pămîntul meu, moştenit de la părinţi.

Dumneavoastră bănuiţi aceste metode ? Eu am 67 de ani, am trăit perioada colectivizării — cei în vîrstă cunosc necazurile şi chinurile de atunci — şi nu am crezut că o să mai retrăiesc acele clipe.

Domnule redactor şef, cum este posibil ca odată ce ai primit pămîntul să-ţi fie luat înapoi pentru a face pe placul unora ? Care o luăm de la început cu „întovărăşirea" şi apoi colectivizarea ? Unde este dreptatea ? Eu vă mulţumesc şi în numele dreptăţii vă rog să mă ajutaţi. Cu mult respect.

BĂCILĂ SOFIA

Domnule Redactor şef,

Mă numesc **A. Gabriela St. Andrieş**, în vîrstă de 16 ani. Peste cîteva zile începe anul şcolar şi toţi copiii, toţi cei de vîrsta mea se vor bucura de prima zi de şcoală, se vor bucura de primul clinchet al clopoţelului care va anunţa un nou început de an şcolar cu emoţiile, plăcerile şi satisfacţiile sale.

Pentru mine, însă, 15 septembrie nu poate semnifica decît dorinţi neîmplinite, durere, jale şi o mare, mare aşteptare. Pentru mine nu a existat destin — s-o fi născut înaintea ori, poate, în urma mea — dar parcă s-a oprit în loc, pustiu şi rece, nepăsîndu-i de mine, de nefericirea mea de zi cu zi. Sufăr, plîng şi rid, rid puţin, privesc la televizor şi văd lumea exterioară care parcă nu a vrut să mă primească în ea deşi şi eu sînt UN OM.

Şi pentru că sînt un om, dar un pui de om tare necăjit, marcat de o boală ciudată, oribilă, ce nu a dat voie să mi se dezvolte trupul, îndrăznesc să cer ajutorul celor care ştiu ce însemnătate are raza de soare, celor care-şi pot purta corpul pe propriile lor picioare şi se pot hrăni cu mîinile lor. Eu nu pot, oameni buni, să mă deplasez, nu mă pot hrăni, nu mă pot bucura de ceea ce voi vă bucuraţi, sînt lăsată la marginea societăţii şi la marginea timpului. **Pînă anul acesta, tatăl meu primea alocaţie pentru mine. Am împlinit 16 ani şi potrivit legilor noastre nu mi se mai oferă nimic. Din ce să trăim ? Din ce să exist ?** Părinţii mei sînt ţărani. Toţi trăiesc cu convingerea că la ţară ţăranii au devenit un fel de boieri. Cine doreşte să se convingă de acest „trai îmbelşugat" îl poftim cîteva zile la ţară. Vă rog, vă rog pe voi oameni buni, pe voi oameni mari să mă ajutaţi să-mi duc zilele şi visele mai departe. Ştiu că există, trebuie să existe, oameni buni. Deoarece am încredere în voi, mă adresez revistei „Flacăra" pentru a o ruga să-mi publice aceste rînduri în paginile ei.

Vă mulţumesc tuturor.

ANDRIEŞ ST. GABRIELA
com. Dămieneşti, sat Călugăreni, Jud. Bacău, cod. 5515

N.R. Regretăm faptul că scrisoarea nu a putut apărea înaintea începerii noului an şcolar, dar apelul ei disperat rămîne la fel de impresionant.

Tristeţile singurătăţii

CURIER JURIDIC

LEGEA NR. 54/1 AUGUST 1991 CU PRIVIRE LA SINDICATE (II)

Dobîndirea personalităţii juridice se obţine prin depunerea unei cereri de înscriere la judecătoria pe a cărei rază teritorială îşi are sediul sindicatul. La cerere se anexează originalul şi două copii ale următoarelor acte : procesul-verbal de constituire a sindicatului, semnat de cel puţin 15 membri fondatori, statutul sindicatului, lista membrilor din organul de conducere a sindicatului cu menţionarea profesiei şi domiciliului. Sindicatul dobîndeşte personalitate juridică la data rămînerii definitive a hotărîrii judecătoreşti de admitere a cererii de înscriere. Originalul procesului-verbal de constituire şi al statutului pe care judecătoria certifică înscrierea, împreună cu cîte un exmplar din celelalte acte depuse, se restituie sindicatului, iar restul se păstrează în arhiva judecătoriei. Sindicatul este obligat să informeze judecătoria unde s-a înregistrat, în 30 de zile, cu privire la orice modificare ulterioară a statului sau a componenţei organului de conducere. Pentru încuviinţarea acestei aprobări sînt aplicabile dispoziţiile privind înscrierea la judecătorie.

Patrimoniul, constituit din bunurile mobile şi imobile aparţinînd sindicatelor, va fi folosit în interesul membrilor, dar nu va putea fi împărţit, între aceştia. Sindicatul poate dobîndi orice fel de bunuri necesare realizării scopului său. Imobilele sindicatului, altele decît locuinţele şi cele pentru activităţi productive, nu sînt supuse impozitării. Pentru imobilele din fondul locativ de stat, folosite ca sedii se plăteşte chiria legală. Sindicatul poate să sprijine material pe membrii săi în exercitarea profesiei, să constituie case de ajutor reciproc proprii, să editeze publicaţii proprii, să înfiinţeze unităţi de cultură, învăţămînt, economico-sociale, comerciale şi bancă proprie, să constituie fonduri pentru ajutorarea membrilor săi, să sprijine sportul din asociaţii şi cluburi. Pentru realizarea acestor activităţi, sindicatele au dreptul la obţinerea de credite. Controlul activităţii financiare sindicale şi al unităţilor economico-sociale ale sindicatului se realizează prin comisia proprie de cenzori. Organele administraţiei de stat exercită controlul activităţii financiare a unităţilor economico-sociale ale sindicatelor.

CORNELIU OLTEANU

Pagină realizată de ELENA GRECESCU

Cît costă florile plantate de mineri în Piaţa Universităţii

Toată lumea îşi aduce aminte de argumentul-forte cu care au fost prezentaţi, anul trecut, în memorabilele zile de 14—15 iunie, minerii ajunşi în Bucureşti, argument pe care ni l-a invocat şi iubitul „preşedinte al liniştii noastre" : ortacii sosiseră cu gîndul să planteze flori în spaţiul verde pe care „golanii" şi „drogaţii" îl deterioraseră şi maculaseră împrejurul Pieţei Universităţii. Ne amintim, probabil, cu plăcută smerenie de emoţionantă imagine a minerului puternic şi murdar de cărbune, aplecat asupra plăpindelor tulpine de plante abia răsărite.

Am ales astăzi, pentru dumneavoastră, doar o filă din cuprinzătorul dosar al proiectului nr. 22.100/PFU, avînd ca obiect modernizarea „conform noilor directive" a Pieţei Universităţii, Este datată exact 2 noiembrie 1990. „Beneficiarul" acestei modernizări ar urma să fie Administraţia Domeniului Public. Lucrarea este prinsă în acţiunea executării monumentului de la Piaţa Universităţii şi este plătită — adică acoperită financiarmente, din contul „Libertatea". Proiectantul de specialitate al lucrării este d-nul inginer Istrate. De „primit valori" semnează d-nul arhitect Oproiu.

Ce pare însă mai curios este că bănuim, nici unul dintre aceştia nu a dat atenţie cifrelor din josul paginii. Fiindcă dacă ar fi făcut-o ar fi înmărmurit.

O propunere pentru panoul de onoare

„Piesa" aflată la dosar poartă numele de „evaluare". Poate sînteţi curioşi ce se evaluează .Aflaţi atunci că următoarele : „Pămînt vegetal în spaţiul verde "— la preţul de 125 de lei metrul-cub .De remarcat că toate acestea se petrec *a doua zi după faimoasa scumpire (alintată „liberalizare") de la 1 noiembrie 1990* (prima zi a anului după Calendarul Roman). Se va fi scumpit şi pămîntul atunci ? Neîndoios, devreme ce 168 de metri pătraţi, aduşi în straturi de 0,30 metri adîncime fac, după socotelile catastifului, 48 de metri cubi. Care 48 de metri cubi înmulţit cu 125 de lei metrul cub înseamnă 6 000 lei. Deci 48 metri cubi de pămînt s-au adus şi amplasat în zona spaţiului verde din preajma Pieţei Universităţii. Ce s-a mai adus ? „Decor din luxus şi conifere tunse" în suprafaţă 30 de metri pătraţi. Înmulţiţi cu 11.000 (da, aţi citit bine unsprezece mii) lei pe metru-pătrat, veţi obţine suma de 330 000 de lei. „Investiţi" în aceeaşi zonă sus-amintită .În sfîrşit, a mai fost adus aici şi „Decor floral". Tot cam 30 de metri-pătraţi. Dacă ţinem seama că acesta costă 1 200 de lei metrul-pătrat, vom obţine, printr-o simplă înmulţire, 36 000 de lei contravaloarea plantării întregului decor floral. Totalul se poate face uşor : 6 000 + 330 000 + 36 000 = 372 000 de lei. Da, da, nu vă miraţi, atît costă amenajarea spaţiilor verzi din Piaţa Universităţii. Atunci minerii ce au plantat ? Flori, asta am văzut cu ochii noştri la televizor. Şi-atunci, de ce-au mai trebuit să dea domnii responsabili cu amenajarea zonei 372 000 de lei pe flori — şi cui i-au dat ? Nu mai pricep nimic. Oricum, le mulţumim minerilor pentru osîrdie, flori şi exemplu personal, Pentru orele de muncă voluntar-patriotic-obştească şi contribuţia la înfrumuseţarea capitalei noastre. Bravo, tovarăşi : să mai veniţi şi la anu', să facă primăria economii...

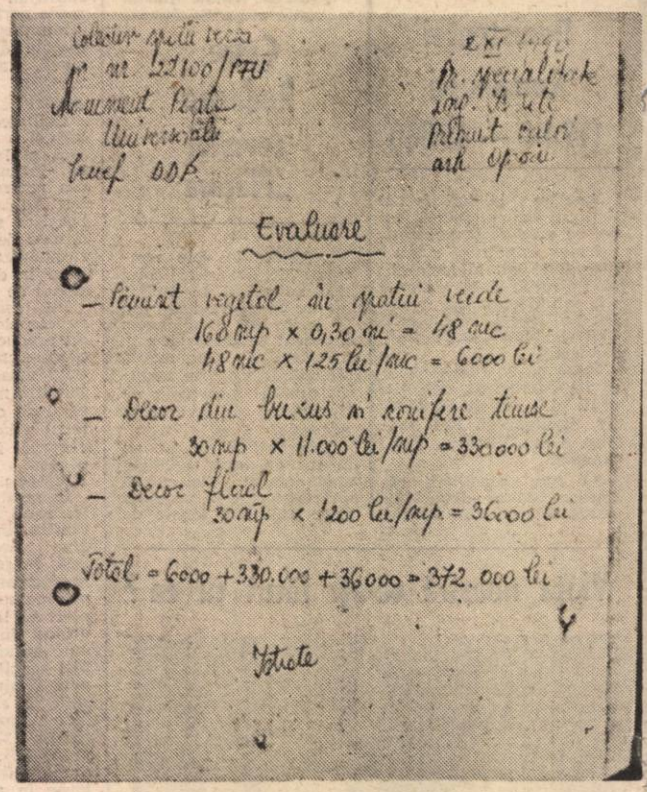

MIHAIL GĂLĂŢANU
Fotografie de
ELENA GHERA

Un caz pentru Guinness Book ?

OPERATĂ DE PESTE 200 DE ORI!

„Sindromul Corina ?"

Domnişoara CORINA HODIŞAN, născută în 7 martie 1965 în satul Cenalos, judeţul Bihor este un caz poate fără egal, în istoria medicinei. In numai 5 ani şi jumătate a suferit peste 200 de intervenţii chirurgicale din care 156 cu anestezie generală !

Cazul ei a fost prezentat anul acesta la Congresul internaţional de chirurgie de la Mamaia unde a stîrnit stupoare şi a constituit, fără îndoială, surpriza şi stupefacţia întregului Congres de somităţi medicale. Prof. Champeau de la Paris a confirmat că, după ştiinţa lui, este singurul caz de acest fel din lume şi a propus ca aceas-

tă maladie să fie numită de aici încolo „sindromul Corina", după numele pacientei române, comunicînd, de altfel, participanţilor că are intenţia să scrie în revistele medicale franceze despre acest caz nemaiîntîlnit şi în faţa căruia, din păcate, doctorii, dau, deocamdată, neputincioşi din umeri.

Un diavol cu chip de ciine ?

Corina Hodişan era muncitoare la „Tricotextil" Oradea. „Într-o zi a lunii februarie 1988, îmi povesteşte ea, pe la orele 11, înainte de amiază, mă îndreptam din satul Cenalos spre şosea pentru a prinde autobuzul, fiind schimbul doi. În dreptul troiţei am văzut doi ciini vagabonzi. Unul stătea lîngă troiţă, celălalt urla în mijlocul drumului. M-a trecut, nu ştiu de ce, un fior. M-am gîndit în sinea mea că dacă mă muşcă un asemenea ciine eu am să mor. Era o zi rece, cu burniţă şi cînd am trecut pe lîngă ciine, a sărit şi m-a muşcat chiar deasupra genunchiului piciorului sting, după care a fugit. N-au curs decît nişte stropi de sînge, dar temîndu-mă că e turbat ciinele am făcut vaccin antirabic în burtă. Am şi uitat incidentul care, la ţară, se întîmplă destul de des. La vreo 10 zile de la muşcătură, mi-a apărut o umflătură roşie la mijlocul coapsei care a crescut pînă cînd a atins dimensiunile unui ou de gîscă. Era foarte dureroasă, mă simţean foarte rău, aveam greţuri, nu puteam mînca nimic".

Corina s-a prezentat la doctor care i-a făcut incizie, mai bine zis ,operaţie în toată regula. După operaţie a apărut alt hematom la 6 săptămîni. Altă operaţie. După o lună — altul. Din nou pe masa de operaţie. Intervalul s-a mai micşorat. După nici trei săptămîni, apărea iar. Tot piciorul sting al Corinei este plin de crestături adînci care i s-au făcut aici vreme de doi ani. Hematoamele şi-au început apoi agresiunea urcînd spre pîntece, pe sîni, pe gît, pe mîini. Ritmul actual este îngrozitor : hematom de trei ori pe săptămînă ! Şi el trebuie operat imediat, întîrzierea duce la fasciotomii.

De acest caz neobişnuit s-au ocupat cu multă competenţă profesională şi înţelegere doctorii Mânea Ion — chirurg şi dr. Szegedi Ladislau — anestezist de la Spitalul judeţean Oradea. Fata a mai fost internată de 7 ori la Clinica medicală 1 din Cluj, fiind în atenţia domnului prof. dr. Vlaicu Roman şi la Bucureşti la Clinica de hematologie (prof. Berceanu şi conf. dr. Grigoriu George, unde i s-au administrat citostatice.

Vreme de două luni fata s-a simţit mai bine, apoi blestematele de hematoame au apărut iar. Internată la Clinica Peterfi din Budapesta circa o lună, fata nu-şi găseşte nici acolo vindecarea, drept pentru care în anul 1990 a fost internată în clinica Saint John din Bruxelles prin grija arhiepiscopului Robu şi a şefului organizaţiei „Caritas" din Belgia, dl. Ed. de Brandt.

La Bruxelles i s-au făcut sute de analize amănunţite care n-au făcut decît să confirme diagnosticul din ţară : vasculită (inflamaţie a vaselor).

In 1990 o comisie medicală din Cluj a întocmit nişte dosare „speciale" cu cazuri de boli deosebite care s-au şi înaintat la Ministerul Sănătăţii. Dar de atunci nici un semn.

Pînă în martie 1990 Corina avea 48 de operaţii. După un an şi jumătate a suferit deja 156 de operaţii cu anestezie generală. După operaţie se trezeşte greu, cu coşmaruri, îşi potoleşte durerea cu Mialgin şi Fortral.

S-a crezut apoi că vreun microb ucigaş din saliva ciinelui ar fi cauza îmbolnăvirii. S-a recoltat din formaţiunea tumefiată a piciorului şi s-a inoculat la cobai care nu prezintă însă nici un simptom de îmbolnăvire, lucru care l-a pus pe gînduri pe dl. prof. doctor Cucuianu de la Cluj.

Lumea misterelor medicale se mai îmbogăţeşte cu un caz. Care ar fi fost bine să nici nu existe. Dar dacă există, el trebuie dezlegat. Corina Hodişan aşteaptă să fie vindecată. Acest apel se adresează tuturor medicilor din lume.

PAŞCU BALACI
Fotografie de
MARIAN ANTAL

Regia pseudo-autonomă „Apele române" : Preţul centralizării

Faţă de ministerul polonez al mediului, cu cei 200 de funcţionari ai săi, Ministerul Apelor, Pădurilor şi Mediului Înconjurător de la noi — după cum aflam fiind de faţă la o scurtă convorbire „inter-ministerială" — avea în aprilie anul trecut, 600 !Sper ca, făcînd aici publică această cifră, să nu suport rigorile legii în eventualitatea că, în urma vreunei iniţiative SRI (sau, mă rog, parlamentare), volumul personalului unei instituţii de stat va fi redevenit secret : informaţia de mai sus este cu certitudine perimată ; gurile rele zic că astăzi Ministerul Mediului numără vreo mie de funcţionari — dar asta rămîne între noi; oricum, se poate observa că bunăvoinţă există: s-a redus drastic... numărul de cuvinte din denumirea ministerului. Votul de la 20 mai 1990 a adus cu el mult dorita „stabilitate" : nu numai că foştii slujitori zeloşi ai vechiului regim, aflaţi în funcţii de conducere la fostul Consiliu Naţional al Apelor, şi-au păstrat intacte sinecurile în „noul" regim, dar este de-a dreptul îndioşător să vezi cu cîtă dragoste şi-au găsit ocrotirea (liniştea şi stabilitatea) în vastele birouri din „Centrul civic" ale Ministerului Mediului, cvasitotalitatea mini-nomenclaturiştilor de pe la institutele pendinte contestaţi de salariaţi pentru slugărnicie şi incompetenţă. Nu se poate nega însă că această impresionantă stabilitate este şi rodul ingeniozităţii pe terenul fertil al „reformei" (lingvistice) a guvernului, care oferă toate posibilităţile de a jongla nestingherit cu vocabule şi iniţiale : Rom, SA, SRL etc. Un exemplu ? Regia autonomă „Apele Române".

Născută dintr-o căsătorie din dragoste între *Teama de Restructurare* a unor aparatnici de la Ministerul Mediului (căci or fi venit ei „ai noştri" la putere dar paza bună trece primejdia rea) şi *Bunul Renume* al ministerului, care iată, despovărează (cică) bugetul vlăguit al statului, regia autonomă şi-a început existenţa încă din iarna acestui an cu un picior în „afaceri" şi altul în bugetul statului. Pentru orice eventualitate. Cum ? Înghiţind întreaga meteorologie şi hidrologie românească, cu reţea naţională şi cu institutul central cu tot şi aranjînd în aşa fel (ploile) încît prin hotărîrea guvernamentală de înfiinţare a regiei, meteorologia şi hidrologia, declarată „filială", să fie finanţată de la buget. Dublă ingeniozitate a aparatnicilor, s-o recunoaştem : dacă „afacerile" (vînzarea apelor — evident, cu ajutorul lui Dumnezeu) scîrţîie — şi se pare că au scîrţîit încă de la început —. „Apele Române" prevăzîndu-se de filiala lor bugetară, pot cere oricînd sprijinul financiar al guvernului ! Ba chiar triplă ingeniozitate, căci meteorologia şi hidrologia — această „resursă" inepuizabilă — oferă, prin specificul ei, nu numai portiţă către bugetul statului ci şi pretextul „principial" al centralizării atît de dragi ; toate celelalte „filiale" ale regiei — ocupîndu-se de vînzările de apă, de amenajările hidrotehnice etc. — prezintă pentru „centru" marele dezavantaj de a se putea dispensa în totalitate de... „centru".

De bună seamă, amenajări pe riuri se fac şi ele costă. Iar aceste costuri pot fi acoperite fie de la bugetul statului, fie de la consumatori. Există argumente în sprijinul ambelor variante ; de exemplu s-ar fi putut considera că este avantajos pentru ţară ca agricultura să fie încurajată — mai ales acum, în plină criză alimentară — prin scutiri de tot felul, inclusiv de taxe pentru consumul de apă : la fel şi industria. S-a adoptat însă, în pripă, soluţia, costurilor suportate de consumatorii de apă. Aberant este însă altceva — aberant este ca aceşti consumatori să plătească fie şi 5 bani în plus pentru mia de metri cubi de apă industrială numai pentru ca 60 de funcţionari de la „centru "să rămînă neclintiţi (şi ei !) în fotoliile lor.

Dar cine este protagonistul „Apelor Române" ? Ei bine, în frunte se află domnul director general Florin Stadiu, omul tuturor posibilităţilor. La fel de bun în regimul trecut, cînd a fost mîna dreaptă a ministrului comunist, de atunci, ca şi astăzi, cînd au venit... „ai noştri", domnul director general, plin de iniţiativă, activează. Îşi însuşeşte, în ciuda tuturor protestelor şi în ciuda oricărei logici, Institutul de Meteorologie şi Hidrologie în beneficiul regiei ce cu onor conduce, oferă salarii cu 3 000 de lei mai mici faţă de cele cuvenite conform statutului institutului de unitate de cercetare finanţată de la buget ,nu ţine seama de nici un argument, ameninţă, a doua zi simulează retro-cedarea prefăcîndu-se a uita că pentru aceasta este nevoie de o nouă hotărîre guvernamentală, din nou ameninţă : ba că „n-aveţi decît să ieşiţi din regie voi institutul, dar reţeaua meteo-hidro rămîne la mine şi vă oblig să cumpăraţi datele"; ba că „îmi fac aici la minister un institut al meu şi de voi nu mai am nevoie". Adaptat perfect, domnul director general este şi astăzi în ton cu epoca : tranzacţii comerciale (de date meteo-hidro) privatizare (de institut) — într-un cuvînt, piaţă liberă.

Iată de ce întreprinderile de irigaţii, împreună cu ceilalţi consumatori industriali vor trebui să adauge ceva la costul real al apei consumate — şi ne cu toţii, prin intermediul mentelor şi al produselor industriale : vom suporta *taxa de centralizare* sau, cu alte cuvinte, vom recompensa abilitatea unor funcţionari mai mult sau mai puţin superiori de a rămîne la Ministerul Mediului fără a mai fi pe statele minister (şi nici măcar la acelaşi se Dar merită.

SERGIU TUMANOV

• Ce ne va aduce noul an şcolar • Vidul legislativ naşte zvonuri şi spaime • Se mai dă examen de admitere în liceu? • Ce va însemna clasa a IX-a în şcoala românească modernă? • Totuşi, pe cînd noua Lege a învăţămîntului?

LICEUL, ÎN NOUA ŞCOALĂ ROMANEASCĂ

Interviu cu d-l. SORIN CRISTEA, ministru secretar de stat în Ministerul Învăţămîntului şi Ştiinţei

Fără excepţie, aproape, presa din zilele premergătoare începerii noului an şcolar s-a ocupat de aspectele „arzătoare" legate de eveniment — săli de clasă, dotare, manuale şcolare. Fără a neglija rolul acestora — ca şi al altor „amănunte" esenţiale — ne vom opri asupra cîtorva aspecte ţinînd de noua structurare a şcolii româneşti, care nu şi-a găsit încă un cadru legal de exprimare şi acţiune, astfel încît noul an şcolar a debutat sub semnul incertitudinii.

Între o lege care şi-a probat în ani gravele erori şi un proiect al Legii generale şi un anteproiect al Legii învăţămîntului preuniversitar controversate, oamenii trăiesc pendulînd permanent între speranţe şi temere, alimentate de zvonuri care, în lipsa informaţiilor, proliferează. Cum s-a ajuns la această situaţie, domnule ministru?

— Diferenţa esenţială între cele două vacante date publicităţii se referă la procesul de elaborare. Legea generală a apărut cu intenţia de a fi publicată foarte repede. A fost elaborată de colegul meu de la învăţămîntul superior în circa două săptămîni, apoi prelucrată juridic şi dată imediat publicităţii, fără a fi discutată cu oamenii şcolii. În acest timp în departamentul preuniversitar se lucra la elaborarea unei concepţii despre reforma şcolii, proces care implică obţinerea consensului prin dezbateri organizate în toate judeţele. Nu intenţionam să publicăm proiectul „Legii" înainte de a finaliza dezbaterea în toate judeţele. Cu apariţia neaşteptată a „Legii generale" am fost obligaţi să dăm publicităţii şi „anteproiectul". De aici au apărut o serie de confuzii.

— Iată de ce vă propun să atacăm azi una dintre ele care a creat şi continuă să creeze nelinişte — examenele. Nu putem să nu începem cu examenul de admitere în liceu, desfăşurat în condiţii noi, cu care a debutat, de altfel, seria de modificări despre care se vorbeşte mult.

— Aţi spus „condiţii noi" şi nu „formă nouă". Desigur, schimbări radicale nu pot exista cît timp ne menţinem într-un vid legislativ. Nu putem rămîne, însă, la stadiul unor „îmbunătăţiri cosmetice". Viitoarea „Lege" trebuie să-şi asume răspunderea unei noi formule de organizare a sistemului de învăţămînt. În aceste condiţii, în mod obiectiv, vor apărea şi schimbările radicale aşteptate de toată lumea. În prezent, nu putem spune, totuşi, că situaţia este neschimbată. Să ne oprim doar la examenul amintit, organizat pe criterii de selectivitate. **Prin blocarea soluţiei birocratice de redistribuire a „elevilor reuşiţi fără loc" spre liceele „mai slabe" s-a creat premisa reglării profilurilor în funcţie de raportul real dintre „cerere şi ofertă".** După rezultatele obţinute în prima sesiune, inspectoratele şcolare au avut libertatea de a schimba anumite profiluri, ţinînd seama şi de resursele umane existente în fiecare şcoală.

— Anul viitor examenul va cunoaşte modificări importante?

— Deocamdată, vom continua şi vom perfecţiona examenul de admitere în liceu în condiţiile propriei sistemului de învăţămînt actual. Aşa cum am spus, eliminarea redistribuirii (care, în paranteză fie spus, ştim că a născut o serie de nemulţumiri) va contribui la cunoaşterea situaţiei reale a nivelului de pregătire a elevilor. Deasemenea, în funcţie de cererea părinţilor şi elevilor vom înregistra din mers o reaşezare a profilurilor. Desigur, rămîn, în continuare, discutabile, o serie de aspecte legate de faptul că un elev neinspirat în momentul opţiunii poate să eşueze cu o medie mai mare la un liceu, în timp ce la alt liceu, cu aceeaşi medie, ar fi putut fi admis. În acelaşi timp, în actualul sistem nu putem elimina caracterul unilateral al examenului orientat doar spre două discipline, ceea ce înseamnă un foarte mare risc în planul dezvoltării personalităţii elevului.

— Am intrat pe un tărîm cu adevărat fierbinte. Această clasă a IX-a, după părerea unora, nu aduce nici o schimbare esenţială. De aici, întrebarea firească: de ce e nevoie de ea ca an terminal, cum preconizaţi, mai ales că cei ce au intrat în şcoală la 6 ani o vor sfîrşi la 15, adică exact cu un an înainte de a avea drept la ajutor de şomaj?

— Vom clarifica acest lucru. Clasa a IX-a, în viitoarea ei formă, nu e percepută corect. Ea nu e simplă prelungire a clasei a VIII-a, ca o clasă de simplă recapitulare. **Sistematizarea la clasa a IX-a nu vizează materia claselor V-VIII, ci materia claselor V-IX, în paralel, deci, cu dobîndirea de noi cunoştinţe. De fapt, e vorba de o programare nouă a materiei între clasele V-VIII, cu o programare liniară pînă la 16 ani şi o prelungire concentrică apoi a unor informaţii, deprinderi, strategii cognitive.** După 16 ani,

această reluare va fi concentrică fie prin selectivitate (deci se vor studia numai unele discipline) fie prin integrarea disciplinelor. Toate sistemele de învăţămînt europene respectă acest sistem. Cred că nu putem ignora tendinţa şcolii europene de a prelungi trunchiul comun de cultură generală pînă la 16 ani şi concentra liceul în 3 sau chiar 2 ani.

— Propuneţi, deci, înlocuirea examenului de admitere în liceu prin unul de absolvire. Este o întoarcere cu 180 de grade a situaţiei actuale, în care, în clasa a VII-a, obsedaţi de apropiatul examen, nimeni nu mai învaţă decît la obiectele prevăzute la admitere.

— Tocmai asta vrem să evităm, prin înlocuirea examenului de admitere cu unul de absolvire la cinci discipline, capabil să asigure o evaluare globală. Permiteţi-mi să enumăr succint avantajele acestuia: ● o opţiune şcolară şi profesională adecvată (la 16 ani înregistrîndu-se o mai bună structurare a atitudinilor şi motivaţiilor) ● o examinare la mai multe discipline, ceea ce permite dezvoltarea stimulării de ansamblu a personalităţii şi exprimarea implicită a unor opţiuni, două discipline fiind obligatorii iar 3 la alegere din grupuri de cîte 3 ● asigurarea unui sistem de evaluare globală prin subiecte comune şi criterii unitare de corectare, ceea ce va permite o „redistribuire" valorică în funcţie de rezultate şi opţiuni. Examinarea se va desfăşura în nişte condiţii deosebite, pe baza unor teste decimologice elaborate la nivel central, cu sprijinul specialiştilor din cercetarea pedagogică, iar comisiile vor fi stabilite la nivelul inspectoratelor şcolare cu participarea celor mai competente propuneri din judeţ sau chiar din alte judeţe.

— Aceasta este examenul de absolvire al clasei a IX-a. Cum se va intra însă, în liceu?

— Criteriile vor fi stabilite cu rigurozitate. Prioritar va fi rezultatul la examenul de absolvire la cele cinci discipline: 1) limba română; 2) matematică; 3) fizică sau chimie sau biologie; 4) istorie sau geografie sau educaţie fizică; 5) educaţie tehnologică sau educaţie fizică sau educaţie estetică (muzică, desen). În al doilea rînd, se va face apel la recomandarea profesorului diriginte realizată cu ajutorul fişei şcolare — document oficial alături de catalogul clasei: în sfîrşit, totul trebuie raportat la opţiunea elevilor şi a părinţilor şi, evident, la reţeaua de licee şi şcoli profesionale existente.

— Vă propun să considerăm discuţia noastră ca o invitaţie la dialog adresată tuturor celor interesaţi de destinul şcolii româneşti.

— De acord. Vă mulţumesc.

ROXANA PAICU MANOLESCU
Fotografie de SILVIU STAN

LA ORDINEA ZILEI

SE VOR REINFIINŢA judeţele abuziv desfiinţate?

În zilele 22-23 06 a.c., la Sighetu Marmaţiei a avut loc o sesiune a Ligii judeţelor abuziv desfiinţate din România. Există o astfel de Ligă care are drept scop reconstituirea unor judeţe istorice, în număr de pînă la 22, urmînd în linii mari harta interbelică. Ar urma să redevină centre de judeţ: Cîmpulung Muscel, Blaj, Făgăraş, Turda, Sighişoara, Sighetu Marmaţiei, Lugoj, Roman, Rădăuţi, Rîmnicu Sărat, Caracal ş.a. Au participat la sesiune, vorbind în general favorabil, un număr de 11 parlamentari, precum şi delegaţii din partea centrelor respective. Istoric, judeţele s-au alcătuit în jurul oraşelor unde era Scaunul de judecată şi s-au delimitat în spaţiu în virtutea unei funcţionalităţi administrative determinate geografic: de-a lungul văilor sau în enclave mărginite de munţi. Chiar termenul „judeţ", aşa cum apare în literatura veche, are conotaţii legate de împărţirea dreptăţii: ceartă, gîlceavă, judecată, proces, hotărîre, sentinţă.

Împărţirea administrativă a ţării în judeţe a căpătat forma sa matură prin Reforma întreprinsă sub Regele Ferdinand, finalizată în 1925. Această împărţire este singura care apare ca rezultat al evoluţiei istorice. A fost distrusă în anul 1950; la 6 septembrie în acel an, intra în vigoare împărţirea administrativă pe regiuni şi raioane, copiată / impusă după cea sovietică.

Revenirea la împărţirea pe judeţe, efectuată de regimul Ceauşescu în 1968, a fost nu mai puţin arbitrară. Este de presupus că Ceauşescu a urmărit în primul rînd să-şi plaseze oamenii săi în posturile — cheie din teritoriu („prim — secretari"), iar în al doilea rînd, a delimitat judeţe mai mari decît cele anterioare şi le-a stabilit reşedinţa în oraşe care aveau perspective de a deveni mari centre industriale. Tradiţia istorică a fost împinsă în plan secundar.

Unul din cazurile tipice este Maramureşul. Actualul judeţ Maramureş, cu reşedinţa la Baia Mare, este situat atît pe versantul nordic cît şi pe cel sudic al munţilor Tibles — Gutîi. La nord se află enclava Maramureşului propriu-zis, văile Tisei, Viseului, Izei, Marei şi Cosăului. Pe versantul sudic se află zonele etnografice: Lăpuş, Chioar şi Codru, cu oraşul Baia Mare. Aceste zone nu fac deloc parte din Maramureş: sau fac parte doar nominal — administrativ. În cadrul actualului judeţ, zona de la nord de munţi, Maramureşul Istoric, reprezintă aproximativ 50% din suprafaţă şi 42% din populaţie, adică 3.300 km² şi 236 000 locuitori.

La foarte importantele dificultăţi de deplasare se adaugă şi un puternic sentiment de frustrare, prezent în sufletul maramureşenilor. Zona Maramureş a dat, din 1950 încoace, între 35-40% din beneficii, dar a primit mult prea puţin. Administraţia de la Baia Mare le-a distribuit mult inechitabil. De exemplu, între 1950 — 1977 investiţiile medii anuale au fost, pentru zona Baia Mare, de 55.000 lei / locuitor, iar pentru zona Sighet de 6.975 lei/ locuitor, de aproape 8 ori mai puţin. Zona Maramureş a rămas o zonă foarte slab dezvoltată, lucru care se resimte, desigur, asupra nivelului de trai.

Toate acestea fac ca reînfiinţarea judeţului Maramureş, potrivit tradiţiei istorice cu reşedinţa la Sighet, să fie privită ca o necesitate administrativă şi în acelaşi timp ca o reparaţie istorică. Se opun însă băimărenii şi, pare-se, Guvernul. Argumentele lor se referă în principal la lipsa unei baze economice a zonei pentru a întreţine o suprastructură administrativă, argumente reductibile logic la afirmaţia că o comunitate determinată nu ar fi capabilă să se administreze, ceea ce este, desigur, un fals. În context, acest gen de argumentaţie trădează indirect intenţia ca dintr-o nedreptate trecută să se facă un temei pentru o nedreptate viitoare.

Din cîte s-a putut deduce din şedinţa Comisiei pentru urbanism şi sistematizarea teritoriului, prezentată în rezumat la TV, pe 12 iulie a.c., punctul de vedere al Guvernului este pur şi simplu mincinos ca informaţie şi cinic ca atitudine. S-a avansat mai întîi ideea că reconstituirea judeţelor abuziv desfiinţate nu ar avea decît un suport emoţional şi „patriotic" — local, că operaţia ar presupune cheltuieli administrative de ordinul zecilor de miliarde de lei etc. Din calculele şi estimările făcute la nivel local reiese, dimpotrivă, că prin simplificarea comunicaţiilor şi descentralizare ar rezulta eficienţă şi economii, şi că personalul birocratic din administraţiile locale, la ora actuală mult excedentar, ar putea fi redistribuit, fără a se face prea multe încadrări noi. Apoi, probabil, pentru a mai tempera zelul revendicativ al judeţelor abuziv desfiinţate, această comisie s-a apucat să susţină ideea constituirii unor judeţe mai mari decît cele actuale, un fel de revenire la vechea împărţire a ţării în „regiuni".

Atitudinea îşi poate avea o explicaţie simplă în maniera în care s-a alcătuit actualul Parlament. Pe listele FSN au intrat cu precădere indivizi din actualele centre de judeţ, care nu au nici un fel de interese ca să susţină reînfiinţarea judeţelor istorice. Ba, dimpotrivă.

NICOLAE IUGA

Ce se-ntîmplă cu vilele naţionalizate la Predeal?

Ancheta pe care am deschis-o la Predeal, avînd ca punct de pornire soarta unei vile „luate cu japca" de monstrul comunist încă din primii ani ai regimului „popular" (atît de popular cît s-a văzut) priveşte, într-o arie generală, foarte multe vile din Predeal şi din ţară aflate în aceeaşi situaţie. Ca, de altfel, şi alte bunuri „naţionalizate" sau „rechiziţionate" acum patru decenii. În plus, se vede limpede că o lege şchioapătă amarnic : Legea fondului funciar. Şi ultimul punct vizat : ce poate să facă Justiţia prinsă în imposibilitatea de a face justiţie în aceste cauze ? Va fi o adevărată bătălie pentru aceste imobile care acum valorează milioane ameţitoare ?

O proprietate întîi rechiziţionată, apoi naţionalizată

Doamna Monica Slăvescu, astăzi locuind în Bucureşti, s-a adresat, nu cu mult timp în urmă, Primăriei din Predeal, în vederea recuperării unei proprietăţi deţinute cîndva acolo. Şi-a păstrat toate actele de proprietate cu care ar putea dovedi efectiv drepturile pe care le are. Erau în joc, de fapt, două proprietăţi : una pe numele Monica Eliescu (numele de domnişoară al dinsei) şi alta pe numele Sidonia şi George Eliescu (părinţii petiţionarei). Ambele terenuri avînd 1000 de metri pătraţi, aşezate în Predeal, pe vîrful Cioplea, din spatele curţii lor începînd pădurea. Se învecinau cu Oficiul Meteorologic, pe strada care urcă spre cabane (LIBERTĂŢII, nr. 40, fostă strada R.S.R.). Pe prima proprietate era construită o vilă, iar pe a doua doar o simplă magazie. Ambele proprietăţi au fost cumpărate în anii 1933—1939. Pe vremuri locul se învecina cu pădurea Casei Regale. Întreg lotul făcea parte, înainte ca avocatul George Eliescu şi fiica sa, Monica, să-l cumpere, dintr-un lot de împroprietărire (după primul război mondial). Ce s-a întîmplat, după instaurarea regimului comunist, cu vila şi locul aferent ? Familia Eliescu a fost evacuată, iar casa, după mărturia d-nei Monica Slăvescu-Eliescu, a fost, chipurile, „rechiziţionată". În 1952, interesîndu-se foştii proprietari de vilă, au putut afla că nu era încă naţionalizată şi figura chiar pe numele **Eliescu.** În vilă s-a instalat, de un oarecare timp, un anume domn Viţelaru, care locuieşte şi astăzi acolo. D-na Monica Eliescu, odată cu apariţia Legii fondului funciar, s-a interesat în special de proprietatea pe care nu se găsea nici o construcţie (cu excepţia micii magazii), încercînd să-şi recapete drepturile, măcar şi parţial, asupra locuinţei părinteşti.

Vila în dispută

Epilepsia democraţiei originale

D-na Slăvescu ne-a sunat la redacţie. În urma sesizării, am ajuns la Predeal, unde am discutat cu d-nul primar al localităţii, Marin Gheorghe, şi cu secretarul primăriei, Constantinescu Alexandru, în două rînduri. Într-adevăr, la dosar figurează cele două cereri, înregistrate cu nr. 737 din 13 martie '91, cu privire la proprietatea din strada R.S.R. nr. 40 şi, respectiv, cu nr. 1272 din 20 martie '91, privitoare la proprietatea din strada R.S.R. nr. 42. Dînd curs ambelor sesizări, s-au deschis dosarele nr. 298 şi, respectiv, 720, pentru fiecare din cazuri. La ele, Comisia Primăriei a dat un verdict comun : s-a propus respingerea cererilor pentru faptul că pe terenurile în discuţie se află construcţii naţionalizate prin decretul 92 din anii 1951—1952. Construcţii care — precizare stupefiantă — au fost făcute chiar de către familia Eliescu ! Adică, familia Eliescu nu-şi poate lua terenurile pe care le-a posedat înapoi, pentru faptul că pe ele se află construcţii care aparţineau tot familiei Eliescu ! O situaţie care frizează absurdul. D-nul secretar Constantinescu, care şi-a declinat orice răspundere în afară de cea a simplului funcţionar, ne-a comunicat că, după temeiul legal al articolului 35, alineat 5, din Legea 18/1991 (a fondului funciar) : „se restituie terenurile aflate în administrarea primăriilor, fără construcţie, neafectate de detalii de sistematizare". Concluzia a fost că acest teren nu poate fi restituit, nefiind întrunite condiţiile legale.

O lege cu ochelari de cal

Iar de toate acestea se vădeşte a fi vinovată şi Legea fondului funciar, care pare incompletă şi cu ochelari de cal. De ce ? Pentru simplul argument că, numai la Predeal, se găsesc, într-o situaţie similară ori asemănătoare, cel puţin 400—500 de cazuri (ceea ce primăria ne-a confirmat !) Însumînd şi cu alte cazuri de acelaşi fel din staţiunile montane, se obţine un număr înfiorător de nedreptăţiţi ai soartei. Primarul afirma chiar că Predealul e constituit, în mare, din asemenea foste proprietăţi particulare. Prin articolul 77 din Legea privind privatizarea societăţilor comerciale se prevedea repararea daunelor aduse diferitelor persoane prin acte abuzive. Reparaţie care trebuie să facă obiectul unor reglementări speciale, neemise nici pînă astăzi. Întreaga documentaţie cu privire la cazul Eliescu cît şi la celelalte dosare rezultate în urma avalanşei de sesizări primite se află înaintată la Prefectura judeţului Braşov şi înregistrată din 19 iulie 1991 cu nr. 245/F. Nimic nu a fost validat pînă la data curentă ; aşa încît se aşteaptă încă. Ar fi de adăugat numărul copleşitor de cereri şi revendicări primite spre soluţionare la primărie, în urma emiterii Legii fondului funciar : peste 1139 în total, care s-au transformat fiecare în cîte un dosar.

Adevăraţii proprietari rămîn spoliaţi în continuare !

Revenind la cazul în speţă, el a fost înaintat Braşovului, pe tabelul nominal cu persoanele care au solicitat reconstituirea dreptului de proprietate (şi de către primărie s-a propus respingerea celor solicitate) — la poziţia 24. Deci, în fapt, Prefectura braşoveană va hotărî, deşi verdictul e ca şi dat de „propunerea" Primăriei din Predeal. Motivaţiile respingerii cererii ne-au fost rezumate la trei. **Primo :** casa, cît şi terenul, ambele proprietăţi, sînt naţionalizate prin binecunoscutul decret amintit. Nu se poate acorda nici măcar o compensaţie (a fost pusă şi această problemă), deoarece o asemenea măsură este prevăzută de lege numai pentru terenurile agricole. **Secundo :** Primăria nu poate dispune de terenurile aflate sub altă administraţie. Şi acum, terenul şi construcţia se află (ca şi după naţionalizare) nu în administraţia Primăriei, ci a fostului ICRAL din localitate, transformat între timp în Regia Autonomă Bucegi-Predeal. **Terţio :** Terenul celei de-a doua proprietăţi are pe el o construcţie uşoară, o magazie. Ar trebui menţionat, totuşi, un amănunt important : d-nul Viţelaru (cofetar de meserie, după cîte am înţeles) a „renovat", chipurile, magazia şi a făcut-o un fel de magazin (probabil, cofetărie) cochet, în timp ce proprietarul adevărat fluieră din buze mai departe ! Noua construcţie — pentru a cărei aprobare d-nul Viţelaru a trebuit să-şi folosească, pesemne, toată energia — a început abia în septembrie 1990 ! De unde ştia d-nul Viţelaru (aflat cu chirie acolo) că va rămîne sigur în casă ?

Justiţia în „pană de principiu" !

Ce-i rămîne d-nei Slăvescu ? Un singur lucru, se pare, după ce Prefectura Braşovului va hotărî în spiritul „propunerii" venite de la Predeal : să facă o contestaţie. În regulamentul de funcţionare, punctul 28, se prevede afişarea hotărîrilor, iar persoanele nemulţumite de soluţie formulează contestaţii, dar numai în termen de 5 zile de la luarea la cunoştinţă. În termen de 30 de zile trebuie să sosească şi răspunsul la contestaţie. Apoi, o singură cale : acţionarea în justiţie a cazului. După informaţiile pe care le avem, justiţia este deja sesizată cu aproximativ 15 cazuri similare. Unde instanţa ar putea aprecia că actul de smulgere a proprietăţii a fost abuziv, sînt şanse de reparaţie a verdictelor date. Totuşi, apare limpede atunci că şi justiţia ajunge, în asemenea cazuri, în „pană de credinţă" : dacă dă cîştig de cauză unui caz, atunci se vor ridica noi acţiuni în instanţă, care vor cere aceleaşi reparaţiuni materiale şi morale. Ceea ce ar echivala cu o răsturnare a vechiului decret al naţionalizării, rămas, cum-necum, într-o periculoasă valabilitate ambiguă. Pînă acum, după cît s-a văzut, instanţa a dat cîştig de cauză doar cazurilor de vile „rechiziţionate", unde abuzul este evident ; celor naţionalizate — mai puţin. Şi atunci — pînă cînd va umbla dreptatea cu capul spart ?

MIHAIL GĂLĂŢANU
Fotografii de GIG MOTOIANU

Casa noastră

„ACASĂ" este locul la care, de fiecare dată, oricît de departe am fi, ne reîntoarcem. Dar problema nu este chiar atît de simplă. Nu fiecare dintre noi are un „ACASĂ". Şi nu de puţine ori, oameni ce adormiseră liniştiţi la gîndul că au acest „loc tihnit al lor" s-au trezit în ghearele celei mai crunte deziluzii şi negre disperări, constatînd că ceea ce cu emoţie numiseră „casa lor" nu a fost decît o amăgire care urma să se spulbere curînd. Vinovate fiind, pe de o parte, naivitatea sau nesăbuinţa lor, pe de o alta, superficialitatea, corupţia, sau ticăloşia semenilor. Din păcate, numărul unor asemenea cazuri — la nivelul societăţii româneşti contemporane — atinge ordinul miilor. Ne facem o obligaţie din a trage un semnal de alarmă asupra acestui fenomen acut, prezentîndu-vă în continuare un caz din municipiul Cluj Napoca.

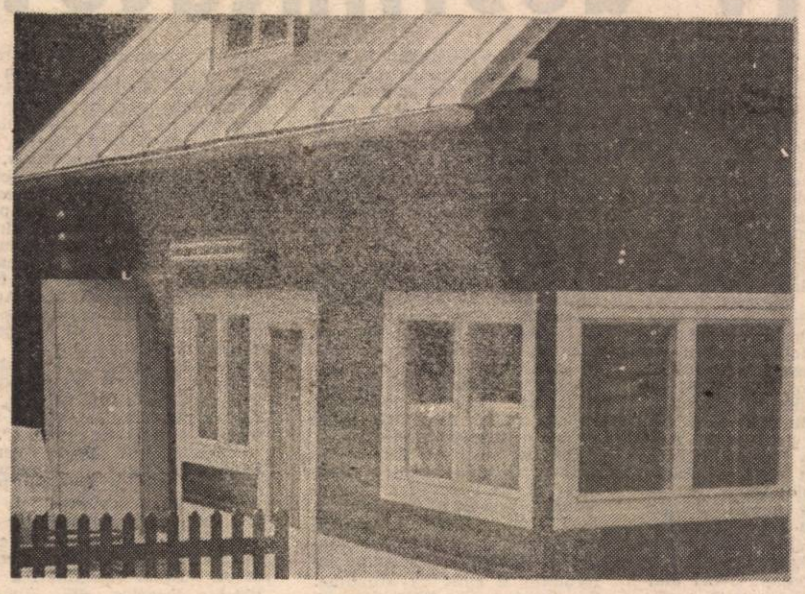

O magazie care a ajuns cofetărie... peste noapte

Un poliţist escrochează cu acte în regulă !

D-l **Ilie Tănase** are 80 de ani, este pensionar militar şi veteran din războiul antifascist. Om cumpătat şi gospodar, a reuşit să pună ceva bani deoparte, pentru iarna vieţii. Numai că în loc să aibă linişte şi o bătrîneţe senină, iată că acum dînsul se găseşte într-o situaţie disperată, lucru care-i agravează starea sănătăţii, înnegurîndu-i aceşti ultimi ani care i-au rămas de trăit.

Totul a început în urmă cu aproape trei ani, pe cînd locuia, împreună cu soţia, într-un apartament de două camere şi dependinţe, proprietate particulară, situat în Constanţa. Fiind la o vîrstă înaintată şi suferinzi (medicii sfătuindu-i să se mute de pe litoral, clima marină nefiindu-le favorabilă), neavînd copii, soţii Tănase s-au hotărît să se mute din Constanţa şi să se apropie de rude, cărora le-ar fi putut dona cele realizate de ei în viaţă, în schimbul unui ajutor la bătrîneţe. Atenţia lor s-a îndreptat către Cluj, unde locuia fiul fratelui d-nei Tănase (nepot, deci), d-l (tovarăş, pe atunci !) **Marin Popa,** plutonier major în cadrul Miliţiei municipale. Au urmat cîteva vizite reciproce şi, de comun acord, s-a convenit ca familia Tănase să lase prin testament toate bunurile mobile, imobile şi financiare fiicei d-lui Popa, **Simona Mihaela.** În schimb, tov. Popa, ca un adevărat şi „descurcăreţ" cadru miliţienesc, a promis că le va rezolva problema buletinelor de Cluj şi, mai ales, că le va găsi un apartament pe cinste, de cumpărat (doar tot Simonicăi i-ar fi rămas, nu-i aşa ? !). Zis şi făcut : afacerea fiind perfectată, s-a trecut la fapte. Nu după multă vreme, tov. Popa „depistează" familia **Elekeş** care avea de vînzare un apartament compus din trei camere şi dependinţe, situat în str. Donath, bl. XV, sc. A, ap. 3. Poartă cu ei primele discuţii, după care — cum era şi normal ! — îi aduce şi pe adevăraţii cumpărători să vadă apartamentul, prezentîndu-i de altfel familiei Elekeş, ca atare. Părîndu-li-se potrivit, aceştia [illegible] contractul. Neavînd însă domiciliul [illegible] în Cluj, contractul de vînzare-cumpărare nr. 1885/01.02.1989 este întocmit pe numele Popa Simona Mihaela, respectîndu-se astfel convenţia intervenită între familiile Popa şi Tănase. Conform aceleiaşi convenţii, bătrînii urmau să ocupe două camere, cea de-a treia revenind [illegible] folosinţă junei Simona care, după [illegible] lor, ar fi moştenit totul. Preţul real [illegible] tranzacţiei a fost de 130.000 de lei, la care s-a adăugat taxa de autentificare, în va-

Că situația asistenței medicale din țară este dezastruoasă, este un fapt arhicunoscut. Începînd cu dotarea materială precară și terminînd cu serviciile sub orice critică — nu de puține ori, rezultatul unor atitudini profesionale sau extraprofesionale de-a dreptul incalificabile —, lumea halatelor albe este confruntată în continuare cu [illegible]terie inimaginabilă. În asemenea condiții, tot ce poate face [illegible]e rînd este să se roage lui Dumnezeu să nu se îmbolnăvească.

Consecventă atenției pe care o acordă aspectelor sociale ale vieții de zi cu zi a cetățeanului, revista noastră își propune să contribuie la îmbunătățirea condițiilor de viață prin semnalarea aspectelor nocive și găsirea soluțiilor sănătoase de ieșire din această stare precară. În acest sens, așteptăm sesizările dumneavoastră.

SPITALUL GROAZEI

Spital sau colonie penitenciară ?

Starea de lucruri cu care este confruntată Secția de ftiziopediatrie de la Spitalul Orășenesc Sinaia (prescurtat, S.O.S. !) pare decupată dintr-un film de groază turnat într-o colonie penitenciară, în care condamnații sînt copii. Condițiile asigurate acestor ființe plăpînde, venite aici pentru însănătoșire, te fac să ieși bolnav de acolo, context în care tăcerea nu mai poate fi de aur...

Este vorba de copii bolnavi de tuberculoză. Starea de curățenie a saloanelor, igiena individuală și „îngrijirea" acordată aici micilor ființe este sub orice critică. Săpunul lipsește cu desăvîrșire, baia constînd din simpla frecare cu apă, după care, în lipsa unor prosoape adevărate, sînt șterși cu bluzele murdare de pijama care trebuie trimise la spălat. Numai la cabinet există un simulacru de prosop uzat, neînlocuit și nespălat cu săptămînile. Din cauza lipsei de dezinfectant și săpun de toaletă, precum și igienizării insuficiente a lenjeriei, apar frecvente afecțiuni cutanee, etichetate — în chip justificator —, drept „reacții alergice la medicamente". După baie, neavînd în dotare suficienți pantaloni de pijama, infirmierele confecționează din scutece un fel de fuste, copiii rămînînd astfel cu sexul descoperit. Mai este oare cazul să se mire cineva de apariția unor deprinderi nesănătoase, din familia perversiunilor sexuale, la copiii între doi și trei ani ? Evident, personalul medical găsește și în acest caz răspunsul potrivit, dînd vina pe așa-zisa „acțiune secundară excitantă" a hidrazidei (?). După servirea mesei, micuții sînt șterși la gură tot cu un scutec (comun), tot din rîndul rufelor pregătite pentru spălat, dovadă mirosul de fecale pe care îl degajă. Cei catalogați a avea „prea multă energie" sînt legați de pat, în vederea orelor de odihnă, multfolositul scutec devenind în acest caz o veritabilă „cămașă de forță". În saloane domnește un miros pestilențial, amintind de grajdurile de animale.

Aplicarea tratamentelor se face incorect și neadecvat din punctul de vedere al profilaxiei infecțiilor, utilizîndu-se pentru injecții aceeași seringă la mai mulți copii, schimbîndu-se doar acul — ceea ce creează pericolul potențial al transmiterii unor boli, precum hepatita și SIDA. În ceea ce privește profilaxia îmbolnăvirilor de tuberculoză, se poate constata o încălcare flagrantă a regulilor spitalicești, copiii cu tuberculoză secundară și bacilifer confirmată prin examen de laborator, fiind ținuți în contact, în același salon, cu cei suferind de tuberculoză primară nemanifestată, cu IDRT pozitiv !

În luna august, a.c., mizîndu-se pe vremea caldă, toate paturile au fost luate din saloane și spălate în secție — nu la spălătorie, cum ar fi fost normal —, copiii dormind dezveliți. Or, noaptea, la munte, e rece, chiar și în miezul verii.

În general, imaginile pe care le poți surprinde aici sînt jalnice. Copiii mari, de la parter și de la etajul II, sînt scoși în curte în pijamale uzate, rupte, fără elastic, fără ciorapi în picioare. Cum s-or simți oare cadrele medicale în acest ambient mizer ? Cum și-or explica sărăcia lucie de aici, după atîtea transporturi cu ajutoare din străinătate, care s-au descărcat aici ?

Nepăsare și corupție sau „după noi, potopul !"

Secția a fost dotată cu importante cantități de seringi de unică folosință, constituind donații ale diverselor societăți de ajutor umanitar. Și totuși, unde sînt acestea, cîtă vreme tratamentele se aplică la modul relatat mai sus ? Altă explicație în afara faptului că fie stau încuiate în magazie, fie au fost înstrăinate, nu prea există. În perioada 15—20 iunie a.c. au sosit pe adresa Secției T.B.C. de copii Sinaia ajutoare constînd din medicamente (vitamina C, polivitamine, antibiotice, etc.) și material sanitar (fețe, vată etc.), trimise de Crucea Roșie. La scurt timp, d-l dr. **Constantin Petcu**, șeful secției, împreună cu dr. **Codescu**, directorul administrativ, au ridicat aproape toate aceste cantități și le-au transferat la Spitalul de adulți. Cum și de către cine sînt gestionate aceste medicamente și în folosul cui, pentru că în foile de tratament nu apar ! Astfel încît, o parte din personalul secției se întreabă : „Oare d-l Codescu, fost primar de Mizil și de Bușteni, să fi învățat la Academia „Ștefan Gheorghiu" și rolul antibioticelor și polivitaminelor în tratarea bolnavilor de tuberculoză ?"

Numai 20—40% din ajutoarele vestimentare sosite au fost distribuite copiilor internați, restul fiind la dispoziția sorei șefe **Tican Adriana**, a șefului de secție, dr. **Petcu**, și a bucătăresei **Belciu**. Tot la dispoziția lor sînt și ajutoarele alimentare primite — untdelemn, zahăr, orez, conserve, biscuiți, făină, dulciuri, sucuri și fructe —, din care copiilor le-au fost distribuite cantități de pînă la 10%. În afară de aceste matrapazlîcuri ordinare (cum s-or putea uita în ochii triști ai micuților ? !), dinșii au tabieturile dumnealor. Astfel, sora șefă este căutată zilnic de diferiți negustori ambulanți din piață, care o aprovizionează chiar la locul de muncă. De asemeni, bucătăreasa Belciu este vizitată foarte frecvent de membrii familiei, care pleacă mai mereu cu sacoșele pline cu îmbrăcăminte și alimente. În secție este permisă intrarea diferitelor persoane pentru rezolvarea unor probleme personale (avize medicale, obținerea unor medicamente sau obiecte din ajutoarele umanitare), fie pentru „a cinsti" un pahar cu tărie. Pentru această ultimă ipostază, d-l dr. Petcu are la îndemînă, în cabinetul dumnealui, un întreg serviciu de „cinzecuțe". Cel mai asiduu „colaborator" al său în diverse tratamente bahice este d-l **Pană**, igienist de prin partea locului, musafir zilnic, aproape.

Situația precară a Secției T.B.C. de copii Sinaia nu prea le dă fiori unor astfel de oameni. În definitiv, d-l dr. Petcu așteaptă liniștit să iasă, în curînd, la pensie, sora șefă Tican și-a aranjat să plece să lucreze în străinătate, la ce să-și mai bată capul ? Amîndoi pot exclama, fără urmă de remușcare : „După noi, potopul !" Dar acești copii, încăpuți pe mîna lor, cu ce au greșit ? Pe ei cine să îi apere de nepăsarea și aroganța cu care sînt înconjurați ? Cine ? !

PAUL VINICIUS

Fotografie de GIG MOTOIANU

ră, carele nu eşti...

loare de 12.787 de lei, bani plătiți de d-l Tănase (90.000 lei din economiile proprii, plus 50.000 lei luați cu titlu de împrumut de la Popa Marin, urmînd să-i returneze în momentul în care vindea apartamentul de la Constanța).

Aici, d-l Tănase face prima și catastrofala greșeală de a nu fi consultat un avocat care să-l fi sfătuit cum să se pună la adăpost de eventuale surprize neplăcute. Căci, discuțiile purtate de el cu tov. plutonier major, din ce bani și ai cui s-au achitat cheltuielile, toate înțelegerile intervenite între cele două familii au avut prea puțini martori, sau deloc. Or, verba volant, scripta manent ! În astfel de cazuri, cînd se procedează la transferuri mari de bani, sfatul unui avocat este absolut necesar, punîndu-ne la adăpost de viclenia posibililor escroci și procurîndu-ne probele legale, în virtutea cărora ne putem reclama oricînd drepturile. Om de bună-credință însă, indus în eroare de atitudinea afectuoasă a nepotului — pe care acesta o afișa la acea dată —, el nu și-a luat nici un fel de mijloc de prevedere.

Pe 13 februarie '89, familia Tănase își respectă făgăduiala făcută și lasă prin testamentele autentificate sub nr. 2535 întreaga ei avere Simonei Mihaela Popa. În continuare, d-l Tănase mai cheltuiește 8000 de lei cu executarea reparațiilor și renovării apartamentului și achită 2.200 de lei, costul aragazului pe care-l montează în bucătărie, după care, în mai, se mută în noua locuință împreună cu soția „nepotica" Simona. La 29 mai '89 vînd [illegible]e veci pe care-l aveau la Con[illegible] suma de 50.000 de lei, iar la [illegible] iunie vînd și apartamentul de acolo cu prețul de 150.000 de lei. Astfel, pe 8 iulie, d-l Tănase îi înapoiază lui Popa Marin cei 50.000 de lei pe care îi dăduse pentru a achita apartamentul. Cu același prile[illegible]ndu-l „în bani", tov. plt. maj. îi ce[illegible] rîndul său, un împrumut de 50.000 [illegible] lei, spre a-și rezolva problema achiziționării unui autoturism... Încrezător în „dragul de nepot", d-l Tănase îi înmînează pe loc suma.

În toată această perioadă de șase luni, tov. plt. maj. a fost „numai lapte și miere" cu unchișoru' și mătușica : i-a găzduit în propriul apartament și hrănit, din ianuarie pînă în mai ; l-a însoțit pe unchiu' la întreprinderea care asigura renovarea noii locuințe ; i-a ajutat la mutarea mobilierului de la Constanța la Cluj ; a intervenit „decisiv" la MILIȚIE, pentru efectuarea mutației de flotant în buletinele rudelor sale, la adresa din Cluj, etc. Din 8 iulie 1989 însă, familia Popa și-a schimbat brusc atitudinea, probabil în ideea că „și-au făcut suma". Mai întîi au răcit relațiile, apoi au trecut, agresiv, la atac. Astfel, prin luna august, familia Popa pune în vedere familiei Tănase să se restrîngă într-o singură cameră — din cele trei, pe care le plătiseră —, motivîndu-și cererea prin faptul că Simona, fiica lor, ar urma să se căsătorească. La protestul d-lui Tănase, care reclamă încălcarea înțelegerii anterioare, familia Popa reacționează grosolan, prin invective, recomandîndu-le bătrînilor să evacueze apartamentul cît mai repede, „întrucît fiind pe numele Simonei, aparține Simonei". Abia în acel moment au înțeles bătrînii cît de naivi au fost și în ce situație nenorocită s-au băgat, mergînd numai pe încredere și neîncheind nici un act.

În această situație, d-l Tănase se duce la Odorheiul Secuiesc — unde locuia Grigore Elekeș, vînzătorul apartamentului din Cluj — și îi cere acestuia o declarație privind sumele de bani plătite de el în contul apartamentului (90.000+12.787 lei), lucru cu care acesta este de acord, o scrie și semnează, la 25 august '89. Imediat după plecarea d-lui Tănase, d-l Elekeș este contactat telefonic de tov. plt. maj. Popa, care, spunîndu-i despre Tănase că ar fi niște escroci, îl avertizează să nu le dea nimic scris la mînă, fiindcă o să aibă greutăți și ar putea fi purtat prin tribunale. Om în vîrstă și bolnav, aflat în convalescență după un al treilea infarct, d-l Elekeș s-a speriat. Astfel se explică inițiativa lui de a-i telefona lui **Ion Nicolescu** (vecin, la Cluj, de-al d-lui Tănase și încasator al asociației de locatari) rugîndu-l să-i sustragă d-lui Tănase documentul obținut și să îl distrugă. În continuare, la sfîrșitul lui august 1989, Ilie Tănase introduce acțiune judiciară împotriva lui Marin Popa și a Simonei Popa care încearcă să îl escrocheze. Plt. maj. Popa trece la represalii, de la injurii (de față cu martori), presiuni asupra administrației imobilului încercînd să-i determine să nu mai primească nici o sumă de la familia Tănase pentru cheltuielile de întreținere, pînă la irresponsabilul demers pe lîngă cei de la magazinul alimentar de cartier, pentru a nu le mai elibera bătrînilor alimentele raționalizate (!, ăsta da, MILIȚIAN !).

Procesul s-a încheiat cu sentința civilă nr. 2424/15 iunie 1990, prin care instanța de judecată, dînd dovadă de o cruntă superficialitate, nu acordă familiei Tănase decît... praful de pe tobă ! Instanța care a judecat recursul, mai atentă, a reușit — în ciuda neadevărurilor crase susținute de Marin și Simona Popa — să aducă la lumină aproape întreg eșafodajul afacerii, recunoscîndu-i familiei Tănase dreptul de plătitor integral al apartamentului cu pricina, deci admițînd, în parte, acțiunea. Decizia civilă nr. 161/1991 care a încheiat recursul stabilește astfel obligarea piriților Popa Marin și Simona la plata sumei totale de 187.429 lei, din care 33.000 lei reprezintă cheltuieli de judecată, stabilind totodată dreptul familiei Tănase de a rămîne în apartament, pînă la data la care piriții le vor achita suma de 152.229 de lei.

Există, totuși, aici (cel puțin) două nelămuriri. Dincolo de încercarea de a nega orice contribuție bănească, atît la casă, cît și în vederea achiziționării unui nou automobil, din partea familiei Tănase — minciuni sfruntate care, în parte, au fost dovedite, parte vor putea fi —, atitudini care ar îndreptăți o acțiune judiciară privind intenția de escrocare, oare instanța să fie chiar așa desprinsă de realitățile inflaționiste care bîntuie societatea noastră ? Poate ea crede că 150.000 de lei (investiți într-un apartament cu trei camere !) în 1989, mai au aceeași valoare cu 150.000 de lei, în 1991 ? Hai să fim serioși ! Azi, cu o asemenea sumă nu îți poți cumpăra nici măcar o garsonieră.

Celălalt aspect al nelămuririi noastre se referă la faptul că atît procesul cît și recursul cauzei au avut la bază analizarea evoluției unei **convenții de întreținere verbală**, ceea ce este fals. Este cît se poate de limpede că banii plătiți de către d-l Tănase au avut drept scop cumpărarea apartamentului pentru sine, dar într-o formă deghizată, deoarece la acea dată nu poseda buletin de identitate pentru municipiul Cluj. Întreținerea de care s-ar fi bucurat din partea nepoatei sale rezultă din calitatea de **rudenie** și nicidecum dintr-un pretins contract de întreținere. Netemeinicia deciziei tribunalului rezultă și din faptul că d-l Tănase se află astăzi în situația de a fi evacuat din apartament, cumpărătorul nefiind în nici un caz Popa Simona, deoarece nu aceasta a plătit prețul apartamentului, ci cel care a plătit, adică Ilie Tănase.

Să sperăm totuși că Procuratura Generală, care a primit memoriul nr. 38207/12.07.1991 de recurs extraordinar, se va arăta binevoitoare și îl va admite, dînd posibilitatea adevărului să își spună cuvîntul, chiar dacă d-l plt. maj. Popa, prieput în ale „documentelor", a făcut o bună ticluială. Domnișoarei Simona îi urăm, oricum, „casă de piatră !", cu precizarea că nu la casa **aceea** ne gîndim... Întrucît nu poate fi de piatră casa pe care ai prăvălit-o peste tihna a doi bătrîni, înnegurîndu-le ultimile zile.

PAUL VINICIUS

P.S. Mulțumesc pe această cale Asociației Împotriva Corupției din Cluj-Napoca pentru munca de asanare morală pe care o duce și pentru promptitudinea cu care ne pune la dispoziție material informativ. Sper ca și alți oameni, din alte orașe ale țării, să urmeze exemplul acestui for civic care face ca ziua de mîine, aceea a unei țări demne și puternic dezvoltate, să ne fie mai aproape.

• 10.858 de minori au săvîrşit 18.014 fapte penale • 85 de crime şi tentative de omor • 687 de tîlhării • 245 de violuri • 12095 furturi

INDUSTRIA DE REFOLOSIRE A MINORILOR IN PRAGUL FALIMENTULUI (I)

din avutul public şi privat • numai de la începutul anului trecut şi pînă în iulie 1991 •

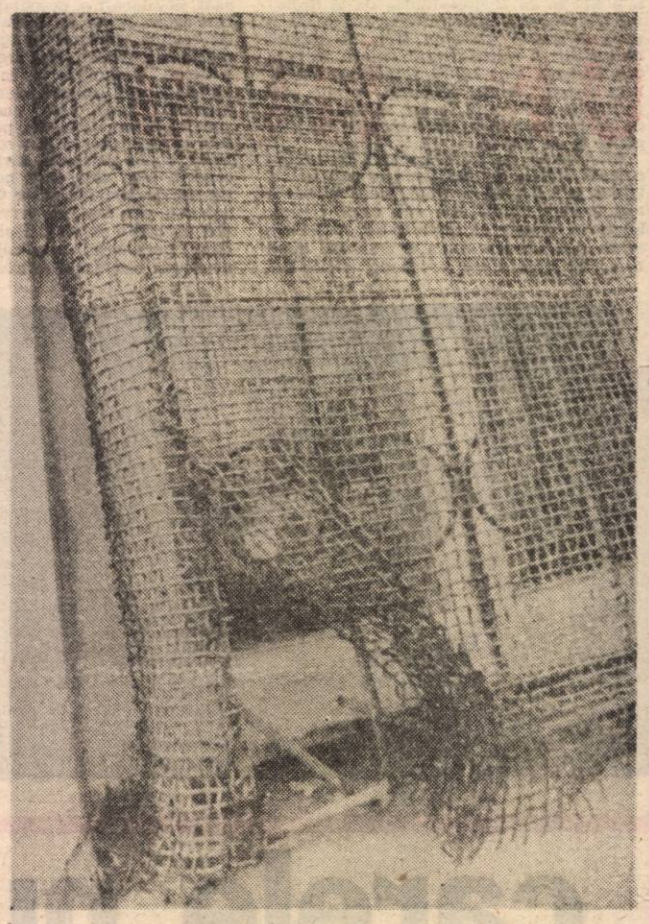

Nu vă jucaţi cu focul !

Copiii sînt de două feluri : buni şi răi. Cei buni nu interesează, ei, aşa cum ne învaţă basmele, vor învinge şi vor trăi fericiţi. Cei răi sînt însă aliniaţi de o parte şi de alta a vîrstei de 14 ani. Dacă nu au împlinit-o, indiferent ce grozăvie de infracţiune ar duce la bun sfîrşit, nu răspund juridic. Comisia de ocrotire a minorilor fiind aceea care se interesează de situaţie şi hotărăşte internarea într-una din cele trei **şcoli speciale de reeducare; aflate la Craiova, Bacău şi Nedelea, pînă la sfîrşitul anului trecut au aparţinut de Ministerul Muncii, dar odată cu înfiinţarea Secretariatului de Stat pentru Handicapaţi, au trecut sub această atotcuprinzătoare aripă.**

Dacă răii au depăşit 14 ani, fără ca totuşi să fi sărit peste cal într-atît încît să ucidă, să violeze, să fure spre paguba usturătoare a cuiva, dacă au făcut prostituţie sau, cu plăcuta învoire, ba chiar provocare a partenerului, perversiuni sexuale, or să ajungă tot într-unul din aceste aşezăminte. Cînd îi culege Poliţia, cînd părinţii se leapădă de ei.

Cu totul altă soartă îi întîmpină pe copiii peste 14 ani, destul de sălbatici pentru a fi jefuit, a fi batjocorit, a fi ucis. Dacă sînt întregi la minte, răspund în faţa justiţiei de faptele lor şi pot primi pedepse între doi şi cinci ani. Pe care îi vor petrece ori la **Găeşti, ori la Tîrgu Ocna în ceea ce plin de speranţă şi poezie se cheamă Şcoală specială de muncă şi reeducare. Acestea aparţin Direcţiei Generale a Penitenciarelor, care a trecut de la Ministerul de Interne la cel al Justiţiei .**

Oricum, oamenii nu se omoară cu diferenţierile, pentru ei şi unele şi celelalte dintre instituţiile care se îndeletnicesc cu recondiţionarea minorilor sînt, spus pe şleau, şcoli de corecţie, iar cei care le absolvă, dacă nu chiar nişte puşcăriaşi, totuşi indivizi periculoşi în care nu trebuie să ai nici un strop de încredere.

Pentru mama, cu dragoste şi abjecţie

Poate că a furat, a omorît, a violat.

Dar poate că pur şi simplu nu mai trebuieşte nimănui, nu mai are absolut nimeni nici un chef dar absolut nici un chef de trăznăile, minciunile, încîlceli-le sale de creştere. E posibil s-o fi întins de acasă.. Şi Autoritatea Tutelară să primească o plîngere în care este rugată cu disperare să facă ceva ! să-l ducă dracului acolo unde n-o fi chiar aşa de rău şi unde, pe deasupra, o să-i şi bage minţile în cap !

„Menţionez că începînd din august 1984 şi pînă în prezent a fost găsit şi adus acasă de organele de Miliţie, CFR şi anumite persoane care mă cunoşteau. Toate aceste abateri extrem de grave m-au determinat să mă adresez dumneavoastră sperînd să rezolvaţi în mod favorabil această cerere pentru ca numitul Cristian Ionuţ să poată fi readus pe calea cea bună şi redat societăţii".

Aşa scrie mama în 1989. Mama s-a despărţit de tata, **începînd din august 1984.** S-a recăsătorit. Mai are o fată, soră cea cuminte **a numitului Cristian Ionuţ.** Care a fost şi el cuminte, ba chiar a fost premiant, doamna lui învăţătoare îl lăuda şi cînd i s-a cerut şi ei părerea a spus că este inteligent Cristian Ionuţ, că trebuie multă răbdare cu el, că **numitului Cristian Ionuţ** i-a fost groaznic să-şi despice inima în două, o felie pentru mama şi o alta pentru îndepărtatul lui tătic.

În orice caz, mare pramatie Cristian Ionuţ, pleca de acasă şi îşi ascundea prin poduri ghiozdanul, se plimba hai-hui prin oraş... Care părinte l-ar fi suportat ? Un timp l-a luat tata, recăsătorit şi el, dar nu s-a putut înţelege cu băiatul Care continua să fugă, căruia nu îi mai păsa de şcoală şi părea să facă totul atît împotriva mamei, cît şi împotriva celor doi taţi, cel adevărat şi cel vitreg. De parcă aceştia trei ar fi fost vinovaţi cu ceva !

Dosarul **numitului Cristian Ionuţ** are numai cîteva file, între care mama şi asistenta socială de la Autoritatea Tutelară i-au înghesuit sufletul colţuros. Cîteva file care le-au fost de ajuns pentru a stabili cum **să fie numitul Cristian Ionuţ readus pe calea cea bună şi redat societăţii.**

Ocrotire la minut

Nu este un secret. Comisiile de ocrotire a minorilor analizează cazurile copiilor-problemă şi cît ai bate din palme îi şi trimit la şcolile cu pricina. O anchetă socială e gata foarte repede, căci nu-şi permite nimeni investigaţii amănunţite, nimeni nu are atîta timp şi atîţia asistenţi sociali cît să desfacă şi să netezească frumos cutele psihologiei unui copil care a luat-o razna. De aceea, odată intrat pe linia de fier, trenul circulă fără oprire, în şcolile de reeducare ale Secretariatului de Stat pentru Handicapaţi nimerind alături şi vagabonzi, şi hoţi, şi cei care se prostituează. Şi nu rareori, chiar handicapaţi mintal al căror loc nu poate fi decît într-o instituţie specializată.

Moştenite de la colectivismul socialist, şcolile au capacităţi aproape industriale, de cîte 400 de elevi, deşi pretutindeni în lume sînt preferate grupurile cît mai restrînse ; tot astfel, deşi oriunde în lume rolul unei asemenea şcoli este acela de a modela comportamentul deviat al minorului, desfăşurîndu-se pentru aceasta o muncă titanică de cunoaştere a lui, de ocrotire şi asistenţă atît în perioada internării, cît şi o vreme după externare, la noi, schimbările înregistrate după Revoluţie sînt mai degrabă cantitative. Într-adevăr, s-a mărit suma alocată pentru hrana zilnică, personalul aproape că s-a dublat (considerîndu-se totuşi de ajuns **doar un psiholog la 75 de elevi ! un asistent social la 150 !** normare, evident, pe hîrtie), s-a oferit 15 la sută spor de unitate specială. Tot cantitativ : deşi delincvenţa juvenilă a rupt zăgazurile, iar abandonul şcolar a bătut în ultimii doi ani toate recordurile naţionale, fiecare dintre cele trei şcoli cu chiu cu vai a avut prezenţi cîte 100—150 de elevi.

Poliţia pare să nu mai reacţioneze, părinţii, atunci cînd le pasă, ridică dezarmaţi din umeri, nu sînt psihologi în şcolile obişnuite, absolvenţilor de reeducare nu li se poate oferi nici măcar o repartiţie în muncă pe care atîta preţ educativ s-a pus şi ei se întorc în lumea largă ştiind, poate o meserie, cîteva riuri şi cîmpii ale patriei, nişte nume de scriitori români... pentru că cineva s-a străduit să-i înveţe cîte ceva în anii de captivitate. Revin între oameni, nu prea îngăriţi, eventual cu o pereche de pantaloni bleumarin, pentru că statul a făcut efortul să-i hrănească şi să-i întreţină. Dar se trezesc afară la fel de buimaci cum au intrat, cu gîndurile vraişte, cu inimile dărăpănate. Ce-l drept, ştiind în plus zeci de tehnici de furat din buzunare, de spart maşini, case, capete...

Vacanţă în vreme de reeducare

O urmărire generală — anunţînd cu tot dichisul semnalmentele la secţiile din ţară, multiplicînd amprente şi fotografii profil-faţă-profil costă peste 20 000 lei de căciulă. Iar la Nedelea, spre exemplu, din 390 de băieţi luaţi în evidenţă, 180 sînt fugiţi, 110 neprezentanţi după vacanţa verii '90, 106 învoiţi în actuala vacanţă mare. Din care cine ştie cîţi se vor mai întoarce.

Dormitoare de cîte şase paturi pustii, săli de clasă pictate incredibil de reuşit goale-goluţe, curtea netulburată decît de un avizier unde au fost lipite cîteva poze cu moda fetele frumoase şi un articol prăfuit despre Liga Antimonarhică...

Deocamdată nu a revenit niei numitul Cristian Ionuţ — aproape redat societăţii —, nici Marius Basmagiu, un puşti de 14 ani căruia mama îi este închisă pentru crimă, pe care tata a refuzat să-l primească spre creştere, care „nu s-a acomodat la casa de copii şi mai tot timpul a stat fugar", care, după cum raportează Poliţia în dosarul lui subţirel „este un minor problemă, predispus la fapte mult mai grave, o ameninţă cu bătaia şi moartea pe bunica lui în vîrstă de 73 de ani, o alungă din locuinţa ei personală şi o ameninţă că îi va da foc şi va arde ca SOBOLANII". Nu au venit încă nici băieţii prinşi la controlul medical cu hemoragie de poponari, nici elevii plecaţi în tabără şi rămaşi din ce în ce mai puţini pentru că fie au fugit acasă, unde nimeni nu i-a chemat, fie au pornit-o pe drumurile ţării care îi atrag cu o forţă mereu irezistibilă.

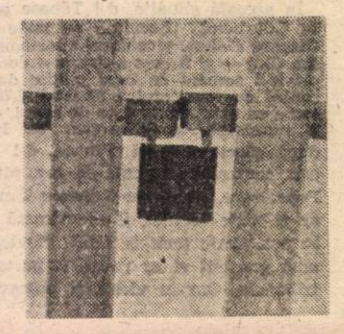

Este însă asistentul social, Marian Barbu, şi tristeţea sa de a lucra mai mult cu hîrtiile decît cu familiile băieţilor, în oraşele cărora ar trebui să meargă frecvent pentru a reeduca părinţii, şi vecinii, şi lumea care îi va primi cu Huo ! asistentul social care ştie că se luptă cu morile de vînt dacă nu există bani, nu există timp şi într-un sistem ruginit trebuie să facă o muncă de alte patru, cinci persoane.

Şi se mai află totuşi Fănel, de 15 ani ; fără să clipească, el răspunde că nu şi-a văzut cam de mult părinţii, cam de cînd s-a născut, pentru că l-au dat la casa copilului de unde fugea, cerşea, se aduna în gaşcă de spărgători. Este şi Marius, bolnav, de sifilis la 13 ani, cu fundul plesnind de varice : prima dată l-au luat din gară doi, l-au dus acasă, i-au dat să mănînce, prima dată l-au bătut, a doua zîmbeşte el, nu.

Este şi o echipă de englezi care servesc ceaiul cu o precizie de ceasornic, oprind lucrul la ora trei după-amiază şi retrăgîndu-se în cantină unde îşi mănîncă piscoturile şi biscuiţii inegalabili. Sandi, un adolescent de 16 ani, îi adoră şi munceşte cot la cot cu ei, schimbă instalaţiile sanitare, montează chiuvete, duşuri; deşi nu se pot înţelege decît prin semne, l-au fermecat pentru că îi surîd cu simpatie teribilă şi afectuune. Sandi are epilepsie, a încercat o dată să se spînzure şi o dată şi-a dat drumu' la sînge. El citeşte cu nesaţ cărţi poliţiste şi cele despre oameni care au suferit foarte mult. Niciodată n-o să uite „„Fenomenul Piteşti" şi „Rugaţi-vă pentru fraţii Alexandru".

OLTEA MUTULESCU ■
Fotografii de **GIG MOTOIANU ■**

Hotărît lucru, va fi nevoie, desigur, și de o hartă a nenorocirilor și belelelor răspindite cu fatală predestinare parcă în mai toate regiunile țării. Cu marcaje frumos colorate, dar cu mîna tremurîndă, am putea adăuga (vai, nouă!) încă o pagină geografiei, o reprezentare punctuală a tragismului postrevoluționar: Moldova — cu inundațiile, Banatul — cu seismele, Ardealul — cu conflictele interconfesionale, Covasna, Mureșul și Harghita — cu disensiunile interetnice... Peste deruta generală și falimentul moral-economic spre care tindem asimptotic, loviturile surprinzătoare ale hazardului se resimt îndoit.

În zona Brașovului cresc ciuperci. „Profesioniștii" sau amatorii de week-end-uri familiale le culeg cu rîvnă, parcă mai cu sîrg ca-n alți ani. Dacă înainte nu erau de-ale gurii, acum nu prea mai sînt bani. S-a schimbat kalimera. Oamenii le cumpără ori le strîng singuri și se-nfruptă din ele cu seninătate. Anul acesta, numai în județ au murit cu zecile. Alții — cu sutele! — s-au intoxicat grav, spulberîndu-și, practic, șansele de-a mai redeveni sănătoși. Pînă la ciuperca nucleară, e bine să avem grijă de bureții, hribii și ghebele noastre. În fond, se poate muri mai stupid decît așa?

Convorbire cu dr. ADRIAN ALBOTA, director al Spitalului județean Brașov

CIUPERCILE — UN NOU BLESTEM?

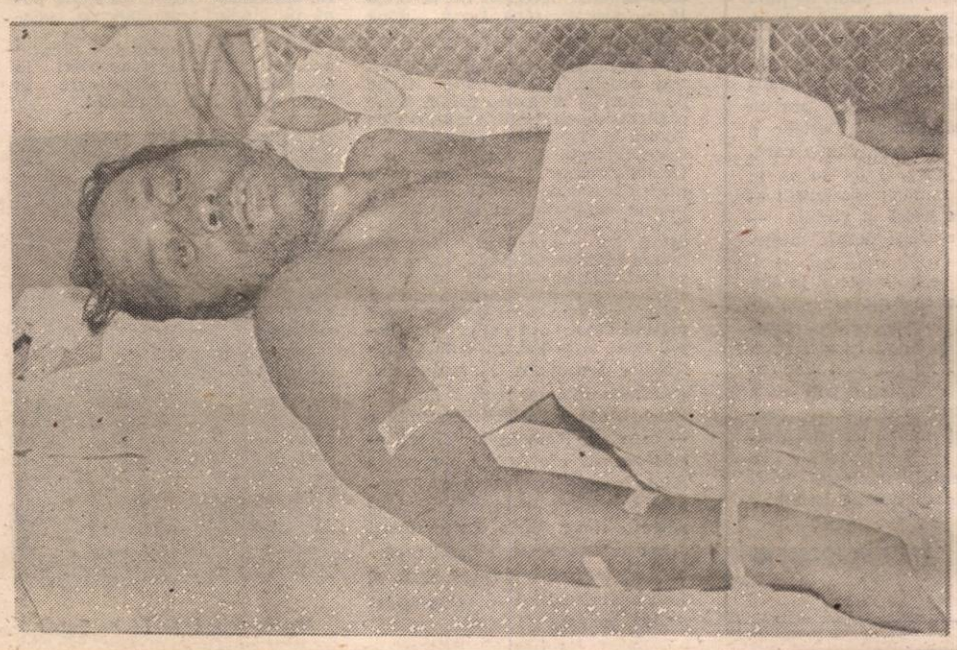

Rep.: D-le doctor, se poate considera că „alarma" privind riscurile consumului de ciuperci a fost trasă. Mass-media a încercat și încearcă să-și facă datoria. Și totuși, cred că lucrurile ar trebui detaliate. Ce s-a întîmplat în județul Brașov anul acesta?

— Problema consumului de ciuperci și a toxiinfecțiilor ulterioare nu e o problemă cu care ne confruntăm numai noi. Sînt regiuni din țară unde se petrec fenomene asemănătoare. Ba chiar și statele dezvoltate — Franța, de pildă — au greutăți de acest fel. Totul provine, în general vorbind, în primul rînd datorită lipsei de educație gastronomic-alimentară. Ingestia de ciuperci toxice reprezintă un fenomen cu care ne confruntăm anual. Zona Brașovului (Rupea, Rucăr, ș.a.m.d.) este o zonă propice apariției ciupercilor. Predomină deci consumul de ciuperci, iar cuprinderea lor în rețetarul culinar îmbracă deja un aspect tradițional. Problemele care surveneau anual din acest punct de vedere erau, ca să zic așa, de ordin minor. În perioada lunilor mai-octombrie (uneori chiar noiembrie), perioadă cînd se consumă efectiv ciupercile proaspăt adunate, peste 80 la sută din cazurile de toxiinfecții semnalate erau nesemnificative, în general gastroenterite în forme ușoare, cu fenomene digestive benigne. Cazurile fatale de intoxicare cu ciuperci erau puține, cam 2—5 decese anual. În ultimul an însă, am asistat la un adevărat dezastru: este vorba de zeci de victime ale acestui consum!

Rep.: În jurul cărei valori se cifrează numărul de decese în județ pînă în momentul de față?

— Din datele cumulate și înregistrate atît la noi, cît și la Direcția Sanitară și Centrul de Medicină Preventivă al județului, reiese că în rîndurile adulților au existat deja 18 victime, iar în rîndurile copiilor (deci la pediatrie), un număr de 6 victime. Datele pot fi incomplete, mai ales datorită faptului că pentru a se putea înregistra și centraliza, ele trebuie riguros raportate. Pot fi și situații cînd din diferite motive — dubii privind diagnosticul, neglijență, etc. — unele cazuri nu sînt anunțate, așa că se poate afirma cu suficientă siguranță că toxiinfecții mortale la nivel de județ au fost mai numeroase decît apar ele scriptic. În plus, să nu uităm că mai există posibilitatea de intoxicare ulterioară cu ciuperci otrăvitoare care s-au conservat. Am mai avut și încă 6 cazuri de toxiinfecții puternice, dar nedefinite, care din punct de vedere clinic se află încă în studiu. Pe ansamblu, am avut deja peste 200 de cazuri foarte grave, cu insuficiență hepatorenală acută, care au necesitat proceduri extrem de costisitoare de terapie intensivă. A fost realmente un șoc pentru noi, medicii.

Rep.: Care este punctul de vedere al specialiștilor cu privire la acest „salt", la această stranie metamorfoză care pare să fi afectat ciupercile zonei?

— O metamorfoză a existat, desigur. Și e foarte adevărat că e stranie, căci altcumva nu se explică faptul că dintre victime au existat și buni cunoscători ai ciupercilor, oameni care le-au cules cu mîna lor și care puteau garanta că au adunat numai ciuperci aparent comestibile. Acest lucru ne-a îndreptățit să opinăm că s-au produs așa-numite mutații genetice, mutații cîștigate sau dobîndite, cum se cunosc ele în literatura de specialitate. Se pare că datorită noii lor structuri biologice, ciupercile clasice au început să producă toxine. Pe de altă parte, nu e exclus să fie vorba de ciuperci noi, asemănătoare cu cele cunoscute, dar cu un potențial toxic foarte ridicat. Anul acesta ne-am confruntat pentru prima oară (de fapt este o premieră națională — halal premieră!) cu compuși toxici care au efecte halucinogene. Mai mult — simptomele medicale ale celor intoxicați corespund simptomelor semnalate într-un singur loc în lume, mai precis într-o arie restrînsă din Thailanda. Și aici au existat, se pare, spre surprinderea specialiștilor, aceleași „curiozități" cu efecte catastrofale. Nu s-a studiat încă detaliat dacă similitudinea are un fundament științific real, deci problema rămîne deschisă.

Rep.: Care sînt aceste simptome de care aminteați?

— Simptomele nu sînt riguros aceleași pentru cei intoxicați. De regulă, ele încep la cîteva ceasuri după ingerare și debutează cu dureri abdominale, de colon, cu crampe, grețuri, vărsături, uneori cu febră, delirium tremens și diaree. Pentru cei care ulterior au decedat, agonia a durat de la cîteva ore pînă la 2—3 zile. Aici intervine și rezistența proprie a organismelor în bătălia cu toxinele. Cei care au supraviețuit intoxicațiilor au, din păcate, rezultate ale analizelor hepato-biliar-renale cu totul nefavorabile. N-ar fi exclus ca majoritatea acestora să „moștenească" afecțiuni cronice, ca hepatita cronică, de pildă. Amploarea intoxicațiilor din acest an ne-a surprins. Secvelele pot fi cu totul imprevizibile.

Rep.: Care credeți că ar fi căile indicate de evitare a acestor consecințe dezastruoase? Să înțelegem că n-ar fi rău să evităm consumul de ciuperci?

— Nu poate fi vorba de a recomanda o abținere totală, ci în primul rînd multă circumspecție. Nu ar fi deloc rău ca cetățenii să poată găsi în vînzare ciuperci autorizate pentru consum, sosite pe piață din crescătorii care pot fi controlate și supravegheate în alte condiții, chiar dacă acest control este ultra laborios. Oricum, prin analizarea periodică a lor, riscurile de intoxicare s-ar diminua serios. Apoi, așa cum aminteam la început, ar fi necesară o educație gastronomică serioasă începută la o vîrstă mică și continuată cu asiduitate ulterior. Ca ultimă cale pe care eu aș întrevedea-o, cred că nu ar fi deloc rău dacă în perioada studiului studenții medicinești ar insista — impulsionați de cadrele universitare — mult mai mult asupra capitolului de toxiinfecții alimentare. Mai sînt enorm de multe de aflat și dacă peste acestea toate va trona în continuare superficialitatea, sînt ușor de intuit consecințele.

CRISTIAN PAVEL ■
Fotografii de
RĂZVAN SEMĂNARU ■

FLACĂRA
PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

Cursa cu obstacole

Moștenirea muribundă și presa

Relațiile literare româno-maghiare sînt lăsate în paragină. Uniunile de creație din țările noastre au cunoscut perioade bune și stagnări determinate de climatul politic. Contactele s-au reluat, delegațiile oficiale s-au vizitat reciproc, s-au semnat convenții, s-au planificat diferite manifestări, se vor înteți întîlnirile, vor urma și seminarii și consfătuiri, călătorii de studii mai mult sau mai puțin eficiente. Dar îmbogățirea moștenirii comune, despre care scriam săptămîna trecută, rămîne nerezolvată.

Partea maghiară este vădit avantajată. În afară de specialiștii **autohtoni** unguri cunoscători ai limbii și culturii române care lucrează în diferite instituții de cercetare, în redacții, la catedre universitare, ea s-a îmbogățit cu scriitorii maghiari care, în ultimele decenii, au părăsit România și s-au stabilit în țara vecină, printre ei existînd și unii traducători excelenți ai poeziei românești (a părăsit secuimea chiar și un prodigios traducător român, Gelu Păteanu). Literații din Ungaria și-au întărit rîndurile cu redactori, editori, eseiști, publiciști, teleaști, poeți și prozatori care cunosc viața spirituală românească și sînt capabili să relateze despre evenimentele și fenomenele din sfera politică și culturală. Nu ne vom ocupa acum de gradul de obiectivitate al acestor comentarii. Circumscriem doar fenomenul.

Ce avem noi la ora actuală? Foarte puțin. Nicolae Balotă, trecînd în exil, a lăsat în urma sa un hiatus în domeniul prezentării și analizei fenomenului literar maghiar. Cîțiva universitari care abordează din cînd în cînd cîte o temă, îndeobște cu ocazia aniversării sau dispariției unui scriitor, nu pot acoperi domeniul. Redacțiile, edițiile, instituțiile noastre de cercetare, catedrele universitare, bibliotecile nu dispun de specialiști în domeniu. Ion Chinezu, Costa Carel, Avram P. Todor, Tudor Balteș, Mihai Beniuc, Veronica Porumbacu, Eugen Jebeleanu, toți au trecut în neființă. Traducerile și studiile lor marchează o epocă. Dar ce se va întîmpla mîine? Va persista același fenomen de care ne izbim azi? Domokos Géza, îngrijind „Biblioteca Kriterion", a încredințat elaborarea prefețelor lucrărilor de proză maghiară contemporană publicate în limba română unor scriitori de seamă. Există însă și cazuri în care unele volume din această colecție prestigioasă au văzut lumina tiparului fără eseul însoțitor, atît de necesar pentru orientarea publicului.

Am fost neplăcut impresionat (din păcate, nu o dată) cînd o întreprindere valoroasă, de mare amploare, din domeniul traducerii literaturii române în maghiară a rămas fără ecou în presa de specialitate. N-au apărut nici analize serioase, nici semnalări cu caracter informativ. Aș putea da mai multe exemple, dar mă voi referi la unul recent. În 1990, sub egida Editurii „Kriterion", a apărut, cu titlul „Jurnal de bord", antologia tinerilor poeți români alcătuită, postfațată și înzestrată cu note biobibliografice de neuitatul Mircea Scarlat. Volumul în care peste 30 de poeți români, reprezentanți ai generațiilor '70 și '80, apar în tălmăcirile inspirate ale confraților maghiari era de mult în faza de bun de tipar. Cenzura a interzis însă publicarea lui. După prăbușirea dictaturii, editura l-a tipărit așa cum a fost alcătuit de Mircea Scarlat, cu valorile interzise din țară și din exil. A trecut un an de la apariția lui, dar opinia publică românească (și chiar o parte a poeților prezenți în antologie) n-a aflat despre această formidabilă lucrare publicată în limba maghiară. Nu era firesc să stîrnească un ecou în presa literară și nu numai literară? Desigur, o vom face noi, confrații maghiari, dar este, într-o oarecare măsură, stînjenitor: să faci ceva și tot tu să te lauzi... Unde sînt confrații noștri români, specialiștii — critici literari și redactori la presa scrisă și vorbită — care să-și poată spune cuvîntul autorizat despre moștenirea noastră comună?

Este regretabil că acest fenomen se întîlnește și în alte domenii. Acum cîțiva ani, am făcut cunoștință cu un tînăr istoric român care s-a stabilit într-un centru cultural din Ardeal în calitate de cercetător al istoriei transilvănene. Am aflat cu stupoare că nu știa nici maghiara, nici germana, nici latina... Ce contribuție poți avea, ca istoric, la lămurirea trecutului și la decantarea prezentului necunoscînd limbile naționalităților conlocuitoare?

Nu stăm mai bine nici în domeniul etnologiei și al folclorului. Cu ce începem eliminarea acestui handicap care îngreunează buna înțelegere?

BALOGH JOZSEF ■

17 septembrie 1991

Mărturii de după arlechin:

CARMEN GALIN

Carmen Galin se află acum, alături de colegii ei, la Bienala de teatru de la Sao Paolo. Am întîlnit-o cu puțin timp înainte de plecare. Era sîmbătă, nu avea repetiții și se pregătea să dea o fugă la Snagov să facă plajă.

— Ai fost actriță la Piatra Neamț în momentul de vîrf al Teatrului Tineretului. Ai fost la Teatrul Mic tot în perioada lui de vîrf... De un an ești la Național, exact cînd acesta a devenit cel mai bun din țară.

— Mi s-au făcut chiar reproșuri. Cineva mi-a spus cu brutalitate că am sosit la de-a gata. Poate că așta este norocul meu. Dar poate că acest noroc mi l-am făcut singură. Întotdeauna mi-am ales locul, instinctiv. Nu mi-a plăcut să lucrez cu oameni mediocri sau cu parteneri slabi pentru ca prin comparație cu ei, eu să par bună. Am gîndit că dacă joc alături de un actor mare și cu regizori foarte buni, atunci am toate șansele să fiu bună. La Național am venit tot instinctiv. Sigur, a contat și faptul că venise Andrei Șerban. Dar am venit la Național înainte să se creeze momentul de vîrf. Distribuirea mea în Electra a fost înainte de premiera cu „Trilogia"! Cînd vii la de-a gata înseamnă că masa este pusă și altcineva a pregătit-o. Nu e suficient să te „lipești" de o trupă foarte bună. Trebuie să și faci față contextului în care te-ai azvîrlit. E comod să stai într-un loc unde ți-ai făcut un statut al tău, unde ți-e cald și e greu să te rupi de acolo și să o iei de la capăt. În toate aceste mutări ale mele am luat-o de la capăt. Pe mine așta nu m-a speriat.

— Ați fost în turneu cu „O trilogie antică" în Italia și Franța. Cum a fost primită trupa? Zilele trecute am vorbit cu un grup de sportivi care mi-au zis că în Grecia pe programul meciului, sub fotografie scria „echipa foamei". Și tot ei mi-au spus că la Paris au fost întrebați chiar din aeroport „cum a fost gustul lebedelor?"

— Un mesaj cultural este primit altfel. Eu cred că cei din afară o să se dezmeticească în curînd. Chiar dacă le-a stat pe limbă să ne pună astfel de întrebări ceva i-a oprit să o facă. După ce au văzut spectacolul nostru care i-a întors pe dos și care a răsturnat valorile la ei, nu mai puteau avea tupeul să pună problema în acest fel. La Paris era în vogă spectacolul Ariannei Mnouchkine, „Atrizii". Știam că toată lumea va face comparație între „Atrizii" și „Trilogie". Ei bine, a triumfat al nostru. Asta în condițiile în care știm cu toții cît de conservatori sînt francezii, iar Mnouch.kine este o alintată a criticii. Mie lucrul acesta mi s-a părut extraordinar.

Pentru noi jignirea a fost că a apărut într-un ziar italian titlul „Teatrul românesc din Budapesta". Cel care și-a pus semnătura sub

FESTIVALUL FILMULUI PENTRU

...O plajă surprinzător de însorită pentru prima jumătate a lunii septembrie; mulți, foarte mulți ciini prezenți în stațiune (dormind pe nisipul încins, hîrjonindu-se în grupuri sau pur și simplu zăcînd în fotoliile din elegantul hol al hotelului „FORUM"); o reclamă luminoasă cu „Cuba libre"; un fotograf însoțit de un măgăruș alb făcîndu-și o altă reclamă, cîntată de data asta („Haideți, copii, cu mămica / Ca să-i pozăm păsărica! / Păsărica de la mare / Mai bronzată ca oricare"); puțini, foarte puțini turiști — iată cîteva dintre primele impresii oferite de Costinești, duminică 8 septembrie, prima dintre cele șapte zile ale Festivalului, ajuns la ediția a XIV-a. Ediție organizată de către Ministerul Culturii, Ministerul Tineretului și Sportului, Centrul Național al Cinematografiei și Compania de Turism pentru Tineret.

În deschidere, răsună nou semnal sonor al Festivalului (s-a renunțat deci la cel cunoscut, timp de 13 ediții, de către sute și sute de mii de tineri spectatori ce au umplut pînă peste poate marele amfiteatru în aer liber, în anii ce s-au scurs) — să fie, oare, un semn de bun augur?!

Programul este foarte încărcat: dimineața, conferințe de presă și discuții în grădina „Vox Maris"; după-amiaza, începînd de la orele 16 și, practic, pînă tîrziu după miezul nopții, proiecții de filme (unele înscrise în concurs, altele nu). Se prezintă filme de lung metraj artistic, documentare, filme de animație și foarte multe filme realizate de studenții Academiei de Teatru și Film. Din nefericire, aceste proiecții au loc în sala hotelului „Forum", mult prea mică pentru astfel de acțiuni: ea este, practic, umplută cu invitații la festival — cineaști, critici, producători, etc — publicul, **superbul public tînăr** de altădată, atîta cît se mai află în stațiune, nemaigăsindu-și aproape locul... circulă zvonul că s-ar fi recurs la această măsură datorită „frigului" din timpul serii și nopții, în cazul proiecțiilor organizate la amfiteatru, explicația însă nu rezistă (în ultima zi, cea a decernării premiilor — care s-a făcut în aer liber! — amfiteatrul era, totuși, aproape plin). În orice caz, mă tem că măsura cu proiecțiile în sală a îndepărtat o bună parte dintre tinerii aflați la Costinești, aceștia preferînd să meargă la „disco", decît să facă o veritabilă baie de aburi în spațiu închis...

Selecția e destul de săracă, pentru simplul motiv că... nu prea s-au produs filme, mă refer mai ales la cele artistice de lung metraj. De remarcat însă că, dintre cele 6 lung metraje de ficțiune, 3 sînt realizate de tineri regizori **debutanți** în genul respectiv **(Daniel Bărbulescu — VÎNĂTOAREA DE LILIECI; Laurențiu Damian — RĂMÎNEREA, și Jon Gostin — ÎNNEBUNESC ȘI-MI PARE RĂU)**, ele fiind și cele mai interesante, deși poate că nu reprezentate la modul cel mai echitabil în Palmaresul final. Oricum, este semnificativ că debutanții au ridicat ștacheta... ! S-au mai prezentat: UNDEVA ÎN EST, de Niculae Mărgineanu; TELEFONUL, de Elisabeta Bostan și LICEENII ROCK'N ROLL, de Nicolae Corjos. Despre acele filme care au avut deja întîlnirea cu marele public, am scris la vremea respectivă. Asupra celor trei **(Vînătoarea de lilieci, Telefonul și Înnebunesc și-mi pare rău)** — prezentate în premieră la Costinești — vom reveni după întrarea lor pe piață, întrucît necesită o analiză mai amănunțită. În compensație parcă — mă refer la „sărăcia" numerică a lung-metrajelor — veritabila „avalanșă" de filme studențești (mare parte prezentate și în cadrul Festivalului „DAKINO" din primăvară, festival specific studențesc) continuă să te pună pe gînduri: permanenta pedalare pe metaforă sau experiment, subiecte subțiri (unele de-a dreptul puerile!), lipsa unei **angajări** în actualitate — surprinzătoare la niște autori atît de tineri!

Sanda Vișan și Liviu Șureă

Dacă actuala ediție a Festivalului, putem spune, **a impus ceva** — dacă a avut totuși o „clasă" anume — asta se datorează prezenței filmelor documentare și de animație. Aici, juriul (format din: Sergiu Nicolaescu, președinte; Șerban Marinescu, Iulian Mihu și Constantin Vaeni, regizori; Adina Darian, critic; Dumitru Capoianu, compozitor; Cristian Comega și Doru Segall, operatori; Zeno Bogdănescu, director animație; Ioan Grosan, scriitor, și Luminița Gheorghiu, actriță) — a avut de unde alege.

Dintre documentare: PIAȚA UNIVERSITĂȚII (cunoscutul, de-acum, lung metraj realizat de Stere Gulea); SĂ FACEM TOTUL (de Ștefan Gladin, un pamflet anticeaușist, dar și cu trimiteri acide la acei conducători de stat sau oameni politici ce au înlesnit ascensiunea sinistrei figuri); ȘI CLASA NOASTRĂ MUNCITOARE MERGE ÎN PARADIS (de Viorel Branea, o încercare de „reabilitare" a acelor mineri „înșelați" la mineriadă); UN AN CEVA MAI LUNG (de Ada Pistiner, o viziune mai personală a Pieței); ÎNTRISTĂRI (de Cornel Mihalache, un „caz" de alungare, inexplicabilă, a unei artiste mai mult decît originale, din viața unei comunități), sau PĂMÎNTUL ȘI ȚĂRANII LUI (de Felicia Cernăianu, despre bulversarea sătenilor unei comune, nedumeriți de niște dispoziții ce se bat cap în cap) — toate sînt modele de aplecare asupra mentalității unui popor cutremurat, încă, de o revoltă ale cărei urmări sînt departe de a fi limpezi.

Dintre filmele de animație: LA O BARIERĂ (Radu Igaszag, film în tentă absurdă despre imbecilitate, de o impecabilă ținută plastică); GOLANII (Mihai Marcel, titlul spunînd totul); WEEKEND (Mihai Surubaru, „pastile" pe aceeași temă, cea a dezinformării), sau DON JUAN (Ion Truică, experiment în tușuri de o mare eleganță) sînt cele care au produs și acel imens hohot de rîs, de care are nevoie orice festival de film ce se respectă... !

...Vineri după-amiază, s-a organizat o întîlnire cu presa a celor doi „responsabili" cu desfășurarea Festivalului: producătorul Gheorghe Bejan și directorul artistic, regizorul Copel Moscu, cu care ocazie am aflat cîte ceva din „bucătăria actualei ediții care a costat suma de... 3 000 000 lei (la o primă vedere suma pare astronomică, la actualele prețuri de pe Litoral însă, putem spune că organizatorii

articol ar trebui desființat într-o secundă.

Însă noi ar trebui să avem grijă ce facem să nu ne umilim. De multe ori mergem șfingaci. Și în Italia și în Franța am funcționat ca niște oameni fără identitate. Numele noastre nu au figurat nici pe afiș, nici pe caietul program. În cronici erau folosite numele personajelor și nu ale interpreților care nu puteau fi găsite. La Milano singura fotografie trimisă din țară era cu Maia Morgenstern care nu se afla în turneu. Maia e minunată în Medeea, dar Leopoldina Bălănuță este la fel și în plus ea și juca acolo ! Un om făcea un efort, avea un succes imens și totul apărea sub alt nume. Normal că spiritele noastre s-au încins. Acestea sînt neglijențele organizării noastre de acasă. Nu au fost nici conferințe de presă în care să fim prezentați.

Aici nu sînt de acord cu Andrei Șerban. El ne-a cerut să fim niște preoți anonimi pentru că ceea ce contează este rezultatul muncii și nu cine face aceasta. Aici îl contrazic prin însuși numele lui. Și el trudește superb de 20 de ani, el există ca Andrei Șerban și îmi permit să spun că și noi avem identitățile noastre și fără asta nu se poate nicăieri în lume.

Cînd a fost turneul cu „Hamlet" televiziunea a făcut un film în cîteva serii și e foarte bine că a fost așa. Noi nu am avut parte nici de o cameră a televiziunii care să ne însoțească. Ar fi avut, slavă Domnului, ce să filmeze. Am plecat în Italia cu un autocar și a trebuit să ocolim Iugoslavia unde tocmai izbucniseră conflictele. Cei cu decorul au traversat Iugoslavia și au stat cîteva zile în cîmp, în plin foc. Se trăgea la 10 metri de ei. Era să jucăm un spectacol fără decoruri, în blugi și cămăși, pentru că mașina cu decoruri nu sosea. Străinii greșesc față de noi cu drept uneori, alteori pe nedrept. Dar nici noi nu sîntem conștienți de propria noastră valoare. Trebuie să învățăm că dacă ne vom da mai mare importanță, atunci cînd facem ceva valoros, ei nu ne vor mai întreba cum a fost cu lebedele din Austria. Modestia e superbă cînd e superbă, dar cînd frizează prostia, nu mai e.

— Dacă ne gîndim la destinul actorilor din Est vom vedea că cei polonezi sînt cunoscuți, rușii sînt cunoscuți, la fel și ungurii. Pe marii noștri actori nu-i știe nimeni.

— Polonezii au biserica catolică și i-a ajutat foarte mult. Rușii sînt o forță. Cînd erau festivaluri de film, delegația noastră (dacă ajungea) era formată din una sau două persoane. Ei veneau 20—30 și știau să-și facă reclamă. Acum pentru că turneele Naționalului au fost un început foarte puternic ar trebui să nu ne scape situația de sub control. Dacă vom merge cu multe spectacole și vom găsi manageri buni, vom avea o șansă.

— Ești căsătorită cu Dan Pita. Cu toate acestea, de foarte mulți ani nu v-ați mai întîlnit pe platoul de filmare.

— Am lucrat cu Dan în „Faleze de nisip" și „Bietul Ioanide". Apoi nu am mai colaborat din cauza unei interdicții date prin '82 de tovarășa. De aceea Leni Albu nu putea face film cu Veroiu, Maria Ploae nu putea lucra cu Nicolae Margineanu sau Tora Vasilescu cu Daneliuc. Țin minte o poveste dramatică. Maria Ploae a mers și a spus : Am să cer divorțul de soțul meu, deși am trei copii, pentru că vreau să joc în acest film. Probabil dacă vom fi despărțiți o să mi se dea voie. I s-a răspuns : Da.

De un an și jumătate Dan a lucrat doar la „Hotel de lux" și nu sînt foarte sigură că avea nevoie de mine în acest film. El nu are ideea fixă de a lucra cu mine, iar eu nu forțez nota în sensul acesta. Dimpotrivă, eu am un soi de invidie superbă cînd alege o actriță fotogenică, expresivă. Vara asta am mers deseori la filmări și m-am gîndit că eu nu aș fi putut să joc la fel de bine ca Irina Movilă sau Lamia Beligan.

„Carmen Galin ar fi putut fi o Jane Fonda dacă...". Este o replică pe care am auzit-o rostită într-un grup de adolescenți, mari admiratori ai ei. Eram în foaierul Naționalului, se juca „Noaptea regilor" și Carmen era extraordinară în rolul Mariei. Și cînd te gîndești că înainte de a fi actriță a făcut balet și gimnastică de performanță iar în ultimii ani a făcut trapez, călărie, dresură, te gîndești că acei tineri știau ei ce știau. În plus, știe să repare și mașina, nu se ferește să stea la coadă sau să umble pe stradă nemachiată. Îi spun și ei replica din foaier. Nu zimbește.

„Toate lucrurile care s-au petrecut la noi mă îndepărtează atît de tare nu numai de Jane Fonda, dar chiar și de Mari Törőcsik din Ungaria. La noi mizeria a fost cea mai mare. Spun uneori : asta-i viață ?! Dar de unde știu eu dacă nu chiar asta e viața. Poate tocmai pentru că nu este roză și lucrurile se amestecă teribil și o fac să fie pe trei sferturi de neștiut".

AURELIA BORIGA ■

Corespondență literară

PRECIZARE

Scrieți mai puțină literatură (de gradul II) despre cum veți scrie literatură. Vă trece tot suflul pregătindu-vă, sau descrînd așteptarea stării de a scrie. S-a făcut mult text de acest gen. E o experiență epuizată de multișor și riscați să vă terminați în exerciții consumate deja de istorie. V-am aruncat mănușa, luați-o așa cum e, n-o întoarceți pe dos ! Nu scrieți pentru mine personal ci pentru oricine altcineva ! Nu-mi veți datora absolut nimic (niciodată), vă sînteți datori, însă, foarte mult dumneavoastră înșivă !

A scoate oamenii din inerție, a-i urni, a-i provoca la credință și speranță (cînd e cazul !) e și aceasta o meserie, în cele din urmă. Cu condiția ca gestul să fie absolut gratuit. Cu plata în ceruri, cum se spune. Altfel, totul e rușinos și inutil. Trafic de iluzii și destine. Vînzare de înger, vînzare de frate atins de destin. De aceea am pus multor corespondenți aceeași condiție : să nu ne vedem niciodată ! Trebuie să existe pe pămîntul acesta și ceva absolut imaculat. Într-o vreme în care toată lumea are nevoie de atingere și contact, să lăsăm doar îngerii noștri să se înfrunească. Comunicăm prin Dumnezeu, nu e de ajuns ? Nu aveți nevoie, în plus, de un frate mai mare ?

Mădălina Constantin : Poemul Însemnele puterii aduce puțină prospețime. Celelalte nu au un timbru personal, numai al dvs., în afara căruia nu poate fi vorba de valoare. Citiți mult și reveniți.

Bledea Ana : „Să fi" se scrie cu doi i. Ca și : să știi, să scrii ! Păreți foarte singură. A enție, însă, singurătatea nu e o valoare în sine decît dacă rodește valori. „Așa vrea soarta ca tu să fi (!) locul meu de întoarcere de pe drumuri". Mulțumesc. Accept cu condiția ca și textele dvs. să merite osteneala potențialilor dvs. cititori.

Trifu Mariana : Frumos spus : Frunza de mine. Acesta ar putea fi titlul poemului trimis. Numai că doar cu o singură frunză nu se face... arbore. Mai înfrunziți, vă rog !

Nae Dan-Sorin : Ca să trageți „o tangentă la absolut" trebuie să fiți... absolut original în modul de-a vă exprima absolutul. Deocamdată, valoarea a ceea ce spuneți e una relativă. „Sclipiri de diamant / Pentru a ne / Eterniza iubirea" — e deja inadmisibil în poezia acestui sfîrșit de mileniu. E de prea rău „un splendid apus de soare / Spart / de țipătul copilului abandonat".

ION ZUBAȘCU ■

TINERET COSTINEȘTI (septembrie 1991)

s-au achitat absolut impecabil de sarcinile ce le reveneau — dintre care cazarea și asigurarea unei mese zilnice, cel puțin decente, nu au fost nici singurele și nici cele mai ușoare !). Selecția filmelor s-a făcut de către Casele producătoare (studiourile de creație) — în cazul actualei ediții, filmele fiind puține, repetăm, acest lucru însemnînd „cine a vrut să participe la Festival, practic a și participat". Surprinzător ni s-a părut, tuturor celor prezenți, faptul că — deși dl. Duvăz, ministrul tineretului, a susținut, material, actuala ediție, dl. secretar de stat de la același minister, Ion Olteanu, s-a împotrivit din răsputeri finanțării sale (?!), la fel — și mai surprinzător ! — Uniunea Cineaștilor, prin persoana d-lui Mihnea Gheorghiu, care a promis o sponsorizare, se pare destul de substanțială, dar care nu a trimis nici un ban ; dezechilibrarea finanțării Festivalului i-a pus în mare încurcătură pe organizatori, ba chiar și pe conducerea stațiunii Costinești, C.T.T.-ul, care s-au pomenit că pierd pe neașteptate — culmea ! — substanțiale beneficii. S-a strecurat astfel ipoteza că actuala ediție a Festivalului de la Costinești s-ar putea să fie... și ultima (în favoarea organizării — puțin probabile, N.N. — a unui festival național, dacă nu chiar „internațional"...!?!).

Lucrurile nu sînt nici acum lămurite pe deplin, ultima ediție a Costineștiului aducînd parcă o atmosferă de nedorit apus de soare... Să sperăm însă (aceasta a fost și dorința tuturor participanților la festivitatea de premiere din încheierea ediției a XIV-a !), că totuși cei în drept vor găsi acele resurse materiale (și morale, dacă vreți !), de a nu întrerupe o confruntare valorică a cinematografiei naționale, atît de urmărită pînă acum de publicul tînăr, și care a confirmat, de-a lungul anilor, în măsură mai mare sau mai mică, desigur — că filmul românesc, totuși, există !

HORIA PĂTRAȘCU ■
Fotografii de VICTOR STROE ■

NOTĂ — Remarcabil faptul că la actuala ediție a Festivalului de la Costinești au fost prezentate pentru public cîteva filme străine, laureate ale mai multor premii internaționale de prestigiu. Avem promisiunea că — foarte curînd — se va organiza și în Capitală, în Sala Palatului, o vizionare cu aceste filme (beneficiind de traducere). Două dintre ele sînt absolut de excepție : este vorba de „BETTY BLUE" (Franța), în regia lui Jean Jacques Beinex (și „EUROPA" (Danemarca), regia : Lars von Trier. Vă sfătuim, insistent, să nu pierdeți aceste filme !

Sponsori și juriu

Subprefectul județului Sibiu vrea să distrugă teatrul!

Sînt oameni care doresc ca teatrul din Sibiu să nu mai existe. Iulian Vișa și Constantin Chiriac au reușit să afle de ce Teatrul din Sibiu nu a primit fondurile de refacere din Contul Libertatea și cine se află în spatele acestor manevre. Teatrul din Sibiu este a patra instituție de cultură din țară (după Muzeul de artă, Biblioteca universitară și Televiziune) afectată de evenimentele din decembrie '89. În 20 septembrie au luat legătura cu cei de la Contul Libertatea. Au aflat că județul Sibiu este singurul care a primit sută la sută sumele cerute pentru refacere. Pierderile teatrului au fost evaluate în '90 la 11 milioane. Subprefectul Romeo Trifu a cerut, nici mai mult nici mai puțin, decît 47 500 lei ! La această sumă ridicolă tov. Romeo Trifu evalua : un microbuz Ford nou, un autocar, atelierul de tîmplărie utilat cu scule nemțești, atelierul de cismărie și croitorie, depozitele de costume și materiale, distrugerile pe care le-au suferit sala și scena în care plouă vara și ninge iarna. Acest tovarăș a gîndit că dacă nu vor fi bani, teatrul va dispărea și este foarte aproape să-și atingă scopul. Acum cînd reaua lui credință a fost descoperită, recurge la amenințări și intimidări. Un lucru mi se pare foarte grav : se închide primul teatru de limbă română din Ardeal ! Vom reveni cu date suplimentare în numărul următor.

AURELIA BORIGA ■

Cioran

Mărturii și anateme

● Paleontolog de ocazie, am petrecut mai multe luni rumegînd despre schelet. Rezultatul: abia... cîteva pagini. Subiectul, ce-i drept, nu invită la prolixitate.

● Filosofia hindusă urmărește eliberarea ; cea greacă, cu excepția lui Pyrrhon, Epicur și a altor ființa neînregimentați, este descurajantă : ea nu caută decît... adevărul.

● Pentru a-i dezarma pe invidioși, ar trebui să ieșim în stradă în cîrje. Doar spectacolul decăderii noastre reușește cumva să-i umanizeze pe prietenii și dușmanii noștri.

● S-ar spune că materia, geloasă pe viață, se străduiește să o spioneze pentru a-i găsi punctele slabe și a o pedepsi pentru inițiativele și trădările sale. Viața nu este viață decît prin infidelitate față de materie.

● Plictiseala este neîndoios o formă a neliniștii, dar a unei neliniști expurgate de teamă. Cînd ne plictisim, nu ne este teamă de nimic, decît de plictiseala însăși.

În românește de EUGENIA VASILE ■

Viață literară. Și, totodată, un pic de moarte

Cîțiva scriitori de-ai noștri stabiliți în vest sau reveniți, cît timp li-i bine, în slujbe acasă își denunță în cruciș, prin articole risipite la ziarele și revistele din toată țara, viciile și neputințele precum și secretele din categoria celor despre care numai securitatea poate da seamă. Goma, Breban, Negoițescu, Țepeneag, Nedelcovici, Tudoran se pîrăsc „la popor" tenace și, pentru că au talent, credibil. Cînd ostenesc în acest război fără capăt și cauză, își îndreaptă imputările către oameni cu care nu mai au în comun decît depărtarea și, în cîteva cazuri, o mare lehamite. Motivele gîlcevilor lor sînt urîte și devin mai urîte pe măsură ce silesc să îi credem. Niște disperați adunați de-o răscruce, care caută pe alături ceva ce-ar putea găsi doar în sine, care arată în toate direcțiile vinovați la vini ce le aparțin.

Asta ne lipsea : cearta lor nenorocită ! Ce-or fi avînd de împărțit dacă au plecat săraci și trăiesc calici ? La deschiderea granițelor, sute de mii de compatrioți își plătesc însingurarea trimițînd în țară, cu desaga ori containerul, haine și alimente, cărți și speranță, vești și alinări, numai ei o-sîndesc să ne spună ce n-au putut să fie, ce n-au reușit să simtă și adesea, ce nu sînt în stare să viseze.

Unii numesc asta „viață literară". În realitate, delațiunea nu interesează literatura. Iar viața e numai cît o pilpîire. Ca să ne fie limpede ce însemnătate are pentru cultură belicoasa lor cleveteală e destul să ne întrebăm de ce nu se ceartă în publicații franțuzești. Ce-i suficient de penibil ca să nu se întîmple în exil pare tocmai bun de întîmplat acasă !

Partea proastă e că acest soi de neputință îi timorează într-atît pe editorii din țară încît publică în paginile rezervate creației numai gunoi sufletesc. De ce oare trebuie răspîndite în mii de exemplare texte pe care autorii ar fi mai cinstit să și le expedieze prin poștă ? E atît de folositoare strigarea unei rușini că-i musai s-o afle toată România ? Dacă nu-i ajută Dumnezeu acum, nu-i mai ajută apoi nimeni.

TUDOR OCTAVIAN ■

El danța acana...

„Și-au dantat cinci feciori
Pricopsiți, la ștreangul furcii;
Ea danța
Acana
Cu muscalii și cu turcii"

Să „danțeze" cu muscalii a fost visul de aur al domnului Ion Iliescu. A făcut-o el într-o vreme, dar mai spre fundul scenei, unde îi era locul pe atunci, altfel spus, acana, exact cum spunea poetul. Cînd s-o facă în prim-plan, lucrurile s-au mai schimbat. Dar dl. Iliescu nu s-a lăsat, și astfel România s-a pricopsit cu singurul tratat „de amiciție" pe care U.R.S.S. a izbutit să-l mai încheie cu unul din foștii sateliți înainte de a-și da duhul. Nu încape îndoială că președintele nostru speră și acum că va mai dansa cu muscalii, dacă se va menține la Cotroceni și dacă imperiul muscălesc nu se va prăbuși de tot.

Pînă la turci, dl. Iliescu a mai făcut cîteva dansuri prin alte părți, în Costa Rica, Portugalia, Maroc și, mai în urmă, în Israel. Toate fără istoric, gesturi de bunăvoință ale țărilor gazdă. Ce rost a avut, de exemplu, vizita în Israel, ce probleme a rezolvat ea, ce avantaje a adus vizita României? Mass-media de pe mapamond a înfățișat periplul israelian al președintelui român ca pe un fel de drum la Canossa, menit a-i oferi d-lui Iliescu prilejul să ceară iertăciune poporului evreu pentru victimele „holocaustului din România" și să dea socoteală pentru antisemitismul furibund de acum, promițînd că-l va stîrpi. Dl. Iliescu nu s-a ostenit deloc să-i facă pe locuitorii Israelului să înțeleagă care-i adevărul, după cum n-a oferit, așa cum s-ar fi cuvenit, sprijinul politic al României pentru statul evreu în disputa lui cu țările din zonă.

Dansul cu turcii s-a desfășurat la București. Domnul Turgut Özal a venit la noi, a vorbit parlamentului, unde a cules aplauze furtunoase, ca la congresele odiosului, semn că reflexele condiționate au o rezistență formidabilă, a constatat că sîntem, față de Turcia, rămași cu 45 de ani în urmă (am trăit s-o vedem și pe asta), ne-a dat prețioase indicații pe ce cale să mergem (pe calea Turciei, desigur) și s-a arătat foarte interesat de soarta găgăuților (găgăuzilor) din Basarabia, nesuflînd, în schimb, nici un cuvînt despre soarta kurzilor din Turcia. De altfel, după cum o știm cu toții, vizita domnului Turgut Özal a fost precedată de un puternic proces de otomanizare a vieții economice și sociale românești. Șuvoaie întregi de mărfuri de calitate îndoielnică au inundat pur și simplu comerțul bucătăresc din România, au apărut numeroase firme turcești, unele din ele instalate în spații comerciale de primă mînă – închiriate pe mai nimic, în perspectivă, probabil, vîndute pe mai nimic – ale capitalei și ale altor orașe. Că toate produsele turcești aduse în România sînt oferite spre vînzare la prețuri fabuloase e, de asemenea, bine cunoscut. În contrapartidă, de la noi pleacă, de cele mai multe ori clandestin, mărfuri industriale deosebit de valoroase și de negăsit pe piața internă, care se vînd în Turcia la prețuri derizorii. Osmanliii s-au întors la rosturile și la meremeturile lor de pe vremea cînd ne erau suzerani. Și toate acestea ca rod al programului fesenist de trecere la economia de piață.

Ce-ar mai fi de spus? Că românii visează foarte tare la vremea cînd șeful statului lor nu va mai dansa acana cu muscalii și cu turcii, ci va dansa în prim-plan cu americanii, germanii, englezii, japonezii și cu alții din aceeași stirpe.

ION D. GOIA

La jumătatea drumului

În timpul acestor zile de Festival,a reînceput să bată inima muzicii și la Castelul Peleș. Tăcute armonii, din loc de poveste, revin încet la viață, odată cu un chip învăluit în ceață — regina poetă Carmen Sylva, de la a cărei trecere în tărîmul umbrelor s-au împlinit trei sferturi de veac. Unind o asemenea comemorare (neobișnuită pentru noi, încă) u cei 110 ani de la nașterea lui George Enescu, marele rapsod român, Academia Română și Ministerul Culturii au inițiat, pentru prima dată, o săptămînă artistică sugestiv intitulată „Muzică la Castel". Dimineți și seri de concerte în salonul Reginei Elisabeta... Ceva nou, surprinzător, chiar și pentru vizitatorul întîmplător, oprit o clipă în fața unei lumi pe care nu are cum să o înțeleagă. Acest salon de muzică, cu orgă și pian de concert, a găzduit, de mult, minunate clipe artistice. Au încercat să le evoce cuvintele, în comunicările științifice ale simpozionului de la Pelișor, dar omagiul cel mai convingător rămîne cel al sunetelor, al integralei liedurilor enesciene inspirate de Carmen Sylva, cîntate de voci ale sfîrșitului de veac XX. Această săptămînă muzicală înseamnă foarte mult, căci smulge lumea Peleșului din tăcere, ignorare și imobilitate. Perspectivele ce ni se deschid, asupra unui trecut atît de deosebit de istoriile „adaptate", acum, în climatul festivalului enescian, luminează „cărarea pierdută", care ar trebui să devină o cale spre redescoperire și adevăr.

Continuînd firul momentelor de Festival, care nu și-au pierdut nici cadența, nici publicul, să consemnăm o intensă prezență a Operei Române — *Nabucco* de Verdi (u o tînără și viguroasă Abigaile, soprana iugoslavlă Iardanka Iovanovici), *Tosca* de Puccini (în rolul titular un premiu I la Concursul Enescu de acum peste douăzeci de ani... soprana Marina Krilovici), *Aida* de Verdi (alături de soliștii noștri, doi mult așteptați oaspeți ai marilor scene internaționale — mezzosoprana Fiorenza Cossotto și tenorul Corneliu Murgu — apărîndu-și cu dificultate prestigiul), spectacolele Teatrului de balet clasic din Kiev (palidă imagine a unei faime coregrafice...).

Ateneul Român cu programul Enescu al „Virtuozilor din București", dirijați de Horia Andreescu, mi s-a părut momentul de marcă al acestei ediții a Festivalului. Trei opusuri definitorii — *Octetul, Dixtuorul* și *Simfonia de cameră* — într-o versiune de mare artă, iată ce ne-a prilejuit acest concert care devine o dată de referință în interpretarea operelor Maestrului. I-am ascultat cu încîntare și bucurie pe acești muzicieni, redescoperind încă o dată frumusețl pe care credeam că le știu, acum mai impresionant recompuse de bagheta lui Horia Andreescu, cu un rafinament stilistic propriu.

Revine din nou în atenția noastră Orchestra Națională Radio, avîndu-l la pupitru pe Cristian Mandeal. Interesul era împărțit între o primă audiție contemporană — opera *Rivuluția* de Adrian Iorgulescu — și un solist atrăgător, datorită faimei sale încă nedemonstrate, Gerhard Oppitz, din Germania. Adrian Iorgulescu propunea o nouă abordare a celebrei miniaturi comice caragialești, *Conu Leonida*... Pe un text realizat de compozitor (spre deosebire de versiunea lui Matei Socor, la aceeași comedie, în care Caragiale este preluat integral), omicul se ivește din jocul stilurilor, din conturarea muzical-teatrală a personajelor în registrul parodiei și plasticitatea relațiilor timbrale în orchestră. Efectul dorit de Iorgulescu sau, în orice caz, ceea ce pare că a fost receptat ca atare în prima audiție de concert, ajunge la public și datorită remar abilei abilități în reinterpretarea modelelor anterioare, de la declamația joreeană și comicul lui Paul Constantinescu la experiențele incitante aparținînd lui Anatol Vieru și Nicolae Brînduș. Toate aceste „existențe" sînt supuse însă unei fantezii care are numeroase resurse de originalitate în alcătuire și expresie. În *Concertul nr. 2 de* Brahms, Gerhard Oppitz a impresionat prin forță și alură teutonă, prin siguranță tehnică și o duritate temperamentală nonromantică.

Cu cîțiva ani în urmă, un program asemenea celui susținut de „Madrigal" în recitalul de la Ateneu, ar fi fost un gest de dizidență și, prin urmare, probabil interzis. Acum ni se pare un lu ru firesc ceea ce, pînă la urmă, este un cîștig enorm, căci scoate din perimetrul excepției și subversivului capodopere atîta vreme condamnate la tăcere. De ce Palestrina este aproape necunoscut publicului nostru? Mai ales datorită semnificațiilor artei sale care nu mimează ci, dimpotrivă, se înfiripă din credință. Îmi pare că marele renas entist a auzit îngerii cîntînd sub penelul maeștrilor picturii epocii sale, dînd rezonanță unei lumi destinate privirii. Se recompun astfel sunete și relații vii, aievea timpurilor de demult... Ce surpriză ! Nimic nu este depărtat, muzeal, arhaic. Cauți, prin glasul coriștilor, drumul către înapoi, pentru a merge mai departe. Limba latină îți aparține, polifonia nu este o combinație logic calculată, armonia te înconjoară. Va trebui să mai treacă timp pentru a înțelege măreția acestui compozitor, dar Marin Constantin și Madrigalul ne-au demonstrat că redes operirea nu este doar posibilă, ci și necesară. Ca întotdeauna, a existat în recitalul lor și replica secolului XX — Orff, Ligeti, Țăranu, Penderecki. O replică de muzică sacră în care se simte continuitatea, locul nouiui și șansa muzicii de a reflecta, fără trădare, credința. Revin la concertele Madrigalului fără oboseală, ca toți cei care au umplut sala Ateneului. Cu dorință și bucurie, pentru a le răspunde.

Ultima consemnare — spectacolul cu *Don Carlos* de Verdi, prezentat de Opera Română din Cluj. Un spectacol care, dincolo de muzică, a spus în Festival și ceva despre grijile muzicienilor care au muncit mult și cu dăruire pentru realizarea lui. Este grav să vezi un ansamblu în turneu, în împrejurări festive, prezentîndu-se publicului cu banderola albă la braț. Au făcut tot ce trebuie pentru artă, dar ne-au arătat că nu toți fac ce trebuie pentru ei. Adică pentru noi toți care ne întrebăm cu teamă dacă rentabilizarea, autofinanțarea și altele asemănătoare nu rimează cu... „doi pași înapoi".

GRIGORE CONSTANTINESCU

Djuna se confesează (II)

Nu i-am zis nimic, dar i-am promis să reflectez. A doua zi veni la mine și mi se aruncă de gît. Am rămas stupefiată văzînd că pata dispăruse aproape jumătate. După cîteva zile „crabul", ce-i desfigura figura, îi dispăruse complet. Pentru a putea oferi ajutor celor ce aveau nevoie, Djuna s-a înscris la cursurile Universității populare de medicină pentru că „voiam să verific cu ajutorul medicilor particularitățile calităților ce se manifestau în mine, a le dezvolta, pentru a fi util oamenilor. Ușa micului apartament din strada „vechiul Arbat" din Moscova nu este închisă niciodată, nimănui". Djuna aplică masajul, fără contact, de la distanță, folosit încă din timpurile imemorabile în medicina populară pe care a studiat-o. Metoda aplicată este fondată pe o calitate pe care fizicienii au numit-o „fenomenul D", de la numele vindecătoarei. Diagnosticul definitiv este dat, însă, de aparate medicale și întotdeauna de medici. „Examinez bolnavul, descopăr răul, determin ce nu merge și îl trimit pe pacient la un cabinet medical, pentru a fi revăzut. Acest dublu control îl găsesc obligatoriu pentru a nu mă înșela niciodată în diagnosticele mele. Aceste semnale biologice sînt pentru mine atît de reale ca pentru alții semnalele morse. Sînt încredințată că semnalele biologice trimise de un om la altul vor putea să fie fixate de aparate create special în acest scop, înregistrate pe benzi și discifrate. În așteptare, mîinile mele constituie singurul meu aparat". Trecînd mîinile pe deasupra pieptului a reușit să regleze ritmul cardiac al medicului olandez James Differes, venit cu diverse probleme la Moscova și care, culmea ironiei, era specialist în..., boli de inimă. La Tbilisi a vindecat pe omul de știință american Stanley Krippner, căruia cu toate îngrijirile medicale primite starea sănătății i se înrăutățea. Fiul poetului sovietic Evgheni Evtusenko avea atinși centrii nervoși ai vorbirii, ce erau atacați de viruși. După cîteva ședințe copilul a început să vorbească. Numărul celor vindecați de diverse boli, inclusiv de strabism, este mare. Academicianul Iuri Gulaev, ce a studiat capacitățile înnăscute ale acestei vindecătoare, este de părere că masajul fără contact acționează grație undelor termice, infraroșii, ale mîinilor, care duc la creșterea temperaturii corpului cu cîteva grade. Regiunile unde reglarea termică este perturbată corespund, în general, locurilor bolnave. Diversele mișcări ale mîinilor repartizează energia corpului, încălzesc sîngele, accelerează circulația, corijîndu-se astfel activitatea întregului organism sau a unui organ, mobilizîndu-se rezervele interioare. „Rolul meu — spune Djuna — este cel mai simplu. Eu dau prima lovitură pentru acționarea acestui proces. În continuare, în timpul tratamentului eu doar veghez la regularizarea sa precisă. În plus dacă ceea ce fac este transmisibil, ar fi bine să învețe și alții". Pentru a scăpa de riduri, pentru ca pielea să devină netedă și tinără, în fiecare dimineață Djuna recomandă să se execute masajul următor : „la cîțiva centimetri de ochi apropiați palma mîinii drepte, cu degetele ușor îndoite în interior, fără a vă atinge fruntea ori ochii executați mișcări circulare, în sensul acelor ceasornicului, timp de 10—15 minute. După o lună efectul este vizibil. Am un copil de 12 ani Vakho, și sînt gata să mă sacrific pentru ca el să trăi în securitate, pentru ca SIDA și cancerul să nu mai existe. Și aș mai vrea să cred că fiul meu va merge mai departe decît mine".

AUREL DIANU

PARIUL ÎNTREPRINZĂTORULUI

— Domnule Gheorghe Dospinescu, sînteți directorul general al Societății Comerciale de Producere și Industrializare a Cărnii „CARPIN" S.A. Neamț. Puteți rezuma în cîteva cuvinte profilul unității ?

— În structura de activitate a societății intră și creșterea și îngrășarea animalelor, avînd în acest sector trei ferme de îngrășare cu un afectiv de populare de aproximativ 6 mii capete bovine, 1 500 porci și ovine. Activitatea de producție propriu-zisă se desfășoară în 3 capacități de producție și o unitate de transare și pregătire a cărnii pentru consumul populației și export.

— Sectorul în care lucrați este vital pentru aprovizionarea cetățenilor cu un aliment de bază ; putem fi optimiști în privința satisfacerii cererilor de carne și preparate din carne ?

— Tocmai asta este că la această dată ne confruntăm cu o reducere a producției datorită faptului că și acum operăm cu prețurile rezultate la negocierile din iulie. La ora actuală avem o structură de fabricație de aproximativ 64 sortimente de carne și preparate din carne.

— Prețurile au crescut, putem spune, aberant : în aceași măsură s-au înregistrat și îmbunătățiri ale calității ?

— Toate sortimentele se prepară fără înlocuitori, ceea ce poate constitui un argument al calității.

— V-am găsit într-un dialog c-un partener olandez : au început străinii să se intereseze de preparatele de la „CARPIN" ?

— Nu în felul în care am vrea noi ; pînă acum am avut numeroase întîlniri cu partenerii străini veniți în mod special la Piatra Neamț. Cu unii am schimbat doar idei, cu alții am încercat să intrăm în negocieri, dar fără mult succes, din pricina ofertelor foarte mici pe care ni le-au făcut. Chiar în cadrul unei societăți mixte, la un obiectiv de 29 milioane lei, partea lor ar fi fost 15—20 mii dolari ceea ce e foarte puțin. Așteptăm oferte serioase și în același timp avantajoase. Pînă atunci ne preocupăm să livrăm produsele noastre la prețuri accesibile. **(Al.M.).**

S.C. MORARIT PANIFICATIE NEAMT S.A.

Strada Baltagului nr. 19
Telefon 1 39 26
Director
dl. MIHAIL ACATRINEI

Din cuptoarele noastre de aur pleacă spre dumneavoastră „pîinea noastră cea de toate zilele".

S.C. MORĂRIT PANIFICAȚIE S.A. Neamț, oferă următoarele sortimente de pîine consumatorilor din Piatra Neamț, Tg. Neamț și Bicaz :

● Pîine la tavă ● Specialitate pe vatră „Bistrița" ● Specialitate „Pietrona" ● Franzela „Ceahlăul"

O gamă diversă de produse de patiserie printre care renumitele :

● batoane cu mac ● Ecleruri ● Pateuri cu brînză

Nu sînt uitați nici cei mici ; **pentru ei producem Calciu gris de calitate superioară.**

S.C. MORĂRIT PANIFICAȚIE S.A. NEAMȚ, execută la comandă produsul tradițional „OZANA", în gramajele și formele cerute de ritualul bisericesc.

Adresați-vă cu încredere firmei noastre !

SOCIETATEA COMERCIALĂ COOPERATISTĂ

S.A. „ÎNFRĂȚIREA" PIATRA NEAMȚ

Strada Ștefan cel Mare, nr. 2
Telefon : 1 33 37
Piatra Neamț

Livrează celor interesați :

- **CONFECȚII PENTRU BĂRBAȚI, FEMEI ȘI COPII**
- **TRICOTAJE MANUALE ȘI JACARD**
- **LENJERIE**
- **HAINE DIN PIELE**
- **PLĂPUMI**

Produsele realizate la „Înfrățirea" se pot procura și din cele trei magazine specializate din Piatra Neamț.

Adresați-vă cu încredere unităților noastre de prestări servicii care execută confecții pentru bărbați, femei și copii, confecții militare și lenjerie. Agenții economici interesați de produsele noastre se pot contacta la unul din următoarele telefoane : 936/13337, 936/14006

ALPIN S.A. PIATRA NEAMT

Strada Bulevardul Cării nr. 19

PROIECTEAZĂ ȘI EXECUTĂ :

CONSTRUCȚII :

- Social-culturale
- Religioase
- Hale industriale
- Spații comerciale
- Apartamente
- Diverse obiective industriale

„ALPIN A.G." S.A. PIATRA NEAMȚ asteaptă comenzile dvs. !

„AGROINDUSTRIALA" S.A. Piatra Neamț

Strada Muncii nr. 1
Telefon 15282
SE PREZINTĂ :

Un complex agroindustrial (Zănești) cu multiple sectoare printre care consemnăm :

- Îngrășarea animalelor
- Valorificarea produselor din carne la prețuri mai mici decît ale întreprinderilor specializate

„Agroindustriala" S.A. mai deține :

- Ferma pentru creșterea animalelor pentru blană (vulpi albastre, vulpi argintii și dihori)
- Magazin de confecții blănuri
- Complexul de cazare și alimentație „Pietricica", hotel 3 stele, dotat cu restaurant, laborator de patiserie, cofetărie și bar
- Sector mecanic transporturi, prestări servicii industriale
- Atelier de confecții metalice
- Secție de industrializare a lemnului în care se realizează cherestea, scaune, mic mobilier, ambalaje de toate dimensiunile.

Agenții economici interesați de produsele realizate la „Agroindustriala" S.A. Piatra Neamț ne pot contacta la telefonul 936/15282.

Tandon ROMANIA S.R.L.

Societate mixtă româno-germană
ADRESA : Bd. Poligrafiei 3–5
sect. 1, hotel Turist, sala 4 și 5
telefon 17 09 60, 17 08 75
fax 17 10 39

Distribuitor autorizat pentru România al firmelor

Tandon COMPUTERS — SUA

și

AEG OLYMPIA GERMANIA

oferă imediat întreaga aparatură de birou, calculatoare, produse de înaltă calitate după standardele germane :

TANDON COMPUTERS

- **MICROCALCULATOARE AT compatibile IBM-PC din grupa 80 286, 80 386, 80 486 ;**
- **MONITOARE alb-negu sau color VGA ;**
- **IMPRIMANTE matriciale cu 9 și 24 ace ;**
- **IMPRIMANTE cu laser ;**
- **REȚELE de tip NOVELL.**

GARANȚIE 1 AN.

AEG – OLYMPIA

- **MAȘINI DE SCRIS ;**
- **IMPRIMANTE matriciale cu 9 și 24 ace ;**
- **aparate de FOTOCOPIAT ;**
- **TELEFAXURI ;**
- **MAȘINI DE CALCULAT cu bandă de hîrtie și display ;**
- **aparate TELEFONICE ;**
- **CONSUMABILE diverse.**

se asigură instalare, service, service postgaranție, școlarizare. Termen de livrare maximum 30 de zile de la transferul în cont al contravalorii comenzii

Relatări de la trimişii noştri speciali

Un pas spre turul II

Craiova. Zi de mare meci. Atmosferă încărcată şi din cauza avioanelor supersonice ce terorizează sonic locuitorii Craiovei. Cu toate acestea, cei aproximativ 25 000 de suporteri au venit la stadion cu un singur gînd — victoria. Ei bine, a fost 2—0 pentru Universitatea în primul tur al C.C.E., disputat cu Apollon Limassol, campioana Ciprului. Începutul partidei a aparţinut craiovenilor care au semnalat în min. 7 prin bomba lui Săndoi de la 30 de metri golul mult aşteptat. Dar golul nu a venit decît în minutul 22: la pătrunderea lui Badea, faultat în careu, arbitrul sovietic V. Silipov acordă penalty. Executată cu precizie Adrian Popescu şi 1—0. Toţi am răsuflat uşurati. Totuşi mai trebuia ceva, dar nu mergea nimic. Se ratează mult şi copilăreşte din poziţii bune (loviturile libere din min. 30 şi 38).

După pauză, antrenorii Universităţii, în frunte cu inimosul Sorin Cîrţu, efectuează schimbarea inspirată a lui Neagoe cu albanezul Roland Agalliu. Noul intrat a dat o altă forţă echipei. Poarta lui Cristofi este asediată realmente. Apărarea campioanei cipriote se clatină la presiunea „Ştiinţei" craiovene şi, în min. 69, „craioveanul" Agalliu înscrie foarte frumos : 2—0. Cei aproximativ 150 de suporteri ciprioţi aplaudă dovedind un fair-play total. Pînă în final nu a mai fost nimic de notat, pentru că Universitatea a revenit la ratările din prima repriză, în ciuda dominării teritoriale, precum şi a jocului excesiv de agresiv al lui Apollon (G. Barbu grav accidentat).

De remarcat sînt: Ad. Popescu, Agalliu, Olaru, Badea, Săndoi şi bineînţeles Prunea.

Concluzia este că Universitatea Craiova este în reală urcare de formă, dar ar trebui să muncească şi mai mult şi mai atent în teren.

Noi felicităm întreaga echipă şi îi dorim mult succes în C.C.E. şi în campionat.

P.S. — În faţa stadionului din Bănie, înaintea partidei a avut loc dezvelirea noii statui (prima a fost distrusă acum 3 ani din ordinul lui Zoe Ceauşescu) a marelui fotbalist român Ion Oblemenco, noul director tehnic al Universităţii Craiova.

La manifestare au participat elogios, printre alţii, preşedintele clubului dl. Marcel Popescu: „Această mare echipă datorează foarte mult acestui mare om, care este bastonul de mareşal al fotbalului românesc".

DAN MIRCEA POPA

Lecţia de tenis

Atmosfera de mare sărbătoare din oraşul de pe malul Bistriţei s-a datorat reintrării echipei băcăuane în circuitul european. Din păcate pentru fotbalul românesc, această revenire după 21 de ani în aria fotbalului de performanţă a însemnat pentru discipolii antrenorilor Mircea Nedelcu şi Vasile Panait un eşec lamentabil. Neavînd acces la minimul de informaţii necesare, fotbaliştii băcăuani au intrat în teren cu speranţa că pot anihila jocul atletic al adversarilor printr-o apărare grupată, lăsînd întreaga responsabilitate a atacului în seama lui Căpuşă. Copleşit de siguranţa apărării germane, în care au excelat Leget şi Bratseth, acesta a renunţat însă prea uşor la misiunea care i-a revenit, invitîndu-i pe fundaşii adverşi să stea în permanenţă la mijlocul terenului. Şirul ratărilor ocazii a fost deschis în minutul 3 de Kohn care a şutat în bară. Avertizaţi de acest serios semnal de alarmă, băcăuanii dau o replică tardivă prin Haidău, mingea expediată de acesta fiind însă respinsă în corner. Minutul 9 aduce deschiderea scorului: la o acţiune pe partea dreaptă, Bockenfeld centrează şi Rufer înscrie ca la antrenament. De la acest gol şi pînă la finalul partidei, elevii antrenorului Otto Reihhagel fac un presing permanent, luptă pentru fiecare minge şi înscriu gol după gol. În minutul 13, la centrarea „veteranului" Klaus Allofs, internaţionalul neo-zeelandez Rufer profită de ezitarea portarului Alexa şi înscrie, pentru ca, în minutul 31, tot el să majoreze scorul. Pînă la pauză mai consemnăm încă o ocazie mare a lui Rufer, precum şi singurul şut pe poartă al băcăuanilor. Repriza a doua ne-a oferit tuturor o adevărată lecţie de profesionalism ţinută de ambasadorii fotbalului din patria campionilor mondiali : plasament foarte bun, o colaborare perfectă între compartimente, precizie a şuturilor şi, nu în ultimul rînd, o detentă excelentă. De cealaltă parte, jucătorii băcăuani au evoluat într-o manieră penibilă, de pe poziţia non-combat. Consecinţele fireşti ale acestui joc de-a şoarecele şi pisica nu au întîrziat să apară, astfel că în minutul 63 Bratseth înscrie în urma unei lovituri de colţ, pentru ca, după un sfert de oră, căpitanul echipei oaspete, cehul Votava, să majoreze scorul la 5—0. Şi pentru ca asemănarea cu jocul de tenis să fie perfectă, compatrioţii lui Becker mai înscriu un gol în minutul 80 prin Neubarth. Astfel s-a scris istoria acestei ruşinoase înfrîngeri care ne determină să reflectăm la declaraţia făcută de Mircea Nedelcu înaintea partidei: „Ne-am pregătit cu ambiţie şi sper într-o victorie": La sfîrşitul meciului, la Bacău a început să plouă. De data aceasta, însă, fără goluri.

DORIN CIULINĂ

Nemulţumire în ambele tabere

Intrată ultima în focul bătăliilor din cupele europene de miercurea trecută, Dinamo Bucureşti avea nu numai de apărat blazonul fotbalului românesc (serios şifonat de acel 7—0 al gazdelor lor de acum înregistrat în ediţia anterioară a Cupei U.E.F.A. în faţa lui „Poli" Timişoara), dar trebuia şi să demonstreze că idealul de a-şi construi din mers o nouă echipă capabilă de mari performanţe se află pe un făgaş bun. De la început trebuie să spunem că ambele aceste obiective au fost în mare măsură realizate, înfrîngerea la limită lăsîndu-le serioase şanse de calificare în turul următor.

În faţa unei asistenţe cifrate la peste 60 000 de spectatori (capacitatea maximă a lui Estadio José de Alvalade fiind de 72 000 locuri), care au suportat preţurile biletelor de intrare variind de la 10 la 40 de dolari, reprezentanţii noştri au dovedit că au învăţat bine lecţia stăvilirii elanului atacanţilor de la Sporting Lisabona, prezenţa avansată a lui Demollari fixînd mai tot timpul fundaşii adverşi în jumătatea lor de teren, iar învăluirile lui Dorinel Munteanu conducînd la contraatacuri ce se puteau solda cu tot atîtea goluri. Nu am aminti deciţ de faza din min. 32, cînd arbitrul belgian Michel Piraux (care a tolerat intrările prea dure ale lusitanilor, una dintre acestea provocînd accidentarea lui Mihăescu şi o oarecare dereglare în sistemul de joc al dinamoviştilor prin înlocuirea sa) a transformat decizia unui penalty (care se impunea la faultul comis asupra lui D. Munteanu, la o excelentă „diagonală" a lui Cheregi) în ofsaid! „Centralul" avea să comită însă o greşeală decisivă în min. 76, cînd nu a sancţionat faultul comis asupra lui M. Pană în suprafaţa noastră de pedeapsă, apărătorii şi portarul Stelea fiind convinşi de iminenţa întreruperii jocului, iar faza fiind lăsată să continue, bulgarul Iordanov a înscris unicul gol al partidei, dintr-un unghi foarte greu. Egalitatea putea fi restabilită în min. 89, însă Demollari, scăpat singur, a întîrziat şutul, mingea fiindu-i „suflată" în extremis.

La conferinţa de presă, antrenorul gazdelor, Marinho Peres, deşi a considerat just rezultatul, echipa sa luptînd mult, însă neavînd şansă, se arată foarte circumspect pentru meciul retur (ca şi comentariile din presa de a doua zi, cum ar fi cele din „A Globo" sau „Diario de Noticias"), apreciind că, probabil, Dinamo va juca de altă manieră la Bucureşti, fiind o echipă foarte puternică. La fel de nemulţumit era şi antrenorul Florin Halagian, care a declarat că, după evoluţia partidei, rezultatul final îl nedreptăţeşte pe Dinamo, echipa sa meritînd un rezultat de egalitate după factura jocului şi beneficiind de destule situaţii clare de atac, chiar după primirea golului norocos, atunci cînd Demollari a făcut un pas în plus. În ce priveşte arbitrajul, el a fost în general corect (cu excepţia fazelor pe care le-am amintit şi noi), putînd fi vorba doar că a lăsat jocul cam bărbăteşte.

Am redat, succint, declaraţiile a doi antrenori ambiţioşi, dornici de marea performanţă a echipelor pe care le conduc, partida retur promiţînd un frumos spectacol şi care să ne aducă o mult dorită calificare, în care „dacă n-am crede, n-am mai juca".

POMPILIU L. DUMITRESCU

Steaua welcome !

Cele 36 de ore petrecute la Larnaca, oraşul care găzduieşte temporar clubul Anorthosis Famagusta, cel mai vechi club cipriot de fotbal care a împlinit anul acesta 80 de ani de existenţă, de cei 13 ziarişti români, care au însoţit echipa Steaua, au stat sub semnul unei ospitalităţi greu de uitat. Umorul lui Fănuş Neagu a dominat şi a mai răcorit atmosfera încinsă (peste 30 de grade Celsius) şi foarte umedă a acestor locuri, unde picătură de ploaie nu a căzut în ultimele patru luni.

Anorthosis, sau „drumul sore înălţimi", alintat de suporteri şi ca „marea doamnă", a cîştigat de-a lungul anilor de sase ori campionatul şi reprezintă pentru ciprioţi şi un simbol al luptei pentru libertate. În 1955, sediul clubului, pe atunci în centrul rezistenţei, a fost aruncat în aer de englezi. Turismul şi comerţul sînt principalele activităţi ale ciprioţilor, iar marea lor majoritate au cîte două servicii. Nu fac excepţie nici fotbaliştii de la Anorthosis, ei lucrează dimineaţa şi se antrenează seara, mai puţin cei doi fotbalişti străini, rusul Timour Ketspayia şi nigerianul Mike Obicu, care sînt profesionişti.

Nivelul tot mai ridicat al fotbalului cipriot, perioada de reconstrucţie în care se află Steaua, ca şi prezenţa ca antrenor la Anorthosis a lui Puiu Iordănescu, firească cunoscător al foştilor lui elevi, ne-au făcut să aşteptăm meciul cu circumspecţie. În schimb, speranţe ne dădeau valoarea superioară a fotbaliştilor de la Steaua şi data începerii campionatului cipriot, adică ultima săptămînă din septembrie. „ANTONIS PAPADOPULOS STADIUM", de 11 100 de locuri, a fost marţi seara plin pînă la refuz, şi a oferit un teren bun jucătorilor, cu o iarbă de 3—4 cm. Steaua s-a întors cu o victorie, 2—1, dar jocul ei nu a convins decît parţial. Mai sînt încă foarte multe de pus la punct şi este bine că acest lucru este gîndit atît de antrenori, cît şi de jucători. A fost o întîlnire echilibrată, mult mai spectaculoasă în repriza a doua, Steaua învingînd datorită plusului de luciditate, de experienţă. Anorthosis are doi jucători tehnici, cei doi jucători profesionişti, şi luptă cu multă ambiţie şi cu un mare angajament fizic.

Deoarece, la această oră, filmul meciului vă este cunoscut deja, am preferat să stăm de vorbă cu cîţiva jucători stelişti care ne-au declarat următoarele :

Ilie Stan, autorul unui gol superb în minutul 44 : „Am făcut cel mai bun meci de la începutul campionatului şi pînă acum, iar golul meu a venit ca urmare a unei faze mult exersate la antrenament. Îmi pare rău că ne-am relaxat după 2—0, şi apreciez că penaltiul a fost gratuit acordat echipei cipriote. După meciul de la Brăila, la care a asistat şi Puiu Iordănescu, am vorbit cu el şi m-a întrebat cînd am de gînd să dau şi eu un gol. Îi năstrez pentru d-voastră, i-am răspuns, la care Puiu mi-a răspuns «Doamne fereşte !». Aici, la Larnaca, totuşi el a venit şi m-a felicitat după meci".

Ilie Dumitrescu : „85% din golul înscris de mine îi aparţin lui Minea, care mi-a dat o pasă de excepţie în careu, restul fiind o simplă formalitate. Mai avem mult de muncă, avem jucători cu multe calităţi — Pandurii, Stan, Minea — poate că ne lipseşte o minte limpede la mijlocul terenului, un Rotariu".

Minea : „Am prins curaj de-abia în repriza a doua, în care cred că am jucat foarte bine. În faza golului, am fost inspirat, am driblat bine, am văzut culoarul pentru Ilie, care m-a şi strigat, şi cam asta e totul. Poate că ne-am temut prea mult de Puiu Iordănescu".

La o jumătate de oră după miezul nopţii, părăseam Larnaca, după ce o funcţionară a aeroportului ţinuse neapărat să aibă o fotografie a echipei Steaua, vrînd probabil să păstreze amintirea unui anume fotbalist. Pentru noi, rămîneau alte amintiri : un public cald, gata să aplaude orice fază frumoasă, indiferent cine o făcuse, un public care a ştiut să omagieze în final pe învingători şi pe învinşi, inclusiv pe Puiu Iordănescu. Mulţumim echipei Steaua, pentru victorie şi mult succes în meciul retur !

MIHAI SĂNDOIU

VREMURILE SÎNT CUM SÎNT, DAR VREMEA ?

(prognoza vremii pentru intervalul 25 IX—1 X 1991)

Destul de capricios şi rece septembrie e pe terminate. Doar ultimele zile au fost puţin altfel, adică au adus noutăţi însemnate în aspectul vremii. Dacă pînă duminică a fost destul de răcoros, luni vremea a început să se încălzească simţitor. Valorile maxime ale temperaturii au depăşit frecvent 22°—26°C. În cursul după-amiezei, în regiunile din vestul şi nord-vestul ţării cerul s-a acoperit, vîntul a început să se intensifice, mai întîi din sector sudic, apoi din sector nord-vestic şi-a-nceput să plouă mai ales în aversă. N-au lipsit nici descărcările electrice! Pînă marţi seara frontul atmosferic ce a generat aceste fenomene, a traversat toată ţara. În urma lui regiunile ţării noastre au fost invadate de o masă de aer mult mai rece.

Începînd de astăzi, vremea se va încălzi din nou destul de mult. Soarele va străluci din plin, determinînd mercurul termometrelor să urce pînă la valori cuprinse, în general, între 22°—26°C. Dimineaţa, valorile cele mai scăzute vor fi cuprinse între 4° şi 14°C. Joi va fi din nou o zi predominant şi relativ caldă. Sînt posibile unele înnorări în vestul extrem al ţării. Înnorări care în cursul zilei de vineri se vor extinde în Banat, Crişana, Maramureş şi mare parte din Transilvania, unde va ploua. În restul ţării vremea va rămîne la fel de frumoasă ca în cursul zilei de joi. Sfîrşitul de săptămînă va fi destul de bun: cerul va fi mult mai senin, exceptînd regiunile nordice unde sînt posibile unele înnorări şi unele ploi slabe.

IOANA MAŞEK

PUBLICAŢIILE Flacăra

SA® Societate comercială înmatriculată la Oficiul Registrului Comerţului Bucureşti sub nr. J 40/5888/1991 din 4.07.1991

Adresa : Bucureşti, sectorul 1, Piaţa Presei Libere nr. 1, cod. 71 341. Telefoane : 17.60.10, 17.60.20 (cu interioarele de mai jos)

Cont (lei) – 40.72.30.110.496, BCR, sector 1, Bucureşti
Cont (dolari) – 47.03.326.350-6 BRC

Director : GEORGE ARION

Flacăra

Redactor şef : **Ion D. Goia**
Secretar general de redacţie : **Eugen Mihăescu**

REDACŢIA : Paşcu Balaci, Petre Barbu, Dumitru Constantinescu, Valeria Dorneanu, Mihail Gălăţanu, Elena Ghera, Elena Grecescu, Alexandru Mihăilă, Gig Motoianu, Oltea Mutulescu, Roxana Paicu-Manolescu, Cristian Pavel, Horia Pătraşcu, Mihai Săndoiu, Silviu Stan, Mihai Stănescu, Paul Vinicius.

Telefoane : 2002 – secretariat director, 2558 – redactor şef, 2143 – secretar general de redacţie, 1700 – eveniment, 2600 drepturile omului, 2559 – cultură, 2528 – fotoreportaj.

■ **FLACĂRA BIS**
Redactor şef : **Dorin Gherghinescu**
Secretar general de redacţie : **Liana Tatos**
Aurelia Boriga, Constantin Dumitru, Livius Timbus

■ **REBUS**
Redactor şef : **Tudor Octavian**
Secretar general de redacţie : **Alexandru Păsărin**
Aurel Ştefan Alexandrescu, Adrian Mitu, Bogdan Vlad, Mihai Zgubea

Telefoane : 1457 (redactor şef), 2036 (secretar general de redacţie).

■ **FLACĂRA BASARABIEI**
Redactor şef : **Ion Zubaşcu**
Secretar general de redacţie : **Dorin Sălăjan** (2559)
Mihai Potârniche – corespondent special pentru Basarabia

■ TEHNIC (2123, 1453, 2072) : Maria Bărbulescu, Alexandru Benga, Liliana Creţu, Pompiliu Dumitrescu, Anton Ene-Filip, Mihaela Moroşanu, Gabriela Nicolescu, Sevghin Omer, Smaranda Petrea, arh. Adrian Petrescu, Mircea Popp, Dan Mircea Popa, Simona Simzianu, Cornel Speriatu, Angela Ştefănescu, Eugenia Vasile

■ **Compartiment economic-juridic :** Nicolae Botin, Corneliu Olteanu

■ PUBLIC RELATIONS (2634) : Ruxandra Onofrei

■ DIFUZARE : Manuela Vasiliu, tel. 17.48.91

■ FAX – 17.48.91

Cititorii din străinătate se pot abona prin ROMPRESFILATELIA, sectorul export-import presă P.O. Box. 12 – 201, telex 10 876 PRSFIR Bucureşti, Calea Griviţei nr. 64–66, sau direct la redacţie.

■ **Administraţia :** Editura „Casa Naţională" S.A. (ec. Ioan Ciucescu, ing. Stan Pelteacu).

■ **Tiparul:** Imprimeria CORESI Bucureşti

16 pagini — 10 lei